ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΕΒΔΟΜΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1861.

002
ΠΡΒ
ΠΕΡΣ
ΣΥΝ.Β
1861-1862
Τ.Ι

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΒΟΥΛΗΣ

ΤΗΣ Β'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Ζ'. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

τῆς 20 Τβρίου 1861.

Συνελθόντων τῶν ἐνταῦθα παρευρισκομένων βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προγράμματος τεθεῖσαν ὥραν, παρέστη ὁ ἀναπληρῶν τὸν κωλυόμενον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος Θήρας κ. Χαρίτων καὶ ψάλας ἁγιασμὸν ἁγίασε τούς τε βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς καὶ τὴν τοῦ Βουλευτηρίου αἴθουσαν.

Ἀνηγορεύθησαν, κατὰ τὸν κανονισμὸν, προσωρινὸς μὲν πρόεδρος ὁ πρεσβύτατος τῶν βουλευτῶν Ἰω. Σαχτούρης, βουλευτὴς Τήνου, προσωρινοὶ δὲ γραμματεῖς οἱ νεώτεροι Στέφανος Δούκας, βουλευτὴς Ξηροχωρίου, Ἀθ. Κατριβάνος, βουλευτὴς Μεγαλοπόλεως καὶ Λεων. Πρασσακάκης, βουλευτὴς Σύρου. Συνῆλθον πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἐν τῷ προγράμματι ἀναφερόμενοι ὑπάλληλοι.

Περὶ δὲ τὴν 10 ὥραν Π. Μ. εἰσῆλθε τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, καὶ τότε ὁ πρόεδρος αὐτοῦ, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ἀναβὰς τὸ βῆμα, ἀνέγνω τὸ ἐξῆς Βασιλικὸν Διάταγμα, δι' οὗ κηρύττεται ἡ ἔναρξις τῆς Β'. Συνόδου τῆς Ζ'. Βουλευτικῆς περιόδου.

ΟΘΩΝ κτλ.

« Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κηρύττομεν τὴν ἔναρξιν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Ζ'. Βουλευτικῆς περιόδου.

Ὁ ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα πρός τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, εἰς ἣν συνηγμένας.

Ἀθήνησι τῇ 20 Μαΐου 1861.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Α Ι Α,
Ἀθ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.»

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ἀνευφημησάντων κατ' ἐπανάληψιν τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ὑπὲρ τῶν ΑΑ. ΜΜ. διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Ὁ προσ. πρόεδρος
ΙΩ. ΣΑΓΡΕΔΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Α. Δούκας,
Α. Ν. Πρασσακάκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'.

τῆς 27 Μαΐου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προσωρινοῦ προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Βουλῆς, μετά τινας παρατηρήσεις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ὡς ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀρχαιρεσιῶν της τὴν προσεχῆ τετάρτην.

Οὕτω δ' ὁ προσωρινὸς πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἡμέραν τῶν ἀρχαιρεσιῶν τὴν προσεχῆ τετάρτην, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν αὐτὴν ὡς ἔγγιστα ὥραν.

Ὁ προσ. πρόεδρος
ΙΩ. ΣΑΓΡΕΔΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Πρασσακάκης,
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

τῆς 4 Ἰουνίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τοῦ Σώματος, προὐτέθησαν αἱ δύω κάλπαι, οἱ δὲ βουλευταὶ προσερχόμενοι ἔρριπτον εἰς τὴν μὲν τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Ἀριθμηθέντα εἶτα τὰ ψηφοδέλτια ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Παπακώστα Τσαμάλα, ὡς πρεσβυτέρου, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἀρ. Διδωρίκη καὶ Ἀντ. Ρικάκη, εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 101. Γενομένης εἶτα τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Οἰκονόμου καὶ Γ. Μαλέαν, συνήχθη ὅτι ὁριστικὸς πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Κ. Φίλων Φίλωνος, βουλευτὴς Βοιωτίας, δὶς ψήφων 91, εὑρεθέντων καὶ 10 ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Ἀναγγείλαντος δὲ τοῦ προσωρινοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, λαβὼν τὴν ἕδραν ὁ ἀναδειχθεὶς ὁριστικὸς πρόεδρος, ἀπήγγειλε τὴν ἐξῆς εὐχαριστήριον προσφώνησιν.

Κύριοι συνάδελφοι,

«Εὐγνωμονῶ ἄκρως πρὸς τὸν σεβαστὸν τοῦτον σύλλογον, διότι εὐηρεστήθη νὰ μὲ τιμήσῃ διὰ τῶν ψήφων του καὶ μὲ ἀναβιβάσῃ εἰς τὴν ἔντιμον ταύτην ἕδραν. Ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τούτου, ὡς ὑπὸ ἐσωτερικοῦ τινος ἰσχυροῦ ἐλατηρίου κινούμενος, θέλω σπουδάσει νὰ δειχθῶ ἄξιος τῆς δοθείσης μοι ἐμπιστοσύνης, ὁδηγούμενος πάντοτε εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τῆς προεδρείας ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐκείνου τῆς εὐθύτητος, τῆς ἀμεροληψίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ὅπερ χαρακτηρίζει τὸν ἐκλέξαντά με σύλλογον τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ λαοῦ.

Ἡ κοινὴ ἡμῶν πατρὶς ἔχει σήμερον, κύριοι, εἰπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε, χρείαν τῆς εἰλικρινοῦς πάντων τῶν χρηστῶν πολιτῶν ἐνεργείας καὶ συμπράξεως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου τῆς πολιτείας σκοποῦ, τῆς στερεώσεως δηλονότι τῆς τάξεως καὶ εὐνομίας καὶ τῆς παγιώσεως τῆς εὐημερίας τοῦ ἔθνους, ὑπὲρ ὧν ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς προσήνεγκε θυσίαν τὰς πολυτιμοτέρας τῆς ζωῆς του ἡμέρας. Τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ῥηθέντος μεγάλου σκοποῦ ἐγγυῶνται εἰς ἡμᾶς τὰ θαυμάσια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἔργα τῆς κραταιᾶς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ἥτις πολλάκις διασώσασα ἀπὸ κινδύνων τὸ ἔθνος καὶ ἀείποτε τὸν Βασι-

λικὸν Θρόνον καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῦ καθημένους ἐπισκιάζουσα ἐθαυμαστώθη καὶ πρὸ μικροῦ ἐν ἡμῖν. Ἀλλὰ προσαπαιτεῖται πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ἡ πρόθυμος συνέργεια τῆς Βουλῆς, πατρικῶς καὶ ἐμβριθῶς συζητούσης καὶ ψηφιζούσης τὰς εἰσαγομένας κοινωφελεῖς προτάσεις.

Τὸ κατ' ἐμέ, κύριοι, θέλω σπουδάσει, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐντίμων συναδέλφων μου, νὰ ἐξασφαλίσω τὴν τάξιν ἐν τῇ Βουλῇ, ἐπιχυρωθῶν ἀμερολήπτως εἰς τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῆς συζητήσεως καὶ πάσης εὐσχήμονος τῶν ἰδεῶν ἐκφράσεως, καὶ ἀγωνιζόμενος ἵνα κατὰ τὴν ἀγαθὴν θέλησιν καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν ζῆλον μηδαμιῶς ὑπολειφθῶ τῶν πρὸ ἐμοῦ κατασχόντων τὴν ἔντιμον ταύτην θέσιν.

Θέλω δὲ νομίσει ἐμαυτὸν λίαν εὐτυχῆ, ἐὰν ἀξιωθῶ τῆς ὑμετέρας ἐπιδοκιμασίας καὶ πεισθῶ ἐξ αὐτῆς ὅτι δὲν ἀπέτυχον. »

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ἐπὶ τῇ ἀποφάσει τῆς Βουλῆς, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων τῆς Βουλῆς κλπ. διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ ὁριστικὸς πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ προσ. γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Ν. Πρασσακάκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπικυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικειμένου τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν γραμματέων, προὐτέθησαν αἱ δύω κάλπαι, οἱ δὲ βουλευταὶ προσερχόμενοι ἔρριπτον εἰς τὴν μίαν τούτων τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύτιμον. Ἀριθμηθέντα εἶτα τὰ ψηφοδέλτια ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Παπακώστα Τσιμάλα, ὡς πρεσβυτέρου, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Δημητρακάκη καὶ Ἀντ. Ῥικάκη, εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 92. Γενομένης εἶτα τῆς διαλογῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Ῥικάκη καὶ Κ. Ζαρειφοπούλου, συνήχθη ὅτι ὡς ἀντιπρόεδρος ἔλαβε τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν μόνος ὁ Κ. Σ. Στερκνόπουλος, ἤτοι ψήφους 58, ἐπιλαχόντων τοῦ μὲν Ἰω. Βλάσση διὰ ψήφων 45, τοῦ δὲ Σπ. Βαρότση διὰ 42, λαβόντος ἑνὸς 23 καὶ εὑρεθέντων καὶ τινων ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Οὕτω δὲ ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ μόνου τοῦ Κ. Στερανοπούλου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ἀντιπροέδρου μυστικὴ ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἀναδειχθέντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Α. Πετροπουλάκη. Ἀριθμηθέντα δὲ τὰ ψηφοδέλτια, εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 96.

Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ν. Καίρη καὶ Ἰω. Μεσσηνέζη, συνήχθη ὅτι δεύτερος ἀντιπρόεδρος ἀνεδείχθη ὁ Κ. Σ. Βαρότσης λαβὼν ψήφων 51, ἐπιλαχόντος τοῦ Κ. Ἰω. Βλάσση διὰ ψήφων 29, εὑρεθέντων καὶ ἓξ ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ Κ. Σ. Βαρότση, προέβη ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁριστικῶν αὐτῆς γραμματέων. Γενομένης δὲ ὁμοίας μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Α. Πετροπουλάκη, ἀριθμηθέντα τὰ ψηφοδέλτια, εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 93. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Θ. Γκίκα καὶ Μ. Δαμηράλη, συνήχθη ὅτι ὁριστικοὶ γραμματεῖς τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθησαν οἱ Κ. Α. Κατριβάνος διὰ ψήφων 77, Σ. Μαλασπίνης δι' 60 καὶ Α. Παπαδημητριάδης διὰ 57, ἐπιλαχόντων τοῦ μὲν Τσικλητήρα διὰ ψήφων 42, τοῦ δὲ Πρασσακάκη δι' 23 καὶ ἄλλων δι' ὀλιγωτέρων.

Ἀνακοινώσαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τῶν τριῶν πρώτων, λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Ἄργους ἐξέθηκεν, ὅτι μετὰ τὴν γενομένην κατάρτισιν τοῦ προεδρείου θέλει τῷ ἐπιτρέψει ἡ Βουλὴ νὰ εἴπῃ ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ἀπευκταίου συμβάντος, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ παρῆλθεν εὐτυχῶς ὡς φοβερὰ ὀπτασία, κρατεῖ εἰσέτι ὑπὸ δειλίαν συγκίνησιν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν Βουλὴν σύμπασαν, τοῦ στυγεροῦ συμβάντος τῆς 6 Σεπτεμβρίου. Ἡ ἀπαισία ἐκείνη στιγμὴ, σκληρὰ πρὸς ὅλους δοκιμασία, διήγειρε τοὺς σφοδροτέρους παλμοὺς πανταχόθεν, καὶ ἀπὸ ἑνὸς ἄκρου εἰς ἄλλο συνεταράχθη ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς φωνὴν ἀρεῖσα ἀγανακτήσεως γενικῆς. Τὴν ἐθνικὴν δὲ φωνὴν ταύτην ἀπήχησεν ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη, καὶ ξένοι καὶ ὁμογενεῖς δι' ὁμοφώνου συγκινήσεως ἀποτροπιασθέντες τὸ ἔργον, ἐξέφρασαν τὸ ἀξίωμα ὅτι τὰ ἔθνη δὲν προάγονται δι' ἐγκλημάτων ἀλλὰ

διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας. Ἡ πάνδημος αὕτη ἔκφρασις ἔστω ἡ μόνη τοῦ ἔθνους ἱκανοποίησις καὶ παραμυθία. Μολονότι δὲ πολλοὶ τῶν ἀντιπροσώπων ἐξεπλήρωσαν ἤδη τὴν ἱερὰν ταύτην ἐντολήν, διερμηνεύσαντες τὰ πρὸς τὴν Σεπτὴν ἡμῶν Ἄνασσαν αἰσθήματα τοῦ λαοῦ των, οὐχ' ἧττον πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ καὶ σύμπασα ἡ Βουλὴ περὶ τῶν αἰσθημάτων ἐν γένει τοῦ ἔθνους. Διὸ προτείνει μετὰ τῆς πρὸς τὴν Ἄνασσαν ἐμφανίσεως τοῦ προεδρείου νὰ παρουσιασθῇ καὶ μεγάλη τοῦ Σώματος πρεσβεύσις, ἥτις νὰ διερμηνεύσῃ τὴν ἄκραν ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους ἀγαλλίασιν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πολυτίμων ἡμερῶν τῆς Σεβαστῆς Βασιλίσσης, καὶ τὴν ὀδύνην καὶ ἀγανάκτησιν πάντων διὰ τὸ στυγερὸν τόλμημα τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Ἀποδεξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς ὁμοφώνως τὴν πρότασιν ὡς κοινὴν εὐχὴν καὶ ἰδέαν, ἐγένετο ἀμέσως κλήρωσις μεγάλης πρεσβεύσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ῥεβελιώτου καὶ Χ. Θεοχαροπούλου, ἔλαχον δὲ οἱ ἑξῆς βουλευταὶ Χ. Θεοχαρόπουλος, Ν. Ματθαίου, Α. Πρασσακάκης, Ἰω. Δουλίδης, Ἰω. Μεσσηνέζης, Γ. Δελένδας, Ν. Παλαιὸς, Ἰω. Μαραγκὸς, Γ. Ναύτης καὶ Ν. Πανουριᾶς.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ταμίου αὐτῆς, καὶ γενομένης ὁμοίας ταῖς ἀνωτέρω μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Δ. Δημητρακάκη, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι **96**. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτραπείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Βενιζέλου καὶ Ἰω. Προβελεγίου συνήχθη ὅτι ταμίας τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Α. Μάντσαρης διὰ ψήφων **93**, εὑρεθέντων καὶ τριῶν ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Ἀναγγείλαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπελήφθη ἡ Βουλὴ καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐφόρου, καὶ γενομένης μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρειφόπουλον καὶ Α. Ἀαμπρυνίδην, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι **78**. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτραπείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Γιουρδῆ καὶ Γρ. Κορφιωτάκη, συνήχθη ὅτι ἔφορος τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Θ. Ν. Γκίκας διὰ ψήφων **75**, εὑρεθέντων καὶ τριῶν ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ βιβλιοφύλακος τῆς Βουλῆς τιθεμένων διὰ τὸν τόπον ὡς συνυποψηφίων καὶ τῶν δύο

συντακτῶν τῶν πρακτικῶν τοῦ Σώματος, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν **2** Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΙΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ. Μαλακασίνης,
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'.

τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἀνακοινοῦντος εἰς τὴν Βουλὴν τὸν θάνατον τῶν βουλευτῶν Π. Τσιμπουράκη καὶ Ἰω. Ἀναγνωστοπούλου, καὶ προστιθέντος ὅτι ἐλήφθη ἡ δέουσα πρόνοια πρὸς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν.

Ἀνεγνώσθη ἐπίσης ἔγγραφον τοῦ προέδρου τῆς Γερουσίας, ἀναγγέλλοντος ὅτι ἀντιπρόεδροι αὐτῆς ἐξελέχθησαν οἱ ΚΚ. Γ. Ἀντωνόπουλος καὶ Ἰάκωβος Παξιμάδης, γραμματεῖς δὲ οἱ ΚΚ. Ἰω. Ἀμβροσιάδης καὶ Φίλιππος Ἰωάννου.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀρχειοφύλακος τῆς Βουλῆς, προὐτέθησαν αἱ κάλπαι, καὶ προσερχόμενοι κατὰ στειρὰν οἱ βουλευταὶ, ἔβαλλον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Α. Μοναστηριώτου εἰς τὴν μίαν τῶν καλπῶν τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Γενομένης δὲ τῆς ἀριθμήσεως, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι **73**. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτραπείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Πετροπουλάκη καὶ Ν. Τσικλητήρα, συνήχθη ὅτι ἀρχειοφύλαξ τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Γ. Τερτσέτης παμψηφεὶ διὰ ψήφων **73**.

Ἀναγγελλαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐγένετο ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Α. Μοναστηριώτου, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1861.

Τμῆμα Α'.

Ἰω. Ταταράκης,
Νικόλαος Γρανίτσας,
Μ. Δαμηράλης,
Ε. Κανελλόπουλος,
Θ. Ν. Γκίκας,
Ἰω. Τασσαΐος,
Χ. Τσαλαμιδᾶς,
Χ. Θεοχαρόπουλος,
Ἰω. Ζάρκος,
Σπ. Κουτσομίτης,
Ἰω. Βαλκόπουλος,
Σπ. Βαρδάτσης,
Γ. Παπανικολάου,
Ν. Σωτηρόπουλος,
Δ. Δημητρακάκης,
Ν. Πλαΐδης,
Η. Σταυρόπουλος,
Χ. Χριστόπουλος,
Γάσ. Δελίνδας,
Ν. Πιπίνος.

Τμῆμα Β'.

Γ. Ῥεβελιώτης,
Στ. Δούκας,
Δημ. Βούκουρας,
Ἄγγελος Γουζούασης,
Στ. Ἀλεξάνδρου,
Η. Χ. Πέτρου,
Α. Ἀβέρωφ,
Α. Πετροπουλάκης,
Η. Μεγακλῆς,
Ἰω. Προβελέγιος,
Ν. Παπαλεξόπουλος,
Στ. Βλάχος,
Λάζαρος Γιουρδῆς,
Α. Πετιμεζᾶς,
Γρ. Μανοῦσος,
Π. Βιρβῶλης,
Η. Παπατσώνης,
Α. Πρασσακάκης,
Ε. Α. Σίμας,
Σωτ. Σκουμπουρδῆς

Τμῆμα Γ'.

Εὐρ. Οἰκονομόπουλος,
Δ. Βότσαρης,
Ἰω. Σαράκας,
Π. Καλαμογδάρτης,
Ἀρ. Λιδωρίκης,
Κ. Πλαπούτας,
Ἰω. Μανιώτης,
Ἰω. Μπαλάφας,
Ἀθ. Μοναστηριώτης,
Α. Παπαδημητριάδης,
Ἰω. Δουλίδης,
Δ. Σακελλαριάδης,
Ἠλ. Καραγιάννης,
Ἰω. Μαραγκός,
Π. Μ. Ἰατρός,
Γ. Ν. Καΐρης,
Ι. Βλάσσης,
Α. Χ. Ἀναργύρου,
Α. Μάντσαρης,
Δ. Νάκος,

Τμῆμα Δ'.

Α. Καμπάνης,
Εὐαγγέλης Βαλατσὸς,
Ἰαν. Σταρόγιαννης,
Α. Βενιζέλος,
Σπ. Τριχᾶς,
Ἐμ. Μελετόπουλος,
Ἰωάννης Κατσάκος,
Α. Δαυόπουλος,
Δ. Κριεζώτης,
Ν. Γκίνης,
Δ. Χαραλαμπίδης,
Ἐμ. Τσοῦχλος,
Ἀνδρέας Καλλάρης,
Δ. Δημητρακόπουλος,
Ν. Ἀθανασίου,
Σ. Στεφανόπουλος,
Στ. Μήτσας,
Ι. Ἀντωνόπουλος,
Ι. Μεσηνέζης.

Τμῆμα Ε'.

Δ. Κοκοτάκης.
Σ. Μαρκεζίνης,
Γ. Μαυρομιχάλης,
Π. Δελιγιάννης,
Κ. Δουζίνας,
Εὐαγ. Κοντογιάννης,
Ν. Ματθαίου,
Παπακώνσας Τσαμάλας,
Ἰω. Κοντσιᾶς,
Ν. Χαντσάκης,
Ἐπ. Κρεστενίτης,
Ἀντώνιος Γρίβας,
Γ. Γερμανάκης,
Μ. Πρίμας,
Π. Βάρβογλης,
Ν. Τσικλητήρας,
Α. Λαμπρινίδης,
Ν. Γουλανδρῆς,
Φ. Φίλωνος.

Τμῆμα Ϛ'.

Γ. Σκούφος,
Γεώργ. Σπέντσας
Σ. Μαλασπίνης,
Κ. Ζαριφόπουλος,
Ν. Πανουριᾶς,
Κ. Δημητριάδης,
Γεώργιος Μαλέας,
Α. Στεφάνου,
Γ. Κ. Βελῆς,
Β. Κυβέλος,
Ἰω. Σαγρέδος,
Ἰω. Σωτηριάδης,
Η. Ψάθης,
Αναγ. Δημητρίου,
Παν. Καλαφατιώτης,
Ἀντ. Ἀρμάος,
Γ. Διαμάντης,
Κωνστ. Λιμπερόπουλος,
Γ. Ζωμπουλάκης.

Τμῆμα Ζ'.

Π. Κυριακός,
Ἠλίας Παπαδάκις,
Α. Οἰκονόμου,
Ἀθαν. Ἴσκος,
Θ. Κυριακός,
Γ. Μπάστας,
Γ. Καυβίλης,
Ἀν. Ῥικάκης,
Κ. Μανίτας,
Γ. Ναύτης,
Γρηγ. Κορριωτάκης,
Ἑλ. Καλογερᾶς,
Γ. Γιολδάσης,
Ν. Πετράκος,
Μ. Ποτλῆς,
Ἀθ. Κατριβάνος,
Δ. Κορφιωτάκης.
Θ. Πετρινὸς,
Η. Κανελλόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ϛ'.

τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπικυρώθησαν.

Ἀνέγνω εἰς τῶν γραμματέων τὴν τε προσφώνησιν τοῦ προέδρου καὶ τὴν ἀντιφώνησιν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης κατὰ τὴν ἐνώπιον Αὐτῆς παρουσίασιν τοῦ προεδρείου καὶ τῆς Μεγάλης πρεσβείας· ἔχουσι δ' ἀμφότεραι οὕτω·

Μεγαλειοτάτη,

«Τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς, ἀπόῤῥοια τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, λογίζεται εὐτυχὲς διότι ἅμα καταρτισθὲν ἀξιοῦται τῆς ὑψηλῆς τιμῆς νὰ προσέλθῃ εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ Βασιλικοῦ Θρόνου καὶ καταθέσῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀδιασείστου αὐτοῦ πίστεως καὶ τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ πρὸς τοὺς θεία εὐδοκίᾳ ἐπ' αὐτοῦ καθημένους, διαβεβαιώσῃ δὲ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ὅτι ἡ ἐκλέξασα αὐτὸ Βουλὴ, ταὐτίζουσα, ἐν τῇ συναισθήσει τῶν ἱερῶν αὐτῆς καθηκόντων, τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Θρόνου θέλει προθυμηθῆ νὰ παρέξῃ εἰς τὴν Βασ. Κυβέρνησιν πᾶσαν συνδρομὴν, συζητοῦσα μετὰ τῆς προσηκούσης σπουδαιότητος καὶ ἐπιψηφίζουσα τοὺς πρὸς παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ πρὸς εὐημερίαν τῆς πατρίδος συντείνοντας νόμους.

Ἡ Βουλὴ σπεύδει συγχρόνως, ὡς νόμιμον ὄργανον τῆς ὁλο-

μελείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ἐκφράσῃ διὰ Μεγάλης Πρεσβεύσεως πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα τὴν προθυμίαν ἀγαναίκτησίν της διὰ τὸ κατὰ τῆς πολυτίμου Αὐτῆς ζωῆς ἀνόσιον τόλμημα, τὸ συνταράξαν τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον, καὶ ἅμα τὴν ζωηροτάτην χαράν της, διὰ τὴν θεόθεν διάσωσιν Αὐτῆς.

Διὰ τῆς θείας ταύτης θαυματουργίας, ηὐδόκησεν ὁ Ὕψιστος ν' ἀποδείξῃ ὅτι κήδεται τῆς Ἑλλάδος, ἐς τὴν τύχην ἐνεπίστευσεν εἰς χεῖρας τοῦ φιλαγάθου καὶ φιλολάου ἡμῶν Βασιλέως, οὗτινος τὴν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος μετ' αὐταπαρνήσεως πατρικὴν στοργὴν καὶ τὴν διηνεκῆ ὑπὲρ αὐτοῦ μέριμναν ἡ Υ. Μ. ἡ Σύνδρανος Αὐτοῦ καὶ Βοηθὸς, ἀεὶ συνεμερίσθη καὶ συμμερίζεται.

Τὴν χαρὰν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ θέλει διπλασιάσει ἡ προσδοκωμένη εὐτυχὴς ἐπάνοδος τοῦ πολυποθήτου ἡμῶν Βασιλέως, εἰς Ὃν τὸ ἔθνος ἀείποτε μετὰ πεποιθήσεως ἀτενίζει.»

Ἀπάντησις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης.

«Εὐχαρίστως βλέπω ἐνώπιόν Μου τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς καὶ τὴν Μεγάλην Πρεσβευσιν αὐτῆς, καὶ δέχομαι ἀσμένως τὰς ὁποίας Μοὶ παρέχει διὰ ὑμῶν διαβεβαιώσεις, ὅτι προθύμως θέλει συνδράμει τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως εἰς πᾶν ὅ,τι συντείνει εἰς τὴν παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἔθνους.

Μετὰ συγκινήσεως ἤκουσα τὰς ὑπὲρ Ἐμοῦ εὐχὰς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ἵνα δι' ὑμῶν ἐκφράσω καὶ αὖθις τὰς εὐχαριστίας Μου διὰ τὰ ἀπανταχοῦ διαδηλωθέντα αἰσθήματα τῆς πρὸς Ἐμὲ ἀγάπης αὐτοῦ.

Ὁ παντοδύναμος Θεὸς, ὁ εὐδοκήσας νὰ διατηρήσῃ τὴν ζωήν Μου, θέλει Με ἐνισχύσει καὶ τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ νὰ καταστήσω αὐτὴν ἔτι χρησιμωτέραν εἰς τὴν προσφιλεστάτην ἡμῶν Πατρίδα, συντρέχουσα τὸν Βασιλέα εἰς τὰς ἀείποτε ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἑλλήνων μερίμνας Αὐτοῦ.»

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα ὅτι ἐξελέξαντο προέδρους μὲν τοὺς Εὐθ. Κανελλόπουλον, Ν. Παπαλεξόπουλον, Α.Α. Χ. Ἀναργύρου, Εὐαγ. Βαλατσὸν, Φίλωνα Φίλωνος, Ἰω. Σαγιέδαν καὶ Γ. Ναύτην· γραμματεῖς δὲ τοὺς Μ. Δαμπράλην, Στ. Δούκαν, Ἀ. Παπαδημητριάδην, Λ. Καμπάνην, Ν. Τσικλητήραν, Σπ. Μαλασπίνην καὶ Ἀθ. Κατριβάνον· εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ προϋπολογισμοῦ,

τοὺς Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Δ. Δημητρακάκην, Λ. Πετροπουλάκην καὶ Σ. Σκουμπουρδῆν, Ἀναργ. Χ. Ἀναργύου καὶ Γ. Ν. Καίρην, Α. Δανόπουλον καὶ Ἐμ. Μελετόπουλον, Δ. Ἀμπρυνίδην καὶ Μ. Πρίμαν, Κ. Δημητριάδην καὶ Π. Ψάθην καὶ Ἐλ. Καλογερᾶν καὶ Θεόδ. Πετρινόν· ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, τοὺς Μ. Δαμπράλην, Π. Χατζηπέτρον, Π. Καλαμογδάρτην, Λ. Πενιζέλον, Σ. Μαρκεζίνην, Γ. Διαμάντην καὶ Γ. Κουβέλην· ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς, τοὺς Ἰω. Τασσαῖον, Στέρ. Δούκαν, Ἀθ. Μοναστηριώτην, Ν. Χαραλαμπίδην, Ν. Τσικλητήραν, Λ. Στέφανον καὶ Κ. Μανέταν, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τοὺς Εὐθ. Κανελλόπουλον, Λ. Ἀξέρωρ, Ἰω. Βλάσσην, Δ. Κυπζώτην, Ἰωάν. Κατζιᾶν, Γ. Μαλέαν καὶ Ἀθ. Κατριβάνον.

Εἰς τὸν Βουλευτὴν Λακεδαίμονος Δ. Δημητρακάκην ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀ ἔγνω νομοσχέδια α) περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς· β) περὶ συνοικισμῶν· γ) περὶ συστάσεως ἠλεκτρικῶν τηλεγράφων κλπ. καὶ δ) περὶ συστάσεως ὡρολογοκομείων, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων, ἔχουσι δ' ἅπαντα οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1837 ἐκδοθεὶς καὶ ἔτι καὶ νῦν ἰσχύων νόμος περὶ ἀπογραφῆς, εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐκτελέσεώς του ἀπεδείχθη κατὰ πολλὰ ἐλλιπὴς ὡς πρός τε τὰς οὐσιαστικὰς καὶ ἄλλας αὐτοῦ διατάξεις. Τοῦτου ἕνεκα συγχρόνως μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἀνεφάνη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς μεταρρυθμίσεώς του καὶ σκέψεις περὶ τούτου πολλάκις καὶ ἐπανειλημμένως ἐγένοντο, στηριχθεῖσαι πάντοτε ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ περὶ στρατολογίας νόμου τοῦ ἔτους 1852, ὅστις ἐθεωρήθη ὁ τελειότερος καὶ ὁ μᾶλλον πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις τῆς πατρίδος ἡμῶν κατάλληλος.

Τὸ ἔργον τῶν πρὸς κατάρτισιν τοῦ νέου περὶ στρατολογίας νόμου σκεπτομένων ὑπῆρχε δυσχερέστατον, διότι ἐπρόκειτο διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου νὰ μετακινηθῶσι μὲν αἱ βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σπουδαιοτάτου, ἀλλ' οὐχ ἧττον δυσεκπληρώτου καθήκοντος πρὸς τὴν πατρίδα, νὰ μετατραπῶσι δὲ τ' ἀφορῶντα τὴν διοργάνωσιν ἐν γένει τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ, ἐφ' οὗ κατὰ πρῶτον λόγον πᾶν ἔθνος στηρίζει τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ πρός τε τὴν διατήρησιν

τῆς τάξεως ἐσωτερικῶς καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ.

Καὶ ἐπῆλθον μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τὸ πρῶτον ὁ νόμος τοῦ 1851, δι' οὗ προσεπάθησαν νὰ καταστείλωσι τὰς πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως τάσεις καὶ νὰ καταστήσωσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης πραγματικὴν, νὰ προλάβωσι δὲ, κατὰ τὸ δυνατὸν, τὰς συμβαινούσας καταχρήσεις, ἔπειτα δὲ ὁ τοῦ 1859, δι' οὗ ἠλαττώθη ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ καθιερώθη καὶ παρ' ἡμῖν τὸ σύστημα τῆς ἐφεδρείας· ἀλλ' οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο τῶν νομοθετημάτων τούτων κατώρθωσαν νὰ θεραπεύσωσι τὴν ὑσημέραι καταφανεστέραν γινομένην ἀνάγκην τῆς καταρτίσεως νέου περὶ στρατολογίας νόμου, ἐὰν δὲν συνετέλεσαν, ὡς ὁ νόμος τοῦ 1851 διὰ τῶν αὐστηρῶν αὐτοῦ διατάξεων, εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν μᾶλλον κατεπείγουσαν.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρόντες τὰ πράγματα ἐθεωρήσαμεν προὐργιαίτατον τῆς Κυβερνήσεως καθῆκον τὴν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑφισταμένου καὶ τά τε δικαιώματα τῶν πολιτῶν καὶ τὰ μεγάλα τοῦ Κράτους συμφέροντα ἐπαισθητῶς ἐπηρεάζοντος κενοῦ φροντίδα, καὶ ἀσχοληθέντες, παρεσκευάσαμεν τὸ κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον.

Οὕτως αἰτιολογοῦντες τὴν ἀρχὴν τοῦ εἰσαγομένου εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοθετικοῦ ἔργου, προβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν αἰτιολόγησιν τῶν καθ' ἕκαστον διατάξεων αὐτοῦ, καθ' ἣν θέλουσιν ἀναπτυχθῆ αἱ τε ἀρχαὶ ἐφ' ὧν ἐστηρίχθημεν καὶ οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς ὡδήγησαν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Τὸ ὑπηρετεῖν τὴν πατρίδα εἶναι χρέος ἑκάστου πολίτου ἀλλὰ καὶ δικαίωμα ἐνταυτῷ· ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης στηρίζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1, καθ' ἣν διὰ μὲν τῆς ἀπογραφῆς ἐξευρίσκεται ὁ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου ὑπόχρεως, διὰ δὲ τῆς ἐκουσίας κατατάξεως ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς εἰς τὸν ἐθνικὸν στρατὸν εἰσόδου τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐξασκήσωσι τὸ δικαίωμα αὐτῶν πολιτῶν· ἡ δὲ πρώτη διάταξις τοῦ ἄρθρου 2, καθ' ἣν μόνον πολῖται Ἕλληνες εἰσὶ δεκτοὶ ἐν τῷ στρατῷ, συνέπεια τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς, πηγάζει προσέτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος καὶ εἶναι ἀναπόφευκτον στοι-

χεῖον πρὸς κατάρτισιν ἐθνικοῦ στρατοῦ. Ὁ δὲ ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδικασθέντων, καθιερωθεὶς ἤδη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ποιν. νόμου, ὑπαγορεύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπὲρ τῆς ἠθικότητος τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ ὀφειλομένης μερίμνης. Καὶ οὗτος μὲν καθιεροῦται ἀπολύτως, καθόσον ἀπόλυτος εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβληθεῖσα αὐτοῖς στέρησις· ὁ δὲ ἀποκλεισμὸς τῶν ἕνεκα πλημμελήματος ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 σημειουμένων, διαταχθεὶς ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ποιν. νόμου, καὶ ὡσαύτως τὴν ἠθικότητα τοῦ στρατοῦ ἀφορῶν, περιωρίσθη ἐπὶ μόνον τὸν χρόνον, καθ' ὃν κατὰ τὸν νόμον, διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ, ὁ ἕνεκα πράξεως ἀποδεικνυούσης ἠθικὴν ἔκπτωσιν ὑποβληθεὶς εἰς προσωρινὴν ἀνικανότητα τοῦ νὰ διαπράττηται τὰ δημόσια, ἀπαλλαγῇ διὰ τούτου παντελῶς ὑποχρεώσεως, τὴν ὁποίαν, ἀγαθὸς πολίτης ὤν, ἤθελεν ἐκπληρώσει, ἀφοῦ δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν εὐθὺς ὡς ἀνακτήσῃ τὴν ἱκανότητα, ἧς εὑρέθη κατὰ τὴν κλήρωσιν ἐστερημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἀπογραφῆς.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 λύεται τὸ σπουδαιότατον καὶ οὐκ ὀλίγον ἐνδιαφέρον τοὺς πρὸς στρατείαν ὑποχρέους πολίτας ζήτημα τῆς διανομῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1837 νόμου περὶ ἀπογραφῆς, βάσις τῆς ἐπὶ τοὺς δήμους διανομῆς τῶν κατ' ἔτος στρατολογουμένων ἀνδρῶν ὁρίσται ὁ πληθυσμός. Ἀλλ' ἡ βάσις αὕτη, πλημμελὴς κατ' ἀρχὴν, ἀπεδείχθη διὰ πολλῶν ἄδικος καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Κατ' ἀρχὴν μὲν εἶναι πλημμελὴς, διότι δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ὑποχρέων, οἵτινες εἰσὶν οἱ ἄγοντες τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν καὶ ἔχοντες τοῦ στρατευσίμου τὰ προσόντα, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καλουμένων νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, οἵτινες εἰσὶν οἱ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ, ἀναλογίας· κατὰ τὰ ἀποτελέσματα δὲ διότι ὅπου ἕνεκεν ἐμπορικῶν ἢ ἄλλων λόγων συρρέουσι πολλοὶ ἑτεροδημόται, ἀποκαθιστώμενοι μὲν ἐκεῖ, ἀλλὰ διατηροῦντες τὴν δημοτικότητά των, θέλουσιν ἐπιβαρύνεσθαι οἱ δημόται τοῦ δήμου, ἐν ᾧ ἡ συρροὴ πλειότερον τοῦ νομίμου, ὡς συμβαίνει νῦν ἐν τοῖς δήμοις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Ναυπλίου, Πατρῶν καὶ Ἑρμουπόλεως, ἐν τισι τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς εἶναι πλέον ἢ διπλάσιος τοῦ ἀριθμοῦ

τῶν δημοτῶν καὶ ἑπομένως οἱ ἀναλογιζόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ νεοσύλλεκτοι πλέον ἢ διπλάσιοι τῶν ἐπὶ τῶν πραγματε ὑποχρέων ἀναλογούντων.

Διὰ ταῦτα καὶ διὰ ν' ἀρθῶσι τὰ ἐκ τῆς ἀνισότητος ταύτης ἐγερθέντα παράπονα, τὸ νομοσχέδιον παρεδέξατο τὸν ἀριθμὸν τῶν κληρωσίμων ὡς βάσιν τῆς διανομῆς, διότι δι' αὐτῆς τηρεῖται μὲν ἡ μεταξὺ ὑποχρέων καὶ νεοσυλλέκτων ἀναλογία, αἴρονται δὲ τὰ ἄδικα ἀποτελέσματα τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦντος συστήματος, θεραπευομένων τῶν ἐγερθέντων, ὡς εἴρηται, δικαίων παραπόνων, ὅπερ δὲν ἤθελεν, ὡς τινες φρονοῦσι, κατορθωθῆ διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν ὡς βάσεως τῆς διανομῆς, διότι ἡ μὲν τήρησις τῆς μεταξὺ κληρωσίμων καὶ κληρούχων ἀναλογίας δὲν κατορθοῦται διὰ τῆς βάσεως ταύτης, ἀποτελέσματα δὲ ἄδικα θέλουσιν ἐπέλθει καὶ διὰ αὐτῆς, ὡς εὐκόλως δύναταί τις νὰ πεισθῇ ὑπ' ὄψιν ἔχων, ὅτι πολλαὶ καὶ διάφοροι κατὰ τόπους αἱ μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ τε ἀριθμοῦ τῶν ἀγόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἐκ τούτων ἱκανῶν πρὸς στρατείαν ἀναλογίαι.

Διὰ τοῦ ἄρθρου **4** ὁρίζεται ἡ κλήρωσις ὡς μέσον, δι' οὗ ἐκ τῶν ὑποχρέων πρὸς στρατείαν θέλει λαμβάνεσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν καταταχθησομένων ἐν τῷ στρατῷ. Ἡ ἀνάγκη τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι προφανὴς καὶ εἶναι περιττὸν νὰ προβῶμεν εἰς δικαιολόγησιν αὐτῆς.

Τὸ ἄρθρον **5** ὁρίζει κυρίως τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἀρχομένην μετὰ τοῦ εἰκοστοῦ καὶ λήγουσαν μετὰ τοῦ 22 ἔτους.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1837 νόμου ἡ στρατεύσιμος ἡλικία ἤρχετο μετὰ τοῦ 19 καὶ ἔληγε μετὰ τοῦ 24 ἔτους, ἀλλ' ἡ μὲν ἑξαετὴς διάρκεια τῆς ὑποχρεώσεως ἐθεωρήθη καὶ εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἧς πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ τὸ ἄτομον, διὰ νὰ καταστήσῃ ὠφελιμωτέραν πρός τε τὴν ἰδίαν οἰκογένειαν καὶ πρὸς τὸ Κράτος τὴν χρῆσιν τῶν δυνάμεων καὶ τῆς ἐνεργητικότητος αὐτοῦ, ἧς ὅμως ἐστεροῦντο κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα ἐπὶ ἓξ ὅλα ἔτη οἱ στρατεύσιμον ἡλικίαν ἄγοντες, ἡ δὲ ἀνάπτυξις τῶν νέων τῶν μόλις συμπληρωσάντων τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀπεδείχθη δυσανάλογος πρὸς τὰ βάρη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πλεῖστοι τῶν τοιαύτην ἡλικίαν ἀγόντων ἢ δὲν ἐκρίνοντο ἱκανοὶ ἢ δὲν ἐδύναντο νὰ ἀνθέξωσιν, ἐὰν κατετάσσοντο ἐν τῷ στρατῷ.

Ἡ διάταξις τοῦ β'. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 5, καθ' ἣν ἐγγράφονται ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς τῶν δήμων, οὔτε ἐν αὐτοῖς καταστημένοι Ἕλληνες, οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι ἐν τινι δήμῳ τοῦ Κράτους καὶ οἱ ἑτερόδημόται, οἱ μὴ προσαποδείξαντες, ὅτι ἐνεγράφησαν ἤδη ἐν τῷ στρατολογικῷ πίνακι τοῦ οἰκείου δήμου, δικαιολογεῖται ἀφ' ἑαυτῆς, ἀφοῦ ἐτέθη ἤδη ἡ ἀρχή, ὅτι ἕκαστος Ἕλλην ὀφείλει νὰ ὑπηρετῇ τὴν πατρίδα ἐν τῷ ἐθνικῷ στρατῷ.

Ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 γενόμενος προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἄρχεται τὸ στρατολογικὸν ἔτος τοῦ ἀπογραπτίου, σκοπὸν μὲν ἔχει τὸ νὰ καταστῇ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἐξ οὗ θέλει ὁρμᾶσθαι ἡ ἐκτίμησις τῆς στρατευσίμου ἡλικίας, ὑπηγορεύθη δὲ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ληξιαρχικῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐδύναντο νὰ δώσωσιν ὡρισμένην καθ' ἡμέρας πληροφορίαν περὶ τῆς ἡλικίας τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένων.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων **7, 8, 9, 10** καὶ **11**, ἀφορῶσαι τὴν σύνταξιν καὶ δημοσίευσιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων, δὲν χρήζουσιν αἰτιολογίας τινός, ἐκτὸς τῆς ὁριζομένης κατὰ τῶν ἀρνουμένων νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ καθῆκον τῆς συνδρομῆς τῶν δημάρχων καὶ παρέδρων πρὸς σύνταξιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων, δημοτῶν χρηματικῆς ποινῆς, ἥτις ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διὰ νὰ κατατεθῇ πραγματικὴ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 καθιερωθεῖσα συμπραξις τῶν πολιτῶν, καὶ ἥτις δὲν εἰσάγει εἰς τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν καινοτομίαν τινά, ἀλλ' ἐτέθη, ἵνα ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀρνουμένους νὰ παράσχωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν πολίτας ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν ποινὴν τοῦ ἄρθρου 164 τοῦ ποιν. νόμου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν διάταξιν ἤθελον ἄλλως ὑπάγεσθαι.

Ἡ ἐξέτασις τῶν πινάκων τῆς ἀπογραφῆς, ἡ κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον ἐνεργουμένη τέως ὑπὸ μόνων τῶν δημάρχων ἀνατίθεται διὰ τοῦ ἄρθρου **11** εἰς στρατολογικὴν ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ γραμματέως τῆς νομαρχίας ἢ τοῦ ὑπογραμματέως, τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας καὶ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τῆς χωροφυλακῆς. Ἡ δὲ ἁρμοδιότης αὐτῆς, διαγραφομένη ἐν τῷ ἄρθρῳ **13**, περιορίζεται κατὰ τὸν συνδυασμὸν τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 ἐδ. 1 καὶ τὰ ἐδάφ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 5, ἐπὶ μόνα τὰ ζητήματα τῆς νομικῆς ἀνικανότητος, τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἐν ἑτέρῳ δήμῳ ἐγγραφῆς, ὡς πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτῆς διαγραφομένους, ἀφορᾷ δὲ κυρίως τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων, διὰ τῆς προσθήκης τῶν παρα-

λειφθέντων, τὴν διεξαγωγὴν τῆς κληρώσεως, καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ πίνακος τῶν κληρούχων, κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 13, 14, 15, 16, 17, 18 καὶ 19, ἐφ' ὧν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ προστεθέσωμέν τι, καὶ τὴν παραδοχὴν τῶν ἐνστάσεων κατὰ τὸ ἄρθρον 20.

Τὸ ἄρθρον 21 ὁρίζει τὰς ἐξαιρέσεις. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν λόγων τῶν ἐννόμων ἐξαιρέσεων εἶναι σπουδαιότατον ἀντικείμενον τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας, διότι σπουδαιότατά εἰσι τὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα αἱ ἐξαιρέσεις πρόκειται νὰ προστατεύσωσιν, ἤτοι τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ, τὰ συμφέροντα τῶν οἰκογενειῶν, καὶ τὰ γενικὰ τῆς πολιτείας συμφέροντα.

Ἡ τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ ἀφορῶσα ἐξαίρεσις τοῦ ἐδ. α'. τοῦ εἰρημένου ἄρθρου δὲν χρήζει τινὸς αἰτιολογίας, ἀφοῦ ὁ ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἄχρηστος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον νὰ καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ· ἐκ δὲ τῶν ἐρεξῆς ἐξαιρετικῶν διατάξεων, τῶν ἀφορωσῶν τὰ συμφέροντα τῶν οἰκογενειῶν, ἡ μὲν ὑπὸ στοιχ. β'. ἐξαίρεσις τοῦ μόνου ὀρφανοῦ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἂν ἔχῃ ἰδίαν οἰκογένειαν, ὑπῆρχεν ἀναγκαία διὰ νὰ μὴ ἀφεθῇ ἀπροστάτευτος ἡ οἰκογένεια αὕτη, ἡ ὑπὸ στοιχ. γ'. ἐξαίρεσις τοῦ μονογενοῦς ἢ μόνου υἱοῦ, ζώντων ἀμφοτέρων τῶν γονέων ἢ θατέρου αὐτῶν, πηγάζει ἐκ τῶν σκέψεων, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι σκληρὸν ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῶν κόλπων τοιαύτης οἰκογενείας ὁ μόνος αὐτῆς γόνος, ἐφ' οὗ στηρίζει τὰς ἐλπίδας αὐτῆς, στερουμένων τῶν γονέων εἴτε τῆς περιθάλψεως τοῦ τέκνου τούτου, ἂν ἔχωσιν ἀνάγκην τοιαύτης εἴτε τοῦ μόνου ἀντικειμένου τῆς ὁμιλοστοργίας αὐτῶν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. γ'. καθ' ἣν ἐξαιρεῖται ὁ πρεσβύτερος τῶν πρὸς πατρὸς ὀρφανῶν ἀδελφῶν, ὑπηγορεύθη ἐκ τῆς ἀνάγκης, ἣν τ' ἀνήλικα ὀρφανὰ τέκνα ἔχουσι τῆς προστασίας τοῦ μεγαλειτέρου αὐτῶν ἀδελφοῦ καὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ ἀδελφοῦ τούτου νὰ παράσχῃ τὴν προστασίαν αὐτοῦ πρός τε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς του καὶ πρὸς τὴν γήραν μητέρα αὐτοῦ. Ἐπὶ τῶν αὐτῶν σκέψεων στηρίζονται καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἐδ. ε'. καὶ ς'.

Ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. ζ'. ὑπηγορεύθη, ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἐπαχθὲς μὲν εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἀσυμβίβαστον δὲ πρὸς τὴν φειδὼ, ἣν πρέπει ἡ πολιτεία ἐξασκοῦσα τὰ ἐπὶ τῶν πολιτῶν δικαιώματα αὐτῆς ν' ἀποδεικνύῃ πάντοτε, τὸ ν' ἀφαιρεθῶσι συγχρόνως ἀπὸ τῆς οἰκογενείας ταύτης δύω ἐνήλικοι καὶ ἱκανοὶ πρὸς στρατείαν υἱοί. Αἱ ἐξαιρέσεις αἱ ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. ἡ'

διατασσόμεναι λόγον μὲν ἔχουσι πρώτιστον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς τελευταίας αὐτοῦ διατάξεως, τὸ νὰ μὴ λαμβάνωνται συγχρόνως ἀπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἐν τῷ στρατῷ πλειότερα μέλη τῶν παρ' αὐτῇ μενόντων ἱκανῶν πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐπομένως χρησίμων αὐτῇ. Συγχρόνως λέγοντες ἐνταῦθα, δὲν ἐννοοῦμεν, ὡς καὶ ἐκ τῆς ῥήσεως τοῦ ἄρθρου ἐξάγεται, τὸ ἔτος τῆς κληρώσεως, ἀλλὰ τὰ ἔτη τῆς ὑπηρεσίας, ἐφ' ἃ ὑρίστανται τὸ δικαίωμα τοῦ μετὰ τὸν ὑπηρετοῦντα ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀποβιώσαντα ἀδελφοῦ ν' ἀπαλλαγῇ ἀντὶ τούτου τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως. Ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς διαρκείας τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως ἐπὶ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἤρθη ὡς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῶν φονευθέντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἀποβανόντων ἐν αὐτῇ ἕνεκα πληγῶν ἢ βλάβης, προελθουσῶν ἐξ αὐτῆς ἢ γενομένων ἕνεκα τούτων ἀνικάνων, διότι αἱ οἰκογένειαι εἰς τὰς ὁποίας οὗτοι ἀνῆκον στερηθεῖσαι, ἕνεκα τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῶν μελῶν αὐτῶν ἦ, ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἀναλαβοῦσαι τὴν φροντίδα τῆς περιθάλψεως τῶν καταστάντων ἀνικάνων, δίκαιον εἶναι νὰ λάβωσιν, ὡς ἀνταλλαγμα τὴν ἀπαλλαγὴν ἰσαρίθμων πρὸς τὰ ἀπολεσθέντα μελῶν.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐξαίρεσιν ἄρχονται αἱ τὰ γενικὰ τῆς πολιτείας συμφέροντα ἀφορῶσαι. Καὶ ἡ μὲν ὑπὸ στοιχ. θ'. ἐξαιροῦσα τοὺς δαπάνῃ τοῦ δημοσίου ἐκπαιδευομένους ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς ὡρισμένον κλάδον δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπῆρχεν ἀναγκαία, ἵνα μὴ ἀποβῶσιν ἄγονα τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου δαπανηθέντα χάριν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ δικαιολογεῖται ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως γενομένη ἐκλογὴ τῶν τοιούτων ὑποσχεται τὴν χρησιμότητα αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, δι' ἣν εἰσὶ προωρισμένοι, μείζονα ἢ τὴν διὰ τῆς ἐν τῷ ἐθνικῷ στρατῷ καταταξέως των. Ἡ δὲ ὑπὸ στοιχ. ι'. ἀφορῶσα εἰς τὸ νὰ μὴ διακόψῃ τὴν ὑπὸ τῶν δημοσίων διδασκάλων παρεχομένην σπουδαίαν τῷ ὄντι ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Κράτος δικαιολογεῖται ἀφ' ἑαυτῆς.

Ἡ ὑπὸ στοιχ. ιά. διάταξις, καθ' ἣν ἐξαιροῦνται οἱ ἐκπαιδευόμενοι ἵνα ἀναλάβωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱερέως, πηγάζει ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ παράσχῃ πᾶσαν δυνατὴν καὶ ἔννομον εὐκολίαν εἰς μόρφωσιν ἱκανῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου. Τέλος δὲ ἡ ὑπὸ στοιχ. ιβ'. ἀφορῶσα, ὡς ἐν ἄρθρῳ 2 εἴρηται, τὴν ἠθικότητα τοῦ στρατοῦ καὶ πηγάζουσα ἐκ ῥητῆς διατάξεως τοῦ ποινικοῦ νόμου, οὖσα δὲ διὰ τοῦτο ἀναγκαιοτάτη διὰ νὰ καταστήσῃ ἐκτελεστὰς ὡς πρὸς τοῦτο τὰς διατασσούσας τὴν στέρησιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένων

δικαιωμάτων δικαστικὰς ἀποφάσεις, εἶναι ἐξαίρεσις προσωρινὴ καὶ διὰ πάντας ἐν γένει τοὺς τοιούτους, διότι τῆς μὲν ὑποχρεώσεως πρὸς κλήρωσιν λήγουσης μετὰ τοῦ 22 ἔτους, τῆς δὲ προσωρινῆς ἀνικανότητος πρὸς τὸ καταταχθῆναι ἐν τῷ στρατῷ μὴ ὑπερβαινούσης οὐδέποτε τὰ ἓξ ἔτη, πάντες οἱ οὕτω προσωρινῶς ἐξαιρεθέντες θέλουσιν ἀνακτήσει τὴν ἱκανότητα αὐτῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 30 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 22 εἶναι σαφὴς καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι πάντες οἱ στρατεύσιμον ἡλικίαν ἄγοντες, μὴ ὑπαγόμενοι δ' εἰς εἰδικόν τινα λόγον ἐξαιρέσεως, εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς στρατείαν. Αἱ δὲ διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων 23 καὶ 24 οὐδεμιᾶς χρήζουσιν αἰτιολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου.

Ὁ ὑπὸ τοῦ κεφαλαίου τούτου καθιερούμενος τρόπος τῆς ὁριστικῆς ἐκδικάσεως τῶν στρατολογικῶν καταλόγων ὑπὸ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832 καθιερωθέντα.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 25 διαταττομένη συγκρότησις τοῦ συμβουλίου τούτου, διὰ μὲν τοῦ Νομάρχου δίδωσι τὴν προεδρείαν τοῦ σώματος τούτου εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τοῦ πρωτοδίκου εἰσάγει εἰς αὐτὸ τὴν νομομάθειαν, τοιούτῳ χρήσιμον πρὸς λύσιν πολλῶν ἀναφυομένων ζητημάτων, διὰ δὲ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ ναυτικοῦ τίθησι μεταξὺ τῶν παρέδρων τοῦ εἰρημένου σώματος τοὺς δυναμένους ν' ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐπιτυχῶς τὸ συμφέρον τῆς τε στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν συμφερόντων τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας, θέλει προσέτι συντελέσει διὰ τῆς προσθήκης ἑνὸς ἔτι μέλους εἰς τὸ ν' αὐξήσῃ τὰς γνώμας τοῦ δικάζοντος καὶ ἀνεκκλήτως ἀποφαινομένου περὶ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν σώματος, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ καθιστᾷ τὰς στρατιωτικὰς ἰδέας ἐπικρατεστέρας ἐν αὐτῷ, ἀφοῦ διχοψηφίας οὔσης, ὁ πρόεδρος τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, ἤτοι ὁ Νομάρχης φέρει τὴν νικῶσαν.

Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, δικάζοντος ἀνεκκλήτως, εἶναι βεβαίως οὐκ ὀλίγον εὐρεῖα· ἀλλ' εἰς μὲν τὸν κύκλον τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἀνάγεται ἡ στρατολογία δὲν εἰσάγει σύστημα πρωτοφανές, ἀφοῦ δι' ἄλλων νόμων εἶχε καθιερωθῆ πολλαὶ τῶν νομαρχιῶν ἀποφάσεις ὁριστικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι, καὶ ἀποφάσεις μάλιστα ὡς αἱ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ἀρρώστοι οὐ μόνον ἀτομικὰ δικαιώματα σπουδαιότατα, ἀλλὰ καὶ τὴν καλὴν διοίκησιν ὁλοκλήρων δήμων· τὰ δὲ δικαιώματα τῶν πολιτῶν τυγχάνουσι διὰ τοῦ τρόπου τούτου μειζόνων ἢ κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐγγυήσεων, ἀφοῦ κατὰ ταῦτα μὲν ἦτε σύνταξις καὶ ἡ ἀνάκρισις τῶν καταλόγων εἶναι ἔργον τῶν δημάρχων, ἡ δὲ νομαρχία μακρόθεν καὶ συλλήβδην ἐφ' ὅλου τοῦ καταλόγου δικάζουσα κατ' ἔφεσιν, εἰς τὰς πληροφορίας τῶν δημάρχων στηρίζεται κατὰ πρῶτον λόγον· τῆς δὲ προσφυγῆς τὸ δικαίωμα παρεμβάλλει μὲν τὸ Ὑπουργεῖον ὡς τρίτον βαθμὸν δικαιοδοσίας, ἀλλὰ τὰ πράγματα καθ' ἑαυτὰ δὲν μεταβάλλονται, διότι ἐπὶ μὲν τῶν ζητημάτων τῆς ἡλικίας τὸ ὑπουργεῖον ἀποραίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωμοδοτήσεων τῶν στρατολογικῶν συμβουλίων, ἐπὶ δὲ τῶν οἰκογενειακῶν περιστάσεων δὲν ἔχει ν' ἀρυσθῇ τὰς πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του πληροφορίας ἢ παρ' αὐτῶν τούτων τῶν δημάρχων, οἵτινες συνέταξαν καὶ ἀνέκριναν τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους. Ἐν τούτοις διὰ τῆς συστάσεως μὲν τοῦ σώματος τούτου καὶ τῆς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ εἰσαγωγῆς, τὴ ἐξετάσεως τῆς σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἱκανότητος ἐξασφαλίζεται, προστιθεμένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 27 ἐδαφίου 1 παρεχομένης ἐγγυήσεως, ἀποχρώντως ἡ νῦν εἰς τὰ στρατολογικὰ συμβούλια καὶ τὰς ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς ἀνατεθειμένη ἐξέτασις αὕτη, διὰ δὲ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. 2 τιθεμένου περιορισμοῦ ἐπὶ τῆς ὁριστικότητος τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀναθεωρητικῶν συμβουλίων ἀποδίδονται εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, εἰς τὰς ὁποίας τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγονται, τὰ φύσει δικαστικὰ ζητήματα τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀστικῶν δικαιωμάτων, τὰ ἤδη ἐξεταζόμενα, σχετικῶς βεβαίως πρὸς τὴν στρατολογικὴν ὑποχρέωσιν, ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἁρμοδιότητος, ἐτεροβαινούσης οὕτω λελιθότως εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, πρὸς σύγχυσιν τῆς ὑπὸ τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου καθιερωθείσης διακρίσεως τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσιῶν.

Περὶ τῶν ἄρθρων 28, 29, 30, 31 καὶ 32 εἶναι περιττὸν νὰ ποιησώμεθα λόγον, διότι ταῦτα μὲν εἰσὶ σαφῆ, οἱ δὲ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὰς διατάξεις αὐτῶν πρόδηλοι. Ἐπιλαμβανόμεθα δὲ τῆς αἰτιολογήσεως τοῦ ἄρθρου 33, δι' οὗ κανονίζεται ὁ τρόπος τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν διὰ τῆς ζυγῆς, ἢ ἄλλως δι'

ὑπακρύψεως ἀποφευγόντων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῶν κληρούχων.

Ἡ ἀνάγκη τῆς προσφυγῆς εἰς μέτρα αὐστηρὰ δυνάμενα νὰ καταστείλωσι μὲν τὴν πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς νομίμου ὑποχρεώσεως εἰς στρατείαν τάσιν καὶ νὰ περιορίσωσιν οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν καθυστερήσεων, αἵτινες ἐπαισθητῶς ἠραίοναν πάντοτε τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ν' ἀναπληρώσωσι δὲ ἐν ταῖς τάξεσιν αὐτοῦ τὴν θέσιν τοῦ ὑπεκφεύγοντος τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του κληρούχου, ἀπεδείχθη ἀπὸ πολλοῦ, καὶ προσπάθεια ἐγίνετο πρὸς θεραπείαν αὐτῆς διὰ τοῦ κατὰ τὸ **1851** ἐκδοθέντος καὶ ἰσχύοντος ἔτι νόμου περὶ στρατολογίας. Ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου πλημμελεῖς κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲν ἐπήνεγκον καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπενέγκωσιν αὐτά. Καὶ εἶναι μὲν πλημμελεῖς κατὰ τὴν ἀρχὴν αἱ διατάξεις ἐκεῖναι, διότι τὴν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ δραπέτου κληρούχου ὑποχρέωσιν ἀνάγουσιν ἐπὶ τὸν δῆμον καὶ δι' αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δημοτικὴν ὁμάδα, ἐνῷ ὑπόχρεοι πρὸς στρατείαν εἰσὶ μόνοι οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ στρατολογικῷ καταλόγῳ, ἀντιφάσκουσαι δὲ πρὸς ἑαυτὰς ὑποχρεοῦσι τὸν ἐπιλαχόντα τοῦ δραπέτου καὶ μόνον αὐτὸν νὰ καταταχθῇ ἀντ' ἐκείνου, λαμβάνων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου καταβληθέντων καὶ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ δραπέτου ἢ τῆς καταβολῆς τοῦ πατρὸς εἰσπραχθέντων, 500 δραχμὰς δὲν ἐπήνεγκαν δὲ τὰ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα, πρῶτον μὲν διότι μὴ λαβοῦσαι ὑπ' ὄψιν τοῦ τόπου τὰ ἔθιμα, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ υἱοὶ τῶν οἰκογενειῶν διαμένουσι παρ' αὐταῖς καὶ ἐργάζονται ὑπὲρ αὐτῶν μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεώς των, χωρὶς ν' ἀποκτῶσιν αὐτοί, ζῶντος τοῦ πατρὸς ἰδίαν περιουσίαν, ἐκήρυξαν κυρίως ὑπόχρεον τοῦ δραπέτου τὴν περιουσίαν, ἀπὸ δὲ τῶν πατέρα ἀπήτησαν ὡρισμένην τινὰ συνεισφορὰν καὶ τὰ λοιπὰ ὑπέβαλον εἰς τὸν δῆμον, ὥστε ἡ μὲν οἰκογένεια ἐξ ἧς ὁ δραπέτης ὀλίγον ἐνοχλεῖται ἐκ τῆς καταβολῆς τῶν **120** ἢ τῶν 200 δραχμῶν καὶ ἑπομένως αἱ δραπετεύσεις δὲν περιορίζονται, οἱ δὲ δῆμοι, ἐφ' οὓς ἐπιπίπτει τὸ βάρος τῆς συμπληρώσεως τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως, ἀδυνατοῦσι νὰ πληρώσωσιν αὐτό· δεύτερον δὲ διότι ἠθέλησαν ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὁρίσωσι τὸ ποσὸν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως, ἐνῷ τὸ ποσὸν τοῦτο αὐξομειοῦται κατὰ τὴν αὐξομείωσιν τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας, ὅπερ ἀπεδείχθη ἐναργῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καθ' ἃ τὸ πραγματικὸν μίσθωμα τῆς ἀντικαταστάσεως ἔφθασε τὰς

1200 δραχμάς, ὥστε αἱ μὲν ὁρισθεῖσαι **500** δραχμαὶ δὲν ἀρκοῦσι πρὸς εὕρεσιν ἀντικαταστάτου, οὐδὲ δύνανται ν' ἀποζημιώσωσιν ἐπαρκῶς τὸν ἐπιλαχόντα, τούτου δὲ ἕνεκεν οὗτος μὲν συμφέρον ἔχει νὰ ὑπεκφεύγῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, καὶ ὑπεκφεύγει αὐτήν, χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς συνέπειάν τινα, ἀφοῦ ὁ νόμος, μὴ τηρήσας τὴν ἀρχήν, ὅτι πάντες οἱ ἐν τῷ στρατολογικῷ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς στρατείαν, ἐπὶ μόνον τὸν κληρωθέντα ὑποχρεωτικῶς ἐξέτεινε τὰ εἰσία μέτρα, μόνον δὲ τὸν ἀμέσως ἐπιλαχόντα ἐκήρυξεν ὑπόχρεον πρὸς ἀντικατάστασιν ἐκείνου, ὁ δὲ στρατὸς στερεῖται τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων ἀνδρῶν καὶ ἀντὶ τούτων λαμβάνει χρήματα, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀνεπαρκῆ πρὸς μίσθωσιν ἀντικαταστάτου, μένουσι νεκρὰ καὶ ἄγονα ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς ταμείοις.

Τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἐπειράθημεν νὰ διορθώσωμεν διὰ τοῦ ἄρθρου 33 κανονίζοντος δικαιώτερον καὶ λυσιτελέστερον τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ στρατὸς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου τείνουσι τὰ μέτρα ταῦτα, δύναται νὰ λαμβάνῃ ἐγκαίρως τοὺς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τάξεων αὐτοῦ ὁριζομένους καὶ ἀπολύτως ἀναγκαίους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἄνδρας.

Διὰ τῆς § Α'. τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ὡρίσθη, ὅτι ὁ ἔπαρχος μισθόνει ἀμέσως τὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ δραπέτου ἀπαιτούμενον ἀντικαταστάτην. Τῆς διατάξεως ταύτης τεινούσης εἰς τὴν ὅσον ἐνεστι ταχυτέραν ἀποστολὴν εἰς τὸν στρατὸν τῶν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένων ἀνδρῶν, ἡ εὐγερὴς ἐκτέλεσις ἐξασφαλίζεται πρῶτον μὲν καὶ κυρίως ἐκ τῆς διατάξεως, καθ' ἣν τὸ ποσὸν τοῦ μισθώματος τῆς ἀντικαταστάσεως ὁρίζεται κατ' ἔτος διὰ Βασ. διατάγματος καὶ ἑπομένως θέλει εἶσθαι ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας, ἔπειτα δὲ ἐκ τῆς ἄρσεως τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τοῦ **1851** τεθέντος καταλόγου περιορισμοῦ τοῦ νὰ λαμβάνῃ ὁ ἀντικαταστάτης μετὰ τὸ τέλος τῆς θητείας του τὸ συμφωνηθὲν μίσθωμα. Διὰ τῆς αὐτῆς § ἐκηρύχθη ἐξίσου πρὸς τὴν τοῦ δραπέτου, καὶ ἡ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περιουσία ὑπόχρεως πρὸς κατάρτισιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἐξασφαλίζουσα δεόντως τὴν εἰσπραξιν τοῦ ζητουμένου ποσοῦ καὶ σύμφωνος πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦντα ἐν ταῖς οἰκογενείαις ἔθιμα, καθ' ἃ οἱ υἱοὶ καὶ μετὰ τὴν ἐνηλικιότητά των ἀνήκουσιν εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ μοχθοῦσι δι' αὐτάς, θέλει προσέτι συντελέσει εἰς τὸ νὰ κατασταλῇ ἡ πρὸς δραπέτευσιν τάσις, διότι παρ' ἡμῖν ἡ ἐπὶ τὰ τέκνα ἐπιρροὴ τῶν πα-

τέρων, ἥτις διὰ τῆς διατάξεως ταύτης γίνεται ἐνεργὸς, εἶναι ἱκανὴ νὰ μετακαλέσῃ αὐτὰ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος.

Ἡ διάταξις τῆς ἑπομένης §, ἡ σφραγῖσα τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως ἐκ τῆς ἀδιανεμήτου περιουσίας ὀρφανῶν ἀδελφῶν δὲν χρήζει αἰτιολογίας, διότι ὑπάρχει ἀπολύτως ἀναγκαία, ἵνα συμβιβασθῇ ὁ πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἀδελφῶν ὀφειλόμενος ἄκρος σεβασμὸς μετὰ τοῦ συμφέροντος τῆς ταχείας διεξαγωγῆς τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν.

Διὰ τῆς παραγράφου τρίτης, ἐφαρμόζεται ἡ γνωστὴ καὶ ἀναντίρρητος ἀρχὴ τῆς ἴσης πάντων τῶν ἐν τοῖς στρατολογικοῖς πίναξιν ἐμπεριεχομένων ὑποχρεώσεως καὶ ἀπαλλάσσεται ὁ δῆμος βάρους, τὸ ὁποῖον ἐννόμως μὲν δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν, ἐπιβληθὲν δὲ ἦτον ἱκανὸν οὐ μόνον ν' ἀπορροφήσῃ πάντα τὰ τακτικὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ, τὰ πρὸς θεραπείαν τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν προωρισμένα, εἰς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεων τῶν ἀτόμων πρὸς τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκτάκτους καὶ ἔκρεικας δημοτικὰς φορολογίας νὰ δώσῃ ἀφορμὴν, μεταβάλλον οὕτω τὴν ἥσυχον καὶ εἰρηνικὴν τῆς δημοτικῆς ὁμάδος ζωὴν εἰς ἀγῶνας φορολόγων καὶ φορολογουμένων. Εἰ δὲ καὶ φρονοῦμεν ὅτι πλειοτέρας αἰτιολογίας δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης, δὲν κρίνομεν ἄπο σκοποῦ νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ἐπιλαχόντων καθιέρωσεν, ὡς εἴρηται ὁ νόμος τοῦ 1851, ἀλλὰ καθιέρωσεν αὐτὴν ἀνίσως· προστίθεμεν δὲ προσέτι ὅτι μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως ἐφ' ὅλης τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς, ἡ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ δραπέτου ὑποχρέωσις τῶν ἐπιλαχόντων θέλει εἶσθαι καὶ σπανία καὶ περιωρισμένη, ἐφ' ὅσον γνωστὸν ὅτι ἐν Ἑλλάδι οὐδεὶς σχεδὸν, ὁ μὴ ἔχων περιουσίαν τινὰ διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῆς ὁποίας νὰ συμπληρωθῇ τὸ ζητούμενον ποσὸν· ἄλλως τε δὲ ἡ διάταξις αὕτη θέλει συντελέσει καὶ εἰς τὸ νὰ περιορισθῶσιν αἱ δραπετεύσεις, διότι θέλει ἐγείρει τὸ συμφέρον τῶν δυναμένων νὰ καταδείξωσι τὸν τόπον τῆς ὑποκρυβῆς τοῦ ἀποδρᾶντος τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ κληρούχου.

Ἡ διάταξις τῆς § δ'. καὶ ἰδίως ἡ ἀφορῶσα τὴν προσωπικὴν κράτησιν, ἐτέθη διὰ νὰ κατασταθῇ βεβαία ἡ εἴσπραξις τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ, ὅπερ θέλει εἶσθαι πάντοτε μικρὸν, ὥστε ν' ἀρκῇ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εὐκόλου καταβολῆς αὐτοῦ ἡ ἀπειλὴ μόνη τοῦ μέτρου τῆς προσωπικῆς κρατήσεως.

Ἡ διάταξις τῆς § έ. ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διὰ νὰ μὴ ἐξογκόνωνται ἄνευ λόγου αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις.

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δραπέτου νὰ καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ εἶναι δικαιοτάτη· ὡς ἐπίσης καὶ ὁ ἀναλογισμὸς τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς ὄφελος τῆς μερίδος τοῦ δήμου, ἥτοι τῶν καταβαλόντων τὸ τίμημα τῆς ἀντικαστάσεως ἢ τῶν κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ὑποχρέων πρὸς στρατείαν ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ ἀπαιτεῖ τὸ νὰ τεθῇ ὅριον ἡλικίας ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ γένηται δεκτὸς ἐν τῷ στρατῷ ὁ δραπέτης, καὶ ὡρίσθη τὸ 30 ἔτος, δύναται δὲ οὗτος νὰ συλληφθῇ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔτους τούτου, καὶ τούτου ἕνεκα νὰ μὴ γένηται δεκτὸς ἐν τῷ στρατῷ, καθὼς ἐπίσης δύναται νὰ μὴ γένηται δεκτὸς καὶ πρὸ τοῦ 30 ἔτους συλλαμβανόμενος ἕνεκεν ἀνικανότητος, καὶ ἐπειδὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελεν εἶσθαι ἀνισότης μεταξὺ τοῦ ἐγκαίρως συλληφθέντος δραπέτου καὶ τοῦ μὴ τοιούτου, ἐτέθη ἡ ζ'. §, καθ' ἣν ἕνεκεν ὑπερηλικιότητος ἢ ἀνικανότητος μὴ γενόμενος δεκτὸς ἐν τῷ στρατῷ δραπέτης, ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ τὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ καταβληθέντα ὑπὸ τῶν συγκληρωθέντων, τὰ ὁποῖα ὡς ἀνεπαίσθητα δι' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν καὶ ὡς καταβληθέντα πρὸ ἐτῶν, εἰσάγονται εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον καὶ χρησιμεύοντα ἀποκλειστικῶς εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας, συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐημερίαν ὅλης τῆς δημοτικῆς ὁμάδος, ἧς τὰ μέλη εἰσὶ καὶ οἱ καταβάλόντες ἄλλοτε νομίμως τὸ ἤδη ἐπιστρεφόμενον χρηματικὸν ποσόν.

Ἡ διὰ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ εἰρημένου ἄρθρου γενομένη ἐπέκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ εἰσπράξεως τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως διατάξεων καὶ ἐπὶ τοὺς λειποτάκτας, ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ μέχρι τοῦδε ὑφισταμένη ἀντίφασις μεταξὺ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ δραπέτου καὶ τοῦ λειποτάκτου, ἐνῷ ἡ ἰδιότης τῶν ἀντικαθιστωμένων δὲν ἦτον εὔλογον οὐδὲ δίκαιον νὰ ἐπηρεάζῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ἀντικαθιστώντων.

Ταῦτα ἐκτιθέντες πρὸς ἐξήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 34, δι' οὗ νομίζομεν, ὅτι θέλει δυνηθῇ ἡ ὑπηρεσία νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὰς καθυστερήσεις τὰς τοσούτῳ παραβλαπτούσας τά τε συμφέροντα τοῦ στρατοῦ, διὰ τῆς ἀραιώσεως τῶν τάξεων αὐτοῦ, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν οἰκογενειῶν, διὰ τῆς ἀπὸ τῶν κόλπων αὐτῶν φυγαδεύσεως τῶν μελῶν τῶν δυναμένων νὰ

βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν αὐτῶν, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς καλλιεργείας τῶν γαιῶν ἢ ἄλλων αὐτῶν κτημάτων περιττὸν θεωροῦμεν νὰ εἴπωμέν τι πρὸς αἰτιολόγησιν τοῦ ἄρθρου **34** δι' οὗ συμπληροῦνται αἱ περὶ ἀπογραφῆς διατάξεις, καταλήγουσαι εἰς τὴν ἐξεύρεσιν καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῶν πρὸς στρατείαν ὑπογρέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ διαρκείας τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἐλάττωσις τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἀπὸ τῆς τετραετίας, ἣν ὥρισεν ὁ νόμος περὶ ἀπογραφῆς εἰς τριετίαν ἐγένετο ἤδη παραδεκτὴ ἀπὸ τοῦ **1859**. Ὅθεν δὲν θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμέν τι πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ ἄρθρου **35** τοῦ νόμου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου **36** σκοπὸν προτίθεται τὴν ἄνευ βλάβης τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐλάττωσιν τῶν πρὸς διατήρησιν ἐθνικοῦ στρατοῦ καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ δημοσίου δαπανῶν, αἵτινες δύνανται, κατὰ τὴν ὑπὸ ταύτης τιθεμένην ἀρχὴν τῆς χορηγίας ἐντὸς τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας ἐνιαυσίαν τὸ πολὺ ἀδείων ἀπουσίας συνεχῶν ἢ μὴ, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, νὰ μειωθῶσι κατὰ τὸ ἓν τρίτον, ἐὰν ὕπερ δὲν θέλει εἶσθαι ἀσύνηθες, ἡ ὑπηρεσία ἐπιτρέπῃ τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τούτου. Οὕτω δὲ χωρὶς νὰ ἐλαττωθῇ κατ' οὐδὲν ὁ ἀριθμὸς τοῦ μονίμου στρατοῦ, θέλει εἶσθαι προσέτι δυνατὸν νὰ ἐπανακάμπτωσιν εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν τὸ **1/3** τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ, καὶ, ἐπιδιδόμενοι εἰς τὰς γεωργικὰς καὶ τὰς ἄλλας ἐργασίας των, νὰ μειώνωσι κατὰ τὸ **1/3** τὴν χάριν τῆς ὑπηρεσίας τῆς πατρίδος γιγνομένην ἀφαίρεσιν χειρῶν ἀπὸ τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας.

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου **37** ἐπεζητήθη ἡ εἰς τὸν στρατὸν κατάταξις νέων, ἀνηκόντων εἰς τὰς ἀνωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις, οἵτινες ἔχοντες τὴν παρεχομένην εὐκολίαν τῆς μετὰ ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δύνανται νὰ παρορμηθῶσιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἀφοῦ μάλιστα ἐξερχόμενοι τοῦ στρατοῦ καὶ μεταβαίνοντες εἰς τὴν ἐφεδρείαν, θέλουσι λάβει ἐκεῖ βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ· οὕτω δὲ θέλουσι μὲν ἐκγυμνασθῇ τὴν στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν νέοι μορφωμένοι, ἐξερχόμενοι δὲ τῆς ἐφεδρείας **Α'**. σειρᾶς θέλουσιν εἶσθαι κατάλληλοι νὰ χρησιμεύσωσιν ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ, εἰς ἣν μεταβαίνουσιν, ὡς ἀξιωματικοί.

Ἐκ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου **38** λαμβάνοντες ἀφορμὴν παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἐξαιρετικὴ διάταξις, ἡ ἐν τῷ ἰσχύοντι νόμῳ ἀπολύτως περιεχομένη, δι' ἧς ἀπηλλάσσοντο ἐντελῶς τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως οἱ μαθηταὶ τῶν γυμνασίων καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, δὲν περιελήφθη οὕτως ἐν τῷ παρόντι, διότι ἐθεωρήθη εἰσάγουσα ἀνισότητα μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἐξ ἧς συνέβαινε ν' ἀπαλλάσσωνται τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως πάντες οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων καὶ οἱ εὔποροι, οἱ δυνάμενοι νὰ κατατάσσωνται εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, νὰ ἐπιπίπτῃ δὲ ἅπαν τὸ βάρος ἐπὶ τὰς ἐργατικὰς καὶ ἰδίως τὴν γεωργικὴν τάξιν καὶ οὕτω νὰ παρεμποδίζηται ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας καὶ τῶν ἄλλων κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἐξ ὧν τὸ ἔθνος προσδοκᾷ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ εὐημερίας. Ἐστέρει δὲ προσέτι τὸν ἐθνικὸν στρατὸν ἀνδρῶν, οἵτινες διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ἐδύναντο, προαγόμενοι εἰς τοὺς βαθμοὺς τῶν ἀξιωματικῶν, νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀποτελούντων τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τοῦ ἔθνους ἀνδρῶν. Ἐλήφθη ὅμως πρόνοια ἵνα μὴ διακόπτωνται αἱ σπουδαὶ τῶν εἰς τὰ γράμματα ἐπιδοθέντων, χορηγηθείσης αὐτοῖς τῆς εὐκολίας τοῦ νὰ κατατάσσωνται ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τὴν περαίωσιν τῶν σπουδῶν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

α. Περὶ ἐκουσίας κατατάξεως.

Τὸ ἄρθρον **39** ἐπαναλαμβάνον τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **1** καθιερουμένην ἀρχὴν, ὅτι δικαίωμα ἑκάστου Ἕλληνος εἶναι νὰ καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ, κανονίζει τὸν τρόπον τῆς ἐξασκήσεως αὐτοῦ, οὐδεμιᾶς δὲ ἑτέρας χρήζει παρατηρήσεως, ἢ ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἄρχεται τὸ δικαίωμα πρὸς τὸν χρόνον, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ ὑποχρέωσις, δικαιολογεῖται μὲν ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι πολλοὶ οἱ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ **18** ἔτους ἔχοντες εὐρωστίαν ἀνάλογον πρὸς τὰ στρατιωτικὰ βάρη, καὶ τοιοῦτοι θέλουσιν εἶσθαι πάντοτε οἱ ἐθελονταί, καθίσταται δὲ ἀναγκαία ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς εἰς τὸν στρατὸν κατατάξεως εἶναι ζωηροτέρα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεότητος, ὅτε ὁ νέος ἀπηλλαγμένος τῶν βιωτικῶν περιπετειῶν καὶ ἐλεύθερος ἀπὸ τοὺς ἐκ τούτων ὑπολογισμοὺς, αἰσθάνεται βαθύτερον τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπηρετεῖν τὴν πατρίδα καὶ ἔχει γλυκυτέρας τὰς περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ ἐν τῷ στρατῷ προόδου ἐλπίδας. Διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν ἀφέθη εἰς τοὺς τοιούτους ἐλεύθε-

ραν τὸ στάδιον τῆς ἐκουσίας κατατάξεως καὶ ἐζητήθη διὰ τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ ἄρθρου ἡ συγκατάθεσις τῶν γονέων ἢ τῶν ἐπιμελητῶν τῶν μὴ συμπληρωσάντων τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίαν αὐτῶν.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 40 δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ὅλως ἐξαιρετικῆς περιπτώσεως, τὴν ὁποίαν προϋποθέτει.

Ἡ δὲ τοῦ ἄρθρου 41 ἀποτελεῖ διακρισιν ὀφειλομένην εἰς τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὡδήγησεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ τοὺς ἐθελοντὰς καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐκουσίων καταταξέων. Τέλος δὲ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρου 42 εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, διὰ νὰ καταρτισθῶσι καλοὶ μουσικοὶ καὶ καλοὶ τεχνῖται.

Δ'. Περὶ ἀναστρατευομένων.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 43 παραχωρούμενον τοῖς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦσι δικαίωμα τῆς ἀνακατατάξεως πηγάζει μὲν ἐκ τοῦ συμφέροντος τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ νὰ διαμένωσιν ἐν τοῖς τάξεσιν αὐτοῦ ἄνδρες γεγυμνασμένοι, δυνάμενοι νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν εὐεξίαν τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ προάγωνται εἰς τὰς θέσεις τῶν ὑπαξιωματικῶν, ὀφείλεται δὲ κατὰ δίκαιον λόγον τοῖς εἴτε ἐξ ἀπογραφῆς εἴτε ἐξ ἐκουσίας κατατάξεως παρασχοῦσιν εὐδοκίμως τριετῆ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν καὶ ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως αὐτῆς ἐλπίζουσι πρόοδον· ἄλλως τε δὲ θέλει συντελεῖ καὶ εἰς ὠφέλειαν τοῦ δημοσίου Ταμείου, διότι οἱ οὕτως ἀνακατατασσόμενοι δύνανται ἐπὶ μακρότερον χρόνον νὰ λαμβάνωσιν ἀδείας ἀπουσίας. Διὰ τοῦτο μάλιστα ἐνισχύεται καὶ ἡ ἀνακατάταξις διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 44 διδομένων τοῖς ἀνακατατασσομένοις παροχῶν, αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 ἐξάγεται, δὲν θέλουσιν ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον ταμεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ ἀντικαταστάσεως.

Τὸ σύστημα τῆς ἀντικαταστάσεως νομοθετημένον ἤδη, ἐπικρατοῦν εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς καλῶς ὠργανισμένους στρατοὺς τῶν ἐξευγενισμένων ἐθνῶν, γίνεται παραδεκτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ εἰσαγομένου νομοσχεδίου, καθιερούμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 45 ὡς δικαίωμα τῶν καλουμένων πρὸς στρατείαν ἢ τῶν ἤδη καταταχθέντων ἐν τῷ στρατῷ.

Ὁ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 46 προσδιορισμὸς τῶν γιγνομένων δεκτῶν ὡς ἀντικαταστατῶν δὲν χρήζει τινος αἰτιολογίας· ὁ δὲ ἐπι-

βαλλόμενος ὑπὸ τῆς § δ'. περιορισμὸς εἰς τοὺς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ ἐπιθυμοῦντας ν' ἀναλάβωσιν ὑποχρέωσιν ἀντικαταστάτου, στηριζόμενος εἰς τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ἡ στρατιωτικὴ ἀρχὴ ἵνα δώσῃ ἢ οὐ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν, θέλει συντελέσει οὐ μόνον εἰς τὸ νὰ γίνηται εὐκόλως ἡ ἀντικατάστασις τῶν δραπετῶν καὶ ἄλλων, περὶ ὧν διέλαβε τὸ ἄρθρον 33, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ περιορισθῶσιν αἱ καταχρήσεις τῶν κερδοσκοπούντων ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῶν ἀναλαβόντων στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν καὶ διαζομένων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, ἐπιθυμούντων δὲ νὰ μισθώσωσιν ἀντικαταστάτας, καὶ οὕτω νὰ ἐκλείψῃ τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ μεταβληθῇ εἰς στάδιον καταθλίψεων ἡ εἰς τοὺς κληρούχους παρεχομένη εὐκολία, νὰ καταστηθῇ δὲ ἴση πρὸς ὅλους ἡ δι' ἀντικαταστάσεως ἐκπλήρωσις τῆς πρὸς τὸν στρατὸν ὑποχρεώσεως, ὅπερ θέλει ἀναντιρρήτως κατορθωθῆ, διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ διὰ Β. Διατάγματος προσδιοριζόμενον κατ' ἔτος τίμημα τῆς ἀντικαταστάσεως θ' ἀντιπροσωπεύῃ πάντοτε τὴν πραγματικὴν τῆς μισθουμένης ὑπηρεσίας ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπιβάλληται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ στρατοῦ γιγνομένας ἀντικαταστάσεις διὰ τῆς ἐπὶ τῷ τιμήματι τούτῳ προσφορᾶς τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν τῷ στρατῷ ἀνδρῶν, οἵτινες θέλουσι ἀποτελεῖ τὸ 1/4 ἢ καὶ τὸ 1/3 τῶν κατ' ἔτος καταταττομένων ἀντικαταστατῶν, καὶ θέλουσι εἶσθαι οἱ χρησιμώτεροι εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡ διὰ τῆς § γ'. ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις τοῖς ἀντικαταστάταις τῶν ὑπηρετησάντων ἤδη ἐν τῷ στρατῷ ἐπὶ ἓν ἔτος τοῦ νὰ ὑπηρετήσωσι διαρκῶς τὸ ὑπόλοιπον εἶναι ἀναγκαιοτάτη· διότι ἄλλως εἶναι ἀδύνατον νὰ γυμνασθῶσιν ἐντελῶς οἱ οὕτω καταταττόμενοι.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς § δ'. ἐξηγεῖται ἐκ τῆς προνοίας, ἥτις πρέπει νὰ λησθῇ διὰ νὰ μὴ διαμένωσιν ἐν τῷ στρατῷ οἱ προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, ἡ δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐξαίρεσις ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ἄλλως δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ μουσικῇ καὶ ἐν τοῖς τεχνικοῖς σώμασιν ὅπου γνῶσις μᾶλλον, ἢ εὐρωστεία σωματικὴ ἀπαιτοῦνται, οἱ ἀναγκαῖοι τεχνῖται.

Ἡ διὰ τῆς ε. § δοθεῖσα εὐκολία δὲν δεῖται ἐξηγήσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ διὰ τῆς ἑπομένης γιγνομένη παραχώρησις εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἀφορώντων τοὺς ἐγγόμους ἀντικαταστάτας.

Αἱ ὑποχρεώσεις, ἃς ἀναλαμβάνουσιν οἱ ἀντικαταστάται εἰσὶν

αἱ τῶν κληρούχων· πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῶν ἐκ τῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετούντων ἀντικαταστάσεων μία ὁρίζεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐφεδρείας τῶν τοιούτων· ἀλλὰ συγχρόνως περιορίζεται τὸ δικαίωμα αὐτῶν ἐπὶ μίαν μόνην ἀντικατάστασιν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς εὐλόγως γιγνομένης ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς τεχνικοῖς σώμασιν ἐργαζομένων ἐξαιρέσεις, διὰ νὰ μὴ περιορίζηται ἡ ἐξάσκησις τῶν ὅπλων πέραν τῆς ἀνάγκης τῶν εὐκολιῶν τῶν ἀντικαταστάσεων καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ στρατοῦ ἐκ τῆς ἱκανότητος τῶν διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἀνακατασσομένων. Ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ὁρμαται καὶ ἡ τελευταία § τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου **49**, δι' ὧν σκοπεῖται ν' ἀνοπτυχθῇ μὲν ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνακατατάξεων, νὰ περιορισθῶσι δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν αἱ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ στρατῷ ἀντικαταστάσεις, ὥστε νὰ ὑποβοηθῇ οὕτως ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐξασκήσεως τῶν ὅπλων ἐφ' ὅσον οἷόν τε πλειοτέρους πολίτας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου **48** εἶναι δικαία μὲν καθ' ἑαυτήν, ὑπαγορεύεται δὲ ἐκ τοῦ συμφέροντος τοῦ στρατοῦ καὶ ἐγένετο παραδεκτὴ ἀφ' ἧς εἰσήχθη ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἀπογραφῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ ἐφεδρείας.

Τὸ σύστημα τῆς ἐφεδρείας, γενόμενον ἤδη παραδεκτὸν καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου τῆς **29** Μαΐου **1859**, ὡς ἔχον τὸ πλεονέκτημα νὰ διπλασιάζῃ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους διὰ προσθήκης μικρᾶς τινος δαπάνης, νὰ καθιστᾷ δυνατὴν, ὅπερ καὶ γίνεται διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐτῶν τῆς ἐν τῷ μονίμῳ στρατῷ ὑπηρεσίας, δι' ἧς εὐκολύνεται μὲν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου κατορθοῦται δὲ, διὰ τῆς ταχυτέρας διαδοχῆς τῶν νέων εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἡ ἐπέκτασις τῆς στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, καὶ τέλος νὰ διατηρῇ ἑτοίμην πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων δύναμιν ἴσην πρὸς τὴν τοῦ μονίμου στρατοῦ, χωρὶς ἐν τούτοις διὰ τούτου ν' ἀφαιρῶνται ἀπὸ τῶν εἰρηνικῶν ἐργασιῶν τῶν οἱ ἄνδρες οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐφεδρείαν, ἢ μόνον ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅσαι ἐθεωρήθησαν ἀπολύτως ἀναγκαῖαι ἵνα δι' ἀσκήσεων καὶ γυμνασμάτων διατηρεῖται ἐν αὐτοῖς τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα καὶ αἱ ἕξεις τῆς στρατιωτικῆς ζωῆς, τὸ σύστημα λέγομεν τοῦτο, εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον προσφορώτερον παρ' ἡμῖν, ὅσῳ μείζονα χειρῶν καὶ ἐργασίας ἀνάγκην ἔχομεν, καὶ ὅσῳ μεγαλειτέραν προσπάθειαν ὀφείλομεν νὰ καταβάλωμεν εἰς συμβιβασμὸν τῆς ἀνάγκης ταύτης πρός τε τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὰ μεγάλα τοῦ ἔθνους συμφέροντα. Διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ ἀναγκαῖον ἦτο νὰ ἐπιμείνωμεν ἐπὶ τούτῳ, εἰμὴ θεωροῦμεν πρέπον νὰ ῥέψωμεν παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῆς ἐφεδρείας, τῆς **Β'**. ὀνομασθείσης σειρᾶς, δι' ἧς συστηματοποιοῦνται καὶ καθίστανται χρήσιμοι πρὸς τὴν πατρίδα πᾶσαι τοῦ ἔθνους αἱ δυνάμεις, χωρὶς οὐδὲ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν νὰ προσβάλλωνται, ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς πλειοτέρων ὑποχρεώσεων, οὐδὲ τὰ συμφέροντα αὐτῶν τε καὶ τῆς κοινωνίας ἐν γένει νὰ παραβλάπτωνται.

Ὡς πολλάκις λαλοῦντες περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ὑπηρετεῖν τὴν πατρίδα εἴπομεν, αὕτη ἐκτείνεται ἐφ' ὅλους τοὺς ἄγοντας τοῦ στρατευσίμου τὴν ἡλικίαν, καὶ ἔχοντας τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα προσόντα· τούτου τεθέντος, ἐὰν ἡ πατρὶς εἶχεν ἀνάγκην ἀριθμοῦ στρατιωτῶν ἴσου πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἠδύνατο νὰ κατατάξῃ ὅλους αὐτοὺς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι τῆς πατρίδος δὲν εἶναι τόσον μεγάλαι, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος κατατασσομένων εἰς τὸν στρατὸν λαμβάνεται διὰ κλήρου, ἀποφασίζοντος μεταξὺ πάντων τῶν ὑποχρέων, δι' οὗ, οἱ μὲν λαγχάνοντες τῶν μικροτέρων ἀριθμῶν κατατάσσονται εἰς τὸν στρατὸν, οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τοι ἐξίσου ὑπόχρεοι, εὐνοηθέντες ὅμως ὑπὸ τῆς τύχης, ἀπαλλάσσονται, καὶ μετὰ τὴν διάνυσιν τῶν ἐτῶν τῆς κληρώσεως, διαφεύγουσι παντελῶς πάσης ὑποχρεώσεως· ἡ ἀνισότης αὕτη μεταξὺ τῶν λαχόντων κλήρων ὑποχρεωτικῶν καὶ τῶν μὴ λαχόντων τοιούτων ἐξασθενεῖται οὐσιωδῶς διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐφεδρείας **Β'**. σειρᾶς, χρησιμοποιεῖται δὲ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος πᾶσα ἡ μάχιμος ἡλικία, καὶ προπαρασκευάζονται διὰ τὰ ἑπόμενα μὲν ἦτοι τῆς κληρώσεως ἐμπειρότεροι ἄνδρες, ἵνα καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν ἂν λάχωσι κλήρων ὑποχρεωτικῶν, ἐφεξῆς δὲ γεγυμνασμένοι καὶ ἔμπειροι περί τε τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων καὶ τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια ἐθνοφύλακες, καὶ ταῦτα χωρὶς ν' ἀφαιρῶνται, ἢ ἐπὶ μικρὸν καὶ ἀσήμαντον χρόνον οἱ εἰς τὸ Σῶμα τῆς ἐφεδρείας τῆς **Β'**. σειρᾶς ἀνήκοντες ἀπὸ τὰς γεωργικὰς καὶ τὰς λοιπὰς αὐτῶν ἐργασίας.

Ἐκ τῆς ἐφεδρείας ταύτης τῆς **Β'**. σειρᾶς θέλει προκύψει προσέτι καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ πλήρης ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος τῶν ἐνιαυσίων ἀδειῶν, ἀφοῦ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐν τῷ στρατῷ εἰσαγόμενοι θέλουν εἶσθαι ἤδη προγεγυμνα-

σμένοι, καὶ ἐπομένως τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ εὐχερέστερον ὁ διπλοῦς σκοπὸς, ὁ ὑπαγορεύσας τὸ ἄρθρον 36 ἤτοι ἡ ὠφέλεια τοῦ τε δημοσίου ταμείου καὶ τῶν οἰκογενειῶν, εἰς ἃς οἱ προσωρινῶς ἀπολυόμενοι ἄνδρες τοῦ στρατοῦ ἀνήκουσιν.

Α'. *Περὶ ἐφέδρων Α'. σειρᾶς.*

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 51 καθιερουμένη ὑποχρέωσις τῶν ἐφέδρων Α'. σειρᾶς περιορισθεῖσα ἐπὶ εἴκοσι κατ' ἔτος ἡμέρας, ὧν τὰς 17 τὸ πολὺ πρέπει νὰ θεωρήσῃ τις ἐργασίμους, ἀποτελεῖ ἀνεπαίσθητον ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐργασιῶν των.

Τοῦ ἄρθρου 52 ἡ διάταξις ἐτέθη κυρίως ἵνα διατηρῆται ἐν τῷ σώματι τῆς ἐφεδρείας ἡ ἰδέα τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, τοσούτῳ ἀναγκαία, ὅπως ἐπιτυγχάνηται ὁ σκοπὸς τοῦ Σώματος τούτου.

Β'. *Περὶ ἐφέδρων Β'. σειρᾶς.*

Μεταξὺ τῶν ἐφέδρων τῆς Β'. σειρᾶς κατετάχθησαν καὶ οἱ λαχόντες μὲν κλήρων ὑποχρεωτικῶν ἀντικαταστήσαντες δὲ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν, διὰ νὰ μὴν ἀποκλεισθῶσι καὶ οὗτοι ἀπὸ τῶν ἀσκήσεων, εἰς ἃς θέλουσιν ἀσχολεῖσθαι οἱ ὁμήλικες αὐτῶν καὶ διὰ νὰ προπαρασκευασθῶσι μετὰ τῶν ὁμηλίκων, ὅπως ἀποτελέσωσι μέρος τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ σώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ὁρίσται δὲ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς ἐφεδρείας τῆς Β'. σειρᾶς ἐπὶ ἓξ ἔτη, οὐ μόνον διότι τοσαῦτα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα πρὸς ἄσκησιν τῶν ἐφέδρων τούτων χωρὶς ν' ἀπασχολῶνται ἐπαισθητῶς ἀπὸ τὰς ἐργασίας των, ἀλλὰ καὶ διότι ἐκρίθη καλὸν νὰ μὴ μεταβαίνωσιν ἐκ τῶν τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἀγόντων εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν μόνον οἱ ἔφεδροι Β'. σειρᾶς, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς Α'., οἵτινες ἀσκηθέντες ἐν τῷ στρατῷ θέλουν ἀποτελεῖ τοὺς προγυμναστὰς καὶ διδασκάλους τῶν λοιπῶν ἐθνοφυλάκων. Κατὰ τὸ ἄρθρον 54 οἱ ἔφεδροι Β'ας σειρᾶς, ἀπογράφονται καὶ κληροῦνται, διότι ἡ ἐφεδρεία ἐν ᾗ διατελοῦσι δὲν εἶναι στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, οὐδὲ ἤθελεν εἶσθαι ἄλλως δυνατὸν νὰ ἔχωμεν κατ' ἔτος κληρωσίμους ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ζητουμένων διὰ τὸν στρατὸν ἀνδρῶν. Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐφέδρων Β'ας σειρᾶς περὶ ὧν ἡ ἀ. § τοῦ ἄρθρου 55 διέλαβεν, ὡρίσθησαν ὅσον ἦτο δυνατὸν μικρότεραι, ἀφοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα μόνον ἡμέρας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἑξαετίας, καὶ ταύτας ἐκ διαλειμμάτων, θέλουσιν ἐγκαταλείπει τὰς ἐργασίας αὐτῶν, ἵνα ἀσκῶνται εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων.

Ἡ διάταξις τῆς § ἓξ συντελοῦσα οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐφέδρων τούτων, ποσῶς δὲν ἐπιβαρύνει αὐτούς, καὶ θέλει μάλιστα εἶσθαι εὐγενὴς διασκέδασις μεταξὺ τῶν ὁμηλίκων συμπολιτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἐθνοφυλακῆς.

Ἀλλ' ὅ,τι δύναται νὰ θεωρηθῇ σπουδαιότατον ἐν τῷ εἰσαγομένῳ Νομοσχεδίῳ εἶναι ἡ σύστασις τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Τοῦ ἐθνικοῦ τούτου σώματος τὸν ὀργανισμὸν ἐπαγγέλλεται ἤδη τὸ Σύνταγμα διὰ τοῦ ἐδ. ε'. τοῦ ἄρθρου 105, εἶχον δὲ προαγγείλει δύω ἕτεροι προκατοδεύοντες νόμοι, ὁ περὶ συστάσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὁ περὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπαρξεώς τοῦ Βασ. Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ σύστασις αὐτὴ οὐ προέβαινε μέχρι τοῦδε, οὐχὶ διότι δὲν ἐλήφθη πρὸς τοῦτο ἡ δέουσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρόνοια, ἀλλὰ διότι αἱ πολλαὶ καὶ ἀνέκδοτοι σκέψεις, αἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συπολλάκις γενέσθαι, ἀπέδειξαν πάντοτε πολλὰς καὶ μεγάλας δυσκολίας εἰς τὴν πραγματοποίησιν μέτρου, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ ἔθνος εὑρίσκουσιν ἴσον τὸ συμφέρον, ἡ μὲν ὡς ἐπιγράμμασα τὴν ἠθικήν τε καὶ τὴν ὑλικὴν αὐτῆς δύναμιν ἐσωτερικῶς, τὸ δὲ ὡς ἐξασφαλίζον διὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς τὴν διατήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως, τῆς τοιούτου ἀναγκαίας πρὸς εὐημερίαν αὐτοῦ, καθιστῶν δὲ δι' αὐτῆς τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις οὐ μόνον ἱκανὰς νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ τὴν θέσιν τοῦ Κράτους ἐξωτερικῶς νὰ καταστήσωσι σεβαστήν.

Καὶ ἐδύνατο μέν τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀπέναντι τῶν ἀναφαίρετων τούτων μεγίστων πλεονεκτημάτων ἐπρεπε νὰ σιγήσωσι πᾶσαι αἱ ἄλλαι σκέψεις καὶ πᾶς ὑπολογισμὸς· ἀλλ' ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τις καὶ τὰς δυσκολίας, ὅταν κατασταθῇ τὸ βάρος αὐτῶν, ὅταν ὁ ὁλογίσῃ τὰς συνεπείας τῆς ἀποφάσεως ὑπερβούσας τὸν, θέλει πεισθῇ, δὲν ἀφιβάλλω ἐν, ὅτι ἔργον κυβερνητικῆς συνέσεως καὶ καλῶς ἐννοουμένου πατριωτισμοῦ ὑπῆρξε νὰ μὴ μέχρι τοῦδε ἀνθολῇ τῆς πραγματοποιήσεως τοιούτου μέτρου, τοῦ ὁποίου πάντες κηρύχθησαν, οὐδεὶς ὅμως οὐδὲς χρεώνησεν ἀκριβῶς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ τὰς συνθήκας αὐτῆς.

Τῆς πατρίδος ἡμῶν αἱ περιστάσεις ἦσαν καὶ εἶναι ὅλως ἐξαιρετικαί. Καταρτισθεῖσα τὰς κρίσεις αὐτοῦ ν[illegible]

καὶ καταστρεπτικῶν ἀγῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ πλεῖστον μέρος τῆς σφριγώσης ἡλικίας ἐγένετο θῦμα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, ἥτις τοσοῦτον ἐδόξασε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα, ἀνάγκην εἶχε μακρᾶς εἰρηνικῆς ζωῆς διὰ ν' ἀνακτήσῃ ἐν αὐτῇ τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας τοσοῦτο παραγωγικῶς κατέθηκεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας. Εὑρεθεῖσα δ' ἐστερημένη παντὸς στοιχείου ὑλικῆς εὐημερίας, διότι ἡ μὲν ναυτιλία αὐτῆς συνίστατο ἐκ μόνων τῶν ἐνδόξων λαφύρων τῶν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στολων ναυμαχιῶν, ἡ γεωργία αὐτῆς εἶχε καταστραφῆ, ἀφοῦ πάντα ἐν γένει τὰ πεδία τοῦ τόπου εἶχον μεταβληθῆ εἰς πεδία Ἄρεως, βιομηχανία καὶ τέχναι δὲν ὑπῆρχον, καὶ δυσανάλογον, ὡς εἴρηται, πρὸς τὰς χρείας αὐτῆς ἐργατικὸν πληθυσμὸν ἔχουσα, ἀνάγκην εἶχε πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἐργατικότητος τῶν ὀπομεινασῶν χειρῶν, ἵνα μὴ ὑποκύψῃ μὲν εἰς τὴν ἀπειλοῦσαν στέρησιν τῶν ἀναγκαίων, ἐξ ἧς πολλὰ καὶ ἀκαταλόγιστα δεινά, θέσῃ δὲ τὰς βάσεις τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας αὐτῆς.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρισκομένου τοῦ ἔθνους, ἤθελεν εἶσθαι οὐδὲν ἧσσον ἡ καταστρεπτικὴ καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀφαίρεσις πληθυσμοῦ διὰ τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους· διὰ τοῦτο μάλιστα ἡ Βασ. Κυβέρνησις, μετὰ πέντε ὅλα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Βασιλείας, ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ σύστημα τῆς ἀπογραφῆς, σύστημα ἀναγκαιότατον ἐν παντὶ αὐτονόμῳ καὶ ἐλευθέρῳ Κράτει, καὶ ὅπερ μ' ὅλην ταύτην τὴν ἀναβολὴν μεγίστη ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἡ ἐπιβληθεῖσα τοῖς πολίταις ὑποχρέωσις ἐπέφερε, καὶ ἔδωκε χώραν εἰς ἀποτελέσματα δυσάρεστα ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, οὐδὲ μέχρι τοῦδε ἀπηλλάγημεν, ἀφοῦ τοιαῦτα ἐσμὲν ἠναγκασμένοι νὰ λάβωμεν μέτρα εἰς καταστολὴν τῆς πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως πανταχόθεν ἀναφαινομένης τάσεως. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν πρώτων ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ἐτῶν, μεθ' ἃ, ἡ δραστηριότης καὶ ἡ εὐφυΐα τῶν κατοίκων κατώρθωσεν, ὑπερπηδῶσα ἡρωϊκῶς μέγιστα προσκόμματα, νὰ βελτιώσῃ ὁπωσοῦν τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, ἡ μὲν σμικρότης τοῦ πληθυσμοῦ ὑρίσατο πάντοτε καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν χειρῶν ὑπῆρχε πρόφασις, ὅτι μετὰ τὰς ἐπελθούσας βελτιώσεως ἐπῆλθε κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ αὔξησις ἀναγκῶν, ὥστε νὰ ὦσι δυσανάλογοι πρὸς αὐτὰς αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες, καὶ ἑπομένως οὐδὲ μετὰ τοῦτο ἐδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ θεωρήσῃ πραγματικῶς συμφέρουσαν τῷ τόπῳ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς συστάσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς· ἄλλοι δὲ λόγοι ἐπίσης σπουδαιότατοι καὶ

τά τε συμφέροντα τῶν οἰκογενειῶν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπορρώντες, ἐπήρχοντο πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν περὶ ἀναβολῆς σκέψεων, διότι ἡ μετὰ τὸν ἀγῶνα πρώτη γενεά, ἐκτὸς τοῦ μεγάλου καθήκοντος τοῦ νὰ περιθάλψῃ οἰκογενείας χηρευσάσας ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ἢ γονεῖς καταστάντας ἐξ ἐνδόξων πληγῶν ἢ ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν αὐτοῦ ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν, νὰ ἀνορθώσῃ δὲ τὰς ἐν τῷ ἀγῶνι καταστραφείσας περιουσίας, ἔπρεπε προσέτι νὰ ἐπιδοθῇ μετὰ ζήλου καὶ μετὰ δραστηριότητος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, ὅπως ἐκταθώσιν ἐπὶ τοῦ ἔθνους τὰ μεγάλα τῆς παιδείας ὠφελήματα, καὶ εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν τεχνῶν, διὰ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν ῥιζαν ἡμῶν πατρίδα ἡ βιομηχανία, ἡ κυριωτάτη αὐτὴ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου πηγή.

Ἀπέναντι τοιούτων προκαταλήψεων ἤθελε βεβαίως σταματήσει καὶ ἡ δραστηριωτέρα θέλησις, ἐὰν ὡδηγεῖτο ἀπὸ σκέψεις ἀρμόζουσας τὸ καλῶς ἐννοούμενον τῆς πατρίδος συμφέρον, διότι ἡ σύστασις τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐν περιστάσει τοιαύτῃ, ἐνῷ ἤθελε παρεμποδίσει τὰς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου προσπαθείας τῶν πολιτῶν, καὶ ἤθελε διατηνίσει τὴν πενίαν τῶν οἰκογενειῶν οὐδεμίαν εἰς τὸ ἔθνος ἠδύνατο νὰ παράσχῃ στρατιωτικὴν δύναμιν, διότι ἤθελε σύγκεισθαι ἐξ ἀθρώπων οὐ μόνον μὴ ἐνισχυόντων τὸν μεγάλον σκοπὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀφοῦ εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ κακῶς ἔχων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ οὐκ ἂν δύναιτο νὰ σκεφθῇ γενικώτερον, ἀλλὰ καὶ θεωρούντων τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην βάρος τόσῳ μᾶλλον δυσβάστακτον, ἐρῶσον ἤθελεν εἶσθαι ἀφορμὴ νὰ ἐγκαταλείπωσι πάτρυντας καὶ πενητεύοντας τοὺς γονεῖς αὐτῶν, νὰ διακόπτωσι τὰς πρὸς βελτίωσιν τῶν οἰκογενειῶν των ῥροντίδας, ν' ἀναβάλλωσι τὴν περαίωσιν τῶν σπουδῶν των, ἐν γένει δὲ νὰ θυσιάζωσιν ἄλλα σπουδαιότερα καὶ μᾶλλον κατεπειγούσης προστασίας χρῄζοντα οἰκογενειακὰ ἢ ἀτομικὰ συμφέροντα.

Νῦν δέ, ὅτε, χάρις εἰς τὰς ἀμοιβαίας προσπαθείας τῶν πολιτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ κατάστασις τοῦ ἔθνους ἐβελτιώθη ἐπαισθητῶς, παρελθούσης δὲ τριακονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων, αἱ μὲν ἀνάγκαι τῆς μεγαλουργοῦ γενεᾶς τοῦ ἀγῶνος σχεδὸν ἐξέλιπον, ἡ δὲ μετ' αὐτὴν γενεὰ ἐκπληρώσασα τὸ καθῆκόν της καὶ δικαιώσασα τὰς περὶ τῆς ἑλληνικῆς εὐφυΐας ἰδέας τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου, προήχθη εἰς τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, καὶ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἐξησφάλισε τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν

τῶν ἐπιθογενειῶν, ἡ Βασ. Κυβέρνησις ἐθεώρησε καθῆκον αὐτῆς σπουδαιότατον νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἥτοι εἰς τὴν διοργάνωσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, παντὶ μὲν αὐτονόμῳ καὶ ἐλευθέρῳ Κράτει ἐμπρέπουσαν, ἐξαιρετικῶς δὲ διά τε τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις τῆς πατρίδος ἡμῶν καὶ τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ζῶμεν, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀναγκαίαν.

Διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ θεωροῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εὐτυχεῖς, συγχαίρομεν δὲ καὶ ὑμᾶς, ὅτι ἀμφότεροι ἐτύχομεν διαπράττοντες τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος ἐν χρόνῳ τοιούτῳ εὐθέτῳ, ὥστε νὰ ἐργασθῶμεν ἀπὸ κοινοῦ καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σύμπνοιαν πρὸς τὰς εὐχὰς τοῦ ἔθνους καὶ τὰ συμφέροντα τῆς φίλης πατρίδος λύσιν τοῦ μεγάλου τούτου ἐθνικοῦ ζητήματος.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ παντοῦ ὅπου μέχρι τοῦδε συνέστη, ἔνα καὶ μόνον δύναται καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ χαρακτῆρα, τὸν ἐθνικόν. Παρ' ἡμῖν μάλιστα ὁ χαρακτὴρ οὗτος εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον διακεκριμένος, ὅσῳ μεγαλείτερα εἰσὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, τὰ ὁποῖα ἡ ἐθνοφυλακὴ κέκληται νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ ὅσῳ μᾶλλον καταφανὴς καὶ δεδικαιολογημένη ἡ πρὸς τὴν καθεστῶσαν τάξιν ἄκρα ἀφοσίωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὸν χαρακτῆρα δὲ τοῦτον ἀποδίδωσιν αὐτῇ τὸ ἄρθρον **56**.

Διὰ τοῦ ἄρθρου **57** ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀρχὴ, ἥτις διὰ τοῦ περὶ συστάσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν γραμματείας **Β.** Διατάγματος ἐτέθη ἀπὸ τοῦ ἔτους **1833**, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ, ὡς δύναμις ἐθνικὴ, πρὸ πάντων ἀφορῶσα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, καὶ τὴν στήριξιν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων, ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου **58** κανονίζεται ὁ τρόπος τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν θέλουσιν εἰσέρχεσθαι πάντες οἱ ἡλικιῶται Ἕλληνες, οἱ μὲν κληρωθέντες ὑποχρεωτικῶς, ἀφ' οὗ ἐκπληρώσωσι τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν αὐτῶν καὶ διανύσωσι τὸν χρόνον τῆς ἐφεδρείας· ἀ. σειρᾶς, οἱ δὲ μὴ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ, καὶ οἱ λαχόντες μέν, ἀλλ' ἀντικαταστήσαντες ἄλλους ἀντ' αὐτῶν, ἀφοῦ διανύσωσι τὸν χρόνον τῆς ἐφεδρείας 6'. σειρᾶς. Διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου τῆς διοργανώσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐπεζητήθη ὡς αὐτόδηλον, νὰ συγκροτήσῃ μὲν τὸ ἐθνικὸν τοῦτο σῶμα πᾶσα ἡ μαχίμως ἡλικία, ἀλλὰ νὰ ἐπιλθῇ ἐν αὐτῷ κατά τι μέν ποσοστὸν, τὸ συγκείμενον ἐκ τῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετησάντων, ἐγκρατὴς εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων, κατὰ τὸ λοιπὸν δὲ γεγυμνασμένη ἤδη ὁπωσοῦν εἰς ταύτην, ὥστε καὶ χρήσιμος νὰ ᾖ εὐθὺς ὡς εἰσερχομένη καὶ ὀλιγωτέρας ν' ἀναλαμβάνῃ χάριν ἀσκήσεως ὑπηρεσίας. Ἄλλως τε, διὰ τοῦ τρόπου τούτου εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν θέλουσιν εἰσέρχεσθαι νέοι ὡρίμου ἡλικίας, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ δύναται ἡ πατρὶς νὰ ἐμπιστευθῇ μετὰ πεποιθήσεως τήν τε διατήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως καὶ τὴν διαφύλαξιν τῶν μεγάλων αὐτῆς δικαιωμάτων.

Αἱ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζόμεναι ἐξαιρέσεις ὑπάρχουσιν ἀναγκαῖαι, ἡ μὲν πρώτη διὰ νὰ διατηρηθῇ ἀπρόσβλητος ἡ μεταξὺ ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως, ἐξασκούντων ἐξουσίαν τινὰ ἐπὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ ἐθνοφυλάκων διάκρισις, ἡ δὲ δευτέρα, τὸ νὰ μὴ καλοῦνται εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ μετάσχωσιν εἰς αὐτὴν ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἐξασκοῦσιν, ὡς π. χ. οἱ ἱερεῖς, ἢ νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐθνοφύλακος χωρὶς κοινῆς βλάβης, ὡς οἱ ἰατροί, ἐν τόπῳ ἔνθα εἷς μόνος τοιοῦτος ὑπάρχει, οἱ φαρμακεῖς ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει, κτλ.

Ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **59** διαγραφόμενος ὅρκος τῶν ἐθνοφυλάκων δὲν χρῄζει ἐπεξηγήσεως τινός, ὡς οὐδὲ ἡ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τῶν πρωτοκόλλων τῶν ὁρκωμοσιῶν.

Αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **60** ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις ἐπὶ τοὺς ἐθνοφύλακας διὰ λόγους ἀσκήσεως, ὡρίσθησαν ὅσον ἦτο δυνατὸν μικραί. Εἴκοσιν ἡμερῶν κατ' ἔτος ἄσκησιν ἐθεωρήθη ἀπολύτως ἀναγκαία ἵνα συμπληρώσῃ ἐπὶ τριετίαν τὰς ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ ἀσκήσεις· ἡ δὲ πρὸς τοῦτο ἐγκατάλειψις τῶν ἔργων τῶν ἀσκουμένων θέλει εἶσθαι ἀσήμαντος, διότι ἐν ταῖς εἴκοσιν ἐκείναις ἡμέραις **17** τὸ πολὺ θέλουσιν εἶ θαι ἐργάσιμοι.

Ἡ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως, ταύτης ἀπαλλαγὴ τῶν ἐκ τῶν τεχνικῶν ὅπλων καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν ἢ σωμάτων τοῦ στρατοῦ ἐξελθόντων ἐτέθη, διότι πρὸς τοὺς τοιούτους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χορηγηθῶσι τὰ μέσα τῆς ἐν τῇ εἰδικότητι αὐτῶν γυμνάστεως, οἷον ἵπποι, πυροβόλα καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἡ ὑπὸ τῆς § 3 ὁριζομένη καθυστέρησις τῆς προσκλήσεως πηγάζει ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ γίνωνται αἱ κινήσεις μεγάλου ἀριθμοῦ ἐθνοφυλάκων ἐν γνώσει τῆς Κυβερνήσεως, εἰ καὶ ὅτε χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐνιαυσίων ἀσκήσεων θέλει ὁρίζεσθαι πάντοτε ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ διάταξις τῆς τελευταίας § δὲν χρῄζει τινὸς αἰτιολογίας. Ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ ἐδαφ. 6'. τοῦ ἄρθρου **55** ἐτέθη διὰ νὰ

κατορθωθῇ ταχύτερον καὶ βασιμώτερον ἡ πληρεστέρα γύμνασις τῶν ἐθνοφυλάκων εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων.

Τὸ ἄρθρον 62 τίθησι τὰς βάσεις τοῦ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως. Ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐθνοφυλάκων νὰ συντελῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πηγάζει ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ νόμου περὶ δήμων τεθείσης ἀρχῆς, ὅτι οἱ δημόται ἐργάζονται προσωπικῶς πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν τῷ δήμῳ, ὥστε διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν εἰσάγεται νέον τι βάρος, κανονίζεται δὲ μόνον ἐπὶ τὸ δικαιότερον καὶ σκοπιμώτερον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος καὶ ἐκτελουμένου ὑπὸ τῶν πολιτῶν καθήκοντος· διὰ τοῦτο μάλιστα ὡρίσθη ἡ ὑπηρεσία αὕτη τῶν ἐθνοφυλάκων νὰ ἐνεργῆται ἐντὸς τοῦ δήμου· μόνον δὲ ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, κατὰ τὰ ἄρθρα 53 καὶ 54 τοῦ κανονισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς, δύνανται νὰ ἐξέλθωσιν ἐθνοφύλακες ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὧν ὁ μείζων ἀριθμὸς θέλει ὁρισθῆ διὰ Βασ. Διατάγματος ὡς θέλουσιν ὁρισθῆ καὶ τὰ λοιπά, τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, τὰ ὁποῖα, ὡς χρήζοντα πλείστης λεπτομερείας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γενωνται ἀντικείμενον νόμου.

Ἐννοεῖται δέ, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῆς ἐθνοφυλακῆς ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας δὲν εἶναι διαρκής· θέλει προκαλεσθαι μόνον κατὰ διαταγὴν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐν ἀνάγκῃ, ἢ ἐν ὡμολογημένῃ ἀνεπαρκείᾳ τῆς ἐν τῷ δήμῳ δημοσίας δυνάμεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ πρακτικώτερος σκοπὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς εἶναι ἡ διατήρησις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως καὶ ἡ στήριξις τῆς ἰσχύος τῶν νόμων· πρὸς τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μεγάλων σκοπῶν ἀφορῶσα ἡ πατρὶς ὥπλισε τοὺς βραχίονας τῶν ἐθνοφυλάκων καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτοὺς τήν τε ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ ἄλλα της μεγάλα δικαιώματα. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σῶμα τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀνάγκη νὰ ὦσι τὸ παράδειγμα τῆς πρὸς τὴν τάξιν ἀφοσιώσεως καὶ τοῦ πρὸς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος σεβασμοῦ. Προφανὲς δ' ἐπίσης, ὅτι πᾶσα παράβασις τοῦ καθήκοντος τούτου ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων οὐ μόνον πάντη ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ δεινῶς ἐπικίνδυνος, τὸ μὲν ὡς δίδουσα κακὸν παράδειγμα τοῖς πολίταις, τὸ δὲ ὡς δυναμένη νὰ ἔχῃ ἀμέσως λυπηρὰ καὶ ἀνεπανόρθωτα ἀποτελέσματα ἐκ τῶν παρεκτροπῶν, εἰς ἃς δύνανται νὰ ἐξοκείλωσιν ἔνοπλοι καὶ συσσωματωμένοι ταραξίαι.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων πηγάζει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 63, ἥτις κηρύττουσα στάσιν πᾶσαν παράνομον συ ἄθροισιν ἐθνοφυλάκων ἢ ἀπείθειαν εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν πρὸς διάλυσιν διαταγήν, ὑφ' οἱονδήποτε σκοπὸν καὶ ἂν αὕτη ἐγένετο, δὲν εἰσάγει τι καινοφανὲς εἰς τὴν νομοθεσίαν, διότι αἱ ἀνωτέρω πράξεις αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς περιέχουσι τὰ κυριώτερα τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 172 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀπαιτουμένων στοιχείων.

Τὸ δὲ ἀ τοῦ ἄρθρου 64 διδόμενον τῷ Νομάρχῃ δικαίωμα τῆς προσωρινῆς διαλύσεως τοῦ οὕτω συναθροισθέντος ἢ ἀπειθήσαντος σώματος, οὐ μόνον ὑπαγορεύεται ἐκ τῆς ὀφειλομένης ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς δημοσίας τάξεως προνοίας, ἀλλὰ καὶ δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι τὸ τοιοῦτον σῶμα διὰ πράξεως αὐτοῦ ἐτέθη πλέον ἐκτὸς τοῦ νόμου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν ἐκλήθη ὑπὸ τῆς πατρίδος.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 65 ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Βασιλέα δικαίωμα πηγάζει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν Βασιλέα ἀνέθηκε τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Διὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁ λαὸς μετέχει εἰς τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ὡς διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ εἰς τὴν νομοθετικὴν καὶ τῶν ὁρκωτικῶν δικαστηρίων εἰς τὴν δικαστικήν. Ἀλλ' ἡ μετοχὴ αὕτη δὲν πρέπει μὲν νὰ ἐκτείνηται πέραν τῶν ὁρίων τῶν νόμων, τὸ δὲ χορηγηθὲν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος εἰς τὸν Βασιλέα δικαίωμα, ἀνάγκη νὰ διατηρηθῇ ἀνέπαφον, ἵνα μὴ ἄλλως ἀνατραπῶσιν αἱ βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται τ' ἀφορῶντα τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Κράτους μεγάλων ἐξουσιῶν.

Περὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 66 καὶ 67 δὲν κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ποιησώμεθα λόγον, ὡς οὐδὲ περὶ τῶν προτόντων καὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν, περὶ ὧν διέλαβε τὸ ἄρθρον 68.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ πειθαρχίας τῶν ἐθνοφυλάκων.

Ἐν σώματι ὠργανισμένῳ, φέροντι ὅπλα καὶ ἔχοντι τοσαῦτα καθήκοντα καὶ τοσαῦτα δικαιώματα, ἡ πειθαρχία εἶναι ἀναγκαιοτάτη πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ἐν αὐτῷ καὶ πρὸς πρόληψιν ἀτοπημάτων. Αἱ πειθαρχικαὶ περιπτώσεις ὡρίσθησαν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 69 καταλόγου αὐτῶν, οὕτως ὥστε νὰ προστατεύητει δι' αὐτῶν ἡ ἐν τῷ σώματι τάξις, ἡ ἠθικότης αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν.

Ἡ δὲ βαθμολογία τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν, ἡ τάξις καὶ ὁ

τρόπος τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν, τὸ εἶδος αὐτῶν, ὡρίσθησαν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπομένων ἄρθρων 70—74, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν γένει περὶ πειθαρχίας παραδεδεγμένα, πεθείσης πάσης ἀναγκαίας ἐγγυήσεως, ἐπὶ τῇ καλῇ καὶ δικαίᾳ χρήσει τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας, ἐξασφαλισθέντων δεόντως τῶν δικαιωμάτων ἑκάστου καὶ διατηρηθεισῶν ἀπροσβλήπτων τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι παραβάσεις τῶν διατάξεων τούτων.

Τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 75 ὁ λόγος καὶ ὁ σκοπὸς εἶναι προφανεῖς· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 76, ἀναγκαιοτάτη διὰ νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τάξις, μενόντι ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διάρκειαν τῶν στρατιωτικῶν πειθαρχικῶν ποινῶν, ὥστε μηδόλως δυσχεραίνεται ἡ θέσις τῶν ἐθνοφυλάκων.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου παροχῆς τῶν ὅπλων εἰς τοὺς ἐθνοφύλακας ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶναι ἀνεπίδεκτος συζητήσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ τῆς ὑπὸ τούτων παραγῆς καὶ τῆς στολῆς καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἐν καιρῷ πολέμου. Ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης ἕκαστος ἐθνοφύλαξ ὀφείλει αὐτὸς νὰ προμηθεύῃ τὴν στολὴν καὶ τὴν ἀποσκευήν, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέος. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσι πολῖται πένητες, οἵτινες δὲν θέλουσι δυνηθῆ νὰ καταβάλλωσι τὰ πρὸς προμήθειαν τῆς στολῆς καὶ τῆς ἀποσκευῆς χρήματα, δίκαιον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ν' ἀναλάβῃ ὁ δῆμος τὸ βάρος τοῦτο, διότι ὁ δῆμος ἔχει τὸ καθῆκον τῆς διατηρήσεως τῆς δημοσίας τάξεως, τὴν ὁποίαν ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀφορᾷ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐθνοφυλάκων· ὑπὸ τῶν σκέψεων τούτων στηρίζεται τὸ ἄρθρον 77, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς §. β'. λαμβάνει συγχρόνως καὶ τὴν πρόνοιαν ἵνα μὴ ᾖ δυσβάστακτον τὸ εἰς τοὺς πολίτας καὶ τοὺς δήμους ἐπιβαλλόμενον τοῦτο βάρος.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 78 ἐτέθη ἵνα καταστα θῇ ὅσον οἷόν τε ὀλιγώτερον βαρεῖα ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἀσκήσεων εἰς τοὺς ὁμολογουμένως ἀπόρους ἐνοφύλακας, διότι εἶναι βεβαίαν ὅτι οὐδεὶς τῶν ὁπωσδήποτε εὐπορούντων θέλει ποτὲ χρῆσιν τοῦ διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου χορηγουμένου δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐφέδρων καὶ τῶν ἐθνοφυλάκων ἐν καιρῷ ἐκτάκτων ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ἀνάγκης.

Αἱ ὑποχρεώσεις, περὶ ὧν τὸ κεφάλαιον τοῦτο διέλαβεν, ἔγκεινται εἰς τὴν φύσιν τῆς τε ἐφεδρείας Α. σειρᾶς καὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, πηγάζουσι δέ, ὡς πρὸς τὴν ἐφεδρείαν τῆς Β'. σειρᾶς, ἐκ τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ἔχουσι καὶ οἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντες νὰ ὑπηρετῶσι τῇ πατρίδι. Διὰ τοῦτο δὲ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαῖον νὰ γένηται περὶ αὐτῶν λόγος τις, εἰ μὴ ἐπρόκειτο νὰ ὑποδειχθῇ, ὅτι ἡ μὲν ὑποχρέωσις τῶν ἐφέδρων Β'. σειρᾶς ἐξασφαλίζεται ἀπογρώντως διὰ τοῦ ἄρθρου 80, καθ' ἣ ἀπαιτεῖται νόμος ἵνα ἐπιβληθῇ, ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ὑπὸ τούτων τε καὶ τῶν ἐφέδρων Α. σειρᾶς ἐν καιρῷ πολέμου, ἀπαλλάσσει αὐτούς, κατὰ τὸ ἄρθρον 81, πάσης παραιτέρω ὑποχρεώσεως ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ, ἀμειβομένης μὲν καὶ οὕτω τῆς προστενεχθείσης τῇ πατρίδι ὑπηρεσίας, ἀνοιγομένων δὲ ἀμέσως τῶν τάξεων τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς ἄνδρας ἤδη εἰς πόλεμον καὶ δυναμένους νὰ διαθέσωσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο σῶμα τὸ ἐκ τοῦ πολέμου ἐμπνεόμενον ὑψηλὸν φρόνημα.

Τοῦ ἄρθρου 84 ὁ σκοπὸς εἶναι προφανής. Μέχρι τῆς καταρτίσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἡ πατρὶς δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἐστερημένη τῆς χρησιμότητος τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, οἱ δὲ ὑπερβάντες τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν πολῖται οὐδὲ τὸ καθῆκον αὐτῶν πρέπει ν' ἀποφύγωσιν, οὔτε τοῦ δικαιώματός των νὰ στερηθῶσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ποιναὶ διατάξεις.

Τὸ ὑπάρχειν τὴν Πατρίδα εἶναι βεβαίως δικαίωμα ἑκάστου πολίτου εὐνομουμένης πολιτείας· ἀλλ' ἡ ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου συνεπάγεται ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος τοιαύτας ὑποχρεώσεις, ὥστε ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ βάρος οὐκ ὀλίγον δυσβάστακτον. Τούτου ἕνεκεν ὁσάκις, ἕνεκα δυσχερῶν οἰκογενειακῶν ἢ ἀτομικῶν περιστάσεων ἢ ἕνεκεν ἄλλων λόγων, ἡ τοῦ βάρους συναίσθησις εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς συναισθήσεως τοῦ δικαιώματος, ὅπερ σύνηθες παρ' ἡμῖν διά τε τὴν ὀλιγότητα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὰς ἄλλας τοῦ τόπου περιστάσεις, ἀναφαίνεται, κατὰ φυσικὸν λόγον, τάσις πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ βάρους τούτου, ἥτις ἀποβαίνει τόσῳ μᾶλλον δραστηριωτέρα, ὅσῳ σπουδαιότεροι εἰσὶν οἱ παραγαγόντες αὐτὴν λόγοι. Ἡ τάσις αὕτη παρ' ἡμῖν εἶχε δυστυχῶς, ἕνεκα τῶν ῥηθεισῶν αἰτιῶν, μεγάλην μὲν ἔκτασιν, τοσαύτῳ δὲ ἰσχυρὰν δραστηριότητα, ὥστε οὐ μόνον εἰς φυγὴν ἔτρεψε τοὺς ὀφείλοντας νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ὑποχρέωσιν, οὐ μόνον ὤθησεν αὐτοὺς

εἰς κακώσεις καθ' ἑαυτῶν, διὰ ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ βάρους ἔνεκεν ἀνικανότητος, οὐ μόνον τὰς συνεδήσεις τῶν συγγενῶν, τῶν φίλων ἢ συμπολιτῶν ἐπηρέασεν, ὥστε καὶ νὰ ὑποκρύπτωσι τοὺς καταζητουμένους κληρούχους καὶ διὰ ψευδῶν καταθέσεων ἢ ἄλλων μέσων νὰ ἐπιδιώκωσι τὴν ἀπαλλαγήν των, ἀλλ' ἔρριψεν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν διεξαγωγὴν τῶν στρατολογικῶν δημοτικῶν ἢ δημοσίων ὀργάνων καὶ τῶν ἄλλων προσώπων, πρὸς ἃ, εἴτε λόγῳ τῆς θέσεως αὐτῶν, ὡς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, εἴτε λόγῳ τῶν γνώσεών των, ὡς πρὸς τοὺς ἰατροὺς, προσφεύγει ἡ ὑπηρεσία διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἑκάστου.

Ἐπὶ τῶν λόγων τούτων ἐστηρίχθησαν αἱ ποιναὶ διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1851. Αὐτὰς δὲ ταύτας τὰς διατάξεις, τροποποιηθείσας ἢ συμπληρωθείσας, κατὰ τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα μέχρι τοῦδε ἀπέδειξε, περιέχει τὸ ἐνδεικτικὸν κεφάλαιον, ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἄρθρον τοῦ ὁποίου κρίνομεν περιττὸν νὰ διατρέψωμεν, διότι πάντα στηρίζονται ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ ἡμῶν νόμου παραδεδεγμένων ἀρχῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Μόνον δὲ παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 95 καὶ 96 καθιερούμεναι ἐξαιρέσεις τῶν γενικῶν περὶ δικαιοδοσίας κανόνων εἰσὶν ἀναπόφευκτοι, ἵνα ἡ ταυτοῦτον μεγάλα συμφέροντα ἀφορῶντα πρόκλησιν εἰς τὰ ὅπλα τῶν ἐφέδρων Β'. σειρᾶς καὶ τῶν ἐθνοφυλάκων καταστῇ σεβαστή, ἡ δὲ ὑπηρεσία τῶν ἐφέδρων, ἐν περιπτώσεσι τοιαύταις, προσενεγκομένη διὰ τῆς καταστάξεως αὐτῶν ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ, μὴ περιέχῃ τι βλαβερὸν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς πειθαρχίας ἐν τῷ στρατῷ, ὧν ἄνευ εἰς οὐδὲν λογίζεται ἡ δύναμις καὶ ἡ χρησιμότης αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τῆς κατὰ θάλασσαν στρατείας.

Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου, προσωρινῶς κάθιζοῦντες τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας διαφορὰς μεταξὺ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας, ἕως ἂν ἐκδοθῇ ὁ περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς νόμος, τὸν ὁποῖον προαναγγέλλει τὸ 98 ἄρθρον, δὲν ἔχομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἴπωμέν τι πλειότερον, ἢ ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ναυτικῷ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, ἵνα καθίστηται κατορθωτὴ ἡ ναυτικὴ ἐκπαίδευσις, ἡ δὲ ἀπαλλαγὴ τῶν ναυτολογηθέντων πάσης περαιτέρω ὑποχρεώσεως ἐφεδρείας καὶ ἐθνοφυλακῆς, ἀναγκαία συνέπεια τῆς εἰδικότητος τῆς ναυτικῆς τέχνης, ἣς οὐδὲ ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ οὐδὲ ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ δυνατὸν νὰ γίνηται χρῆσις, εὔλογος δὲ προσέτι, διότι οἱ ναυτικοὶ τὸ ἐπάγγελμα, ἀποδημοῦντες μὲν πρὸς τὴν ἐξάσκησιν αὐτοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσέρχωνται εἰς γυμνάσια, ἐργάται δὲ τῆς θαλάσσης πάντοτε διαμένοντες, οὐδέποτε ἀπομανθάνουσι τὰ ναυτικά, οὐδεμίαν τῇ πατρίδι θέλει προξενήσει στέρησιν τῆς χρησιμότητος τῶν ἐκπαιδευθέντων τὰ ναυτικὰ ἐν τοῖς Βασ. πληρώμασιν, ἀφοῦ ἐν περιπτώσει πολέμου, ὑποχρεοῦνται πάντες οἱ διανύσαντες τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἐν τῷ ναυτικῷ νὰ ναυτολογηθῶσιν ἐκ νέου.

Γενικοὶ ὁρισμοί.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 108 καθιερουμένη ἀπαγόρευσις τῆς χορηγίας ἀφέσεων, καὶ ἡ ἀναστολὴ μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν ἐφεδρείαν καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν, δικαιολογοῦνται ἐκ τῆς ὅλως ἐκτάκτου περιστάσεως, καθ' ἣν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν. Ἐν καιρῷ πολέμου, καθ' ὃν πάντες οἱ ἔφεδροι καὶ πάντες οἱ ἐθνοφύλακες δύνανται νὰ κληθῶσιν εἰς τὰ ὅπλα, συμφέρει οἱ ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ εὑρεθέντες ἢ ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ ἐφεδρείᾳ νὰ προσφέρωσι τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἐκεῖ, ὅπου εὑρέθησαν, συντελοῦντες οὕτω σκοπιμώτερον εἰς τὸν σκοπὸν, καὶ προσφέροντες χρησιμώτερον τὸν βραχίονα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 109 καὶ 110, δίκαιαι καὶ εὐεργετικαὶ πρὸς τοὺς ὑπηρετοῦντας τῇ πατρίδι, καὶ τοὺς πρὸς τοῦτο ἀσκουμένους, δὲν ἔχουσιν χρείαν αἰτιολογίας τινος.

Ἡ δὲ τοῦ ἄρθρου 111 εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, διὰ νὰ τεθῶσιν εἰς ἴσην πρὸς τοὺς ἄλλους τοῦ στρατοῦ μοῖραν οἱ ἐκ τῆς ἐφεδρείας καὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐνοῦμενοι μετ' αὐτῶν καὶ προσφέροντες τὰς δυνάμεις των εἰς ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως, τυχὸν ταραχθείσης, ἢ εἰς ἀπόκρουσιν ἐχθρικῶν προσβολῶν καὶ διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς κοινῆς πατρίδος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Οἱ Ὑπουργοὶ

τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ναυτικῶν,

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ, ΑΘ. Λ. ΜΙΛΟΥΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1864.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ *Βασίλισσα*

Α Μ Α Α Ι Α,

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 1. Ἡ στρατολογία γίνεται δι' ἀπογραφῆς καὶ δι' ἐκκλησίας κατατάξεως.

Ἄρθρον 2. Μόνον πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τὸν στρατὸν· ἐ αἱροῦνται δὲ ἀποκλείονται οἱ τοῦ δικαιώματος τούτου·

α'. Οἱ ἕνεκα κακουργήματος καταδικασθέντες.

β'. Οἱ καταδικασθέντες ἕνεκα πλημμελήματος ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, προσποικθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου (1 Ἰουνίου) 1836 Νόμου, καὶ στερηθέντες διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπηρετεῖν ἐν τῷ στρατῷ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀπὸκα ότης αὐτῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἀπογραφῆς.

Ἄρθρον 3. Ὁ κατὰ τὸν ἐτήσιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως νόμον ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς καταλλήλων διανέμεται εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας τοῦ ἤδη λήξαντος ἔτους κληρωσίμων. Τῆς διανομῆς δὲ ταύτης ὁ πίναξ δημοσιεύεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ τὸ ἔτος ὅμως, τὸ ἀμέσως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου ἐπομένου, θέλει ἐνεργηθῆ κατ' ἐξαίρεσιν ἡ διανομὴ αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἄρθρον 4. Τὸ εἰς ἕκαστον δῆμον ἐπιβάλλον μέρος τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν νεοσυλλέκτων λαμβάνεται διὰ κληρώσεως κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Ἄρθρον 5. Εἰς πίνακας ἐπίτηδες συνταττομένους καὶ ὀνομαζομένους *πίνακας ἀπογραφῆς* ἐγγράφονται κατὰ δήμους καὶ ἀτυχὸν ὑπηρετῶσιν ἤδη ἐν τῷ στρατῷ, ἤτοι, ὡς εἴθίλονται, ἡ δυνάμει Βασιλικῶν διορισμῶν.

1ον. Πάντες οἱ τὸ εἰκοστὸν, εἰκοστὸν πρῶτον καὶ εἰκοστὸν δεύτερον, κατὰ δὲ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκτελεστέως τοῦ παρόντος ὁμοῦ καὶ οἱ τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἄγοντες δημόται.

2ον. Οἱ τῆς αὐτῆς ἡλικίας ἐν τῷ δήμῳ καταστημένοι ὅσοι ἂν δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς οὐδένα δῆμον τοῦ Κράτους, ἢ ἐγγεγραμμένοι ὄντες ἐν ἄλλῳ δήμῳ δὲν προαποδείξωσι διὰ ἀποδεικτικοῦ τοῦ οἰκείου αὐτῶν δημάρχου, ἐπιθεβαιουμένου παρὰ τῆς ἀρμοδίας διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὅτι ἐνεγράφησαν ἤδη ἐν τῷ πίνακι τῆς ἀπογραφῆς τοῦ οἰκείου αὐτῶν δήμου.

Ἄρθρον 6. Τὰ ἔτη ἑκάστου τῶν ἀπογραπτέων λογίζονται ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μετὰ τὸν χρόνον τῆς γενέσεως αὐτῶν ἑπομένου Ἰανουαρίου μηνός. Πρὸς ἀκρίβειαν δὲ τῆς ἡλικίας ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν χρησιμεύουσι τὰ λῆξ ἀρχικὰ βιβλία, ἐν ἐλλείψει δὲ τούτων οἱ στρατολογικοὶ πίνακες τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ἔτους, τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς τηρούμενα βιβλία γεννήσεων, αἱ περὶ τούτου ἰδιόγραφοι σημειώσεις τῶν γονέων, οἱαδήποτε ἄλλα ἔγγραφα καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ διάγνωσις.

Ἄρθρον 7. Οἱ πίνακες τῆς ἀπογραφῆς ἑκάστου δήμου συντάσσονται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἑκάστου ἔτους, οἱ εἰδικοὶ πάρεδροι τῶν χωρίων, ἐν δὲ ταῖς Πρωτευούσαις τῶν δήμων, οἱ δήμαρχοι αὐτοὶ βοηθούμενοι ὑπὸ δύο δημοτῶν, διοριζομένων πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, συντάσσουσι προκαταρκτικῶς τὸν πίνακα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ παρεδρείου, ἢ τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου, ἀναγράφοντες ἐν αὐτῷ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν καὶ ὁλογράφως.

1ο. Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου τῶν ἐγγραφομένων.

2ον. Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

3ον. Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῆς μητρὸς αὐτῶν.

4ον. Τὴν ἡλικίαν.

5ον. Το επιτήδευμα ή επάγγελμα, και

6ον. Την κατοικίαν.

Αν δε κατά την σύνταξιν του πίνακος αναφυώσι διαφωνίαι μεταξύ των δημοτικών Αρχών και των προσκεκλημένων δύο δημοτών, σημειούνται ακριβώς εν εκθέσει επί τούτω συνταχθησομένη.

Άρθρον 8. Αν τις των εν τω ανωτέρω άρθρω σημειουμένων αρνηθή να εκπληρώσει το επιβαλλόμενον αυτώ καθήκον, τιμωρείται, εί μεν ήναι δημοτικός υπάλληλος, με πειθαρχικήν ποινήν δραχμών είκοσι μέχρι διακοσίων, εί δε άπλους πολίτης με πρόστιμον δραχμών δέκα μέχρις εκατόν, επιβαλλόμενον υπό του αρμοδίου Πταισματοδίκου.

Οι αρνηθέντες να εκπληρώσωσι το καθήκον των τούτο δημόται, αντικαθίστανται ταχύτατα υπό του επάρχου.

Άρθρον 9. Οι κατά το 7 άρθρον πίνακες και αι περί των διαφωνιών εκθέσεις στέλλονται, άμα συνταχθώσι, εις τον αρμόδιον Έπαρχον, όστις επί τη βάσει αυτών συντάσσει τους πίνακας της απογραφής εκάστου δήμου και πέμπει αυτούς εν απογράφω εις τους αρμοδίους δημάρχους· αύτοι δε παρασκευάζουσιν αμέσως και μέχρι της 1 Οκτωβρίου, το βραδύτερον, αντίγραφα αυτών επικεκυρωμένα ισάριθμα των αποτελούντων τον δήμον χωρίων, εν οις μέλλουσι να δημοσιευθώσι κατά τα επόμενα άρθρα.

Άρθρον 10. Τα αντίγραφα ταύτα, επιμελεία του δημάρχου, εκτίθενται και μένουσιν εκτεθειμένα προς γνώσιν του κοινού εν τε τω Δημαρχείω και εν τοις Παρεδρείοις επί δεκαπέντε συναπτάς ημέρας, αναγινώσκονται δε καθ' όλας τας εν τω διαστήματι τούτω Κυριακάς και λοιπάς εορτάς, εν πάσαις ταις ενοριακαίς εκκλησίαις μετά την θείαν λειτουργίαν εις επήκοον των εκκλησιαζομένων.

Άρθρον 11. Ο Έπαρχος, προϋπολογίζων κατά την διάταξιν του προηγουμένου άρθρου το τέλος της προς έκθεσιν των της απογραφής πινάκων προθεσμίας, συναποστέλλει εις τους δημάρχους και ισάριθμα επικεκυρωμένα αντίγραφα και πρόγραμμα, δι' ού καλεί πάντας τους έχοντας συμφέρον να προσέλθωσιν εις την πρωτεύουσαν του δήμου προς έξέτασιν των της απογραφής πινάκων, και ορίζει την ημέραν της ενάρξεως και την διάρκειαν της εξετάσεως, ήτις όμως δεν δύναται να παραταθή επέκεινα των εβδομήκοντα ημερών εν εκάστη επαρχία.

Το πρόγραμμα τούτο επιμελεία του Δημάρχου εκτίθεται

εν τω Δημαρχείω και εν τοις Παρεδρείοις και αναγινώσκεται εν πάσαις ταις ενοριακαίς των χωρίων εκκλησίαις μετά την θείαν λειτουργίαν κατά την Κυριακήν, την αμέσως προηγουμένην της προς έναρξιν της εξετάσεως προσδιορισμένης ημέρας.

Άρθρον 12. Η εξέτασις των της απογραφής πινάκων γίνεται εν δημοσία συνεδριάσει ενώπιον στρατολογικής επιτροπής, συγκειμένης εκ του Έπάρχου ως Προέδρου, του Εισαγγελέως της περιφερείας, και ενός ανθυπομοιράρχου ή υπομοιράρχου, επί τούτω διοριζομένου υπό του επί των Στρατιωτικών υπουργού, και επί παρουσία του Δημάρχου και των δημοτικών και ειδικών παρέδρων.

Εν ταις υπό του Νομάρχου διοικουμέναις αμέσως επαρχίαις, ο γραμματεύς της Νομαρχίας εκπληροί τα του Έπάρχου καθήκοντα, τούτον δε κωλυόμενον αναπληροί ο υπογραμματεύς της Νομαρχίας· αλλ' εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει προεδρεύει ο Εισαγγελεύς.

Άρθρον 13. Ο της απογραφής πίναξ αναγινώσκεται μεγαλοφώνως· η δε στρατολογική επιτροπή διαγράφει τους κακώς εγγραφέντας και εγγράφει κατ' ένστασιν των γονέων ή συγγενών των απόντων ή των έχόντων συμφέρον, τους μη τυχόν εγγραφέντας. 1) Εκ των υποκειμένων εις την στρατολογίαν δημοτών· 2) εκ των εις ούδένα δήμον εγγεγραμμένων, 3) εκ των ετεροδημοτών, και 4) εκ των υπό προσωρινήν ανικανότητα διατελούντων κατά το άρθρον 2 § β'. του παρόντος Νόμου. Όμοφωνούσα όμως η επιτροπή δύναται να μη εγγράψη εν αυτώ τους προφανώς προβεβηκυίας ηλικίας άγοντας, τους ηκρωτηριασμένους, και τους αποδεδειγμένως αναπήρους δια σωματικήν ανικανότητα, μη χρήζουσαν επιστημονικής βεβαιώσεως. Εάν δε τις και ενίσταται κατά της μη εγγραφής τούτων, τότε μόνον δύναται να εκκαλέση την περί τούτου απόφασιν της στρατολογικής επιτροπής εις το αναθεωρητικόν Συμβούλιον, όταν προκαταβάλη εις την στρατολογικήν επιτροπήν, ως ποινήν αποτυχίας, τα έξοδα της εις το αναθεωρητικόν Συμβούλιον μεταβάσεως και της εις τα ίδια επανόδου του αναθεωρηθησομένου και τό προς αποζημίωσιν αυτού επί ταις ημιαργίαις αναγκαίον ποσόν. Μη γενομένης τοιαύτης προκαταβολής, η ένστασις είναι απαράδεκτος.

Το λόγω εξόδων και αποζημιώσεως προκαταβλητέον ποσόν προσδιορίζει η στρατολογική επιτροπή, υπολογίζουσα λόγω μεν εξόδων δραχμάς δύο ανά πάσαν τεσσάρων μυριομέτρων α-

ποστάσιν, λόγῳ δὲ ἀποζημιώσεως δραχμὰς δύο ἕως τριῶν ἀπὸ τῆς ἀναγωρήσεως μέχρι τῆς ἐπανόδου του κατὰ τὸν κανονικὸν καιρὸν τοῦ ἐπαγγέλματος του καθ' οὗ ἡ ἔνστασις.

Τὸ προκαταβληθὲν ποσὸν γενομένης δεκτῆς τῆς ἐνστάσεως καταλογιζόμενον διὰ τῆς παραδεχομένης τὴν ἔνστασιν ἀποφάσεως τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου κατ' ἴσα μέρη εἰς βάρος τῶν μελῶν τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ εἰσπραττόμενον εἴτε δικαστικῶς, εἴτε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερουμένων εἰς τὸ δημόσιον Νόμου ἀποδίδεται εἰς τὸν προκαταβαλόντα.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐκδίδονται κατὰ πλειονοψηφίαν· ἐπιτρέπεται δὲ ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει καταχώρισις τῆς γνώμης τοῦ μειονοψηφοῦντος.

Ἄρθρον **14.** Τὸν τῆς ἀπογραφῆς πίνακα καταστρωθέντα ὁριστικὸν ἀνασυντάσσει, κατὰ μηδὲν ἀλλοιοῦσα αὐτόν, ἡ στρατολογικὴ ἐπιτροπὴ κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, παραλειπομένης τῆς κατὰ χωρίον διακρίσεως, καὶ σχηματίζουσα οὕτω τὸν πίνακα τῶν κληρωσίμων, προβαίνει εἰς τὴν κλήρωσιν.

Ἄρθρον **15.** Ἡ κλήρωσις γίνεται ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου, ἐν ᾗ ἔχει καὶ ὥραν ὁριζομένην διὰ προγράμματος τῆς ἐπιτροπῆς, κοινοποιουμένου ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν παραδρείων τριῶν τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς κληρώσεως.

Ἄρθρον **16.** Κατὰ τὸν ὡρισμένον τῆς κληρώσεως χρόνον καὶ τόπον ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ὁ πρόεδρος ἐκτίθησιν ἐπὶ τῆς τραπέζης κλῆρους ἐκ χάρτου ὁμοειδοῦς ἰσομεγέθεις καὶ ἰσαρίθμους τῶν ἐν τῷ πίνακι κληρωσίμων, συνεστραμμένους κυλινδρικῶς, καὶ ἐγγράφει διαδοχικῶς ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀνὰ ἕνα ἀριθμόν, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς μονάδος καὶ προχωρῶν κατ' αὔξουσαν συνεχῆ σειρὰν μέχρις οὗ ἐξαντληθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ πίνακι ἐγγεγραμμένων ἀκαριθμεῖ τότε τοὺς οὕτω ἀριθμηθέντας κλήρους, ἵνα ἐπιβεβαιωθῇ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι ἀκριβῶς ἴσος τῷ τῶν κληρωσίμων καὶ ἀπαγγέλλει τοῦτο δημοσίᾳ.

Πρὶν δὲ ἡ θέσις τοὺς κλήρους ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένῃ κάλπῃ ἐξετάζει, ἂν μεταξὺ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ πίνακι τῶν κληρωσίμων ὑπάρχωσι νέοι, οἵτινες κατετάχθησαν ἤδη ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος Νόμου, ἢ πρόκειται νὰ καταταχθῶσι κατὰ τὰς παραγράφους ΙΑ', καὶ ΙΒ'. τοῦ ἄρθρου **21**, καὶ ἐγγράφει αὐτοὺς ἀπ' εὐθείας ἐν τῷ πίνακι τῶν κληρούχων, ἐξαιρῶν ἰσαρίθμους ἐκ τῶν ἤδη παρεσκευασμένων κλήρων, τοὺς ἔχοντας τοὺς μικροτέρους ἀριθμοὺς ὡς αὐτοδίκως εἰς αὐτοὺς ἀνήκοντας, τοὺς δὲ λοιποὺς τιθησιν ἐν τῇ κληρωτίδι.

Ἄρθρον **17.** Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἕκαστος τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ πίνακι τῶν κληρωσίμων, προσκαλούμενος κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς του λαμβάνει ἐκ τῆς κάλπης ἕνα κλῆρον καὶ ἀνοίγων, παραδίδωσιν αὐτὸν εἰς τὸν Πρόεδρον, ὅστις ἐκφωνεῖ τὸν περιεχόμενον ἀριθμὸν, καὶ ἐγγράφει αὐτὸν ἐν τῷ πίνακι τῶν κληρούχων προκειμένῳ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἀντικρὺς αὐτοῦ, τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ ἐπάγγελμα ἢ ἐπιτήδευμα τοῦ λαχόντος καὶ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ, ἀφοῦ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐγγραφῆς, ἀποδίδει εἰς ἕκαστον τὸν οἰκεῖον κλῆρον πρὸς φύλαξιν.

Τοὺς κλήρους τῶν ἀπόντων ἐξάγουσιν οἱ γονεῖς ἢ οἱ πληρεξούσιοι αὐτῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δὲ καὶ τούτων ὁ Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον **18.** Ἀφοῦ ἡ κλήρωσις τελειώσῃ θεωρεῖται ὁριστικὴ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ δι' οἱονδήποτε λόγον.

Ἐὰν δὲ κατὰ παράδρομὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν κλήρων εὑρεθῇ μικρότερος τοῦ τῶν κληρωσίμων, οἱ μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὅλων τῶν κλήρων πλεονάσαντες κληροῦνται τὸ ἀμέσως ἑπόμενον ἔτος, καὶ ἂν τυχὸν ὑπερέβησαν τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν.

Ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἔπου δὶς ἐγγεγραμμένον ἔν τε τῷ τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἐν τῷ τῶν κληρωσίμων πίνακι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἢ διάφορον ὀνομασίαν, ὡς ἔγκυρος θεωρεῖται ὁ κατὰ πρῶτον ἐξαχθεὶς ἐκ τῆς κάλπης κλῆρος ὑπὸ μίαν τῶν ὀνομασιῶν τούτων, οἱ δὲ λοιποὶ θεωροῦνται ἄκυροι.

Ἄρθρον **19.** Ὁ πίναξ τῶν κληρούχων συντάσσεται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐκ τῆς κάλπης ἐξαγωγῆς τῶν κλήρων· περαιωθεὶς δὲ ἀναγινώσκεται καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀντίγραφον δὲ αὐτοῦ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δημοσιεύεται καὶ τοιχοκολλᾶται εἰς τὸ Δημαρχεῖον.

Οἱ λαβόντες τοὺς μικροτέρους ἀριθμοὺς μέχρι τοῦ ἐμφαίνοντος τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ δήμῳ μέρος ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν νεοσυλέκτων τοῦ ἔτους εἶσιν οἱ πρὸς στρατείαν ὑπόχρεοι.

Ἄρθρον **20.** Περαιωθείσης τῆς κληρώσεως, οἱ κληρωθέντες καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ πληρεξούσιοι τῶν ἕνεκα κωλύματος ἀπόντων, δύνανται νὰ κάμωσιν ἐγγράφως ἢ προφορικῶς εἰς τὴν στρατολογικὴν ἐπιτροπὴν τὰς τυχὸν περὶ ἐξαιρέσεως καὶ τὰς λόγῳ πλεονασμοῦ περὶ ἀφαιρέσεως ἐνστάσεις αὐτῶν, ὁ δὲ δήμαρχος μόνον τὰς περὶ ἀφαιρέσεως.

Αἱ ἐγγραφοι ἐνστάσεις παραδίδονται δίπλαι, ἡ ἑτέρα δὲ αὐτῶν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἐνιστάμενον, ἀφοῦ γραφῇ καὶ ὑπο-

γράψῃ κάτωθεν αὐτῆς ἡ ἐπιτροπή, ὅτι παρέλαβε τὴν ἔνστασιν. Περὶ τῶν προφορικῶν, συντάσσεται ἔκθεσις ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει καὶ ὁ ἐνιστάμενος καθ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, δίδει δὲ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς αὐτὸν ἀπόδειξιν περιγράφουσαν συντόμως τὴν γενομένην ἔνστασιν· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ βιβλίῳ καταχωρίζει καὶ τὰς ἐγγράφως γενομένας ἐνστάσεις προστιθεῖσα καὶ τὰς περὶ μιᾶς ἑκάστης αὐτῶν παρατηρήσεις αὐτῆς, καὶ ἀποστέλλει πάντα ταῦτα εἰς τὸν ἁρμόδιον Νομάρχην.

Ἄρθρον 21. Ἐκ τῶν λαχόντων κλήρου συνεπαγομένου τὴν πρὸς στρατείαν ὑποχρέωσιν, ἐξαιροῦνται ἐὰν προβάλωσιν ἐνστάσεις περὶ ἐξαιρέσεως, αὗται δ' ἂν ἐλεγχθεῖσαι εὐσεβῶσιν αἱλεῖς.

α.) Οἱ ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἄχρηστοι πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

β'.) Ὁ μόνος ὀρφανὸς πατρός τε καὶ μητρὸς ἂν ἔχῃ ἰδίαν οἰκογένειαν.

γ'.) Ὁ μονογενὴς ἢ μόνος υἱὸς, ἂν ζῇ ὁ πατὴρ, ἢ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀμφότεροι.

δ'.) Ὁ πρεσβύτερος τῶν πρὸς πατρὸς ὀρφανῶν ἀδελφῶν.

ε.) Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς πατρὸς τυφλοῦ ἢ ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης καταστάντος διαρκῶς ἀνικάνου εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

ς'.) Ἐὰν ὁ πρεσβύτερος οὗτος ἔχων ἰδίαν οἰκογένειαν δὲν ἦναι ὁ πραγματικῶς συντηρῶν τὴν πατρικὴν καὶ ἐπιμελούμενος αὐτῆς, τὸ δικαίωμα τοῦτο μεταβαίνει εἰς τὸν δευτερότοκον.

Κατὰ τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν ἐδαφίων ε. καὶ ς'. τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως μεταβαίνει εἰς τὸν ἑπόμενον ἀδελφὸν, ἐὰν ὁ ἀπολαύων αὐτοῦ πρεσβύτερος ἦναι τυφλὸς, ἢ ἔχῃ σωματικὴν ἢ ψυχικὴν βλάβην, καθιστῶσαν αὐτὸν διαρκῶς ἀνίκανον εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

ζ'.) Ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφῶν συγχρόνως ὑποβληθέντων διὰ τοῦ κλήρου εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐὰν ὁ νεώτερος κριθεὶς ἱκανὸς καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ, συναινέσει ὅμως τούτων ἢ κατ' αἴτησιν τῶν γονέων δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ ἀντὶ τοῦ πρεσβυτέρου ὁ νεώτερος.

η.) Ὁ ἔχων ἀδελφὸν αὐτοπροσώπως ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἐν τῷ πολεμικῷ Ναυτικῷ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀντικαταστάτην, ἢ τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ἐφονεύθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ ἕνεκα πληγῶν ἢ βλάβης προελθουσῶν ἐξ αὐτῆς, ἢ τέλος ἐγέ-

νετο ἕνεκα αὐτῶν ἀνίκανος. Ἰσαύτως καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ στρατοῦ ἢ τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ τελευτήσαντος κληρούχου ἢ ἐθελοντοῦ, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἤθελε διαρκέσει ἡ στρατεία αὐτοῦ ἂν ἔζη.

Δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου τούτου ἐξαιροῦνται κατὰ σειρὰν καὶ ἐναλλὰξ τόσοι υἱοὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὅσοι εἰσὶν οἱ καταταχθέντες ἐν τῷ στρατῷ ἀδελφοί.

θ'.) Οἱ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου ἐκπαιδευόμενοι ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς ὡρισμένων κλάδων δημοσίας ὑπηρεσίας.

ι.) Οἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διορισμένοι διδάσκαλοι εἰς τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα.

ια.) Οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρείου ἢ τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν, ἐκπαιδευόμενοι ἵνα ἀναλάβωσι ἐπάγγελμα τοῦ Ἱερέως.

Οἱ ἐν τοῖς ἐδαφίοις θ'. καὶ ια. περιλαμβανόμενοι ἐγγράφονται μὲν ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς καὶ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ ἐξαιροῦνται, κατατάσσονται ὅμως ἐν τῷ στρατῷ ἐν καιρῷ τῷ διοντι κατὰ τὸ ἄρθρον 16, §, 2, ἐὰν οἱ μὲν δὲν ἐκπληρώσωσι τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀνέλαβον πρὸς τὸ δημόσιον, οἱ δὲ δὲν ἀναλάβωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἱερέως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Νόμου καὶ ἐντὸς τῆς παρ' αὐτοῦ ὁριζομένης ἡλικίας.

ιβ'.) Οἱ ὑπὸ προσωρινὴν ἀνικανότητα διατελοῦντες κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § β'. τοῦ παρόντος Νόμου, ἐγγράφονται μὲν ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς καὶ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ ἐξαιροῦνται, κατατάσσονται ὅμως ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἱκανότητος, ἐὰν δὲν ὑπερέβησαν τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρον 22. Ἅπαντες οἱ ἕνεκα τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ λόγων ἐξαιρούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου ἀναπληροῦνται, προσλαμβανομένων κατὰ σειρὰν τῶν λαχόντων τῶν ἀμέσως ἑπομένων κλήρων.

Ἄρθρον 23. Ἂν μεταξὺ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς ὑπάρχωσιν ὑπηρετοῦντες ἤδη ἐν τῷ στρατῷ ὡς ἐθελονται, ἢ δυνάμει Βασιλικῶν διορισμῶν, ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 42 ὑποχρεώσεως, ἐλαττοῦται τότε κατ' ἴσον ἀριθμὸν τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῶν στρατευσίμων τοῦ δήμου, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἀνήκουσιν. Ἂν ὅμως οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες δὲν συμπληρώσωσι τὸν παρὰ τοῦ παρόντος Νόμου ὡρισμένον χρόνον τῆς στρατείας, ἤτοι αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντικαταστάσεως ἄλλου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου λαμβάνονται εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν ἐκ τῶν ἑπο-

λαχόντων κατὰ σειρὰν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος χρόνου τῆς στρατείας, ἐπιρυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 24. Ὁ Δήμαρχος ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλει νὰ φέρῃ, κατὰ τὴν προσδιορισθησομένην ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἡμέραν, ἐνώπιον τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἐξέτασιν ἀριθμὸν κληρούχων τριπλάσιον τοῦ ἐπιβάλλοντος εἰς τὸν δῆμον μέρους ἐκ τῶν λαχόντων τῶν μικροτέρων ἀριθμῶν, μηδόλως συμπεριλαμβάνων ἐκείνους, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 § 1. ἐὰν κατὰ τὴν μὴ ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐγένοντο ἐνστάσεις συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 25. Ὁ Νομάρχης ἅμα λαβὼν τ' ἀφορῶντα τὴν στρατολογίαν ἔγγραφα, συγκαλεῖ τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ συνέλθῃ μέχρι τῆς πρώτης Μαρτίου τὸ ὁπωσδύτερον· ἡ δὲ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δύο μῆνας.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο συνίσταται ἐκ τοῦ νομάρχου, προεδρεύοντος, ἐκ πρωτοδίκου διοριζομένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐξ ἀνωτέρου τινὸς ἀξιωματικοῦ, ἢ μοιράρχου τῆς χωροφυλακῆς, ἢ λοχαγοῦ τῆς γραμμῆς, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, δι' ἑκάστην περίοδον στρατολογικῶν ἐργασιῶν, καὶ ἐκ τοῦ λιμενάρχου, ἢ ὑπολιμενάρχου, τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λιμένος τοῦ τόπου, ἢ ἐκ τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ διοριζομένου, εἰ δέοι, ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν.

Διχοψηφίας οὔσης, ὁ πρόεδρος τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου φέρει τὴν νικῶσαν.

Τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς διευθυνθείσας εἰς αὐτὸ ἐνστάσεις καὶ λοιπὰ ἔγγραφα δικάζει ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἀνεκκλήτως τάς τε περὶ ἐξαιρέσεων καὶ ἀφαιρέσεων ἐνστάσεις, καὶ τὰς κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐφέσεις.

Εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου ὑπάγονται καὶ οἱ ἐν τοῖς ἐδαφ. ε. καὶ ς'. τοῦ ἄρθρ. 21 ἀναφερόμενοι ἀνίκανοι· ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν νομάρχης εἶναι ἀπών, ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς νομαρχίας, ἐκπληρώσας ἐν τῇ στρατολογικῇ

ἐπιτροπῇ τὰ τοῦ ἐπάρχου καθήκοντα, δὲν δύναται ν' ἀποτελῇ μέρος τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, προεδρεύει ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἢ μοίραρχος. Ἐὰν δὲ ἀντὶ τοιούτου διωρίσθη, ὡς μέλος τοῦ συμβουλίου λοχαγός, προεδρεύει ὁ πρωτοδίκης, λαμβάνεται δὲ πρὸς συμπλήρωσιν εἰς ἐπαρχιακὸς σύμβουλος διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ νομάρχου.

Ὁσάκις πρόκειται νὰ δικασθῇ ἐξαίρεσις ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ἀνικανότητος εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον παρευρίσκεται στρατιωτικὸς ἰατρός, τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη εἶναι ὑποχρεωτική. Ὁσάκις ὅμως ἡ πλειονοψηφία τοῦ συμβουλίου εἶναι ἐναντίας γνώμης, συντάσσει περὶ τούτου ἔκθεσιν χτιολογημένην, τὴν ὁποίαν ἀποστέλλει μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἰατροῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν.

Ὁ προεδρεύσας τῆς στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς ἔπαρχος ἢ γραμματεὺς τῆς νομαρχίας, ὡς καὶ ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος, παρευρίσκονται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ μόνον χάριν πληροφοριῶν. Ὁ δὲ ἁρμόδιος δήμαρχος, καὶ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κληρούχων τοῦ οἰκείου δήμου, πρὸς βεβαίωσιν τῆς ταυτότητος αὐτῶν.

Ἄρθρον 26. Τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον μεταβαίνει διαδοχικῶς εἰς τὰς πρωτευούσας ἑκάστης ἐπαρχίας, διὰ προγράμματος δὲ δημοσιευομένου εἰς ὅλους τοὺς δήμους τοῦ νομοῦ προσδιορίζει τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὀφείλουσι νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον του οἱ κληροῦχοι τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας κατὰ τὸ ἄρθρον 24.

Ἂν οἱ προσκληθέντες νέοι δὲν ἐμφανισθῶσιν οὔτε αὐτοπροσώπως οὔτε διὰ πληρεξουσίου ἢ νομίμου ἀντιπροσώπου, τὸ συμβούλιον ἐνεργεῖ ὡς ἂν ἦσαν παρόντες.

Ἄρθρον 27. Εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 13, εἰσὶ δὲ ὁριστικαὶ ἐκτὸς τῶν ἑπομένων τριῶν περιπτώσεων.

1. Ὑπαρχούσης διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἰατροῦ καὶ τῆς πλειοψηφίας τοῦ συμβουλίου, ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ὑποβάλλει τὴν περαιτέρω ἀκριβεστέραν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος εἰς ἐπιτροπὴν εἰδημόνων, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόφασις εἶναι ὁριστική· τοῦτο ὅμως δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου.

2. Ὅταν οἱ λαχόντες κλήρου ἐπαγομένου τὴν πρὸς στρατείαν ὑποχρέωσιν, προτείνωσι ἐνστάσεις περιεχούσας ζητήματα προδικαστικά, ἀφορῶντα τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἢ τὴν χρο-

σιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ὑπαγόμενα εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὅτε τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, ἀκολουθοῦν τὴν σειρὰν τῶν μικροτέρων ἀριθμῶν, προσδιορίζει ἴσον ἀριθμὸν ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων ἵνα ἀναπληρώσωσιν ἐν τῷ στρατῷ τοὺς ἐνισταμένους, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν γενομένων δεκτῶν τῶν ἐνστάσεων αὐτῶν ἤθελον ἀπαλλαγῆ τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως.

Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας αἱ ἀγωγαί, αἱ ἐρήσεις καὶ αἱ αἰτήσεις ἀναιρέσεως καὶ πᾶν ἄλλο δικόγραφον ἐπιδίδονται εἰς τοὺς ἀρμοδίους εἰσαγγελεῖς· ἡ δὲ ἔνστασις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἂν δὲν κινηθῇ ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἐνστάσεως.

3. Ὅταν τινὲς τῶν κληρωθέντων παρεπέμφθησαν ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστηρίου, ὡς ὑπαίτιοι τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 89 τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανομένων πράξεων, ὅτε τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, φυλάττον πάντοτε τὴν σειρὰν τῶν μικροτέρων ἀριθμῶν, προσδιορίζει ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων ἰσαρίθμους πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐπιβάλλοντος μέρους τοῦ δήμου.

Κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιπτώσεις ἐπιρυλάσσεται εἰς τοὺς ἐπιλαχόντας, τοὺς ἀναπληροῦντας τοὺς πρὸς στρατείαν ὑποχρέους, τό,τε τῆς ἀπαλλάσεως δικαίωμα καὶ τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τῶν αἰτίων τῆς προσκαίρου ἢ διαρκοῦς ὑποχρεώσεως ὄντων εἰς στρατείαν.

Ἄρθρον 28. Κατὰ τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαγραφέντα τρόπον, οἱ ἐπιλαχόντες ἐγγράφονται ἐν τῷ πίνακι τῆς ἀναλογίας τοῦ δήμου ὡσαύτως ὑπὸ ὅρον καὶ ἐπιρυλασσομένων τῶν δικαιωμάτων των, καθ' ἣν περίπτωσιν τινὲς τῶν κληρωθέντων παρεπέμφθησαν ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 89, ὡς καταστήσαντες ἑαυτοὺς ἐκουσίως ἀνικάνους εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 29. Αἱ δίκαι περὶ ὧν διέλαβε τὸ ἄρθρον 27 δικάζονται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πρὸ πάσης ἄλλης, ὡς κατεπείγουσαι.

Ἄρθρον 30. Ἅμα τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον περαιώσῃ ἐν ἑκάστῳ δήμῳ τὰς ἐργασίας του, ὁ πίναξ τῶν στρατευσίμων τοῦ δήμου περαιοῦται ὁριστικῶς καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, τὰ δὲ ὀνόματα τῶν ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένων ἀναγινώσκονται μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἀπόγραφον δὲ τοῦ πίνακος τούτου τοιχοκολλᾶται ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν τοῖς παρεδρείοις τοῦ δήμου.

Τὸ δὲ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον οὐδεμίαν ἀπόφασιν δύνα-

ται νὰ ἐκδώσῃ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πίνακος τούτου περὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένων.

Ἄρθρον 31. Οἱ νεοσύλλεκτοι, οἱ ὡρισμένως ἤδη ἀποτελοῦντες τὸ εἰς τὸν δῆμον ἐπιβάλλον μέρος, παραδίδονται εἰς τὴν δημοσίαν δύναμιν, καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν κατὰ ξηρὰν στρατεύσιμοι ἀποστέλλονται εἰς τὰ διάφορα στρατιωτικὰ σώματα κατὰ τὰς ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένους ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν πίνακας, καταταττόμενοι δ' ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῆς, ὁρκίζονται τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον.

Οἱ δὲ στρατευόμενοι κατὰ θάλασσαν, ναυτικοὶ ὄντες τὸ ἐπάγγελμα, ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἐν τῷ ἀναθεωρητικῷ συμβουλίῳ ναυτικοῦ συνεδρίου καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὸν Βασιλικὸν ναύσταθμον, ὅπου καταταττόμενοι ἐν τοῖς πληρώμασι τοῖς Βασιλικοῖς ὁρκίζονται τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον.

Ἄρθρον 32. Οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 27 ἀναφερόμενοι κληροῦχοι, ἐὰν κατὰ συνέπειαν τῆς τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν ἀπαλλάσσωνται τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ἀποστέλλονται εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον πρὸς ἐξέτασιν, καὶ ἐὰν εὑρεθῶσιν ἱκανοὶ κατατάσσονται εἰς τὸν στρατὸν, ἀπαλλασσομένων τῶν ἐπιλαχόντων, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει λαμβάνονται ἀντ' αὐτῶν οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 27. § 2 πρὸς ἀναπλήρωσιν ὁρισθέντες.

Οἱ περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ 27 § 3 ἀποστέλλονται, ἀθωωθέντες μὲν ἀμέσως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως, καταδικασθέντες δὲ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, καὶ ἱκανοὶ μὲν πρὸς στρατείαν εὑρεθέντες ἀποστέλλονται εἰς τὰ οἰκεῖα σώματα, ἀνίκανοι δὲ, ἀπολύονται καὶ ἀναπληροῦνται κατὰ τὰ ἄρθρα 24 καὶ 27 § γ'. διὰ τῶν ἐπιλαχόντων.

Ἄρθρον 33. Ὁ μὴ προσελθὼν ἢ μὴ συλληφθεὶς ἐντὸς μηνὸς κληροῦχος, ὁ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ παρόντος νόμου ὑπαγόμενος, καθὼς καὶ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 220 τοῦ στρατ. ποινικοῦ νόμου καταστὰς φυγόστρατος, ἀναπληροῦται παρὰ τοῦ ἐπάρχου, μισθώσαντος εὐθὺς μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ μηνὸς καὶ ἀποστέλλοντος πρὸς κατάταξιν ἀντικαταστάτην, ὅστις μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς καταστάσεως λαμβάνει τὸ μίσθωμα τῆς ἀντικαταστάσεως τὸ διὰ Β. Διατάγματος, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρὸς ἐνέργειαν τῆς κληρώσεως διαταγῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, ὁρισθὲν διὰ τόξιτος ἐκεῖνο, εἰσπραττόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούν-

των διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας τοῦ δραπέτου, ἡ ἀν τα αὐτὴ δὲν ὑπάρχῃ ἡ δὶν ἐξαρκῇ, τῆς τοῦ πατρός.

Ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς καὶ ὑπαρχούσης ἀδιανεμήτου μεταξὺ τῶν συγκληρονόμων τῆς καταλειφθείσης πατρικῆς περιουσίας ἐκποιεῖται τόσον μέρος αὐτῆς, ὅσον ἀρκεῖ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως, ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τῆς εἰς τὸν δραπέτην ἀναλογούσης μερίδος, ὅτε ἡ ἐκποίησις περιορίζεται ἐπὶ μόνην τὴν μερίδα ταύτην. Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῆς ὅλης περιουσίας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς εἰς τὸν δραπέτην ἀναλογούσης ἐκποιητέας μερίδος, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει γνωμοδοτήσεως πραγματογνωμόνων, διοριζομένων παρὰ τοῦ Πρεσβύρου τῶν Πρωτοδικῶν, κατ' αἴτησιν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφαίζοντος συνοπτικῶς καὶ ἀνεκκλήτως.

Ἐὰν οὐδὲ ὁ δραπέτης οὐδὲ ὁ πατὴρ ἔχωσι περιουσίαν ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς δὲν ἐξαρκῇ, τὸ τίμημα τῆς ἀντικαταστάσεως καταβάλλεται ἢ συμπληροῦται ἐξίσου ὑπὸ τῶν λοιπῶν κληρωθέντων καὶ λαχόντων κλήρων μὴ ὑποχρεωτικῶν, ἢ τῶν πατέρων αὐτῶν.

Ἡ εἰσπραξις τοῦ ἐπιβάλλοντος ἑκάστῳ τούτων ποσοῦ γίνεται δυστροποῦντος τοῦ κληρωθέντος ἢ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐ μόνον κατὰ τὴν διάταξιν τῆς §. 2. τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀλλὰ καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Αἱ πρὸς εἴσπραξιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως συνταττόμεναι πράξεις γράφονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Ὁ δραπέτης συλληφθεὶς κατατάσσεται μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς του ἐν τῷ στρατῷ, ἐὰν κριθῇ ἱκανὸς καὶ δὲν συνεπληρωσε τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ· ἡ δὲ ὑπηρεσία αὐτοῦ λογίζεται εἰς ὄφελος τῆς μερίδος τοῦ δήμου τοῦ ἑπομένου τῆς καταταξέως ἔτους.

Ὁ ἕνεκεν ἀνικανότητος ἢ ὑπερηλικιότητος μὴ καταταχθεὶς ἐν τῷ στρατῷ δραπέτης ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὰ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ καταβληθέντα, εἰσπραττόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ καταδιώξεως τῶν κληρωτερούντων, εἰσαγόμενα εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον καὶ διατιθέμενα ἀποκλειστικῶς εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας.

Αἱ περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν μὴ ἐμφανισθέντων κληρούχων, τῶν δραπετῶν καὶ τῶν φυγοστράτων διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους

τῆς καταταξέως αὐτῶν καταλιπόντων τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ θεωρηθέντων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **221—229** τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Νόμου, λειποτακτῶν. Οἱ οὕτως ἀντικαταστάτθέντες λειποτάκται ὀφείλουσι μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς των νὰ διανύσωσιν ἐν τῷ στρατῷ τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των, ἀναλογιζόμενοι εἰς ὄφελος τῆς μερίδος τοῦ δήμου τοῦ ἑπομένου ἔτους, μὴ ὄντες δὲ πρὸς τοῦτο ἱκανοὶ ἀπολύονται, ἀλλ' ὑπάγονται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον **34.** Διαλυθέντος τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου οἱ δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, μήπω ἐξετασθέντες κληροῦχοι ἢ ἀναπληρωταὶ κληρούχων ἐπιλαχόντες ἐξετάζονται ὑπὸ Συμβουλίου, ἐπέχοντος τόπον ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου, καὶ συγκειμένου ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Μοιράρχου τοῦ Νομοῦ, ἑνὸς Πρωτοδίκου, καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἰατροῦ, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου τοῦ Διοικητικοῦ Ἰατροῦ τοῦ Νομοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ διαρκείας τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως.

Ἄρθρον **35.** Ἡ διάρκεια τῆς στρατείας τῶν νεοσυλλέκτων εἶναι τριετὴς, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ὁρκοδοσίας.

Ἄρθρον **36.** Ἡ Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τῶν εἰς τὸ πεζικὸν καταταττομένων ἀνδρῶν εἶναι διαρκὴς καθ' ὅλον τὸ πρῶτον τῆς στρατείας ἔτος· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον δίδονται ἐνιαύσιοι τὸ πολὺ ἀπουσίαι ἄδειαι συνεχεῖς ἢ μὴ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον **37.** Πᾶς ἐξ ἀπογραφῆς στρατευόμενος δύναται μετὰ συνεχῆ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν νὰ ὑποβληθῇ εἰς θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς ἐξετάσεις· ἂν δὲ εὐδοκιμήσῃ, καταβάλλων εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον δραχμὰς πεντακοσίας ἀπαλλάσσεται τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον **36** ὑπολοίπου τῆς στρατείας χρόνου καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐφεδρείαν Α'. σειρᾶς, λαμβάνων βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ κατὰ λόγον τῆς ἱκανότητός του· ἰδιότροφος δὲ ὤν, καὶ ἰδίαις δαπάναις τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν λοιπὴν ἀποσκευὴν προμηθευόμενος ἄνευ χρηματικῆς καταβολῆς.

Τὰ τῶν ἐξετάσεων τούτων κανονίζονται διὰ Β. Διατάγματος, τὰ δὲ καταβαλλόμενα χρήματα χρησιμεύουσιν εἰδικῶς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **14** δωρεῶν καὶ ἐπιμισθίων τῶν ἀναστρατευομένων.

Ἄρθρον **38.** Οἱ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων καὶ οἱ φοιτηταὶ τοῦ

Πανεπιστημίου δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, μετὰ τὴν τακτικὴν περαίωσιν τῶν σπουδῶν των, οἱ τελευταῖοι δὲ καὶ πρὸ ταύτης, ἂν θελήσωσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ἐκουσίας καταταξέως.

Ἄρθρον 39. Πᾶς πολίτης Ἕλλην δύναται νὰ καταταχθῇ ἐκουσίως εἰς τὸν στρατὸν εἰς τριετῆ ὑποχρεούμενος στρατείαν.

ἀ) Ἂν συνεπλήρωσε μὲν τὸ δέκατον ὄγδοον δὲν ὑπερέβη δὲ τὸ τριακοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

β'.) Ἂν δὲν ὑπάγηται εἰς οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Νόμου.

γ'.) Ἂν ἔχῃ τὰ πρὸς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ ἀπαιτούμενα προσόντα, καὶ προσάγῃ ἑαυτῷ ἀποδεικτικὸν τῆς δημοτικῆς Ἀρχῆς τοῦ δήμου, ἐν ᾧ εἶναι ἐγκαταστημένος, περὶ τῆς ἐντίμου διαγωγῆς καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν αὐτοῦ· μὴ ὢν δὲ ἐνῆλιξ, καὶ ἔγγραφα μαρτυροῦντα τὴν κατὰ Νόμον συγκατάθεσιν τοῦ πατρὸς ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ὁποίου διατελεῖ.

Ἄρθρον 40. Ἐν καιρῷ πολέμου πᾶς Ἕλλην δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατόν, ὡς ἐθελοντὴς, καὶ ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος κατ' ἐλάχιστον ὅρον.

Ἄρθρον 41. Οἱ ἐκουσίως καταταχθέντες οὐδέποτε ἀπομακρύνονται ἄκοντες ἐκ τοῦ στρατοῦ δι' ἀδείας. Ἔχουσι δὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὅπλου, ἐὰν ἔχωσι τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα καὶ ὑπάρχωσι θέσεις κεναί.

Ἄρθρον 42. Εἰς τοὺς ἐκουσίως καταταγησομένους παῖδας, ἵνα μαθητεύσωσιν ἐν τῇ μουσικῇ, ἐν τῷ ὁπλοστασίῳ ἢ ἐν τινι τῶν ἄλλων στρατιωτικῶν τεχνικῶν καταστημάτων, σωμάτων ἢ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἡλικίας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ παρόντος Νόμου, ἀπαιτεῖται ὅμως πρὸς κατάταξίν των συγκατάθεσις τοῦ πατρὸς ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ὁποίου διατελοῦσι. Καταταχθέντες δ' ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ ἐπὶ ἓξ ἔτη μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Περὶ ἀναστρατευομένων.

Ἄρθρον. 43. Ἕκαστος τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ δύναται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τριετοῦς ὑπηρεσίας νὰ κατατάσσηται ἐκ νέου ἐπὶ τρία ἔτη ἑκάστοτε.

Ἄρθρου 44. Ἡ ἐκ νέου κατάταξις παρέχει εἰς τοὺς ἀναστρατευομένους δικαίωμα δωρεᾶς καὶ ἡμερησίου ἐπιμισθίου. Ταῦτα δὲ, ὡς καὶ οἱ ὅροι, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων γίνονται δεκταὶ αἱ ἐκ νέου καταταξεις, θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ ἀντικαταστάσεως.

Ἄρθρον 45. Ἕκαστος ὁριστικῶς κληρωθεὶς δύναται πρὶν ἢ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ν' ἀπαλλαγῇ τῆς πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεως του ἀντικαθιστῶν ἄλλον. Ὡσαύτως ὁ διὰ κλήρου καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν καὶ ὑπηρετήσας ἐπὶ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως δι' ἀντικαταστάσεως.

Ἄρθρον 46. Εἶσι δεκτοὶ ὡς ἀντικαταστάται,

1.) Πᾶς ἐφεδρος μὴ ὑποκείμενος εἰς κλήρωσιν. 2. Πᾶς ἐθνοφύλαξ. 3. Πᾶς μὴ ἔχων ἰδίαν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν. 4. Πᾶς ὑπηρετῶν ἤδη ἐν τῷ στρατῷ ἐὰν ἔχῃ πρὸς τοῦτο εἰδικὴν ἄδειαν τῆς ἁρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς. 5. Πᾶς ἐξυπηρετήσας τοῦ στρατοῦ καὶ ἐκπληρώσας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐφεδρείας.

Οἱ κατὰ τὸ ἐδ. 4. γινόμενοι δεκτοὶ ὡς ἀντικαταστάται δὲν δύνανται, ἐπὶ ποινῇ ἀκλήσεως τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἀδείας, νὰ αἰτήσωνται μίσθωμα ἀνώτερον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθ. 33 ὁρισθέντος.

Οἱ ἀντικαταστάται ὅμως τῶν κατὰ τὸ ἄρθ. 45 §. 6'. ἐκπληρωσάντων μέρος τῆς στρατείας αὐτῶν ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσι διαρκῶς τὸ ὑπόλοιπον.

Δὲν γίνονται δεκτοὶ ὡς ἀντικαταστάται οἱ ὑπερβάντες τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των πλὴν τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 42, οἵτινες εἶσι δεκτοὶ καὶ ἂν ὑπερέβησαν τὴν ἡλικίαν ταύτην, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα.

Οἱ ὑπηρετοῦντες ἤδη ἐν τῷ στρατῷ δύνανται νὰ γίνωσιν ἀντικαταστάται τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸς τὸν στρατὸν πρώτης τριετοῦς ὑποχρεώσεώς των, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως ὑπηρεσία αὐτῶν ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας λήξει ἡ πρώτη στρατεία των.

Τὰ περὶ ἀντικαταστατῶν ἐγγάμων θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος.

Οἱ ἀντικαταστάται ἀναλαμβάνουσι πάσας τὰς ἐν τοῖς ἄρθ. 35 καὶ 50 τοῦ παρόντος Νόμου ὑποχρεώσεις· ἡ διάρκεια δὲ

τῆς ἐν ἐφεδρείᾳ ὑποχρεώσεώς των δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 51 προσδιορισθεῖσαν. Μόνοι δὲ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν τοῖς τεχνικοῖς στρατιωτικοῖς καταστήμασι καὶ τοῖς διὰ Β. Διατάγματος προσδιορισθησομένοις τεχνικοῖς σώμασιν, ὡς καὶ οἱ ἐν εἰδικαῖς ὑπηρεσίαις διατελοῦντες δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσι πλέον ἢ ἅπαξ, ὡς ἀντικαταστάται, ὅτε ἀπαλλάσσονται πάσης ἄλλης ὑποχρεώσεως.

Οἱ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 44 ἀποκτήσαντες δικαίωμα ἡμερησίου ἐπιμισθίου, γινόμενοι ἀντικαταστάται, ἀποβάλλουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ἄρθρον 47. Αἱ ἀντικαταστάσεις γίνονται ἢ διὰ τῶν ἀναθεωρητικῶν συμβουλίων ἢ διὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν σωμάτων.

Ἄρθρον 48. Ὁ ἀντικαθιστῶν διαμένει ὑπεύθυνος περὶ τοῦ ἀντικαταστάτου αὐτοῦ ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἡμέρας οὗτος καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ· ἐν περιπτώσει δὲ λειποταξίας τοῦ ἀντικαταστάτου, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν ὑποχρεοῦται ν' ἀναλάβῃ τὰς πρὸς τὸν στρατὸν ὑποχρεώσεις του· ἀπολύεται δὲ τοῦ στρατοῦ εὐθὺς ὡς ὁ λειποτακτήσας συλληφθῇ, ἀποτίων τὸ πρὸς τὸ δημόσιον τυχὸν χρέος του.

Ἄρθρον 49. Ὁ χρόνος καθ' ὃν τις ὑπηρέτησεν, ὡς ἀντικαταστάτης, δὲν παρέχει δικαίωμα οὔτε εἰς ἀποστρατείαν οὔτε εἰς προβιβασμὸν εἰς βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ. Ἕνεκεν ἀνδραγαθημάτων δὲ δύναται νὰ ἀποκτήσῃ δικαίωμα προβιβασμοῦ καὶ εἰς ἀνώτερον βαθμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ ἐφεδρείας.

Ἄρθρον 50. Τὴν ἐφεδρείαν τοῦ στρατοῦ, διαιρουμένην εἰς δύο σειράς, σχηματίζουσι πρῶτον μὲν οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 35 καὶ 37 τοῦ παρόντος Νόμου ἐκπληρώσαντες τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν αὐτῶν· δεύτερον δὲ οἱ μὴ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ ἢ λαχόντες μὲν, ἀντικαταστήσαντες δὲ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 45 ὡρισμένα.

Α'. Περὶ ἐφέδρων Α'. σειρᾶς.

Ἄρθρον 51. Οἱ ἔφεδροι ἀ. σειρᾶς ἐξακολουθοῦσιν ἀποτελοῦντες ἐπὶ τρία ἔτη μέρος τοῦ στρατοῦ ἐντὸς τῶν ταγμάτων τῆς ἐφεδρείας, συγκαλοῦνται δὲ πρὸς ἄσκησιν διαμένοντες ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς γυμνασίοις ἐπὶ εἴκοσι τὸ πολὺ κατ' ἔτος ἡμέρας.

Ἄρθρον 52. Οἱ ἔφεδροι ἀ. σειρᾶς μέλλοντες ν' ἀποδημήσωσι τοῦ Κράτους, ὀφείλουσι νὰ προαγγέλλωσι τοῦτο εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ οἰκείου σώματος, ν' ἀναμένωσι δὲ καὶ τὴν περὶ τούτου ἄδειαν, ἂν πρόκηται νὰ παρατείνωσι τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν πέραν τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῶν γυμνασίων.

Α'. Περὶ ἐφέδρων Β'. σειρᾶς.

Ἄρθρον 53. Τὸ σῶμα τῶν ἐφέδρων Β'. σειρᾶς ἀποτελοῦσιν οἱ μὴ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ, ἢ οἱ λαχόντες μὲν, ἀντικαταστήσαντες δὲ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸν στρατὸν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 45 ὡρισμένα. Ἡ ὑποχρέωσις δ' αὐτῶν διαρκεῖ ἐπὶ ἓξ ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης κληρώσεως αὐτῶν, ἐκ τῶν ἓξ δ' ἐτῶν ἀφαιρεῖται ὁ χρόνος, καθ' ὃν τυχὸν ὑπηρέτησαν ἐν μέρει αὐτοπροσώπως εἰς τὸν στρατὸν, ἢ ἀντικαταστήσαντες ἄλλους ἀντ' αὐτῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 45 ἐδάφιον 2 ὡρισμένα.

Ἄρθρον 54. Οἱ κληρώσιμον ἡλικίαν ἔχοντες ἔφεδροι Β'. σειρᾶς ἀπογράφονται καὶ κληροῦνται· λαχόντες δὲ κλήρου ἐπαγομένου τὴν πρὸς στρατείαν ὑποχρέωσιν, ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἄρθρον 55. Οἱ ἔφεδροι Β'. σειρᾶς ἀσκοῦνται ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ οἰκείου δήμου, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος ἐπὶ δεκαπέντε, κατὰ τὸ δεύτερον δὲ καὶ τρίτον ἐπὶ δέκα, ἅπαξ δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπολοίπων τριῶν ἐτῶν ἐπὶ δέκα καὶ πέντε ἡμέρας.

Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἐξαετίαν ἀσκοῦνται προσέτι ἐντὸς τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των, καὶ κατὰ πᾶσαν ἑορτὴν, ἐκτὸς ἐκείνων ὅσοι ἤθελαν ἐξαιρεθῇ διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 56. Συνιστᾶται ἐθνοφυλακὴ πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, πρὸς στήριξιν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ, εἰς ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς ἑλληνικῆς χώρας.

Ἄρθρον 57. Ἡ ἐθνοφυλακὴ διοργανίζεται κατὰ δήμους, ὑπάγεται δὲ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερ. ὑπουργείου.

Ἄρθρον 58. Τὴν ἐθνοφυλακὴν σχηματίζουσιν οἱ διανύσαντες τὸν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὡρισμένον χρόνον ἔφεδροι ἀ. καὶ Β'. σειρᾶς, διαμένοντες ἐν αὐτῇ μέχρι οὗ συμπληρώσωσι τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἀποκλείονται δὲ τοῦ δι-

καιώματος τούτου οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰ ἐδάφια α καὶ β' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Νόμου, καὶ ἐξαιροῦνται α) οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ προσκαλῶσι τὴν δημοσίαν δύναμιν δημοσίοις ὑπαλλήλοι, β') οἱ ἀναλαβόντες ἐπάγγελμα ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ ἔργα τοῦ ἐθνοφύλακος κατὰ τὰ διὰ Β Διατάγματος ὁρισθησόμενα.

Ἄρθρον 59. Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς ὀμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ νομάρχου, οἱ δὲ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἐθνοφύλακες ἐνώπιον τοῦ δημάρχου τὸν ἑξῆς ὅρκον.

«Ὀμνύω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους καὶ ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνατεθέντων εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καθηκόντων.»

Τὰ πρωτόκολλα τῆς ὁρκωδοσίας συντάσσονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρον 60. Οἱ ἐθνοφύλακες κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη συνέρχονται συγκαλούμενοι πρὸς ἄσκησιν κατὰ δήμους, ἢ κατ' ἐπαρχίας ἐπὶ εἴκοσι τὸ πολὺ συναπτὰς ἡμέρας, κατὰ πᾶν ἔτος, δύνανται δὲ νὰ προσκληθῶσι καθ' ἓν τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν ἐν τῷ νομῷ ἐν στρατοπέδῳ ἀσκήσεως. Ἡ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄσκησις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς εἴκοσιν ἡμέρας, γενομένη δέ, ἀπαλλάσσει τοὺς ἐθνοφύλακας τῆς κατὰ δήμους, ἢ κατ' ἐπαρχίας ἀσκήσεως κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο.

Τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἀπαλλάσσονται οἱ ἐκ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἱππικοῦ καὶ τῶν ἄλλων εἰδικῶν σωμάτων ἢ ὑπηρεσιῶν ἐξελθόντες.

Ἡ πρὸς ἄσκησιν πρόσκλησις γίνεται κατὰ δήμους μὲν ὑπὸ τοῦ δημάρχου, κατ' ἐπαρχίας δὲ ὑπὸ τοῦ νομάρχου, καὶ κατὰ νομοὺς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ ἐθνοφύλακες προσκαλούμενοι ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου, ἀσκοῦνται κατὰ πᾶσαν ἑορτὴν ἐντὸς τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των, ἐνούμενοι μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἐδάφ. β'. τοῦ ἄρθρου 55 ἀσκουμένων ἐπίσης ἐφέδρων Β'. σειρᾶς.

Ἄρθρον 61. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν οἱ ἐθνοφύλακες δύνανται νὰ συγκαλῶνται πρὸς ἄσκησιν ἅπαξ ἐν ἑκάστῃ ἑπομένῃ τριετίᾳ. Ἡ συγκέντρωσις γίνεται κατ' ἐπαρχίας, ἢ κατὰ νομούς, ὁ δὲ χρόνος αὐτῆς θέλει ὁρίζεσθαι ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρότερον. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἦναι ἀνώτερος τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν.

Ἄρθρον 62. Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐθνοφυλάκων πρὸς διατήρησιν τῆς

δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου. Κατ' αἴτησιν δὲ τῆς χωροφυλακῆς συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 53 καὶ 54 τοῦ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, δύνανται δὲ ν' ἀποσταλῶσιν ἐθνοφύλακες καὶ ἐκτὸς τοῦ δήμου εἰς ὁμόρους δήμους τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας· κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ πρόσκλησις γίνεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, ὀφείλοντος νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως περὶ τούτου τὸν ἔπαρχον· οἱ δὲ οὕτω διορισθέντες ἐθνοφύλακες ἐνεργοῦσιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἁρμοδίου ἀξιωματικοῦ, ἢ ὑπαξιωματικοῦ τῆς χωροφυλακῆς, ἢ τοῦ στρατοῦ.

Τ' ἀφορῶντα ἐν γένει τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τῶν ἐθνοφυλάκων, τὸν χρόνον τῆς διαρκείας αὐτῆς, τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, ἢ ν' ἀποσταλῶσιν ἐκτὸς τοῦ δήμου ἐθνοφυλάκων, θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος.

Ἄρθρον 63. Οἱ ἐθνοφύλακες δὲν δύνανται οὐδὲ νὰ ὁπλισθῶσιν, οὐδὲ νὰ συναθροισθῶσιν, ἂν δὲν λάβωσι τακτικὴν πρόσκλησιν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 60, 61, 62 καὶ 82 τοῦ παρόντος νόμου. Ὀφείλουσι δὲ συναθροισθέντες νομίμως καὶ διατασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια, νὰ ὑπακούσωσιν ἀμέσως· πᾶσα ἄνευ ἐννόμου προσκλήσεως συνάθροισις ἐθνοφυλάκων ἢ ἀπείθεια εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν περὶ ἐπανόδου εἰς τὰ ἴδια διαταγὴν θεωρεῖται στάσις, καὶ ἐὰν δὲν περιέχῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 172 τοῦ ποινικοῦ νόμου· τιμωρεῖται δὲ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 173, 174, 175, 176 καὶ 177 τοῦ αὐτοῦ νόμου· οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 173 καταδικασθέντες ἀξιωματικοί, ἢ ὑπαξιωματικοὶ γίνονται ἔκπτωτοι τοῦ βαθμοῦ των.

Ἄρθρον 64. Ἐν περιπτώσεσι τοιαύταις ὁ νομάρχης δύναται νὰ διατάττῃ προσωρινῶς τὴν διάλυσιν τοῦ παρανόμως συναθροισθέντος, ἢ ἀπειθήσαντος σώματος· τὴν δὲ περὶ τῆς διαλύσεως ἀπόφασίν του ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ ἀμέσως εἰς τὸ ὑπουργ. τῶν ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 65. Ὁ Βασιλεὺς δύναται πάντοτε ν' ἀναστέλλῃ ἐν μέρει ἢ ἐν γένει τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐθνοφυλακῆς· δύναται προσέτι νὰ διαλύῃ μέρος ἢ τὸ ὅλον αὐτῆς· ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ διαλυθέντος σώματος δύνανται ν' ἀντικατασταθῶσιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 66. Οἱ ἐθνοφύλακες κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν μέλ-

λοντες ν' ἀποδημήσωσι τοῦ Κράτους, ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον διὰ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν ἀξιωματικῶν, ἢ ὑπαξιωματικῶν περί τε τῆς ἀποδημίας των, τοῦ τόπου, εἰς ὃν προτίθενται νὰ μεταβῶσι, καὶ τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν θέλουσι διαμείνει.

Ἄρθρον 67. Οἱ ἀποδημοῦντες ἐθνοφύλακες κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν, προσκαλούμενοι εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 82, ὀφείλουσιν, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 527 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένῃ ποινῇ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐγκαίρως, ἐὰν δὲν λάβωσι παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. ὑπουργοῦ ῥητὴν ἄδειαν ἀπουσίας.

Ἄρθρον 68. Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, λαμβανομένων ἐκ τῶν κατ' αἴτησίν των τεθέντων εἰς ἀποστρατείαν ἀξιωματικῶν, τῶν ὑπηρετησάντων ἐν τῷ στρατῷ καὶ μεταβάντων εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 37 τοῦ παόντος νόμου διαλαμβανομένων· οἱ δὲ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, λαμβανόμενοι ἔκ τε τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐθνοφυλάκων, μεταξὺ τῶν ὁποίων προτιμῶνται οἱ ἐκ τῆς ἐφεδρείας ἀ. στειρᾶς μεταβάντες εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν.

Οἱ ἀξιωματικοὶ πρέπει νὰ ὦσι κάτοικοι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, οἱ δὲ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ αὐτοῦ δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ πειθαρχίας τῶν ἐθνοφυλάκων.

Ἄρθρον 69. Αἱ πραττόμεναι παραβάσεις ἢ παραλείψεις ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐὰν ἐπράχθησαν ὑπ' αὐτῶν, εἴτε ἐν ὑπηρεσίᾳ, εἴτε καὶ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, καὶ ἐνῷ φέρουσι τὴν ἰδίαν στολήν, τιμωροῦνται κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα.

Τοιαῦται παραβάσεις ἢ παραλείψεις εἰσίν.

α) Ἡ ἀπουσία αὐτῶν ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου τακτικῶν συναθροίσεων πρὸς ἄσκησιν.

β) Ἡ ἀπείθεια εἰς τὰς πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἄρθρον 62 πρόσκλησις τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

γ) Ἡ ἀπειθεια εἰς τοὺς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρους·

δ) Ἡ χλεύη, ἡ περιφρόνησις καὶ ἡ ἐξύβρισις αὐτῶν·

ε) Ἡ κατ' αὐτῶν ἐπίθεσις·

ϛ) Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ὑπηρεσίας·

ζ) Ἡ ἐπὶ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας ὑπέρβασις τῆς ἐπιτραπείσης ἀδείας ἀπουσίας.

η) Ἡ μέθη·

θ) Αἱ πρὸς συναδέλφους ἢ ἄλλους ἄνδρας τοῦ στρατοῦ ἔριδες·

ι) Ἡ πρὸς κατωτέρους καταδιωκτικὴ διαγωγὴ ἄνευ ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας·

ια) Ἡ περιφρόνησις, ἡ χλεύη καὶ ἡ ἐξύβρισις τῶν κατωτέρων·

ιβ) Ἡ ἄδικος ἐπιβολὴ παιδαγωγικῶν ποινῶν εἰς κατωτέρους·

ιγ) Ἡ ἐπίθεσις κατὰ κατωτέρων·

ιδ) Ἡ περιφρόνησις, ἡ χλεύη καὶ ἡ ἐξύβρισις τῶν πολιτῶν·

ιε) Ἡ ἐπιθεσις κατ' αὐτῶν·

ιϛ) Ἡ ἔλλειψις τοῦ ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν·

ιζ) Τὰ τυχηρὰ παιγνίδια·

ιη) Διαγωγὴ μὴ κοσμία, ἡ ἄτακτος, ἢ ἐν γένει εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ σώματος ἀντιβαίνουσα·

Ἄρθρον 70. Κατὰ τῶν ἐξοκελλόντων εἰς τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένας παραβάσεις, ἢ παραλείψεις καταγινώσκονται αἱ ἑξῆς αὐθαίρετοι παιδαγωγικαὶ ποιναί·

α) Ἡ ἐπίπληξις·

β) Ἡ προσωπικὴ κράτησις ἐν τῇ δημοτικῇ φυλακῇ·

γ) Ἡ προσωπικὴ κράτησις ἐν τῷ κατὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας στρατῶνι τῆς χωροφυλακῆς·

δ) Πρόστιμον καθοριζόμενον ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ἐν τῷ δήμῳ, ἢ προσωπικὴ ἐργασία εἰς δημοτικὰ ἔργα.

Ἄρθρον 71. Ἡ προσωπικὴ κράτησις ἐν τῇ δημοτικῇ φυλακῇ ἐπιβάλλεται ἢ τε μετὰ ὁρκωμοσίας, εἴτε ἄνευ τοιαύτης· ἐν ἑκατέρᾳ δὲ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ ἦναι βραχυτέρα τῶν τεσσάρων ὡρῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς τρεῖς ἡμέρας.

Ὁ κρατηθείς, ἐκτίσας τὴν ποινήν του, ὑπόχρεοῦται πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας· εἰ δ' ἐκρατήθη ὁρκωμοσούμενος, ἡ πρὸ τῶν ἄλλων ἐθνοφυλάκων πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται αὐτῷ ὁ ς.

Ἄρθρον 72. Ἡ προσωπικὴ κράτησις ἐν τῷ κατὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας στρατῶνι τῆς χωροφυλακῆς ἐπιβάλλεται ὡσαύτως εἴτε μετὰ ὁρκωμοσίας, εἴτε ἄνευ τοιαύτης· δὲν δύναται δὲ νὰ ἦναι βραχυτέρα τῶν τριῶν ἡμερῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς ἑπτά.

Ὁ κρατηθείς, ἐκτίσας τὴν ποινήν του, ὑπόχρεοῦται πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, εἰ δ' ἐκρατήθη ὁρκωμοσούμενος, τετραπ.

Ἄρθρον 73. Τὸ πρόστιμον δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔλασσον τοῦ ἀντιστίμου πέντε ἡμερομισθίων, οὐδὲ μεῖζον τῶν δεκαπέντε· ἡ δὲ ἀξία τοῦ ἡμερομισθίου θέλει ὁρίζεσθαι ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ἐγκρίσει τοῦ ἐπάρχου ἢ νομάρχου.

Ὁ εἰς πρόστιμον καταδικασθείς, δύναται νὰ προτιμήσῃ τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν εἰς δημοτικὰ ἔργα, ὅταν μόνον ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀνάγκη ἐν τῷ δήμῳ· δὲν δύναται δὲ ἡ προσωπικὴ ἐργασία νὰ ἦναι βραχυτέρα τῶν πέντε ἡμερῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς δεκαπέντε.

Ἄρθρον 74. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἀμέσως κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρου εἰς τὸν κατώτερον, εἰς δὲ ὁμοιοβάθμους ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου, ἐὰν ἦναι ἀνατεθειμένη εἰς αὐτὸν ἡ διοίκησις τοῦ σώματος. Αἱ ὑπὸ τὰ στοιχ. β', γ' καὶ δ' ποιναὶ ἀναγγέλλονται ἀμέσως καὶ τὸ πολὺ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς των, ὑπὸ τοῦ ἐπιβαλόντος εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ σώματος τῶν ἐθνοφυλάκων τῆς ἐπαρχίας, ἐκτιθεμένων καὶ τῶν αἰτίων τῆς ποινῆς· ὁ δὲ πειθαρχικῶς τιμωρηθεὶς δύναται, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς, νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ πειθαρχικὴν διαταγὴν ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ διοικοῦντος τὸ σῶμα τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐπαρχίας· ἐπὶ τῶν ἐκλήστων δὲ τούτων ἀποφασίζει ὁριστικῶς συμβούλιον, συγκείμενον ἐκτοῦ διοικοῦντος τὸ σῶμα τῶν ἐθνοφυλάκων τῆς ἐπαρχίας, ἑνὸς ὁμοιοβάθμου τοῦ τιμωρηθέντος καὶ ἑνὸς ὁμοιοβάθμου τοῦ ἐπιβαλόντος τὴν πειθαρχικὴν ποινήν, προσδιοριζομένων ὑπὸ τοῦ διοικοῦντος τὸ σῶμα τοῦ στρατοῦ, μεθ' οὗ οἱ ἐθνοφύλακες συμπράττουσιν.

Ἐπὶ ταῖς ὑπὸ στοιχ. δ', ε', ϛ', ζ'. ιδ'. καὶ ιε' παραβάσεσι δύνανται οἱ παθόντες νὰ καταγγείλωσι τοὺς παραβάτας καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὅτε ἡ πρώτην λαβοῦσα γνῶσιν τῆς μηνύσεως ἀρχὴ εἰδοποιεῖ τὸ σῶμα, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ παραβάτης, παύει δ' ἀμέσως ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις τῆς ἐπιβληθείσης πειθαρχικῆς ποινῆς καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐκτίμησιν τῆς καταγγελθείσης πράξεως καὶ τὴν ἐπιείκρησιν τῆς ποινῆς, ἡ ἰδιότης τοῦ πράξαντος ἐθνοφύλακος θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Ἄρθρον 75. Ἡ ὑπὸ ἐθνοφυλάκων πώλησις εἰδῶν τοῦ ὁπλισμοῦ, τῆς στολῆς, ἢ τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν, ὅταν τοῖς χορηγῆθῶσι ταῦτα ὑπὸ τοῦ δήμου, ἢ τοῦ δημοσίου, τιμωρεῖται, ὡς κλοπή, οἱ δ' ὅπως δήποτε συναλλαξάμενοι πολῖται τιμωροῦνται ὡς συνεργοὶ αὐτῆς· πωλήσεις τοιαῦται εἰσὶν ἄκυροι, τῶν δὲ πωληθέντων γίνεται κατάσχεσις καὶ ἀποδίδονται ταῦτα εἰς τὸ δημόσιον ἢ τὸν δῆμον.

Ἄρθρον 76. Ἡ πειθαρχία τῶν προσκαλουμένων πρὸς ἄσκησιν ἐν στρατοπέδῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ παρόντος νόμου ἐθνοφυλάκων, ἐκτελεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν στρατιωτικῶν νόμων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τούτων προνοουμένων ποινῶν, προσδιοριζομένων ὅμως εἰς τὸ τρίτον τῆς διαρκείας αὐτῶν.

Ἄρθρον 77. Τὸν ὁπλισμὸν τῶν ἐθνοφυλάκων παρέχει αὐτοῖς πάντοτε τὸ Δημόσιον, τὴν δὲ στολὴν καὶ ἀποσκευὴν αὐτῶν, ἐν καιρῷ μὲν πολέμου χορηγεῖ ἑκάστῳ αὐτῶν τὸ Δημόσιον, ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης προμηθεύονται αὐτοὶ ἰδίᾳ δαπάνῃ· ἐν δὲ ἀποδεδειγμένῃ ἀπορίᾳ αὐτῶν, παρέχουσιν αὐτοῖς τὸν ὁπλισμὸν οἱ δῆμοι, εἰς οὓς ἀνήκουσιν.

Τὰ περὶ στολῆς, ἀποσκευῆς καὶ ὁπλισμοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς θέλουσι κανονισθῆ διὰ Β. Διατάγματος· ἡ δαπάνη ὅμως τῆς στολῆς καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἑκάστου ἐθνοφύλακος δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς.

Ἄρθρον 78. Ἕκαστος τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 60 καὶ 61 ἀσκουμένων ἐθνοφυλάκων καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς λαμβάνει ἐκ τοῦ δημοσίου, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀσκήσεως, μίαν μερίδα ἄρτου καὶ τὸ ἥμισυ τῶν εἰς χρήματα ἀντιστοιχουσῶν ἀποδοχῶν τοῦ πεζικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐφέδρων καὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν καιρῷ ἐκτάκτου ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ἀνάγκης.

Ἄρθρον 79. Οἱ ἔφεδροι Ἀγῆς σειρᾶς καλοῦνται εἰς τὰς τάξεις τῶν σωμάτων, εἰς ἃ ἀνήκουσιν, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ἀνάγκης τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 80. Οἱ ἔφεδροι Βας σειρᾶς χρησιμεύουσι πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐν ἐκστρατείᾳ στρατοῦ, ἐν ἀνάγκῃ τοιαύτῃ. Λαμβάνεται δ' ἐκ τούτων διὰ νόμου ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς ἐκ τῶν μὴ ὑποκειμένων εἰς κλήρωσιν, προηγουμένων τῶν τῆς νεωτέρας ἡλικίας.

Ἄρθρον 81. Οἱ πρὸς ἐκστρατείαν λαμβανόμενοι ἔφεδροι ἑκατέρας τῶν σειρῶν, διατελοῦσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου· μετὰ δὲ τὴν παῦσιν αὐ-

τοῦ ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἑστίας των, ἀπαλλασσόμενοι τῶν λοιπῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐφεδρείας.

Ἄρθρον 82. Οἱ ἐθνοφύλακες, προηγουμένων τῶν κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν διατελούντων καὶ μεταξὺ αὐτῶν, τῶν τῆς νεωτέρας ἡλικίας συνήθως, προστίθενται ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ ἑκάστου ἐσωτερικῆς ἀνάγκης εἰς τὸν στρατόν, ἐὰν δὲν ἐπαρκῶσιν οἱ ἐκ τῆς ἐφεδρείας πρώτης σειρᾶς ἐξελθόντες καὶ χρησιμεύουσιν ἰδίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν φρουρῶν.

Ἐν περιπτώσει ἑκάστου ἐσωτερικῆς ἀνάγκης, ἢ πολέμου δύνανται νὰ διαταχθῶσι δι' Β. Διατάγματος ἡ συγκέντρωσις ἁπάντων τῶν ἐθνοφυλάκων, ἢ μέρους αὐτῶν καὶ ἐξ ὅλων ἢ ἐκ τινων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους· οἱ εἰς τὸ πυροβολικὸν δέ, τὸ ἱππικὸν καὶ τὰ ἄλλα εἰδικὰ σώματα, ἢ ὑπηρεσίας ὑπηρετήσαντες προστίθενται εἰς τὴν δύναμιν τῶν οἰκείων σωμάτων, ἢ ὑπηρεσιῶν.

Ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου προβλεπομέναις περιπτώσεσι καὶ ἐφ' ὅσον αὗται ὑφίστανται, οἱ τεθέντες εἰς κίνησιν ἐθνοφύλακες ὑπάγονται εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 83. Τὰ περὶ πυροσκλήσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς πρὸς ἄσκησιν, ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἢ στρατεύσεων κατὰ τὰ ἄρθρα 60, 61 καὶ 66 κανονίζονται δι' Β. Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 84. Οἱ κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου ἔχοντες συμπεπληρωμένον τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τριακοστόν, ὑποκεινται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐφέδρων Βας σειρᾶς καὶ τοῦ ἐθνοφύλακος. Οἱ δὲ ἔχοντες συμπεπληρωμένον τὸ τριακοστὸν οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τεσσαρακοστόν, εἰς μόνας τὰς τοῦ ἐθνοφύλακος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 85. Πᾶσα δολιότης ἢ μηχανορραφία, δι' ἧς κατωρθώθη ἢ μὴ ἐγγραφὴ στρατευσίμου τινὸς ἐν τοῖς στρατολογικοῖς καταλόγοις, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρις ἑνὸς ἔτους. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐγγραφεὶς στρατεύσιμος καταδικασθῇ ὡς αὐτουργὸς ἢ συνεργὸς τῶν ἀνωτέρω ἀθεμίτων πράξεων, κατατασσεται ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς του, ἐὰν ἐξετασθεὶς εὑρεθῇ ἱκανός· λογίζεται δὲ ἀπέναντι τῆς κατὰ τὴν πρόσκλησιν ἀναλογίας τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 86. Ὅστις, ἐκτὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 220 τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας προβλεπομένης περιπτώσεως, λαχὼν κλήρου ὑποχρεωτικοῦ καὶ μὴ ἀπαλλαγεὶς ὑπὸ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, δραπετεύει πρὶν ἢ δώσῃ τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον, τιμωρεῖται ἂν δὲν ἐπανέλθῃ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεως τοῦ πίνακος τῆς ἀναλογίας τοῦ δήμου κατὰ τὸ ἄρθρον 28, ἢ δὲν ἐγγραφῇ εἰς τινα ἀρχὴν τοῦ Κράτους διὰ ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸν ἀρμόδιον ναυάρχην, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως ἀκαταμαχήτου βίας, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν καὶ ὑπαγεται νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῷ στρατῷ, ἐὰν δὲν ὑπερβῇ τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἄρθρον 87. Εἰς τὸν ἐκτὸς τοῦ Κράτους εὑρισκόμενον κληρούχον παραχωρεῖται τετράμηνος προθεσμία, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ναυάρχου τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει, ὅστις ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς ἐξέτασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 32 καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν πρὸς κατάταξιν. Ἐὰν ὅμως ὁ κληρούχος οὗτος δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐφαρμόζονται εἰς αὐτὸν αἱ περὶ δραπέτου διατάξεις τοῦ 86 ἄρθρου.

Ἡ πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δι' ἐπιμελείας τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως ἀποσπάσματος τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ παρόντος νόμου πίνακος.

Ἡ προθεσμία ὅμως αὕτη δὲν παραχωρεῖται καὶ εἰς τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκτὸς τοῦ Κράτους μετὰ τὴν κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον 28 δημοσίευσιν τοῦ πίνακος τῶν κληρωθέντων.

Ἄρθρον 88. Ὅστις ἐν γνώσει ὑπερβῇ τὸν ἐπιτρέψαντα, ἢ ἐλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του δραπέτην κληρούχον τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν, ἢ μὲ 100 ἕως 500 δραχμῶν χρηματικὴν ποινήν.

Μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν τιμωρεῖται καὶ ὅστις ἐν γνώσει διευκόλυνε τὴν φυγὴν ἢ ἀπόδρασιν τοῦ δραπέτου καὶ ὅστις ἐν γνώσει ἢ ἐπιτρέπει ἐμπόδιον ἢ ἐξαφανίζει τὴν ἀναχώρησιν τῶν κληρούχων.

Ἐὰν ὁ ἔνοχος ἦναι δημόσιος, δημοτικὸς ἢ κοινοτικὸς ὑπάλληλος, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑνὸς ἔτους, ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 μέχρι 1000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 89. Ὅστις ἐπιτρέψει εἰς ἑκατὸν ἀσθενεῖαν, ἢ ἄλλην σωματικὴν βλάβην ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ἐὰν ἐκ τούτου κατέστη πρακτικῶς ἢ διαρκῶς ἀνίκανος, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρις ἑνὸς ἔτους,

καὶ τίθεται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἄρθρον 90. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν νεοσύλλεκτός τις ἀρνηθῇ νὰ δώσῃ τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, συντάσσεται πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀρνήσεως ταύτης πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον πρωτοκόλλου ὁρκωμοσίας ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ νεοσυλλέκτου.

Ἄρθρον 91. Ὁ παραστὰς ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ διὰ ν' ἀπαλλάξῃ ἄλλον τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ στρατευσίμου, ἢ τοῦ νεοσυλλέκτου, ἢ νὰ ὑποβάλῃ ἄλλον ἀδίκως εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μέχρις ἓξ μηνῶν. Ἐὰν δὲ ἰατρός, χειρουργός, ἢ ἱερεύς γένῃ ἔνοχος τοιαύτης πράξεως, ἀναγομένης εἰς τὸ ἐπάγγελμά του τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δύο μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους.

Ἐὰν ὁ ἰατρὸς ἦναι ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικός, τιμωρεῖται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 251 ἐδαφ. α. τοῦ στρατιωτ. ποιν. νόμου.

Ἄρθρον 92. Οἱ ἰατροὶ ἢ χειρουργοί, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, προσκληθέντες νὰ δώσωσι τὴν γνώμην των, δεχθῶσι δῶρα, ἢ ὑποσχέσεις χάριν τῆς γνωμοδοτήσεώς των, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 456, 457 καὶ 458 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἐὰν οἱ ἰατροὶ ὦσι στρατιωτικοί, τιμωροῦνται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 251 τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἰδίαν ποινὴν τοῦ νὰ δεχθῶσι τι καὶ δι' ἀπαλλαγὴν δικαίως γενομένην.

Ἄρθρον 93. Ὅστις τῶν ἐπιτεταγμένων τὴν διεξαγωγὴν τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἐνεργήσει ἢ παραδεχθῇ ἐφ' ὁποιαδήποτε προφάσει ἐξαιρέσεις, ἀφαιρέσεις καὶ ἀντικαταστάσεις ἄλλας παρὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένας, ἢ ὅστις αὐθαιρέτως παρατείνει τὴν διάρκειαν τῆς κληρώσεως, κατατάξεως ἢ ἀντικαταστάσεως, ἢ παραβιάζει τοὺς κανόνας ἢ ὅρους αὐτῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δύο μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100 μέχρι 1000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 94. Ἡ ἀριθμοδιότης τῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτικῶν πράξεων τῶν ἐν ἐφεδρείᾳ ἁ. στειρᾶς διατελούντων κανονίζεται ὅτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἀδείᾳ διατελούντων στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ. Ὑπάγονται ὅμως οὗτοι εἰς τὴν ἀριθμοδιότητα τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, ἀφ' ἧς κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν συνέλθωσι πρὸς ἄσκησιν ἢ ὑπηρεσίαν κατὰ τὰς περὶ τούτων διατάξεις τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 95. Οἱ ἐφεδροι ὁ. στειρᾶς ὑπάγονται εἰς τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 80 τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρεσίας αὐτῶν, στρατιωτικὰ πλημμελήματα ἢ κακουργήματα.

Ἄρθρον 96. Οἱ ἄνευ κατατάξεως ὄντες ἀνήκοντες νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 80 καὶ 82 τοῦ παρόντος νόμου ἀπευθυνθεῖσαν αὐτοῖς πρόσκλησιν ἐφεδροι ὁ'. στειρᾶς καὶ εθνοφύλακες, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 97. Ἡ διάρκεια τῆς φυλακίσεως δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν καταλογίζεται εἰς τὸν ἀπαιτούμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς κατὰ θάλασσαν στρατείας.

Ἄρθρον 98. Μέχρις οὗ ἐκδοθῇ ὁ περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς νόμος, ἰσχύει ὁ παρὼν μὲ τὰς ἐξῆς τροποποιήσεις.

Ἄρθρον 99. Ἡ κατὰ θάλασσαν στρατεία διαρκεῖ τέσσαρα ἔτη, εἴτ' ἐξ ἀπογραφῆς, εἴτε ὡς ἐθελοντής, εἴτ' ἄλλον ἀντικαθιστῶν ὁ στρατευόμενος, στρατεύεται.

Ἄρθρον 100. Ὁ τὴν κατὰ θάλασσαν τετραετῆ στρατείαν περαιώσας ἀπαλλάσσεται πάσης στρατολογίας καὶ οὔτε ἐν ἐφεδρείᾳ τάσσεται, οὔτε ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ καταριθμεῖται· μόνον δὲ ἐν καιρῷ πολέμου ἐπιτρέπεται νὰ ναυτολογηθῇ καθ' ὑποχρέωσιν ἐκ νέου, ἐὰν τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος δὲν ὑπερέβῃ.

Ἄρθρον 101. Αἱ τῶν Βασιλικῶν πληρωμάτων κεναὶ τάξεις πληροῦνται κατ' ἔτος ἐκ τῶν ναυτικῶν τὸ ἐπάγγελμα νεοσυλλέκτων, τῶν κατὰ τὰ περὶ στρατολογίας ἐν τοῖς προηγουμένοις εἰρημένα στρατολογουμένων.

Καὶ τούτων μὴ ἀρκούντων, συμπληροῦται τὸ ἔλλειπον ἐξ ἐθελοντῶν ἢ ἀκαταστασιάρχων.

Οἱ ἐθελονται δὲν πρέπει νὰ ἦναι οὔτε νεώτεροι τῶν δεκαοκτὼ, οὔτε πρεσβύτεροι τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν.

Ἄρθρον 102. Οἱ ναυτικοὶ παῖδες καὶ οἱ τυμπανισταί, οἱ ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι καταλεγόμενοι, ναυτολογοῦνται, ἐὰν ὑπερέβησαν τὸ δωδέκατον τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἔτος, ἀλλὰ στρατεύονται ἐπὶ ἓξ ἔτη· ἀπαλλάσσονται δὲ πάντες ἄλλως

κατὰ τὸν παρόντα νόμον ὑποχρεώσεις πλὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 ἐπιβαλλομένης.

Ἄρθρον 103. Ὁ τὴν στρατείαν αὐτοῦ παραιώσας ναυτικὸς Ἕλλην ἐπιτρέπεται νὰ ναυτολογηθῇ ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασιν ἐπὶ νέαν, ἐὰν καλῶς τὴν προηγουμένην στρατείαν αὐτοῦ ἐπιράσῃ καὶ τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος οὐκ ὑπερέβη.

Ἄρθρον 104. Ὁ εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα ἐκ νέου καταταχθεὶς ναυτικὸς Ἕλλην λαμβάνει ἡμερήσιον ἐπιμίσθιον λεπτὰ 12.

Ἄρθρον 105. Πᾶς ἐξ ἀπογραφῆς στρατευόμενος ναυτικὸς Ἕλλην δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ πάσης στρατείας, ἀντικαθιστῶν ἄλλον, ὃς ἀναλαμβάνει πάσας τὰς τοῦ στρατευομένου ὑποχρεώσεις.

Ὁ ἀνυπότακτος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ναυτολογηθῇ, εἰ μὴ ἐκ νέου ναυτής.

Ἄρθρον 106. Εἷς ἀντικαταστάτης δύναται νὰ ἦναι δεκτὸς πᾶς ἄγαμος ναυτικὸς Ἕλλην, πρεσβύτερος μὲν τῶν εἰκοσιτριῶν νεώτερος δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν.

Ἄρθρον 107. Ὁ ἀντικαταστάτης ἀναλαμβάνει ὅλων τῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων, ἃ ὁ ὁμοῦ καὶ πᾶς στρατευόμενος ἄλλος.

Γενικαὶ ὁρισμοί.

Ἄρθρον 108. Ἐν καιρῷ πολέμου δὲν δίδονται ἀφέσεις, ἀναστέλλονται δὲ καὶ αἱ μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν ἐφεδρείαν, ἢ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν.

Ἄρθρον 109. Τὰ ἐν ἐφεδρείᾳ ἢ ἐν ἐθνοφυλακῇ ἔτη δὲν λογίζονται ὡς πραγματικὴ ὑπηρεσία πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποστρατείας, ἐκτὸς τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οἱ ὑπὸ τὰς κατηγορίας ταύτας εὑρισκόμενοι ἐτελέσαν ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὰ ἄρθρα 79, 80 καὶ 82 τοῦ παρόντος νόμου. Ὅσοι δὲ τούτων κατεστάθωσιν ἀνίκανοι ἕνεκα τραυμάτων, ἢ νοσημάτων ἀνιάτων, προελθόντων ἐκ τῆς κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἀποκτῶσι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ ἰσχυρᾶς νόμου.

Ἄρθρον 110. Οἱ ἐν ἐφεδρείᾳ ἢ ἐθνοφυλακῇ διατελοῦντες εἰσὶ δεκτοὶ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς νοσοκομεῖα, ἢ θεραπευτηρίοις πρὸς νοσηλείαν διὰ νόσους τὰς ὁποίας ὑπέστησαν, διαρκούσης τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 111. Οἱ ἐν ἐφεδρείᾳ καὶ ἐθνοφυλακῇ διατελοῦντες, προσκαλούμενοι εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὰ ἄρθρα 79, 80 καὶ 82, λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ των, ἀφ' ἧς ἡμέρας συνέλθωσιν εἰς τὰ προσδιορίζόμενα μέρη καὶ ἐν ὅσῳ διατελοῦσιν ἐν αὐτοῖς.

Ἄρθρον 112. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον προγενέστεραι διατάξεις νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ στρατολογίας ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Τὰ κατὰ τοὺς Νομοὺς τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας καὶ τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος ὅρια τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ὡς γνωστὸν φυσικά, ἀλλὰ συνίστανται εἰς γραμμὴν, χαραχθεῖσαν μὲν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὁριοθετήσεως ὑπὸ τῶν ὁρίθετῶν, ἀνευρισκομένην δ' ἔκτοτε διὰ μόνης τῆς ἐξετάσεως τῶν ὁριθετικῶν πρωτοκόλλων. Παρ' αὐτὴν δὲ τὴν γραμμὴν κατοικοῦσιν οἰκογένειαι πολλαὶ, πλεῖσται μὲν ποιμενικαὶ, πολλαὶ δὲ γεωργικαὶ, μὴ συναναστρεφόμεναι μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μηδ' ἀποτελοῦσαι διὰ τοῦτο μικρὰς κοινωνίας, ἀλλ' ἀποκλεισμένας κεχωρισμένους καὶ εἰς διάφορα μέρη. Αἱ οἰκογένειαι δ' αὗται ζῶσιν οὐ μόνον ἐστερημέναι τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ὁ κοινωνικὸς βίος παρέχει, ἀλλὰ καὶ ἀναγκασμέναι νὰ ὑποχωρῶσιν ἀκουσίως εἰς τὴν θέλησιν παντὸς ὅστις, διαβαίνων ἐκεῖθεν, ἤθελε δύνασθαι νὰ ἐπιβάλῃ αὐταῖς τὴν θέλησίν του. Οὐ μόνον δὲ παρὰ τὴν ὁριοθετικὴν γραμμὴν, ἀλλὰ καὶ ἐντεῦθεν αὐτῆς καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βάλτου εὑρίσκονται διεσπαρμέναι ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν, ἢ εἰς ἄλλα μέρη οἰκογένειαι τοιαῦται, κατοικοῦσαι ὡσαύτως κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων, ἢ εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν συνηνωμέναι.

Ἡ κατάστασις αὕτη συμφέρει εἰς τὴν πολιτείαν ν' ἀρθῇ πλέον, διότι ἡ ἀπομόνωσις τῶν οἰκογενειῶν τούτων ἐν πρώτοις εὐκολύνει τὴν διάπραξιν ἀξιοποίνων πράξεων· αὗται δὲ καὶ μάλιστα αἱ ἔχουσαι ληστρικῶν χαρακτῆρα, αἵτινες, ἕνεκα τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ τῶν πέριξ μερῶν, εἶσιν αἱ συνηθέστεραι, προσθάλλουσι σπουδαίως συμφέροντα τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀληθῶς γνωστὸν εἶναι τοῖς πᾶσιν ὅτι εὐκόλως καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ δύναταί τις νὰ εἰσδύσῃ διὰ τῆς ὁριοθετικῆς γραμμῆς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Οἱ οὕτω δ' εἰσερχόμενοι, ἐὰν ὦσι κα-

κοποιοί, πρόχειρον εὑρίσκουσιν, ἅμα εἰσελθόντες, βοηθὸν τὴν ἀπομόνωσιν τῶν οἰκογενειῶν τούτων, αἵτινες μόναι, μηδὲ δυνάμεναι νὰ ἐπιζητήσωσι τὴν βοήθειαν ἄλλου τινὸς ἐκτὸς, πολλῷ δ' ἧσσον δυνάμεναι νὰ ἔχωσι τὴν ὑποστήριξιν τῆς δημοσίας δυνάμεως, μένουσιν ἐκτεθειμέναι εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κακοποιῶν τούτων, καὶ ἀναγκάζονται νὰ ἐκτελῶσι πάσας τὰς θελήσεις αὐτῶν, διὰ τῆς παροχῆς καὶ ἀσύλου καὶ τροφῶν καὶ ἐνδυμάτων, καὶ ἀκολούθων ἔτι ὑπαδῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀξιοποίνων διανοημάτων του.

Ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος πολλὰ παρέχει παραδείγματα γεγονότων τοιούτων, τῶν ὁποίων κρίνω περιττὸν νὰ μνημονεύσω ὧδε, διότι πάντες σχεδὸν ἔχουσιν ἰδέαν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ἡ τοιαύτη ἀπομόνωσις τῶν οἰκογενειῶν τούτων στερεῖ αὐτὰς προσέτι καὶ τῶν εὐεργετημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ μετ' ἄλλων ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ συμβίωσις ἐπάγει, ἤτοι τῆς διδασκαλίας τῶν τέκνων της, τῆς πνευματικῆς ὑποστηρίξεως εἰς τὴν πατρῴαν πίστιν, τῆς διαμορφώσεως τῶν ψυχῶν καὶ τῶν ἠθῶν αὐτῶν, τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὁποῖον μετέρχονται, καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς, τῆς ἐνισχύσεως τῆς καταναλώσεως τῶν προϊόντων των, καὶ τέλος τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ὁ κοινωνικὸς βίος παρέχει.

Ἡ κυβέρνησις κατὰ τὸ παρελθὸν προσεπάθησε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν συνοικισμὸν τῶν διεσπαρμένων τούτων οἰκογενειῶν, κατὰ δὲ τὸ **1836** προέβη καὶ εἰς πράξεις, αἵτινες παρέσχον αὐταῖς καὶ εὐκολίας τινὰς πρὸς συνοικισμόν. Ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται οὐδὲν ἤνεγκαν ἀποτέλεσμα, διότι ἐστηρίζοντο πάντοτε εἰς τὴν ἐκουσίαν συγκέντρωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῶν κατοίκων τούτων, αὕτη δὲ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἂν ὑπῆρχε καὶ ἄνευ τῶν προσπαθειῶν τούτων τῆς Κυβερνήσεως ἤθελον εἴσθαι συνοικισμένοι εἴτε ὅλοι ἐπὶ τὸ αὐτό, εἴτε ἐν ταῖς ὑπαρχούσαις πόλεσι καὶ κώμαις οἱ διεσπαρμένοι οὗτοι κάτοικοι. Μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη προσπάθειαι πολλαὶ ἐγένοντο ἵνα μειωθῶσι τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐγκληματικοῦ τούτου βίου τῶν εἰρημένων οἰκογενειῶν καὶ μεταδοθῶσιν αὐταῖς ὅσον οἱονδήποτε τινα τῶν ἀγαθῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου· ἀλλ' αἱ προσπάθειαι ἐπὶ μὲν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας οὐδὲν σχεδὸν ἀποτέλεσμα ἦτο δυνατὸν νὰ ἐνέγκωσιν ἕνεκα τῆς καταστάσεως τῆς ὁρθετικῆς γραμμῆς καὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐν παντὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ παρουσίας τῆς δημοσίας δυνάμεως, πρὸς ὑποστήριξιν

ἑκάστης τῶν μεμονωμένων τούτων οἰκογενειῶν κατὰ τῶν ἐπιβαλλόντων αὐταῖς θέλησιν κακοποιῶν. Ἐπὶ δὲ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς βελτιώσεως τῶν οἰκογενειῶν τούτων ὡσαύτως ἀπέβησαν ἄνευ ἀποτελέσματος· πρὸς τὸν τελευταῖον δὲ τοῦτον σκοπὸν μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς αἱ προσπάθειαι αὗται κατεβλήθησαν, ὥστε πρὸ ἐτῶν τινων, ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω ἕνα ἄλλον κλάδον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἐνθυμοῦμαι, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἠναγκάσθην νὰ διορίσω δημοδιδασκάλους, μεδαμοῦ ἔχοντας σταθερὰν ἕδραν, ἀλλὰ πλάνητας καὶ περιπατητικούς, ὡς αἱ οἰκογένειαι αὗται διαῦσιν, ἀκολουθοῦντας αὐταῖς καὶ διώκοντας οὕτως εἰπεῖν τὴν διδασκαλίαν τῶν στοιχειωδῶν γνώσεων τῶν τέκνων αὐτῶν.

Τῆς τοιαύτης καταστάσεως τὴν ἄρσιν ἐπιζητεῖ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον, τῇ ἀδείᾳ τῆς **Α.** Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω ὑμῖν, κύριοι.

Πρὸς αἰτιολογίαν δὲ καὶ ἑκάστης τῶν διατάξεων αὐτοῦ, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω ὧδε, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς οἰκήσεως ἢ διαμονῆς κατοίκων παρὰ τὴν ὁρθετικὴν γραμμὴν καὶ ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ ἐκδοθησομένου κατὰ τὸ **1** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου **Β.** Διατάγματος προσδιορισθησομένης ἀκτῖνος ὑπαγορεύεται οὐ μόνον ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἀστυνομίας τῶν μερῶν ἐκείνων, πρὸς ἄρσιν τῆς ἀμέσου ὑπάρξεως ἀσύλου εἰς κακοποιοὺς ὑπερβαίνοντας ἔξωθεν τὴν ὁρθετικὴν γραμμήν, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐξέθηκα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς συναφοῦς μετὰ μεγάλων συμφερόντων τῆς Ἐπικρατείας γενικῆς ἀστυνομίας, διότι ὡς παρὰ τὰ ὁρόσημα οὕτω καὶ παρὰ τὴν ὁρθετικὴν γραμμὴν συμφέρον γενικὸν ἀπαιτεῖ νὰ μὴ ὑπάρχωσι κατοικίαι· τοῦτο δὲ συμφέρει προσέτι καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ἄτομα. Καὶ προσδιωρίσθη μὲν διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ διαστήματος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται ἡ οἴκησις ἢ διαμονή, δὲν προσδιορίσθη δὲ καὶ ὁ ἀνώτατος, ἀφεθέντος τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· διότι ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ἦναι ὅμοιος παντοῦ καθ' ὅλην τὴν παράλληλον τῶν ὁρίων γραμμήν, ἐξαρτᾶται δὲ ἐκ τῶν φυσικῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν ἄλλων κατὰ μέρος περιστάσεων τῶν μερῶν ἐκείνων. Ἵνα δὲ ταχθῇ κύρωσίς τις εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου **3** τοῦ νομοσχεδίου περιέλαβε τὰς ποινὰς τὰς ὁποίας ἡ παράβασις αὐτῆς ἐπάγει.

Ἡ κατὰ τὸν § **6'.** τοῦ ἄρθρου **3** ἄδεια τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἡ καθιστῶσα θεμιτὴν τὴν ἐντὸς τοῦ ἀπαγορευομένου διαστή-

ματος διατριβὴν προσώπων, διαφυλάττουσα τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας καὶ προστατεύουσα τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν πολιτῶν, ἔχει τὸ καλὸν ἀποτέλεσμα νὰ συμβιβάζῃ καὶ τὸ συμφέρον τῆς ἀστυνομίας, ἥτις θέλει εἶσθαι ἐν γνώσει τῶν εἰσόμων τούτων, καὶ θέλει δύνασθαι νὰ ἦναι παροῦσα πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν κατὰ πάσης κακοποιοῦς θελήσεως.

Αἱ διὰ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6 περιχόμεναι εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνοικιζομένους εὐκολίαι, ἀναγκαῖον ἀντάλλαγμα τῆς ἐγκαταλείψεως, τὴν ὁποίαν θέλουσι κάμει οἱ συνοικιζόμενοι τῶν μικρῶν κτήσεών των, θέλουσι βεβαίως ἐπιβαρύνει μικρὸν τὸ δημόσιον. Τὸ βάρος ὅμως τοῦτο θέλει εἶσθαι πάντοτε μικρὸν μέρος τῶν κερδαλέων, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀσφαλείας κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα· ἀποτελεῖ δὲ παροχὴν ὀφειλομένην πρὸς τοὺς συμπολίτας ἡμῶν τούτους, ἵνα μεταδοθῶσι καὶ αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως·
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Λ Ι Α,
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν ἢ καλυβῶν παντὸς εἴδους καὶ ἡ ἐνοίκησις ἢ διαμονὴ κατοίκων ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν δυτικὴν γραμμὴν ὁρίων τοῦ Κράτους ἢ πλησίον αὐτῶν, ἐντὸς ἀποστάσεως, ὁρισθησομένης διὰ Β. διατάγματος, ἥτις δὲν δύναται νὰ ᾖ ἐλάσσων τῶν χιλίων μέτρων.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ἐντὸς τῆς προσδιορισθησομένης ἀποστάσεως σποράδην οἰ-

κοῦντες καὶ οἱ τῶν διαφόρων σποράδην κειμένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων μερῶν κάτοικοι θέλουσι συνοικισθῇ τῇ Β. ἐγκρίσει, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τῶν οἰκείων δημοτικῶν συμβουλίων καὶ προτάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν τοῖς ἐπὶ τούτῳ ἐκλεχθησομένοις ἐνδοτέρω μέρεσιν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας, διὰ Β. διατάγματος προσδιορισθησομένης.

Ἄρθρον 3.

Οἱ μὴ συνοικισθησόμενοι ἐντὸς τῆς τεθησομένης προθεσμίας, στερίσκονται πάντων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος νόμου παραχωρουμένων δικαιωμάτων, αἱ δὲ οἰκίαι των διαλύονται, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας διατάξεις παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅσοι δὲ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας εὑρεθῶσιν ἐθαγόντες ζῶα, ἢ δι' οἱανδήποτε ἄλλην διαχείρισιν διατρίβοντες ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀπηγορευμένης ἀποστάσεως ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, θέλουσι καταδιώκεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι διὰ χρηματικοῦ προστίμου 1 — 100 δραχμῶν, ἐπιβαλλομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀνήκοντος πταισματοδικείου.

Ἄρθρον 4.

Τὰ πρὸς συνοικισμὸν προσδιορισθησόμενα μέρη θέλουσιν ἐξετασθῆ προηγουμένως παρ' ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς, διορισθησομένης παρὰ τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείων, ἧς θέλουσιν ἀποτελεῖ αὐτοδικαίως μέρος ὁ τε ἀρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 5.

Ἑκάστῳ τῶν συνοικισθησομένων ἀρχηγῶν οἰκογενειῶν, ὡς πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν ὁποίων θέλουσιν ἐφαρμοσθῆ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΡΚΓ'. νόμου περὶ προσώντων τῶν ἐν Ἐρετρείᾳ συνοικιζομένων Ψαριανῶν, παραχωροῦνται δωρεὰν τὰ ἑξῆς.

α) Γήπεδον ἐκτάσεως 1000 τετραγωνικῶν πήχεων πρὸς ἀνέγερσιν λιθοκτίστου οἰκίας καὶ διὰ κῆπον, ἐὰν ἤθελον ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ μέρους διαθέσιμοι ἐθνικαὶ γαῖαι, ἢ τῶν διακλελυμένων Μονῶν. Εἰς ἐναντίαν περίστασιν ἐπιτρέπεται νὰ ληφθῶσι πρὸς τοῦτο ἰδιόκτητοι δι' ἀνταλλαγῆς μετ' ἄλλων παρακειμένων ἐθνικῶν, ἢ τῶν διακλελυμένων Μονῶν, κατὰ τὴν ἀμοιβαίαν ἀξίαν των, προσδιορισθησομένην διὰ πραγματογνωμόνων, ἐφαρμοζομένων ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ΨΛΖ'. νόμου περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν.

ϛ') Δραχμαὶ 200 εἰς τοὺς ἔχοντας ἀπόλυτον ἀνάγκην πρὸς ἀνέγερσιν οἰκίας, χορηγηθησόμεναι κατὰ τὰ διὰ Β. διατάγματος κανονισθησόμενα.

γ') Ἀτέλεια ἐπὶ τῆς κοπτομένης ξυλείας ἐκ τῶν παρακειμένων ἐθνικῶν δασῶν πρὸς ἀνέγερσιν τῶν οἰκιῶν των, ἀδείᾳ καὶ ἐπιτηρήσει τῆς ἁρμοδίας δασονομικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 6.

Ἐπιτρέπεται ἵνα εἰς ἕκαστον τῶν συνοικισμῶν, ἅμα κατοικήσωσι 50—100 οἰκογένειαι, ἐγερθῇ ἱερὸς ναὸς καὶ δημοτικὸν σχολεῖον, δαπανωμένων ὑπὸ τοῦ δημοσίου δι' ἀμφότερα ταῦτα μέχρι τρισχιλίων δραχμῶν.

Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον θέλει συντηρεῖσθαι δημοσίᾳ δαπάνῃ μέχρις οὗ ὁ δῆμος ἀποκτήσῃ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς του.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ἡ ἠλεκτρικὴ τηλεγραφία, ἥτις ἐν μιᾷ συνδέσασα δέσμῃ καὶ τὰς μᾶλλον ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας χώρας, κατέστη εἷς ἐκ τῶν σπουδαίων κλάδων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὸ δραστηριώτερον ὄργανον τῆς ἰδιωτικῆς ἀνταποκρίσεως καὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, πρέπει ἀναγκαίως νὰ κανονίζηται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτῆς δικαιοδοσίαν. Καθόσον δὲ ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἐνδιαφέρει τὰ γενικὰ τῆς πολιτείας συμφέροντα καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς δουλείας τὰ παρακείμενα κτήματα εἰς τὰς τηλεγραφικὰς γραμμάς, καθότι ἄνευ τοῦ δικαιώματος τούτου ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις ἢ δυστροπία θέλει συχνάκις κατισχύσει τοῦ γενικοῦ τῆς ὅλης κοινωνίας συμφέροντος.

Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐνέργεια τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου χρήζει τῆς ἰδιαιτέρας τοῦ νόμου προστασίας, ὅπως ἐξασφαλισθῇ κατὰ πάσης προσβολῆς γενομένης ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ δολίας προαιρέσεως.

Ἀληθὲς ὅτι τὰ ἄρθρα 421 καὶ ἑπόμενα τοῦ ποινικοῦ νόμου τιμωροῦσι τὴν προξενουμένην φθορὰν ἢ βλάβην εἰς ξένην ἰδιοκτησίαν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ συνέπειαι τῆς γενομένης βλάβης ἢ φθορᾶς εἰς τηλεγραφικὰς γραμμὰς εἶναι ὅλως δυσ-

ανάλογοι πρὸς τὴν ζημίαν τὴν ἐκ τῆς ὑλικῆς βλάβης παραχθεῖσαν, καθότι ἡ μὲν ὑλικὴ βλάβη ἡ φθορὰ ἐκτιμωμένη εἰς χρήματα, πιθανὸν νὰ ἦναι ἐλαχίστη, ἡ δὲ ἕνεκα ἀξιοποίνου πράξεως ἐπελθοῦσα διακοπὴ τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ζημίας ἀνυπολογίστους εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα· περὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προνοήσῃ ὁ ποινικὸς νόμος δημοσιευθεὶς κατὰ τὰ 1833.

Ὁμολογοῦμεν μὲν εὐχαρίστως, ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἐνεργεῖ παρ' ἡμῖν ὁ ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος, οὐδεμία ἐκ δολίας προαιρέσεως ἔλαβε χώραν ἀξιόποινος πρᾶξις, ἀλλ' ἡ περίστασις αὕτη δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὅπως μὴ εἰσαχθῶσι νομοθετικαὶ διατάξεις τιμωροῦσαι τὰς ἐνδεχομένας ἀξιοποίνους πράξεις καὶ ἐξασφαλίζουσαι οὕτω τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν.

Πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων τούτων παρεσκευάσαμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἰς τρία διηρημένον κεφάλαια.

Ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου τίθεται ἡ ἀρχή, ὅτι μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ἀδεία αὐτῆς, δύναται νὰ συσταθῇ ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος πρὸς διαβίβασιν τῶν ἀνταποκρίσεων.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἣν παρεδέχθη καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος τῆς 2 2 Μαΐου 1837, ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, καθόσον ἡ ἠλεκτρικὴ τηλεγραφία οὐ μόνον ἔχει τὰς ἐν γένει ἰδιότητας τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ θεωρεῖται δικαίως ὡς τὸ δραστηριώτερον τῆς συγκοινωνίας ὄργανον, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπὸ ἰδιωτῶν γινομένη ἀνεπιτήρητος, ἀνεξέλεγκτος καὶ αὐτογνώμων χρῆσις, δύναται ν' ἀποβῇ καὶ ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπικίνδυνος.

Ὁ νόμος ἐπιφυλάττων εἰς μόνην τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως τηλεγραφικῶν γραμμῶν, ἔπρεπε συνεπῶς νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου πᾶν πρόσκομμα, ὅπερ ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις ἠδύνατο νὰ παρεμβάλλῃ.

Ὅθεν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ὑποχρεοῖ τοὺς ἰδιώτας ν' ἀνέχωνται ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας των πᾶν ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς σύστασιν, χρῆσιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ τηλεγράφου· ἐὰν ὅμως ἐντεῦθεν προσγίνῃ βλάβη εἰς τὸ κτῆμα, ὁ ἰδιοκτήτης δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀνάλογον ἀποζημίωσιν προσδιοριζομένην ὑπὸ πραγματογνωμόνων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 § 1, 2, 3, 4 καὶ 6, τοῦ ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1858 νόμου περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων.

Τὸ ἄρθρον 3 εἶναι ἡ κύρωσις τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1.

Διὰ τοῦ Κεφαλαίου Β'. ἄρθρου 4 ὁρίζονται αἱ ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ εἰς τὸν ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐκτελέσαντα πρᾶξιν τινὰ δυναμένην νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, ἢ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βλάψαντα ἢ χειροτερεύσαντα τὰ σύρματα, ἢ ὁποιαδήποτε μέρη τῶν γραμμῶν ἢ τῶν συσκευῶν.

Τὸ δὲ ἄρθρον 5 διαλαμβάνει, ὅτι ὁ ἐκ προθέσεως ἔνοχος τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 προβλεπομένων ποινῶν τιμωρεῖται μὲ ποινὴν βαρυτέραν.

Εἰς τὰ ἄρθρα ταῦτα 4 καὶ 5 προβλέπεται ἁπλῶς ἡ βλάβη ἢ ἐπανεχθεῖσα εἰς τὸν ἠλεκτρικὸν τηλέγραφον ἐξ ἀμελείας, ἢ ἐκ δολίας προαιρέσεως. Ἐὰν δὲ τὰ μέσα τῆς βλάβης εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νὰ ἐπιτέρωσι διακοπὴν τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας, ἡ πρᾶξις αὕτη, καίτοι βαρυτέρα ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, οὐχ ἧττον περιλαμβάνεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων τούτων, ἀπόκειται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐκτιμήσῃ προσηκόντως τὴν ἐπιβαρυντικὴν ταύτην περίστασιν καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν βαρυτέραν.

Ἀλλ' ὅταν ἡ διακοπὴ τῆς συγκοινωνίας δὲν εἶναι ἁπλοῦν ἀποτέλεσμα πράξεώς τινος, ἀλλ' ἐγένετο καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ματαιώσεως τῶν διατάξεων τῆς ἀρχῆς, ἢ ὅταν ἡ ἐπιλεθοῦσα ζημία ὑπερβαίνῃ τὰς 1000 δραχμάς, ἡ πρᾶξις ἡ πρὸς τοιοῦτον ἐγκληματικὸν σκοπὸν γενομένη, καὶ τῆς ὁποίας αἱ συνέπειαι ἐπιφέρουσι μεγάλην χρηματικὴν ζημίαν, εἶναι ἀσυγκρίτως βαρυτέρα τῆς προηγουμένης καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 6 μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον δύω ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 — 1500 δραχμῶν.

Τὸ ἄρθρον 7 χαρακτηρίζει ὡς κακούργημα τὴν ἐν καιρῷ πολέμου ἢ διαταράξεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καταστροφὴν τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας.

Ἐὰν δὲ ὁ ἔνοχος μιᾶς τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4—8 προβλεπομένων πράξεων ἦναι τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, ἡ ἰδιότης του αὕτη θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 ἡ κατὰ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν καὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας των γενομένη προσβολὴ ἢ ἀντίστασις θεωρεῖται ὡς γενομένη κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Τελευταῖον ἐν τῷ Κεφαλαίῳ Γ'. ὁρίζεται, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ

παρόντος νόμου προβλεπόμεναι ἀξιόποινοι πράξεις πρέπει νὰ δεβαιῶνται δι' ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὑπαλλήλων, ἢ τῶν διοριζομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων καὶ φυλάκων· αἱ ἐκθέσεις τῶν φυλάκων, ἐγκαίρως καταθέμεναι παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ ἢ τῷ δημαρχείῳ, ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Τοιαῦται αἱ διατάξεις τοῦ πρὸς ἐπιψήφισιν εἰσαχθέντος νομοσχεδίου.

Τὴν ἀνάγκην τῶν διατάξεων τούτων ἀναγνώρισαν τά τε Γερμανικὰ Κράτη καὶ ἡ Γαλλία μετὰ τὴν παραδοχὴν καὶ σύστασιν τῶν ἠλεκτρικῶν τηλεγράφων. Ἐκείθεν δ' ἐμπνευσθέντες καὶ ἡμεῖς τὰς πλείστας τῶν προαναθεισῶν διατάξεων, συνετάξαμεν τὸ παρὸν πρὸς ἐπιψήφισιν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Οἱ ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης
Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Πιστεύρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως·
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ,

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

«Ὑγιασάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σύστασις καὶ χρῆσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου.

Ἄρθρον 1.

Μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀδεια αὐτῆς δύναται νὰ συσταθῇ ἢ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος πρὸς διαβίβασιν ἀνταποκρίσεων.

Ἄρθρον 2.

Πάντες εἰσὶν ὑπόχρεοι ν' ἀνέχωνται ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας των ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς σύστασιν, χρῆσιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου. Ἐὰν ὅμως ἐντεῦθεν προσγένηται βλάβη εἰς τὸ κτῆμα, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποζημιοῦται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 §. 1, 2, 3, 4 καὶ 6 τοῦ ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1858 ΥΝΖ. νόμου περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων, δικαζομένης ὅμως τῆς προσφυγῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 3.

Ὅστις ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως συστήσῃ ἠλεκτρικὸν τηλέγραφον, ἢ ἄνευ ἀδείας αὐτῆς διαβιβάζει διὰ τηλεγραφικῶν μηχανῶν, ἢ δι' ἄλλων μέσων, σημεῖα ἀνταποκρίσεως ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς ἕως ἑνὸς ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 1000—10000 δραχμῶν.

Ἐν περιπτώσει καταδίκης δύναται τὸ Δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Εἰσαγγελέως, νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν ἁπάντων τῶν πρὸς διαβίβασιν χρησιμευόντων ὀργάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν πρατομένων ἀξιοποίνων πράξεων.

Ἄρθρον 4.

Ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐκτελέσει πρᾶξιν τινα δυναμένην νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, καὶ ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βλάψει ἢ χειροτερεύσει τὰ σύρματα ἢ ὁποιαδήποτε μέρη τῶν γραμμῶν ἢ τῶν συσκευῶν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ἐναερίου ἢ ὑποβρυχίου τηλεγράφου, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 15 ἕως 300 δραχμῶν καὶ μὲ κράτησιν πέντε ἡμερῶν ἕως δύω μηνῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἐκ προθέσεως ἔνοχος τῶν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένων πράξεων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι δύω ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—1000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 6.

Ὅστις διὰ ῥήξεως τοῦ ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικοῦ σύρματος, διὰ βλάβης τῶν συσκευῶν, ἢ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου διακόψει τὴν διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου ἀνταπόκρισιν, ἐὰν ἐνήργησε πρὸς σκοπὸν ματαιώσεως διατάξεων τῆς ἀρχῆς ἢ ἐπέφερε ζημίαν ἀνωτέραν τῶν 1000 δραχμῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον δύω ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 ἕως 1500 δραχμῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὅστις ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ διαταράξεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καταστρέψει ἢ καταστήσῃ ἄχρηστον ἓν ἢ πλείονα σύρματα ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς.

Ὅστις θραύσει ἢ καταστρέψει ἕνα ἢ πλείονας τηλεγράφους·

Ὅστις καταλάβει διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῶν ἕνα ἢ πλείονας τηλεγραφικοὺς σταθμούς, ἢ δι' ὁποιωνδήποτε ἄλλων μέσων διακόψει τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, μεταχειριζόμενος βίαν ἢ ἀπειλάς·

Ὅστις διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἀντισταθῇ εἰς τὴν σύστασιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν ἢ ἀποκατάστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς, τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 2500 ἕως 5000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἐὰν ὁ ἔνοχος μιᾶς τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4—8 προβλεπομένων πράξεων εἶναι τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, ἡ ἰδιότης του αὐτὴ θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία· παύεται δ' ἐντεῦθεν τῆς θέσεώς του καὶ στερεῖται ὅλων τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσα προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν τιμωρεῖται ὡς ἐὰν ἐγένετο ἡ προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἀξιοποίνων πράξεων.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προνοούμεναι ἀξιόποινοι πράξεις δύνανται νὰ βεβαιωθῶσι δι' ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ὑπαλλήλων, ἢ τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένων τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων καὶ φυλάκων.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων καὶ φυλάκων ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Οἱ τηλεγραφικοὶ φύλακες ὀφείλουσιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως, νὰ ἐμμαντίσωσιν αὐτὴν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἢ τοῦ Δημάρχου τοῦ τόπου τῆς σχετικῆς πράξεως, ἢ τῆς διευθύνσεως τοῦ τηλεγραφικοῦ φύλακος, καὶ νὰ τὴν βεβαιώσωσι συνταχθησομένης ἐπὶ τούτῳ ἐκθέσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-

σία; καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Γνωστὸν εἶναι, ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆρχε καταστημα, ἐν ᾧ νὰ περιθάλπωνται καὶ νοσηλεύωνται οἱ πάσχοντες κατὰ τὰς ὀρέξας. Τῶν δυστυχῶν τούτων ἀνθρώπων οἱ μὲν τοποθετοῦνται ἐν ταῖς Μοναῖς κακῶς πάσχοντες καὶ οὐδεμιᾶς θεραπείας ἀπολαύοντες, οἱ δὲ διατηροῦνται μετὰ μόχθου καὶ θλίψεως παρὰ τοῖς οἰκείοις, οἱ δὲ περιφέρονται, εἰς κοινὸν σκάνδαλον καὶ ζημίαν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τέλος ὀλίγοι, οἱ μᾶλλον εὔποροι, πέμπονται εἰς ὀρεινοκομεῖα τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ εὑρισκομένων ὀρεινόλατων εἶναι σημαντικὸς, διότι καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μου ὑπουργεῖον, ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων ὀρέων ἀνεβαίνει εἰς 422, κατανεμόμενα εἰς τοὺς νομοὺς

Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας	45
Κυκλάδων	67
Μεσσηνίας	42
Λακωνίας	26
Ἀρκαδίας	20
Ἀργείας καὶ Ἥλιδος	45
Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας	55
Εὐβοίας	27
Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος	55
Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας	40
	422

ὧν 295 εἶναι ἄνδρες καὶ 127 γυναῖκες. Μεταξὺ δὲ τοῦ ὅλου τῶν ὀρεινόλατων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν 153 εἶναι ἀνίατοι, τουτέστι παράφρονες, ἄφιλοι, παράφρονες καὶ ἐπιληπτικοί.

Ἐκ τούτων διατηροῦνται σήμερον εἰς τὰς διαφόρους Μονὰς τοῦ Κράτους 21, δι' οὓς χορηγεῖται τὸ δημόσιον 320 δραχμὰς κατὰ μῆνα, λοιπὰ ἀποζημιούμενοι, εἰς τὰς Μονάς.

Ἡ ἀνάγκη λοιπὸν συστάσεως ὀρεινοκομείου παρίσταται τοσοῦτον κατεπείγουσα, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ὠφείλε νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τούτου.

Τοιοῦτον κατάστημα ἐσήμερον, διὰ πολλοὺς λόγους, νὰ ὑπῆρχεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν

μου ὑπουργεῖον ἐρρόντισε καὶ εἶλαβε δωρεὰν παρὰ τῆς Μονῆς τῶν Ἀσωμάτων γήπεδον καὶ συνέταξε τὰ ἀπαιτούμενα σχέδια τοῦ οἰκοδομήματος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπαιτουμένη δι' αὐτὸ δαπάνη ὑπερβαίνει τὰ χρηματικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διαθέσῃ καὶ σήμερον καὶ μετά τινα ἔτη ἀκόμη, ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ σταθῇ ὡς προσωρινὸν ὀρεινοκομεῖον τὸ ἐν Λέρνῃ ἐγκαταλελειμμένον οἰκοδόμημα τοῦ παλαιοῦ ὁρφανοτροφείου, ὅπερ παρέχει ὅλας τὰς δυνατὰς εὐκολίας. Ἐγκριθείσης τῆς συστάσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου π. ἔ. Β. διατάγματος, ἐζητήσατο πρό τινος καιροῦ καὶ ἐπιχειρήθη ἡ ἀναγκαία ἐπισκευὴ αὐτοῦ, δυνάμει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1860 ἔτους, ἔνθα ὑπάρχει ἐγκεκριμένη τοιαύτη δαπάνη.

Ἀλλὰ διὰ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ ὀρεινοκομεῖον ἀπαιτεῖται ἰδίως νόμος, δι' οὗ νὰ χορηγῶνται τ' ἀπαιτούμενα ἔξοδα διὰ τὸν ἀπαστισμὸν, τὴν διατήρησιν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, καὶ νὰ ἐξασφαλίζηται ὅσον ἔνεστιν ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία τῶν πολιτῶν.

Τοιοῦτον νόμου σχέδιον παρεσκεύασα ἐγὼ, ἀφοῦ ἔλαβον καὶ τὴν γνώμην τοῦ παρ' ἐμοὶ Β. Ἰατροσυνεδρίου, καὶ εἰσάγω εἰς ὑμᾶς εἰς τὴν σύνταξιν δ' αὐτοῦ ἔλαβον κυρίως ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ ὀρεινοβλαβῶν νόμον τῆς Γαλλίας τοῦ 1838 ἔτους, διότι ἐθεώρησα αὐτὸν ὡς τὸν πλουσιώτερον καὶ πρακτικώτερον περὶ τὴν ἐφαρμογήν του, καὶ διότι συμβιβάζεται ἀκριβῶς μὲ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν.

Ὀφείλων ἤδη νὰ δικαιολογήσω τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἐκθέτω ἐν συνόψει τοὺς κυριωτέρους λόγους, παραλείπων τὰ ἀφ' ἑαυτῶν εἶναι σαφῆ καὶ μὴ ἔχοντα ἀνάγκην δικαιολογήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σύστασις καὶ προορισμὸς τοῦ ὀρεινοκομείου.

Κατάστημα, εἰς ὃ ἐμπιστεύεται ἡ ἀσφάλεια, ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ θεραπεία τοσούτων δυστυχῶν πολιτῶν, σημαντικὰ δὲ συμφέροντα πολλάκις πολλῶν οἰκογενειῶν, κατάστημα τὸ ὁποῖον διατηρεῖται δημοσίᾳ δαπάνῃ καὶ δι' ἀναγκαστικῶν νομίμων συνεπειῶν, πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ εὑρίσκηται ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ παρέχῃ τὴν δυνατὴν ἐγγύησιν εἰς τε τοὺς πάσχοντας αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ὅλην.

Ὁ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 3 εἶναι προφανής. Αἱ διοικητικαὶ καὶ

δικαστικαὶ ἀρχαί, ἐπισκεπτόμεναι συχνάκις τοὺς ἐν τῷ καταστήματι, θέλουσι παρατηρεῖ ἐὰν οἱ ἐν αὐτῷ νοσηλευόμενοι κρατῶνται νομίμως καὶ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ καταστήματος, καὶ ἐὰν ὑπάρχωσι παράπονα τῶν ἐν αὐτῷ. Δίδεται δὲ τὸ δικαίωμα καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, τοὺς ἔχοντας συνδημότας των πάσχοντας ἐν τῷ φρενοκομείῳ, νὰ ἐπισκέπτωνται αὐτοὺς καὶ νὰ πληροφορῶνται περὶ τῆς καταστάσεών των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τοποθετήσεως τῶν φρενοβλαβῶν.

α.) *Περὶ τῆς κατ' αὐτὴν τοποθετήσεως αὐτῶν.*

Μέχρι τοῦδε ἀπεστέλλοντο εἰς τὴν ἑλλάδα πολλάκις οἱ πασιδήλως φρενοβλαβεῖς εἰς Μονὰς, ἢ ἀλλαχοῦ, πρὶν ἢ κηρυχθῇ παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἡ ἀπαγόρευσις αὐτῶν, καὶ ἐνίοτε ἄνευ ἱκανῶν ἐγγυήσεων διὰ τὴν φρενοβλάβειαν αὐτῶν. Εἰς ἄλλους τόπους ἀπεστέλλον μόνον εἰς τὰ φρενοκομεῖα τοὺς φρενοβλαβεῖς μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ δικαστηρίου· ἀλλ' ἡ συνήθεια αὕτη ἀπεδείχθη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὡς λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς ἀρρώστους αὐτοὺς, διότι ἡ γενομένη ἐκ τῶν δικαστικῶν διατυπώσεων βραδύτης, αἱ ἀναφορίσεις καὶ ἐπερωτήσεις, ἡ συναίσθησις πολλάκις τοῦ ἀῤῥώστου τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν ἦλθε, διεγείρουσι τὰ μέγιστα τὸν πάσχοντα καὶ παροξύνουσι τὴν νόσον αὐτοῦ, ἐνῷ τιθέμενος ὁ ἀσθενὴς ἐπ' ἀρχῆς ἐν τῷ καταστήματι ὑπὸ θεραπείαν καὶ μεταβάλλων περιστάσεις, δύναται ν' ἀναπτύξῃ ἴσως εὐκολώτερον τὴν ὑγείαν του. Αἱ πρακτικαὶ αὗται παρατηρήσεις ἐνεκρίθησαν ἐπὶ τέλους καὶ οὕτως εἰς πολλοὺς τόπους καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν σήμερον, οἱ φρενοβλαβεῖς τοποθετοῦνται εἰς τὰ φρενοκομεῖα καὶ ἄνευ ἀπαγορεύσεως.

Τὸ μέτρον τοῦτο ἐγίνετο δεκτὸν καὶ εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· ἀλλ' αἱ ἐγγυήσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν τοποθέτησιν, εἶναι τοιαῦται, ὥστε καθίσταται ἀδύνατος σχεδὸν ἡ κατάχρησις. Καὶ τωόντι ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήματος ἀποκαθίσταται ὑπεύθυνος διὰ τὴν παραδοχὴν καὶ τὴν ταυτότητα τοῦ τοποθετηθησομένου. Ὁ θέλων νὰ εἰσάξῃ τινα εἰς τὸ κατάστημα, πρέπει νὰ αἰτήσῃ τοῦτο ἐγγράφως, καὶ οὕτω καθίσταται ὑπεύθυνος ἐνώπιον τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ εἰσαχθέντος εἰς τὸ κατάστημα. Ἰατρὸς ἀναγνωρισμένος, ἐπιστήμων καὶ μὴ συγγενὴς τοῦ αἰτοῦντος τὴν παραδοχὴν, ἢ τοῦ διευθύνοντος,

ἢ ὑπηρετοῦντος ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ τὴν φρενοβλάβειαν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ εἰσαχθῇ ὁ πάσχων εἰς τὸ κατάστημα, ὥστε, πλὴν τῶν ἄλλων, προφυλάττουσι τινὰ παθόντα στιγμιαίαν παράκρουσιν, παραφοράν ἢ μέθην, ν' ἀποκλεισθῇ εἰς τὸ κατάστημα. Τὰ ἔγγραφα δὲ ταῦτα ὅλα πέμπονται ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰς τὸν νομάρχην, ὅστις ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν εἴσοδον ἑκάστου εἰς τὸ φρενοκομεῖον τοποθετημένου καὶ τὰ αἴτια τῆς τοποθετήσεως εἰς τοὺς ἀρμοδίους εἰσαγγελεῖς τῶν δικαστηρίων τῶν πρωτοδικῶν, καθὼς καὶ εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ πάσχων.

Εἰς πάντας εἶναι γνωστὸν πόσον δύσκολος εἶναι ἡ διάγνωσις τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ψυχικῶν νοσημάτων, καὶ ὅτι οἱ ἰατροὶ ἅπαξ καὶ δὶς ἐπισκεπτόμενοι τοὺς πάσχοντας τὰ τοιαῦτα, δύνανται ν' ἀπατηθῶσιν εὐκόλως, καὶ ὅτι πολλάκις διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς ὀρθὴν διάγνωσιν εἶναι χρεία νὰ παρατηρήσωσι πολλάκις καὶ εἰς διαφόρους περιστάσεις τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι τοσοῦτον ἀναγκαῖον καὶ δεύτερον πιστοποιητικὸν τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος μετὰ 15 ἡμέρας τῆς εἰσόδου ἑκάστου ἀῤῥώστου, ὥστε νὰ ἔχῃ καιρὸν ὁ ἰατρὸς νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν ἡ διάγνωσις ἐγένετο ὀρθὴ, ἢ ἐὰν ἐγένετο λάθος νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτό.

Ἡ ἀνάγκη τῆς τηρήσεως βιβλίου, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρον 7, εἶναι τοσοῦτον προφανὴς, ὥστε δὲν εἶναι χρεία νὰ καταδείξωμεν αὐτήν. Τοῦτο εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἐγγυήσεων τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ διατηρουμένων.

Ἅμα ἰαθῇ τις τῶν ἐν τῷ καταστήματι, πρέπει ν' ἀπολαύσῃ καὶ τὴν προσωπικήν του ἐλευθερίαν. Εἰς τὸν ἰατρὸν τοῦ καταστήματος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς γνώσεις καὶ τὴν συνείδησιν εἶναι ἐμπεπιστευμένη ἡ θεραπεία τῶν φρενοβλαβῶν, ἀπόκειται νὰ κηρύξῃ ἐγγράφως τὴν ἴασιν, καὶ ὁ διευθυντὴς, ὅστις συνήθως εἶναι ὁ ἰατρὸς αὐτὸς, ἐπὶ ἐσχάτῃ ποινῇ ὁριζομένῃ εἰς τὸ ἄρθρον 31, ὀφείλει ν' ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον ἀμέσως, ἀναφέρων εἰς τὸν νομάρχην, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ οὗτος, ὅταν ὁ ἰαθεὶς ἦναι ἀνῆλιξ, ἢ ἀπηγορευμένος, τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα καὶ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οὓς μόνους πρέπει νὰ παραδοθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρον 12. Μολονότι ὡς εἴπομεν, ἀπόκειται κυρίως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἰατροῦ νὰ κηρύξῃ τινὰ ἰαθέντα, μολαταῦτα διὰ πᾶσαν δυνατὴν κατάχρησιν, ἀμέ-

λειαν, ἢ ἄγνοιαν, προβλέπουσι συνδυαζόμενα τὰ ἄρθρα 11 καὶ 20, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ διοικητικαὶ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζωσι καὶ δι' ἄλλων ἐκτὸς τῶν φρενῶν τῶν ἐν τῷ καταστήματι, καὶ ὁ νομάρχης νὰ διατάξῃ ἐπιμόνως τὴν ἔξοδον (ἄρθρον 11) ὁπουδήποτε ἤθελεν εὑρεθῇ ἀδίκως κρατουμένου.

Ἀλλὰ καὶ φρενοβλαβεῖς μὴ ἰαθέντες ἀκόμη εἶναι δίκαιον ν' ἀποδίδωνται εἰς τοὺς οἰκείους ἢ κηδεμόνας αὐτῶν, ὁσάκις ζητηθῶσι νομίμως παρ' αὐτῶν, δι' ὁποιονδήποτε λόγον. Ἐξαιροῦνται μόνοι ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰσερχόμενοι δύνανται νὰ διαταράξωσι τὴν κοινὴν τάξιν, ἢ νὰ φέρωσι κίνδυνον εἰς ἀνθρώπους, διότι, λόγῳ ὀλιγωρίας ἀσφαλείας, ὁ νομάρχης πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 16, νὰ διατάξῃ τὴν διατήρησιν αὐτῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ἐως οὗ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος αὐτοῦ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ κρατῆται ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ τις τοιοῦτος ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ἔστω ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν, παρελθούσης τῆς ὁποίας, ὁ διευθυντὴς, ἐὰν δὲν λάβῃ ἀπάντησιν παρὰ νομάρχου, ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸν ἀρρωστον εἰς τοὺς νομίμως αἰτοῦντας αὐτόν. Αἱ 15 ἡμέραι εἰσορθήσαν ἀναγκαίαι διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ κεῖται τὸ φρενοκομεῖον, ἀπόστασιν καὶ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, καὶ διὰ τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ὁ νομάρχης θέλει νὰ πληροφορηθῇ τι ἀκριβέστερον, καὶ ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τὸ ἄρθρον 20.

Ὅταν ἐξέχωνται πάσχοντες ἀκόμη τὰς φρένας οἱ ἄνθρωποι συμφέρει, διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν τῶν ἰδίων, καὶ διὰ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν καὶ διὰ τὴν ἀστυνομικὴν καὶ δικαστικὴν ἀρχήν, νὰ γίνηται γνωστὸν ποῖος παρέλαβε καὶ τοὺς μετακόμισεν αὐτούς. Τοῦτο προβλέπει τὸ ἄρθρον 10.

Τὸ δικαίωμα τοῦ νομάρχου, νὰ διατάττῃ ἀμέσως τὴν ἔξοδον τινὸς τῶν ἐν τῷ καταστήματι, εἶναι πολὺ σπουδαῖον διὰ τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐν αὐτῷ. Ἐπειδὴ εἴτε ἐξ ἀγνοίας, εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἐνδέχεται ὁ ἰατρὸς, παρακινούμενος ὑπὸ συγγενῶν, ἢ ἄλλων ἐχόντων συμφέρον, νὰ θέλῃ νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονὴν τινος ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ὁ νομάρχης τότε, λαβὼν πληροφορίας ἀλλοθεν περὶ τῆς ὑγιείας κατασταθεὶς τοῦ ἀνθρώπου, διατάττει εὐθὺς τὴν ἔξοδον αὐτοῦ.

β'. *Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διατυπουμένης τοποθετήσεως.*

Εἰς τὰς ἀγυιὰς περιέρχονται πολλάκις ἐλεύθεροι ἄνθρωποι παραφρονοῦντες δυνάμενοι καὶ τὴν ἡσυχίαν τῶν κατοίκων νὰ τα-

ξώσι, καὶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτῶν κίνδυνον νὰ φέρωσι, καὶ γυναῖκες δύστυχήματα νὰ πρόξενήσωσι. Ὁ ἀστυνομικὸς νόμος δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν νὰ κλείσῃ μέτρα, περιορίζουσα τοὺς τοιούτους· ἀλλὰ τοῦ δικαιώματος τούτου δύναται νὰ γείνῃ κατάχρησις καὶ νὰ γείνῃ συμφορὰ συγχρόνως μεταξὺ τῆς ἀστυνομικῆς καὶ δικαστικῆς ἀρχῆς.

Τὸ ἄρθρον 13 τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς νὰ παραπέμπωσιν ἐξ οἰκείας ἀρμοδιότητος τοὺς τοιούτους φρενοβλαβεῖς εἰς τὸ κατάστημα, εἴτε ἀπηλλαγμένους εἴτε μή, προφυλάττει τὴν καὶ τοιαύτα ἐνδέχεται δυστυχήματα, ἐξασφαλίζει τὴν ζωὴν αὐτῶν τῶν πασχόντων καὶ δὲν ἀφαιρεῖ διόλου τὸ δικαίωμα τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς νὰ προβῇ εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ ἀποφάσεις της. Διὰ περιπτώσεις μάλιστα ἀσφαλείας καὶ ἐμπύρου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, τὸ δικαίωμα τῆς παραπομπῆς φρενοβλαβῶν εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ἀρέσει εἰς μόνους τοὺς νομάρχας καὶ ἐπαγγελματίας καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς δημάρχους, οἵτινες ὀφείλουσιν, ὅπου οὐχ ἧττον ὑπόκεινται εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν, νὰ λαμβάνωσι μέτρα εἰς περιορισμὸν τῶν παραλόγων, ἢ δι' ἰατρικῶν πιστοποιητικῶν ἀποδεικνυομένων ἐπικινδύνων φρενοβλαβῶν, ἐωσοῦ ἀποφασίσῃ ἡ δικαστικὴ ἀρχή.

Ἀλλὰ καὶ αἱ διάφοροι αὐτοκρατορικαὶ ἢ βασιλικαὶ ἢ τῶν ἀρχόντων τοποθετήσεις περιόλλυνται, κατὰ τὰ ἄρθρα 13, 15, 16 καὶ 17 τοῦ νομοσχεδίου, ἐὰν τὸ αὐτὸς ἐγγράψῃς, ὡς τὰ καθήκοντα καὶ ἐντάλματα ἀδύνατος ἢ κατάχρησις. Ἐν πρώτοις ἀπαιτεῖται ἀπόφασις ἰατρῶν, ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς ὁμιλῶν εἶναι τοιοῦτος παράφρων, ὥστε εἶναι ἀγὼν νὰ περιμένῃ εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ἢ ὅτι διατάττουσα τὴν τοποθέτησιν ἀρχὴ ὀφείλει νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ αἰτοῦντος τὴν παραπομπήν. Ταῦτα ὅλα ἐγγράφονται εἰς εἰδικὸν βιβλίον ὅμοιον μὲ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 7, ὁ δὲ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος ὀφείλει νὰ κάμῃ ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν φρενῶν τῶν παραπεμπομένων καὶ διὰ τοὺς τοποθετουμένους εἰδικῶν. Συγγράφονται κοινοποιοῦνται εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς ταύτας ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς οἰκείους ἢ κηδεμόνας αὐτῶν ἑκάστου τοιούτου τοποθετουμένου καὶ τὰ αἴτια, ὥστε, χρείας οὔσης, νὰ γίνηται ἡ συνήθους ἐνεργείας ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὁ νομάρχης ἔχει καὶ ἐντάλματα τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν ἔξοδον παντὸς εἰρεθέντος ὅτι ἰάθη.

Σημειωτέον ἐγγράφως διὰ τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐν

τῷ φρενοκομείῳ εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 15 ὑποχρέωσις τοῦ διευθυντοῦ, νὰ ὑποβάλλῃ καθ' ἑκάστην τριμηνίαν ἰατρικὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν φρενῶν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν εἰς τὸν νομάρχην, ὥστε οὗτος λαμβάνων γνῶσιν νὰ διατάττῃ τὴν ἔξοδον τινὸς ἰαθέντος. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῶν τριῶν μηνῶν, πρὶν ὑποβληθῇ ἡ ἔκθεσις, δύναταί τις νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὑγιής, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει κατὰ τὸ ἄρθρον 18 νὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸν νομάρχην, διὰ νὰ διαταχθῇ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ διαφορὰ πρὸς τοὺς ἰδιωτικῶς τοποθετουμένους, ὅτι ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ νομάρχου, ὁ διευθυντὴς δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ἐλεύθερον τὸν ἰαθέντα, διότι ἡ ἀρχή, ἥτις διέταξε τὴν εἰσαγωγήν του πρέπει νὰ ἔχῃ μόνη καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγωγῆς.

Μέχρι τοῦδε αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαί, ἀναγνωριζόμεναι ἐκ τοῦ νόμου νὰ περιορίζωσι τοὺς πλανωμένους ἐπικινδύνους παράφρονας, εἰσάγουσιν αὐτοὺς πολλάκις εἰς τὰ δεσμωτήρια μεταξὺ ὑποδίκων ἢ καταδίκων, ἐωσοῦ νὰ παραπέμψωσιν εἴς τινα Μονήν· πράττουσι δὲ τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει καταγώγιον ὡρισμένον δι' αὐτούς, καὶ διότι οὔτε τὰ νοσοκομεῖα δέχονται φρενοβλαβεῖς, οὔτε ὁ δῆμος ἀναγκάζεται νὰ παρέχῃ κατάλυμα εἰς τήρησιν καὶ περιποίησιν αὐτῶν. Ἕκαστος ἐννοεῖ πόσον ὁ τρόπος οὗτος προσκρούει εἰς τὴν ὑγείαν τῶν πασχόντων αὐτῶν, εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν οἰκογενειῶν, εἰς πᾶν αἴσθημα φιλανθρωπίας καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν τῆς κοινωνίας ὁλοκλήρου. Ὁ ἔχων τὴν δυστυχίαν νὰ πάθῃ κατὰ τὰς φρένας ῥίπτεται ὡς κακοῦργος μεταξὺ τῶν καταδίκων, ἔνθα ἐπαναστατεῖ ἔτι μᾶλλον τὸ πνεῦμά του, μένει ἄνευ θεραπείας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀρξαμένης τῆς νόσου, καὶ ἐντεῦθεν καθίσταται ἡ ἴασις πολλάκις ἀνέφικτος, ἡ δὲ οἰκογένεια τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἀνθρώπου, βλέπουσα οὕτως ἐκτεθειμένον τὸ μέλος αὐτῆς, προσβάλλεται καιρίως, καὶ ἡ κοινωνία, ἥτις ὀφείλει νὰ προστατεύῃ αὐτούς καὶ εἶχε συμφέρον εἰς τὴν τήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου, βλέπει ὡς θηρίον μεταχειριζόμενον ἓν τῶν μελῶν αὐτῆς, διότι ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ νοσήσῃ κατὰ τὰς φρένας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19 ἔχει σκοπὸν τὴν παῦσιν τοῦ σκανδάλου τούτου, ὁρίζουσα ὥστε οἱ πεμπόμενοι ἐξ οἰκείας ἁρμοδιότητος τῶν ἀρχῶν εἰς τὸ φρενοκομεῖον νὰ μὴ τίθενται ποτὲ εἰς τὰς φυλακάς, οὐδὲ ν' ἀναμιγνύωνται μετὰ κακούργων, ἀλλὰ νὰ εἰσάγωνται προσωρινῶς εἰς νοσοκομεῖα ἢ θεραπευτήρια, καὶ

ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα νὰ χορηγῇ κατάλυμα ὁ δῆμος. Τὰ νοσοκομεῖα δὲν δέχονται παράφρονας διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν μέσων τῆς τηρήσεως καὶ θεραπείας αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν πρόκηται μόνον περὶ τοιαύτης προσωρινῆς τοποθετήσεως, ἐωσοῦ δηλ. νὰ σταλῶσιν εἰς τὸ φρενοκομεῖον, δὲν ὑπάρχει δυσκολία τις καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ συμφέροντος τῆς κοινωνίας.

Γ'. *Γενικαὶ διατάξεις.*

Ἀνωτέρω εἴπομεν, ὅτι πολλάκις ἡ διάγνωσις τῶν ψυχικῶν νοσημάτων παρέχει πολλὰς δυσκολίας καὶ εἰς τοὺς ἐμπειροτέρους αὐτοὺς ἰατρούς, πολλῷ δὲ περισσότερον συμβαίνει τοῦτο εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας ἀκόμη τὴν δέουσαν πεῖραν καὶ ἐπιμέλειαν, μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὥστε εἶναι πολὺ εὔκολος ἡ πλάνη καὶ μάλιστα ὅταν ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀσθενοῦς ἐπισπεύδηται ὑπὸ τῶν οἰκείων. Ἡ προσωπικὴ ὅμως ἐλευθερία τοῦ πολίτου ἀσφαλίζεται ἀπὸ τοιαύτης πλάνης, διότι αἱ διοικητικαὶ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξετάσεως τῶν ἰατρικῶν πιστοποιητικῶν.

Τοῦ ἄρθρου 20 σκοπὸς εἶναι ὡσαύτως ἡ ἐξασφάλισις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου ἀπὸ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἄγνοιαν ἢ ἀπάτην τῶν ὑπαλλήλων διοικητικῶν ἀρχῶν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ γενῶνται ἀναβολαὶ ἐπιζήμιοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἢ καὶ εἰς τὸν πάσχοντα αὐτόν, ὑποχρεοῦται ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐντὸς τῆς ὡρισμένης προθεσμίας.

Ἡ ἀπαγόρευσις τοποθετήσεως φρενοβλαβοῦς εἰς νοσοκομεῖα ὡρισμένα δι' ἄλλας νόσους εἶναι πολὺ ἀναγκαία, πρῶτον διότι οἱ ἐν αὐτοῖς τιθέμενοι φρενοβλαβεῖς ὑπεκφεύγουσι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων πρὸς ὄφελος αὐτῶν τῶν ἰδίων, δεύτερον, διότι ἡ ἡσυχία τοῦ νοσοκομείου ταράσσεται καὶ οἱ λοιποὶ ἀσθενεῖς βλάπτονται, καὶ τρίτον, διότι εἰς τὰ νοσοκομεῖα δὲν ὑπάρχουσι τ' ἀπαιτούμενα πρὸς θεραπείαν τῶν παραφρόνων μέσα, καὶ οὗτοι, ὡς ὀχληροὶ μάλιστα ἀσθενεῖς, παραμελοῦνται μᾶλλον καὶ μένουσιν ἀθεράπευτοι.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τῶν ἐκ πυρετοῦ ἢ ἄλλης τινὸς νόσου ὀξείας παρακρουόντων ἢ παραφρονούντων. Ἐπειδὴ ἐναντίον ὅλων τῶν προηγουμένων διατυπώσεων πρὸς ἐγγύησιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου, δύναταί τις ἴσως νὰ γείνῃ θῦμα παρεκτροπῆς τινος τῶν ἐχουσῶν τὸ δικαίωμα τῆς τοποθετήσεως ἀρχῶν, ἢ καὶ τοῦ συμφέροντος τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, τὸ νομοσχέδιον παρέχωσεῖ ἐλευθέραν τὴν ἐξέλεγ-

ξιν εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν, ἐπιτρέπων εἰς αὐτοὺς τοὺς τοποθετημένους, εἰς τοὺς ἐπιτρόπους ἢ κηδεμόνας αὐτῶν καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους αὐτῶν νὰ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τὴν ἔξοδον αὐτῶν. Διὰ νὰ μὴ δύνηται δὲ ἡ ἐκτέλεσις καὶ ὅπως νὰ μὴ γίνωνται φυλετίσεις δημόται πρὸς βλάβην τοῦ τοποθετουμένου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπόληψιν ἴσως τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ γίνηται ἄνευ ἀναβολῆς ἐπὶ ἁπλῇ αἰτήσει, ἄνευ δημοσίας συνεδριάσεως καὶ ἄνευ αἰτιολογικοῦ, τὰ δὲ ἔγγραφα ὅλα συντάσσονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, εἰσπραττομένου ἀκολούθως τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου.

Δ'. *Διατίμησις διὰ τὴν διατήρησιν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ φρενοκομείου.*

Αἱ δαπάναι τῆς διατηρήσεως καὶ θεραπείας τῶν τοποθετουμένων ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἶναι δίκαιον νὰ ἦναι εἰ. ὅσον οὐ τῶν ἄλλα κάθιστον αἱ ἐξ αὐτῶν εἰσπράξεις καὶ τὰ συχνὰ γενναιόψυχα κληροδοτήματα ἢ ἀριερώματα δὲν ἐπαρκοῦσι, τὸ ὁποῖον ἴσως θέλει ἀναπόφευκτον τὸ ἐλλεῖπον. Τὸ ὕψος ὅμως ἑκάστου τῶν δημοσίων ταμείων δὲν θέλει εἶσθαι εὐθέως μεγάλο, καὶ πιστεύω μάλιστα, ὅτι κατὰ μικρὸν θέλει αὐξηθῆ ὁλοτελῶς, ὅταν οἱ κάτοικοι νὰ ζητῶσι τῶν πανταχοῦ Ἑλλήνων νὰ συνδράμωσι ὅλα τὰ καταστήματα, καὶ σκεπτόμενος, ὅτι καὶ ἐνῶται καὶ δῆμοι προθύμως θέλουσι συνεισφέρει εἰς τὴν εὐποιΐαν, ὅπου πολλοὶ τούτων, μὴ ἔχοντες σήμερον νὰ συνδράμωσι, κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νομοσχεδίου, τέλουσι ὑπόχρεοι μετ' οὐ πολὺ νὰ συνεισφέρωσι τὸ νομιζόμενον ποσὸν ὁλόκληρον ἢ μέρος αὐτοῦ.

Τὸ ἐν Λίγίνῃ οἰκοδόμημα τοῦ φρενοκομείου ἐπεκτείνεται, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, μένει δὲ ἀπαρατήρητος αὐτοῦ. Διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἔτους ὑπολογίσαμεν, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἐνέχῃ ἐν αὐτῷ 60 ἀρρώστους, τοὺς μᾶλλον ὀχληροὺς καὶ ἐπικινδύνους, καὶ κατὰ μικρὸν ἀκολούθως συνάγομεν τοὺς ἀσθενεῖς, ἐπιπεναζομένου καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τοῦ οἰκοδομήματος, νὰ γένῃ τύπος κ. τ. λ. ὅπως περισσοτέρως. Ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη περιλαμβάνει ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐπίπλων, σκευῶν ἐργαλείων κλπ. ὃ ἐξέλαυτα φρενοβλαβῶν εἰς, ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 16000 κατὰ τὸν γενόμενον λεπτομερῆ προϋπολογισμόν.

Συσταινομένου κατὰ πρῶτον στάδιον φρενοκομείου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ τις ἀκριβῶς τὰς παρουσιαζομένας ἄλλας ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, καὶ νὰ προσδιορίσῃ ἀκριβῶς τὸ εἶδος

καὶ τὸν ἀριθμὸν ὅλου τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ· ἀλλὰ καὶ ἀκολούθως εἶναι δύσκολον νὰ ἀριθμῇ τοῦτο διὰ παντός, ἢ τοὐλάχιστον δὲ πολλὰ ἔτη, ἐπειδὴ ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τοποθετηθησομένων ἐν γένει ἀσθενῶν καὶ ἐκ τοῦ πρακτικοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαφόρων τάξεων καὶ διαιρέσεων, εἰς ἃς οὗτοι ἀνήκουσι. Διὰ ταῦτα ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον, ἵνα μὴ ἐπαυξηθῶσι σημαντικὰ προσκόμματα ἢ ὑπαρξις τοῦ φρενοκομείου, νὰ ὁρισθῇ διὰ τοῦ Νόμου τὸ ἀνώτατον προσωπικόν, ὡς σταθερόν, τοῦ δὲ ὑποδεεστέρου ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος νὰ ὁρίζηται διὰ Β. Δ. κατάγματος.

Τὸ ἀνώτατον προσωπικόν, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, συνίσταται, εἰς ἕνα ἰατρόν, ὅστις θέλει εἶσθαι καὶ διευθυντής, εἰς ἕνα δεύτερον ἰατρόν, ἵνα ἰσχύῃ καὶ ἕνα οἰκονόμον.

Ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήματος συμφέρει νὰ ἦναι ὁ ἰατρὸς αὐτὸς ἀπέδειξε παντοχοῦ ἡ πεῖρα, καὶ διὰ τὰς εἰδικὰς γνώσεις καὶ διὰ τὴν συνάφειαν τῆς ὑπηρεσίας. Εἰς τὸν ὃν τὸν αὐτὸν εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ ἡ πρόσληψις καὶ ἐπιμέλεια ὅλων τῶν δυστυχῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἀνθρώπων ὁ ἰατρὸς οὗτος ἔχει ὑπεροχὴν πολυσχύρου καὶ ἐπιμόχθου, ἔχει εἰδήσεις ἀναγκαίας, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὠφελίμους εἰς τὴν ἰατρικὴν του πρᾶξιν, ἀπασχολούμενος ὡς ἐν εἰς τὸν ἁπλούστατον τῶν ἀναπτερωμένων εἰς ὃ ἐν χρεῶν καὶ κατοικεῖν ἐν τῷ καταστήματι. Ἰατρὸς λοιπόν, ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα νὰ διευθύνῃ τοιοῦτον καταστῆμα, πρέπει νὰ ἀντιμισθοῦται ἀναλόγως. Ἐπειδὴ δ' ἀμέσως ὁ ἐνόντων νὰ ἐμπέσῃ δύσκολος περὶ τούτου ὁ ἰατρὸς ἐπειδὴ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δίδωσιν αὐτῷ μισθὸν μέχρι τὸ πολὺ τριακοσίων δραχμῶν, ἀναλόγως τῶν χρησιμοτήτων καὶ ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος αὐτοῦ.

Δευτέρου ἰατροῦ εἰς τὸ καταστῆμα κατ' ἀρχὰς δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἀκολούθως δέ, ἐὰν εἰσαγθῶσι πολλοὶ κάτοικοι ἢ ἐὰν ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας γένῃ ἀναγκαῖος καὶ πρόσθετον ἀκόμη ἰατρικὸν προσωπικόν, ἡ Κυβέρνησις πάντοτε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ διορίζῃ αὐτὸν ἐνόσῳ εἶναι χρεία, ἵνα ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ καταστήματος.

Ὁ οἰκονόμος, ἔχων τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ καταστήματος, πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ πρόσφορα εἰδήματα τροφῆς καὶ ἐνδύσεως διὰ τὸν ἐπαρκῆ τοιοῦτον ὑπηρεσίας. Τοιοῦτος δὲ ὑπάλληλος δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ μισθὸν ὀλιγώτερον τῶν διακοσίων δραχμῶν.

Τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖ νὰ διαγένωνται ὅλοι οἱ

ανωτέρω μνησθέντες ὑπάλληλοι σταθερῶς ἐν τῷ καταστήματι, καὶ διὰ τοῦτο παραχωρεῖται εἰς αὐτοὺς δωρεὰν ἡ κατοικία ἐν αὐτῷ.

Ἡ καθημερινὴ δαπάνη τῆς θεραπείας καὶ διατηρήσεως ἑκάστου ἀρρώστου, θέλει λογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενομένων ἐξόδων, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένοι πρέπει νὰ διαιρῶνται εἰς διαφόρους τάξεις, κατὰ τὴν εὐπορίαν ἢ ἀπορίαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς διαμονῆς καὶ ὑπηρεσίας αὐτῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ διακῶς τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον, πρέπει νὰ πληρόνῃ ἕκαστον ἄτομον, ἀλλὰ θέλει γενῇ διατίμησις τῶν ἐξόδων ἑκάστης τάξεως καὶ διατηρήσεως, ἥτις, κατὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης, θέλει μεταβάλλεσθαι ἑκάστοτε διὰ Β. Διατυπωμάτων.

Αἱ διατάξεις τῶν λοιπῶν ἄρθρων τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου εἶναι ἀρκετὰ σαφεῖς, ὥστε νομίζω ὅτι δὲν ἔχουσι χρείαν ἐπεξηγήσεων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὡς ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΠΟΤΛΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Α'. Σύστασις καὶ προορισμὸς τοῦ Φρενοκομείου.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ καθιστᾷ καὶ συντηρῇ δημοσίᾳ δαπάνῃ ἓν ἢ πλειότερα, ἀναλόγως τῶν ὑπαρχουσῶν ἀναγκῶν, φρενοκομεῖα πρὸς συντήρησιν καὶ θεραπείαν φρενοβλαβῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ φρενοκομεῖα ταῦτα τίθενται ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ἀρμόδιος Νομάρχης, εἴτε ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, εἴτε ὁ παρὰ τοῦ Νομάρχου, ἢ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, διοριζόμενος πρὸς τοῦτο, ὁ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ὁ ἁρμόδιος εἰρηνοδίκης, ὡς καὶ ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου, ὀφείλουσι νὰ ἐπισκέπτωνται ἐν ἀπροσδιορίστῳ ἕκαστος χρόνῳ τὰ Φρενοκομεῖα, οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν ἀναγκαίως, ὁ δὲ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν πρωτοδικῶν κατὰ πᾶσαν ἑξαμηνίαν τοὐλάχιστον. Οἱ δήμαρχοι τῶν ἄλλων δήμων ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπισκέπτωνται ὡσαύτως τὰ Φρενοκομεῖα, ὅταν εὑρίσκωνται ἐν αὐτοῖς συνδυαζόμεναι τῶν πάσχοντες.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις των οἱ μνησθέντες ὑπάλληλοι καὶ οἱ δήμαρχοι θέλουσιν ἐξετάζει ἂν ὑπάρχωσι παράπονα καὶ θέλουσι ζητεῖ καὶ λαμβάνει πάσας τὰς πληροφορίας, ὅσαι τείνουσιν ἵνα καταστήσωσι γνωστὴν τὴν κατάστασιν τῶν ἐν τῷ καταστήματι νοσηλευομένων.

Β'. Περὶ τοποθετήσεως τῶν φρενοβλαβῶν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ.

Α'. Περὶ τῶν κατ' αἴτησιν τοποθετήσεων.

Ἄρθρον 4.

Οὐδένα φρενοβλαβῆ δύναται ὁ διευθυντὴς φρενοκομείου νὰ παραδεχθῇ ἐν τῷ καταστήματι κατ' αἴτησιν ἰδιωτῶν, ἐὰν δὲν παραδοθῶσιν εἰς αὐτὸν τ' ἀκόλουθα ἔγγραφα.

1) Αἴτησις γραπτὴ πρὸς παραδοχὴν, δηλοῦσα τὸ ὄνομα, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τε αἰτοῦντος καὶ τοῦ ἀρρώστου, καὶ προσέτι τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας μεταξὺ τοῦ αἰτοῦντος καὶ τοῦ πάσχοντος, ἢ τοιαύτης μὴ ὑπαρχούσης, τὸ εἶδος τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων.

Ἡ αἴτησις αὕτη θέλει εἶσθαι ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος, καὶ ἂν οὗτος ἦναι ἀγράμματος, θέλει παραδίδεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀνυπόγραφος εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ ἀστυνόμον, ὅστις θέλει συντάσσει περὶ τούτου ἔκθεσιν.

Ὅταν αἴτησις πρὸς παραδοχὴν δίδηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ φρενοκομείου, οὗτος ὀφείλει, ὑπ' εὐθύνην του νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ αἰτοῦντος.

Ἐὰν ἡ αἴτησις γενῇ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἀπηγορευμένου, ὁ

αὐτῶν ὁ ἧττον νὰ συνάψῃ ἀπόσπασμα τῆς περὶ ἐπιτροπείας διαστολῆς ἀποφάσεως.

2) Ἱστορικὴ τοῦ ἰατροῦ, δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ ἀρρώστου, περιγράφουσα τὰς λεπτομερείας τῆς νόσου αὐτοῦ, καὶ ἐξαιτοῦσα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ θεραπευθῇ ἐν φρενοκομείῳ καὶ ν' ἀποκλεισθῇ ἐν αὐτῷ.

Αἱ πιστοποιήσεις αὗται εἶναι ἀπαράδεκτοι, ἐὰν παρέλθωσιν εἴκοσιν ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως μέχρι τῆς παραδόσεώς των εἰς τὸ διευθυντήριον τοῦ φρενοκομείου καὶ ἐὰν ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἰατρῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ἢ συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγχιστείας μέχρι δευτέρου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, μετὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν παραδοχὴν τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἢ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἰατρῶν.

3) Ἐξωτερικὸν διαβατήριον ἢ πᾶν ἄλλο ἔγγραφον χρήσιμον εἰς διαπίστωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ ἀρρώστου.

Πάντα τ' ἀνωτέρω ἔγγραφα θέλουσι σχολιασθῇ λεπτομερῶς παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ φρενοκομείου ἐν εἰδικῷ βιβλίῳ· τοῦτο δὲ καὶ ἔκθεσις τοῦ ἰατροῦ τοῦ φρενοκομείου δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ εἰσελθόντος ἀρρώστου. Τέλους πάντων πρέπει παρὰ τοῦ διευθυντοῦ ἐντὸς 21 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἀρρώστου νὰ δοθῇ εἰς τὸν Νομάρχην.

Ἄρθρον 5.

Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων ὁ Νομάρχης ὀφείλει νὰ καὶ εἰσιὼν ἐπισήμως τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τε εἰσαχθέντος ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἀρρώστου καὶ τοῦ αἰτήσαντος τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, καὶ, καθὼς καὶ τὴν διαγνωσθεῖσαν ψυχικὴν νόσον τοῦ εἰσαχθέντος· α) εἰς τὸν εἰσαγγελέα τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδίκων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ φρενοκομεῖον καὶ ἐκείνου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν κατοικίαν του ὁ ἄρρωστος, καὶ β) εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου εἰς ὃν ἀνήκει οὗτος.

Ἄρθρον 6.

Δεκαπέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐν τῷ φρενοκομείῳ παραδοχῆς τοῦ ἀρρώστου ὁ διευθυντὴς πέμπει εἰς τὸν Νομάρχην λέχη ἐκθεσιν τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος, ἐν ᾗ οὗτος ἐπιβεβαιοῖ καὶ ἢ ἀνορθοῖ, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, τὰ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐκθέσει τοῦ δηλωθέντα.

Ἄρθρον 7.

Ἐν τῷ φρενοκομείῳ τηρεῖται βιβλίον πρωτοκόλλου καὶ μανο-

γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἐν ᾧ ἐγγράφονται ἀμέσως ἅμα τῇ παραδοχῇ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαχθέντων, τὸ ὄνομα τὸ ἐπώνυμον τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἡλικία καὶ ἡ κατοικία αὐτῶν τε ὡς καὶ τῶν αἰτησάντων συγγενῶν ἢ μὴ συγγενῶν, τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς τοποθετήσεως· γίνεται δὲ ἐν αὐτῇ μνεία τῆς ἀπαγορεύσεως ἀπομάκρυνσιν, ἐὰν τοιαύτη ἐξεδόθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου· μετεγγράφονται δ' ἐπίσης ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ α. ἡ ἐν τῇ πρὸς παραδοχὴν αἰτήσει συνταχθεῖσα ἰατρικὴ πιστοποίησις β'. αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄρθρα 4 καὶ 6 ὑποβληθεῖσαι εἰς τὸν Νομάρχην ἐκθέσεις τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος.

Ὁ ἰατρὸς τοῦ φρενοκομείου ὀφείλει νὰ σχολιάσῃ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, καθ' ἕκαστον μῆνα τοὐλάχιστον, τὰς γενομένας μεταβολὰς εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν ἑκάστου ἀρρώστου ἰδίως δὲ εἰς τὴν ἴασιν. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ βεβαιοῦται καὶ ἡ ἔξοδος ἢ ὁ θάνατος αὐτοῦ, οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐπισκεπτόμενοι τοὺς ἀρρώστους καὶ τὸ καταστημα ὀφείλουσι μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἐπισκέψεως των νὰ ἐξετάζωσι τὸ εἰρημένον βιβλίον, καὶ δηλοῦντες ἐν αὐτῷ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπισκέψεως καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς τυχὸν παρατηρήσεις των νὰ ὑπογράφωνται ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρον 8.

Πᾶς ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαγόμενος ἄρρωστος μένει ἐλεύθερος ἐκθὺς, ὅτε ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος δηλώσῃ, ἐν τῷ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον βιβλίῳ, ὅτι ἰάθη.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ φρενοκομείου ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως εἰς τὸν Νομάρχην τὴν γραφεῖσαν ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ τῆς ἴάσεως τοῦ ἀρρώστου δήλωσιν τοῦ ἰατροῦ· ἐὰν δ' ὁ ἰαθεὶς ἦναι ἀνήλιξ ἢ ἀπαγορευμένος, ὁ Νομάρχης ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως τὴν ἰατρικὴν δήλωσιν εἰς ἐκείνους, εἰς οὓς, κατὰ τὸ ἄρθρον 12, ὁ ἰαθεὶς πρέπει νὰ παραδοθῇ, καὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν κατοικίαν του.

Ἄρθρον 9.

Πᾶς ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαχθεὶς ἄρρωστος μένει ὡσαύτως ἐλεύθερος καὶ πρὸ τῆς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον περὶ ἰάσεως δηλώσεως τοῦ ἰατροῦ, εὐθὺς ὅτε ζητήσῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ εἷς τῶν ἑξῆς·

α) Ὁ παρὰ τοῦ δικαστηρίου διορισθεὶς ἐπίτροπος τοῦ φρενοβλαβοῦς.

ϛ') Ὁ σύζυγος ἢ ἡ σύζυγος·

γ') Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σύζυγος, οἱ ἀνιόντες καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων οἱ ἀμέσως κατιόντες συγγενεῖς·

δ') Ὁ ὑπογράψας τὴν πρὸς παραδοχὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ αἴτησιν, πλὴν ἐάν τις τῶν συγγενῶν ἐδήλωσεν, ὅτι, ἐναντιοῦται εἰς τὸ νὰ ἐπιτραπῇ τοῦτο ἄνευ συναινέσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου·

ε') Τέλος, πᾶς λαβὼν εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολὴν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

Ἐὰν προκύπτῃ ἐξ ἀντιρρήσεως, κοινοποιηθείσης εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος ὑπό τινος τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐχόντων τὸ δικαίωμα, ὅτι ὑπάρχει διαφωνία, εἴτε μεταξὺ τῶν ἀνιόντων, εἴτε μεταξὺ τῶν κατιόντων, εἴτε μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν, τότε προκαλεῖται ἐπὶ τῆς διαφωνίας ταύτης ἡ ἀπόφασις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

Τοῦ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ δ' ἀνήλικος ἢ ἀπηγορευμένου ἀρρώστου μόνος ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ Φρενοκομείου ἀπόλυσιν. Ὅσάκις ὁ ἰατρὸς τοῦ Φρενοκομείου νομίσῃ, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν φρενῶν τοῦ ἀρρώστου δύναται να ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν, ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν, ὁ διευθυντὴς θέλει προηγουμένως κοινοποιεῖ τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ ἰατροῦ εἰς τὸν νομάρχην, ὅστις δύναται νὰ διατάξῃ νὰ μένῃ ἐν τῷ φρενοκομείῳ ὁ ἄρρωστος καὶ νὰ μὴ ἐξέλθῃ ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐγκρίτεως αὐτοῦ, ἐκτελουμένων περαιτέρω τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 16.

Ἐὰν δὲ ὁ νομάρχης δὲν ἀπαντήσῃ εἰς τὴν κοινοποίησιν τοῦ διευθυντοῦ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει νὰ παραδίδῃ τὸν ἄρρωστον εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἔξοδον αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἀρρώστου, ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ, τὸν νομάρχην, γνωστοποιῶν αὐτῷ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα καὶ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν παραλαβόντων τὸν ἄρρωστον, τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου του, καὶ ἐὰν γνωρίζῃ τὸν τόπον, ἔνθα ἔρχονται νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν οἱ παραλαβόντες, ὁ δὲ νομάρχης εἰδοποιεῖ, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διευθυντοῦ, τὰς ἀναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἀρχάς, ὧν ἡ δημοτικὴ εἰδοποιεῖ ἀμέσως τὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐξελθών.

Ἄρθρον 11.

Ὁ Νομάρχης δύναται πάντοτε νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον ἔξοδον τῶν κατ' αἴτησιν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσηγμένων.

Ἄρθρον 12.

Οἱ ἀπηγορευμένοι παραδίδονται εἰς μόνους τοὺς ἐπιτρόπους των, οἱ δὲ ἀνήλικες εἰς ἐκείνους, ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐπιμέλειαν τῶν ὁποίων διατελοῦσι.

Β'. Περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διαταττομένων τοποθετήσεων.

Ἄρθρον 13.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁ διευθυντὴς αὐτῆς, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ νομάρχαι καὶ οἱ ἔπαρχοι διατάττουσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τοιούτων, ὅταν ἡ φρενοβλάβεια αὐτῶν δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν, ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν.

Αἱ διαταγαὶ τῶν μνησθεισῶν ἀρχῶν πρέπει νὰ ἦναι ἠτιολογημέναι καὶ νὰ περιέχωσι τοὺς λόγους, οἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ· αὗται δὲ, καὶ αἱ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 15, 16, 17 καὶ 19 ἐκδιδόμεναι, ἐγγράφονται ἐν βιβλίῳ ὁμοίῳ μετὰ τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7, τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος εἰσαγωγῆς τῶν ἀρρώστων.

Ἄρθρον 14.

Ὅταν ἐκ τῆς φρενοβλαβείας τινὸς ἐπίκειται κίνδυνος, εἴτε δι' ἰατρικοῦ ἀποδεικτικοῦ βεβαιούμενος, εἴτε πασίδηλος, δύνανται καὶ οἱ δήμαρχοι τῶν δήμων, οἵτινες δὲν εἶναι πρωτεύουσαι ἐπαρχείων ἢ νομαρχιῶν, νὰ διατάξωσι προσωρινὰ μέτρα περὶ τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἀλλ' ὀφείλουσιν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ν' ἀναφέρωσιν εἰς τὸν ἔπαρχον, ὅστις ἀποφασίζει ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 15.

Κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα ἑκάστης τριμηνίας, ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ πέμπῃ εἰς τὸν νομάρχην ἔκθεσιν τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος περὶ τῆς καταστάσεως τῶν τηρουμένων ἐν αὐτῷ ἀρρώστων, περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς νόσου καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς θεραπείας. Ἐπὶ τῇ βάσει δ' αὐτῆς ὁ νομάρχης ἀποφασίζει περὶ ἑκάστου ἰδίᾳ, ἐὰν πρέπῃ νὰ διατηρηθῇ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ ἢ νὰ ἐξέλθῃ.

Ἄρθρον 16.

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 9 § Α, ὁ νομάρχης δύναται, κατὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 εδ. 2 διαγεγραμμένους τύπους, νὰ ἐκδώσῃ εἰδικὴν δ' ἀπαγ/ην, ἀπαγορεύουσαν τὴν ἔξοδον τοῦ ἀσθενοῦς, ἀνευ τῆς ἀδείας του, εἰμὴ μόνον χάριν τῆς τοποθετήσεως του εἰς ἄλλο κατάστημα· ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην.

Ἄρθρον 17.

Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 13, 14, 15 καὶ 16 διαταγαὶ τῆς ἀρχῆς, θέλουσι κοινοποιεισθαι εἰς τας ἐν τοῖς § § α. καὶ β. τοῦ ἄρθρου 5 σημειουμένας ἀρχάς· οἱ δὲ δήμαρχοι τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν ἀρρώστων θέλουσιν εἰδοποιεῖ ἀμέσως τὰς οἰκογενείας των.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς θέλει εἰδοποιεῖ ὡσαύτως τὸν Νομάρχην Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ὁπόταν διατάττει τὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ τοποθέτησιν φρενοβλαβοῦς.

Αἱ περὶ προθεσμιῶν καὶ τοῦ τρόπου τῶν κοινοποιήσεων διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω κοινοποιήσεων.

Ἄρθρον 18.

Ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι, τῷ μεταξὺ τῶν γινομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 15 ἐκθέσεων, ὁ ἰατρὸς δηλώσῃ ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 βιβλίῳ, ὅτι φρενοβλαβὴς τις δύναται νὰ ἐξέλθῃ, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 39 ὁριζομένῃ ποινῇ, ν' ἀναφέρῃ ἀμέσως εἰς τὸν Νομάρχην, ὅστις διατάττει τὴν ἔξοδόν του ἀνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 19.

Οἱ πεμπόμενοι εἰς Φρενοκομεῖον, κατὰ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 ἀρρώστοι, τοποθετοῦνται πρωτοφανῶς ἐντὸς τῶν πολιτικῶν νοσοκομείων ἢ θεραπευτηρίων. Ἐν ἐλλείψει τοιούτων, οἱ ἀρμόδιοι δήμαρχοι προμηθεύουσιν ἰδίων πρὸς προσωρινὴν διατροφὴν των αἴκημα. Ἐπ' οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἵνα φρενοβλαβεῖς τοποθετῶνται ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἢ μεταγωνται μετὰ ὑποδίκων ἢ κατακλείστων.

Ἄρθρον 20.

Ὁ Νομάρχης ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ τῆς ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετήσεως, τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκεῖθεν ἐξόδου, ἢ περὶ τῆς ἀπολύσεως παντὸς ἀρρώστου.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ ἢ τροποποιῇ, ἢ καὶ ν' ἀκυρώνῃ τὰς διαταγὰς τῶν Νομαρχῶν,

τοῦ διευθυντοῦ τῆς διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἐπάρχων· ἀλλ' ὀφείλει ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀναφορᾶς των, νὰ κοινοποιήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀπόφασιν ἠτιολογημένην. Ἐὰν ὅμως ὁ Ὑπουργὸς κρίνῃ ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσῃ καὶ ἄλλην ἰατρικὴν γνωμοδότησιν, δύναται ν' ἀναβάλῃ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ 15 τὸ πολὺ ἡμέρας, ἀλλ' ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς τὸ μέτρον τοῦτο. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἢ τῆς δεκαπενθημέρου, ὅταν προσκληθῇ καὶ ἄλλη ἰατρικὴ γνωμοδότησις, ἄνευ ἀποκτήσεως τοῦ ὑπουργοῦ, ἐκτελεῖται ἡ ἀπόφασις τῶν ἀνωτέρω μνησθεισῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρον 21.

Ἀπαγορεύεται ἡ τοποθέτησις καὶ διατήρησις φρενοβλαβῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις, τοῖς δι' ἄλλας νόσους καθεστημένοις· οἱ δὲ παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην προϊσταμένοι τῶν νοσοκομείων καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 31.

Ἄρθρον 22.

Πᾶς τοποθετημένος ἢ κρατούμενος ἐν Φρενοκομείῳ, ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ, καὶ πᾶς συγγενὴς ἢ φίλος ἔχουσι δικαίωμα κατὰ πάντα χρόνον ν' ἀποταθῶσι πρὸς τὸ πρωτοδικεῖον, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ Φρενοκομεῖον, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὰς ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις, ἐὰν εὕρῃ τὴν αἴτησιν βάσιμον, διατάττει τὴν ἄνευ ἀναβολῆς ἔξοδον αὐτοῦ.

Οἱ αἰτήσαντες τὴν παραδοχὴν τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἐξ ἐπαγγέλματος δὲ καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς, ἔχουσιν ὡσαύτως τὸ αὐτὸ δικαίωμα.

Ἐὰν δ' ὁ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ τοποθετημένος ἦναι δικαστικῶς ἀπηγορευμένος, τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει μόνος ὁ κηδεμὼν αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐφ' ἁπλῇ ἀναφορᾷ ἐν συμβουλίῳ ἀμέσως καὶ ἄνευ αἰτιολογίας.

Ἡ ἀναφορά, ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ τὰ ἄλλα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα θέλει προκαλέσει ἡ αἴτησις, συντάσσονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Φρενοκομείου ν' ἀρνῆται, ἢ ἐμποδίσῃ ἀναφορὰν ἢ αἴτησιν, διευθυνομένην πρός τινα δικαστικὴν ἢ διοικητικὴν ἀρχήν, ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 ὁριζομέναις ποιναῖς.

Ἄρθρον 23.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει ν' ἀπολύσῃ ἀμέσως

τοῦ καταστήματος πάντα ἐν αὐτῷ τοποθετημένον, ἢ κρατούμενον, εὐθὺς ὅτε διατάξῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ὁ Νομάρχης, κατὰ τὰ ἄρθρα 11, 15, καὶ 18, ἢ τὸ δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 22, καθὼς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9. Ὁ παραβαίνων τὴν διάταξιν ταύτην ὑπόκειται εἰς τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 327 τοῦ ποινικοῦ νόμου ποινάς.

Ἄρθρον 24.

Διὰ Βασ. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ ἥτε ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία τοῦ Φρενοκομείου καὶ αἱ πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρον 25.

Ἐνόσῳ δὲν ἐπαρκῶσιν αἱ ἐκ τῶν πληρονομένων ὑπὸ τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένων ἀῤῥώστων εἰσπράξεις, καὶ τὰ ἐκ τῆς προσκτηθησομένης τυχὸν ὑπ' αὐτοῦ περιουσίας ἔσοδα, τὸ δημόσιον θέλει καταβάλλει κατ' ἔτος τὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πρὸς συντήρησιν τοῦ τε καταστήματος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευομένων ἀπαιτουμένης ἐτησίας δαπάνης.

Ἄρθρον 26.

Διὰ τὴν πρώτην ἀποκατάστασιν τοῦ φρενοκομείου καὶ τὴν προμήθειαν ἐπίπλων, σκευῶν, ἐνδυμάτων, ἐργαλείων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων εἰς αὐτό, ἐπιτρέπεται νὰ δαπανηθῶσιν ἐφ' ἅπαξ μέχρι δέκα καὶ ἓξ χιλιάδων δραχμῶν.

Ἄρθρον 27.

Πρὸς διοίκησιν τοῦ καταστήματος, νοσηλείαν τε καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἐν αὐτῷ ἀσθενῶν διορίζονται·

ἀ.) Εἷς διευθυντής, ὅστις θέλει εἶσθαι ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα μέχρι δραχμῶν τὸ πολὺ 300.

β'.) Εἷς δεύτερος Ἰατρός, ἐὰν καὶ ὅταν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη τοιούτου, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχμῶν 150·

γ'.) Εἷς οἰκονόμος ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχ. 200·

δ'.) Εἷς Ἱερεὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 80.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, πλὴν τοῦ Ἱερέως, κατοικοῦσιν ἐν τῷ καταστήματι ἄνευ πληρωμῆς· χορηγεῖται δ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐν τῷ καταστήματι ὑλικοῦ καὶ ὁ νυκτερινὸς φωτισμὸς καὶ ἡ κατὰ τὸν χειμῶνα θέρμανσις.

Ἄρθρον 28.

Ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ καταστήματι προσωπικοῦ θέλει ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος· ἀλλ' ὁ μὲν ἀριθμὸς αὐτῶν θέλει αὐξομειοῦσθαι, προσδιοριζόμενος ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν νοσηλευομένων, ὁ δ' ἀνώτατος ὅρος τῆς κατὰ μῆνα ἀντιμισθίας, ἥτις δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς ἕκαστον αὐτῶν, δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰς δραχ. 100.

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τό τε λογιστικὸν τοῦ Φρενοκομείου καὶ ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 29.

Τὰ ἔξοδα τῆς διατηρήσεως, διαμονῆς καὶ θεραπείας τῶν ἐν τῷ Καταστήματι φρενοβλαβῶν εἶναι εἰς βάρος αὐτῶν, ἢ, ὅταν οὗτοι δὲν ἔχωσιν ἰδίαν περιουσίαν, εἰς βάρος τῶν κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον ὀφειλόντων νὰ χορηγῶσιν αὐτοῖς ἔξοδα διατροφῆς. Ἐν ἐλλείψει, ἢ ἀπορίᾳ τοιούτων, τὰ ἔξοδα ταῦτα καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, εἰς οὓς ἀνήκουσι, κατὰ τὸ ἄρθρον 11 § 1 τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Ἐὰν τὰ εἰσοδήματα τινῶν δήμων δὲν ἐπαρκῶσιν εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ὅλου, ἢ μέρους τῆς δαπάνης ταύτης, τὸ δημόσιον θέλει χορηγεῖ διὰ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τὴν ἀπαιτουμένην εἰς ἀπόρους δήμους βοήθειαν, πρὸς ἀπότισιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῆς ἕνεκα τούτου ὀφειλῆς αὐτῶν.

Τὰ ἔξοδα πρὸς μεταγωγὴν εἰς τὸ Φρενοκομεῖον τῶν φρενοβλαβῶν, τοὺς ὁποίους ἀποστέλλουσιν αἱ ἀρχαί, κατὰ τὸ ἄρθρον 13, θέλουσι προκαταβάλλεσθαι ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδεικτικῶν ὑποβαλλομένων παρὰ τῶν ἀποστελλουσῶν αὐτοὺς ἀρχῶν, ἀλλὰ θέλουσι λογίζεσθαι εἰς βάρος τῶν ἀῤῥώστων, κατὰ τὸν § ά. τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἡ εἰσπραξις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πληρωτέων ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν δήμων θέλει γίνεσθαι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον.

Ἄρθρον 30.

Διατίμησις τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς διατήρησιν, διαμονὴν καὶ νοσηλείαν ἑκάστου τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένων ἀῤῥώστων θέλει συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ διὰ Βασ. Διατάγματος· ἐπὶ τῇ βάσει δ' αὐτῆς θέλουσι προσδιορίζεσθαι τὰ εἰς τὸ φρενοκομεῖον πληρωτέα παρ' ἑκάστου τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ὑποχρέων.

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 31.

Αἱ παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4, 5, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 8, § ϛ'. τῶν ἄρθρων 10, 12, 15, 16, 18 καὶ 21

καὶ τοῦ τελευταίου § τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ παρόντος νόμου, αἱ γινόμεναι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Φρενοκομείου, τῶν ἰατρῶν τοῦ καταστήματος, ἢ τῶν ὑπευθύνων προϊσταμένων νοσοκομείων δι' ἄλλα νοσήματα, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως ἀπὸ πέντε ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἀπὸ πεντήκοντα μέχρι δύο χιλιάδων δραχμῶν, ἢ διὰ τῆς ἑτέρας τῶν δύο τούτων ποινῶν.

Ἐὰν δέ τις τῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλεται ὑβριστικῶς ἢ κακοποιῇ τινα τῶν ἐν τῷ καταστήματι νοσηλευομένων τιμωρεῖται μὲ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 473 τοῦ ποινικοῦ Νόμου ὁριζομένην ποινήν.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Κληρωθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Διαμάντη καὶ Κ. Δημητροπούλου, ἡ ἐκλογὴ Λεβαδείας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Ἀντ. Γεωργαντᾶ, γενομένου γερουσιαστοῦ, ἔλαχεν εἰς τὸ τμῆμα Δ'.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΔΙΛΙΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλαισπίνης,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'.

τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Γ. Διαμάντην, Γ. Δελένδαν, Ν. Ἀθανασίου καὶ Ν. Γουλανδρῆν, ἐχορηγήθη μηνιαῖα ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδια α') περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἀποζημιώσεων καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῶν γραφείων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τῆς λήξεως ἑκάστης συνόδου· β') περὶ μεταθέσεως τῆς πιστώσεως τῶν γερουσιαστικῶν συντάξεων· γ') περὶ ἀνα-

πληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 15000 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1860· δ') περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 69,000 τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1861 πραγματοποιηθείσης ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν καὶ ε') περὶ νέου διοργανισμοῦ δασονομείων τοῦ Κράτους μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων· ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ἐγκλεῖστον Νομοσχέδιον περὶ καταλογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Μόνος λόγος ὅστις μὲ ὑπαγόρευσε νὰ προκαλέσω τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι ὁ τῆς λογιστικῆς τάξεως, διότι συμπιπτούσης τῆς μεγαλειτέρας χρονικῆς διαρκείας τῶν συνόδων κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τῆς συγκλέσεως αὐτῶν, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον καὶ χάριν τῆς συμφωνίας αὐτῆς τῶν ἀπολογισμῶν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων πρὸς τοὺς δημοσίους ἀπολογισμοὺς νὰ καταλογίζωνται αἱ δαπάναι αὐτῶν ἐν γένει εἰς τὴν χρῆσιν τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ἔτος τῆς λήξεως ἑκάστης Συνόδου.

Παρακαλῶ ἐπομένως ὑμᾶς ὅπως περιβάλητε τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον διὰ τῆς λευκῆς ὑμῶν ψήφου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

ΟΘΩΝ κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθῆναι τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ τὰ ἔξοδα τῶν γραφείων αὐτῶν, καταλογίζονται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τῆς ὁμωνύμου μὲ τὸ ἔτος καθ' ὃ λήγει ἑκάστη σύνοδος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ὁ νόμος περὶ ἀπονομῆς συντάξεων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν Γερουσιαστῶν ἐψηφίσθη μετὰ τὴν κύρωσιν τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Κράτους διὰ τὰ ἔτη 1861 καὶ 1862.

Τοῦ προκειμένου δὲ νόμου ἐφαρμοζομένου ἀπὸ τοῦδε, ἡ ὑπηρεσία ἔχει ἀνάγκην διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπονεμομένων συντάξεων, πιστώσεων, μὴ προβλεφθεισῶν ἐν τοῖς εἰρημένοις προϋπολογισμοῖς· ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ ὑποβαλλόμενον κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. νομοσχέδιον, ζητεῖται ἔνθεν μὲν ἡ μεταφορὰ δραχ. 15000 ἐκ τοῦ Κεφ. ς'. ἄρθρ. 2 «Ἀποζημιώσεις Γερουσίας» τῆς χρήσεως 1861 εἰς τὸ Κεφ. 3 ἄρθρ. 4. «Συντάξεις Πολιτικαὶ» ἔνθεν δὲ ἡ χορηγία ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 40,000 ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἄρθρου τῆς χρήσεως 1862, τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Ὑπουργείου, καὶ παρακαλῶ κατὰ συνέπειαν τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ,
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Κεφ. 5 ἄρθρον 2 «Ἀποζημιώσεις Γερουσίας» τῆς χρήσεως 1861 μετατίθεται ποσότης δραχ. δεκαπέντε χιλιάδων ἀριθ. 15,000 εἰς τὸ Κεφ. 3 ἄρθρον 4 «Πολιτικαὶ Συντάξεις» πρὸς πληρωμὴν τῶν συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Γερουσιαστῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἀνοίγεται πίστωσις ἐκ δραχ. τεσσαράκοντα χιλιάδων ἀριθ. 40,000 ἐπὶ τοῦ Κεφ. 3 ἄρθρ. 4 «Πολιτικαὶ Συντάξεις», τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1862 πρὸς πληρωμὴν τῶν συντάξεων τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ συνταξιούχων διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1862.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Διὰ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1860 ἐψηφίσθη διὰ τὰ ποσοστὰ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν κεφάλ. 10 ἄρθρον 8 πίστωσις ἐκ δραχ. . . . . 30,000.

Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπήρκεσε διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ποσοστῶν αὐτῶν, ἐνεκρίθη διὰ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως τῆς 7 Αὐγούστου 1861 νόμου ΧΝΗ', προσθήκη ἐκ δρ. . 10,000

Τὸ ὅλον δρ. . . . 40,000

Ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἤρκεσε νὰ ἀπαντήσῃ τὴν τελείαν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων αὐτῶν καὶ ἀπαιτεῖται εἰσέτι πίστωσις δραχ. . . . . 3,500.

Τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν παρουσιάζουν καὶ αἱ ἀποδοχαὶ χαρτοσήμου κεφάλ. 11 ἄρθρ. 7, μολονότι εἰς τὴν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ψηφισθεῖσαν πίστωσιν ἐκ δρ. . . . 400,000 προσετέθη καὶ τὸ διὰ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως τῆς 7 Αὐγούστου 1861 νόμου ΧΝΗ' ἐγκριθὲν ποσὸν ἐκ 70,000

Τὸ ὅλον δρ. . . . . 470,000.

Πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν χαρτοσήμου κατὰ τὰς εἰς τὸ ὑπουργεῖον καταστάσεις τῶν ταμείων τοῦ Κράτους ἀπαιτεῖται νέα πίστωσις ἐκ δραχ. 11,500.

Δι' ἀμφότερα τὰ ποσὰ ταῦτα λαμβάνω τὴν τιμὴν κατ' διαταγὴν τῆς Α. Μ. νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ συνημμένον νομοσχέδιον ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως καὶ νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐπιψηφίσητε αὐτὸ τὸ ταχύτερον, καθόσον μετ' οὐ πολὺ λήγει ἡ χρῆσις τοῦ 1860 εἰς ἣν πρέπει νὰ καταλογισθῶσι τὰ προκείμενα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῆς φύσεως των μακρὰν τοῦ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιβαρύνοντα πράγματι τὸν προϋπολογισμόν, ἀπεναντίας συντελοῦν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν δημασίων τοῦ Κράτους ἐσόδων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Λ Ι Α,

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν δέκα πέντε χιλιάδων ἀριθμοῦ 15,000 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1860, καταλογιζομένη εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως κλπ. ὡς ἑξῆς·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ κεφαλ. 10, ποσοστὰ φόρου οἰκοδομῶν.....	δρ. 3500
Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7. τοῦ κεφαλ. 11, ἀποδοχαὶ χαρτοσήμου.....	δρ. 11500
Τὸ ὅλον δρ.	15000

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουσι πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1860.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον ψηφισθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Συνοδὰ πρὸς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ἔγκλειστον νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπικυροῦται ἡ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, χορηγηθεῖσα διὰ Βασ. Διατάγματος ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 69,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861, δι' ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνοδεύεται μὲ τὸ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρ. ε. ε. Β. Διάταγμα δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ἀριθ. 51 τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀπὸ 25 Αὐγούστου πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Λ Ι Α,

Μ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἐπικυροῦται ἡ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ χρηο-

γηθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1861 Β. διατάγματος ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 69000, καταλογιζομένη ἐπὶ τῆς χρήσεως 1861 καὶ ἐπὶ τῶν ἓξ ἄρθρων τοῦ Κεφ. Δ'. « Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης » τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἄρθρον 6.	Ἀποζημιώσεις μαρτύρων.	δραχ.	67,000
» 7.	Μεταφορὰ ὑποδίκων	»	2.000
			69,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ΣΤΒ'. Νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τοῦ Κράτους, τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου ε. ε. Νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1861 καὶ τὴν ἀπὸ 25 Αὐγούστου ε. ε. γνωμοδότησιν τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861, χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. ἑξήκοντα ἐννέα χιλιάδων, ἀριθ. 69,000 καταλογιζομένη εἰς τὰ ἓξ ἄρθρα τοῦ Κεφ. Δ. « ἔξοδα ποινικῆς Δικαιοσύνης » τοῦ ἀνωτέρω εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 6.	Ἀποζημιώσεις μαρτύρων	Δραχ.	67,000
» 7.	Μεταφορὰ ὑποδίκων	»	2,000
	Τὸ ὅλον		69,000.

Τῆς προκειμένης πιστώσεως ἐπιφυλάσσεται ταῖς Βουλαῖς ἡ κατὰ νόμον κύρωσις, κατὰ τὴν προσεχῆ αὐτῶν Σύνοδον.

Ἡ ἐκτέλεσις καὶ δημοσίευσις τοῦ παρόντος Διατάγματος ἀνατίθεται τοῖς αὐτοῖς Ἡμετέροις ὑπουργοῖς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Α Λ Ι Α,

Μ. ΠΟΓΛΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δασονομείων τοῦ Κράτους.

Ἡ δασονομικὴ ὑπηρεσία, κύριοι, ἔμεινε μέχρι τοῦδε εἰς ἀνώμαλον τρόπον τινὰ κατάστασιν, τὸ μὲν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων, διότι καλὴ διοίκησις δασῶν εἰς τόπον εἰσέτι τοσοῦτον ἀραιοῦ πληθυσμοῦ, δὲν ἦτον εὔκολον νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ μεγάλων δαπανῶν, δυσαναλόγων ὅλως πρὸς τὴν μικρὰν καὶ περιωρισμένην τῶν δασῶν πρόσοδον· κυρίως ὅμως δι' ἔλλειψιν καταλλήλου ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ καὶ τοῦ σώματος μάλιστα τῶν δασοφυλάκων, οἵτινες εἶσι τὰ πρώτιστα ὄργανα τῆς διαφυλάξεως τῶν δασῶν.

Καὶ τωόντι. Δέκα δασάρχαι, ἐδρεύοντες διαρκῶς εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν, (ἐκτὸς τοῦ τῆς Φωκίδος) μὴ ἐπιβλέποντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ κατὰ τὰ δάση πραττόμενα καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν ὑφ' ἑαυτοὺς δασονόμων, ἀλλὰ περιοριζόμενοι εἰς τὸ νὰ διευθύνωσιν ἐκ τῆς ἕδρας των τὴν μικρὰν λόγου ἀξίαν γραφικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπεδείχθη θεσμοθεσία ἀνωφελὴς, συντελοῦσα εἰς ἐξοικονόμησιν προσώπων ἄνευ πρακτικοῦ τινος ἀποτελέσματος.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ δασονόμοι καὶ διὰ τὸν ἀκατάλληλον προσδιορισμὸν τῶν θέσεων, αἵτινες ἀπερασίσθησαν ὡς ἕδραι αὐτῶν καὶ ἕνεκα τῆς γραφικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις ἀνετέθη εἰς αὐτοὺς, δὲν ἠδύναντο νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς πραγματικὰς τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας. Δασονόμος ἑδρεύων μακρὰν τῶν δασῶν, ἐναπασχολούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν, τοὐτέστι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας καὶ τὴν βεβαίωσιν τῶν δασικῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων, ἀντὶ νὰ περιέρχηται εἰς τὰ δάση καὶ ἐπιβλέπῃ εἰς τὴν ἀκριβῆ τῶν νόμων ἐφαρμογὴν, δὲν ἐκτελεῖ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν προωρίσθη ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δασονόμου, παρ' ἡμῖν μάλιστα, ὅπου ἡ ἔκτασις τῶν δασῶν εἶναι μεγάλη καὶ ὁ τόπος ἀκατοίκητος πρέπει νὰ ἦναι οἱονεὶ στρατιωτικὴ καὶ ὅσον οἷόν τε ὀλιγώτερον βεβαρυμένη μὲ γραφικὴν ἐργασίαν· ὁ δασονόμος πρέπει νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν ἐνεργουμένων παραβάσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ δάση πραττομένων ἀνομημάτων, ἐν ὥρᾳ δὲ πυρκαϊῶν νὰ παρευρίσκηται ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ, ἐνεργῶν πρὸς ἀνακάλυψιν

τῶν αὐτουργῶν τὰς ἀπαιτουμένας ἀνακρίσεις καὶ διατελῶν εἰς διηνεκῆ μετὰ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν σχέσιν.

Ἐπὶ τέλους ἓν σῶμα δασοφυλακῆς, ἀδιοργάνιστον, ἄνευ πειθαρχίας καὶ ἄνευ προσόντων εἰς τὴν ἐκλογήν, ἐστερημένον τοῦ οὐσιωδεστέρου πρὸς ἀκριβῆ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσιν ἐλατηρίου, τοὐτέστι τῆς βεβαιότητος περὶ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ μονίμου τῆς θέσεως, καὶ ἃς προσθέσωμεν ἀκόμη, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ μὴ ἐπαρκές, ἦτον ἀδύνατον νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ὁ νόμος καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον ἀπαιτοῦσιν· ἀπορίας ἄξιον μάλιστα φαίνεται πῶς ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δὲν ἐπῆλθε τελεία τῆς δασονομικῆς ὑπηρεσίας ἡ ἀποσύνθεσις.

Τὰς οὐσιώδεις ταύτας ἐλλείψεις ἐθεωρήσαμεν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ θεραπεύσωμεν ἐκφέροντες ἐνώπιόν σας τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, στηριζόμενον ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἀρχῶν.

α') Αἱ δασαρχίαι καταργοῦνται.

β') Ὁ ἀριθμὸς τῶν δασοφυλάκων αὐξάνει.

Ἡ δασικὴ τῆς ἐπικρατείας ἔκτασις διαιρεῖται εἰς 20 δασικὰ τμήματα (πράγματι δὲ, καὶ καθ' ὅσον ἀρμόζει τὴν ἐπιτήρησιν, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω, εἰς τεσσαράκοντα), ἕκαστον τῶν ὁποίων διοικεῖται παρ' ἑνὸς δασονόμου, ἔχοντος ὑφ' ἑαυτὸν ἕνα ἀρχιφύλακα καὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν δασοφυλάκων. Πᾶν δὲ τμῆμα ὑποδιαιρεῖται εἰς μικροτέρας δασικὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας τοποθετεῖται ἀνὰ εἷς δασοφύλαξ, ἐπιφορτισμένος τὴν φύλαξιν αὐτῶν. Τὸ δασονομικὸν τμῆμα ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο, ἐπιτηρούμενα τὸ μὲν παρὰ τοῦ δασονόμου, τὸ δὲ, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ, παρὰ τοῦ ἀρχιφύλακος.

δ') Αἱ περιφέρειαι τῶν δασονομείων καὶ αἱ ἕδραι τῶν δασονόμων θέλουν ὁρισθῆ διὰ Β. Διατάγματος, συμφώνως μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπηρεσίας.

ε') Οἱ δασονόμοι ἔχουσι τὴν διοίκησιν τῶν δασῶν, ἤτοι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐνεργεῖται πᾶσα ὑλοτομία καὶ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων. Ἡ ἔκδοσις ὅμως τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας καὶ ἡ βεβαίωσις τῶν δικαιωμάτων καὶ φόρων ξυλείας καὶ τῶν δασικῶν ἐν γένει προϊόντων, ἀνατίθεται εἰς τοὺς οἰκον. ἐφόρους, ὡς καὶ ἡ εἴσπραξις εἰς τοὺς ταμίας τοῦ Κράτους. Ἡ ὑπηρεσία τῶν δασονόμων πρέπει νὰ ἦναι ἐνεργητικὴ καὶ οὐχὶ γραφικὴ καὶ τοιαύτη ὠργανίσθη.

ς') Ἡ μισθοδοσία τῶν δασονόμων αὐξήθη κατὰ δραχμὰς 30. Ἡ κατάργησις τῶν δασαρχῶν καὶ ὁ προσορισμὸς τῶν δασονομείων μᾶς ἐπέτρεψε νὰ αὐξήσωμεν ἀρ' ἑνὸς τὸν μισθὸν τοῦ προσωπικοῦ τῶν δασονόμων, νὰ εἰσάξωμεν δὲ ἀρ' ἑτέρου τὸ σύστημα τῶν ἀρχιφυλάκων, τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται μεγάλα πρακτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸ μέλλον, πρὸ πάντων δὲ ν' αὐξήσωμεν τὴν μισθοδοσίαν τῶν δασοφυλάκων κατὰ δραχμὰς πέντε μετ' ἐπιφυλάξεως αὐξήσεως πέντε δραχ. κατὰ πενταετίαν, ἀναβιβάζοντες συγχρόνως τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς 200 ἄνδρας ἀντὶ 115, κατὰ τὸν ὑπάρχοντα κανονισμόν. Αἱ τροποποιήσεις αὗται, τὰς ὁποίας ἐθεωρήσαμεν κατεπειγούσας πρὸς διάσωσιν τῶν δασῶν, τῆς πολυτίμου ταύτης περιουσίας τοῦ δήμοτου καὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἐγκαταλειφθείσης μέχρι τοῦδε εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης, φέρουσιν ἀσήμαντόν τινα αὔξησιν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους· μολαταῦτα, ὅσον μικρὰ καὶ ἀνεπαίσθητος εἶναι τωόντι ἡ αὔξησις αὕτη ἀπέναντι τῶν προσδοκωμένων ἐκ τῆς τακτοποιήσεως τῆς προκειμένης ὑπηρεσίας ὠφελειῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν συντήρησιν τῶν δασῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπαύξησιν τῶν δασικῶν ἐσόδων, ἐδίστασα ἐπὶ πολὺ ἐὰν ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶ οἱανδήποτε αὔξησιν ἐξόδων σήμερον, ὅτε ὅλαι αἱ προσπάθειαι ἡμῶν πρέπει νὰ τείνωσι πρὸς αὐστηρὰν οἰκονομίαν, ἐπιβαλλομένην ἀναγκαίως ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἕνεκα τῆς ἐξοργιώσεως τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους, καὶ δὲν συνίνεσα, εἰμὴ ἀφοῦ ἐπείσθην ὅτι ἄνευ τῆς θυσίας ταύτης ἔπρεπε νὰ ἐλαττώσωμεν ἢ τὸ προσωπικὸν τῶν ἀρχιφυλάκων, ἢ τῶν δασοφυλάκων, ἢ τέλος τὴν ἐν γένει μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκανονίσαμεν εἰς τὸν ἐλάχιστον τῶν λογικῶν μισθοδοτικῶν ὅρον. Τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἀπῄτει κατεπειγόντως τὴν ἐπαύξησιν ταύτην, ἀνερχομένην εἰς δραχμὰς 9,360 ὡς ἑξῆς·

Κατὰ τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα δαπανῶνται εἰς μισθοὺς ἐκτὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν, μενόντων πρὸς τὸ παρὸν τῶν πραγμάτων ὡς ἔχουσι, καὶ τῆς ἀντιμισθίας τεσσάρων οἰκονομικῶν ἐφόρων, ὡς δυναμένης νὰ διατηρηθῇ τῆς αὐτῆς δαπάνης.

		Κατ' ἔτος
Διὰ 10 δασάρχας . . . πρὸς δραχ.	200	24,000
» 40 δασονόμους . . . »	100	48,000
» 145 δασοφύλακας . . . »	40	69,600
Ἀμοιβὴ τῶν 10 βοηθῶν τῶν δασαρχῶν.		1,440
Ἱππονομὴ τῶν δασαρχῶν καὶ δασονόμων.		18,000
		161,040

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

20 δασονόμοι	πρὸς δραχ.	130	31,200
20 ἀρχιφύλακες	»	70	16,800
200 δασοφύλακες	»	45	108,000
40 ἱπποκομαὶ	»	30	14,400
			170,400

Εἰσάγεται πρὸ πάντων εἰς τὴν δασοφυλακὴν τὸ σύστημα τῆς πενταετοῦς θητείας, ὅπερ ὑπόσχεται αὐστηρὰν τάξιν καὶ πειθαρχίαν, συνδυαζόμενον μάλιστα μετὰ τῆς καθιερουμένης διὰ τοῦ ἄρθρου 11 ἱεραρχίας, καθ' ἣν οὐδεὶς προβιβάζεται δασονόμος, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησε δύο συνεχῆ ἔτη ὡς ἀρχιφύλαξ, οὐδ' ἀρχιφύλαξ ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ὁμοίως ὡς φύλαξ, καὶ τὸ οὐσιωδέστερον τῆς διατηρήσεως τῆς θητείας καὶ αὐτῶν τῶν δασονόμων ὅσοι ἔρχονται εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρχιφυλάκων εἶναι οὐσιωδεστάτη ἐγγύησις περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων ἑκάστου καὶ τῆς τακτοποιήσεως ἐν γένει τῆς δασονομικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις διεκρίνετο μέχρι τοῦδε διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀβεβαιότητα καὶ τὸ ἐπισφαλὲς τῆς θέσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου μέχρι τοῦ τελευταίου δασοφύλακος.

Τὰ περὶ προσόντων τῶν φυλάκων καὶ ἀρχιφυλάκων, καθὼς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀποχωρίσεως καὶ τὰ πρὸς σύνταξιν δικαιώματα αὐτῶν, κανονίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρτίως ψηφισθέντος Χ.Δ'. νόμου τῆς τελωνοφυλακῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου παραπέμπει τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ἡ ἀπονομὴ δὲ συντάξεως εἰς ἀνθρώπους γηράντας ἐν τῇ ἐπιπόνῳ ταύτῃ ὑπηρεσίᾳ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἄνευ κρατήσεώς τινος ἐπὶ τῆς μικρᾶς αὐτῶν μισθοδοσίας, ἦτον ἀναγκαία συνέπεια, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ συστήματος τῆς πενταετοῦς θητείας, πρὸς τελείαν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

Ὀφείλω τέλος νὰ προσθέσω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὃ δύναται ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δασῶν εἰς τέσσαρας, διοριζομένων ὅμως ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς θέσεις ταύτας ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ εἰδικῶς περὶ τὰ δασονομικὰ ἐνασχοληθέντων. Τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τὸ παρὸν ἀλλὰ τὸ μέλλον, καὶ ἑπομένως οὐδεμίαν ἐνεστῶσαν αὔξησιν δαπάνης. Ἡ ἀνάγκη ὅμως αὕτη τοῦ μέλλοντος εἶναι προφανής, διότι δύο μόνον ἐπιθεωρηταὶ τῶν

δασῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ νὰ ἐπιθεωρῶσιν ἀκριβῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ὅλα τὰ δασικὰ τμήματα τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς, νὰ ἐπιβλέπωσιν ἐκ τοῦ πλησίου τίνι τρόπῳ ἐκτελεῖται ἡ δασονομικὴ ὑπηρεσία καὶ ποῖα μέτρα ἀπαιτεῖται νὰ ληφθῶσιν εἰς περιστάσεις τινὰς ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν θέσεων, ὅπου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ὑλοτομία ναυπηγησίμου ξυλείας, ἢ νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ βόσκη καὶ καλλιέργεια εἰς ἐμπρησθέντα δάση. Διὸ ἔπρεπε νὰ προβλέψωμεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ.

Τοιαῦται εἰσί, κύριοι, αἱ βάσεις τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον, κολακεύομαι νὰ πιστεύσω, ἀσμένως θέλετε ἐπιψηφίσει, ὅπως καταπαύσῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ ὑφιστακμένη ἀνωμαλία εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ ὀργανισθῇ δεόντως τὸ σῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ προσφέρῃ μεγάλας εἰς ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν ὑπηρεσίας διὰ τῆς διαφυλάξεως καὶ διασώσεως τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δασῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ *Βασίλισσα*
Α Μ Α Α Ι Α,

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοιοτρόπως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὰ δάση τῆς ἐπικρατείας διαιροῦνται εἰς εἴκοσι δασικὰ τμήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων διοικεῖται παρ' ἑνὸς δασονόμου, ἔχοντος ὑπ' ἐκυτὸν ἕνα ἀρχιφύλακα καὶ τοὺς ἀναγκαίους δασοφύλακας, ὧν ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς ὁρίζεται εἰς διακοσίους ἄνδρας.

Εἰς μέρη ὅπου δὲν ὑπάρχουσι δάση ἐκ τοῦ συστάδην ἡ δασονομικὴ ὑπηρεσία δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς ἄλλας ἀρχάς, χορηγουμένου αὐταῖς τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ δασοφυλάκων.

Ἄρθρον 2.

Ὁ μηνιαῖος μισθὸς ὁρίζεται·

Τοῦ δασονόμου εἰς	Δραχ.	130
Τοῦ ἀρχιφύλακος	»	70
καὶ τοῦ δασοφύλακος	»	45

Χορηγοῦνται πρόσθετοι εἰς τοὺς δασονόμους καὶ ἀρχιφύλακας, ὑφειλόντας ἀναπορεύκτους νὰ διατρῴσιν ἵππον, δραχμαὶ 30 κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 3.

Οἱ δασονόμοι ἔχουσι τὴν ἐν γένει διοίκησιν τῶν δασῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐνεργεῖται πᾶσα ὑλοτομία καὶ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων. Ἡ βεβαίωσις ὅμως τῶν φόρων ἀνατίθεται εἰς τοὺς οἰκείους ὁπωσοῦν ἐφόρους· οὗτοι ἐκδίδουσι τὰς ἀδείας ὑλοτομίας καὶ βεβαιοῦσι τὰ δικαιώματα καὶ τοὺς φόρους τῆς ξυλείας καὶ τῶν δασικῶν ἐν γένει προϊόντων. Εἰς τοὺς δασονόμους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδίδωσιν ἀδείας ὑλοτομίας, εἰμὴ μόνον ἐφ' ἅπαξ διατροφῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ὅπου τοῦτο ἦθελε θεωρηθῇ ἀναγκαῖον, διὰ μικρὰ ποσὰ καὶ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τῶν ξυλευομένων. Ἀντίγραφα τῶν ἀδειῶν τούτων πέμπουσιν οἱ δασονόμοι εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς πρὸς τοὺς ἐφόρους, κατὰ τὰ περὶ τούτου διαταχθησόμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ δικαιώματα καὶ οἱ φόροι εἰσπράττονται ὑπὸ τῶν δημοσίων Ταμείων, ἀπαγορευομένης τοῖς Δασονόμοις πάσης χρηματικῆς διαχειρίσεως.

Ἄρθρον 4.

Ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἑκάστου ἔτους ἡ διοικητικὴ ἀρχή, ὁ Οἰκον. Ἔφορος καὶ ὁ ἀρμόδιος Δασονόμος συνέρχονται ἐν τῷ διοικητικῷ καταστήματι, παρ' ὃν καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, καὶ συντάσσουσι πρωτόκολλον, ἐν ᾧ προσδιορίζονται, κατὰ δῆμον, αἱ διάφοροι θέσεις, εἰς ἃς ἐπιτρέπεται ὑλοτομία, ἢ ἡ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων, κατὰ τὰ ἐν τῷ § 1 τοῦ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας νόμου ὁρισθέντα. Τὰ πρωτόκολλα ταῦτα ὑποβάλλονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἀποστελλόμενα παρ' αὐτοῦ ἐγκεκριμένα εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, δημοσιεύονται, ἐπιμελείᾳ αὐτῆς, εἰς ὅλους τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας, τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 10 Ἰουνίου καὶ ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐπιόντος ἔτους. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημειώσεων τούτων ἐκδίδουσιν οἱ Οἰκον. Ἔφοροι τὰς ἀδείας ὑλοτομίας καὶ ἐνεργοῦσι τὴν δασονομικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ περιφέρειαι τῶν δασονομείων, ἡ κατονομασία αὐτῶν καὶ αἱ ἕδραι τῶν δασονόμων κανονίζονται διὰ Β. Διατάγματος.

Ὁ προσδιορισμὸς ὅμως τῆς περιφερείας, ἥτις ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀρχιφύλακος, ὡς καὶ τῶν ἰδιαιτέρων τμημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν φύλαξιν αὐτῶν δασοφύλακες ἐνεργεῖται διὰ κανονισμῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 6.

Τοὺς δασονόμους ἐλλείποντας ἀναπληροῦσιν οἱ ἀρχιφύλακες, τούτους δὲ οἱ ἀρχαιότεροι τῶν δασοφυλάκων, κατ' ἐκλογὴν τοῦ προϊσταμένου τοῦ Δασονομείου.

Ἄρθρον 7.

Οἱ Δασονόμοι διορίζονται προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, παρὰ τοῦ Βασιλέως, οἱ δὲ ἀρχιφύλακες καὶ δασοφύλακες κατατάσσονται εἰς τὸ σῶμα ἐπὶ πενταετεῖ θητείᾳ, διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ παρὰ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα.

Ὁρκίζονται δὲ οἱ μὲν Δασονόμοι ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου, οἱ δὲ ἀρχιφύλακες καὶ δασοφύλακες ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Εἰρηνοδικείου.

Ἄρθρον 8.

Τὰ προσόντα τῶν δασοφυλάκων καὶ ἡ βεβαίωσις αὐτῶν κανονίζονται κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ Χ^ΗΔ'. νόμου περὶ διοργανισμοῦ τοῦ σώματος τῆς τελωνοφυλακῆς, καθόσον ταῦτα ἀναγόνται εἰς τοὺς τελωνοφύλακας τῆς ξ ρᾶς. Ἡ δὲ ἐξεταστικὴ τῶν προσόντων τῶν δασοφυλάκων ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται ἐκ τοῦ ἁρμοδίου τμηματάρχου, ἑνὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δασῶν, ἢ τούτου ἀπόντος ἐκ τοῦ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς πρωτευούσης Δασονόμου, τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Φρουραρχείου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ὑπομοιράρχου τῆς χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Νομάρχου Ἀττικοβοιωτίας.

Ἄρθρον 9.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς θητείας οἱ ἀρχιφύλακες καὶ δασοφύλακες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ κατατάσσωνται ἐκ νέου, ἐὰν δὲν ἐστερήθησαν τῶν ἐν τοῖς §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ

ΧΗΔ'. περὶ τελωνοφυλακῆς νόμου διαλαμβανομένων προσόντων, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 55 ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἀνακατάταξιν ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν δασοφυλάκων, ὅσοι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς προηγουμένης πενταετίας δὲν ὑπέπεσαν εἰς παράπτωμα τιμωρηθὲν διὰ πειθαρχικῆς παύσεως, αὐξάνει κατὰ δραχμὰς πέντε.

Ἄρθρον 10.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14 τοῦ εἰρημένου περὶ τοῦ σώματος τῆς τελωνοφυλακῆς νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς Δασοφυλακῆς, ἐξομοιουμένων τῶν μὲν Δασονόμων μετὰ τῶν Ἐξηκονταρχῶν, τῶν δὲ ἀρχιφυλάκων καὶ δασοφυλάκων μετὰ τῶν δεκαρχῶν καὶ τελωνοφυλάκων. Ἡ δὲ ἐν τῷ § 1 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένη διὰ τοὺς ἑξηκοντάρχας ποινὴ, ἐφαρμόζεται, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς δασονόμους, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας.

Ἄρθρον 11.

Οἱ προβιβασμοὶ εἰς τὸ σῶμα γίνονται ἱεραρχικῶς.

Οὐδεὶς διορίζεται Δασονόμος, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησε δύω συνεχῆ ἔτη ὡς ἀρχιφύλαξ, οὐδ' ἀρχιφύλαξ ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ὁμοίως δύω ἔτη ὡς δασοφύλαξ. Ἀλλὰ διὰ νὰ προβιβασθῇ τις ὡς ἀρχιφύλαξ ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέας ἐξετάσεις, ἵνα βεβαιωθῇ, ὅτι γνωρίζει νὰ συντάττῃ μετ' ἐντελείας καὶ ἀκριβείας τὰς ἀπαιτουμένας εἰς τὴν δασονομικὴν ὑπηρεσίαν ἐκθέσεις καὶ πρωτόκολλα.

Οἱ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρχιφυλάκων προβιβαζόμενοι εἰς τὴν θέσιν Δασονόμου διατηροῦσι τὸ πλεονέκτημα, ὅπερ κέκτηνται διὰ τῆς θητείας.

Ἄρθρον 12.

Διὰ Β. Διατάγματος κανονίζονται τὰ περὶ στολῆς, ὁπλισμοῦ καὶ καθηκόντων ἁπάντων τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ περὶ τῆς χρήσεως τῆς δασονομικῆς σφύρας. Ὁ ὁπλισμὸς εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας καὶ φύλακας χορηγεῖται παρὰ τοῦ δημοσίου. Διὰ τὴν προμήθειαν τῆς στολῆς χορηγεῖται εἰς ἕκαστον ἀρχιφύλακα καὶ φύλακα ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου προκαταβολὴ, τὴν ὁποίαν τὸ ποσὸν θέλει κανονισθῇ δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς, καὶ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὁποίας κρατεῖται τὸ πέμπτον τῆς μισθοδοσίας των.

Ἄρθρον 13.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δασῶν, περιοριζόμενος πρὸς τὸ παρὸν εἰς δύω, δύναται εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τέσσαρας, διοριζομένων εἰς τὰς θέσεις ταύτας ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ

εἰδικῶς περὶ τὰ δασονομικὰ ἐνασχοληθέντων. Τὰ περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν ὡρισμένα μένουσιν ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 14.

Οἱ διατελοῦντες σήμερον ἐν ὑπηρεσίᾳ δασοφύλακες δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 θητείᾳ ὑπηρεσίαν, ἐὰν δὲν ὑπερέβησαν τὸ 50 ἔτος τῆς ἡλικίας των, καὶ ἐὰν ὑποβληθέντες εἰς ἐξετάσεις εὑρεθῶσιν ἔχοντες ὡς φύλακες μὲν τὰ ἐν τοῖς ἐδαφίοις 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ΧΗΔ'. νόμου ὁριζόμενα προσόντα, ὡς ἀρχιφύλακες δὲ, παρεκτὸς τούτων καὶ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ παρόντος νόμου.

Διὰ τοὺς πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὁριζομένης προκαταρκτικῆς θητείας διορισμοὺς τῶν ἀρχιφυλάκων ἀπαιτεῖται καὶ ἡλικία 25—50 ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ σημειουμένων ἄλλων προσόντων.

Ἄρθρον 15.

Αἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσαι διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως· ἔχουσι δ' οὗτοι·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

Διαταγῇ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως εἰσάγω τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὑπριοθὲν νομοσχέδιον περὶ προβιβασμῶν στρατιωτικῶν, ἐν ᾗ τῇ πρὸς τὸ Σῶμα ἐκείνο ἐκθέσει μετ' ἐνεισιν οἱ παροτρύνοντές τὴν σύνταξιν αὐτοῦ λόγοι.

Ἐντεῦθεν ὀφείλω μόνον νὰ σημειώσω, ὅτι ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπηνέχθησαν αὐτῷ τροποποιήσεις τινὲς, σαφηνίζουσαι τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ ὑποβαλλομένου πρὸς τὸ ἀρχικόν.

Ἐλπίστω ὅθεν, ὅτι ἡ Βουλὴ προθύμως θέλει σπεύσει πρὸς ἐπιψήφισίν του.

Ἀθήνησι, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

ΟΘΩΝ κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ημετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Η Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ δεκανέως, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας στρατιώτης, ἐν τινι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρον 2.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχίου, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας δεκανεὺς, οὐδ' εἰς τὸν βαθμὸν ἐπιλοχίου, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας λοχίας παρά τινι τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων.

Ἄρθρον 3.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἢ διορίζεται ἀνθυπασπιστὴς ἐὰν

α') Δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἐπιλοχίας, ἢ δύο ἔτη λοχίας, ἐν τινι σώματι τοῦ στρατοῦ, ἢ

β') Διατελέσας μαθητὴς τῆς ἐν Ἑλλάδι ἢ ἄλλης τινὸς στρατιωτικῆς σχολῆς, δὲν ηὐδοκίμησεν ἐν ταῖς ἀπολυτηρίοις ἐξετάσεσιν, ἢ

γ') Δὲν φέρῃ δίπλωμα χορηγηθὲν αὐτῷ ὑπὸ ἀναγνωρισμένης ἰατρικῆς, φαρμακευτικῆς, ἢ κτηνοϊατρικῆς σχολῆς, ἢ

δ') Εὐδοκιμήσας εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ νομικῆς σχολῆς, δὲν ὑπηρέτησε δύο συνεχῆ ἔτη ὡς γραμματεὺς, ἢ τρία ἔτη ὑπογραμματεὺς, μὴ στρατιωτικὸς, παρὰ τῷ ἀναθεωρητικῷ δικαστηρίῳ, ἢ παρά τινι διαρκεῖ στρατοδικείῳ. Οἱ μέχρι τοῦδε διορισθέντες δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν περὶ διδακτορικῶν ἐξετάσεων ὅρον.

Δύναται δὲ ν' ἀπονεμηθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ ἓν δέκατον τῶν χηρευουσῶν θέσεων.

Ἄρθρον 4.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπολοχαγὸς, ἐὰν δὲν συνεπλήρωσε τὸ 18 τῆς ἡλικίας του ἔτος, καὶ

α') Δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ὡς ἀνθυπασπιστὴς, ἢ δύο ἔτη ὡς ἐνωμοτάρχης πρώτης τάξεως, ἢ

β') Ὑπαγόμενος εἰς τὸν δ'. παράγραφον τοῦ ἄρθρου 3 δὲν ὑπηρέτησε διαρκῶς ἓν ἔτος ἐν τῷ στρατῷ, ἢ

γ') Δὲν ὑπηρέτησεν ὡς ἀνθυπασπιστὴς ἓν ἔτος μετὰ τὴν πρόσκτησιν τῆς πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὴν ἰατρικὴν, φαρμακευτικὴν, ἢ κτηνιατρικὴν ἀπολύτου ἀδείας τοῦ ἰατροσυνεδρίου.

Ἄρθρον 5.

Οὐδεὶς διορίζεται ἀνθυπολοχαγὸς, ἂν, διατελέσας μαθητὴς στρατιωτικῆς τινος εἰδικῆς σχολῆς καὶ εὐδοκιμήσας κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, δὲν ὑπηρέτησεν, ἀδεία τοῦ Βασιλέως, ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας ὡς ἀξιωματικὸς παρὰ ξένῳ στρατῷ.

Ἄρθρον 6.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ὑπολοχαγὸς, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἄρθρον 7.

Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχαγὸς, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη ὑπολοχαγός.

Ἄρθρον 8.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τέσσαρα ἔτη λοχαγός.

Ἄρθρον 9.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀντισυνταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τρία ἔτη ταγματάρχης.

Ἄρθρον 10.

Οὐδεὶς προβιβάζεται συνταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη ἀντισυνταγματάρχης.

Ἄρθρον 11.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς ἀνώτερον τοῦ συνταγματάρχου βαθμὸν, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον.

Ἄρθρον 12.

Ἐκ τῶν χηρευουσῶν θέσεων ἀνθυπολοχαγῶν, ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ, στρατιωτικῷ σώματι ἢ κλάδῳ, τὰ μὲν δύο τρίτα κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δὲ ἕτερον τρίτον κατ' ἐκλογὴν εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς, ἀνθυπολοχαγοὺς καὶ ὑπολοχαγούς.

Ἄρθρον 13.

Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ταγματαρχῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ, στρατιωτικῷ σώματι ἢ κλάδῳ, ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἀρχαιότητα, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἐκλογὴν εἰς τοὺς λοχαγούς.

Ἄρθρον 14.

Πάντες οἱ βαθμοὶ οἱ ἀνώτεροι τοῦ ταγματάρχου ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 15.

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος θέλουν ὁρισθῆ αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς προβιβασμὸν γνώσεις καὶ ἰδιότητες, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν·

α) Εἰς τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῶν ὑπαξιωματικῶν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

β) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου κατ' ἀρχαιότητα καὶ κατ' ἐκλογὴν καὶ

γ) Εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς κατ' ἐκλογήν.

Ἄρθρον 16.

Ἡ ἀρχαιότης τοῦ βαθμοῦ προσδιορίζεται διὰ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ Διατάγματος, ἐν περιπτώσει δὲ ὁμοίας ἡμερομηνίας, διὰ τῆς τοῦ ὑποδεεστέρου βαθμοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὴν ἀρχαιότητα, ἣν ἀπέκτησαν ἤδη οἱ στρατιωτικοὶ κατὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ἐν ἰσχύϊ κανονισμούς.

Ἄρθρον 17.

Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ διατηροῦσι τὰ πρὸς προβιβασμὸν κατ' ἀρχαιότητα δικαιώματα αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου· δὲν ἀπονέμεται ὅμως αὐτοῖς, εἰμὴ ὁ ἀμέσως ἀνώτερος βαθμός.

Ἄρθρον 18.

Ὁ διὰ προβιβασμὸν ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἀπαιτούμενος χρόνος ὑπηρεσίας ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν πολέμῳ.

Ἄρθρον 19.

Ὁ ἐν τῷ προηγηθέντι ἄρθρῳ ὁρισθεὶς πρὸς προβιβασμὸν χρόνος ὑπάγεται εἰς τὰς ἑφεξῆς ἐξαιρέσεις·

α) Διὰ ἀνδραγαθήματα πασιφανῶς ἀποδεδειγμένα καὶ ἐν ἡμέρᾳ μάχης διαταγῇ τοῦ στρατοῦ δημοσιευμένα, ἢ

β) Ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ χηρεύουσαι θέσεις παρὰ τοῖς ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν.

Ἄρθρον 20.

Ἐν πολέμῳ, ἐν τοῖς πρὸ τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν, αἱ χηρεύουσαι θέσεις τῶν μὲν ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν ἀπονέμονται ἐξ ἡμισείας κατ' ἀρχαιότητα, τῶν δὲ ταγματαρχῶν ἅπασαι κατ' ἐκλογήν.

Ἄρθρον 21.

Οὐδέποτε ἀπονέμεται βαθμὸς μὴ ὑπαρχούσης θέσεως, ἡ βαθμὸς ἐπίτιμος. Ἡ θέσις (emploi) κανονίζει ἑκάστοτε τὴν τάξιν (rang).

Ἄρθρον 22.

Ἅπαντες οἱ προβιβασμοὶ ἀξιωματικῶν δημοσιεύονται, ἅμα τῇ ἐκδόσει των, ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῇ ἐπισήμῳ Στρατιωτικῇ ἐφημερίδι, καταδεικνυομένου τοῦ τρόπου τοῦ προβιβασμοῦ καὶ τῶν προκαλεσασῶν αὐτὸν περιστάσεων.

Ἄρθρον 23.

Ὁ παρὼν νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν παρ' ἅπασι τοῖς ὅπλοις, τοῖς σώμασι καὶ τοῖς κλάδοις τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρον 24.

Πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' Ἡμῶν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ἀρξαμένην σύνοδον· ἔχει δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Σώματος ὁ συνταχθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 101 ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς τῆς ἀρξαμένης συνόδου.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐξετάσασα μετ' ἀκριβείας τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας καὶ συμβουλευθεῖσα τὰ προηγούμενα ἐκανόνισεν ὅσον οἷόν τε οἰκονομικώτερον τὰς δαπάνας αὐτῆς.

Τὸ κεφάλαιον Α'. περιλαμβάνον τὰς ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν τοῦ Σώματος αὐξάνει ἐφέτος, ἕνεκεν τῆς διὰ τοῦ νόμου τῆς 27 Ἰουλίου τ. ἐ. προσδιορισθείσης αὐτοῖς ἐκτάκτου μηνιαίας ἀποζημιώσεως τῶν δραχμῶν 300.

Τὸ κεφάλαιον Β'. περιλαμβάνον τοὺς μισθοὺς τῶν διαρκῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου καὶ τῶν δύο συντακτῶν, τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, τῶν εὐταξιῶν καὶ τῶν κλητήρων διετηρήθη ὡς καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, μὲ

μόνην τὴν προσθήκην δραχμὰς 20 εἰς τὴν μισθοδοσίαν ἑνὸς ἀρχαίου βοηθοῦ, ἐργαζομένου καὶ παρὰ τῷ ταμείῳ.

Τὸ κεφάλαιον Γ'. περιλαμβάνον τὴν δαπάνην τῆς προμηθείας ὑλικοῦ, χάρτου, ἐφημερίδων, κτλ. περιωρίσθη κατὰ δραχ. 900.

Τὸ κεφάλαιον Δ'. τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων ἀναβαῖνον εἰς δραχ. 900, εἶναι ἐλάσσον τοῦ περισυνοῦ κατὰ δραχμὰς 700.

Τὸ κεφάλαιον Ε'. περιλαμβάνον τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βιβλιοθήκης ἀναβαίνει εἰς δραχ. 8630 καὶ εἶναι ἐλάσσον τοῦ περισυνοῦ κατὰ δραχ. 900, ἕνεκα τῆς καταργήσεως τῆς θέσεως ἑνὸς κλητῆρος θεωρουμένης περιττῆς.

Τὸ ἐνοίκιον τῆς Βιβλιοθήκης ἐφάνη τῇ ἐπιτροπῇ ὑπερογκον καὶ προτείνει ὅπως ὁ κ. ἔφορος τῆς Βουλῆς λάβῃ ἐγκαίρως πρόνοιαν περὶ ἐνοικιάσεως ἑτέρας οἰκίας μὲ εὐθηνότερον ἐνοίκιον.

Ἐναπόκειται ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῆς ἔπραξεν ὅ,τι τῷ καθῆκον της τῇ ὑπηγόρευσεν.

Ἀθῆναι, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀθ. Μοναστηριώτης, Δ. Χαρλαμπίδης,
Λουκᾶς Στέφανος, Ἰω. Τασσαΐος,
Κωνστ. Μανέτας, Ν. Τσικλητήρας,

Ὁ εἰσηγητὴς
Στέφανος Δούκας.

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Β'. Σύνοδον Ζ'. Περιόδου.

Προϋπολογ. Κεφάλ.	Προϋπολογ. Ἄρθρ.	Δικαιώματα ἐξόδων	Ποσὰ Κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Ποσὰ Κατακεφάλ. Δραχ.	Λ.
Α.	1	Ἀποζημ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐπὶ ἓξ μῆνας πρὸς δρ. 250	187500	(α)		
	2	Ἔκτακτος ἀποζημίωσις πρὸς δρ. 300 κατὰ τὸν Νόμον τῆς 27 Ἰουλίου 1861	255600			
	3	Ἔκτακτος ἐπιχορήγησις τοῦ προέδρου	2000	(β)	443100	
Β.		Γραφεῖον				
	1	Μισθὸς τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ ἓν ἔτος πρὸς δρ. 300	3600			
	2	» δύο ταντακτῶν ὁμοίως	7200			
	3	» δύο βοηθῶν ὁμοίως πρὸς δρ. 240 καὶ 150.	4680			
	4	Τοῦ διανθητικοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ ἓξ μῆνας	2000			
	5	Δύο ὑπαξίων ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀνὰ δραχ. 90 ὁμ.	1080			
	6	Μισθὸς κλητήρων ἐπὶ ἓξ μῆνας	3600	—	22150	
Γ.		Ὑλικὸν κτλ.				
	1	Προμήθεια τροφίμης ὕλης κλπ.	600			
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	1000	(γ)		
	3	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ κλπ.	1000	(δ)		
	4	Δεσιμὰ τῶν πρακτικῶν, ἐφημερίδων κλπ.	600	(ε)		
	5	Προμήθεια σκευῶν, ἐπίπλων κλπ.	300	(ς)	3500	
Δ		Ἔκτακτα ἔξοδα.				
	1	Ἀγορὰ μελάνης διὰ τὰς τελετὰς κλπ.	500	(ζ)		
	2	Ἐπισκευὴ θερμαστρῶν κλπ.	200			
	3	Προμήθεια καυσοξύλων	200	(η)	900	
Ε.		Βιβλιοθήκη.				
	1	Μισθὸς βιβλιοφύλακος πρὸς δρ. 300 ἐπὶ ἓν ἔτος	3600			
	2	» βοηθοῦ πρὸς δρ. 100 ἐπὶ ἓν ἔτος	1200			
	3	Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων κλπ.	1000			
	4	» μισθὸς δύο κλητήρων πρὸς δρ. 40 καὶ 60	1200			
	5	Ἔκτακτα ἔξοδα τῆς βιβλιοθήκης	50			
	6	Ἐνοίκιον βιβλιοθήκης πρὸς δρ. 180 ἐπὶ ἓν ἔτος	2160	—	9210	(θ)
		Τὸ ὅλον δραχ.			480860	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1861.

(α) Ἐπὶ 125 βουλευτῶν. (β) Ἐπὶ 142 βουλευτῶν. (γ) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 500 δραχ. (δ) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 300 δραχ. (ε) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 200 δραχ. (ς) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 300 δραχ. (ζ) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 800 δραχ. (η) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 200 δραχ. (θ) Εἶναι ἔλασσον κατὰ 900 δραχ.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος παρακαλέσας τοὺς κ. Βουλευτὰς νὰ συνέλθωσιν αὔριον περὶ τὴν 10 ὥραν εἰς τὰ τμήματα διὰ νὰ ἐργασθῶσιν ἐπὶ τῶν σήμερον τυπωθησομένων καὶ διανεμηθησομένων νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ π. Μ α λ α σ π ί ν η ς,
Α. Κ α τ ρ ι β ά ν ο ς.

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Α Σ Ι Σ Η΄.

τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν κατὰ τὰ μεθόρια Βαλτινῶν τοὺς Ν. Σωτηρόπουλον, Στ. Βλάχον, Α. Παπαθημητριάδην, Ἰω. Ἀντωνόπουλον, Α. Λαμπρυνίδην, Γ. Βελὴν καὶ Ἀθαν. Ἴσκον· ἐπὶ τοῦ περὶ ἐπιβλητέων ποινῶν διὰ τὰς ἐπιφερομένας ἐπὶ τῶν τηλεγράφων ζημίας, τοὺς Χ. Τσαλαμιδᾶν, Ν. Παπαλεξόπουλον, Γ. Ν. Καΐρην, Ν. Ἀθανασίου, Ἰω. Κοντσιᾶν, Γ. Μαλέαν καὶ Θ. Κυριακὸν καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, τοὺς Ἰω. Ζάρκον, Α. Πετροπουλάκην, Ἀθ. Μοναστηριώτην, Στ. Μήτσαν, Γ. Γεροθανάσην, Ν. Πανουργιὰν καὶ Θ. Κυριακόν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ μικτῶν γάμων μετὰ τῆς ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ μικτῶν γάμων.

Ἐν τῇ συνημμένῃ ὧδε πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσει ἐμφαίνονται οἱ λόγοι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ προειρημένου νομοσχεδίου. Παρακαλῶ δὲ τὴν Βουλὴν νὰ προβῇ εἰς τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 8βρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Λ Ι Α

Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς χριστιανοὺς τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος νὰ συνάπτωσι γάμους μετὰ χριστιανῶν ἄλλου δόγματος, τηροῦντες τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Πᾶσα προγενεστέρα περὶ μικτῶν γάμων διάταξις καταργεῖται.

Ἄρθρον 3.

Οἱ μέχρι σήμερον συναφθέντες μικτοὶ γάμοι λογίζονται ἔγκυροι.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Χ. Τσαλαμιδᾶν.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ τμήματος ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Λεξαδείας ἀνέγνω τὴν ἐπομένην ἔκθεσιν.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Δ΄. τμῆμα τῆς Βουλῆς διελθὸν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Βοιωτίας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ διορισθέντος γερουσιαστοῦ κ. Α. Γεωργαντᾶ, οὗ ἡ θέσις ὡς βουλευτοῦ ἐχήρευεν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεξεργάσθησαν τὰ πρακτικὰ ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, καὶ παρατηρῆσαν ὅτι αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διεξήχθησαν

κατὰ τοὺς νομίμους τύπους καὶ ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἀκταίμειον διάστημα τῆς ψηφοφορίας ἐψηφοφόρησαν δημόται **2081**, ἐξ ὧν ἔλαβεν ὁ μὲν Δημήτριος Ι. Νάκος ψήφους **1987**, ὁ δὲ Α. Λαπουσιάδης **94**, ὅτι οὐδεμία ἐνστασις παρουσιάσθη κατὰ τῆς προκειμένης ἐκλογῆς· κατὰ συνέπειαν τὸ τμῆμα, θεωρῆσαν ὅτι ἡ ἐκλογὴ διεξήχθη κατὰ τοὺς νομίμους τύπους καὶ ὅτι ὁ κύριος Δ. Ι. Νάκος λαβὼν τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν εἶναι ὁ νόμιμος βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Βοιωτίας.

Γνωμοδοτεῖ

Νὰ κηρυχθῇ ἔγκυρος ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ καὶ ν' ἀναγνωρισθῇ νόμιμος βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Βοιωτίας ὁ κ. Δημήτριος Ι. Νάκος ἔχων καὶ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἀθῆναι, τῇ **12** 8βρίου **1861**.

Τὸ τμῆμα

Π. Σταράγιαννης,
Β. Βαλαττὸς,
Ν. Ἀθανασίου,
Δ. Δ. Καμπάνης,
Δ. Χαραλαμπίδης,
Στ. Μήτσας,
Ἐμ. Μελετόπουλος,
Στ. Χ. Στεφανόπουλος,
Ἀνδ. Δανόπουλος,
Σ. Τριχᾶς,

Ὁ εἰσηγητὴς
Α. Γ. Καλλάρης. »

Μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παριδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκλογῆς καὶ νόμιμον αὐτῆς βουλευτὴν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς χρεωσούσης θέσεως ἐκ τοῦ διορισμοῦ ὡς γερουσιαστοῦ τοῦ κ. Ἀντ. Γεωργαντᾶ, τὸν Κ. Δ. Νάκον. Κηρύξας δὲ ὁ πρόεδρος τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ Κ. Δ. Νάκου, καὶ ἀντικειμένου τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν **1** ὥραν Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης,
Α. Παπαδημητριάδης,
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

Τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1864.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προσελθὼν ὁ χθὲς ἀναγνωρισθεὶς βουλευτὴς Λεβαδείας ἔδωσε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα ὅτι ἐξελέξαν τὸν εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μικτῶν γάμων, τοὺς Ἰω. Γαστούνη, Α. Πετιμεζᾶν, Ἰω. Μανιώτην, Ν. Ἀθανασίου, Ν. Μαυρίκιον, Κ. Δημητριάδην καὶ Θ. Πετρόπουλον· ἐπὶ τοῦ περὶ ὀκταρουλάκης, τοὺς Δ. Δημητρακάκην, Ἰω. Πριοβελέγιον, Π. Καλαμογδάρτην, Στ. Στεφανόπουλον, Ἐπ. Κωνσταντίνην, Γ. Κ. Βελῆν καὶ Ἐλ. Καλογερᾶν· ἐπὶ τοῦ περὶ μεταθέσεως τῆς ἀφορώσης τὰς γεωστατικὰς συντάξεις πιστώσεως, τοὺς Ν. Πιπῖνον, Γρ. Μανοῦσον, Ἰωάν. Δουλίδην, Λορ. Καμπάνην, Ν. Γουλανδρῆν, Γ. Μαρῖνον καὶ Ν. Πετράκον· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρχ. **69000** τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου τοὺς Θεόδ. Γαΐκα, Γρ. Μανοῦσον, Πλ. Καραϊσκάκην, Ἰω. Ἀντωνόπουλον, Π. Βάρβογλην, Γ. Ζουμπουλάκην καὶ Γ. Κουβέλην· ἐπὶ τοῦ περὶ καταλογισμοῦ τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων καὶ ἐδῶν, πλὴν τοῦ Α'. καὶ Ζ'. τοὺς Στ. Δούκαν, Ἰω. Μπαλάνον, Ἐμμ. Μελετόπουλον, Παπακώσταν Τσαμάλαν καὶ Π. Φάθην· καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ ἑτέρας ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρχ. **15000** τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος **1850**· τὸ Δ'. ἐξελέξαντο τὸν Ἐμμ. Τσούχλον καὶ τὸ Ε' τὸν Στ. Μαυρίζινον.

Παρελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ στρατιωτικῶν προϋδίασχῶν, περὶ ἐπιδλητέων ποινῶν εἰς τοὺς αὐτρέφοντας ζημίας εἰς τοὺς τηλεγράφους, καὶ περὶ μικτῶν γάμων, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ περὶ προϋδίασμοῦ τῶν στρατιωτικῶν νομοσχεδίου, ὅπερ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ὑπεβλήθη εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐξετάσθη δεόντως ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν τμημάτων ἐκλεχθείσης εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ χρήσιμον τοῦ δ' ἐκ τοῦ νομοσχεδίου κυδι-

ρουμένου μέτρου, κατέστη ἀληθῶς ἐπαισθητὴ ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τῶν πλήρη ὀργανισμὸν αὐτοῦ, οὗ τινος ἀναπόσπαστον μέρος ἀποτελεῖ.

Ἡ Ἐπιτροπή σας ἀποβλέπουσα εἰς τὸ πνεῦμα, ὅπερ ὠδήγησε τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἀσπαζομένη αὐτὴν συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἀθήνησι, τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Πανουρίας,	Στ. Μήτσας,
Γ. Γαροφανάκης,	Λ. Μυναστηριώτης,
Δ. Δ. Πετροπουλάκης,	Ὁ εἰσηγητὴς
	Ἰω. Ζ α χ α ρ ο π ο ύ λ ο ς. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ τῶν Γραμμάτων ἐπὶ τοῦ περὶ ποινῶν κτλ. τοῦ περὶ τηλεγραφῶν νομοσχεδίου εἰσηγητικὴ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν συνοδεύοντα αὐτὸ ἔκθεσιν, παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἐν τῇ ρηθείσῃ ἐκθέσει λόγοι εἶναι ἀρκούντως ἱκανοὶ καὶ δίκαιοι ὅπως πείσωσι τήν τε εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισίν του.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως συνταίνουσα τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, νομίζει δέον νὰ κάμῃ τινὰς παρατηρήσεις καὶ πρός τινα αὐτοῦ ἄρθρα, ἃς παρακαλεῖ νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλή.

α'. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ἀντὶ « αἰτήσει τοῦ Εἰσαγγελέως » νὰ τεθῇ οὕτω· « δύναται τὸ δικαστήριον καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν καὶ δήμευσιν ἁπάντων.»

β'. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ τὸν ἀνώτερον ὅρον τοῦ προστίμου τῶν δραχμῶν τριῶν χιλιάδων, ὡς ὑπερβολικόν, καὶ κατὰ συνέπειαν προτείνει τὴν ἐλάττωσίν του εἰς ἑκατόν.

γ'. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 νὰ τεθῇ «ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιζήμιον ζημίαν,» ἀντὶ τοῦ «ἐπέφερε ζημίαν».

Ἀθήνησι τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Παπαλεξόπουλος,	Π. Κυριακός,
Γ. Μαλέας,	Γ. Ν. Καΐρης,
Ν. Ἀθανασίου,	Ὁ εἰσηγητὴς
	Ἰ ω. Κ ο ν τ σ ι λ ᾶ ς.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τραπεζῶν ἐπιτροπή.

«Συνελθοῦσα σήμερον τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1861 εἰς ἰδιαιτέραν συνεδρίασιν, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθὲν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν διαβιβλὲν νομοσχέδιον περὶ μετατροπῆς χρεῶν, καὶ ἐκτιμήσασα αὐτὸ παρατήρησε δὲ ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ συμβαδίζουσι μετὰ τῶν ἀστικῶν νόμων καὶ τῶν ἐκλεκτικωτέρων διατάξεων πρωτίστως περὶ πλειοψηφίας, τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ. Διὸ δὲ μεῖζον τῆς Ἐπιτροπῆς προτείνουν τὴν ὁλοσχερῆ ἀποδοχὴν τοῦ νόμου τούτου, ὡς καὶ τοῦ πρότερον περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ψηφισθέντος, ὅπως μένωσι τὰ πράγματα εἰς ἣν εἶχον πρὸ τῶν τοιούτων ποιῶν στάσιν. Ἐν περιπτώσει δὲ διακοπῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ ἐκτὸς ἀναγκαστικῆς δικαιοδοσίας, τὸ ἐν τέλει μέρος προτείνει ν' ἀπαλειφθῶσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 αἱ λέξεις « ἐκτὸς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ὁμοίως ἐπιλείπειν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἄλλος νὰ καταρτισθῇ τὸ ἄρθρον 1 ὡς ἑπόμενον ἦν. «Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς χρεώστας τοὺς ἀκινήτων ὄντων νὰ συνίστανται χρέη μετὰ χρεωστῶν ἄλλου δόγματος, τελούντων κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ὁμοίως ἐπιλείπειν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁρίζόμενα.»

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή

Ἡ πλειοψηφία	Ἡ μειοψηφία
Ἰω. Τσοκόπος,	Θ. Μ. Πετρίνος,
Ἰω. Α. Μαυρῶτας,	Λ. Ν. Πετρόπουλος,
Ν. Ἀθανάσιος,	
Λ. Ματθαίου,	Ὁ εἰσηγητὴς
	Ἰ ω. Α ν α γ ν ω σ τ ό π ο υ λ ο ς.»

Ἠκολούθησε δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖου ἀνήκουσα νομοσχεδίου περὶ μετατρέψεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Τὸ διὰ τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1813 χορηγηθὲν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀποκλειστικὸν προνόμιον καὶ ἐκλογρότης τῶν γραμματίων της ἐντὸς τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου ἡ Τράπεζα ἔχει τὸ καταστημα ἢ τὰ ὑποκαταστήματα αὐτῆς, ἔχον διάρκειαν ἐτῶν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1842 μέχρι

τῇ 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1867· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 106 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης, πέντε ἔτη πρὶν λήξῃ ἡ διάρκεια τοῦ προνομίου, ἡ διοίκησις τῆς Τραπέζης συγκαλεῖ τοὺς μετόχους ἵνα ἀποφασίσωσιν ἂν πρέπῃ νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἀνανέωσις τοῦ προνομίου τῆς ἑταιρίας, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ γείνῃ ἡ διάλυσις.

Κατὰ συνέπειαν ἡ διοίκησις τῆς Τραπέζης, μετὰ πρότερον γνώμην τῶν μετόχων αὐτῆς ἀπόφασιν, ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ προνομίου της ἢ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν της ἄνευ προνομίου, ἢ τὴν διάλυσίν της.

Ἡ Κυβέρνησις ὡρίσασα ἐπιτροπείαν ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν προτάσεων τούτων, ἀπεράσισε νὰ παραδεχθῇ τὴν πρώτην, δηλονότι ἀνανέωσιν τοῦ προνομίου. Καθότι πρῶτον, ἐὰν ἐπετρέπετο εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας της ἄνευ προνομίου εἰς οὐδένα αὐτὴ ὑπεκειμένη περιορισμόν, ἠδύνατο μὲν ν' ἀναβιβάσῃ τοὺς τόκους της ἐν γένει καὶ ἰδίως τὸν τόκον τῶν 7 τοῖς 0|0 τῶν χρεωλυτικῶν καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείων μέχρι τοῦ νομίμου τόκου τῶν 12 0|0, οὐδεμίᾳ δὲ βεβαίᾳ προσδοκίᾳ ἤθελεν ὑπάρχει περὶ συστάσεως καὶ ἑτέρων Τραπεζῶν, διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν ὁποίων νὰ προκύψῃ ἐλάττωσίς της περὶ τοὺς τόκους. Καὶ τοιούτῳ, ἐνῷ ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἄλλαι Τράπεζαι ἠδύναντο νὰ συσταθῶσιν ἐκεῖ ὅπου ἡ Τράπεζα δὲν εἶχεν ὑποκαταστήματα, οὐδεμία περὶ τοιαύτης συστάσεως πρότασις ἐγένετο εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐὰν δὲ δεύτερον ἡ Κυβέρνησις ἠρνεῖτο ν' ἀνανεώσῃ τὸ προνόμιον τῆς Τραπέζης ὅπως χρησιμεύσῃ τοῦτο εἰς ἄλλην, ἔπρεπε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὑπάρχει ἤδη νέα τις ἑταιρία, κατηρτισμένη τ' ἀπαιτούμενα κεφάλαια καὶ ἀπολαύουσα τῆς αὐτῆς πίστεως, ἣν ἡ ὑπάρχουσα Τράπεζα διὰ πολυχρονίου συνεχοῦς διοικήσεως ἀπέκτησεν, ἑτοίμη δὲ ν' ἀναλάβῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ὑπαρχούσης, διαδεχομένη ἀμέσως αὐτήν, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ ἡ πρὸς ἐκκαθάρισιν εἴσοπραξις τῶν εἰς τὴν Τράπεζαν ὀφειλομένων, ὅπερ ἤθελε συνεπαγάγει οὐσιώδη διατάραξιν εἰς τὰς πρὸ εἰκοσαετίας συναρθείσας σχέσεις μεταξὺ Τραπέζης καὶ τῶν διαφόρων τάξεων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Τούτου ἕνεκεν, ἡ Κυβέρνησις, ἐμβλέπουσα πρὸς τὰ γενικὰ τοῦ ἔθνους συμφέροντα, ἐσκέφθη, ὅτι λυσιτελέστερον εἶναι ν' ἀνανεώσῃ τὸ προνόμιον καταστήματος, ὅπερ ἐδιαστήματι εἴκοσιν ἐτῶν διὰ τῆς θριαμβευτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών του, κατώρθωσε παντῶσαν καὶ ἐν ὅλῃ

ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος τὴν πρὸς αὐτὸ πίστιν, καὶ συγκεντρώσαν εἰς ἑαυτὸ ἱκανὰ κεφάλαια νὰ ἐπαρκέσῃ ἤδη ὑπὲρ τὰ 20 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἀείνηστον ἰδιοκτησίαν.

Ἐπειδὴ δὲ μία ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας ἡμῶν εἶναι ὁμολογουμένως ἡ προσέλκυσις καὶ ἡ εἰσαγωγὴ κεφαλαίων εἰς τὸν τόπον, δι' ὧν καὶ μόνων ἐλλόγως δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν τὴν περιστολὴν τῶν ὑπερόγκων τόκων, ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τούτου, ἀφαιροῦσα ἐκ τοῦ μέσου καὶ καταλληλότερον κανονίζουσα περιορισμούς τινας, εἰς οὓς εἶχεν ὑποβληθῇ ἡ Τράπεζα κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἀφ' ἑτέρου ἡμᾶς ἡ Κυβέρνησις, θεωρήσασα, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ τῆς Τραπέζης ἐνέργεια δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ δυνάμει τῶν καθεστώτων νόμων καὶ μέχρι τῆς πολυπλοκεστάτης καὶ φιλοπονωτάτης τάξεως τῶν γεωργῶν, ἐνόμισε τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ν' ἀποκτήσῃ παρὰ τῆς Τραπέζης τὴν αὔξησιν τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου κατὰ δύο ἔτι ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ἀποκλειστικῶς νὰ προσδιορισθῶσιν εἰς χρηματικὰς χορηγήσεις πρὸς μὴ ἐμπόρους καὶ ἰδίως εἰς ἀνθρώπους ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως, ἐπὶ τῇ προσωπικῇ αὐτῶν πίστει, καὶ νὰ προνοήσῃ συνάμα περὶ συστάσεως ἀγροτικῆς τραπέζης, ὑποχρεούσης τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν νὰ γείνῃ μέτοχος, ἅμα τῇ συστάσει τοιαύτης τραπέζης, εἰς τὸ τριπλάσιον τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου.

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀρχάς, συνετάχθη τὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν εἰσαχθέντων νομοσχέδιον ἐξ ἄρθρων 8 συγκείμενον.

Καὶ διὰ μὲν τοῦ πρώτου ἄρθρου ἡ ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 καὶ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 νόμων παρατείνεται ἐπὶ ἑτέραν εἰκοσιπεντατιαν λήγουσαν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1891.

Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 ἡ διάρκεια τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικῶν δανείων ἐπεκτείνεται κατ' ἀνώτατον ὅρον μέχρι 30 ἐτῶν. Ὁ δὲ λόγος τῆς ἐπεκτάσεως τῶν χρεωλυτικῶν δανείων ἀπὸ 20 μέχρι 30 ἐτῶν, εἶναι ὅτι, ὅσῳ ἡ διδομένη προθεσμία εἰς τὸν ὀφειλέτην εἶναι μακροτέρα, τόσῳ οὗτος δύναται, ἐξ ὧν ἀπολαμβάνει εἰσοδημάτων, νὰ ἐξοφλῇ καθημερὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὸ χρέος του, ἐνῷ ὅταν πρόκειται αὐτῷ προθεσμίας, ἢ ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἢ ἀναγκάζεται νὰ ἐπιβαρύνῃ τὰ κεφάλαιά του πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του.

Τὸ ἄρθρον 3 ἐπιτρέπει εἰς τὴν τράπεζαν νὰ δανείζηται δι'

ἐκδόσεως ὁμολογιῶν, ἀντὶ 8 ἑκατομμυρίων, μέχρι τοῦ τριπλα-
σίου τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ προκειμένου ἄρθρου, αἴρεται
ἐκ τοῦ μέσου πᾶν ἐμπόδιον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν κεφαλαίων
εἰς τὸν τόπον, ἡ δὲ τράπεζα δύναται οὕτω, χρησιμοποιοῦσα
τὴν πίστιν αὐτῆς, νὰ προσπορισθῇ ἀφθονώτερα κεφάλαια μέ-
χρις 24 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἅτινα ὅμως μὲ 4 ἑκατομ-
μύρια τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου, θέλουσιν ἀποκλειστικῶς χρη-
σιμεύσει πρὸς θεραπείαν ἀνάγκης οὐσιωδεστάτης, τῶν ἐπὶ ὑπο-
θήκῃ δανείων ἐπὶ τόκῳ μετρίῳ.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4, δι' ἧς τὸ ἐν τῷ
ἄρθρῳ 11 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 νόμου ὁριζόμενον πα-
θητικὸν εἰς 10 ἑκατομμύρια ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ διπλα-
σίου τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἀπιθε-
ματικοῦ, ἀφαιρουμένου τοῦ μεταλλικοῦ ἀναποταμιεύματος, τὸν
αὐτὸν πρωτίθεται σκοπὸν, τὴν ἀνάπτυξιν δηλ. τῶν ἐργασιῶν
τῆς Τραπέζης, ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς χορηγήσεις, ὧν τὸ
στάδιον εὑρίσκεται μέχρι τῶν 21,200,000 διὰ καταθέσεις
ἰδιωτικῶν κεφαλαίων, προθεσμίας ἔμαχυτέρας τοῦ ἑνὸς ἔτους
καὶ δι' ἐκδόσεως γραμματίων τραπεζικῶν. Ἀληθὲς ὅτι ἐπὶ τοῦ
παρόντος ἡ Τράπεζα δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ποιήσῃ πλήρη χρῆ-
σιν τοῦ διὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου χορηγουμένου αὐτῇ δι-
καιώματος· οὐδεὶς ἔμως ἀμφιβολία, ὅτι ἐν τῷ διαστήματι
τῆς ὅλης τριακονταετίας, ἡ Τράπεζα συγκεντροῦσα εἰς ἑαυτὴν
κεφάλαια ἐμπιστοσύνης, θέλει οὐσιωδῶς ὠφελήσει τὸ ἐμπόριον
καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ὅπως δὲ μὴ ἐπέλθῃ ἀνωμαλία τις δυ-
ναμένη νὰ βλάψῃ τὴν πίστιν τῆς Τραπέζης καὶ τὰ συμφέ-
ροντα τῶν τρίτων, καθιερώθησαν καὶ διὰ τοῦ παρόντος νομο-
σχεδίου αἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαι περὶ τούτων διατάξεις,
καθ' ἃς τὸ μὲν μεταλλικὸν ἀποταμιεύμα δὲν πρέπει νὰ ᾖ
ὀλιγώτερον τοῦ 1/3 τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ, τὸ
δὲ ποσὸν τῶν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων δὲν
δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης
καὶ τὸ ἀπιθεματικὸν, ἀφαιρουμένου τοῦ ἀποταμιεύματος.

Τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 ἀφορῶσι τὴν νέαν ἐργασίαν, ἣν ἀναλαμ-
βάνει ἤδη ἡ Τράπεζα τοῦ νὰ χορηγῇ χρηματικὰ ποσὰ εἰς τὴν
γεωργικὴν ἰδίως τάξιν, ἐπὶ μόνῃ τῇ προσωπικῇ ἐγγυήσει τῶν
δανειζομένων· ὡς ἐκ τούτου δὲ τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει, ὅτι
πάντες οἱ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Τραπέζης συναλλασσόμενοι, εἴτε

ὡς ὀφείλεται, εἴτε ὡς ἐγγυηταί, ἢ ὀπισθογράφοι, ὑπάγονται
εἰς τὴν ἀμεσοδοσίαν τῶν ἐμπορικῶν.

Ἐπειδὴ ἐν τούτοις τὰ 2 ἑκατομμύρια τοῦ μετοχικοῦ κεφα-
λαίου, τὰ ὁποῖα ἡ Τράπεζα θέλει ἀποκλειστικῶς μεταχειρισθῇ
εἰς τοιαῦτα δάνεια, δὲν δύνανται νὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς
ἀνάγκας πολυπληθοῦς τῆς κοινωνίας τάξεως, τὸ ἄρθρον 6, προ-
βλέπον τὴν σύστασιν ἰδίας ἀγροτικῆς Τραπέζης, διαλαμβάνει
ὅτι ἅμα συσταθῇ διὰ μετοχῶν τοιαύτη, ἡ ὑπάρχουσα ἐκχω-
ρεῖ πρὸς ἐκείνην τὰ ἐν τῷ χαρτοφυλακείῳ της εὑρισκόμενα
γραμμάτια, τὰ προερχόμενα ἐκ δανείων, κατὰ τὸ ἄρθρον 5, τὸ
δὲ τυχὸν μέχρι συμπληρώσεως τῶν 2 ἑκατομμυρίων ποσὸν κατα-
βάλλεται εἰς χρήματα. Καὶ τοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἡ ἀγρο-
τικὴ Τράπεζα δὲν θέλει ἐκδίδει γραμμάτια ἀνώνυμα πληρω-
τέα εἰς ἐμφάνισιν, διότι θεωρεῖται ὡς ἐπισφαλὴς ἡ ἔκδοσις
γραμματίων εἰς ἐμφάνισιν πληρωτέων, ὑπὸ Τραπέζης ἐχούσης
ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν της γραμμάτια μὴ ἐμπόρων
μὲ μακρὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον προθεσμίας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ ἔκδοσις Τρα-
πεζικῶν δεκαδράχμων γραμματίων ἀντὶ τῶν 500,000 μέχρι
δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν πρὸς εὐκολίαν τῶν συναλλαγῶν,
καθόσον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 2 ἑκατομμυρίων εὐθέμιτα δύναται
νὰ ἐπέλθῃ διατάραξις εἰς τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ τὰ γραμμάτια ταῦτα ὑπάγονται εἰς
τὰς περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς κυκλοφορίαν γραμματίων περιο-
ριστικὰς διατάξεις.

Τελευταῖον δὲ ὅπως τὰ ἐκ τῆς συστάσεως τῆς Τραπέζης
πλεονεκτήματα κατασταθῶσι προστιτώτερα εἰς τοὺς κατοίκους,
διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νομοσχεδίου ὑπαγορεύθη ἡ Τράπεζα νὰ
συστήσῃ ὑποκαταστήματα εἰς τοὺς νομοὺς, ὅπου δὲν ἐυστά-
θησαν εἰσέτι τοιαῦτα, ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς κυρώσεως τοῦ
παρόντος νόμου.

Τοιαῦται αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου. Πέποιθα δὲ ὅτι ἡ
Βουλὴ ἀναγνωρίζουσα τὸ χρήσιμον καὶ κοινωφελὲς αὐτοῦ θέλει
προθύμως τὸ ἐπιψηφίσει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ,

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1813 καὶ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 Νόμων περὶ ἐθνικῆς Τραπέζης παρατείνεται μὲ τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις ἐπὶ ἑπτὰν εἰκοσιπενταετηρίδα, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1867 καὶ λήγουσαν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1891.

Ἄρθρον 2.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου διάρκεια τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικῶν δανείων ἐπεκτείνεται κατ' ἀνώτατον ὅρον μέχρι τριάκοντα ἐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 νόμου κεφάλαια, τὰ ὁποῖα δανείζεται ἡ Τράπεζα δι ἐκδόσεως ὁμολογιῶν καὶ ἀπασχολεῖ ἀποκλειστικῶς εἰς δάνεια, ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ, δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρι τοῦ τριπλασίου τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 Νόμου ὁριζόμενον παθητικὸν ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ διπλασίου τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἀποθεματικοῦ, ἀφαιρέσει τοῦ μεταλλικοῦ ἐναποταμιεύματος.

Τὸ μεταλλικὸν ἐναποταμίευμα δὲν πρέπει νὰ ἦναι ποτὲ ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ αὐτῆς, συγκειμένου ἐκ γραμματίων καὶ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν. Ἡ δὲ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐναποταμιεύματος καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ μετοχικὸν πραγματικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης καὶ τὸ ἀποθεματικόν.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης προστίθεται καὶ ἡ ἐπὶ προσωπικῇ ἐγγυήσει εἰς μὴ ἐμπόρους, ἰδίως ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως, χρηματικὴ χορήγησις ἐπὶ γραμματίοις τριτεγγυημένοις ἢ ἐπὶ προεξοφλήσει συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγήν. Πᾶς δὲ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς τραπέζης, εἴτε ὡς ὀφειλέτης εἴτε ὡς ἐγγυητὴς ἢ ὀπισθογράφος διὰ προσωπικῆς ἐγγυήσεως συναλλαττόμενος, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν κατὰ τὰ ἄρθρα 999 ἐδ. ά. καὶ 1003 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην προσδιορίζονται δύο ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου.

Ἄρθρον 6.

Ἅμα συσταθῇ διὰ μετοχῶν ἀγροτικὴ τράπεζα, ἡ ἐθνικὴ τράπεζα παύει τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένην ἐργασίαν, γίνεται δὲ μέτοχος τοῦ τριτημορίου τοῦ μετοχικοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγροτικῆς τραπέζης, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ ἀγροτικὴ τράπεζα δὲν θέλει ἐκδίδει γραμμάτια ἀνώνυμα πληρωτέα εἰς ἐμφάνισιν. Ἡ συμμετοχὴ αὕτη τῆς Τραπέζης δὲ θέλει ὑπερβῆ τὰ δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀντιτίμου τῶν μετοχῶν θέλει γενῆ δι' ἐγχωρίσεως τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τῆς τραπέζης εὑρισκομένων, δυνάμει τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν. Τὸ δὲ τυχὸν μέχρι συμπληρώσεως ἐλλεῖπον ποσὸν θέλει καταβληθῆ εἰς χρήματα.

Ἄρθρον 7.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ ἔκδοσις τραπεζικῶν δεκαδράχμων γραμματίων μέχρι δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς κυρώσεως τοῦ παρόντος νόμου ἡ Τράπιζα θέλει συστήσει ὑποκαταστήματα εἰς τοὺς νομοὺς τοῦ Κράτους, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν εἰσέτι τοιαῦτα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Εἰς τοὺς Α. Καλλάργην καὶ Π. Μεγακλῆν ἐχορηγήθη μηνιαία ἄπουσίας ἄδεια.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, ἀναγνωσθέντα τὰ κεφάλαια ά, β', γ' καὶ

δ'. ἐγένοντο δεκτὰ κατὰ τὸν πίνακα δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ κεφαλαίου ε. εἰς μὲν τὸ ἄρθρον 2, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς ὑποστηριχθείσῃ καὶ ὑπ' ἄλλων, προσετέθησαν 10 εἰσίτι δραχμαὶ κατὰ μῆνα εἰς τὸν μισθὸν τοῦ βοηθοῦ τῆς βιβλιοθήκης, ἀναβιβασθέντος οὕτω τοῦ ποσοῦ εἰς 1200 δραχμάς· εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 4, παρεδέχθη ὡσαύτως ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως τὴν διατήρησιν τοῦ ἑτέρου κλητῆρος, ὃν ἀφῆρεσεν ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπή, πρὸς 40 δραχ. κατὰ μῆνα, ἀναβιβασθέντος οὕτω τοῦ ποσοῦ εἰς δραχμὰς 1200. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἐνοίκιον τῆς βιβλιοθήκης παρετηρήθη ὑπό τινος σύμφωνα καὶ μὲ τὴν γνώμην τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τὸ ἐνοίκιον τῆς βιβλιοθήκης εἶναι ὑπέρογκον καὶ ὅτι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως ὁ Κ. ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ ἐνοικιασθῇ ἕτερον οἴκημα ἐπὶ μικροτέρῳ ἐνοικίῳ.

Ἐγένετο εἶτα ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Μ. Δαμηράλην καὶ Π. Κυριακόν, ἐξ ὧν συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 83. Ἔχει δ' οὕτω·

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Ζ'. Περιόδου.

Προϋπολογ. Κεφάλ.	Προϋπολογ. Ἄρθρα	Διαπραγμ. ἐξόδων	Ποσά Κατ' ἄρθρον Δραχ.	Ποσά Κατ' ἄρθρον Λ.	Ποσά Κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Ποσά Κατὰ κεφάλ. Λ.
Α.	1	Ἀποζημ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐπὶ ἓξ μῆνας πρὸς δρ. 250	187500	(α)		
	2	Ἔκτακτος ἀποζημίωσις πρὸς δρ. 300 κατὰ τὸν Νόμον τῆς 27 Ἰουλίου 1861	253600			
	3	Ἔκτακτος ἐπιχορήγησις τοῦ προέδρου	2000	(β)	443100	
Β.		Γ ρ α φ ε ῖ ο ν				
	1	Μισθὸς τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ ἓν ἔτος πρὸς δρ. 300	3600			
	2	» δύο συντακτῶν ὁμοίως	7200			
	3	» δύο βοηθῶν ὁμοίως πρὸς δρ. 240 καὶ 130.	4680			
	4	Τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ ἓξ μῆνας	2000			
	5	Δύο μετοχίων ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀνὰ δραχ. 90 ὁμ.	1080			
	6	Μισθὸς κλητήρων ἐπὶ ἓξ μῆνας	3600	—	22150	
Γ.		Ὑ λ ι κ ὸ ν κτλ.				
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης κλπ.	600			
	2	Συνδρομὴ ἐφημερίδων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	1000			
	3	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ κλπ.	1000			
	4	Δεσιμὰ τῶν πρακτικῶν, ἐφημερίδων κλπ.	600			
	5	Προμήθεια σκευῶν, ἐπίπλων κλπ.	300	—	3500	
Δ.		Ἔ κ τ α κ τ α ἔ ξ ο δ α.				
	1	Ἀγωγὴ ἀμαξῶν διὰ τὰς τελετὰς κλπ.	300			
	2	Ἐπισκευὴ θερμαστρῶν κλπ.	200			
	3	Προμήθεια καυσοξύλων	200	—	900	
Ε.		Β ι β λ ι ο θ ή κ η.				
	1	Μισθὸς βιβλιοφύλακος πρὸς δρ. 300 ἐπὶ ἓν ἔτος	3600			
	2	» βοηθοῦ πρὸς δρ. 100 ἐπὶ ἓν ἔτος	1200			
	3	Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων κλπ.	1000			
	4	» μισθὸς δύο κλητήρων πρὸς δρ. 40 καὶ 60	1200			
	5	Ἔκτακτα ἔξοδα τῆς βιβλιοθήκης	50			
	6	Ἐνοίκιον βιβλιοθήκης πρὸς δρ. 180 ἐπὶ ἓν ἔτος	2160	—	9210	
		Τὸ ὅλον δραχ.	...		480860	

(α) Ἐπὶ 125 βουλευτῶν.

(β) Ἐπὶ 112 βουλευτῶν

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων αὐτῆς, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . . N
Ἰωάννης Ν. Μεσσηνέζης . .	Στέφανος Στεφανόπουλος . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	. . . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . N	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . N	Γεώργιος Διαμάντης . . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . N	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Α. Γ. Λαμπρυνίδης . . . N	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N
Ἀνδρέας Δανάπουλος . . . N	Γάσ. Δελένδας . . . . . N
Ἰωάννης Βλάσσης	Σπ. Μαρκίζιος . . . . . N
Γεώργιος Σκοῦρος . . . . N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .
Κώστάθης Σίμος	Πλίας Παπαβάσης . . . .
Παναγῆς Κυριακός . . . N	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . N
Σταῦρος Βλάχος . . . . N	Παναγιώτης Μιχαλᾶς . . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . N	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .
Πλίας Καραγιάννης . . . N	Θεόδωρος Κυριακός . . . N
Δημήτριος Νάκος . . . . N	Ἰωάννης Ζάρπος . . . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Κωνστ. Δημητρίδης . . . N
Γεώργιος Γερολανάτης . N	Γεώργιος Παπανικολάου . . N
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης .	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . N
Ἀντώνιος Γρίβας	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Λεωνίδας Πετροπουλάκης .	Δημήτριος Βούτσιας . . .
Παν. Σταρόγιαννης . . . N	Κωνστ. Πλακούτας . . . .
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . N	Παλαιολόγης Στασινόπουλος .
Ἰωάννης Σαράκας	Νικόλαος Παλμός . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . N
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . N	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . .
Σταμάτιος Μήτσας . . . N	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .
Ἄγγελος Γουζούνακης . . .	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος .
Γεώργιος Βελῆς . . . . N	. . . . .
Νικόλαος Χαντζάκης . . .	Ἐμμανουὴλ Τσούχλης . . . N
Νικόλαος Γρανίτσας . . .	Νικόλαος Ματθαίου . . . N
Γεωργούλας Γιολδάσης . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . . N

Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .	Παπακωνστ. Τσαμάλας . N
Δημήτριος Δημητρακάκης . N	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N
Ἰωάννης Βαλαστόπουλος . .	Μιλτιάδης Ἱρίκας . . . . N
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .
Λουκᾶς Στέφανος . . . . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . N
Σπυρίδων Τρυχᾶς . . . . N	Ἀντώνιος Ἰκάκος . . . . N
Κωνσταντῖνος Μανίτας . .	Χρύσανθος Τσαλαμυδᾶς . . .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N	Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου .
Παναγ. Βαϊβόγλης . . . N	Νικόλαος Γκίνης . . . .
Γ. Ν. Ῥαλλιώτης	Νικόλαος Τσιαλιτέρας . . N
Ἡρακλῆς Βαρδίλας . . . N	Γεώργιος Μπίστας . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Ἰωάννης Δουλιὰς . . . . N
Δημ. Σκαλλαρικιὰς . . .	Ἰωάννης Μανιώτης . . . N
Ἀθανάσιος Καπριδάκης . . N	Λεωνίδας Ἡρακλειάκης . .
. . . . .	Γεώργιος Ναύτης . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N
Παναγ. Κολιαγιώτης . . .	Λορέντσος Καλπάκης . . . N
Παναγιώτης Παπατσιώνης . .	Ἰωάννης Σαχτούρης . . . . N
Κωνστ. Λεπενιώτης . . . N	Παναγιώτης Ψαθᾶς . . . N
Ἰωάννης Ἡρακλείτης . . . N	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . N
Ἰωάννης Ταταράκης	Γρηγ. Μανουσος. . . . . N
Μιχαὴλ Δανιηλίδης . . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Σπυρίδων Βαρτσιώτης . . . N	Δημήτριος Βεττάρας . . .
Α. Παπαζαχαριάδης . . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . N
Δημήτριος Κοκοτάκης . . N	Νικόλαος Πετσίνος . . . . N
Δημήτριος Χαραλαμπίδης . N	Κωνστ. Δουζίνας . . . . N
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . N	Ἀζάρης Γουρδῆς . . . . N
Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . N	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Ἰωάννης Τασσίος . . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμου . . N
Στέφανος Α. Δούκας	Πέτρος Χ. Πέτρης . . . . N
Ἰωάννης Κατσάκος	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . N
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . N	Εὐαγγέλης Κοντομιχάνης . N
Βενετσάνος Κυβέλος . . .	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
. . . . .	Λυκοῦργος Ἀλεξίου . . . .
Χ. Χριστόπουλος	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Π. Κανελλόπουλος . . . . N	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . .
Κωνστ. Χαριτόπουλος . . N	Ἰωάννης Κοτζιᾶς . . . . N
Μιχαὴλ Πετιμᾶς	Ἀνδρέας Καλλέργης . . . N

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τῶν τριῶν νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἀνεγνώσθησαν σήμερον αἱ ἐκθέσεις, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης,
Λ. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι.

Τῇς 14 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Σ. Μήτσαν καὶ Εὐαγ. Βαλατσὸν ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

Ὁ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1852 ΣΤ'. νόμος περὶ ὁδοποιΐας διήρεσε τὰς ἁμαξιτοὺς ὁδοὺς εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς ἐθνικὰς, ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικάς· διέταξε δὲ ἵνα πρὸς κατασκευὴν μὲν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν τὸ μὲν δημόσιον καταβάλλῃ τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν τεχνικῶν ἔργων δαπάνας, οἱ δὲ κάτοικοι ἑκάστης ἐπαρχίας τὴν ἑαυτῶν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων· πρὸς κατασκευὴν δὲ τῶν ἐπαρχιακῶν, τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένων τινῶν τεχνικῶν ἔργων δαπάνας καταβάλλῃ τὸ δημόσιον, τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπολοίπων τεχνικῶν ἔργων ἡ ἐπαρχία, καὶ τὰς τῶν ἁπλῶν ἔργων οἱ δῆμοι, δι' ὧν διέρχεται ἡ ὁδός· πρὸς κατασκευὴν δὲ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν διέταξεν ἵνα πάσας τὰς δαπάνας καταβάλλωσιν οἱ δῆμοι πλήν τινων ὡρισμένων, ἀφεθεισῶν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου (ὅρα ἀριθ. 1, 6—9 τοῦ εἰρημένου νόμου).

Καὶ εἰσὶ μὲν εὔλογοι καὶ καλῶς κατὰ τὰ ἄλλα ἔχουσαι αἱ περὶ τούτου ἄλλαι διατάξεις τοῦ νόμου· ἡ ἐπιβάλλουσα ὅμως τὴν

ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν ἐθνική τις ὁδὸς διέρχεται, νὰ συνεισφέρωσι τὴν ἑαυτῶν προσωπικὴν ἐργασίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἐθνικῆς ταύτης ὁδοῦ ἔργων, μοὶ φαίνεται ὅτι εἶναι ἄδικος· διότι προκειμένης τῆς κατασκευῆς ἔργων ἐπιχειρουμένων καὶ γιγνομένων πρὸς βελτίωσιν τμήματος τινος τῆς ἐπικρατείας, ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν ὁποίων βελτιοῦνται τὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων τοῦ τμήματος τούτου, συνομολογῶ ὅτι τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἔργων τούτων ἀναλώματα ὀφείλουσι νὰ ἐπιβαρύνωσι τοὺς κατοίκους τούτους ὡρισμένως· ἀλλὰ προκειμένης τῆς κατασκευῆς ἔργων, ἐπιχειρουμένων καὶ γιγνομένων πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὅλης ἐπικρατείας, ἡ ἐπιβολὴ τῶν πρὸς τοῦτο ἀναλωμάτων πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ἐπικρατείας καὶ οὐχὶ ὡρισμένον τμῆμα αὐτῆς. Αἱ δὲ ἐθνικαὶ ὁδοὶ παράγουσι μὲν τυχαίως ὠφέλειαν τινα καὶ εἰς τοὺς περιοίκους, κυρίως ὅμως τείνουσι πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν συμφερόντων τῆς ὅλης ἐπικρατείας, ὡς εὐκολύνουσαι τὴν ἐν αὐτῇ μετάδοσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ πρόοδον.

Ἕνεκα τῆς ἀδίκου ταύτης διατάξεως, ἡ ἐκτέλεσις τῶν διατάξεων τοῦ περὶ ὁδοποιΐας εἰρημένου νόμου, πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἀπάντησε μάλιστα προσκόμματα, πανταχοῦ δ' οἱ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπιβαρυνόμενοι κάτοικοι εἴτε δυσχεραίνοντες καὶ ἐκβιαζόμενοι ἐξετέλεσαν τὴν ὑποχρέωσίν των, ἢ ἀρνούμενοι ῥητῶς καὶ καθαρῶς ἐπέμειναν μὴ ἐκπληροῦντες αὐτὴν καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τεθέντων ἐκβιαστικῶν μέτρων. Οὕτω π. χ. τὰ δημοτικὰ συμβούλια Ἀμαλιαπόλεως καὶ Πτελεατῶν τῆς Φθιώτιδος, προκειμένης τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδα ἐθνικῆς ὁδοῦ ἐδήλωσαν διὰ πράξεών των, ὅτι, ἂν ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ ἐμμείνῃ ἐκβιάζουσα τοὺς κατοίκους τῶν δήμων των εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀναλογούντων αὐτοῖς ἡμεροκαμάτων ἢ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν δημοτῶν θέλουσι διαβῆ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν καὶ μεταναστεύσει εἰς τὸ Ὀθωμανικόν· ὁ Ἔπαρχος Ἠλείας ἀνήνεγκε· ὅτι δὲν εὑρίσκει μέσον, δι' οὗ νὰ δυνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ παρὰ τῶν κατοίκων τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναλογούντων ἡμεροκαμάτων, διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀπὸ Πύργου εἰς Κατάκωλον ἐθνικῆς ὁδοῦ· ὁ Ἔπαρχος Μεγαλοπόλεως, ὅτι ἄνευ ἀποχρώσης ἐνισχύσεως τῆς συνήθως ἐκεῖ σταθερευούσης δημοσίας δυνάμεως εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ εἰσπραχθῇ παρὰ τῶν κατοίκων τὸ ἀντίτιμον τῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀπὸ Μεγαλοπόλεως εἰς

Τριπολιν εθνικῆς ὁδοῦ ἡμεροκαμάτων· ὁ ἀναδεξάμενος διὰ δημοπρασίας τὴν κατασκευὴν τῶν ἁπλῶν ἔργων τῆς ἀπὸ Καλαμῶν εἰς Νησίον εθνικῆς ὁδοῦ ἐργολάβος διεμαρτυρήθη, διότι, ἂν καὶ ἐπεραίωσε τὸ ἔργον, οὐδὲν ἔλαβεν ἐκ τοῦ εἰσπρακτέου ἀντιτίμου τῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν ἀναλογούντων ἡμεροκαμάτων· ἡ δὲ μικροτάτης ἐκτάσεως εθνικὴ ὁδὸς ἀπὸ Κλεπτορράχεως εἰς νέαν Κόρινθον ἐπὶ δύω ἔτη μένει ἡμιτελὴς, μὴ χορηγούντων τῶν κατοίκων τὴν ὀφειλομένην προσωπικὴν ἐργασίαν. Πρὸς κατασκευὴν δὲ τῶν εθνικῶν ὁδῶν ἀπὸ Λιμφίσσης εἰς Ἰτέαν καὶ ἀπὸ Λεβαδείας εἰς Ἀντίκυρραν ἵνα κατορθωθῇ ἡ εἴσπραξις τοῦ ἀντιτίμου ὀλίγων τινῶν ἡμεροκαμάτων, ἡ διοίκησις ἠναγκάσθη νὰ προσφύγῃ εἰς αὐστηρότατα μέσα κατὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν Γαλαξειδίου, Κρίσσης, Ἀντικύρρας, Παρνασσίων καὶ Δωριέων, νὰ προκαλέσῃ δὲ τὴν παῦσιν πολλῶν εἰσπρακτόρων τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας.

Ἡ ἄρνησις τῶν κατοίκων τούτων εἶναι συνέπεια τῆς συνειδήσεως τῆς ἐγκειμένης εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νόμου ἀδικίας· ἡ συνείδησις δ' αὐτὴ γίνεται εἰς αὐτοὺς καταφανεστέρα ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης, ἢ ὅσον δύνανται νὰ ἦναι κατάδηλος ἐκ τῆς ἀφηρημένης ἐξετάσεως αὐτῆς. Καὶ ἀληθῶς πῶς δύνανται νὰ πεισθῶσιν οἱ δημόται τῶν δήμων Ἴλιδος καὶ Βουπρασίων τῆς ἐπαρχίας Ἠλείας, οἵτινες ἔχουσι παρακειμένους διαφόρους ὅρμους πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων των, καὶ οἵτινες οὐδέποτε διαβαίνουσι, καὶ οὐδόλως διὰ τοῦτο ὠφελοῦνται ἐκ τῆς ἀπὸ Πύργου εἰς Κατάκωλον ὁδοῦ, ὅτι ἔχουσι τὸ αὐτὸ συμφέρον ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἔχουσιν οἱ κατοικοῦντες τὸν Πύργον δημόται Λετρίνων, ἢ οἱ δημόται Γαλαξειδίου ὅτι ἔχουσι συμφέρον ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ Λιμφίσσης εἰς Ἰτέαν, ὡς ἔχει τοιοῦτον ὁ Ἀμφισσεύς, ἢ ὁ δημότης Λαμιακοπόλεως ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδα;

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο κρίνω ἀναγκαῖον νὰ ἀρθῇ πλέον, διότι ἡ περαιτέρω παράτασις τῆς ἐστώσης καταστάσεως, οὐ μόνον θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ διαρρῶς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν εἰς πάλην μετὰ τῶν διοικουμένων, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ πάλη αὕτη μετὰ πολλὰς προσπαθείας καὶ διὰ τῆς χρήσεως τῶν ὑστάτων ἐκβιαστικῶν μέσων ἀποβῇ τελεσφόρος, θέλει καθιστᾷ τοὺς πολίτας ἀνεπαρκεῖς πρὸς ἐπιχείρισιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν εὐλόγων καὶ νομίμων ὑποχρεώσεών των, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήρτηται τὸ τοπικὸν συμφέρον των ἢ ἡ θεραπεία τῶν ἰδιαιτέρων ἀναγκῶν

των. Καὶ ἀληθῶς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ ὁδοποιίας ἀπέδειξεν, ὅτι ἐκεῖ ἔνθα ἐγένετο ἔναρξις τῆς κατασκευῆς εθνικῶν ὁδῶν καὶ ἐξετελέσθησαν ἢ ἐκτελοῦνται ἔργα σπουδαῖα πρὸς τοῦτο, παρημελήθη ὅλως ἡ κατασκευὴ ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν· διὰ τοῦτο ἐπαρχιακαί τινες ὁδοὶ κατεσκευάσθησαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐν μόνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀττικῆς, ἔνθα αἱ εθνικαὶ ὁδοὶ εἶχον κατασκευασθῇ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου δημοσίᾳ δαπάνῃ, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πατρῶν, ἔνθα δὲν προέκειτο ἡ κατασκευὴ εθνικῆς τινος ὁδοῦ· δημοτικαὶ δὲ ὁδοὶ κατεσκευάσθησαν ἐν τοῖς δήμοις Σαλαμῖνος τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος, Ἀθηνῶν τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, Ἐρέτριας τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, Ἐρμιονεῖς τῆς ἐπαρχίας Σύρου, καὶ Θίσβης τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι δὲν εἶχον ὑποχρέωσιν πρὸς κατασκευὴν εθνικῆς ὁδοῦ, ἐν τῷ τελευταίῳ μάλιστα δήμῳ, ἐνῷ οἱ δημόται προθύμως καὶ οἰκοθεν ἐτελέσθησαν τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ Δομβραίνης εἰς Λιμένα ἀμαξιτῆς δημοτικῆς ὁδοῦ, ἀρξαμένης τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ Θηβῶν εἰς Χαλκίδα εθνικῆς, δι' ἣν ὤφειλον νὰ συνεισενέγκωσι τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν των, δ ἐκόψαν τὰς πρὸς κατασκευὴν τῆς δημοτικῆς ἐργασίας των.

Οἱ λόγοι οὗτοι πείθουσιν ἡμᾶς, Κύριοι, ὅτι πρέπει διὰ νόμου ν' ἀρθῇ ἡ διὰ τοῦ ΣΤ'. νόμου τοῦ 1852, περὶ ὁδοποιίας ἐπιβληθεῖσα εἰς τοὺς πολίτας ὑποχρέωσις, νὰ συνεισφέρωσι τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν των πρὸς κατασκευὴν τῶν ἁπλῶν ἔργων τῶν εθνικῶν ὁδῶν· τῆς ἄρσεως δὲ ταύτης νομοθέτησιν προτίθεται τὸ ἀδεῖα τῆς Α. Μ. εἰσαγόμενον ἡμῖν νομοσχέδιον, πρὸς αἰτιολογίαν τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου κρίνω περιττὸν νὰ ἐκτείνω περαιτέρω τὸν λόγον. Ὀφείλω ὅμως νὰ σημειώσω ὅτι τὸ νομοσχέδιον πληρεῖ κενόν τι ὑπάρχον ἐν τῷ ἰσχύοντι νόμῳ, μηδὲν διατάξαντι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θέλουσιν ἐκβιάζεσθαι οἱ ἀρνούμενοι ἢ ἄλλως καθυστεροῦντες τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμεροκαμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκτρύχωσαν ὑπόχρεοι νὰ συνεισενέγκωσιν εἰς τὴν ὁδοποιΐαν. Πρὶν δ' ἢ παράνω τὴν παροῦσαν, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ δηλώσω ὑμῖν, ὅτι ἄνευ τῆς μεταβολῆς ταύτης καὶ ἄνευ τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀναδοχῆς τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων τῶν εθνικῶν ὁδῶν ἀναλωμάτων, οὐδέποτε θέλει γίνει δυνατὸν νὰ περαιωθῇ ἡ κατασκευὴ τῶν διὰ νόμου χαρακτηρισθεισῶν μέχρι τοῦδε εθνικῶν ὁδῶν τοῦ Κράτους, ὡς πάντες δύνανται νὰ εἰκάσωσιν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων. Καὶ ἐπιδόθην μὲν εἰς σκέψεις περὶ ἐξευρέσεως τῶν μέσων, δι' ὧν τὸ δημόσιον ἀναδεχόμενον

τὴν δαπάνην ταύτην, θέλει δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον αἱ δυσκολίαι ὅμως καὶ τὰ προσκόμματα, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ἀπαντηθῇ, δὲν μοὶ εἶναι ἄγνωστα, ἂν δ' εὐτυχήσω νὰ καταρτίσω σύστημα ὁδοποιητικὸν πλῆρες, θέλω λάβει τὴν τιμὴν νὰ φέρω τὰς προτάσεις μου ἐνώπιόν σας καὶ νὰ ζητήσω τὴν ψῆφόνσας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 8βρίου 1861.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν, ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 8βρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Λ Ι Α,
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Σ΄. νόμου τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιΐας τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 τοῦ ἀνωτέρου σημειωθέντος νόμου καταργοῦνται.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τῶν δήμων· καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ ταμεῖα θέλουσι καταβάλλει ἐξίσου εἰς χρήματα τὸ ἀντίτιμον τῶν κυρίως τεχνικῶν ἔργων, δι' ὧν αὐταὶ διέρχονται, καὶ συνδρομὴ τῶν κατοίκων τῶν δήμων, χορηγουμένης πρὸς τοῦτο πιστώσεως διὰ τῶν ἐτησίων δημοτικῶν προϋπολογισμῶν· οἱ δὲ κάτοικοι τῶν δήμων θέλουσι συνεισφέρει τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων ἀναγκαίαν προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν δημοτικῶν ὁδῶν ἀναγκαῖα τεχνικὰ ἔργα θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ οἰκείου δήμου· τὰ δὲ ἁπλᾶ ἔργα αὐτῶν τῇ προσωπικῇ ἐργασίᾳ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων δι' ὧν διέρχονται αἱ ὁδοὶ αὗται.»

Ἄρθρον 5.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου νόμου προστίθεται ἄρθρον ἔχον οὕτως·

Ἔργα τεχνικὰ εἶναι.

α') Ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, ὀχετῶν καὶ τειχισμάτων ἐν γένει.
β') Ἡ θραῦσις τῶν ἀπαντωμένων βράχων.
γ') Ἡ σταδιοθεσία.
δ') Ἡ προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ ἐργαλείων.
ε') Ἡ μισθοδοσία τῶν ἐπιστατῶν.

Ἔργα ἁπλᾶ εἰς βάρος τῶν κατοίκων εἶναι·

α) Ἡ μετακόμισις τῶν πρὸς διάστρωσιν καὶ θεμελίωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, σμικρολίθων, καὶ ἄμμου, καὶ ἡ διάστρωσις αὐτῶν.

β') Ἡ ἀνόρυξις τῶν τάφρων, τὰ ἐκχώματα καὶ ἐπιχώματα ἐν γένει.

Πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν τὸ δημόσιον ἀναδέχεται τὴν δαπάνην διὰ τὰς καταμετρήσεις καὶ σχεδιαγραφήσεις, καὶ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῶν διευθυνόντων τὰς ἐργασίας μηχανικῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον τῆς ἐπαρχίας, δι' ἧς διέρχεται ἐπαρχιακή τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν οἰκείων δήμων ἀναλογισθέντα ἡμερομίσθια ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὸ δὲ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου, δι' οὗ διέρχεται δημοτική τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν οἰκείων χωρίων ὑπολογισθέντα ἡμερομίσθια ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

Ἐὰν δι' οἱονδήποτε κώλυμα δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην τὰ ἐπαρχιακὰ ἢ τὰ δημοτικὰ συμβούλια, καὶ τοι ὑποβληθείσης ἐγκαίρως τῆς περὶ τούτου προτάσεως, ἐνεργεῖ ὁριστικῶς τὴν διανομὴν ὁ ἀρμόδιος νομάρχης.»

Ἄρθρον 7.

Ἡ δευτέρα περίοδος τοῦ ἁ. § τοῦ ἄρθρου 17 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο κανονίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων παρὰ τῶν οἰκείων δημάρχων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων· ἐν περιπτώσει δὲ διαφορᾶς τῆς τιμῆς λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος παρὰ τοῦ οἰκείου νομάρχου ἢ ἐπάρχου.»

Ἄρθρον 8.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθενται δύο ἄρθρα τὰ ἑξῆς·

«Τὰ διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν ἡμεροκαμάτων εἰς χρήματα γενήσεσθαι ἁπλᾶ ἢ τεχνικὰ ἔργα, βέλουσιν ἐκτελεῖσθαι κατὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένης τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ οἰκείου νομάρχου ἢ ἐπάρχου νὰ ἐγκρίνῃ, ἢ ἀκυρώσῃ τὰ πρακτικὰ τῶν μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν. Ἡ εἰσπραξις τοῦ ἀντιτίμου τῶν καθυστερούντων ἡμεροκαμάτων ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον νόμων.»

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, τῶν δ' ἐπαρχιακῶν δαπάνῃ τῶν οἰκείων δημοτικῶν ταμείων, κατ' ἀναλογίαν διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν τεχνικῶν ἔργων καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν οἰκείων δημοτῶν.»

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ τῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ καταλογισμοῦ τῶν δαπανῶν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1862 διὰ τὰς γερουσιαστικὰς συντάξεις καὶ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 15,000 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ καταλογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τῆς ὁμωνύμου μὲ τὸ ἔτος καθ' ὃ λήγει ἑκάστη Σύνοδος, προκαλεῖται χάριν λογιστικῆς τάξεως, ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα ἀντίρρησίν

τινα, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀθήνησι τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Ἐμ. Μελετόπουλος,	Π. Τζαμάλας,
Στέφ. Δούκας,	Π. Ψάθης,
	Ἰω. Μπαλάφας. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διὰ τοὺς ἐκτεθειμένους λόγους εἰς τὴν ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου τ.ε. ἔκθεσιν τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ θεωροῦσα ὅτι τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ μεταθέσεως δρ. 15.000 ἐκ τοῦ Κεφαλ. 5 ἄρθρ. 2. «ἀποζημιώσεις Γερουσίας» τῆς χρήσεως 1861 εἰς τὸ Κερ. 3. ἄρθρον 4. «πολιτικαὶ Συντάξεις» καὶ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 40,000 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου καὶ ἄρθρου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1862, προτίθεται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς διὰ τοῦ νόμου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Γερουσιαστῶν ἐπιβαλλομένας τῷ Δημοσίῳ ὑποχρεώσεις, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀθήνησι τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Ν. Γουλανδρῆς,	Ν. Πιπῖνος,
Ν. Πετράκος,	Γ. Μανοῦσος,
	Α. Δ. Καμπάνης. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 15,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1860 προτίθεται νὰ θεραπεύσῃ ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, καθόσον τὸ ποσὸν ἀποδίδεται εἰς ποσοστὰ φόρου οἰκοδομῶν καὶ ἀποδοχὰς χαρτοσήμου, ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα ἀντίρρησίν τινα γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀθήνησι τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Α. Ζωμπουλάκης,	Γρ. Μανοῦσος,
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος,	Σ. Μαρκεζίνης,
	Ν. Πετράκος.»

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μικτῶν γάμων, λαβὼν τὸν λόγον ἓν μέλος τῆς μειοψηφίας ἐξέθηκεν ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς, ζητεῖ πρῶτον τὴν ἀκύρωσιν τοῦ περὶ μικτῶν γάμων νόμου τῆς 10 Αὐγούστου, καὶ δεύτερον τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸν νόμον τῆς 10 Αὐγούστου, δὲν συνέπεσε νὰ εἶναι παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ παρὼν ἐὰν ἦτον, ἤθελε δώσει ἐναντίαν ψῆφον. Παρατηρῶν δὲ ὅτι εἶναι ἀξιέπαινον νὰ μεταβάλλῃ τις γνώμην ὅταν, σκεπτόμενος ὡριμώτερον, πεισθῇ ὅτι ἔπρεπεν ἄλλως νὰ ἀποφασίσῃ, παρὰ νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὰ ἡμαρτημένα, λέγει ὅτι ἡ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου πρότασις αὐτοῦ συνάδει καὶ μὲ τὸν σκοπὸν ἔτι τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ νόμος οὗτος ὑπηγορεύθη ἐκ περιστάσεων, αἵτινες ἀπαιτοῦν σήμερον τὴν κατάργησίν του, καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν αἰτήσεων, καὶ ἐν πεποιθήσει δυνάμεθα νὰ τὸν ἀκυρώσωμεν, καθ' ὅσον δὲν τὸν θεωρεῖ μὲν κακὸν κατ' οὐσίαν, ἀλλ' ἐν τῇ συζητήσει δὲν συνῳδεύθη μὲ ἐκείνην τὴν νομιμότητα, ἥτις ἀπαιτεῖται πρὸς κατάρτισιν τελείου νόμου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχει κανὼν ἐκκλησιαστικός, ὅστις ἀπαγορεύει τοὺς μικτοὺς γάμους, ἀλλὰ τὰ ἀφορῶντα τὸν γάμον ἀντικείμενα δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα, ἀλλ' εἰς τὰ μικτὰ ἐκκλησιαστικά. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει τὴν ἁρμοδιότητα νὰ θίξῃ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, εἰς δὲ τὰ μικτὰ πρέπει νὰ συνδράμωσιν ἀναλόγως ἡ πνευματικὴ μετὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, καὶ ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου ὑπάγεται εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν. Ὑπὸ τὸν ὅρον λοιπὸν τοῦτον λέγει ὅτι ὁ ῥηθεὶς νόμος δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ εἰς μόνην τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν, ἀλλὰ νὰ συμπράξῃ τὸ κατ' αὐτὴν καὶ ἡ ἐκκλησία. Κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Συντάγματος, τὰ τῆς ἐκκλησίας διέπονται ὑπὸ τῆς διοικούσης Συνόδου, ὁ δὲ θεμελιώδης νόμος δὲν ἐνόησεν ὅτι ὡς πρὸς τὰ μικτὰ καθήκοντα δὲν πρέπει νὰ συμπράττωσιν ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία. Τὴν περὶ μικτῶν γάμων ἀρχὴν δὲν ἀποκρούουσι βεβαίως οἱ ἀποστολικοὶ καὶ συνοδικοὶ κανόνες, κατὰ δὲ τὸν κανόνα τοῦ ἀποστόλου Παύλου, δὲν ἀπαγορεύεται καὶ ὁ μετ' ἐθνικῆς γυναικὸς γάμος, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο καὶ ἡ τῆς ἐκκλησίας συγκατάθεσις. Ἀλλ' ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου δὲν ἔχει τὴν συγκατάθεσιν ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ δώσωμεν

ψῆφον, ἄλλως τε ὁ μνησθεὶς νόμος δὲν συνάδει οὔτε μὲ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον. Διότι πῶς εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλλωμεν θέλησιν εἰς τὰς συνειδήσεις, ἢ πῶς θέλει θεωρηθῇ δίκαιον νὰ θέτωμεν ποινὰς εἰς πρόσωπα μὴ ἐπιθυμοῦντα νὰ ἀσπασθῶσι τὸ ἀνατολικὸν δόγμα ἢ νὰ καταστήσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τοιαῦτα, ὡς ἐπὶ τῶν καινῶν ἐγκλημάτων; Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀκυρωθῇ ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου καὶ δι' ὅσα ἐξέθηκε καὶ διότι ἀφαιρεῖ πολλὰ τῶν ἑτεροδόξων δικαιώματα προσθέτων αὐτὰ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, θεωρεῖ δὲ οὐχ ἧττον ἀπαράδεκτον καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, καθ' ὅσον ἔχει πλείονα ἐλαττώματα τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου, οὐ μόνον διότι ἀντιφάσκει πρὸς ἑαυτό, ἀλλὰ καὶ διότι ἂν ὁ πρῶτος νόμος ἀφῄρει δικαιώματα ἄλλων ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, ὁ ὑφ' ὑπὸ συζήτησιν, κατ' ἀντιπερισπασμὸν λόγον, ἀφαιρεῖ πολλὰ δικαιώματα τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τὰ παραχωρεῖ εἰς ἑτέρας. Ἀληθῶς δὲ ἐνῷ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου λέγει, ὅτι ἐπιτρέπονται οἱ μικτοὶ γάμοι, τρουμένων τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ὁριζομένων, ὀλίγον κατωτέρω ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ τὸ νομοσχέδιον ἀκαλεῖ ὅ,τι δίδει. Διὰ ὅλα ταῦτα θεωρεῖ προτιμότερον νὰ παραλειφθῶσι καὶ οἱ δύω συγχρόνως νόμοι καὶ νὰ μείνωσι ὡς εἶχον τὰ πράγματα.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι εὐτυχῶς δύναται νὰ προσμιαθῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ προλόγου τοῦ ἀγορεύσαντος, διότι, ἀσθενῶν κατὰ τὴν 10 Αὐγούστου, δὲν ἦτον καὶ αὐτὸς παρὼν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου ἐκείνου, καὶ συμφωνεῖ ἄλλως μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένῃ τις εἰς τὴν γνώμην του, ὅταν, σκεφθεὶς ἐμβριθέστερον, εὕρῃ ὅτι ἐσκέφθη κακῶς. Ἐπὶ τοῦ νόμου δὲ τῆς 10 Αὐγούστου παρατηροῦμεν ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη διῃρέθη εἰς δύω ἰδέας, καὶ οἱ μὲν εἶπον ὅτι ὁ ῥηθεὶς νόμος ἀντίκειται εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας, ἄλλοι δὲ, ὅτι ῥητοὶ κανόνες ἀπαγορευτικοὶ δὲν ὑπάρχουσι. Παρ' ἡμῖν ἐν τούτοις αἱ μεταξὺ ἀνατολικῶν καὶ ἄλλων χριστιανικῶν δογμάτων σχέσεις παρήγαγον διαφόρους μικτοὺς γάμους, οἵτινες μὴ περιβαλλόμενοι μὲ τοὺς τύπους τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, οὐ μόνον ἐλογίζοντο ἄκυροι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν κληρονομικὰ δικαιώματα δὲν εἶχον ἰσχύν. Τοιουτοτρόπως ἐπελθὼν ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου, ἐξησφάλισεν ὅλα ταῦτα, καὶ οὐ μόνον δὲν ἀφῄρεσέ τι, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, ἐκ τῶν δικαιωμάτων τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ

τούναντίον περιέστειλε τὰ τῆς ὑμετέρας, διότι, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον, οἱ ἱερεῖς ἡμῶν δὲν ὠφείλον νὰ ἐξετάζωσιν ἂν ὁ γάμος ἀντέκειτο πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, ἀλλ' ἂν ὑπῆρχεν ἡ ἀμοιβαία τῶν συνερχομένων εἰς γάμον συναίνεσις. Σπέπεια δὲ τῆς διατάξεως ταύτης ἦσαν τὰ διὰ τοῦ νόμου ὁριζόμενα ποινικὰ μέτρα, ἂν τὰ ἐκ τῶν μικτῶν γάμων γεννώμενα τέκνα δὲν ἐβαπτίζοντο κατὰ τὸν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν. Ἡ ἔλλειψις λοιπὸν τοῦ νόμου ἐκείνου ἦτον τὸ νὰ μὴν ἀτίνῃ οὐδὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν δικαίωμα. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ἀνάγκη τοῦ ὑπ' ὄψιν δευτέρου νομοσχεδίου, καθ' ὃ ἀφίεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡ ἐξάσκησις τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἐξουσίας. Οὕτως ἄρα, ἐὰν ὑπάρχουν κανόνες ἀπαγορεύοντες τοὺς μικτοὺς γάμους, δὲν τοὺς ἐπιτρέπει ἡ ἐκκλησία· ἐὰν δὲν ὑπάρχουν, τοὺς ἐπιτρέπει, χωρὶς ἡ πολιτεία νὰ ἐπέμβῃ εἰς τοῦτο, καὶ ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον εἶναι ὀρθώτερον καὶ μᾶλλον τοῦ πρώτου ἐξασφαλιστικόν. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ὡς συνέπειαν τῆς ἀκυρώσεως τοῦ πρώτου νόμου θεωρεῖ καὶ τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ συζητουμένου. Δὲν ἐννοεῖ ὅμως διὰ τί πρέπει ν' ἀφήσωμεν ἀκανόνιστον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο; διὰ τί νὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ ἐνεργοῦν κατὰ βούλησιν καὶ νὰ διακινδυνεύουν τοσαῦτα συμφέροντα; Δὲν βλέπει λοιπὸν διὰ τί δὲν πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸν νόμον τοῦτον, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας μένουν ἄθικτα.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι μὴ ἐπεμβαίνων εἰς τὴν ἔρευναν οὐδετέρου τῶν νόμων, θεωρεῖ περιττὸν τὸν ἤδη ὑποβληθέντα, α') διότι ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου ἀκόμη δὲν ἐφαρμόσθη, ἵνα ἴδωμεν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τὰς ἐλλείψεις του καὶ φέρωμεν ἐν γνώσει τὰς βελτιώσεις· καὶ β') ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον ἐπιτρέπει τοὺς μικτοὺς γάμους, ὅταν τηρῶνται τὰ ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ὁριζόμενα, αὐτὸ τοῦτο γίνεται καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος κανονίζεται, ὥστε ὅταν τελῇ τὸν γάμον ὁ ἱερεύς, σημαίνει ὅτι ἔχει καλῶς.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι ἀληθῶς ὅταν ὁ νόμος εἶναι ὀρθὸς καὶ τέλειος εἰς τὴν βάσιν του, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ πρῶτον καὶ πότε νὰ ἐπέλθῃ ἡ δέουσα εἰς τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ διόρθωσις. Ἀλλ' ὅταν εἶναι ῥιζικὸν τὸ ἐλάττωμά του, ὅταν ἐκ τῶν πρότερων φαίνηται τὸ ἐπισφαλὲς αὐτοῦ, οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τοιούτου νόμου, ἀλλὰ καὶ καθῆκον ἔχομεν νὰ τὸν τροποποιῶμεν ἐκ πρώτης ἀρχῆς. Ἐπὶ τοῦ

προκειμένου δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου εἶναι ῥιζικόν, διότι, ὡς πάντες οἱ προαγορεύσαντες ὡμολόγησαν, διὰ τοῦ νόμου τούτου παρελείφθη τὸ τῆς ἐκκλησίας δικαίωμα, καὶ δὲν ἔπρεπεν οὐδ' εἰς τοὺς ὅρους τῆς τῶν γάμων τελέσεως νὰ ἐπέμβωμεν, οὐδ' εἰς τὰς ἐπὶ παραβιάσει αὐτῶν ποινάς, ἀλλ' ὅλα ταῦτα ὠφείλαμεν νὰ παραπέμψωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς νὰ παραβιάσωμεν τὰ δικαιώματά της. Ὁ λόγος δὲ οὗτος ἀνεπτύχθη οὐχὶ μικρὸν καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου ἐκείνου, ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ της σκέψει ἐδέχθη τότε τὸν νόμον. Δὲν εἶναι λοιπὸν πρόωρος ἡ μεταβολή του, οὐδὲ πρέπει νὰ περιμένωμεν τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίου, καὶ ἀποκρούει τὴν γνώμην ταύτην, διότι ὁ γάμος εἶναι συνάλλαγμα καὶ μυστήριον ταὐτοχρόνως, διὸ πρέπει νὰ συνδράμῃ εἰς κύρωσιν αὐτοῦ ἥ τε πολιτικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ἐξουσία. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι ἀναβάλλομεν τὸ ἐπιβάλλον ἡμῖν πολιτικὸν μέρος διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐκανόνισε τὸ ἀνάλογόν της; Βεβαίως ὄχι. Ἡμεῖς νομοθετοῦμεν ἐνταῦθα τὸ πολιτικὸν μέρος, καὶ ἕωσοῦ κανονίσῃ ἡ ἐκκλησία τὸ ἐδικόν της ὁ νόμος δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς ἤθελε θυμβῆ τὸ αὐτὸ ἂν ἡ πνευματικὴ ἀρχὴ ἀπεφαίνετο, ἡ δὲ πολιτικὴ καθυστέρει. Δὲν βλέπει λοιπὸν διὰ τί, προκειμένου νὰ διορσώσωμεν τοιοῦτον νόμον, δὲν πρέπει νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ μέρος ἡμῶν. Οὕτω δὲ πράττοντες δὲν παραβιάζομεν τὰ δικαιώματα οὐδενός, διότι τὸ πολιτικὸν μέρος δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐκκλησίαν νὰ κανονίσῃ τὸ μέρος αὐτῆς κατ' ἀρέσκειαν. Διὸ ὑποστηρίζει τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὲρ οὗ ἄλλως προαπεφάνθημεν καὶ ἤδη ἐρχόμεθα νὰ διορθώσωμεν τὰς ἐλλείψεις του.

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς, ὅτι πρὸ τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου ὑπῆρχεν, ὡς γνωστὸν, γενική τις ἰδέα ὅτι οἱ μικτοὶ γάμοι δὲν ἐπιτρέπονται κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ἐκ τούτου ἐπόμενον ἦτον νὰ προκύπτωσι πολλὰ ἄτοπα, ἀφοῦ παρ' ἡμῖν ζῶσι καὶ χριστιανοὶ ἄλλου δόγματος, καὶ ἐκ τοῦ φραγμοῦ τούτου νὰ συνδαυλίζωνται θρησκευτικὰ μίση, τὰ ὁποῖα αὐξάνουν ὅταν πᾶς σύνδεσμος ἐμποδίζεται ὡς νὰ μᾶς διεχώριζε μόλυσμα. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως λόγοι προσωπικῆς κλίσεως ἢ καὶ συμφερόντων ὑπηγόρευσαν τὴν σύναψιν μικτῶν γάμων, οἵτινες προσέβαλλον τὴν ἱερότητα τοῦ μυστηρίου τούτου, ὁ δὲ νόμος δὲν ἐτιμώρει αὐτούς, διότι ἡ κοινωνία τοὺς ἠνείχετο. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ ἐπῆρχετο καὶ τὸ ἄτοπον ὅτι οἱ γάμοι οὗτοι

οὐδὲν παρῆγον δικαίωμα εἰς τὰ τέκνα. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν θεωροῦσα ὅτι οἱ μικτοὶ γάμοι δὲν εἶναι ἀσυγχύβαστοι οὔτε πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας, οὔτε πρὸς τὰ ἐκ τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενα, ἠθέλησε νὰ τοὺς ἀναγνωρίσῃ, ἀφοῦ μάλιστα καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἐπιτρέπονται, καὶ εἰς τὴν Σερβίαν καὶ τὴν Ἑπτάνησον ἔχουν κῦρος, καθ' ὅσον αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις ἐγένοντο κατὰ τὴν Χ'. ἑκατονταετηρίδα, ὅτε αἱ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως Ἐκκλησίαι δὲν ἦσαν διηρημέναι, καὶ ἐπροβλέζοντο δι' αὐτῶν οἱ μεθ' ἑτεροδόξων γάμοι, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν σχισματικούς. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐθεωρήθη ὅτι δύνανται νὰ ἐπιτραπῶσιν οἱ μικτοὶ γάμοι, ἀφοῦ μάλιστα καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἡμῶν ἐρωτηθέντες ἄλλοτε, δὲν τοὺς ἀπέκρουσαν. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου τὸν ὁποῖον οἱ μὲν κατέκριναν ὡς ἐπεμβαίνοντα εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας καθήκοντα, καὶ ἐπιβάλλοντα ποινὰς, ὡς ἔλεγον, βανδαλικὰς κλπ. οἱ δὲ τὸν παρεδέχθησαν ὡς σωτήριον καὶ ὅλως ἀνεπίληπτον ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπῆρξαν οἱ διϊσχυρισθέντες, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Καρύστου, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κυρώσῃ νόμον ἡ Κυβέρνησις ἄνευ καὶ τῆς συμπράξεως τῆς Ἐκκλησίας, οἱ δὲ Δυτικοὶ ἀφ' ἑτέρου παρεπονέθησαν ὅτι διὰ τοῦ νόμου ἐπιβαρύνονται αὐτοὶ μόνον, ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ὅτι ὅλα ταῦτα θεραπεύονται ἐὰν ἀφεθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ὁρίσῃ αὐτὴ ὅ,τι θέλει, τὸ ὁποῖον νὰ παρακολουθήσῃ ἡ πολιτεία, καὶ τοῦτο ὁρίζει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Δι' αὐτοῦ λοιπὸν κερδαίνομεν πλειότερόν τι παρ' ἐὰν ἠκούομεθα ν' ἀκυρώσωμεν ἁπλῶς τὸν πρῶτον νόμον, διότι ἐπιτρέπει τοὐλάχιστον, τὸ κατ' αὐτὴν, ἡ πολιτεία τοὺς μικτοὺς γάμους, ἀρίνει δ' εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ὁρίσῃ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δύνανται νὰ συναφθοῦν οἱ τοιοῦτοι γάμοι. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ὑπάρξασαι ποτὲ ἐκκλησιαστικαὶ ἀπαγορεύσεις ἐπήγασαν οὐχὶ διότι ἀποκρούονται οἱ μικτοὶ γάμοι, ἀλλ' ἐκ τοῦ φόβου μὴ ὁ εἷς τῶν συζύγων ἀποστρέψῃ τὸν ἕτερον τοῦ θρησκεύματός του ὡς ἀκόμη καὶ τὰ γεννηθησόμενα τέκνα, τὸ μέρος τοῦτο ἀφίνομεν νὰ ὁρίσῃ ὡς θέλει ἡ Ἐκκλησία, εἰς ἣν πρέπει νὰ δίδεται ἀείποτε ἡ προτίμησις. Δὲν ὑπάρχει δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἂν ἡ πολιτεία νομοθετῇ ἤδη τὸ μέρος αὐτῆς, διότι καὶ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἐπὶ Κωνσταντίνου ἐγένοντο πολλαὶ τοιαῦται διατάξεις, τὰς ὁποίας παρεδέχθη κατόπιν ἡ Ἐκκλησία. Ὅταν δὲ δύναται νὰ προβλέψῃ τις τὰς ἐκ τῶν νόμων κακὰς συνεπείας, δὲν πρέπει, ὡς ἠξίωσέ τις, νὰ περιμένῃ αὐτὰς, ἀλλὰ νὰ τὰς προλαμβάνῃ δι' ἄλλου νόμου.

Τελευταῖον δὲν ἔπεται ὅτι ἐπειδὴ ἀρχιερεύς τις τελεῖ τὸν γάμον, εἶναι καὶ ἔγκυρος, ὡς εἶπεν ὁ αὐτὸς βουλευτὴς, διότι ἄλλως δὲν ἤθελε τιμωρεῖσθαι ὁσάκις κακῶς τὸν ἐπέτρεψε.

Ἐπῆνεγκεν ἕτερος ὅτι πρὸ 64 ἡμερῶν ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν σας τὸ αὐτὸ ζήτημα, ὅπερ καὶ σήμερον σᾶς ἐπασχολεῖ. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς 10 Αὐγούστου δὲν ἔλαβε μέρος καίτοι παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν, διότι εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο ἦτο ἐναντίον καὶ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῆς πολιτικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τοῦτο ἐθεώρησε προτιμότερον νὰ σιωπήσῃ, ἀλλ' ἡ ἐπίσπευσις ἀφ' ἑνὸς τῆς ἐντὸς 64 ἡμερῶν ἀκυρώσεως τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου, καὶ ἡ ἄγναια ἀφ' ἑτέρου τῶν λόγων, οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις καὶ τότε καὶ σήμερον ἔχει τὴν πρωτοβουλίαν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀκύρωσιν, παρέχουσιν ἐν μέγα κενὸν εἰς τὴν προκειμένην συζήτησιν, πιστεύει ὅμως ὅτι οἱ προκαλέσαντες τὴν ἀκύρωσιν λόγοι δὲν εἶναι μόνον ἐκκλησιαστικοί, ἀλλὰ καὶ πολιτικοί. Ἡμεῖς ἐν τούτοις ὡς Σῶμα παριστάνον τὸ Ἔθνος ὀφείλομεν νὰ ἐξασανίζωμεν πᾶν ὅ,τι παρουσιάζεται ἐνώπιόν μας εἴτε ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, εἴτε ὑπὸ βουλευτοῦ. Ἐξετάζων λοιπὸν τὸ προκείμενον ζήτημα παρατηρεῖ ὅτι ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου μὴ λαβὼν ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ μικροχρόνιον διάστημα τῶν 64 ἡμερῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ καταδείξῃ τὰς ἐλλείψεις του, καὶ ἑπομένως καλουμένη ἡ Βουλὴ σήμερον νὰ ἐπιψηφίσῃ ἕτερον νομοσχέδιον, ἀκυρόνον τὸν νόμον τῆς 10 Αὐγούστου, παρίσταται ὡς ἐν πιεστηρίῳ χρησιμεῦον εἰς μόνην τὴν ἐπίθεσιν σφραγίδος ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων νόμων. Δὲν εἶναι λοιπὸν, φρονεῖ, μόνον λόγοι ἐκκλησιαστικοὶ οἱ ἀναγκάζοντες τὴν Κυβέρνησιν νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ἀκύρωσιν νόμου μηκέτι ἐφαρμοσθέντος, ἀλλὰ καὶ πολιτική τις ἀνάγκη· τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο δὲν ἐθίγθη φρονίμως ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ διὰ τοῦτο περιοριζόμενος καὶ αὐτὸς εἰς μόνον τὸ ἐκκλησιαστικὸν μέρος τοῦ νομοσχεδίου, ἄρχεται ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ Ὑπουργοῦ, εἰπόντος ὅτι ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ὑπάρχουσι καὶ πολῖται ἀνήκοντες εἰς ἕτερον δόγμα, καὶ ἑπομένως τὸ ἀκανόνιστον τῶν μικτῶν γάμων διήγειρε πολλάκις ἀμοιβαῖα μῖση καὶ τὴν ἀγανάκτησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ὤφειλεν ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἄλλοτε ὡς ὑπουργὸς ἐσκέφθη, ἀλλ' ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἔπρεπεν εἰδικὸς νόμος νὰ κανονίσῃ τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο ν' ἀποτελέσῃ μέρος τῆς ὅλης ἡμῶν νομοθεσίας. Ὁ νόμος τῆς

10 Αὐγούστου, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ἔλαβε διάφορον ὑποδοχὴν καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐθεωρήθη Βανδαλικὸς, καὶ ἀληθῶς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου τὸν καθίστων Βανδαλικώτατον. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐπιτρέπει τοὺς μικτοὺς γάμους, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ τηρῶνται τὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁριζόμενα. Δὲν θέλει νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος ἂν ὁ γάμος εἶναι μυστήριον ἢ πολιτικὸν συνάλλαγμα, παρατηρεῖ δὲ μόνον ὅτι κατὰ τοὺς Ἀποστόλους καὶ κατὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ Θεὸν ἡμῶν ὁ γάμος εἶναι μυστήριον καὶ ἑπομένως κατὰ τοὺς ἀποστολικοὺς κανόνας οἱ μικτοὶ γάμοι δὲν ἐπιτρέπονται. Ἡ πολιτεία πιθανὸν ν' ἀνέχηται τοὺς γάμους αὐτοὺς, τὸ νὰ λέγῃ ὅμως ἡ πολιτεία ὅτι ἐπιτρέπει τοὺς μικτοὺς γάμους καὶ νὰ διατάσσῃ συγχρόνως νὰ τηρῶνται τὰ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὁριζόμενα, τοῦτο εἶναι μία φανερὰ ἀντίφασις, ἀφ' οὗ ἡ ἐκκλησία δὲν τοὺς ἐπιτρέπει.

Εἶπεν ὁ Ὑπουργὸς ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ κοινωνίᾳ ζῶσι χριστιανοὶ τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος καὶ χριστιανοὶ τοῦ δυτικοῦ δόγματος, ἐπιτρέπεται ἑπομένως εἰς τὸν χριστιανὸν τοῦ δυτικοῦ δόγματος νὰ συζευχθῇ μετὰ χριστιανῆς τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος. Ἀλλ' ὑποθέσατε ὅτι χριστιανὸς ἀνατολικὸς εἴτε ἐρᾶται δυτικῆς τινος, εἴτε ὑπὸ συμφέροντος κινούμενος θέλει νὰ συζευχθῇ μετὰ δυτικῆς. Προσέρχεται ἑπομένως οὗτος εἰς τὸν ἀρχιερέα ζητῶν τὴν ἄδειαν, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, ἔστιν ἔχων τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, ἀρνεῖται τὴν ἄδειαν. Ἀναγκάζεται διὰ τοῦτο νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν δυτικὸν ἱερέα, ὅστις ἔργον ἔχει τὸν προσηλυτισμὸν, τὸν ὁποῖον ἀποκρούει ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία, καὶ οὗτος εὐλογεῖ τὸν γάμον. Ἐρωτᾷ λοιπὸν, ὁ γάμος οὗτος, ὁ ἄνευ ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἀρχῆς ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως τελεσθεὶς, θεωρεῖται ἔγκυρος κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἢ ὄχι; Ἐὰν λοιπὸν κατὰ τὸ νομοσχέδιον οἱ τοιοῦτοι γάμοι δὲν θεωροῦνται ἔγκυροι, τότε παραδέχεται καὶ αὐτὸς τὸ νομοσχέδιον καίτοι περιέχον μικράν τινα ἀντίφασιν, ἣν κατέδειξεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀγορεύσεώς του.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ὅτι μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θέλει κανονίσει αὐτὴ διὰ διατάξεώς της τὰ περὶ μικτῶν γάμων, καὶ ἐν τῇ διατάξει αὐτῇ θέλει ὁρίσει βεβαία, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τελῶνται γάμοι μετὰ ὀρθοδόξων καὶ δυτικῶν ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως καὶ ἡ πολιτεία τότε θέλει ὑποκύψει εἰς τὴν διάταξιν τῆς ἐκκλησίας. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας ἡ Ἐκκλησία συγχωρήσῃ τὸ τοιοῦτον, τότε καὶ ὁ νόμος θέλει ἀναγνωρίζει ὡς

ἔγκυρους καὶ τοὺς ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως τελουμένους γάμους. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία σιωπήσῃ, τότε τὰ πράγματα μένουσιν ὡς εἶχον καὶ πρὸ τοῦ νόμου τῆς 10 Αὐγούστου ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, οἵτινες οὐ μόνον τοὺς ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως, ἀλλ' ἐν γένει δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς μικτοὺς γάμους.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζητήσεως, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Βάρδογλην καὶ Ἐπαμ. Κρεστενίτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 70 κατὰ 9, ἀρνηθέντος ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μικτῶν γάμων, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Παν. Σταρόγιαννης . . . . .
Ἰωάννης Δ. Μεσσηνέζης	Ἀριστομένης Ἀιδωρίκης . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . ἀρνεῖται	Ἰωάννης Σαράκης . . . . .
Νικόλαος Π Ἀθανασίου . . . . Ν	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς. . . . Ν
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . . . Ν	Σταμάτιος Μήτσας . . . . . Ν
Δ. Γ. Λαμπρυνίδης	Ἄγγελος Γουζούκης . . . . . Ν
Ἀνδρέας Λανόπουλος . . . . . Ν	Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης	Νικόλαος Χαντσάκης . . . . .
Γεώργιος Σκοῦφος	Νικόλαος Γρανίτσας . . . . . Ν
Εὐστάθιος Σῖμος	Γεωργούλας Γιολδάσης . . . . Ν
Παναγῆς Κυριακὸς . . . . . Ν	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης. . . Ν
Σταῦρος Βλάχος . . . . . Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος . . . Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . . Ο	. . . . .
Ἠλίας Καραγιάννης . . . . . Ο	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . . . Ν
Δημήτριος Νάκος . . . . . Ν	Γεώργιος Διαμάντης . . . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . . .
Γεώργιος Γεροβασάσης . . . . Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . . . Ν
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης. . . Ν	Γάσ. Δελένδας . . . . . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας	Σπ. Μαρκεζίνης. . . . .
Ἀλωνίδας Πετρόπουλάκης	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . . . .

Ἠλίας Παπαδαίος.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . . . N
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . . . O	Ἰωάννης Προβελέγιος . . . . N
Παναγιώτης Μεγακλῆς	Ἰωάννης Ταταράκης . . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . . . N
Θεόδωρος Κυριακὸς . . . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . . . .
Ἰωάννης Ζάρκος . . . . . N	Σπυρίδων Βαρότσης . . . . . N
Κωνστ. Δημητριάδης . . . . . N	Ἀν. Παπαδημητριάδης . . . . N
Γεώργιος Παπανικολάου.	Δημήτριος Κοκοτάκης . . . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . . . O	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . . . N
Πέτρος Δεληγιάννης.	Νικόλαος Παπαλιξόπουλος . . .
Δημήτριος Βούκουρας	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . . N
Παλαιολόγος Σταϊνόπουλος . .	Στέφανος Λ. Δούκας . . . . .
Νικόλαος Παλαιὸς	Ἰωάννης Κατσάκος . . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . . . N
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. . .	Χ. Χριστόπουλος . . . . . N
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . . . . N	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . . . .
Νικόλαος Ματθαίου . . . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . . N
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώνστας Τσαμάλας . . N
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	Νάκος Πανουριᾶς . . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος	Παν. Καλαμογδάρτης. . . . O
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . . . N
Λουκᾶς Στέφανος . . . . . N	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . . N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ἀνάργυρος Λ. Χ. Ἀναργύρου . .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . . . O	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρδογλης. . . . . N	Νικόλαος Τσικλητήρας . . . . .
Γ. Ν. Ῥιβελιώτης . . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . .
Γεώργιος Μαλέας	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . . N
Δημ. Σακελλαριάδης . . . . . N	Λεωνίδας Πρασσακάκης . . . . O
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . . N
Παν. Τσιμπουράκης.	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . . . O
Νικόλαος Σωτηρόπουλος	Λορέντσος Καμπάνης . . . . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . . N
Παναγιώτης Παπατσιώνης. . .	Παναγιώτης Ψάθης . . . . . N

Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . . O	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . . . . N
Γρηγόριος Μανοῦσος . . . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . . N
Δημ. Πολυχρονόπουλος	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . . . N
Γεώργιος Σπέντσας	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . . .
Δημήτριος Βότσαρης . . . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . . N
Γεώργιος Κουβέλης . . . . . N	Αὐγερινὸς Ἀξέρωφ . . . . .
Νικόλαος Πιπῖνος . . . . . N	Δημήτριος Γριζώτης . . . . .
Κωνστ. Δουζίνας . . . . . N	Α. Μάντσαρης . . . . . N
Λάζαρος Γιουρδῆς	Ἰωάννης Κοντζιᾶς . . . . .
Θεόδωρος Γκίκας . . . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . . N

Ἀναγνωσθέντος εἶτα τοῦ ἄρθρου 1, παρετήρησέ τις ὅτι ὁμολογουμένως κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας δὲν ἐπιτρέπονται μικτοὶ γάμοι, ἀλλ' ἐπίσης ὁμολογούμενον εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἀνοχῇ της ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐπέτρεπεν αὐτούς. Τὴν ἀνοχὴν ταύτην τῆς ἐκκλησίας ἔρχεται, νομίζει, νὰ καταστρέψῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, διότι τὰ δικαστήρια, στηριζόμενα εἰς τὸν προκείμενον νόμον, καὶ ἔχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες δὲν ἐπιτρέπουσι τοὺς μικτοὺς γάμους, θέλουν κηρύττει αὐτοὺς ἀκύρους. Σύμφωνα ἑπομένως καὶ μὲ ὅσα ὁ ὑπουργὸς ἐξέθεσε, προτείνει τὴν ἑπομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν, ἥτις ἀφίνουσα ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκκλησίας, πληροῖ καὶ τὸ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἡμῶν ὑπάρχον κενόν, οὗ ἐμνήσθη καὶ ὁ ὑπουργός, κανονιζομένων οὕτω τῶν περὶ μικτῶν γάμων « οἱ τῇ ἀδείᾳ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τελούμενοι γάμοι μεταξὺ χριστιανοῦ τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, καὶ χριστιανοῦ ἄλλου δόγματος, εἰσὶν ἔγκυροι. »

Ἀντεῖπεν ἕτερος ὅτι δὲν παραδέχεται ὡς ὁμολογούμενον ὅτι οἱ κανόνες δὲν ἐπιτρέπουσι τοὺς μικτοὺς γάμους, τοὐναντίον μάλιστα νομίζει ὅτι οἱ κανόνες ἐπιτρέπουσιν αὐτοὺς καὶ τοιαύτην ἐξήγησιν ἔδοσε καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ σοφός τις τοῦ καθηγητὴς κανονικοῦ δικαίου. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ Σύνταγμα ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει δογματικῶς ἡνωμένη μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ πάσης ἄλλης ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, τηροῦσα ὡς ἐκεῖναι τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικοὺς κανόνας, καὶ ἐπειδὴ καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτρέπονται οἱ μικτοὶ γάμοι, σύμφωνα μὲ τὴν συνταγματικὴν αὐτὴν διάταξιν οὐδ' ἡμεῖς δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν τοὺς μικτοὺς γάμους.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ὅτι οὐσιαστικῶς οὐδεμία ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς τροπολογίας τοῦ

βουλευτοῦ Ἀττικῆς καὶ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μόνη διαφορὰ ὑπάρχει ἡ τῆς συντάξεως, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν νομίζει δίκαιον νὰ μὴ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ τὸ νομοσχέδιον, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐπεψηφίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Σώματος. Ἡ ἄδεια, ἥτις ζητεῖται κατὰ τὴν τροπολογίαν, θέλει δοθῇ τηρουμένων ἐβαίως τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ὁ δὲ δι' ἀδείας ἄνευ τῆς τηρήσεως αὐτῶν τελούμενος γάμος δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔγκυρος. Τοῦτο ἐννοεῖ καὶ τὸ ἄρθρον, ἄλλως συντεταγμένον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν παραδέχεται τὴν τροπολογίαν.

Ἐπανέλαβεν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας ὅτι οὔτε ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας, οὔτε ὁ ὑπουργὸς τῷ κατέδειξαν κανόνα ἐπιτρέποντα τὸν μικτὸν γάμον, ἐὰν δὲ ἀλλαχοῦ τελῶνται τοιοῦτοι, τοῦτο γίνεται κατ' ἀνοχὴν καὶ τὴν ἀνοχὴν αὐτὴν ἀπέδειξεν πρὸ μικροῦ ὅτι καταστρέφει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν ἐπροτάθη νὰ τεθῇ ἡ λέξις *τελουμένους κατὰ κτ.λ.* ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη τὴν λέξιν *τηροῦντες* ὡς περιεκτικοτέραν, καθόσον ἡ λέξις *τελουμένους* ἀφορᾷ μόνην τὴν τελετὴν τοῦ γάμου, ἡ δὲ λέξις *ἄδεια* ἔχει, νομίζει, τὴν αὐτὴν τῆς λέξεως *τηροῦντες* σημασίαν, καθόσον διὰ νὰ δώσῃ ὁ ἀρχιερεὺς ἄδειαν, θέλει ἐξετάσει προηγουμένως ἐὰν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες ἐπιτρέπωσι τὸν ζητούμενον γάμον καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους, τοὺς ὁποίους ὀφείλουν νὰ τηρήσωσιν οἱ μελλόνυμφοι. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν γνώμην τῶν δύο προαγορευσάντων περὶ τοῦ ὅτι οἱ κανόνες τῆς ἐκκλησίας ὁμολογουμένως κατὰ τὸν πρῶτον ἀπαγορεύουσι, κατὰ δὲ τὸν δεύτερον ἐπιτρέπουσι τοὺς μικτοὺς γάμους, διότι σήμερον δὲν πρόκειται ἡ Βουλὴ νὰ κανονίσῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ὅπερ ὑπάγεται εἰς τὰ καθαρῶς πνευματικὰ καθήκοντα τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ νομοσχέδιον ἀφίνεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν κανόνων. Παραδέχεται δὲ μόνον ὅτι κατὰ τὸ Σύνταγμα ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ ὡς πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις ὅ,τι καὶ αἱ ἄλλαι ὁμόδοξοι ἐκκλησίαι. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἐν Σερβίᾳ οἱ μικτοὶ γάμοι ἐπιτρέπονται ὑπὸ ὅρους, ἡ Ἑλλ. ἐκκλησία δύναται νὰ πράξῃ ὅ,τι καὶ ἐκείναι, φυλάττουσα τοὺς ὅρους τοὺς ὁποίους ἔχουν κανονίσει καὶ αἱ ῥηθεῖσαι ὁμόδοξοι ἐκκλησίαι.

Ἐπέφερεν ἕτερον μέλος τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι αὐτὸς, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ἦτο ἐν γένει ἐναντίος τῆς παραδοχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ

ἀρχὴ αὐτοῦ παρεδέχθη καὶ ἐπομένως ἀπερρίφθη καὶ ἡ πρότασις τοῦ αὐτὴ, συγχωνεύει τὴν δευτέραν πρότασίν του ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ 1 ἄρθρου μετὰ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι δὲν θέλει νὰ ἐξετασθῇ ἂν οἱ μικτοὶ γάμοι ἐπιτρέπωνται ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἢ ὄχι, διότι τοῦτο διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Βουλῆς. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ προαγορεύσαντες, καὶ ἰδίως ὁ ὑπουργὸς, διῄρεσαν τὸν γάμον εἰς δύω μέρη, τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ εἶπον ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἔρχεται νὰ κανονίσῃ μόνον τὸ πολιτικὸν μέρος, θεωρῶν ἐγκύρους τοὺς γάμους ἐκείνους οὓς τελεῖ ἡ ἐκκλησία, παρατηρεῖ ὅτι τὸ γράμμα τοῦ νόμου δὲν συμβιβάζεται μετὰ τῆς ἰδέας αὐτῆς, διότι ἡ λέξις *ἐπιτρέπεται* δὲν σημαίνει ὅτι θεωρεῖ ἐγκύρους τοὺς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τελουμένους γάμους, ἀλλ' ὅτι συγχωρεῖ εἰς προκαταβολὴν αὐτοὺς, ἐνῷ ἡ πολιτεία δὲν ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα, ἀλλὰ μόνον νὰ παραδέχηται τοὺς γάμους ἐκείνους, οἵτινες τελοῦνται κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, καὶ ἐπομένως εὐλόγως ἡ ἐκκλησία ἡμῶν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοιούτου νόμου, οἷος ὁ προκείμενος. Διὰ ταῦτα παραδέχεται τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, συμβιβάζουσαν τοὺς τοιούτους ἀνωμαλίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέῤῥιψε μὲν τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς μὴ ἀναστάσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Δεκτοῦ δὲ γενομένου δι' ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἄρθρου 2 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ 3 ὅτι ἐφίσταται εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸ 1, διότι παραδέχεται ὡς ἐγκύρους ἀπολύτως τοὺς τελεσθέντας μικτοὺς γάμους, ἐνῷ τὸ 1 παραδέχεται αὐτοὺς ὑπὸ ὅρον καὶ φοβεῖται μὴ τὸ ἄρθρον 3 ἐπηρεάσῃ καὶ τὴν τύχην τοῦ 1. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοῦ τοιούτου προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον οὕτω·

«Οἱ μέχρι σήμερον κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ὁριζόμενα συναρθέντες κτλ.»

Παρατηρήσαντος δέ τινος ὅτι εἰς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 γάμους ἔδοσεν ἤδη κῦρος ὁ νόμος τῆς 10 Αὐγούστου, ὅστις περιεῖχε τὴν αὐτὴν διάταξιν καὶ δημοσιευθεὶς κατέστη νόμος τοῦ Κράτους, χορηγήσας δικαιώματα, τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα σήμερον νὰ καταστρέψωμεν, καὶ ἑτέρου προσθέντος ὅτι

μάλιστα θεωρεῖ ὅλως περιττὴν τὴν ἐπανάληψιν τῆς διατάξεως αὐτῆς ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ, καθόσον ἐν τῷ ὀλίγῳ χρόνῳ διαστήματι δὲν ἐτελειώθησαν γάμοι τοιοῦτοι ἐπανειλημμένως ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας, ὅτι ἀφ' οὗ ἀναγωρίζομεν σήμερον ὡς πλημμελῆ, ὡς ἐσφαλμένον τὸν νόμον τῆς 10 Αὐγούστου καὶ διὰ τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ τὸν καταργήσωμεν, δυνάμεθα βεβαίως νὰ καταστρέψωμεν καὶ πᾶν δικαίωμα κακῶς προσκτηθὲν δυνάμει τοῦ νόμου ἐκείνου. Ὑπάρχουσι γάμοι, οἵτινες ἐτελέσθησαν ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως, διότι ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ δὲν ἐβιάζετο ἄδειαν. Θέλετε λοιπὸν καὶ τοὺς γάμους αὐτοὺς νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἐγκύρους, ἀφ' οὗ σήμερον νομοθετοῦμεν ὅτι μόνοι οἱ κατὰ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν τελούμενοι γάμοι εἰσὶν ἔγκυροι; Τὸ τοιοῦτον θεωρεῖ ἄτοπον καὶ ἀντιφατικὸν καὶ ἐμμένει εἰς τὴν τροπολογίαν του.

Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ 1 ἄρθρον ἀρχεῖ τὸ μέλλον, τὸ δὲ ἄρθρον 3 ἀναπτύσσει τὸ παρελθόν, διότι τότε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μία διάταξις, σήμερον μόνον νομοθετουμένη. Παρατηρεῖ δὲ συγχρόνως ὅτι τοιοῦτοι γάμοι δὲν ἐτελέσθησαν εἰμὴ πολλὰ ὀλίγοι καὶ ὑπὲρ αὐτῶν εἶρηται τὸ ἄρθρον 3.

Οὗτος δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε μὲν τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας ὑποστηριχθεῖσαν καὶ ὑπ' ἄλλου μὴ ἀναπτυχθεῖσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναπτύξεως τὸ ἄρθρον 3 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας ὁμοίας τῇ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐπιτροπευσάντων ψηφοφορίσαντων, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον, ὁμοίων σχεδὸν τῷ προαναφερθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 68 κατὰ 9· ἐψεύδοντο.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἀποφασίζομεν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπειρασίστως καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος νὰ συνάπτωσι γάμους μετὰ Χριστιανῶν ἄλλου δόγματος, τηροῦντες τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Πᾶσα προγενεστέρα περὶ μικτῶν γάμων διάταξις καταργεῖται.

Ἄρθρον 3.

Οἱ μέχρι σήμερον συναφθέντες μικτοὶ γάμοι λογίζονται ἔγκυροι.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Προέβη εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενομένης ψηφοφορίας ὁμοίας ταῖς ἀνωτέρω, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Δημητριάδου καὶ Δ. Δημητρακάκη, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ΙΣΤ΄ ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ἰωάννης Σαράκας . . . . N
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . .	Σταμάτιος Μήτσας . . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . .	Ἄγγελος Γουζούασης . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Γεώργιος Βελλῆς . . . . N
Λ. Γ. Ἀμπρωνίδης . . . N	Νικόλαος Γρανίτσας . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N	Γεωργούλας Γκολδάσης . . N
Ἰωάννης Βλάσσης . . . . N	Νικόλαος Χαντσάκης . . N
Γεώργιος Σκυδρος . . . . N	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης. .
Κωνσταθιος Σίμος	Στέφανος Στεφανόπουλος . .
Παναγῆς Κυπριακός . . . N	. . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . N	Σπῦρος Κουτσομίτης . . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Γεώργιος Διαμάντης . . . N
Ἠλίας Καραγιάννης	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Δημήτριος Νάκος . . . . N	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Γάσ. Δελένδας . . . . .
Γεώργιος Γερουκάκης . . N	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . . N
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης. . N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . N
Ἀντώνιος Γρίβας	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . . N
Ἀεωνίδας Πετροπουλάκης . N	Ἀεωνίδας Πετιμεζᾶς . . . N
Παναγ. Σταρόγιαννης . . N	Παναγιώτης Μιγακλῆς . . N
Ἀριστομένης Διδωρίκης . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .

Θεόδωρος Κυπριανός . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . N
Ιωάννης Ζάρκος	Σπυρ. Βαρότσης . . . . N
Κωνσταντίνος Δημητριάδης. N	Α. Παπαδημητριάδης . . .
Γεώργιος Παπανικολάου . . N	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ιωάννης Μπαλάφας	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N
Πέτρος Δελιγιάννης	Νικόλαος Παπαλεξόπολος. .
Δημήτριος Βούκουρας . . .	Παν. Μ. Ιατρός . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας . . . N	Ιωάννης Τασσαίος . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος. .	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιός . . . N	Ιωάννης Κατσάκος . . . .
Στεφ. Αλεξάνδρου . . . N	Γερμανός Μαυρομιχάλης . .
Ανδρέας Νοταράς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εύθύμιος Καπελλόπουλος . .	. . . . .
Ευστάθιος Οικονομόπουλος . N	Χ. Χριστόπουλος . . . . N
. . . . .	Π. Καπελλόπουλος . . . .
Εμμανουήλ Τσούχλος . . .	Κωνς. Ζαρειφόπουλος. . . N
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαήλ Ποτλής . . . . N
Νικόλαος Πετράκος . . .	Παπακώνστας Τσαμάλας . .
Αναστάσιος Κορφιωτάκης . N	Νάκος Πανουριάς . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . N
Ιωάννης Βαλασόπουλος . . .	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης. N
Εμμαν. Μελετόπουλος . . N	Ιω. Δ. Αντωνόπουλος . . .
Λουκάς Στέφανος . . . . N	Αντώνιος Ρικάκης . . . . N
Σπυρίδων Τριχάς . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδάς . . .
Κωνς. Μανέτας	Αναξ. Α. Χ. Αναργύρου . . .
Θεόδωρος Πετρινός . . . N	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρδογλης	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γ. Ν. Ρεβελιώτης	Γεώργιος Μπάστας . . . N
Προκόπιος Βιρβίλης	Ιωάννης Δουλίδης . . . . N
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Ιωάννης Μανιώτης . . . .
Δ. Σκελλαριάδης . . . N	Λεωνίδας Πρασσακάκης . . N
Αθανάσιος Κατριβάνος . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . N
Π. Τσιμπουράκης	Ιωάννης Μαγαγκός . . . N
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . . N	Ιωάννης Σαγρέδος . . . .
Παναγιώτης Παπατσώνης . N	Παναγιώτης Ψάθης . . . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N	Αντώνιος Αρμάος . . . . N
Ιω. Προβελέγγιος . . . . N	Γρηγόριος Μανούσος . . . .
Ιω. Τατσάκης . . . . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . .
Μιχαήλ Δημηράλης	Γεώργιος Σπέντσας . . . .

Δημήτριος Βότσαρης . . . N	Ευαγγέλης Βαλατσός . . .
Γεώργιος Κουβέλης . . . N	Ευαγγέλης Κοντογιάννης . .
Νικόλαος Πιπίνος . . . . N	Σ. Σκουμπουρδής . . . .
Κωνς. Δουζίνας	Λυγερινός Λόϊζος . . . .
Λάζαρος Γιουρδής . . . . N	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Θεόδωρος Γκίκας . . . . N	Α. Μάντσαρης . . . . . N
Αναστάσιος Οικονόμος . . N	Ιωάννης Κοντζιάς . . . .
Πέτρος Χ. Πέτρος	Ανδρέας Καλλάρης . . . N

Αναγνωσθέντα δὲ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστων ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 3 ἐρωτήσαντός τινος τί ἐννοεῖται διὰ τῶν ἐν τῷ δ'. ἐδαφίῳ λέξεων *οἱ μέχρι τοῦδε κτλ.* διεσάφησεν ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὑπάρχουσιν ἤδη γραμματεῖς καὶ ὑπογραμματεῖς, εἵτινες δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ νὰ δώσωσι διδακτορικὰς ἐξετάσεις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοιοῦτοι ἔχουσιν ἀφ' ἑνὸς δικαιώματα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπέκτησαν καὶ πεῖραν, δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀποκλεισθῶσι τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προσατίσωσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ, διότι δὲν ἔδωσαν διδακτορικὰς ἐξετάσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης. Περὶ τούτου δὲ γίνεται λόγος καὶ εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

Παρατηρήσαντος δέ τινος ὅτι θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτως εἰς τὸν στρατὸν εἰσαχθησομένων, διότι ἄλλως θέλει ἀνοιχθῇ μία ἑτέρα θύρα ἀπαιτήσεων· ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ ἄρθρου διάταξιν μόνον τὸ δέκατον τῶν χρεωνυσῶν θέσεων θέλει δίδεσθαι εἰς τοὺς τοιούτους, ὥστε ἂν ὑποτεθῇ ὅτι κατ' ἔτος διορίζονται δέκα ἀνθυπασπισταί, εἷς μόνον θέλει εἶσθαι γραμματεὺς ἢ ὑπογραμματεὺς Δικαστηρίου. Παρατηρεῖ δὲ συγχρόνως ὅτι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμματέων εἶναι ὡρισμένος, ὥστε ὁ φόβος τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι ἰσχυρός, ἂν καὶ οὗτος θεωρεῖ εὐτύχημα τὸ νὰ εἰσάγωνται εἰς τὸν στρατὸν νέοι πεπαιδευμένοι καὶ ἐπιστήμονες.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 3 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 12 ἐρωτήσεώς τις τῶν ὑπουργῶν ποία ἀρχιάτης διατηρεῖται ὅταν εἷς ἀξιωματικὸς μετατίθεται ἀπὸ ἑνὸς

ὅπλου εἰς ἕτερον. Ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀντικείμενον τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν διατάγματος. Ἁπάντων δὲ εἰς τὴν ἐρώτησιν παρατηρεῖ ὅτι, ὅταν ὁ ἀξιωματικὸς μετατίθεται διὰ λόγους ὑπηρεσίας, διατηρεῖ τὴν ἀρχαιότητά του, ὅταν δὲ ἡ μετάθεσις ζητῆται, τότε τίθεται εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ ὅπλου, εἰς ὃ μετατίθεται.

Ἐπέμενεν ἕτερος ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ γαλλικὸς νόμος, τὸν ὁποῖον ἐξετάσας παρετήρησεν ὅτι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ παρελείφθη ἡ περὶ συναγωνισμοῦ διάταξις τοῦ γαλλικοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ λίαν συντελεστικὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀφίνειν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νὰ παραδεχθῇ καὶ ἐνταῦθα τὴν διάταξιν ταύτην.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτιδὶ λόγος δι' ὃν παρελείφθη ἡ περὶ συναγωνισμοῦ διάταξις εἶναι τὸ ἀδύνατον τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ. Οἱ διὰ συναγωνισμοῦ προβιβαζόμενοι ἐν Γαλλίᾳ δύνανται νὰ σταλῶσιν εἰς ἄλλους κόσμους, καὶ οὕτως ἐκλείπει ἡ ἀφορμὴ παραπόνων ἄλλων ἀξιωματικῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐκεῖ ὁ συναγωνισμὸς γίνεται ἐπὶ εἰδικῶν ἀντικειμένων, καὶ τοιούτους εἰδικότητας ἡμεῖς δὲν ἔχομεν διὰ νὰ συναγωνισθῶσιν. Ὁ συναγωνισμὸς ἐνταῦθα θέλει περιορισθῇ εἰς θεωρίας, ἐνῷ ἡ θεωρία ἄνευ τῆς πείρας δὲν εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος. Ὑποθέσατε ὅτι μεταξὺ τῶν πέντε λοχαγῶν τοῦ πυροβολικοῦ τῆς Ἑλλάδος γίνεται συναγωνισμὸς καὶ συμβαίνει ὁ πέμπτος νὰ κριθῇ ἱκανώτερος καὶ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ πρώτου. Ὁποῖα τότε θέλουν διεγερθῇ παράπονα; τοιοῦτος συναγωνισμὸς ἔλαβε χώραν ἅπαξ μόνον ἐν τῷ πυροβολικῷ, ἐν ᾧ ἔλαβε μέρος καὶ αὐτὸς ὡς λοχαγὸς, καὶ ὁ συναγωνισμὸς ἐκεῖνος ἀφῆκεν ἀλεθρίους συνεπείας εἰς τὸ πυροβολικόν. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 15 θέλουν κανονισθῇ διὰ Β. διατάγματος οἱ πρὸς προβιβασμὸν ἀπαιτούμενοι ὅροι, καὶ τοῦτο θέλει μᾶς προσεγγίσει πλειότερον εἰς τὸν σκοπόν, ὃν ἐπιδιώκομεν, παρὰ ὁ συναγωνισμός.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 12 ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 13, 14, 15 καὶ 16.

Ἐνταῦθα παρετήρησε καὶ πάλιν ὁ βουλευτὴς Καλαμῶν ὅτι ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ γαλλικῷ νόμῳ, ἥτις δὲν συμπεριελήφθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ἀναγκαίαν. Ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀντιπαρετήρησεν ὅτι ἐκτὸς τῆς διατάξεως αὐτῆς ὑπάρχουσιν ἐν τῷ γαλλικῷ νόμῳ καὶ ἄλλαι, αἵτινες δὲν συμπεριελήφθησαν ἐνταῦθα, διότι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον. Συμπεριελήφθησαν δὲ ἐν τῷ γαλλικῷ περὶ προβιβασμοῦ νόμῳ, διότι οὗτος ἐπιφυλάσσεται περὶ τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 19 παρετήρησέ τις ὅτι ἡ λέξις *ἀνδραγαθήματα* ἐννοεῖ προσωπικὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ πολλάκις συμβαίνει νὰ δώσῃ τις ἓν σχέδιον, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν μίαν νίκην. Θεωρεῖ ἐπομένως ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ περίστασις αὕτη.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι ἀνδραγάθημα λέγεται πᾶν κατόρθωμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὁ δὲ δοὺς σχέδιον συνέπειαν ἔχον τὴν νίκην, θέλει ἔχει καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς προσκτήσεως ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 19 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 20 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 21 παρετήρησέ τις ὅτι δὲν νομίζει ὀρθὸν νὰ στερήσωμεν τὴν κυβέρνησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπονομῆς ἐπιτίμων βαθμῶν, διότι συμβαίνει πολλάκις, καὶ τοῦτο λέγει ἐκ πείρας, εἰς πολίτης ἐπὶ κεφαλῆς δέκα ἢ πλειοτέρων συμπολιτῶν του νὰ καταστρέψῃ λυπηρὰν συμφορὰν, καὶ ἐπομένως εἰς τὸν τοιοῦτον εἶναι δίκαιον νὰ δοθῇ εἰς βαθμὸς ἐπίτιμος.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ὅτι ὁ ἐπίτιμος βαθμὸς εἶναι τίτλος διακρίσεως καὶ τοιούτους τίτλους δὲν ἀναγνωρίζει τὸ Σύνταγμα· προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἐκτὸς τούτου ὁ ἐπίτιμος βαθμὸς ἐθεωρήθη ὡς μέσον ταπεινώσεως τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ καὶ διὰ τοῦτο κατηργήθη καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 21 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 22, 23 καὶ 24.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Σκιαλλαριάδην καὶ Ν. Πετρέαν, συνῆχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη κατὰ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 83· ἔχει δ' οὕτω·

ΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ δεκανέως, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας στρατιώτης, ἐν τινι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρον 2.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχίου, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας δεκανὸς, οὐδ' εἰς τὸν βαθμὸν ἐπιλοχίου, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας λοχίας παρά τινι τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων.

Ἄρθρον 3.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἢ διορίζεται ἀνθυπασπιστὴς, ἐὰν

α') Δὲν ὑπηρέτησεν ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἐπιλοχίας, ἢ δύο ἔτη λοχίας, ἐν τινι σώματι τοῦ στρατοῦ, ἢ

β') Διατελέσας μαθητὴς τῆς ἐν Ἑλλάδι ἢ ἄλλης τινὸς στρατιωτικῆς σχολῆς, δὲν κυδοκίμησεν ἐν ταῖς ἀπολυτηρίοις ἐξετάσεσιν, ἢ

γ') Δὲν φέρῃ δίπλωμα χορηγηθὲν αὐτῷ ὑπὸ ἀναγνωρισμένης ἰατρικῆς, φαρμακευτικῆς, ἢ κτηνιατρικῆς σχολῆς, ἢ

δ') Κυδοκιμήσας εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ νομικῆς σχολῆς, δὲν ὑπηρέτησε δύο συνεχῆ ἔτη ὡς γραμματεὺς, ἢ τρία ἔτη ὑπογραμματεὺς, μὴ στρατιωτικὸς, παρὰ τῷ ἀναθεωρητικῷ δικαστηρίῳ, ἢ παρά τινι διαφόρῳ στρατοδικείῳ. Οἱ μέχρι τοῦδε διορισθέντες δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν περὶ διδακτορικῶν ἐξετάσεων ὅρον.

Δύνανται δὲ ν' ἀπονεμηθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ ἓν δέκατον τῶν χηρευουσῶν θέσεων.

Ἄρθρον 4.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπολοχαγὸς, ἐὰν δὲν συνεπλήρωσε τὸ 18 τῆς ἡλικίας του ἔτος, καὶ

α') Δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ὡς ἀνθυπασπιστὴς, ἢ δύο ἔτη ὡς ἐνωμοτάρχης πρώτης τάξεως, ἢ

β') Ὑπαγόμενος εἰς τὸν δ'. παράγραφον τοῦ ἄρθρου 3 δὲν ὑπηρέτησε διαρκῶς ἓν ἔτος ἐν τῷ στρατῷ, ἢ

γ') Δὲν ὑπηρέτησεν ὡς ἀνθυπασπιστὴς ἓν ἔτος μετὰ τὴν προσκτησιν τῆς πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὴν ἰατρικὴν, φαρμακευτικὴν, ἢ κτηνιατρικὴν ἀπολύτου ἀδείας τοῦ ἰατροσυνεδρίου.

Ἄρθρον 5.

Οὐδεὶς διορίζεται ἀνθυπολοχαγὸς, ἂν, διατελέσας μαθητὴς στρατιωτικῆς τινος εἰδικῆς σχολῆς καὶ εὐδοκιμήσας κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, δὲν ὑπηρέτησεν, ἀδεία τοῦ Βασιλέως, ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας ὡς ἀξιωματικὸς παρὰ ξένῳ στρατῷ.

Ἄρθρον 6.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ὑπολοχαγὸς, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἄρθρον 7.

Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχαγὸς, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη ὑπολοχαγός.

Ἄρθρον 8.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τέσσαρα ἔτη λοχαγός.

Ἄρθρον 9.

Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀντισυνταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τρία ἔτη ταγματάρχης.

Ἄρθρον 10.

Οὐδεὶς προβιβάζεται συνταγματάρχης, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον δύο ἔτη ἀντισυνταγματάρχης.

Ἄρθρον 11.

Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς ἀνώτερον τοῦ συνταγματάρχου βαθμὸν, ἂν δὲν ὑπηρέτησε τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον.

Ἄρθρον 12.

Ἐκ τῶν χηρευουσῶν θέσεων ἀνθυπολοχαγῶν, ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ, στρατιωτικῷ σώματι ἢ κλάδῳ, τὰ μὲν δύο τρίτα κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δὲ ἕτερον τρίτον κατ' ἐκλογὴν εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς, ἀνθυπολοχαγοὺς καὶ ὑπολοχαγούς.

Ἄρθρον 13.

Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ταγματαρχῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ, στρατιωτικῷ σώματι ἢ κλάδῳ, ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἀρχαιότητα, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἐκλογὴν εἰς τοὺς λοχαγούς.

Ἄρθρον 14.

Πάντες οἱ βαθμοὶ οἱ ἀνώτεροι τοῦ ταγματάρχου ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 15.

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος θέλουν ὁρισθῆ αἱ ἀπαιτούμεναι

πρὸς προβιβασμὸν γνώσεις καὶ ἰδιότητες, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν·

α) Εἰς τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῶν ὑπαξιωματικῶν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

β') Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου κατ' ἀρχαιότητα καὶ κατ' ἐκλογὴν καὶ

γ') Εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς κατ' ἐκλογήν.

Ἄρθρον 16.

Ἡ ἀρχαιότης τοῦ βαθμοῦ προσδιορίζεται διὰ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ Διατάγματος, ἐν περιπτώσει δὲ ἴσης ἡμερομηνίας, διὰ τῆς τοῦ ὑποδεεστέρου βαθμοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὴν ἀρχαιότητα, ἣν ἀπέκτησαν ἤδη οἱ στρατιωτικοὶ κατὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ἐν ἰσχύϊ κανονισμούς.

Ἄρθρον 17.

Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ διατηροῦσι τὰ πρὸς προβιβασμὸν κατ' ἀρχαιότητα δικαιώματα αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου· δὲν ἀποδίδονται ὅμως αὐτοῖς εἰμὴ ὁ ἀμέσως ἀνώτερος βαθμός.

Ἄρθρον 18.

Ὁ διὰ προβιβασμὸν ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἀπαιτούμενος χρόνος ὑπηρεσίας ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν πολέμῳ.

Ἄρθρον 19.

Ὁ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁρισθεὶς πρὸς προβιβασμὸν χρόνος ὑπάγεται εἰς τὰς ἑξῆς ἐξαιρέσεις·

α) Διακριθέντα πασιφανῶς ἀποδεδειγμένα καὶ ἐν ἐμπρησίᾳ διαταγῇ τοῦ στρατοῦ δημοσιευμένα, ἢ

β') Ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ χηρεύουσαι θέσεις παρὰ τοῖς ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν.

Ἄρθρον 20.

Ἐν πολέμῳ, ἐν τοῖς πρὸ τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν, αἱ χηρεύουσαι θέσεις τῶν μὲν ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν ἀπονέμονται ἐξ ἡμισείας κατ' ἀρχαιότητα, τῶν δὲ ταγματαρχῶν ἅπασαι κατ' ἐκλογήν.

Ἄρθρον 21.

Οὐδέποτε ἀπονέμεται βαθμὸς μὴ ὑπαρχούσης θέσεως, ἢ βαθμὸς ἐπίτιμος. Ἡ θέσις (emploi) κανονίζει ἑκάστοτε τὴν τάξιν (rang).

Ἄρθρον 22.

Ἅπαντες οἱ προβιβασμοὶ ἀξιωματικῶν δημοσιεύονται, ἅμα τῇ ἐκδόσει των, ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῇ ἐπισήμῳ στρατιωτικῇ ἐφημερίδι, καταδεικνυομένου τοῦ τρόπου τοῦ προβιβασμοῦ καὶ τῶν προκαλεσασῶν αὐτὸν περιστάσεων.

Ἄρθρον 23.

Ὁ παρὼν νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν παρ' ἅπασι τοῖς ὅπλοις, τοῖς σώμασι καὶ τοῖς κλάδοις τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρον 24.

Πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' Ἡμῶν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἕξῆς ζητήματος:

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, ναὶ ἢ οὔχι »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδες	Ἀριστομένης Αἰδωρίκης . . Ν
Ἰωάννης Λ. Μεσσηνέζης . .	Ἰωάννης Σαφάκας . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ν	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . .
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Στυλιανὸς Μήτσας . . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . Ν	Ἄγγελος Γουζούασης . . Ν
Α. Γ. Ἀχειμαρνίδης . . . Ν	Γεώργιος Βελλῆς . . . . . Ν
Ἀνδρέας Λανόπουλος . . Ν	Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης . . . . Ν	Γεωργούλας Γιολδάσης . . Ν
Γεώργιος Σκοῦφος . . . . Ν	Νικόλαος Χαντσάκης . . . Ν
Εὐστάθιος Σῖμος . . . . Ν	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης .
Παναγῆς Κυριακός . . . Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος . Ν
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν	Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος .
Ἀθανάσιος Ἴτκος	Σπῦρος Κουτσομίτης . . .
Ἠλίας Καραγιάννης	Γεώργιος Διαμάντης . . . Ν
. . . . .	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . Ν
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . Ν
Γεώργιος Γεροθανάσης . . Ν	Γάσ. Δελένδας . . . . . Ν
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης. .	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . .
Ἀντώνιος Γρίβας	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . Ν
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . .
Π. Σταρόγιαννης . . . . Ν	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . Ν

Παναγιώτης Μεγακλῆς . .	Ἰω. Ταταράκης . . . . . N
Γρηγόριος Κοριωτάκης . . N	Μιχαὴλ Δαμπράλης . . . .
Θεόδωρος Κυριακός . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . N
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρ. Βαρότσης . . . . N
Κωνστ. Δημητριάδης . . N	Α. Παπαδημητριάδης . . .
Γεώργιος Παπανικολάου . .	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N
Πέτρος Δεληγιάννης . . . N	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . . N
Δημήτριος Βούκουρας . . .	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κων. Πλαπούτας . . . N	Ἰωάννης Τασσαΐος . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος. N	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιὸς	Ἰωάννης Κατσάκος . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . N
Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . .	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . N	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. N	Χ. Χριστόπουλος . . . . .
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος. . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . . N
Νικόλαος Πετράκος . . . N	Παπακώνστας Τσαμάλας . .
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης. . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .
Λουκᾶς Στέρανος . . . . N	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Κωνστ. Μανέτας	Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρδογλης . . . N	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Γεώργιος Μπάστας . . . N
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . N
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Ἰωάννης Μανιώτης . . . N
Δημ. Σακελλαριάδης . . .	Λεωνίδας Πρασσακάκης . .
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . N
Παν. Τσιμπουράκης	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Λορέντσος Καμπάνης . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . .	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Παναγιώτης Παπατσώνης . N	Παναγιώτης Φάθης . . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος. . .	Ἀντώνιος Ἁρμάος . . . . N
Ἰωάννης Προβελέγιος . . . N	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N

Δημ. Πολυχρονόπουλος . .	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Γεώργιος Σπέντσας	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . . N
Δημήτριος Βότσαρης . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γεώργιος Κουβέλης . . . N	Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . . .
Νικόλαος Πιπῖνος . . . . N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . N
Κωνστ. Δουζίνας	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . N	Αναγν. Μάντσαρης . . . . N
Θεόδωρος Γκίκας . . . . N	Ἰωάννης Κοντζιᾶς . . . . N
Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .	Ἀνδρέας Καλλάργης . . . N

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ποινικῆς νομοθεσίας τῶν τηλεγράφων καὶ λοιπῶν ὡρίμων νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἀνεγνώσθησαν σήμερον αἱ ἐκθέσεις, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς

Σ. Μαλακοπίνης,

Α. Παπαδημητριάδης,

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'.

Τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αὔριον ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς ἐπανέρχεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀγαπητῆς Αὐτοῦ πατρίδος, εἰδοποιοῦνται οἱ Κ. Κ. βουλευταὶ διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς Πειραιᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Α. Μ. συγχρόνως δὲ εἶν' ἀνάγκη νὰ κληρωθῇ καὶ μεγάλη πρέσβευσις, ἥτις μετὰ τοῦ προεδρείου θέλει ὑποδεχθῇ τὸν Βασιλέα ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας, καὶ μετὰ τὴν ἄνοδον τῆς Α. Μ. θέλει παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Μεγαλειότητός Του διὰ νὰ συγχαρῇ Αὐτὴν ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἐπανόδῳ Της.

Παρατηρήσαντος δέ τινος ὅτι, ἀφ' οὗ ὁλόκληρον τὸ Σῶμα θέλει κατέλθη εἰς Πειραιᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Βασιλέως, τὸ καθῆκον τῆς Μεγάλης Πρεσβείας θέλει περιορισθῇ εἰς τὴν μετὰ τοῦ Προεδρείου παρουσίασίν της μετὰ τὴν ἄνοδον τῆς Μεγαλειότητός Του ἐγένετο κλήρωσις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντι-

προέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Τσικλητήρα καὶ Α. Ρικάκη, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ Κ. Κ. Κ. Μανέτας, Γ. Κουβέλης, Α. Χ. Ἀναργύρου, Δ. Σακελλαριάδης, Χ. Θεοχαράπουλος, Π. Βιρβίλης, Ν. Γρανίτσας, Β. Κυβέλος, Π. Κανελλόπουλος καὶ Α. Πετιμεζᾶς.

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰω. Μανιώτην ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπλ. πιστώσεως ἐκ δρ. 69000, ἀνέγνω τὴν ἑπομένην ἔκθεσιν·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ ἰδοῦσα τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον, δι' οὗ ζητεῖται ἡ κύρωσις τῆς ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ λογιστικοῦ νόμου, χορηγηθείσης πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 69000 δι' ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1861, καὶ θεωροῦσα ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη καθίστατο ἀπολύτως ἀναγκαία, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἀθήνησι τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή.

Ι. Δ. Ἀντωνόπουλος,	Γρ. Μανοῦσος,
Γ. Α. Κουβέλης,	Π. Βάρβογλης,
Ἠλ. Καραγιάννης,	Γ. Ζουμπουλάκης».

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν γερουσιαστικῶν συντάξεων, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Γκίκαν καὶ Π. Κυριακόν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ γερουσιαστικῶν συντάξεων, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης		Ἀντώνιος Βενιζέλος	
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης	Ν	Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	Ν
Γεώργιος Ν. Καΐρης		Παναγιώτης Μεγαλῆς	Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς	Ν	Γρηγόριος Κορριωτάκης	
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Ν	Θεόδωρος Κυριακός	Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν	Ἰωάννης Ζάρκος	
Ἰωάννης Βλάσσης		Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ν
Γεώργιος Σκοῦρος	Ν	Γεώργιος Παπανικολάου	Ν
Εὐστάθιος Σῖμος	Ν	Ἰωάννης Μπαλάφας	
Παναγῆς Κυριακός	Ν	Πέτρος Δελιγιάννης	
Σταῦρος Βλάχος		Δημήτριος Βούκουρας	
Ἀθανάσιος Ἴσκος		Κωνστ. Πλακούτας	Ν
Ἠλίας Καραγιάννης		Παλαιολόγος Στασινόπουλος	
Φίλων Φίλωνος	Ν	Νικόλαος Παλαιός	Ν
Δημήτριος Νάκος	Ν	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	
Γεώργιος Γεροθανάσης		Ἀνδρέας Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης		Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀντώνιος Γρίβας		Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	Ν
Ἀλεξ. Πετροπουλάκης	Ν		
Παν. Σταρόγιαννης	Ν	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Ἀριστομένης Διδωρίκης		Νικόλαος Ματθαίου	
Ἰωάννης Σαράκας	Ν	Νικόλαος Πετράκος	Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀναστάσιος Κορριωτάκης	
Γεώργιος Ζουμπουλάκης	Ν	Δημήτριος Δημητρακάκης	Ν
Σταμάτιος Μήτσας	Ν	Ἰωάννης Βαλασόπουλος	
Ἄγγελος Γουζούασης	Ν	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος	Ν
Γεώργιος Βελῆς	Ν	Λουκᾶς Στέφανος	Ν
Νικόλαος Γρανίτσας	Ν	Σπυρίδων Τριχᾶς	
Γεωργούλας Γιολδάσης	Ν	Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν
Νικόλαος Χαντσάκης	Ν	Θεόδωρος Πετρινός	Ν
Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης		Παναγ. Βάρβογλης	
Στέφανος Στεφανόπουλος		Γ. Ν. Ῥεθελιώτης	Ν
		Προκόπιος Βιρβίλης	Ν
Σπῦρος Κουτσομίτης		Γεώργιος Μαλέας	Ν
Γεώργιος Διαμάντης	Ν	Δημ. Σακελλαριάδης	Ν
Ἀναγνώστης Δημητρίου		Ἀθανάσιος Κατριβάνος	Ν
Σπυρίδων Μαλασπίνης		Π. Τσιμπουράκης	
Γάσ. Δελένδας		Νικόλαος Σωτηρόπουλος	
Σπ. Μαρκεζίνης		Παναγ. Καλαμαριώτης	Ν
Χαρίλαος Θεοχαράπουλος	Ν	Παναγιώτης Παπατσώνης	Ν
Ἠλίας Παπαδαῖος	Ν	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν
Ἀλεξ. Ν. Πετιμεζᾶς	Ν	Ἰω. Προβελέγγιος	Ν

Ἰωάννης Ταταράκης	. . . N	Γεώργιος Μπαστας	. . . N
Ἰωάννης Δαμπράλης	. . .	Ἰωάννης Δουλίδης	. . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος	. . N	Ἰωάννης Μανιώτης	. . . .
Σπυρίδων Βαρότσης	. . . .	Λεωνίδας Πρασσακάκης	. .
Α. Παπαδημητριάδης	. . .	Γεώργιος Ναύτης	. . . .
Δημήτριος Κοκοτάκης	. . N	Ἰωάννης Μαραγκὸς	. . . .
Δημήτριος Χαραλαμπίδης	. .	Λορέντσος Καμπάνης	. . . N
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος	.	Ἰωάννης Σαγρεδὸς	. . . . N
Παν. Μ. Ἰατρὸς	. . . .	Παναγιώτης Ψάθης	. . .
Ἰωάννης Τασσαΐος	. . . N	Ἀντώνιος Ἀριμάς	. . . . N
Στέφανος Α. Δούκης	. . . N	Γρηγόριος Μανοῦσος	. . . N
Ἰωάννης Κατσάκος	. . . N	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	.
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	. .	Γεώργιος Σπέντσας	. . . N
Βενετσάνος Κυβέλος	. . . N	Δημήτριος Βότσαρης	. . .
. . . . .		Γεώργιος Κουβέλης	. . . .
Χ. Χριστόπουλος	. . . . .	Νικόλαος Πιπῖνος	. . . . N
Π. Κανελλόπουλος	. . . . N	Κωνστ. Δουζίνας	. . . . .
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος	. . .	Ἀζάρος Γιαμπὸλης	. . . . N
Μιχαὴλ Ποτλῆς	. . . . N	Θεόδωρος Γκίκας	. . . . N
Παπακώνστας Τσαμάλας	. N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος	. . N
Νάκος Πανουριᾶς	. . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος	. . . . N
Μιλτιάδης Πρίμας	. . . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς	. . . N
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης	N	Εὐαγγέλης Καντογιάννης	. .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος	. . .	Σ. Σκουμπουρδὴς	. . . . .
Ἀντώνιος Ρικάκης	. . . .	Λύγερινὸς Λὲρωφ	. . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς	. . N	Δημήτριος Κριεζώτης	. . N
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου	.	Ἀναγν. Μάντσαρης	. . . . N
Νικόλαος Γαΐνης	. . . . .	Ἰωάννης Κοτζιὰς	. . . . N
Νικόλαος Τσικλητήρας	. . N	Ἀνδρέας Καλλάρης	. . . N

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 78· ἔχει δ' οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Ἀφορισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

λελιμένων μονῶν καὶ ἐπισκοπῶν, καὶ τὰς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως γενομένας φυτείας.

Ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ, συμμεριζομένη τὰς ἀνωτέρω ἰδέας τῆς Κυβερνήσεως, θέλει προθύμως ἐπιψηφίσει τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κλτ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ημετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ *Βασίδισσα*
Α Μ Α Λ Ι Α

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Περὶ ἀποφυτεύσεως δικαιώματος ἐμφυτεύσεως.

Ἄρθρον 1.

Πᾶς ὁ ἐμφυτεύσας εἰς γῆν ἐθνικὴν ἄμπελον, σταφιδάμπελον, ἐλαίας, μουρέας, σακκί, ἢ ἄλλα ὁπωροφόρα δένδρα εἴτε ἐν περιβολίοις εἴτε μὴ, ἔχει δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως κτήματος ἐὰν ἐνεφύτευσεν αὐτὸ ἐντελῶς καὶ κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν.

Ἄρθρον 2.

Θεωρεῖται πλήρης ἡ φυτεία ἐὰν εἰς ἕκαστον Β. στρέμμα ὑπάρχωσι πεφυτευμένα τοὐλάχιστον κλήματα ἀμπέλου τριακόσια, σταφιδαμπέλου διακόσια, ἐλαῖαι δέκα ἢ μουρέαι, σακκὶ ἢ ἄλλα ὁπωροφόρα δένδρα, δώδεκα.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ἐμφυτευτὴς ὀφείλει ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, νὰ δηλώσῃ εἰς τὸν ἀρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον τὸν δῆμον, τὸ χωρίον, τὴν θέσιν, τὰ ὅρια καὶ τὸ εἶδος τῆς φυτείας, τὸν ὡς ἔγγιστα ἀριθμὸν αὐτῆς καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐμφυτεύσεως.

μὲν τὴν διάθεσιν τῶν Νόμων τούτων ἁπλῶν καὶ ταχυδρόμων πάντων, καὶ ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τοῦ εἰς τὸ Δημόσιον κτηθησομένου μέρους.

Ὁ Νόμος οὗτος ἀναπτύσσων ἐπὶ μᾶλλον τὰς ἐλπίδας τῶν περὶ τοιαύτας γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις ἀρμόντων, καὶ οἱ ἐμφυτεύσεις ἐπεξετάθησαν εἰς μεγάλας ἐκτάσεις ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ εἰς δενδρογυρτείας ἀκάρπων ἐλαιῶν, μουρέων καὶ σακκῶν· σκεπτόμενοι οἱ τοιοῦτοι ἐμφυτευταί, καὶ ἐλπίζοντες ὅτι ἀφοῦ ταῦτα μετὰ μόχθων ἐλήφθη ἀπὸ τοὺς ἐπιχειρήσαντας ἐμφυτεύσεις ἐπὶ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀπὸ τοὺς γύρω μέτοχοι ἐλήφθη πολὺ καὶ δ' αὐτούς.

Εἰς μάτην ἡ Κυβέρνησις διάφορα μέτρα διοικητικὰ μετεχειρίσθη κατὰ τῶν αὐθαιρέτων τούτων ἐμφυτεύσεων, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων, τὰς ἔγγιστα, ὅτι καὶ λαβεῖν καὶ ἐν γένει ἐφύοντο· Αἱ ῥηθεῖσαι προϋδόθησαν, ἀλλ' οἱ ἀκαπάστακτοι καὶ κοπιάσαντες δι' αὐτὰς ὁ δὲν ζῶσιν καὶ κοπιάζουσι ἀπίστευτον. Τὸ ἀναγνωσθὲν ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 13 Ἰανουαρίου 1847 διακόπτει μερικῶς εἰς τὰς μέρη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὀλίγας σταφιδαμπέλους καὶ ἀμπέλους μόνον.

Πρὸς ἐξασφάλισιν λοιπὸν τῶν ἀρμοδίων συμφερόντων τῶν ἐμφυτευτῶν καὶ τοῦ Δημοσίου, παρίσταται ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ ληφθῇ ἕνα περιττεύῃ ἀναβολὴ μέτρων ὁριστικῶν, καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ τὸ, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀναγνωρίζεται ὁ ἐμφυτευτὴς ἐξ ἀδιαιρέτου ἰδιοκτήτης τοῦ ἡμίσεως κτήματος, ὅτου, κατὰ τὸ εἰρημένον νόμος τοῦ 1837 ἀπαρέσεται, ὡς πρὸς τοὺς καλῆς πίστεως ἐμφυτευτάς, τὴν διανομὴν τῶν παρ' αὐτῶν γενομένων φυτειῶν εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ τὴν διὰ δημοπρασίας κλοιθῆναι ἐκποίησιν τῆς μερίδος τοῦ Δημοσίου, ἔδοξεν εὔλογον ἐναντίον πάσης ἀρχῆς τοῦ δικαίου νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς βελτίονα ἐκείνων θέσιν, ὅσοι καθαιρέτως καὶ λάθρα ἐνεφύτευσαν ἐθνικὰς γαίας, καὶ κατὰ μάλιστα τὰς φυτείας, ἐνεργηθεῖσας ὑπὸ τὴν ἐλπίδα, ὡς εἴρηται, ὅτι μέλλει γένεσθαι διανομὴ μετὰ τοῦ Δημοσίου.

Διαιρεῖται δὲ τὸ νομοσχέδιον εἰς τρία μέρη, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἐμφυτευτικοῦ δικαιώματος, τὸ δεύτερον ἐπιτρέπει τὴν ἐκποίησιν τοῦ εἰς τὸ Δημόσιον ἀνήκοντος μέρους τῶν φυτειῶν, καὶ τὸ τρίτον ἀρχὴν τῆς ἰσχύος ἢ πῶς τῶν πράξεων καὶ χωρίων, τὰς εἰς γαίας θεω-

II.

Ἐν ποίοις τόποις τὸ ὕδωρ πλεῖστον εὑρί-
σκεται γενικῶς.

Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται ἐν τῷ ἀρμοδίῳ εἰρηνοδικείῳ παρουσίᾳ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοῦ ταμίου, τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ ἐμφυτευτοῦ, καὶ συντάσσεται περὶ αὐτῆς ἔκθεσις ὑπογραφομένη παρ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω.

Ἡ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην πρόσκλησις τοῦ ἐμφυτευτοῦ θέλει ἐνεργηθῆ δεόντως.

Ἄρθρον 14.

Ἡ λαχοῦσα εἰς τὸ δημόσιον μερὶς ἐκποιεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων Β. διατάγματος τοῦ **1836**, καὶ τὸ τίμημα πληρώνεται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ **10** τοῦ παρόντος νόμου ὡρισμένα.

Ἄρθρον 15.

Φυτεῖαι γενόμεναι ἐντὸς πόλεων ἢ χωρίων ἢ πέριξ αὐτῶν εἰς γαίας κατασταθείσας ἤδη οἰκόπεδα ἕνεκεν ἐπεκτάσεως αὐτῶν, περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν τοῦ δημοσίου, ἀποζημιουμένου τοῦ ἐμφυτευτοῦ.

Ἡ ἀποζημίωσις προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων κατὰ τὸ ἄρθρον **12** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἀνώτατος ὅρος τῆς ἀποζημιώσεως ὁρίζεται κατὰ στρέμμα.

Διὰ τὰς ἀμπέλους	δραχ. 120
Διὰ τὰς σταριδαμπέλους	δραχ. 200
καὶ διὰ τὰς ἐλαίας, μορέας, συκᾶς ἢ ἄλλα ὁπωροφόρα δένδρα	δραχ. 300.

Ἄρθρον 16.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς φυτείας ὅσαι ἐγένοντο εἰς γαίας διαλελυμένων μονῶν ἢ ἐπισκοπῶν ὡς καὶ ὅσαι ἐγένοντο πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς γαίας ἀνηκούσας τότε εἰς ὀθωμανούς.

Ἄρθρον 17.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου πᾶσα ἐμφύτευσις ἐπὶ γαιῶν ἐθνικῶν ἢ ἐπισκοπικῶν ἢ ἐπὶ γαιῶν διαλελυμένων Μονῶν ἀπαγορεύεται.

Ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως ταύτης ἀποβάλλεται δικαιωτικῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐμφυτεύσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους. »

Προβάσης ἔπειτα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ

περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 15 000 νομισμάτων διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1860, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ἀνάκλησιν κλίσει ὑπὸ τοῦ ψηφολέκτου Γ. Βελλῆ καὶ Σ. Λούκα, ἐξ ἧς συνέβη, κατὰ τὸ προσκρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πινακίδιον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παρόντος διὰ ψήφων 80.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ΙΔ΄ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου.

« Παρεδέχθη ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 15.000 νομοσχεδίου, καὶ ἡ ὄψις [illegible]

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηρ. Ἀθῆς		Ἄγγελος Γιαννόπουλος	Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης		Γεώργιος Βελλῆς	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος		Νικόλαος Γρηγόπουλος	Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου		Γεωργούλας Γκολφάτης	Ν
Γ. Ν. Καΐρης	Ν	Νικόλαος Χαντσάκης	Ν
Νικόλαος Γκολφινόπουλος		Ἐπαμεινώνδας Κρεατσούλας	
Α. Γ. Λεκατσινίδης	Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος	
Ἀνδρέας Δανιηλόπουλος	Ν	Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος	
Ἰωάννης Βλάσσης	Ν	Σπῦρις Κουτσομίτης	
Γεώργιος Σκούφος		Γεώργιος Λιχνάκτης	Ν
Εὐστάθιος Σίμος	Ν	Ἀναγνώστης Ἀνδρίτσου	
Παναγ. Κυριακὸς	Ν	Σπυρίδων Μαλακάσης	
Σταῦρος Βλάχος	Ν	Γεώρ. Ἀλεξάκης	Ν
Ἀθανάσιος Ἰσκος		Σπ. Μαρκέζινης	Ν
Πλάτων Καρατάσσος		Χατζῆλας Θεοχαρόπουλος	
		Ἠλίας Ἠπιαδάκης	Ν
Φίλων Φίλωνος	Ν	Ἀλκιβιάδης Ν. Πετμεζᾶς	Ν
Γεώργιος Γεροθανάσης	Ν	Παναγιώτης Μιχαλόπουλος	
Ἀθανάσιος Μουστοξυδόπουλος	Ν	Γρηγόριος Κορμοτάκης	
Ἀντώνιος Γριβᾶς		Θεόδωρος Κυριακὸς	
Λεωνίδας Πετσοπουλάκης	Ν	Ἰωάννης Ζάρος	Ν
Π. Στεφόγλανης		Κωνσταντῖνος Ἀγγελόπουλος	
Ἀριστομένης Λιδωρίκης		Γεώργιος Ἠπιαδιώτου	Ν
Ἰωάννης Σκυφέας	Ν	Ἰωάννης Μπαλάσης	
Εὐστράτιος Καλομοίρης	Ν	Πέτρος Ἀλιγιάννης	
Γεώργιος Χομπουλάκης	Ν	Ἀναστάσιος Βλάσσης	
Σταμάτιος Μίττας	Ν	Κωνστ. Πλακούτης	Ν

Παλαιολόγος Σταυρόπουλος. Ν	Στέφανος Α. Δούκας . . . Ν
Νικόλαος Παλαιός . . . . Ν	Ἰωάννης Κατσάνος . . . Ν
Σταύρος Ἀλεξάνδρου . . .	Γεώργιος Μαυρομιχάλης . Ν
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενιαμὶν Κυβέλης . . . Ν
Εὐθύμιος Καναλλόπουλος . Ν	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. .	Ν. Χριστοπαλὴς . . . . Ν
. . . . .	Παν. Κοσσιάκοπουλος . . .
Ἐμμανουὴλ Τσούχλος . . .	Κωνστ. Ζαχαρόπουλος . . Ν
Νικόλαος Ματθαίου . . .	Μιχαὴλ Ποτᾶς . . . . . Ν
Νικόλαος Πετράκης	Παπαδόπουλος Ταμπάκος . .
Ἀναστάσιος Καρακωστάκης .	. . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . Ν	Μιχαὴλ Πρίγος . . . . . Ν
Ἰωάννης Βελατόπουλος . . Ν	Παναγ. Καφετζόπουλος . . Ν
Ἐμμανουὴλ Μιλετόπουλος . Ν	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .
Ἀνδρέας Στέφανος . . . . Ν	Ἀντώνιος Ἰωαν. . . . . Ν
Σπυρίδων Τριγὰς . . . . Ν	Χρήστος Τσιλιγάνης . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Ἀν. Δ. Χ. Ἀναγνώρου . . .
Θεοδόσιος Πετρίδης . . . Ν	Νικόλαος Γκίνης . . . . Ν
Παναγ. Βάρδουλας . . . Ν	Νικόλαος Τσικλητήρης . . Ν
Γ. Ν. Ῥαβανάκης	Γεώργιος Μπάστας . . . Ν
Πρακτικὸς Ῥεβίθης	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . Ν
Γεώργιος Δημάκης . . . . Ν	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . Ν
Δημ. Σκυλλογιάννης . . Ν	Ἀθανάσιος Πρασακάκης . .
Ἀθανάσιος Καπετάνιος . . Ν	Γεώργιος Νούτης . . . . Ν
Παν. Ταμπουράκης	Ἰωάννης Μαρκάκης . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	. . . . . Ν
Παναγ. Καλαμιώτης . . .	. . . . .
. . . . Παπαστεφάνου . .	. . . . .
. . . . . Ν	. . . . .
Ἰωάννης	. . . . .
Μιχαὴλ Δημητρίου	. . . . .
Δημ. Χριστοπούλου . . .	. . . . .
Στέφ. Ἐπιτροπάκης	. . . . . Ν
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ν
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ν
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ν
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ν
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .

ήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων ψηφοφόρων ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 82. Ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἐγκρίνομεν ὁμοφώνως κατὰ τὰς Βουλὰς καὶ τὰς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἀποζημιώσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν σωμάτων, καὶ τὰ ἔξοδα τῶν γραφείων αὐτῶν, καταλογιζόμενα εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρέωσεως τῆς θρησκείας μὲ τὸ ἔτος καθ' ὃ λήγει ἑκάστη σύνοδος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προέβη τελευταῖον ὁ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ πρὸς σύστασιν τηλεγράφου δικαιώματος καὶ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ἀνωμαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Κυριακὸν καὶ Ν. Τσικλητῆραν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 82.

Παραδεχθέντος δὲ δι' ἀναστάσεως τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ 2 ὅτι ὁ περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων νόμος τῆς 10 ἀπριλίου τοῦ 1858, τοῦ ὁποίου αἱ σχετικαὶ διατάξεις πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἐνταῦθα, διατάσσει τὴν δι' οἰκοπέδων πάλιν ἀποζημίωσιν. Ἐζητεῖτο ἐπομένως, προκειμένου περὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ ἡ ἀποζημίωσις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι, ὅταν ἡ διὰ κτημάτων ἀποζημίωσις εἶναι ἀνέφικτος, θέλει γίνεσθαι διὰ χρημάτων· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 2 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 3 ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπομένης τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς· «ἀντὶ αὐτοῦ τοῦ εἰσαγγελέως νὰ τεθῇ αὐτῶν· δύναται τὸ δικαστήριον καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν καὶ δήμευσιν ἀπάντων» παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτυγχάνεται, ἐξαλειφομένων τῶν λέξεων ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ

εἰσαγγελέως καὶ τότε ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι τὸ δικαστήριον δύναται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφήν.

Ἐπέμενεν ἕτερος ὅτι θεωρεῖ ἀπαλειπτέαν τὴν λέξιν *καταστροφὴν* διατηρουμένης μόνης τῆς λέξεως *δήμευσις*, τὴν ὁποίαν προσέθηκεν ἡ ἐπιτροπή, καθόσον ἡ Κυβέρνησις προστατῶσα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ὄργανα δύναται νὰ τὰ καταστρέψῃ, ἐὰν τὸ θεωρῇ ἀναγκαῖον, ἐν ᾧ ἄλλως ἡ καταστροφὴ πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι καὶ πάντοτε ἄρτιος ἡ ἐρμηνεία.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀρέσκεται καὶ τὴν λέξιν *καταστροφὴν*, διότι πιθανὸν νὰ πράξεται καὶ περὶ ἐνὸς τοίχου κτιρίου ἐντὸς κτήματος τρίτου, ὅπερ νὰ μὴ δημεύηται, καὶ τότε ἐπέρχεται ἡ ἀνάγκη τῆς καταστροφῆς.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται ῥητῶς περὶ τῶν πρὸς διάδοσιν χρησιμευόντων ὀργάνων, καὶ οὐχὶ περὶ τοίχου, καὶ ἐπιμένων, ὅτι βλέπει τὴν ἀναγκαιότητα τῆς καταστροφῆς αὐτῶν παρετήρησέ τις ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς λέξεως *καταστροφὴν* ἐννοεῖ ἴσως τὴν καταστροφὴν τῶν συσκευῶν τῶν ὀργάνων, καὶ οὐχὶ τῶν ὀργάνων αὐτῶν.

Προσέθηκεν ἄλλος ὅτι ἐφ' οὗ ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς καταστροφῆς, θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν ἄλλην ποινὴν καὶ μάλιστα τὴν τῆς δημεύσεως, ἥτις παντελῶς ἀποκορυφοῦται ὡς ζημιοῦσα οὐ μόνον τὸν ἰδιοκτήτην τῆς σφραγισμένης πιεσούσης, ἀλλὰ καὶ τοὺς κληρονόμους.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη τὴν ποινὴν αὐτὴν, διότι περιέχεται καὶ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἡμῶν καὶ πολλάκις φαίνεται ἀναγκαία, ὡς π.χ. εἰς τὴν περίστασιν τῆς κιβδηλοποιΐας καὶ ἐκείνην, καθ' ἣν μετέρχεταί τις τὴν ἰατρὸν ἄνευ ἀδείας. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ταύτας ἐπιβάλλεται, καὶ λέγει ὀρθῶς, ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν ἡ ποινὴ τῆς δημεύσεως τῶν ὀργάνων.

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἅπαξ αἱ προταθεῖσαι τροπολογίαι μὴ φέρουσιν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ἑτέραν τροπολογίαν, ἀμφοτέρων καὶ πρὸς τὸν γαλλικὸν νόμον, ἀφ' οὗ κυρίως ἐμνήσθημεν τὰς πλείστας τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου διατάξεις. Κατὰ τὸν γαλλικὸν λοιπὸν νόμον τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος καταστροφὴν τῶν ὀργάνων διατάσσει ἀπ' εὐθείας ἡ Κυβέρνησις καὶ οὐχὶ τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον οὐδὲν θὰ εἶναι ἴσως ἐνίοτε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ἐὰν πρέπει ἢ οὔ νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφήν. Προτείνει ἐπομένως νὰ συνταχθῇ τὸ ἓξ τοῦ

ἄρθρου 3 ὡς ἐριζῆς· «Ἐν περιπτώσει καταδίκης ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διατάξῃ κτλ.»

Παρετήρησεν ὅμως ἀναζητητέος τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως ὅτι κατὰ τὸ ἐδ. 6, ἡ καταστροφὴ θέλει γίνεσθαι μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἀλλὰ τί θὰ γίνεται μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης; Ὁ τηλέγραφος θέλει ἐνεργεῖ;

Ἀπήντησέ τις ὅτι κατὰ τὸ 1 ἄρθρον μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀδεια αὐτῆς δύναται νὰ συσταθῇ τηλέγραφος. Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνευ ἀδείας συσταθεὶς τηλέγραφος δύναται νὰ ἐμποδισθῇ καὶ ἀστυνομικῶς.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐψηφισθείσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 2 διὰ ἀναστάσεως μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδ. 6. προταθεῖσαν τροπολογίαν. Ἔχει δὲ τὸ τροπολογηθὲν δ' ἐδάφ. οὕτω·

«Ἐν περιπτώσει καταδίκης ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν ἁπάντων τῶν πρὸς διαβίβασιν χρησιμευόντων ἐργάνων.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 3, ὁ ἀγνωσθείσης τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῶν 3000 δρ. εἰς 100, παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι κατὰ λάθος τυπογραφικὸν ἐσημειώθη ὁ ἀνώτατος ὅρος τῶν 3000

Παρετήρησεν ἔτι

βαθμὸς τῆς

100 ἀπὸ 1001

ὅτι καὶ

ὁρίσωσι

δικαστῶν.

πρόσωπα εἰς τὸν ἐπιτρέπει τὸ ἐγκλημα. Καὶ ἐννοεῖ μὲν τὸ ἐδάφιον, ὅτι ὁ ἔλεγχος τοῦ ἀδικήματος ἀλλὰ τὸ μέσον γνωρίσῃ καὶ ποιὰ τὸν ἐνεργήσαντα τὸ τηλέγραφον, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸ πρόσωπον καὶ

ἀποτίθεται ὅτι ἡ ἀμέλεια ἢ ἡ ἀπροσεξία εἶναι κατάδηλος καὶ τότε ἡ ποινὴ δὲν εἶναι ὑπερβολική.

Παρετήρησεν ἕτερος ὅτι καὶ κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ ἐπὶ τῶν πταισμάτων ἐπιβαλλομένου προστίμου εἶναι ὁ τῶν 100 δραχμῶν· ὅταν δὲ ἐπιβάλλεται πρόστιμον πλέον τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, ἡ πρᾶξις τότε δὲν εἶναι πταίσμα, ἀλλὰ πλημμέλημα.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ὅτι ὁ νόμος ὁρίζει μὲν τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ προστίμου εἰς 100 δραχμάς, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχῃ εἰδικὴ τις διάταξις ὁρίζουσα ποσὸν ἀνώτερον, ἐνταῦθα δὲ συνήθως δι' εἰδικῆς διατάξεως ν' ἀναβιβάσωμεν τὸ ποσὸν ἐπρότεινεν ὁ Βουλευτὴς Ἀκαρνάνων ν' ἀπαλειφθῇ ἡ ποινὴ τῆ. προσωπικῆς κρατήσεως.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ὅτι δέχεται ν' ἀντικατασταθῇ ὁ σύνδεσμος *καὶ* διὰ τοῦ *ἤ*, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ μία μόνον ποινή, τὸ πρόστιμον δηλ. ἢ ἡ κράτησις, καὶ τοῦ Βουλευτοῦ Ἀκαρνάνων ἀποσύραντος οὕτω τὴν πρότασίν του· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 4 μὲ μόνην τὴν μεταβολὴν τοῦ *καὶ* εἰς *ἤ*.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 5, παρετήρησέ τις ὅτι ὡς εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον οὕτω καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς φυλακίσεως. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς φυλακίσεως ὁρίζεται εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ ἁπλοῦ πλημμελήματος, ἐν ᾧ εἰς τὸ πταίσμα ὡρίσαμεν 5 ἡμερῶν προσωπικὴν κράτησιν, πρότεινε νὰ ὁρισθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος εἰς ἕνα μῆνα.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ φυλακίσεως, ἐν ᾧ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόκειται περὶ προσωπ. κρατήσεως· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 5 δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 6, ἀναγνωσθείσης τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, γνωμοδοτούσης νὰ τεθῇ «ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ ζημίαν» ἀντὶ τοῦ «ἢ *ἐπίτηδες ζημίαν*» παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὅτι δὲν θεωρεῖ ὀρθὴν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ὁρίσῃ κατὰ πόσον ἐσκόπευέ τις νὰ βλάψῃ τὸν τηλέγραφον καὶ διὰ τοῦτο ὡς βάσις πρέπει νὰ λαμβάνηται τὸ ἀποτέλεσμα καὶ οὐχὶ ὁ σκοπός. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν ἡ ζημία εἶναι ἐλάσσων τῶν 1000 δραχμῶν, ἡ πρᾶξις προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου καὶ πλουσίως ὁ φόβος τῆς ἐπιτροπῆς δὲν φαίνεται βάσιμος.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθ. 6 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ 7 ἄρθρον, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἐξαιρεθεισῶν, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, τῶν τριῶν ἀντωνυμιῶν *οὗτος*, αἵτινες παρέπονται τοῦ ἀ ἐδαφίου. Ἔχει δ' οὕτως·

Ἄρθρον 7.

«Ὅστις ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ διαταράξεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καταστρέφει ἢ καταστήσῃ ἄχρηστον ἓν ἢ πλείονα σύρματα ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς·

«ἢ βλάπτει ἢ καταστρέφει ἕνα ἢ πλείονας τηλεγράφους·

«Καταλάβει διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῶν ἕνα ἢ πλείονας τηλεγραφικοὺς σταθμούς, ἢ δι' ὁποιωνδήποτε ἄλλων μέσων διακόψῃ τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, μεταχειριζόμενος βίαν ἢ ἀπειλάς·

«Διὰ βίας, ἢ ἀπειλῶν ἀντισταθῇ εἰς τὴν σύστασιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν ἢ ἀποκατάστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς, τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 2500 ἕως 5000 δραχμῶν.»

Ἀναγνωσθὲν δ' ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 8 ἄρθρον, μεταβληθέντων προτάσει τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἀριθμῶν «1- 8» εἰς «1—7», ὡς ἐπίσης ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 9 ἄρθρον δι' εἰδικῆς ἑκατέρου ἀναστάσεως.

Ἀκολούθως παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀ ἐδαφίῳ φράσις *δύναται νὰ διπλασιασθῇ* πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς *διπλασιάζεται*, διότι ἄλλως, ἂν παραλείψωσιν οἱ ὑπάλληλοι τὴν διόρθωσιν, δὲν τιμωροῦνται.

Συμφωνοῦντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, προσέθηκεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι ἐνῷ διὰ τοῦ δ' ἐδαφίου ἡ δι' ἐκθέσεων διόρθωσις τῶν αἰτιοπρεπῶν πράξεων ἀνατίθεται εἴς τε τοὺς τηλεγραφικοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς φύλακας, τὸ γ' ἐδάφιον ὑποχρεοῖ μόνους τοὺς φύλακας νὰ ἐμφανίζωσι τὰς ἐκθέσεις των ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ἢ τὸν δήμαρχον. Τὰ λοιπὸν πρέπει καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ἢ δήμαρχον, ἢ ἐὰν δὲν ὑποχρεώνται εἰς τοῦτο ὡς θεωρούμενοι ἀξιοπιστότεροι ὅσον ὁ δήμαρχος, πρέπει τότε αἱ ἐκθέσεις τῶν φυλάκων νὰ ὑποβάλλωνται εἰς αὐτούς. Ἀλλὰ νομίζει, τὰ κατ' αὐτὸν, ὅτι σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι τὸ πρῶτον καὶ πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ γ' ἐδάφιον καὶ αἱ λέξεις «τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι», μετὰ δὲ ταῦτα

ται ὡς ἁπλῆ κρίσις αὐτοῦ· ἐπανέλαβεν ὁ ἐρωτήσας, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου εἶναι κακή, καὶ ἂν, κατὰ τὸν περὶ ἀγροφυλακῆς νόμον, ἡ ἁπλῆ τοῦ ἀγροφύλακος ἔκθεσις δύναται νὰ βεβαιώσῃ τήν τε πρᾶξιν καὶ τὸν αὐτουργὸν, μὴ λησμονήσωμεν ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν συνετάχθη ὁ νόμος οὗτος ἐγένετο μεγάλη καὶ ὀλεθρία τῶν δένδρων φθορὰ, καὶ ὁ νομοθέτης ἵνα προλάβῃ τὸ κακὸν, προσέφυγεν εἰς ἔκτακτα μέτρα· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἔρχηται εἰς ἁπλοῦς καὶ ἐλάχιστος φύλαξ, νὰ βεβαιώσῃ πρᾶξιν εἰς βαθμὸν κακουργήματος καὶ νὰ ῥίπτεται εἰς τὴν εἱρκτὴν ὁ πολίτης μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. Διὸ ὑποστηρίζει καὶ αὐτὸς ὅτι ὁ τηλεγραφικὸς φύλαξ θέλει βεβαιόνει μόνην τὴν πρᾶξιν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ τηλεγραφικοῦ φύλακος βεβαιώσεως τοῦ αὐτουργοῦ δὲν κάμνομεν ἄλλο ἢ νὰ ὀργανίσωμεν εἶδος ἀναιρετικῶν ὑπαλλήλων κατωτέρων, καὶ νὰ τοὺς δώσωμεν ἐξουσίαν, ἣν ἔχουσιν οὐ μόνον οἱ ἀγροφύλακες, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν λοιμοκαθαρτηρίων φύλακες καὶ ἄλλοι. Δὲν βλέπει λοιπὸν διὰ τί εἶναι μᾶλλον ἀξιόπιστοι οἱ φύλακες οὗτοι ἢ οἱ τῶν τηλεγράφων. Καὶ ὅμως ἐνῷ δι' ἄλλους ἀναιρετικοὺς ὑπαλλήλους δὲν θέτομεν προθεσμίαν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἵνα περιστείλωμεν τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τηλεγραφικῶν φυλάκων, θέτομεν προθεσμίαν τριήμερον, μεθ' ἣν ἡ ἔκθεσις αὐτῶν δὲν ἰσχύει, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ μὴ λείψωσι καιρὸν καὶ δημιουργήσωσιν ὅ,τι θέλουν· ἄλλως τε οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος φύλακες θέλουσιν ἀναγγέλλει τὴν γενομένην κατὰ τὴν δεῖνα ἡμέραν θραῦσιν τοῦ σύρματος, τὸ ὁποῖον θέλομεν γνωρίζει ὅλοι ὡς γεγονὸς, καὶ ὁ φύλαξ διὰ τῆς ἐκθέσεώς του δὲν θέλει εἰσθαι ἢ ὁ μάρτυς ὅτι ὁ δεῖνα τὸ ἔκοψεν, ὅστις οὐχ ἧττον δύναται νὰ φέρῃ ὡς ἐναντίας ἀποδείξεις, ὅτι ὁ φύλαξ εἶναι ἐχθρὸς αὐτοῦ, ὅτι ὁρμᾶται ἐκ τοιαύτης αἰτίας καὶ ὅ,τι ἄλλο. Πρέπει ὅμως ὁ τηλεγραφικὸς φύλαξ νὰ καταγγέλλῃ τὸν αὐτουργὸν ὅταν ἰδίαις αἰσθήσεσιν ἀντελήφθη τῆς πράξεώς του, καθ' ὅσον τὰ σύρματα διέρχονται δι' ἐρήμων καὶ οὐδεὶς ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ φύλακος, εἶναι παρὼν ἵνα βεβαιώσῃ τὴν πρᾶξιν. Ἀφοῦ δὲ τὸ δικαίωμα ἐκθέσεων ἔχουσι καὶ οἱ χωροφύλακες καὶ οἱ τῶν τελωνείων καὶ ὑγιεινομείων φύλακες, δὲν βλέπει διὰ τί δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς τηλεγραφικοὺς φύλακας πίστιν, ἀφοῦ καὶ οὗτοι εἶναι ὑπάλληλοι καὶ πρέπει νὰ ὁρμώμεθα ἀπὸ καλὴν περὶ τὰς πράξεις μας πίστιν. Ἄλλως τε συμφέρει ἡ δι' ἐκθέσεως βεβαίωσις, καθ' ὅσον ἄλλως

θέλουν καλεσθαι ὡς μάρτυρες, καὶ μὴ ἔχοντες τὴν τριήμερον προθεσμίαν, δύνανται νὰ πλάττουν ἐν ἡσυχίᾳ ὅτι κατὰ τῶν κατηγορουμένων θελήσουν.

Ἀντείπεν ἄλλος, ὅτι τὴν διάταξιν ταύτην θεωρεῖ τῷ ὄντι τρομακτικὴν, διότι δυστυχῶς φύλακες θέλουσιν εὑρεθῆ ἵνα συντάξωσι τοιαύτας ἐκθέσεις ἐπὶ σκοπῷ βλάβης ἑτέρων· αἱ δὲ ἐκθέσεις αὗται εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον ὀλέθριαι, καθ' ὅσον ὑπὸ μόνων ἑνόρκων δύνανται νὰ ἀπορριφθῶσιν, ἐνῷ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐντὸς ῥητῶν τύπων δικάζοντα, θέλουσι τὰς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἀποφασίζει. Οἱ φύλακες εἶναι τυχαῖα καὶ ἄσημα πρόσωπα. Θεωρεῖται δύσκολον νὰ διακριθῶσι, καὶ ὑποκινούμενοι παρὰ πολιτικῶν ἀντιπάλων, νὰ καταγγέλλωσιν ἔντιμα πρόσωπα τὰ ὁποῖα νὰ ῥίπτωνται εἰς τὰς φυλακάς; Καὶ εἶναι δίκαιον νὰ σφενδονίζηται μία ἔκθεσις ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ τὰς ἐρήμους τῆς Ἀκαρνανίας, διὰ νὰ φέρῃ τὸν πολίτην ἐνταῦθα ἵν' ἀπολογηθῇ καὶ ζητῇ παραδόξως νὰ δείξῃ τὴν ἀθωότητά του εἰς πρᾶξιν ἣν ἀγνοεῖ; Διὰ ὅλα ταῦτα ἀποκρούει καὶ αὐτὸς τὸ τοιοῦτον δικαίωμα τῶν τηλεγραφικῶν φυλάκων.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι δυστυχῶς εἴτε διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς ἀνατροφῆς μας εἴτε διὰ τὸ θερμότερον τοῦ χαρακτῆρός μας ἐγίνοντο πολλάκις λόγῳ πολιτικῷ καὶ γίνονται ἐκ διαλειμμάτων συκοφαντίαι, αἵτινες δὲν ἔφθανον τοὐλάχιστον εἰς βαθμὸν κακουργήματος. Ἤδη μία ἔκθεσις φύλακος ἀρκεῖ διὰ νὰ προσάψῃ καὶ τὸ κακούργημα, καὶ τόσῳ μᾶλλον εἶναι εὔκολον τοῦτο, καθ' ὅσον τὸ σῶμα δύναται νὰ κοπῇ διὰ τοῦ ἐλαχίστου κτύπου καὶ ἐπομένως ἐν πάσῃ εὐκολίᾳ νὰ ἀποδοθῇ ἡ πρᾶξις εἰς ὁποιονδήποτε. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιτρέψωμεν ποτὲ τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα ἔχομεν παράδειγμα τοὺς ἀγροφύλακας, οἵτινες ἀπάγουσι πολλάκις τοὺς δυστυχεῖς ποιμένας κατὰ δωδεκάδας ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχον μεταβῆ εἰς νομὴν ἀφ' ἧς οὔτε διῆλθον. Διὸ προτείνει νὰ θεωρῶνται οἱ τηλεγραφικοὶ φύλακες ὡς μάρτυρες μόνον.

Καὶ ἄλλος δ' ἐπέρεεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, εἰπόντος ὅτι ἡ δι' ἐκθέσεως βεβαίωσις τοῦ φύλακος συμφέρει μᾶλλον εἰς τὸν κατηγορούμενον ἢ ἡ δι' ἁπλῆς μαρτυρίας. Ἀληθῶς δὲ ἂν ὁ φύλαξ καταγγείλῃ ὡς μάρτυς, ὃ μόνον ὑποβάλλεται εἰς ὅρκον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν δικαστὴν μένει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ μάρτυρος, καὶ ν' ἀκούσῃ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι ὁ φύ-

λαξ ὁρμᾶται ἐξ ἔχθρας, ἐνῷ δυνάμει τῆς ἐκθέσεως οὐδὲν τούτων ὑπάρχει, καὶ ὅλα τὰ ἐν αὐτῇ θεωροῦνται ὑποχρεωτικά. Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ αὐτὰ θέλει ἐκθέσει εἴτε προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, διὰ τί νὰ μὴ προτιμηθῇ ἡ προφορικὴ κατάθεσις, ἥτις παρέχει τόσα ἐχέγγυα;

Εἰπόντος δὲ ὅτι αἱ λέξεις *τοῦ περιεχομένου αὐτῶν* δύναται νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τοῦ ἐδαφίου, ἐπροτάθη τις νὰ ἀναβληθῇ ἡ τοῦ ἄρθρου ἐπιψήφισις, καθ' ὅσον τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον καὶ χρήζει ὡριμωτέρας σκέψεως.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρατηρήσει ἄλλου, ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματικοῦ καταλόγου, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης διὰ τὴν ἀπουσίαν τινῶν, ἐφ' ᾧ ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σπ. Μαλασπίνης
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1861.

Πήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνέγνω εἰς τῶν γραμματέων τήν τε προσφώνησιν τοῦ προέδρου κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως παρουσίασιν τῆς Μεγάλης Πρεσβεύσεως, ὡς καὶ τὴν ἀπάντησιν τῆς Α. Μ. Ἔχουσι δ' ἀμφότεραι οὕτω·

Μεγαλειότατε!

«Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων σπεύδει νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος διὰ Μεγάλης Πρεσβείας, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν ἐνδόμυχον αὐτῆς χαρὰν διὰ τὴν αἰσίαν ἐπάνοδον Αὐτῆς εἰς τὴν καθέδραν τοῦ Βασιλείου, ἐπαναλάβῃ δὲ εὐσεβάστως τὴν διαβεβαίωσίν της περὶ τῆς ἀκλονήτου πρὸς τὸν Βασιλέα πίστεως καὶ ἀπαραμειώτου ἀφοσιώσεώς της.

Ἡ πλήρης ἡσυχία καὶ τάξις, ἥτις διετηρήθη καθ' ὅλον τὸ Κράτος, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, καταδείκνυσι μὲν τὴν βαθεῖαν πολιτικὴν σύνεσιν καὶ

τὴν Ἡγεμονικὴν δεξιότητα τῆς παρ' Αὐτῆς ἀξίως ἐπιτραπείσης τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν τοῦ Κράτους τριεσβάστου ἡμῶν Βασιλίσσης, μαρτυρεῖ δὲ τὸ φιλήκοον καὶ φιλόνομον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀδιάσειστον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Φιλόλαον Μονάρχην, εἰς Ὃν ἡ Θεία Πρόνοια ἐνεπίστευσε τὴν τύχην αὐτοῦ.

Ναί, Μεγαλειότατε, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ἀτενίζει πάντοτε μετὰ πεποιθήσεως εἰς τοὺς ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Θρόνου καθημένους· διὸ μετὰ φρίκης καὶ ὀδύνης ἤκουσε τὸ ἀσεβὲς φρενοπλήκτου νεανίου τόλμημα κατὰ τῶν πολυτίμων ἡμερῶν τῆς σεπτῆς ἡμῶν Ἀνάσσης, τῆς ἀγαπητῆς Συνθρόνου τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ Φιλοστοργοτάτης τῶν Ἑλλήνων Μητρὸς, ἐχάρη δὲ χαρὰν ἀμύθητον καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν, διότι ἡ παντοδύναμος καὶ ἀόρατος αὐτοῦ χεὶρ, ἔσωσε τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ τρομεροῦ δυστυχήματος.

Εἴθε ὁ ἐπουράνιος Βασιλεὺς διατηρεῖ ἐσαεὶ τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Βασίλισσαν ὑπὸ τὴν κραταιὰν αὐτοῦ σκέπην».

Ἀπάντησις τοῦ Βασιλέως.

«Μετ' ἀγαλλιάσεως ἐπανεῖδον τὴν φιλτάτην ἡμῶν πατρίδα, καὶ μετ' εὐχαριστήσεως δέχομαι σήμερον τὰς εὐχὰς τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους.

Ἡ καθ' ὅλον τὸ Κράτος ὑπάρχουσα ἡσυχία καὶ τάξις, εἰς ἣν τοσοῦτον συνετέλεσεν ἡ δικαίως ἀναγνωριζομένη σύνεσις τῆς Βασιλίσσης, ἐμπνεομένης πάντοτε ὑπὸ τῆς αὐτῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης, εἶναι νέα ἀπόδειξις τῆς φιλονόμου διαθέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ τῆς ἀκραδάντου πεποιθήσεως αὐτοῦ, ὅτι διὰ μόνων τῶν συντηρητικῶν φρονημάτων ἐπιτυγχάνονται ἐπίσης καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ παρόντος καὶ αἱ πρόοδοι τοῦ μέλλοντος.

Ἡ κατὰ τῆς ζωῆς τῆς πρωτοφιλεστάτης Μου Συζύγου ἀπόπειρα ἐνέπλησεν ὀδύνης τὴν καρδίαν Μου, ἀλλὰ ταχείαν Μοὶ ἐπήνεγκον παρηγορίαν ἡ ἐπελθοῦσα εἰλικρινὴς καὶ πάνδημος δήλωσις τῆς πίστεως ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν τάξεων τοῦ ἀγαπητοῦ Μου λαοῦ, ἡ πανταχοῦ γενομένη ἔκφρασις τῶν ἀδολωτέρων φιλοβασιλικῶν αἰσθημάτων, καὶ αἱ ὑψωθεῖσαι ὁμόφωνοι εὐχαριστίαι πρὸς τὴν ἀποτρέψασαν τὸν κίνδυνον τοῦτον Θείαν Πρόνοιαν, τὴν ἀείποτε κηδομένην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀείποτε προστατεύουσαν αὐτήν».

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα ἐκτὸς τοῦ Ζ'. ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπογραφῆς κτλ. τοὺς Ν. Σωτηρόπουλον, Γρ. Μανοῦσον, Π. Καλαμογδάρτην, Α. Ἀνδρόπουλον, Π. Βάρδογλην καὶ Π. Ψάθην· ἐπὶ τοῦ περὶ φυτειῶν, τοὺς Δ. Δημητρακάκην, Ν. Παπαλεξόπουλον, Δ. Σακελλαριάδην, Στ. Στεφανόπουλον, Α. Λαμπρινίδην καὶ Κ. Αἰμπερόπουλον· ἐπὶ τοῦ περὶ φρενοκομείων, τοὺς Μ. Δαμηράλην, Ν. Παπαλεξόπουλον, Ἰω. Μπαλάφαν, Εὐαγ. Βαλατσῶν, Ν. Ματθαίου καὶ Σ. Σωτηριάδην· ἐπὶ τοῦ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑδατοπωλείας νόμου, τοὺς Ἰω. Τασσαΐον, Π. Χατζηπέτρου, Δ. Νάκον, Λ. Χαραλαμπίδην, Ἰω. Κοντσιᾶν καὶ Γ. Κ. Βελῆν· καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ καταστατικοῦ τῆς τραπέζης, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Ζ'., τοὺς Ἰω. Ζάρκον, Α. Γιαυρδῆν, Ἰω. Καραγιάννην, Ἰω. Ἀντωνόπουλον, Ν. Τσικλητήραν, Κ. Δημητριάδην καὶ Ἀντ. Ῥικάκην.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἡ Βουλὴ ἐχορήγησε μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας εἰς τοὺς βουλευτὰς Ἰω. Μπαλάφαν, Πλ. Καραγιάννην, Ἰω. Προβελέγιον καὶ Δ. Κριεζώτην, εἰκοσαήμερον εἰς τὸν Κ. Δημητριάδην καὶ δεκαπενθήμερον εἰς τὸν Κ. Μανέταν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ μεταβιβάσεως εἰς τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν τῶν ἐν ἄλλοις δικαστηρίοις ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων. Ἔχουσι δ' οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα, τὸ ἤδη ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον, τὸ ἀφορῶν τὴν μεταβίβασιν εἰς τὸ νεοσύστατον Ἐφετεῖον τῶν Πατρῶν, τῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, πολιτικῶν τε καὶ ποινικῶν, ἅσαι παγάζουν ἐκ τῶν εἰς τὸ Ἐφετεῖον τῶν Πατρῶν ὑπαχθέντων νομῶν.

Οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὸ νομοθετικὸν τοῦτο μέτρον ἐκτίθενται ἐν τῇ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσει μου, ἧς ἀντίγραφον ἐπισυνάπτεται.

Ὅθεν παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ἵνα ὡς τάχιστα συζητήσῃ αὐτό.

Ἀθήνησι, τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι 17 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
Α Μ Α Α Ι Α,

Μ. ΠΟΤΛΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἀπὸ τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν Πατρῶν καὶ Μεσολογγίου ἐφέσεις ὅσαι εἰσὶν ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, μεταβιβάζονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν.

Ἐὰν τοιαῦται ὑποθέσεις συζητηθεῖσαι διατελῶσιν ἤδη ὑπὸ τὴν διάσκεψιν τῶν δικαστῶν, μεταβιβάζονται μόνον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποράσεως, ἂν δὲν ἀποπερατοῦται δι' αὐτῆς ἡ δίκη.

Ἄρθρον 2.

Μεταβιβάζονται εἰς τὸ ἐντὸς τῆς περιφερείας τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν συστηθησόμενον κακουργιοδικεῖον πρὸς ἐκδίκασιν, ἅπασαι, αἱ ποιναὶ ὑποθέσεις αἱ παραπεμφθεῖσαι ἐνώπιον τῶν ἐντὸς τῶν περιφερειῶν τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν κακουργιοδικείων, ὧν ἡ ἀνάκρισις διεξήχθη ὑπὸ τῶν ἐν Πάτραις καὶ ἐν Μεσολογγίῳ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ δικαστικῶν συμβουλίων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ περὶ δασῶν νομοσχεδίου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ δασῶν νομοσχέδιον, ὅπερ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλε διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς του· ἐκμελετήσασα καὶ συζητήσασα ἀρκούντως αὐτό, φέρει τὰς

ἀκολούθους τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας συνιστᾷ κατὰ τὴν κρίσιν της ὡς ἀναγκαίας.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἑπεται·

«Οἱ δασονόμοι ἔχουσι τὴν ἐν γένει διοίκησιν τῶν δασῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐνεργεῖται πᾶσα ὑλοτομία καὶ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων. Ἡ βεβαίωσις ὅμως τῶν φόρων μέχρι δρ. 10 εἰς τοὺς δασονόμους, ἢ ἄλλην τινὰ ἀρχὴν, εἰς δασικὰ τμήματα ἔχοντα περιφέρειαν ἐκτεταμένην εὐκολίαν τῶν κατοίκων. Ἀντίγραφον τῶν αὐτῶν πέμπουσιν οἱ δασονόμοι εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς πρὸς τοὺς ἐφόρους κατὰ τὰ περὶ τούτου διαταχθησόμενα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

«Τὰ δικαιώματα καὶ οἱ φόροι εἰσπράττονται ὑπὸ τῶν δημοσίων ταμείων, ἀπαγορευομένης τοῖς δασονόμοις πάσης χρηματικῆς διαχειρίσεως.»

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέκρινεν ἀντὶ ἡ εἰς τὸ νομοσχέδιον «καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης» νὰ μεταρρυθμίσῃ «καὶ τοῦ οἰκείου δημάρχου,» νοοῦσα νὰ προσκαλῆται ὁ δήμαρχος ἐκεῖνος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν θὰ ἐνεργῆται ὡρισμένως ἡ ὑλοτομία.

3. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8, ἡ ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζουσα πλπρέστατα ὅτι, ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι νὰ εἰσάξῃ τὴν τάξιν καὶ ὁμοιόμορφον τῶν δασοφυλάκων ὑπὸ κανονισμὸν φέροντα τὴν πειθαρχίαν, δυσκολεύεται νὰ παραδεχθῇ ὡς πρὸς τὰ προσόντα τῶν δασοφυλάκων τοῦ σώματος τῆς τελωνοφυλακῆς, πιστεύουσα, ὅτι μὲ τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις εἰμπορεῖ ὁ αὐτὸς σκοπὸς νὰ ἐπιτευχθῇ. Προτείνει ἑπομένως τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐν λόγῳ 8 ἄρθρου ὡς ἑπεται· «ἄρθρον 8. Διὰ νὰ καταταχθῇ τις ὡς δασοφύλαξ ἀπαιτεῖται 1) νὰ ἦναι πολίτης Ἕλλην καὶ ν' ἀπολαύῃ ὅλα τὰ ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα. 2) Νὰ ἔχῃ ἡλικίαν 23—35 ἐτῶν συμπεπληρωμένων. 3) Νὰ ἦναι ἀρτιμελὴς καὶ κράσεως ὑγιοῦς καὶ ἀναλόγου μὲ τοὺς κόπους, οὓς ἀπαιτεῖ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δασοφύλακος· καὶ 4) Νὰ γνωρίζῃ γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν.

«Οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν Β. στρατὸν καὶ φέροντες ἄρειον ἀμέμπτου διαγωγῆς καὶ ἡλικίαν 40 ἐτῶν προτιμῶνται εἰς τὸ σῶμα τῶν δασοφυλάκων καὶ ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα.

4. Τὸ ἄρθρον 14 νὰ μεταρρυθμισθῇ ὡς ἑξῆς. «Οἱ διατελοῦντες σήμερον ἐν ὑπηρεσίᾳ δασοφύλακες ὡς καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρ-

θεον 7 θητεία ὑπηρεσίαν ἐὰν δὲν ὑπερέβησαν τὸ 50 ἔτος τῆς ἡλικίας των, καὶ ἐὰν ὑποβληθέντες εἰς ἐξετάσεις εὑρεθῶσιν ὡς ἔχοντες τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ὁριζόμενα προσόντα· ὡς ἀρχιφύλακες δὲ, ἐκτὸς τούτων, καὶ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ παρόντος νόμου.

»Διὰ τῆς πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὁριζομένης προκαταρκτικῆς θητείας διορισμὸς τῶν ἀρχιφυλάκων, ἀπαιτεῖται καὶ ἡλικία 25—30 ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ σημειουμένων ἄλλων προσόντων.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἑπομένως προτείνει τὴν κατὰ τὰ λοιπὰ παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὡς καλῶς ἔχοντος.

Ἀθήνησι, τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Π. Καλαμογδάρτης,	Ἐλ. Καλογερᾶς,
Γ. Κ. Βελῆς,	Σ. Χ. Στεφανόπουλος,
Ἰω. Προβελέγιος,	Δ. Δημητρακάκης,

Ὁ εἰσηγητὴς
Ἐπ. Κρεστενίτης. »

Ἀκοῦσον μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι πρὸ τριῶν ἤδη μηνῶν ἐπερώτησε τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας περὶ καταγγελίας τινὸς ἀπευθυνομένης κατὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησε τότε ὅτι θέλει λάβει ὅλα τὰ μέτρα πρὸς ταχυτέραν περαίωσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ἕως μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἐγένετο καὶ ὁ ῥηθεὶς ὑπάλληλος ἐξακολουθεῖ μένων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ὅλος ὁ δημοδιδασκαλικὸς σύλλογος γογγύζει ὑπὲρ ἄλλοτε ἐναντίου του, ὡς διαπραγματευομένου μετ' αὐτῶν τὴν παιδείαν καὶ παρεμβάλλοντος μεγάλα προσκόμματα. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀναφοραὶ ἐδόθησαν ἤδη κατ' αὐτοῦ πρός τε τὴν Α. Μ., τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν Βουλὴν, μηνύουσαι διαφόρους αὐτοῦ πράξεις, αἵτινες, ἂν ἔχωνται ἀληθείας, φέρουσιν αἴσχος διὰ τὴν τοιαύτην καπήλευσιν τῶν γραμμάτων, καὶ παρακαλεῖ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μὴν ἀδιαφορήσῃ, ἀλλ' ἐν πάσῃ σπουδῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα διὰ νὰ παύσῃ τοιαύτη πραγμάτων κατάπτασις καὶ ἱκανοποιηθῇ ἡ δικαιοσύνη.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς, ὅτι παρακαλεῖ τὸν προαγορεύσαντα νὰ μὴν ἀμφιβάλλῃ ὅτι προκειμένου περὶ ὑποθέσεως ἀφορώσης τὴν παιδείαν καὶ τὴν ὑπόληψιν

αὐτῆς δὲν ἠμέλησε ποσῶς, ἀλλ' ἐνήργησε μεθ' ὅλης τῆς δραστηριότητος πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν ἤδη γενομένων καταγγελιῶν. Καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρώτας κατηγορίας, τὸ ὑπουργεῖον δὲν παρέλειψε νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐξετασθέντων ἐκόλασαν τὴν κατηγορίαν, εἰπόντες ὅτι ἄλλοθεν ἤκουσαν τὰ καταγγελλόμενα, καὶ δὲν ἠδυνάμεθα ἐπὶ τοιαύταις καταθέσεσι νὰ προβῶμεν καθ' ἑνὸς ἀνωτέρου λειτουργοῦ τῆς παιδείας. Ἐπειδὴ ὅμως ἐδόθη ἤδη νέα ἔγκλησις ὑπὸ ῥητῶν προσώπων καὶ ἐπὶ πράξεων μᾶλλον ὡρισμένων, μὴν ἀμφιβάλλῃ ἡ Βουλὴ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει ἐνεργήσει ὅ,τι ὀφείλει.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἂν ὁ ὑπουργὸς θέλῃ νὰ φθάσῃ εἰς ἀνακάλυψιν τῶν πραγμάτων, πρέπει νὰ παύσῃ προσωρινῶς τὸν κατηγορούμενον, ἵνα μὴ ἐπηρεαζόμενοι ἐκ τῆς θέσεώς του φοβηθῶσιν οἱ μηνυταὶ καὶ μάρτυρες νὰ καταθέσωσι τὴν ἀλήθειαν· προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἐνιαυτὸς συνεπληρώθη ἀφοῦ ἀκούει διαφόρους κατὰ τοῦ ῥηθέντος ὑπαλλήλου κατηγορίας, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τύπος πολλὰ ἔγραψεν ἐναντίον του ὡς δεχομένου πᾶν εἶδος προστροφῶν ἐπὶ ἀνταλλαγῇ θέσεων. Καὶ δὲν θέλει μὲν νὰ πιστεύσῃ τοιαύτας κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ δὲν θεωρεῖ καλὸν ἐν ἔτος ἤδη νὰ μᾶς λέγωσιν ὅτι ἐνεργοῦν ἀνακρίσεις ἐπὶ ὑποθέσεως τόσον ἁπλῆς, καὶ πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῇ πλέον ὁ κ. Βυζάντιος, ἐὰν εἶναι ἀθῶος, ἢ νὰ ἀποβληθῇ ἐὰν εἶναι ἔνοχος.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὅσον εἶναι δίκαιον νὰ μὴν ἀνέχηται ἡ Βουλὴ τὰς καταχρήσεις, ἄλλο τόσον πρέπει νὰ εἶναι ἀνεκτικὴ καὶ περιεσκεμμένη, ἀπαιτοῦσα τὴν ἀκριβῆ ἐξέτασιν τῶν καταγγελλομένων, ἵνα ἡ ἀποπομπὴ τῶν ὑπαλλήλων γίνηται μετ' αὐστηρὰν καὶ πλήρη δικαιοσύνην. Διὸ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζητῶμεν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, νὰ σπεύδῃ ἁπλῶς τοιαύτας κατηγορίας καὶ χωρὶς νὰ διερευνῶνται δεόντως οἱ ὑπὲρ καὶ κατὰ ὑπάρχοντες λόγοι νὰ παύωνται οἱ δημόσιοι λειτουργοί.

Ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἐνόησε νὰ ἀποπεμφθῇ ὁ ὑπάλληλος ἄνευ λόγου, καὶ ἀπαιτεῖ μάλιστα, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἀθῶος, νὰ κτυπηθῶσιν οἱ συκοφάνται του. Ἀξιοῖ ὅμως νὰ δοθῇ πλέον πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ μὴ παρατείνηται ἕνα χρόνον ἀνάκρισις τοσοῦτον ἁπλῆ.

Ἐνταῦθα δὲ ἀναγνωσθείσης ἀδείᾳ τῆς Βουλῆς τῆς νέας κατὰ τοῦ ῥηθέντος ὑπαλλήλου καταγγελίας, ὑπέλαβεν ὁ προαγορεύσας ὅτι αἱ ἀναφερόμεναι πράξεις εἶναι ῥηταὶ καὶ δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπηθῶσι. Διὸ προτείνει νὰ παραπεμφθῇ ἡ καταγγελία

εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργόν, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀναγκαίας ἀνακρίσεις καὶ ἀναφέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἀμέσως τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἀποδεξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν πρότασιν ταύτην, ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ τοῦ πρὸς σύστασιν τηλεγράφου δικαιώματος καὶ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν νομοσχεδίου, ἐφ' ᾧ ἀνεγνώσθη τὸ ἀναβληθὲν 10 ἄρθρον αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτου λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἐκ μέρους τῶν τηλεγραφικῶν φυλάκων βεβαίωσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων καὶ τῶν αὐτουργῶν, τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη ἐπισφαλές, ἐνόμισεν ὅτι συμβιβάζομεν τὸ πρᾶγμα ἐὰν ἀναθέσωμεν τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων εἰς μόνους τοὺς τηλεγραφικοὺς ὑπαλλήλους, εἰς οὓς δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὴν δέουσαν πίστιν, νὰ ἀποκλεισθῶσι δὲ τοῦ δικαιώματος τούτου οἱ τηλεγραφικοὶ φύλακες. Διὸ τροποποιεῖ τὸ σύνολον τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἀξιοποίνων πράξεων.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προνοούμεναι ἀξιόποιναι πράξεις δύνανται νὰ βεβαιωθῶσι δι' ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ἢ τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ὁποίων αἱ ἐκθέσεις ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Συμφωνοῦντος δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν τροπολογίαν ἀντὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἔχουσαν ὡς ἀνωτέρω.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσακλτήραν καὶ Ἰω. Ταταράκην, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ πλειψηφήσασα διὰ ψήφων 90, ἔχον ὧ, ἔπεται·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σύστασις καὶ χρῆσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου.

Ἄρθρον 1.

Μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἀδεία αὐτῆς δύναται νὰ συστηθῇ ἢ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος πρὸς διαβίβασιν ἀνταποκρίσεων.

Ἄρθρον 2.

Πάντες εἰσὶν ὑπόχρεοι ν' ἀνέχωνται ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας των ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς σύστασιν, χρῆσιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου. Ἐὰν ὅμως ἐντεῦθεν προσγένηται βλάβη εἰς τὸ κτῆμα, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποζημιοῦται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 §. 1, 2, 3, 4 καὶ 6 τοῦ ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1858 ΥΝΖ. νόμου περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων, δικαζομένης ὅμως τῆς προσφυγῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 3.

Ὅστις ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως συστήσῃ ἠλεκτρικὸν τηλέγραφον, ἢ ἄνευ ἀδείας αὐτῆς διαβιβάζει διὰ τηλεγραφικῶν μηχανῶν, ἢ δι' ἄλλων μέσων, σημεῖα ἀνταποκρίσεως ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς ἕως ἑνὸς ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 1000—10000 δραχμῶν.

Ἐν περιπτώσει καταδίκης ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν ἁπάντων τῶν πρὸς διαβίβασιν χρησιμευόντων ὀργάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν πραττομένων ἀξιοποίνων πράξεων.

Ἄρθρον 4.

Ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐκτελέσει πρᾶξιν τινα δυναμένην νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, καὶ ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βλάψει ἢ χειροτερεύσει τὰ σύρματα ἢ ὁποιαδήποτε μέρη τῶν γραμμῶν ἢ τῶν συσκευῶν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ἐναερίου ἢ ὑποβρυχίου τηλεγράφου, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 15 ἕως 300 δραχμῶν ἢ μὲ κράτησιν πέντε ἡμερῶν ἕως δύο μηνῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἐκ προθέσεως ἔνοχος τῶν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένων πράξεων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι δύω ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—1000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 6.

Ὅστις διὰ ῥήξεως τοῦ ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικοῦ σύρματος, διὰ βλάβης τῶν συσκευῶν, ἢ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου διακόψει τὴν διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου ἀνταπόκρισιν, ἐὰν ἐνήργησε πρὸς σκοπὸν ματαιώσεως διατάξεων τῆς ἀρχῆς ἢ ἐπέφερε ζημίαν ἀνωτέραν τῶν 1000 δραχμῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον δύω ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 ἕως 1500 δραχμῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὅστις ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ διαταράξεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καταστρέψει ἢ καταστήσῃ ἄχρηστον ἓν ἢ πλείονα σύρματα ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς·

Θραύσει ἡ καταστρέψει ἕνα ἢ πλείονας τηλεγράφους·

Καταλάβει διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῶν ἕνα ἢ πλείονας τηλεγραφικοὺς σταθμοὺς, ἢ δι' ὁποιωνδήποτε ἄλλων μέσων διακόψει τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, μεταχειριζόμενος βίαν ἢ ἀπειλάς·

Διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἀντισταθῇ εἰς τὴν σύστασιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν ἢ ἀποκατάστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς, τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 2500 ἕως 5000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἐὰν ὁ ἔνοχος μιᾶς τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4—7 προβλεπομένων πράξεων εἶναι τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, ἡ ἰδιότης του αὕτη θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία· παύεται δ' ἐνταυτῷ τῆς θέσεώς του καὶ στερεῖται ὅλων τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσα προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, τιμωρεῖται ὡς ἐὰν ἐγένετο ἡ προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἀξιοποίνων πράξεων.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προνοούμεναι ἀξιόποινοι πράξεις δύνανται νὰ βεβαιωθῶσι δι' ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ἢ τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ὁποίων αἱ ἐκθέσεις ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.»

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ποινῶν κλπ. ἐπὶ τῶν τηλεγράφων, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Λεωνίδας Πετροπουλάκης . N
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . .	Π. Σταρόγιαννης . . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	Ἀριστομένης Διδωρίκης . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . .	Ἰω. Σαφάκας . . . . . N
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N
Νικόλαος Γουλανδρὴς . . . N	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης . . . N	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N	Ἄγγελος Γουζούασης . . . N
Ἰωάννης Βλάσσης . . . . N	Γεώργιος Βελῆς . . . . . N
Γεώργιος Σκοῦφος . . . N	Νικόλαος Γρανίτσας . . . N
Εὐστάθιος Σίμος . . . . N	Γεωργούλας Γιολδάσης . . N
Παναγῆς Κυριακὸς . . . N	Νικόλαος Χαντσάκης . . . N
Σταῦρος Βλάχος . . . . N	Ἐπαμινώνδας Κριστενίτης . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . N	Στέφανος Στεφανόπουλος . N
Ἠλίας Καραγιάννης	. . . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Σπῦρος Κουτσομίτης . . .
Δημήτριος Νάκος . . . . N	Γεώργιος Διαμάντης . . . N
Γεώργιος Γεροθανάσης . . N	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N	Σπυρίδων Μαλασπίνης . .
Ἀντώνιος Γρίβας	Γάσ. Δελένδας . . . . . N

Σπυρ. Μαρκεζίνης . . . . N	Παναγ. Καλαμαριώτης . . .
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ηλίας Παπαδαίος . . . . N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N
Λεωνίδας Πετιμεζᾶς . . . N	Ἰω. Προβελέγιος . . . . N
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . .	Ἰω. Ταταράκης . . . . .
Γρηγ. Κορφιωτάκης	Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . N
Θεόδωρος Κυριακὸς . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρ. Βαρότσης . . . . N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης .	Α. Παπαδημητριάδης . . N
Γεώργιος Παπανικολάου . . N	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ἰωάννης Μπαλάρας . . . N	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N
Πέτρος Δελῆγιάννης . . . N	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . .
Δημήτριος Βούκουρας . . .	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας . . . N	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος N	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιὸς . . . . N	Ἰωάννης Κατσάκος . . . N
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελόπουλος . . N	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος .	Χ. Χριστόπουλος . . . . N
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος. . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . N
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώστας Τσαμάλας . . N
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης. . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . N	Παναγ. Καλαμογδάρτης . . N
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . N	Ἰω. Δ. Αντωνόπουλος . . .
Λευκᾶς Στέφανος . . . . N	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . .	Α. Α. Χ. Ἀναργύρου . . . N
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N	Νικόλαος Γκίνης . . . . N
Παναγ. Βάρβογλης . . . N	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . N
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . N
Δ. Σακελλαριάδης . . . . N	Λεωνίδης Πρασακάκης . . N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . N
. . . . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . N

Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N	Θεόδωρος Γκίκας . . . . .
Παναγιώτης Ψαθᾶς	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .
Ἀντώνιος Ἀρμάος. . . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . N
Γρηγ. Μανοῦσος . . . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . N
Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γεώργιος Σπέντσας	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . N
Δημήτριος Βότσαρης . . .	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . .
Γεώργιος Κουβέλης . . . N	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Νικόλαος Πιπῖνος . . . . N	Ἀν. Μάντσαρης . . . . . N
Κωνστ. Δουζίνας	Ἰωάννης Κοντζιᾶς. . . . N
Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Πρόεδρη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 69,000 νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐνῷ καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἀναγνωρίζεται τὸ ὑπέρογκον τῆς τῶν μαρτύρων δαπάνης, ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς προσέθηκεν ὅτι θέλει ἐιασθῆ νὰ ζητήσῃ καὶ ἄλλην. Ἐκ τούτου λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ αὔξησις τῶν τοιούτων ἐξόδων προέρχεται διότι παρ' ἡμῖν, ἅμα δοθείσης μιᾶς μηνύσεως, οὔτε συνοπτικὴ π ανάκρισις λαμβάνει χώραν, οὐδ' ἄλλη τις ἔρευνα, ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις ἀμέσως εἰσάγεται καὶ καλοῦνται πρὸς τοῦτο οἱ μάρτυρες. Ἐνῷ δὲ κατὰ συνέπειαν γίνονται περιττὰ ἔξοδα, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι τὰ 2/3 τῶν τοιούτων ἀποράστων ἐκδίδονται ἀθωωτικὰ καὶ μόλις τὸ 1/3 εἶναι καταδικαστικόν. Εἰς τοῦτο δὲ συντείνει καὶ ἄλλος τις λόγος. Οἱ κατ' ἐπαρχίας ἀναφορογράφοι τῶν χωρικῶν, νομίζοντες ὅτι ὠφελοῦν τοὺς πελάτας των, ἐξογκοῦσι πολλάκις τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν, καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς ἐπὶ τῶν ἐκτιθεμένων ἐρεθιζόμενοι προβαίνουν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἐνῷ πολλάκις ἐρωτώμενοι οἱ μηνυταὶ χωρικοί, ἀποκρίνονται ὅτι δὲν ἔχουν γνῶσιν τοιούτων γεγονότων. Διὰ ταῦτα εἶναι καλὸν νὰ γίνηται ἐπὶ τῶν μηνύσεων συνοπτική τις προεισαγωγικὴ ἀνάκρισις, ἵνα μὴ εἰσάγωνται ἀνεξετάστως ὅλαι εἰς δίκην καὶ ἐξογκῶνται ἀνωφελῶς τὰ ἔξοδα τῶν μαρτύρων. Καὶ ἄλλη δέ τις αἰτία συντείνει εἰς τὴν ἐξόγκωσιν ταύτην, ἡ σύγχρονος καὶ ῥαγδαία τῶν κλήσεων ἔκδοσις. Κατὰ συνέπειαν οἱ μάρτυρες παρουσιάζονται ἁθρόοι εἰς τὸν ἀνακριτήν, οὗτος δὲ μὴ εὐκαιρῶν νὰ τοὺς ἐξετάσῃ ἀμέσως, ἀναβάλλει οὐχὶ μικρὸν τὴν διαμονήν των,

ὥστε ἀντὶ νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πολλάκις χρονοτριβοῦσι 5 καὶ 6 ἡμέρας διὰ τὰς ὁποίας, ὡς γνωστόν, ἀποζημιοῦνται. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἂν λείψωσιν εἰς τὸ μέλλον αἱ ἀφορμαὶ αὗται, τὰ ἔξοδα τῶν μαρτύρων δύνανται νὰ ἐλαττωθῶσιν ἐπαισθητῶς.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ἡ παροῦσα πίστωσις, ὡς καὶ ἄλλη τις, ἣν θὰ ζητήσῃ, δὲν προέρχεται ἀπὸ κακὴν τῆς δικαιοσύνης διεξαγωγήν, ἀλλ' ἀπὸ ὑπερβολικὸν ζῆλον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ζητοῦντος νὰ ἐλαττώσῃ ὁπωσδήποτε τὰ ἔξοδα τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου. Ἄλλως ὅμως καὶ αὐτὸς προσπαθεῖ νὰ φέρῃ ἐλάττωσιν εἰς τὰ τῆς ποινικῆς νομοθεσίας ἔξοδα, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ἐλαττωθοῦν καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς ἀκρίβειαν τῆς δικαιοσύνης ἐγγυήσεις. Οὕτως ἄρα δὲν συμφωνεῖ ὅτι αἱ ὑποθέσεις πρέπει νὰ διέρχωνται πρῶτον τὴν βάσανον τῶν ἀνακρίσεων, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, καὶ ἀντιθέτως πρεσβεύει ὅτι εἰς ὅλας τὰς θεωρουμένας ὡς πλημμελήματα πράξεις οἱ μηνυόμενοι πρέπει νὰ καλῶνται ἀμέσως εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ ὄχι νὰ παραπέμπωνται εἰς ἀνάκρισιν, διότι τότε καὶ ἡ ὑπόθεσις δὲν ἀναβάλλεται, καὶ αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων εἶσι γνησιώτεραι καὶ τὸ ἄμεσον τῆς ποινῆς φέρει πλειότερον ἀποτέλεσμα. Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον δὲ λόγον τῆς συγχρόνου ἐκδόσεως πολλῶν κλήσεων, βεβαίως εἶναι ἄτοπον τοῦτο, διὸ προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ τὸ μέσον τοῦ νὰ μὴ μεταβαίνωσι μακρόθεν πολλοὶ μάρτυρες, καὶ μᾶλλον νὰ ἀποστέλληται εἷς ἀνακριτής, ὅστις νὰ ἐνεργῇ ἐπιτοπίως τὰς ἐξετάσεις, καὶ τότε βεβαίως τὰ ἔξοδα θὰ εἶναι πολὺ ὀλιγώτερα.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι καὶ αὐτὸς δὲν ἐνόησε νὰ παραπέμπωνται αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις εἰς τὸν ἀνακριτήν, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον νὰ γίνωνται ἐπιτοπίως σύντομοι προεισαγωγικαὶ ἀνακρίσεις· ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Κριεζώτην καὶ Δ. Σακελλαριάδην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας βουλευτῶν τῶν ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 69,000 νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης		Στέφανος Στεφανόπουλος	
Ἰωάννης Μεσσηνέζης			
Ἀντώνιος Βενιζέλος	N	Σπῦρος Κουτσομίτης	
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	N	Γεώργιος Διαμάντης	
Γεώργιος Ν. Καΐρης	N	Ἀναγν. Δημητρίου	
Νικόλαος Γουλανδρῆς	N	Σπυρίδων Μαλασπίνης	N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	N	Γάσ. Δελένδας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N	Σπυρ. Μαρκεζίνης	N
Ἰωάννης Βλάσσης	N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	
Γεώργιος Σκοῦφος	N	Ἠλίας Παπαδαῖος	N
Εὐστάθιος Σῖμος		Λεων. Ν. Πετιμεζᾶς	N
Παναγῆς Κυριακός	N	Παναγιώτης Μεγακλῆς	N
Σταῦρος Βλάχος	N	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Ἀθανάσιος Ἴσκος		Θεόδωρος Κυριακός	
Ἠλίας Καραγιάννης		Ἰωάννης Ζάρκος	N
Φίλων Φίλωνος	N	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	
Δημήτριος Νάκος		Γεώργιος Παπανικολάου	N
Γεώργιος Γεροθανάσης		Ἰωάννης Μπαλάφας	
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης		Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀντώνιος Γρίβας		Δημήτρος Βούκουρας	
Ἀτωνίδας Πετροπουλάκης	N	Κων. Πλαπούτας	N
Πασχ. Σταρόγιαννης	N	Παλαιολόγος Στασινόπουλος	N
Ἀριστομένης Αἰδωρίκης		Νικόλαος Παλαιός	
Ἰωάννης Σαφάκας	N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀνδρέας Νοταρᾶς	
Γεώργιος Ζουμπουλάκης		Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	
Σταμάτιος Μήτσας	N	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	N
Ἄγγελος Γουζούασης	N		
Γ. Κ. Βελῆς	N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Νικόλαος Γρανίτσας	N	Νικόλαος Ματθαίου	N
Γεωργ. Γιολδάσης	N	Νικόλαος Πετράκος	
Νικόλαος Χαντσάκης	N	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	N
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης		Δημήτριος Δημητρακάκης	N

Ἰωάννης Βλαστόπουλος		Νάκος Πανουριᾶς	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N	Μιλτιάδης Πρίμας	N
Λουκᾶς Στέφανος	N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης	
Σπυρίδων Τριχᾶς	N	Ἰωάννης Δ. Ἀντωνόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Ἀντώνιος Ρικάκης	N
Θεόδωρος Πετρινός		Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς	
Παναγιώτης Βάρδογλης	N	Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης		Νικόλαος Β. Γκίνης	
Προκόπιος Βιρβίλης		Νικόλαος Τσικλητήρας	N
Γεώργιος Μαλέας	N	Γεώργιος Μπάστας	N
Δημ. Σακελλαριάδης	N	Ἰωάννης Δουλίδης	N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος	N	Ἰωάννης Μανιώτης	N
		Ἀτωνίδας Πρασακάκης	N
Νικόλαος Σωτηρόπουλος		Γεώργιος Ναύτης	
Παναγιώτης Καλαμαριώτης		Ἰωάννης Μαραγκός	N
Παναγιώτης Παπατσώνης		Ἀριέντσος Καμπάνης	N
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἰω. Προβελέγιος	N	Παναγιώτης Ψάθης	
Ἰω. Ταταράκης	N	Ἀντώνιος Ἀρμάος	N
Μιχαὴλ Δαμηράλης		Γρηγόριος Μανοῦσος	
Δημ. Δημητρακόπουλος	N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	N
Σπυρ. Βαρότσης	N	Γεώργιος Σπέντσας	
Α. Παπαδημητριάδης	N	Δημήτριος Βότσαρης	N
Δημήτριος Κοκοτάκης	N	Γεώργιος Κουβέλης	N
Δημ. Χαραλαμπίδης	N	Νικόλ. Πιπῖνος	
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος	N	Κωνστ. Δουζίνας	N
Π. Μ. Ἰατρός		Λάζαρος Γιουρδῆς	N
Ἰω. Τασσαΐος	N	Θεόδωρος Γκίκας	N
Στέφανος Α. Δούκας		Ἀναστάσιος Οἰκονόμος	N
Ἰωάννης Κατσάκος	N	Πέτρος Χ. Πέτρος	
Γερμανός Μαυρομιχάλης	N	Εὐαγ. Βαλατσὸς	N
Βενετσάνος Κυβέλος	N	Εὐαγ. Κοντογιάννης	
		Σ. Σκουμπουρδῆς	N
Χ. Χριστόπουλος		Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	
Π. Κανελλόπουλος		Δημήτριος Κριεζώτης	
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος		Ἀναγ. Μάντσαρης	N
Μιχαὴλ Πατλῆς	N	Ἰωάννης Κοντζιᾶς	N
Παπακώνστας Τσαμάλας	N	Ἀνδρέας Καλλάφης	

Δεκτοῦ δὲ γενομένου καὶ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου δι' ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ὁμοία ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἐπικυροῦται ἡ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ χορηγηθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1861 Β. Διατάγματος ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 69000, καταλογιζομένη ἐπὶ τῆς χρήσεως 1861 καὶ ἐπὶ τῶν ἓξ ἄρθρων τοῦ Κεφαλαίου Δ'. «Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης» τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἄρθρον 6. Ἀποζημιώσεις μαρτύρων δραχ		67,000
» 7. Μεταφορὰ ὑποδίκων	»	2,000
		69,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ δασῶν νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΙΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς

Σ. Μαλακασπίνης,

Α. Κατριβάνος,

Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Π'.

τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλε τὸ Ζ'. τμῆμα ὅτι ἐξελέξατο εἰσηγητὰς, ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπογραφῆς τὸν Θ. Πετρινόν· ἐπὶ δὲ τοῦ

περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου τὸν Π. Κυριακὸν καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ φυτειῶν τὸν Γρ. Κορφιωτάκην.

Λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ βουλευτὴς Μεσολογγίου ὅτι προχθὲς ἀπηύθυνεν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Παιδείας ὑπουργὸν ἐπερώτησιν ἐπί τινος καταγγελίας δοθείσης εἰς τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τοῦ διευθύνοντος τὸν δημοδιδασκαλικὸν κλάδον, κἀκ συγχρόνως ἀνέγνω ἑτέραν, ἐν ᾗ ἐξετίθεντο διάφοροι ποταπαὶ πράξεις αὐτοῦ, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεράνθη νὰ σταλῇ εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἀναφορὰ διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὅ,τι δεῖ καὶ πληροφορήσῃ ἐν καιρῷ τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐνεργειῶν του. Ἐν τούτοις μετὰ λύπης ἀναφέρει σήμερον εἰς τὸ Σῶμα ὅτι ὁ καταγγείλας τὰς καταχρήσεις του κ. Διευθυντοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων συνελήφθη ὑπὸ ἀστυνομικῶν κλητήρων καὶ ἀπήχθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ διὰ τρόπου μάλιστα λίαν δυσαρέστου. Οὕτως ἡ ἀσφάλεια τοῦ πολίτου ἀποβαίνει προβληματικὴ καὶ διὰ τοῦτο προτείνει καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ν' ἀποδοκιμάσῃ τοιαύτην ἄτοπον πρᾶξιν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι ἐὰν ἡ καταγγελλομένη πρᾶξις εἶναι ἀληθής, ἡ Βουλὴ ὀφείλει τῷ ὄντι νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγανάκτησίν της κατὰ τοιούτων ἀντισυνταγματικῶν καὶ ἀποτόμων πράξεων. Ἀλλὰ διὰ ν' ἀποφασίσωμεν ἐν γνώσει θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ μία τις ἐξέτασις καὶ τότε νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἰδίας συζητήσεως.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ὅτι θέλει ἐξετάσει περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ δώσει εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας· ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν ὑπὸ τὸν ὅρον εἰς μὲν τὸν Ν. Ματθαίου καὶ Ν. Πετράκον μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας, εἰς τὸν Δ. Σακελλαριάδην εἰκοσαήμερον, καὶ εἰς τοὺς Ἀνάργυρον Χ. Ἀναργύρου καὶ Α. Μάντσαρην, δεκαπενθήμερον, ἀνατιθεμένου τοῦ τελευταίου τὰ καθήκοντά του ὡς ταμίου εἰς τὸν συνάδελφόν του Λ. Λεβέρωφ.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δασοφυλακείων, ἠρώτησέ τις τὸν ὑπουργὸν, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ μόνον δάση ἢ καὶ τὰ ἰδιωτικά.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι σήμερον πρόκειται περὶ μόνης τῆς διοικήσεως τῶν δασῶν, ἐντὸς δ' ὀλίγου θέλει ὑποβληθῇ ἕτερον νομοσχέδιον, κανονίζον τὸ ζήτημα περὶ τῶν σχέσεων τοῦ δημοσίου πρὸς τὰ ἰδιωτικὰ δάση, αἵτινες ἐπὶ τοῦ παρόντος μένουσιν αἱ αὐταὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν

τοῦ Διατάγματος τοῦ ἔτους 1836· ἐπήνεγκεν ἓν μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν τῶν δασῶν, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν ὅτι κατὰ τοῦτο καὶ τὰ ἰδιωτικὰ δάση ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὰ ἐθνικὰ ἐπιτήρησιν. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 4 ἀφορᾷ καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δασῶν καὶ ἑπομένως ἡ ἐν αὐτῷ μνημονευομένη ἐπιτροπὴ ὑποθέτεται ὅτι δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὰς θέσεις, εἰς ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ξυλοτομία, καὶ ἐντὸς τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν. Ἐντεῦθεν ἡ ἐπιτροπὴ ὑπενωμένη ἐκάλεσεν ἐνώπιόν της τὸν ἀρμόδιον ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου καὶ ἐπληροφορήθη παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον οὐδόλως ἀγγίζει τὰ ἰδιωτικὰ δάση καὶ διὰ τοῦτο περιωρίσθημεν εἰς μόνην τὴν ἀντικατάστασιν τῶν λέξεων τοῦ ἀμπέλου τῆς πρωτευούσης διὰ τῶν τοῦ οἰκείου δημάρχου, δίδοντες οὕτως εἰς τὸν ἰδιοκτήτην μεγαλειτέραν ἐγγύησιν ἀσφαλεστέραν ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Χ. Θεοχαρόπουλου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὡς προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 85 κατὰ 1.

Κατάλογος ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος:

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δασονομείων νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Ἀθανάτιος Ἴσκος . . . . .
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης . . Ο	Ἠλίας Καραγιάννης . . . N
Ἀντώνιο Βενιζέλος . . .	Δημήτριος Νάκος . . . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . .	Φίλων Φίλωνος . . . . . N
Γ. Ν. Καϊρης . . . . . N	Γεώργιος Γεροθανάσης . . N
Νικόλαος Ἰωλανδρῆς . . . N	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N
Λ. Γ. Λαμπρινίδης . . . N	Ἀντώνιος Γρίβας . . . . .
Ἀνδρέας Ἀνδρούλος . . . N	Λεωνίδας Πετροπουλάκης . N
Ἰωάννης Βλάσσης	Παν. Σταρόγιαννης . . . N
Γεώργιος Σκοῦρος	Ἀριστομένης Αἰδωρίκης . .
Εὐστάθιος Σῖμος . . . . N	Ἰωάννης Σαφάκας . . . . N
Παναγῆς Κυριακὸς . . . . N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N
Σταῦρος Βλάχος . . . . N	Γεώργιος Ζουμπουλάκης. . .

Σταμάτιος Μήτσας . . . N	Ἰωάννης Βαλασόπουλος . .
Ἄγγελος Γουζούασης . . . N	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N
Γεώργιος Βελῆς . . . . N	Λουκᾶς Στέφανος . . . . N
Νικόλαος Γρανίτσας . . . N	Σπυρίδων Τριγᾶς . . . . N
Γεωργούλας Γιολδάσης . . N	Κωνσταντῖνος Μανέτας . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N
Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης . N	Παναγ. Βάρβογλ- . . . .
Στέφανος Στεφανόπουλος . N	Γ. Ν. Ρεβελ-ώτης . . . .
. . . . .	Προκό-ιος Βιρβίλης . . . N
Σπῦρος Κουτσομίτης . . . N	Γ-ργιος Μαλέας . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης. . . .	Δημ. Σακελλαριάδης . . . N
Ἀναγνώστης Δημητρίου . .	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . .
Σπυρίδων Μαλασ-νης . . N	. . . . .
Γάσ. Δελένδ-.	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . N
Σπ. Μαρκεζίνης . . . . . N	Παναγ. Καλαμαριώτης . . .
χαρ. Θεοχαρόπουλος . . N	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ἠλίας Παπαδαῖος	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N
Δεωνίδας Πετιμεζᾶς . . . N	Ἰωάννης Προβελέγιος . . . N
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . N	Ἰωάννης Ταταράκης . . . N
Γρηγόριος Κορριωτάκης. . . N	Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . N
Θεόδωρος Κυριακὸς . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Ἰωάννης Ζάρκος . . . . N	Σπυρίδων Βαρότσης . . . N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης . N	Α. Παπαδημητριάδης . . N
Γεώργιος Παπανικολάου . . N	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ἰωάννης Μπαλάρας . . . N	Δημ. Χαραλαμπὸς . . . N
Πέτρος Δεληγιάννης . . .	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . N
Δημήτριος Βούκουρας . . .	Παναγ. Μ. Ἰατρὸς . . .
Κωνστ. Πλαπούτας	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος. .	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιὸς	Ἰωάννης Κατσάκος . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . N
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . .	Χ. Χριστόπουλος . . . .
. . . . .	Π. Καπελλόπουλος . . . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκος . . . N	Παπακώνστας Ἰσαμάλας . N
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . .	Νάκος Πανουρῆς . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης. . N	Μιλτιάδης Πρίνας . . . .

Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . N	Γεώργιος Σπέντσας . . . N
Ἀντώνιος Ρικάκης . . . . N	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .	Γεώργιος Κουβέλης . . . N
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου .	Νικόλαος Πιπῖνος . . . .
Νικόλαος Γκίνης	Κωνστ. Δουζίνας . . . . N
Νικόλαος Τσικλητήρας . . N	Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . N
Γεώργιος Μπάστας	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Ἰωάννης Δουλίδης . . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . N
Ἰωάννης Μανιώτης . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Λεωνίδας Πρασακάκης . . .	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . N
Γεώργιος Ναύτης	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . N
Λαρέντσος Καμπάνης . . . N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος	Δημήτριος Κριεζώτης . . N
Παναγιώτης Ψάθης . . . N	Ἀναγνώστης Μάντσαρης . .
Ἀντώνιος Ἀριμᾶς . . . . N	Ἰωάννης Κυτζιᾶς . . . . N
Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου παρετήρησέ τις ὅτι ἐὰν καὶ τὰ ἰδιωτικὰ δάση ὑπάγωνται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, τότε ὑποβάλλομεν τὴν ἰδιωτικὴν ἡμῶν περιουσίαν εἰς ἓν εἶδος δουλείας, ἐν ᾧ εἰς ἐμὲ μόνον ἀπόκειται ἡ τήρησις τῆς ἰδιοκτησίας μου, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει, ἀντὶ τῶν λέξεων, τὰ *δάση τῆς ἐπικρατείας*, νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «τὰ ἐθνικὰ δάση.»

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς διοικήσεως τῶν δασῶν, τὰ δὲ ἰδιωτικὰ δάση καὶ μέχρι τοῦδε διετέλουν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν δασονόμων, καθόσον τὰ δάση δὲν εἶναι μόνον ἰδιωτικὴ περιουσία, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται καὶ ἡ κοινωνία ὁλόκληρος εἰς τὴν συντήρησιν των ἕνεκα τῆς κοινῆς αὐτῶν χρήσεως καὶ τῆς ἐν γένει χρησιμότητός των.

Προσθέντος δὲ ἄλλου ὅτι τὰ δάση εἰς ὅλα τὰ Κράτη ὑπόκεινται ἐξαιρετικῶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δημοσίου, καθόσον ἐγὼ ὁ ἰδιοκτήτης δύναμαι νὰ καταστρέψω πᾶν ἄλλο κτῆμά μου, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ δάσος μου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπιβλέπῃ καθόσον ἀφορᾷ μόνον τὴν συντήρησιν τῶν δασῶν· ἐπέτεινεν ἕτερος ὅτι τὸ μέχρι τοῦδε σύστημα τῆς διοικήσεως τῶν δασῶν δὲν μεταβάλλεται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου,

ἀλλὰ ῥυθμίζεται ἐπὶ τὰ κρείττω. Ὁ ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι θέλει φέρει νόμον κανονίζοντα τὰ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν δικαιώματα τοῦ δημοσίου, διὰ τοῦ νόμου δ' ἐκείνου θέλει βεβαίως ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας δασῶν νὰ διορίζωσι καὶ δασοφύλακας ἰδίους, ὧν αἱ ἐκθέσεις θέλουσιν ἔχει κῦρος. Τὰ πράγματα ἐπομένως μένουσιν ὡς εἶχον καὶ οὔτε εἶναι φρόνιμον ἐν τῷ προκειμένῳ νομοσχεδίῳ νὰ κανονίσωμεν καὶ τὸ περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν ἀντικείμενον, ὅπερ ἀνάγκη νὰ κανονισθῇ δι' ἰδιαιτέρου νόμου.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ σκέψις τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας ἐπῆλθε καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ἀλλὰ κληθεὶς ὁ ἁρμόδιος εἰσηγητὴς μᾶς διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ κυβέρνησις, σεβομένη τὴν ἰδιωτικὴν περιουσίαν, δὲν ἠθέλησε ν' ἀναμίξῃ ἐνταῦθα τὰ ἰδιωτικὰ δάση καὶ εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἀρκεσθεῖσα ἡ ἐπιτροπή, δὲν ἔφερεν οὐδεμίαν μεταβολήν.

Διασαφήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι διὰ τῶν λέξεων τὰ *δίκη τῆς ἐπικρατείας* ἐννοεῖ τά τε ἐθνικὰ καὶ τὰ ἰδιωτικὰ καὶ ὅτι ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ τῆς διοικήσεως μόνων τῶν δασῶν· ἡ Βουλή, μὴ ἐπιμένοντος τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας εἰς τὴν πρότασίν του, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 2 δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 3 ἀγνωσθείσης τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τροποποιούσης τὸ μέρος τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἰς δασονόμους δὲν ἐπιτρέπεται κτλ.» οὕτω· «Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει ἐπιτρέψει τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων μέχρι δραχ. 10 εἰς τοὺς δασονόμους ἢ ἄλλην τινὰ ἀρχήν, εἰς δασικὰ τμήματα ἔχοντα περιφέρειαν ἐκτεταμένην πρὸς εὐκολίαν τῶν κατοίκων.» προσετέθησαν κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσηγητοῦ μετὰ τὴν λέξιν *φόρων* καὶ αἱ λέξεις *καὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀδειῶν*. Ἐπὶ ταύτης δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι παραδέχεται τὴν οὐσίαν τῆς τροπολογίας. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τοὺς δασονόμους τὸ καθῆκον τῆς ἐκδόσεως ἀδειῶν καὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνίοτε δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ζητηθῇ ἡ ἄδεια ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν δασονόμον, πρακειμένου περὶ μικρῶν ποσῶν πρὸς χρῆσιν τῶν ξυλευομένων, εἴπομεν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν δασονόμον νὰ ἐκδίδῃ τοιαύτας ἀδείας. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ὑποθέτουσα ὅτι πιθανὸν νὰ ζητηθῇ τοιαύτη ἄδεια καὶ ἀπὸ ἄλλην ἀρχήν, προσέθηκε καὶ τοῦτο, καὶ τὴν ἰδέαν αὐτὴν τῆς

ἐπιτροπῆς συμμερίζεται καὶ οὗτος. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν συντάξεως τοῦ ἄρθρου, νομίζει καλλίτερον νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, μετὰ δὲ τὴν λέξιν *τῶν ξυλευομένων* νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις «τὸ καθῆκον δὲ τοῦτο δύναται ὁ ὑπουργὸς ν' ἀναθέσῃ καὶ εἰς ἄλλην ἀρχήν.» Οὕτω δὲ ἐκλείπει καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ τῶν 10 δρ. καθόσον ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη καὶ μεγαλειτέρου ποσοῦ.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προσδιώρισε τὸ ποσὸν τῶν 10 δρ. ὁρμωμένη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, θέλοντος ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς δασονόμους πᾶσαν διαχείρισιν, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ὑπουργὸς δὲν συμμερίζεται τὸν προσδιορισμὸν αὐτὸν, ἡ ἐπιτροπὴ εὐδόλως ἀνθίσταται· ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 3 δι' ἀναστάσεως μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προταθεῖσαν προσθήκην, ἔχον οὕτω·

Ἄρθρον 3.

«Οἱ δασονόμοι ἔχουσι τὴν ἐν γένει διοίκησιν τῶν δασῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐνεργεῖται πᾶσα ὑλοτομία καὶ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων. Ἡ βεβαίωσις ὅμως τῶν φόρων ἀνατίθεται εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους· οὗτοι ἐκδίδουσι τὰς ἀδείας ὑλοτομίας καὶ βεβαιοῦσι τὰ δικαιώματα καὶ τοὺς φόρους τῆς ξυλείας καὶ τῶν δασικῶν ἐν γένει προϊόντων. Εἰς τοὺς δασονόμους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδίδωσιν ἀδείας ὑλοτομίας, εἰμὴ μόνον ῥητῇ διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅπου τοῦτο ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαῖον, διὰ μικρὰ ποσὰ καὶ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τῶν ξυλευομένων. Τὸ καθῆκον δὲ τοῦτο δύναται ὁ ὑπουργὸς ν' ἀναθέσῃ καὶ εἰς ἄλλην ἀρχήν. Ἀντίγραφα τῶν ἀδειῶν τούτων πέμπουσιν οἱ δασονόμοι εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς πρὸς τοὺς ἐφόρους, κατὰ τὰ περὶ τούτου διαταχθησόμενα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ δικαιώματα καὶ οἱ φόροι εἰσπράττονται ὑπὸ τῶν δημοσίων Ταμείων, ἀπαγορευομένης τοῖς Δασονόμοις πάσης χρηματικῆς διαχειρίσεως.»

Ἀναγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 4 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθιστώσης τὰς λέξεις *τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης* διὰ τῶν λέξεων *καὶ τοῦ οἰκείου δημάρχου*. Λαβὼν δὲ τὸν λόγον παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, καθόσον ἀφορᾷ τὰ περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν λεχθέντα, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν τῶν δασῶν διοίκησιν καὶ οὐδόλως ἐπεμβαίνει εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, ἥτις ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἀνήκει εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μάλιστα κατὰ τὸν

ισχύοντα περὶ τούτου νόμον τιμωρεῖται ὁ δασονόμος, ὅστις ἐπιτρέψει ὑλοτομίαν ἐν ἰδιωτικῷ δάσει ἄνευ ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν, παραδέχεται μὲν αὐτὴν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπομένην προσθήκην· «δεόντως προσκαλουμένου, αὐτοῦ δὲ μὴ προσελθόντος ἐνώπιον κτλ.»

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι κατ' αὐτόν, τὸ ἄρθρον ἀφορᾷ μόνον τὰ ἐθνικὰ δάση, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἰδιωτικά, ἅπερ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ **1836**. Προτείνει διὰ τοῦτο, πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν, μετὰ τὰς λέξεις *αἱ διάφοροι θέσεις* νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις *τῶν ἐθνικῶν δασῶν*. Ἀλλ' ἐρωτᾷ ἤδη ἐὰν τὰ μνημονευόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ πρόσωπα, ἅτινα θέλουσι συγκροτήσει τὴν ἐπιτροπὴν, παρέχωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῶν δασῶν, καὶ νομίζει ὄχι, διότι ἀπαιτεῖται νὰ ὁρίζηται καὶ ἡ φύσις τοῦ δάσους, ἐν ᾧ θέλει ἐπιτραπῇ ὑλοτομία, καὶ ἡ ἡλικία τῶν δένδρων, ἅπερ δὲν γνωρίζουν τ' ἀναφερόμενα πρόσωπα, καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλει ἁπλῶς τὴν παρατήρησίν του αὐτήν.

Προσέθηκεν ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, νομίζει ὅτι συνηντήθησαν αἱ γνῶμαι τοῦ ὑπουργοῦ μετὰ τῆς τοῦ προαγορεύσαντος καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχει νὰ προσθέτῃ τι. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένην μεταβολὴν, παρατηρεῖ ὅτι εἰς πολλὰ μέρη, ὡς ἐν παραδείγματι εἰς τὴν Εὐρυτανίαν, τὰ δάση ἀπέχουν τῆς πρωτευούσης ὁκτὼ ὁλοκλήρους ὥρας, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία ἐπιτήρησις εἶναι δυνατὴ ἐκ μέρους τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, οὔτε δύναται νὰ γνωρίζῃ οὗτος τὴν κατάστασιν τῶν δασῶν, τοσοῦτον μακρὰν τῆς ἕδρας του κειμένων, ἐν ᾧ ὁ οἰκεῖος δήμαρχος εἶναι εἰς πολὺ κρείττονα θέσιν καὶ δύναται ἀποτελεσματικώτερον νὰ ἐπιτηρῇ καὶ νὰ γνωρίζῃ καλλίτερον τὴν κατάστασιν τῶν δάσους, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐπροτίμησε τὸν οἰκεῖον δήμαρχον ἀπὸ τὸν τῆς πρωτευούσης, ἂν θέλει τὸ νομοσχέδιον. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προταθεῖσαν προσθήκην, θεωρεῖ αὐτὴν περιττὴν, διότι ὁ δήμαρχος προσκαλούμενος ὀφείλει νὰ ἐμφανισθῇ, ἄλλως τιμωρεῖται ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ὑπουργὸς ἐδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ περιττὴν πλέον τὴν προταθεῖσαν προσθήκην, διότι οὕτω γνωρίζων ὁ οἰκεῖος δήμαρχος, ὅτι ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, τότε θέλει λαμβάνει μέρος ὁ δήμαρχος τῆς πρωτευούσης, θέλει ἴσως ἀδιαφορεῖ καὶ τότε καταισχύνεται ἡ διάταξις. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνδέχεται ὁ οἰκεῖος δήμαρχος νὰ μὴ δύναται εἴτε διὰ λόγους ὑπηρεσίας, εἴτε διὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ δήμου του, νὰ προτέλθῃ ἀμέσως, προτείνει νὰ ὁρισθῇ προθεσμία 15 ἡμερῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ ἐμφανισθῇ.

Εἰπόντος δέ τινος ὅτι αἴρεται πᾶς φόβος, ἐὰν ἐπιβάλωμεν πρόστιμον **100** δρ. εἰς τὸν μὴ ἐμφανιζόμενον δήμαρχον· ἐπήνεγκεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, προτείνουσα τὸν οἰκεῖον δήμαρχον, ὡρμήθη ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι οὗτος δύναται νὰ γνωρίζῃ καλλίτερον τὰς διαφόρους θέσεις τῶν δασῶν, εἰς ἃς πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ὑλοτομία, ἀλλ' ἐπὶ ταύτης ὁ ὑπουργὸς ἐπρότεινε ἑτέραν προσθήκην. Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἐνεργεῖται ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων καλῇ τῇ πίστει, τότε δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν προταθεῖσαν προσθήκην, διότι δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ, ὁ οἰκον. ἔφορος καὶ δασονόμος θέλουσιν ἐνεργήσει ἀπατηλῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν παρουσίαν τοῦ οἰκείου δημάρχου.

Προσέθηκεν ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι τὸ ἀντικείμενον ἐπυζητήθη ὑπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ δήμαρχοι εἶναι ζηλότυποι εἰς τὰ δικαιώματά των, καὶ ὅτι ἑπομένως ὁ οἰκεῖος δήμαρχος θέλει προθύμως προσέρχεσθαι πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του. Δυστυχῶς ὅμως πολλοὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν δημάρχων δὲν ἔχουσι τὴν ζηλοτυπίαν αὐτὴν, καὶ ἑπομένως ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν προτεινομένην προσθήκην, ἀνοίγομεν μίαν θύραν ὑπεκφυγῆς, καὶ οὕτως οὐδεὶς τῶν δημάρχων θέλει προσέρχεσθαι. Ἄλλως τε ἔχομεν νόμον τιμωροῦντα τὴν ἄρνησιν ὑπηρεσίας, δυνάμεθα δὲ ἐνταῦθα νὰ ἐπιβάλωμεν καὶ ἓν πρόστιμον εἰς τὸν ἀρνούμενον νὰ ἐμφανισθῇ δήμαρχον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν νὰ παραδεχθῇ ὅσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐρρέθησαν, καὶ μολαταῦτα θέλει παρακαλέσει τὴν Βουλὴν νὰ μὴ παραδεχθῇ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν. Μᾶς κατηγοροῦσιν, ἀδίκως ἴσως, ἐπὶ πολυνομίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ μὴ πληρῶμεν τοὺς νόμους διατάξεων περιττῶν καὶ ἀσκόπων, καθιστῶντες αὐτοὺς φορτικούς, ἀκούομεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὴν προσθήκην *δεόντως προσκαλουμένου*, διότι οὕτως, ὁ ἀρνούμενος νὰ ἐμφανισθῇ τιμωρεῖται ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους.

Ἐπανέλαβεν ἕτερος ὅτι συμφέρει μάλιστα εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν προσθήκην τὴν ποινῆς, διότι ἀπόντος τοῦ οἰκείου δημάρχου ἡ ἐργασία θέλει γίνεσθαι πλημμελῶς,

καὶ νομίζει ὅτι ἱκανὰς ὑπέστησαν τὰ δάση καταστροφὰς ἕνεκα τῆς μὴ καλῆς αὐτῶν ἐπιτηρήσεως. Εἰς τί δὲ θέλει μᾶς δυσκολεύσει ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν; Προσβάλλεται δι' αὐτῆς ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ νόμου ἢ τοῦ δημάρχου; Ὄχι βέβαια. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐργασία θέλει γίνεσθαι ἐντὸς τοῦ 8βρίου, ὅτε καὶ βροχὰς συντηρεῖς ἔχομεν, καὶ πολλαὶ συμπίπτουσιν ἐργασίαι, εἰς ἃς λαμβάνουσι μέρος καὶ οἱ δήμαρχοι. Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἔπαρχος προσκαλέσῃ τὸν δήμαρχον νὰ ἐμφανισθῇ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν π. χ. ὁ δήμαρχος πιθανὸν νὰ μὴ δύναται ἐν τόσῳ μικρῷ διαστήματι νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ οὕτω ν' ἀποκλείεται τῆς ἐργασίας, ὁ δὲ ἔπαρχος καὶ ἔφορος νὰ συντάττωσι τὸ πρωτόκολλον ἐν ἀγνοίᾳ ἐντελεῖ καὶ τῶν θέσεων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ δάσους.

Εἰπόντος δέ τινος μετὰ τὴν λέξιν *δεόντως* νὰ προστεθῇ καὶ ἡ λέξις *ἐγκαίρως* καὶ οὕτως ἀποφεύγομεν τοὺς φόβους τοῦ προαγορεύσαντος, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ συναινοῦντος εἰς τὴν προσθήκην· παρετήρησέ τις ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν θὰ εἶναι βέβαια ἐναντίος εἰς τὸ νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι αἱ λέξεις *δεόντως καὶ ἐγκαίρως* συνέπειαν θέλουσιν ἔχει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρωτοκόλλου, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατασσόμεναι αὗται διατυπώσεις.

Συμφωνοῦντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μετὰ τῆς ἀνωτέρω ἐξηγήσεως· ἐπρότεινέ τις νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ λέξεις *ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ* ὁσάκις τὸν δήμαρχον ἀναπληροῖ ἄλλος.

Παρατηρηθέντος δὲ ὅτι τοῦτο ἐννοεῖται οἰκόθεν· καὶ προκειμένου νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἐὰν παραδέχηται τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροπολογήθη, τοῦ δὲ Βουλευτοῦ Ξηροχωρίου ἐπιμένοντος εἰς τὴν προσθήκην τῶν λέξεων τῶν *ἐθνικῶν δασῶν*· παρετήρησέ τις ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου οὐδεμία ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὰ περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν νενομοθετημένα, ἀλλὰ μεταβάλλεται μόνον τὸ προσωπικόν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἐπέρχεται μεταβολὴ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις θέλει συντάττει τὸ πρωτόκολλον, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ τὸ ἄρθρον μᾶς παραπέμπει εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ διάταγμα τοῦ **1836**, καὶ ἑπομένως θεωρεῖ ἀνίσχυρον τὸν φόβον τοῦ Βουλευτοῦ Ξηροχωρίου.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Ξηροχωρίου ὅτι παραδέχεται τὴν ἐξήγησιν τοῦ προαγορεύσαντος, ἀλλ' ἐν τῷ διατάγματι τοῦ **1836** ἀναφέρονται ῥητῶς αἱ λέξεις τῶν *ἐθνικῶν δασῶν* καὶ αὗται ζητεῖ νὰ προστεθῶσι καὶ ἐνταῦθα πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας. Ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν δύω μόνα δικαιώματα ἔχει ἡ κυβέρνησις· νὰ κρατῇ ὑπὲρ ἑαυτῆς ὅσα δένδρα μεγάλα τὴ χρησιμεύουσι πρὸς ναυπηγίαν πολεμικῶν πλοίων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιθέτει σφραγίδα, καὶ β'. νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἰδιοκτήτην θέλοντα νὰ καταστρέψῃ τὸ δάσος του. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα ταῦτα οὐδ' αὐτὸς ἀντιλέγει, δὲν παραδέχεται ὅμως ὅτι δύναται νὰ ἐπέμβῃ καὶ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι καθυποβληθήσεται νόμος κανονίζων τὰ μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ δημοσίου, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ πράγματα μένουσιν ὡς εἶχον. Ἀλλ' ὡς οὗτος οὐδὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας, οὕτω δὲν θέλει ν' ἀφαιρεθῇ τι καὶ ἀπὸ τὸ δημόσιον. Ὅταν λοιπὸν θέσωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ τὰς λέξεις *ἐθνικῶν δασῶν*, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα μένουσιν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἰδιοκτήτου, δυναμένου νὰ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ. Πρὸ μικροῦ ἐψηφίσαμεν νόμον κατὰ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῶν δασῶν καὶ ἐθέσαμεν περιορισμούς τινας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἰδιοκτήτην, ὑποπτευθέντες ὅτι πιθανὸν καὶ αὐτὸς ἐκ συμφέροντος νὰ συντελῇ ἐνίοτε εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ δάσους του. Θέλετε λοιπὸν τώρα νὰ καταστρέψωμεν τὴν διάταξιν ἐκείνην; ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἄρθρον μᾶς παραπέμπει ῥητῶς εἰς τὸν νόμον τοῦ **1836**, θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν ἄλλην προσθήκην.

Εἰπόντος δὲ τοῦ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσαντος ὅτι ὁ νόμος τοῦ **1836** περιορίζει τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ μόνον τῶν ἐθνικῶν δασῶν, ἐν ᾧ σήμερον ἀφαιρεῖται πᾶν δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτήτου ἐπὶ τῆς περιουσίας του, καὶ ἑπομένως τὰ πράγματα δὲν μένουν ὡς εἶχον· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν προτεινομένην προσθήκην ἵνα μὴ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ ἄνευ αἰτίας δύναται ὁ ἰδιοκτήτης νὰ ξυλεύηται ἐπὶ τῶν ἰδιοκτήτων δασῶν του.

Ἐπήνεγκέ τις ὅτι κατὰ τὸν ὑπουργὸν τὸ νομοσχέδιον κανονίζει μόνον τὴν διοίκησιν τῶν δασῶν. Ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου **4**, τροποποιοῦσα τὴν διάταξιν τοῦ νόμου τοῦ **1836**, μᾶς ἀφίνει εἰς μίαν ἀμφιβολίαν, καθόσον κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐννοοῦνται τά τε ἐθνικὰ καὶ τὰ ἰδιωτικὰ δάση καὶ οὕτως ἡ δημόσιος ὑπηρεσία διαχειρίζεται τὴν ἰδιωτικὴν περιουσίαν. Ἡ λοιπὸν πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ λέξις *ἐθνικὰ* ἢ νὰ ἐκλείψῃ ἐντελῶς τὸ ἄρθρον καὶ νὰ μείνωσι τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ **1836**.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι τὸ ἄρθρον μᾶς παραπέμπει εἰς τὸ 1 ἐδάφ. τοῦ νόμου τοῦ 1836, ὅπου γίνεται λόγος περὶ τῶν ἐθνικῶν μόνον δασῶν. Περὶ δὲ τῶν ἰδιωτικῶν γίνεται λόγος ἐν τῷ § 6, ὅπερ δὲν μνημονεύεται ἐνταῦθα καὶ ἑπομένως τὸ ἐλάφιον ἐκεῖνο μένει ἐν πλήρει ἰσχύϊ.

Εἰπόντος δέ τινος ὅτι καὶ ὁ νόμος τοῦ 1836 ἐν ἄρθρῳ 3 ὁρίζει τὸν δασονόμον ὡς ἐπιτηρητὴν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν· διεβεβαίωσεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι τὰ πράγματα μένουσιν ὡς εἶχον κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις, καὶ ἐπὶ τούτῳ προτείνει ἀντὶ τῶν λέξεων «κατὰ τὰ κτλ.» νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4 10βρίου 1836 περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας Β. διατάγματος». Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Καρυστίας περὶ τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν, ἀπέρριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐτροπολογήθη, ἔχει δ' οὕτω·

Ἄρθρον 4.

«Ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἑκάστου ἔτους ἡ διοικητικὴ ἀρχή, ὁ Οἰκον. Ἔφορος καὶ ὁ ἀρμόδιος Δασονόμος συνέρχονται ἐν τῷ διοικητικῷ καταστήματι, παρόντος καὶ τοῦ οἰκείου δημάρχου, δεόντως καὶ ἐγκαίρως προσκαλουμένου, τούτου δὲ μὴ ἐμφανιζομένου, τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, καὶ συντάσσουσι πρωτόκολλον, ἐν ᾧ προσδιορίζονται, κατὰ δῆμον, αἱ διάφοροι θέσεις, εἰς ἃς ἐπιτρέπεται ὑλοτομία, ἢ ἡ συλλογὴ δασικῶν προϊόντων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας Β. Διατάγματος. Τὰ πρωτόκολλα ταῦτα ὑποβάλλονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἀποστελλόμενα παρ' αὐτοῦ ἐγκεκριμένα εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, δημοσιεύονται, ἐπιμελείᾳ αὐτῆς, εἰς ὅλους τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας, τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 10 δεκεμβρίου καὶ ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31 δεκεμβρίου ἐπιόντος ἔτους. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημειώσεων τούτων ἐκδίδουσιν οἱ Οἰκονομ. Ἔφοροι τὰς ἀδείας ὑλοτομίας καὶ ἐνεργοῦσι τὴν δασονομικὴν ὑπηρεσίαν».

Ἀκολούθως δὲ γενομένου δεκτοῦ δι' ἀναστάσεως τοῦ 5 ἄρθρου, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τινὸς ἐπρότεινεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ τροπολογηθῇ τὸ 6 ἄρθρον ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 6.

«Τὸν δασονόμον ἐλλείποντα ἀναπληροῖ ὁ ἀρχιφύλαξ, τοῦτον δὲ εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων δασοφυλάκων, κατ' ἐκλογὴν τοῦ προϊσταμένου τοῦ δασονομείου».

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παριδέχθη τὸ 6 ἄρθρον ὡς ἀνωτέρω ἐτροποποιήθη, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ 7 δι' εἰδικῆς ἑκατέρου ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 8 ἄρθρου μετὰ τῆς ἑπομένης τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς·

Ἄρθρον 8.

«Διὰ νὰ καταταχθῇ τις ὡς δασοφύλαξ ἀπαιτεῖται· 1) Νὰ ἦναι πολίτης Ἕλλην καὶ ν' ἀπολαύῃ ὅλα τ' ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα· 2) Νὰ ἔχῃ ἡλικίαν 23—35 ἐτῶν συμπεπληρωμένων. 3) Νὰ ἦναι ἀρτιμελὴς καὶ ῥώσεως ὑγιοῦς καὶ ἀνάλογον μὲ τοὺς κόπους, οὓς ἀπαιτεῖ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δασοφύλακος καὶ 4) Νὰ γνωρίζῃ γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν.

Οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν Β. στρατὸν, καὶ φέροντες ἄρεσιν ἀμέμπτου διαγωγῆς καὶ ἡλικίαν 40 ἐτῶν προτιμῶνται εἰς τὸ σῶμα τῶν δασοφυλάκων, ἐὰν ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι θεωρεῖ καταθλιπτικὸν τὸ νὰ ἐξετάζωνται τὰ προσόντα τῶν δασοφυλάκων ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐδρευούσης, ὡς ὁρίζει τὸ νομοσχέδιον, ἐν Ἀθήναις, διότι εἶναι σκληρὸν ἀπλῶς νὰ μεταβῇ τις ἐνταῦθα ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας ἵνα ἐξετασθῇ ἂν ἔχῃ τὰ προσόντα τοῦ δασοφύλακος, καὶ ἀφοῦ ἐν ὅλῃ του τῇ ἐνδεία δαπανήσῃ ὑπὲρ τὰς 150 δραχμὰς ἐπὶ τούτῳ, νὰ ἀποῤῥίπτηται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς. Διὸ προτείνει νὰ ἐξετάζωνται τὰ προσόντα τῶν δασοφυλάκων ὑπὸ ἐπιτροπῶν κατ' ἐπαρχίας ἢ κατὰ νομοὺς ἐργαζομένων.

Ἐνταῦθα λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἐξέθεσεν ἐπὶ τῆς φερομένης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίας, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἐθεώρησεν ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῆς τελωνοφυλακῆς ὡς καὶ ἡ τῶν δασοφυλάκων ἔπρεπε νὰ καταρτισθῇ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ παρέχῃ τὰς καλλιτέρας εἰς τὸ δημόσιον ἐγγυήσεις. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἡ τελωνοφυλακὴ οὔτε ἡ δασοφυλακὴ ἐπετύγχανον τοῦ σκοποῦ των, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ λάβωσι κανονισμὸν ὅσον ἐνέστι στρατιωτικὸν, νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡλικία καὶ ἡ κατάστασις τῶν διοριζομένων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ εἰσήχθη τὸ περὶ τελωνοφυλακῆς νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ψηφίσασα ἡ Βουλὴ διὰ τῆς ψήφου της. Ἐν τῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα καθιέρου ἐκεῖνο τὸ νομοσχέδιον, εἶναι, ὡς ἡ Βουλὴ ἐνθυμεῖται, καὶ τὸ ἄγαμον τῶν εἰς τὴν πρώτην

πενταετίαν ὑπηρετούντων τελωνοφυλάκων, καθ' ὅσον ἄλλως ἤθελον παρεκκλίνει εἰς καταχρήσεις. Αὐτὸ τοῦτο ζητεῖ ἐπίσης καὶ τὸ προκείμενον περὶ δασοφυλακῆς νομοσχέδιον. Ἂν δὲ ὁ ἄγαμος βίος ἐλογίσθη ἀναγκαῖος εἰς τὸν πρῶτον νόμον, διὰ τὸν δασοφύλακα εἶναι ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον ὡς πρὸς τὴν τελωνοφυλακὴν ὑπάρχουν τὰ μέρη κατῳκημένα, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ὑπηρεσία καὶ δύναται νὰ ὑπάρξῃ οἰκογένεια. Ἀλλ' ὁ δασοφύλαξ ὡρίσθη νὰ περιπολῇ εἰς ἀκατοίκητα μέρη, νὰ διάγῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐν αὐτῇ νὰ ἐπιτελῇ τὰ καθήκοντά του, χωρὶς νὰ διημερεύῃ ὡς μέχρι τοῦδε εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἐν πλήρει διατελῶν ἀγνοίᾳ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψίν του ἀνατεθέντων δασῶν. Ἂν λοιπὸν ὁ δασοφύλαξ εἶναι ἔγγαμος, τί πρέπει νὰ πράξῃ; Νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του καὶ μετ' αὐτῶν νὰ τρέχῃ εἰς τὰς ἐρήμους, ἢ νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν ὑπηρεσίαν ὅπως μεταβαίνῃ πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς οἰκογενείας του; Ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι οὐδὲν τούτων δύναται νὰ γίνῃ. Διὰ πολὺ μείζονα λοιπὸν λόγον πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐνταῦθα τὸ ἄγαμον τῶν δασοφυλάκων, ὡς παραδέχθημεν τοῦτο καὶ ὡς πρὸς τὴν τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν. Τὰ προσόντα λοιπὸν ἐνγένει τοῦ δασοφύλακος κανονίζονται κατὰ τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον, καὶ μόνον μετὰ τὴν πρώτην ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πενταετίαν οἱ ὅροι τῶν προσόντων τοῦ δασοφύλακος μετριάζονται. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ τῶν προσόντων τούτων δύνανται νὰ ἀποκλεισθῶσι πολλὰ πρόσωπα τῶν συμπαθειῶν μας, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν συμπάθειαν καὶ εἰς τὴν πατρίδα, πρέπει νὰ φέρωμεν διόρθωσιν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ αὐτὸς ἐπεθύμει νὰ εἶναι ἀνοικτὸν τὸ στάδιον τῶν διορισμῶν, διότι ὡς ἄνθρωπος ἔχει τὰς συμπαθείας του, ἀλλὰ περιορίζει πρῶτος αὐτὸς τὰ δικαιώματά του, διότι κάλλιον εἶναι νὰ παραγκωνιαθῶσιν ὀλίγα ἄτομα καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὑποστηρίζει τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν τὴν γενομένην διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρόταξιν εἰς τὸ σχετικὸν τοῦ περὶ τελωνοφυλακῆς νόμου ἄρθρον. Κυρίως δὲ ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἂν πρέπει νὰ ὑπάρχωσι καὶ προσόντα περὶ διορισμοῦ τῶν δασοφυλάκων, τὸ δὲ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη καταφατικῶς. Ἐπίσης δὲ ἐξετάσθη καὶ τὸ περὶ ἀγάμου τῶν δασοφυλάκων ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐθεώρησε κακὸν ἡ ἐπιτροπή, ἀλλ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ τοῦ 23—τοῦ 35 ἐτους, καθ' ἣν εἶναι

δεκτὸς ὁ δασοφύλαξ, εἴτε ἔγγαμος διάγει ἢ μή, δύναται νὰ ὑπορριφθῇ ἐπιλόγως, ἀρκεῖ νὰ ἐκλέγωνται κατάλληλα καὶ ἱκανὰ πρόσωπα. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐσκέφθη ὅτι τὸ ζήτημα ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξέτασιν τῶν προσόντων, ἐσκέφθη ὡρίμως ἡ ἐπιτροπή σας ἂν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἢ ὄχι ἡ ἐξελέγχουσα τὰ προσόντα ταῦτα ἐπιτροπή. Ἀλλὰ παραδεχθεῖσα τὰ προσόντα, ἐπόμενον ἦτο νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν σύστασιν τοιαύτης ἐπιτροπῆς. Προετίμησε δὲ νὰ ἐδρεύῃ αὕτη εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὅπως ἀποφύγωμεν πολλὰς περιπλοκὰς καὶ ἀνακολουθίας, ἂν διωρίζοντο κατ' ἐπαρχίας.

Ἐπέρερεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ διορισμοῦ ἀγάμων δασοφυλάκων ζήτημα, ὡς καὶ τοὺς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λόγους τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ σταθμίζουσα τὰ ἤθη καὶ τὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας, ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὅτι δὲν συμφέρει τὸ ἄγαμον τῶν δασοφυλάκων καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι παρεδέχθημεν τὸ προσὸν τοῦτο, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργός, εἰς τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὡς παράδειγμα τῶν ἐνεργειῶν μας τὰς πρὸ ὀλίγου ἀποφάσεις μας, διότι δὲν δυνάμεθα, ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἐσπεύσαμεν τότε, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ πρό τινος καιροῦ τροποποίησις μιᾶς τῶν ἀποφάσεων τούτων. Ἠξίωσεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἡ δασοφυλακὴ πρέπει νὰ κανονισθῇ πρ' ἡμῖν ὑπὸ στρατιωτικοὺς τύπους, καὶ παραδέχεται πληρέστατα αὐτὴν τὴν ἀρχήν. Ἀλλὰ μήπως εἰς τὸν στρατὸν δὲν εἶναι δεκτοὶ καὶ οἱ ἔγγαμοι, μὴ δὲν ὑποβάλλονται πληρέστατα εἰς τὴν πειθαρχίαν, καὶ πολλάκις μὴ δὲν φέρονται σωφρονέστερον τῶν ἀγάμων; Ἄλλως τε ὁ στρατιώτης νυμφεύεται ἀπὸ τοῦ 25 ἔτους, ἐνῷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἀποκλείει τοῦ γάμου μέχρι τοῦ 40 ἔτους. Ἔπειτα ὁ ἔγγαμος βίος διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις εἶναι πολυδάπανος, διότι ὁ οἰκογενειάρχης φροντίζει διὰ τὰς ἀνάγκας ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας ἐνῷ εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁ δασοφύλαξ, ὁ γάμος εἶναι μία ἐτκιρία, διότι ἡ σύζυγος νήθει, ὑφαίνει, ὑποβοηθεῖ τὰς ἀνάγκας τοῦ οἴκου, ἐνῷ ὁ ἄγαμος ἀπογονωμένος, δὲν ἔχει ἄλλον συμπράκτορα, καὶ μὴ ἐπαρκῶν διάζεται νὰ ἐξοκέλλῃ εἰς καταχρήσεις. Εὐτυχῶς ἐν Ἑλλάδι τὰ ἤθιμα εἶναι αὐστηρὰ ἔτι, καὶ πρέπει νὰ τὰ διατηρήσωμεν παντὶ σθένει. Ἀλλὰ τί θέλετε νὰ πράξωσιν εἰς ἓν δάσος δέκα ἄνδρες, δέκα ἄγαμοι δασοφύλακες, μακρὰν τῆς κοινωνίας ἐξωρισμένοι;

Δεν εἶναι φυσικὸν νὰ ἐρχωνται εἰς συγχρούσεις καὶ ἴσως ἐνίοτε εἰς δολοφονίας μετὰ τῶν ἐκεῖ παραθεριζόντων οἰκογενειαρχῶν; Οἱ ποιμένες ὡς γνωστὸν βλάπτουσι περισσότερον τὰ δάση. Πιστεύετε ὅτι ὁ ἄγαμος δασοφύλαξ θέλει καταμηνύσει ποτὲ τὸν πατέρα, ἀδελφὸν ἢ σύζυγον τῆς ἐμωμένης του ποιμενίδος; Μὴν ἀποπλανώμεθα λοιπὸν εἰς θεωρίας, καὶ εἰς τοιαῦτα ζητήματα ἃς ὁμιλῶμεν κάλλιον μὲ τοῦ λαοῦ τὴν φιλοσοφίαν. Περιπλέον ὅταν ὁ δασοφύλαξ ἔχῃ οἰκογένειαν, θέλει στήσει καλύβην τινὰ εἰς τὰ δάση, καὶ μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ συζῶν, θέλει ἐκμένει νυχθημερὸν εἰς τὸ χρέος του, ἐνῷ ὁ ἄγαμος εἰς τὴν ἐλαχίστην τῆς ἀτμοσφαίρας μεταβολὴν θέλει εὑρίσκει αἰτίαν νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον. Ἄλλως τε δὲν ἔχομεν καὶ ἤδη ἀγάμους δασονόμους καὶ δασοφύλακας; Τίς ἐξ αὐτῶν ἐμμένει εἰς τὸ καθῆκόν του; τίς ἐξ αὐτῶν ἔχει διαμονὴν του τὰ δάση; Ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ τοῦ δασοφύλακος μέχρι τοῦ δασάρχου συνέπεσε νὰ εἶναι ἄγαμοι πάντες. Ἐρωτήσατε ἂν ὑπῆρξεν εἷς τούτων ὅστις νὰ μὴ διέτριβε νυχθημερὸν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἴσως εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ ἀγαμία. Οἱ πλείστοι τῶν βουλευτῶν εἶναι ἰδιοκτῆται· τοὺς προκαλεῖ νὰ εἴπωσιν ἂν πάντες εἰς τὸν σοβαρὸν καὶ ἀποκατεστημένον ἀγροφύλακα εὗρον ἀκρίβειαν ὑπηρεσίας ἢ εἰς τοὺς νέους; Οἱ πρῶτοι οὐδ' αἰτίας ἔχουν καὶ αἰδοῦνται νὰ παραλείψωσι τὸ καθῆκόν των, οἱ δ' ἐπιπόλαιοι νέοι, ὀλίγον σκεπτόμενοι, ἐκ μόνων παρασύρονται τῶν παθῶν των. Τί εἶναι λοιπὸν αὐτὴ ἡ κατὰ τοῦ γάμου σταυροφορία; Ὅταν δὲ εἷς δασοφύλαξ ὑποχρεοῦται μέχρι τοῦ 40 ἔτους εἰς ἀγαμίαν, τί θέλει ἔτσιτα σύζυγον, ἢ πῶς ἀποκλείετε τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πολυετῆ πεῖράν του, ἂν νυμφευθῇ ὀλίγον πρότερον; Ἄλλως τε τοὺς ἀγάμους θέλει στρατολογήσει τὸ ὑπουργεῖον ἐκ μόνων τῶν περιττωμάτων τῆς πρωτευούσης, διότι αὐτοὶ μένουσιν ἄγαμοι, ἐνῷ παραδεχόμενοι τὸ ἔγγαμον τῶν δασοφυλάκων, θιλομεν ἔχει ἀξιολόγους οἰκοκυραίους τῶν ἐπαρχιῶν, διότι ἐκεῖ νυμφεύονται νέοι, εἴτινες θὰ σκεφθῶσιν ἂν πρέπῃ νὰ λάβωσι τοιαύτην ὑπηρεσίαν, ἐνῷ εἰς τὴν πρωτεύουσαν θέλομεν εὕρει ἀγάμους ἐν ἀργίᾳ καὶ διεφθορᾷ σκορπιζόμενους. Μόνον λοιπὸν εἰς τοὺς ἐν τῇ πρωτευούσῃ διάγοντας πρέπει νὰ δοθῇ πίστις, οἱ δὲ τῶν ἐπαρχιῶν κάτοικοι πρέπει νὰ ἐξοστρακισθῶσι καὶ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης; Ἐὰν δὲ εἷς ἀγροφύλαξ δέκα ἔτη ὑπηρετήσας ἔχῃ τὸ μέγα προσὸν τόσης πείρας, πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ τῆς δασοφυλακῆς, διότι ἔτυχεν ἔγγαμος; Ὕβρις ἐστὶ νὰ ἀπαντηθῇ, ἀλλὰ προλέγει ὅτι ὁ κ. ὑπουργὸς θὰ εὑρεθῇ ταχέως ἴσως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διορθώσῃ κατὰ τοῦτο καὶ τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον, διότι ὁ ἔγγαμος εἶναι μᾶλλον πειθαρχικὸς καὶ ἑπομένως ἐπιθεκτικώτερος στρατιωτικῆς ἀκριβείας.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι καὶ τοι παρακολουθήσας μετὰ προσοχῆς τὰς σκέψεις τοῦ προαγορεύσαντος, πείθεται ὅτι οἱ πλειότεροι λόγοι συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς διὰ τοῦ νομοσχεδίου καθιερουμένης ἀρχῆς. Καὶ ἐν πρώτοις παρατηρεῖ ὅτι νομοθετοῦντες περὶ ὑπηρεσίας, ἰδίως πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ποῖοι εἶναι οἱ δυνάμενοι νὰ χρησιμεύσωσι μᾶλλον εἰς αὐτήν. Ἐνταῦθα δὲ προκειμένου περὶ δασοφυλάκων, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, κεκλημένοι νὰ ἀγρυπνῶσι νυχθημερὸν, νὰ περιπολοῦν εἰς ἐρήμους καὶ νὰ ἐκτίθενται πολλαχῶς, ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν ὑπὸ ὀλιγώτερα ὑλικὰ βάρη, ὑπὸ ὀλιγωτέρους περισπασμοὺς ἠθικούς. Ἀλλ' ἐνῷ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὁ δασοφύλαξ λαμβάνει 40 δραχμὰς, πείθεσθε ὅτι διὰ τοῦ εὐτελοῦς τούτου ποσοῦ θέλει δυνηθῇ νὰ συντηρήσῃ καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του; Ἐὰν δὲ, ὡς θέλει ἀποδείξει, πρέπει νὰ εἶναι μακρὰν τῆς οἰκογενείας του, πῶς θέλει ἐπαρκέσει διαιρῶν τὸν μισθὸν τοῦτον πρὸς συντήρησιν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του; Θέλει διασθῇ λοιπὸν νὰ περιπέσῃ εἰς ἄτοπα, τὰ ὁποῖα θὰ βλάψουν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν. Πρέπει δὲ ὁ δασοφύλαξ νὰ εἶναι, ὡς εἶπεν, ἀπηλλαγμένος καὶ ἀπὸ ἠθικὰς θλίψεις· ἀλλ' ὅταν αὐτὸς, διασμένος νὰ πλανᾶται εἰς ἐρήμους καὶ δάση, γνωρίζῃ ὅτι ἀσθενοῦσι τὰ τέκνα του, ὅτι εὑρίσκεται εἰς ἀκμὴν τοκετοῦ ἡ σύζυγός του, πῶς θέλετε νὰ μένῃ γαλήνιος καὶ νὰ ἐκπληροῖ ἡσύχως τὰ χρέη του; Ἔπειτα ὁ δασοφύλαξ μὲ ἓν πλανώμενος ὅπλον εἰς φάραγγας καὶ δρυμοὺς, ὑπόκειται εἰς συνήθεις κινδύνους· πῶς θέλετε ὁ ἔγγαμος νὰ ἐκτεθῇ μὲ τὴν αὐτὴν τοῦ ἀγάμου ἀταραξίαν, καὶ νὰ μὴ παραλείψῃ εἰς πρώτην περίστασιν τὸ καθῆκόν του; Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι αἱ οἰκογένειαι τῶν δασοφυλάκων πρέπει νὰ ζῶσι μετ' αὐτῶν εἰς τὰ δάση, ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς αὐτὴν τῶν δασῶν τὴν ἀτυνομίαν. Εἶναι πασίγνωστον ὅτι εἰς τὰ δάση καὶ λῃσταὶ ἐμφωλεύουν καὶ ἐπιδρομαὶ γίνονται. Συμφέρει λοιπὸν νὰ μεταβάλωμεν αὐτὰ εἰς ἀποικίας οἰκογενειακάς; Καὶ τότε ποῦ θὰ μένῃ διάθεσις ἢ καιρὸς εἰς τὸν δασοφύλακα νὰ προσέξῃ εἰς τὰς προσκλήσεις τοῦ ἀνωτέρω του ἢ νὰ ἀντισταθῇ κατὰ τῶν κακῶν; Εἶπε πρὸς τούτοις ὁ ἀγορεύσας, ὅτι διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ ἀγάμου βίου ἀποκλείομεν τῆς ὑπηρεσίας τοὺς

τῶν ἐπαρχιῶν κατοίκους, ἐρχομένους ἐνωρὶς εἰς γάμον· ἀλλὰ τὸ κατ' αὐτὸν εὔχεται νὰ μὴν ἐλάμβανον ποτὲ οὗτοι τοιαύτας εὐ-ελεῖς θέσεις καὶ νὰ ἔμενον ἀναπόσπαστοι ἐκ τῶν τῆς γεωργίας καλῶν, καὶ μάλιστα ὁρνεῖ ὅτι κατά τινα τρόπον πρέπει νὰ κλείσωμεν εἰς αὐτοὺς ταύτην τὴν θύραν, ἵνα τοὺς ἀπαλλάξωμεν τῆς ὀλεθρίας πρὸς τὴν ὑπαλληλίαν ῥοπῆς καὶ τοὺς διάσωμεν νὰ προσκολληθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γεωργίαν, ἥτις ἔχει παρ' ἡμῖν ὀραχιόνων ἀνάγκην καὶ ἀνταμείβει τοσοῦτον δαψιλῶς τοὺς εἰς αὐτὴν ἀφιερωμένους.

Ἐντεῦθα προσελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Διεξελθοῦσα ἡ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ ὑπὸ ἐμβριθῆ σκέψιν λαβοῦσα τήν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι, ἐπελθόντος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν πρόκειται ν' ἀποφασισθῇ ἡ ἀνανέωσις τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης ταύτης, ἢ ἡ ἐξακολούθησις τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἄνευ προνομίου, ἢ ἡ διάλυσις της, ὀρθῶς καὶ ὡρονίμως ἐνεκρίθη διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνανεώσεως· καθότι, ἐνῷ ὁλόκληρος προηγουμένη εἰκοσιπενταετία ἀπέδειξε τὸ ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον τοῦ τραπεζικοῦ τούτου καταστήματος, εἰς τὰ μίσα καὶ τὰς εὐκολίας τοῦ ὁποίου κατὰ πολὺ ὀφείλεται ἡ τοσαύτη ἐμπορικὴ ἀνάπτυξις καὶ κτηματικὴ βελτίωσις τῆς ἐκ μακροῦ ἀγῶνος κατερημωθείσης καὶ χρηματικῶν κεφαλαίων παντελῶς ἀπορρούσης ἐπικρατείας μας, ἡ διάλυσις αὐτοῦ ἄνευ τῆς βεβαίας καὶ ἀμέτου ἀντικαταστάσεώς του ἤθελεν ἐπιφέρει ὁμολογουμένως κλονισμόν, ὄντινα αἱ δύω κυριώτεραι τῆς κοινωνίας τάξεις, ἥ τε ἐμπορικὴ καὶ ἡ κτηματικὴ σπουδαίως ἤθελον αἰσθανθῆ· ἡ δὲ ἐξακολούθησις τῶν ἐργασιῶν της ἄνευ προνομίου, ἀπαλλάσσουσα τὴν ἑταιρίαν ἐκείνην πάσης ὑποχρεώσεως, ἤθελεν ἀφήσει ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς καὶ διευκολύνει τὸν συμφώνως μὲ τὸ ἴδιον συμφέρον κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν της, ὅστις καὶ τὴν ἐν ἐλλείψει συναγωνισμοῦ ἀναβίβασιν τοῦ τόκου ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικὰ δάνεια σπουδαίως νὰ ἐλαττώσῃ, ἀπασχολουμένων συνήθως κατὰ προτίμησιν τῶν τραπεζικῶν κεφαλαίων εἰς ἐμπορικὰς ἐργασίας· ὥστε καθ' ὁλοκληρίαν συμφωνοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ μὲ τὰς σκέψεις τῆς συνοδευούσης τὸ νομοσχέδιον τοῦτο αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, συνίστᾷ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα, ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου ἐπεκτεινομένη διάρκεια τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικῶν δανείων μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, ὁμολογουμένως ἔρχεται νὰ καταστήσῃ ἀνωτέραν τὴν θέσιν τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν, οἵτινες κυρίως διὰ τῶν ἐτησίων αὐτῶν εἰσοδημάτων προσπαθοῦσι κατ' ὀλίγον νὰ ἐξοφλήσωσι τὸ χρέος των καὶ εἰς οὓς ἑπομένως καθίσταται ἤδη εὐεργετικώτερον τὸ χρεωλυτικὸν σύστημα.

Τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου ἰδίως ἀποβλέπουσι νὰ διευκολύνωσι μὲν ἐπὶ πλέον τὴν εἰσαγωγὴν ξένων κεφαλαίων εἰς τὸν τόπον, ἅτινα μόνη ἡ πεπαγιωμένη καὶ ὁμολογουμένη πίστις τῆς Τραπέζης δύναται εὐκόλως νὰ σύρῃ καὶ τὰ ὁποῖα ἀποκλειστικῶς εἰς μόνην τὴν κτηματικὴν θέλουσι ἀπασχοληθῆ, νὰ ἐπεκτείνωσι δὲ τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης αὐτῆς ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς χορηγήσεις, λαμβανομένων ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐγγυήσεων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τε ἰδίας αὐτῆς πίστεως καὶ τῶν συμφερόντων τῶν τρίτων.

Τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 ἔχοντα τὸ πρῶτον ἤδη ν' ἀνυψώσωσι τὴν προσωπικὴν τοῦ κτήματος καὶ τοῦ γεωργοῦ πίστιν, ἥτις μέχρι τοῦδε οὐσιωδῶς διεκρίνετο ἀπὸ τῆς τοῦ ἐμπόρου καὶ νὰ ἐξασφαλίσωσιν οὕτως εἰς τὴν πολύτιμον ἐκείνην τῆς κοινωνίας μας τάξιν τὴν ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ εὕρεσιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐτησίαν καλλιέργειαν ἐξόδων, διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ὁποίων ἠναγκάζετο μέχρι τοῦδε ὁ μὲν δυστυχὴς γεωργὸς νὰ εὐχαριστῇ τὴν ἁπλησταίαν τοῦ τοκογλύφου, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης νὰ καθίσταται ὑποχείριος τοῦ προκαταβάλλοντος τὰ τῆς καλλιεργείας ἔξοδα ἐμπόρου, ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τοῦ μέλλοντος εἰσοδήματός του, καὶ ἑπομένως νὰ δεσμεύηται αὐτὴ ἡ ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων προϊόντων, ἅτινα ὁ δανειστὴς καὶ ἀγοραστὴς συνάμα παρελάμβανε καὶ διέθετε κατὰ τὸ δοκοῦν, χωρὶς κἂν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ θέλησις καὶ νὰ συντρέχῃ ἡ συναίνεσις τοῦ κυρίου, ὅπερ ἐπέφερε τελευταῖον μάλιστα τὴν ὑποτίμησιν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν τῶν προϊόντων αὐτῶν πρὸς ζημίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου.

Ὅπως ἀποδῇ ὅμως ἀληθῶς ἀποτελεσματικὴ ἡ ὑπὲρ τῶν μὴ ἐμπόρων καὶ ἰδίως τῶν γεωργῶν τοῦ νομοσχεδίου πρόνοια, θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ἀναγκαῖον νὰ συσταθῇ ἵνα ἡ δέουσα φροντὶς καταβλη-

θῇ πρὸς παράτασιν τῆς τριμήνου προθεσμίας, καθ' ἣν λήγουσι τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια καὶ συναλλαγματικαὶ καὶ ἐπεκτανθῇ αὕτη διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους εἰς δεκάμηνον τοὐλάχιστον, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνης δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐφικτὴ εἰς τὸν χάριν καλλιεργείας δανεισθέντα κτηματίαν καὶ γεωργὸν ἡ ἀπόδοσις τοῦ χρέους του, ἅτις πρὸ τῆς συγκομιδῆς τῶν προϊόντων του εἶναι ὁμολογουμένως ἀνέφικτος.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ἐπιτρεπομένη αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δεκαδράχμων τραπεζικῶν γραμματίων μέχρι 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, συντελοῦσα εἰς τὴν εὐκολίαν τῶν συναλλαγῶν, δὲν θεωρεῖται ὡς δυναμένη νὰ ἐπιφέρασῃ ὁπωσδήποτε τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν, καθόσον μάλιστα τὸ ποσὸν τοῦτο καταλογίζεται εἰς τὸν ὁλικὸν ἀριθμὸν τῶν γραμματίων, ἅτινα ἡ Τράπεζα δύναται νὰ ἐκδώσῃ.

Τὸ τελευταῖον 8 ἄρθρον ἔρχεται νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς ὅλον τὸ Κράτος τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, καὶ οὕτω νὰ καταστήσῃ εἰς πάντας ἐπίσης κοινὰς τὰς ἐκ ταύτης ὠφελείας, ἣν τό τε ἐμπόριον καὶ ἡ γεωργία δύναται νὰ προσδοκᾷ.

Συνεπείᾳ τῶν σκέψεων τούτων ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τῶν καθέκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου μὲ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 προεκτεθεῖσαν παρατήρησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Κ. Δημητριάδης,	Ἰω. Ζάρκος,
Α. Α. Γιουρδῆς,	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος,
Πλ. Καραγιάννης,	Ν. Π. Τσικλητήρας,

Ὁ εἰσηγητὴς.
Α. Ῥικάκης.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν, ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δασοφυλακῆς νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης,
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'.

Τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἀναβληθείσης τῆς τῶν πρακτικῶν ἀναγνώσεως, ἀνηγγέλθη ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νομοσχεδίου περὶ δασοφυλακῆς συζητήσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἔθος κοινοβουλευτικὸν ὑπάρχει, ὅσάκις τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἐπιψηφίζουσι νόμον τινα, νὰ παραδέχωνται καὶ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν μέτρα, τὰ ὁποῖα ὁ ὑπουργὸς ἤθελε θεωρήσει κατάλληλα, ὅταν τὰ μέτρα δὲν εἶναι ἀκατάλληλα καὶ ἐπιβλαβῆ. Εἰς μέτρον δὲ συντελεστικὸν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐθεώρησεν ὁ ὑπουργὸς καὶ τὸν διορισμὸν ἀγάμων φυλάκων καὶ τὸ μέτρον τοῦτο ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἄνευ συζητήσεως. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγίνοντο ἀντιρρήσεις, καὶ πολλὰ ἐρρέθησαν ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ μέτρου τούτου, παρατηρεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι ὁ ἄγαμος φύλαξ, μηδεμίαν ἄλλην ἔχων φροντίδα, δύναται εὐκολώτερον νὰ τρέχῃ ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας τὸ καλεῖ, ἐν ᾧ τοὐναντίον ὁ ἔγγαμος κωλυόμενος ὑπὸ διαφόρων οἰκονομικῶν περιστάσεων, δὲν δύναται πάντοτε ἀποσπώμενος τῆς οἰκογενείας του, νὰ τρέχῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του. Ἐπιψηφίσαμεν πρὸ μικροῦ τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον, ὅπου παρεδέχθημεν τὴν αὐτὴν διάταξιν. Δὲν θέλομεν λοιπὸν φανῇ ἀντιφάσκοντες ἐὰν ἀποβάλωμεν σήμερον ὅ,τι χθὲς παρεδέχθημεν, ἐνῷ μάλιστα ἐνταῦθα ἡ διάταξις αὕτη εἶναι καὶ ἀναγκαιοτέρα, διότι ὁ μὲν τελωνοφύλαξ ἔχει σταθερὰν διαμονήν, ἐνῷ ὁ δασοφύλαξ ἐκ τῆς θέσεώς του, ὑποχρεοῦται νὰ πλανᾶται πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν δασῶν; Ἐὰν λοιπὸν θέλωμεν νὰ εἴμεθα συνεπεῖς, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα τὴν συζητουμένην διάταξιν. Ἂς τῷ συγχωρηθῇ δὲ νὰ παρατηρήσῃ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου προ ἐνεχθῇ μετὰ μεγάλης εἰλικρινείας, διότι, ἐνῷ ἠδύνατο ὡς ὑπουργὸς νὰ ἐνεργῇ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μέτρον διοικητικῶς, παραδεχόμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοὺς ἀγάμους, αὐτὸς ἠθέλησε νὰ τὸ συμβῇ νομοθετικῶς. Νομίζων δὲ ὅλα ταῦτα περιττὸν νὰ ἐκταθῇ πλειότερον, ἂν καὶ εἶχε πολλὰ νὰ εἴπῃ, παρατηρεῖ τελευταῖον ὅτι τὰ δημόσια δάση εἶναι πλοῦτος ἐθνικός, καὶ ὡς τοιοῦτον ὀφείλομεν νὰ τὸν περιποιηθῶμεν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς προτείνει ἓν συντελεστικὸν μέτρον, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῶμεν ἄνευ συζητήσεως.

Ἀντεῖπεν ἓν μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ συζήτησις κατέστη σπουδαία. Χθὲς ἔλαβε τὸν λόγον εἷς τῶν συναδέλφων του, ὁ βουλευτὴς Πατρῶν, διὰ ν' ἀντικρούσῃ ὅσα οὗτος κατὰ τῶν ἀγάμων ἐξέθηκεν. Ἔδωσε μεγάλην προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους του, διότι ἤθελεν ἀληθῶς νὰ πεισθῇ ὅτι ἡ ἰδέα του ἦτο ἐσφαλμένη. Δυστυχῶς ὅμως ὁ βουλευτὴς Πατρῶν τὰ σπουδαιότερα μέρη τοῦ λόγου του ἢ τὰ παρέτρεξεν ἐντελῶς, ἢ ἐπιπολαίως ἐπελήφθη αὐτῶν. Τὸ ἡθικὸν μέρος π. χ. τοῦ ζητήματος ἄφηκεν ἀθίκτον, καὶ μόνον ἐπελήφθη τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους, διϊσχυρισθεὶς ὅτι διὰ τοῦ εὐτελοῦς μισθοῦ τῶν 45 δρ. δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ὁ ἔγγαμος καὶ ἐπομένως ἔλκει καταφεύγει εἰς καταχρήσεις. Ἀλλὰ παρατηρεῖ αὐτῷ ὅτι οὐδεὶς τῶν γεωργῶν μας ἔχει εἰσόδημα ἐτήσιον 540 δραχμῶν, καὶ μολαταῦτα ζῶσι χωρὶς νὰ ὑποκύψωσιν εἰς χρέη, διότι καὶ ἡ σύζυγος τοῦ γεωργοῦ συντρέχει διὰ τῆς ἐργασίας της εἰς τὸν πορισμὸν τῶν ἐξόδων των. Καὶ κατὰ τοῦτο λοιπὸν ἀπέτυχεν ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ νομοσχεδίου, τὸν ὁποῖον ἄλλως εὐχαριστεῖ, διότι ἀγορεύων ὡμολόγησε τὸν ὑποκρυπτόμενον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ πολιτικὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει καὶ ὁ ὑπουργός· καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ σιωπή του. Εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς, εἶπεν ὁ βουλευτὴς Πατρῶν, θέλουν διορίζεσθαι οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ διαμένοντες, αἵτινες εἰσὶν ἄγαμοι, καθόσον οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἔχουσι γεωργικὰς ἐργασίας, εἰς ἃς ἐνασχολοῦνται. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι αἱ ἑξακόσιαι θέσεις, ἃς ἐδημιουργήσαμεν διὰ τῶν νόμων περὶ τελωνοφυλακῆς καὶ δασοφυλακῆς, προωρίσθησαν διὰ τοὺς ἀγάμους τῆς πρωτευούσης, τοὺς ρ.γοπόνους, τοὺς κλέπτας καὶ ἄλλων ἐγκληματικῶν πράξεων ἐνόχους. Ἀλλ' ἴσως θ.ωρηθῇ πλέον τοῦ δέοντος ὑποπτος. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι χθὲς ἐψηφίσαμεν νόμον, κατὰ μιᾶ. διατάξεως τοῦ ὁποίου ἐγεννήθησαν ὑπόνοιαι καὶ ἕνεκα τούτου ἡ Βουλὴ ἐζήτησε τὴν τροποποίησίν της, οἱ δὲ ἁρμόδιοι ὑπουργοὶ συνήνεσαν εἰς τὰς παρατηρήσεις μας, διότι δὲν εἶχαν προσωπικὸν συμφέρον. Σήμερον δὲ διατί, τῶν αὐτῶν ἐγερεισῶν ὑπονοιῶν, ὁ ὑπουργὸς ἐμμένει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νομισχεδίου; Δὲν ἔχει, λέγει ὁ ὑπουργὸς, ἐμπιστεύσυνην εἰς τοὺς ἐγγάμους, διότι οὗτοι ἐξ ἀνάγκης θέλουν παραιτεῖ τὸ ἔργον των διὰ νὰ μεταβαίνωσι πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν οἰκογενειῶν των. Ἀλλ' αὐτὸς φρονεῖ ὅτι θέλουσιν ἔχει πλείσιον των τὰς συζύγους των διὰ νὰ τοὺς περιποιῶνται ἐν ἀνάγκῃ, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εὐρίσκων-

ται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μακρύνωνται τῆς θέσεώς των. Ἐπομένως καὶ τὸ συμφέρον αὐτὸ τῆς ὑπηρεσίας ὑποστηρίζει τὴν ἰδέαν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι κατ' ἔθος συνταγματικὸν ὀφείλομεν νὰ παραδεχώμεθα ὅ,τι μᾶς προτείνεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ. Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς εἶπεν ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος ὅτι ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶναι καλλίστη, διότι ἡ κυβέρνησις ἀνέχεται τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ ὅπου ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις τὰ πράγματα δὲν δύνανται ἢ νὰ βαίνωσι καλῶς. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁμιλῶν ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου, ἐθρήνησε τὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ, ὃν καὶ μέγαν ἀγωνιστὴν ἀπεκάλεσε. Τίνα λοιπὸν τούτων θέλετε νὰ πιστεύσωμεν; Τὸν ἐπαινέσαντα τὴν παροῦσαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ἢ τὸν θρηνήσαντα τὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ; Μᾶς εἶπεν ἔπειτα ὅτι ὁ ὑπουργὸς προσηνέχθη μετὰ μεγίστης εἰλικρινείας, διότι ἐδεσμεύθη νομοθετικῶς, ἐφ' ᾧ διοικητικῶς ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐκείνους, οὓς αὐτὸς ἤθελεν. Ἀλλὰ τῷ παρατηρεῖ ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δὲν εἶναι ἰσόβιοι, καὶ ἐπομένως ὁ νῦν ὑπουργὸς δὲν ἐδέσμευσεν ἑαυτὸν, ἀλλὰ τοὺς διαδόχους του. Ἀλλ' ἀφοῦ, εἶπε, παρεδέχθημεν τὴν αὐτὴν διάταξιν εἰς τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον, ὀφείλομεν νὰ τὴν παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα. Ἀλλὰ διότι παρεδέχθημεν ἅπαξ ἄτοπον, ὀφείλομεν νὰ ἐξακολουθῶμεν παραδεχόμενοι αὐτὸ εἰ ὅλα τὰ νομοθετήματα; Καὶ εἶναι δίκαιον νὰ νομοθετῶμεν ὑπὲρ μιᾶς τάξεως ὀκνηρᾶς καὶ ἀναξίας τῶν συμπαθειῶν μας καὶ νὰ περιφρονῶμεν τὴν τάξιν τῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες πάντοτε, εἰς τὰς κ ισιμοτέρας μάλιστα τοῦ ἔθ.ους περιστάσεις, ἔδειξαν τὴν πλέον ἀξιέπαινον καὶ φιλόνομον διαγωγήν; Τὸ μέτρον τοῦτο νομίζει ὅτι εἶναι καὶ ἀντιπολιτικὸν, διότι τιμωρεῖ τὴν τάξιν τῶν ἐπαρχιῶν ὡς φιλήσυχον, καὶ διὰ τοῦτο τὴν κηρύττομεν εὐήθη.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι πρὸς τιμὴν τῆς Βουλῆς καὶ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς συνειδήσεώς του ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι οὐδεὶς σκοπὸς ὑποκρύπτεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, διότι τὸν σκοπὸν, ὃν ὑποτίθεται ὁ προαγορεύσας, ἠδύνατο νὰ τὸν πραγματοποιήσῃ διοικητικῶς χωρὶς νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ προαγορεύσαντος, διορίζων οὓς αὐτὸς ἤθελε.

Παρατηρήσας δὲ τοῦ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσαντος ὅτι ἠδύνατο μὲν νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ διοικητικῶς τὸν σκοπόν του, ἀλλ' ἠθέλησεν οὕτω νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ διὰ τὸ

μέλλον τὴν τάξιν τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἀγάμων· ἀπήντησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας ὅτι παρεξηγήθη ὑπὸ τοῦ πριαγορεύσαντος, διότι αὐτὸς δὲν ἐνόησεν ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα ὀφείλουσι νὰ παραδέχωνται ἀτυζητὶ πᾶν ὅ,τι τοῖς παρουσιάζεται, ἀλλὰ μόνον τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐνὸς νόμου προτεινόμενα μέτρα, ὅταν ταῦτα παρίστανται συντελεστικά. Ἐπιθυμῶν δὲ τὴν ὕπαρξιν ἀντιπολιτεύσεως ἐννοεῖ ἀντιπολίτευσιν συνετὴν καὶ ἠθικήν, περιοριζομένην εἰς τὸ νὰ καταδικάζῃ τὸ κακὸν καὶ οὐχὶ νὰ κατορθηται ἀδιακρίτως κατὰ πάσης κυβερνητικῆς πράξεως.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι ἐπειδὴ ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, συνεφώνησε μετὰ τῆς ὑπὲρ τῶν ἐγγάμων γνώμης, ὀφείλει νὰ δικαιολογήσῃ τὴν γνώμην του. Ἐν πρώτοις ὅμως ἀποκρούει τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑποκρύπτεται σκοπὸς πολιτικός, οὔτε παραδέχεται ὅτι δι' ἃ τῆς συζητουμένης διατάξεως δεσμεύονται οἱ διάδοχοι ὑπουργοί, τοὐναντίον δὲ μάλιστα λέγει ὅτι δεσμεύεται ὁ νῦν ὑπουργός, ὅτινος βεβαίως παρεδέχθη τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ἐγγάμων, πεποιθὼς ὅτι οὗτος θέλει φέρει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνθρώπους ἀπαλλαγμένους οἰκογενειακῶν φροντίδων καὶ κατὰ συνέπειαν πρόθυμους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ὑπουργὸς ἔχει τὸ ἐλλιπτικὸν δικαίωμα, οἱ δὲ ἀπαιτήσεις θέλουν εἶσθαι πολλαί, ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν ἱκανοτέρων καὶ τότε δὲν βλέπει ὀρθὴν τὴν ἐξαιρετικὴν κατὰ τῶν ἀγάμων διάταξιν. Εἶπεν ὅτι οἱ ἔγγαμοι ὡς ἐκ τῶν οἰκογενειακῶν των περιπασμῶν θέλουν εἶσθαι ὀκνηδεῖς εἰς τὴν ἐργασίαν των καὶ τὰ τοιαῦτα. Κατὰ τῶν τοιούτων διϊσχυρισμῶν ἂν καὶ ἔχει πολλὰ ν' ἀντιτάξῃ, περιορίζεται μόνον νὰ εἴπῃ ὅτι οὔτε οἱ ἔγγαμοι ὅλοι, οὔτε οἱ ἄγαμοι δύνανται νὰ ἦναι ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι εἰς ὑπηρεσίαν. Διὰ νὰ ἦναί τις καλὸς φύλαξ ἀπαιτεῖται χαρακτὴρ καὶ ἱκανότης, ἀμφότερα δὲ τὰ προσόντα ταῦτα δύναται ν' ἀπαντηθῶσι καὶ μεταξὺ ἀγάμων καὶ μεταξὺ ἐγγάμων, καὶ ἐπομένως, δι' ὃν λόγον, δι' ὃν ν' ἀποκλείσωμεν τοὺς ἐγγάμους, καθόσον μάλιστα ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξαιρέσεως γεννᾶται ἄλλο κοινωνικὸν ζήτημα σπουδαῖον, τὸ ζήτημα τῆς ἀγαμίας, τὸ ὁποῖον εἰς ἐποχὰς μεμακρυσμένας ὑποστηρίζεται, καὶ ὁ κόσμος ἐπληθυμύρισε τότε καλογήρων. Ἀλλὰ σήμερον εἰσερχόμεθα εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πρέπει ἐξ ἐναντίας νὰ ὑποστηρίζωμεν τὸν γάμον, καὶ ἐν τούτοις ἡμεῖς διὰ τοὺτων νομοθετημάτων τὸν πολεμοῦμεν. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλον λόγον δι' ὃν παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ συγκατατεθῇ εἰς

τὴν ἀπάλειψιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐξαιρετικῆς διατάξεως. Παραδοξάζεται σήμερον ὡς ὑπερασπιστὴς τῶν ἐγγάμων εἷς τῶν συναδέλφων μας, ἄγαμος ὤν, καὶ ἐπομένως νομίζει ὅτι οὐδ' αὐτὸς, οὐδ' οἱ λοιποὶ συνάδελφοί του, ἔγγαμοι οἱ πλείστοι ὄντες δύνανται ἄνευ οἰκογενειακοῦ σκανδάλου, νὰ φανῶσιν ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἀγαμίαν.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι δὲν ἤθελε λάβῃ τὸν λόγον, ἐὰν δὲν ἔβλεπεν ὅτι ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος παρεξήγησε τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του. Ἐνόμισεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος ὅτι χθὲς ἀπεκάλυψεν ὁ ἀδορεύων ἓν μυστήριον τοῦ νομοσχεδίου ὑπὲρ τῶν ἀγάμων τῆς πρωτευούσης, ἐνῷ αὐτὸς ἀντικρούων τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐγγάμων ἰσχυρισμοὺς τοῦ μνησθέντος βουλευτοῦ, παρετήρησεν ἁπλῶς ὅτι τὰς θέσεις τῶν λασοφυλάκων θέλουσι ζητεῖ οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἄγαμοι, καθόσον οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἔγγαμοι οἱ πλείστοι ὄντες καὶ ἔχοντες ἰδίας ἐργασίας, δὲν θὰ δέχωνται θέσεις τοιαύτας. Βλέπετε ἐπομένως ὅτι οὐ μόνον πολιτικός τις σκοπὸς δὲν κρύπτεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ μάλιστα ὁ ὑπουργὸς ἐλέσμενος τὰς ἐνεργείας του. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα καταστρέφει τὴν ἰδέαν τῶν προσόντων, ἅτινα πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν δι' ὅλας τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων. Διὰ τοῦτο καὶ δι' ὅσα χθὲς εἶπεν, ἐπιμένει ὑποστηρίζων τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἂν καὶ τὸ ζήτημα φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐπειδὴ ὅμως οἱ δασοφύλακες ἔρχονται εἰς συναφειάν τινα μετὰ τοῦ στρατοῦ, νομίζει ὅτι εἶναι ἁρμόδιος νὰ φέρῃ καὶ αὐτὸς παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἐπειδὴ δέ τις τῶν προαγορευσάντων εἶπεν, ὅτι δὲν δύνανται οἱ ἔγγαμοι νὰ ὑπερασπίζωνται τὴν ἀγαμίαν, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ ὑπερασπιζόμενος τοὺς ἐγγάμους βουλευτὴς εἶναι ἄγαμος, καὶ αὐτὸς ἔγγαμος ὤν, φρονεῖ τοὐναντίον ὅτι οἱ ἔγγαμοι εἶναι εἰς καλλιτέραν θέσιν νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ ζητήματος οὗ, διότι αὐτοὶ γνωρίζουσι τὴν θέσιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐγγάμων. Ὅσα εἶπεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος ὑπὲρ τῶν ἐγγάμων καὶ κατὰ τῶν ἀγάμων, δὲν εἶναι οὔτε ἀληθῆ οὔτε πιθανά, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὅσα εἶπον οἱ ἐναντίοι. Πῶς λοιπὸν θέλει λυθῇ τὸ ζήτημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη ἀξία πλειοτέρα παρ' ὅσην πραγματικῶς ἔχει; Ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν εἰς τὴν πλάστιγκα τῆς πολιτικῆς ὅτα ὑπὲρ καὶ κατὰ ἐξετέθησαν διὰ νὰ ἰδῶμεν ὑπὲρ τίνων κλίνει. Ὑπάρχουσιν ὑπηρεσίαι τινες, εἰς ἃς ἀληθῶς ἀπαιτεῖται νὰ

διορίζωνται ἔγγαμοι. Ὁ δικαστὴς π. χ. ὅστις πρόκειται ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ σπουδαίων κοινωνικῶν ζητημάτων, πρέπει νὰ ἦναι ἔγγαμος, διότι ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίζῃ τὰς πληγὰς καὶ τὰς στενοχωρίας τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Ὁ ὑπουργός, ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος τῆς πολιτείας ὑπάλληλος, ἀπαιτεῖται ἐπίσης νὰ ἦναι ἔγγαμος. Ἀλλ' ὁ φύλαξ μὲ τὴν εὐτελῆ μισθοδοσίαν τῶν 40 ἢ 50 δραχμῶν, ἀπαιτεῖται ἐξ ἐναντίας νὰ ἦναι ἄγαμος, διότι ἄλλως θέλει ἀναγκάζεσθαι νὰ ὑποκύπτῃ εἰς καταχρήσεις, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις τῆς οἰκογενείας του. Ἡ αὐτὴ δὲ ἀρχὴ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν στρατὸν, καὶ διὰ τοῦτο εἰς ὅλα τὰ κράτη θεωρεῖται πλημμελὴς ὁ στρατὸς ἐκεῖνος, ὅστις εἶναι βεβαρυμένον ὑπὸ ἐγγάμων. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς, μ' ὅλας τὰς ἐκβουλεύσεις ὅσας προσήνεγκεν εἰς τὸ ἔθνος, εἶχε παρεκκλίνῃ τοῦ προορισμοῦ του, διότι ἦτο βεβαρυμένος μὲ πολλοὺς ἐγγάμους, καὶ διὰ τοῦτο ἐλήφθη φρονὶς νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἀρκούντως ἐσυζητήθη τὸ ζήτημα καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ πλάστιγξ κλίνει ὑπὲρ τῶν ἀγάμων μεταξὺ τῶν ὁποίων θέλει βεβαίως λυφθῇ φρονὶς νὰ κληθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν οἱ ἱκανότεροι καὶ τιμιώτεροι.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀποκλείει τοὺς ἐγγάμους εἰμὴ ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι ὁ περιορισμὸς αὐτῶν καὶ ἡ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἴσοδος νέων ἱκανῶν καὶ δραστηρίων. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν εἶναι βεβαίως φρόνιμον νὰ ἔρχωνται εἰς γάμον ἄνθρωποι μηδεμίαν ἔχοντες περιουσίαν, ἐν ᾧ ὑπηρετοῦντες ἐπί τινα χρόνον καὶ σχηματίσαντες ἐκ τοῦ μισθοῦ των μικρόν τι κεφάλαιον, δύνανται τότε νὰ σχηματίζωσιν οἰκογένειαν.

Ἀντεῖπεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς ὅτι δὲν ἤλπιζεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ν' ἀπασχολῇ τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς ὑπουργοὺς τὸ ζήτημα ἂν πρέπει οἱ δασοφύλακες νὰ ἦναι ἔγγαμοι ἢ ἄγαμοι, ἀλλ' ἐπίστευεν ὅτι ὁ ὑπουργὸς, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ συμφέρον μόνον τῆς ὑπηρεσίας, ἤθελεν ἐννοήσει ὅτι πρέπει ἀδιαφόρως νὰ διορίζωνται καὶ ἔγγαμοι καὶ ἄγαμοι, ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἱκανοὶ καὶ τίμιοι. Ἐὰν ὅμως ὁ ὑπουργὸς ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἰδέαν του, τότε τῷ παρατηρεῖ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου εἶναι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἀντισυνταγματικὴ, διότι τὸ Σύνταγμα λέγει ἀδιακρίτως ὅτι πάντες οἱ πολῖται Ἕλληνες εἰσὶ δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα. Ἐπικαλεῖται εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἵνα μὴ ὑποπέσῃ εἰς ἀντισυνταγματικὴν πρᾶξιν λέ-

γουσα, ὅτι πολῖται Ἕλληνες, ἔγγαμοι ὄντες, δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν.

Ἀντεῖπεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν χρῆσιν τοῦ συντάγματος εἰ μὴ εἰς περιστάσεις δυσκόλους πρὸς λύσιν μεγάλου τινὸς ζητήματος. Ἐὰν ὁ προαγορεύσας εἶχεν εἰς τὴν ἰδέαν του συνωδὸν τὴν ἀλήθειαν, τότε αὐτὸς δὲν θὰ εἶχε τὴν τόλμην οὔτε νὰ κινηθῇ ἀπὸ τῆς ἕδρας του, οὔτε λέξιν νὰ εἴπῃ διαφιλονεικῶν τὴν ἱερότητα τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ τὸ Σύνταγμα δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὸν προσδιορισμὸν προσόντων διὰ τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων, διότι τότε οὔτε διὰ τοὺς δικαστὰς ἠδυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν προσόντα, οὔτε ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν π. χ. ὅτι διὰ νὰ ἦναί τις δεκτὸς εἰς μίαν τινα ὑπηρεσίαν πρέπει νὰ ἔχῃ ἡλικίαν 21 ἐτῶν, διότι τὸ Σύνταγμα λέγει ἀδιακρίτως ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα. Ἀλλὰ τοιαύτην ἰδέαν δὲν περιέχει τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ προαγορεύσας δὲν ἤθελε βεβαίως ὑποπέσει εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσε λάθος, ἂν ἐσκέπτετο ὡριμότερον.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς ὅτι συγκεχωρημένον εἶναι εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ νομοσχέδιόν του, ἀλλὰ συγχωρεῖται καὶ εἰς αὐτὸν νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδέποτε ἀπερισκέπτως ἀνέβη τὸ βῆμα καὶ κατὰ τοῦτο ἀρίσκει κριτὴν τὴν ἰδίαν Βουλήν. Δὲν εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσδιορίζωνται προσόντα, ἀλλ' ὁ γάμος, κατ' αὐτὸν δὲν εἶναι προσόν, εἰς τὴν Βουλὴν δὲ ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ἐπεσήμανεν ὁ βουλευτὴς Ἄργους ὅτι ἀρνεῖται ἐν πεποιθήσει τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὕπαρξιν σκοποῦ τινος πολιτικοῦ, ἀλλ' ἰσχυρίζεται ἐπίσης ὅτι ὅσα ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου ἐρρέθησαν ἔχουσι τὰ πλεονεκτήματά των, ἡ δὲ ῥαινομένη μεταξὺ τῶν δύω γνωμῶν διαφορὰ προέρχεται ἐκ τοῦ κατὰ πεποίθησιν διαφόρου τρόπου τοῦ συλλογίζεσθαι, ἀλλ' εἰς τὰς σκέψεις μας ὀφείλομεν νὰ ὁδηγώμεθα καὶ ὑπὸ τῶν τοπικῶν περιστάσεων, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ παραδεχθῶμεν διατάξεις ξένων ἐθνῶν. Πιστεύων δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι ἔχει ἐπαρχιακάς τινας γνώσεις, φρονεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι ἡ πλάστιγξ, τοὐλάχιστον διὰ τὴν Ἑλλάδα, κλίνει ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν ἐγγάμων καὶ ἐν πεποιθήσει λέγει ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἶναι πρέπον ν' ἀποσυρθῇ ἀπὸ τοῦ προκειμένου ζητήματος. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ὁ ἄγαμος δὲν ἀπολαύει ἴσην μὲ τὸν ἔγγαμον

ὑπόληψιν, οὔτε παρέχει τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις, οὔτε πιστεύουσιν ὅτι ἄγαμος δύναται νὰ διαχειρισθῇ τὴν ὑπηρεσίαν εἰλικρινῶς. Ἐν Ἑλλάδι γνωρίζομεν πάντες εἰς ποίας ἐργασίας εἶναι ἐκτεθειμένον τὸ θῆλυ γένος, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀναγκάζεται νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ δάση καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ τάγμα τῆς δασοφυλακῆς θέλει ὑποβλέπεσθαι ὑπὸ τῶν κατοίκων.

Εἴθε νὰ ψευσθῇ, ἀλλὰ φοβεῖται μή, πραγματοποιουμένης τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διατάξεως, ἡ στατιστικὴ εἰς τὸ μέλλον καταδείξῃ τὸ ἄτοπον αὐτῆς, παροξύζουσα αὔξησιν τῶν παρανόμων καρπῶν, ἐν ᾧ ὅλα ἡμῶν τὰ νομοθετήματα ἔπρεπε νὰ συντρέχωσιν εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ λαοῦ. Παρακαλεῖ διὰ ταῦτα τὸν ὑπουργὸν νὰ σκεφθῇ ὡριμότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα μὴ τὰ ἀποτελέσματα κινήσωσι τὴν ἀγανάκτησιν τῶν διαβόχων μας κατὰ τῶν νομοθετημάτων ἡμῶν.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως συναινέσει τοῦ Σώματος, ἐγένετο, αἰτήσει πολλῶν, ἐπὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Στ. Δούκαν καὶ Δ. Κριεζώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὕφος πρασαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς διὰ ψήφων 67 κατὰ 15, ἀρνηθέντων πέντε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας κῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν τροπολογίαν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ 8 ἄρθρου, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰω. Σωτηριάδης	Σταῦρος Βλάχος . . . . . Ν
Ἰω. Α. Μεσσηνέζης . . . Ν	Ἀθανάσιος Ἴσκος . . ἀρνεῖται
Ἀντ. Βενιζέλος	Ἠλίας Καρχιάννης . . . . . Ο
Νικ. Π. Ἀθανασίου	Δημ. Νάκος . . . . . Ο
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ο	Φίλων Φίλωνος . . . . . Ο
Νικ. Γουλανδρῆς	Γ. Γεροθανάσης . . . . . Ο
Α. Γ. Λαμπρινίδης . . . Ο	Ἀθ. Μοναστηριώτης . . . . . Ο
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ο	Ἀντ. Γρίβας . . . . .
Ἰωάνης Βλάσσης	Δεων. Πετροπουλάκης . . . . . Ο
Γεώργιος Σκοῦφος . . . . Ο	Παν. Στορόγιαννης . . . . . Ο
Εὐστάθιος Σίμος . . . . . Ο	Ἀριστ. Λιδωρίκης . . . . . Ο
Παναγ. Κυριακός . . . . Ο	Ἰω. Σαφάκας . . . . . Ο

Ἐλ. Καλογερᾶς . . . . . Ν	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .
Γ. Ζουμπουλάκης . . . . . Ο	Δημήτριος Δημητρακάκης . Ν
Σταμ. Μήτσας . . . . . Ο	Ἰωάννης Βλασσόπουλος . . .
Ἀγγ. Γουζούασης . . . . . Ο	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . Ο
Γεώργιος Βιλλῆς . . . . . Ο	Λουκᾶς Στέφανος . . . . Ο
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ο
Νικόλαος Γραίτσας . . . . . Ο	Κωνστ. Μανέτας . . . . .
Γ. Γωλδάσης . . . . . Ο	Θεόδωρος Πετρινός . . . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . . .	Παν. Βάρδογλης . . . . .
Στέφανος Στεφανόπουλος . .	Γ. Ν. Ῥαζελιώτης . . . . .
. . . . .	Πρωτόπιος Βιρβίλης . . . Ο
Σπῦρος Κουστομίτης . . . Ο	Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν
Γεώργιος Διαμαντῆς	Δημ. Σακελλαριάδης . . . Ο
Ἀναγν. Δημητρίου	Ἀθαν. Κατριβάνος . . . . Ο
Σπ. Μαλασπίνας . . . . Ο	. . . . .
Ἰάσ. Δαλιανᾶς	Νικ. Σωτηρόπουλος . . ἀρνεῖται
Σπ. Μαυρίζινος . . . . . Ο	Παν. Καλαμαριώτης . . . .
Χαρ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν	Παν. Παπατσώνης . . . . .
Ἠλίας Παπαδάκης . . . . Ο	Κωνστ. Διμπεροπουλος . . Ο
Λεων. Ν. Πετιμεζᾶς . . .	Ἰω. Προβελέγιος . . . . .
Παναγιώτης Μεγαλλῆς . . Ο	Ἰω. Ταταράκης . . . . . Ο
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . Ν	Μιχ. Δαμηράλης . . . . . Ο
Θεόδωρος Κυριακός . . . Ο	Δημ. Δημητρακόπουλος . . Ν
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπ. Βαρτσιώτης . . . . .
Κωνς. Δημητριάδης . ἀρνεῖται	Α. Παπαδημητριάδης . . .
Γεώργιος Παπανικολάου . . Ο	Δημ. Κοκοτάκης . . . . Ο
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . Ο	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . Ο
Πέτρος Δελιγιάννης	Νικ. Παπαλεξόπουλος . . .
Δημήτριος Βούκουρας . ἀρνεῖται	Παν. Ν. Ἰατρός . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας	Ἰω. Τασσαΐος . . . . . Ο
Π. Στασινόπουλος . ἀρνεῖται	Στ. Α. Δούκας . . . . . Ο
Νικόλαος Ἠλιάδης	Ἰω. Κατσάκος . . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ο	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . .
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . Ν	Χαρ. Χριστόπουλος . . . .
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσουχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ο
Νικόλαος Ματθαίου . . . Ο	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκος . . . Ο	Παπακώνστας Τσαμάλας . . Ο

Νάκος Πανουριάς	Γρηγ. Μανούσος . . . . . Ο
Μιλτιάδης Πρίμας . . . . Ο	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Π. Καλαμογδάρτης . . . Ο	Γ. Σπέντσας . . . . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .	Δημήτριος Βότσαρης . . . Ο
Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . Ο	Γ. Κουβέλης . . . . . Ο
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .	Ν. Πιπῖνος . . . . .
Ἀν. Α. Χ. Ἀναργύρου . . Ν	Κ. Δουζίνας . . . . . Ν
Νικόλαος Γκίνης	Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . Ο
Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ο	Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ο
Γεώργιος Μπάστος	Ἀναστ. Οἰκονόμος . . . . Ο
Ἰωάννης Δουλίδης . . . Ο	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ο
Ἰωάννης Μανιώτης . . . Ο	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . .
Λεωνίδας Πρασσακάκης . . Ο	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γεώργιος Ναύτης	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . Ν
Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . Ν
Λορέντσος Καμπάνης . . . Ο	Δημήτριος Κριεζώτης . . . Ο
Ἰωάννης Σαγρέδος. . . . . Ο	Α. Μάντσαρης . . . . .
Παναγιώτης Ψάθης . . . . Ο	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . Ν
Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ο	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ἐπομένη τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης. «Ἡ δὲ ἐξεταστικὴ τῶν προσόντων τῶν δασοφυλάκων ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται ἐκ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου τῆς περιφερείας, τοῦ φρουράρχου, τοῦ ὑπομοιράρχου καὶ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ». Τὴν τροπολογίαν δὲ ταύτην προτείνει, εἶπεν ὁ βουλευτὴς Βονίτσης, ἵνα μὴ ἔρχωνται ἐνταῦθα ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ὑποβαλλόμενοι εἰς ἔξοδα, καὶ ἀκολούθως ἀπορρίπτωνται ἐκ τῆς ἐνταῦθα ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ παρατηρήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι θέλει λάβῃ διοικητικῶς πρόνοιαν, ὥστε οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν νὰ ζητήσωσι τοιαύτην θέσιν, νὰ ὑποβάλλωνται πρότερον εἰς μίαν τοπικὴν ἐξέτασιν, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ μεγίστη πιθανότης ὅτι δὲν θέλουσιν ἀπορριφθῆ, καὶ τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης ἀρκεσθέντος εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 8 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 9 παρατηρήσαντός τινος ὅτι θεωρεῖ ὀλίγην τὴν ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δασοφυλακῆς δὲν συμφέρει νὰ ἦναι γέροντες. Ἐκτὸς δὲ τούτου κατὰ τὸν περὶ τελωνοφυλακῆς νόμον ὑπάγονται καὶ οὗτοι εἰς τὸν νόμον τῶν συντάξεων, ὥστε δὲν θέλουσι μένει ἄνευ περιθάλψεως.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 9 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 10 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 11 παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον αὐτὸ οὐδεὶς διορίζεται δασονόμος, ἐὰν δὲν ὑπηρέτησε δύο ἔτη κτλ. Ἀλλ' ἐρωτᾷ τὸν ὑπουργόν τί θέλει γίνεσθαι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν δύο ἐτῶν.

Ἀπήντησε δὲ ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἀληθῶς ἐνταῦθα ὑπάρχει κενόν, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ μεταβληθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου ὡς ἑρεξῆς. «Μετὰ παρέλευσιν 2 ἐτῶν οὐδεὶς διορίζεται δασονόμος» κτλ. κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἔχον οὕτως:

«Ἄρθρον 11. Οἱ προβιβασμοὶ εἰς τὸ Σῶμα γίνονται ἱεραρχικῶς.

Μετὰ παρέλευσιν 2 ἐτῶν οὐδεὶς διορίζεται δασονόμος ἐὰν δὲν ὑπηρέτησε δύο συνεχῆ ἔτη ὡς ἀρχιφύλαξ, οὐδ' ἀρχιφύλαξ ἐὰν δὲν ὑπηρέτησεν ὁμοίως δύο ἔτη ὡς δασοφύλαξ. Ἀλλὰ διὰ νὰ προβιβασθῇ τις ὡς ἀρχιφύλαξ ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἐξέτασιν, νὰ βεβαιωθῇ ὅτι γωρίζει νὰ συντάττῃ μετ' ἐντελείας καὶ ἀκριβείας τὰς ἀπαιτουμένας εἰς τὴν δασονομικὴν ὑπηρεσίαν ἐκθέσεις καὶ πρωτόκολλα.

Οἱ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρχιφυλάκων προβιβαζόμενοι εἰς θέσιν τοῦ δασονόμου διατηροῦσι τὸ πλεονέκτημα, ὅπερ κέκτηνται διὰ τῆς θητείας».

Δεκτῶν εἶτα γενομένων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τῶν ἄρθρων 12 καὶ 13 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἐκτὸς τῶν ὑπηρετούντων, δύνανται καὶ οἱ ἄλλοτε ὑπηρετήσαντες νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἀλλὰ παρατηρήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι διότι ἅπαξ ἔλαβον ἕνα διορισμόν, ὅστις ἴσως δὲν διήρκεσε πλέον τοῦ μηνός, δὲν εἶναι τοῦτο ἰσχυρὸς λόγος διὰ νὰ τοῖς χορηγηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς κατατάξεως καὶ ὅτι ἐπιμένως ἡ ἐπιτροπὴ δὲν πιστεύει ὅτι ἐπιμένει σπουδαίως εἰς τὴν ἰδέαν της, καὶ εἷτ' ὁ εἷς ἢ ἄλλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἀποσύρει τὴν πρότασίν της, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 14 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 15 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὄνομα-

στικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφοδέκτας Α. Πρασσακάκην καὶ Πέτ. Καραγιάννην, σὺν ἦλθε κατὰ τὸ ἄρθρ. πρόσκρισιν ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη κατὰ πλειοψηφίαν τὸ κατὰ 1 ἔχον οὕτως.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῶν δασονομείων καὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Νικόλαος Γρανίτσας . . . .
Ἰωάννης Α. Μισσηνέζης . . Ο	Γεωργάλας Γιαλλάσης . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . .	Νικόλαος Χαντσάκης . . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ν	Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης Ν
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . Ν	. . . . .
Α. Γ. Ἀκριτοβουλίδης . . .	Σπύρος Κουτσοκίτης . . . Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Γεώργιος Διαμάντης . . . Ν
Ἰωάννης Βλάτσης	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Γεώργιος Σκούρος . . . Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . .
Εὐστάθιος Σίμος	Γάσπ. Δελένδας . . . . .
Παναγ. Κυριακός . . . Ν	Σπ. Μαρκέζινης . . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος. Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Ἠλίας Παπαδάκης . . . . Ν
Ἠλίας Καραγιάννης	Λεων. Ν. Πετμεζᾶς . . . Ν
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Παναγιώτης Μεγκάλης . . .
Δημ. Νάκος	Γρηγ. Κυριακάκης . . . Ν
Γεώργιος Γερεβανάκης . . Ν	Θεόδωρος Κυριακός . . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας	Κωνστ. Δημητριάδης . . .
Λεωνίδας Πετροπουλάκης .	Γεώργιος Παπανικολάου. . .
Παν. Σταφυγιάννης	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . . Ν
Ἀριστομένης Δενδρινάκης . .	Πέτρος Δελιγιάννης . . . Ν
Ἰωάννης Σαρδάνης	Δημήτριος Βλαχόπουλος . . Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς. . . Ν	Κωνστ. Πλακωτός . . . . Ν
Γεώργιος Ζαμπουλάκης . . Ν	Παλαιολόγος Σταυρόπουλος. Ν
Στεφάνης Μήτσος	Νικόλαος Παλαιός . . . . Ν
Ἄγγελος Γουζούλης . . . Ν	Σταῦρος Ἀλεξόπουλος . . . Ν
Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . . .

Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . Ν	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . .	Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . Ν	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ν
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκος . . . Ν	Παπακώνστας Τσαμάλας . .
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . Ν	Νάκος Πανουριᾶς . . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . .	Μιλτιάδης Ῥίζικας . . . . Ν
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . Ν	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . Ν	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .
Λουκᾶς Στέρκος . . . . Ν	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Κωνσταντῖνος Μαλέτας . . .	Ἀναργύρος Α. Χ. Ἀναργύρου .
Θεόδωρος Πετρινός	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρβογλης . . . Ν	Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ν
Γ. Ν. Ῥαζελιώτης	Γεώργιος Μπάστας . . . Ν
Προκόπιος Βιβίλης	Ἰωάννης Δουλίδης . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν	Ἰωάννης Μανιώτης . . . Ν
Δημ. Σακελλαριάδης . . . Ν	Ἀεωνίδας Πρασσακάκης . . Ν
Ἀθανάσιος Κατριδάκης . . .	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
. . . . .	Ἰωάννης Μαραγκός . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . . Ν	Λορέντσος Καμπάνης . . . Ν
Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν
Παναγιώτης Παπατσώνης . Ν	Παναγιώτης Ψαθᾶς . . . .
Κωνστ. Δημπερόπουλος . . Ν	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ν
Ἰωάννης Προβελέγγιος . . Ν	Γρηγόριος Μανούσος . . . .
Ἰωάννης Ταταράκης . . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Μιχ. Δαμηράλης	Γεώργιος Στέντσας. . . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . . Ν
Σπυρ. Βαρότσης . . . . Ν	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . .	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . Ν
Δημήτριος Κοκοτάκης . . Ν	Κωνστ. Δουζίνας . . . . Ν
Δημ. Χαρλαμπίδης . . . Ν	Ἀλέξαρος Γιουρδῆς . . . .
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . Ν	Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ν
Παν. Μ. Ἰατρός	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Στέφανος Α. Δούκας . . . Ν	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . . Ν
Ἰωάννης Κατσάκος . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
Βενετσάνος Κυβέλος . . . Ν	Λύγερινὸς Ἀβέρωφ . . . . Ν

Δημήτριος Κριεζώτης . . .	Ιωάννης Κουτσιάς . . . . N
Α. Μάντσαρης . . . . . N	Ανδρέας Καλλάρης . . .

Παρελθών ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ ναυτικῶν προϋδασμῶν μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως ὑποβάλλω καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν κρίσιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθὲν περὶ ναυτικῶν προϋδασμῶν νομοσχέδιον, συνυποβάλλω δὲ καὶ τὸν ὑποστηρίζουσαν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἔκθεσιν, τὴν πρὸς τὴν Γερουσίαν γενομένην ὡς ἀκούουσι αἰτιολογοῦσαν τὰς κυρίας τοῦ νομοσχεδίου διατάξεις, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλω εὕρει καὶ τὴν Βουλὴν ὁμοφρόνουσαν πρὸς ταχυτοποίησιν τῶν προϋδασμῶν τῶν κατὰ θάλασσαν διαφεντούντων, οἵτινες τόσα προάγουσι κατὰ θέλησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς
Ἀθ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς νὰ εἰσάξῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Ὀκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Ἀθ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

«Ψηφισθὲν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῇ Γερουσίᾳ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Δίοπος, ὑποκλειστής, κλειστὴς οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ, τὸν ἀριθμὸν κατωτέρων ὢν ἐξάρων, τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη ἕξ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 2.

Πρωτόπλους δόκιμος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ ἀποπερατώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν πολεμικῷ ναυτικῷ σχολείῳ, ἢ ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου ξένου, καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 3.

Δόκιμος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύο

χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ πρωτόπλους δόκιμος, καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 4.

Ὁ δόκιμος διατελεῖ ὑπὸ δοκιμασίαν, καὶ δὲν λογίζεται ἀξιωματικός, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἀποκτήσῃ τὰ πρὸς προϋδασμὸν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν ἐλλείψει δοκίμων τοιούτων ἐπέρχονται τὸν τόπον αὐτῶν ἐν τοῖς ναυτοδιτείοις κελευσταί.

Ἄρθρον 5.

Ἀνθυποπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύο χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ δόκιμος ἢ κελευστής, καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Τὰ περὶ θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἐξετάσεων τῶν δοκίμων ἀμφοτέρων τῶν ὅπλων καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐν γένει θέλουσι κανονισθῇ διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρον 6.

Ὑποπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύο χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ ἀνθυποπλοίαρχος.

Ἄρθρον 7.

Πλωτάρχης οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ ὑποπλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη 4, ἐξ ὧν 2 ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 8.

Ἀντιπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ πλωτάρχης τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τρία, ἐξ ὧν δύο ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 9.

Πλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ ἀντιπλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τρία, ἐξ ὧν δύο ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 10.

Οἱ ἤδη ὑπάρχοντες πλωτάρχαι καὶ ἀντιπλοίαρχοι ἐπιτρέπεται νὰ προϋδασθῶσιν ἐπὶ ἔτη ἕνα, καὶ ἂν δὲν ὑπηρετήσωσι κατὰ θάλασσαν.

Ἄρθρον 11.

Ὑποναύαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ πλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη ἕξ, ἐξ ὧν τρία Βασιλικοῦ πλοίου κυβερνήτης, ἢ πλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τέσσαρα, ἐξ ὧν δύο μοίρας ἡγούμενος.

Ἄρθρον 12.

Ἀντιναύαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ, ὑποναύαρχος ὤν, ναυτικῆς μοίρας ἄρξῃ ἐπὶ τρία ἔτη.

Οἱ ἤδη ὑπάρχοντες ὑποναύαρχοι ἐπιτρέπεται νὰ προϋδασ-

σθωσιν εἰς τὸν τοῦ ἀντιναυάρχου τὸν βαθμόν, ἐὰν ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις μοιραρχοι ἐχρημάτισαν.

Ἄρθρον 13.

Οἱ πρωτόπλοι δόκιμοι, συμπληρώσαντες τὸν νενομισμένον χρόνον καὶ κατὰ τὰς ἐξετάσεις εὐδοκιμήσαντες, προβιβάζονται κατ' ἀρχαιότητα.

Ἄρθρον 14.

Ἀπὸ τοῦ δοκίμου μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλωτάρχου, τὰ δύο τρίτα τῶν προβιβασμῶν γίνονται κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δὲ λοιπὸν τρίτον κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πλωτάρχου προβιβάζονται οἱ μὲν ἡμίσεις κατ' ἀρχαιότητα, οἱ δὲ λοιποὶ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀντιπλοιάρχου καὶ ἀνωτέρω οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ προβιβάζονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 15.

Ὁ τῆς αἰχμαλωσίας χρόνος δίδει δικαίωμα εἰς προβιβασμὸν εἰς ἕνα ὅμως μόνον.

Ἄρθρον 16.

Τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ὄντων ἀξιωματικῶν ὁ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως προβιβασθεὶς ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ, καὶ ἅμα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου συμπληρωθῇ. Οἱ δὲ κατ' ἀρχαιότητα προβιβαζόμενοι, προβιβάζονται καὶ ἐν καιρῷ πολέμου, ὅπως καὶ ἐν εἰρήνῃ.

Ἄρθρον 17.

Οἱ ἐν μάχῃ λαμπρῶς καὶ ὁμολογουμένως ἀριστεύσαντες ἀξιωματικοὶ ἐπιτρέπεται νὰ προβιβασθῶσι, καὶ ἂν οὐδόλως συνεπλήρωσαν τὸν πρὸς προβιβασμὸν αὐτῶν ἀπαιτούμενον χρόνον.

Ἄρθρον 18.

Οὐδεὶς γίνεται προβιβασμός, θέσεως κενῆς ἐν τοῖς ἀριθμοῖς μὴ ὑπαρχούσης, οὐδὲ βαθμὸς ἐπίτιμος χορηγεῖται.

Ἄρθρον 19.

Οἱ προβιβασμοὶ καὶ τὰ δικαιώματα, ἐφ' ὧν στηρίζονται, δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 20.

Ἰδιαίτερος νόμος θέλει κανονίσει τὰ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἐφέδρων, τῶν ἐπιτάκτων καὶ πάσης ἄλλης τάξεως ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, τουτέστι τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἰατρῶν καὶ τῶν νευπηγῶν.

Ἄρθρον 21.

Πᾶσα διάταξις εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσα, καταργεῖται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

«Κατὰ παραγγελίαν Βασιλικὴν ὑποβάλλω εἰς τὴν Γερουσίαν τὸν ὑπὸ συζητησιν περὶ προβιβασμοῦ τῶν ναυτικῶν ἀξιωματικῶν νομοσχέδιον.

Αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτον σαφεῖς, ὥστε περιττὸν νομίζω τὴν διὰ λόγων ἀνάλυσιν αὐτῶν. Περιορίζομαι δὲ μόνον εἰς τινων ὅρων αὐτοῦ τὴν ἐξήγησιν, πρὸς διάλυσιν πάσης ἀμφιβολίας.

Τῶν ναυτικῶν ἀξιωματικῶν ἡ χρεία συμπληροῦται ἐκ τῆς τάξεως τῶν δοκίμων· τουτέστιν ἀπὸ καλῶν δοκίμων, καλοὶ προέρχονται ἀξιωματικοί, καὶ ἀπὸ κακῶν κακοί· τούτου ἕνεκα ἀρκοῦντα δικὴ τοῦ νομοσχεδίου προνοεῖται διεξοδικὰ καὶ πρακτικὰ πρόνοια πρὸς ἀπόδειξιν παντὸς ἀδοκίμου δοκίμου στοιχείου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δόκιμος ἀναστρέφεται μὲν ἐν τοῖς ἀξιωματικοῖς, ἀλλὰ κυρίως ναυτικὰς ἀξιωματικὰς ὕλας εἶναι, δηλονότι διατελεῖ ὑπὸ δοκιμασίαν, τῶν κατωτάτων ναυτοδικῶν, τῶν ἴδιων πρὸς τῶν ἀνθυποπλοιάρχων τοῦ στρατοῦ ἀντιστοιχούντων, ἀπλουστευομένων διὰ τοῦ κελευστοῦ, μυηθεὶς κατὰ τοῦτο τοὺς Γάλλους, εἰς ὧν τὰ ναυτοδικεῖα, ὑπαξιωματικοὶ ἢ ναῦται δικαζόμενοι, συνεδριάζουσιν ὑπαξιωματικοί.

Δεύτερον ὅρον τοῦ νομοσχεδίου, προσοχῆς ἄξιον, ὑπερῶ τὸν ἐξῆς.

Βάσις τῆς προαγωγῆς παντὸς ναυτικοῦ ἀξιωματικοῦ λογίζεται παρὰ τοῖς ναυτικοῖς ἔθνεσιν ἡ κατὰ θάλασσαν ὑπηρεσία. Ταύτην δὲ τὴν ὑπηρεσίαν ἐλαβον καὶ ἐγὼ ὡς βάσιν, καὶ κατὰ τοῦτο νεωτεριζω, διότι μέχρι τῆς σήμερον οὐδεμία διάκρισις γίνεται μεταξὺ τῆς κατὰ ξηρὰν καὶ τῆς κατὰ θάλασσαν ὑπηρεσίας. Μίαν δὲ μόνην δέχομαι ἐξαίρεσιν, καὶ ταύτην προσωρινήν, εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων πλοιάρχων καὶ ἀντιπλοιάρχων.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἀξιωματικοὺς δὲν ὑπάρχουσι σήμερον πλοῖα ἀρκοῦντα, ἐφ' ὧν ὑπηρετοῦντες δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὸ προβιβασμοῦ τὸ δικαίωμα.

Ἐκτὸς δὲ τούτου, πολλάκις ἀξιωματικοὶ τοιοῦτοι κατ' ἀνάγκην δημοσίαν ἐπασχολοῦνται εἰς τὴν ξηράν. Εἰς περιστάσεις δὲ τοιαύτας, πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ περὶ προβιβασμοῦ νόμου,

εὑρεθέντες καὶ οἱ Γάλλοι, ἐκόντες ἄκοντες ἐξωμοίωσαν τὴν κατὰ θάλασσαν ὑπηρεσίαν πρὸς εἰδικάς τινας ὑπηρεσίας κατὰ ξηράν· ὥστε δὲν σφάλλομεν καὶ ἡμεῖς, ἐὰν πρὸς ὥραν καὶ κατ' ἀνάγκην ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη αὐτῶν.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν ἐπιτρέπεται νὰ προβιβασθῶσιν οἱ ἤδη ὑπάρχοντες πλωτάρχαι καὶ ἀντιπλοίαρχοι βαθμὸν ἕνα μόνον καὶ χωρὶς νὰ ὑπηρετήσωσιν κατὰ θάλασσαν. Τοιουτοτρόπως δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐκλείπει ὁλοτελῶς ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ πᾶσα τοιαύτη ἀνωμαλία, ἥτις ἐπικρατεῖ ὡς κύριος κανὼν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ συστάσεως.

Τὸν βαθμὸν ὅμως τοῦ ὑποναυάρχου οὐδεὶς δύναται νὰ λάβῃ, ἂν κατὰ θάλασσαν δὲν ὑπηρετήσῃ. Τὸν δὲ τοῦ ἀντιναυάρχου βαθμὸν οὐδεὶς λαμβάνει, ἂν, ὑποναύαρχος ὤν, δὲν ἄρξῃ σόλου· ἐξαιροῦνται δὲ μόνοι οἱ ὑπάρχοντες ὑποναύαρχοι οἱ ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις μοίραρχοι χρηματίσαντες.

Καὶ τὰ μὲν εἶναι τὰ καίρια τοῦ νομοσχεδίου μέρη. Παρ' ἡμῖν δὲ ἤδη, κύριοι, κεῖται νὰ πληρώσητε μέρα τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας κενὸν, παραδεχόμενοι καὶ ψηφίζοντες προθύμως σχέδιον νόμου, ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου στηριζόμενον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς
ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΛΗΣ.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ τραπέζης νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 1/2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατσιβάνος
Σ. Π. Μαλαματίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ιʹ.

Τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐξ 150,000 δραχμ. πρὸς συνδρομὴν τῆς ἑλλην. ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας. Ἐπίσης δὲ

ἕτερον περὶ δωρεᾶς ὑλικοῦ ἑνὸς φυλακείου εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου· ἔχουσι δ' οὕτω.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν πρωτορινὴ συνδρομὴ ἐκ δραχμῶν 150,000, ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων, πληρωτέα κατὰ τὰ τέλη τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὴν δαπάνην ταύτην χορηγεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναπληρωτικὴ ἴσου ποσοῦ πίστωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κεφ. Εʹ. τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1861.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἐμπορικῆς πλατείας τῆς πόλεως Μεσολογγίου, τῆς κειμένης κατέναντι σχεδὸν τοῦ Τελωνείου, τοῦ Ὑγειονομείου καὶ τοῦ Λιμεναρχείου, καὶ δι' ἧς μόνης γίνεται πᾶσα ἐπιβίβασις καὶ ἀποβίβασις ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων, ἵσταται μικρὸν δημόσιον ὑγειονομικὸν φυλακεῖον ἀνεγερθὲν κατὰ τὸ 1850. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀπεφασίσθη ἤδη νὰ κατεδαρισθῇ, διότι καὶ ἀπὸ τὰς πληροφορίας τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου ἐνῶ εἶναι ἄχρηστος πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἀνηγέρθη, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, οὐ μόνον τὴν ῥηθεῖσαν πλατείαν περιορίζει ἀλλὰ καὶ μέγιστον παρέχει ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν ἐπιβιβαζομένων καὶ ἀποβιβαζομένων προσώπων τε καὶ πραγμάτων.

Προκειμένου λοιπὸν νὰ ἐκποιηθῇ διὰ δημοπρασίας τὸ ὑλικὸν τοῦ φυλακείου τούτου, καθὼ ἄχρηστα περιουσία, ὁ δήμαρχος Μεσολογγίου ἐζήτησατο νὰ δωρηθῇ εἰς τὸν δῆμον ἐκεῖνον τὸ ὑλικὸν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν κατασκευαζομένην, δαπάναις τοῦ δημοτικοῦ Ταμείου, ὁδὸν, τὴν ἄγουσαν ἀπὸ τῆς προκυμαίας εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως.

Ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ἀρξαμένη πρὸ δύο μηνῶν προβαίνει καλῶς, καὶ θέλει περιποιήσει μεγίστην εὐκολίαν εἰς τὴν συγκοινωνίαν τῶν κατοίκων καὶ ἄξιον λόγου καλλωπισμὸν εἰς τὴν πόλιν.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ψηφισθεῖσαι ἄχρι τοῦδε δισχίλιαι δραχμαὶ ἐκ τῶν μικρῶν εἰσοδημάτων τοῦ εἰρημένου δημοτικοῦ ταμείου, εἰσὶν, ὡς καὶ ὁ ἀρμόδιος Νομάρχης ἐβεβαίωσε, ἀνεπαρκεῖς εἰς τὴν ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀξία τοῦ ὑλικοῦ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δημοσίου φυλακείου δὲν ὑπολογίζεται ἀνωτέρα τῶν δραχμῶν τριακοσίων ἀριθ. 300, ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισε καλὸν νὰ παραδεχθῇ τὴν περὶ δωρεᾶς τοῦ ὑλικοῦ τούτου εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου αἴτησιν τοῦ Νομάρχου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ὅθεν καὶ συνετάχθη τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφίζομεν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεραντίστως καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Δωρεῖται τῷ δήμῳ Μεσολογγίου τὸ ὑλικὸν τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐκείνης ὡρισμένου δημοσίου Ὑγειονομικοῦ φυλακείου, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὴν κατασκευαζομένην, δημοτικαῖς δαπάναις, ὁδὸν, ἀπὸ τῆς προκυμαίας δὲ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἄγουσαν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Λιδωρίκιον καὶ Γρ. Μανοῦσον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 75 κατὰ 1.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ν	Παν. Σταρόγιαννης	
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης	Ο	Ἀριστομένης Λιδωρίκης	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Ἰωάννης Σαφάκας	Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου		Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	Ν
Γεώργιος Ν. Καΐρης	Ν	Γεώργιος Ζουμπουλάκης	Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς		Σταματίος Μήτσας	Ν
Α. Γ. Ἀμπρουνίδης	Ν	Ἄγγελος Γουζιάσης	Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν	Γεώργιος Βελῆς	Ν
Ἰωάννης Βλάσσης		Νικόλαος Χαντσάκης	
Γεώργιος Σκοῦφος	Ν	Νικόλαος Γρανίτσας	Ν
Εὐστάθιος Σίμος	Ν	Γεωργούλας Γιολδάσης	Ν
Παναγῆς Κυριακὸς	Ν	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	Ν
Σταῦρος Βλάχος	Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος			
Ἠλίας Καραγιάννης	Ν	Σπῦρος Κουτσομίτης	
Φίλων Φίλωνος	Ν	Γεώργιος Διαμάντης	
Δημήτριος Νάκος	Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου	
Γεώργιος Γεροθανάσης	Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης	
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	Ν	Γάτ. Δελένδας	
Ἀντώνιος Γρίβας		Σπ. Μαρκεζίνης	Ν
Ἀθανάσιος Πετροπουλάκης	Ν	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	Ν

Ἠλίας Παπαϊωάννου.	Παναγ. Παπατσώνης . . .
Ἀεων. Ν. Πετιμεζᾶς	Κωνστ. Δημητρόπουλος . . Ν
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . .	Ἰωάννης Προβελέγιος . . . Ν
Γρηγόριος Κορριωτάκης . . Ν	Ἰωάννης Ταταράκης . . . Ν
Θεόδωρος Κυριακός	Μιχαὴλ Δαμιράλης . . . .
Ἰωάννης Ζάρκος . . . . . Ν	Δημ. Δημητρακόπουλος . . .
Κωνστ. Δημητριάδης . . . Ν	Σπυρ. Βαρότσης . . . . .
Γεώργιος Παπανικολάου . . Ν	Α. Παπαδημητριάδης . . . Ν
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . Ν	Δημήτριος Κοκοτάκης . . Ν
Πέτρος Δελιγιάννης	Δημήτριος Χαραλαμπίδης . Ν
Δημήτριος Βούρβουρας. . . .	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . Ν
Κωνστ. Πλαπούτας	Παν. Μ. Ἰατρός . . . . .
Παλαιολόγος Σταυινόπουλος. Ν	Ἰωάννης Τασσαίος . . . . Ν
Νικόλαος Παλαιός	Στέφανος Α. Δούκας . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	Ἰωάννης Κατσάκης . . . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ε θύμιος Κανελλόπουλος. .	Βενιτσάνος Κυβέλος . . . Ν
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος .	. . . . .
. . . . .	Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . . Ν	Π. Κανελλόπουλος . . . .
Νικόλαος Ματθαίου . . . . Ν	Κωνστ. Ζαριφόπουλος . . Ν
Νικόλαος Πετράκος . . . Ν	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . . Ν
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . .	Παπακώνστας Τσαμάλας . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . Ν	Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν
Ἰωάννης Βλασόπουλος . . .	Μιλτιάδης Ἱρίμας . . . . Ν
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν	Παναγ. Καλαμογδάρτης . .
Λουκᾶς Στέφανος	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . Ν
Κωνσταντῖνος Μανέτας. . .	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .
Θεόδωρος Πετρινός . . . Ν	Ἀναργύρος Α. Χ. Ἀναργύρου. Ν
Παναγ. Βάρδογλης . . . . Ν	Νικόλαος Γαΐτης . . . . .
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Νικόλαος Τσιαλαπήχας . . .
Προκόπιος Βερβίλης . . . Ν	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Γεώργιος Μαλέας.	Ἰωάννης Δουλίδης . . . Ν
Δημ. Σακελλαριάδης . . . Ν	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . Ν
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ν	Λεωνίδας Πρασσακάκης . . Ν
. . . . .	Γεώργιος Ναύτης. . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς. . . . Ν
Παναγ. Καλαμαριώτης . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . Ν

Ἰωάννης Σαγρεδὸς	Θεόδωρος Γαΐτας . . . . Ν
Παναγιώτης Ψάθας . . . Ν	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ν
Γρηγόριος Μανούσος . . . Ν	Εὐαγγέλης Βαλαντσός . . . Ν
Δημ. Πυλυχρονόπουλος . .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γεώργιος Σπέντσας	Σ. Σκουμπουδῆς . . . . .
Δημ. Βότσαρης	Λύγερινὸς Ἀβέρωφ. . . . .
Γεώργιος Κουβέλης . . . Ν	Δημ. Κριεζώτης . . . . .
Νικόλαος Πιπῖνος	Ἀναγν. Μάντσαρης. . . . .
Κωνστ. Δουζίνας . . . . Ν	Ἰωάννης Κοτζιᾶς . . . . .
Λάζαρος Γουρδῆς . . . . Ν	Ἀνδρέας Καλλάρης. . . . .

Ἀναγνωσθέντα δὲ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 5 ἄρθρου μετὰ τὴν ἑπομένης γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

«Τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 ἔρχονται τὸ πρῶτον ὅδε ν' ἀνεγώσωσι τὴν προσωπικὴν τοῦ κτηματίου καὶ γεωργοῦ πίστιν, ἥτις μέχρι τοῦδε οὐσιωδῶς διεκρίνετο ἀπὸ τῆς τοῦ ἐμπόρου, καὶ νὰ ἐξαπολίσωσιν οὕτω εἰς τὴν πολύτιμον ἐκείνην τῆς κοινωνίας μας τάξιν τὴν ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ εὕρεσιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐτησίαν καλλιέργειαν ἐξόδων, διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ὁποίων ἠναγκάζετο μέχρι τοῦδε ὁ μὲν δυστυχὴς γεωργὸς νὰ εὐχαριστῇ τὴν ἀπληστίαν τοῦ τοκογλύφου, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης νὰ καθίσταται ὑποχείριος τοῦ προκαταβάλλοντος τὰ τῆς καλλιεργείας ἔξοδα ἐμπόρου, ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τοῦ μέλλοντος εἰσοδήματός του, ἑπομένως νὰ δεσμεύηται οὕτω ἡ ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων προϊόντων, ἅτινα ὁ δανειστὴς καὶ ἀγοραστὴς συνήθως παρελάμβανε καὶ διέθετε κατὰ τὸ δοκοῦν, χωρὶς κἂν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ θέλησις καὶ νὰ συντρέχῃ ἡ συναίνεσις τοῦ κυρίου, ὅπερ ἐπέφερε τελευταῖον μάλιστα τὴν ὑποτίμησιν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν τῶν προϊόντων αὐτῶν πρὸς ζημίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου.

Ὅπως ἀποβῇ ὅμως ἀληθῶς ἀποτελεσματικὴ ἡ ὑπὲρ τῶν μὴ ἐμπόρων καὶ εἰδικῶς τῶν γεωργῶν τοιαύτη τοῦ νομοσχεδίου πρόνοια, θ ωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ ἵνα ἡ δέουσα ὁρισμὸς καταβληθῇ πρὸς πρᾶξιν ἐν τῇ τρομήνου προθεσμίας, κατ' ἣν λήγουσι τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια καὶ συναλλαγματικαί, καὶ ἐπεκταθῇ αὕτη διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους εἰς δεκάμηνον τοὐλάχιστον, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνης δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐμπιστὴ εἰς τὸν χάριν καλλιεργείας δανειζόμενον κτη-

ματίαν καὶ γεωργῶν ἡ ἀπόδοσις τοῦ χρέους του, ἥτις πρὸν τῆς συγκομιδῆς τῶν προϊόντων του εἶναι ὁμολογουμένως ἀνέφικτος.

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργός, ὅτι ἀναγνωρίζει ὡς ἀληθῶς λίαν ὠφέλιμον ὑπὲρ τῆς γεωργικῆς τάξεως τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ συμφωνεῖ ὅτι ἡ τρίμηνος προθεσμία τῆς λήξεως τῶν συναλλαγμάτων δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ. Διὸ διαβιβαιοῖ τὴν Βουλὴν ὅτι θέλει μεταβιβάσει τὴν σύστασιν ταύτην εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ὑποστηρίξῃ σπουδαίως αὐτήν.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι τοιαῦται διαβεβαιώσεις ἐκτὸς τοῦ νόμου δὲν ἔχουσι δυστυχῶς ἰσχύν τινα, καὶ μ' ὅλην τὴν καλὴν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ διάθεσιν, δύνανται νὰ μὴ πραγματοποιηθῶσι, καθ' ὅσον ὅ,τι δὲν ἐμβαίνει ἐντὸς τοῦ νόμου δὲν ἔχει ὑπόστασιν. Διὰ τοῦτο ἀφοῦ ὁ Ὑπουργὸς συμφωνεῖ μὲ τὴν περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ ἀσφαλέστερον νὰ τεθῇ αὕτη ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τοῦτο συνιστᾷ εἰς τὸν ὑπουργόν. Περιπλέον, ἐνῷ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου εἶναι νὰ ὠφελήσῃ τὴν τοσοῦτον πάσχουσαν γεωργικὴν τάξιν, ζητεῖται διὰ τὰ τοιαῦτα δάνεια καὶ τρίτη ἐγγύησις, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς γεωργούς, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἐγγυητὴς ὑπάγεται καὶ εἰς προσωπικὴν κράτησιν, καὶ οὐδεὶς θέλει εὑρεθῇ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ὑπὲρ ἄλλου. Ἂν λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς θέλῃ νὰ ὠφελήσῃ τὴν γεωργικὴν τάξιν, πρέπει νὰ λείψῃ ἡ τοιαύτη ἐγγύησις.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἠρώτησεν ὁ προαγορεύσας, διὰ τί ἀφοῦ ὡς πρὸς τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑπόσχεται καὶ ἔχει καλὰς διαθέσεις ὁ ὑπουργός, δὲν δέχεται νὰ σημειωθῇ αὐτὴ ἐντὸς τοῦ νόμου; Ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπαντᾷ πρῶτον, ὅτι ἡ τῆς προθεσμίας παράτασις δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἢ ἐν τῷ καταστατικῷ τῆς Τραπέζης καὶ οὐχὶ ἐν τῷ νόμῳ· καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ ἐνώπιον τῶν σωμάτων δεδομένη ὑπόσχεσις τοῦ ὑπουργοῦ ἂν δὲν ἔχῃ ἰσχὺν νομοθετικήν, εἶναι οὐχ ἧττον ἐπίσημος ὡς ὁμολογία καὶ ὑποχρέωσις κυβερνητική. Εἶπε πρὸς τούτοις ὁ προαγορεύσας, ὅτι πρέπει νὰ λείψῃ ἡ διὰ τοῦ νόμου ζητουμένη παρὰ τῶν γεωργῶν τρίτη ἐγγύησις, ἀλλ' ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον εἶναι ὠφελιμώτερον διὰ τοὺς γεωργοὺς ἢ τοὺς ἐμπόρους, διότι δι' αὐτοὺς μὲν ζητεῖται ἡ ἀσφάλεια τριῶν ὑπογραφῶν, διὰ δὲ τοὺς γεωργοὺς δύω μόνον.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ ὅτι τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἄρθρον, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ ὁ γεωργὸς νὰ εὕρῃ τὴν ἐγγύησιν δευτέρας ὑπογραφῆς· ἐπὶ

τρεις ἄλλος, ὅτι ὁ οὐσιωδέστερος λόγος δι' ὃν ἐζητεῖτο πρὸ πολλοῦ ἡ τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης, ἦτον κυρίως ἵνα γένῃ σύστασις Τραπέζης γεωργικῆς, καὶ εὐχαρίστως εἴδομεν ὅτι ἡ κοινὴ αὕτη εὐχὴ πραγματοποιεῖται σήμερον. Δυστυχῶς ὅμως δὲν δυνάμεθα τίποτε νὰ ἐλπίσωμεν, ἀφοῦ ὡς ὅροι προθεσμίας τίθενται τρεῖς μῆνες. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ὑπόσχεσις τοῦ ὑπουργοῦ παρέχει πᾶσαν πίστιν ὡς πρὸς τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας, ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἶναι ὑπαγορευμένος νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτου μετὰ τῆς Τραπέζης, καὶ ἐπομένως ἐνδέχεται νὰ μὴ ἐπιτύχῃ. Πρέπει λοιπὸν νὰ σημειωθῇ ἡ παράτασις ἐντὸς τοῦ νόμου διὰ νὰ λάβῃ νομοθετικὸν κῦρος, ἢ ἂν προαπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῆς Τραπέζης, νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν, ἵνα συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς ὁ Κ. Ὑπουργὸς καὶ ἀποφασισθῇ ἡ τῆς παρατάσεως προθεσμία.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι διὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον συνεβάλλετο ὁ ὑπουργὸς μετὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων καὶ εἶναι σύμβασις μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῆς Τραπέζης, ὥστε δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἥδη ὡς ἀμοιβαία συμφωνία ὑπὸ συναλλαχθέντων μερῶν. Ἡ φερομένη λοιπὸν γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εὐχὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ὅταν συνέλθωσιν εἰς νέαν οἱ μέτοχοι σύσκεψιν, δύνανται νὰ τὴν λάβουν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐλθοῦν εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Ἀντέτεινεν ἄλλος, ὅτι χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς Βουλῆς ἀπαιτοῦσι δῆλα δυνάμει τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ θέλησις της εἶναι ἁπλῆ εὐχή, διότι τὰ νομοθετικὰ σώματα ἔχουν τὸ ἀναμφισβήτητον δικαίωμα νὰ τροποποιήσουν πᾶσαν διάταξιν, ἐκτὸς ἂν εἶναι συνθῆκαι μετ' ἄλλων ἐθνῶν συνομολογούμεναι, ὅπου ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις αὐτῶν. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκφέρωνται ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τοιαῦται ὀλέθριοι, ὡς εἰπεῖν, ἰδέαι καὶ νὰ ἀμφισβητεῖται ἓν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἀπατᾶται, καθ' ὅσον ἡμεῖς ἐνταῦθα συμβάλλόμεθα μετὰ τῆς Τραπέζης, ἥτις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δεχθῇ ἢ ὄχι τὰς προτάσεις ἡμῶν, τὸ δὲ νομοθετικὸν σῶμα δύναται τὸ πολὺ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ ὅλως τὸ νομοσχέδιον, οὐχὶ δὲ ποτὲ νὰ ἐπιβάλῃ μονομερεῖς ὅρους ἐπὶ χρημάτων ξένων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀνακληθῶσιν ἐπὶ βλάβῃ μεγίστῃ τῆς κοινωνίας· ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἀναντιῤῥήτως εἰς τὴν Βουλὴν ἀπόκειται τὸ δικαίωμα νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῇ ἔργων οἱαδήποτε θεωρήσῃ ἀναγκαίας τροποποιή-

σεις, ἡ δὲ τοῦ ὑπουργείου συμφωνίαι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐζήτησε τὴν ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου παράτασιν τῆς προθεσμίας, α) διότι ὁ προσδιορισμὸς τῆς προθεσμίας δὲν ἀνήκει νὰ τεθῇ ἢ ἐν τῷ καταστατικῷ τῆς Τραπέζης, καὶ β) διότι εἶναι συμφέρον αὐτῆς τῆς Τραπέζης νὰ δώσῃ προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ δύνανται οἱ χωρικοὶ νὰ πληρώσωσιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπὲρ τῶν γεωργῶν ζητουμένην ἐγγύησιν, παρατηρεῖ ὅτι ἀφοῦ δὲν δίδεται παρ' αὐτῶν οὐδεμία κτηματικὴ ἐγγύησις, ἥτις παρὰ τῶν ἄλλων τάξεων ἀπαιτεῖται, εἶναι δίκαιον νὰ δίδεται κἂν προσωπική τις ἐγγύησις.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῷ ὄντι δὲν δυνάμεθα νὰ φέρωμεν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τροποποιήσεις, διότι ἡ συμφωνία εἶναι ἀμφοτεροβαρὴς καὶ ἀπαιτεῖται ἡ ἀμοιβαία τῶν δύω μερῶν συναίνεσις. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ὑ ιζομένη τρίμηνος προθεσμία καθίστησιν ἀπραγματοποιήτων πᾶσαν ὑπὲρ τῶν γεωργῶν εὐκολίαν, ἃς οὔτε οἱ ζητούμενοι δέκα μῆνες δύνανται νὰ τοὺς ὠφελήσωσι, καθ' ὅσον οὐδεὶς θέλει εὑρεθῇ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ὑπὲρ ἄλλου μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ τεθῇ ὑπὸ κράτησιν, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ φέρωμεν ἤδη τὰς τροποποιήσεις μας. Καὶ ὑπεστήριξε μὲν τὸ ἐναντίον ἐν τῇ ἐπιτροπῇ μέλος, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ὤφειλεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ συνεννοηθῇ πρότερον μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ οὗτος ἔπειτα μετὰ τῆς Τραπέζης, ὥστε ἐν γνώσει τῶν ἀμοιβαίων παραχωρήσεων νὰ φέρῃ ἔπειτα ἡ ἐπιτροπὴ τὰς παρατηρήσεις της. Ἤδη τὰ διὰ τὴν γεωργίαν ὁριζόμενα δύω ἑκατομμύρια δὲν θέλουσι χρησιμεύσει ἢ διὰ δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων, καὶ περιπλέον εἶναι τόσον ὀλίγα, ὥστε δὲν βλέπει εἰς τί δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι διὰ δέκα νομοὺς καὶ 150 περίπου χιλιάδας γεωργῶν. Γεωργικὴ λοιπὸν Τράπεζα προστηρτημένη εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, καὶ πρέπει νὰ εὐχηθῶμεν μᾶλλον ἵνα σπεύσῃ νὰ συστήσῃ τοιαύτην Τράπεζαν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀληθῆ ἐνίσχυσιν καὶ περιγραφὴν τῆς τοσοῦτον παραγωγοῦ ἀλλὰ πολυπαθοῦς τῶν γεωργῶν τάξεως.

Τελευταῖον μετά τινας ὁμοίας παρατηρήσεις, ἡ Βουλὴ ἐρωτήθη πρῶτον ἐπὶ τῆς ἐπενεχθείσης ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Μεσολογγίου τροπολογίας τοῦ νὰ δίδεται τὸ δάνειον ἐπὶ *μόνῃ* τῇ προσωπικῇ ἐγγυήσει τοῦ γεωργοῦ καὶ ἐπὶ δεκαμήνῳ προθεσμίᾳ, δὲν παρεδέχθη ταύτην μὴ ἀναστᾶσα. Ἀκολούθως δὲ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 5 κατὰ τὸ νομοσχέδιον μὲ τὰς ἐπ' αὐτοῦ γενομένας ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐξηγήσεις.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἰδικῆς ἑκατέρου ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 8 ἄρθρου ἐπρότεινέ τις, αἱ λέξεις *θέλει συστήσει* νὰ μεταβληθῶσιν εἰς *ὑποχρεοῦται νὰ συστήσῃ*, ὡς ἀναφέρει τὴν λέξιν ταύτην καὶ ἡ τοῦ ὑπουργοῦ ἔκθεσις, καθ' ὅσον ἄλλως δὲν φαίνεται διὰ τὴν Τράπεζαν τοσοῦτον ὑποχρεωτικὴ ἡ διάταξις.

Ἀπαντήσαντος δ' ἄλλου, ὅτι τὸ «θέλει συστήσει» αὐτὸ ἐννοεῖ, αἱ δὲ λέξεις «ἐντὸς ἑνὸς ἔτους» καθιστῶσιν ἔτι μᾶλλον ὑποχρεωτικὴν τὴν διάταξιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Δ. Δημητρακάκην, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφισθὲν διὰ ψήφων 75 κατὰ μιᾶς, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἠκροασάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 καὶ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 Νόμων περὶ ἰδικῆς Τραπέζης παρατείνεται μὲ τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις ἐπὶ ἑτέραν εἰκοσιπενταετηρίδα, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1867 καὶ λήγουσαν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1891.

Ἄρθρον 2.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου διάρκεια τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικῶν δανείων ἐπεκτείνεται κατ' ἀνώτατον ὅρον μέχρι τριάκοντα ἐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 νόμου κεφάλαια, τὰ ὁποῖα δανείζεται ἡ Τράπεζα δι' ἐκδόσεως ὁμολογιῶν καὶ ἀπασχολεῖ ἀποκλειστικῶς εἰς δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ, δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρι τοῦ τριπλασίου τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1859 Νόμου ὁριζόμενον παθητικὸν ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ διπλασίου τοῦ

μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἀποθεματικοῦ, ἀφαιρέσει τοῦ μεταλλικοῦ ἐναποταμιεύματος.

Τὸ μεταλλικὸν ἐναποταμίευμα δὲν πρέπει νὰ ἦναι ποτὲ ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ αὐτῆς, συγκειμένου ἐκ γραμματίων καὶ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν. Ἡ δὲ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐναποταμιεύματος καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ μετοχικὸν πραγματικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης καὶ τὸ ἀποθεματικόν.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης προστίθεται καὶ ἡ ἐπὶ προσωπικῇ ἐγγυήσει εἰς μὴ ἐμπόρους, ἰδίως ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως, χρηματικὴ χορήγησις ἐπὶ γραμματίοις τριτεγγυημένοις ἢ ἐπὶ προεξοφλήσει συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγήν. Πᾶς δὲ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς τραπέζης, εἴτε ὡς ὀφειλέτης εἴτε ὡς ἔγγυητὴς ἢ ὀπισθιγράφος διὰ προσωπικῆς ἐγγυήσεως συναλλαττόμενος, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν κατὰ τὰ ἄρθρα 999 ἐδ. ά. καὶ 1003 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην προσδιορίζονται δύο ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου.

Ἄρθρον 6.

Ἅμα συσταθῇ διὰ μετοχῶν ἀγροτικὴ τράπεζα, ἡ ἐθνικὴ τράπεζα παύει τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένην ἐργασίαν, γίνεται δὲ μέτοχος τοῦ τριτημορίου τοῦ μετοχικοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγροτικῆς τραπέζης, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ ἀγροτικὴ τράπεζα δὲν θέλει ἐκδίδει γραμμάτια ἀνώνυμα πληρωτέα εἰς ἐμφάνισιν. Ἡ συμμετοχὴ αὕτη τῆς Τραπέζης δὲν θέλει ὑπερβῆ τὰ δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀντιτίμου τῶν μετοχῶν θέλει γενῆ δι' ἐγχωρήσεως τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τῆς τραπέζης εὑρισκομένων, δυνάμει τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν. Τὸ δὲ τυχὸν μέχρι συμπληρώσεως ἐλλεῖπον ποσὸν θέλει καταβληθῆ εἰς χρήματα.

Ἄρθρον 7.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ ἔκδοσις τραπεζικῶν δεκαδράχμων γραμματίων μέχρι δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς κυρώσεως τοῦ παρόντος νόμου ἡ

Τράπεζα θέλει συστήσει ὑποκαταστήματα εἰς τοὺς νομοὺς τοῦ Κρήτους, ὅπου δὲν ἐσυστήθησαν εἰσέτι τοιαῦτα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἐδήλωσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'.

τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δωρήσεως ὑλικοῦ εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ δωρήσεως εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου τοῦ ὑλικοῦ, τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐκείνης ὑφισταμένου δημοσίου ὑγειονομικοῦ φυλακείου, ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, εὑρίσκει τοὺς λόγους αὐτοῦ ὀρθοὺς καὶ δικαίους, καθὼς καὶ τὸν σκοπὸν ὠφελιμον, διὸ συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Δ. Χαραλαμπίδης, Λ. Χ. Μοναστηριώτης,
Δ. Κοκκοτάκης, Γ. Κουβέλης,
Κ. Ζαρτιφόπουλος,

Ὁ εἰσηγητὴς
Ν. Σωτηρόπουλος.»

Εἶτα παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ ὀδοποιίας νόμου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆς πλειοψηφίας καὶ μειονοψηφίας, ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ διεξελθοῦσα τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιΐας νόμου, καὶ παρατηροῦσα ὅτι αἱ μεταβολαὶ αὗται προκαλοῦνται πρὸς διευκόλυνσιν τῶν κατοίκων ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης αὐτοῖς ὑποχρεώσεως ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν, καὶ πρὸς ἄρτιον σπουδαίων ἄλλων προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μεταρρυθμιζομένου νόμου κατέδειξε· γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ σχεδίου, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ συντρέχῃ καὶ τὸ δημόσιον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν *τεχνικῶν ἔργων*, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου προβλέπει, ὅπου οἱ δῆμοι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ καταβάλωσι τὴν δαπάνην ὅλην.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Βρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Δ. Χαραλαμπίδης, Δ. Νάκος,
Π. Χ. Πέτρου, Ἰω. Τασσαίος,
Γ. Κ. Βελῆς. »

«Ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς διεξελθοῦσα τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιΐας νόμου, παρατηρεῖ·

Ὅτι κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἐνῷ ἀπαλλάσσονται μὲν οἱ δῆμοι τοῦ νὰ συνεισφέρωσι τὴν προσωπικήν των ἐργασίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἄτλων ἔργων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν, ἐπιβαρύνονται ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς δημοτικῆς δαπάνης κατασκευῆς τῶν κυρίως τεχνικῶν ἔργων τῶν ἐπαρχιακῶν, ἅτις κατὰ πλεῖστον ἐπιβάλλεται εἰς τὸ δημόσιον διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ τροποποιουμένου νόμου.

Ὅτι πρὸς τὰς οὐσιώδεις ταύτας τροποποιήσεις, τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει μεταβολάς τινας ἐπὶ τῶν ἄρθρων 9, 10, 17 καὶ 22 τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου, καὶ προστίθενται δύο ἄρθρα, δι' ὧν κανονίζεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων εἰς χρήματα γενομένων ἁπλῶν καὶ τεχνικῶν ἔργων, συμφώνως πρὸς τὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένα, καὶ ἐπιτρέπεται ἡ εἴσπραξις τῶν καθυστερούντων ἡμερομισθίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον νόμου· καὶ

Ὅτι διὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων ἀληθῶς οὐ μόνον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου διευκολύνεται, ἀλλὰ καὶ οἱ δῆμοι ἀπαλλάσσονται τῆς ἀδίκου ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν κατασκευὴν ἔργων, ὧν ἡ ὠφέλεια ἀφορᾷ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ἐπικρατείας καὶ οὐχὶ ὡρισμένον τμῆμα αὐτῆς.

Διὸ ἡ μειοψηφία συνιστῶσα εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, προτείνει ὅπως προστεθῶσιν εἰς τὸ ἄρθρον 11 αἱ λέξεις « τῶν δημοτῶν » καθότον, ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον μόνοι οἱ δημόται ἑνὸς δήμου εἰσὶν οἱ ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιβαρύνωνται οὗτοι καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τοῦ δήμου, οἵτινες νομίμως δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην.

Ἐκτὸς τούτων ἡ μειοψηφία θεωρεῖ συντελεστικὰς, πρὸς ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως τοῦ νόμου, καὶ τὰς ἑπομένας τροποποιήσεις, ὧν τὴν ἐπιψήφισιν συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλήν.

Κατὰ τὸν περὶ ὁδοποιΐας νόμον ὁ χαρακτηρισμὸς ἐν γένει τῶν δημοτικῶν ὁδῶν γίνεται κατὰ τὸ 5 μέτιος τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καὶ ἐπειδὴ αἱ δημοτικαὶ ὁδοί, αἱ ἐντὸς τῶν οἰκοδομικῶν γραμμῶν τῶν πόλεων, κανονίζονται κατ' ἄλλους τύπους, ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ρρνεῖ, ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ἡ ἐξῆς περικοπὴ « εἰς τὴν διάταξιν ταύτην δὲν ὑπάγονται αἱ ἐντὸς τῶν οἰκοδομικῶν γραμμῶν τῶν πόλεων ὁδοί. »

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἐκτεταμένων κτημάτων, δι' ὧν ἡ παρὰ τοῖς ὁποίοις διέρχεται ἡ κατασκευαζομένη ὁδὸς, νὰ συνεισφέρωσιν ἐφάπαξ εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ἀναλόγως τῆς προσγινομένης ὠφελείας, ὥστε κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, μικρὰ ἔκτασις γῆς, καίτοι μᾶλλον προσοδοφόρος καὶ ὠφελουμένη ἕνεκα τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ ἀπεράντους ἐκτάσεις γαιῶν, δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν συνεισφοράν· τούτου ἕνεκα ἡ μειοψηφία νομίζει δίκαιον ν' ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ λέξις « *ἐκτεταμένων*. »

Δυνάμει ὡρισταμένων συνθηκῶν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, οἱ ὑπήκοοι τούτων ἐξαιροῦνται πάσης προσωπικῆς ἐργασίας, καὶ ἐπειδὴ ἡ διάταξις τοῦ § 3 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου δὲν ἐξαιρεῖ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀποκαταστη-

ξένους ξένους ὑπηκόους, ἀλλ' ἁπλῶς τοὺς παρεπιδήμους, πρέπει ἐκ τοῦ § τούτου ν' ἀφαιρεθῇ ἡ περικοπὴ « οἱ μὴ ἀποκατεστημένοι, ἀλλ' ἁπλῶς παρεπίδημοι. »

Ἡ ἐπιβαλλομένη διὰ τοῦ νόμου προσωπικὴ ἐργασία εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ οὐδεμία ἐφεξῆς διάταξις αὐτοῦ ἐπιτρέπει εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς νὰ μὴν ἐπιβάλλωσιν αὐτὴν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ δῆμοι εὐποροῦντες, δύνανται νὰ καταβάλλωσιν ἐκ τοῦ δημοτικοῦ ταμείου τὸ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τινος καταλογιζομένων αὐτοῖς ἡμερομισθίων τίμημα. Ὅθεν ἡ μειοψηφία νομίζει καλὸν νὰ προστεθῇ ἐν τῷ νόμῳ μετὰ τὸ 13 ἄρθρον αὐτοῦ καὶ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον.

« Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον δύναται ἐγκρίσει τοῦ νομάρχου ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μὴ ἐπιβολῆς τῆς προσωπικῆς ἐργασίας ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὰ χρηματικὰ μέσα τοῦ δήμου ἐπιτρέπουσι τὴν ἐκ τοῦ δημοτικοῦ ταμείου πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τῶν ἀναλογισθέντων αὐτῷ ἡμερομισθίων, πρὸς κατασκευὴν δημοτικῆς ἢ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ. »

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ μειοψηφία.

Π. Κυριακός.»

Ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ὅρον, μηνιαία μὲν ἄδεια ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Κ. Δουζίναν, καὶ 15 ἡμερῶν εἰς τὸν Π. Βιρβίλην.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 22,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1861.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ 1861 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν εἴκοσι δύω χιλιάδων, ἀριθμ. 22,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ κεφάλαιον Γ'. Ἄρθρον 1 « Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν τέλεον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Συστήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἄμεσον τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Κυριακὸν καὶ Α. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 80 κατὰ 1, ἀρνησιψηφούντος ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 22,000 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . .	Ἠλίας Καραγιάννης	. . . .
Ἰωάννης Κ. Μεσσηνέζης	. .	Φίλων Φίλωνος	. . . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . N	Δημ. Νάκος	. . . . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. .	Γεώργιος Γεροθανάσης	. . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης	. . . N	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. N
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . N	Ἀντώνιος Γρίβας	. . . . .
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	. . . N	Λεωνίδας Πετροπουλάκης	. N
Ἀνδρέας Λανόπουλος	. . . N	Παν. Σταρόγιαννης	. . . N
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . .	Ἀριστομένης Λιδωρίκης	. . .
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . . N	Ἰωάννης Σαφάκας	. . . . N
Εὐστάθιος Σίμος	. . . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . N
Παναγῆς Κυριακὸς	. . . N	Γεώργιος Ζουμπουλάκης	. .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . N	Σταμάτιος Μήτσας	. . . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . .	Ἄγγελος Γουζούασης	. . . N

Γεώργιος Βελῆς . . . . N	Λουκᾶς Στέφανος . . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας . . . N	Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N
Γεωργούλας Γιολδάσης . . N	Κωνσταντῖνος Μανέτας. . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . . N	Θεόδωρος Πετρινὸς . . . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης .	Παναγ. Βάρδογλης. . . . N
Στέφανος Στεφανόπουλος . N	Γ. Ν. Ῥιβελιώτης . . . .
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . .
Σπῦρος Κουτσομίτης . . .	Γεώργιος Μαλέας . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης . . .	Δημ. Σακελλαριάδης . . . N
Ἀναγνώστης Δημητρίου . .	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N
Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N	. . . . .
Γάσ. Δελένδας	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .
Σπ. Μαρκεζίνης . . . . . N	Παναγ. Καλαμαριώτης . . .
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ἠλίας Παπαδαῖος . . . . N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . N	Ἰωάννης Προβελέγγιος . . . N
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . N	Ἰωάννης Ταταράκης . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . .
Θεόδωρος Κυριακὸς	Δημ. Δημητρακόπουλος . . N
Ἰωάννης Ζάρκος . . . . . N	Σπυρίδων Βαρότσης . . . .
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης .	Α. Παπαδημητριάδης . . N
Γεώργιος Παπανικολάου . . N	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . N	Δημητριος Χαραλαμπίδης . N
Πέτρος Δελιγιάννης . . . N	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος. N
Δημήτριος Βούκουρας . . .	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας . . . N	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος . N	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιὸς	Ἰωάννης Κατσάκος . . . . N
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . N
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . N	Χ. Χριστόπουλος . . . . N
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . . N
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώνστας Τσαμάλης . N
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . N	Νάκος Πανουριὰς . . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . O	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης. N
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπολος . . .

Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . N	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .	Δημήτριος Βότσαρης . . . N
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου.	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Νικόλαος Γκίνης	Νικόλαος Πιπῖνος . . . .
Νικόλαος Τσικλητήρας. . . N	Κωνστ. Δουζίνας . . . . N
Γεώργιος Μπάστας	Λάζαρος Γιουρδὴς . . . .
Ἰωάννης Λουλίδης . . . . N	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Ἰωάννης Μανιώτης . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμου. . N
Λεωνίδας Ἰερασσακάκης . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Γεώργιος Ναύτης	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . N
Ἰωάννης Μαρκάκης . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Λορέντσος Καμπάνης . . . N	Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος.	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . .
Παναγιώτης Γάθης . . . N	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ἀντώνιος Λρμάος . . . . N	Ἀναγνώστης Μάντσαρης . . N
Γρηγόριος Μανοῦσος	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . .
Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .	Ἀνδρέας Καλλέργης . . . . N

Δεκτοῦ δὲ γενομένου τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφθη ὁμοία ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 74 κατὰ 1, ἔχον ὡς μικρὸν ἀνωτέρω ἐτέθη.

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φρενοκομείου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

Ἡ ἀνάγκη συστάσεως Φρενοκομείου ἀληθῶς παρίστατο κατεπείγουσα, καὶ ἡ Β. Κυβέρνησις λαβοῦσα πρόνοιαν περὶ συστάσεως τοιούτου καταστήματος ἐξεπλήρωσεν ἀξιέπαινον ἔργον.

Τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ἡμῶν νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καταρτισθὲν ἐκ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑφισταμένων περὶ φρενοβλαβῶν νόμων, καὶ ἐφαρμοζόμενον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ, περιλαμβάνει τὰς ἀναγκαίας διατάξεις περί τε τοῦ προορισμοῦ τοῦ φρενοκομείου, τῆς τοποθετήσεως τῶν φρενοβλαβῶν καὶ περὶ ἄλλων περιπτώσεων συντεινουσῶν εἰς περίθαλψιν τῆς πασχούσης ταύτης ἀν-

θρωπότητος, εἶναι ἐπομένως ἀναγκαῖον, καὶ ὡς τοιοῦτον συνιστᾶται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς.

Ἀθήνησι τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1861.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ν. Ματθαίου,	Εὐαγ. Μπαλατσός,
Ἰω. Μπαλάφας,	Ἰω. Σωτηριάδης,

Ὁ Εἰσηγητὴς

Μ. Δαμπραλῆς.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικειμένου τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν ὑρίμων νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΦΙΛΩΝ ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριδάκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'.

Τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἐκτὸς τοῦ β'. ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προβιβασμοῦ τῶν ναυτικῶν τοὺς Κ. Θ. Γκίκαν, Ἰω. Δουλίδην, Δ. Δημητρακόπουλον, Κ. Δουζίναν, Ἰω. Σωτηριάδην καὶ Ἀνας. Οἰκονόμου· ἐπὶ τοῦ περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων εἰς τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν, ἐκτὸς τοῦ β', γ' καὶ ε' τοὺς Δ. Δημητρακάκην, Ἰω. Ἀντωνόπουλον, Γ. Μαλέαν καὶ Α. Κατριδάνον· ἐπὶ τοῦ περὶ συνδρομῆς εἰς τὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν, ἐκτὸς τοῦ δ' τοὺς Ἰω. Βαλασσόπουλον, Γ. Καΐρην, Α. Δανόπουλον, Ἰω. Κοντσιᾶν, Κ. Δημητριάδην καὶ Ἐλ. Καλογερᾶν· καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ δωρήσεως ὑλικοῦ εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου, ἐκτὸς τοῦ ε' τοὺς Ν. Σωτηρόπουλον, Ἀθ. Μοναστηριώτην, Δ. Χαραλαμπίδην, Δ. Κοκοτάκην, Κ. Ζαρτηρόπουλον καὶ Γ. Κουβέλην.

Εἰς τὸν βουλευτὴν Π. Χ. Πέτρον ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαίας ἄδειας ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προβιβασμοῦ τῶν ναυτικῶν εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἣν ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ναυτικῶν ἀξιωματικῶν νομοσχέδιον, οἷον ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπεψηφίσθη, καὶ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπεβλήθη, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς ἐκ τῶν τμημάτων εἰσαγωγικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξετασθὲν δεόντως ἡ χρησιμότης αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τὸ νομοσχέδιον τοῦτο προκαλεῖται πρὸς συμπλήρωσιν ὑπαρχόντος ἐν τῇ ναυτικῇ νομοθεσίᾳ κενοῦ, καὶ κανονίζονται τὰ προσόντα τοῦ προαγομένου ναυτικοῦ ἀξιωματικοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἀθήνησι τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἰω. Δουλίδης,	Δ. Π. Δημητρακόπουλος,
Ἰω. Σωτηριάδης,	Κ. Α. Δουζίνας,
	Θ. Ν. Γκίκας.»

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω, α') νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 126,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1861 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ β') ἕτερον περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ δραχ. 3,944 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1861 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ἔχουσι δ' ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω συντεταγμένως νομοσχέδιον περὶ χορηγίας ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 126,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὴν χρῆσιν 1861 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἐν τῇ συναπτομένῃ εἰδικῇ ἐκθέσει τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ θέλετε παρατηρήσει τοὺς ὁρισταμένους λόγους ὡς πρὸς τὴν χορηγίαν τῆς προκειμένης πιστώσεως, καὶ πέποιθα ὅτι ἐκτιμῶντες αὐτοὺς θέλετε παραδεχθῆ προθύμως τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἀθῆναι, τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἐκ τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐπιψηφισθεισῶν πιστώσεων διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, τινὲς μὲν ἐξηντλήθησαν ἤδη ὁλοσχερῶς, καὶ εἰς πολλοὺς δημοσίους λειτουργοὺς ὀφείλονται νόμιμα δικαιώματα, τινὲς δὲ παρουσιάζονται ἀνεπαρκεῖς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, καθότου συνεκροτήθησαν ἐξ ταχτικὰ καὶ ἔκτακτα κακουργιοδικεῖα κατὰ τὴν ἀ. σύνοδον, οἱ δὲ προσελθόντες εἰς αὐτὰ, εἰς τὰ πλημμελειοδικεῖα καὶ τὰς ἀνακρίσεις μάρτυρες, ἀπερρόφησαν ὅλην τὴν σημειωθεῖσαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πίστωσιν, πρόκειται δὲ νὰ συγκροτηθῶσι καὶ ἕτερα πέντε διὰ τὴν Ϛ'. σύνοδον κακουργιοδικεῖα, ἐπομένως ἵνα μὴ παρασύρῃ ἡ ἐνέργεια τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, εἶναι ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, Κύριοι, ἵνα τὸ ταχύτερον ἐπιψηφισθῇ τὸ ὑποβαλλόμενον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 126,000 νομοσχέδιον.

Γνωστοποιῶ δὲ πρὸς τὴν Βουλὴν, ὅτι τὸ ἤδη ζητούμενον ποσὸν, ὁμοῦ μὲ τὸ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιψηφισθὲν, εἶναι ἴσον τοῦ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη δαπανηθέντος διὰ τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας τὰς κατονομαζομένας ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς καταδείκνυται ἐκ τῶν ἐνιαυσίων ἀπολογισμῶν.

Παρακαλῶ ὅθεν τὴν Βουλὴν, ἵνα ἐπιψηφίσῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Μ. ΠΟΤΑΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1861 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσιν ἓξ χιλιάδων, ἀριθ. 126,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα τοῦ Κεφ. Δ'. « Ἔξοδα ποινικῆς Δικαιοσύνης ».

Ἄρθρον 2.	ἀποζημίωσις ἐνόρκων	δρ.	10000
» 4.	μεταφορὰ ἀνακριτῶν	»	15000
» 6.	ἀποζημίωσις μαρτύρων	»	100000
» 8.	ἔξοδα δημοσιεύσεως δικ. ἀποφάσεων	»	1000.
	Ἐν ὅλῳ	δρ.	126000

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

« Ἐντολῇ τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ εσώκλειστον νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν 3,914 εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861.

Εἰς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ παρασυναπτομένην ἔκθεσιν τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, εὑρίσκετε ἐν λεπτομερείᾳ τοὺς ὑπαγορεύοντας τὴν προκειμένην πίστωσιν λόγους, καὶ περιττὸν ἐπομένως περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ὀκτωβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

« Διὰ τὴν φύλαξιν τῶν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κράτους ἀρχαιοτήτων ἐξητήθη καὶ ἐπιψηφίσθη ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. διὰ τὸ ἔτος 1861 πίστωσις δραχμῶν 3170, ὅσαι ἐπιψηφίσθησαν καὶ κατὰ παρελθόντα ἔτη, ἀλλὰ γενομένης κατόπιν ἀνάγκης, ἵνα φυλαχθῶσιν αἱ ἀρχαιότητες καὶ ἄλλων τινῶν μερῶν, καὶ

διορισθέντων ένεκα τούτου τῶν ἀναγκαίων φυλάκων, ὑπολογίζεται ἤδη, ὅτι διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐπιμισθίων ὅλων τῶν ἀπομάχων φυλάκων ἀρχαιοτήτων μέχρι τέλους τοῦ ἔτους **1861** θέλουσιν ἔτι χρειασθῆ δραχ. **1000**.

Προσέτι διὰ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξοπλίθη καὶ ἐπεψηφίσθη ἐν τῷ αὐτῷ Κεφαλαίῳ Γ'. ἄρθρῳ **15** πίστωσις δραχμῶν **2000**, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς ἐνδεχομένην αὔξησιν μισθοῦ Καθηγητῶν κατὰ τὸν περὶ Γυμνασίων νόμον. Τὸ πιθὸν τοῦτο ὑπελογίσθη, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν προκειμένην ἀνάγκην. ἀλλὰ παρὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον, οἱ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀποκτήσαντες νομίμως τὸ δικαίωμα τῆς τοῦ μισθοῦ αὐτῶν αὐξήσεως, καὶ ζητήσαντες τὴν πραγματοποίησιν, ἣν δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀναβάλωμεν, ἦσαν τοιοῦτοι, ὥστε ἡ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἀναγκαία πίστωσις πρέπει νὰ ἦναι ἐκ δραχ. **4944**, καὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖται ἔτι πίστωσις δραχ. **2944**.

Ὅθεν παρακαλῶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ μ' ἐπιτρέψῃ, ἵνα ζητήσω ἀπλογωτικῶς παρὰ τῶν Βουλῶν ἀμφότερα τὰ ἄνω εἰρημένα ποσά.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Ὀκτωβρίου **1861**.

Ὁ ὑπουργὸς
Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς συζήτησιν.

Ἀθῆναι, τῇ **30** Ὀκτωβρίου **1861**.

Ο Θ Ω Ν,

Μ. ΠΟΤΑΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1861** χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. τριῶν χιλιάδων ἐννεακοσίων τεσσαράκοντα τεσσάρων, ἀριθμοῦ **3944** καταλογιζομένη ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα τοῦ Κεφ. Γ'. «ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις» τοῦ ἀνωτέρου προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον **12**. Προσωπικὸν ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας . . δρ. **1000**
» **13**. Αὔξησις μισθοῦ προσωπικοῦ Γυμνασίων . . » **2944**

Τὸ ὅλον . . . . . δρ. **3944**

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐγκυμβίου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπλήρωσε ἔπειτα ἡ Βουλὴ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ δωρέσεως ὑλικοῦ εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Ἰω. Ταπαράκη καὶ Μ. Δαμιράλη, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων **75** κατὰ **1**.

Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ **Β**ΐας ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ δωρήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας Μεσολογγίου ὑλικοῦ τοῦ δημοσίου ὑγειονομικοῦ φυλακείου, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . . . . Ν	Δημήτριος Νάκος . . . . . Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης	Γεώργιος Γεροβασάκης . . . . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . . . Ν	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . . .
Νικόλαος Π Ἀθανασίου	Ἀντώνιος Γρίβας . . . . .
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Ἀθανάσιος Πετροπουλάκης . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς.	Παν. Σταφογιάννης . . . . . Ν
Λ. Γ. Λαμπρινίδης . . . . . Ν	Ἀριστομένης Αἰδωρίκης . . . . Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . . . Ν	Ἰωάννης Σαράφης . . . . . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς. . . . .
Γεώργιος Σκύρος	Γεώργιος Ζουμπουλάκης. . . . Ν
Εὐστάθιος Σίρος . . . . . Ν	Σταμάτιος Μήτσας . . . . .
Παναγῆς Κυριακὸς	Ἄγγελος Γουζούκης . . . . . Ν
Σταῦρος Βλάχος . . . . . Ν	Γεώργιος Βελᾶς . . . . . Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . . Ν	Νικόλαος Χαντσάκης . . . . .
Ἠλίας Καραγιάννης . . . . . Ο	Νικόλαος Γρανίτσας . . . . . Ν
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Γεωργούλας Γιολδάσης . . . . Ν

Ἐπαμινώνδας Κριστενίτης. . . N	Παναγ. Βαρδογλής. . . . .
Στέφανος Στεφανόπουλος . . . N	Γ. Ν. Ῥαδελιώτης . . . . .
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . . .
Σπῦρος Κουτσομίτης . . . . . N	Γεώργιος Μαλέας. . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης	Δημ. Σακελλαριάδης. . . . .
Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . . . N
Σπυρίδων Μαλασπίνης.	. . . . .
Γάτ. Δελένδας	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . . . .
Σπ. Μαρκεζίνης.	Παναγιώτης Καλαμαριώτης . .
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . . N	Παναγιώτης Παπατσώνης. . .
Ἠλίας Παπαδάκος.	Κωνστ. Δημπερόπουλος . . . N
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς. . . . N	Ἰωάννης Προβελέγιος . . . . .
Παναγιώτης Μεγαλῆς	Ἰωάννης Ταταράκης . . . . . N
Γρηγόριος Κορφιωτάκης. . . . N	Μιχαὴλ Δαμηλᾶς . . . . . N
Θεόδωρος Κυριακός . . . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρίδων Βαρότσης . . . . . N
Κωνστ. Δημητριάδης . . . . . N	Ἀν. Παπαδημητριάδης . . . . N
Γεώργιος Παπανικολάου . . . . N	Δημήτριος Κοκοτάκης . . . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . . . N	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . . . N
Πέτρος Δεληγιάννης . . . . . N	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος. . .
Δημήτριος Βούκουρας	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας.	Ἰωάννης Τασσαῖος. . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος . N	Στέφανος Α. Δούκας. . . . .
Νικόλαος Παλαιὸς. . . . . N	Ἰωάννης Κατσάκος . . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης. . . . N
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . . . N
Εὐθύμιος Καπελλόπουλος	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. . .	Χ. Χριστόπουλος . . . . .
. . . . .	Π. Καπελλόπουλος. . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος. . . . . N	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος. . . . N
Νικόλαος Ματθαῖος . . . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . . N
Νικόλαος Πετράκος . . . . . N	Παπαϊωάννης Τσαμάλας . . N
Ἀναστάσιος Καρφιωτάκης . . N	Νάκος Πανουριᾶς. . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης. . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος.	Παν. Καλαμογδάρτης. . . . N
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . . .
Λουκᾶς Στέφανος . . . . . N	Ἀντώνιος Ῥικάκης. . . . . N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας.	Ἀναργύρος Α. Χ. Ἀναργύρου. .
Θεόδωρος Πετρινός. . . . . N	Νικόλαος Γκίνης. . . . .

Νικόλαος Τσιλεπτάρας . . . . N	Γεώργιος Κουβέλας . . . . . N
Γεώργιος Μπάστας	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . .
Ἰωάννης Δουλίδης . . . . . N	Κωνστ. Δουζίνας. . . . .
Ἰωάννης Μαντώτης	Λάζαρος Γιουρδᾶς. . . . . N
Λεωνίδας Πραστακάκης . . . . N	Θεόδωρος Γκίκας. . . . .
Γεώργιος Ναούτης . . . . . N	Ἀποστόλιος Οἰκονόμος . . . . N
Ἰωάννης Μαραγκὸς	Πέτρος Χ. Πέτρος. . . . . N
Λορέντσος Καμπάνης. . . . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . . . .
Ἰωάννης Σκυρίδης. . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης. . . .
Παναγιώτης Ψάθης. . . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . . N	Λύγερνος Ἀξέρως . . . . .
Γρηγόριος Μανδῆλος	Δημήτριος Κριεζώτης . . . . .
Δημ. Πηλυχρονόπουλος.	Ἀ. Μάντσαρης . . . . .
Γεώργιος Σπέντσας	Ἰωάννης Κοντζιᾶς. . . . . N
Δημήτριος Βότσαρης.	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . .

Γενομένου δὲ δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Δημητρακάκην καὶ Μ. Δαμαλᾶκον, ἐξ ἧς ἀνεκηρύχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων **77** κατὰ **1** Ἔχει δ' οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ἀμερῶνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Δωρεῖται τῷ δήμῳ Μεσολογγίου τὸ ὑλικὸν τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐκείνης ὑφισταμένου δημοσίου ὑγειονομικοῦ φυλακείου, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὴν κατασκευαζομένην δημοτικὴν δαπάνας ὁδόν, ἀπὸ τῆς προκυμαίας δὲ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἄγουσαν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Προσέλθων ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκχρημάτων ὑποθέσεων εἰς τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν νομοσχεδίου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ μεταβιβάσεως εἰς τὸν δικαιοδότην τῶν ἐν Πάτραις ἐμπιπτόντων εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν καὶ ἐν Ναυπλίῳ ὑπαρχόντων ἐκκρεμῶν δικῶν, σκοπὸν ἔχει νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκδίκασιν τῶν εἰσαχθεισῶν ὑποθέσεων, καὶ ν' ἀποκρούσῃ τὰ ὑπάρχοντα ἐμπόδια τῆς πλήθους αὐτῶν, ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, ἐρίσκουσα σύμφορον τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Δελιγιάννης,	Γ. Μαλέκος,
Α. Χρ. Μοναστηριώτης,	Δ. Δημητρακάκης,
	Α. Κατσιβάνος. »

Ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ τινος θεωρηθέντος τοῦ νομοσχεδίου ὡς καταπεπείγοντος, ἐπελήφθη ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ. Λαβόντες δὲ τινες τὸν λόγον ἐξέθεσαν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ σήμερον, διότι φαίνεται ὅτι ἡ σύστασις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἐφετείου ἐγένετο ἐναντίον τῶν κειμένων νόμων, ἀντικειμένη καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων. Ἐὰν παραδεχθῇτε ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται δι' ἑνὸς Β διατάγματος νὰ ὁρίζῃ τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν δικαστικὴν περιφέρειαν, τότε δύνασθε καὶ ὑμεῖς νὰ παραδεχθῆτε τὴν προτεινομένην μεταβίβασιν τῶν ὑποθέσεων ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἕτερον Ἐφετεῖον. Ἀλλ' ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν σύστασιν Ἐφετείου καθ' ὃν ἔχομεν τρόπον. Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὀργανισμοῦ λέγει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποθέσεων συνίστανται Ἐφ' ὁδισεία, Πρω ὁδισεία, Ἐφετεῖα καὶ Ἄρειος Πάγος· καὶ ὁ μὲν Ἄρειος Πάγος ἐδρεύει εἰς τὴν πρωτεύουσαν, τὰ δὲ Ἐφετεῖα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἦσαν οὔτε ὀλιγώτερα τῶν δύο οὔτε πλειότερα τῶν τριῶν, ἐδρεύουσιν ὅπου ἤθελε προσδιορισθῇ διὰ Π. Διατάγματος. Εἰς τὴν διάταξιν λοιπὸν αὐτὴν στηριζόμενος ὁ ὑπουργὸς ἐθέσπισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ συσταθῇ καὶ τρίτον Ἐφετεῖον, νὰ κανονίσῃ δὲ καὶ τὴν περιφέρειάν του. Ἀλλὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἰδίου ὀργανισμοῦ λέγει, ὅτι προαιρεμένου νὰ ὁρισθῇ ἡ περιφέρεια δικα-

στηρίου τινος, ἀπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἡ ἀπόφασις ὁλοτελοῦς τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἢ ἵνα ἀνασταθῇ τότε τὴν ἐνεργειαν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἔπρεπε λοιπὸν, νομίζει, διὰ νὰ ἦναι ἡ σύστασις τοῦ Ἐφετείου νόμιμος, νὰ ζητηθῇ καὶ ἡ συνδρομὴ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐγίνετο, διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, μέχρις οὗ νομιμοποιηθῇ ἡ σύστασις τοῦ ἐν Πάτραις Ἐφετείου καὶ ἡ περιφέρεια αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐγένετο καὶ ἄλλοτε, ὑπουργοῦντος τοῦ Κ. Ἀντωνοπούλου, ὅστις ἐζήτησε διὰ νόμου τὴν σύστασιν τρίτου Ἐφετείου ἐν Πάτραις, ἀλλ' ὁ νόμος ἐκεῖνος ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας.

Ἀντείπεν ἕτερος ὅτι ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος πράγματος ἐσφαλισμένη καὶ ἐπροδικάσθη ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1861, ὅτε ῥητῶς ἀπεφάνθησαν ἥ τε Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται καὶ διὰ Β. Διατάγματος νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν τρίτου Ἐφετείου. Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν προαγορεύσαντα, πρὸς τὴν σύστασιν ἑνὸς δικαστηρίου ἀπαιτεῖται νόμος, τότε ὅλα τὰ ἀρχόντα δικαστήρια εἶναι παρανομα, διότι ἐσυστήθησαν ἄνευ νόμου, δύναται ὅμως τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ πλήρη ἰσχύν. Ἀλλὰ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων ἐπιτρέπεται νὰ συσταθῶσι τρία Ἐφετεῖα, καὶ ἐμοὶ μὲν θεωρεῖ πάντοτε περιττὸν νὰ νομοθετῇ ὡμὲν σήμερον ὅτι ὁ νόμος ἄρχει πρὸ πολλοῦ νὰ νομοθετήσῃ ὑπὲρ τῆς συστάσεως λοιπὸν τοῦ Ἐφετείου δὲν ἦτο ἀνάγκη νόμου, διότι νόμος ὑπάρχει. Ἀλλὰ διὰ νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἕδρα ἑνὸς δικαστηρίου καὶ ἡ κανονισθῇ ἡ περὶ ἕδρας αὐτοῦ αἰτεῖται νόμος; Νομίζει ὄχι, διότι ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων λέγει ῥητῶς ὅτι ἀμφότερα τὰ ἀνωτέρω ταῦτα κανονίζονται διὰ Β. Διατάγματος, καὶ ἑπομένως ἡ πρότασις τοῦ κοσμοσυμβούλου Μαντινείας, μὴ στηριζομένη εἰς οὐδένα νόμιμον λόγον, εἶναι κατ' αὐτὸν ἀπαράδεκτος.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι λυπεῖται διότι ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ἀναγκάζεται νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι ἐσφάλη δὲν εἰσεχώρησεν ἐν τόπῳ δικαστηρίου, ἀλλ' ἐν τόπῳ νομοθετικοῦ Σώματος, ὅπου ἀγορεύοντες ὠφελόμεθα νὰ ἐμβαθύνωμεν κρινέστερον, ἐκθέτοντες ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1861, ἐνῷ ἐμνημονεύθη ἡ ἀπόφασις τῆς συστάσεως τοῦ τρίτου Ἐφετείου, πολλοὶ βουλευταὶ εἶπον

ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸν κανονισμὸν τῆς περιφερείας, νομίζει ὅτι αἱ δικαστικαὶ περιφέρειαι πρέπει νὰ κανονίζωνται διὰ νόμου, διότι δὲν δύναται μόνη ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ ὑποβάλλῃ ἓν μέρος πολιτῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δεῖνα ἢ δεῖνα δικαστηρίου, καὶ ἡ αὐτὴ αὕτη συνδέεται μὲ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, καθ' ὃ οὐδεὶς ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς δικαστάς του. Οἱ φυσικοὶ δικασταὶ τῶν Πελοποννησίων ἦσαν οἱ Ἑλληνοδίκαι, καὶ σήμερον μέγα μέρος αὐτῶν τίθενται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐν Πάτραις Ἑφετῶν. Ἀλλ' ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο μόνη ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία; Νομίζει ὄχι, διότι ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων ἐπιτρέπει μὲν τὴν σύστασιν τρίτου Ἐφετείου, ὄχι ὅμως καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς περιφερείας. Ἀλλὰ νομίζει ὅτι τὸ ζήτημα οἰκονομεῖται, ἐὰν παρατηρήσωμεν ὅτι ἐπιτρέπουσιν διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου τὴν μεταφορὰν ὡρισμένων ὑποθέσεων δικαστηρίων εἰς τὸ ἐν Πάτραις Ἐφετεῖον, καὶ νομίζομεν οὕτως ἐμμέσως καὶ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι ἤθελεν ἀποβῆ ἀσκοπὸς ἡ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ διατεινομένη ἄδεια τῆς συστάσεως τρίτου Ἐφετείου, ἐὰν δὲν ὑπετίθετο ὅτι δίδεται συγχρόνως καὶ ἡ ἄδεια τοῦ κανονισμοῦ τῆς περιφερείας αὐτοῦ, διότι τὸ ἐθέλειν ἐσήμαινε τὸ ἰδίως ὡς νὰ ἐδωρεῖτό τις εἰς ἄλλον ἐνδυμασίαν καὶ συγχρόνως τῷ ἔλεγεν ὅτι δὲν δύναται νὰ φορέσῃς αὐτὸ ἐὰν δὲν ζητήσῃς ἐπίσης καὶ νέον τὴν ἄδειαν. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ὁ κανονισμὸς τῆς περιφερείας εἶναι ἀντικείμενον ἐργασίας, διὰ τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν ἀπαιτεῖται νόμος. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, λέγει ὅτι φυσικὸς δικαστὴς τοῦ πολίτου εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενος, καὶ ἐπομένως ἀφ' οὗ ἐπετρέπη ἅπαξ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ τρίτον Ἐφετεῖον, τῷ ἐπιτρέπεται συγχρόνως καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς περιφερείας καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ ὅτι γίνεται εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ κράτη. Ἄλλως τε δὲν παραδέχεται τὴν ἄλλην ἔμμεσον κατ' οὐδένα λόγον, διότι ἤθελεν εἶσθαι καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὀχληρά, προκειμένου μάλιστα περὶ συστάσεως Εἰρηνοδικείων.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων εἶναι ἓν τῶν τελειοτέρων ἔργων σοφοῦ καὶ νομοθέτου ἀνδρός, προικίσαντος τὴν Ἑλλάδα διὰ μιᾶς τῶν καλλιτέρων νομοθεσιῶν, ἀλλ' ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς ἐξεδόθη πρὸ τῆς ἐπαναστατεύσεως, ὅτε Βουλαὶ δὲν ὑπῆρχον, καὶ ἐπομένως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ

εἴπῃ τότε ὁ νομοθέτης ὅτι πρὸς σύστασιν τοῦ τρίτου Ἐφετείου ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συμπράξις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἀλλὰ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀνεπλήρου τότε τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον καὶ ἀκολούθως τὸ συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας. Ἐπετρέπη λοιπὸν ἡ σύστασις τοῦ τρίτου Ἐφετείου, ἀλλὰ συντρέχουσης πάντοτε καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, διότι ἤτοι ὁρίζεται ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ἡ γνώμη τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Σήμερον μὲν ἔχομεν ἰδίαν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐπομένως κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὀργανισμοῦ ἔπρεπε νὰ συμπράξωσι καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς τοῦ 1848 ἐζήτησε διὰ νόμου τὴν σύστασιν τοῦ τρίτου Ἐφετείου, ἐν ᾧ ἐκανονίζετο καὶ ἡ περιφέρεια αὐτοῦ, ἐπετρέπετο δὲ καὶ ἡ τῶν δικῶν μεταβίβασις. Ἐὰν λοιπὸν δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη νόμου, ὑπάρχοντος τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, διατί εὑρέθη ποτὲ ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ τοιούτου, καὶ διὰ ποῖον λόγον ἔλειπε ὑπουργὸς κατὰ τὸ 1856 ἐζήτησε διὰ νόμου πάλιν νὰ τὸ ἐπαναφέρῃ ἢ διὰ Β. Διατάγματος σύστασιν εἰρηνοδικείων; Ἔπεται λοιπὸν ὅτι καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα ἀναγνώρισαν ὅτι ἄνευ νόμου δὲν δύναται νὰ γείνῃ τοιάδε ἢ τοιάδε τῶν δικαστηρίων διάλυσις, καὶ οὔτε δύναται ὁ προϋπολογισμὸς νὰ προδιορίσῃ θέσεις ἄνευ εἰδικοῦ νόμου.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ 1833 καὶ 1834 ἡ γνωμοδότησις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου δὲν εἶναι ἀλάνθαστον γνώρισμα τῆς ἀνάγκης νόμου, διότι ἡ γνωμοδότησις αὕτη ἐλαμβάνετο καὶ εἰς ἁπλᾶ διατάγματα, ὁ δὲ νόμος τοῦ 1856 δὲν προσδιώρισε περιφερείας, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον συγχύρησε τὴν διὰ Β. Διατάγματος σύστασιν νέων εἰρηνοδικείων, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἔχομεν τοιαύτην ἄδειαν ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀνεπλήρου κατὰ τὴν ἐπαχθῆ ἐκείνην τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, διότι τότε αἱ ἀρχαὶ ἦσαν διοικητικὰ ὄργανα καὶ μόνη ἐξουσία ὑπῆρχεν ὁ Βασιλεύς.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως συναινέσει τῆς Βουλῆς, καὶ προτεινόμενου νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ περὶ ἀναβολῆς πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ἀπεφασίσθη νὰ γείνῃ μία μόνη ψηφοφορία, ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, διὰ τῆς παραδοχῆς ἢ τῆς ἀποῤῥίψεως τῆς ὁποίας ἀπορροφᾶται καὶ ἡ τῆς περὶ ἀναβολῆς προτάσεως τύχη.

Οὕτω δὲ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομα-

στικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσικλητήραν καὶ Θ. Κυριακόν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὠθὲν προαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 75 κατὰ 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν.

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Ναυπλίῳ ἑρετῶν ἐκκριτῶν δικῶν εἰς τὸ ἑρετεῖον Πατρῶν, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . . Ν	Γ. Κ. Βελῆς . . . . . Ν
Ἰω. Δ. Μεσσηνέζης	Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	Γεωργ. Γιολδάσης . . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου .	Νικόλαος Χαντσάκης . . .
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Στέφανος Στεφανόπουλος . Ν
Α. Γ. Λαμπρινίδης . . . Ν	. . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Κουτσομίτης. . . Ν
Ἰωάννης Βλάσης	Γεώργιος Διαμάντης . . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . . . Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Εὐστάθιος Σιμος . . . . Ν	Σπυρίδων Μαλαπίνης . . .
Παναγῆς Κυριακὸς . . . . Ν	Γάσ. Δελένδας . . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . . Ν	Σ. Μαρκζίνης . . . . . Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν
Ἠλίας Καραγιάννης . . . Ν	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Λεωνίδας Ν. Πετινέζας . . Ν
Δημήτριος Νάκος . . . . Ν	Παναγιώτης Μεγαλῆς . .
Γεώργιος Γεροθανάσης . . Ν	Γρηγόριος Κορμιωτάκης . . Ν
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν	Θεόδωρος Κυριακός . . . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας	Ἰωάννης Ζάχος . . . . .
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης Ν
Παναγ. Σταρόγιαννης . . . Ν	Γεώργιος Παπανικολάου . . Ν
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . .	Ἰωάννης Μπαλάφας . . .
Ἰωάννης Σαράκας . . . . Ν	Πέτρος Δεληγιάννης . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν	Δημήτριος Βούκουρας . . . Ν
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . .	Κωνστ. Πλαπούτας . . . .
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Παλαιολόγος Στασινόπουλος. Ν
Ἄγγελος Γουζούασης . . . Ν	Νικόλαος Πελαιός . . . . Ν

Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . .
Εὐάγγελος Κανελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . .	Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . .
Νικόλαος Μαθιόπουλος . . . Ν	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . Ν
Νικόλαος Πετράκος . . . Ν	Παπακώνστας Τσαμάλας . . Ν
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . Ν	Νάκος Παπουριᾶς . . . . Ν
Δημήτριος Δημητρακάκης . .	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . Ν
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . .	Παναγ. Καλαμογδάρτης . Ν
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . Ν
Λουκᾶς Στρατος . . . . Ν	Ἀντώνιος Ρικάκης . . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ν	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς. . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . .	Α. Α. Χ. Ἀναργύρου . . .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . Ο	Ν. Β. Γαΐνης . . . . .
Παναγ. Βερβόγλης	Νικόλαος Τσικλητήρας . Ν
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης	Ἰω. Δουλίδης . . . . . Ν
Γεώργιος Μελέας . . . . Ν	Ἰω. Μανιώτης . . . . .
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Λεωνίδας Πρασιακάκης . . Ο
Ἀθανάσιος Καρυδάνος . . Ν	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
. . . . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	Λορέντσος Καμπάνης. . . Ν
Παναγ. Καλαμαριώτης . .	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . Ν
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Παναγιώτης Ψαθᾶς . . . Ν
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . Ν	Ἀντώνιος Λρμιὰς . . . . Ν
Ἰωάννης Προβελέγιος . . .	Γρηγόριος Μανώσος . . . Ν
Ἰωάννης Ταταράκης . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . Ν	Γεώργιος Σπένιας . . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Σπυρ. Βαρότσης . . . . Ν	Γεώργιος Κουβέλης . . . Ν
Α. Παπαδημητριάδης . . Ν	Νικόλαος Πιπίνος . . .
Δημήτριος Κοκοτάκης . . Ν	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Δημ. Χαραλαμπίδης. . . .	Λάζαρος Γιουρδᾶς . . . . Ν
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . Ν	Θεόδωρος Γιάκας . . . . Ν
Παν. Μ. Ἰατρὸς	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἰωάννης Τασσαίος . . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ν
Στέφανος Α. Δούκας	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . .
Ἰωάννης Κατσάκος.	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .

Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . .	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . .
Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	Ἰωάννης Κοντζίας . . . . Ν
Δημήτριος Κριεζώτης . . .	Ἀνδρέας Καλλαργης . . . .

Ἀ ἀγνωσθέν ος δὲ τοῦ ἄρθρου 1, ἠρώτησέ τις, ἐὰν εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγωνται καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου παρατεμφθεῖσαι ὑποθέσεις.

Ἀποφατικῶς δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαντήσαντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 2 κατὰ τὸ νομοσχέδιον

Ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσιλιγκήρην καὶ Π. Σ αποπούλον, συνήθη κατὰ πλειοψηφίαν σχεδὸν ὁμοίαν τῷ προηγηθέντι ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 75 κατὰ 1· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφιτέα ἐντὸς ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας· ἐπ φασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἀπὸ τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμπορικῶν Πατρῶν καὶ Μεσολογγίου ἐφέσεις, ὅσαι εἰσὶν ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, μεταβιβάζονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν.

Ἐὰν τοιαῦται ὑποθέσεις συζητηθῶσιν διατελῶσιν ἤδη ὑπὸ τὴν διάσκεψιν τῶν δικαστῶν, μεταβιβάζονται μόνον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, ἂν δὲν ἀποπερατοῦται δι' αὐτῆς ἡ δίκη.

Ἄρθρον 2.

Μεταβιβάζονται εἰς τὸ ἔντος τῆς περιφερείας τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν συστηθησόμενον κακουργοδικεῖον πρὸς ἐκδίκασιν, ἅπασαι αἱ ποιναὶ ὑποθέσεις αἱ παρατεμφθεῖσαι ἐνώπιον τῶν ἐπὶ τῶν περιφερειῶν τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν κακουργοδικείων, ὧν ἡ ἀνάκρισις διεξήχθη ὑπὸ τῶν ἐν Πάτραις καὶ ἐν Μεσολογγίῳ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ δικαστικῶν συμβουλίων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων περὶ συστάσεως ἀρεοπαγείου καὶ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 1/2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΙΙ'.

τῆς 31 8βρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ναυτικῶν προβιβασμῶν νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Κυριακὸν καὶ Αθ. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, καὶ ἀ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πα ψηφεῖ διὰ ψήφων 75.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ,
ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης . . .	Πλάτης Καταγάς . . . . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	Δημήτριος Νάκος . . . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . .	Φίλων Φιλωνος . . . . . Ν
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Γεώργιος Γεροθανάσης . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης Ν
Λ. Γ. Λαμπρινιδης . . . Ν	Ἀντώνιος Γριβας . . . . .
Ἀνδρέας Ἀκρόπολος . . . Ν	Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης	Π. Στεφάννης . . . . . Ν
Γεώργιος Σκούρος. . . . Ν	Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . Ν
Εὐστάθιος Σίμος	Ἰωάννης Σαφάκας . . . . Ν
Παναγ. Κριεκούκης . . . Ν	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .
Σταύρος Βλάχος . . . . Ν	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . Ν

Σταμάτιος Μήτσας . . .	Ἰωάννης Βλαστόπουλος . . Ν
Ἄγγελος Γουζούασης . . .	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος .
Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν	Λουκᾶς Στέρανος . . . . Ν
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ν
Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν	Κωνσταντῖνος Μανέτας . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . Ν	Θεόδωρος Πετρινός . . . . Ν
Ἐπαμινώνδας Κρεττενίτης. Ν	Παναγ. Βάρδογλης . . . Ν
Στέρανος Στεφανόπουλος . .	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . .
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . .
Σπῦρος Κουτσομίτης . . .	Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν
Γεώργιος Διαμάντης . . .	Δημ. Σακελλαριάδης . . . Ν
Ἀναγνώστης Δημητρίου .	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ν
Σπυρίδων Μαλασπίνης . . .	. . . . .
Γάσ. Δελένδας	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . . Ν
Σπ. Μαρκεζίνης	Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . Ν	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ἠλίας Παπαδαῖος . . .	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . Ν
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . .	Ἰωάννης Προβελέγιος . . .
Πανσγιώτης Μεγαλῆς . . .	Ἰωάννης Ταταράκης . . . Ν
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Μιχαὴλ Δαμηράκης . . . Ν
Θεόδωρος Κυριακὸς . . . Ν	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Ἰωάννης Ζάριος	Σπ. ρ. Βαρότσης . . . . Ν
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης. Ν	Α. Παπαδημητριάδης . . . Ν
Γεώργιος Παπανικολάου . . Ν	Δημήτριος Κοκκοτάκης . . .
Ἰωάννης Μπαλάφας . . . Ν	Δημ. Χαρλαμπίδης . . . Ν
Πέτρος Δελιγιάννης	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . Ν
Δημήτριος Βυκουρας . .	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . .
Κωνστ. Πλακούτας	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . Ν
Παλαιολόγος Σταινόπουλος.	Στέφανος Α. Δούκας . . . .
Νικόλαος Παλαιὸς . . . . Ν	Ἰωάννης Κατσάκος . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . .
Εὐθύμιος Καντελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. .	Χ. Χριστόπουλος . . . .
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος . . . Ν
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ν
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . Ν
Νικόλαος Πετράκος . . . Ν	Παπακώνστας Τσαμάλας . Ν
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν
Δημήτριος Δημητρακάκης . Ν	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . Ν

Παναγ. Καλαμογδάρτης . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . Ν	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .	Γεώργιος Κουβέλης . . . Ν
Ἀν. Α. Χ. Ἀναργύρου . . .	Νικόλαος Πιπίνος . . . .
Νικόλαος Γκίνης	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Νικόλαος Τσικλητήρης . . Ν	Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . Ν
Γεώργιος Μπάστας	Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ν
Ἰωάννης Μανιώτης	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἰωάννης Δουλίδης . . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ν
Λεωνίδας Πρα κακης . . Ν	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . Ν
Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . Ν	Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . . .
Λορέντιος Καμπάνης . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Παναγιώτης Ψάθης . . . Ν	Λ. Μάντσαρης . . . . .
Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ν	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . . Ν
Γρηγόριος Μανάτσας . . . Ν	Ἀνδρέας Καλλέργης . . . .

Ἀναγνωσθέντα δ' ἑπομένως τὰ ἄρθρα **1—21**, μεθ' ἃς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Ἀθ. Μιαστριώτην, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 81, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Δίοπος, ὑποκελευστὴς, κελευστὴς οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ᾖ, τὸν ἀμέσως κατώτερον φέρων βαθμὸν, τοὐλάχιστον ἐπὶ μῆνας ἓξ ἐπὶ πλοίου βασιλικοῦ ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 2.

Πρωτόπλους δόκιμος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ ἀποπερατώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν πολεμικῷ ναυτικῷ σχολείῳ, ἢ ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου ξένου, καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 3.

Δόκιμος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύω χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου βασιλικοῦ πρωτόπλους δόκιμος καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Ἄρθρον 4.

Ὁ δόκιμος διατελεῖ ὑπὸ δοκιμασίαν, καὶ δὲν λογίζεται ἀξιωματικός, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἀποκτήσῃ τὰ πρὸς προβιβασμὸν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν ἐλλείψει δοκίμων τοιούτων ἐπέχουσι τὸν τόπον αὐτῶν ἐν τοῖς ναυτοδικείοις κελευσταί.

Ἄρθρον 5.

Ἀνθυποπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύω χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ δόκιμος ἢ κελευστής, καὶ εἰς ἐξετάσεις ὑποβληθεὶς εὐδοκιμήσῃ.

Τὰ περὶ θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἐξετάσεων τῶν δοκίμων ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐν γένει θέλουσι κανονισθῆ διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος.

Ἄρθρον 6.

Ὑποπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη δύο χρηματίσῃ ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ ἀνθυποπλοίαρχος.

Ἄρθρον 7.

Πλωτάρχης οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ ὑποπλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τέσσαρα, ἐξ ὧν δύο ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 8.

Ἀντιπλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ πλωτάρχης τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τρία, ἐξ ὧν δύο ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 9.

Πλοίαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ ἀντιπλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τρία, ἐξ ὧν δύω ἐπὶ πλοίου Βασιλικοῦ.

Ἄρθρον 10.

Οἱ ἤδη ὑπάρχοντες πλωτάρχαι καὶ ἀντιπλοίαρχοι ἐπιτρέπεται νὰ προβιβασθῶσιν ἕτι βαθμὸν ἕνα, καὶ ἂν δὲν ὑπηρετήσωσι κατὰ θάλασσαν.

Ἄρθρον 11.

Ὑποναύαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ χρηματίσῃ πλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη ἕξ, ὧν τρία βασιλικοῦ πλοίου κυβερνήτης, ἢ πλοίαρχος τοὐλάχιστον ἐπὶ ἔτη τέσσαρα, ἐξ ὧν δύο μοίρας ἡγούμενος.

Ἄρθρον 12.

Ἀντιναύαρχος οὐδεὶς γίνεται, πρὶν ἢ, ὑποναύαρχος ὤν, ναυτικῆς μοίρας ἄρξῃ ἐπὶ τρία ἔτη.

Οἱ ἤδη ὑπάρχοντες ὑποναύαρχοι ἐπιτρέπεται νὰ προβιβασθῶσιν εἰς τοῦ ἀντιναυάρχου τὸν βαθμόν, ἐὰν ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις μοίρας ἄρξωσιν ἐχρηματίσαν.

Ἄρθρον 13.

Οἱ πρωτόπλοι δύνανται συμπληρώσαντες τὸν νενομισμένον χρόνον καὶ κατὰ τὰς ἐξετάσεις εὐδοκιμήσαντες, προβιβάζονται κατ' ἀρχαιότητα.

Ἄρθρον 14.

Ἀπὸ τοῦ δοκίμου μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλωτάρχου, τὰ δύω τρίτα τῶν προβιβασμῶν γίνονται κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δὲ λοιπὸν τρίτον κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πλωτάρχου προβιβάζονται οἱ μὲν ἥμισεις κατ' ἀρχαιότητα, οἱ δὲ λοιποὶ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀντιπλοιάρχου καὶ ἀνωτέρω οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ προβιβάζονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 15.

Ὁ τῆς σιγμαλωσίας χρόνος δίδει δικαίωμα εἰς προβιβασμὸν εἰς ἕνα ὅμως μόνον.

Ἄρθρον 16.

Τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ὄντων ἀξιωματικῶν ὁ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως προβιβασμὸς ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ καὶ ἅμα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου συμπληρωθῇ. Οἱ δὲ κατ' ἀρχαιότητα προβιβαζόμενοι προβιβάζονται καὶ ἐν καιρῷ πολέμου, ὅπως καὶ ἐν εἰρήνῃ.

Ἄρθρον 17.

Οἱ ἐν μάχῃ λαμπρῶς καὶ ὁμολογουμένως διαπρεψάντες ἀξιωματικοὶ ἐπιτρέπεται νὰ προβιβασθῶσι, καὶ ἂν ὑστέρως συμπληρώσωσι τὸν πρὸς προβιβασμὸν αὐτῶν ἀπαιτούμενον χρόνον.

Ἄρθρον 18.

Οὐδεὶς γίνεται προβιβασμός, θέσεως κενῆς ἐν τοῖς ἀριθμοῖς μὴ ὑπαρχούσης, οὐδὲ βαθμὸς ἐτήσιμος χορηγεῖται.

Ἄρθρον 19.

Οἱ προβιβασμοὶ καὶ τὰ δικαιώματα, ἐφ' ὧν στηρίζονται, δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 20.

Ἰδιαίτερος νόμος θέλει κανονίσει τὰ περὶ προβιβασμοῦ τῶν

ἐφέδρων, τῶν ἐπιτάκτων καὶ τῶν πάσης ἄλλης τάξεως ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, τουτέστι τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἰατρῶν καὶ τῶν ναυτηγῶν.

Ἄρθρον 21.

Πᾶσα διάταξις, εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσα, καταργεῖται.»

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας εἰσηγητὴς, ἀ. Ἔγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπιτροπὴ ἐτέθη τοῦ περὶ συνδρομῆς πρὸς τὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν νομοσχεδίου λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ ἔκθεσιν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, ἐθεώρησεν ὅτι διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ καλύψῃ ἡ ῥηθεῖσα ἑταιρία τὰς παρουσιαζομένας χρηματικὰς αὐτῆς ἀνάγκας, ἃς ὡς διατείνεται ὑπέστη ἕνεκα τῶν μεγάλων ὠφελειῶν, ἀπέναντι τῶν μεγάλων δαπανῶν της, εἶναι δέον νὰ ἐπέλθῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς συνδρομὴν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῆς,

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη ὅτι ἡ Κυβέρνησις πράττει καλῶς ὑποστηρίζουσα προσωρινῶς τὴν συντήρησιν τῆς ἑταιρίας, ἀναγωρίζει τὸ μέγα καθῆκον καὶ δικαίωμα ὅπερ ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει καὶ ἔχει τοῦ νὰ ἐπιβλέψῃ ὡς πρὸς τὸ κατάλληλον τῆς διευθύνσεως αὐτῆς τῆς ἑταιρίας.

Καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τὴν συνοδεύουσαν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦδε ἀνεγνώρισε τὸ ὅπερ ἀπέναντι τῆς ἑταιρίας ἔχει δικαίωμα· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ σύμφωνος φρονεῖ ὅτι κωλύεται τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην, ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν καὶ ῥύθμισιν τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς μέρους.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ διεύθυνσις συγκειμένη ἐκ πολλῶν προσώπων δύναται νὰ παρέχῃ ἐνίοτε ἱκανὰ ἐγγύησιν, κατὰ μέγα ὅμως μέρος δὲν ἐπιδοκιμάζεται, καθότον διαιρουμένη ἡ ἐξουσία εἰς πολλὰς χεῖρας, γεννᾷ καὶ περισσοτέρας συμπαθείας πρὸς ἄτομα, τῶν ὁποίων ἡ θεραπεία ἀναποφεύκτως οὐδὲν ἄλλο φέρει ἢ ζημίας.

Ἐκ τούτου εἰς παρομοίας περιστάσεις προτιμότερον θεωρεῖται τοῦ νὰ διευθύνηται αὕτη ἐξ ἑνὸς προσώπου, ἔχοντος καὶ ἐπιτηρητὰς ἢ συμβούλους τῶν ὁποίων ἡ διαχείρησις καθίσταται μᾶλλον ἀσφαλὴς.

Πρὸς περισσοτέραν δὲ τιμὴν καὶ ὑπόληψιν τῆς τε ἑταιρίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι καλὸν νὰ γίνωσι καὶ βιβλία ἐλέγχων, ἐξ ὧν νὰ ἐμφαίνωνται τόσον αἱ δαπάναι ὡς καὶ αἱ εἰσπράξεις αὐτῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ προτάττει νομίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀναχώρισιν δαπανῶν τῆς ἑταιρίας, δύναται νὰ ἐπιφορτίσῃ καὶ τοὺς διαφόρους ὑπαλλήλους της τοῦ νὰ συνδράμωσι τὴν ἑταιρίαν εἰς τὰς ἐργασίας της, διὰ μικροῦ ἐπιμισθίου, ὅπως ἡ ἑταιρία ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ περιττὰς ἐπαχθεῖς καὶ πλουσίας μάλιστα μισθοδοσίας διαφόρων πρακτόρων.

Οὕτω πως μορφουμένης τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἑταιρίας, ἡ ἐπιτροπὴ πιστεύει ἀδιστάκτως ὅτι εἰς τὸ μέλλον ὄχι μόνον δὲν θὰ ὑποπέσῃ εἰς ζημίας, ἀλλὰ μάλιστα θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν εὔκολον θέσιν, καὶ τὰς δαπάνας της ν' ἀπαντᾷ, καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ προσεγγίζῃ καὶ εἰς τὰ ὑπολειπόμενα μέρη, τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ διευκολυνθῇ ἡ συγκοινωνία μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὅθεν μετὰ τὰ ἐκτεθέντα προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.»

Ἀθῆναι, τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἰω. Κοντσιᾶς,	Ἰω. Βαλασσόπουλος,
Γ. Ν. Καλῆς,	Α. Ν. Δανιόπουλος,
	Ἐλ. Καλογερᾶς.»

Ἀκούσας δὲ τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς, ἐζήτησε τὴν ἄμεσον τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ἐπιψήφισιν, εἰπὼν, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένας παρατηρήσεις, ἀποδέχεται αὐτὰς πληρέστατα καὶ διαβεβαιοῖ τὴν Βουλὴν ὅτι θέλει φροντίσει νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς ἑταιρίας εἰς τὸ νὰ λάβωσι δραστήρια μέτρα πρὸς διόρθωσιν τῆς θέσεώς της, καὶ εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ ἑταιρία θέλει σεβασθῇ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἔχει τὴν ἀνάγκην αὐτῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἄλλην τῆς ἐπιτροπῆς παρατήρησιν περὶ τῶν μερῶν εἰς ἃ πρέπει νὰ προσεγγίζωσι τὰ ἀτμόπλοιά της, παρατηρεῖ ὑπὸ ἐπιφύλαξιν ὅτι καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο θέλει συζητήσει μετὰ τῆς ἑταιρίας καὶ φέρει τὴν δέουσαν λύσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἑταιρία ἔχει ἄφευκτον ἀνάγκην διὰ νὰ κάμῃ πληρωμάς τινας ὑποχρεωτικὰς, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀποδεξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν ἄμεσον τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, λαβών τις, τὸν λόγον ἐτέθηκεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι

μελὰς ἢ τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, ὅτε ὑπῆρχε τὴν ἔκθεσιν, ὡς ἔχων νὰ φέρῃ παρατηρήσεις τινὰς, τὰς ὁποίας ἐπροτιμάχθη νὰ ἐκθέσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος. Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφοῦ εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐψηφίσθη ἕτερον τι ὑπὲρ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπετο εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐγγυηθῇ ὑπὲρ αὐτῆς δάνειον 320,000 δραχμῶν, κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν ἐκείνην ἐρρέθησαν πολλὰ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπὶ τὰ κρεῖττω μεταρρυθμίσεως τῆς ἑταιρίας καὶ τῆς δυνατῆς ἐν γένει περιστολῆς τῶν ἐξόδων της. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου δὲν ἐπράκειτο ἢ νὰ δοθῇ μόνον ἡ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἑταιρίας ζητουμένη ἐγγύησις, διὸ παρακαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ περιορισθῇ ἤδη εἰς τοῦτο, καὶ ὅτι κατόπιν θέλει φέρει τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐξόδων τῆς ἑταιρίας, ὅτε δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐξελέγξῃ αὐτοὺς καὶ ἐπιληφθῇ τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους. Ἀλλ' ἐνῷ οὐδὲν τούτων ἐγένετο, ἔρχεται αὖθις ὁ ὑπουργὸς μὲ ἕτερον νομοσχέδιον ζητῶν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας 150 χιλιάδων δραχμῶν συνδρομὴν, ἡ δὲ τῆς ἐπιτροπῆς πλειοψηφία ἀποδεχομένη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ταλαντεύει συνιστῶσα τὴν ἀνάγκην τῆς παραλλήλου ῥυθμίσεως τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους τῆς ἑταιρίας. Ἀλλ' ἐνῷ πρὸ ὀλίγου ἐτέθησαν ὑπὲρ αὐτῆς χιλιάδες, αἵτινες πιθανὸν νὰ συμψηφισθῶσιν ὡς προκαταβολὴ, ἐνῷ σήμερον πάλιν καλούμεθα νὰ τὴν συνδράμωμεν δι' 150 χιλιάδων δραχμῶν, ὁ Κ. ὑπουργὸς οὐδὲ λέξιν μᾶς λέγει ἐὰν ἡ ἑταιρία ἐξεπλήρωσε τουλάχιστον τὰς ὑποχρεώσεις της. Ἡ συμμετοχὴ τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς εἶναι, ὡς γνωστὸν, νὰ ὑπάρχῃ τὴν μεθ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κράτους ὡρισθεῖσαν συγκοινωνίαν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἔσπευσεν ἡ κυβέρνησις εἰς τόσας ὑπὲρ αὐτῆς θυσίας καὶ συνδρομάς. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, καὶ ἐνῷ, κατὰ τὴν σύμβασιν, ὑποχρεοῦται νὰ ὑπῇ διὰ πάντα ἀτμοκινήτων ὡρισμένην μεθ' ὡρισμένων μερῶν συγκοινωνίαν, πλεῖστας μὲν τοιαύτας ἡ ἑταιρία ἐτήρησεν, ἀλλ' ἁπλᾶ καὶ πολλὰς τὰς ὁποίας ὀφείλει ἀπαρεγκλίτως νὰ ἀναλάβῃ. Οὕτω π. χ. διὰ τί νὰ μὴ προσεγγίζῃ εἰς Μονεμβασίαν, τόπον παρέχοντα οὐχὶ μικρὰς ὠφελείας εἰς τὴν ἑταιρίαν καὶ διὰ τὰ ἐμπορεύματά του, καὶ διὰ τὴν πλεῖστα τῶν ἐπιβατῶν καὶ λοιπὰ ἐκ τῆς συγκοινωνίας κέρδη, ἀντὶ δὲ τοῦ λιμένος τούτου νὰ προσεγγίζῃ εἰς τὸν ἔρημον λιμένα τῆς Μονεμβασίας; Διὰ τί νὰ μὴ προσεγγίζῃ εἰς οὐδὲν ἀναλλοίωτος μέρος τῆς Κυπαρισσίας, ἵνα συνεισφέρῃ δαψιλῶς καὶ μετὰ τοσούτου

πρόθυμος εἰς τὰ κοινὰ βάρη; Διὰ τί ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀποκλείεται τῶν ἐκ τῆς συγκοινωνίας κερδῶν; Εἶναι ἄραγε τόπος χολερικῶν καὶ μεταδίδων τὸν θάνατον, ὥστε νὰ μὴ προσεγγίζῃ εἰς οὐδὲν αὐτοῦ μέρος ἵνα λεχθῇ ἁπλῶς ὅτι προσέρχεται καὶ εἰς Κάρυστον; Διὰ τί νὰ προσεγγίζῃ μὲν εἰς τὴν Σκίαθον, οἱ δὲ Σκιαθῖται νὰ πνίγωνται ἐντὸς λίμβων ἵνα μεταβαίνωσιν εἰς Κύμην; Καὶ δύνανται μὲν νὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν συμφέρει τοιαύτη εἰς τὴν ἑταιρίαν προσέγγισις, ἀλλὰ μήπως συμφέρῃ περισσότερον εἰς ἄλλα μέρη ἔργον δὲ ζητεῖ καὶ λαμβάνει τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως διότι ζημιοῦται ἐκ τῆς συγκοινωνίας ἄλλων μερῶν, ἃς ζημιοῦται καὶ ἀπὸ τὴν προσέγγισιν τῆς Καρύστου, καὶ ὄχι αὐτὴ μόνη νὰ ἐξαιρῆται. Εἰς Βουτρινίτσαν προσεγγίζει ἡ ἑταιρία χάριν ἑνὸς ἢ δύο ἀτόμων, εἰς ἄλλα μέρη ἐπίσης δὲν ἔχει πλείονας ὠφελείας διὰ τί νὰ ἐξαιρέσῃ μόνον τὴν Κάρυστον; Ὅστις δήμος ἀποκλείεται τὴν ἐπαρχίαν ταύτην καὶ ὅλοι οἱ δήμοι αὐτῆς ἐπιδεκτικοὶ πάσης προόδου ἠθικῆς τε καὶ ὑλικῆς, εἶναι φυσικὸν ἐμπορικοὶ, ἡ δὲ ἑταιρία ἐγγίζουσα εἰς Λιλιβέρι καὶ Κάρυστον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὠφελείας. Ἀλλ' ἐνῷ οἱ δήμοι οὗτοι ἐπιθυμοῦσιν εἰς τὴν ἑταιρίαν νὰ προσεγγίζῃ εἰς μόνον τὸ Λιλιβέρι ἵνα συγκοινωνῶμεν ἡμεῖς τουλάχιστον μετὰ σοῦ ἡ ἑταιρία χρειάζεται, διότι θέλει κάμει λοξοδρομίαν τῶν ὁρίων! ἀλλὰ μὴ δὲν κάμνῃ τοιαύτας λοξοδρομίας καὶ ὑπὲρ ἄλλων μερῶν εἶναι ἀλλοίων τῆς ἀληθείας, εἰς τόπους ἐγγὺς τῶν λιθινῶν κάμινος, νὰ θέλῃ πλησίον αὐτοῦ διαγράψωσι τὰ ἀτμόπλοια καὶ μόνον εἰς τοὺς λιμένας του νὰ μὴ πλησιάζουν, ὡς ἐὰν ἦτον ἀπόκληρος τῶν τοιούτων καλῶν. Δὲν πρέπει λοιπὸν οὐδὲ τὸ ὑπουργεῖον οὐδ' ἡ Βουλὴ νὰ ἀνεχθῶσι τὸ ἄδικημα τοῦτο καὶ μιᾷ φωνῇ πρέπει νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς ἑταιρίας νὰ προσεγγίζῃ τοῦ λοιποῦ οὐ μόνον εἰς Κάρυστον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Μονεμβασίαν ὑπὲρ ἧς τὰ αὐτὰ προτείνει.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους προέβαλεν εἶναι ὑπέρτατοι, καὶ ὅλοι τοὺς λάβωσι ὑπ' ὄψιν ἵνα πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ μετὰ τῶν ῥηθέντων μερῶν συγκοινωνία· ἐπέρριψεν ἕτερος, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς διαζόμενος νὰ λάβῃ τὸν λόγον, παρατηρεῖ ὅτι οὐ μόνον εὐθεῖς ἀντιλέγει νὰ προσεγγίζῃ καὶ εἰς Κάρυστον ἡ ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρία, ἐὰν δὲν ἔχῃ προσκόμματα ἀνυπέρβλητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐκθέσεως της συνιστᾷ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν συγκοινωνίαν τῆς ἑταιρίας, διὸ περιττὸν ἦτον νὰ μορφῇ ὁ προαγορεύτας τὴν ἐνδειξιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐν γένει δὲ, ἂν δὲν

ληρθῶσιν ἀνάλογα οἰκονομικὰ μέτρα ἵνα ἰσορροπήσουν τὰ ἔσοδα πρὸς τὰς δαπάνας, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποχρεώσωμεν τὴν ἑταιρίαν εἰς νέας γραμμάς, διότι αἱ ζημίαι της θὰ κορυφωθῶσι καὶ τότε ὑποκύπτει ὁλοτελῶς. Διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ γίνωσιν αἱ ἀναγκαῖαι οἰκονομίαι καὶ προαχθῶσι τὰ μέσα τῆς ἑταιρίας ἵνα προσέχηται εἰς ὅλας τὰς παραλειφθείσας γραμμάς. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐξεφράσθη οὕτως οὐχὶ διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὰ λοιπὰ μέρη, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ εἰς ἀποσύνθεσιν ἡ ἑταιρία, διότι ἅμα τὸ φορτίον εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον βαρύ, ἐννοεῖται ὅτι πίπτει ὁ φέρων αὐτό.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύτας, ὅτι οὐδ' ἐλπίζθη ὁ δὲ σκοπὸν εἶχε νὰ μεμφθῇ τὴν ἐκθεσιν, καὶ μόνον διεφώνησε καθ' ὅσον ἡ ἑταιρία ἀντιβαίνει πρὸς τὰς ἐκ τοῦ συμβολαίου ὑποχρεώσεις της. Καὶ ἀληθῶς, ἀφοῦ ἀνέλαβεν ὑποχρεώσεις βαρείας, τί σημαίνει τὸ νὰ διϊσχυρίζηται ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ μέρος αὐτῶν ἕνεκα ἐναντίων ἀνέμων ἢ ἄλλου λόγου; Ἀλλὰ τότε δύναται νὰ προτείνῃ αὖριον ἄλλους λόγους; ἡ ἑταιρία, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἄλλους πάλιν, ὥστε ἀνεπαισθήτως νὰ μὴ δυνηθῇ ὁλοτελῶς τὸ συμβόλαιον. Τὸ κατ' αὐτὸν μάλιστα, νομίζει ὅτι ἡ ἑταιρία εἶχε σωματέρων νὰ ἐκτελέσῃ πιστῶς τὸ συμβόλαιον, καὶ προσεγγίζουσα ἀπανταχοῦ κατὰ τὰς ὑποχρεώσεις της, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς εἴπῃ· « ἐξεπλήρωσα ὅλους τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας καὶ ἐκ τούτου ἐζημιώθην· συνδράμετέ με. » Ἀλλ' οὐχ ἧττον συμφωνεῖ νὰ βοηθηθῇ μέν καὶ ἤδη ἡ ἑταιρία, πλὴν καὶ νὰ τῇ ἐπιδοθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της. Τελευταῖον παύει παρατηρῶν ὅτι ἀφοῦ ὁ ὑπουργὸς, συναισθανόμενος τὸ ἀδίκημα, ὑπεσχέθη νὰ τὸ διορθώσῃ, δὲν ὤφειλεν ὁ προαγορεύσας νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἵνα ἐκφράσῃ ἀντίθετον γνώμην.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέρασεν, ὅτι ἡ συντήρησις τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας εἶναι ἔργον καθαρῶς ἐθνικὸν, καὶ ἐπομένως τὰ ἐξ αὐτῆς πλεονεκτήματα ὡς καὶ ἡ ζημία λογίζονται ἐθνικά. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ κυβέρνησις καὶ πρότερον ἔσπευσεν εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἑταιρίας μὲ σπουδαίαν ἐγγύησιν, καὶ ἤδη σπεύδει μὲ συνδρομὴν ἐπίσης σπουδαίαν. Ἐν γένει δὲ ἡ κατάστασις τῆς ἑταιρίας προκαλεῖ τὴν σύντονον τῆς κυβερνήσεως μέριμναν, καὶ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν πῶς δυνάμεθα νὰ προλάβωμεν τὴν καταστροφήν της. Τὸ κατ' αὐτὸν, νομίζει ὅτι ἡ κυβέρνησις μετὰ τῆς ἑταιρίας πρέπει νὰ λάβῃ ὅλα τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτῆς μέτρα. Καὶ ἂν μὲν τὰ μέτρα ταῦτα ἀπαιτοῦν νὰ καταργηθῶσι

γραμμαί τινες ἐπιζήμιοι, νὰ καταργηθῶσιν ἀφιλάκτως, διότι προτιμότερον εἶναι νὰ λείψουν τινὲς γραμμαὶ παρὰ νὰ στερηθῶμεν τοῦ ὅλου. Ἀλλ' ἂν ἡ κυβέρνησις θεωρῇ ὅτι διὰ τῆς ἑταιρίας πρέπει νὰ ὠφελῶνται ὅλα τὰ μέρη τοῦ κράτους, τότε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποκλείωνται τινὰ τούτων, καὶ ἀφοῦ ἡ κυβέρνησις ἀπαιτεῖ ὁπωσδήποτε νὰ ζημιοῦται 200 ἢ 300 χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος, δὲν εἶναι πλέον δικαιοσύνη νὰ ἀποκλείωνται δύω ἢ τρία μέρη τοῦ κράτους καὶ αὐτὰ μόνα νὰ στερῶνται τῶν ἐκ τῆς συγκοινωνίας καλῶν. Ἄλλως τε, ἐνῷ ἡ ἑταιρία προσεγγίζει εἰς μέρη ἐξ ὧν ζημιοῦται, διὰ τῆς εἰς Μονεμβασίαν προσεγγίσεώς της πᾶν ἄλλο θέλει ὑποστῇ ἢ ζημίαν. Διὰ τί νὰ μὴ πλησιάζῃ καὶ εἰς τὸν λιμένα αὐτῆς; Διὸ ὑποστηρίζει, ὅτι πρέπει νὰ προσεγγίζωνται τοῦ λοιποῦ εἴς τε τὴν Μονεμβασίαν καὶ τὴν Κάρυστον.

Καὶ ἄλλος δὲ προσέθηκεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν, ἐπραξε πᾶν ὅ,τι ἦτον δυνατὸν ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐπιβληθείσας αὐτῇ ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις δὲν ἐπίστησε δεόντως τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ δρομολογίου, οὐδ' αἱ γραμμαὶ τῆς ἑταιρίας ὡρίσθησαν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν μέσων. Τοιουτοτρόπως εἰς τινα μέρη, ἐνῷ ἡμίσεια ὥρα ἤρκει διὰ νὰ φθάνωσιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον οἱ ἐπιβάται, ἡμεῖς ἐπροτιμήσαμεν νὰ φέρωμεν αὐτὸ εἰς τοὺς πόδας των, καὶ εἰς ἄλλα ἐν τούτοις μέρη ἀκούσατε ὅτι οἱ ἄνθρωποι πνίγονται ἐντὸς σαθρῶν λέμβων ποντοπορεύοντες. Ἂν λοιπὸν τὰ μέσα μας ἦναι μικρὰ, ἂς διανείμωμεν αὐτὰ ἀναλόγως, χωρὶς ἀλλαχοῦ μὲν νὰ προσεγγίζῃ ἡ ἑταιρία ἐκ περισσοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀποκλείωνται ὁλοτελῶς δύω ἐπαρχίαι. Διὸ πρέπει νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν ἴσην διανομὴν τῶν ἐκ τῆς ἑταιρίας καλῶν ἵνα μὴ ἀδικῶνται μέρη τινά.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Πρασσακάκην καὶ Ν. Ματθαίου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 72 κατὰ 1 μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀνωτέρω λεχθέντων.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγίας προσωρινῆς συνδρομῆς εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἀτμοπλοίων ἐκ δραχ. 150,000, ναὶ ἢ ὄχι; ῾

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Νικόλαος Χαντσάκης . . .
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης.. . .	Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	Στέφανος Στεφανόπουλος . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου .	. . . . .
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . Ν	Σπῦρος Κουτσομίτης . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς.. . . .	Γεώργιος Διαμάντης. . . .
Α. Γ. Λαμπρυνίδης . . . Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Ἀνδρέας Λασκόπουλος . . . Ν	Σπυρίδων Μαλακάσης . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	Γεώρ. Δεβέδας . . . . .
Γεώργιος Σκυδρος . . . . Ο	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . .
Εὐστάθιος Δίρης	Χαρίλαος Θρυλληπόπουλος . Ν
Παναγῆς Κυριακός . . . . Ν	Ἠλίας Παπαδάκης . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν	Ἀθαν. Ν. Πετριζέλης . . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν	Παναγιώτης Μιχαλέλης . . .
Ἠλίας Καραγιάννης . . . Ν	Γρηγόριος Κορφιατάκης . .
Φίλιππος Φίλιππος . . . . Ν	Θεόδωρος Κυριακός . . . Ν
Δημήτριος Νάκος . . . . Ν	Ἰωάννης Ζάχαρης . . . . .
Γεώργιος Γερουλάνος . . Ν	Κωνσταντίνος Δημητριάδης Ν
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν	Γεώργιος Παπανικολάου . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας.	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . Ν
Ἀθαν. Πετροπουλάκης . . .	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Παν. Σταρόγιαννης . . . Ν	Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . .	Κωνστ. Πλακωτός . . . . Ν
Ἰωάννης Σαράκας . . . . Ν	Παλαιολόγος Σταυρόπουλος Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν	Νικόλαος Παλαιός . . . . Ν
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . Ν	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν
Σταμάτιος Μήτσας	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . . .
Ἄγγελος Γουζούασης . . . Ν	Κύβουλος Κανελλόπουλος . .
Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος..
Νικόλαος Γρανίτσας	. . . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . Ν	Ἐμμανουὴλ Τσούχλος . . .

Νικόλαος Μαθιόπουλος . . . Ν	Μιχαὴλ Παπᾶς . . . . Ν
Νικόλαος Πετράκης . . . Ν	Παπακώνστας Τσαμάλης . Ν
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν
Ἀναστάσιος Ἀνδρουτσόπουλος . Ν	Μιλτιάδης Ἡρίμας . . . . Ν
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . Ν	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης.
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . Ν	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . Ν
Ἀγγελῆς Στέφανος . . . . Ν	Ἀντώνιος Ῥιζάκος . . . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ν	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Ἀνάργυρος Δ. Χ. Ἀναργύρου .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . Ν	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρβογλης . . . Ν	Νικόλαος Τσιακατζῆς . . Ν
Γ. Ν. Ῥαβελιώτης	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης . . .	Ἰωάννης Λουλιάνος . . . . Ν
Γεώργιος Μαΐλης . . . . Ν	Ἰωάννης Μανιάτης . . . .
Ἀμιλ. Σακελλαριάδης . . . Ν	Ἀστυάνης Παπαστεφάνου . . Ν
Ἀθανάσιος Καπριβάνος . . Ν	Γεώργιος Νικήτας . . . . Ν
. . . . .	Ἰωάννης Μπρεγιάς . . . Ν
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . . Ν	Ἀριάντας Καμπάνης . . . Ν
Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν
Παναγιώτης Παπαστεφάνης .	Παναγιώτης Τάβης . . . Ν
Κωνστ. Ἀμπατζόπουλος . . Ν	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ν
Ἰω. Προβελέγγιος	Γρηγόριος Μανούσος . . .
Ἰωάννης Τσαμαδάκης . . . Ν	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος .
Ἰωάννης Δημητράκης . . . Ν	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Ἀμιλ. Δημητρακόπουλος . .	Δημήτριος Βίτσαρης . . .
Σπυρίδων Βασβάτσης . . . Ν	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Λ. Παπαδημητριάδης . . .	Νικόλαος Πιπίνος . . . .
Δημήτριος Κικιτσάκης . . .	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Δημήτριος Καραλαμπίδης . .	Ἀθάνατος Γκιουβέλης . . . Ν
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος .	Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ν
Παν. Μ. Ἰατρός	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἰωάννης Ταστσῆς . . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ν
Στέφανος Α. Δούκας . . .	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . . Ν
Ἰωάννης Κατσάκης	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Σ. Σκαμπαρδῆς . . . . .
Βενιτσάνος Κυβέλος	Λάμπρινος Ἀδάμαρ . . . Ν
. . . . .	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . .
Π. Κανελλόπουλος . . . . Ν	Ἰωάννης Κατζιᾶς . . . . Ν
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ν	Ἀνδρέας Καλλέργης . . . .

Αναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου, εἷς μὲν ἐπρότεινε νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ λέξις *προσωρινή*, καθ' ὅσον ἄλλως ὑποτίθεται ὅτι θέλει δοθῇ καὶ ἄλλη συνδρομὴ εἰς τὸ μέλλον.

Ἀντειπόντος δὲ ἄλλου, ὅτι ἀπ' ἐναντίας ἡ λέξις *προσωρινὴ* σημαίνει ἐντεῦθεν, ὅτι δὲν θέλει ἐπαναληφθῇ τοιαύτη τοῦ λοιποῦ συνδρομή, καὶ ὅτι αὐτὸ τοῦτο λέγει καὶ ἡ ἐπιτροπὴ συνιστῶσα νὰ δοθῇ ἐράπαξ ἤδη ἡ συνδρομὴ μέχρις οὗ ληφθῶσιν ἀνάλογα πρὸς συντήρησιν τῆς ἑταιρίας οἰκονομικὰ μέτρα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 1 ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 2 δι' εἰδικῆς ἀνιστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαίου καὶ Ι. Κοντοσῦν, συνέχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 72 κατὰ 1, ἔχον οὕτω.·

ΟΘΩΝ κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀτμοπλοΐαν ἑταιρίαν προσωρινὴ συνδρομὴ ἐκ δραχμῶν 150.000, ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων, πληρωτέα κατὰ τὰ τέλη τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὴν δαπάνην ταύτην χορηγεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναπληρωτικὴ ἴσου ποσοῦ πίστωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κεφ. Ε'. τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1861.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν ὡρίμων νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ, Οἱ Γραμματεῖς

Α. Κατριβάνος.

Σ. Μαλασπίνης

Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

τῆς 2 Νοεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Λαβὼν ἐν πρώτοις τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ βουλευτὴς Καλαμῶν, ὅτι δυστύχημα μέγα συνέβη εἰς τὴν πατρίδα του, τὰς Καλάμας· πῦρ ἐκραγὲν κατὰ τὴν 26 τοῦ παρελθόντος, ἀπετέφρωσε δέκα μαγαζεῖα, καὶ ἄλλα τόσα κατεστράφησαν ἐκ τοῦ συρρεύσαντος πλήθους καὶ ἐκ τοῦ διαδοθέντος πυρός, ἅπαντα σχεδὸν μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐμπορευμάτων, ὥστε ἡ ζημία ὑπολογίζεται εἰς 500,000 δραχμῶν. Τοσαύτη ζημία ἐν Ἑλλάδι, ὅπου μία ἄμπελος, μία οἰκία ἢ εἷς ἀγρὸς σχηματίζουσι πολλάκις ὁλόκληρον περιουσίαν, εἶναι βεβαίως ἐπαισθητή, ἀλλ' ἡ προκειμένη ζημία ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν τινὰ συνέπειαν, ἐπιβαρύνασα ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν τῶν Καλαμῶν, διότι οἱ ἔμποροι, εἰς οὓς ἐπώλησαν οἱ ἰδιοκτῆται τὰ προϊόντα των, δὲν θέλουν εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ πληρώσωσι τὸ ἀντίτιμον. Τοιαῦτα δυστυχήματα συνέβησαν ἄλλοτε καὶ ἀλλαχοῦ, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἔσπευσε πολυτρόπως νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικουρίαν τῶν παθόντων οὐ μόνον ἐν Θήβαις καὶ Κορίνθῳ, ἀλλὰ καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Χαίρεται διότι εἰσὶ παρόντες δύο ὑπουργοὶ καὶ ἰδίως ὁ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἁρμόδιος, εἰς ὃν παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ ὅπως οὐ μόνον ἡ Κυβέρνησις προέλθῃ εἰς μίαν ἀνάλογον ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐπικουρίαν, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ προκαλέσῃ, ὡς τοῦτο ἔπραξε καὶ ἐν ἄλλαις ὁμοίαις περιστάσεσι, καὶ συνδρομὰς ἐντός τε καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἵνα μὴ μείνωσι καὶ ἄστεγοι ἄνθρωποι πλούσιοι ἕως χθὲς καὶ τοσοῦτον κοινωφελεῖς διὰ τοῦ ἐμπορίου των. Τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐθνῶν δὲν συνίσταται βεβαίως εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων, ἀλλ' εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ γενναῖα αὐτῶν αἰσθήματα, καὶ τοιαῦτα χαρακτηρίζουσι τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἰδίως τὸν ἄρχοντα αὐτοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου κυβερνητικὴ ἐνέργεια θέλει εὑρῇ τὴν ἀπαιτουμένην ὑποδοχήν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ὅτερ ἀφορᾷ τὸ παρὸν, ἡ Κυβέρνησις δίκαιον εἶναι νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτων μεγάλων εἰς τὸ μέλλον δυστυχημάτων, ἀποστέλλουσα καὶ εἰς Καλάμας ἀνάλογον ἀριθμὸν πυροσβεστῶν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐκεῖ ὑπαρχουσῶν ὑδραλιῶν, αἵτινες καὶ ἤδη συνετέλεσαν οὐκ ὀλίγον

εἰς τὴν κατάσβεσιν τοῦ πυρὸς, χάρις εἰς τὸν Καλάμας ὑπερ-
χων ἐμπορικὸν καταστημα τῶν Ε. φίλε καὶ συντοφίας, οἵτι-
νες ἐπιδέξιαντο χρῆσιν αὐτῶν.

Καὶ ἄλλου δὲ ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ
Καλαμῶν, ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ
συμβὰν εἰς Καλάμας δυστύχημα δὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς τὴν
Κυβέρνησιν. Πραγματικῶς πυρκαϊὰ ὁλεθρία ἀπειλήσασα τὴν
ἐμπορικὴν ἀγορὰν, ἡ δ' ἐκ ταύτης ζημία ὑπολογίζεται εἰς
300000 δραχμάς. Ὀφείλει δὲ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἰς τὴν παρί-
στασιν ταύτην καὶ μικρά τις ἀντλία τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς συνε-
τέλεσεν εἰς τὴν κατάσβεσιν τοῦ πυρὸς, καὶ οὐ μόνον οἱ πολῖ-
ται ἅπαντες συνέβαλον εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος
πρῶτος ἔδοσε τὸ καλὸν παράδειγμα, δρομεὺς αὐτοπροσώπως
εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τοὺς
προσερχομένους. Τὸ τοιοῦτον τοῦτο δυστύχημα ἔχει βεβαίως
ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας τῶν Καλαμῶν,
ἀλλ' ὡς εἶχε τὴν τιμὴν νὰ εἴπῃ καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν προϋπολο-
γισμὸν τούτων ἡ φιλανθρωπία συνέρχει μὲν τὸν κάμνον ὅλον, ἀλλ' εἰς
τὴν ἐφαρμογήν της τὰ μέσα μικραίνουσι τῆς φιλανθρωπίας τὸ
μέτρον, καὶ ὡς πάντες γνωρίζετε μία τοιαύτη συνδρομὴ ἐκ μέ-
ρους τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τὰς συνεπείας της, διότι τοιαῦτα
δυστυχήματα ἐλαφύνει καὶ λαμβάνουσι χάριν καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ
διὰ τοῦτο ἂς τῷ συγχωρηθῇ νὰ μὴ ὑποσχεθῇ σήμερον ἐπισή-
μως τὴν πραγματοποίησιν τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Κα-
λαμῶν. Ἐν τούτοις παρατηρεῖ ὅτι ἅμα τῇ ἔγκαιρα γνωστῶν τὸ
ἀληθινὸν τοῦτο περιστατικὸν ἔσπευσε νὰ διατάξῃ τὸν Νομάρχην
νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀνακαλύψῃ μὴ τυχὸν ἔχῃ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀρ-
χήν τινα ἐμπρηστικήν, καὶ συγχρόνως νὰ τῷ δώσῃ ἀκριβεῖς
καὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ δυστυχήματος πληροφορίας, ὅπως ἐπ'
αὐτῶν σκεφθῇ τί δύναται νὰ πράξῃ κυβερνητικῶς, καὶ ἂν τὰ
μέσα της τῇ ἐπιτρέπωσι νὰ βοηθήσῃ εἰς βοήθειαν τῶν παθόντων.
Συμπαρίσταται καθ' ὁλοκληρίαν τὴν λύπην τοῦ βουλευτοῦ Καλα-
μῶν, ἐννοεῖ τὴν σημασίαν τοῦ δυστυχήματος, ἀλλ' εἰς τὴν πρό-
ταξιν τοῦ περὶ ἀποστολῆς εἰς Καλάμας ἀποσπάσματος πυρο-
σβεστῶν, παρατηρεῖ ὅτι ἡ κατάσβεσις τοῦ πυρὸς εἶναι ἔργον τῆς
δημοτικῆς ἀστυνομίας καὶ ἐπομένως ἡ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὸν
δῆμον. Ἡ Κυβέρνησις ἐσύστησεν ἐνταῦθα πρότυπον λόγου πυρο-
σβεστῶν, ἀποσπάσματα τοῦ ὁποίου δύναται ἡ Κυβέρνησις ν'
ἀποστέλλῃ ὅπου ταῦτα ζητηθῶσιν, ἀλλὰ δαπάνη πάντοτε τοῦ
δήμου, μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ δημοσίου, καὶ ἐφαρμόζων καλῶς εἰς-

καὶ ἡ βουλὴ ἀποκόπτῃ περιττὰς δαπάνας νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἓν ἕτε-
τρον, ὅπερ ἀφορᾷ τὰ πολυτιμότερα τοῦ πολίτου συμφέροντα,
τὴν διάσωσιν τῆς περιουσίας του. Ἡ πόλις τῶν Καλαμῶν ὁμο-
λογουμένως οὐ μόνον σήμερον εἶναι μία τῶν ἐμπορικωτέρων πό-
λεων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ μέλλον ἔχει, καὶ καταστάσεις με-
γάλαι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τόπῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ
ἐς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς καὶ εὐδοκίμως προΐσταται ὁ προαγορεύ-
σας, ὀφείλει νὰ προνοήσῃ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας
τοῦ πολίτου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν
τῆς πόλεως Καλαμῶν, τότε δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν συν-
δρομήν της καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κράτους τὴν ἴδιαν καὶ μα-
γαλειτέραν ἴσως ἔχοντα ἀνάγκην αὐτῆς, ὅπερ δυστυχῶς δὲν τῇ
ἐπιτρέπουν τὰ μέσα της. Χωρὶς λοιπὸν ν' ἀποκρούσῃ τὰς πα-
ρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις
ἔπραξε καὶ θέλει πράξει ἐπὶ τοῦ πιεσκευσμένου πᾶν ὅ,τι δυνηθῇ,
ὅ,τι δὲ μόνον σήμερον δύναται νὰ πραγματοθῇ εἶναι ὅτι καὶ
αὐτὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ἐμπίπτει
περιστάσεων.

Οὕτω δὲ τῆς Βουλῆς ἀρκεσθείσης εἰς τὰς βεβαιώσεις τοῦ
ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἔγινεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ
συστάσεως γραφοκομείου νομαρχιῶν ὑπηρεσίας καὶ ἀναγκαστι-
κὴν πλῆξιν ἐπὶ τοὺς ὑφηγηθέντας λιμοστ. Λεβαδείας καὶ Ἀθη-
νῶν Διευθυντήν. ἐξ ἧς συνάγεται, κατὰ τὸ ὑπὸ προτεταγμένον
τῆς ὑπηρεσίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν
παμψηφεὶ διὰ ψήφων 55.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἑνὸς μόνου

τοῦ παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου
περὶ συστάσεως γραφοκομείου, καὶ ἡ ἀρχὴ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηρχάδης . . .	Ἀνδρέας Ἀνδρόπουλος . . .
Ἰωάννης Μεταξᾶς . . .	Ἰωάννης Βλάσσης . . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	Γεώργιος Σκούρτης . . . . Ν
Κυριάκος Π. Ἀθανασίου . .	Εὐστάθιος Σίμος . . . . .
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Πανταζῆς Κυριακὸς . . . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Σταῦρος Βλαχος . . . . . Ν
Α. Γ. Λαμπρινούδης . . . Ν	Ἀθανάσιος Ἰσκος . . . . . Ν

Ἠλίας Καραγιάννης . . .	N	Παλαιολόγος Στασινόπουλος. .	
Φίλων Φίλωνος	N	Νικόλαος Παλαιὸς.	
Δημήτριος Νάκος	N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . .	N
Γεώργιος Γεροθανάσης . .	N	Ἀνδρέας Νοταρᾶς.	
Ἀθανάσιος Μονεστηριώτης	N	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος. . .	
Ἀντώνιος Γρίβας		Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος .	N
Ἀεωνίδας Πετροπουλάκης.	N	. . . . .	
Παναγ. Σταρόγιαννης. . .	N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	
Ἀριστομένης Διδωρίκης . .	N	Νικόλαος Ματθαίου	
Ἰωάννης Σαφάκας	N	Νικόλαος Πετράκος	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . .	N	Ἀναστάσιος Κορριωτάκης .	N
Γεώργιος Ζουμπουλάκης .	N	Δημήτριος Δημητρακάκης .	N
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Βαλασόπουλος . .	N
Ἄγγελος Γουζούασης . . .	N	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος .	N
Γεώργιος Κ. Βελῆς. . . .	N	Λουκᾶς Στέφανος	N
Νικόλαος Γρανίτσας . . .	N	Σπυρίδων Τριχᾶς	N
Γεωργούλας Γιολδάσης . .	N	Κωνσταντῖνος Μα ἔτας . .	
Νικόλαος Χαντσάκης. . . .		Θεόδωρος Πετρινὸς . . .	N
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	N	Παναγ Βάρδογλης . . .	N
Στέφανος Στερανόπουλος.	N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	
. . . . .		Προκόπιος Βυρβίλης	
Σπῦρος Κουτσομίτης . . .	N	Γεώργιος Μαλέας	
Γεώργιος Διαμάντης . . .		ιερομ. Σακελλαριάδης. . .	N
Ἀναγνώστης Δημητρίου. . .		Ἀθανάσιος Κατριδάνος . .	N
Σπυρίδων Μαλασπίνης . .	N	. . . . .	
Γάσ. Δελένδας		Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	N
Σπ. Μαρκιζίνης	N	Παναγ. Καλαμαριώτης . . .	
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος.	N	Παναγιώτης Παπατσώνης . .	
Ἠλίας Παπαδαῖος	N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . .	N
Ἀεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . .	N	Ἰωάννης Προβελέγιος . . .	
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . .		Ἰωάννης Ταταράκης . . .	N
Γρηγόριος Κορριωτάκης . .	N	Μιχαὴλ Δημητράλης	
Θεόδωρος Κυριακός . . .	N	Δημ. Δημητρακόπουλος. . .	
Ἰωάννης Ζάρκος		Σπυρίδων Βιρότσης . . .	N
Κωνς. Δημητριάδης . . .	N	Α. Παπαδημητριάδης. . .	N
Γεώργιος Παπανικολάου. . .		Δημήτριος Κοκοτάκης . .	N
Ἰωάννης Μπαλάφας . . .	N	Δημ. Χαραλαμπίδης . . .	N
Πέτρος Δεληγιάννης. . . .	N	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . .	N
Δημήτριος Βούκουρας . . .	N	Παν. Μ. Ἰατρὸς	
Κωνς. Πλαπούτας . . .	N	Ἰωάννης Τασσαῖος	N

Στέφανος Α. Δούκας . . .		Ἰωάννης Μαρκάκος . . .	N
Ἰωάννης Χατσάκος		Λυρέντσος Καμπάνης . . .	N
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης. .	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	N
Βενετσάνος Κυβέλος . . .	N	Παναγιώτης Ψάθης . . .	N
. . . . .		Ἀντώνιος Ἀρμάος	N
Χ. Χριττόπουλος.	N	Γρηγόριος Μανούσος . . .	N
Π. Κανελλόπουλος . . .	N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .	
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . .	N	Γεώργιος Σπέντσας	
Μιχαὴλ Ποτλῆς	N	Δημήτριος Βότσαρης . . .	
Παπακώνστας Τσαμάλης .	N	Γεώργιος Κουβέλης . . .	N
Νάκος Πανουργιᾶς	N	Νικόλαος Πιπέρος	
Μιλτιάδης Ἱρίμης	N	Κωνστ. Δουζίνας	
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης	N	Λάζαρος Γιουρδὴς	N
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .	N	Θεόδωρος Γκίκας	N
Ἀντώνιος Ῥικάκης	N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . .	N
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς. . .		Πέτρος Χ. Πέτρος	N
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου.		Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . .	
Νικόλαος Γκίνης		Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .	
Νικόλαος Τσικλητήρας .	N	Σ. Σκουμπουρδῆς	
Γεώργιος Μπάστας		Αὐγερινὸς Ἀθέρωρ	
Ἰωάννης Δουλίδης	N	Δημήτριος Γριζώτης . . .	
Ἰωάννης Μανιώτης . . .		Ἀναγνώστης Μάντσαρης . .	
Ἀεωνίδας Πρασακάκης . .	N	Ἰωάννης Κοντσιᾶς	N
Γεώργιος Ναύτης		Ἀνδρέας Καλλάρης	

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἐπρότεινέ τις ἐπὶ τοῦ 3 μεταξὺ τῶν ἀρχῶν, τῶν ὑποχρεουμένων κατὰ τὸ ἄρθρον νὰ ἐπισκέπτωνται τὸ φρενοκομεῖον, νὰ προστεθῇ καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἢ ἀρχιεπίσκοπος.

Ἀπήντησε δὲ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἡ φιλανθρωπία εἶναι παράγγελμα εὐαγγελικόν, ἀνώτερον πάσης νομικῆς διατάξεως, καὶ ἐπομένως θέτοντες ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοιαύτην διάταξιν ἐξασθενοῦμεν τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλος λόγος ἀντιτιθέμενος τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, διότι ὁ ἐπίσκοπος ὀφείλει ν' ἀποτείνηται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διὰ τὴν ψυχὴν ὅλαι αἱ πύλαι εἰσὶν ἀνοικταί, αἱ δὲ ἐν τῷ ἄρθρῳ μνημονευόμεναι ἀρχαὶ καθῆκον ἔχουσι νὰ φροντίζωσι περὶ τοῦ σώματος καὶ ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τοῦ καταστήματος, καθήκοντα ξένα τοῦ ἱερατικοῦ χαρακτῆρος καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρούει τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε μὲν τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ὑποστηριχθεῖσαν καὶ ὑπ' ἄλλου, μὴ ἀναπτάσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναπτάσεως τὸ ἄρθρον 3 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου ἃ παρετήρησεν ὁ αὐτὸς βουλευτὴς Πατρῶν ὅτι θεωρεῖ ὅλως ἀόριστον τὴν φράσιν *πιστοποίησις ἰατροῦ*. Πρὸς βεβαίωσιν τῶν κοινῶν ἀσθενειῶν ἀπαιτεῖται πιστοποίησις δύο ἰατρῶν, ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ σπουδαίου κλάσματος, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον ν' ἀντικατασταθῇ ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φράσις διὰ τῆς *πιστοποιήσεως δύο τοὐλάχιστον ἰατρῶν*, πρὸς ἀποφυγὴν ἀτοπημάτων, ἅτινα ἐκ πείρας γνωρίζομεν ὅτι λαμβάνουσι χώραν εἰς περιστάσεις ὁμοίας, καὶ ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν πᾶν μέτρον ἐγγράφεται τὴν ἀποφυγὴν ἀτοπημάτων τοιούτων.

Ἀντείπεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, διότι θεωρεῖ δύσκολον τὸ νὰ δώσῃ ὁ ἰατρὸς ψευδῆ πιστοποίησιν, χαρακτηρίζουσαν ὡς φρενοβλαβῆ ἄνθρωπον ὑγιῆ. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν εἶναι καὶ εὔκολος ἡ εὕρεσις δύο ἰατρῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, καὶ ἐπομένως ἀφ' οὗ καὶ ἄλλα Κράτη ἀρκοῦνται εἰς τὴν πιστοποίησιν τοῦ ἑνὸς ἰατροῦ, δὲν βλέπει τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον νὰ ζητήσωμεν ἡμεῖς δύο, ἐνῷ μάλιστα ὑπάρχει καὶ ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος, ὅστις θέλει ἐξετάσει τὴν κατάστασιν τοῦ εἰσαγομένου, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ τόσα ἄλλα προφυλακτικὰ μέτρα, ἅτινα διασκεδάζουσι τὸν φόβον τοῦ προαγορεύσαντος.

Προσθέντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι κατὰ τὴν ποινικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν ἐπὶ τῆς ἐφαλμαστικῆς δικαιοσύνης ἀρκεῖ ἡ πιστοποίησις ἑνὸς ἰατροῦ, ἀφ' ἧς πολλάκις ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ πολλῶν ἀτόμων, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν βλέπει τὸν λόγον, δι' ὃν νὰ ζητήσωμεν τὴν συνδρομὴν δύο ἰατρῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα πολλαχοῦ ἀπουσιάζει καὶ ἀδύνατον τοῦτο διὰ τὴν ἔλλειψιν ἰατρῶν· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε καὶ αὐτὴν καὶ ὑπ' ἄλλου ὑποστηριχθεῖσαν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν μὴ ἀναπτάσα.

Ἀκολούθως ἐπρότεινεν ὁ αὐτὸς βουλευτὴς μεταξὺ τῶν λέξεων *μετὰ τοῦ αἰτοῦντος* ἐν τῷ ἄρθρ. 2 νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις *τοῦ φρενοβλαβοῦς ἢ*, καὶ ἀντὶ τῶν λέξεων *τοῦ φρενοβλαβοῦς* νὰ τεθῇ κατὰ συνέπειαν ἡ λέξις *αὐτοῦ*, διὰ νὰ ἐννοῆται ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ὑπάγονται ἐξαίρεσιν καὶ οἱ συγγενεῖς ὅντες τοῦ φρενοβλαβοῦς ἰατροί.

Παραδεχθεὶς δὲ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀνωτέρω μεταβολὴν ἐπρό-

τεινε τὴν ἀπάλειψιν τῆς λέξεως ἐξωτερικοῦ, διὰ ᾧ ἐνοεῖται ὅτι καὶ ἐσωτερικὸν διαβατήριον εἶναι ἐπίσης δεκτόν.

Παρετήρησε μετὰ ταῦτα ὁ βουλευτὴς Πατρῶν, ὅτι κατὰ τὸν ποιν. νόμον αἱ πιστοποιοῦσαι ψευδῆ γεγονότα δημοτικαὶ ἀρχαὶ τιμωροῦνται μὲ εἰρκτήν. Νομίζει ἐπομένως ὅτι πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ τεθῇ ποινικαί τινες διατάξεις κατὰ τῶν ἰατρῶν, οἵτινες ἐκδίδουσι ψευδῆ πιστοποιητικά.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι τὴν πρότασιν ταύτην δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ νομοσχεδίου, τὸ περιέχον τὰς ποινικὰς διατάξεις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναπτάσεως τὸ ἄρθρον 4 μετὰ τῶν ἀνωτέρω μεταβολῶν, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 4.

Οὐδεὶς φρενοβλαβὴς δύναται ὁ διαλύτης φρενοκομείου νὰ παραδεχθῇ ἐν τῷ καταστήματι κατ' οἶκον ἰδιωτῶν, ἐὰν δὲν παραδοθῇ εἰς αὐτὸν τ' ἀκόλουθα ἔγγραφα.

1) Αἴτησις γραπτὴ πρὸς παραδοχήν, δηλοῦσα τὸ ὄνομα, τὸ ἐπάγγελμα τὴν ἰδιαίτερον καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τε αἰτοῦντος καὶ τοῦ ἀρρώστου, καὶ πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας μεταξὺ τοῦ αἰτοῦντος καὶ τοῦ πάσχοντος, ἢ τοιαύτης μὴ ὑπαρχούσης, τὸ εἶδος τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων.

Ἡ αἴτησις αὕτη δέον εἶναι ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος, καὶ ἂν οὗτος εἶναι ἀγράμματος, θέλει παραδίδεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀνυπογράφως εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον. Ὁ δημοτικὸν ὅστις θέλει συντάσσει περὶ τούτου ἔκθεσιν.

Ὅταν αἴτησις πρὸς παραδοχὴν δίδηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ φρενοκομείου, οὗτος ὀφείλει ἀπ' εὐθείας του νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ αἰτοῦντος.

Ἐὰν ἡ αἴτησις γένῃ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἀπηγορευμένου, ὁ κύριος ὀφείλει νὰ συνάψῃ ἀπόσπασμα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως.

2) Πιστοποίησις ἰατροῦ, δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ ἀρρώστου, συνταγμένη τῆς λεπτομερείας τῆς νόσου αὐτοῦ, καὶ βεβαιοῦσα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ διαμονὴ ἐν φρενοκομείῳ καὶ ν' ἀποκλεισθῇ ἐν αὐτῷ.

Αἱ πιστοποιήσεις αὗται εἶναι ἀπαράδεκτοι ἐὰν παρέλθωσιν εἴκοσιν ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως μέχρι τῆς παραδόσεως των εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ φρενοκομείου, καὶ ἐὰν ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἰατρῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ἢ συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ ἐκ

καθεστώς μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, μετὰ τοῦ φρενοβλαβοῦς ἢ τοῦ αἰτοῦντος τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ἢ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἰατρῶν.

3) Διαβατήριον ἢ πᾶν ἄλλο ἔγγραφον χρήσιμον εἰς βεβαίωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ ἀρρώστου.

Πάντα τ' ἀνωτέρω ἔγγραφα θέλουσι σημειοῦσθαι λεπτομερῶς παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ φρενοκομείου ἐν εἰσιτηρίῳ δελτίῳ. Τοῦτο δὲ καὶ ἔκθεσις τοῦ ἰατροῦ τοῦ φρενοκομείου δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ εἰσελθόντος ἀρρώστου, θέλουσι πέμπεσθαι παρὰ τοῦ διευθυντοῦ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἀρρώστου πρὸς τὸν Νομάρχην.»

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τῶν ἄρθρων 5, 6, 7 καὶ 8 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 ὅτι ἀντὶ τῆς λέξεως *νομίσει* θὰ ἦτο καταλληλοτέραν τὴν λέξιν *βεβαιώσει* διὰ νὰ φαίνηται ὅτι φέρει καὶ μίαν εὐθύνην ὁ ἰατρός. Ἐκτὸς δὲ τούτου νομίζει ὅτι πρέπει νὰ συνταχθῇ ἄλλως πως τὸ ἄρθρον διὰ νὰ φαίνηται ὅτι ἡ διάταξις τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ προτελευταίου παραγράφου ἀφορᾷ ὅλας τὰς ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐδαφίοις περιστάσεις, καὶ οὐχὶ μόνον τὴν τοῦ ἰδίου παραγράφου περὶ τοῦ ἀνήλικος ἢ ἀπηγορευμένου, ὡς δύναται νὰ ὑποτεθῇ οὕτω τοῦ ἄρθρου συντεταγμένου.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται νὰ ἐπιτρέψῃ ὁ ἰατρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ φρενοβλαβοῦς, πάσχοντος εἰσέτι, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι εὔκολον νὰ βεβαιώσῃ ὁ ἰατρός, ἐὰν ἡ κατάστασις αὐτοῦ εἶναι ἢ ὄχι ἐπικίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀρκοῦσαν τὴν λέξιν *νομίσει*.

Ἀπαντῶν δὲ καὶ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν ἄλλην τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος παρατήρησιν, παρετήρησεν ὅτι ἡ φαινομένη ἀσάφεια δύναται νὰ διορθωθῇ, ἐὰν χωρίσωμεν τὸ δεύτερον μέρος τοῦ προτελευταίου ἐδαφίου ἀπὸ τῶν λέξεων *ἐὰν εἶς ἰατρὸς κτλ.* τὸ ὁποῖον ν' ἀπαρτίσῃ ἴδιον ἐδάφιον, ὥστε νὰ φαίνηται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ οὐ μόνον τὸν ἀνήλικον ἢ ἀπηγορευμένον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐδαφίοις μνημονευομένους.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 9 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀπαρτίσαντος ἴδιον ἐδάφιον τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ προτελευταίου ἐδαφίου ἀπὸ τῶν λέξεων *ἐὰν εἷς κτλ.*

Παρετήρησέ τις ἐπομένως ὅτι τὰ ἄρθρα 8 καὶ 9 προβλέπουσι τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ἐξέρχεται ὁ ἀσθενὴς αἰτήσει τοῦ ἰατροῦ ἢ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τί θὰ γίνῃ ὅταν ὁ πάσχων

ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ φρενοκομείου ἔξοδόν του; Προτείνει λοιπὸν νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα ἓν ἄρθρον, δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ δύνανται νὰ ζητήσῃ καὶ αὐτὸς ἀπ' εὐθείας τὴν ἔξοδόν του, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν μιᾶς τινος ἐπιτροπῆς.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι εἰς δύο περιστάσεις δύναται νὰ ἐξέλθῃ ὁ πάσχων καὶ ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἡ περίστασις, καθ' ἣν ἰαθῇ, καὶ τότε ἀριθμὸς εἶναι ὁ ἰατρός, ὅστις προτείνει τὴν ἔξοδόν του· δευτέρα δὲ ἡ περίστασις, καθ' ἣν, καὶ τοι πάσχοντος τοῦ φρενοβλαβοῦς, ζητεῖται ἡ ἔξοδός του ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, εἴτε διὰ νὰ ἀποσταλῇ εἰς ἄλλο μέρος πρὸς ἴασίν του, εἴτε διὰ νὰ νοσηλευθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Οὐδέποτε ὅμως πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν ἴδιον νὰ ζητῇ τὴν ἔξοδόν του, διότι οὕτω πάντες θέλουν ζητεῖ νὰ ἐξέλθωσιν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἔχομεν καὶ τὰ ἄρθρα 11 καὶ 22, καθ' ἃ καὶ ὁ νομάρχης αὐτοδικαίως καὶ τὸ πρωτοδικεῖον, αἰτήσει τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ κρατουμένου ἐν τῷ φρενοκομείῳ, δύνανται νὰ διατάξωσι τὴν ἔξοδόν του, καὶ ἐπομένως θεωρεῖ ὅλως περιττὴν τὴν ζητουμένην προσθήκην.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ἀγνοεῖ πῶς τὸ φρενοκομεῖον ἐθεωρήθη ἀπ' ἀρχῆς ὡς δισκωτήριον. Τὸ φρενοκομεῖον εἶναι ἁπλῶς νοσοκομεῖον, ἐν ᾧ εἰσάγονται οἱ πάσχοντες τὰς φρένας καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ ἐπομένως ὅταν θεωρήσωμεν τὸ φρενοκομεῖον ὡς νοσοκομεῖον, τότε πίπτουσιν ὅλοι οἱ ἐκτεθέντες φόβοι, διότι ἄπειροι διατάξεις κωλύουσι τὴν ἄνευ λόγου ἐν τῷ φρενοκομείῳ κράτησιν τοῦ πάσχοντος, ἐν ᾧ ἄλλως ὑπάρχουσι πολλοὶ φρενοβλαβεῖς, οἵτινες ἔχουσι μακρὰ διαλείμματα ἐγερτούνης, καὶ οἵτινες δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἔξοδόν των, καὶ νὰ ἐπιτύχωσιν αὐτὴν καὶ οὕτω νὰ πλημμυρήσῃ ἡ κοινωνία φρενοβλαβῶν. Ἐνταῦθα δὲ ἐκθέσας ὁ ὑπουργὸς ἓν παράδειγμα φρενοβλαβοῦς τινος νεανίου, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον ὑγιοῦς καὶ καλῶς ἔχοντος, ἐσωμπέρανεν, ὅτι διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν προτεθεῖσαν τοῦ προτεθέντος ἄρθρου.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε μὲν τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν, παρεδέχθη δὲ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 10, 11 καὶ 12 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου 13, παρετήρησέ τις ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον χορηγεῖ τὸ δικαίωμα εἴς τε τὸν διευθυντὴν τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας, τοὺς νομάρχας καὶ ἐπάρχους νὰ διατάττωσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν

τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ, καὶ ἄνευ ἰατρικῆς πιστοποιήσεως, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ἄτοπον καὶ διὰ τοῦτο προτείνει, ὥστε αἱ διαταγαὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀρχῶν νὰ μόνον νὰ ἦναι ἠτιολογημέναι, ἀλλὰ νὰ στηρίζωνται καὶ εἰς πιστοποίησιν ἰατρῶν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι αἱ ἀρχαὶ δὲν δίκαιον δὲν θέλουν ἐκδίδει τοιαύτας διαταγὰς ἄνευ ἰατρικῆς πιστοποιήσεως, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀντικείμενον τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐκδοθησομένου διατάγματος καὶ τῶν ὁδηγιῶν, ἄλλως τε ἡ ἀρχὴ θέλει ἀναφέρει τὸ περιστατικὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον θέλει ἐξετάσει καὶ φέρει τὴν ἀνήκουσαν διόρθωσιν, ἐὰν ἀτόπημά τι ἔλαβε χώραν.

Παρετήρησέ τις, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἔχοντες πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των, ἔχουσι δίκαιον νὰ πιστεύωσι περὶ τῆς εἰλικρινοῦς τοῦ νόμου ἐκτελέσεως. Δυστυχῶς ὅμως ἔχομεν παραδείγματα ὅτι αἱ ἀρχαὶ ὑπὸ πολλοῦ πολλάκις ὑρωώμεναι ζήλου ὑπέπεσαν εἰς ἀτοπήματα, πέμπεται εἰς τὰς φυλακὰς ἀνθρώπους ἀπ δειχθέντας ἀκολούθως ἀδώους. Ὁ δὲ λόγος τοῦ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ διορθώσῃ τὰ τυχὸν συμβησόμενα ἀτοπήματα, δὲν εἶναι ἰσχυρὸς, διότι τοῦτο διορθόνει, ἀλλὰ δὲν προλαμβάνει τὸ κακὸν, ὅπερ ἐνδέχεται πολλάκις νὰ ἔχῃ σοβαρὰς συνεπείας.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἔχει, κατὰ τὸν νόμον, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συλλαμβάνῃ καὶ κρατῇ πάντα τὸν δυνάμενον νὰ φέρῃ βλάβην εἰς ὀλίγον, καὶ δὲν πρόκειται νὰ κανονίσωμεν τοῦτο σήμερον. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐπαναλαμβάνεται μόνον τὸ τοιοῦτον δικαίωμα τῆς ἀστυνομίας, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναπτύξωμεν τοὺς λόγους, δι' οὓς δύναται ἡ ἀστυνομία νὰ συλλαμβάνῃ καὶ κρατῇ τοὺς ἐπικινδύνους φρενοβλαβεῖς. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων ἔχει τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἡ ἀστυνομία, καὶ ὅταν ἡ πυρκαϊὰ ἢ πλημμύρα ἐπισυμβῇ, δύναται ἐντὸς τοῦ νόμου νὰ κρημνίσῃ τὰς ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν, καθ' ὅσον τὸ ζητεῖ ἡ κοινὴ σωτηρία. Ὅταν λοιπὸν ἡ ἀστυνομία ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ συλλαμβάνειν τὸν ἐπικίνδυνον φρενολήπτην, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ ἐνταῦθα πιστοποιητικὸν ἰατροῦ, ἀφοῦ μάλιστα ἐκ σοῦ ζητήσῃ καὶ λάθῃ αὐτὸ, ὁ φρενοβλαβὴς δύναται ἐν τῷ μεταξὺ νὰ κακοποιήσῃ πολλούς. Ἄλλως τε τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου οὐχ ἧττον ὁρίζει τὰ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοιούτων πιστοποιητικῶν, καὶ ἐνῷ, ὡς ἀνεγνώρισεν ὁ Ἐντιμος Βουλευτὴς,

δύναται ἡ ἀστυνομία νὰ συλλαμβάνῃ κατὰ τὸν νόμον τὸν κινδυνώδη φρενοβλαβῆ, νὰ τὸν δεσμεύῃ καὶ δι' ἁμάξης καλῶς κεκλεισμένης νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τὸ κατάστημα, ἐπέρχονται τότε ἀμέσως ὑπὲρ αὐτοῦ αἱ ἐγγύσεις τοῦ νόμου, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐπίβλεψις τῶν τε οἰκείων καὶ τῶν ἀρχῶν. Δὲν εἶναι λοιπὸν εὔλογος ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄρθρου δυσπιστία, καὶ ὁσάκις δυσπιστεῖ τις, πρέπει νὰ ἔχῃ τοὐλάχιστον παραδείγματα. Ἀλλ' οὐδέποτε ἠκούσθη παράπονον ὅτι ἡ ἀστυνομία συνέλαβέ τινα ὡς φρενοβλαβῆ καὶ τὸν κατέκλεισεν ἄνευ λόγου εἰς μοναστήριον, καὶ τοῦτο διότι ἀμέσως ἐπέρχεται ἡ ἐξέλεγξις ὅτι ὁ συλληφθεὶς δὲν ἠσθένει. Ἡ ὑπὲρ τῶν φρενοβλαβῶν ἐπομένως πρόνοια εἶναι ὅλως ὑπερβολική, καθ' ὅσον προστατεύουν αὐτοὺς ἡ ἐπίβλεψις τῶν συγγενῶν, ἡ κοινωνία αὐτὴ καὶ τόσαι διατάξεις τοῦ ἀνὰ χεῖρας νόμου.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι συζητοῦμεν ἐν νομοσχεδίῳ, τοῦ ὁποίου βάσις εἶναι ἡ φιλανθρωπία, καὶ εὐεργετικώτερον αὐτοῦ ἔργον δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ. Θέλομεν ἐμμείνει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νὰ θεραπεύωνται οἱ δυστυχεῖς φρενολήπται ἐντὸς εἰδικοῦ καταστήματος; Ναὶ βεβαίως, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ φοβούμεθα μήπως δι' οἱουσδήποτε λόγους συμβῇ νὰ συλληφθῶσι καὶ κρατῶνται εἴποτε καὶ πρόσωπα ὑγιῆ. Καὶ θέλουσι μὲν ἀπολυθῇ μέχρι τέλους, ἀλλὰ τὸ νὰ συλληφθῇ τις, νὰ περιφθῇ εἰς τὸ φρενοκομεῖον καὶ συνεπείᾳ ἀποκλαγῆς ἐγγράφων νὰ ἀπαλλαγῇ ἀκολούθως, ὅλα ταῦτα εἶναι αὐθαίρετος σύλληψις, ἥτις δὲν πρέπει νὰ γίνεται. Ἡ ἀστυνομία ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα νὰ συλλαμβάνῃ τὸν κινδυνώδη φρενοβλαβῆ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὸν κρατήσῃ πλέον τῶν **24** ὡρῶν, καὶ τοῦτο ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Πῶς ζητεῖται νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἓν ἄλλο δικαίωμα, νὰ συλλαμβάνῃ τὸν πολίτην, νὰ τὸν ῥίπτῃ δέσμιον ἐν κλειστῇ ἁμάξῃ, νὰ τὸν ἀπάγῃ εἰς Αἴγιναν καὶ κρατῇ ἐντὸς τοῦ φρενοκομείου, καὶ ἔπειτα, ἀποδεικνυομένης τῆς ὑγείας του, νὰ ἀπαλλάσσηται. Διὰ τί νὰ ὑποστῇ ὅλα ταῦτα; διὰ τί νὰ μὴ ζητῶνται πρότερον μία ἀπόφανσις ἰατρῶν; ἢ θέλετε νὰ ἀναδείξητε τοὺς ἀστυνόμους καὶ ἐγκρατεῖς τῆς ἰατρικῆς;

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ τὸ μὲν πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου δὲν πρέπει ν' ἀλλοιωθῇ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ αἱ λέξεις: *πρέπει νὰ ἦναι ἠτιολογημέναι* νὰ μεταβληθῶσιν εἰς *πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς ἰατρικὴν πιστοποίησιν, νὰ ἦναι ἠτιολογημέναι κτλ.*

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 13 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 13.

«Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς δικαστικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁ διευθυντὴς αὐτῆς, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ νομάρχαι καὶ οἱ ἔπαρχοι διατάττουσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τοιούτων, ὅταν ἡ φρενοβλάβεια αὐτῶν δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν, ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν.

Αἱ διαταγαὶ τῶν μνησθεισῶν ἀρχῶν πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς ἰατρικὴν πιστοποίησιν, νὰ ὦσι ἠτιολογημέναι καὶ νὰ περιέχωσι τοὺς λόγους, οἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ φρενοκομείῳ· αὗται δὲ καὶ αἱ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 15, 16, 17 καὶ 19 ἐκδιδόμεναι ἐγγράφονται ἐν βιβλίῳ ὁμοίῳ μετὰ τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7, τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος εἰσαγωγῆς τῶν ἀῤῥώστων.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Κατριβάνος,
Σ. Μαλαπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'.

τῆς 3 Νοεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐν πρώτοις ἐγένετο ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσικλητήραν καὶ Γρ. Μανοῦσον, ἔσχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν, ὡς ἀκολούθως·

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1861.

Τμῆμα Α'.

Δ. Χαραλαμπίδης,
Ν. Πιπῖνος,
Π. Καλαμογδάρτης,
Ἰω. Βαλατόπουλος,
Γ. Ῥεβελιώτης,
Δ. Νάκος,
Ἠλ. Καραγιάννης,
Δ. Βότσαρης,
Δ. Κριεζώτης,
Π. Στασινόπουλος,
Ν. Πετράκος,
Γ. Παπανικολάου,
Κων. Λιμπερόπουλος,
Κ. Ζαρτιφόπουλος,
Ἰω. Κοντιάς,
Π. Χ. Πέτρου,
Γ. Γερουλανάτης,
Π. Μηλιαλῆς,
Λ. Λαμπρουλῆς,
Σωτ. Σκουμπουρδῆς.

Τμῆμα Β'.

Παν. Σταφάγγανος,
Γ. Κ. Ῥαλλῆς,
Ἰω. Μανιώτης,
Ἀθ. Κατριβάνος,
Στ. Δούκας,
Ἰω. Σαγρέδος,
Ἰω. Κατσάκος,
Στ. Μήτσης,
Λ. Ν. Πετιμεζᾶς,
Ἰω. Μαλάφτσης,
Χ. Τσαλαμίδας,
Παν. Καλαμαρῆτης,
Π. Παπατσώνης,
Ἀντ. Γρίβας,
Ἐμ. Μελετόπουλος,
Κ. Δημητρῖδης,
Κ. Μανέτας,
Δ. Δημητρακάκης,
Ι. Ἀντωνόπουλος,
Σ. Μαρκεζίνης.

Τμῆμα Γ'.

Ἀντ. Ἀρμάος,
Γεώργ. Σπέντζας,
Δημ. Βούρος,
Κ. Δουζίνας,
Γ. Ν. Καΐρης,
Π. Ψάθης,
Γ. Γιολδάσης,
Ἀθαν. Ἴσκος,
Α. Δανόπουλος,
Α. Κορφιωτάκης,
Δ. Δημητρακόπουλος,
Γ. Ναούτης,
Ἐμ. Τσιῶλος,
Ν. Μαθιόπουλος,
Μ. Πετλῆς,
Χ. Χριστόπουλος,
Γ. Μπάστας,
Λ. Πρασσακάκης,
Σπ. Τρίγας,
Γρηγ. Κορφιωτάκης.

Τμῆμα Δ'.

Ἰω. Ζάρκος,
Ἀν. Ῥικάκης,
Π. Βερβέλης,
Α. Πετροπουλάκης,
Θ. Ν. Γκίκας,
Παπ. Τσαμάλας,
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος,
Σ. Μαλαπίνης,
Σπ. Κουτσομίτης,
Ι. Βλάσσης,
Ν. Παλαιός,
Π. Κανελλόπουλος,
Αὐγ. Ἀβέρωφ,
Χ. Θεοχαρόπουλος,
Α. Παπαδημητριάδης,
Ἀ. Μάντσης,
Ν. Σωτηρόπουλος,
Ἰω. Προβελέγγιος,
Γεώ. Δελένδας.

Τμῆμα Ε'.

Π. Διλιγιάννης,
Π. Κυριακός,
Γ. Διαμάντης,
Ἰω. Σωτηριάδης,
Ν. Γουλανδρῆς,
Α. Α. Χ. Ἀναργύρου,
Δ. Κοκοτάκης,
Ἀ. Στεφάνου,
Σπ. Βαρότσης,
Ἰω. Μαραγκός,
Ν. Ἀθανασίου,
Γρ. Μανοῦσος,
Λάζαρος Γιωρδῆς,
Β. Κυβέλος,
Γ. Ζουμπουλάκης,
Θ. Κυριακός,
Γ. Μακρομιχάλης,
Εὐαγ. Κονταγιάννης,
Ι. Μεσηνέζης.

Τμῆμα Ϛ'.

Αθ. Μαυρογιώτης,
Γ. Κουβέλης,
Λ. Καμπάνης,
Γ. Σκουρός,
Ἰω. Τασσόπουλος,
Φ. Φίλωνος,
Ε. Α. Σῆμος,
Στ. Βλάχος,
Στ. Ἀλεξάνδρου,
Αναγ. Δημητρίου,
Μ. Δαμηλάκης,
Ν. Τσικλητήρας,
Εὐαγ. Βαλασσῆς,
Ἰω. Σαφάκας,
Μ. Πρίμας,
Α. Βενιζέλος,
Γεώργιος Μαλέας,
Θ. Πετρινός,
Σ. Στεφανόπουλος.

Τμῆμα Ζ'.

Δ. Σακελλαριάδης,
Ἑλ. Καλογερᾶς,
Ἰω. Δουΐδης,
Ν. Γρηΐτσας,
Ν. Πανουριᾶς,
Π. Μ. Ἰατρός,
Ν. Παπαλιξόπουλος,
Κ. Πλαπούτας,
Π. Βάρδογλης,
Ν. Χαντσάκης,
Ν. Γαΐνης,
Ἐπ. Κρεστενίτης,
Ε. Κανελλόπουλος,
Ἀ. Καλλάφης,
Ἠλίας Παπαδαῖος,
Ἀρ. Λεδωρίκης.
Ἄγγελος Γουζούνας,
Π. Οἰκονόμου,
Ἰω. Ταταράκης.

Ἐγένετο δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἡ κλήρωσις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου, ἥτις ἔλαχεν εἰς τὸ ἀ. τμῆμα.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φρενοκομείων νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 14—17, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ 18 ἄρθρου, εἰς μὲν ἐπρότεινεν ἡ ἐν αὐτῷ λέξις *ἀπογαιζει* νὰ μεταβληθῇ εἰς *διατάττει τὴν ἔξοδόν του*, καθ' ὅσον ἄλλως ἀπόκειται εἰς τὸν νομάρχην νὰ ἀποφασίζῃ ἢ ὄχι τὴν ἔξοδον τοῦ ὅ.τος εἰς κατάστασιν νὰ ἐξέλθῃ.

Τοῦ δὲ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ συναινοῦντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν· ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 18.

«Ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι, τῷ μεταξὺ τῶν γινομένων, κατὰ τὸ ἄρθρον 15, ἐκθέσεων, ὁ ἰατρὸς δηλώσῃ ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 βιβλίῳ, ὅτι φρενοβλαβής τις δύναται νὰ ἐξέλθῃ, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 ὁριζομένῃ ποινῇ, ν' ἀναφέρῃ ἀμέσως εἰς τὸν Νομάρχην, ὅστις διατάττει τὴν ἔξοδόν του ἄνευ ἀναβολῆς.»

Ἀναγνωσθέντα δ' ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 19 καὶ 20.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 21 ἄρθρου παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον διαιρεῖται καθ' ὅλην καὶ κεφάλαια, ἐν δὲ τῷ Β'. κεφαλαίῳ ὑπάρχουσι τὰ περὶ τοποθετήσεως τῶν φρενοβλαβῶν, τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦτο ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐκουσίαν καὶ ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν, τὸ 21 ἄρθρον πρέπει νὰ ἐπιγραφῇ *Γ'. κεφάλαιον, Γενικαὶ διατάξεις* καθ' ὅσον τὸ ἄρθρον τοῦτο μέχρι τοῦ 23, συμπεριλαμβανομένου, πραγματεύεται περὶ ἐκουσίας καὶ ἀναγκαστικῆς συνάμα τοποθετήσεως.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μὲ τὴν ἀνωτέρω προταθεῖσαν ἐπιγραφήν· ἔχει δ' ὡς ἕπεται·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. *Γενικαὶ διατάξεις.*

Ἄρθρον 21.

« Ἀπαγορεύεται ἡ τοποθέτησις καὶ διατήρησις φρενοβλαβῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις, τοῖς δι' ἄλλας νόσους καθιστημένοις· οἱ δὲ παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην προϊστάμενοι τῶν νοσοκομείων καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 31.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 22 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι εἰ μὴ τὰ δύο πρῶτα ἐδάφια τοῦ ἄρθρου ὁρίζουσιν, ὅτι πᾶς συγγενὴς ἢ φίλος ἢ ὁ ἐπίτροπος τοῦ κρατουμένου ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι διὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἐπίσης καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς, τὸ γ'. ἐδάφιον λέγει ἀπ' ἐναντίας, ὅτι ὡς πρὸς τὸν δικαστικῶς ἀπαγορευμένον τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει μόνος ὁ κάτοχος, αὐτὸς δηλονότι ἐκεῖνος, ὅστις πολλάκις εὑρίσκει τὸ συμφέρον του εἰς τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ κράτησιν τοῦ ἀπαγορευμένου. Διὸ προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ γ'. ἐδάφιον, διατομένου τοῦ δικαιώματος τῆς αἰτήσεως εἰς τε τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους καὶ τοὺς εἰσαγγελεῖς.

Ἀντέτεινε ἄλλος, ὅτι κατὰ τινα εἰδικὴν διάταξιν τῆς ποινικῆς δικονομίας, οἱ νοσοῦντες πάσχοντες τίθενται εἰς ἀπαγόρευσιν εἴτε διὰ τοῦ εἰσαγγελέως, εἴτε δυνάμει αἰτήσεως τῶν φίλων καὶ συγγενῶν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γίνεται ταχτικὴ διάκρισις, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον πεισθῇ, διατάττει τὴν ἀπαγόρευσιν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ διάταξις τοῦ γ'. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου εἶναι ἀνάπτυξις οὐσιώδης τῆς ἀπαγορεύσεως. Ἀλλ' ὁ νόμος προνοῶν ὁρίζει, ὅτι αἱ περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεις ἀναιρέσεται ὑπὸ παντὸς συγγενοῦς ἢ φίλου, καὶ ὁ διατελῶν ἐν ἀπαγορεύσει ἀπολύεται ὡς ὑγιὴς ἀπαλλαττόμενος καὶ τῆς κηδεμονίας, ὥστε ὁ φίλος τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι εὔλογος.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρότεινας, ὅτι καὶ ὁ φρενοβλαβὴς εἰσέρχεται εἰς τὸ κατάστημα αἰτήσει ἰδιώτου ἢ καὶ ἀρχῆς, εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιστάσεις δυνάμει πιστοποιητικοῦ ἰατρῶν. Ἡ διάταξις ὅμως τῆς ποινικῆς δικονομίας λέγει, ὅτι τίθεται ὁ πολίτης εἰς ἀπαγόρευσιν καὶ ἕνεκα βλακείας ἢ ἀσωτίας. Πρέπει λοιπὸν νὰ παραπέμψωμεν καὶ τὸν βλάκα εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ἢ νὰ κηρυχθῇ ὁ ἄσωτος δι' ἑνὸς πιστοποιητικοῦ ὡς φρενοβλαβής; Δὲν δύναται νὰ ᾖναι τοιοῦτον τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου, καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν τροπολογίαν του.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ

τοὺς ἀσώτους, κατὰ τὸν προσεχῶς ἐκδοθησόμενον νέον νόμον, δὲν ὑπόκεινται οὗτοι εἰς ἀπαγόρευσιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ ζητήματος παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχουσι δύω εἴδων φρενοβλαβεῖς ὡς πρὸς τὴν πολιτικήν των κατάστασιν. Καὶ διὰ τοὺς μὲν τούτων ζητοῦν τὴν πρόσοιαν τοῦ δικαστηρίου οἱ συγγενεῖς αὐτῶν, οὗτοι δὲ εἶναι οἱ ἀπαγορευόμενοι, οἵτινες λαμβάνουσιν ἐπιτρόπους, καθήκον ἔχοντας νὰ ἐπιβλέπωσι καὶ περιποιοῦνται αὐτούς. Ἂν δὲ ἐπίτροπός τις τύχῃ κακός, οἱ συγγενεῖς ζητοῦν τὴν ἀντικατάστασιν του· ἢ ἂν ἰάθῃ ὁ ἀσθενής, δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως εἴτε αὐτοὶ, εἴτε οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι του. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλοι φρενοβλαβεῖς, δι' οὓς δὲν ἐζητήθη ἡ ἀπαγόρευσις, ἢ διότι ἡ πάθησίς των ἐθεωρήθη παροδική, εἴτε διότι τοιαύτη αἰτιολογία ἔχει καὶ τι προσβλητικόν, ἢ τελευταῖον διότι οἱ πάσχοντες δὲν ἔχουν περιουσίαν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου συναντῶμεν κατάστημα, ἐν ᾧ νὰ θεραπεύωνται οἱ εἰς τοιαύτην λυπηρὰν νόσον περιπίπτοντες, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐν αὐτῷ εἰσαγωγήν του, διὸ καὶ ἐν Γαλλίᾳ εἶπον, ὅτι δύνανται νὰ εἰσαχθῶσι καὶ οἱ μὴ δικαστικῶς ἀπαγορευμένοι. Ὅταν ὅμως ὁ πάσχων ἔχῃ ἐπίτροπον, αὐτὸς ὁ ἐπίτροπος μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν ἔξοδόν του διὰ τοῦ δικαστηρίου. Ἂν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἐπίτροπος εἶναι κακῆς πίστεως, τότε δύναται ἢ ν' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἐπιτροπεία, ἢ νὰ παύσῃ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσώπου. Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ ἐδαφίου ἔχει καλῶς, καὶ ἂν μεταβάλωμεν αὐτὴν, θέλομεν περιπέσει εἰς σπουδαίους νομοθετικοὺς σολοικισμούς. Διὸ ἀρκεῖται νὰ προτείνῃ μόνον ἵνα ἡ ἐν τῷ γ'. ἐδαφίῳ λέξις *κηδεμὼν* μεταβληθῇ εἰς *ἐπίτροπος*, καθ' ὅσον οὕτω μνημονεύεται ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἐπιτροπείας.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι, καθ' ὅσον ἐρωτισθῇ ἐκ τῆς συζητήσεως, συνομολογεῖ ὅτι, ὡς εἶναι συντεταγμένον τὸ ἄρθρον, ἔχουσι δίκην οἱ φόβοι τοῦ τροποποιοῦντος τὸ γ'. ἐδάφιον βουλευτοῦ, καθ' ὅσον τὸ ἐδάφιον τοῦτο εἶναι προφανὴς ἐξαίρεσις τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου ὁριζομένων. Καὶ συμφωνεῖ μὲν καὶ αὐτὸς ὅτι ἂν πρόκειται νὰ ἐξέλθῃ ὁ πάσχων δι' ἀνάγκην τινὰ τῆς περιουσίας του, μόνος ὁ ἐπίτροπος πρέπει νὰ ζητήσῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ· ἂν ὅμως διότι ἐθεραπεύθη, διὰ τί νὰ μὴ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς αἰτήσεως καὶ ἄλλοι; διὰ τί νὰ ἀποκλεισθῶσιν οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι τοῦ ἰαθέντος καὶ ὁ εἰσαγγελεύς; Ἂν δὲ συμβῇ τῷ ὄντι νὰ ἦναι κακῆς πίστεως ὁ ἐπίτροπος, ποία θέλει εἶσθαι ἡ θέσις τοῦ ἐπιτροπευομένου; Διὸ ὑποστηρίζει καὶ αὐτὸς

τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ὡς ἀναγκαίαν καὶ χρήσιμον.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἂν ὑπάρχουν ἰσχυροὶ λόγοι τοῦ νὰ ἐξέλθῃ τις τοῦ φρενοκομείου, δὲν πρέπει τῷ ὄντι νὰ περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς αἰτήσεως εἰς μόνον τὸν ἐπίτροπον, καθ' ὅσον μάλιστα, ἐωσοῦ ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον ἢ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ κακοῦ ἐπιτρόπου ἢ τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως, δύναται νὰ διέλθῃ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς νὰ χειροτερεύσῃ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ὁ ἐπίτροπος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ εἰσάγῃ τὸν πάσχοντα εἰς τὸ φρενοκομεῖον, καὶ ἂν ἦναι κακῆς πίστεως, δύναται νὰ τὸν διατηρῇ ἐν τῷ οἴκῳ του καὶ νὰ μὴν τὸν ὑποβάλῃ εἰς θεραπείαν, ὥστε ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς νὰ μὴ βελτιοῦται. Τὸ νὰ τὸν εἰσαγάγῃ λοιπὸν ἐν δημοσίῳ φρενοκομείῳ, ὅπου καὶ ἐπιστημονικὴ θεραπεία καὶ πᾶσα περιθάλψις, σημαίνει ὅτι ὁ ἐπίτροπος ὁρμᾶται ἐξ ἀγαθῶν διαθέσεων, καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ἔχει ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐπιτροπευομένου, οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ἦναι κακὸς, λέγουσιν, ὁ ἐπίτροπος. Τότε ὅμως τὸν κρατεῖ, ὡς εἶπεν, εἰς τὴν εἰκίαν του, ἐνῷ ἄλλως δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὁ κρατούμενος ὅμα τῇ αἰτήσει τοῦ συγγενοῦς, διότι θέλουν προηγηθῇ ὅλαι αἱ ἀπαιτούμεναι δικαστικαὶ ἐξετάσεις. Ἂν δὲ ζητηθῇ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ κακοῦ ἐπιτρόπου, πάλιν θὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸ δικαστήριον, καὶ τὸ αὐτὸ δικάστημα χρόνου ἀπαιτεῖ ἑκατέρα τῶν διαδικασιῶν τούτων, ὥστε ἡ ἀνεξόλη τοῦ χρόνου θέλει ἐπέλθῃ οὐχ ἧττον καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ αὐτὴν ὁ κρατούμενος, ὡς ὑπέλαβεν ὁ προαγορεύτας. Ἐν γένει δὲ τὸ ἄρθρον ὑποθέτει ἐνταῦθα τὸν ἐπίτροπον ὡς ἐξασκοῦντα καλῶς τὰ δικαιώματά του, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει προβλέπει ὁ ἀστυκὸς νόμος.

Ἐπὶ τούτοις, μὴ ἐπιμένοντος τοῦ βουλευτοῦ εἰς τὴν τροπολογίαν του, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον μὲ μόνην τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως *κηδεμὼν* εἰς *ἐπίτροπος*, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 23 δι' εἰδικῆς ἑκάτερον ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 24 ἄρθρου, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπρότεινε νὰ γίνῃ 24 ἄρθρον τὸ 27, νὰ τεθῇ δ' ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἐπιγραφὴ « κεφάλ. Δ'. διοίκησις τοῦ φρενοκομείου καὶ πόροι πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. »

Ἄλλος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι ὁ διὰ τοῦ μεταβαλλομένου ἄρθρου μισθὸς τοῦ διευθύνοντος ἰατροῦ εἶναι ἀνεπαρκὴς, καὶ μάλιστα ἐν Αἰγίνῃ, ὅπου τὸ ὑγιεινὸν τοῦ κλίματος δὲν θέλει τῷ παρέχει ἄλλην πελατείαν. Ἂν θέλωμεν λοιπὸν νὰ θέσωμεν ἰατρὸν ἐπάξιον τοῦ σκοποῦ τοῦ καταστήματος καὶ εἰς μόνον τὸ ἔργον του ἀσχολούμενον, πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὸν μισθόν του ἀπὸ 300 εἰς 400 δραχμάς. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ μισθὸς τοῦ δευτέρου ἰατροῦ εἶναι δυσανάλογος, διότι ἀφοῦ δίδωμεν εἰς τὸν οἰκονόμον τοῦ καταστήματος 200 δραχμάς, ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ δίδωμεν εἰς τὸν ἐπιστήμονα 150· διὸ προτείνει νὰ αὐξηθῇ ὁ μισθὸς αὐτοῦ εἰς 250 δραχμάς.

Συναινούντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς προπολογίας ἁπάσας, ἔχον ὡς ἑρεξῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Διοίκησις τοῦ φρενοκομείου καὶ πόροι πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 24.

« Πρὸς διοίκησιν τοῦ καταστήματος, νοσηλείαν τε καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἐν αὐτῷ ἀσθενῶν ὁρίζονται.

α.) Εἷς διευθυντὴς, ὅστις θέλει εἶσθαι ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχμῶν 400.

β'.) Εἷς δεύτερος ἰατρὸς, ἐὰν καὶ ὅταν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη τοιούτου, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχμῶν 250.

γ'.) Εἷς οἰκονόμος, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχ. 200.

δ'.) Εἷς ἱερεύς, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 80.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, πλὴν τοῦ ἱερέως, κατοικοῦσιν ἐν τῷ καταστήματι ἄνευ πληρωμῆς· χορηγεῖται δ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐν τῷ καταστήματι ὑλικοῦ καὶ ὁ νυκτερινὸς φωτισμὸς καὶ ἡ κατὰ τὸν χειμῶνα θέρμανσις. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 28, 29, 30, 25 καὶ 26, γενόμενα, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ 25, 26, 27, 28, 29 καὶ 30, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 31 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι ἐνῷ δι' αὐτοῦ προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται πᾶσα τῶν ἐν τῷ νόμῳ διατάξεων παράβασις, περὶ μόνης δὲν προνοεῖται τῆς ἐν γνώσει κακῆς πιστοποιήσεως τοῦ ἰατροῦ, βεβαιοῦντος ψευδῆ γεγονότα. Καὶ ἡ μὲν ἐξακρίβωσις τῆι *ἐν γνώσει* πιστοποιήσεως εἶναι ἔργον δικαστικῆς ἐρεύνης, ἀλλ' οὐχ ἧττον πρέπει νὰ τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ

καὶ μία τις κατὰ τῶν τοιούτων ἰατρῶν ποινή. Διὸ προτείνει τὴν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἀ. ἑβδομίου ἐπομένην προσθήκην.

« Ὁ δὲ ἐκδίδων ἐν γνώσει ψευδῆ τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 4, 13 καὶ 14 πιστοποίησιν ἰατρὸς τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου. »

Εἰπόντος δὲ ἄλλου, ὅτι πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις *ἐν γνώσει*, διότι τότε τὰ δικαστήρια θὰ δυσκολεύωνται νὰ τιμωρῶσι τὸν ἐκδόντα ψευδῆ πιστοποίησιν ἰατρὸν, καθ' ὅσον ἡ γνῶσις εἶναι δύσκολον νὰ ἀνακαλυφθῇ καὶ μάλιστα εἰς ἐπιστημονικὰς πράξεις· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ νοσολογία τῶν τοιούτου εἴδους νοσημάτων εἶναι ἀκανόνιστος ἔτι. Μάλιστα δὲ οἱ ἐκ μονομανίας πάσχοντες δύνανται νὰ ἔχωσιν ὅλας τὰς διανοητικὰς δυνάμεις σώας, καὶ εἰς ἓν καὶ μόνον νὰ πάσχωσι. Διὸ δὲν δύνανται οἱ ἰατροὶ νὰ ἀποδείξωσι μαθηματικῶς τὰς τοιαύτας παθήσεις, καὶ πρέπει νὰ ἐλλείψωσιν αἱ λέξεις *ἐν γνώσει*, διότι δεσμεύεται ἡ ἐπιστήμη, καὶ δύναται μᾶλλον νὰ πιστοποιῆται ἡ ἀσθένεια ὑπὸ δύο ἢ τριῶν ἰατρῶν.

Ἀπήντησεν ὁ προτείνας, ὅτι ἐπειδὴ μάλιστα ἀποδίδομεν πᾶσαν ὑπόληψιν εἰς τοὺς ἰατροὺς, ἀναθέτομεν εἰς αὐτοὺς τόσην ἐξουσίαν, ὅσην οὐδ' εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐμπιστευώμεθα αὐτοὺς, πρέπει νὰ ἐξασφαλίσωμεν καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπέναντι τῶν ἐνδεχομένων ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν. Ἀφοῦ δὲ ὁ νόμος τιμωρεῖ πάντα ὑπάλληλον ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης βαθμίδος μέχρι τῆς ἀνωτάτης δι' ἔκδοσιν ψευδῶν πιστοποιήσεων, ἀφοῦ ὁ δήμαρχος, μόνον διότι ψευδῶς πιστοποιεῖ ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι δημότης ἐν τῷ δήμῳ αὐτοῦ, τιμωρεῖται ὡς κακουργήσας, διὰ τί νὰ μὴ προνοήσωμεν καὶ ἐνταῦθα περὶ τῶν ἰατρῶν; εἶναι δίκαιον νὰ τοὺς ἀφήσωμεν τὸ σπάδιον τοῦ πιστοποιεῖν ψευδῶς τὴν διανοητικὴν βλάβην τοῦ ἄλλου; Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑποβάλωμεν καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν ποινὴν τοῦ 255 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου. Καὶ δὲν εἶναι μὲν εὔκολον νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ ἐν γνώσει ψευδὴς πιστοποίησις, ἀλλ' ἡμεῖς ἀρκούμεθα νομοθετοῦντες, εἰς δὲ τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν ἀπόκειται ἡ τοῦ πράγματος ἐξακρίβωσις. Ὅταν δὲ εἷς ἀδελφὸς π. χ. διὰ συμφέροντα κληρονομικὰ συννοηθῇ μὲ ἰατρὸν καὶ δυνάμει μιᾶς ψευδοῦς πιστοποιήσεώς του ῥίψῃ τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ἀκολούθως δὲ φανῇ διὰ τῶν πραγμάτων ὅτι ὁ κρατηθεὶς οὐδόλως ἔπασχεν, εἶναι δίκαιον νὰ μὴ τιμωρηθῇ ὁ ἰατρὸς διὰ μίαν τόσον σπουδαίαν πρᾶξιν; Διὸ ἐπιμένει νὰ ὑποβληθῶσι καὶ οἱ ἰατροὶ εἰς τὴν μνησθεῖσαν ποινήν.

ἀφ' Ἑπαναλαβόντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἀντιτείνει ποσῶς κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ πῶς θέλει ὑποβάλλει τὴν γνῶσιν εἰς βάσανον καὶ τιμωρίσει τὴν διάνοιαν, εἰς τὴν ἰατρικὴν μάλιστα, ὅτις εἶναι τοσοῦτον ἀόριστος· καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐπρότεινε νὰ ὑπογράφηται μᾶλλον ἡ πιστοποίησις ὑπὸ δύω ἢ τριῶν ἰατρῶν· ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ὁ ποινικὸς νόμος εἶναι καλὸν νὰ μὴ ἐκτείνηται πέραν τῶν ὁρίων του. Καὶ πρῶτον, εἶναι σπανιώτατον νὰ δελεασθῇ ἐπὶ τοσοῦτον ὁ ἰατρός, ὥστε νὰ ἐκδώσῃ τοιαύτην ψευδῆ πιστοποίησιν, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἀποδειχθῇ ἐντὸς μικροῦ χρόνου καὶ τότε ὁ κίνδυνος αὐτοῦ εἶναι μέγας. Ἀλλ' ἐὰν συμβῇ ποτε τοιοῦτόν τι, καὶ πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐξαίρεσιν ὡς κανόνα, ὁ ἰατρὸς τιμωρεῖται τότε, ὡς συνεργὸς εἰς βαθμὸν αὐτουργοῦ, ἴσα πρὸς τὸν διαφθείραντα αὐτὸν ἐκ συμφέροντος μὲ ὀκτὼ μὲν ἐτῶν εἱρκτὴν τὸ ὀλιγώτερον, ἂν ἡ κράτησις διήρκεσε πλέον τοῦ μηνός, μὲ ὀκτὼ δὲ ἐτῶν τὸ πολὺ ἂν διήρκεσεν ὀλιγώτερον· ὥστε βλέπετε ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένη ποινὴ εἶναι βαρεῖα καὶ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἄλλης. Ἂν ὅμως θέσωμεν ἐνταῦθα νέαν ποινικὴν διάταξιν, ἐννοοῦμεν τότε ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴν ἐγνώριζεν ὁ ἰατρὸς ὅτι κακῶς ἀπεράνθη, καὶ οἱ ἰατροὶ θέλουν ἀπέχει πάσης τοιαύτης ἐργασίας. Διὸ πρέπει νὰ τοὺς παραπέμψωμεν εἰς τὸν κοινὸν ποινικὸν νόμον καὶ τὴν τιμήν των.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο, αἰτήσει δέκα, ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσικλητήραν καὶ Α. Λαμπρυνίδην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν διὰ ψήφων **56** κατὰ **24**, ἀριθέντος ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

« Παρεδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ο	Γεώργιος Ν. Καΐρης	Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης		Νικόλαος Γουλανδρῆς	
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ο	Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Ο
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου		Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ο

Ἰωάννης Βλασσής		Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ο
Γεώργιος Σκοῦρος		Γεώργιος Παπανικολάου	
Εὐστάθιος Σῖμος		Ἰωάννης Μπαλάρας	Ο
Παναγῆς Κυριακός	Ν	Πέτρος Δελιγιάννης	
Σταῦρος Βλάχος	Ν	Δημήτριος Βούκουρας	Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Ν	Κων. Πλαπούτας	Ν
Ἠλίας Καραγιάννης	Ο	Παλαιολόγος Στασινόπουλος	Ν
Φίλων Φίλωνος	Ο	Νικόλαος Παλαιὸς	Ο
Δημήτριος Νάκος	Ο	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	Ν
Γεώργιος Γεροθανάσης	Ο	Ἀνδρέας Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	Ο	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	
Ἀντώνιος Γριβᾶς	Ο	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	Ο
Λεωνίδας Πετροπουλάκης	Ν		
Παν. Σταφόγιαννης	Ο	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Ἀριστομένης Λιδωρίκης	Ο	Νικόλαος Ματθαίου	
Ἰωάννης Σαφάκας	Ο	Νικόλαος Πετράκος	Ο
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	Ο	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	
Γεώργιος Ζουμπουλάκης		Δημήτριος Δημητρακάκης	Ν
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Βαλασόπουλος	Ο
Ἄγγελος Γουζιώτης		Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν
Γεώργιος Βελῆς	Ο	Λουκᾶς Στέφανος	Ο
Νικόλαος Γρανίτσας	Ο	Σπυρίδων Τριχᾶς	Ν
Γεωργούλας Γιολδάσης	Ο	Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Νικόλαος Χαντζάκης		Θεόδωρος Πετρινὸς	Ν
Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης	Ν	Παναγ. Βάρδογλης	Ο
Στέφανος Στεφανόπουλος	Ο	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	
		Προκόπιος Βιρβίλης	
Σπῦρος Κουτσομίτης	Ν	Γεώργιος Μαλέας	Ο
Γεώργιος Διαμάντης		Δ. Σακελλαριάδης	Ο
Ἀναγνώστης Δημητρίου		Ἀθανάσιος Κατριβάνος	
Σπυρίδων Μαλασπίνης	Ο	Παναγ. Τσιμπουράκης	
Γάσ. Δελένδας		Νικόλαος Σωτηρόπουλος	Ν
Σπ. Μαρκεζίνης	Ο	Παναγ. Καλαμαριώτης	
Χαρίλαος Θειοχαρόπουλος	Ο	Παναγιώτης Παπατσώνης	
Ἠλίας Παπαθαΐς		Κωνστ. Δημπερόπουλος	Ο
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς	Ο	Ἰω. Προβελέγγιος	
Παναγιώτης Μεγαλλῆς		Ἰω. Ταταράκης	Ν
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ο	Μιχαὴλ Δημηράλης	
Θεόδωρος Κυριακός	Ν	Δημ. Δημητρακόπουλος	Ν
Ἰωάννης Ζάρκος		Σπυρ. Βαρότσης	Ο

Α. Παπαδημητριάδης. . . .	Ἰωάννης Μανιώτης. . . . .
Δημήτριος Κοκοτάκης . . Ο	Λεωνίδας Πρασσακάκης. . .
Δημ. Χαραλαμπίδης . . . Ο	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . Ν	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . .
Παν. Μ. Ἰατρὸς	Λορέντσος Καμπάνης . . . Ο
Ἰωάννης Ταρσαΐος . . . Ο	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ο
Στέφανος Α. Δούκας	Παναγιώτης Ψάθης . . . . Ο
Ἰωάννης Κατσάκος	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ο
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . .	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . Ν
Βενετσάνος Κυβέλος . . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
. . . . .	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Χ. Χριστόπουλος . . . . Ο	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Π. Κανελλόπουλος	Γεώργιος Κουβέλης . . . Ν
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ο	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . .
Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . Ο	Κωνσταντῖνος Δουζίνας . . .
Παπακώνστας Τσαμάλας . .	Λάζαρος Γιουρδὴς . . . . Ο
Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ο	Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ο
Μιλτιάδης Πρίμας . . . . Ο	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ο
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης. Ο	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . .	Εὐαγγέλης Βαλτατσός . . . Ο
Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς. . . .	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
Ἀν. Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . .	Λύγερις Ἀβέρωφ . . . . Ο
Νικόλαος Γκίνης	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ν	Δ. Μάντσαρης . . . . .
Γεώργιος Μπάστας	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . . Ο
Ἰωάννης Δουλίδης . . . . Ο	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσικλητήραν καὶ Α. Λαμπρυνίδην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Α'. Σύστασις καὶ προορισμὸς τοῦ Φρενοκομείου.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ καθιερῶῃ καὶ συντηρῇ δημοσίᾳ δαπάνῃ ἓν ἢ πλειότερα, ἀναλόγως τῶν ὑπαρχουσῶν ἀναγκῶν, φρενοκομεῖα πρὸς συντήρησιν καὶ θεραπείαν φρενοβλαβῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ φρενοκομεῖα ταῦτα τίθενται ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ἀρμόδιος Νομάρχης, εἴτε ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, εἴτε ὁ παρὰ τοῦ Νομάρχου, ἢ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, διοριζόμενος πρὸς τοῦτο, ὁ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τῶν πρωτοδίκων, ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης, ὡς καὶ ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου, ὀφείλουσι νὰ ἐπισκέπτωνται ἐν ἀπροσδιορίστῳ ἑκαστος χρόνῳ τὰ Φρενοκομεῖα, οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν ἀναγκαίως, ὁ δὲ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν πρωτοδικῶν κατὰ πᾶσαν ἑξαμηνίαν τοὐλάχιστον. Οἱ δήμαρχοι τῶν ἄλλων δήμων ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπισκέπτωνται ὡσαύτως τὰ Φρενοκομεῖα, ὅταν εὑρίσκωνται ἐν αὐτοῖς συνοδευόμενοι τῶν πάσχοντες.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις των οἱ μνησθέντες ὑπάλληλοι καὶ οἱ δήμαρχοι θέλουσιν ἐξετάζει ἂν ὑπάρχωσι παράπονα καὶ θέλουσι ζητεῖ καὶ λαμβάνει πάσας τὰς πληροφορίας, ὅσαι τείνουσιν ἵνα κατασταθῶσι γνωστὴν τὴν κατάστασιν τῶν ἐν τῷ καταστήματι νοσηλευομένων.

Β'. Περὶ τοποθετήσεως τῶν φρενοβλαβῶν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ.

Α'. Περὶ τῶν κατ' αἴτησιν τοποθετήσεων.

Ἄρθρον 4.

Οὐδένα φρενοβλαβῆ δύναται ὁ διευθυντὴς φρενοκομείου νὰ παραδεχθῇ ἐν τῷ καταστήματι κατ' αἴτησιν ἰδιωτῶν, ἐὰν δὲν παραδοθῶσιν εἰς αὐτὸν τ' ἀκόλουθα ἔγγραφα.

1) Αἴτησις γραπτὴ πρὸς παραδοχήν, δηλοῦσα τὸ ὄνομα, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τε αἰτοῦντος καὶ τοῦ ἀρρώστου, καὶ προσέτι τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας μεταξὺ τοῦ αἰτοῦντος καὶ τοῦ πάσχοντος, ἢ τοιαύτης μὴ ὑπαρχούσης, τὸ εἶδος τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων.

Ἡ αἴτησις αὕτη δέλει εἶσθαι ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦν.

τος, καὶ ἂν οὗτος ἦναι ἀγράμματος, θέλει παραδίδεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀνυπόγραφος εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ ἀστυνόμον, ὅστις θέλει συντάσσει περὶ τούτου ἔκθεσιν.

Ὅταν αἴτησις πρὸς παραδοχὴν δίδηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ φρενοκομείου, οὗτος ὀφείλει, ὑπ' εὐθύνην του νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ αἰτοῦντος.

Ἐὰν ἡ αἴτησις γενῇ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἀπηρτισμένου ὁ αἰτῶν ὀφείλει νὰ συνάψῃ ἀπόσπασμα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως.

2) Πιστοποίησις ἰατρικὴ δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ ἀρρώστου, περιγράφουσα τὰς λεπτομερείας τῆς νόσου αὐτοῦ, καὶ βεβαιοῦσα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ θεραπευθῇ ἐν φρενοκομείῳ καὶ ν' ἀποκλεισθῇ ἐν αὐτῷ.

Αἱ πιστοποιήσεις αὗται εἶναι ἀπαραδεκτοι, ἐὰν παρέλθωσιν εἴκοσιν ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως μέχρι τῆς παραδόσεως των εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ φρενοκομείου καὶ ἐὰν ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἰατρῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ, ἢ συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ ἐκ κηδεστίας μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, μετὰ τοῦ φρεναβλαβοῦς, ἢ τοῦ αἰτοῦντος τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ἢ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἰατρῶν.

3) Διαβατήριον ἢ πᾶν ἄλλο ἔγγραφον χρήσιμον εἰς βεβαίωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ ἀρρώστου.

Πάντα τ' ἀνωτέρω ἔγγραφα θέλουσι σημειοῦσθαι λεπτομερῶς παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ φρενοκομείου ἐν εἰσιτηρίῳ δελτίῳ· τοῦτο δὲ καὶ ἔκθεσις τοῦ ἰατροῦ τοῦ φρενοκομείου δηλοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν τοῦ εἰσελθόντος ἀρρώστου θέλουσι πέμπεσθαι παρὰ τοῦ διευθυντοῦ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἀρρώστου πρὸς τὸν νομάρχην.

Ἄρθρον 5.

Ἐντὸς τριῶν ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐπισήμως τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τε εἰσαχθέντος ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἀρρώστου καὶ τοῦ αἰτήσαντος τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν διαγνωσθεῖσαν ψυχικὴν νόσον τοῦ εἰσαχθέντος· α') εἰς τὸν εἰσαγγελέα τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ φρενοκομεῖον καὶ ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν κατοικίαν του ὁ ἄρρωστος, καὶ β') εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου εἰς ὃν ἀνήκει οὗτος.

Ἄρθρον 6.

Δεκαπέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐν τῷ φρενοκομείῳ παραδοχῆς τοῦ ἀρρώστου ὁ διευθυντὴς πέμπει εἰς τὸν νομάρχην νέαν ἔκθεσιν τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος, ἐν ᾗ οὗτος ἐπιβεβαιοῖ ἢ ἐπανορθοῖ, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, τὰ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐκθέσει του δηλωθέντα.

Ἄρθρον 7.

Ἐν τῷ φρενοκομείῳ τηρεῖται βιβλίον ἠριθμημένων καὶ μονογραφημένων ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἐν ᾧ ἐγγράφονται ἀμέσως, ἅμα τῇ παραδοχῇ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαχθέντων, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἡλικία καὶ ἡ κατοικία αὐτῶν τε, ὡς καὶ τῶν αἰτησάντων συγγενῶν ἢ μὴ συγγενῶν, τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς τοιαύτης θέσεως· γίνεται δὲ ἐν αὐτῷ μνεία τῆς ἀπαγγελίας τὴν ἀπαγόρευσιν ἀποράστως, ἐὰν τοιαύτη ἐξεδόθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου· μεταγράφονται δ' ὡσαύτως ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ α.) ἡ ἐν τῇ πρὸς παραδοχὴν αἰτήσει συνημμένη ἰατρικὴ πιστοποίησις β'.) αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄρθρα 4 καὶ 6 ὑποβληθεῖσαι εἰς τὸν Νομάρχην ἐκθέσεις τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος.

Ὁ ἰατρὸς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ σημειώνῃ ἐν τῷ ὡς βιβλίῳ τούτῳ, καθ' ἕκαστον μῆνα τοὐλάχιστον, τὰς γενομένας μεταβολὰς εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν ἑκάστου ἀρρώστου ἰδίως δὲ εἰς τὴν ἕξιν. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ βεβαιοῦται καὶ ἡ ἔξοδος ἢ ὁ θάνατος αὐτοῦ, οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐπισκεπτόμενοι τοὺς ἀρρώστους καὶ τὸ κατάστημα ὀφείλουσι μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπισκέψεώς των νὰ ἐξετάσωσι τὸ εἰρημένον βιβλίον, καὶ, δηλοῦντες ἐν αὐτῷ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπισκέψεως καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς τυχὸν παρατηρήσεις των, νὰ ὑπογράφωνται ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρον 8.

Πᾶς ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσαγόμενος ἄρρωστος μένει ἐλεύθερος εὐθύς, ὅτε ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος δηλώσῃ ἐν τῷ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον βιβλίῳ, ὅτι ἰάθη.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως εἰς τὸν Νομάρχην τὴν γραφεῖσαν ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ τῆς ἰάσεως τοῦ ἀρρώστου δήλωσιν τοῦ ἰατροῦ· ἐὰν δ' ὁ ἰαθεὶς ἦναι ἀνήλιξ ἢ ἀπηγορευμένος, ὁ Νομάρχης ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως τὴν ἰατρικὴν δήλωσιν εἰς ἐκείνους, εἰς οὓς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12, ὁ ἰαθεὶς πρέπει νὰ παραδοθῇ, καὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα

τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν κατοικίαν του.

Ἄρθρον 9.

Πᾶς ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσαγόμενος ἄρρωστος μένει ἀσκέπτως ἐλεύθερος καὶ πρὸ τῆς κατὰ τὸ ἀνώτερον ἄρθρον περὶ ἰάσεως δηλώσεως τοῦ ἰατροῦ, εὐθὺς ὅτε ζητήσῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ εἷς τῶν ἑξῆς·

α') Ὁ παρὰ τοῦ δικαστηρίου διοριζόμενος ἐπίτροπος τοῦ φρενοβλαβοῦς.

β') Ὁ σύζυγος ἢ ἡ σύζυγος·

γ') Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σύζυγος, οἱ ἀνιόντες, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων, οἱ ἀνέσει κατιόντες συγγενεῖς·

δ') Ὁ ὑπογράψας τὴν πρὸς παραλαβὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ αἴτησιν, πλὴν ἐάν τις τῶν συγγενῶν ἀποδείξῃ, ὅτι ἐναντιοῦται εἰς τὸ νὰ ἐπιτραπῇ τοῦτο ἄνευ συναινέσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

ε') Τέλος, πᾶς λαβὼν εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολὴν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

Ἐὰν προκύπτῃ ἐξ ἀντιρρήσεως, κοινοποιηθείσης εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος ὑπό τινος τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐχόντων τὸ δικαίωμα, ὅτι ὑπάρχει διαφωνία, εἴτε μεταξὺ τῶν ἀνιόντων, εἴτε μεταξὺ τῶν κατιόντων, εἴτε μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν, τότε προκαλεῖται ἐπὶ τῇ διαφωνίᾳ ταύτῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

Τοῦ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ δ' ἀνέλικος ἢ ἀπεγορευμένου ἄρρώστου μόνος ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ Φρενοκομείου ἀπόλυσιν.

ς') Ὁπόταν ὁ ἰατρὸς τοῦ Φρενοκομείου νομίσῃ, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν φρενῶν τοῦ ἀρρώστου δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν, ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει προηγουμένως κοινοποιεῖ τὴν ὅλωσιν ταύτην τοῦ ἰατροῦ εἰς τὸν νομάρχην, ὅστις δύναται νὰ διατάξῃ νὰ μένῃ ἐν τῷ φρενοκομείῳ ὁ ἄρρωστος καὶ νὰ μὴ ἐξέλθῃ ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐγκρίσεως αὐτοῦ, ἐκτελουμένων περαιτέρω τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 16.

Ἐὰν δὲ ὁ νομάρχης δὲν ἀποφασίσῃ εἰς τὴν κοινοποίησιν τοῦ διευθυντοῦ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει νὰ παραδίδῃ τὸν ἄρρωστον εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἔξοδον αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἀρρώστου, ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ, τὸν νομάρχην, γνωστοποιῶν αὐτῷ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα καὶ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν παραλαβόντων τὸν ἄρρωστον, τὴν κατάστασιν τῶν φρενῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου του, καὶ ἐὰν γνωρίζῃ τὸν τόπον, ἔνθα ἔμελλον νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν οἱ παραλαβόντες, ὁ δὲ νομάρχης εἰδοποιεῖ, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διευθυντοῦ, τὰς ἀναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἀρχάς, ὧν ἡ δημοτικὴ εἰδοποιεῖ ἀμέσως τὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐξελθών.

Ἄρθρον 11.

Ὁ Νομάρχης δύναται πάντοτε νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον ἔξοδον τῶν κατ' αὐτὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσαγμένων.

Ἄρθρον 12.

Οἱ ἀπαγορευμένοι παραδίδονται εἰς μόνους τοὺς ἐπιτρόπους των, οἱ δὲ ἀνέσει εἰς ἐκείνους, ὑπὸ τὴν νομίμων ἐπιμέλειαν τῶν ὁποίων διατελοῦσι.

Β'. Περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διαταττομένων τοποθετήσεων.

Ἄρθρον 13.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁ διευθυντὴς αὐτὸς, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ νομάρχαι καὶ οἱ ἔπαρχοι διατάττουσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τοιούτων, ὅταν ἡ φρενοβλάβεια αὐτῶν δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν, ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν.

Αἱ διαταγαὶ τῶν μνησθεισῶν ἀρχῶν πρέπει νὰ ἦναι ἠτιολογημέναι καὶ νὰ περιέχωσι τοὺς λόγους, οἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ Φρενοκομείῳ· αἱ δὲ, καὶ αἱ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 15, 16, 17 καὶ 19 ἐκδιδόμεναι, ἐγγράφονται ἐν βιβλίῳ ὁμοίῳ μετὰ τοῦ ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7, τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος εἰσαγωγῆς τῶν ἀρρώστων.

Ἄρθρον 14.

Ὅταν ἐκ τῆς φρενοβλαβείας τινὸς ἐπίκειται κίνδυνος, εἴτε δι' ἰατρικοῦ ἀποδεικτικοῦ βεβαιώσεως, εἴτε παντὸς, δύνανται καὶ οἱ δήμαρχοι τῶν δήμων, οἵτινες δὲν εἶναι πρωτεύουσαι ἐπαρχιῶν ἢ νομαρχιῶν, νὰ διατάξωσι προσωρινὰ μέτρα περὶ τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἀλλ' ὀφείλουσιν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ν' ἀναφέρωσιν εἰς τὸν ἔπαρχον, ὅστις ἀποφασίζει ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 15.

Κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα ἑκάστης τριμηνίας, ὁ διευθυντὴς τοῦ Φρενοκομείου ὀφείλει νὰ πέμπῃ εἰς τὸν νομάρχην ἔκθεσιν τοῦ

ἐατροῦ τοῦ καταστήματος περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐνηρωμένων ἐν αὐτῷ ἀῤῥώστων, περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς νόσου καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς θεραπείας. Ἐπὶ τῇ βάσει δ' αὐτῆς ὁ νομάρχης ἀποφασίζει περὶ ἑκάστου ἰδίᾳ ἐὰν πρέπῃ νὰ διατηρηθῇ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ ἢ νὰ ἐξέλθῃ.

Ἄρθρον 16.

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 9 § 4, ὁ νομάρχης δύναται, κατὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 ἐδ. 2 διαγεγραμμένους τύπους, νὰ ἐκδώσῃ εἰδικὴν διαταγήν, ἀπαγορεύουσαν τὴν ἔξοδον τοῦ ἀσθενοῦς, ἄνευ τῆς ἀδείας του, εἰμὴ μόνον χάριν τῆς τοποθετήσεώς του εἰς ἄλλο κατάστημα· ὁ διευθυντὴς τοῦ φρενοκομείου ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην.

Ἄρθρον 17.

Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 13, 14, 15 καὶ 16 διαταγαὶ τῆς ἀρχῆς, θέλουσι κοινοποιεῖσθαι εἰς τὰς ἐν τοῖς § § α. καὶ δ'. τοῦ ἄρθρου 5 σημειουμένας ἀρχάς· οἱ δὲ δήμαρχοι τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν ἀῤῥώστων θέλουσιν εἰδοποιεῖ ἀμέσως τὰς οἰκογενείας των.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς θέλει εἰδοποιεῖ ὡσαύτως τὸν νομάρχην Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὁσάκις διατάττει τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθέτησιν φρενοβλαβοῦς.

Αἱ περὶ προθεσμιῶν καὶ τοῦ τρόπου τῶν κοινοποιήσεων διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω κοινοποιήσεων.

Ἄρθρον 18.

Ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι, τῷ μεταξὺ τῶν γινομένων, κατὰ τὸ ἄρθρον 15, ἐκθέσεων, ὁ ἰατρὸς δηλώσῃ ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 βιβλίῳ, ὅτι φρενοβλαβὴς τις δύναται νὰ ἐξέλθῃ, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει, ἐτὶ τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 ὁριζομένῃ ποινῇ, ν' ἀναφέρῃ ἀμέσως εἰς τὸν νομάρχην, ὅστις ἀποφασίζει ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 19.

Οἱ πεμπόμενοι εἰς φρενοκομεῖον, κατὰ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14, ἄῤῥωστοι, τοποθετοῦνται προσωρινῶς ἐντὸς τῶν πολιτικῶν νοσοκομείων ἢ θεραπευτηρίων. Ἐν ἐλλείψει τοιούτων, οἱ ἀρμόδιοι δήμαρχοι προμηθεύουσιν ἴδιον πρὸς προσωρινὴν διατροφήν των οἴκημα. Ἐπ' οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἵνα φρενοβλαβεῖς τοποθετῶνται ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἢ μετάγωνται μετὰ ὑποδίκων ἢ καταδίκων.

Ἄρθρον 20.

Ὁ νομάρχης ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰ, τὸ

ὑποβρυχίων τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ τῆς ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετήσεως, τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκεῖθεν ἐξόδου, ἢ περὶ τῆς ἀπολύσεως παντὸς ἀῤῥώστου.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ ἢ τροπολογῇ, ἢ καὶ ν' ἀκυρώνῃ τὰς διαταγὰς τῶν νομαρχῶν, τοῦ διευθυντοῦ τῆς διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν ἐπάρχων· ἀλλ' ὀφείλει, ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀναφορᾶς των, νὰ κοινοποιήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀπόφασιν ἠτιολογημένην. Ἐὰν ὅμως ὁ ὑπουργὸς κρίνῃ ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσῃ καὶ ἄλλην ἰατρικὴν γνωμοδότησιν, δύναται ν' ἀναβάλῃ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ 15 τὸ πολὺ ἡμέρας, ἀλλ' ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς τὸ μέτρον τοῦτο. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἢ τῆς δεκαπενθημέρου, ὅταν προσκληθῇ καὶ ἄλλη ἰατρικὴ γνωμοδότησις, ἄνευ ἀπαντήσεως τοῦ ὑπουργοῦ, ἐκτελεῖται ἡ ἀπόφασις τῶν ἀνωτέρω γνωσθεισῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρον 21.

Ἀπαγορεύεται ἡ τοποθέτησις καὶ διατήρησις φρενοβλαβῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις, τοῖς δι' ἄλλας νόσους καθεστημένοις· οἱ δὲ παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην προϊσταμένοι τῶν νοσοκομείων καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 31.

Ἄρθρον 22.

Πᾶς τοποθετημένος ἢ κρατούμενος ἐν φρενοκομείῳ, ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ καὶ πᾶς συγγενὴς ἢ φίλος ἔχουσι δικαίωμα κατὰ πάντα χρόνον ν' ἀποταθῶσι πρὸς τὸ πρωτοδικεῖον, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ φρενοκομεῖον, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὰς αὐτοψίας καὶ ἐξετάσεις, ἐὰν εὕρῃ τὴν αἴτησιν βάσιμον, διατάττει τὴν ἄνευ ἀναβολῆς ἔξοδον αὐτοῦ.

Οἱ αἰτήσαντες τὴν παραδοχὴν τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἐξ ἐπαγγέλματος δὲ καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς ἔχουσιν ὡσαύτως τὸ αὐτὸ δικαίωμα.

Ἐὰν δ' ὁ ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένος εἶναι δικαστικῶς ἀπηγορευμένος, τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει μόνος ὁ κηδεμὼν αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐφ' ἁπλῇ ἀναφορᾷ ἐν συμβουλίῳ ἀμέσως καὶ ἄνευ αἰτιολογίας.

Ἡ ἀναφορά, ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ τὰ ἄλλα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἤθελε προκαλέσει ἡ αἴτησις, συντάσσονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Φρενοκομείου ν' ἀφανίσῃ, ἢ ἐμποδίσῃ ἀναφορὰν ἢ αἴτησιν, διευθυνομένην πρός τινα δικαστικὴν ἢ διοικητικὴν ἀρχήν, ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 ὁριζομέναις ποιναῖς.

Ἄρθρον 23.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ φρενοκομείου ὀφείλει ν' ἀπολύσῃ ἀμέσως τοῦ καταστήματος πάντα ἐν αὐτῷ τοποθετημένον, ἢ κρατούμενον, εὐθὺς ὅτε διατάξῃ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ὁ Νομάρχης, κατὰ τὰ ἄρθρα 11, 15 καὶ 18, ἢ τὸ δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 22, καθὼς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9. Ὁ παραβαίνων τὴν διάταξιν ταύτην ὑπόκειται εἰς τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 327 τοῦ ποινικοῦ νόμου ποινάς.

Ἄρθρον 24.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ ἥτε ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία τοῦ Φρενοκομείου καὶ αἱ πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρον 25.

Ἐνόσῳ δὲν ἐπαρκοῦσιν αἱ ἐκ τῶν πληρωνομένων ὑπὸ τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένων ἀβρώστων εἰσπράξεις, καὶ τὰ ἐκ τῆς προσκτηθησομένης τυχὸν ὑπ' αὐτοῦ περιουσίας ἔσοδα, τὸ δημόσιον θέλει καταβάλλει κατ' ἔτος τὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πρὸς συντήρησιν τοῦ τε καταστήματος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευομένων ἀπαιτουμένης ἐτησίας δαπάνης.

Ἄρθρον 26.

Διὰ τὴν πρώτην ἀποκατάστασιν τοῦ φρενοκομείου καὶ τὴν προμήθειαν ἐπίπλων, σκευῶν, ἐνδυμάτων, ἐργαλείων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων εἰς αὐτό, ἐπιτρέπεται νὰ δαπανηθῶσιν ἐφ' ἅπαξ μέχρι δέκα καὶ ἓξ χιλιάδων δραχμῶν.

Ἄρθρον 27.

Πρὸς διοίκησιν τοῦ καταστήματος, νοσηλείαν τε καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἐν αὐτῷ ἀσθενῶν διορίζονται·

α'.) Εἷς διευθυντής, ὅστις θέλει εἶσθαι ὁ ἰατρὸς τοῦ καταστήματος, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα μέχρι δραχ. τὸ πολὺ 300.

β'.) Εἷς δεύτερος ἰατρός, ἐὰν καὶ ὅταν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη τοιούτου, ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχ. 150.

γ'.) Εἷς οἰκονόμος ἐπὶ μισθῷ κατὰ μῆνα δραχ. 200.

δ'.) Εἷς ἱερεύς, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 80.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, πλὴν τοῦ ἱερέως, κατοικοῦσιν ἐν τῷ καταστήματι ἄνευ πληρωμῆς· χορηγεῖται δ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐν τῷ καταστήματι ὑλικοῦ καὶ ὁ νυκτερινὸς φωτισμὸς καὶ ἡ κατὰ τὸν χειμῶνα θέρμανσις.

Ἄρθρον 28.

Ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὰς λοιπὰς ὑπηρεσίας ἐν τῷ καταστήματι προσωπικοῦ θέλει ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος· ἀλλ' ὁ μὲν ἀριθμὸς αὐτῶν θέλει αὐξομειοῦσθαι, προσδιοριζόμενος ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν νοσηλευομένων, ὁ δ' ἀνώτατος ὅρος τῆς κατὰ μῆνα ἀντιμισθίας, ἥτις δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς ἕκαστον αὐτῶν, δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰς δραχ. 100.

Διὰ Βασ. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τό τε λογιστικὸν τοῦ φρενοκομείου καὶ ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 29.

Τὰ ἔξοδα τῆς διατροφῆσεως, διαμονῆς καὶ θεραπείας τῶν ἐν τῷ καταστήματι φρενοβλαβῶν εἶναι εἰς βάρος αὐτῶν, ἢ, ὅταν οὗτοι δὲν ἔχωσιν ἐδίαν περιουσίαν, εἰς βάρος τῶν κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον ὀφειλόντων νὰ χορηγῶσιν αὐτοῖς ἐξοδα διατροφῆς. Ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπορίᾳ τοιούτων, τὰ ἔξοδα ταῦτα καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, εἰς οὓς ἀνήκουσι κατὰ τὸ ἄρθρον § 1 τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Ἐὰν τὰ εἰσοδήματα τινῶν δήμων δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν ἐξόδων, ἢ μέσῳ τῆς δαπάνης ταύτης, τὸ δημόσιον θέλει χορηγεῖ διὰ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τὴν ἀπαιτουμένην εἰς ἀπότισιν δήμου δαπάνην, πρὸς ἀπότισιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῆς ἴσης ταύτης ὀφειλῆς αὐτῶν.

Τὰ ἔξοδα πρὸς μεταγωγὴν εἰς τὸ φρενοκομεῖον τῶν φρενοβλαβῶν, τοὺς ὁποίους ἀποστέλλουσιν αἱ ἀρχαί, κατὰ τὸ ἄρθρον 13, θέλουσι προκαταβάλλεσθαι ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδεικτικῶν ὑποβαλλομένων παρὰ τῶν ἀποστειλουσῶν αὐτοὺς ἀρχῶν, ἀλλὰ θέλουσι λογίζεσθαι εἰς βάρος τῶν ἀβρώστων, κατὰ τὸν § φ. τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἡ εἰσπραξις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πληρωτέων ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ τῶν δήμων θέλει γίνεσθαι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερουμένων εἰς τὸ δημόσιον.

Ἄρθρον 30.

Διατίμησις τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς διατροφήν, διαμονὴν καὶ νοσηλείαν ἑκάστου τῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τοποθετημένων ἀβρώστων θέλει συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ διὰ Βασ. Διατάγματος, ἐπὶ τῇ βάσει δ' αὐτῆς θέλουσι προσδιορίζεσθαι τὰ

εἰς τὸ φρενοκομεῖον πληρωτέα παρ' ἑκάστου τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ὑποχρέων.

Ποιναὶ ἐναντίας.

Ἄρθρον 31.

Αἱ παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων **4**, **5**, **6** καὶ **7** τοῦ ἄρθρου **8**, § **6'**. τῶν ἄρθρων **10**, **12**, **15**, **16**, **18** καὶ **21** καὶ τῆς τελευταίας § τοῦ ἄρθρου **22** τοῦ παρόντος νόμου, αἱ γινόμεναι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ φρενοκομείου, τῶν ἰατρῶν τοῦ καταστήματος, ἢ τῶν ὑπευθύνων προϊσταμένων νοσοκομείων δι' ἄλλα νοσήματα, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως ἀπὸ πέντε ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἀπὸ πεντήκοντα μέχρι δύω χιλιάδων δραχμῶν, ἢ διὰ τῆς ἑτέρας τῶν δύω τούτων ποινῶν.

Ἐὰν δέ τις τῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν τοῦ φρενοκομείου φέρεται ὑβριστικῶς ἢ κακοποιῇ τινα τῶν ἐν τῷ καταστήματι νοσηλευομένων τιμωρεῖται μὲ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ **473** τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένην ποινήν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν **3** Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλαφίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΙΣΚΑ'.

Τῆς 6 Νοεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἀνέγνω τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις, καὶ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ προβῇ εἰς τὴν ταχείαν αὐτοῦ συζήτησιν. Οἱ ὑπογράψαντες τὸ νομοσχέδιον τοῦτο λόγοι καταφαίνονται ἐκ τῆς ἐπισυναπτομένης πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσεώς μου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **6** Νοεμβρίου **1861**.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβάλῃ τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **4** Νοεμβρίου **1861**.

Ο Θ Ω Ν,

Μ. ΠΟΤΑΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον **1**.

Τὰ δύο μέχρι τοῦδε ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντα Εἰρηνοδικεῖα θέλουσιν εἰς τὸ ἑξῆς δικάζει μόνον πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις· θέλει δὲ συστηθῇ εἰδικὸν πταισματοδικεῖον, ὅπερ θέλει δικάζει τὰ ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν ἀνωτέρω δύο Εἰρηνοδικείων πρακτόμενα πταίσματα.

Ἄρθρον **2**.

Ἅπασαι αἱ περὶ εἰρηνοδικείων κείμεναι διατάξεις, αἱ μὴ ἀναγόμεναι εἰς μόνην τὴν πολιτικὴν καὶ ἐμπορικὴν αὐτῶν δικαιοδοσίαν, ἰσχύουν καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ πταισματοδικείου· ἰδίως δὲ θέλει εἶσθαι ὁ πταισματοδίκης καὶ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου **17** τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ν. Γρανίτσαν ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας, εἰς δὲ τὸν Γ. Μαλέκον δεκαπενθήμερος.

Λαβών τις ἐν πρώτοις τὸν λόγον ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς 31 ὀκτωβρίου, παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐξέθεσε τὸ δυστύχημα, ὅπερ ἔλαβε χώραν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι, τῆς Καλάμας, ὅπερ ἄλλως ἦτο τοῖς πᾶσι γνωστὸν καὶ παρεκάλεσε τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅπως ἔλθῃ εἰς συνδρομὴν τῶν παθόντων, ὡς ἔπραξε καὶ εἰς ἄλλας ὁμοίας φύσεως περιστάσεις οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν συμπολιτῶν μας, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσέτι τῶν Ἰνδῶν, ἀποστέλλουσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ἡ δὲ Βουλὴ μετὰ πολλῆς συμπαθείας παρεδέχθη τὴν πρότασίν του.

Κατόπιν τούτου ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὑποσχεθεὶς ὅτι θέλει πράξει πᾶν ὅ,τι δυνηθῇ, καὶ οὕτως ἐπιραιώθη ἡ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις· ἀλλ᾽ ὡς παρατηρεῖ σήμερον φαίνεται ὅτι ἡ μεσολαβήσασα τοῦ ὑπουργοῦ ὁμιλία ἀρκέσει εἰς τινας τῶν κ. βουλευτῶν ἀμερόληπτον, ἂν ἔπρεπε πλέον ν᾽ ἀποσταλῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδ᾽ ἐν τοῖς πρακτικοῖς φαίνεται ἡ τοιαύτη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ὑπὲρ οὗ ἐπεκαλέσθη τὴν σύστασιν τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι μικρὸν καὶ ἀφ᾽ οὗ ἡ Βουλὴ ἀπηύθυνε πολλάκις εἰς τὸ ὑπουργεῖον συστάσεις ἐπὶ ἀντικειμένων οὐχὶ τοσοῦτον οὐσιωδῶν, πολὺ μᾶλλον καὶ δύναται καὶ ὀφείλει νὰ συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ προειρημένον διὰ τῆς ἀποστολῆς ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν, καὶ ὃ ἐκ τούτου παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ν᾽ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς προτάσεώς του.

Ἐπεσημείωσεν ἕτερος ὅτι ἀληθῶς ὁ προαγορεύσας εἶναι κύριος ἑταῖρος ἄξιος διὰ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα, ἅπερ ἐδείξεν ὑπὲρ τῶν παθόντων συμπολιτῶν του. Ἀλλ᾽ ἀφ᾽ οὗ κατὰ τὴν γενομένην προχθὲς συζήτησιν ἦτο παρὼν ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς καὶ οὐ μόνον ἤκουσε τῶν λόγων τοῦ προαγορεύσαντος, ἀλλὰ καὶ ἀπήντησε καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει πράξει πᾶν ὅ,τι δυνηθῇ, ἡ Βουλὴ ἐθεώρησε τότε ὅλως περιττὴν καὶ ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος τὴν ἀποστολὴν τῶν πρακτικῶν.

Καὶ ἄλλων δὲ ὑποστηριζόντων τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, τοῦ δὲ βουλευτοῦ Καλαμῶν ἐπιμένοντος εἰς τὸ ν᾽ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου ἀπέβλεψε τὴν αἴτησιν τοῦ βουλευτοῦ Καλαμῶν μὴ ἀναστᾶσα. Γενομένης ὅμως τῆς ἐνστάσεως, ὅτι ἡ ψηφοφορία δὲν διεξήχθη, λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι οὐδόλως ἐνδιαφερόμενος εἰς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ὡς

μέλος ὅμως αὐτῆς ὀφείλει νὰ φέρῃ παρατηρήσεις τινας πρὸς ἀπαλλαγήν του ἀπὸ τῆς βουλευτικῆς εὐθύνης. Παρατηρεῖ λοιπὸν ὅτι κατὰ τρεῖς τρόπους συντελεῖ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν, ἡ ψηφίζουσα τὰ ὑποβαλλόμενα αὐτῇ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως νομοσχέδια, ἡ ἐξελέγχουσα καὶ ἐπικρίνουσα τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, ἡ ἐξασκοῦσα τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοβουλίας. Καὶ κατὰ ποῖον μὲν τρόπον ψηφίζει ἡ Βουλὴ τὰ νομοσχέδια ἡ ἐξελέγχει τὴν τῶν νόμων ἐφαρμογὴν πάντες γνωρίζουσιν. Καθ᾽ ὅσον δ᾽ ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοβουλίας, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ πρόκειται νὰ εἰσαγάγῃ τὰ φρονήματά της καὶ νὰ κανονίσῃ τὴν πορείαν τῆς κυβερνήσεως, ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας της εἶναι τὸ βῆμα τοῦτο, τὸ ὑψηλότερον ὅλων, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ἰσχὺς καὶ ἀξία σμικρύνεται, ὅταν ἡ Βουλὴ περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἀποστολὴν ἀναφορῶν ἢ ἀποσπασμάτων εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα. Ἔρχεται κατόπιν ἡ συνεργασία τῶν Βουλῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἥτις καὶ αὐτὴ γίνεται διὰ τοῦ λόγου ἀπὸ τοῦ βήματος, ὑπὲρ οὗ σπουδαίως τις ῥήτωρ ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε αὕτη ἐδημοκρατεῖτο εἶπε κατὰ τὸ 1848 εἶπε· « Καταργήσατε ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, ἀφήσατε μόνον τὸ βῆμα ἐλεύθερον καὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἀρκεῖ. » Τί δὲ συνέβη ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Ὁ βουλευτὴς Καλαμῶν ἔφερεν ἐνταῦθα μίαν ὑπηρεσιακὴν εἴδησιν διὰ τὸν τόπον, ὃν ἀντιπροσωπεύει. Ἐπὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἔδωσεν οὗτος ὡς ὑπουργὸς ὅσας εἶχε πληροφορίας, ὑποσχεθεὶς συγχρόνως ὅτι θέλει πράξει ὅ,τι δυνηθῇ ἀναλόγως τῆς εὐθύνης ἣν φέρει, διότι πέραν αὐτῆς οὐδείς, οὐδὲν ὑπουργικὸν συμβούλιον δύναται νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ, δυνάμει ὁποίας νὰ παρεκτεθῇ ἐὰν οἱ συνάδελφοί του διαχρονιμοποιῶσιν. Ἀφ᾽ οὗ λοιπὸν ἐξετέθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος ὅσα ἔπρεπε νὰ ῥηθῶσι, θὰ ἦτο περιττὸν πλέον τὴν ἀποστολὴν τῶν πρακτικῶν, ἥτις δὲν ἔχει τίποτε πλειότερον νὰ προσθέσῃ, διότι αὐτὸς δὲν ὑποχρεοῦται πλέον τῆς εὐθύνης ἣν φέρει.

Τις δὲ Βουλῆς συστήσαντος εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ ἀντικείμενον, καὶ θεωρηθείσης περιττῆς τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀποσπάσματος μετὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀνηγγέλθη ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὅτι σκοπὸν ἔχει νὰ φέρῃ παρατηρήσεις τινὰς ἃς καὶ ὡς ὑπάλληλος καὶ ὡς ἰδιώτης ἠρύσθη, διὰ νὰ ἰδώμεν ἂν αἱ ἐπὶ τριακονταετίαν διὰ δημόσια ἔργα γινόμεναι δαπάναι ἔφερον τὸ ἀπαιτούμενον ἀποτέλεσμα. Ἡ ἀπ-

ραγωγικωτέρα δαπάνη ἐκ τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἑκάστου ἔθνους περιεχομένων εἶναι βεβαίως ἡ τῶν δημοσίων ἔργων, καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἄλλα κράτη ὑπάρχει καὶ ἰδιαίτερον ὑπουργεῖον. Καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας ἴσως ἡ ἐλήφθη ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἔργων πρόνοια καὶ πολλὰ ἐδαπανήθησαν χρήματα, ἄνευ ὅμως καὶ ἀναλόγων ἀποτελεσμάτων. Τῆς καταστάσεως ταύτης τὰ αἴτια εἰσὶ τρία· α) ἡ μὴ ἐπιτυχὴς ἐκλογὴ τῶν προσώπων, τῶν διευθυνόντων τὰ δημόσια ἔργα· β) τὸ ἀκατάλληλον τοῦ τε τόπου καὶ χρόνου, καθ' ὃ ἐπεχειρίσθησαν ταῦτα καὶ γ) διότι τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν κατέστησαν προσωπικά. Ἡ διαγραφὴ πολλῶν ὁδῶν καὶ ἡ ἀποξήρανσις ἑλῶν ἀποδεικνύει τρανῶς ὅτι οἱ διευθύναντες τὰ ἔργα ταῦτα ἢ δὲν ἐγνώριζον τὸ ἔργον των ἢ ἠμέλουν τοῦ καθήκοντός των. Ἔχομεν πρόχειρον τὴν ὁδὸν Τριπόλεως, διὰ τὴν ὁποίαν τρεῖς διαγραφαὶ ἐγένοντο καὶ μολαταῦτα ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι ἐλαττωματική. Ὑπῆρξεν ἔπαρχος Λεβαδείας, ὅπου διάφορα ἐπεχειρίσθησαν ἔργα πρὸς ἀποξήρανσιν τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου χωρὶς ὅμως νὰ φέρωσιν οὐδὲν ἀποτέλεσμα, διότι ἡ διαγραφὴ τοῦ ἔργου ἔγεινεν ἢ διὰ νὰ δοθῇ ἐργασία εἰς τινας, ἢ διὰ νὰ οἰκονομηθῶσι προσωπικὰ συμφέροντα. Ἐγένετο μία διώρυξ διὰ τὴν ὁποίαν ἐδαπανήθησαν 200,000 δραχμῶν, ἀλλ' ἡ διώρυξ αὕτη διεγράφη τοσοῦτον κακῶς, ὥστε κατέπνιξεν ἓν χωρίον, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι ἠναγκάσθησαν νὰ τὴν καταστρέψωσι· καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἄγνοιαν ἢ τὴν μὴ καλὴν τοῦ ἔργου ἐκτίμησιν· ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις περίστασις, ἀποδεικνύουσα τὴν ἀμέλειαν τοῦ διευθύνοντος τὸ ἔργον. Διερχόμενος τὴν ὁδὸν Τριπόλεως ἀπήντησε μέρη τινά, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχωσι στερεὰς βάσεις ἐντὸς τῆς γῆς καὶ τὰ ὁποῖα ἐν τοιούτῳ ἐστερεώθησαν ἐπὶ θάμνων καὶ διὰ τοῦτο κατεστράφησαν ἅμα γενόμενα. Ταῦτα δὲ πάντα συμβαίνουσι, διότι οἱ διευθυνταὶ τῶν δημοσίων ἔργων δὲν ἐξαρτῶνται δυστυχῶς ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκην ἔχει νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργόν, ἂν συγχρόνως μὲ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐρχόντισε νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ ἓν ἄλλο ἀναγκαιότερον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτήρησις τῶν μηχανικῶν νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου αὐτὸς προΐσταται, ὡς ἔπραξε καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διὰ ἀντικείμενα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ὑπουργείου του, τὰ ὁποῖα ἔκτοτε ἔλαβον καὶ πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν πλειοτέραν. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει, προκειμένου νὰ συντρέχῃ τὸ ἔθνος τὰ δημόσια ἔργα, νὰ συστήσῃ

ἐντόνως εἰς τὸ ὑπουργεῖον αὐστηροτέραν τῶν ἔργων ἐπιτήρησιν καὶ ἀποτελέσματα ἀνάλογα πρὸς τὰς δαπάνας.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν ζρονεῖ ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ καθορίσωμεν τί πρόκειται νὰ συζητήσωμεν σήμερον. Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ μετὰ τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἴσως φανῇ παράδοξος καὶ διὰ τοῦτο ἔρχεται νὰ ἐξαγνισθῇ σαφέστερον. Ἡ ἀρχή, ἤτοι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ χρησιμότης ἑνὸς νομοσχεδίου συνίστανται εἰς τὴν ἀλληλουχίαν τῶν ἄρθρων αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ποῖα εἰσὶ τὰ ἄρθρα, ἅτινα τίθενται ὑπ' ὄψιν τοῦ βουλευτοῦ διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του; Ἡμεῖς ἔχομεν δύω νομοσχέδια, τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὑποβληθέν, ὅπερ διελθὸν τὰς κανονιστικὰς διατυπώσεις πρόκειται νὰ συζητήσωμεν σήμερον, καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας, διὰ τῆς ὁποίας προτίθεται ἡ τροποποίησις διατάξεων τοῦ παλαιοῦ νόμου ἄλλων περὶ τὰς διὰ τοῦ νομοσχεδίου τροποποιουμένας, καὶ ἥτις οὕτω κατὰ τὰ πρόταξις νόμου, ἥτις ὅμως διέλαθε τὸν κανονισμόν, καὶ καλυφθεῖσα ὄπισθεν τοῦ νομοσχεδίου ἔρχεται πρὸς συζήτησιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾶ τί πρόκειται νὰ συζητήσωμεν σήμερον. Φρονεῖ λοιπὸν διὰ ταῦτα ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου χωρὶς διελθοῦσα νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας.

Ἀπήντησε τὸ μειοψηφοῦν μέλος ὅτι σεβόμενος τὰς συνταγματικὰς πεποιθήσεις τοῦ προαγορεύσαντος, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ συμμερισθῇ αὐτὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ἡ ἔκθεσις θεωροῦσα ἐλλείψεις τὰς διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου φερομένας μεταβολὰς, ὑποδεικνύει καὶ ἄλλας αὐτοῦ ἐλλείψεις καὶ προτείνει τὴν διόρθωσίν των, ἀπόκειται δὲ εἰς τὸν ὑπουργὸν καὶ τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῶσιν ἢ ν' ἀποῤῥίψωσι τὰς προτάσεις του.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ἡ παρατήρησις τοῦ βουλευτοῦ Ξηροχωρίου εἶναι ἀληθὴς, ἐπουδαία, διότι πραγματικῶς ἡ ἔκθεσις τῆς μειοψηφίας μακρύνεται πολὺ τοῦ τε νομοσχεδίου καὶ τοῦ τροποποιουμένου δι' αὐτοῦ νόμου, καὶ ἑπομένως ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν χωρὶς πρῶτον νὰ διελθῇ τὰς διατυπώσεις τοῦ κανονισμοῦ. Ἀλλ' ὁμοία τις περίστασις ἐπαρουσιάσθη καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐδόθη ἐξήγησις, διότι προκειμένου νὰ τροποποιηθῇ εἷς νόμος, ὁ νόμος οὗτος ὑποτίθεται ὅτι ὑποβάλλεται ὁλόκληρος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐξέτασιν

τῆς Βουλῆς, καὶ ἡ Βουλὴ ἑπομένως δύναται νὰ προβῇ καὶ εἰς ἄλλας αὐτοῦ τροποποιήσεις.

Ἀντεῖπεν ἕτερος ὅτι ὁ προαγορεύσας εὑρίσκεται κατ' αὐτὸν εἰς ἀπάτην. Ὅταν εἷς ὑπουργὸς λαμβάνων τὴν ἄδειαν τοῦ Βασιλέως παρουσιάσῃ ἐν νομοσχεδίῳ τροποποιοῦν νόμον τινά, ὁ ὑπουργὸς αὐτὸς ἔχει κατηρτισμένην τὴν πεποίθησίν του καὶ ὡρισμένην τὴν Βασιλικὴν ἄδειαν, καὶ ἑπομένως ὅταν εἷς βουλευτὴς δὲν θεωρῇ ἀρκούσας τὰς φερομένας μεταβολάς, τότε ρίπτει τὴν γνώμην του διὰ προβουλεύματος, ὅπερ διέρχεται τὸν κανονισμὸν καὶ οὕτως ὑποβάλλεται εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς, οὐδέποτε ὅμως δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ ἐξ ἐφόδου κατὰ τὴν συζήτησιν τὴν τροποποίησιν καὶ ἄλλων μερῶν τοῦ νόμου, ἐφ' ὧν οὔτε προαπασχολούμενος τυγχάνει ὁ ὑπουργὸς, οὔτε ἄδειαν τοῦ Βασιλέως ἔχει. Τοιαῦτα δὲ εἶναι ἡ τάξις καὶ αἱ παραδόσεις, ἃς ὁρίζομεν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ν' ἀκολουθήσωμεν.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ὅτι ὁ προλαλήσας δὲν ἐνθυμεῖται καλῶς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένει εἰς ἣν αὐτὸς ἔδωσεν ἐξήγησιν, διϊσχυριζόμενος ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἡ ἐξέτασις ὁλοκλήρου τοῦ νόμου, ἐφ' οὗ προτείνονται τροποποιήσεις μερικαί, καὶ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὰ τροποποιητέα μέρη, διότι οὕτω δεσμεύομεν τὴν Βουλήν. Ὑποθέσατε ὅτι ἐν νομοσχεδίῳ τροποποιεῖ τὸ 1 ἄρθρον ἑνὸς νόμου, ἡ δὲ Βουλὴ δέχεται τὴν τροποποίησιν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναλαμβάνεται ὅτι ἡ τροποποίησις τοῦ 1 ἄρθρου καθιστᾷ ἀναγκαίαν καὶ ἐκείνην τοῦ ἄρθρου 10, καὶ ἑπομένως, ἐὰν κατὰ τὸν προαγορεύσαντα ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προβῇ καὶ εἰς τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ, τότε ὁ νόμος μένει ἐλλιπὴς καὶ ἴσως ἀντιφατικός. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται σήμερον νὰ ἐξετάσῃ καὶ τροποποιήσῃ ὁλόκληρον τὸν περὶ ὁδοποιίας νόμον, τοῦ ὁποίου προτείνεται ἡ μερικὴ τροποποίησις.

Λέγοντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως τῶν ὑπὸ τῆς μειοψηφίας φερομένων τροπολογιῶν, ὅταν αὗται δὲν μεταβάλλωσι τὴν ἀρχικὴν βάσιν καὶ τὸ σύστημα τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου προσέθηκεν ἕτερος ὅτι τὸ πιοκείμενον ζήτημα εἶναι κατ' αὐτὸν λίαν σπουδαῖον καὶ δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ τὸ λύσωμεν ἐκ τοῦ προχείρου. Παρουσιάζεται ἐν νομοσχεδίῳ τροποποιοῦν διαφόρους διατάξεις ἄλλου νόμου, καὶ ἐπ' αὐτοῦ βεβαίως ἐγένετο καὶ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ἄδεια ἐδόθη τοῦ ἀνωτάτου Ἄρχοντος, καὶ οὕτως εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλήν. Πιθανὸν ὁ τροποποιούμενος νόμος νὰ περιέχῃ καὶ ἄλλας διατάξεις ἐπιδεκτικὰς συμφερωτέρας τροποποιήσεως, ἀλλὰ δύναται ὁ βουλευτὴς κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ ζητήσῃ τὴν τροποποίησιν αὐτῶν; Μὴ δυνάμενος νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, περιορίζεται μόνον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνακαλύψωμεν ὅτι μία τις διάταξις τοῦ νόμου ἐμπρέπτεται ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου φερομένων μεταβολῶν, καὶ καθίστανται ἀναγκαῖα ἡ τροποποίησίς της, τότε δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὴν ἀνάλογον διόρθωσιν.

Ἐπέμενεν ἄλλος ὅτι τὸ ζήτημα κατ' αὐτὸν εἶναι ἁπλούστατον, διότι τὸ θέμα εἷς νόμου ἔχομεν μεταξὺ τῶν σχέσιν, καὶ ὅταν ἑπομένως μεταβάλλεται ἓν ἐξ αὐτῶν, πιθανὸν νὰ προκύψῃ ἀνάγκη καὶ τῆς μεταρρυθμίσεως ἄλλων, καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ἐμποδιζώμεθα ἀπὸ τὴν συζήτησιν τῆς εὐθύνης τῆς μειοψηφίας.

Ἐξεθέσατέ τις ὅτι δὲν εἶναι ἐναντίος τοῦ νομοσχεδίου, διότι μελετήσας αὐτὸ τὸ εὗρεν ὀρθόν, καὶ διὰ τοῦτο ἔρχεται μόνον νὰ εἴπῃ ὀλίγα ἐπὶ τῆς τάξεως τῆς συζητήσεως. Παρατηρεῖ λοιπὸν ὅτι ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ κανονισμὸς ἐμποδίζει τὴν συζήτησιν τῶν τροπολογιῶν τῆς μειοψηφίας, διότι, ὡς εἶπον τινές, μεταβαλλομένου ἑνὸς νόμου, δυνάμεθα νὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξετάσεως αὐτοῦ ὁλοκλήρου, καὶ ἐνθυμεῖται μάλιστα ὅτι κατὰ τὸ 1851 ἢ 1852 ὁ μακαρίτης Νοταρᾶς, ὑπὸ ργὴν τότε τῶν Ἐσωτερικῶν, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐτροποποίει ἄρθρα τινὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, καὶ αὐτὸς ὡς εἰσαγγελεὺς τῆς μειοψηφίας ἐπρότεινε διαφόρους τροπολογίας καὶ μεταξὺ ἄλλων τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τῶν μάλλον ψηφοφορουμένων, ὑπέβαλον δὲ συγχρόνως καὶ ἄλλοι ἄλλας, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ συνέλθωσιν οἱ παρουσιάσαντες τὰς διαφόρους τροπολογίας καὶ συνεννοούμενοι συγχωνεύσωσιν αὐτάς. Καὶ ἡ πρακτικὴ ἑπομένως νομολογία τῆς Βουλῆς δὲν μᾶς κωλύει ἀπὸ τὴν συζήτησιν τῶν τροπολογιῶν τῆς μειοψηφίας. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀγορεύσαντος παρατηρεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι ἀληθῶς διάφορα στοιχήματα λαμβάνουσι χώραν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων ἔργων, ἓν ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ὁδὸς Τριπόλεως ἔλαβε στρεβλὴν διεύθυνσιν καὶ ἕνεκα τούτου κατανοεῖ τὸν χειμῶνα μάλιστα ἀδιάβατος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ προκεί-

μενον νομοσχέδιον προπολογεῖ ἄρθρα τινὰ τοῦ περὶ ὀδοποιίας νόμου τοῦ 1852. Δι' αὐτοῦ σκοπὸν ἔχει ὁ εἰσαγαγὼν αὐτὸ ὑπουργὸς νὰ ἐλαττώσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὰ βάρη τῶν κατοίκων τῆς ἐπικρατείας, καὶ ν' ἀναθέσῃ τὴν δαπάνην εἰς τὸ δημόσιον. Ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος παρετήρησεν ὅτι ἀπαιτεῖται συγχρόνως νὰ ὑποβληθῇ καὶ ἕτερος νόμος μεταβαλλων τὴν τῶν ἔργων διοίκησιν. Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἀληθὴς σπουδαία καὶ ἐν τῇ σπουδαιότητί της εὑρίσκει τὴν ὑπεράσπισιν. Ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου τοῦ 1852 τὰ δημόσια ἔργα προήχθησαν ἀρκούντως χωρὶς οὐδὲν νὰ φέρῃ ἐμπόδιον ἡ ἔλλειψις νόμου περὶ διοικήσεως τῶν ἔργων, ἐὰν δὲ ταῦτα δὲν προήχθησαν ὅσον ἔδει, αἰτία εἶναι ἡ ἔλλειψις τῶν χρηματικῶν μέσων. Ἐὰν ὑπῆρχον αἱ ἀναγκαιοῦσαι χρηματικαὶ ποσότητες, τότε βεβαίως καὶ ὑπουργεῖον δημοσίων ἔργων ἤθελεν ὑπάρχει καὶ ἡ ὑπηρεσία ἤθελε τακτοποιηθῇ, ἀλλὰ τὰ μέσα ἐλλείπουσι καὶ ἡ διαίρεσις ἑπομένως τῆς ἐργασίας δὲν φαίνεται ἀναγκαία, διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον δὲν συμφέρει καὶ ὅτε κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ἔργων ἐξέθημεν, διότι ἀναλόγως τῶν μέσων προβαίνομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ δείγμα τοῦτο τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς δόξης τῶν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ νεωτέρων ἐθνῶν, τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας. Ἀναλόγως λοιπὸν τῶν ὑπαρχόντων μέσων ἔχομεν καὶ ἀρχιτέκτονας καὶ μηχανικοὺς καὶ ἐπιστάτας καλοὺς, ἐὰν δὲ ἓν ἔργον δὲν ἐξετελέσθη καλῶς, ἡ μία κατάχρησις ἔλαβε χώραν, τοῦτο δὲν εἶναι ἓν σημεῖον ἀλάνθαστον, ἀφ' οὗ ὁρμώμενοι νὰ ἀπελπισθῶμεν ἀπὸ τὴν κατάρτισιν δημοσίων ἔργων ἐν Ἑλλάδι, καθόσον τ' ἄτοπα ταῦτα δύνανται νὰ διορθωθῶσιν ὑπὸ τοῦ χρόνου διὰ τῆς καταρτίσεως τελείου συστήματος ὀδοποιίας καὶ τῆς προσακτήσεως τῶν ἀναλόγων μέσων, ὅτε καὶ μηχανικοὺς καὶ ἀρχιτέκτονας καλλιτέρους θέλομεν ἔχει. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἀπάντησιν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος.

Μεταβαίνει ἤδη εἰς τὸ ἕτερον ζήτημα, ὅπερ ἀφορᾷ ἓν δικαίωμα τῆς Βουλῆς, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι τὸ τῆς πρωτοβουλίας, ὅπερ ὁρίσταται καὶ εἰς τὰς τρεῖς νομοθετικὰς δυνάμεις. Τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοβουλίας κατὰ δύο τρόπους ἐξασκεῖται ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἢ διὰ προτάσεως νόμου ἢ διὰ τροποποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔχει ἡ Βουλὴ ἀπεριόριστον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐξάσκησιν ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ διατυπώσεις τινες, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται νὰ διέλθῃ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν δημοσίαν συζήτησιν. Σήμερον ὅμως τὸ

ζήτημα ἀφορᾷ τὴν παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν. Συνήθεια ἐπεκράτησε παρ' ἡμῖν ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα κράτη νὰ μὴ εἰσάγῃ ὁ ὑπουργὸς κατὰ βούλησιν ἓν νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ ἐπὶ τούτῳ τὴν ἄδειαν τοῦ Βασιλέως, πέραν δὲ τοῦ ὁρίου τούτου τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ἀπέραντον, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο ἐρωτιζόμενος ἐκ τῆς συζητήσεως νὰ δέχηται μίαν τροποποίησιν. Σήμερον ὅμως πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν ἂν εἰσαχθὲν ἓνος εἰς τὰς Βουλὰς νόμου τροποποιοῦντος ἄλλον προγενέστερον νόμον, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τροπολογίας ἄλλας ἐπὶ τοῦ πρώτου νόμου παρὰ τὰς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περιεχομένας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διάφοροι ἐξετέθησαν γνῶμαι καὶ κατά τινα ἐξ αὐτῶν φρονεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐροῦντες ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας, καὶ ὅταν μία τις τροπολογία τῆς ἐκθέσεως θεωρηθῇ ἀναγκαία, ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ τὴν παραδεχθῇ ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψῃ.

Παραχωρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ προέδρου τὸν λόγον εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων, παρετήρησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀγορεύσας, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἀντιλέγει δι' ὅσα ἔργα δὲν ἐξετελέσθησαν καλῶς διὰ τὴν ἔλλειψιν μέσων. Δυστυχῶς ὅμως ἐξετελέσθησαν καὶ ἔργα ὡς οὐκ ἔδει ἐνῷ καὶ τὰ μέσα ὑπῆρχον καὶ δαπάναι ἐγένοντο ὑπέρογκοι ἴσως, τὸ δὲ σφάλμα τότε ἐπιβαρύνει τὸν διευθύνοντα τὸ ἔργον, ὅστις ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ παραδειγματικῶς, καὶ ἐν τοσούτῳ οὐδέποτε ἴσως ἐπεπλήχθη τις ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἡ κακὴ τῶν ἔργων ἐκτέλεσις. Ὡς παράδειγμα πρόχειρον ἔχομεν τὴν πρωτεύουσαν, ὅπου αἱ ὁδοί, καὶ τοι πρώτην φορὰν τῆς πόλεως ῥυμοτομουμένης, εἰσὶν αἱ πλεῖσται γωνιώδεις καὶ ἄθλιαι. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐξετελέσθησαν δυστυχῶς ἔργα δευτερευούσης ἀνάγκης καὶ παρελείφθησαν ἄλλα οὐσιωδέστερα καὶ ταῦτα πάντα διότι ἐπίβλεψις δὲν ὑπάρχει.

Ἐπὶ τούτοις γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Μπαλάφαν καὶ Κ. Χαριτόπουλον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὑφ' ἓν προσαρτώμενον τῇ ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν πλειψηφίᾳ διὰ ψήφων **71**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος:

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταῤῥυθμίσεως τοῦ περὶ ἀδοποιΐας νόμου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . Ν
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . .	Στέφανος Στεφανόπουλος . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	. . . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . .	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . Ν
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Γεώργιος Διαμάντης . . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Σπυρίδων Μαλασπίνης . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Γάτ. Δελένδας . . . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	Σπυρ. Μαρεζίνης . . . . Ν
Γεώργιος Σκοῦρος . . . Ν	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . Ν
Εὐστάθιος Σίμος	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . . .
Παναγῆς Κυριακός . . . Ν	Λεωνίδας Πετιμεζᾶς . . . Ν
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν	Παναγιώτης Μεγακλῆς . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Γρηγ. Κορφιωτάκης . . . .
Ἠλίας Καραγιάννης	Θεόδωρος Κυριακός . . . Ν
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . . Ν
Δημήτριος Νάκος . . . . Ν	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης . Ν
Γεώργιος Γεροθανάσης . . Ν	Γεώργιος Παπανικολάου . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . .	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας	Πέτρος Δελαγιάννης . . . .
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν	Δημήτριος Βούκουρας . . . Ν
Παν. Σταρόγιαννης . . . Ν	Κωνστ. Πλαπούτας . . . Ν
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . Ν	Παλαιολόγος Στασινόπουλος.. Ν
Ἰω. Σαφάκας . . . . . Ν	Νικόλαος Παλαιός. . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . Ν	Ἀνδρέας Νταρᾶς . . . . .
Σταμάτιος Μήτσας	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .
Ἄγγελος Γουζούασης . . . Ν	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . Ν
Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν	. . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος. . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . .	Νικόλαος Ματθαίου . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Νικόλαος Πετράκος . . . Ν

Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . Ν	Παπακώστας Τσαμάλας . .
Δημήτριος Δημητρακάκης. . Ν	Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . Ν	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . .
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν	Παναγ. Καλαμογδάρτης. . .
Λουκᾶς Στέφανος . . . . Ν	Ἰω. Δ. Αντωνόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ν	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Θεόδωρος Πετρινός . . . Ν	Α. Α. Χ. Ἀναργύρου . . .
Παναγ. Βέρβογλης . . . Ν	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ν
Προκόπιος Βιρβίλης	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν	Ἰωάννης Δουλίδης . . . .
Δημ. Σακελλαριάδης . . .	Ἰωάννης Μανιώτης . . . .
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ν	Λεωνίδας Πρασσακάκης . . Ν
. . . . .	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . Ν
Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν	Λορέντσος Καμπάνης . . . Ν
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . Ν	Παναγιώτης Ψάθης . . . . Ν
Ἰω. Προβελέγιος	Ἀντώνιος Ἀρμάος. . . . . Ν
Ἰω. Ταταράκης . . . . . Ν	Γρηγ. Μανοῦσος . . . . .
Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . . Ν	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Σπυρ. Βαρότσης . . . . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . Ν	Γεώργιος Κουβέλης . . . Ν
Δημήτριος Κοκοτάκης . . Ν	Νικόλαος Πιπῖνος . . . .
Δημ. Χαραλαμπίδης . . . Ν	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . .	Λάζαρος Γιουβδῆς . . . . Ν
Παν. Μ. Ἰατρὸς	Θεόδωρος Γκίκας . . . . .
Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . Ν	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Στέφανος Α. Δούκας	Πέτρος Χ. Πέτρος. . . . .
Ἰωάννης Κατσάκος	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . Ν
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Βενετσάνος Κυβέλος . . . Ν	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . .
. . . . .	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . . Ν
Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Π. Κανελλόπουλος . . . . Ν	Ἀν. Μάντσαρης . . . . .
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ν	Ἰωάννης Κοντζιᾶς. . . . Ν
Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . Ν	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Ἀκολούθως ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναβάλλων ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπὶ τὰ καθέκαστα συζήτησιν διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 1|2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος: ΦΙΛΩΝ ΦΙΛΩΝΟΣ,

Ὁ ἀντιπρόεδρος: Σ. ΒΑΡΔΟΓΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Α. Παπαδημητριάδης.
Ἀ. Κατρεΐδάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 7 Νοεμβρίου 1851.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν τὰ ἑξῆς ἀκόλουθα ὅτι ἐξελέξαντο, ἐκτὸς τοῦ γ' καὶ δ'. προέδρους μὲν τοὺς Π. Χ. Πέτρον, Ἰω. Σαγρέδον, Σ. Βαρδόγιαν, Φ. Φίλωνος, καὶ Ν. Παπαλεξόπουλον· γραμματεῖς δὲ τοὺς Ἰδ. Καραγιάννην, Δ. Δημητρακάκην, Π. Κυριακόν, Ἀθ. Μοναστηριώτην καὶ Ἀρ. Λιβορίκην· καὶ εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπλ. πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, τοὺς Δ. Χαραλαμπίδην, Α. Πετιμεζᾶν, Θεοδ. Κυριακόν, Ἰω. Τασσαΐον καὶ Ν. Γκίνην· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπλήρ. πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, τοὺς Δ. Χαραλαμπίδην, Α. Πετιμεζᾶν, Θ. Κυριακόν, Θ. Πετρινὸν καὶ Ἀναγν. Οἰκονόμου· ἐπὶ τοῦ περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις, τοὺς Ἰω. Κοντσιάν, Ἰω. Ἀντωνόπουλον, Γρ. Μανοῦσον, Μ. Πρίμαν καὶ Π. Βάρβογλην, καὶ μέλη τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, τοὺς Δ. Νάκον, Δ. Δημητρακάκην, Γ. Ζουμπουλάκην, Μ. Δαμιραλῆν καὶ Π. Βάρβογλην.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἑξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὀδοποιΐας νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάτερον ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 3 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ καταβάλλωσιν οἱ δῆμοι ἐξ ἴσου τὰς πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν δαπάνας, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων

αὐτῶν, διότι οἱ μὲν ὀρεινοὶ δῆμοι δὲν ἔχουσι πολλάκις ἢ ἐλάχιστα εἰσοδήματα, οἱ δὲ πεδινοὶ καὶ ἀρδονίαν εἰσοδημάτων ἔχουσι καὶ μεγάλας ἐκ τῶν τοιούτων ὁδῶν ὠφελείας, δι' ὧν θέλουσι μεταφέρει τὰ προϊόντα των. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ Συμβούλια, ἐπιληφθέντα τῷ 1841 τοῦ περὶ κατασκευῆς ἐπαρχιακῶν ὁδῶν ζητήματος, ἐκανόνισαν τὴν δαπάνην οὐχὶ ἐξ ἴσου, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων τῶν δήμων, καθ' ὅσον μάλιστα ὑπάρχουσι δῆμοι ἐν τοιαύτῃ πενίᾳ διατελοῦντες, ὥστε ἐὰν εἰς ἴσην ὑποβληθοῦν εἰσφοράν, θέλουν χρεωκοπήσει. Διὸ προτείνει νὰ ἐπιβληθῇ ἡ δαπάνη ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων τῶν δήμων.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δ' ἀνὰ τροποποιηθῇ καταλλήλως τὸ ἄρθρον, πρέπει μετὰ τὴν φράσιν *ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων* νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις *καὶ τοῦ πληθυσμοῦ*, διότι τὸ δίκαιον δὲν ἐξασφαλίζεται ἐπὶ μόνῃ τῇ ἀναλογίᾳ τῶν εἰσοδημάτων. Ἐκτὸς δὲ τούτου προτείνει αἱ μὲν λέξεις *δι' ὧν αὗται* νὰ μεταβληθῶσι χάριν σαφηνείας εἰς *δι' ὧν αἱ ὁδοί*, ἡ δὲ περίοδος *καὶ συνδρομῇ τῶν κατοίκων τῶν δήμων* νὰ ἐξαλειφθῇ ὡς παρέλκουσα.

Ἐξέθηκε δὲ καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἀναφερόμενα εἰς κατάρτισιν καὶ κατασκευὴν ὁδῶν προσκόμματα, καὶ κατενόησεν ὅτι ἀφοῦ οἱ δῆμοι, ὡς ἔχουσι, δυσκολεύονται εἰς κατασκευὴν καὶ τῆς ἐλαχίστης παρακειμένης ὁδοῦ, τοῖς εἶναι βεβαίως ἀδύνατον νὰ κατασκευάσωσιν ἐπαρχιακάς, ἐκτὸς ἂν καταναγκασθῶσιν ὑπὲρ τὸ μέτρον. Εἰς τοῦτο δὲ ἐπείσθη ἔτι μᾶλλον ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐκ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, ὁμολογούσης ὅτι εἰς τοιαῦτα δαπανηρὰ ἔργα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσιν οἱ δῆμοι, καὶ διὰ τοῦτο εἰσήχθη τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον τροποποιοῦν τὸν νόμον τοῦ 1852, ἀνατίθησι τὴν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν δαπάνην εἰς τὸ δημόσιον. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ὁρμωμένη ἡ ἐπιτροπή, ἀποφαίνεται ὅτι τὰ μὲν ἁπλᾶ ἔργα ὀφείλουν νὰ ἐκτελῶσιν οἱ δῆμοι διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας των, εἰς δὲ τὰ τεχνικά, ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, νὰ συντρέχῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν μέσων τῶν δήμων, καὶ τοῦτο συνίστησι νὰ προστεθῇ ἐν τῷ 3 ἄρθρῳ. Ἀφοῦ τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει ὅτι τὰ ἁπλᾶ ἔργα θέλουν ἐκτελεσθῆ ὑπὸ τῶν δήμων διὰ προσωπικῆς ἐργασίας, ἀπαραίτητος βάσις εἰς τοῦτο εἶναι βεβαίως ὁ πλη-

θυσμὸς, διότι ἐκ μὲν τῶν πολυπληθῶν δήμων καταβάλλονται ἀναλόγως πολλὰ ἡμερομίσθια, ἐκ δὲ τῶν λειψανδρούντων ὀλίγα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ νὰ συνεισφέρωσιν οἱ δῆμοι ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν, παρατηρεῖ ὅτι διὰ νὰ διέλθῃ ἡ ὁδὸς διά τινος πεδινοῦ δήμου, μικρὰ θέλει ἀπαιτηθῇ δαπάνη διὰ τὴν ὁμαλότητα τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾧ διὰ νὰ διέλθῃ δι' ὀρεινοῦ, εἶναι ἀνάγκη μεγάλων θυσιῶν καὶ ἐξόδων. Διὰ τί, ἀφοῦ διὰ τὸν πεδινὸν δῆμον μικρὰ ἀπαιτεῖται δαπάνη, νὰ πληρώσῃ οὗτος ἐξ ἴσου μὲ τὸν ὀρεινὸν διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἔχει πλειότερα εἰσοδήματα; Τοῦτο εἶναι ἐν προφανεῖ ἄδικον, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσωσιν οἱ τὴν τοιαύτην ἀρχὴν προτείνοντες ὅτι οἱ εὐμοιροῦντες εἰσοδημάτων δῆμοι ἔχουν καὶ ἀναλόγως πολλὰς σπουδαίας ἀνάγκας, τὰς ὁποίας θέλουν διασθῇ ν' ἀποκόψωσιν ἵνα προσφέρωσιν αὐτὰς εἰς τοὺς συνεπαρχιώτας των. Εἶναι λοιπὸν καὶ δίκαιον καὶ λογικὸν νὰ γίνηται ἐξ ἴσου ἡ τῶν δήμων συνεισφορά.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀροῦ τὸ ἄρθρον διαιρεῖται εἰς τὴν εἰς χρήματα συνεισφορὰν καὶ τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν τῶν δήμων, ἐπόμενον εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἐξοβελισθῇ τῷ ὄντι ἡ λέξις *ἐξ ἴσου*, ἀντ' αὐτῆς δὲ νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις *ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων*. Δὲν ἐννοεῖ δὲ διὰ τί ὁ εἰσηγητὴς ἀξιοῖ νὰ πληρόνουν ἐξ ἴσου οἱ δῆμοι ἐπὶ τῶν τεχνικῶν ἔργων, ἐν ᾧ τὰ κοινὰ βάρη πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων ἑκάστου. Καθὼς δὲ τὸ ἀποδίδον πλειοτέρους φόρους ἄτομον ἔχει, κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν ἔντιμον θέσιν τοῦ μᾶλλον φορολογουμένου, οὕτω καὶ οἱ πλειοτέρους ἔχοντες πόρους δῆμοι πρέπει νὰ συνεισφέρουν πλειότερα ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἔργων. Διὸ συμφωνεῖ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἄργους προταθεῖσαν τροπολογίαν μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις *πληθυσμὸς* καὶ νὰ μείνῃ μόνον ἡ λέξις *τῶν εἰσόδων*, διότι τοιοῦτον εἶναι τὸ διέπον ἡμᾶς δημοτ. σύστημα.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὅπου ὑπάρχουσιν αἱ ὠφέλειαι ἐκεῖ πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται καὶ τὰ βάρη, κατά τινα ἀρχὴν ἀναλλοίωτον, καὶ ἐνταῦθα ἑπομένως ὁ πεδινὸς κάτοικος τοῦ Ἄστρους π. χ. ὁ ἐν τῇ παραλίᾳ οἰκῶν, δὲν ἔχει τὰς ἐκ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ ὠφελείας, ἃς θέλει ἔχει ὁ ὀρεινὸς κάτοικος τῆς ἐπαρχίας, καὶ διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον καλῶς ὁρίζει, ὅτι εἰς τὴν συνεισφορὰν ὑποχρεοῦνται οἱ δῆμοι δι' ὧν θέλει διέρχεσθαι ἡ ὁδὸς, οἱ δῆμοι δηλονότι, οἵτινες θέλουν ὠφελεῖσθαι ἐκ τούτων. Ἀρκεῖ δὲ ὅτι οἱ ἄλλοι θέλουν προσφέρει τοὺς βραχίονάς των καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ καταβάλουν καὶ χρήματα. Τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν στηρίζεται εἰς λόγον δικαιοσύνης καὶ πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι χθὲς ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους οἵτινες ἔπεισαν αὐτὸν νὰ μεταβάλῃ τὸν ὑπάρχοντα περὶ ὁδοποιΐας νόμον τοῦ 1852. Εἶπε δὲ ὅτι πρώτιστος λόγος εἶναι ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς κατασκευὴν τῶν ὁδῶν ταχύτης καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διανεμηθῇ ἡ δαπάνη ἀναλόγως τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Διὸ αἱ μὲν ἐθνικαὶ ὁδοὶ κατελογίσθησαν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, αἱ ἐπαρχιακαὶ εἰς βάρος τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερομένων δήμων, αἱ δὲ δημοτικαὶ εἰς βάρος τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων. Οἱ ἀναγνόντες τὸν συνοδεύουσαν τὸ νομοσχέδιον ἔκθεσιν εἶδον ὅτι ἡ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν δυσκολία προήρχετο, διότι οἱ ἀπώτατα κείμενοι δῆμοι ἀπέρριπτον τὴν ὑποχρέωσιν διϊσχυριζόμενοι ὅτι δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν. Ἐκ τούτου, κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν νομοσχέδιον, εἰς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν ὑποχρεοῦνται ἤδη μόνον οἱ δῆμοι δι' ὧν διέρχονται αὗται. Ὅταν δὲ μία τις ἐπαρχιακὴ ὁδὸς προϊοῦσα, καταλήξῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, λαμβάνει χαρακτῆρα ὁδοῦ ἐθνικῆς καὶ αἱ τῶν δήμων δαπάναι ἐπιστρέφονται. Ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν τεχνικῶν ἔργων πρέπει νὰ ἀναδεχθῇ τὸ δημόσιον, δὲν εἶναι σπουδαῖος, διότι, ἀροῦ ἡ κατασκευὴ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐπιβαρύνωμεν καὶ διὰ τῆς τῶν ἐπαρχιακῶν, οὐδὲ νὰ ζητήσωμεν πλειοτέρας ἤδη θυσίας. Κατὰ τὸν ἀρχικὸν νόμον, εἰς ἐπαρχίαν συγκειμένην ἐκ 30,000 ψυχῶν ἔπρεπε νὰ φορολογηθῶσι 10,000, τὰ ἡμερομίσθια τῶν ὁποίων ἤθελον ἐπιβαρύνει κατὰ μέτρον ὅρον τὴν ἐπαρχίαν μὲ 180,000 δραχμάς. Διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἤδη νομοσχεδίου δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ συνεισφέρωσιν εἰμὴ 18,000. Ἀλλ' ἐὰν μεταξὺ πρωτευούσης καὶ πρωτευούσης δήμων παχυμιπίπτουν φάραγγες, μεγάλοι ποταμοὶ ἢ ἄλλαι δυσχωρίαι, τότε, ὡς εἰς πᾶσαν ὁμοίαν περίστασιν, πᾶς δῆμος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν τῆς Κυβερνήσεως συνδρομὴν, ἥτις θέλει ὁρίσει ἀνάλογον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κονδύλιον. Ἂν ὅμως ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἀνατεθῇ ὁριστικῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τότε δὲν θέλει ὑπάρχει ἓν μέτρον εἰς ὃ νὰ στηριχθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ δὲν θέλετε ἔχει πλέον οὔτε ἐθνικὰς, οὔτε ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικὰς ὁδούς. Ἂν τὸ σύστημα τῆς συγκεντρώσεως τῶν

τοιούτων ἔργων ὑπῆρχε, δὲν θὰ εἴχομεν ἤδη ἁπλᾶ σχέδια ἀλλ' ὁδοὺς συνδεούσας τὸ Κράτος. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς τῶν ἔργων διασπορᾶς ἀναντιῤῥήτως ἔχομεν πολλὰ δαπανήσει καὶ οὐδὲν πράξει. Ἡ γνώμη λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν συμπέρει καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ μεταβάλῃ κατὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον. Τινὲς ἀντέκρουσαν τὴν ἐξίσου ὑποχρέωσιν τῆς συνεισφορᾶς, ἀλλὰ δὲν ἀποδέχεται τὸ σύστημα τῆς κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐσόδων ὑποχρεώσεως, διότι θέλετε φορολογήσει τότε τοὺς ἔχοντας μόνον κτήματα, καὶ θέλετε ἐξαιρέσει πολλοὺς ἄλλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς διαθέτοντας μεγάλα χρηματικὰ κεφάλαια, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δέοντα δίκαιον. Κάλλιον λοιπὸν εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἀναλογίαν, οὕτω δὲ δὲν μακρυνόμεθα καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ πρώτου νόμου καθιερωμένης ἀρχῆς. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἐπιστημονικωτέρα καὶ μᾶλλον δικαία λύσις, καθ' ὅσον μάλιστα, ὁσάκις οἱ τακτικοὶ τῶν δήμων φόροι δὲν ἐπαρκοῦσιν, ὑποχρεοῦνται, ὡς γνωστὸν, εἰς εἰδικοὺς φόρους τὰ πρόσωπα. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἐὰν πολυπληθής τις δῆμος δὲν ἔχῃ κτηματικὴν περιουσίαν, θέλει ἔχει ἐμπόριον, βιομηχανίαν ἢ ἄλλο τι, διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ λόγου ἄξιος πληθυσμός. Τελευτῶν λέγει, ὅτι ὁσάκις πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν περὶ πραγμάτων ὧν ἡ ὠφέλεια εἶναι πολὺ μεγαλειτέρα τῶν προσωπικῶν ὑποχρεώσεων, πρέπει νὰ ἀναλογιζώμεθα οὐχὶ τὰ βάρη, ἀλλὰ τὰς μελλούσας πολλαπλᾶς ὠφελείας. Διὸ ὅλα ταῦτα προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἑρμηνεύῃ.

«Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τῶν δήμων δι' ὧν αὗται διέρχονται, καὶ συνδρομῇ τῶν κατοίκων αὐτῶν· καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ ταμεῖα θέλουσι καταβάλλει ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων εἰς χρήματα τὸ ἀντίτιμον τῶν κυρίως τεχνικῶν ἔργων, χορηγουμένης κτλ. κατὰ τὸ νομοσχέδιον».

Ἐπέφερε τὸ μειονοψηφοῦν μέλος, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν 3 ἄρθρον ἀντίκειται εἰς δύω τινά, τὸ 14 ἄρθρον τοῦ περὶ ὀδοποιίας ἀρχικοῦ νόμου καὶ τὸν δημοτικὸν νόμον συγχρόνως. Τὸ πρῶτον, διότι, κατὰ τὸν ἀρχικὸν νόμον, εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν ὑπάγονται μόνοι οἱ δημόται ἑκάστου δήμου, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἁπλοῖ κάτοικοι, ὡς ὁρίζει ἐνταῦθα τὸ ὄρθιον. Διὸ προτείνει ἡ ἐν αὐτῷ λέξις *κάτοικοι* νὰ ἀντικαταστακῇ διὰ τῆς λέξεως *δημόται*. Ἀντίκειται δὲ καὶ εἰς τὸν περὶ δήμων νόμον,

διότι κατ' αὐτὸν, ὅστις εἶναι ἔργον πολιτικῆς περιουσίας καὶ ἀληθῶν δημοτικῶν ἐλευθεριῶν, εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τοὺς δημότας καὶ γινώσκοντα τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τῶν δημοτῶν, ἀνατίθη τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιβάλλωσιν ἐκείνους τοὺς φόρους, οὓς θεωροῦσιν ἧττον ἐπιβαρυντικοὺς εἰς τοὺς δημότας. Καὶ ἀληθῶς, τὸ συμβούλιον ἑνὸς δήμου εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ ἂν ἡ προσωπικὴ ἐργασία εἶναι ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιβαρυντικὴ ἄλλης φορολογίας, ἣν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δημοτικῶν. Κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον, ἡ προσωπικὴ ἐργασία φαίνεται ἡ μᾶλλον καταθλιπτικὴ φορολογία, καὶ διὰ τοῦτο ὑποδεικνύεται εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ὡς τὸ ἔσχατον μέτον, εἰς ὃ δύνανται νὰ καταφύγωσιν ἐν ἀνάγκῃ οἱ δῆμοι. Νομίζει λοιπὸν ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ διάταξις χορηγοῦσα εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ ἐπιβάλλωσι τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν καθ' ἣν περίπτωσιν δι' ἄλλων μέσων δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ αὕτη. Δὲν ἐπιμένει δὲ νὰ τεθῇ εἰδικὴ περὶ τούτου διάταξις, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς ἐξηγήσῃ ὅτι αὐτὸ τοῦτο ἐννοεῖ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου.

Ἐπανέλαβεν εἷς τῶν ἀγορευσάντων, ὅτι προτείνας νὰ ὁρισθῇ ἡ συνεισφορὰ ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων τῶν δήμων, ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλως τε καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παντοῦ, πρακτικόν περὶ καινῶν ἀγκῶν, ἐπιβάλλεται συνεισφορὰ ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ἡ πρότασις αὐτοῦ στηρίζεται εἰς τὴν γενικὴν βάσιν ἣν παρεδέχθησαν ὅλα τὰ ἔθνη. Καὶ προτιμᾷ μὲν ὁ ὑπουργὸς τὴν ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἀναλογίαν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῆς Ἑλλάδος διακόπτεται ἀ ὀ λόφους καὶ φάραγγας, καὶ ὀλίγα εἶναι τὰ πεδινὰ αὐτῆς μέρη. Διὰ τοῦτο ὅλαι αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ οὐ μόνον διέρχονται δι' ὑπαρείων ἀποκρήμνων, ἀλλὰ προσέτι τὰ ὁρεινὰ μέρη εἴτε ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν δυσχείαν ἀποστροφῆς, εἴτε λόγῳ ὑγιείας εἶναι μᾶλλον τῶν πεδινῶν κατοικημένα. Ἂν λοιπὸν, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπιβαρύνωμεν τὸν πληθυσμὸν, θέλομεν ἐπιβαρύνει μᾶλλον τοὺς ὀρεινοὺς δήμους. Εἶπεν ὁ βουλευτὴς Ἄργους, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὁ ἐν τῇ παραλίᾳ οἰκῶν πρὸς τὸν ἀπότατον δημότην τῶν μεσογείων, ἀλλ ἐλησμόνησεν ὅτι διὰ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ ὁ μὲν δημότης Δυλιανῶν δὲν ἔχει νὰ μεταφέρῃ εἰ μὴ κάτανα, ὁ δὲ Τριπόλεως μεταφέρει ἔλαιον καὶ οἶνον. Ἀφοῦ δὲ αἱ ὁδοὶ γίνονται διὰ τὴν μεταφορὰν κυρίως τῶν προϊόντων, εἰς αὐτὰ

πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν καὶ αὐτὰ νὰ φορολογῶμεν. Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον, ὡς ὑποθέτει ὁ ὑπουργός, νὰ ὁρίσωμεν τὴν φορολογίαν, διότι θέλουν ὑποχρεωθῆ νὰ πληρώνουν οἱ δῆμοι ἀναλόγως τῶν δημοτικῶν ἐσόδων των. Ἐὰν δὲ δῆμοι τινὲς ἔχουν, ὡς εἴρηθη, καὶ ἐμμέσους φόρους, σημαίνει ὅτι καὶ ἐμπόριον καὶ μέσα ἄφθονα ἔχουν, καὶ τότε πρέπει νὰ καταβάλουν πλειότερα. Ἄλλως τε ὁ μὴ ἔχων τι, κλαίει καὶ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῶν 6 δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἐν τῇ ἀνεχείᾳ του βιάζεται νὰ πληρώσῃ διὰ κατασκευὴν ὁδοῦ, ἐξ ἧς δὲν θέλει ὠφεληθῆ ὅλως· ὁ δὲ ἔχων δύναται νὰ πληρώσῃ καὶ τὸν ἀνώτατον ὅρον καὶ οὐσιωδῶς ἐκ τῆς ὁδοῦ νὰ ὠφεληθῆ. Διὸ ἐπιμένει νὰ τεθῇ ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων ἡ φορολογία.

Ἐξήθηκεν ἄλλος, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου διαφόρων προτάσεων ὑπῆρξε καὶ ἡ γνώμη, ὅτι τὰ ἔξοδα τῶν τεχνικῶν ἔργων πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωσι τοὺς ἔχοντας πλειότερον συμφέρον δήμους, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀρχὴ ταῦ ἀπολύτου δικαίου, τὸ ὁποῖον μόλις εὑρίσκει τις εἰς τοὺς θείους νόμους. Καὶ ἀληθῶς, διὰ τί ὁ κάτοικος τῆς Μονεμβασίας νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Λεβαδείας, ὅπου δὲν θέλει πατήσει ποτέ; Καὶ ὅμως πράγματι συνεισφέρει, διότι ὅταν τὰς τοιαύτας ὁδοὺς κατασκευάζῃ τὸ δημόσιον, σημαίνει ὅτι τὰς κατασκευάζομεν πάντες. Ἀλλὰ διότι ὁ κάτοικος τῆς Μονεμβασίας δὲν θέλει πατήσει τὴν ἀνωτέρω ὁδὸν δὲν πρέπει καὶ νὰ συνεισφέρῃ; Βεβαίως πρέπει, διότι γενικὰ εἶναι τὰ ἐκ τῶν κοινῶν ἔργων καλά. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ διακρίνωμεν τοὺς μᾶλλον ὠφεληθησομένους δήμους, διότι τὸ ἀπόλυτον δίκαιον δὲν εἶναι ἐφικτόν. Ἀποδέχεται δὲ καὶ αὐτὸς τὴν ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων ὑποχρέωσιν, διότι ἄλλως μακρυνόμεθα τῶν διεπόντων τὴν φορολογίαν ἐν γένει κανόνων. Καὶ ἠρώτησε μὲν εἷς τῶν προαγορευσάντων τί θέλει γίνει εἰς δῆμος, ὅστις ἔχων 30,000 δραχμὰς ἔσοδα καὶ δαπανῶν ἴσην κατ' ἔτος ποσότητα εἰς τὰς ἀνάγκας του, βιασθῇ νὰ κόψῃ τὰ ἔξοδά του χάριν τῆς ὁδοποιΐας; Ἀλλὰ τί θέλει γίνει καὶ εἰς δῆμος, ὅστις μόλις ἔχων 2,000 δραχ. εἰσόδημα, φορολογεῖται ἐξίσου πρὸς τὸν ἔχοντα 50,000 κατ' ἔτος; Εἶναι δικαία ἡ τοιαύτη ἐξίσωσις; Δὲν νομίζει δὲ δύσκολον νὰ ὁρισθῇ ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων ἡ ὑποχρέωσις, καὶ ἀδιάφορον εἶναι ἂν ἡ δημοτικὴ περιουσία προέρχεται ἐκ κτημάτων, καθ' ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέλουν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν οἱ ἐτήσιοι δημοτικοὶ προϋπολογισμοί. Δὲν εἶναι δὲ κώλυμα οὔτε ὁ λόγος ὅτι τινὲς μὲν δῆμοι ἐπιβάλλουσι φόρον 1 τοῖς 100, ἄλλοι δὲ 2 ἀναλόγως τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, διότι θέλουν ἐξετασθῆ ταῦτα καὶ τεθῇ ἡ ἀναλογία τῶν καθαρῶν ἐξόδων.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι διὰ νὰ γίνῃ δικαία συνεισφορὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, νομίζει ὅτι τὸ πρᾶγμα συμβιβάζεται ἂν συντρέξουν εἰς τοῦτο οὐ μόνον αἱ περιουσίαι ἀλλὰ καὶ τὰ πρόσωπα, διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ συντρέχῃ ἓν τούτων. Καὶ ἂν μὲν στερῆται τις περιουσίας, δὲν ἔπεται ὅτι δὲν ἔχει, ὡς εἶπέ τις, καὶ οὐδεμίαν ἐκ τῆς ὁδοῦ ὠφέλειαν· δὲν εἶναι δὲ καὶ ὀρθὸν νὰ πληρώσῃ ἐξ ἴσου μὲ τὸν στερούμενον ὁ ἔχων περιουσίαν. Διὰ ταῦτα τὰ μὲν τεχνικὰ ἔργα πρέπει νὰ γίνωνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ καὶ νὰ συμπεριλαμβάνωνται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἑκάστου δήμου, καθ' ὅσον ὁ προϋπολογισμὸς βασίζεται εἰς τὰ κτήματα, καὶ ἐπομένως φορολογεῖται ἡ τῶν κτηματιῶν τάξις χωρὶς νὰ πληρώνουν οἱ μηδὲν ἔχοντες· ἡ δὲ εἰσφορὰ τῶν ἁπλῶν ἔργων νὰ γίνηται παρ' ὅλων τῶν προσώπων ἐν γένει. Ἐπὶ τέλους δὲ θεωρεῖ μικρὰν τοῦ ἄρθρου ἔλλειψιν τὸ νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν μόνοι οἱ δῆμοι δι' ὧν διέρχονται αἱ ὁδοί, διότι τοῦτο δύναται νὰ φέρῃ πολλὰς δυσκολίας εἰς τὴν τοῦ ἔργου κατόρθωσιν, καὶ πρέπει νὰ ἀνατεθῇ ἡ δαπάνη εἰς ὅλους τοὺς δήμους ἑκάστης ἐπαρχίας, ὡς τοῦτο ἐγένετο μέχρι τοῦδε συντρεχόντων καὶ τῶν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἀντιθέτων δήμων, καθ' ὅσον πᾶσα ἐπαρχία δὲν ἀποτελεῖ ἢ μίαν μονάδα καὶ τὰ συμφέροντα εἶναι κοινά. Διὰ ταῦτα προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἑφεξῆς·

«Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τῶν δήμων ἑκάστης ἐπαρχίας δι' ἧς διέρχονται· καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ συμβούλια θέλουσι καταβάλλει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τὸ ἀντίτιμον τῶν κυρίως τεχνικῶν ἔργων, ψηφιζόμενον εἰς τὸν ἐτήσιον ἑκάστου δήμου προϋπολογισμόν, οἱ δὲ κάτοικοι θέλουσι συνεισφέρει τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων ἀναγκαίαν προσωπικὴν ἐργασίαν.»

Καὶ ἄλλου δὲ προσθέντος, ὅτι ἡ μὲν χρηματικὴ συνεισφορὰ πρέπει νὰ γίνηται παρ' ὅλων τῶν δημοτικῶν τμημάτων τῆς ἐπαρχίας ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἑκάστου δήμου, ἡ δὲ προσωπικὴ παρὰ τῶν δημοτῶν ἐν γένει ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, διότι ἄλλως οὔτε δίκαιον εἶναι οὔτε θέλομεν κατορθώσει τι, καὶ δὲν ἔπρεπεν οὐδὲ νὰ φιλονεικηθῇ τὸ τοιοῦτον σύ-

στημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπικρατεῖ μέχρι τοῦδε καὶ ἐσυνείθισαν πάντες· ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι εὐλόγως εἷς τῶν πρ' ἀγορευσάντων εἶπεν, ὅτι ἀπόλυτος δικαιοσύνη δὲν ἀπαντᾶται εἰς τοιαύτας ἐπιβολὰς φόρων, διότι ἀληθῶς τοιαύτη ἀκρίβεια δικαίου εἶναι ἀκατόρθωτος. Διὸ τὸ νομοσχέδιον ἐδέχθη ὡς βάσιν τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ ἐκ τῶν ὁδῶν ὠφέλειαι ὁρίουν πρὸς ὅλους συμψηφισμόν, ἀφ' οὗ δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὸ μέτρον ἐν ἀκριβείᾳ. Καὶ προτείνουν μὲν ἄλλοι νὰ γίνῃ ἡ διανομὴ ἀναλόγως τῆς τε περιουσίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' αὐτὸς προσβεύει τὸ ἐναντίον, καθ' ὅσον ἐνταῦθα δὲν πρόκειται νὰ ὁρίσωμεν ὅτι πρέπει ἕκαστος νὰ πληρώσῃ ἀναλόγως τοῦ κτήματός του, ἀλλὰ νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν ὑποχρέωσιν εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα. Τὸ νομοσχέδιον ἔλαβεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τοὺς δήμους ὡς μονάδας, ὡς ἠθικὰ πρόσωπα, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθῶς εἶπεν ὁ συνάδελφός του Βουλευτὴς Μαντινείας, ὅτι ἡ δαπάνη τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν πρέπει ν' ἀναπεθῇ εἰς ὅλους τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας χωρὶς νὰ ἐξετάσωμεν τὰ εἰσοδήματα ἢ τὰς ἀνάγκας ἑκάστου, διότι ἄλλως δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ἀκριβὲς μέτρον. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ ἔχων περιφέρειαν μεγάλην δῆμος θέλει συντρέξει καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν μεγάλου διαστήματος τῆς ὁδοῦ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεώς του, ὁ δὲ μικρὸν πληθυσμὸν ἔχων, ὡς εἰς μικρὰν ἔκτασιν περιοριζόμενος, θέλει συντρέξει ἀναλόγως ὀλιγώτερον.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ὑπάρχουσι δῆμοι ὀλίγον ἔχοντες πληθυσμὸν καὶ ὀλίγιστον ἐκ τῶν τοιούτων ὁδῶν συμφέρον, οἵτινες ὅμως ἔχουσιν ἔκτασιν ὅσην τὸ ἥμισυ τῆς ἐπαρχίας, ἐκλείσθη ἡ περαιτέρω συζήτησις, παρατηρήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ παραδεχθῇ ἄλλην ἐκτὸς τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπενεχθείσης τροπολογίας, εἶναι ἀναγκασμένος νὰ ἀναλάβῃ τὸ νομοσχέδιον ἐν περιπτώσει παραδοχῆς ἄλλης.

Οὕτω δὲ πρακειμένου νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας ὡς ἀπωτέρα, παρετήρησεν οὗτος, ὅτι ἀρκεῖται νὰ ψηφοφορηθῇ μόνον τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς, δι' οὗ ὑποβάλλεται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ δῆμοι καὶ ὄχι μόνον ἐκεῖνοι δι' ὧν διέρχεται ἡ ὁδός, κατὰ δὲ τὰ ἄλλα συμφωνεῖ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν.

Ἐπομένως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη ταύτην μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀκολούθως δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, καθ' ἣν ἐξαιρεῖται μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρου ἡ λέξις *ἕξιον*, τίθεται δὲ καὶ ὡς δ'. εὐάριθμον τὸ ἑξῆς· «Πενωτέρω χρηματικὴ δαπάνη ἐπιβάλλεται ἀναλόγως τῶν δημοτικῶν εἰσόδων τῶν συνεισφερόντων δήμων, τηρουμένης τῆς αὐτῆς ἀναλογίας ἐπὶ τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἀνέσεων φόρων δι' ὅλους τοὺς δήμους τούτους.» δὲν παρεδέχθη καὶ ταύτην μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐπὶ δὲ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς διαφήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι διὰ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ λέξεως *κάτοικοι* ἐννοεῖ ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν οἱ διαρκῶς κατοικοῦντες, καίτοι μὴ δημότας, εἰς ἕνα δῆμον, ὅταν δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς ἕτερον, ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς ἀρκεσθεὶς νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ ἐξήγησις αὕτη, δὲν ἐπέμεινε νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ τροπολογία του, διὰς ἡ λέξις *κάτοικοι* ἐπροτείνετο νὰ γίνῃ *δημόται*.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 3 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ κατηρτίσθη, ἔχον ὡς ἕπεται·

Ἄρθρον 3.

«Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τῶν δήμων δι' ὧν αὗται διέρχονται, καὶ συνδρομῇ τῶν κατοίκων αὐτῶν· καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ ταμεῖα θέλουσι καταβάλλει ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων εἰς χρήματα τὸ ἀντίτιμον τῶν κρίνης τεχνικῶν ἔργων, χορηγουμένης τῆς πρὸς τοῦτο πιστώσεως διὰ τῶν ἐτησίων δημοτικῶν προϋπολογισμῶν· οἱ δὲ κάτοικοι τῶν δήμων θέλουσι συνεισφέρει τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων ἀναγκαίαν προσωπικὴν ἐργασίαν».

Δεκτῶν εἶτα γενομένων τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ 6 ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀφαιρῆται ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς ἓν δικαίωμά των, διότι δὲν ἐνήργησαν τοῦτο δι' ἰσχυρόν τινα λόγον, καθόσον οὕτω προσβάλλεται ἡ ὑπόληψις τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐπομένως προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τῶν λέξεων *ἐὰν οἱονδήποτε κώλυμα*, πιστεύων ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει παραδεχθῇ τὴν παρατήρησίν του.

Ἐξεθέκην ἕτερος ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἑβδόμου πρώτου, τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια διανείμουν τὰ ἡμεροκάματα εἰς τοὺς δήμους, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, τὸ δημοτ. συμβούλιον διανείμει αὐτὰ εἰς τὰ χωρία. Ἀλλὰ τότε ἀπαιτεῖται καὶ ἄλλη

τις ἐπιτροπὴ εἰς ἕκαστον χωρίον, ἥτις νὰ τὰ διανείμῃ εἰς τοὺς κατοίκους καὶ διὰ τοῦτο προτείνει μετὰ τὰς λέξεις *τὰς εἰς βάρος* νὰ προστεθῇ καὶ ἡ λέξις τῶν κατοίκων ὥστε τὸ δημοτ. συμβούλιον νὰ ἐνεργῇ τὴν εἰς τοὺς κατοίκους διανομήν.

Τοῦ δὲ ὑπουργοῦ ἀποδεξαμένου τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, καὶ παρατηρήσαντος εἰς τὸν πρῶτον ἀγορεύσαντα ὅτι τοῦτο γίνεται καὶ εἰς τὴν διανομὴν τῶν στρατευσίμων, καὶ ὅτι οὐδεμία ἐντεῦθεν προσγίνεται προσβολὴ εἰς τὰς δημοτ. ἀρχάς, παρετήρησέ τις ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον ἀνατίθησιν εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια τὴν διανομὴν μόνον τῶν ἡμεροκαμάτων, περὶ δὲ τῆς διανομῆς τῆς δαπάνης οὐδὲν ποιεῖται λόγον καὶ νομίζει ὅτι τοῦτο εἶναι μία ἐλλειψις, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ ἀναπληρώσωμεν, προσθέτοντες μετὰ τὰς λέξεις *πληθυσμοῦ αὐτῶν* τὰς λέξεις *ὡς καὶ τὴν δαπάνην τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν*.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ ἄρθρον προνοεῖ περὶ μόνων τῶν ἡμεροκαμάτων, καθόσον ἡ διανομὴ τῆς δαπάνης τῶν τεχνικῶν ἔργων, ἐπειδὴ αὕτη εἶναι μία τις ἀναλογία στηριζομένη εἰς ἀριθμούς, εἶναι ἔργον διοικητικόν, τὸ ὁποῖον θέλει κανονίσει ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ καὶ θέλει σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ δήμου.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 6 μὲ τὴν προσθήκην τῆς λέξεως *τῶν κατοίκων*, ἔχον οὕτω·

Ἄρθρον 6.

«Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον τῆς ἐπαρχίας, δι' ἧς διέρχεται ἐπαρχιακή τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν οἰκείων δήμων ὑπολογισθέντα ἡμεροκάματα ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὸ δὲ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου, δι' οὗ διέρχεται δημοτική τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν οἰκείων χωρίων ὑπολογισθέντα ἡμεροκάματα ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐὰν δι' οἱονδήποτε κώλυμα δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην τὰ ἐπαρχιακὰ ἢ τὰ δημοτικὰ συμβούλια, καίτοι ὑποβληθείσης ἐγκαίρως τῆς περὶ τούτου προτάσεως, ἐνεργεῖ ὁριστικῶς τὴν διανομὴν ὁ ἁρμόδιος νομάρχης.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Ὁ γραμματεὺς
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τῆς 9 Νοεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας συνομολογηθείσης ἐμπορικῆς συνθήκης, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν, κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, νομοσχέδιον πρὸς κύρωσιν συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, συνομολογηθείσης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας.

Ἡ συνθήκη αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνθηκῶν, ὅσας ἡ Περσία συνέθετο μὲ διαφόρους Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις· διὰ ταύτης ἀπολαμβάνομεν ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων ὅσα ἡ Ἀσιατικὴ αὕτη Δύναμις παρεχώρησεν εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη, καὶ ἐξασφαλίζονται εἰς τὸ μέλλον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὅσα ἄλλα πλεονεκτήματα ἤθελον παραχωρηθῇ εἰς ἕτερα Κράτη ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος.

Ἐλπίζεται δὲ ὅτι, μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προκειμένης συνθήκης, αἱ μεταξὺ τῶν δύω ἐθνῶν ἐμπορικαὶ σχέσεις θέλουσιν ἀναπτυχθῇ, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον, ὅπερ ἐκτείνεται ὀσημέραι εἰς τὰ ἀπώτερα τοῦ κόσμου μέρη θέλει εὕρει εἰς Περσίαν τὰς δεούσας εὐκολίας τε καὶ ἐγγυήσεις.

Παρακαλῶ ἐπομένως τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ ὅ,τι τάχιον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων τῆς συνθήκης ἐντὸς τῆς ἐπὶ τούτῳ ταχθείσης προθεσμίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Νοεμβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Ο Ημέτερος επί του Βασιλικού Ημών Οίκου και των Εξωτερικών σχέσεων Υπουργός θέλει υποβάλλει εις την Βουλήν και υποστηρίξει κατά την σαφεστάτην το επόμενον νομοσχέδιον.

Εν Αθήναις, την 8 Οκτωβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

«Ηγορασμένοι ομοφώνως μετά της Βουλής και της Γερουσίας απεφασίσαμεν και διατάττομεν.

Άρθρον μοναδικόν.

Η μεταξύ Ελλάδος και Περσίας εν Κωνσταντινουπόλει συνομολογείσα συνθήκη εμπορίας και ναυτιλίας την 16 Οκτωβρίου ενιαυτών έτους, συγκειμένη εξ ενδεκα άρθρων και ενός πρωτοκόλλου επεξηγηματικού, της οποίας το κείμενον έπεται, θέλει έχει πλήρη και νόμιμον ισχύν.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και της Γερουσίας και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς θέλει δημοσιευθή και εκτελεσθή ως Νόμος του Κράτους.

Εν ονόματι του παναγάθου και πανευσπλάγχνου Θεού.

Η Αυτού Υψηλή Μεγαλειότης Όθων ο Α'. Βασιλεύς της Ελλάδος, ο επιφανής και ελευθέριος Μονάρχης, και η αυτού Μεγαλειότης, ούπερ σεμναία έστιν ο Ήλιος, ο Σεβαστός και Μέγας Μονάρχης, ο Αυτοκράτωρ πάσης Περσίας, επιθυμούντες αμφότεροι επίσης και ειλικρινώς ίνα συνδέσωσι διά φιλικών σχέσεων τας δύω Επικρατείας απεφάσισαν προς εμπέδωσιν αυτών την διάπραξιν συνθήκης περί φιλίας, εμπορίας και ναυτιλίας, αμοιβαίως επωφελούς και χρησίμου εις τους υπηκόους των δύω Υψηλών συμβαλλομένων μερών.

Προς δε τούτο διώρισαν ως πληρεξουσίους Αυτών.

Η Αυτού Μεγαλειότης ο Βασιλεύς της Ελλάδος τον αυτού εξοχότητα τον κύριον Μάρκον Ρενιέρη, έκτακτον Αυτού απεσταλμένον και πληρεξούσιον Υπουργόν παρά τη Υψηλή Οθωμανική Πύλη, Ιππότην του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος κτλ. κτλ. κτλ.

Και η Αυτού Μεγαλειότης ο αυτοκράτωρ πάσης Περσίας, την Αυτού εξοχότητα τον Χατσή Μιρζά Χουσείν Χάν, έκτακτον Αυτού απεσταλμένον και πληρεξούσιον υπουργόν παρά τη Υψηλή Οθωμανική Πύλη κεκοσμημένον τοις παρασήμοις του αυτοκρατορικού τάγματος του Λέοντος και του Ήλιου πρώτης κλάσεως σύν τη μεγάλη πρασίνη ταινία, του αυτοκρατορικού τάγματος του Σεβαστού και Σεργιεγκί πρώτης κλάσεως σύν ταις ειδικαίς αυτών ταινίαις, του αυτοκρατορικού τάγματος του Μεδζιδιέ πρώτης κλάσεως, του Μεγαλοσταύρου του τάγματος του Αγιοτζίδου, του ταξιάρχου του τάγματος της αγίας Άννης της Ρωσσίας μετ' αδαμάντων, και φέροντα την αδαμάντινον ζώνην κτλ. κτλ. κτλ.

Οι δε δύω πληρεξούσιοι, συνελθόντες επί το αυτό εν Κωνσταντινουπόλει, ανταλλάξαντες τα πληρεξούσια αυτών και ευρόντες αυτά καλώς έχοντα, συνέστησαν τα επόμενα άρθρα.

Άρθρον 1.

Από τούδε και εις το εξής έσται φιλία ειλικρινής και διαρκής αρμονία μεταξύ του σεβαστού Βασιλείου της Ελλάδος και των υπηκόων του Βασιλείου τούτου, και της Σεβαστής Αυτοκρατορίας της Περσίας και των υπηκόων της Αυτοκρατορικής ταύτης.

Άρθρον 2.

Οι Πρέσβεις, οι διπλωματικοί πράκτορες, ούς τινας εκάτερα των δύω Υψηλών συμβαλλομένων Δυνάμεων εύαρεστηθή, ίνα αποστείλη και συντηρή παρά τη έτέρα, γενήσονται εν αυτή δεκτοί και αξιωθήσονται υπό της επικρατείας ταύτης, καθ' ον τρόπον γίνονται δεκτοί και αξιούνται οι Πρέσβεις, οι διπλωματικοί πράκτορες των άλλων φίλων Δυνάμεων των μάλλον ευνοουμένων απολαύουσι δε εν αυτή, κατά πάντα, των αυτών τιμών, ατελειών και προνομίων.

Άρθρον 3.

Οι υπήκοοι των δύω Υψηλών συμβαλλομένων Δυνάμεων δύνανται από τούδε και εις το εξής να διατρέχωσιν εν πάση ελευθερία τας χώρας αυτών και να διέρχωνται αυτάς, παρ' όμενοι εις χειτόνας τόπους, μεθόλως κατά τα τα παρεμποδιζόμενοι παρά των εγχωρίων αρχών, αίτινες το καθ' εκατάς ορείλουσιν εθιζούσαν να καταβάλλωσι μόρφωσιν, όπως προφυλάξωσιν αυτούς από παντός θιγμαίτου, επιχορηγούνται διαρκώς επί τας προσωπικάς αυτών αιτήσεις, μεταχειριζόμενοι αυτούς όσον οίόν τε άριστα, ίνα μηδεμίαν ζημίαν, αδύ έμποδίον ή ενόχλησιν υποστώσι κατά την οδοιπορίαν των και προς τούτο

ἐτοιμάζουσι αὐτὰ διὰ τραπεζιτικῶν γραμματίων ἢ ἄλλων ἐγγράφων.

Ἄρθρον 4.

Οἱ τῶν δύο ὑψηλῶν Αὐλῶν ὑπήκοοι, ὅσοι μεταβαίνουν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἐμπόρων, διαμένοντες ἢ ὀλιγοτέρων ἕνεκα ὑπ' ὄψιν αὐτῶν εἰς τὰς χώρας τῆς ἑτέρας Ἐπικρατείας, ἀπολαύουσι κατά τε τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔξοδον αὐτῶν τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως διεύκυνσιν, μεταχειρίσεως καὶ περιποιήσεως, ὡς καὶ οἱ τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν ὑπήκοοι.

Ἐπομένως οἱ ὑπήκοοι τῶν δύο ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δύνανται νὰ εἰσάγωσιν ἐλευθέρως, εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, νὰ ἐξάγωσιν ἐξ αὐτῶν, ἢ νὰ ἀποταμιεύωσιν εἰς αὐτὰς ἐμπορεύματα καὶ τὰ μετέχωσι τὸ ἐμπόριον καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν δύο Ἐπικρατειῶν, σύμφωνα πρὸς τοὺς ἐν αὐταῖς ἰσχύοντας κανονισμοὺς καὶ νόμους, καὶ νὰ ἐνοικιάζωσιν ἐν αὐταῖς οἰκίας, ἀποθήκας καὶ ἐργαστήρια εἰς οἱανδήποτε καὶ ἂν ἀσχολίαν πρόφασιν ἐπιθυμήσουσι φόρος μὴ ἐπιβαλλόμενος ἐπίσης εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Ὁμολογεῖται ὅτι πᾶν πλεονέκτημα δικαίωμα ἢ προνόμιον, ὅπερ τὰ δύο ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη παραχωρήσωσι τρίτῃ τινὶ ἕδρᾳ, πρὸς ἀχρήν ἔσται ἐπίσης τοῖς ὑπηκόοις τῶν δύο Ἐπικρατειῶν, ἐὰν ἡ τῶν πλεονεκτημάτων, ὅτε τὸ ἓν τῶν συμβαλλομένων μερῶν παραχωρήσῃ ἐπὶ τῇ ἀνταποδόσει πλεονεκτημάτων τοῦτο τρίτῳ. Ὁμολογεῖται ὅμως ὅτι ἑκάτερον τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα, παραχωρηθέντα τὸ ἰσότιμον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ ἰσότιμον τοῦτο ἔσται ἀποτέλεσμα τῆς αὐτῆς, ὥστε νὰ γένῃ παραδεκτὸν παρὰ τοῦ ἑτέρου μέρους.

Ὅσοι τῶν ὑπηκόων τῶν δύο ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν θελήσωσι νὰ μεταβῶσι τὸ ἔσω μέρος ἐμπορίου ἐν ταῖς δύο ἐπικρατείαις, ὑπ' ὀλιγίστην ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τοῦτο εἰς τοὺς νόμους τῆς χώρας, ὅπου τὸ ἐμπόριον τοῦτο γίνεται.

Οἱ ὀφείλοντες ὡς ὑπάλληλοι νὰ ὑπήκοοι τῆς ὑψηλῆς Αὐλῆς τῆς Περσίας δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσι διὰ τῆς βίας εἰς τὴν κατοικίαν ἑνὸς ὑπηκόου Ἑλληνος οὐδὲ εἰς τὰς ἀποθήκας, ἢ τὰ ἐργαστήρια αὐτοῦ· ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀνάγκης πρέπει νὰ προειδοποιῆται περὶ τούτου ὁ διπλωματικὸς πράκτωρ ἢ ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ἐν οἷς μέρεσιν ἡ ἀρχοντι τοιοῦτοι, οἵτινες τὸ καθ' ἑαυτοὺς ὀφείλουσι νὰ σπεύσωσιν εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς

αἰτήσεως τῆς ἐγχωρίου ἀρχῆς· πλὴν δὲ κατ' οἶκον ἔρευνα δὲν δύναται ἄλλως νὰ γένῃ εἰ μὴ ἐνώπιον ἐπιτρόπων διοριζομένων παρὰ τοῦ εἰρημένου πράκτορος ἢ προξένου.

Ἐν οἷς μέρεσι δὲν ὑπάρχει Πράκτωρ οὐδὲ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὑπήκοοι τῆς Ἐπικρατείας ταύτης θὰ τυγχάνωσιν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τῆς αὐτῆς ἀπαραλλάκτως μεταχειρίσεως, ἧς τυγχάνουσιν οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν, ἐν οἷς μέρεσι δὲν ὑπάρχει Πράκτωρ ἢ Πρόξενος τῆς Κυβερνήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὅσοι τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων εἰσαγάγωσιν ἐμπορεύματα ἐν Περσίᾳ ἢ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς, ἔσονται ὡς πρὸς τὰ τελωνιακὰ τέλη ἐν τῇ αὐτῇ ἀπαραλλάκτῳ μοίρᾳ, ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων Χριστιανικῶν Δυνάμεων.

Ἐπίσης ὅσοι τῶν Περσῶν ὑπηκόων εἰσαγάγωσιν ἐμπορεύματα ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς, ἔσονται, ὡς πρὸς τὰ τελωνιακὰ τέλη καὶ τοὺς δασμούς, ἐν τῇ αὐτῇ ἀπαραλλάκτως μοίρᾳ, ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τὰ εἰσερχόμενα καὶ διαμένοντα ἐν τοῖς λιμέσι τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας, εἴτε ἄνευ φορτίου εἴτε ἔχοντα φορτίον ἐμπορευμάτων, ἀπολαύουσιν ἀπὸ τῆς ἀρίξεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως πασῶν τῶν περιποιήσεων καὶ τῶν προνομίων εἰς οὐδὲν ἄλλο, οὐδ' εἰς ἀνώτερόν τινα ὑπολογισθησόμενα φόρον, ἢ τὸν ἐπιβεβλημένον ἐπὶ τῶν πλοίων τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰ παντὸς εἴδους προϊόντα ἄνευ διακρίσεως τῆς προελεύσεως οὐδὲ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ὅσα ἂν εἰσαχθῶσιν ἢ ἐξαχθῶσι, διὰ τῶν πλοίων τῶν δύο ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν, καταβαλοῦσιν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἐπικρατείαις τὰ αὐτὰ τελωνιακὰ τέλη, τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῶν μάλλον εὐνοουμένων Χριστιανικῶν Δυνάμεων, εἴτε κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ Ἐπικρατείᾳ, εἴτε κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίου πλοίου τινὸς Ἑλληνικοῦ ἢ Περσικοῦ ἐν τοῖς λιμέσιν ἢ ἐν ταῖς κατ' εἰς τῶν μιᾶς ἢ τῆς ἑτέρας τῶν Ἐπικρατειῶν, πᾶσα δυνατὴ βοήθεια δοθήσεται αὐτῷ, καθ' ὃν

ἀπαραλλάκτως τρόπον τοῦτο γίνεται καὶ πρὸς τὰ πλοῖα τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων Δυνάμεων.

Ἄρθρον 8.

Διὰ τὴν προστασίαν τῶν ὑπηκόων αὐτῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου των, καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καλῶν καὶ φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν δύω ἐπικρατειῶν, τὰ δύω ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἐπιφυλάσσονται ἑαυτοῖς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διορίζειν ἕκαστον ἀνὰ τρεῖς προξένους.

Καὶ οἱ μὲν πρόξενοι τῆς Περσίας θὰ ἐδρεύωσιν ἐν Ἀθήναις, Σύρῳ καὶ ἐν ἄλλῳ τινὶ λιμένι τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν ὁριστησομένῳ.

Οἱ δὲ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐδρεύωσιν ἐν Τεχεράνῃ, Ταυρίδι, καὶ ἐν ἄλλῳ τινὶ λιμένι τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατόπιν ὁρισθησομένῳ.

Οἱ πρόξενοι ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν ἀπολαύουσι διά τε τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων των, τὰς οἰκίας των, τοὺς ὑπαλλήλους τῶν προξενείων των καὶ τὰ πρόσωπα τὰ διατελοῦντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, τῶν αὐτῶν τιμῶν καὶ τῶν αὐτῶν προνομίων, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ ὁμόσταθμοι πρόξενοι καὶ οἱ ἐμπορικοὶ πράκτορες τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων ἐθνῶν.

Ἐν περιπτώσει ταραχῶν δημοσίων δυνήσεται τοῖς προξένοις κατ' αἴτησιν αὐτῶν φρουρὰ, ἐπιτεταγμένη τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς προξενικῆς κατοικίας.

Οἱ διπλωματικοὶ πράκτορες καὶ οἱ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος, δὲν δύνανται νὰ προστατεύσωσιν, οὔτε ἐν κρυπτῷ οὔτε δημοσίᾳ, οὐδενὸς Πέρσου ὑπηκόου, μὴ διατελοῦντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Βασιλικῆς πρεσβείας ἢ τῆς τῶν γενικῶν προξένων, ἢ προξένων, ὑποπροξένων τῆς Ἑλλάδος.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐὰν πρόξενός τις, ὑποπρόξενος ἢ προξενικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος ἐν Περσίᾳ ἀναμιχθῇ εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ὑποβληθήσεται, ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους καὶ τὰ αὐτὰ ἔθιμα, ὡς καὶ οἱ ὁμοεθνεῖς αὐτῷ ἰδιῶται.

Οἱ πρέσβεις καὶ οἱ πρόξενοι τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δύνανται νὰ προσλάβωσιν ὡς διερμηνεῖς, καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ οἴκου αὐτῶν, ὡς κλητῆρας καὶ ὑπηρέτας, οἵους ἂν θελήσωσιν ἄνευ διακρίσεως ἰθαγενείας· ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ εἰς ἢ πλείους τῶν ὑπαλλήλων ἢ τῶν ὑπηρετῶν τούτων νὰ ἔχωσι δικαιωγὸν ἄτακτον, ὁ πρέσβυς ἢ ὁ

πρόξενος παρ' ᾧ διατελοῦσιν ὀφείλει ν' ἀποπέμψῃ αὐτοὺς κατ' αἴτησιν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς τοῦ τόπου, ἐὰν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης ὑπόκηται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἄρθρον 9.

Αἱ δίκαι, διαφοραὶ καὶ ἀμφισβητήσεις, ὅσαι ἂν ἐγερθῶσιν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῆς Περσίας μεταξὺ Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἢ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν, καὶ ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος μεταξὺ Περσῶν ὑπηκόων ἢ μεταξὺ Περσῶν καὶ ἀλλοδαπῶν ἐνδικασθήσονται κατὰ τὸν παραδεδεγμένον ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ἐπικρατειῶν τούτων τρόπον ὡς πρὸς τοὺς ὑπηκόους τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων ἐθνῶν.

Αἱ δίκαι, διαφοραὶ καὶ ἀμφισβητήσεις, ὅσαι ἂν ἐγερθῶσιν ἐν Περσίᾳ μεταξὺ Ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ Περσῶν, εἰσαχθήσονται ἐνώπιον τῶν Περσικῶν δικαστηρίων· ἀλλ' αἱ διαφοραὶ καὶ δίκαι αὗται δὲν δύνανται ἄλλως νὰ συζητηθῶσιν ἢ ἐκδικασθῶσιν εἰ μὴ παρόν τος τοῦ διπλωματικοῦ ἢ προξενικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλλάδος, ἢ τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτὸν Ἕλληνος διερμηνέως, ἐν πᾶσι δὲ, σύμφωνα πρὸς τὰ πραττόμενα, ὡς πρὸς τὰ μᾶλλον εὐνομούμενα ἔθνη· ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑποθέσεις τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας, ἐν αἷς ἐνέχονται ὑπήκοοι Ἕλληνες ἐν Περσίᾳ, ἢ ὑπήκοοι Πέρσαι ἐν Ἑλλάδι, αὗται ἀναπριθήσονται καὶ ἐκδικασθήσονται ἐν Ἑλλάδι τε καὶ ἐν Περσίᾳ, κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χώραις ὡς πρὸς τοὺς μᾶλλον εὐνομουμένους ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν.

Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως ἑνὸς ἐκ τῶν οἰκείων αὐτῶν ὑπηκόων ἐπὶ τῆς χώρας τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἐπικρατείας, ἡ κληρονομία αὐτοῦ παραδοθήσεται ἀδιάλυτος εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ πράκτορος ἢ τοῦ προξένου τοῦ ἔθνους, εἰς ἣ ἀνῆκεν ὁ ἀποβιώσας, ὅπως οὗτος ποιήσηται τὴν δέουσαν αὐτῆς χρῆσιν, σύμφωνα πρὸς τοὺς νόμους κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἐν περιπτώσει ἐκρήξεως πολέμου μεταξὺ τῆς μιᾶς τῶν δύω συμβαλλομένων Δυνάμεων καὶ ἄλλης τινὸς δυνάμεως, οὐδόλως ἕνεκα τῆς αἰτίας ταύτης καὶ μόνης διαταραχθήσεται ἢ ἀλλοιωθήσεται ἡ καλὴ ἁρμονία καὶ ἡ εἰλικρινὴς φιλία, αἵτινες πρέπει ἐσαεὶ νὰ ὑπάρχωσι μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν Αὐλῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Περσίας.

Ἄρθρον 11.

Ἡ περὶ φιλίας καὶ ἐμπορίας συνθήκη, ἡ ἄρτι συναφθεῖσα

χάριν τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ ἐμπιστοσύνης τῆς ὑπικρατούσης μεταξὺ τῶν δύω ἐπικρατειῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Περσίας, τροποθέσεται τῇ θείᾳ συνάρσει πιστῶς καὶ ἰσχύ ει ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ δώδεκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς των ἐπικυρώσεων. Ἐὰν δὲ δώδεκα μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δὲν ἀναγγείλῃ εἰς τὸ ἄλλο δι' ἐπισήμου ἀνακοινώσεως τὴν περὶ παύσεως αὐτῆς πρόθεσίν του, ἡ παροῦσα συνθήκη ἰσχύσει ἐπὶ ἓν ἔτι ἔτος καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρις οὗ παρέλθωσι δώδεκα μῆνες ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τοιαύτης διακοινώσεως, καθ' ὁποιανδήποτε ἐποχὴν καὶ ἂν αὕτη γενῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑποχρεοῦνται ν' ἀνταλλάξωσι τὰς ἐπικυρώσεις τῶν ἰδίων Πεμπόνων, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῷ διαστήματι τριῶν μηνῶν ἢ καὶ πρότερον, εἰ δυνατόν.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ σχετικοὶ πληρεξούσιοι τῶν δύο ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν συνθήκην καὶ ἔθεντο ἐπ' αὐτῆς τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν Περσιστὶ τε καὶ Γαλλιστὶ τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς Ρεβὶ Οὐλ Ἀχὶλ τῆς Ἐγείρας, τοῦ χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους ἐν Κωνσταντινουπόλει.

(Τ. Σ.) Μ. ΡΕΝΙΕΡΗΣ,

(Τ. Σ.) ΧΑΝΙΖΗ ΜΙΡΖΑ ΧΟΥΣΕΙΝ ΧΑΝ.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι ἀποδειχθέντες παρὰ τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων, ἵνα διακρατεύθωσι καὶ ὑπογράψω ι συνθήκην περὶ φιλίας, ἐμπορίας, καὶ ναυτιλίας μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Περσίας, ἐννοοῦσιν ἐκ συμφώνου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἕκτου ἐδαφίου τοῦ ὀγδόου ἄρθρου τῆς συνθήκης, ὅτι τὸ ἐδάφιον τοῦτο δὲν δύναται κατ' οὐδένα τρόπον νὰ χορηγήσῃ εἰς τοὺς γενικοὺς προξένους, εἰς τοὺς ὑποπροξένους ἢ εἰς τοὺς προξενικοὺς πράκτορας τῆς μιᾶς τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν τὸ δικαίωμα τ ῦ προστατεύειν, ὡς ὑπαλλήλων αὐτῶν ὑτικόων τῆς ἄλλης, πλειόνων τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, ὅσους αἱ προηγούμεναι συνθῆκαι ἐπέτρεψαν εἰς τὸ μᾶλλον εὐνομούμενον ἔθνος.

Ἡ παροῦσα ἐρμηνεία ὑπεγράφη εἰς διπλοῦν, οἱ δὲ πληρεξούσιοι διαπιβάσουσιν αὐτὴν εἰς τὰς οἰκείας Κυβερνήσεις, ὅπως

διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἀποκτήσῃ καὶ ἐφ' ἑαυτὴν ἰσχὺν ὡς ἂν εἰ κατεγωριζέτο ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τῆς σήμερον ὑπογραφείσης συνθήκης.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν δεκάτην ἕκτην Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου ἔτους, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ Ρεβὶ-Οὐλ-Ἀχὶλ τοῦ χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

ΜΙΡΖΑ ΧΟΥΣΕΙΝ ΧΑΝ, Μ. ΡΕΝΙΕΡΗΣ.

Εἰς τὸν βουλευτὴν Μαντινείας Θ. Πετρινὸν ἐχορηγήθη δεκαπενθὴς ἄδεια ἀπουσίας.

Ὁ ἐγγλέζος ὅτι ἀντιπείμενον τῆς παύσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἰσχύος τοῦ τοῦ ἀστεϊου περὶ ὑδροποσίας, ἃ ἐγνώσθη τὸ ἄρθρον 7, ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρατήρησέ τις ὅ τι θεωρεῖ οὐ μόνον περιττόν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβὲς τὸ νὰ ποιῶνται κατὰ μέρος τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμερομισθίων. Καὶ πράγματι, διότι ἐν Ἑλλάδι τὰ ἡμερομίσθια διὰ ὅλου τοῦ ἔτους ἀνεβάλλονται, ἐπιβλαβὲς δέ, διότι ἐὰν τυχὸν τὰ δημοτικὰ συμβούλια δὲν συνέλθωσι διὰ νὰ κανονίσωσι τὸ ἀντίτιμον, τότε δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν προφασιζόμενος τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Προτείνει λοιπὸν διὰ τοῦτο ἵνα ὁρισθῇ δύο μῆνες πρὸ ἕκαστου ἔτους, ἵνα εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀπαξ καθιερωθεῖσα τιμὴ ἰσχύῃ μέχρις οὗ ἀναγκαίᾳ ἀνάγκῃ τῆς μεταβολῆς αὐτῆς.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου ἐτέθη χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν ἐργατῶν, ἄλλως τε ἡ ἀπαξ προσδιορισθεῖσα τιμὴ θέλει ἰσχύσει μέχρι τῆς διὰ νέας πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου μεταβολῆς αὐτῆς, καὶ ἑπομένως οὐδεὶς ἐντεῦθεν προκύπτει κίνδυνος εἰς τὴν μὴ εἰσπραξιν τῶν ὀφειλομένων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 7 κατὰ τὸ ἀντιβαίνον ὡς καὶ τὸ 8.

Ἐπίσης δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον 9 μεταβληθὲν σης τῆς λέξεως *εἴδους* εἰς *καπναλογίων* σύμφωνα μὲ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 γενομένην μεταβολήν.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας ΚΚ. Π. Καρασκῶν καὶ Κ. Χαριτόπουλον, συνέβη κατὰ πρωτόκολλα, ὁμοίαν τῇ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διαφόρων 75. Ἔλεγε δ' οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοῥῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐκυρώσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ΣΤ'. νόμου τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιΐας τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος νόμου καταργοῦνται.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τῶν δήμων· δι' ὧν αὗται διέρχονται, καὶ συνδρομῇ τῶν κατοίκων αὐτῶν· καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ ταμεῖα θέλουσι καταβάλλει ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων εἰς χρήματα τὸ ἀντίτιμον τῶν κυρίως τεχνικῶν ἔργων, χορηγουμένης τῆς πρὸς τοῦτο πιστώσεως διὰ τῶν ἐτησίων δημοτικῶν προϋπολογισμῶν· οἱ δὲ κάτοικοι τῶν δήμων θέλουσι συνεισφέρει τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἔργων ἀναγκαίαν προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν δημοτικῶν ὁδῶν ἀναγκαῖα τεχνικὰ ἔργα θέλουσι κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ οἰκείου δήμου· τὰ δὲ ἁπλᾶ ἔργα αὐτῶν τῇ προσωπικῇ ἐργασίᾳ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων δι' ὧν διέρχονται αἱ ὁδοὶ αὗται.»

Ἄρθρον 5.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου νόμου προστίθεται ἄρθρον ἔχον οὕτως·

Ἔργα τεχνικὰ εἶναι·

α) Ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, ὀχετῶν καὶ τειχισμάτων ἐν γένει.
β) Ἡ θραῦσις τῶν ἀπαντωμένων βράχων.
γ) Ἡ σταδιοπεσία.
δ) Ἡ προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ ἐργαλείων.
ε) Ἡ μισθοδοσία τῶν ἐπιστατῶν.

Ἔργα ἁπλᾶ εἰς βάρος τῶν κατοίκων εἶναι·

α) Ἡ μετακόμισις τῶν πρὸς διάστρωσιν καὶ θεμελίωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, ἡμιλιθίων, καὶ ἄμμου, καὶ ἡ διάστρωσις αὐτῶν.

β) Ἡ ἀνόρυξις τῶν τάφρων, τὰ ἐκχώματα καὶ ἐπιχώματα ἐν γένει.

Πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν τὸ δημόσιον ἀναδέχεται τὴν δαπάνην διὰ τὰς καταμετρήσεις καὶ σχεδιογραφήσεις, καὶ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἐξοδα τῶν διευθυνόντων τὰς ἐργασίας μηχανικῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ εἰρημένου νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

«Τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον τῆς ἐπαρχίας, δι' ἧς διέρχεται ἐπαρχιακή τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν οἰκείων δήμων ὑπολογισθέντα ἡμερομίσθια ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὸ δὲ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου, δι' οὗ διέρχεται δημοτική τις ὁδός, ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὰ εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν οἰκείων χωρίων ὑπολογισθέντα ἡμερομίσθια ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

Ἐὰν δὲ οἱονδήποτε κώλυμα δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην τὰ ἐπαρχιακὰ ἢ τὰ δημοτικὰ συμβούλια, καὶ τοι ὑποβληθείσης ἐγκαίρως τῆς περὶ τούτου προτάσεως, ἐνεργεῖ ὁριστικῶς τὴν διανομὴν ὁ ἀμέσως ὑπαρχος.

Ἄρθρον 7.

Ἡ δευτέρα περίοδος τῆς α.ξ τοῦ ἄρθρου 17 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο κανονίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων παρὰ τῶν οἰκείων δημάρχων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων· ἐν περιπτώσει δὲ διαφορᾶς τῆς τιμῆς λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος παρὰ τοῦ οἰκείου νομάρχου ἢ ἐπάρχου.

Ἄρθρον 8.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθενται δύω ἄρθρα τὰ ἑξῆς·

«Τὰ διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων εἰς χρήματα γενόμενα ἁπλᾶ ἢ τεχνικὰ ἔργα, θέλουσιν ἐκτελεσθῆναι κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένα, φυλαττομένης τῆς ἀμεσοδιότητος τοῦ οἰκείου νομάρχου ἢ ἐπάρχου, νὰ ἐγκρίνῃ, ἢ ἀκυρώσῃ τὰ πρακτικὰ τῶν μειοδοτικῶν δημοπρατιῶν. Ἡ εἰσπραξις τοῦ ἀν-

τιτίμου τῶν καθυστερούντων ἡμεροκαμάτων ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον νόμων.»

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, τῶν δ' ἐπαρχιακῶν δαπάνῃ τῶν οἰκείων δημοτικῶν ταμείων, κατ' ἀναλογίαν διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν τεχνικῶν ἔργων καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν οἰκείων δημοτῶν.»

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν ὁ Εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ἐν τῇ πρωτευούσῃ Πταισματοδικείου νομοσχέδιον καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ ἔκθεσιν, θεωρεῖ τοὺς προκαλέσαντας αὐτὸ λόγους λίαν οὐσιώδεις καὶ σπουδαίους, καὶ κατὰ συνέπειαν γνωμοδοτεῖ τὴν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἀθήνησι τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Βάρβογλης,	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος,
Γρ. Μανοῦσος,	Ἰω. Κοντσιᾶς,
	Μ. Πρίμας.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Παπαδημητριάδης
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'.

τῆς 13 Νοεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀκαπλειωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 126,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου τ. ἔ. ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἡ ἐκ δραχμῶν 126.000 ζητουμένη πίστωσις ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1861 μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, καθόσον ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἐξηντλήθη ἤδη· ἡ ἐκ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ ἐρίσασα ἀποχρώντας τοὺς δικαιολογοῦντας τὴν ζητουμένην πίστωσιν λόγους, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Νοεμβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Ν. Πετιμεζᾶς,	Θ. Ι. Κυριακός,
Α. Ν. Οἰκονόμου,	Δ. Χαραλαμπίδης,
	Θ. Πετρινός.»

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰω. Κοντσιὰν ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας, εἰς δὲ τὸν Κ. Ζαρειφόπουλον εἰκοσαήμερος.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις, παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου τμήματος, ἀνέγνω τὴν ἐπομένην ἔκθεσιν.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Α. τμῆμα τῆς Βουλῆς, τοῦ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου διὰ τὸν ὑπολειπόμενον τέταρτον βουλευτήν, παρατηρεῖ, ὅτι ἅπασαι αἱ πράξεις αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐναρξεως μέχρι τέλους τῆς ἐκλογῆς ἐγένοντο σύμφωνα μὲ τὸν νόμον.

Ὅτι ἡ ψηφοφορία καθ' ὅλους τοὺς δήμους καθ' ὅλον τὸ

ὀκταήμερον διάστημα ἐγένετο ἐν πλήρει τάξει, ἐψηφοφόρησαν δὲ κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα 3,414 ἤτοι

Ἐκ τοῦ δήμου Μέσης	280	
Ἐκ τοῦ δήμου Λεκτρῶν	668	
Ἐκ τοῦ δήμου Καρδαμύλης	366	3414
Ἐκ τοῦ δήμου Ἀρίας καὶ	638	
Ἐκ τοῦ δήμου Οἰτύλου	1462	

Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, ὁ μὲν Δημήτριος Κατσάκος ἔλαβε ψήφους κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας 2377, ὁ δὲ Δημήτριος Σαράβας 1037.

Ἂν δὲ καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ψηφοτορίας οὐδεμία ἔνστασις ἐγένετο, οὔτε παράπονον ὡς ἐμφαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν πρωτοκόλλων, οὐχ ἧττον κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαλογῆς ὁ ἕτερος τῶν συναγωνιζομένων Δ. Σαράβας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαλογῆς τῆς ψηφοφορίας τοῦ δήμου Οἰτύλου ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀναφορὰν ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτοῦ τε καὶ ἑτέρων 13, δι' ἧς ἐνίσταται κατὰ μόνης τῆς ἐκλογῆς τοῦ δήμου Οἰτύλου, θεωρῶν ὅλως εἰκονικὴν τὴν ψηφοφορίαν. Ἐξάγει δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀδυνάτου κατὰ τὰς δύο πρώτας ἡμέρας τῆς ψηφοφορίας τοῦ νὰ ριφθῶσιν ἐν τῇ κάλπῃ 1211 ψῆφοι, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσέλθωσι τόσοι, ἀφοῦ μάλιστα καὶ αἱ ἡμέραι δὲν ἦσαν ἐορτάσιμοι.

Πρὸς περισσοτέραν δὲ ὑποστήριξιν τῶν λόγων του φέρει, ὅτι ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς ψηφοφορίας ὑπάρχουσιν ὀνόματα σημειούμενα ὡς ψηφοφορήσαντα, ἐνῷ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἦσαν ἀπόντα, καὶ τοιαῦτα εἰ ἦν 113 πρὸς δὲ καὶ ἕτερα, ἅτινα ἀπεβίωσαν πρὸ πολλῶν μηνῶν καὶ τοιαῦτα εἰσὶ 15, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναφέρει.

Πρὸς ἀντίκρουσιν δὲ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὑπάρχει ἑτέρα, ἐξ ἴσων προσώπων ὑπογεγραμμένη, ἀναιροῦσα τὰ ὑπὸ τῆς τοῦ Δ. Σαράβα δοθείσης ἀναφορᾶς.

Τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τὰ ἐμπιεχόμενα ἐνισχύει καὶ ὁ σύλλογος τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν, ἐκτὸς πέντε ὑποστηριζόντων τὰ παρὰ τοῦ ἐνισταμένου ἐκτεθέντα.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ Δ. Σαράβα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι πιστευτοί, διότι προκηρυχθείσης τῆς ἐκλογῆς, καὶ ὁρισθείσης τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς, τὰ ἀντιμαχόμενα μέρη βεβαίως ἔλαβον ὅλα τ' ἀσφαλιστικὰ μέσα, ὅπως μὴ συμβῇ παρανομία τις κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν· δὲν δύναται δὲ ποσῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς

ὁμολογούμενον, ὅτι μέχρι τῶν 600 δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ψηφοφορήσωσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· ἄλλως τε καὶ ἐὰν παραδεχθῇ τις τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν ἐναντίων, καὶ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ψηφοφορησάντων εἰς τὸν δῆμον Οἰτύλου ὅσους ἡ ἀναφορὰ ἀναφέρει ἤτοι 128, ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐδόλως δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ὅλην ψηφοφορίαν. καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀποβολὴ ἀλλοίων τὸ ἥδη ὑπάρχον ἀποτέλεσμα. Ἑπομένως ἡ ἐπιτροπή, μὴ παραδεχομένη τὴν ἔνστασιν ὡς βάσιμον, προτείνει τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκλογῆς, καὶ ὡς νόμιμον βουλευτὴν τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου, ἀντὶ τοῦ κ. Ν. Πετράκου διορισθέντος γερουσιαστοῦ, τὸν κ. Δημ. Κατσάκον ἔχοντα τὰ παρὰ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Νοεμβρίου 1861.

Τὰ μέλη τοῦ τμήματος

Κ. Ζαρειφόπουλος,	Π. Σταϊκόπουλος,
Ἰω. Κοντσιὰς,	Ν. Πετράκης,
Κ. Δημπερόπουλος,	Ν. Πιπῖνος,
Δημ. Νάκος,	Γ. Π. Νικολάου. »

Παραπεμφθείσης δὲ ταύτης πρὸς τύπωσιν, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ συμποσίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦ ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκου καὶ Π. Κυριακοῦ, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ἥδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72 κατὰ 1, ἑνὸς ἀρνηθέντος.

Πρωτοκόλλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις νομοσχεδίου, ναὶ ἢ οὔχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰω. Σιστοριάδης	Εὐστάθιος Σίμος . . . . .
Ἰω. Α. Μεσσενέζης . . . Ο	Παναγ. Κυριακὸς . . . . Ν
Ἀντ. Βενιζέλος . . . . . Ν	Σταῦρος Βλάχος . . . . . Ν
Νικ. Π. Ἀθανασίου	Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Ἠλίας Καραγιάννης . . . . . Ν
Νικ. Γουλανδρῆς	Φιλων Φίλωνος . . . . . Ν
Α. Γ. Ἀκριτοβούλης . . . Ν	Δημ. Νάκος . . . . . Ν
Ἀνδρέας Λανόπουλος . . . Ν	Γ. Γεροθανάσης . . . . .
Ἰωάνης Βλάστης	Ἀθ. Μανασταμιώτης . . . . . Ν
Γεώργιος Σκόρος	Ἀντ. Γρίβας . . . . .

Δεων. Πετροπουλάκης . . . . . N	. . . . .
Παν. Στρόγιαννης . . . . . N	Εμμανουήλ Τσούχλος . . .
Άριστ. Λιδωρίκης	Νικόλαος Ματθαίου . . .
Ίω. Σαφάκας . . . . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . N
Έλ. Καλογερᾶς.	Αναστάσιος Κορφιωτάκης . N
Γ. Ζουμπουλάκης . . . . . N	Δημήτριος Δημητρακάκης . .
Σταμ. Μήτσας	Ιωάννης Βαλασόπουλος . . .
Άγγ. Γουζούασης . . . . . N	Εμμανουήλ Μελετόπουλος . .
Γεώργιος Βλάχος . . . . . N	Λουκᾶς Στέφανος . . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Στυλίδων Τριχᾶς . . . . N
Νικόλαος Γρανίτσας . . . . . N	Κωνστ. Μανέτας . . . . .
Γ. Γιολδάσης	Θεόδωρος Πετρινός . . . N
Επαμινώνδας Κρεστενίτης . . N	Παν. Βάρδογλης . . . . N
Στέφανος Στεφανόπουλος . . N	Γ. Ν. Ρεβελιώτης . . . . .
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . N
Σπῦρος Κουτσομίτης	Γεώργιος Μαλέας . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης	Δημ. Σακελλαριάδης . . . N
Αναγν. νημητρίου	Άθαν. Κατριβέλος . . . .
Σπ. Μαλασπίνης . . . . . N	. . . . .
Γάσ. Δαλινδᾶς	Νικ. Σωτηρόπουλος . . . ήρνηθη
Σπ. Μαυρεζίνης . . . . . N	Παν Καλαμαριώτης . . N
Χαρ. Θεοχαρόπουλος . . . N	Παν. Παπατσώνης . . . .
Ηλίας Παπαδᾶκις . . . . N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . .
Λεων. Ν. Πετιμεζᾶς . . .	Ίω. Προβελέγιος. . . . .
Παναγιώτης Μεγαλῆς . . .	Ίω. Ταταράκης . . . . . N
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Μιχ. Δαμπράλης . . . . .
Θεόδωρος Κυριακός . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . . . N
Ιωάννης Ζάρκος	Σπ. Βρέττος . . . . . N
Κωνς. Δημητριάδης . . . N	Α. Παπαδημητριάδης . . . N
Γεώργιος Παπανικολάου . . N	Δημ. Κοκοτάκης . . . .
Ιωάννης Μπαλάφας . . . N	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N
Πέτρος Δελιγιάννης	Νικ. Παπαλεξόπουλος . . . N
Δημήτριος Βούλουμας	Παν. Ν. Ιατρός . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας	Ιω. Τασσαῖος . . . . . N
Π. Στασινόπουλος . . . . N	τ. Α. Δούκας . . . . .
Νικόλαος Παλαιός . . . . N	Ίω. Κατσάκος . . . . . N
Σταῦρος Αλεξάνδρου . . . N	Γερμανός Μαυρομιχάλης . N
Ανδρέας Νοταρᾶς.	Βενετσάνος Κυβέλος . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	. . . . .
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . N	Χαρ. Χριστόπουλος . . . .

Π. Κανελλόπουλος . . . N	Παναγιώτης Ψάθας . . . . N
Κωνστ. Ζαχειρόπουλος . . N	Αντώνιος Αρμάος . . . . N
Μιχαὴλ Πετλῆς . . . . N	Γρ. γ. Μαρσος . . . . . N
Παπακώνστας Τσαμάλης. . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Νάκος Πανουριᾶς . . . . N	Γ. Σπέντζας . . . . .
Μιλτιάδης Πρίμας . . . . N	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Π. Καλλογδάρτης . . . N	Γ. Κουβέλης . . . . . N
Ίω. Δ. Αντωνόπουλος . . N	Ν. Πέπινος . . . . . N
Αντώνιος Γιάκας . . . . N	Κ. Δούζινας . . . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .	Λάζαρος Γιουρδᾶς . . . .
Αν. α. Χ. Αναργύρου . .	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Νικόλαος Γκίκης	Αναστ. Οἰκονόμος . . . . .
Νικόλαος Τσικριτήρας . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Γεώργιος Μπάκτσης	Εὐαγγέλης Βλαχτσός . . .
Ίωάννης Δουλίδης . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ίωάννης Μανιώτης	Σ. Σκουμπουρδᾶς . . . . N
Λεωνίδας Πρασακάκης . . .	Λύγερινὸς Ἀδέρφ . . . .
Γεώργιος Ναύτης	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ίωάννης Μαραγκὸς	Αναγν. Μάντσαρης . . . .
Λουκέντσος Καρπάνης . . . N	Ίωάννης Κοντσιᾶς . . . N
Ἰωάννης Σαγρέδος. . . . . N	Ανδρέας Καλλάρης . . . .

Δεκτοῦ δὲ γενομένου τοῦ ἄρθρου 1 δι' ἀναστάσεως παρετήρησέ τις, ἐπὶ τοῦ 2 ὅτι οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ τῶν προσόντων τοῦ πταισματοδίκου, ὅπερ θεωρεῖ μίαν ἔλλειψιν καὶ προτείνει διὰ τοῦτο νὰ μεταβληθῇ τὸ δ'. μέρος τοῦ ἄρθρου ἀπὸ τῶν λέξεων εἶναι κτλ. ὡς ἀκολούθως: « ὁ πταισματοδίκης ἔχων τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὁ γιστηρίου τῶν δικαστηρίων προϊόντα, θέλει εἶσθαι καὶ ἀναπληρωτὴς ὑπάλληλος κτλ. »

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον ἐννοεῖται τοῦτο, διότι ἐκτὸς τῶν ἀρμοδίων τὴν πολιτικὴν καὶ ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν, ἔχουσι καὶ λοιπὰς περὶ Εἰρηνοδικείων διατάξεις ἰσχύουσας καὶ διὰ τὸ Πταισματοδικεῖον, καὶ ἐπομένως, ἐπειδὴ ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων διαγράφει τὰ προσόντα τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐννοεῖται ὅτι τὰ αὐτὰ ἀπαιτοῦνται καὶ διὰ τὸν πταισματοδίκην, ὥστε ἤθελεν εἶσθαι μία περιττὴ ἐπανάληψις τὸ νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα περὶ προσόντων.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἤθελε συμφωνήσει καὶ αὐτὸς μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ὑπουργοῦ, ἐὰν τὸ ἄρθρον ἔλεγεν, ὅτι αἱ περὶ Εἰρηνοδικῶν, καὶ οὐχὶ Εἰρηνοδικείων, διατά-

ξεις, ισχύουσι και διά τόν Πταισματοδίκην. Μολαταύτα άρ' οὗ ὁ ὑπουργός ἐζήγειτό ἄρθρον σύμφωνα με τήν γνώμην του, άρκεῖται εἰς τό νά καταχωρισθῇ εν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ὁ Πταισματοδίκης ἀπαιτεῖται νά ἔχῃ τά ὑπό τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων διαγραφόμενα προσόντα.

Επήνεγκεν ἕτερος ὅτι κατ' αὐτόν δέν κατατρίζεται δεόντως ὑπό τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τό Πταισματοδικεῖον. Κατά τήν νομοθεσίαν ἡμῶν τά καθήκοντα τοῦ Πταισματοδίκου δύνανται ν' ἀνατεθῶσιν εἰς τούς Ειρηνοδίκας, καί τοῦτο γίνεται μέχρι τῆς σήμερον καθ' ὅλον τό κράτος ἄρθρον ὅμως ἕνα τοῦ πληθυσμοῦ ἀναφάνῃ ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως καί Πταισματοδικείου ἐν Αθήναις, νομίζει ὅτι ἔπρεπε νά διαγράψῃ τό νομοσχέδιον καί πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρός κατάργησιν μιᾶς ἀπρόσεως ἀτοσβλήτου. Ἔπρεπε π. χ. νά εἴπῃ ὅτι ἐκτός τοῦ Πταισματοδίκου, διορίζονται καί εἰς δημόσιος κατήγορος, καί εἷς γραμματεύς, νά διαγράψῃ τά προσόντα αὐτῶν ὡς καί τά τοῦ Πταισματοδίκου, διά νά μήν εἰσάγωνται εἰς τήν δικαστικήν μάλιστα ὑπηρεσίαν οἱ τυχόντες, ἀφ' οὗ ἔχομεν πανεπιστήμιον, ἀπό τοῦ ὁποίου ἐξέρχονται τοσοῦτοι νέοι κατ' ἔτος ἐπιστήμονες, καί νά κανονίσῃ συγχρόνως τήν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, καθ' ὅσον οἱ Ειρηνοδίκαι διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις, καί ἀπόκειται ἤδη εἰς τόν ὑπουργόν νά δώσῃ εἰς τόν Πταισματοδίκην τόν μισθόν ὁποίας αὐτός θέλει τάξεως. Νομίζει λοιπόν ὅτι ὁ ὑπουργός ὀφείλει νά συναινέσῃ εἰς τήν ἐν τῷ νόμῳ προσθήκην ὅλων αὐτῶν τῶν περιστάσεων πρός ἐπιτάχυνσιν τῆς Πταισματοδικείου κατάρτισιν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι τάς παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί ἡ Ἐπιτροπή καί τάς συνεζήτησεν, ἀλλ' εὗρεν ὅτι δέν ἦτο ἀνάγκη νά τεθῶσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καί διά τοῦτο οὐδέν κν ἔφερε παρατήρησιν. Ἡ συνοδεύουσα τό νομοσχέδιον ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ λέγει, ὅτι ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῶν ἐργασιῶν ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ σύστασις καί τρίτου Ειρηνοδικείου, εἰς ὃ ν' ἀνατεθῇ ἰδίως ἡ ἐκδίκασις τῶν πταισμάτων, καί ἐπ' ἐνός ὁ ὑπουργός δύναται τοῦ ἰσχύοντος Β. Διατάγματος νά συστήσῃ καί τρίτον Ειρηνοδικεῖον ἄνευ νόμου. Ἀλλ' ἐκτός τούτου ὁ ὑπό συζήτησιν ἄρθρον λέγει χωρίς ὅτι ἅπασαι αἱ περί Ειρηνοδικείων διατάξεις ἰσχύουσι καί διά τό Πταισματοδικεῖον, καί ἐπομένως ἀφ' οὗ ὅλα ὅσα ἀνέφερεν ὁ προαγορεύσας διαγράφονται ὑπό τοῦ νόμου, ἦτο ὅλως περιττόν νά τά ἐπαναλάβωμεν καί ἐνταῦθα. Κρίνει δ' ἀρμόδιον

τόν δημόσιον κατήγορον, οὗτος διορίζεται ὑπό τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καί ἐπομένως δέν ἠδύνατο νά περιληφθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι τά πταίσματα καταδιώκονται κατ' ἔγκλησιν καί ἐκείνων μάλιστα, οἵτινες ἐζημιώθησαν ἐκ τοῦ πταίσματος. Ἀλλ' ἀ κατά τό ἄρθρον ὁ Πταισματοδίκης δικάζει μόνον τά πταίσματα, οὐχί δέ καί πολιτικάς ὑποθέσεις. Ἐρωτᾷ ἐπομένως τόν ὑπουργόν, ἐάν κατ' ἐξαίρεσιν δύναται ὁ Πταισματοδίκης νά δικάζῃ καί περί τῶν ἀποζημιώσεων, ὅσαι προκύπτουσιν ἐκ τοῦ πταίσματος, καί νομίζει ὅτι ἐν τοιαύτῃ μόνον περιπτώσει ὁ Πταισματοδίκης δύναται νά δικάζῃ κατ' ἐξαίρεσιν.

Συμφωνῶν ὡς δέ καί τοῦ ὑπουργοῦ μετά τάς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ἐπανέλαβέ τις ὅτι διά τήν ἐκδίκασιν τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων ἡ Ποιν. Δικονομία διαγράφει ἰδίας διατυπώσεις, ὡς ἐπίσης καί ἡ Πολιτ. Δικονομία διά τάς πολιτικάς, καί ἐπομένως δέν εἶναι λογικόν νά εἴπωμεν ὅτι ἐξ ἀναλογίας αἱ διατάξεις περί Ειρηνοδικείων ἐφαρμόζονται καί ἐπί τοῦ Πταισματοδικείου, ἀλλ' ἀφ' οὗ πρόκειται ἤδη νά συστήσωμεν ἓν ἀνάγκης καί Πταισματοδικεῖον, ἀνάγκη νά διαγράψωμεν ἐν τῷ νόμῳ καί τά πρός τελεσιν αὐτοῦ σύστασιν ἀπαιτούμενα. Δέν θεωρεῖ δέ ἀναγκαίαν, ἀλλά μᾶλλον κακόν, καί τήν λέξιν *εἰδικόν*, καθ' ὃν τά Ειρηνοδικεῖα δέν εἶναι καί Πταισματοδικεῖα συγχρόνως, ἀλλ' ἦσαν μόνον ἀνατεθειμένα εἰς αὐτά τά καθήκοντα τῶν Πταισματοδικείων, καί σήμερον πρόκειται νά συστήσωμεν πρώτην φοράν Πταισματοδικεῖον ἐν Ἀθήναις, ἐάν δέ τοιαύτη ἀνάγκη ἀναφανῇ καί εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κράτους, δυνάμεθα καί ἐκεῖ νά συστήσωμεν, ὥστε ἡ λέξις *εἰδικόν* δέν ἦτο ἁρμόζουσα.

Ἐπανέλαβεν ὁ Εἰσηγητής ὅτι μέχρι τοῦδε τά Ειρηνοδικεῖα ἐδίκαζον εἰς ἡμέρας τά πταίσματα, καί ὁ Ειρηνοδίκης τότε ἐλέγετο Πταισματοδίκης, ὁ δέ γραμματεύς τοῦ Ειρηνοδικείου, γραμματεύς τοῦ Πταισματοδικείου. Ἀφοῦ λοιπόν ὑπάρχει Πταισματοδικεῖον, ὑπάρχουν βέβαια διαγεγραμμένα καί πάντα τά πρός σύστασιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα καί ἦτο περιττόν νά νομοθετήσωμεν ἤδη ὅ,τι ὑπάρχει ἤδη νενομοθετημένον.

Ἐπί τούτοις ἡ Βουλή ἐψηφίσθη παρεδέχθη δ' ἀναστάσεως τό ἄρθρον 2 κατά τό νομοσχέδιον.

Γενομένης δέ καί ἐπί τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικήν κλῆσιν ὑπό τούς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καί Κ. Λαμ-

πρυνίδην, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον, ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρω ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 78 κατὰ 2, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὰ δύο μέχρι τοῦδε ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντα Εἰρηνοδικεῖα θέλουσιν εἷς τὸ ἑξῆς δικάζει μόνον πολιτικὰς καὶ ἐμποσικὰς ὑποθέσεις· θέλει δὲ συστηθῆ εἰδικὸν Πταισματοδικεῖον, ὅπερ θέλει δικάζει τὰ ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν ἀνωτέρω δύο Εἰρηνοδικείων πραττόμενα πταίσματα.

Ἄρθρον 2.

Ἅπασαι αἱ περὶ Εἰρηνοδικείων κείμεναι διατάξεις, αἱ μὴ ἀναγόμεναι εἰς μόνην τὴν πολιτικὴν καὶ ἐμπορικὴν αὐτῶν δικαιοδοσίαν, ἰσχύουν καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ Πταισματοδικείου· ἰδίως δὲ θέλει εἶσθαι ὁ Πταισματοδίκης καὶ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 17 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς Βουλευτὴς Τριφυλλίας Δ. Πολυχρονόπουλος ἔδωσε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης προταρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτοκόλλου.

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ Πρόεδρος ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου καὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 126000, ἐφ' οὗ ἀνεγνώσθη σήμερον ἡ ἔκθεσις, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ, Οἱ Γραμματεῖς

Α. Κατριβάνος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

«Σήμερον τὴν δεκάτην τρίτην Νοεμβρίου τοῦ 1861 προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς βουλευτὴς ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος βουλευτοῦ καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ, Οἱ γραμματεῖς

Α. Κατριβάνος,

Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς

Δ. Πολυχρονόπουλος, Ὁ ἱερεὺς

Ἰωάννης Κυριαζῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'.

τῆς 18 Νοεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Κληρωθεῖσα ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Κορινθίας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος βουλευτοῦ Ἰω. Δηληγιάννη, ἔλαχεν εἰς τὸ Γ'. τμῆμα.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις α'. τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου καὶ κατόπιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 126,000, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἔγκυρον τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου καὶ νόμιμον τῆς ἐπαρχίας βουλευτὴν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Ν. Πιεράκου, γενομένου γερουσιαστοῦ, τὸν Δ. Κατσάκον.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ Δ. Κατσάκου, προσελθὼν οὗτος ἔδωσε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον κατὰ τὸ ἐντέλει τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης προταρτώμενον τῆς ὁρκοδοσίας πρωτοκόλλου.

Γενομένης εἶτα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Καστάκον καὶ Ἰω. Μαραγκόν, συνήχθη κατὰ τὸ ὡδε προταρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως ἐκ δραχ. 126,000, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Στέφανος Στερανόπουλος . N
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . .	. . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . .	Γεώργιος Διαμάντης . . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . N	Ἀναγν. Δημητρίου . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . .	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης . . .	Γάσ. Δελένδας . . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος. . . .	Σπυρ. Μαρκεζίνης . . . . N
Ἰωάννης Βλάσσης.	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .
Γεώργιος Σκοῦφος . . . . N	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . .
Εὐστάθιος Σῖμος . . . . N	Λεων. Ν. Πετιμεζᾶς . . .
Παναγῆς Κυριακός . . . N	Παναγιώτης Μεγακλῆς . .
Σταῦρος Βλάχος	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Θεόδωρος Κυριακός . . . .
Ἠλίας Καραγιάννης	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Δημήτριος Νάκος . . . . N	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης.. N
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Γεώργιος Παπανικολάου . . N
Γεώργιος Γερουβανάσης . . N	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . N
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Ἀντώνιος Γρίβας	Δημήτρος Βούκουρας . . . N
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . .	Κων. Πλαπούτας . . . . N
Παν. Σταρόγιαννης	Παλαιολόγος Στασινόπουλος .N
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . N	Νικόλαος Παλαιὸς . . . . N
Ἰωάννης Σαφάκας . . . . N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . .	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . N
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. N
Ἄγγελος Γουζούασης . . . N	. . . . .
Γ. Κ. Βελῆς . . . . . N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Νικόλαος Ματθαίου . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας . . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . N
Γεωργ. Γιολδάσης . . . N	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . N	Δημήτριος Δημητρακάκης . .

Ἰωάννης Βαλασόπουλος . .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . .
Λουκᾶς Στέφανος . . . . N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης.N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N	Ἰωάννης Δ. Ἀντωνόπουλος. . N
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Ἀντώνιος Ρικάκης . . . . N
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Παναγιώτης Βάρδογλης . . N	Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀνεργύρου .N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Νικόλαος Β. Γκίνης . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Δημ. Σακελλαριάδης . . . N	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . .	Ἰωάννης Μανιώτης . . . .
. . . . .	Λεωνίδας Πρασσακάκης . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	Γεώργιος Ναΰτης . . . . .
Παναγιώτης Καλαμαριώτης.. N	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . N
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . N
Ἰω. Προβελέγιος	Παναγιώτης Ψάθας . . . N
Ἰω. Ταταράκης . . . . . N	Ἀντώνιος Ἁρμάος . . . . N
Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . N	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N
Δημ. Δημητρακόπουλος . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . N
Σπυρ. Βαρότσης . . . . N	Γεώργιος Σπέντσας . . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . N	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Δημήτριος Κοκοτάκης . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . N
Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N	Νικόλ. Πιπῖνος . . . . . N
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος .	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Π. Μ. Ἰατρὸς	Λάζαρος Γιουρδῆς. . . . .
Ἰω. Τασσαΐος . . . . . N	Θεόδωρος Γκίκας. . . . .
Στέφανος Α. Δούκας . . .	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .
Ἰωάννης Κατσάκος . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . N	Εὐαγ. Βαλατσὸς . . . . N
Βενετσάνος Κυβέλος . . .	Εὐαγ. Κοντογιάννης . . . .
Δ. Κατσάκος . . . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . N
Χ. Χριστόπουλος.	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . . N
Π. Κανελλόπουλος . . . N	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος. . . .	Ἀναγ. Μάντσαρης . . . . .
Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . N	Ἰωάννης Κοντζιᾶς. . . . N
Παπακώνστας Τσαμάλας . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . .

Δεκτοῦ δὲ γενομένου δι' ἀναστάσεως τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, τῶν ἰδίων

ἐπιτετρούντων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον, ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρω ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1861 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἓξ χιλιάδων, ἀριθ. 126,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα τοῦ Κεφ. Δ'. «Ἔξοδα ποινικῆς Δικαιοσύνης».

Ἄρθρον 2.	ἀποζημίωσις ἐνόρκων,	Δραχμαὶ	10,000
» 4.	μεταφορὰ ἀνακριτῶν	»	15,000
» 6.	ἀποζημίωσις μαρτύρων	»	100,000
» 8.	ἔξοδα δημοσ. δικ. ἀποφ.	»	1,000
	Ἐν ὅλῳ.....	»	126,000

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Λ. Κατριβάνος.
Σ. Μαλασπίνης.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

«Σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην Νοεμβρίου τοῦ 1861 προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς βουλευτὴς ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως.

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος βουλευτοῦ καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης,

Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς
Δ. Καπτάκος,

Ὁ ἱερεὺς
Ἰωάννης Κυριαζῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣΤ'.

τῆς 21 Νοεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, ἀγγέλλοντος τριῶν ἑβδομάδων πένθος ἐπὶ τῇ τελευτῇ Πέτρου τοῦ Βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας.

Ἀναγγείλαντος ἔπειτα τοῦ προέδρου ὅτι ὁ ριλέλλην Φραγκίσκος Λενορμὰν καὶ ἀνώνυμός τις προσέφερε συλλογὴν διαφόρων βιβλίων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σώματος.

Προσῆλθον αἱ εἰσηγήσεις, α.) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐμπορικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας, καὶ β'.) ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 3914 εἰς βάρος τοῦ διὰ τὸ 1861 προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπομένας ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ τῆς συνομολογηθείσης ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας νομοσχέδιον, καὶ παρατηρήσασα, ὅτι δι' αὐτῆς ἡ Ἑλλὰς ἀπολαμβάνει παρὰ τῇ Περσίᾳ ὅσα πλεονεκτήματα ἔλαβον καὶ τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη μεθ' ὧν ἡ Δύναμις αὕτη συνομολόγησε συνθήκας, πρωτεύει τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ μνησθέντος νομοσχεδίου, ἀφοῦ καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον ἤρξατο νὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰ μέρη αὐτὰ τῆς Ἀσίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 9βρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Δ. Δημητρακάκης,
Π. Μ. Ἰατρός,
Ν. Τσιαλτήρας,
Δ. Νάκος,
Γρ. Μανοῦσος.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διεξελθοῦσα ἡ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ χορηγίας ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 3944 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861, καὶ μελετήσασα αὐτὸ ἐπισταμένως παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκ δραχ. 3944 ζητουμένη πίστωσις εἶναι δικαιοτάτη, διότι πρόκειται περὶ ἐκτελέσεως νόμου, καθότι ἡ πραγματοποίησις κεκτημένου νομίμως παρὰ καθηγητῶν δικαιώματος δὲν πρέπει ν' ἀναβληθῇ, καὶ ὅτι ἡ χορηγία ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 1000 διὰ τὴν φύλαξιν τῶν εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ Κράτους ἀρχαιοτήτων εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διότι αὗται καὶ μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεις ἱστορικὰς ἀμφισβητήτους ἀποτελοῦσι, καὶ ἔργα εἰσὶ τῆς ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας, τὰ ὁποῖα δεικνύοντα τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς τῶν ἀθανάτων ἐκείνων καλλιτεχνῶν, καὶ τιμῶντα τό τε ἑλληνικὸν ἰδίως καὶ καθόλου τὸ ἀνθρώπινον γένος συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ, τοῦ ὁποίου εἴθε ἡμεῖς πάντες ἀπὸ τῶν νέων, τῶν γλυκατῶν τῆς πατρίδος ἐλπίδων, μέχρι τῶν βαθυγήρων ὑπὸ τῆς συνέσεως ὁδηγούμενοι διὰ τῆς σώφρονος ἐλευθερίας καὶ διὰ διαγωγῆς ἐν τῇ φρονήσει καὶ τῇ ἀγάπῃ τῆς πατρίδος ἐλευθερωτέποῦς γενώμεθα ὑπέρμαχοι καὶ συνήγοροι ἐν τῇ περὶ τῆς Ἀνατολῆς δίκῃ, ἐν ᾗ θέλει δικάσει ἡ κοινὴ τῆς Εὐρώπης γνώμη.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων περὶ τῶν πολυτίμων λειψάνων τῆς ἀρχαιότητος ὁρμωμένη ἡ ἐπιτροπὴ, θεωρεῖ ἀναγκαίας τὰς δαπάνη τοῦ δημοσίου καὶ τῇ γνωριοδοτήσει τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ὑπὸ τὴν γῆν κεκρυμμένων εἰσέτι ἀρχαιοτήτων καὶ συνιστῶσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐπιόντος ἔτους πρόνοιαν ἐπακοὺς πρὸς τοῦτο δαπάνης συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 9βρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Β. Γκίνης, Θ. Κυριακός,
Δ. Χαραλαμπίδης, Λ. Ν. Πετιμεζᾶς,
Ὁ εἰσηγητὴς
Ἰω. Τασσαΐος.»

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Α. Λαμπρινίδην, Σ. Μαλαπίνην, Ν. Πιπέρον καὶ Α. Γουζούλαν ἐχορηγήθη μηνιαία ἀπουσίας ἄδεια.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα ἐκτὸς τοῦ γ', ὅτι ἐξελέξαντο κατὰ σειρὰν εἰσηγητὰς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας ἐμπορικῆς συμβάσεως τοὺς Δ. Νάκον, Δ. Δημητρακάκην, Χ. Θεοχαρόπουλον, Γρ. Μανοῦσον, Ν. Τσικλητήραν, καὶ Π. Ἰατρόν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν ἀνωτέρω δύο νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐκθέσεις, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ. Μ α λ α σ π ί ν η ς.

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Α Σ Ι Σ ΚΖ'.

Τῆς 27 Νοεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Α. Στεφάνου καὶ Ἰω. Βλάσσην ἐχορηγήθη μηνιαία ὑπὸ τὸν ὅρον ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς μετὰ τῆς Αὐστρίας, τοῦ Λοϋδ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπαρχούσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως, ἔχον οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

Αἱ πρὸ πολλοῦ ἀρξάμεναι διαπραγματεύσεις περὶ ἀνανεώσεως τῆς μετὰ τῆς Αὐστριακῆς κυβερνήσεως ταχυδρομικῆς συμβάσεως καὶ τῆς μετὰ τῆς ἑταιρίας Λοϋδ θαλασσοπλοϊκῆς, δὲν ἔφθασαν εἰσέτι εἰς τὸ τέρμα των.

Ἡ δὲ δυνάμει τοῦ ΧΚ'. νόμου τῆς 20 Ἰουνίου 1861 συνομολογηθεῖσα παράτασις τῆς ἰσχύος τῶν εἰρημένων συμβάσεων λήγει τὴν 1|13 Δεκεμβρίου ε. ε. νία δὲ παράτασις, δυνάμει τοῦ αὐτοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνομολογηθῇ, καθότι δὲν παρέχει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν πρὸς τοῦτο ἄδειαν πέραν τῆς 1|13 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ὡς ἐκ τούτου λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγωμεν ὑμῖν, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπε αι νὰ συνομολογηθῇ νέα παράτασις

τῶν εἰρημένων συμβάσεων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου ΧΚ'. μέχρις ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς 1|13 Δεκεμβρίου 1861, καὶ νὰ συστήσωμεν τὸ κατεπεῖγον τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1861.

Οἱ ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Νοεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμογώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται νὰ συνομολογηθῆ ἐπὶ ταῖς αὐταῖς βάσεσι τοῦ ΧΚ'. νόμου νέα παράτασις τῆς ἰσχύος τῆς μετὰ τῆς Αὐστρίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως καὶ τῆς μετὰ τοῦ Λόυδ θαλασσοπλοϊκῆς μέχρις ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρώτης, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1/13 Δεκεμβρίου 1861.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Ζητήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἄμεσον τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν ὡς κατεπείγοντος, καθ' ὅσον ἡ ἰσχὺς τῆς ὑπαρχούσης συμβάσεως λήγει τὴν 1 τοῦ προσεχοῦς Δεκεμβρίου, καὶ δύνανται νὰ διαταραχθῶσιν ἐν τῷ μεταξὺ σπουδαῖα συμφέροντα, παρετήρησέ τις ὅτι συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἄμεσον τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ θεωρηθῆ τοῦτο ὡς ἓν προηγούμενον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου νὰ παραδέχηται ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὴν ἄμεσον τῶν νομοσχεδίων συζήτησιν.

Οὕτω δὲ κηρύξασα ἡ Βουλὴ τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπεῖγον ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀνωτέρω γενομένης παρατηρήσεως, προέβη εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ.

Γενομένης δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Π. Ἰατρὸν, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 74 κατὰ 2, ἀρνηθέντος ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόυδ ταχυδρομικῆς συμβάσεως, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ἄγγελος Γουζούασης . . N
Ἰωάννης Α. Μισσηνέζης . .	Γεώργιος Βελῆς . . . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	Νικόλαος Γρανίτσας . . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . N	Γεωργούλας Γιαλδάσης . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης	Νικόλαος Χαντσάκης . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . N	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Στέφανος Στερανόπουλος . N
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N	. . . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	Σπῦρος Κουτσομίτης . . .
Γεώργιος Σκοῦρος	Γεώργιος Δεκμάντης . . . N
Εὐστάθιος Σῖμος	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . N
Παναγῆς Κυριακός . . . N	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N
Σταῦρος Βλάχος	Γάσ. Δελένδας . . . . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . O	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . . N
Ἠλίας Καραγιάννης	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . N
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . . N
Δημήτριος Νάκος . . . . N	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . N
Γεώργιος Γεροθανάσης . . .	Παναγιώτης Μεγακλῆς . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N	Γρηγόριος Κοριωτάκης . . N
Ἀντώνιος Γρίβας	Θεόδωρος Κυριακός . . . N
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . .	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Π. Σταφύγιαννης . . . . N	Κωνστ. Δημητριάδης . . N
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . N	Γεώργιος Παπανικολάου . . N
Ἰωάννης Σαράκας	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .	Πέτρος Δεληγιάννης . . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . .	Δημήτριος Βούκουρας . . . N
Σταμάτιος Μήτσας	Κωνστ. Πλαπούτας . . . N

Παλαιολόγος Στασινόπουλος. N	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιὸς. . . . N	Ἰωάννης Κατσάκος . . . N
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . .	Βενετσάνος Κυβέλος. . . .
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . N	Δημήτριος Κατσάκος . . . O
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος. N	Χ. Χριστόπουλος . . . . N
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος. . . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειρόπουλος . . .
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . N
Νικόλαος Πετράκης	Παπακώνστας Τσαμάλας . N
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης .	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης. . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . . N
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . N
Λουκᾶς Στέφανος . . . . N	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . .
Σπυρίδων Τριχᾶς	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Κωνστ. Μανέτας . . . . N	Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου .
Θεόδωρος Πετρινὸς	Νικόλαος Γκίνης . . . . N
Παναγ. Βάρβογλης	Νικόλαος Τσικληπίρας . . .
Γ. Ν. Ῥεβιλιώτης . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Ἰωάννης Δουλίδης . . . . N
Γεώργιος Μαλίας . . . . N	Ἰωάννης Μανιώτης . . . .
Δημ. Σακελλαριάδης . . .	Λεωνίδας Πρασσακάκης . N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . .	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
. . . . .	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Λορέντσος Καμπάνης . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . . N	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Παναγιώτης Παπατσώνης. .	Παναγιώτης Φάθης . . . N
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N	Ἀντώνιος Ἁρμάος . . . . N
Ἰωάννης Προβελέγιος. . . .	Γρηγόριος Μανοῦσος . . .
Ἰω. Ταταράκης	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . N
Μιχαὴλ Δαμπράλης . . . N	Γεώργιος Σπέντσας . ἀρνεῖται
Δημ. Δημητρακόπουλος . . .	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Σπυρ. Βαρότσης . . . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . N
Α. Παπαδημητριάδης . . .	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . N
Δημήτριος Κοκοτάκης . . N	Κωνστ. Δουζίνας . . . . .
Δημ. Χαραλαμπίδης . . N	Λάζαρος Γιουρδῆς . . . . N
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος. . .	Θεόδωρος Γκίκας . . . . .
Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . N
Ἰωάννης Τασσαΐος . . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .

Εὐαγγέλης Βαλατσος . . . N	Δημήτριος Κριεζωτης . . .
Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .	Ἀναγ. Μάντσαρης . . . .
Σωτ. Σκουμπουρδῆς	Ἰωάννης Κοντζιᾶς . . . .
Αὐγερινὸς Ἀστέρωφ	Ἀνδρέας Καλλάργης . . . .

Δεκτοῦ δὲ γενομένου καὶ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων **74** κατὰ **1**. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον ὡς ἑξῆς·

Ο Θ Ω Ν κλτ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται νὰ συνομολογηθῇ ἐπὶ ταῖς αὐταῖς βάσεσι τοῦ **ΧΚ΄.** νόμου νέα παράτασις τῆς ἰσχύος τῆς μετὰ τῆς Αὐστρίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως καὶ τῆς μετὰ τοῦ Λόϋδ θαλασσοπλοϊκῆς μέχρις ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρώτης, ἤτοι ἀπὸ τῆς **1/13** Δεκεμβρίου **1861.**

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προέβη ἀκολούθως ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ κυρώσεως τῆς ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας νομοσχεδίου.

Γενομένης δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **74.**

Δεκτοῦ δὲ γενομένου τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφη ἡ αὐτὴ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων **73.**

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Περσίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει συνομολογηθεῖσα Συνθήκη ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας τὴν **16** Σ8ρίου

ἐνεστῶτος ἔτους, συγκείμενη ἐξ ἑνδεκα ἄρθρων καὶ ἑνὸς πρωτοκόλλου ἐπεξηγηματικοῦ, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον ἕπεται, θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐν ὀνόματι τοῦ παναγάθου καὶ πανευσπλάγχνου Θεοῦ.

«Ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλὴ Μεγαλειότης Ὄθων ὁ Α'. Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐπιφανὴς καὶ ἐλευθέριος Μονάρχης, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, ὑπερ σημαία ἐστὶν ὁ Ἥλιος, ὁ Σεβαστὸς καὶ Μέγας Μονάρχης, ὁ Αὐτοκράτωρ πάσης Περσίας, ἐπιθυμοῦντες ἀμφότεροι ἐπίσης καὶ εἰλικρινῶς ἵνα συνδέσωσι διὰ φιλικῶν σχέσεων τὰς δύω Ἐπικρατείας ἀπεφάσισαν πρὸς ἐμπέδωσιν αὐτῶν τὴν διάπραξιν συνθήκης, περὶ φιλίας, ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, ἀμοιβαίως ἐπωφελοῦς καὶ χρησίμου εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν δύω Ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Πρὸς δὲ τοῦτο διώρισαν ὡς πληρεξουσίους Αὐτῶν.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα τὸν κύριον Μάρκον Ρενιέρην, ἔκτακτον Αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ, Ἱππότην τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος κτλ. κτλ. κτλ.

Καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ αὐτοκράτωρ πάσης Περσίας, τὴν Αὐτοῦ ἐξοχότητα τὸν Χατσῆ Μιρζᾶ Χουσεὶν Χὰν, ἔκτακτον Αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ, κεκοσμημένον τοῖς παρασήμοις τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τάγματος τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἡλίου πρώτης κλάσεως σὺν τῇ μεγάλῃ πρασίνῃ ταινίᾳ, τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τάγματος τοῦ Σερτιπὴ καὶ Σαρχεγκὶ πρώτης κλάσεως σὺν ταῖς εἰδικαῖς αὐτῶν ταινίαις, τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τάγματος τοῦ Μεδζιδιὲ πρώτης κλάσεως, τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ τάγματος τοῦ Λεοπόλδου, τοῦ ταξιάρχου τοῦ τάγματος τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς Ῥωσσίας μετ' ἀδαμάντων, καὶ φέροντα τὴν ἀδαμάντινον ζώνην κτλ. κτλ. κτλ.

Οἱ δὲ δύω πληρεξούσιοι, συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσια αὐτῶν καὶ εὑρόντες αὐτὰ καλῶς ἔχοντα, συνέθεντο τὰ ἑπόμενα ἄρθρα.

Ἄρθρον 1.

Ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἔσεται φιλία εἰλικρινὴς καὶ διαρκὴς ἁρμονία μεταξὺ τοῦ σεβαστοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ὑπηκόων τοῦ Βασιλείου τούτου, καὶ τῆς Σεβαστῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Περσίας καὶ τῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτοκρατορίας ταύτης.

Ἄρθρον 2.

Οἱ Πρέσβεις, οἱ διπλωματικοὶ πράκτορες, οὓς τινας ἑκατέρα τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων εὐαρεστεθῇ ἵνα ἀποστείλῃ καὶ συντηρῇ παρὰ τῇ ἑτέρᾳ, γενήσονται ἐν αὐτῇ δεκτοὶ καὶ δεξιωθήσονται ὑπὸ τῆς ἐπικρατείας ταύτης, καθ' ὃν τρόπον γίνονται δεκτοὶ καὶ δεξιοῦνται οἱ Πρέσβεις, οἱ διπλωματικοὶ πράκτορες τῶν ἄλλων φίλων Δυνάμεων τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων· ἀπολαύουσι δ' ἐν αὐτῇ, κατὰ πάντα, τῶν αὐτῶν τιμῶν ἀτελειῶν καὶ προνομίων.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ὑπήκοοι τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων, δύνανται ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, νὰ διατρίχωσιν ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τὰς χώρας αὐτῶν καὶ νὰ διέρχωνται αὐτὰς, πορευόμενοι εἰς γείτονας τόπους, μηδόλως κατὰ τοῦτο παριμποδιζόμενοι παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν, οἵτινες τὸ καθ' ἑαυτὰς ὀφείλουσιν ἐδιαζουσαν νὰ καταβάλωσι μέριμναν, ὅπως προφυλάξωσιν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς δυσαρέστου, ἐπαγρυπνοῦσαι διαρκῶς ἐπὶ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἀσφαλείας, μεταχειριζόμενοι αὐτοὺς ὅσον οἷόν τε ἄριστα, ἵνα μηδεμίαν ζημίαν, οὐδ' ἐμπόδιον ἢ ἐνόχλησιν ὑποστῶσι κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν των, καὶ πρὸς τοῦτο ἐφοδιάζουσαι αὐτοὺς διὰ προπεμπτηρίων φιρμανίων ἢ ἄλλων ἐγγράφων.

Ἄρθρον 4.

Οἱ τῶν δύω ὑψηλῶν Αὐλῶν ὑπήκοοι, ὅσοι μεταβῶσιν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἐμπόρων, διερμηνέων ἢ ὁδοιπόρων ἕνεκα ὑποθέσεων αὐτῶν εἰς τὰς χώρας τῆς ἑτέρας Ἐπικρατείας, ἀπολαύσουσι κατά τε τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔξοδον αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἀπαραλλάκτως δεξιώσεως, μεταχειρίσεως καὶ περιποιήσεως, ὡς καὶ οἱ τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων ἐθνῶν ὑπήκοοι.

Ἑπομένως οἱ ὑπήκοοι τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δύνανται νὰ εἰσάγωσιν ἐλευθέρως, εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, νὰ ἐξάγωσιν ἐξ αὐτῶν,

ἢ νὰ μεταφέρωσιν εἰς αὐτὰς ἐμπορεύματα καὶ νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν δύω ἐπικρατειῶν, σύμφωνα πρὸς τοὺς ἐν αὐταῖς ἰσχύοντας κανονισμοὺς καὶ νόμους, καὶ νὰ ἐνοικιάζωσιν ἐν αὐταῖς οἰκίας, ἀποθήκας καὶ ἐργαστήρια· εἰς οὐδένα δὲ καὶ δι' οὐδεμίαν πρόφασιν ὑποβληθήσονται φόροι μὴ ἐπιβαλλόμενοι ἐπίσης εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι πᾶν πλεονέκτημα δικαίωμα ἢ προνόμιον, ὅπερ τὰ δύο ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη παραχωρήσωσι τρίτῳ τινὶ ἔθνει, παραχωρηθήσεται ἐπίσης τοῖς ὑπηκόοις τῶν δύο Ἐπικρατειῶν, ἐκτὸς τῶν πλεονεκτημάτων, ὅσα τὸ ἓν τῶν συμβαλλομένων μερῶν παραχωρήσῃ ἐπὶ τῇ ἀνταποδόσει πλεονεκτημάτων ἰδιαιτέρων. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἑκάτερον τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα. παραχωροῦν τὸ ἰσότιμον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ ἰσότιμον τοῦτο, ἔσεται φύσεως τοιαύτης ὥστε νὰ γενῇ παραδεκτὸν παρὰ τοῦ ἑτέρου μέρους.

Ὅσοι τῶν ὑπηκόων τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν θελήσωσι νὰ μετέλθωσι τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον ἐν ταῖς δύω ἐπικρατείαις, ὑποβληθήσονται, ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, εἰς τοὺς νόμους τῆς χώρας, ὅπου τὸ ἐμπόριον γίνεται.

Οἱ ἀξιωματικοὶ, ὑπάλληλοι καὶ ὑπήκοοι τῆς ὑψηλῆς Αὐλῆς τῆς Περσίας δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν διὰ τῆς βίας εἰς τὴν κατοικίαν ἑνὸς ὑπηκόου Ἕλληνος, οὐδὲ εἰς τὰς ἀποθήκας, ἢ τὰ ἐργαστήρια αὐτοῦ· ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀνάγκης πρέπει νὰ προειδοποιῆται περὶ τούτου ὁ διπλωματικὸς πράκτωρ ἢ ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ἐν οἷς μέρεσιν ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, οἵτινες τὸ καθ' ἑαυτοὺς ὀφείλουσι νὰ σπεύσωσιν εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως τῆς ἐγχωρίου ἀρχῆς· πᾶσα δὲ κατ' οἶκον ἔρευνα δὲν δύναται ἄλλως νὰ γενῇ εἰ μὴ ἐνώπιον ἐπιτρόπων διοριζομένων παρὰ τοῦ εἰρημένου πράκτορος ἢ προξένου.

Ἐν οἷς μέρεσι δὲν ὑπάρχει Πράκτωρ οὐδὲ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὑπήκοοι τῆς Ἐπικρατείας ταύτης θὰ τυγχάνωσιν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, τῆς αὐτῆς ἀπαραλλάκτως μεταχειρίσεως, ἧς τυγχάνουσιν οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν, ἐν οἷς μέρεσι δὲν ὑπάρχει Πράκτωρ ἢ Πρόξενος τῆς Κυβερνήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὅσοι τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων εἰσαγάγωσιν ἐμπορεύματα ἐν Περσίᾳ ἢ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς, ἔσονται ὡς πρὸς τὰ τελωνιακὰ

τέλη ἐν τῇ αὐτῇ ἀπαραλλάκτως μοίρᾳ, ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων Χριστιανικῶν Δυνάμεων.

Ἐπίσης ὅσοι τῶν Περσῶν ὑπηκόων εἰσαγάγωσιν ἐμπορεύματα, ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἢ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς ἔσονται, ὡς πρὸς τὰ τελωνιακὰ τέλη καὶ τοὺς δασμοὺς, ἐν τῇ αὐτῇ ἀπαραλλάκτως μοίρᾳ, ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τὰ εἰσερχόμενα καὶ διαμένοντα ἐν τοῖς λιμέσι τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας, εἴτε ἄνευ φορτίου εἴτε ἔχοντα φορτίον ἐμπορευμάτων, ἀπολαύουσιν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως πασῶν τῶν περιπτώσεων καὶ τῶν προνομίων· εἰς οὐδένα δὲ ἄλλον, οὐδ' εἰς ἀνώτερόν τινα ὑποβληθήσονται φόρον. ἢ τὸν ἐπιβεβλημένον ἐπὶ τῶν πλοίων τῶν μάλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰ παντὸς εἴδους προϊόντα ἄνευ διακρίσεως τῆς προτελεύσεως οὐδὲ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ὅσα ἂν εἰσαχθῶσιν ἢ ἐξαχθῶσι, διὰ τῶν πλοίων τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν, καταβαλλοῦσιν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Ἐπικρατείαις τὰ αὐτὰ τελωνιακὰ τέλη, τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῶν μάλλον εὐνοουμένων Χριστιανῶν Δυνάμεων, εἴτε κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ Ἐπικρατείᾳ, εἴτε κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίου πλοίου τινὸς Ἑλληνικοῦ ἢ Περσικοῦ ἐν τοῖς λιμέσιν ἢ ἐν ταῖς ἀκταῖς τῆς μιᾶς ἢ τῶν ἑτέρας τῶν Ἐπικρατειῶν, πᾶσα δυνατὴ βοήθεια δοθήσεται αὐτῷ, καθ' ὃν ἀπαραλλάκτως τρόπον τοῦτο γίνεται καὶ πρὸς τὰ πλοῖα τῶν μάλλον εὐνοουμένων Δυνάμεων.

Ἄρθρον 8.

Διὰ τὴν προστασίαν τῶν ὑπηκόων αὐτῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου των, καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καλῶν καὶ φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν δύω ἐπικρατειῶν, τὰ δύω ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἐπιφυλάσσονται ἑαυτοῖς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διορίζειν ἕκαστον ἀνὰ τρεῖς προξένους.

Καὶ οἱ μὲν πρόξενοι τῆς Περσίας θὰ ἐδρεύωσιν ἐν Ἀθήναις, Σύρῳ καὶ ἐν ἄλλῳ τινὶ λιμένι τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν ὁρισθησομένῳ.

Οἱ δὲ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐδρεύωσιν ἐν Τεχεράνῃ, Ταυ-

ρίδι, καὶ ἐν ἄλλῳ τινὶ λιμένι τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατόπιν ὁρισθησομένῳ.

Οἱ πρόξενοι ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν ἀπολαύσουσι διά τε τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων των, τὰς οἰκίας των, τοὺς ὑπαλλήλους τῶν προξενείων των καὶ τὰ πρόσωπα τὰ διατελοῦντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, τῶν αὐτῶν τιμῶν καὶ τῶν αὐτῶν προνομίων, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ ὁμόσθμοι πρόξενοι καὶ οἱ ἐμπορικοὶ πράκτορες τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων ἐθνῶν.

Ἐν περιπτώσει ταραχῶν δημοσίων δοθήσεται τοῖς προξένοις, κατ' αἴτησιν αὐτῶν φρουρά, ἐπιτετραμμένη τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς προξενικῆς κατοικίας.

Οἱ διπλωματικοὶ πράκτορες καὶ οἱ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος, δὲν δύνανται νὰ προστατεύσωσιν, οὔτε ἐν κρυπτῷ οὔτε δημοσίᾳ, οὐδενὸς Πέρσου ὑπηκόου, μὴ διατελοῦντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς βασιλικῆς πρεσβείας ἢ τῆς τῶν Γενικῶν προξένων, ἢ Προξένων ὑποπροξένων τῆς Ἑλλάδος.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐὰν πρόξενός τις, ὑποπρόξενος ἢ προξενικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος ἐν Περσίᾳ, ἀναμιχθῇ εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ὑποβληθήσεται, ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους καὶ τὰ αὐτὰ ἔθιμα, ὡς καὶ οἱ ὁμοεθνεῖς αὐτῷ ἰδιῶται.

Οἱ πρέσβεις καὶ οἱ πρόξενοι τῶν δύω ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δύνανται νὰ προσλάβωσιν ὡς διερμενεῖς, καὶ ἂν μεταχειρισθῶσι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ οἴκου αὐτῶν, ὡς κλητῆρας καὶ ὑπηρέτας, οἵους ἂν θελήσωσιν ἄνευ διακρίσεως ἰθαγενείας· ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ εἷς ἢ πλείους τῶν ὑπαλλήλων ἢ τῶν ὑπηρετῶν τούτων νὰ ἔχωσι διαγωγὴν ἄτακτον, ὁ πρέσβυς ἢ ὁ πρόξενος παρ' ᾧ διατελοῦσιν ὀφείλει ν' ἀποπέμψῃ αὐτοὺς κατ' αἴτησιν τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς τοῦ τόπου. Ἐὰν ὁ, περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης ὑπόκειται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἄρθρον 9.

Αἱ δίκαι, διαφοραὶ καὶ ἀμφισβητήσεις ὅσαι ἂν ἐγερθῶσιν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῆς Περσίας μεταξὺ Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἢ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν, καὶ ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος μεταξὺ Περσῶν ὑπηκόων ἢ μεταξὺ Περσῶν καὶ ἀλλοδαπῶν, ἐκδικασθήσονται κατὰ τὸν παραδεδεγμένον ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ἐπικρατειῶν τούτων τρόπον ὡς πρὸς τοὺς ὑπηκόους τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων ἐθνῶν.

Αἱ δίκαι, διαφοραὶ καὶ ἀμφισβητήσεις ὅσαι ἂν ἐγερθῶσιν ἐν Περσίᾳ μεταξὺ Ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ Περσῶν, εἰσαχθήσονται ἐνώπιον τῶν Περσικῶν δικαστηρίων· ἀλλ' αἱ διαφοραὶ καὶ δίκαι, αὗται, δὲν δύνανται ἄλλως νὰ συζητηθῶσιν ἢ ἐκδικασθῶσιν εἰ μὴ παρόντος τοῦ διπλωματικοῦ ἢ προξενικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλλάδος, ἢ τοῦ ἀντιπροσωποῦντος αὐτὸν Ἕλληνος διερμηνέως, ἐν πᾶσι δὲ, σύμφωνα πρὸς τὰ πραττόμενα, ὡς πρὸς τὰ μᾶλλον εὐνομούμενα ἔθνη· ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑποθέσεις τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας, ἐν αἷς ἐνέχονται ὑπήκοοι Ἕλληνες ἐν Περσίᾳ, ἢ ὑπήκοοι Πέρσαι ἐν Ἑλλάδι, αὗται ἀνακριθήσονται καὶ ἐκδικασθήσονται ἐν Ἑλλάδι τε καὶ ἐν Περσίᾳ, κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χώραις ὡς πρὸς τοὺς μᾶλλον εὐνομουμένους ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν.

Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως ἑνὸς ἐκ τῶν οἰκείων αὐτῶν ὑπηκόων ἐπὶ τῆς χώρας τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἐπικρατείας ἡ κληρονομία αὐτοῦ, παραδοθήσεται ὁλόκληρος εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ πράκτορος ἢ τοῦ προξένου τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἀνῆκεν ὁ ἀποβιώσας ὅπως οὗτος ποιήσηται τὴν δέουσαν αὐτῆς χρῆσιν, σύμφωνα πρὸς τοὺς Νόμους κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἐν περιπτώσει ἐκρήξεως πολέμου μεταξὺ τῆς μιᾶς τῶν δύω συμβαλλομένων Δυνάμεων καὶ ἄλλης τινὸς δυνάμεως, οὐδόλως ἕνεκα τῆς αἰτίας ταύτης καὶ μόνης διαταραχθήσεται ἡ ἁλλοιωθήσεται ἡ καλὴ ἁρμονία καὶ ἡ εἰλικρινὴς φιλία, αἵτινες πρέπει ἐσαεὶ νὰ ὑπάρχωσι μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν Αὐλῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Περσίας.

Ἄρθρον 11.

Ἡ περὶ φιλίας καὶ ἐμπορίας Συνθήκη, ἡ ἄρτι συναφθεῖσα χάριν τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ ἐμπιστοσύνης τῆς ἐπικρατούσης μεταξὺ τῶν δύω ἐπικρατειῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Περσίας, τηρηθήσεται τῇ θείᾳ συνάρσει πιστῶς καὶ ἰσχύσει ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ δώδεκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων. Ἐὰν δὲ δώδεκα μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν δὲν ἀναγγείλῃ. εἰς τὸ ἄλλο δι' ἐπισήμου διακοινώσεως τὴν περὶ παύσεως αὐτῆς πρόθεσίν του, ἡ παροῦσα Συνθήκη ἰσχύσει, ἐπὶ ἓν ἔτι ἔτος καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι οὗ παρέλθωσι δώδεκα μῆνες ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τοιαύτης διακοινώσεως, καθ' ὁποιανδήποτε ἐποχὴν καὶ ἂν αὕτη γενῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑπο-

χρεούνται νά ἀνταλλάξωσι τάς ἐπικυρώσεις τῶν ἰδίων ὑγειῶν, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῷ διαστήματι τριῶν μηνῶν ἢ καί πρότερον εἰ δυνατόν.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω, οἱ σχετικοί πληρεξούσιοι τῶν δύο ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑπέγραψαν τήν παροῦσαν συνθήκην καί ἔθεντο ἐπ' αὐτῆς τάς σφραγίδας των.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν Περσιστί τε καί Γαλλιστί τῇ δικάτῃ ἕκτῃ Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνός Ρεβί-Οὐλ-Ἀχίλ τῆς Ἐγείρας, τοῦ χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους ἐν Κωνσταντινουπόλει.

(Τ. Σ.) Μ. ΡΕΝΙΕΡΗΣ,
(Τ. Σ.) ΧΑΤΖΗ ΜΙΡΖΑ ΧΟΥΣΕΙΝ ΧΑΝ.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι ἀποδειχθέντες παρά τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων, ἵνα διαπραγματευθῶσι καί ὑπογράψωσι συνθήκην περί φιλίας, ἐμπορίας, καί ναυτιλίας μεταξύ τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Περσίας, ἐννοοῦσιν ἐκ συμφώνου, καθόσον ἀφορᾷ τήν ἔννοιαν τοῦ ἕκτου ἐδαφίου τοῦ ὀγδόου ἄρθρου τῆς συνθήκης, ὅτι τό ἐδάφιον τοῦτο δέν δύναται κατ' οὐδένα τρόπον νά χορηγήσῃ εἰς τούς Γενικούς Προξένους, εἰς τούς Ὑποπροξένους, ἢ εἰς τούς προξενικούς Πράκτορας τῆς μιᾶς τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν τό δικαίωμα τοῦ προστατεύειν, ὡς ὑπαλλήλων αὐτῶν ὑπηκόων τῆς ἄλλης πλειόνων τόν ἀριθμόν ἐκείνων ὅσους αἱ προηγούμεναι συνθῆκαι ἐπέτρεψαν εἰς τό μᾶλλον εὐνομούμενον ἔθνος.

Ἡ παροῦσα ἑρμηνεία ὑπεγράφη εἰς διπλοῦν, οἱ δέ πληρεξούσιοι διαβιβάσουσιν αὐτήν εἰς τάς οἰκείας Κυβερνήσεις, ὅπως διά τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἀποκτήσῃ καί ἔχῃ τήν αὐτήν ἰσχύν ὡς ἂν εἰ κατεχωρίζετο ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τῆς σήμερον ὑπογραφείσης συνθήκης.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Κωνσταντινουπόλει τήν δεκάτην ἕκτην Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου ἔτους, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ Ρεβί-Οὐλ-Ἀχίρ τοῦ χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

ΜΙΡΖΑ ΧΟΥΣΙΝ ΧΑΝ, Μ. ΡΕΝΙΕΡΗΣ.

Ἀναγνωσθέντος δέ τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν κυρωθέντος διά τό κατεπεῖγον, προέβη ἡ Βουλή καί εἰς τήν συζήτησιν τοῦ περί ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 3,944

νομοσχεδίου ἐπί τοῦ διά τό 1861 προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου.

Ἐπί τῆς ἀρχῆς δέ τούτου λεχθέντος τόν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἐπειδή τό ἀνά χεῖρας νομοσχέδιον προνοεῖ καί περί μισθοδοσίας καθηγητῶν, λαμβάνει ἀφορμήν νά εἴπῃ ὀλίγα τινά σχέσιν ἔχοντα πρός τό ἀντικείμενον. Καί πρῶτον παρατηρεῖ, ὅτι αἱ Βουλαί ἀνέκαθεν ἐδείξαν τόν εἰγενέστερον ὑπέρ τῆς γενικεύσεως τῆς παιδείας ζῆλον, καί αὐτή ἡ πρώτη Περίοδος τῆς Βουλῆς ἐχορήγησε πίστωσιν πρός ἵδρυσιν ἑνός ἐν ἑκάστῳ νομῷ Γυμνασίου, τήν δέ ἀνάγκην ταύτην ὑπεστήριξαν καί ὅλαι αἱ ἐπελθοῦσαι Βουλαί. Οὕτω δέ μετά παρέλευσιν ἀρκετοῦ καιροῦ συνέστησεν ἡ Κυβέρνησις ἑπτά εἰς ἰσαρίθμους νομούς Γυμνάσια, καί μόνοι ὑπελείποντο οἱ νομοί Ἀκαρνανίας, Χαλκίδος καί Μεσσηνίας. Ἀλλά καί τῶν δύω τούτων τελευταίων νομῶν ἐσχάτως συνεπλήρωσεν ἡ Κυβέρνησις τήν ἀνάγκην, καί μόνος ὁ νομός Ἀκαρνανίας μένει στερούμενος Γυμνασίου. Ἐνῷ δέ κατά δίκαιον λόγον τελευταῖος ἔπρεπε νά περιλειφθῇ ὁ ἀριθμῶν ὀλιγωτέρους μαθητάς νομός, περιελείφθη ὁ τῆς Ἀκαρνανίας, ὅστις ἐκτός τῆς πρωτευούσης, τῆς Σύρου καί τῶν Πατρῶν, ἔχει πλειοτέρους τῶν λοιπῶν μαθητάς. Ἂς ἐρωτήσῃ ὁ ὑπουργός τό Γυμνασιαρχεῖον Τριπόλεως, ἂς λάβῃ ὑπ' ὄψιν τούς ἐτησίους τῶν ἐξεταζομένων καταλόγους, καί θέλει πεισθῇ περί τῆς ἀληθείας ταύτης. Παραλείπει δέ ὅτι μόνον τό ἑλληνικόν σχολεῖον Ἀκαρνανίας ἀριθμεῖ 280 μαθητάς, καί ὅτι ὁ νομός οὗτος πληρόνει τό 1|10 τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Κράτους, καί δέν ἦτον δίκαιον νά παραλειφθῇ τελευταῖος. Δέν εἶναι δέ λόγος ἀναβολῆς ἡ τῶν καθηγητῶν ἔλλειψις, καθ' ὅσον οἱ μέν τῶν ἄλλων μαθημάτων εὑρίσκονται, ὁ δέ τῶν μαθηματικῶν δύναται νά ἀναπληρωθῇ δι' ἑνός ἀξιωματικοῦ τοῦ μηχανικοῦ. Πολύ δέ μᾶλλον δέν εἶναι λόγος κωλύματος καί ἡ ἔλλειψις τῆς ἀναγκαίας πρός τοῦτο οἰκίας, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι διάφορα ἰδιωτικά καταστήματα καί ἡ δημοτική ἀρχή ἀναλαμβάνει τήν πρός τοῦτο δαπάνην. Δέν ἔπρεπε λοιπόν μόνος ὁ νομός τῆς Ἀκαρνανίας νά παραμεληθῇ ὡς πρός τήν ἠθικήν πρόοδόν του, καί εἶναι τοῦτο περιφρόνησις πρός ἕνα νομόν, ὅστις καί εἰς τά καθεστῶτα ἐφάνη ἀείποτε εὐπειθής, καί εἰς νεολαίαν σεμνύνεται ὀργῶσαν πρός τήν παιδείαν· διό παρακαλεῖ τήν Βουλήν νά ζητήσῃ ἀπό τό ὑπουργεῖον καί τήν ἔντιμον τῆς ἐξαμηνίας ταύτης σύστασιν Γυμνασίου ἐν Ἀκαρνανίᾳ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι Γυ-

μνάσια μὴ ἱδρυόμενα ἐντὸς τοῦ προορισμοῦ των εἶναι πολλάκις καλλίτερον νὰ μὴν ὑπάρχωσι, παρ' ἡμῖν δὲ τοιαύτη ἦτον ἡ τῶν καθηγητῶν ἔλλειψις, ὥστε δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ συστήσωμεν τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν Γυμνασίων ἐπ' ἀληθεῖ ὠφελείᾳ τῶν μαθητευομένων. Ὁμολογεῖ ὅμως ὅτι ὡς πρὸς τὸ κώλυμα τοῦτο ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως ἀπό τινος καιροῦ ἐβελτιώθη, διὸ μὴ σπανίζουσα ἤδη καθηγητῶν, συνέστησε τὰ ἀναγκαῖα Γυμνάσια καὶ μόνον ὑπολείπεται τὸ τῆς Λακωνίας. Δὲν παρελείφθη δὲ ἐξ οὐδεμιᾶς διαθέσεως, ἀλλὰ μόνον διότι ἔπρεπε νὰ μείνῃ πάντοτε εἷς νομὸς τελευταῖος, καὶ ὁ νομὸς οὗτος ἔτυχε νὰ εἶναι ὁ τῆς Λακωνίας. Ἄλλως τε ὁ πληθυσμὸς τοῦ νομοῦ τούτου δὲν εἶναι ἐκ τῶν πρώτων, ἀλλ' οὐχ ἧττον, εὐκολυνομένης ἤδη τῆς Κυβερνήσεως, ἴσως συστηθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους καὶ τὸ Γυμνάσιον τοῦτο διὰ νὰ παύσῃ πᾶν εἰς τὸ μέλλον παράπονον.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὅτε πρό τινος χρόνου συνεστήθη τὸ Γυμνάσιον Καλαμῶν, ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ πλέον ἡ τοῦ Γυμνασίου τούτου σύστασις, καὶ ἔφερεν ὡς πρὸς τοῦτο διαφόρους ἰσχυροὺς λόγους. Ἀλλ' ἐλυπήθη τότε διότι δὲν παρετήρησε τὰ αὐτὰ νὰ λεχθῶσι καὶ αἱ αὐταὶ νὰ ἐπικρατήσωσιν ἰδέαι καὶ διὰ τὸν νομὸν Λακωνίας. Ἐλυπήθη δὲ καὶ ἤδη, διότι ὁ ὑπουργὸς κακῶς ὑπολογίζων τὸν πληθυσμόν, εἶπεν ὅτι ἴσως συστήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους Γυμνάσιον καὶ ἐν Λακωνίᾳ. Ὤφειλε δὲ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν οὐχὶ τὸν πληθυσμὸν τῆς Σπάρτης, ἀλλὰ τὸν τῆς Λακωνίας, καὶ τότε δὲν ἤθελε τὸν θεωρήσει μικρὸν, οὐδ' ἔπρεπε νὰ εἴπῃ ὅτι ἴσως συστήσῃ καὶ ἐκεῖσε Γυμνάσιον ἐντὸς τοῦ ἔτους, καθ' ὅσον πρέπει καὶ κατεπείγον ἀποβαίνει νὰ συστηθῇ ἐντὸς τῆς τρεχούσης ἑξαμηνίας, διότι καὶ πολλοὶ μαθηταὶ καὶ ὀργῶντες πρὸς μάθησιν ὑπάρχουν ἐν τῷ νομῷ Λακωνίας. Ἂν δὲ δὲν ἔχωμεν ἀμέσως τοὺς ἀναγκαίους καθηγητὰς, ἂς γείνῃ ὁπωσδήποτε ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ βαθμηδὸν θέλουν συμπληρωθῇ τὰ κενά. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἀναγκαῖον κατάστημα, ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν κατοίκων διὰ νὰ ἦναι εὔλογος ἡ τοιαύτη δικαιολογία, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει συνιστῶν στενῶς τὴν τοῦ Γυμνασίου ἵδρυσιν, οἱ δὲ κάτοικοι εἰσὶν ἕτοιμοι νὰ παρασκευάσωσι τὸ κατάστημα.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Μανέταν καὶ Ἰω. Κατσάκον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 75 κατὰ 1.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ χορηγίας ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 3944 νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . .
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης . .	Στέφανος Στεφανόπουλος . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . N	Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . N	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . N	Γεώργιος Διαμάντης . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . N	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . N
Α. Γ. Λαμπρυϊδης	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N	Γεώρ. Δελένδας . . . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	Σ. Μαρεζίνης . . . . . N
Γεώργιος Σκούρος	Χ. Θεοχαράπουλος . . . N
Εὐστάθιος Σίμος	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . .
Παναγῆς Κυριακὸς . . . . N	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . N
Σταῦρος Βλάχος	Παναγιώτης Μεγαλλῆς . . .
Ἀθανάσιος Ἰσαὰκ	Γρηγόριος Κορριωτάκης . . N
Ἠλίας Καραγιάννης . . . O	Θεόδωρος Κυριακὸς . . . N
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Δημήτριος Νάκος	Κωνσταντ. Δημητριάδης . N
Γεώργιος Γερουθανάσης . . N	Γεώργιος Παπανικολάου . . N
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Ἀντώνιος Γρίβας	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . .	Δημήτριος Βούκουρας . . . N
Παναγ. Σταρόγιαννης . . . N	Κωνστ. Πλαπούτας . . . N
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . N	Παλαιολόγος Στασινόπουλος.
Ἰωάννης Σαφάκας . . . . N	Νικόλαος Παλαιὸς . . . . N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . .	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . .
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . . N
Ἄγγελος Γουζούκος . . .	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . N
Γ. Κ. Βελῆς . . . . . N	. . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας . . . N	Ἐμμανουὴλ Τσουχλος . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . N	Νικόλαος Ματθαίου . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . .

Ἀναστάσιος Κορριωτάκης	. .	Παπακώστας Τσαμάλας	. . N
Δημήτριος Δημητρακάκης	. N	Νάκος Πανουριᾶς	. . . . N
Ἰωάννης Βλασόπουλος	. . .	Μιλτιάδης Πρίφας	. . . . N
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος	. N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης.	N
Λουκᾶς Στέφανος	. . . . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος	. . N
Σπυρίδων Τρχῆς	. . . . .	Ἀντώνιος Ῥικάκης	. . . . N
Κωνσταντῖνος Μανέτας	. . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς	. .
Θεόδωρος Πετρινός	. . . N	Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου	.
Παναγιώτης Βάρδογλης	. . N	Νικόλαος Γκίνης	. . . . N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	. . . .	Νικόλαος Τσικλητήρας	. .
Πρακάπιος Βιρβίλης	. . . N	Γεώργιος Μπάστας	. . . .
Γεώργιος Μαλέης	. . . . N	Ἰωάννης Δουλίδης	. . . . N
Δημ. Σακελλαριάδης	. . .	Ἰωάννης Μανιώτης	. . . . N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος	. .	Λεωνίδας Πρασσακάκης	. .
Παν. Τσιμπουράκης	. . . .	Γεώργιος Ναύτης	. . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος	. .	Ἰωάννης Μαραγκός	. . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης	. . N	Λορέντσος Καμπάνης	. . . N
Παναγ. Παπατσώνης	. . .	Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	. . N	Παναγιώτης Τάθης	. . . N
Ἰωάννης Προβελέγιος	. . .	Ἀντώνιος Λεράκος	. . . N
Ἰωάννης Ταταράκης	. .	Γρηγόριος Μανοῦσος	. . . .
Μιχαὴλ Δαμπράλης	. . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. . N
Δημ. Δημητρακόπουλος	. . .	Γεώργιος Σπέντσας	. . . N
Σπυρ. Βαρότσης	. . . . N	Δημήτριος Βότσαρης	. . .
Α. Παπαδημητριάδης	. . .	Γεώργιος Κυβέλης	. . . N
Δημήτριος Κοκοτάκης	. . N	Νικόλαος Πιπῖνος	. . . .
Δημήτριος Χαραλαμπίδης	. N	Κωνστ. Δουζίνας	. . .
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος	.	Λάζαρος Γιουρδῆς	. . . . N
Παν. Π. Ἰατρὸς	. . . .	Θεόδωρος Γκίκας	. . . . .
Ἰωάννης Τασσαΐος	. . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος	. . N
Στέφανος Α. Δούκας	. . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος	. . . .
Ἰωάννης Κατσάκος	. . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς	. . . N
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	. .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	. .
Βενετσάνος Κυβέλος	. . . .	Σ. Σκουμπουρδῆς	. . . . .
Δημήτριος Κατσάκος	. . . N	Λύγερινὸς Ἀβέρωφ	. . . N
. . . . .		Δημήτριος Κριεζώτης	. . .
Π. Κανελλόπουλος	. . . N	Ἀ. Μάντσαρης	. . . . . N
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος	. . .	Ἰωάννης Κοντσιὸς	. . . . .
Μιχαὴλ Ποτλῆς	. . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης	. . . .

Γενομένου δὲ δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον ψηφίσασα διὰ ψήφων **77**, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1861** χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. τριῶν χιλιάδων ἐννιακοσίων τεσσαράκοντα τεσσάρων, ἀριθ. **3944** καταλογιζομένη ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα τοῦ Κεφ. Γ'. «ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις» τοῦ ἀνωτέρου προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 12.	Προσωπικὸν ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας	1000
» 15.	Αὔξησις μισθῶν προσωπικοῦ Γυμνασίων	2944
	Τὸ ὅλον	3944

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι μία τῶν σπουδαιοτέρων κατηγοριῶν, ἃς ἡ δημοτία γνώμη ἀπηύθυνεν ἐνωτίον τῶν κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεων, ἦτον καὶ ἡ κατηγορία ὅτι τὰ νομοσχέδια ὑπεβάλλοντο εἰς τὸ τέλος πάντοτε ἑκάστης συνόδου, ἡ δὲ κατηγορία αὕτη τοσοῦτον θερμῶς καὶ τοσάκις ἐπανελήφθη, ὥστε ἐθεωρήθη ἀλήθεια ὅτι πᾶσαι αἱ ὑπάρξασαι Κυβερνήσεις σκοπὸν εἶχον νὰ ὑφαρπάσωσι διὰ τοῦ μέτρου τούτου τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς ὑπὲρ τῶν νομοσχεδίων των, ὡς καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἔρευναν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἂν δὲ καὶ ἡ κατηγορία αὕτη δὲν ἦτον δικαία, ἔδιδεν ὅμως ἔστιν τινὰ φαινομένης ὑποστάσεως. Διὰ τοῦτο ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις, θέλουσα ν' ἀποφύγῃ τὴν τοιαύτην μομφὴν, ἔσπευσεν, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνόδου, νὰ ὑποβάλῃ ἀμέσως τὰ νομοσχέδιά της, ἵνα ἐξετάσῃ αὐτὰ ἐν πλήρει ἡ Βουλὴ ἀνέσει καὶ φέρῃ τὴν πεφωτισμένην καὶ πατριωτικὴν γνώμην της, διδομένου καὶ ὅλου τοῦ ἀναγκαίου καιροῦ πρὸς συζήτησιν. Δὲν θέλει νὰ ἀποδώσῃ εἰς οὐδένα κακήν τινα πρόθεσιν, διότι καὶ αὐτὸς βουλευτὴς εἶναι καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον

γνωρίζει ὅτι μόνην πρόθετιν ἕκαστος βουλευτὴς ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ καθῆκον ἐν πάσῃ τῇ αὐταπαρνήσει καὶ φιλοπατρίᾳ ὡς τοῦτο ἀπεδείχθη καθ' ὅλας τὰς βουλευτικὰς περιόδους. Πρόκειται λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ νὰ καταγγείλῃ καὶ ὡς βουλευτὴς καὶ ὡς ὑπουργὸς μορφήν τινα, ἥτις δύναται νὰ ἐπιῤῥιφθῇ κατὰ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος. Μέχρι τινὸς ἐθεωρεῖτο, ὡς εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις βραδύνει τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐπεθύμει νὰ μὴ ἀνατραπῇ, οὐδὲ νὰ λεχθῇ ὑπό τινος ὅτι, εἰς περιστάσεις μάλιστα τόσῳ κρισίμους, ἡ Βουλὴ ὀλιγωρεῖ ὡς πρὸς τοῦτο. Οὕτω π. χ. εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βουλὴν διάφορα νομοσχέδια, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα ἐπεψηφίσθησαν ἤδη. Ἀλλ' ἐπίσης ὑπέβαλε καὶ δύω μεγάλης σπουδαιότητος νομοσχέδια, τὸ περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν καὶ τὸ περὶ ἀπογραφῆς, ἐθνοφυλακῆς καὶ ναυτολογίας. Τὸ πρῶτον τῶν νομοσχεδίων τούτων δύω σκοποὺς ἔχει, ἀφορῶντας οὐ μόνον τὰ γενικὰ τῆς ἐπικρατείας συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἄλλης πατρίδος. Προτίθεται οὐχὶ μόνον νὰ εἰσαγάγῃ τὸν πολιτισμὸν εἰς ἕνα τόπον τοσαύτας προσενεγκόντα θυσίας, ἀλλὰ καὶ νὰ προλάβῃ ἴσως μοιραίως ὅτι γινόμεθα οἱ σφαγεῖς πολλῶν ὁμογενῶν. Τὰ ὅριά μας δὲν εἶναι φυσικὰ ὅρια, καὶ ἕνεκα τῆς ἀραιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ πολλὰ ἐπισυμβαίνουσι δυστυχήματα, καὶ φονεύομεν ἀνθρώπους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠδυνάμεθα ἴσως νὰ εὕρωμεν ἕνα λυτρωτὴν ὁλοκλήρου ἐπαρχίας. Δεσμός τις σιδηροῦς μᾶς δένει εἰς ἓν καθῆκον, ἐξ οὗ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποσπασθῶμεν, τὸ δὲ καθῆκον τοῦτο μᾶς ἐπιβάλλει νὰ προνοήσωμεν ἐξασφαλίζοντες ὅλας τὰς ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ ὠφελείας ἐκείνου τοῦ τόπου καὶ τῶν ἄλλων μερῶν. Τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον ἔρχεται νὰ χορηγήσῃ εἰς τοὺς ἀρειμανίους ἄνδρας τοῦ Βάλτου τὰ μέσα τῆς τῶν ὠφελειῶν τούτων ἀπολαύσεως, καὶ ἤλπιζεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελε τὸ ἐπεξεργασθῇ ἐγκαίρως, διὰ νὰ ἀνακτύξῃ τὸ Σῶμα τὰ ὑπὲρ τοῦ τόπου ἐκείνου αἰσθήματά του, ἀλλὰ δυστυχῶς παρῆλθεν ὁλόκληρος μὴν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔπραξε τίποτε. Τὸ δεύτερον τῶν νομοσχεδίων τούτων σκοπὸν ἔχει νὰ παύσῃ τὰς περὶ τὴν στρατολογίαν συμβαινούσας ἀταξίας, δι' ἃς τοσάκις ἐγένετο λόγος καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὑπέσχετο νὰ ἐξαλείψῃ· σκοπεύει τὴν σύστασιν ἐθνοφυλακῆς τοσάκις ζητηθείσης παντοχόθεν, καὶ ὅμως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀναβάλλεται ὡς τὸ πρῶτον. Παρακαλεῖ διὰ ταῦτα τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ τὴν ταχυτέραν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς διεξαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων

τούτων, διότι ἄλλως θέλει ἐνθαῤῥυνθῇ νὰ ζητήσῃ τὴν ἄνευ ἐκθέσεως τῶν ἐπιτροπῶν συζήτησιν αὐτῶν ἐν ῥητῇ ἡμέρᾳ.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας κτλ. ἐπιτροπῆς, εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ ὅτι τρὶς καὶ τετράκις συνῆλθον ἐπίτηδες τὰ τῆς ἐπιτροπῆς μέλη, ἵνα διακοινώσωσιν ἀμοιβαίως τὰς ἰδέας των καὶ φέρωσι τὰς δεούσας σκέψεις. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς καὶ ὁ ὑπουργὸς εἶπε, τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οὐδὲ ματαίως συνήρχοντο, οὐδ' ἵνα ἀμελῶσιν ἁπλῶς τὸ καθῆκόν των, ἀλλ' ἵνα σαφηνίσωσι τὰ σκοτεινὰ τοῦ νομοσχεδίου μέρη, καὶ ἀπὸ κοινοῦ συσκεπτόμενοι, φέρωσιν ἐπωφελεῖς ὑπὲρ τῆς ἐπικρατείας προτάσεις. Ἐπὶ τῇ ἀκριβεῖ λοιπὸν ἐκπληρώσει τοιούτου καθήκοντος δὲν εἶναι φόβος νὰ ἔχωμεν τὴν μορφὴν τῆς κοινῆς γνώμης, καθ' ὅσον τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων καὶ θέλομεν νὰ φέρωμεν ἔργον τέλειον, εἰς τὴν πρόθεσιν δὲ ἡμῶν ταύτην δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐναντία ἡ κοινὴ γνώμη. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐκυοφορεῖτο πρὸ χρόνων ἤδη καὶ ὑπὸ δύω ὑπουργείων, τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ δὲν εἶναι 25 ἡμέραι ἀφοῦ παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπιτροπήν σας· πῶς θέλετε ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ διαστήματι νὰ ἐξακριβωθῇ ἔργον τοιοῦτον; Ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τῇ πηγῇ αὐτῇ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν φώτων, 3 1/2 μῆνας εἰργάσθη ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου, καὶ 10 μῆνες ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐπεψηφισμένον ἀπὸ τοῦ περιβόλου ἐκείνης τῆς Βουλῆς. Πῶς θέλετε νὰ τὸ διέλθωμεν ἡμεῖς ὑποπτέρως; Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν δὲν συνέρχεται ἐπὶ ματαίῳ, οὔτε διὰ νὰ δαπανᾶται εἰς μύθους, ἀλλὰ διὰ νὰ φέρῃ ἀνάλογον ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου γνώμην.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι πολὺ ἐλυπήθη διὰ τοὺς λόγους τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, οἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ λεχθῶσι, καθ' ὅσον δὲν εἴμεθα ἄξιοι τοιούτων μομφῶν καὶ ἐπικρίσεων, ἀφοῦ ἐν πάσαι περιπτώσαι ἐσυζητήσαμεν τὰ εἰσαγόμενα νομοσχέδια μεθ' ὅλης τῆς προθυμίας καὶ διαθέσεως. Ἀλλὰ τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον εἶναι τῷ ὄντι σπουδαιότατον, περιλαμβάνει ὑπὲρ τα 110 ἄρθρα καὶ δὲν εἶναι ἔργον ὀλίγων ἡμερῶν ἡ ἐξέτασίς του. Ἀφοῦ δὲ οἱ ὑπουργοὶ πρὸ τοσούτου τὸ ἐπεξεργάζονται χρόνου, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἄξιοι μώμου, διότι εἰς 25 ἡμέρας δὲν ἐδώκαμεν ἓν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον, μεθ' ὅσα καὶ ἂν εἴπωσιν εἶναι νομοσχέδιον αἵματος καὶ περιλαμβάνει τοσαύτας διατάξεις ποικίλας.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ δὲν συγχωρεῖ εἰς ὑπουργὸν νὰ παρουσιάζηται καὶ καθοδηγῇ τὴν Βουλὴν πῶς πρέπει νὰ φέρηται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν της, ἤλπιζε τοὐλάχιστον ὡριμωτέραν σκέψιν ἐκ μέρους τοῦ ἀγορεύσαντος ὑπουργοῦ. Προκειμένου τοῦ περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν νομοσχεδίου καὶ περὶ στρατολογίας καὶ τῆς λεγομένης ἐθνοφυλακῆς, ἐπίστευεν τοῦ ὅτι ἰδίως ἐπὶ τοῦ πρώτου ἤθελεν εἰσδύσει μᾶλλον ὁ ὑπουργὸς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις φαίνεται μὲν βραδύνουσα, ἀλλ' οὐχὶ ἐξ ὀλιγωρίας ἀλλ' ἐξ ἐνδελεχοῦς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου μελέτης, ὡς παραβιάζοντος τὸ Σύνταγμα καὶ λέγοντος εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἴσκου, ὅτι μετὰ τριακισίους χρόνους τοὺς ἀπελαύνει τῆς χώρας των δυνάμει ἑνὸς Διατάγματος. Τοῦτο καὶ μόνον ἐμπόδισε τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ νὰ προχωρήσῃ καὶ οὐχὶ ἄνευ λόγου ὀλιγωρία. Εἰς ἕκαστον ὑπουργὸν ἀναγνωρίζει τὸ δ.καίωμα τοῦ εἰσάγειν τὰ νομοσχέδιά του, ἀλλὰ τὸ ἐπέκεινα τούτου ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν καὶ οὐδεὶς ὑπουργὸς δύναται νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς ποιείας της παρατηρήσεις. Ἂν λοιπὸν ἡ Βουλή, ἀφοῦ ἀναγνωρίσει τὰς ἀντισυνταγματικὰς τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου βάσεις, καὶ ἐκτιμήσει τὰς ἐξ αὐτῶν συνεπείας, ἐπιμείνῃ νὰ προβῇ ἀμέσως ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐργασίαν της, δὲν ἔχει τότε αὕτη δυσκολίαν νὰ φέρῃ μίαν τινὰ ἔκθεσιν, ἀλλὰ πρὸ τούτου ὀφείλει νὰ σκεφθῇ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἐκ τοιούτου νομοσχεδίου συνεπειῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργός, ὅτι παρακαλεῖ μόνον τὴν Βουλὴν νὰ εἰσαχθῇ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσις καὶ συζητηθῇ ἐπὶ τέλους τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἔστω δίκαιος ὁ προαγορεύσας ὅτι οὐδεμία διάταξις εἴτε εἰς τὸ Σύνταγμα ἀντιβαίνουσα, εἴτε εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν κατοίκων καὶ τῆς πολιτείας, θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ, ὅστις δὲν ἐπιθυμεῖ ἢ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ οὐδὲν ἄλλο. Οὕτως ἄρα ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἀποτύχῃ, δὲν θέλει λυπηθῇ· ἂν ὅμως ἐπιτύχῃ, θέλει εἴπει ὅτι τὸ νομοσχέδιόν του εἶναι ἀπαύγασμα τῶν πεποιθήσεων τῆς Βουλῆς. Διὸ παρακαλεῖ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ φέρῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖναι, καὶ τὴν εὐχαριστεῖ μάλιστα διὰ τὴν μέχρι τοῦδε βραδύτητά της, ἀφοῦ προέκυψεν αὕτη ἐκ σπουδαίας μελέτης.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἀληθῶς εἶναι σπουδαῖον τὸ νομοσχέδιον καὶ πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἐπαξίως καὶ νὰ δοθῇ ὡς ἐρρέθη καιρός, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ δαπανᾶται ὁ καιρὸς ἄνευ ἐργασίας, ἀλλ' ἡ ἐργασία πρέπει νὰ ᾖναι συνεχὴς καὶ ἀνάλογος. Ἄλλως τε τὸ 1862 πλησιάζει ἤδη, καὶ ἐὰν τὸ νομοσχέδιον μείνῃ εἴκοσιν ἔτι ἡμέρας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ συζητηθῇ ἐπὶ τρεῖς ἔτι μῆνας ἐν τῇ Βουλῇ, παρέρχεται ὁ καιρὸς καὶ δὲν ὠφελούμεθα ἐκ τῶν ἐπωφελῶν τοῦ νέου νόμου διατάξεων. Ἂς ἐργασθῇ λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ μίαν κατὰ σειρὰν ἑβδομάδα ἐν ὅλῃ τῇ δραστηριότητι καὶ σπουδῇ, καὶ θέλομεν φθάσει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ἂν δὲ, ὡς εἶπέ τις, ὁ ὑπουργὸς δὲν εἶναι ἁρμόδιος νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν ἐπιτροπὴν, εἶναι ἁρμοδία εἰς τοῦτο ἡ Βουλή, ἥτις ὡς ἐντολοδότης δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὴν νὰ ταχύνῃ.

Μετά τινας δὲ ὁμοίας ὑπὲρ καὶ κατὰ γενομένας παρατηρήσεις, ἐκλείσθη ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις, συστήσαντος τοῦ προέδρου εἰς τὰς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω δύω νομοσχεδίων ἐπιτροπὰς νὰ καταβάλωσι πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ἵνα φθάσωσιν ὅσον τάχιον εἰς τῶν ἐργασιῶν των τὸ πέρας καὶ φέρωσιν αὐτὸ εἰς τὴν Βουλήν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Λ. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

τῆς 4 Δεκεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Γ. Γεροθανάσην, Α. Μοναστηριώτην, Σ. Μαρκεζίνην, Μ. Πρίμαν, Γ. Κουβέλαν καὶ Γ. Παπανικολάου ἐχορηγήθη μηνιαία ὑπὸ τὸν ὅρον ἄδειᾳ ἀπουσίας.

Ἐγένετο ἔπειτα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Μοναστηριώτου καὶ Κ. Δημητριάδου ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν γραμμάτων, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ὡς ἑξῆς·

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον 1861.

Τμῆμα Α'.

Ἰω. Ζάρκος,
Ν. Γρανίτσας,
Θ. Κυριακός,
Σ. Μαρκεζίνης,
Εὐθ. Κανελλόπουλος,
Ν. Τσικληπήρας,
Σπ. Βαρούτσης,
Δ. Δημητρακόπης,
Α. Γιουρδῆς,
Σ. Σκουμπουρδῆς,
Ν. Χαντσάκης,
Χ. Χριστόπουλος,
Δ. Βούκουρας,
Π. Χ. Πέτρος,
Δ. Κριεζώτης,
Α. Α. Χ. Ἀναργύρου,
Α. Δανόπουλος,
Κ. Ζαρειφόπουλος,
Στ. Δούκας,
Χ. Θεοχαρόπουλος.

Τμῆμα Β'.

Π. Ψάθης,
Κ. Πλακούτας,
Ι. Ἀντωνόπουλος,
Δ. Σακελλαριάδης,
Δ. Κοκοτάκης,
Γ. Κουβέλης,
Μ. Πρίμας,
Ἐμ. Τσοῦχλος,
Θ. Πετρινός,
Α. Πετιμεζᾶς,
Π. Παπαταιώνης,
Α. Λαμπρινίδης,
Α. Πρασακάκης,
Ν. Πιπῖνος,
Ἀθ. Κατριβάνος,
Ν. Γουλανδρῆς,
Ι. Βλάσσης,
Παπακώστας Τσαμάλας
Ν. Π. Ἀθανασίου,
Σπ. Μαλασπίνης.

Τμῆμα Γ'.

Π. Κυριακός,
Α. Ἀρμάος,
Π. Βάρδογλης,
Γ. Σκούρος,
Γ. Δελίνδας,
Ἰω. Σωτηριάδης,
Θ. Γκίκας,
Γ. Διαμάντης,
Κ. Δουζίνας,
Ι. Βαλασόπουλος,
Γ. Κριεζώτης,
Γ. Σπέντσας,
Ν. Γκίνης,
Ἠλ. Καραγιάννης,
Α. Κορφιωτάκης,
Ν. Πανουριᾶς,
Δ. Ῥιζάκης,
Π. Βερβίλης,
Ν. Παπαλεξόπουλος,
Α. Παπαδημητριάδης.

Τμῆμα Δ'.

Α. Γουζούασης,
Δ. Νάκος,
Σπ. Τριχᾶς,
Γ. Μαυρομιχάλης,
Ι. Προβελέγιος,
Ἀντ. Γρίβας,
Ν. Παλαιός,
Ι. Σαγρίδος,
Λ. Καμπάνης.
Ἐπ. Κριστινίτης,
Γρ. Μανοῦσος,
Μ. Δαμηράλης,
Π. Κανελλόπουλος,
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης,
Ν. Σωτηρόπουλος,
Φ. Φίλωνος,
Ἀν. Καλλάρης,
Α. Ἀβέρωφ,
Δ. Χαραλαμπίδης,
Ι. Μισσηνέζης,

Τμῆμα Ε'.

Ἰω. Δουλίδης,
Ἀθ. Μοναστηριώτης,
Κ. Μανίτας,
Ἐμ. Μελετόπουλος,
Α. Δημητρίου,
Π. Καλαμογδάρτης,
Σ. Στεφανόπουλος,
Ι. Σαράκας,
Π. Μιγακλῆς,
Χρ. Τσαλαμιδᾶς,
Γ.Κ. Βελῆς,
Γ. Παπανικολάου,
Γ. Ναύτης,
Γ. Ζουμπουλάκης,
Γ. Γεροθανάσης,
Κ. Δημητριάδης,
Α. Βενζέλος,
Π. Ἰατρός,
Ἀθ. Ἴσκος,
Γ. Πολυχρονόπουλος.

Τμῆμα ς'

Ι. Μανιώτης,
Ν. Ματθαίου,
Ἀρ. Διδορίκης,
Στ. Βλάχος,
Ι. Μαραγκός,
Ι. Κοντσιᾶς,
Γ. Ν. Καΐρης,
Γ. Γιολδάσης,
Εὐστ. Σῖμος,
Ν. Πετράκος,
Ι. Ταταράκης,
Γ. Μπάστας,
Ἰω. Τασσαῖος,
Σπ. Κουτσομίτης,
Ἠλίας Παπαδαῖος,
Σ. Ἀλεξάνδρου,
Β. Κυβέλος,
Στ. Μήτσας,
Ἰω. Κατσάκος.

Τμῆμα Ζ'.

Λουκᾶς Στέφανος,
Π. Καλαμαριώτης,
Εὐ. Κονταγιάννης,
Κύρ. Οἰκονομόπουλος,
Δ. Δημητρακόπουλος,
Α. Πετροπουλάκης,
Α. Οἰκονόμου,
Η. Δεληγιάννης,
Ἐλ. Καλογερᾶς,
Α. Μάντσαρης,
Δ. Βότσαρης,
Μ. Πετλῆς,
Γ. Μαλίας,
Ι. Μπαλάφας,
Ε. Μπαλατσός,
Κ. Λιμπερόπουλος,
Π. Σταυρόπουλος,
Η. Σταρόγιαννης,
Δ. Κατσάκος.

Μετὰ τοῦτο δ' ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφοφόρων κλήρωσις συγχαρτηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ προσεχεῖ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἔλαχον δὲ οἱ Κ. Ἰω. Μαραγκός, Ν. Παπαλεξόπουλος, Ἀντ. Γρίβας, Ν. Π. Ἀθανασίου, Ν. Παλαιός, Δ. Κατσάκος, Θ. Ν. Γκίκας, Γ. Γεροθανάσης, Ν. Γκίνης καὶ Γ. Ναύτης.

Προτελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω α') νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 20,400 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1862 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, β') περὶ παραχωρήσεως κτημάτων εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μέτον Ὀστὰ Μπαχόπουλον, γ') περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 3670 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1861 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δραχ. 19,500 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1862 τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, καὶ δ') περὶ ἐκτάκτου ἐπίσης πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 14,530·97 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 20,400 εἰς βάρος τοῦ διὰ τὸ 1862 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἀποκατασταθέντων ἀμέσως τῶν πραγμάτων τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου, ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτοῦ Ἰταλικῆς Μεγαλειότητος ἐσύστησε Πρεσβείαν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν· ἀνταποκρινομένη ἐπομένως καὶ ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις εἰς τὰ φιλικὰ ταῦτα αἰσθήματα, ἐνόμισε δέον νὰ συστήσῃ τοιαύτην ἐν Τουρίνῳ παρὰ τῷ Μεγαλειοτάτῳ Βασιλεῖ τῆς Ἰταλίας, λαμβάνουσα πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπέτρεψε ν' ἀναθέσῃ τὰ καθήκοντα ταῦτα εἰς τὸν ἐν Παρισίοις πρέσβυν ἡμῶν στρατηγὸν Κ. Καλλέργην.

Τὰ περιπλέον ἐκτίθενται εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἔκθεσιν τοῦ συναδέλφου μου κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐπομένως πέπεισθε, ὅτι θέλετε ἐπιδοκιμάσει τὴν πρᾶξιν τῆς Κυβερνήσεως, παραδεχόμενοι τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4 Δεκεμβρίου 1861.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Δεκεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων τετρακοσίων ἀριθ. 20,400, καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 2. «Διπλωματικὴ ὑπηρεσία» καὶ ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα.

1. Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν	δραχ.	18,000
2. Γραφικὰ ἔξοδα	»	2,400
Ἐν ὅλῳ		20,400

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ὁ Μέτος Ὀστὰ Μπραχόπουλος, δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα ἀπὸ 25 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1852, ᾐτήσατο τὴν εἰς αὐτὸν παραχώρησιν μέρους τῶν πατρο-

μετρικῶν κτημάτων αὐτοῦ τε καὶ τῆς συζύγου του, καὶ συνεπείᾳ ταύτης ἐξετάσθησαν τίνα τὰ κτήματά του, ἀπεστάλη παρὰ τοῦ ἐφόρου Τριπολίτσας κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1706 ἀπὸ 4 Ἰουλίου ἀναφορᾶς του κατάλογος τῶν ἐν Τριπολίτσᾳ κτημάτων αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του, καὶ συνετάχθη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς αἰτήσεώς του καὶ ὁ ἀπὸ 18 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1853 ΚΣΖ'. νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ ὄρθρον 1 ἀπεδίδοντο εἰς τὸν χειρουργὸν αὐτὸν Ὀθωμανὸν, τὸν ὑπηρετήσαντα ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς στρατοπέδοις Μέτον Ὀστὰ Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Σιλαχὲ Μπαρτζελιώτου ὡρισμένα κτήματα, ἀνήκοντα αὐτοῖς πρὸς τῆς ἐπαναστάσεως ἀτομικῶς εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν τοῦ ὅρου τούτου, ἐξαριθμοῦντος κατὰ τὰς περὶ νεωρίτων διατάξεις· ἀλλὰ κατὰ τὰς διεξαχθείσας ἐνόρκους μαρτυρικὰς ἀποδείξεις ἡ περὶ τῆς δωρεᾶς ταύτης πρόθεσις τοῦ νόμου ἐματαιώθη, καθ' ὅσον ἀπεδείχθη ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ΣΚΖ'. κτημάτων, εἰς ἃ ἦν τὸν πατέρα τοῦ Μέτου ἀνῆκον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱαίας τις εἰς Κυπαρισσίαν καὶ τὰ ἀνήκοντα σταριδάμπελος εἰς θέσιν Ψυρρὸ ἐκ στρεμμάτων 3 καὶ μέτρα 424, ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ εἰς τὸν πατέρα τῆς συζύγου τοῦ Μέτου, καὶ οὐδὲ εἷς τούτων ἢ ἐκείνων ἀτομικῶς. Ἐπειδὴ δὲ ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐπὶ ματαίῳ προσκλήθη ὁ νόμος ἐκεῖνος, συνετάχθη τὸ ἀπὸ 22 Μαΐου 1856 νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου παρεχωροῦντο τὰ εἰς τὸν ΣΚΖ'. νόμον ἀναφερόμενα κτήματα ἐφ' ὅσον ἀπεδεικνύετο, ὅτι ἀνῆκον αὐτοὺς ἀτομικῶς ἢ εἰς τοὺς γονεῖς των.

Ἀλλὰ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβληθὲν εἰς μόνην τὴν Βουλὴν δὲν κατωρθώθη νὰ εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ἐπομένως ἔμεινε καὶ τοῦτο ἀνεκτέλεστον. Κατόπιν ὅλων τούτων ἐπῆλθε καὶ ὁ θάνατος τοῦ Μέτου καὶ ἡ ἀτυχὴς σύζυγός του, ἥτις ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐδέχθη τὴν χριστιανικὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν, δὲν παύει αἰτοῦσα τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐκείνου ὁρισθέντα, καὶ μόνα δυνάμενα νὰ διατώσωσιν αὐτὴν ἐκ τῆς δυστυχίας, εἰς ἣν ὑπόκειται. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκπληρώσεως αἰτήσεως δικαίας ὀφειλῆς τοῦ ἔθνους εἰς τὸν ἀγωνιστὴν αὐτὸν Ὀθωμανὸν, ὑποβάλλω κύριοι, κατ' ἐντολὴν τοῦ Βασιλέως, τὸ προσῆκον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον αἴρει ἐκ τοῦ μέσου πᾶσαν δυσκολίαν, διότι ἐλαττώνει μὲν τὸν ἀριθμὸν τῶν παραχωρητέων κτημάτων, ὡς ἄλλοτε ἐπροτάθησαν, παραχωρεῖ ὅμως ὡρισμένως καὶ ἄνευ περαιτέρω ἐξε-

τάσεων, καθ' ὅσον τὰ παραχωρούμενα κατέχονται ἤδη, ἐπὶ πληρωμῇ ἐπικαρπίας φόρου, παρὰ τῆς συζύγου τοῦ Μέτου, καὶ ταῦτα πρόκειται νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἰδιοκτησίαν· καὶ τὸ ὁποῖον πιστεύω ἀδιστάκτως, ὅτι θέλει ἐπιψηφισθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Δεκεμβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Δεκεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Εἰς τὴν Σιλαχτὴ, νῦν Ἀναστασίαν, σύζυγον τοῦ πρὸ ὀλίγου Ἀθανασίου Μέτου Ὀστᾶ Μπραχοπούλου, διαμείναντος ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ὑπηρετήσαντος ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς στρατοπέδοις ὡς χειρούργου, παραχωροῦνται, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπαιτήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὰ μέχρι τοῦδε εἰσοδήματα αὐτῶν, τ' ἀκόλουθα εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς ἀνήκοντα ἄλλοτε κτήματα· 1) Ἡ ἐν Κυπαρισσίᾳ παρ' αὐτῆς κατεχομένη οἰκία·

2) Τὸ ἐντὸς τῆς πόλεως εἰς θέσιν Κουρμαρέμι ἐμπίπτον οἰκίας ἐκ 500 περίπου μέτρων·

3) Ἡ ἐκ τριῶν περίπου στρεμμάτων εἰς θέσιν Ψυροῦ κατεχομένη παρ' αὐτῶν σταριδάμπεδος, καὶ

4) Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μπάρτσαν ἀγρὸς ἐκ στρεμμάτων ὡς ἔγγιστα ἓξ (6).

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Εἶναι γνωστοὶ οἱ λόγοι τῆς συστάσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος ἀπαιτήσεων ἐπιτροπῆς, καὶ ἀγοῦμαι περιττὸν νὰ ἐκταθῶ ἐνταῦθα περὶ τούτου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης συνεπάγει καὶ τὴν δαπάνην κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξόδων πρώτης ἐγκαταστάσεως, καὶ ἑπομένως τακτικῶν ἐξόδων γραφείου κλπ. διὰ ταῦτα κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' ὃ χορηγοῦνται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις διὰ τὰς χρήσεις **1861** καὶ **1862**, ἀναβαίνουσαι διὰ μὲν τὸ ἐνεστὼς ἔτος εἰς δραχμὰς **3,670**, διὰ δὲ τὸ προσεχὲς εἰς δραχμὰς **19,560**.

Ὡς παρατηρεῖτε δὲ ἡ κατὰ μῆνα δαπάνη ὁρίζεται εἰς δραχμὰς **1630**.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **4** Δεκεμβρίου **1861**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **28** Νοεμβρίου **1861**.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον **1**.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1861** χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχ. τριῶν χιλιάδων ἑξακοσίων ἑβδομήκοντα, ἀριθ. **3,670** καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. **19** «*Ἔξοδα τῆς ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς*» δ.' ἔξοδα πρώτης ἐγκαταστάσεως, ἐνοίκιον καὶ γραφικὰ καὶ λοιπὰ οἱαδήποτε ἔξοδα τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἄρθρον **2**.

Χορηγεῖται ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ

ἐπὶ τῆς χρήσεως **1862** ἕκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δεκαεννέα χιλιάδων πεντακοσίων ἑξήκοντα, ἀριθ. **19,560**, καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. **18**, «*Ἔξοδα τῆς ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς*» δι' ἔξοδα γραφείου, ἐνοικίου καὶ λοιπὰ οἱαδήποτε ἐν γένει ἔξοδα τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, καθ' ὅλον τὸ ἔτος **1862** ἤτοι πρὸς δραχ. **1630** κατὰ μῆνα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου κατὰ διαταγὴν τῆς Ι. Μ. νομοσχεδίου ζητεῖται πίστωσις ἐκ δραχ. **14,530: 97|0₀** ὑπὸ τὸν τίτλον «προκαταβολαί».

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτουμένης πιστώσεως ἐπιφέρω τὰ ἑξῆς·

α.) Κατὰ τὸ **1859** ἡ Κυβέρνησις ἀναγκάσθη χάριν τῆς ἐπαισθητῶς παθούσης ἐν Ἑλλάδι κονκουλτορίας νὰ προμηθευθῇ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ βομβυκόσπορον πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς ἐπαγγελλομένους τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παραγωγῆς ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ ἀντιτίμου κατὰ τὰς ταχθείσας προθεσμίας.

Διὰ τὴν ἀγορὰν τοιούτου βομβυκοσπόρου ἐχορηγήθησαν αἱ ἑξῆς πιστώσεις.

Διὰ τοῦ νόμου Φ'ιΑ'. δραχ. **11,387**
» » ΧΒ'. » **91,762:02**

Τὸ ὅλον **103,149:02**

ἀλλ' ἡ πίστωσις αὕτη δὲν ἐξήρκεσε πρὸς πληρωμὴν τῆς ὅλης ἀξίας τοῦ προμηθευθέντος βομβυκοσπόρου καὶ τῶν ἀναποφεύκτων τῆς προμηθείας ἐξόδων, καὶ οὕτω καθυστεροῦνται ἔτι·

Εἰς μὲν τὸν προμηθευτὴν Γ. Ν. Ματσαβίνου δι' ἀντίτιμον 1 ὀκάδ. **390|400** δραχ. **2,507:70**

Εἰς δὲ τὸ ταμεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας δι' ἔξοδα μεταφορᾶς τοῦ βομβυκοσπόρου **470:27**

Τὸ ὅλον δραχ. **2977:67**

Ἐπειδὴ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀνωτέρω ποσότητος δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παρατείνηται ἐπὶ πλέον πρὸς βλάβην τῶν μετὰ τοῦ δημοσίου συναλλαχθέντων, ζητεῖται ἤδη πίστωσις ἐκ δρ. **2,977:67**

ἀποκλειστικῶς χρησιμεύσουσα πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἐκ τῆς μὴ καθείσης προσθείας προκυπτόντων καθυστερημάτων.

β.) Τὴν δι' ἐργολαβίας ὑπηρεσίαν τῶν πεζῶν καὶ ἱππων ταχυδρόμων τοῦ Κράτους τοῦ ἔτους **1861** ἀνέλαβεν ὁ Ἀθανάσιος Καϊδρᾶς ἀντὶ δραχ. **93,500**. Ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου παρασταθείσας τοῦ συναδέλφου μου, Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, στηριζομένας εἰς τὰς ἐπισήμους πληροφορίας τῆς Γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τὸ ἀνωτέρω μίσθωμα δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν πεζῶν καὶ ἱππων ταχυδρόμων κατὰ τὰς περὶ τούτου μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ ἐργολάβου συμφωνίας μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, διότι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν ταχυδρόμων εἶναι ἀνώτατος κατὰ **1000** περίπου δραχ. τοῦ δωδεκατημορίου τῆς ποσότητος τοῦ μισθώματος, ὥστε ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων ἠναγκάσθη πρὸς ἀπορυγὴν πάσης διαταράξεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων νὰ προκαταβάλῃ ἐκ τοῦ δωδεκατημορίου τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου δρ. **1874** πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν μισθοδοσιῶν τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὰς συμπεφωνημένας μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἐργολάβου ὅρους, τὸ δημόσιον δύναται νὰ πληρώνῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ταχυδρόμων, ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου, ὑπαρχόντων ἄλλως τε πρὸς ἀπαίτησιν διὰ πᾶσαν καθυστέρησιν, καὶ ἐπειδὴ προσέτι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργολαβίας καὶ τὴν τακτικὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν ταχυδρόμων, τὸ δημόσιον ἔχει ἐξησφαλισμένον διὰ κτηματικῆς ἐγγυήσεως, δὲν δύναται ἀφ' ἑτέρου νὰ παραβλέψῃ τὴν συνδρομήν τινος, καθ' ὅσον ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία θέλει σταματήσει ἀρνουμένων τῶν ταχυδρόμων νὰ ὑπηρετήσωσιν, ὅταν δὲν πληρώνωνται, διὰ ταῦτα ὑπὸ τῆς ἀναποδράστου ταύτης ἀνάγκης ὁρμωμένη ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν ποσὸν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ὑπάρχοντα ἐργολάβον.

Ζητεῖται ἐπομένως πίστωσις δραχ. **11,353 30** ἴσα μὲ τὸ πρὸς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν ταχυδρόμων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε. ε. ἀπαιτούμενον ποσόν.

Πέποιθα ἐπομένως ὅτι ἐκτιμῶντες καὶ ὑμεῖς τοὺς ἐκθετομένους λόγους θέλετε παραδεχθῇ προθύμως τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **1** Δεκεμβρίου **1861**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Νοεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δεκατεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων τριάκοντα καὶ λεπτὰ ἐννενήκοντα ἑπτά, ἀριθ. 14,530:97 0|0 ὑπὸ τὸν τίτλον «*Προκαταβολαί*» διὰ νὰ χρησιμεύσουν,

ἀ.) Εἰς πληρωμὴν τῶν καθυστερούντων ἐξόδων ἐκ τοῦ κατὰ τὸ 1859 προμηθευθέντος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς βομβυκοσπόρου δραχμὰς..... 2,977:67

β') Εἰς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν πεζῶν καὶ ἱππων ταχυδρόμων μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1861, προκαταβαλλόμενοι εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου τῆς ὑπηρεσίας ταύτης Ἀθανασίου Καρδαρᾶ 11,551:30

14,530:97

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ εὐεργετικοῦ ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν νόμου ἐπρότεινεν οὗτος νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ οἱ ὀφείλοντες ἀπὸ τοῦ ἔτους 1859, ὡς ἔτους καταστρεπτικοῦ εἰς τε τὸ Δημόσιον καὶ τοὺς ἐνοικιαστάς. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη μὲν τὴν πρότασίν του αὐτὴν, ἐσύστησεν ὅμως εἰς τὸν ὑπουργὸν ἐπιεικῆ ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ ἔτους ἐκείνου μέτρα, καὶ ἡ σύστασις αὕτη τῆς Βουλῆς ἐπίστευεν ὅτι ἤθελεν ἰσχύσει πλησίον τοῦ ὑπουργοῦ. Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει δὲ ταύτῃ ἀνεφέρθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐξαιτούμενος νὰ δοθῇ ἀνάλογος προθεσμία εἰς

δύω ἐνοικιαστὰς τοῦ ἔτους 1859, εἰς τῶν ὁποίων τὰ κτήματα οὐδὲ προσημείωσις ὑπῆρχεν. Ὁ ὑπουργὸς διεύθυνεν ἀκέσως τὴν ἀναφοράν του εἰς τὸν ταμίαν, ὅστις ἐγνωμοδότησε νὰ δοθῇ προθεσμία τις εἰς τοὺς ὀφειλέτας αὐτοὺς, διαιρουμένου τοῦ χρέους των εἰς τρεῖς δόσεις. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος δὲν ἐθεώρητεν ἀρκοῦσαν τὴν διδομένην πιστοσύνην, ἐζήτησε καὶ ἄλλας τινὰς εὐκολίας, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἐζήτησε τὴν γνώμην τοῦ ἐπάρχου ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαΐου, ἀλλ' εἰσέτι ὁ ἔπαρχος δὲν ἀπήντησεν, οὐδὲ τὸ ὑπουργεῖον ὑπέμνησεν αὐτῷ πλέον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του. Ἐν τούτοις λαμβάνει σήμερον ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἐμάθη ὅτι μεταξὺ ἀπόσπασμα χωροφυλάκων εἰς τὰς καλύβας τοῦ ἀρχιποιμένος Τσάμη Φερενδίνου πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀρχιλέτου ἀδελφοῦ του, ὅστις ὅμως δὲν ἦτο ἐκεῖ, ἦρχισε ν' ἀπειλῇ τὰς ἐκεῖ εὑρεθείσας γυναῖκας, αἵτινες ἐρεθισθεῖσαι ὕβρισαν, ῥαΐνεται, τοὺς χωροφύλακας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀργισθέντες οὗτοι ἔλιθον δαυλοὺς ἐκ τῆς πυρᾶς, καὶ ἔρριπτον αὐτοὺς κατὰ τῶν γυναικῶν, ἐντεῦθεν δὲ διεδόθη τὸ πῦρ εἰς τὰς καλύβας, ἐξ ὧν ἐκάησαν τέσσαρες μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς πραγμάτων. Ἐγένετο δὲ παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, ὁ πενθερὸς τοῦ Τσάμη Φερινδίνου, ὁ δὲ Τσάμης μετὰ δύω αὐτοῦ ἀδελφῶν παθόντες ἐκ τοῦ πυρὸς ὑπερόχως σπουδαίως, ὡς ἀναφέρει ἡ ἐπιστολὴ ἣν καὶ ἀνέγνω. Μετὰ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν περιστατικῶν αὐτῶν, ὧν τὴν ἐκτίμησιν ἀρίστην εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ τῶν ὁποίων παραίτιος εἶναι ἡ διαγωγὴ τοῦ ἐπάρχου, καθ' οὗ καὶ ἄλλα ἐγένοντο παράπονα, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος, πιστεύει ὅτι ἡ Βουλὴ ἐν τῇ συνέσει καὶ τῷ δικαιώματι της θέλει ἱκανοποιήσει τοὺς παθόντας ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τοῦ ἀντικειμένου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι δὲν ἔλαβεν εἰσέτι ἐπισήμως γνῶσιν τῶν γεγονότων, ἅτινα καὶ ὑπερβολικὰ ἂν ὑποτεθῶσιν, οὐχ ἧττον ὅμως ἀποδοκιμάζων αὐτὰ, σημειοῦται τὴν λύπην καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ προαγορεύσαντος. Νομίζει ὅμως ὅτι τὸ περιστατικὸν αὐτὸ πρέπει νὰ μένῃ ὅλως κεχωρισμένον τῶν προαγομένων, χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ὡς μία συνέπεια τῆς ἀποβλεπούσης πρότάσεως τοῦ βουλευτοῦ ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ 1859. Διαβεβαιοῖ ἐν τούτοις τὴν Βουλὴν ὅτι τὸ ἀντικείμενον θέλει ἐξετασθῇ μὲ ὅλης τῆς αὐστηρότητος καὶ ἀναλόγως τῆς σημαντικότητός του, θέλουσι τιμωρηθῇ οἱ πταίσαντες παραδειγματικῶς εἰσιόντος καὶ ἐν ὥσιν.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι ἀνεξαρτήτως τοῦ σκοπίμου περιστατικοῦ, ἡ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης δίδει ἀφορμὴν εἰς

τὴν ἐξέτασιν ἄλλου ζητήματος, τοῦ τρόπου δηλ. καθ' ὃν ἐνεργεῖται ἡ καταδίωξις τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου. Τὸ δημόσιον δύναται μὲν νὰ ζητήσῃ τὴν κράτησιν τῶν ὀφειλετῶν, ἀλλ' ἡ κράτησις πρέπει νὰ ἐνεργῆται ὅπως καὶ κατὰ τῶν πρὸς ἰδιώτας ὀφειλετῶν, συντρίβουσα καὶ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, οὐχὶ ὅμως ν' ἀποστέλληται ὁλόκληρον στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα τὸ ὁποῖον περιτρέχον τὰ χωρία ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων φόρων, νὰ καταπιέζῃ τοὺς δυστυχεῖς χωρικούς, καὶ νὰ διαγείρῃ τὰ δίκαια αὐτῶν πορίσματα. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταδιώξεως ἀντίκειται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς κατάπαυσιν τοιούτων παρανομιῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι μεθ' ὅσα εἶπεν ἀπέβαινον πλέον περιττὰ αἱ παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος, οὔτε δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ συνοδεύουσα τὸν εἰσπράκτορα ἔνοπλος δύναμις εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποπίπτῃ εἰς τοιαῦτα ἀτοπήματα, ἀφ' οὗ μάλιστα δι' ἐγκυκλίου του ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς πᾶσαν ἐνόχλησιν κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἄσχετον πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεθύμει νὰ τῷ καταγγελθῇ ἐπὶ τοῖς πρᾶξις τοιαύτη, διὰ νὰ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς τὸν καταχρώμενον τὸ καθῆκόν του, καθόσον διὰ τοιούτων γενικῶν ἐκφράσεων καὶ καταγγελιῶν οὔτε δύναται οὔτε πρέπει τίνα νὰ τιμωρήσῃ.

Ἐπήνεγκέ τις ὅτι δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον ἐὰν ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐβεβαίου ὅτι ἐξέδοσεν αὐστηρὰς διαταγὰς ἀπαγορεύων τὰς συνήθως τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων παρακολουθούσας καταπιέσεις καὶ παρανομίας. Ὑπάρχουσι δυστυχῶς ὀφειλέται δύστροποι, καὶ οὗτοι εἰσὶ οἱ ἐνοικιασταί, οὐχὶ ὅμως καὶ οἱ φορολογούμενοι, καθ' ὧν δυστυχῶς ἐνεργεῖται ἡ αὐστηροτέρα καταδίωξις, ἐν ᾧ μένωσιν ἀκαταδίωκτοι οἱ χιλιάδας δραχμῶν καθυστεροῦντες καὶ ἴσως ἐκ δυστροπίας πρὸς τὸ δημόσιον. Ἀλλὰ πόθεν αἱ τόσαι καθυστερήσεις καὶ αἱ περὶ τὴν εἴσπραξιν δυσκολίαι; ὑπάρχει ῥητὴ τοῦ νόμου διάταξις καθιστῶσα προσεκτικὰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς εἰς τὸ ἀξιόχρεον τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων φόρων, καὶ ρολαταῦτα ἡ σωτήριος αὕτη διάταξις δὲν ἐνεργεῖται, διότι οἱ ἐνεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι, θέλοντες νὰ παριστῶσιν ἐξογκωμένα τὰ ἔσοδα τοῦ δημοσίου, παραδέχονται εἰς τὰς δημοπρασίας ἀνεξετάστως τὸν πλειοδοτήσαντα, ὅστις ἐνοικιάζει μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ μὴ πληρώσῃ, καὶ ἐντεῦθεν αἱ καθυστερήσεις καὶ

αἱ περὶ τὴν εἴσπραξιν δυσκολίαι. Ἐβρέθη ὅτι ἡ καταδίωξις δὲν ἐνεργεῖται σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ εἰς τοῦτο συμφωνεῖ καὶ αὐτός, πιστεύων μάλιστα ὅτι ἐνεργεῖται καὶ μὲ ὀλιγωτέραν ἰσχύν, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ ἤθελε παρακαλέσει τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ προσάξῃ ἐνώπιόν μας καταλόγους ὁμοιοτύπους τῶν ὀφειλετῶν, ἐν ᾧ νὰ φαίνεται καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους ἑκάστου καὶ ἡ αἰτία τῆς καθυστερήσεως, ἐκ δὲ τοῦ καταλόγου αὐτοῦ ἤθελε πιστοῦν εὐκόλως ἕκαστος ὅτι οἱ τὰ πλείστα ὀφείλοντες μένουσιν ἀκαταδίωκτοι, καταδιώκονται δὲ οἱ εὐτελῆ ποσὰ καὶ ἐξ ἀνεχείας καθυστεροῦντες. Ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑπὸ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς χάριν ἀσφαλείας τῶν δημοσίων χρημάτων συνοδευούσης τὸν εἰσπράκτορα, πραττομένας καταχρήσεις, δύναται νὰ φέρῃ πρόχειρον παράδειγμα, ἵνα μὴ παραπονῶνται καὶ ὁ ὑπουργὸς κατὰ τῆς ἀορίστου τῶν γενομένων καταγγελιῶν. Πρὸ τριῶν περίπου μηνῶν μετέβη εἰς τὸν ἄλλον αὐτὸς, ὁ δημόσιος εἰσπράκτωρ συνοδευόμενος καὶ μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, ἐν οἷς δὲ ἀρχηγὸς ἀκαταδίωκτος τοὺς ἀληθεῖς ὀφειλέτας, ὑπὲρ ὧν ὅμως ἐσυμπαθεῖ ἔστρεψεν ἕνα ἵππον χωρικοῦλακα, ταπεινὸν καλούμενον, εἰς ἕναν χωρικὸν, μὴ ὀφείλοντα πρὸς τὸ δημόσιον, ὡς ἀπεδείχθη ἐκατόδραχμον, καὶ ἀφοῦ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των, τοῦ ἀφῆκεν τὰς κόπρους του ἀνεχώρησεν. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῷ καταγγέλθη ὑπὸ τοῦ πολίτου, ἀλλ' ὡς μὴ παρεγγραφὲν εἰς τὰ τῶν μεροληπτικῶν, ἐσώπασε τὴν περίστασιν, περιορισθεὶς νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν εἰσπράκτορα τὸ ἄτοπον τῆς πράξεως, ὅστις ἐπροσποιήθη ἄγνοιαν τοῦ γεγονότος. Τοιαῦται δὲ παρανομίαι πράττονται παντοῦ καὶ πάντοτε ὑπὸ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὀφείλει, πειθόμενος εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τῶν βουλευτῶν, νὰ λάβῃ πρόνοιαν πρὸς κατάπαυσιν τῶν τοιούτων παρανομιῶν.

Προσέθηκεν ἄλλος ὅτι ἀρκούντως ἀνεπτύχθησαν οἱ κατὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων λαβάνουσαι χώραν παρανομίαι, αὐτὸς δὲ θὰ εἰπῇ ὀλίγα τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ ἑτέρου ἀντικειμένου, τοῦ τῆς βεβαιώσεως τῶν δημοσίων φόρων καὶ ἰδίως τῶν ἐπὶ ἐκτιμήσει, ὅπου λαμβάνουσι χώραν αἱ μεγαλείτεραι καταχρήσεις, καὶ οὔτε δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς οἱ ἔφοροι διορίζουσι πάντοτε ἐκτιμητὰς ἄτιμα, ἄτινα ἀπεδείχθησαν ἄπαξ ἢ ὡς μεροληπτοῦσι ἢ ὡς διαφθειρόμενοι. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐξεφράσθη τὴν ἀμφιβολίαν του, καὶ ἀνέφερε περὶ τούτου εἰς τὸν ἔφορον κατὰ τὸν νόμον, ὅπερ καὶ ἐσημειώθη ἐν τῷ

πρωτοκόλλῳ, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἐζητήθη νὰ πληρώσῃ χρόνῳ δι' ἄμπελον μὴ ὑπάρχουσαν. Ἕτερος χωρικός, ἔχων χωράφιον ἐξ στρεμμάτων, ἐδήλωσεν ὅτι ἑξαύτου ἓν στρέμμα εἶναι μποστάνι, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἔσπειρεν ἀραβόσιτον. Ἐν τούτοις ὁ ἐκτιμητὴς τὸν κατήγγειλεν ὡς ἔχοντα ἓξ στρέμματα μποστάνι, καὶ ἐπομένως ὡς ψευδῶς δηλώσαντα. Ἐγένετο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ διεξαχθῇ δικαστικῶς ἡ ὑπόθεσις καὶ οὕτω ν' ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια. Ἐν τούτοις ὁ ἐκτιμητὴς οὗτος ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι πάντοτε ἐκτιμητὴς τοῦ δημοσίου. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς παράδειγμα τῆς κακῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐκτιμήσεων. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς καταδιώξεως, θέλων νὰ προσθέσῃ καὶ οὗτος ὀλίγα εἰς τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα, παρατηρεῖ εἰς τὸν κ. ὑπουργὸν ὅτι κρατεῖ εἰς τὰς φυλακὰς πρὸ δέκα μηνῶν ὀφειλέτας, τῶν ὁποίων τὸ ἀπὸ τοῦ ἐνοικίου εἰσόδημα ἐπωλήθη καὶ ἐξωφλήθη τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των. Ἐνῷ δὲ ἄλλων ὀφειλετῶν ἔχει κατεσχυμένην τὴν περιουσίαν, τὸ δὲ δημόσιον εἶναι ἐξησφαλισμένον, ὁ κ. ὑπουργὸς μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τοῦτο, διέταξε καὶ τὴν προσωπικήν αὐτῶν κράτησιν, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ ἦναι ἠπιωτέρα νὰ βλέπῃ ἄνεσίν τινα εἰς τοὺς ὀφειλέτας, καὶ οὐχὶ νὰ καταδιώκῃ αὐτοὺς ἀπηνῶς καὶ ὡς κατακτητής, μεταχειριζομένη μέσα ἀπάδοντα εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀξιοπρέπειαν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι οὐδέποτε ἐνόησε νὰ ἐνεργῆται ὁ νόμος μεροληπτικῶς καὶ παρακαλεῖ πάντας νὰ τῷ καταγγείλωσι μίαν τοιαύτην καταδίωξιν. Οὐχ ἧττον ὅμως δὲν δύναται καὶ νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὰ πράγματα ἐνεργοῦνται πάντοτε ἀνθρωπίνως καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται μία τις διόρθωσις εἰς τὰ κακῶς γινόμενα, οὐδέποτε ὅμως παραδέχεται ὅτι δύναταί τις κἂν νὰ φαντασθῇ ὅτι οἱ ὀφείλοντες πρὸς τὸ δημόσιον δὲν πρέπει νὰ πληρώσωσι, καθόσον ἄνευ τῆς τακτικῆς πληρωμῆς τῶν φόρων, οὔτε κυβέρνησις οὔτε ἔθνος δύναται νὰ ὑπάρξωσιν. Ἀπαντῶν δὲ εἰς τὸν τελευταῖον ἀγορεύσαντα παρατηρεῖ ὅτι ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς τὸ δημόσιον τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρίζηται καὶ τὸ μέσον τῆς κατασχέσεως καὶ τὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, καὶ ἐπομένως οὐδεμία παρανομία δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν του ταύτην. Ἐὰν δὲ ἠναγκάσθη νὰ προσφερθῇ ὀλίγον αὐστηρότερον, τὸ ἔπραξε διὰ νὰ δώσῃ εἰς πάντα νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἀναλαμβάνων μίαν ὑποχρέωσιν, ὀφείλει καὶ νὰ τὴν ἐκπληρώσῃ, διότι ἄλλως θέλει ὑποστῇ ὅλην τοῦ νόμου αὐστηρότητα. Οὕτω δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν τὴν διόρθωσιν κακῶν ἕξεων, αἵτινες ἀφῆκαν τοσοῦτον ὄγκον

καθυστερημάτων, ἐπιβλαβῶν καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας αὐτούς. Ἀλλ' ἡ θέσις του ὑπῆρξε δυσχερής. Ὤφειλεν οὔτε τὰ ἔσοδα τοῦ δημοσίου νὰ θέλῃ ψευδῶς ἐξογκωμένα, οὔτε τὰ συμφέροντά του νὰ παραβλέψῃ, ὑποχωρῶν εἰς τὰς θελήσεις κερδοσκοπικῶν ἑταιριῶν. Ἔπραξε λοιπὸν ὅ,τι ὤφειλε καὶ ὅ,τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀπαιτεῖται καὶ νὰ ἐκτελῶνται αἱ διαταγαί του, καὶ ἐδῶ ἴσως ἀπαντῶνται ἐλλείψεις τινες. Ὀφείλει, εἶπον, τὸ δημόσιον νὰ δεικνύηται συγκαταβατικόν, χορηγοῦν ἄνεσιν εἰς τοὺς ὀφειλέτας. Δυστυχῶς ὅμως ἐν Ἑλλάδι οἱ ὀφειλέται οὐδέποτε ἐπλήρωσαν οἰκειοθελῶς, ὡς πάντες γνωρίζομεν, καὶ πᾶσα συγκατάβασις ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου, συνέπειαν θέλει ἔχει τῶν καθυστερήσεων τὴν ἐξόγκωσιν. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ φανῇ συγκαταβατικός, διότι ἄλλως δὲν θέλει ἐπαρκέσει εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, ἄνευ τῆς τακτικῆς καὶ ἐγκαίρου τῶν φόρων εἰσπράξεως, καὶ τοιαύτην ὀφείλετε καὶ ὑμεῖς νὰ τὴν θέλατε. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν μεροληπτικὴν τοῦ νόμου ἐνέργειαν, ὅσον καὶ ἂν θελήσητε νὰ στιγματίσητε αὐτὴν καὶ τοὺς ἐνεργοῦντας τὴν καταδίωξιν ὑπαλλήλους, οὐδέποτε ὅμως δύνασθε νὰ στιγματίσητε καὶ τὰς πράξεις καὶ τὰς διαθέσεις αὐτοῦ.

Παραχωρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ προέδρου τὴν ἕδραν εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων, ἐπανέλαβέ τις ὅτι ὑπάρχουσι δυστυχῶς οἱ ἔχοντες τὴν διάθεσιν νὰ μὴ πληρώσωσι τὸ χρέος των, καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ὀφείλοντες τὰ 60 ἑκατομμύρια καὶ οἱ ἐνοικιάζοντες δημοσίους προσόδους μὲ σκοπὸν νὰ μὴ ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις των.

Εἶπεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι ὁ νόμος τῷ χορηγεῖ τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρίζηται ὅλα τῆς καταδιώξεως τὰ μέσα. Ἀλλ' ἂν ὁ νόμος εἶναι σκληρός, δὲν πρέπει τάχα νὰ μετριάζωμεν τὴν αὐστηρότητά του, ὅταν μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον; Ὤφειλον τέσσαρα ἄτομα 400 δραχ. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐφυλακίσθησαν. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐζήτησε νὰ πληρώσῃ τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν 100 καὶ νὰ ἐξέλθῃ τῶν φυλακῶν. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἄλλοι τρεῖς, ὀφείλοντες καὶ ἄλλα ποσὰ εἰς τὸ δημόσιον, δὲν ἤθελαν νὰ πληρώσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν ἀναλογίαν των, καθόσον καὶ οὕτω ἤθελον μένει εἰς τὰς φυλακὰς διὰ τὸ ἄλλο χρέος των, ὁ ταμίας δὲν παρεδέχθη τὴν αἴτησιν τοῦ ἑνὸς ὀφειλέτου, καὶ οὕτως ὑποχρεοῦτο νὰ μένῃ καὶ οὗτος εἰς τὰς φυλακὰς μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ὅλου χρέους. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔφερε διὰ νὰ καταδείξῃ τὰ λαμβάνοντα

χώραν ἀποφάσεως, εἰς τὰ ὁποῖα ἐσφαλῶς συντρέχει καὶ τὸ ῥηθησόμενον ἡμῶν σύστημα, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν μεταβολὴν ὁρειλεν ἡ ἐνδύναμις νὰ σπεύσῃ διὰ νὰ ἐκλείψωσι τὰ ἐκ τούτου προκύπτοντα κακά.

Ἐνταῦθα καὶ ἄλλων ζητούντων τὸν λόγον, παρετηρήθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ἐν ᾧ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος δὲ ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΗΜΩΝ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Σ. Χ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος.
Σ. Μαλαματσίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'.

τῆς 14 Δεκεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς πολλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ τμήματα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, πλὴν τοῦ Χ'. μὴ συμπληρωθέντος ὅτι ἐξελέξαντο προέδρους μὲν, τοὺς Εὐθ. Καυκόπουλον, Παπαδόπουλον Τσιμάλαν, Ν. Πανουργιάν, Φ. Φιλήμονα, Ἐμ. Μελετόπουλον καὶ Γ. Ν. Καίρην γραμματεῖς δὲ, τοὺς Δ. Τσιακτσίραν, Ἀθ. Κατριβάνον, Α. Παπαδημητριάδην, Μ. Δημητράλην, Ἀθ. Μπαστιώτην καὶ Ἀρ. Διβόρτσιον. Κίνησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς, τοὺς Δ. Δημητρακάκην, Ἀθ. Κατριβάνον, Ἰω. Βαλαστόπουλον, Ἰω. Μεσσηνίζην, Ἐμ. Μελετόπουλον καὶ Ἰω. Κατσάκον. Ἐπὶ τοῦ περὶ παραχωρήσεως κτημάτων εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μέτον, τοὺς Κ. Ζαχαρόπουλον, Μ. Ῥέμπαν, Πέτ. Κοκκινάκην, Γρ. Μανούσον, Γ. Βιλλῆν καὶ Ἰω. Ταστσίαν· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀνωμάλου πιστώσεως ἐκ δρ. 14530,97 τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, τοὺς Θ. Κυριακὸν, Ἀθ. Κατριβάνον, Γ. Διομάντην, Ἐπ. Κρεττενίτην, Ἀθ. Ἰσαὰκ καὶ Γ. Γιαλδάσιν· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀνακλητικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 20100 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1862 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, τὸ Β'. τὸν Α. Ἀντωνόπουλον, τὸ Γ'. τὸν Α. Ῥικάκην, τὸ Δ'. τὸν Ἰω Σαχτσέβην, τὸ Ε. τὸν Γ. Γερουκάκην καὶ τὸ ΣΤ'. τὸν Ἰω. Μανιώτην· ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν,

τὸ Α'. τὸν Ν. Χαντσάκην, τὸ Β'. τὸν Γ. Κουβέλαν, τὸ Δ'. τὸν Δ. Χαραλαμπίδην, καὶ τὸ Ε. τὸν Γ. Ζαμπουλάκην.

Ἀνεγνώσθη δύο ἐβδομάδων πρὸ θρόνου ἐπὶ τῇ ταλαντῇ τοῦ περιγήπου συζύγου τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας.

Παρελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ ἀναπλ. πιστώσεως ἐκ δραχ. 20100 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 14530,97 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνων τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 20100 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Υπ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1862, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ὑπὸ Α Δεκεμβρίου ἐκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. ἀντιπροσωπευομένη εἰς τὰ φιλικὰ αἰσθήματα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας, ἐσύστησε παρ' Αὐτῷ πρόσωπα ἀρμόζοντα πρέσβεων τὸν ἐν Παρισίοις τοιούτων Στρατηγὸν Κ. Καλλέργην.

Ἐπειδὴ δὲ πρὸς σύστασιν τῆς Πρεσβείας ταύτης ἀπαιτεῖται δαπάνη μὴ προβλεφθεῖσα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἐν ᾧ ζητεῖ ἐξῆ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 20100 κατὰ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Δεκεμβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Ῥικάκης,
Ι. Σαχτσέβης,
Ι. Δ. Ἀντωνόπουλος,
Ι. Α. Μανιώτης,
Γ. Γερουκάκης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἰσαχθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 14530 97/00 ὑπὸ τὸν τίτλον «προκαταβολὴ» ἥτοι εἰς πληρωμὴν τῶν καθυστερούντων ἐξόδων ἐκ τοῦ κατὰ τὸ 1859 προϋπολογισ-

θέντος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς δομβυκοσπόρου δραχ. 2977:67
καὶ εἰς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν πε-
ζῶν καὶ ἐφίππων ταχυδρόμων μέχρι τέλους
τοῦ 1861 ἔτους, προκαταβαλλόμεναι εἰς βάρος
τοῦ ἐργολάβου Ἀθ. Καρδαρᾶ 11551:30

Τὸ ὅλον δρ. 14531:97

Συνιστᾷ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λόγους τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν καὶ ἀναφορὰν δοθεῖσαν πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ ἐργολάβου Ἀθ. Καρδαρᾶ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει τοὺς λόγους, δι' οὓς ὑπέστη ἕνεκα συναγωνισμοῦ ζημίας, καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως παραδεχθῇ τὴν προκειμένην προκαταβολήν, συστήσει δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν της τὰς προκαλεσάσας τὰς ζημίας του περιστάσεις, καὶ ἐπιεικῶς φερομένη παραιτηθῇ τῆς κατ' αὐτοῦ καταδιώξεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ πεισθεῖσα ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἐργολάβου λόγων, ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ἕνεκεν πεισματώδους συναγωνισμοῦ ἀναδεχθεὶς ὁ ἐν λόγῳ ἐργολάβος τὴν ἐργολαβίαν κατὰ 17 χιλιάδας σχεδὸν δραχμὰς, ὀλιγώτερον τῆς τῶν παρελθόντων ἐτῶν καὶ τοῦ ἑπομένου 1862 ἔτους, ὑπέκυψεν εἰς ζημίας, καὶ πειθομένη ἐξ αὐτῆς τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ὅτι οὗτος οὐδεμιᾶς καταχρήσεως ἐγένετο μέτοχος, ἀπ' ἐναντίας ὑπέστη καὶ ἰδίας ζημίας πρὸς τὴν διευθέτησιν τῆς προκειμένης ἐργολαβίας, συνιστᾷ εἰς τὸ Σεβ. Σῶμα τὴν ἀναφοράν του, ἵνα συστήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένην ὑπόθεσιν, ἥτις καὶ εἶναι ἁρμοδία νὰ φέρῃ θεραπείαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Δεκεμβρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Θ. Ι. Κυριακός, Γ. Διαμάντης,
Ἀθ. Α. Ἴσκος, Γ. Γιολδάσης,
Ἐπ. Κρεστενίτης.»

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Ἰω. Μαραγκόν, Δ. Χαραλαμπίδην, Σταῦρον Ἀλεξάνδρου, Κ. Δημητριάδην, Ν. Γκίκα, Π. Στασινόπουλον, Ἀν. Α. Χ. Ἀναργύρου καὶ Γερμ. Μαυρομιχάλην ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Λαβών τις κατόπιν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὅτι συνεπείᾳ τῆς τελευταίας συζητήσεως περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Βονίτσης

γεγονότων, ἔρχεται καὶ οὗτος νὰ προσθέσῃ σήμερον ὅτι κατὰ νεωτέρας πληροφορίας ὁ μὲν εἷς ἐκ τῶν παθόντων ἐκ τοῦ πυρὸς ἀπεβίωσεν, ὁ δὲ ἕτερος κινδυνεύει, καὶ αἱ δύω γυναῖκες πάσχουσι δεινῶς. Τέσσαρα λοιπὸν θύματα ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ληστρικῆς εἰσβολῆς τοῦ πρὸς καταδίωξιν ἑνὸς ὁρκωμότου σταλέντος ἀποσπάσματος τῆς χωροφυλακῆς, τὸ ὁποῖον ζητοῦν δῆθεν νὰ συλλάβῃ τὸν ὀφειλέτην εἰσῆλθεν εἰς ξένας οἰκίας ἐναντίον καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ νόμου, καὶ διὰ τῶν βανδαλικῶν πράξεών του, ἐπέφερε τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ Νόμος βεβαίως πρέπει νὰ ἐνεργήται καὶ οἱ παραβαίνοντες αὐτὸν καθίστανται ἔνοχοι καὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται νομίμως καὶ οὐχὶ διὰ τῆς βίας καὶ διὰ τρόπου ληστρικοῦ ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀλλὰ πταίουσι τάχα οἱ πρὸς καταδίωξιν σταλέντες στρατιῶται μόνον; Κατ' αὐτὸν οἱ ἀληθεῖς τοῦ κακοῦ ἔνοχοι εἶναι οἱ διατάξαντες τὴν καταδίωξιν, οἱοιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν, αἴτινες ὤφειλον νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχὴν τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὤφειλον οὗτοι νὰ ἐνεργήσωσι τὴν καταδίωξιν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον. Αὐτοὶ λοιπὸν εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς τῶν δυστυχῶν συμβάντων παραίτιοι καὶ αὐτῶν τὴν τιμωρίαν ὀφείλει ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ, μὴ περιοριζομένη εἰς ἁπλᾶς μόνον συστάσεις, ἀλλ' ἐκριζώσασα τὴν λύπην της καὶ ἀπαιτοῦσα τὴν αὐστηρὰν τῶν γεγονότων ἐξέτασιν καὶ τῶν ἐκ ταύτης ἀνακαλυφθησομένων ἐνόχων τὴν παραδειγματικὴν τιμωρίαν.

Προτέθηκεν ὁ βουλευτὴς Βονίτσης ὅτι ἂν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς τὸν διεβεβαίωσεν, ὅτι διέταξε τὸν εἰσαγγελέα καὶ ἀντιμοίραρχον νὰ μεταβῶσιν ἐπιτοπίως καὶ αὐστηρὰς ἐνεργήσωσιν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῶν πεπραγμένων, ἂν καὶ ἔχῃ πεποίθησιν εἰς τὴν διαβεβαίωσιν αὐτὴν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ μολονότι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέφρασε καὶ οὗτος τὴν λύπην του κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου διὰ τὰ γεγονότα, μολοντοῦτο ἀναγκάζεται νὰ ἐπανέλθῃ καὶ σήμερον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σπουδαίου ζητήματος, προσθέτων ὅτι καὶ ὁ ἁρμόδιος εἰλικὸς πάροδρος δι' ἀναφορᾶς του παρέστησεν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τὰ γεγονότα ὡς αὐτὸς τὰ ἐξέθεσεν ἀπὸ τοῦ βήματος. Δυστυχῶς ὅμως αἱ ἀρχαὶ ἐξέθεσαν ἀντιθέτως τὰ πράγματα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι οὕτως ἀπῄτει τὸ συμφέρον των. Ἔγραψαν ὅτι ὁ Τσάμης Φερενδίνος ἔθεσεν ὁ ἴδιος τὸ πῦρ εἰς τὰς καλύβας. Ὡς νὰ ἦναι πιστευτὸν ὅτι ἄνθρωπος εὐέχων τὰς φρένας ἠδύνατο νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν πε-

ρίστειαν τὴν καὶ τοὺς συγγενεῖς του. Ἐνταῦθα δὲ αὐτὸς τῆς Βουλῆς ἀναγνοὺς ἑτέραν ἐπιστολὴν ἐν ἐκτάσει ἐξιστορούσαν τὰ γεγονότα, ἐξηκολούθησε λέγων ὅτι μετὰ τὴν πιστὴν ταύτην τῶν γεγονότων ἐξιστόρησιν, ἡ Βουλὴ τοὐλάχιστον βεβαίως ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων του, ἀλλὰ δὰ νὰ πεισθῇ ὅτι καὶ ἐκ προθέσεως ἐγίνοντο τοῦτα πάντα ἀναγκάζεται νὰ προσθέσῃ καὶ ἕτερον περιστατικόν. Ἐνθυμεῖται βεβαίως ἡ Βουλὴ ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν εἶπεν, ὅτι δι' ἀναφορᾶς του ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἐπιεικῆ τινα μέτρα ὑπὲρ δύω ὀφειλετῶν, τοῦ Φερεντίνου καὶ Λρνῆ. Τὸν τελευταῖον τοῦτον συλλαβόντες ἐκράτουν εἰς Βόνιτσαν, ἐν ᾧ οἱ ὀφείλεται τοῦ δημοσίου μεταφέροντα εἰς τὰς ἐν Μεσολογγίῳ φυλακάς, ὅπου καὶ ἐξηύτύχησε ὁ Λρνῆ, ἀλλὰ τῷ ἀπήντησαν ἀρνητικῶς, διότι τῷ εἶπον, εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Μονκαστηριώτη. Λσθενήσας δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου πιστοποίησιν ἐκτῶν ἰδίων ἐδύνατο ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἐξοδόν του, παρ' ἀρὸ διάφοροι ἄλλοι, συμπαθοῦντες εἰς τὴν θέσιν τοῦ πάσχοντος, ἐγγυήθησαν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅλη λοιπὸν ἡ κατοχὴ αὕτη κατὰ τοῦ Λρνῆ καταδίωξις ἐγίνετο οὐχὶ διότι ὠφείλε πρὸς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ διότι εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ ἦναι ξένος αὐτῶν.

Περαίνων δ' ἐνταῦθα ὅσας εἶχε νὰ προσθέσῃ παρατηρήσεις, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργείου νὰ προσαχθῇ ἐνώπιόν της ἡ μετὰ τὸ περιστατικὸν εὐθὺς ἐνεργηθεῖσα δικαστικὴ προανάκρισις διὰ νὰ πεισθῇ καὶ ἐκ ταύτης περὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἀκριβείας ὅλων τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντων.

Ἐνόμιζεν ἄλλως ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ συμπέρασμα τοῦ κατὰ πρῶτον ἀρορίσαντος βουλευτοῦ Μεσολογγίου, καθόσον αὐτὸς νομίζει ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἀφορᾷ πλέον μόνους τοὺς παθόντας, περὶ ὧν ἐγίνετο λόγος, ἀλλ' ὁλόκληρον τὸν φορολογούμενον λαόν, ὡς ἐντολεὶς τοῦ ὁποίου ὀφείλομεν νὰ παραστήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ζωηρότητος ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ὑρίσταται δεινὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ζητήσωμεν τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἐμφάνισιν ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου εἰς ἡμέραν ῥητὴν, ὅπως μετ' αὐτοῦ συζητήσωμεν τὸ σπουδαῖον καὶ εὐάρεστον τοῦτο ἀντικείμενον.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι πρόκειται νὰ ζητήσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἐνώπιόν της ἐμφάνισιν ἑνὸς ἢ ὅλων τῶν ὑπουργῶν διὰ νὰ δώσωσι λόγον περὶ τινων λυπηρῶν γεγονότων, ἀφορώντων τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου, παρατηρεῖ λοιπὸν καὶ

οὗτος ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμος ἐκτελεῖται κακῶς, καὶ ἐν γνώσει μάλιστα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς δὶα παραδειγμάτων θέλει καταδείξει. Ψηφισθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1858 νόμος κανονίζων τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων, καὶ κατ' αὐτὸν ἀποστέλλεται πρῶτον εἰς τὸν ὀφειλέτην ἔγγραφος εἰδοποίησις, ἡ πρὸς πληρωμὴν λεγομένη ἐπιταγὴ, καὶ μετὰ παρέλευσιν ὡρισμένης τινὸς προθεσμίας τίθενται εἰς ἐνέργειαν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα καταδιωκτικὰ μέτρα. Ἐπιτρέπεται τὴν μαρτυρίαν ὅλων ἐὰν ἡ διάταξις αὕτη ἐνεργῆται εἰς κανὲν μέρος τοῦ Κράτους. Τί δὲ γίνεται ἀντὶ τούτου; Καλεῖται εἰς τὸ ταμεῖον ὁ εἰσπράκτωρ, τῷ ἐγχειρίζεται εἰς κατάλογος καθυστερουμένων, οὗτος δὲ παραλαβὼν καὶ δύω ἢ τρεῖς στρατιῶτας περιτρέχει τὰ χωρία καὶ τὰς οἰκίας, καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀπαιτεῖ τὴν πλήρωσιν τοῦ χρέους, ὑποβάλλει τὸν δυστυχῆ φορολογούμενον καὶ εἰς δευτέραν φορολογίαν, τὴν δι' ὀνείδων διατροφὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἢ ζητεῖ χρηματικήν τινα ἀμοιβὴν διὰ νὰ τὸν κρατήσῃ προσωρινῶς ἀκαταδίωκτον. Τοιαύτην λοιπὸν καταδίωξιν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος; Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται ὅλα ταῦτα ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Ταμείου, τοῦ Ἐπάρχου, τοῦ Νομάρχου, τοῦ τμηματάρχου, καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ ὑπουργοῦ; Δὲν εἶναι δὲ μόνος ὁ τρόπος τῆς καταδιώξεως, ὃν ὀφείλομεν νὰ μεμφθῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν κακὴν πίστιν, ἥτις χαρακτηρίζει τὰς μετὰ τῶν ἰδιωτῶν συναλλαγάς της, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τοσοῦτοι ἐγεννήθησαν δίκαι πρὸς ζημίαν πολλάκις καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος πάντων τῶν διαπράττων, εἰς οὓς θέλει, φαίνεται, νὰ χορηγηθῇ ἐργασίαν. Ὑπάρχουσι πολλοὶ συμπολῖται τῶν μετερχόμενοι τὸν ἐνοικιαστὴν, καὶ συνέδη τινὲς ἐξ αὐτῶν νὰ μείνωσιν ὀφειλέται πρὸς τὸ δημόσιον διά τινας γεννηθείσας μεταξὺ των φιλονεικίας, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφυλακίσθησαν. Ἐπέρχεται ἐν τούτοις ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν δημοσίων προσόδων καὶ συναγωνίστρια δὲν παρουσιάζονται, διότι οἱ πλείστοι ἔμειναν ἐν ταῖς φυλακαῖς. Συνεννοοῦνται δὲ τοῦτοι μὲ ἀμοιβὴν ἀρχὰς καὶ γράφουσι πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τὸ περιστατικὸν, ἐξαιτούμενοι τὴν ἄδειαν τῆς ἀπολυλακίσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων πρὸς ἐμφάνισιν τοῦ συναγωνιστοῦ, τὸ δὲ ὑπουργεῖον συγκατατίθεται, καὶ οὕτως ἀπολυλακίζονται ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν συναγωνιστὴν, νὰ εἰσπράξωσι δὲ καὶ τὰ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν φορολογουμένων ὀφειλόμενα διὰ νὰ ἐξοφλήσωσι τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των. Ἀλλὰ μήπως οὗτοι ἐνοικιάζωσι τὰς προσόδους καὶ τίθενται πάλιν εἰς τὰς φυλακὰς

ἐναντίον τῶν δοθεισῶν αὐτοῖς ὑποσχέσεων, ὅπερ βεβαίως ἐμφαίνει τὴν εἰς τὰς συναλλαγάς του κακὴν πίστιν τοῦ δημοσίου.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀρκετὸς ἐγένετο λόγος περὶ τῶν λαμβανουσῶν χώραν τοιαύτης φύσεως καταπιέσεων, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι θέλει λάβει ὅλα τὰ πρόσφορα εἰς περιστολὴν αὐτῶν μέτρα, ὥστε περιττὸν ἦτον νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ζήτημα. Ἐκ δὲ τῆς σημερινῆς ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης ἐβεβαιώθη ὅτι καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἔλαβον ἤδη μέτρα καὶ διέταξαν ἀνακρίσεις ὡς πρὸς τὰ συμβάντα κατὰ τὴν ἐπαρχίαν του σκληρὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα πάντες ἀποκρούομεν. Ἐπὶ τούτων μάλιστα ἁπάντων κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, αὐτὸς ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἀποκρούει τοιαύτας ἐγκληματικὰς πράξεις, καὶ θέλει σπεύσει νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, διὸ πρέπει νὰ περιμείνωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν του, καὶ ὄχι νὰ ἀποδώμεν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τοιαύτας πράξεις καὶ νὰ θεωρῶμεν αὐτοὺς ἀπ' εὐθείας αἰτίους χωρὶς νὰ ἰδῶμεν τί ἔπραξαν πρὸς τιμωρίαν τῶν καταγγελθέντων. Ὁ συμπεραίνει ὅτι περιττὸν εἶναι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ αὐτά, ἀφοῦ μάλιστα ἅπαντες οἱ ὑπουργοὶ, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσωσιν ἐπὶ τῶν λεχθέντων ἢ νὰ μᾶς εἴπωσι τί ἐνήργησαν.

Ἀντεπάντησε δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του δὲν εἶπεν ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἶναι ὑπεύθυνος τῶν γεγονότων, ἀλλ' ὅτι ὁ περὶ καταδιώξεων νόμος ἐνεργεῖται ἐν γένει κακῶς καὶ ἐν γνώσει τοῦ ὑπουργείου, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ κατηγορητήριον τὸ ὁποῖον ὑπεστήριξεν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι εἰς τε τὴν παρελθοῦσαν καὶ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν ὁ λόγος ἦτον περὶ τῶν κακῶς γινομένων εἰσπράξεων, αἴτιον δὲ τούτου εἶναι τὸ κακὸν φορολογικὸν σύστημα καὶ τὰ κακὰ περὶ τὴν εἴσπραξιν μέσα. Ἀλλὰ τὸ ἔργον ἔχει τὰς δυσκολίας του, καὶ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θέλομεν φθάσει εἰς καλλιτέραν ἐφαρμογήν. Ἐνταῦθα λοιπὸν δὲν ἐγένετο λόγος εἰμὴ περὶ τοῦ πῶς δυνάμεθα ὅσον ἐνέστι νὰ περιορίσωμεν τὰ κατὰ τὴν εἴσπραξιν γινόμενα ἀτοπήματα. Τὸ κατ' αὐτὸν, ἀπέχει νὰ ἀποδώσῃ εἴτε εἰς τὸ νῦν εἴτε εἰς ἄλλα προγενέστερα ὑπουργεῖα ὅτι αἱ τοιαῦται πράξεις γίνονται ἐν γνώσει τῶν κυβερνώντων. Κατὰ τὸ παρελθὸν μάλιστα ἐλάμβανον χώραν πολὺ πλειότεραι καταθλίψεις, καθ' ὅσον ὑπῆρχεν ἡ σωρεία τῶν μηνυτόρων, τῶν κατασχετῶν καὶ τῶν ποινητόρων, ἀφ' ὧν ἀπηλλάγημεν πλέον, καὶ κακῶς ἐζήτησέ τις νὰ γίνηται

ἡ περὶ πληρωμῆς εἰδοποίησις, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπαναφέρομεν τὸ σύστημα τῶν μηνυτόρων, τῶν κατασχετῶν καὶ τῶν ποινητόρων τῆς τριπλῆς ταύτης φορολογίας, ἀφ' ἧς ὁ λαὸς ἀπηλλάγη. Ἀλλ' ἐνῷ ἄνευ πλέον τῆς ἐξ αὐτῶν τῶν ὀργάνων βλάβης γίνεται οὐχ ἧττον ἡ εἰδοποίησις τῶν προθεσμιῶν, δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ παραβλέψωμεν καὶ τὰς γινομένας ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων καταχρήσεις, δὲν πρέπει ὅμως καὶ νὰ ἀναφέρωμεν τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων τούτων εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, οὔτε νὰ παραδεχώμεθα ὅτι διὰ τὴν εἴσπραξιν ἀσημάντου ποσοῦ ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν ὀλοκαύτωσιν ἀνθρώπων ἢ οἰκιῶν. Δὲν ἔπρεπεν ἐπομένως νὰ διαφύγῃ τὸν βουλευτὴν Μαντινείας ἡ φράσις, ὅτι ἀπευθύνει κατηγορητήριον, διότι τότε πρέπει νὰ ὑποβάλωμεν εἰς δίκην τὸν ὑπουργὸν καὶ νὰ συστήσωμεν ἐπιτροπὴν ἵνα τὸν ἐξετάσῃ. Κακῶς δ' ἐρρέθη πρὸς τούτοις, ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλεισθῶσι τῶν δημοπρασιῶν οἱ καθυστεροῦντες ἐνοικιασταί, διότι οἱ πλείστοι τούτων καὶ καλῆς πίστεως εἶναι καὶ ἐπωφελεῖς ἀπεδείχθησιν εἰς τὸ δημόσιον· ἂν δὲ ὑπάρχωσι καί τινες κακῆς πίστεως ἐνοικιασταί, δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ ἐν γένει ἀποκλεισμός των, καὶ νὰ περιορίσωμεν εἰς ὀλίγα πρόσωπα τῶν ἐπαρχιῶν τὸ πρωνόμιον τοῦ καταβροχθίζειν τὰ δημόσια. Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα τοῦ νὰ ἀποκλεισθῶσιν οἱ ἐξ ἐνοικιάσεων καθυστεροῦντες, ἀλλὰ τί προῆλθεν ἐκ τούτου; τὸ νὰ ἐκπίπτωσιν 60 καὶ 70 τοῖς 100 αἱ τοῦ δημοσίου πρόσοδοι εἰς τὰς δημοπρασίας. Δὲν συμφέρει λοιπὸν τὸ τοιοῦτον μέτρον, ἐὰν δ' ἔχωμεν καὶ ἤδη καθυστερήσεις, συμβαίνουσιν αὗται καὶ εἰς τὰ πλέον εὐνομούμενα Κράτη, ἄλλως τε ἐδοκιμάσαμεν τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως καὶ ἡ ἐντεῦθεν ζημία ἦτον μεγαλειτέρα. Πρέπει λοιπὸν νὰ βελτιώσωμεν κατ' ὀλίγον τὸ ἤδη ἐπικρατοῦν σύστημα, ἀφ' ἑτέρου ὅμως νὰ συστήσωμεν στενῶς εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ μὴ γίνηται καμμία περὶ τὴν εἴσπραξιν καταπίεσις, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιβάλωμεν καὶ ὅρους ἕνεκα τῶν ὁποίων θέλει παρεμποδίζεσθαι ἡ εἴσπραξις τῶν ὀφειλομένων.

Ἐπανέλαβεν εἰς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὁ περὶ εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων νόμος δὲν ἔχει τι πλημμελές, ἀλλ' εἶναι ἀληθῶς τέλειος καὶ ἔργον ἄξιον τοῦ μακαρίτου Ἀργυροπούλου. Ὁ νόμος δὲ οὗτος ῥητῶς λέγει, ὅτι προκειμένου νὰ καταδιωχθῇ τις ἔστω καὶ διὰ τὴν ἐλαχίστην ποσότητα, πρέπει νὰ εἰδοποιῆται πρῶτον ἐγγράφως, μετὰ τοῦτο δὲ ἔρχονται ὡς μέσα ἐκτελέσεως ἡ κατάσχεσις καὶ ἀκολούθως ἡ κράτησις. Ἐργεῖ-

καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ νόμος; Δυστυχῶς ὄχι, καὶ ἀπ' ἐναντίας βλέπομεν νὰ καταπατῶνται οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ὑπάλληλοι καὶ τὴν τελευταίαν τῶν πολιτῶν ὄρεξιν καὶ νὰ κακοποιοῦν αὐτοὺς ἀπανθρώπως ὡς αἱ τοιαῦται πράξεις νὰ ὡρίζοντο ἐκ τοῦ νόμου. Ὅλοι οἱ εἰσπράκτορες Μαντινείας ἐνεργοῦν τὸν νόμον διὰ τοῦ καταβλιπτικωτέρου τρόπου, τοιαῦται καταπιέσεις λαμβάνουσι χώραν πρὸ πολλοῦ καὶ ἑπομένως λέγει ὅτι τὰς γνωρίζουν οἱ ὑπουργοί. Ἐζήτησε λοιπὸν νὰ γραφῶσιν αὐτὰ ἐντὸς τῶν πρακτικῶν, ἵνα λαβὼν γνῶσιν μᾶς εἴπῃ ὁ ὑπουργὸς πῶς γίνονται τὰ τοιαῦτα ἔργα, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐπιτρέπουσι νὰ καίωνται ἐν γνώσει οἱ ὀφειλέται.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι τὸ ζήτημα ἐπροκλήθη ἐκ καταγγελίας ὡρισμένου γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἐλύπησε πάντας καὶ ἦτον ἄξιον τῆς συντόνου προσοχῆς τῆς τε Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀτυχοῦς τούτου γεγονότος παρεισέδυσαν πολλὰ ἄλλα παρεμπίπτοντα, ἕνεκα τῶν ὁποίων πραέβη ὁ βουλευτὴς Μαντινείας καὶ εἰς τὸ νὰ προτείνῃ κατηγορητήριον ἐναντίον τῶν ὑπουργῶν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ὡρισμένην καταγγελίαν τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης, ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἦτον παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐξέφρασεν ἐγκαρδίως τὴν λύπην του καὶ ἐπιφυλάχθη νὰ φέρῃ τὰς δεούσας πληροφορίας, αὐτὸς δὲ ὁ βουλευτὴς Βονίτσης ἐβεβαίωσε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐνεργεῖ ἐν ὅλῃ τῇ δραστηριότητι ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. Ὅταν λοιπὸν ἐγίνοντο ὅλα ταῦτα καὶ πρόκειται νὰ ἴδωμεν τιμωρουμένους τοὺς αὐτουργούς, εἶναι δίκαιον νὰ γενικεύωμεν ἤδη τὸ ζήτημα, νὰ ἀποδίδωμεν τὰ βάρη τοιούτων πράξεων εἰς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ νὰ ἀπευθύνωμεν ἐναντίον αὐτῶν κατηγορητήρια; Καὶ ἐν ὅσῳ δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν τοιαύτην ἀπόδειξιν, ἐν ὅσῳ μάλιστα ἔχομεν τὰ ἐναντία διδόμενα, εἶναι δίκαιον νὰ ἀμερισβητῶμεν τὴν τιμὴν τοῦ ὑπουργείου, νὰ ῥίπτωμεν τὰς πράξεις τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων εἰς βάρος τῶν ὑπουργῶν, καὶ νὰ κατηγορῶμεν αὐτοὺς ὡς διαστρέφοντας τὸν νόμον καὶ κακοποιοῦντας τὸν λαόν; Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἔχομεν πλῆθος καθυστερουμένων, τὰ ὁποῖα δὲν συμφέρει νὰ ἐπιξένουν καὶ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ μὴ στερῆται τῶν πόρων του τὸ δημόσιον, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ ἀποδίδωμεν καὶ τόσην ταμιευτικὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀφοῦ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ καθυστερούντων ἐνεργετικὸν νόμον, δι' οὗ ἐχαρίσθησαν εἰς τοὺς ὀφειλέτας οἱ τόκοι καὶ τόσαι ἐγένοντο φυκολίαι. Διὸ προτείνει νὰ περιορισθῶ-

μεν εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς καὶ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ γεγονότος τοῦ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης καταγγελθέντος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι πέρυσι κατὰ τὸν Αὔγουστον τὰ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖα θέλοντα νὰ κανονίσωσι τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἐξέδοτο ἐγκύκλιον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν δι' ὧν παρεγγέλλοντο νὰ μὴ καταπιέζωσι τοὺς λαούς, αἱ δὲ εἰσπράξεις νὰ γίνωνται ἐντὸς τοῦ πρέποντος καὶ τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐνῷ οἱ λαοὶ πληρώνουσιν ἑτοίμως τοὺς φόρους των, ἐνῷ εἰσάγουσιν 24 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὸ ταμεῖον, δυστυχῶς αἱ καταδιώξεις ἐξακολουθοῦν ἐνεργούμεναι διὰ τοῦ αὐτοῦ καταβλιπτικοῦ τρόπου, οἱ δὲ χωροφύλακες καὶ οἱ εἰσπράκτορες μετὰ τῶν συνεδιούντων αὐτοὺς προσώπων ἐξασκοῦσι τὰς πλέον λυπηρὰς καταχρήσεις. Εἶναι λοιπὸν καιρὸς νὰ παύσωσι τὰ ἄτοπα ταῦτα, εἶναι καιρὸς νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι τοιαῦται καταχρήσεις ἐπάγουσι ποινὴν ἀνταξίαν. Προτείνει λοιπὸν νὰ προσκληθῶσιν οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἵνα δώσωσιν εἰς τὸ Σῶμα πληροφορίας περὶ τῶν γινομένων ἐν γένει καταπιέσεων, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ καταδιώξεων Νόμων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἵνα δώσωσιν εἰ ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθέντων.

Ἀκολούθως κληρωθεῖσα ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Μεσολογγίου ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ζουμπουλάκη καὶ Π. Στασινοπούλου, ἔλαχεν εἰς τὸ Ζ'. τμῆμα.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐκθέσεις, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Σ. Χ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σπ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

Τῆς 15 Δεκεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **8,750** ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ **1862** προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἔχον οὕτως·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ἐν τῇ ἐγκλειομένῃ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ συναδέλφου μου κυρίου ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, θέλετε παρατηρήσει κύριοι, ὅτι ἐτοιμορρόπου καὶ ἀκαταλλήλου οὔσης τῆς ἐν Πάτραις διὰ τοὺς πολιτικῶς κατατρεμένους ἐκμεμισθωμένης ἰδιωτικῆς οἰκίας, ἀδυνάτου δ' ἀποβάσης πάσης διαπραγματεύσεως πρὸς ἐκμίσθωσιν ἑτέρας, θεωρεῖται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἡ ἀνέγερσις δημοσίου κτιρίου χρησίμου πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀναποδράστου ταύτης ἀνάγκης.

Πρὸς τὸν σκοπὸν ἑπομένως τοῦτον ὑποβάλλω, κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἐπὶ τοῦ διὰ τὴν χρῆσιν **1862** εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. **8750** ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργηθείσης μειοδοτικῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ καταστήματος δημοπρασίας, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ χάριν τῆς κατεπειγούσης καὶ μηδεμιᾶς ἀναβολῆς ἐπιδεχομένης περιστάσεως.

Ἐπισυνάπτονται δὲ ἐν τῇ παρούσῃ, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον **24** τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τό τε σχέδιον τοῦ ἀνεγερθησομένου καταστήματος καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῆς δαπάνης αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **15** 10βρίου **1861**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ τὸν συνημμένον πίνακα ἀπαιτεῖται πίστωσις ἐκ δραχμῶν **8750** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος **1861** ἔτους.

Διότι κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος ἐπανειλημμένως ὑποβληθείσας πληροφορίας, ἐτοιμορρόπου καὶ ἀκαταλλήλου οὔσης τῆς εἰς χρῆσιν πολιτικῶν ἐν Πάτραις φυλακῶν ἐκμεμισθωμένης ἰδιωτικῆς οἰκίας ἀντὶ δραχμῶν **1000** ἐτησίως, ἀδυνάτου δὲ ἀποβάσης τῆς ἐκμισθώσεως ἑτέρας καταλλήλου οἰκίας, ἐθεωρήθη ἀναγκαιοτάτη καὶ κατεπείγουσα ἡ ἐν Πάτραις ἀνέγερσις δημοσίου κτιρίου χρησίμου εἰς πολιτικὰς φυλακάς, καὶ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργηθησομένης μειοδοτικῆς δημοπρασίας ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο δαπάνη ἐκ δραχμῶν **8750**.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **20** Νοεμβρίου **1861**.

Ὁ ὑπουργὸς

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **8** 10βρίου **1861**.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1862** χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ὀκτὼ χιλιάδων ἑπτακοσίων πεντήκοντα, ἀριθ. **8750** καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Γ'. Ἄρθρον **3**.

«Κατασκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν πρὸς ἀνέγερσιν καταστήματος ἐν Πάτραις χρησίμου διὰ πολιτικὰς φυλακάς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφη-

μερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐστὶ σεβάσιον ὡς ὄμμα τοῦ Κράτους.»

Πρόδηλον ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 11,530:97 νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ ἀνεγνώσθη ἡ ἐκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς.

«Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν καὶ ἀναφορὰν δοθεῖσαν πρὸς τὴν Βουλὴν, τοῦ ἐργολάβου Ἀθ. Καρδαρᾶ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει τοὺς λόγους, δι' οὓς ὑπέστη ἕνεκα συναγωνισμοῦ ζημίας, καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως παραδεχθῇ τὴν προκειμένην προκαταβολήν, συστῆσαι δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς τὰς προκαλεσάσας τὰς ζημίας του περιστάσεις, καὶ ἐπιεικῶς φερομένη παραιτηθῇ τῆς κατ' αὐτοῦ καταδιώξεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ πεισθεῖσα ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἐργολάβου λόγων, ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ἕνεκεν πεισματώδους συναγωνισμοῦ ἀναδεχθεὶς ὁ ἐν λόγῳ ἐργολάβος τὴν ἐργολαβίαν κατὰ 17 χιλιάδας σχεδὸν δραχμὰς ὀλιγώτερον τῆς τῶν παρελθόντων ἐτῶν καὶ τοῦ ἑπομένου 1862 ἔτους, ὑπέκυψεν εἰς ζημίας, καὶ πεισθεῖσα ἐξ αὐτῆς τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ὅτι οὗτος οὐδεμιᾶς καταχρήσεως ἐγένετο μέτοχος, ἀπ' ἐναντίας ὑπέστη καὶ ἰδίας ζημίας πρὸς τὴν διευθέτησιν τῆς προκειμένης ἐργολαβίας συνίστα εἰς τὸ σεβ. Σῶμα τὴν ἀναφορὰν του, ἵνα συστήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένην ὑπόθεσιν, ἥτις καὶ εἶναι ἄρμοδία νὰ φέρῃ θεραπείαν».

Ἐπὶ ταύτῃ δὲ παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον εἶχε κάμει τὴν αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ Καρδαρᾶ σύστασιν καὶ εἶναι δίκαιον νὰ τὴν παραδεχθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι μὴ θέλων νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ὑπὲρ τοῦ ἀναφερομένου γενναῖα αἰσθήματα τῆς Βουλῆς, ἀπ' ἐναντίας τὰ συμμερίζεται καὶ αὐτός, ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα μετὰ πολλῆς λεπτότητος πρέπει νὰ συζητῇ τις. Διὰ τοῦ συστήματος τῆς δημοπρασίας ἐκθέτομεν, ὡς γνωστόν, ἡ ἐνοικίασις προσόδων ἢ ἐργολαβίας, αἵτινες ἀναλόγως τῆς πιθανότητος τοῦ κέρδους ἢ τῆς ζημίας συνομολογοῦνται ὑπό τε τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιώτου. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένους λόγους, διότι τότε θέλομεν καθιερώσει ἀρχὴν ἀνεθρίαν, καθ' ὅσον ἕκαστος, προστρέχων, θέλει λέγει ὅτι ἐζημιώθη καὶ ζητεῖ τὴν τοῦ δημοσίου ἐπιείκειαν, καὶ ἀγνοεῖ τότε ποῦ θέλομεν καταντήσει, ἀφοῦ μάλιστα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρατῇ

τὸ δημόσιον ἀνάλογον ποσὸν ὠφελείας ἀπὸ τοὺς πολλαπλῶς κερδαίνοντας, ἵνα διαθέτῃ αὐτὸ ὑπὲρ τῶν ζημιουμένων. Ἄλλως ὅμως μὴ γνωρίζων τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ζημιῶν τὸ ἀναφερομένων, καθ' ὅσον δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς, δὲν θέλει νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἐπιμένει πρέπον νὰ μὴ παραδεχθῇ ὡς ἀρχὴν τοὺς ἀναφερομένους ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς λόγους, καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ταύτην παραδέχεται καὶ αὐτὸς τὴν σύστασιν.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀναφέρουσα, ὅτι ἐβασίσθη ὡς πρὸς τὴν ζημίαν τοῦ ἐργολάβου οὐχὶ μόνον εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἔκθεσιν, καὶ εἰς τὴν κατὰ 17,000 δραχ. ἐλάττωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους ἀποδείξεις τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, δὲν ἐπρότεινε λόγους, τοὺς ὁποίους νόμιζε νὰ θεωρήσῃ ἀνισχύρους ὁ κ. ὑπουργός. Καὶ εἶπε μὲν ὅτι ἐκ τοῦ ἐν ταῖς δημοπρασίαις συναγωνισμοῦ εἷς μὲν δύναται νὰ κερδήσῃ πολλαπλασίως, ἕτερος δὲ καὶ νὰ ζημιωθῇ κατά τι, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι τὸ δημόσιον ὀφείλει νὰ ἀποζημιοῖ τοὺς τοιούτους. Ἐνταῦθα ὅμως διαφέρει τὸ ζήτημα, διότι ὁ Ἀθαν. Καρδαρᾶς εἶναι ὁ ἀπὸ τοῦ 1822 συστήσας δι' ἰδίων δαπανῶν τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν, εἶναι ὁ διευκολύνας δι' αὐτῆς ὅλα τὰ κυβερνητικὰ μέτρα ἐπὶ τῆς κρισίμου τοῦ Δραμαλῆ ἐποχῆς, εἶναι ὁ διατηρήσας αὐτὴν διὰ μεγάλων θυσιῶν μέχρι τοῦ 1842 καὶ ἔχων οὐχὶ μικρὰ δικαιώματα εἰς τὸ ἔθνος. Ἦδη ὑπέστη μεγάλην ζημίαν τῷ 1861, ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐγένετο ἐξωφρενικὸς καὶ καταστρεπτικὸς, ὁ δὲ υἱός του ἐν τῇ ἐσχάτῃ αὐτοῦ ἐξαίρει ἀναλαβὼν τὴν ἐργολαβίαν κατὰ 17,000 δραχ. ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ἐτῶν. Ἔρχεται λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Καρδαρᾶς σήμερον, καὶ ἐν εἰλικρινείᾳ μᾶς λέγει· ὑπέστην τὴν καταστρεπτικωτέραν ζημίαν, γνωρίζετε τὸς παλαιότας θυσίας μου, συστήσατέ με εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἀνέπαρκῶ νὰ πληρώσω». Εἶναι δίκαιον νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὅστις ἄλλως οὐδὲ χρήματα πισσὼς ἔλαβεν, ἵνα τὰ καταχραθῇ, οὐδ' ἐκ τῶν κόπων του ὠφεληθῇ καὶ καταστράφῃ εἰς τὸ γῆρας αὐτοῦ; Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ὀφείλει ἂν ὄχι νὰ χαρίσῃ εἰς τὸν Καρδαρᾶν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, τοὐλάχιστον νὰ τὸ συμψηφίσῃ πρὸς ὅσα ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ λαμβάνῃ. Διὸ ἡ μὲν Βουλὴ πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐν τῇ συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ της ἃς πράξῃ ὅ,τι ἐγκρίνῃ.

Προσέθηκεν ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι οὐδὲ αὐτὴ

ήγνόει βεβαίως ὅτι δὲν ἦτον ἔργον της νὰ ἀποφανθῇ ὑπὲρ ὠφελείας προσώπου, ἐπειδὴ ὅμως εἶχε δοθῇ πρότερον ἀναφορά τις τοῦ ἐργολάβου, ἥτις περιῆλθεν μετὰ τοῦ νομοσχεδίου ὑπ' ὄψιν της, δὲν ἠδύνατο νὰ παραλείψῃ αὐτὴν καὶ διελθῇ. Συστήσασα λοιπὸν τὴν ἀναφορὰν, ἐνήργησεν ἐντὸς τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρέθη, ἔπραξε σύμφωνα μὲ τὴν συνείδησίν της. Καὶ συμφωνεῖ μὲν ὅτι τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ σπεύδῃ πάντοτε ἀρωγὸν εἰς τοὺς ζημιουμένους ἐργολάβους, ἀλλ' ὁ ἀναφερόμενος Καρδαρᾶς δὲν εἶναι ἐργολάβος προσόδων ἢ γεφυρῶν, εἶναι ὁ ἱδρυτὴς καὶ κοσμήτωρ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορήσωμεν δι' αὐτόν. Παρακαλεῖ λοιπὸν νὰ δεχθῇ τὸ Σῶμα τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν ἀπόκειται νὰ τὴν παραδεχθῇ ἢ ὄχι χωρὶς νὰ ἦναι ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτήν.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία καὶ ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Τσικλητῆραν καὶ Ν. Γουλανδρῆν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 78.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχμῶν 14,530: 97 τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . .	Ἠλίας Καραγιάννης	. . . N
Ἰω. Α. Μεσσηνέζης	. . . .	Δημήτριος Νάκος	. . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . N	Φίλων Φίλωνος	. . . . . N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. N	Γεώργιος Γερωθανάσης	. . N
Γ. Ν. Καΐρης	. . . . . N	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. N
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . N	Ἀντώνιος Γρίβας	. . . . .
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	. . .	Λεωνίδας Πετροπουλάκης	. .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . .	Παν. Σταρόγιαννης	. . . . N
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . .	Ἀριστομένης Λιδωρίκης	. . N
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . . N	Ἰωάννης Σαφάκας	. . . .
Εὐστάθιος Σῖμος	. . . . N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . . N
Παναγῆς Κυριακὸς	. . . .	Γεώργιος Ζουμπουλάκης	. .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Σταμάτιος Μήτσας	. . . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . N	Ἄγγελος Γουζούασης	. . . N

Γεώργιος Βελῆς	. . . . N	Λουκᾶς Στέφανος	. . . . N
Νικόλαος Γρανίτσας	. . . N	Σπυρίδων Τριχᾶς	. . . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης	. . N	Κωνσταντῖνος Μανέτας	. . .
Νικόλαος Χαντσάκης	. . . N	Θεόδωρος Πετρινὸς	. . . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	. N	Παναγ. Βάρδογλης	. . . .
Στέφανος Στεφανόπουλος	. .	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	. . . . N
. . . . .	.	Προκόπιος Βιρβίλης	. . . N
Σπῦρος Κουτσομίτης	. . . N	Γεώργιος Μαλέας	. . . . N
Γεώργιος Διαμάντης	. . . N	Δημ. Σακελλαριάδης	. . .
Ἀναγνώστης Δημητρίου	. . N	Ἀθανάσιος Κατρεβάνος	. . .
Σπυρίδων Μαλασπίνης	. . N	. . . . .	.
Γάσ. Δελένδας	. . . . .	Νικόλαος Σωτηρόπουλος	. .
Σπ. Μαρκεζίνης	. . . . N	Παναγ. Καλαμαριώτης	. . N
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	N	Παναγιώτης Παπατσώνης	.
Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . . N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	. . N
Λεωνίδας Πετιμεζᾶς	. . . N	Ἰωάννης Προβελέγιος	. . .
Παναγιώτης Μεγακλῆς	. .	Ἰω. Ταταράκης	. . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. . N	Μιχαὴλ Δαμπράλης	. . . N
Θεόδωρος Κυριακὸς	. . . .	Δημ. Δημητρακόπουλος	. .
Ἰωάννης Ζάρκος	. . . . .	Σπυρ. Βαρότσης	. . . . N
Κωνστ. Δημητριάδης	. . N	Α. Παπαδημητριάδης	. . .
Γεώργιος Παπανικολάου	. . N	Δημήτριος Κοκοτάκης	. . N
Ἰωάννης Μπαλάφας	. . . .	Δημ. Χαραλαμπίδης	. . . N
Πέτρος Δελιγιάννης	. . . .	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος	. .
Δημήτριος Βούκουρας	. . .	Παν. Μ. Ἰατρὸς	. . . . N
Κωνστ. Πλαπούτας	. . . .	Ἰωάννης Τασσαῖος	. . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος	N	Στέφανος Α. Δούκας	. . . N
Νικόλαος Παλαιὸς	. . . . N	Ἰωάννης Κατσάκος	. . . N
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	. . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	. .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	. . . .	Βενετσάνος Κυβέλος	. . . .
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	N	Δημήτριος Κατσάκος	. . . N
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	N	Χ. Χριστόπουλος	. . . .
. . . . .	.	Π. Κανελλόπουλος	. . . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	. . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος	. . .
Νικόλαος Ματθαίου	. . .	Μιχαὴλ Ποτλῆς	. . . . N
Νικόλαος Πετράκος	. . . .	Παπακώνστας Τσαμάλας	. N
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	. .	Νάκος Πανουριὰς	. . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης	. N	Μιλτιάδης Πρίμας	. . . . N
Ἰωάννης Βλαχόπουλος	. . N	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης	.
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος	. N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος	. . . N

Ἀντώνιος Ῥιζάκης . . . . N	Γεώργιος Σπέντσας . . . N
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου .	Γεώργιος Κουβέλης . . . N
Νικόλαος Γκίνης . . . . N	Νικόλαος Π. Πίνης . . . . N
Νικόλαος Τσικλητήρας . . .	Κωνσταντῖνος Δουζίνας . .
Γεώργιος Μπάστιας	Λάζαρος Γιουρδὴς . . . . N
Ἰωάννης Δουλιβὴς . . . N	Θεόδωρος Γκίκας . . . . .
Ἰωάννης Μανιώτης . . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . N
Ἀσωνιδᾶς Πρασσακάκης . . N	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . .
Γεώργιος Ναύτης	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . . N
Ἰωάννης Μαρτζικὸς . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Λαρέντσος Καμπάνης . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος	Λύγερινὸς Λύβερος . . . N
Παναγιώτης Ψάθας . . . N	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . N	Α. Μάντσαρης . . . . .
Γρηγόριος Μανούσος	Ἰωάννης Κοτζιᾶς. . . . .
Δημ. Πολυχρονόπουλος . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . N

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐξέθεκέ τις, ὅτι καὶ ἄλλοτε εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὠφείλε νὰ προμηθεύσῃ καὶ ἑφέτος τὸν ἀναγκαῖον κουκουλόσπορον εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀναγνωρίζων τὴν ἐντεῦθεν ὠφέλειαν, δὲν ἠνέῴθη τοῦτο. Καὶ ἤδη δὲ ἐπαναλέγει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ προμηθεύσῃ μὲ τοιοῦτον σπόρον τὰς κουκουλοτρόφους ἐπαρχίας, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ δημόσιον μεγάλων ἀπολαύει ὠφελειῶν ἐκ τῶν φόρων καὶ οἱ κουκουλοτρόφοι πλουτοῦντι, ὡς κατεδείχθη τοῦτο τῷ 1859, ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε νὰ προμηθεύσῃ τὰς ἐπαρχίας, ἐνῷ εἰς τὰ ἄλλα ἔτη συνέβη τὸ ἐναντίον. Διὸ συνίστην εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ προμηθεύσῃ τὰς ἐπαρχίας μὲ τὸν ἀναγκαῖον καὶ ἐφέτος κουκουλόσπορον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ζητούμενον διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρὸς πληρωμὴν δομβυκοσπόρου ποσὸν εἶναι μικρόν τι μέρος τοῦ ὀφειλομένου, τὸ δὲ ἐλλεῖπον ὑπερβαίνει κατὰ τὸ δεκαπλοῦν. Ἀπόδειξις καὶ τοῦτο ὅτι ὅταν τὸ δημόσιον ἀναλαμβάνῃ ἀλλοτρίας ἐπιχειρήσεις, τοιαῦτα πρέπει νὰ προσδοκᾷ ἀποτελέσματα. Λέγων δὲ τοῦτο, δὲν ἐννοεῖ νὰ μὴ διευκολύνωμεν τὰς κουκουλοτρόφους ἐπαρχίας, ἀλλὰ νὰ εὕρωμεν καταλλήλόν τινα τρόπον, καθ' ὃν νὰ γίνηται ἡ τῶν ἐπαρχιῶν προμήθεια ἄνευ ζημίας τοῦ δημοσίου.

Ἐπαναλαμβάνοντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἡ Κυβέρνησις τὸν κουκουλόσπορον, ἀλλὰ νὰ τὸν χαρίζῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας, διότι μεγάλως θέλει ὠφεληθοῦν ἐντεῦθεν καὶ τοῦτο μάλιστα εἶναι τὸ συμφέρον τῆς ὡς ὠφελουμένης πολλαπλασίως ἐκ τῆς ῥοπολογίας· προσέθηκεν ἕτερος ὅτι καλῶς καθίσταται ἀπαραίτητον νὰ προνοήσῃ ἡ Κυβέρνησις περὶ τοῦ κουκουλοσπόρου, καθ' ὅσον καὶ ποσότητος καλλιτέρας καὶ μὲ ἄλλας εὐκολίας δύναται νὰ τὸν προμηθευθῇ, ὠφελιμωτάτας δὲ τὰς ἐπαρχίας. Οὕτω π. χ. ἡ ἐπαρχία Λακεδαίμονος ἠγόρασεν ἀφ' ἑαυτῆς 600 ὀκάδας σπόρου, δι' ὧν ἐξώδευσε 300 χιλιάδας δραχμὰς, καὶ ὅμως δὲν εἰσέπραξεν οὔτε 240,000. Τὸ δημόσιον ἔσπευσε πάντοτε εἰς συνδρομὴν τῶν περιπιπτόντων εἰς δυστυχίας τόπων, ἂς μὴν ἀδιαφορήσῃ καὶ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λακεδαίμονος, δι' ἣν καὶ ἄλλοτε ἀναγκάσθη νὰ παραπονηθῇ σπουδαίως. Δὲν ζητοῦμεν λοιπὸν εἰμὴ νὰ προκαταβάλῃ μόνον τὴν δαπάνην τὸ δημόσιον, ἵνα προμηθευθῇ καλὸν σπόρον καὶ διανείμῃ αὐτὸν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐγκαίρως, διότι ἄλλως ἢ δὲν θέλομεν κάμει τίποτε, ἢ θέλομεν προμηθευθῇ κακὸν σπόρον τὸ ὁποῖον εἶναι χειρότερον.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέτρεψεν, ὅτι ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις αἱ θέλουσαι νὰ εὐπορήσῃ τότε ἰδιωτικῶν καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον, καθ' ὅσον ἀληθὴς πλοῦτος τοῦ δημοσίου εἶναι ἡ ἰδιωτικὴ εὐπορία, προκαταβάλλουν πρὸς ἐνίσχυσιν τοιούτων ἐπιχειρήσεων καὶ μὲ τὸν κίνδυνον ἔτι τοῦ νὰ ταῖς καθυστερηθῶσι ποσότητες. Λοιπὸν δ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν θέλει χάσει λεπτὸν τὸ δημόσιον, θὰ ἦναι προφανὴς ἔλλειψις τὸ νὰ μὴ προμηθεύσῃ τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὰς ἐπαρχίας κουκουλόσπορον. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀληθὲς ὅτι τῷ μὲν 1859, ὅτε ἐγένετο τοιαύτη προμήθεια, παρήχθησαν τόσαι ὠφέλειαι, τὸ δὲ ἐπιλῦθν ἔτος, καθ' ὃ δὲν ἐρωδιάσθησαν αἱ ἐπαρχίαι, εἴχομεν μεγάλας ζημίας, εἶναι δεδικαίωσε τῆς πρωτίστης ἀνάγκης νὰ προκαταβάλῃ τὸ ὑπουργεῖον τὴν διὰ προμήθειαν κουκουλοσπόρου ποσότητα, καθ' ὅσον ἔχει συμφέρον νὰ ἐνισχύῃ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ῥέοντα τῶν ἰδιωτικῶν πλούτου, συνεπιῤῥέουσι καὶ τὴν τοῦ δημοσίου εὐπορίαν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Δημητρακάκην καὶ Ν. Γουλανδρῆν, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 78, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δεκατεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων τριάκοντα καὶ λεπτὰ ἑννενήκοντα ἑπτὰ, ἀριθ. 14,530 97 0/0 ὑπὸ τὸν τίτλον «*Προκαταβολαὶ*» διὰ νὰ χρησιμεύσουν,

α'). Εἰς πληρωμὴν τῶν καθυστερούντων ἐξόδων ἐκ τοῦ κατὰ τὸ 1859 προμηθευθέντος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς βομβυκοσπόρου δραχμάς 2,977:67

β'). Εἰς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν πεζῶν καὶ ἐφίππων ταχυδρόμων μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1861, προκαταβαλλόμεναι εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου τῆς ὑπηρεσίας ταύτης Ἀθανασίου Καρδαρᾶ 11.554:30

14,530:97

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπελήφθη δὲ ἡ Βουλὴ καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 20,400 νομοσχεδίου εἰς βάρος τοῦ διὰ τὸ 1862 προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Ἀθ. Μοναστηριώτην, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 73 κατὰ 1.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ δι' ἀναστάσεως τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφθη ὁμοία ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 71 κατὰ 1, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων τετρακοσίων ἀριθ. 20,400, καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 2. «Διπλωματικὴ ὑπηρεσία» καὶ ὑπὸ τὰ ἑξῆς ἄρθρα.

1. Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν	δραχ.	18,000
2. Γραφικὰ ἔξοδα	»	2,400
Ἐν ὅλῳ	»	20,400

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προσελθὼν ἔπειτα ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 10,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1861 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Δεκεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.»

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δέκα χιλιάδων ἀριθ. 10.000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον ΙΔ'. «Βοήθεια τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τῆς παραλίας τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ θεωρήσασα αὐτὸ κατεπείγον, προέβη εἰς τὴν ἄμεσον αὐτοῦ συζήτησιν.

Προτεθείσης δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινος, διεσάφησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὰ ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἀποτελέσματα ὑπέστησαν ἡ Κόρινθος, αἱ Πάτραι καὶ τὸ Αἴγιον, τὸ ὁποῖον ἔπαθε τὰς μεγαλειτέρας ζημίας. Καὶ εἰς μὲν τὰς Πάτρας κατέπεσε πρός τοῖς ἄλλοις ἡ τῆς φυλακῆς ὀροφὴ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μεταχειρίσωσιν ἀλλαχοῦ τοὺς φυλακισμένους, ἐν Κορίνθῳ ἔπαθεν ἡ παλαιὰ πόλις, ἐν δὲ τῷ Αἰγίῳ αἱ ζημίαι εἶναι μὲν πολὺ μεγαλειτέραι, εὐτυχῶς ὅμως δὲν ἐπῆλθεν ἀπώλεια εἰμὴ ἑνὸς μόνου προσώπου.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Γ. Καΐρην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον, ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου, παρετήρησέ τις ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ φράσις *κατοίκων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου* διότι πιθανὸν νὰ συνέβαινε καὶ ἀλλαχοῦ τοιαῦτης φύσεως δυστυχήματα, τὰ ὁποῖα ἀγνοοῦμεν εἰσέτι, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς ἀναλόγου τῆς Κυβερνήσεως συνδρομῆς. Σὺν τούτοις δὲ συγχρόνως νὰ καταβληθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ, ὥστε ἐκ τῆς ψηφιζομένης βοηθείας νὰ λάβωσιν οἱ πράγματι καὶ ἀποδεδειγμένως παθόντες, καὶ οὗτοι δὲ πάλιν ἀναλόγως ἕκαστος τῆς ζημίας του.

Προστεθέντος δὲ καὶ ἄλλου ὅτι ἂν ἡ πίστωσις θέλει δοθῇ ὡς βοήθεια, πρέπει νὰ διανεμηθῇ εἰς τοὺς χρῄζοντας ἀπολύτου βοηθείας, καθ' ὅσον εἰς ἄλλας ὁμοίας περιστάσεις διέθεσαν τοιαῦτα ποσὰ οἱ ὑπάλληλοι κατὰ τὰς συμπαθείας αὐτῶν· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐπειδὴ ἀγνοοῦνται ἐν ἀκριβείᾳ τὰ ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντα μέρη, τὸ ὑπουργεῖον μετεχειρίσθη τὴν γενικὴν ῥῆσιν *κατοίκων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου*, ἵνα μὴ ἀποκλεισθῇ τῆς κυβερνητικῆς συνδρομῆς μέρος τι τῆς περιφερείας ἐκείνης. Ἔστω δὲ βέβαιος ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἂν δυστυχῶς μάθῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι καὶ ἄλλα μέρη ὑπέστησαν τὰ ἐκ τοῦ σεισμοῦ κακὰ, θέλει σπεύσει νὰ ῥέψῃ τὴν δέουσαν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν συνδρομήν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἀνάλογον καὶ δικαίαν ἀπονομὴν τῶν βοηθημάτων, μὴ ἀμφιβάλλῃ τὸ Σῶμα ὅτι θέλει προνοήσει τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα γίνῃ δικαίως καὶ ὑπὲρ μόνων τῶν πραγματικῶς παθόντων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὁμοίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Ν. Τσικλητήραν, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74, ἔχον ὡς ἑπεται.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφίσαντες ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ὑπερασπίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δέκα χιλιάδων ἀριθ. 10,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον ΙΔ'. «Βοήθεια τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τῆς παραλίας τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς

ερημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου, ἡ Βουλὴ συνήνεσε νὰ δοθῇ ἀπόσπασμα τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν, ἵνα ὑποβάλῃ ἐγκαίρως τὸ νομοσχέδιον καὶ εἰς τὸ ἕτερον Σῶμα.

Λαβών τις τελευταῖον τὸν λόγον, ἀνέγνω συναινέσει τῆς Βουλῆς ἀναφορὰν διδασκάλου τινὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τοῦ ἐκεῖσε προξένου κ. Δ. Ῥίζου, προσθεὶς ὅτι ἐκτὸς τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἀνέγνω καὶ διαφόρους ἄλλας κατὰ τοῦ ἰδίου προξένου διατριβάς, καὶ ἰδ ὡς τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 352 φύλλῳ τοῦ Φιλοπάτριδος Ἕλληνος. Ἐκ τούτων, φαίνεται, ἀναγκασθὲν τὸ ὑπουργεῖον ἀπέστειλεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὸν κ. Σακκόπουλον, πάρεδρον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ὑπέβαλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὁ κ. Σακκόπουλος πρὸ δύο περίπου μηνῶν, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲν ἔπραξε μέχρι τοῦδε. Ἐν τούτοις ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ προξένου πολλοὶ ὑπήκοοι Ἕλληνες ἠναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσι προστασίαν ἄλλων Δυνάμεων διὰ νὰ ὑπερασπισθῶσιν ἀπέναντι τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ προξένου, μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ τις Κοβάκος, τοῦ ὁποίου τὴν κληρονομίαν φαίνεται ὅτι κατεχράσθη ὁ κ. Πρόξενος. Ταῦτα δὲ πάντα πραττόμενα ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ ἐμπορικωτάτῃ πόλει τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐν ᾗ κατοικοῦσι τοσοῦτοι εὐκατάστατοι Ἕλληνες ἔμποροι, ἐλάπτουσι καὶ ἠθικῶς τὸ ἔθνος ἡμῶν. Περαιτέρω μετὰ λύπης ὅτι ἐν τινι κατὰ τοῦ προξένου διατυπῇ φαίνεται ὑπογεγραμμένος καὶ τις Ἀμπετ καλούμενος, Ἄραψ ὀθωμανός, τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ἀποθανὼν πρὸ μικροῦ ἄφηκε κληροδότημα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἑκατὸν χιλιάδας τάλληρα, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, τοῦ ὁποίου τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα πάντες γνωρίζομεν, τιμηθεὶς ἐσχάτως καὶ διὰ τοῦ μεγαλοσταύρου, ἔγραψεν ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ προξένου ἡμῶν κ. Ῥίζου κατέστη πέτρα σκανδάλου καὶ ὅτι ἡ περαιτέρω ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διαμονή του θέλει ἐλάφει ἐπαισθητῶς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν συμφέροντα, καὶ ἀπορεῖ ἀληθῶς πῶς μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ διατηροῦσα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοιοῦτον ὑπάλληλον. Ἦτο πρέπον, ἦτο νόμιμον νὰ διατάξῃ ὁ κ. Πρόξενος κατ' οἶκον ἔρευναν, καὶ ἐν ὥρᾳ μάλιστα νυκτός, πρὸς ἀνεύρεσιν, ὡς ἠκούσατε ἐν τῇ ἀναγνωσθείσῃ ἀναφορᾷ, τοῦ πρωτοτύπου μιᾶς διατριβῆς καταχωρισθείσης

εἰς τὸν φιλοπάτριδα Ἕλληνα, τὴν ὁποίαν ὑπέθετεν ὁ κ. Πρόξενος ὅτι ἔγραψεν ὁ ἀναφερόμενος. Ἰδεῖτε πόσα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐρρέθησαν κατὰ διαφόρων προξένων, πόσα ἐγράφησαν καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίσι καὶ δι' ἀναφορῶν, καὶ τοῦτο ἔπεισε καὶ αὐτὸν ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἀναφορᾶς, ἣν ἀνέγνω, διότι θεωρεῖ σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ὅπερ μεγάλην ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑπολήψεως. Βλέπετε ὁποία τις ὑπάρχει σήμερον ἡ θέσις ἡμῶν ἐν Εὐρώπῃ. Οὐδεμίαν ἔχομεν Δύναμιν σύμμαχον, οὐδεὶς τῶν σπουδαίων τῆς Εὐρώπης ἀνδρῶν, ἐκτὸς τοῦ....., ὑπερασπίζεται τὰ ἐθνικά μας συμφέροντα, ἡ δὲ Ἑλλὰς ἀναφέρεται μετὰ γέλωτος ἢ μετὰ λύπης. Εἰς τὴν δυσαρεστον δὲ ταύτην θέσιν μας δὲν συνηρέχει, νομίζετε, καὶ ἡ ποιότης τῶν εἰς τὰ ξένα κράτη ἀντιπροσωπευόντων τὰ ἀτυχῆ τοῦτο ἔθνος; Προτείνει διὰ ταῦτα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ ὁρίσῃ ἡμέραν, καθ' ἣν ἐμφανιζόμενος ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς μᾶς δώσῃ τὰς χρειωδεις πληροφορίας ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ προξένου Ἀλεξανδρείας γραφομένων, πραττόμενων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργηθείσης ἐπ' αὐτῶν ἀνακρίσεως.

Πρακειμένου δὲ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας, παρετηρήθη ὅτι δὲν ὑπελείπετο πλήρης ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεώς τινων, ἐφ' ᾧ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος

Σ. Χ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς

Λ. Κατριβάνος,

Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

τῆς 18 Δεκεμβρίου 1851.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρετήρησεν ὁ ἀναγνώστης προχθὲς τὴν κατὰ τοῦ Προξένου Ἀλεξανδρείας ἀναφοράν, ὅτι μὴ ὁρισθείσης τῆς πρὸς συζήτησιν τῆς ἐπιζητήσεως του ἡμέρας κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν διακοπείσης, διότι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης, παρακαλεῖ

νὰ ὁρισθῇ αὕτη σήμερον, ἡ δὲ Βουλὴ προσδιώρισε τὴν προσεχῆ πέμπτην.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ συστάσεως τηλεγραφείων κτλ. νομοσχέδιον ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροπολογήθη, καὶ παρεκάλεσε τὴν Βουλὴν νὰ προβῇ, εἰ δυνατόν, ἀμέσως εἰς τὴν παραδοχήν του, εἰπὼν ὅτι αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι, λεκτικαὶ οὖσαι, οὐδόλως μεταβάλλουσι τὴν ἀρχικὴν τοῦ νομοσχεδίου ἔννοιαν. Συναινέσασα δὲ ἡ Βουλή, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὰς ἐπενεχθείσας μεταβολάς. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροπολογήθη οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σύστασις καὶ χρῆσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου.

Ἄρθρον 1.

Μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἀδείᾳ αὐτῆς δύναται νὰ συστηθῇ ἢ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος πρὸς διαβίβασιν ἀνταποκρίσεων.

Ἄρθρον 2.

Πάντες εἰσὶν ὑπόχρεοι ν' ἀνέχωνται ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας των ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς σύστασιν, χρῆσιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου. Ἐὰν ὅμως ἐντεῦθεν προσγένηται βλάβη εἰς τὸ κτῆμα, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποζημιοῦται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 §. 1, 2, 3, 4 καὶ 6 τοῦ ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1858 ΥΝΖ'. νόμου περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων, δικαζομένης ὅμως τῆς προσφυγῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 3.

Ὅστις ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως συστήσῃ ἠλεκτρικὸν τηλέγραφον, ἢ ἄνευ ἀδείας αὐτῆς διαβιβάζει διὰ τηλεγραφικῶν μηχανῶν, ἢ δι' ἄλλων ὁμοίων μέσων, σημεῖα ἀνταποκρίσεως ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς ἕως ἑνὸς ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 1000—10,000 δραχμῶν.

Ἐν περιπτώσει καταδίκης ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν ἁπάντων τῶν πρὸς διαβίβασιν χρησιμευόντων ὀργάνων

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν πραττομένων ἀξιοποίνων πράξεων.

Ἄρθρον 4.

Ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐκτελέσει πρᾶξίν τινα δυναμένην νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, καὶ ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βλάψει ἢ χειροτερεύσει τὰ σύρματα ἢ ὁποιαδήποτε μέρη τῶν γραμμῶν ἢ τῶν συσκευῶν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ἐναερίου ἢ ὑποβρυχίου τηλεγράφου, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 15 ἕως 300 δραχμῶν ἢ μὲ κράτησιν πέντε ἡμερῶν ἕως δύω μηνῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἐκ προθέσεως ἔνοχος τῶν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένων πράξεων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι δύω ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—1000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 6.

Ὅστις διὰ ῥήξεως τοῦ ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικοῦ σύρματος, διὰ βλάβης τῶν συσκευῶν, ἢ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου διακόψει τὴν διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου ἀνταπόκρισιν, ἐὰν ἐνήργησεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ διάταξιν τῆς ἀρχῆς ἢ κοινοποίησιν ὡς ἀρχὴν ἀποφασισθεῖσαν τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ ἐὰν ἐπέφερε ζημίαν ἀνωτέραν τῶν 1000 δραχμῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον δύω ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 ἕως 1500 δραχμῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὅστις ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ διαταράξεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἢ τάξεως καταστρέψει ἢ καταστήσῃ ἄχρηστον ἓν ἢ πλείονα σύρματα ὑποβρυχίου ἢ ἐναερίου ἠλεκτρικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς·

Θραύσει ἢ καταστρέψει ἕνα ἢ πλείονας τηλεγράφους·

Καταλάβει διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῶν ἕνα ἢ πλείονας τηλεγραφικοὺς σταθμούς, ἢ δι' ὁποιωνδήποτε ἄλλων μέσων διακόψει τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, μεταχειριζόμενος βίαν ἢ ἀπειλάς·

Διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἀντισταθῇ εἰς τὴν σύστασιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν ἢ ἀποκατάστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς, τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 2500 ἕως 5000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἐὰν ὁ ἔνοχος μιᾶς τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4—7 προβλεπομέ-

νων πράξεων εἶναι τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἡ ὑπηρέτης, ἡ ἰδιότης του αὐτὴ θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία· παύεται δ' ἐνταυτῷ τῆς θέσεώς του καὶ στερεῖται ὅλων τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσα προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν τιμωρεῖται ὡς προσβολὴ ἢ ἀντίστασις κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἀξιοποίνων πράξεων.

Ἄρθρον 10.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προνοούμεναι ἀξιόποιναι πράξεις δύνανται νὰ βεβαιωθῶσι δι' ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ἢ τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ὁποίων αἱ ἐκθέσεις ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀναγνωσθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Βονίτσης συμβάντων, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι θέλει περιορισθῇ ν' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου μόνον καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου του, διότι οἱ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργοὶ θέλουν ἀπαντήσει δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικὸν καὶ στρατιωτικὸν τοῦ ζητήματος μέρος. Παρατηρεῖ λοιπὸν ὅτι τὴν 5 ἢ 6 μεταβὰς ὁ βουλευτὴς Βονίτσης ἐπιστολήν τινα, ἐν ᾗ ἐξετίθεντο δυσάρεστά τινα ἀληθῶς γεγονότα κατά τινος Φερενδίνου. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης οὐδεμίαν ἄλλην εἶχεν ἐπίσημον εἴδησιν περὶ τοῦ περιστατικοῦ αὐτοῦ ἐκτὸς μιᾶς ἀναφορᾶς τοῦ ἐν Χαλκιδικῇ ἀποσπασματάρχου πρὸς τὸ ἀρχηγεῖον τῆς χωροφυλακῆς γραφούσης ὅτι ἀπόσπασμα χωροφυλακῆς ἐστάλη πρὸς καταδίωξιν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτου Φερενδίνου, ὃν ὅμως δὲν εὗρεν ἐν τῇ κατοικίᾳ του. Ἐλθὼν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ ἀδελφὸς τοῦ καταδιωκομένου καὶ ἰδὼν ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ εἶχον ἁρπάσει 40 ὄρνιθας, θυμωθεὶς ἔβαλε πῦρ εἰς τὴν καλύβην του, διαβληθὲν δὲ

τὸ πῦρ κατέκαυσε καὶ τρεῖς ἄλλας καλύβας. Ἐξέδοσε λοιπὸν ἀμέσως διαταγὴν πρὸς τὸν νομάρχην, ἣν καὶ ἀνέγνω, διατάσσων αὐτὸν νὰ τῷ δώσῃ ὅσον τάχιστα ἀκριβῆ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου πληροφορίας. Διὰ δὲ τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ταχυδρομείου ἔλαβε καὶ ἀναφορὰν τοῦ ἐπάρχου Βονίτσης μετὰ ἐκθέσεως τοῦ ἀστυνόμου, ἐν αἷς ἐξιστοροῦντο τὰ γεγονότα. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ διδόμεναι πληροφορίαι δὲν τῷ ἐφάνησαν σαφεῖς καὶ ποὺ δὲ ἀντιφατικαί, ἔγραψε καὶ πάλιν πρὸς τὸν νομάρχην, διατάσσων ἐντόνως αὐτὸν νὰ συνεννοηθῇ ἀμέσως μετὰ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ἐνεργήσωσιν αὐστηροτάτην ἔρευναν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας καὶ τῶν ἐνόχων. Βλέπει λοιπὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τίποτε δὲν παρέλειψε πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν τῶν ἐνόχων, καὶ δύναται νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν Βουλὴν, ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ δικαιοσύνη ἐνεργεῖ τὸ καθῆκόν της.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προέδρου ὅτι θεωρεῖ ἀρκούσας τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δοθείσας πληροφορίας· παρετήρησέ τις ὅτι ἐξ ὅσων ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργὸς φαίνεται, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔχει εἰσέτι ἀκριβεῖς περὶ τοῦ γεγονότος πληροφορίας καὶ διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ προβῇ σήμερον εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπερωτήσεως ἐξετάθη καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐν γένει τῶν ὀφειλετῶν καταδιώξεως, νομίζει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα καὶ ποῖα ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαταγῶν του, ἃς ἐξέδοτο κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς καταδιώξεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι οὐ μόνον τὸν Αὔγουστον, ἀλλ' οὐδέποτε τὸ ὑπουργεῖον ἔλλειψε νὰ ἐκδίδῃ διαταγὰς ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς καταδιώξεως συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Βουλῆς, ἰδίως δὲ μάλιστα ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τῶν συναδευόντων τὸν εἰσπράκτορα διαπραττομένας καταχρήσεις, ἐξέδωκε τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ἐκτεταμένην καὶ αὐστηρὰν ἐγκύκλιον, ἣν καὶ ἀνέγνω. Ἐκ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης βλέπετε ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐνήργησεν οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐγκύκλιον ταύτην ὡς δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ διὰ τὴν εἰλικρινῆ θέλησιν τοῦ νὰ εἰσπράττωνται μὲν οἱ δημόσιοι φόροι ἐγκαίρως, ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς τοῦ λαοῦ καταθλίψεως καὶ διὰ τρόπου νομίμου καὶ πρὸς τὸν νόμον συμφώνου. Δὲν ἠξεύρει ἂν τις ἐξ ὑμῶν ἐν συνειδήσει σκεπτόμενος καὶ παραβάλλων τὴν σημερινὴν ἐνέργειαν μ' ἐκείνην ἐποχῶν ἄλλων, δύναται νὰ εἴπῃ ἐν εἰλικρινείᾳ ὅτι σήμερον

ἐνεργοῦνται καταθλίψεις καὶ παρανομίαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐπικαλεῖται τὴν εὐσυνείδητον μαρτυρίαν ὅλων ὑμῶν. Ἀλλὰ λέγων τοῦτο δὲν ἐννοεῖ ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν εὐθύνην τῆς ἐνεργείας εὐθύνην, οὔτε νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν δίδονται καὶ ἀφορμαὶ παραπόνων πολλάκις δικαίων, διότι ἐπαναλαμβάνει νὰ εἰπῇ, ὅτι τὰ πάντα ἐνεργοῦνται ἀνθρωπίνως, οὔτε δύναται αὐτὸς, ἐνταῦθα καθήμενος, νὰ προλαμβάνῃ καί τινας πραττομένας παρεκτροπὰς, ἀλλ' ὅ,τι δύναται μετὰ θάρρους καὶ πεποιθήσεως νὰ εἰπῇ εἶναι, ὅτι τὰ καλὰ σήμερον ὑπερέχουσι τῶν κακῶν, ἡ δ' ἐν γένει τῶν πραγμάτων κατάστασις δὲν εἶναι ὁποία θέλουν νὰ τὴν παραστήσουν. Ἐπέρρεεν ἄλλος, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως δι' ὃ προσεκλήθησαν οἱ κ. ὑπουργοί, εἶναι ἀληθῶς σπουδαιότατον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν γεωργικὴν τάξιν, τὴν παρ' ἡμῖν ἐπικρατεστέραν πάσης ἄλλης καὶ κυρίως παραγωγὸν τῶν δημοσίων πόρων. Εἶναι δὲ ἤδη ὁμολογούμενον, καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν ἠρνήθη, ὅτι ἡ τῶν καθυστερούντων καταδίωξις ἐνεργεῖται πολλάκις διὰ καταθλιπτικῶν καὶ βιαίων μέσων, ὡς βεβαιοῦται τοῦτο καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταδιώξεως ἀνήκει βέβαια εἰς τὸ παρελθόν, ἐξ οὗ ἀπορρέει, ἀλλὰ δυστυχῶς ὑφίσταται ἔτι, καὶ ἵνα ἀποδειχθῇ δι' ἀνέτου συζητήσεως ὅτι ἐξακολουθοῦσι καὶ σήμερον τοιαῦται ἐπαχθεῖς καταδιώξεις, καλὸν εἶναι νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ συζήτησις, διὰ νὰ φέρωμεν τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου πληροφορίας καὶ κρίσεις μας, αἵτινες θέλουν συντείνει πρὸς φωτισμὸν τοῦ νῦν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον, μὲ εὐχαρίστησιν παρατηρεῖ, ὅτι ἔχει ὅλην τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν εὐγενῆ τάσιν τοῦ νὰ περιορίσῃ τὸ κακόν. Διὰ ταῦτα προτείνει τὴν ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι βιάζεται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζήτησιν ὡς προκαλούμενος ἐπὶ ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἐπεθύμει νὰ σιωπήσῃ καὶ τὰ ὁποῖα μὲ λύπην του ἀναγκάζεται νὰ προσθέσῃ διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ Σῶμα νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας διδουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρχαί τινες. Ἐνταῦθα ὁ ἀγορεύων ἐξέθηκεν ἀνηθίκους τινὰς πράξεις τοῦ ταμίου Βονίτσης, τὰς ὁποίας οἱ ἐκεῖ φίλοι τῶν ἠθέλησαν νὰ καλύψωσιν.

Ὑπολαβόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι καὶ ἤδη τὰ αὐτὰ ἐπαναλέγει ἂν ἀποδεχθῇ τῷ ὄντι ὅτι ἀνεκλήθη ἡ μήνυσις καθ' ὃν τρόπον ἐκθέτει ὁ βουλευτὴς ἐξηκολούθησεν οὗτος, ὅτι ἐνῷ ἐγίνοντο ταῦτα, τὰ ὁποῖα διαβεβαιοῖ μὲ τὸν ἐπιτηδειότερον τρόπον, ἐπέρχεται κατόπιν τὸ πάθημα τοῦ δυ-

στυχοῦς Φερενδίνου, διὰ τὸ ὁποῖον, ὡς ἀνέφερεν ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ἔπαρχος μετὰ τοῦ ἐγκύρου ταμίου διϊσχυρίζεται ὅτι ὁ ἴδιος Φερενδίνος θέσας τὸ πῦρ. κατέκαυσεν οἰκειοθελῶς 15,000 δραχμῶν περιουσίαν καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς συγγενεῖς του, ὡς ἂν ἦσαν πιστευτοὶ τοιοῦτοι μῦθοι, τοὺς ὁποίους πρὸς ἐπίμετρον, ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ καὶ μία ἔκθεσις τοῦ ἀστυνόμου. Ἀλλ' ὁ ἀστυνόμος δὲν εἶχε πρὸς τοῦτο ἀρμοδιότητα, δὲν ἔλαβε γνῶσιν τοῦ πράγματος ἐκ δικαστικῶν ἀνακρίσεων· πῶς λοιπὸν ἀποφαίνεται περὶ τούτου; Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον· ὁ κ. ἀστυνόμος εἶχε συμφέρον νὰ συγκαλύψῃ ὑπόθεσιν εἰς ἣν περιεπλέκετο καὶ αὐτός. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ καθυστερούντων εὐεργετικοῦ νόμου, ἐνθυμοῦνται πάντες ὅτι εἶχε ζητήσει νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ ἐκ τοῦ 1859 καθυστεροῦντες, ἐπειδὴ δὲ ἡ πρότασίς του δὲν ἐγένετο δεκτὴ, εἰζήτησε παρὰ τοῦ ὑπουργείου νὰ δοθῶσι τοὐλάχιστον καὶ εἰς τοὺς Φερενδιναίους εὐκολίαι τινές, ὁ δὲ ταμίας Βονίτσης ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου, ἀπάντησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἡ κατάστασις τῶν Φερενδιναίων εἶναι τωόντι οἰκτρὰ καὶ ἡ τοῦ χρέους των ἀπότισις πρέπει νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς δόσεις. Μόλις ἔγραψε ταῦτα καὶ δι' ἄλλης ἀντιθέτου ἐκθέσεως, ἀναφέρει αὖθις εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ὁ Φερενδίνος ἔλαβε 400 καπνὰ γεννημάτων καὶ ἀπέδρα εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Λῦ ἑτέρου δὲ ὁ ἔπαρχος, ἐνῷ ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν τοῦ Φερενδίνου εἶχε πρὸ ἑξαμηνῶν διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου περὶ ἀναστολῆς, ἐξαίφνης ἐκδίδει ἔνταλμα συλλήψεως κατ' αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ ἐτεκμαίρει ὅτι ἢ δὲν εἰδοποιεῖται οὐδόλως τὸ ὑπουργεῖον, ἢ θέλει περιπλέον νὰ καταστρέψῃ ὁπωσδήποτε τοὺς Φερενδιναίους, διότι ἢ ἔπρεπε νὰ ὑποβάλῃ τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς, ἢ ἀφοῦ δὲν ἔπραξε τοῦτο, νὰ μὴ παραβιάσῃ τὰ διαταττόμενα. Τοιοῦτοι λοιπὸν εἶναι οἱ ὑπάλληλοι, τοὺς ὁποίους μαρτύρονται οἱ κκ. ὑπουργοί, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἀπόκειται νὰ ἐκτιμήσῃ ἂν πρέπῃ νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὰς μαρτυρίας αὐτῶν.

Ἐπὶ τούτοις τῶν μὲν ζητούντων νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, τῶν δὲ ὑποστηριζόντων τὸ ἐναντίον, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ὅτι θεωρεῖ ἐξηντλημένον τὸ ζήτημα, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀρχεται εἰς τὰς ἔδρας ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν ἐξηγήσεις.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων

ἑτοιμασθεισῶν ἐκθέσεων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΒ'.

Τῆς 19 Δεκεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεβλήθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν ἐπὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ γραμματέως εὐχαριστήριον ἔγγραφον τοῦ προέδρου τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς διὰ τὴν εἰς αὐτὴν ἀποστολὴν τῶν ἡμετέρων πρακτικῶν καὶ τῶν ἀρχείων τοῦ ἀγῶνος.

Προσελθόντες οἱ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν εἰσηγηταὶ τὰς πλειονοψηφίας καὶ μειονοψηφίας ἀνέγνωσαν ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

α Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή, διεξελθοῦσα ἐπιστρεμένως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, καὶ ἐπανελημμένως συνδιασκεφθεῖσα ἐπί τε τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπαρτιζουσῶν αὐτὸ διατάξεων διῃρέθη εἰς δύο γνώμας, καὶ ἡ μὲν πλειονοψηφία γνωμοδοτεῖ τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου μέ τινας τροποποιήσεις, ὑποστηριζομένας διὰ τῶν ἑξῆς σκέψεων καὶ παρατηρήσεων.

1 Κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, κύριος σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου ἐστὶν ἡ εἰς κοινότητας συγκέντρωσις τῶν κεχωρισμένων, καὶ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ συνηνωμένων μετ' ἀλλήλων πολλῶν γεωργικῶν καὶ ποιμενικῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ τῶν παρακειμένων μερῶν οὐδ' ἀποτελουσῶν μέρος τῶν ὑπαρχουσῶν κοινοτήτων· τοῦτο δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς ἀπομονώσεως καὶ τοῦ ἐρημικοῦ βίου τῶν οἰκογενειῶν τούτων πηγαζόντων πολλῶν κακῶν, ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἐκθέσει λεπτομερῶς ἀναφερομένων. Τὸ νομοσχέδιον προτίθεται προσέτι τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὁρθετικῆς γραμμῆς,

ἥτις δυστυχῶς δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ φυσικῶν ὁρίων· διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐν ὡρισμένῃ ἀποστάσει ἐνοίκησιν καὶ ἐτοιμάνως τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 3 ἀπειλεῖ καὶ τὴν διάλυσιν τῶν οἰκιῶν τῶν μὴ συνοικισθησομένων, ἀπαγορεύον ἐνταυτῷ καὶ τὴν ἐλευθέραν νομὴν τῶν ἐντὸς τῆς ἀποστάσεως ταύτης ὑπαρχόντων κτημάτων.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν τὸ νομοσχέδιον οὐδεμίαν προνοεῖ ἀποζημίωσιν, ὀφειλομένην κατὰ νόμον εἰς πάντα στερούμενον τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης, ἥτις κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν ὁρίζεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους. Διὸ ἡ ἐπιτροπή σας μηδόλως ἀντιλέγουσα εἰς τὴν ὑποδεικνυομένην ἀνάγκην τοῦ τῆς διαλύσεως τῶν οἰκιῶν μέτρου, φρονεῖ ὅτι ἡ ἐντεῦθεν προσγινομένη εἰς τοὺς ἰδιοκτήτους ζημία πρέπει ν' ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἐὰν ἡ ἀξία τῆς ζημίας ὑπερβαίνῃ τὰς τριακοσίας δραχμάς· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐντὸς τῆς προσδιορισθησομένης ἐπὶ τῆς ὁρθετικῆς γραμμῆς ἀκτῖνος ἀπαγόρευσιν τῆς ἐλευθέρας διαχειρίσεως τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπειδὴ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη διατυπτομένη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου, εἰς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν θέλει συντελέσει, ἢ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κατοίκων ἐκ κακοποιῶν ἀνθρώπων, φρονοῦμεν ὅτι ἐκπληροῦται ὁ τοιοῦτος σκοπός, ἂν δὲν ζητήσωμεν νὰ ἐροδιάζωμεν τοὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν ἀπερχομένους δι' ἀδείας ὁδοιπορίας τῆς ἀρχῆς, περιοριζόμενοι νὰ ἐπιβάλλωμεν ἁπλῶς τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τούτους, τοῦ νὰ εἰδοποιῶσιν ἁπλῶς τὴν ἀρχήν, ἥτοι τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ὁσάκις προτίθενται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο χάριν τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν των ἢ τῆς τῶν ζώων βοτκῆς· οὕτως ἡ ἀρχὴ διατελοῦσα ἐν γνώσει τῆς διατριβῆς των εἰς μέρος, ἔνθα γείτονες ἢ ἄλλοι κακοποιοὶ δύνανται νὰ τοὺς βλάψωσι, θέλει λαμβάνει ἐκάστοτε τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν φιλησύχων πολιτῶν καὶ πρόληψιν παντὸς δυναμένου νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς διατριβῆς των αὐτόθι κακοῦ. Τροποποιοῦντες κατὰ τὰ προεκτεθέντα τὸν νόμον, ἀπαλλάττομεν τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ὑποχρεώσεως τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν ὀφείλει κατὰ νόμον, ἕνεκα τῆς διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 ἐπιβαλλομένης δουλείας ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ὁρθετικῇ γραμμῇ κτημάτων, περιορίζοντες αὐτὴν εἰς μόνον τὰς διαλυομένας οἰκίας.

Ἂν καὶ ὁ λόγος πρόκηται περὶ συγκεντρώσεως εἰς κοινότητας τῶν σποράδην κατοικουσῶν καὶ ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένων οἰκογενειῶν, εὑρίσκεται ὅμως ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ νομοσχεδίου

διάταξις ἀπαιτοῦσα τὸν συνοικισμὸν καὶ τῶν σποράδην κειμένων χωρίων τῆς τε ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων μερῶν ἐν τοῖς προσδιορισθησομένοις μέρεσι διὰ τὸν συνοικισμὸν ἐκείνων.

Ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς σας παραδεχομένη τὴν περὶ συνοικισμοῦ ἀρχὴν, οὐδόλως ἐγκρίνει τὴν διάλυσιν ὑπαρχουσῶν ἤδη συγκεκροτημένων κοινοτήτων, ἔστω καὶ ἐξ ὀλίγων οἰκογενειῶν, ἀναχωροῦσα ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ σκοποὶ καὶ οἱ ἄλλοι μνημονευθέντες λόγοι τῆς εἰς κοινότητας συγκεντρώσεως τῶν ἐρημικῶς βιούντων, δὲν ὑπαγορεύουν παντάπασι τὴν τοιαύτην διάλυσιν, ἀφοῦ κύριος σκοπὸς τοῦ συνοικισμοῦ εἶναι ὁ σχηματισμὸς κοινοτήτων, ἡ δὲ Ἐπαρχία Βάλτου ἔχει πολλὰς τοιαύτας ἀνέκαθεν ὑπαρχούσας καὶ ἀσκμέρας ἐκουσίως πολλαπλασιαζομένας, ἀναλόγως τῶν εὐκολιῶν, ἃς τινας ἡ ἀρχὴ παρέχει αὐταῖς, ὡς περὶ τούτου ἐβεβαιώθημεν ἐξ ἐπισήμων πληροφοριῶν τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις συνεφώνησε μὲ τὴν ἀνωτέρω ἐξηγηθεῖσαν γνώμην ἡμῶν.

Κατὰ συνέπειαν τῶν προεκτεθεισῶν παρατηρήσεων, ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς σας γνωμοδοτεῖ νὰ τροποποιηθῇ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς ἑξῆς·

α.) Ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 αἱ λέξεις « καὶ οἱ τῶν διαφόρων σποράδην κειμένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων μερῶν κάτοικοι » νὰ ἀντικατασταθῶσιν διὰ τῶν ἑξῆς « καὶ οἱ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων σποράδην κατοικοῦντες μεμονωμένως »

β'.) Ἐν τῷ τέλει τοῦ § 1 τοῦ ἄρθρου 3 νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « προηγουμένης ἀποζημιώσεως ἐὰν ἡ ἀξία τῆς ζημίας ὑπερβαίνῃ τὰς δραχμὰς τριακοσίας. »

γ'.) Ἀντὶ δὲ τῆς ἐν τῷ § 2 τοῦ ἄρθρου 3 φράσεως « ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, » νὰ τεθῇ « χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου τὴν ἁρμοδίαν ἀστυνομικὴν ἀρχήν. »

Τροποποιουμένου κατὰ τὰ ἀνωτέρω τοῦ νομοσχεδίου, συμβιβάζονται, καθ' ἡμᾶς, οἱ σκοποὶ, οὓς προτίθεται νὰ πραγματοποιήσῃ ἡ κυβέρνησις δι' αὐτοῦ πρός τε τὸ συμφέρον τοῦ κράτους καὶ τῶν οὓς ἀφορᾷ πολιτῶν τῶν εἰρημένων μεθορίων ἐπαρχιῶν.

Ἐπὶ τέλους προσθέτομεν ὅτι εἰς τὰς διαλυθησομένας κατὰ τὸ ἄρθρον 3 οἰκίας οὐδόλως ἐννοεῖ ἡ ἐπιτροπή σας, ὅτι συμπεριλαμβάνονται αἱ ἀγροτικαὶ οἰκίαι καὶ καλύβαι, αἱ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ὑπάρχουσαι χάριν εὐκολίας τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν, ἢ καὶ αἱ ἐκτὸς καὶ πλησίον τῶν χωρίων ἐγειρόμεναι περιστασιακῶς

καλύβαι καὶ σκηναὶ ὑπὸ τῶν ποιμένων, χάριν βοσκῆς τῶν ζώων καὶ τυροκομίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Δεκεμβρίου 1861.

Ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς

Ι. Δ. Ἀντωνόπουλος, Δ. Παπαδημητριάδης.

Γ. Κ. Βελῆς,

Ἡ δὲ μειονοψηφία αὐτῆς ἐκτίθησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἐπ' αὐτοῦ σκέψεις της ὡς ἕπεται·

Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον διττῶς ἐξετάσθη παρὰ τῶν μελῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα, καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐξετάσεις εὑρέθη ἐπιλαβὲς καὶ δυνάμεθα εἰπεῖν, ἀντισυνταγματικόν.

Καὶ πρῶτον περὶ τῆς ἀρχῆς·

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὁρμώμενος ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ πρὸς τὴν Τουρκίαν ὁροθετικὴ γραμμὴ, μὴ ἀκολουθοῦσα φυσικόν τι ὅριον εἶναι σχεδὸν ἀδιάγνωστος, ὥστε πολλάκις πρέπει νὰ ἀνατρέξῃ τις εἰς τὰ πρωτόκολλα διὰ νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ, νομίζει ὅτι τοῦτο προέρχεται διότι δὲν ὑπάρχει συγκέντρωσις πλυθυσμοῦ διὰ πυκνῶν συνοικιῶν, ἐντεῦθεν δὲ συμπεραίνει, ὅτι εὐκολώτερον γίνονται ληστρικαὶ ἐπιδρομαί, διότι οὐδεὶς τῶν σποράδην οἰκούντων δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τοὺς διαίως ἐπιτιθεμένους· ὡς μέσον θεραπείας τοῦ κακοῦ τούτου διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα, προτείνει τὴν πλήρη ἐγκατάλειψιν τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς, τοὐλάχιστον μέχρις ἀποστάσεως χιλίων μέτρων.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἐκφράσῃ τις μεγίστην ἀπορίαν, μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ κακὸν προέρχεται ἐκ τῆς ἀραιότητος τοῦ πληθυσμοῦ, ὅτι τὸ πρὸς θεραπείαν προτεινόμενον μέσον εἶναι ἡ ἐπαύξησις τοῦ κακοῦ τούτου διὰ τῆς ἐντελοῦς ἐξερημώσεως.

Ἂν ἡ ἔλλειψις κέντρου πληθυσμοῦ καὶ πυκνῶν συνοικιῶν ἢ πολυανθρώπων χωρίων παρέχῃ εὐκολίαν εἰς πᾶσαν ἐπιδρομὴν, διαφεύγουσαν τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ μὴ εὑρίσκουσαν ἀξιόμαχον ἀντίστασιν, πόσον μᾶλλον μέλλει νὰ ἐπιδώσῃ τὸ κακὸν, ὅταν παρ' οὐδενὸς κατοικούμενα τὰ μεθόρια, οὐδένα θέλουν ἔχει μάρτυρα πρὸς καταγγελίαν τῶν εἰσορμώντων.

Καὶ ἱστορικῶς εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτι πρὸς φύλαξιν τῶν ὁρίων πάντοτε ἐπιφόρτισαν οἰκισμοὶ καὶ

στρατιωτικαὶ ἀποικίαι καὶ σήμερον τοιοῦτοι γίνονται καθ' ὑπόθεσιν, ἐν Ῥωσσίᾳ παρὰ τὸν Καύκασον, εἰς ἐρήμωσιν ὅμως καὶ ἐγκατάλειψιν κατέφυγον μόναν οἱ ἄνανδροι καὶ ἀνάξιοι νὰ διατηρήσωσι τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος.

Ἀλλὰ κατὰ τίνα τρόπον δύναται νὰ ἐνεργηθῇ τοιαύτη ἀναγκαστικὴ ἐγκατάλειψις;

Ἡ συνοδεύουσα τὸ νομοσχέδιον ἔκθεσις ὑποθέτει, ὅτι οἱ παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν κατοικοῦντες εἶναι νομάδες καὶ φερέοικοι, ἄνευ κόπου δυνάμενοι νὰ ἐκτοπισθῶσιν ὁπουδήποτε· ἡ σκέψις αὕτη δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἀλήθειαν· οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἔχοντες ἴδια κτήματα οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε ὠνομάσθησαν νομάδες καὶ φερέοικοι. Κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Στερεᾶς τοιοῦτοι ἀναφαίνονται κτηνοτρόφοι μετοβατικοὶ (ἀλβανόβλαχοι καλούμενοι) οἵτινες ἐξ ἀνάγκης δίδουσι τροφὴν καὶ καταφυγὴν εἰς τοὺς λῃστὰς διὰ νὰ μὴν ὑποστῶσι παρ' αὐτῶν κακώσεις, ἀλλὰ περὶ τούτων οὐδαμοῦ τὸ νομοσχέδιον προνοεῖ, προβλέπει δὲ νὰ ἐκπατρίσῃ τὴν γεωργικὴν ἐκείνην τάξιν, τὴν παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν καὶ πολὺ ἐδόθεν μόνιμον καὶ ἀμετακίνητον οὖσαν.

Ἐν τίνι δικαιώματι δύναταί τις ὅμως, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος, νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πολίτην νὰ ἔχῃ ἰδιοκτησίαν ὅπου εὑρίσκει συμφερώτερον καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν οἰκίαν του καὶ ἰδιοκτησίαν του; Καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος ὅλων ἐναντίον τοῦ νόμου, ἄρθρ. 3—4 τοῦ συντάγματος, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς ἰδιοκτησίας, ἄρθρ. 12 συντάγματος, ἀντιβαίνει τοιοῦτος καταναγκασμός.

Πρέπει ν' ἀνατρέξῃ τις εἰς τὰ χρονικὰ τῶν βαρβαροτέρων ἐθνῶν τῆς Ἀσίας διὰ ν' ἀνεύρῃ παράδειγμα ἐκτοπισμοῦ κατὰ τὰς ἰδέας τῆς ἐξουσίας, ἐναντιουμένης εἰς οἰκογενείας πολυπληθεῖς τόπον κατοικίας.

Πῶς εἶναι δυνατὸν ἐν Ἑλλάδι οἱ κάτοικοι τοῦ Βάλτου νὰ ὑποβληθῶσιν ἐξαιρετικῶς εἰς τοιαύτην ὑπέρογκον δουλείαν ἀπολάσεως ἐκ τῶν ἰδίων κτημάτων καὶ ἐκτοπίσεως κατὰ τὸ δοκοῦν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς; Τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ἐνθυμεῖται τὰ διατάγματα περὶ ἐκτοπίσεως τῶν 1837—1838—1839 καὶ τὴν κατ' αὐτῶν ἔκρηξιν ἀγανακτήσεως τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνοσυνελεύσεως συζητουμένου τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ συντάγματος. Τοσοῦτον ἐκτοτε προέβημεν εἰς τὰ ὀπίσω ὥστε πρόκειται ἀπὸ τὸν Βάλτον νὰ γίνῃ ἔναρξις τῆς ἐκτοπίσεως καὶ κατὰ μικρὸν νὰ γενικευθῇ εἰς τὴν ἀνατολικὴν καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα;

Ἀλλὰ πρὸς στιγμήν, ἂν παρίδωμεν τὴν καιρίαν ταύτην προσβολὴν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας κατὰ τὸ πολυτιμώτερον αὐτῆς δικαίωμα, τὴν ἐλευθέραν τῆς κατοικίας ἐκλογήν, τάχα ἐλπίζεται ἐκ τοιούτου αὐθαιρέτου μέτρου, χρησίμου μόνον πρὸς καταπίεσιν ἐνεργηθησομένην παρὰ τῶν ὑποδεεστέρων διοικητικῶν ἀρχῶν, συκοφαντουσῶν τοὺς ἀσυχωτέρους τῶν πολιτῶν καὶ προστατευουσῶν τοὺς τὰ πάντα τολμῶντας· δὲν ἐννοεῖ ἕκαστος ὅτι ἡ ἐκκένωσις.....πλατείας ζώνης παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν εἰς οὐδὲν φέρει ἀποτέλεσμα; τάχα μετὰ τὴν ζώνην ταύτην δὲν θέλει πάντοτε ὑπάρχει ἡ αὐτὴ κατάστασις καὶ δὲν εἶναι πρόδηλον, ὅτι οἱ εἰσβάλλοντες πρὸς λῃστείαν καὶ ἄνευ κόπου διατρέξαντες τὴν ἐκκενωθεῖσαν ζώνην, μετὰ δύο ἢ τριῶν ὡρῶν ὁρόμον, οὐδένα φέροντα κόπον εἰς τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐπαγγελλομένους, θέλουν ἀπαντήσει ἐκείνην τὴν ἀπομόνωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νομίζει διὰ νόμου νὰ ἐξαλείψῃ; ἢ ἀρέσως ἢ μετὰ μίαν ἢ δύο ἢ καὶ τρεῖςὥρας τὰ αὐτὰ πράγματα καὶ ἡ αὐτὴ κατάστασις δὲν εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό;

Ἀλλ' ὄχι καὶ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι δὲν εἶναι τὸ αὐτό, ἀλλ' ἔτι χειρότερον, τί δὲ τοῦτο; ὅτι οἱ κωλυόμενοι νὰ ἔχωσι κατοικίας παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν θέλουν ἀνιγείρει τοιαύτας ἐκεῖθεν ἐπὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ ἐδάφους πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσιν, οὔτε διὰ νόμου δύνανται νὰ δημευθῶσιν. Ἰδοὺ λοιπὸν εἰς ποῖον ὀλέθριον ἀποτέλεσμα μέλλει νὰ φέρῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ψηφιζόμενον, μέλλει νὰ ἐξερημώσῃ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὄρελος τῆς Τουρκίας καὶ ν' ἀναγκάσῃ τοὺς Ἕλληνας, μὴ δυναμένους ἄλλως νὰ ἐπιτηρῶσι καὶ νὰ νέμωνται τὰ ἴδια κτήματά των, νὰ ἐκλέξωσι κατοικίας ἐν Τουρκίᾳ, παρ' αὐτὴν τὴν ὁροθετικὴν γραμμήν. Μήπως ἡ Τουρκία ἐνέπνευστε τοσοῦτον ὀλέθριον διὰ τὴν Ἑλλάδα νομοσχέδιον; καὶ ἀντὶ νὰ ὀνομασθῇ νομοσχέδιον περὶ συνοικισμοῦ, δὲν εἶναι δικαιότερον νὰ φέρῃ τὴν ἐπιγραφὴν νομοσχεδίου περὶ ἐξερημώσεως;

Εἰς τίνα δὲν εἶναι καταφανές, ὅτι ὁ μόνος τρόπος ἀποφυγῆς λῃστρικῶν ἐπιδρομῶν εἶναι ἡ ἄγρυπνος φύλαξις τῶν ὁρίων διὰ σταθμῶν συσχετιζομένων διὰ περιπολήσεως; τίς δὲν πείθεται, ὅτι συνεπείᾳ τοιαύτης ἀγρύπνου φυλάξεως γεννᾶται ἡ ἰδέα τῆς ἀσφαλείας, ἥτις ἐφελκύει τὴν γεωργικὴν τάξιν πολυπλασιαζομένην καὶ συμπυκνουμένην εἰς συνοίκησιν χωρίων, ὅτε αἱ ἐπιδρομαὶ δὲν εἶναι πλέον ἐφικταί; ἀφ' οὗ ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ψηφίσῃ δαπάνας περὶ ἀποζημιώσεων καὶ ἀνέγερσιν ναῶν

καὶ σχολείων, τίς ἐμποδίζει τὴν Κυβέρνησιν αὐτὴν, τὰς δαπάνας αὐτὰς ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ἤδη ὑπαρχόντων νόμων νὰ παράσχῃ εἰς αὐτοὺς τοὺς κατοίκους τοὺς συνῳκισμένους ἤδη εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκεῖνον τοῦ νομοσχεδίου, ὅτε καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοὶ συντελοῦν ὑπὲρ τῆς λατρείας καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἀλλ' ἐξεταστέον, ἂν ὑπάρχῃ τοὐλάχιστον εἰς τοὺς εἰρημένους κατοίκους ὁ ἕκτακτος ἐκεῖνος χαρακτὴρ, ὅστις εἰς τὰς δεσποτικὰς καὶ μόνας Κυβερνήσεις δίδει τὴν ἀφορμὴν νὰ προβαίνωσιν εἰς τοιαῦτα ἔκτακτα καὶ ἀντεθνικὰ μέτρα. Πότε καὶ ποῖοι ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πολιτῶν καὶ πρὶν καὶ μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ Συντάγματος προσέβαλον τὰ καθεστῶτα; ἢ κατ' ἐλάχιστον ἠπίστησαν εἰς τὸν Πηγεμόνα ἡμῶν ἢ πρὸς τὸ Σύνταγμα ἀπείθησαν· μίαν μόνην στάσιν ἐνθυμούμεθα τὴν τοῦ **1836**, καὶ ταύτην ὄχι τῶν Βαλτινῶν μόνον ἀλλὰ πολλοῦ μέρους τῆς Ἑλλάδος καὶ μεγάλου ἀριθμοῦ πολιτῶν, προκαλεσθεῖσαν ἴσως ἀπὸ δικαίας ἀφορμάς· πότε καὶ ποῖα τὰ ἐγκλήματα ἐκεῖνα, μ' ὅλον τὸ ὅμορον τῆς Ἐπαρχίας, ἅτινα τόσον πολλὰ καὶ συναφῆ, τόσον δὲ ἔκτακτα ὥστε νὰ προσκαλῶσι Νόμον ἔκτακτον; Οἱ Πίνακες τῶν κατὰ νομοὺς Εἰσαγγελέων δεικνύουσι καὶ μαρτυροῦσι περὶ τούτου, ἐνῷ καὶ ἀπὸ τὰ ἀναφέρομενα εἰς αὐτὴν πλεῖστα ἀνήκουσιν εἰς τυχοδιώκτας· τὰ εἰς Βάλτου ὀλιγώτερα ἐξ ἀναλογίας καὶ σχετικῶς τῶν ἄλλων Ἐπαρχιῶν ἐγκλήματα, εἶναι ἐγκλήματα φιλοτιμίας καὶ γενναιοφροσύνης μᾶλλον. Συμπαθεῖτε τοὺς λῃστὰς, λέγουσι, καὶ γίνεσθε ὀπαδοὶ αὐτῶν κατὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ τούτου ἕνεκα μᾶς παράττετε τὰς μελέτας εὐδοκίμους πολιτείας· ἀλλὰ πότε καὶ ποῖοι οἱ κατὰ τὸν Βάλτον λῃσταὶ ἐντόπιοι; ἀνεφάνησαν κατὰ καιροὺς, μάλιστα δὲν τοὺς ἀρνούμεθα, ἀλλ' ἔγνωσαν οἱ συντάκται τοῦ νομοσχεδίου πόθεν ἦσαν οὗτοι οἱ κατὰ καιροὺς φανέντες καὶ κατὰ πόσον οἱ Βαλτινοὶ ὑπεδέχθησαν αὐτούς; ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ᾖνει εἰς γνῶσιν βέβαια, ὅτι εἰς δύο περιστάσεις, κατὰ τὸ **1852—1854** ὅτε ἀνεφάνησαν λῃστρικαὶ συμμορίαι εἰς Βάλτον, ἅπασαι ξέναι, οἱ Βαλτινοὶ καὶ εἰς τὰς δύο περιστάσεις, ἐν διαστήματι ἡμερῶν τινῶν ὅλας ἐξώντωσαν· πῶς δὲ ἐγεννῶντο καὶ ἐσυντηροῦντο, αὐταὶ; μαρτυροῦσιν οἱ κατ' ἐπαρχίας ἐκτελεσταὶ τῶν νόμων καὶ οἱ ἐπιτετραμμένοι νὰ τοὺς διώκωσιν· ἀπέχουν τῆς ἐνοχῆς οἱ Βαλτινοὶ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι οἱ ἐσχάτως ἀναφανέντες Κοτζιλαῖοι, οἵτινες ἀφοῦ πολλάκις κατηγγέλθησαν παρὰ τῶν κατοίκων ὡς περιφερόμενοι ἐπ' ὀλέθρῳ, μετὰ μακρὰν ἀδιαφορίαν ὅλων τῶν Διοικητικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἀρχῶν, ἀφοῦ ἀπέτυ-

χον ἀποκτισθέντες παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς δροσυλακῆς, τότε μόνον κατεδιώχθησαν καὶ ἐφονεύθησαν· καὶ δὲν εἶναι ἀνήκουστον ἀδίκημα αἱ ἀδιαφορήσασαι ἀρχαὶ σήμερον διὰ παντοίων αὐστηρῶν μέτρων καὶ ἀνακρίσεων καὶ προφυλακίσεως καὶ ἐξοντώσεως ὁλοκλήρων χωρίων, τοῦ ἐξ ὀγδοήκοντα οἰκογενειῶν χωρίου τῆς Φλωρινάδος . . . . . νὰ τιμωρῶν ἐτι τῶν καταγγελάντων τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀνοχὴν, καὶ παρ' ὀλίγον εἰπεῖν σύμπραξιν; ὥστε πρὸς τὰς κακώσεις ταύτας, ἃς ὑπέστησαν καὶ ὑποφέρουν οἱ εἰρημένοι κάτοικοι ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν Διοίκησιν καὶ καταδίωξιν, εἰς ἀποτρόμωσιν των τοὺς ὁρμῶντας ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον· ἀλλ' ἃς ὁμολογήσωμεν μίαν ἀλήθειαν, ὅτι περὶ τὴν μεθόριον ἐκείνην Ἐπαρχίαν, ἂν δὲν κατοικεῖ ὁ εἰρηνεύων οὗτος λαὸς καὶ ὁ τόσον εὔρωστος, στιβαρὸς ὀθωμανῶν ἀκολούτως πως καὶ σιδηρῶν θὰ ἔβλεπον πολλοὶ ἔνδον τοῦ Κράτους τοιούτων ἄλλων λαῶν ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ βουλόμεθα ἐκπατρίσαι.

Ὅτι δίκαιον νὰ μάθωμεν, ἂν κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐν γένει οἱ Βαλτινοὶ ζῶσιν ἐν τοῖς ἄκροις ὡς τροχλωδῦται ἢ ὡς σκηνῖται καὶ κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων περιστότερον τῶν ἄλλων Ἐπαρχιῶν· τὰ χωρία ἅπαντα τῆς ἐπαρχίας Βάλτου ἔχουσιν οἰκογενείας μονίμου κατοικίας ἕκαστον ἀπὸ ἀριθ. **50—300**· ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν οἰκογενειῶν μέλη τινὰ ἐκ τινων χωρίων ὡς καὶ ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους, ἔνθα ὑπάρχουσιν ἰδιοκτησίαι, προσωρινῶς ἀπέρχονται εἰς τὰς περιφερείας καὶ καλλιτεργοῦσι τὰς γαίας καὶ κτήματά των, διατρέφουσι δὲ ἐν τοῖς ὁυσκησιοῦς τόποις τὰ ζῶά των, ὥστε ὁ πληθυσμὸς τῶν τῆς Ἐπαρχίας Βάλτου χωρίων εἶναι πολὺ ἀνώτερος τῶν χωρίων ἄλλων Ἐπαρχιῶν, ἐπομένως κακῶς παραδέχεται ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι οἱ Βαλτινοὶ εἶναι δασοβιοι, τροχλωδῦται, σκηνῖται καὶ ὅτι οὐδὲν κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων· οὐδὲ ἐλήφθη ποτὲ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐλαχίστη πρόνοια περὶ τῆς ἐλαχίστης ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς βελτιώσεως των, διότι οὗτοι ἔχουσιν ἀρκετὸν νοῦν νὰ μὴ ἀποβάλλωσιν οἱανδήποτε πρὸς τὰ καλὰ πρόκλησιν τῆς Κυβερνήσεως. Δυστυχῶς ὅμως τίποτε καλὸν ἐπροκλήθη ἕως σήμερον, μόνον τὸ ἐξαίσιον δῶρον τοῦ προκειμένου τῆς ἐκπατρίσεως Νομοσχεδίου· ἀλλ' ἃς ἔλθωμεν εἰς τὰ καθέκαστα.

Διὰ τοῦ ἄρθρου **1** δὲν ἐλέπομεν πλήρες καὶ ἀτρωκάλυπτον τὸ εἰλεχθὲς σύστημα τῆς ἐκτοπίσεως, ἀφοῦ διὰ Διατάγματος δύναται νὰ ὁρισθῇ ἑκάστοτε, διότι τὰ διατάγματα ὑποκεινται

καθ' ἡμέραν εἰς ἀνάκλησιν, ἡ ἀπόστασις καθ' ἣν ἐπιτρέπεται οἴκησις ἀπὸ τῶν μεθορίων; Δὲν εἶναι τοῦτο τὸ κινδυνωδέστερον ὅπλον καταδιώξεως, τὸ νὰ δύναται ἡ διοικητικὴ ἀρχή, κατὰ τὸ δοκοῦν ἑκάστοτε, ν' ἀπομακρύνῃ τὸν πολίτην ἀπὸ τῆς κατοικίας του, ἀφαιροῦσα αὐτήν;

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρώτου ἐκδοθησομένου διατάγματος, προσδιορίσοντος τὴν ἀπόστασιν τῆς ἀπὸ τῶν ὁρίων ἀπομακρύνσεως, μόλις ἀναφανῇ ληστρικὴ πρᾶξις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Μοιράρχου ἢ τοῦ Νομάρχου, νέον πάλιν θέλει προκληθῇ διάταγμα πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐκκενουμένης ζώνης καὶ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς θέλει προχωρεῖ πάντοτε εἰς τὸ ἐνδότερον, ὥστε ἡ σήμερον μὴ ἀνακαλυπτομένη ὁρθετικὴ γραμμὴ ἄλλως ἢ διὰ τῶν πρωτοκόλλων, νὰ καταρτίσεται διὰ τῆς ἐρημώσεως καὶ διὰ τῆς ἐξαφανίσεως παντὸς ἴχνους ἀνθρωπίνου κατοικίας, δὲν εἶναι τοῦτο τὸ ἀντίστροφον ἐπινόημα τῶν Κινεζικῶν τειχῶν;

Ἕως ποῦ, κατὰ τὸ 2 ἄρθρον, μέλλουν νὰ συνοικισθοῦν εἰς τὸ ἐνδότερον οἱ ἀποδιωκόμενοι ἐκ τῆς ἰδίας στέγης καὶ ἐκ τῶν ἰδίων κτημάτων; Καὶ τάχα τοῦτο ἁπαξ μόνον θέλει ὁρισθῇ, ἢ θέλει ἐπαναληφθῇ διὰ μεταγενεστέρων διαταγμάτων ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου συνοικισμοῦ; Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς ἐντὸς τῆς ἐκκενουμένης ζώνης παρὰ τὴν ὁρθετικὴν γραμμήν, ἀλλ' ἐπεκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς σποράδην οἰκοῦντας ἐντὸς τῆς Ἐπαρχίας Βάλτου· καὶ καθ' ὅσον καὶ ἡ ἔννοια τῶν σποράδην οἰκούντων δὲν ἐξηγεῖται σαφῶς, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς χωρία ὁλόκληρα πρὸς γενικὴν ἀναστάτωσιν ὅλης τῆς Ἐπαρχίας.

Πῶς εἶναι δυνατὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἑκάστοτε νὰ ἐροδιάζεταί τις δι' αἰτίας πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἰδίου κτήματος, ὅτε σήμερον καταργοῦνται ἐν Εὐρώπῃ τὰ διαβατήρια ἀπὸ ἐπικρατείας εἰς ἐπικράτειαν, ἐν Ἑλλάδι πρόκειται νὰ ὑποβληθῇ τις εἰς τὴν ἀνάγκην διαβατηρίου διὰ νὰ ὁσκήσῃ τὰς αἰγάς του ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι, ἢ διὰ νὰ σπείρῃ τὸν ἀγρόν του; Ἐνῷ ἡ κατὰ τὸ δοκοῦν ἄρνησις εἰς τοῦτο, τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, στερεῖ ἐκ προοιμίων σχεδὸν, δύναταί τις εἰπεῖν, ἅπαντας τοὺς κατοίκους τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, καὶ τῆς χρήσεως καὶ νομῆς τῆς ἰδιοκτησίας των; ἀμφιβάλλομεν ἂν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐπουρανείῳ ἐπικρατείᾳ τῆς Κίνας ὑπάρχουν τοιαῦται ἀντινομικαὶ διατάξεις.

Αἱ ἀποζημιώσεις τὰς ὁποίας ὑπόσχεται τὸ ἄρθρον 5 εἶναι καὶ ἀνέφικτοι καὶ ἀλυσιτελεῖς. Πρῶτον οὐδαμοῦ παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν οὐδὲ τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου, ἐκτὸς ἐλαχίστου μέρους μεσημβρινῶς αὐτῆς, ὑπάρχουν ἐθνικαὶ γαῖαι ἢ διαλελυμένων Μονῶν πρὸς ἀποζημίωσιν.

Δεύτερον δὲν περιορίζεται ἡ βλάβη εἰς τὴν κατεδάφισιν τῆς παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν οἰκίας, καὶ τῆς οἰκίας τῶν ἄλλων κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας, σποράδην δῆθεν κατοικούντων, ἀλλ' εἰς τὴν ἀχρηστίαν τοῦ κτήματος ὁλοκλήρου, τὸ ὁποῖον ἄνευ γεωργῶν μονίμων ἐν αὐτῷ οἰκούντων, οὔτε καλλιεργεῖται οὔτε ἐπιτηρεῖται.

Τρίτον ὑπελογίσθη ἂν τὸ ποσὸν καὶ ἡ ἔκτασις τῆς ἀποζημιώσεως γραμμῆς 100 ὡρῶν περίπου, καὶ ἂν λάβωμεν τοὐλάχιστον πλάτος χιλίων μέτρων ζώνης μελλούσης νὰ διαμείνῃ ἀκατοίκητος, ἐκτὸς τῆς μεγαλειτέρας ἀποζημιώσεως διὰ τοὺς ἄλλους σποράδην δῆθεν κατοικοῦντας;

Ὅσοι γνωρίζουν εἰς ποῖον ἀδιέξοδον λαβύρινθον περιεπλέχθησαν τὰ τῶν οἰκοπέδων Πατρῶν, δύνανται νὰ κρίνουν ποίας νέας περιπλοκὰς, πόσας ἀδικίας, ὁποία μετέωρος κατάστασις μέλλουν ν' ἀπαντήσουν τὰ μεθόρια καὶ ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία Βάλτου, ὥστε καὶ τοὺς ἡσυχοτέρους κατοίκους ἀπελπισθέντας ἐκ τῆς ἰδίας ἑστίας νὰ τρέξουν εἰς ληστρικὸν βίον.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχεδίου, τὰ ὑπογεγραμμένα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς προτείνουσιν εἰς τὴν Σιβ. Βουλὴν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐπιβλαβοῦς καὶ ἀντισυνταγματικοῦ.

Ἡ μειονοψηφία

Ν. Σωτηρόπουλος, Ἀθ. Ἀνδ. Ἴσκος.

Προστεθὲν δὲ καὶ ὁ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 1630 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1861 καὶ 19,560 τοῦ 1862 εἰσηγητὴς, ἀνέγνω τὴν ἑπομένην ἔκθεσιν.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγίας πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 1630 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1861 καὶ ἐκ δραχμῶν 19,560 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1862, δαπάνης τῆς ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν τοῦ ἀγῶνος δικαιωμάτων ἐπιτροπῆς, συναισθανομένη τὴν

ἀνάγκην τῆς πιστώσεως τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, σκοπὸν ἐχούσης τὴν πραγματοποίησιν ἐθνικῆς ἀποφάσεως, ἐκφραθείσης διὰ τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, καὶ ἰδίως τοῦ Ε. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως, καὶ ἐφ' ᾧ θεωροῦσα ὅτι ὁ σκοπὸς δὲν ἐπιτυγχάνεται ἄνευ νόμου κανονίζοντος τὸν τρόπον τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῆς διαδικασίας, πρωτεύει ἡ πλειονοψηφία ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τῆς πιστώσεως αὐτῆς μεχρισοῦ ἐπιψηφισθῇ νόμος κανονίζων τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ γραφείου της, ἡ δὲ μειονοψηφία γνωμοδοτεῖ τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ περιορισθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου αὐτῆς εἰς ἕνα διευθυντὴν τοῦ γραφείου καὶ δύο γραφεῖς καὶ δύο κλητῆρας, τῶν δὲ μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ ὑπηρεσία θεωρεῖται τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Δεκεμβρίου 1861.

Τὰ μέλη

Ἰω. Βαϊασόπουλος,	Ἰω. Μεσσηνέζης,
Δημ. Δημητρακάκης,	Ἐμ. Μελετόπουλος,
	Ἰω. Κατσάκος.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΑΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης,
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'.

Τῆς 21 Δεκεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,750 πρὸς ἀνέγερσιν καταστήματος τῶν πολιτ. κρατουμένων εἰς Πάτρας, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

Ἐν τῇ ἐγκλεισμένῃ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ συναδέλφου μου, κυρίου ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν θέλετε παρατηρήσει, κύριοι, ὅτι ἑτοιμορρόπου καὶ ἀκαταλλήλου οὔσης τῆς ἐν Πάτραις διὰ τοὺς πολιτικῶς κρατουμένους ἐκμεμισθωμένης ἰδιωτικῆς οἰκίας, ἀδυνάτου δ' ἀποβάσης πάσης διαπραγματεύσεως πρὸς ἐκμίσθωσιν ἑτέρας, θεωρεῖται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἡ ἀνέγερσις δημοσίου κτιρίου χρησίμου πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀναποδράστου ταύτης ἀνάγκης.

Πρὸς τὸν σκοπὸν ἑπομένως τοῦτον ὑποβάλλω, κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἐπὶ τοῦ διὰ τὴν χρῆσιν 1862 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 8750 ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργηθείσης μειοδοτικῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ καταστήματος δημοπρασίας, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ χάριν τῆς κατεπειγούσης καὶ μὴ μικρᾶς ἀναβολῆς ἐπιδεχομένης περιστάσεως.

Ἐπισυνάπτονται δὲ ἐν τῇ παρούσῃ, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τό τε σχέδιον τοῦ ἀνεγερθησομένου καταστήματος καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῆς δαπάνης αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Δεκεμβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ τὸν συνημμένον πίνακα ἀπαιτεῖται πίστωσις ἐκ δραχμῶν 8750 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος 1861 ἔτους.

Διότι κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νομάρχου Ἀχαΐας καὶ Ἠλείας ἐπανειλημμένως ὑποβληθείσας πληροφορίας, ἑτοιμορρόπου καὶ ἀκαταλλήλου οὔσης τῆς εἰς χρῆσιν πολιτικῶν ἐν Πάτραις φυλακῶν ἐκμεμισθωμένης ἰδιωτικῆς οἰκίας ἀντὶ δραχμῶν 1000 ἐτησίως, ἀδυνάτου δὲ ἀποβάσης τῆς ἐκμισθώσεως ἑτέρας καταλλήλου

οἰκίας, ἐθεωρήθη ἀναγκαιοτάτη καὶ κατεπείγουσα ἡ ἐν Πάτραις ἀνέγερσις δημοσίου κτιρίου χρησίμου εἰς πολιτικὰς φυλακάς, καὶ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργηθησομένης μειοδοτικῆς δημοπρασίας ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο δαπάνη ἐκ δραχμῶν 8750.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Νοεμβρίου 1861.

Ὁ ὑπουργὸς

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. »

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Δεκεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ὀκτὼ χιλιάδων ἑπτακοσίων πεντήκοντα, ἀριθ. 8750 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Γ'. ἄρθρον 3. « Κατασκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν » πρὸς ἀνέγερσιν καταστήματος ἐν Πάτραις χρησίμου διὰ πολιτικὰς φυλακάς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ Β'. καὶ Ζ'. μὴ συμπληρωθέντων ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 8750 τοὺς Α. Δανόπουλον, Γ. Διαμάντην, Μ. Δαμηράλην, Π. Καλαμογδάρτην καὶ Ἰωάννην Μανιώτην.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος περὶ τοῦ Προξένου Ἀλεξανδρείας, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπερωτήσας βουλευτὴς εἶπεν, ὅτι ἔρχεται νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἐπερώτησίν του οὐ μόνον κατὰ καθῆκον, ἀλλὰ καὶ διότι πολλοὶ τῶν βουλευτῶν δὲν ἦταν παρόντες κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἀγόρευσίν του. Πρόκειται περὶ διαφόρων καταχρήσεων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικοῦ Προξένου Δ. Ῥ. Χου, δι' ἃς ἐπαρουσίασεν ἀναφορὰν τοῦ ἐκεῖσε σχολάρχου, παραπονουμένου, ὅτι ὁ πρόξενος παρεβίασε τὸ ἄσυλόν του καὶ διὰ τοῦ διερμηνέως καὶ γραμματέως του ἐνήργησε κατ' οἶκον ἔρευναν, ἵνα εὕρῃ τὸ πρωτότυπον ἄρθρου τινὸς καταχωρισθέντος ἐναντίον αὐτοῦ ἐν τῷ *Φιλοπάτριδι Ἕλλην*. Ἐν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ εἴδατε καὶ ἄλλας πολλὰς πράξεις αὐτοῦ ἐξιστορουμένας, ὡς ἐπίσης παρετηρήσατε, ὅτι τὸ ὄνομά του κατέστη πρὸ πολλοῦ τὸ ἀντικείμενον σφοδρῶν ἄρθρων τοῦ τύπου, οἱ δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμογενεῖς παριστῶσι δύω ἀλληλόμαχα στρατόπεδα, τοῦ ἑνὸς τῶν ὁποίων προεξάρχει καταθλίβων τὸ ἄλλο πολυειδῶς. Δὲν παρέρχεται δὲ ἑβδομὰς καθ' ἣν τὸ ταχυδρομεῖον δὲν φέρει νέα αὐτοῦ κατορθώματα, ὁ δὲ σήμερον ἐκδοθεὶς *Φιλοπάτριδι Ἕλλην* ἀναγγέλλει νέας αὐτοῦ διαπραγίας. Ἐν τινι δὲ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ ῥητῶς ἐκφράζονται οἱ ὁμογενεῖς, ὅτι δέκα ἡμέρας τὸ πολὺ δύνανται νὰ ὑπομείνουν εἰσέτι, καὶ ἂν ἐντὸς αὐτῶν δὲν ληφθῇ μέτρον, θέλουν διασθῆ ν' ἀλλάξωσιν ἐθνικότητα. Ἐξ ὅλων τούτων τῶν παραπόνων ὁρμωμένη ἡ Κυβέρνησις, ἠναγκάσθη νὰ πέμψῃ εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀνακριτήν, τὸν πάρεδρον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικῆς πρεσβείας Κ. Σικκόπουλον, ὅστις ἐνεργήσας τὰς ἀναγκαίας ἀνακρίσεις, πρὸ δύω ἤδη μηνῶν ὑπέβαλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἐνήργησεν ἔτι, ἂν καὶ ἡ ἀνάκρισις φέρει εἰς φῶς πολλὰς πράξεις αὐτοῦ. Ἐκ τούτου θρασυνθείς, φαίνεται, ὁ Κ. Πρόξενος, ἔφθασεν ἤδη καὶ κατ' οἶκον ἐρεύνας νὰ ἐνεργῇ παρὰ τὸν νόμον καὶ ὅσα ἄλλα ἡ ἀναφορὰ τοῦ σχολάρχου ἐκτραγῳδεῖ. Διὰ ταῦτα εἶναι ἀναγκαῖον νὰ καταπαύσῃ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τὰ ἀφορῶντα τὴν διαγωγὴν τοῦ

Προξένου ἔγγραφα, ἵνα λάβωμεν γνῶσιν αὐτῶν καὶ ἀπορανθῶμεν, καθ' ὅσον εἰς τοιαύτην σπουδαίαν ὑπόθεσιν πρέπει ν' ἀποφασίσωμεν ἐν γνώσει καὶ ἐντὸς τοῦ δικαίου. Ἡ Ἀλεξάνδρεια, κτίσμα ἀνέκαθεν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὑπῆρξεν ἡ ἑστία τῶν ἐκπατριστέων ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος Μουσῶν καὶ τοῦ φυγοδευθέντος ἐκ τῆς Κορίνθου ἐμπορίου, καὶ σήμερον δὲ διατελοῦσιν ἐν αὐτῇ πολλοὶ βαθύπλουτοι ὁμογενεῖς, οἵτινες ἐν πάσῃ περιπτώσει προσήνεγκαν γενναῖα βουλεύματα ὑπὲρ τῶν παρ' ἡμῖν κοινωφελῶν καταστημάτων, καὶ εἶναι ἕτοιμοι νὰ προσφέρωσι πάλιν. Ἡ ἀπόφασίς σας λοιπὸν θέλει ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες δυστυχῶς παρεγνώρισαν ὡς ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρόξενος τὴν ἀποστολήν των, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔθνος τῆς Βουλῆς ἐγένετο πολλάκις ὁ διερμηνεὺς πικρῶν ἐναντιώσεων παραπόνων. Διὰ τῆς ἀποφάσεώς σας θέλετε ἀποδείξει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνεργεῖ ἀνεμπαίλως τὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἀντιπροσωπείας, καὶ ἀφοῦ πρὸ τόσου καιροῦ ὑπεβλήθησαν αἱ ἀφορῶσαι τὸν πρόξενον Ἀλεξανδρείας ἀνακρίσεις, δύω ἤδη μῆνας ὀλιγωρεῖ ἐπὶ ἐλάφῃ τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως καὶ τόσων ὑλικῶν συμφερόντων. Ὅτι δὲ τὸ κακὸν τοῦτο ἐκορυφώθη φαίνεται καὶ ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Πατριάρχου, τοῦ σεπτοῦ τούτου ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας, γράφοντος μετὰ πόνου ψυχῆς, ὅτι ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρόξενος δὲν ἀντιπροσωπεύει τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τὴν ἔριδα μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν. Ἐξ ὧ δὲ διὰ μόνους τοὺς λόγους τοῦ πολιτάρχου τούτου ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις, καθὼς ἐνῶ τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως, νὰ παύσῃ τὴν ἀφορμὴν τοῦ σκανδάλου. ἡμεῖς δὲν ἔχομεν οὐδὲ κἂν κακὸν συνέσεως τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ πράττομεν ὅλως τὰ ἐναντία, διότι ἀρκεῖ νὰ κατηγορήσῃς ὑπάλληλόν τινα, διὰ νὰ στηριχθῇ πλειότερον εἰς τὴν ἑδραν του, ἀρκεῖ νὰ ἐξελέγξῃς τὰς πράξεις του, διὰ νὰ εὐνοηθῇ ἔτι μᾶλλον, καθὼς δὲ ὅσον σκαλίζεις τὰ φυτά, τοσοῦτον αὐξάνουσιν, οὕτω καὶ ὅσον κατηγορεῖς τοὺς ὑπαλλήλους, τοσοῦτον προάγονται ἐν πείσματι τῶν δικαιουμένων. Καὶ τί ἄλλο κρατεῖ τὸν πρόξενον Ἀλεξανδρείας παρὰ τοιαύτη πολιτική; Ἢ εἴπατε νὰ παραδεχθῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ *Βρεταννικοῦ Ἀστέρος* λεχθέντα, ὅτι οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι εἶναι μεσῖται ἐμπορίου μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν καὶ τῶν κυβερνώντων; Εἴδατε κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν ἐπερώτησιν, ὅτι εἰς τὸν ἐωμὸν μιᾶς ἀπανθρώπου καταδιώξεως προσεφέρθη κατὰ τὸν ΙΘ'. αἰῶνα ὁλοκαύτωμα ἓν ἀνθρώπινον θῦμα, καὶ ἀντὶ ν' ἀκούσωμεν ἀνα-

γνωσκομένας ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν διαταγὰς ὁριζούσας τὴν παῦσιν τῶν ἐπὶ καταχρήσει καὶ καταπίεσει κατηγορουμένων ὑπαλλήλων, ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἀλληλογραφίαν ἁπλῶν τινων πληροφοριῶν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐγκυκλίων τινα πλήρη ἀρχῶν εὐαγγελικῶν, προσθεὶς ὅτι θέλει θεωρήσει ὡς χάριν νὰ τῷ δοθῇ ἀφορμή, ἵνα ἐφαρμόσῃ αὐτάς. Ἀλλ' ὑπάρχουσι πράξεις ἀποδεικνύουσαι τὸ ἐναντίον τῶν κηρυγμάτων τούτων, καὶ ἐρωτᾷ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν, ἂν ἐτιμώρησε τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους, οἵτινες ὁλόκληρον χωρίον τῆς Σπάρτης ἐπεβάρυναν μὲ φόρους ἐπιτηδευμάτων ἀνυπάρκτους. Δυστυχῶς οὐ μόνον δὲν ἔπραξε τοῦτο, ἀλλ' οὔτε τοὺς χωρικοὺς δὲν ἀπήλλαξε τῆς ἀδίκου φορολογίας, ἀρκεσθεὶς ν' ἀπαντήσῃ, ὅτι οἱ κατάλογοι ἐκλείσθησαν πλέον. Καὶ εἰς τὸ πάθημα δὲ τῶν Φερεντινέων ἀντὶ νὰ παύσῃ ὁ ὑπουργὸς τὸν ταμίαν καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες ὁπωσδήποτε ἐγένοντο αἰτία τοῦ ἐμπρησμοῦ ἀνθρώπων καὶ οἰκιῶν, εἶπεν ὅτι γίνονται ἐξετάσεις, ὅπως ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια, ἤτοι ὅπως παρέλθῃ καιρὸς καὶ οἰκονομηθῇ ἡ ὑπόθεσις. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἠθέλησε νὰ ὑποδείξῃ, ὅτι πιστεύει μᾶλλον τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν λεγόμενα, αἵτινες, διὰ νὰ συγκαλύψωσι τὴν βανδαλικὴν αὐτῶν πρᾶξιν, ἀποδίδουσι τὸν ἐμπρησμὸν εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ καταδιωκομένου, ἤτοι διϊσχυρίζονται, ὅτι ὁ ἴδιος αὐτοχειριάσθη, τὸ ὁποῖον μόνοι οἱ Κινέζοι ἐπιτηδεύονται, οἵτινες διὰ νὰ ἐκδικηθῶσι τοὺς ἐχθρούς των, ἀπαγχονίζονται ἐν τῷ κτήματι ἢ πρὸ τῆς οἰκίας αὐτῶν. Λύται καὶ ἄλλα παρόμοια ἐσωτερικῶς μὲν ἐπροκάλεσαν συνωμοσίας καὶ στυγερὰς ἀποπείρας δολοφονίας, ἐξωτερικῶς δὲ μᾶς κατέστησαν ἐχθροὺς συμμάχων καὶ φίλων καὶ κινδυνεύοντας νὰ ἀναγκασθῶμεν πλουσίους ὁμογενεῖς νὰ καταφύγωσιν εἰς ἐθνικότητα. Ξένας. Ἡ Κυβέρνησις ἡ κατ' αὐτὰς ἐγείρουσα συνωμοσίας εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κακή, ἡ δὲ φαντάζομένη τοιαύτας καὶ ὑποπτεύουσα ἀσήμαντα πρόσωπα, εἶναι χειρίστη. Συμφωνοῦμεν ἐξ ἀκαίρου, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει τὴν ἱερὰν ἐντολὴν νὰ ἐπαναφέρῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὴν παλιγγενεσίαν τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ νὰ γίνῃ ἡ γέφυρα ἡ μετάγουσα τὰ δῶρα τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ τῆς δύσεως εἰς τὴν πρώτην κοιτίδα των, θέλετε ἐπιστήσει τὴν προσοχήν σας εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἐξωτερικῶν ἡμῶν σχέσεων. Ἤδη κατηντήσαμεν οὐ μόνον ἔρημοι συμμάχων, ἀλλὰ καὶ τὰς συμπαθείας τῆς Εὐρώπης εἰς ἀπέχθειαν νὰ μεταστρέψωμεν. Ἄλλοτε ἡ Εὐρώπη διὰ τῶν ποιητῶν καὶ ῥητόρων της, διὰ τῶν σοφῶν καὶ δι-

πλωματῶν της ἐξύμνει τὴν πολυπαθῆ ταύτην χώραν· σήμερον ἡ ἀδιαφοροῦν, ἢ εἶναι οἱ πλείστοι ἐχθροί μας. Ἐκ τούτου οἱ ὑπὲρ ἡμῶν χύσαντες καὶ αἷμα καὶ θησαυρούς, διὰ ἧδη κατέσχον τὴν χώραν μας ἐχθρικῶς. Τί ἐχρησίμευσαν οἱ παρὰ ταῖς μεγάλαις Δυνάμεσι πρέσβεις ἡμῶν; Εἰς τὸ νὰ γίνηται μόνον δαπάνη πολυτελὴς, καὶ οὔτε ἐν Ῥωσσίᾳ τὸν ἐπιβαλλόμενον δασμὸν ἐπὶ τοῦ οἴνου μας φόρον κατώρθωσαν νὰ ἐλαττώσουν. Οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρόξενοί μας καταπιέζουν, δωροδοκοῦν, καὶ ἀντὶ νὰ προσελκύσουν καταναγκάζουν τοὺς Ἕλληνας ν' ἀναθεματίζουν τὴν γενέτειραν γῆν καὶ εἰς ἄλλας νὰ προσφεύγωσιν ἐθνικότητας. Ὁ Κοβάτος, υἱὸς τοῦ κληροδοτήσαντος 100 χιλιάδας ταλλήρων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ζητεῖ νὰ λάβῃ ξένην ἐθνικότητα ἡ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ξένης δυνάμεως. διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ δίκαιά του κατὰ τοῦ ἡμετέρου προξένου. Ὁ Ἀμβέρτ, Ἄραψ ὀρθόδοξος, τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ἀποθνήσκων, ἄφηκε κληροδότημα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ βαθύπλουτος τῆς Αἰγύπτου Ἀμβέρτ, ἐκ τοῦ φιλελληνισμοῦ τοῦ ὁποίου ἐλπίζει πολλὰ ἡ Ἑλλάς, ἀνερρίφθη καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ προξένου, καὶ πολλὰ διαθρυλλοῦνται, ὅτι ἔλαβον χώραν ἐπί τινος ὑποθέσεώς του. Παύω, παρατηρεῖ ὅτι ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ἐλευθέρα καὶ δούλη, περιμένει νὰ μάθῃ, ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, θεωροῦσα ὡς ἱερὰν ἀποστολήν της οὐ μόνον νὰ κήδεται ὑπὲρ τῆς ἐσωτερικῆς εὐνομίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τοῦ μέλλοντος τῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν στεναζόντων Ἑλλήνων, θέλει εἴπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς ἀποράσεώς της, ὅτι οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρόξενοί μας δὲν εἶναι μόνον οἱ προστάται τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ οἱ πρόδρομοι τοῦ κηρύγματος τῆς ἐλευθερίας εἰς τοὺς ἐκτὸς ἀδελφούς μας, ἵνα ἐξομαλύνωσι τὴν ὁδὸν τοῦ περιουσίου λαοῦ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἦναι οἱ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος! Διὰ νὰ ἐπαρκέσωμεν δὲ εἰς ἀπαιτήσεις τοιαύτας, πρέπει ν' ἀναβέτωμεν τὸ προξενικὸν ἔαρος εἰς ἄνδρας συνετοὺς καὶ τιμίους, εἰς ἄνδρας ἱκανότητος καὶ φιλοτιμίας. Ἡ πρόοδος ἡμῶν περὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐνομίαν, αὐτὴ μόνη θέλει μᾶς ἀποδώσει τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὑπόληψιν καὶ ἐπαναγάγει τὴν λάμψιν τῆς σβεννυμένης ἐλπίδος, ὅτι δικαίως καὶ συμφερόντως ὑπὲρ ἡμῶν ἠγωνίσθησαν, καὶ ὅτι εἴμεθα ἄξιοι τῆς παρούσης εὐτυχίας καὶ μελλούσης ἡμῶν κληρονομίας. Διὸλα ταῦτα προτείνει νὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ νόμος κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξένου, καὶ ἵνα ἀποφανθῇ ἡ

Βουλὴ ἐντὸς τοῦ δικαίου νὰ ὑποβάλῃ ὁ ὑπουργὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἔγγραφα.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, ὡς καὶ ἡ Βουλὴ, ἔλαβε γνῶσιν τῆς ὑπὸ τοῦ προξένου Ἀλεξανδρείας ἐνεργηθείσης κατ' οἶκον ἐρεύνης, καὶ τῇ αὐτῇ στιγμῇ ἀπήτησε τὴν ἀπολογίαν αὐτοῦ, ἐνῷ συγχρόνως ὁ τὴν ἔρευναν ὑποστὰς σχολάρχης προσέφυγεν εἰς τὰ δικαστήρια. Τὸ ὑπουργεῖον θεωροῦν χρέος του νὰ ἐξακριβώσῃ ὅσον οἷόν τε τὰς κατὰ τοῦ προξένου αἰτιάσεις, ἀνέθετο εἰς τὸν Κ. Σακκόπουλον νὰ μεταβῇ ἐπιτοπίως εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐνεργήσῃ διοικητικὰς ἀνακρίσεις· δυστυχῶς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον, διότι πολλοὶ σπουδαῖοι μάρτυρες ἔτυχον ἀπόντες, ἐκ τούτου δὲ ἡ ἐπελθοῦσα μικρὰ βραδύτης. Οὐχ ἧττον ὅμως αἱ ἀνακρίσεις ἐξακολουθοῦσι, καὶ ἅμα φθάσωσιν εἰς τὸ πέρας των δὲν ἔχει δυσκολίαν νὰ ὑποβάλῃ τὸ ἀποτέλεσμα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε ἀπέχει καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ ἢ νὰ κατακρίνῃ τὸν πρόξενον ἐωσοῦ διὰ τῆς ἀνακρίσεως ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει δέ τινος προσθέντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ὁ ῥηθεὶς πρόξενος διατελεῖ καὶ ὑπὸ ἄλλην κατηγορίαν ἕνεκα μιᾶς τινος γενομένης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφιερώσεως χρηματικοῦ κεφαλαίου· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἡμερησία διάταξις ὡς ἀντικείμενον εἶχε μόνον τὸ ζήτημα τῆς ὑπὸ τοῦ προξένου ἐνεργηθείσης κατ' οἶκον ἐρεύνης, ὡς διετυπώθη ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, ἀλλ' ὅ,τι τὸν ἐξέπληξεν ἰδίως εἶναι τὸ δημοσιευθὲν σήμερον καὶ κυκλοφορῆσαν εἰς τὴν Βουλὴν ἔκτακτον παράρτημα τοῦ *Φιλοπάτριδος Ἕλληνος*, τοῦ ὁποίου τὰ περιεχόμενα συνανεμίχθησαν δυστυχῶς μετὰ τοῦ ζητήματος. Ἐν γένει δὲ ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ τῷ ἀνέμνησε τὸν Δικαίαρχον λέγοντα, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία ἐδυθίζετο εἰς τὸ σκότος, εὑρέθησαν πλῆθος ἀνθρώπων ἔργον ἐχόντων τὴν συκοφαντίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ σφετερισμοῦ ἡ ἐλάσσης τῶν ἀλλοτρίων. Καὶ πρῶτον, παρετήρησεν ἐν τῷ ἄρθρῳ ὡς μόνην ἐγγύησιν τὴν ὑπογραφὴν « Εἷς τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμογενῶν » ἀκολούθως δὲ ἀφοῦ ἀνέγνω μέγα μέρος τῶν γενικῶν αὐτοῦ θρυλλογημάτων, ἐζήτησε νὰ εὕρῃ καὶ εἰδικήν τινα ὡρισμένην περίστασιν, ἐφ' ἧς νὰ βασισθῇ, ἀλλὰ δὲν εὗρεν ἢ τὴν ζητηθεῖσαν ἀποζημίωσιν διὰ τὰς γενομένας κατὰ τὰς σφαγὰς τῆς Τσέδδας ζημίας Ἑλλήνων, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν βλέπει κατὰ τί εἶναι ὑφ' ἡμῶν κατηγορητέος ὁ πρόξενος, ἐνῷ δὲν ἔπραξεν ἄλλο ἢ νὰ ὑπερασπίσῃ ἑλληνικὰ

συμφέροντα, καὶ μόνη ἡ Τουρκία ἠδύνατο νὰ παραπονεθῇ διὰ τοῦτο. Δευτέραν δὲ εἰδικὴν περίστασιν παρετήρησεν, ὅτι ὁ πρόξενος περιέβαλε μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα χριστιανόν τινα ἐν ἀκμῇ πτωχεύσεως εὑρισκόμενον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτου δὲν βλέπει εἰμὴ τὴν εἰς τὸν Χαβούζ Πασσᾶν προελθοῦσαν ζημίαν, δι' ἣν πάλιν ἡ Τουρκία μόνη εἶχε συμφέρον νὰ παραπονεθῇ. Δὲν εὑρίσκει λοιπὸν τίποτε κατακριτέον εἰς ταῦτα, καὶ ἴσως ὑποκρύπτεται ἄλλος ἐν τῷ ἄρθρῳ σκοπός, τὸ ὁποῖον, ὡς ἤκουσε μάλιστα, ἐγράφη ὑπό τινος δημοδιδασκάλου. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς βεβαιοῖ, ὅτι ἡ Πύλη δὲν ἀπηύθυνεν οὐδὲν παράπονον διὰ τὰ δύο ταῦτα περιστατικὰ, πρέπει νὰ ἀποκρούσωμεν τὰ διὰ τοῦ *Φιλοπάτριδος Ἕλληνος* γραφόμενα, διότι κινδυνεύομεν νὰ διώσωμεν κατὰ τοῦ προξένου ἡμῶν λαβὴν εἰς ξένην Κυβέρνησιν. Ἄλλως τε δύναται μὲν ἡ Βουλὴ νὰ κατηγορήσῃ τοὺς ὑπουργοὺς εἴτε διότι παραβιάζουσι τὸ Σύνταγμα, εἴτε διότι ἀνέχονται ὄργανά των τυραννικὰ καὶ παράνομα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα, χωρὶς νὰ μὴ φέρωμεν σύγχυσιν ἁρμοδιότητος, νὰ ἐπέμβωμεν εἰς τὰ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀποφαινόμενοι ὁποίους πρέπει νὰ διορίζῃ καὶ παύῃ. Μολονότι δὲ σέβεται τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν δικογραφίαν, νομίζει ὅτι τοῦτο διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν μας καὶ δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἡμεῖς τὰ ἔγγραφα ταῦτα. Πρέπει λοιπὸν ν' ἀρήσωμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐνεργήσῃ ὅπως κρίνῃ κατάλληλον, καὶ ἂν ἀκολούθως ἰδῶμεν ὅτι κακῶς ἐπεραιώθη ἡ ὑπόθεσις, τότε ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα.

Ἀντεῖπεν ὁ τὴν ἐπερώτησιν ἀπευθύνας, ὅτι ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς ἐξετάσας μονομερῶς τὴν ὑπόθεσιν εἶπεν, ὅτι δὲν εἶδεν εἰμὴ συμφέροντα τουρκικὰ βλαπτόμενα καὶ δὲν πρέπει νὰ καταδιώξωμεν διὰ λόγους τοιούτους τὸν πρόξενόν μας. Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τοῦ Χαβούζ-Πασσᾶ ἢ ἄλλων τουρκικῶν συμφερόντων· πρόκειται περὶ καταχρήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικότητος ἐπὶ ἀπολαβῇ χρημάτων· πρόκειται περὶ σκανδαλωδῶν ἀπαιτήσεων ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος, καὶ ταῦτα ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ προαγορεύσας. Ἄλλως τε ἡ διαγωγὴ του εἶναι γνωστὴ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐγγίσῃ τοιαύτην χορδὴν ὁ προαγορεύσας, ἀφοῦ αὐτὸς τὴν ἐτιώπησεν ἐξ αἰδήμονος, καὶ δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ ὑπουργεῖον εἰς ἐξηγήσεις. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ προσαγάγῃ

τὰ ἔγγραφα, ἀλλ' ἀφοῦ πρὸ δύο μηνῶν δὲν ἐνηργήθη τίποτε ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ προξένου ἀποδοθέντων ἡ εὐθύνη ἀνακλᾶται κατά τινα τρόπον ἐπὶ τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰλικρινῶς ἀπαντῶν, εἶπεν ὅτι προσάγει τὰ ἔγγραφα. Εὐχαριστεῖ λοιπὸν τὸν Κ. ὑπουργὸν, διότι ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, καὶ περιμένει νὰ φέρῃ τὰ ἔγγραφα ἅμα τῇ περαιώσει τῆς ὑποθέσεως.

Διεσάφησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως ἐξαχθῇ ὅτι τὰ κατὰ τοῦ προξένου ἀποδιδόμενα εἶναι ἀληθῆ, θέλει παύσει καὶ παραπέμψει αὐτὸν εἰς δίκην· ἂν δὲ τὸ ἐναντίον, τότε θέλει φέρει τὸ ἀποτέλεσμα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς μὲ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς ἐξηγήσεώς του ταύτης ἐνόησε κυρίως ὁ ὑπουργὸς, ὅτι θέλει διεξαχθῇ πρῶτον ἡ ὑπόθεσις καὶ θέλει ἀποφασίσει αὐτὸς ἐν τῷ δικαιώματί του περὶ τῆς παύσεως ἢ μὴ τοῦ προξένου, κατόπιν δὲ τούτου ἔρχεται ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὑποβολὴ τοῦ ἀποτελέσματος.

Ἐπὶ τούτοις ἐκλείσθη ἡ τῆς ἐπερωτήσεως συζήτησις, ἀρκεσθείσης τῆς Βουλῆς εἰς τὰς ἀνωτέρω γενομένας ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν διαβεβαιώσεις.

Προβάσεις εἶτα τῆς Βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπλήρ. πιστώσεως ἐκ δραχ. 23,230 δι' ἔξοδα τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς, λαβὼν τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας ἐξέθεσεν, ὅτι ἂν καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον φαίνεται ἁπλῶς λογιστικὸν, εἶναι ὅμως σπουδαιότατον, διότι ἐγγίζει τὸ θέμα τῆς ἐπισημοτέρας τοῦ ἔθνους ὑποθέσεως, διότι ἀφορᾷ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις προώρισται νὰ ἐξελέγξῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς της καὶ κατὰ πόσον εἴμεθα πλέον εἰς καιρὸν νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Ε'. ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως.

Ἓν τῶν τεραστίων ἔργων τῆς ἑλληνικῆς εὐρυΐας εἶναι βεβαίως καὶ ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν καὶ ἴσως τὸ ἐπισημότερον ἀφ' ὅσα μνημονεύουσι τὰ χρονικὰ τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου.

Τρεῖς ἢ τέσσαρες ἔμποροι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εὐαρίθμοι λόγιοι διεσπαρμένοι ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, ὀλίγοι ὀρεσίβιοι, φέροντες τὴν δύσκολον τοῦ κλέπτου ἐπωνυμίαν, πρεσβύτοί τινες καὶ ἀρχιερεῖς, ἔχοντες ἕνα ἀξιωματικὸν καὶ τοῦτον μονόχειρα, μετὰ ὀλίγων χιλιάδων γεωργῶν καὶ ποιμένων, οὐ μόνον

ἀόπλων, ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ἀπείρων εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ὅπλου, ἀνέλαβον ν' ἀνατρέψωσι τὴν αὐτοκρατορίαν Μωάμεθ τοῦ Β'.

Ὅταν διεδόθη ἡ εἴδησις τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Εὐρώπην, οἱ μὲν ἧττον περίνοες ἢ μᾶλλον οἱ μὴ ἔχοντες δικαίωμα ν' ἀναμιγνύωνται εἰς τὴν τύχην τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ ἐπομένως φιλανθρωπότεροι, ἐθεώρησαν τοὺς τοιοῦτον ἀναλαβόντας ἀγῶνα ὡς μὴ ἐχέφρονας καὶ τοὺς ὠκτειραν, οἱ δὲ μᾶλλον περίνοες, ἢ οἱ φαινόμενοι τοιοῦτοι, διότι ὡς ἐκ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἔθνους των ἔχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίζωσι τὰς τύχας τῶν ἄλλων, ἐσυκοφάντησαν τὴν ἁγιότητα τοῦ κινήματος, ἀποδόντες αὐτὸ εἰς προτροπὴν καὶ ὑποκίνησιν ἄλλων. Ἀλλ' ἡ μὲν καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη ἔπεισε τοὺς πρώτους, ὅτι οἱ τολμήσαντες τηλικοῦτον ἔργον δὲν ἦσαν παράφρονες, ὁ δὲ μέγας αὐτῶν πατριωτισμὸς ὑπερίσχυσε τῶν μεγάλων δυσκολιῶν, ἃς ἐπεδείκνυε κατ' ἀρχὰς τῆς πάλης τὸ ἄνισον, ἡ δὲ ἱστορικὴ ἐκείνη τοῦ Μεσολογγίου ἀντίστασις κατῄσχυνε καὶ τῶν δευτέρων τὰς ὑπονοίας, ἀποδείξασα, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπεδύθησαν εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἀγῶνα, οὐχὶ τρίτων θελήσεις δουλεύοντες, ἀλλὰ προτιθέμενοι ἢ νὰ ζήσωσιν ἐλεύθεροι ἢ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς δούλης ἕως τότε πατρίδος των. Τότε λοιπὸν καὶ οἱ λαοὶ καὶ αἱ Κυβερνήσεις τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἀπεφάσισαν νὰ συνδράμωσι καὶ συνέτρεξαν τὸ ἔργον ἡμῶν.

Τοιοῦτον λοιπὸν ἔργον ἀνελάβατε καὶ ἐξετελέσατε ὅσοι ἐπιζῆτε ἐκ τῆς μεγάλης ἐκείνης γενεᾶς καὶ οἱ πατέρες τῶν νεωτέρων ἡμῶν. Ἀλλ' ὅσον μέγα καὶ ἂν ἦτο τὸ ἔργον, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ὑπερβολικὸς ὁ πατριωτισμός των, ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη θνητὸς καὶ μετὰ ἐλαττωμάτων. Ὤφειλον λοιπὸν οἱ ὀλίγοι καὶ νοημονέστεροι νὰ ἐνθαῤῥύνωσι τοὺς πλειοτέρους δι' ὅλων τῶν μέσων, καὶ δι' αὐτοῦ εἰσέτι τοῦ ἐλατηρίου τῶν ὑποσχέσεων μελλούσης δόξης καὶ ἄλλων ὑλικῶν ἀπολαυῶν, ἀναλόγως τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐγεννήθησαν ἐθνικαί τινες ὑποχρεώσεις, τὴν θεραπείαν τῶν ὁποίων ὤφειλον νὰ ὑποσχεθῶσιν οἱ διευθύνοντες τότε τὴν ἐπανάστασιν, οἵτινες, ἂν καὶ ἄμοιροι παιδείας, εὐμοίρουν ὅμως νοὸς καὶ πατριωτισμοῦ. Ἐκτὸς λοιπὸν τῶν λαφύρων, ὑπεσχέθησαν καὶ διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς, καθόσον αὕτη ἀνῆκεν εἰς τοὺς προγόνους τῶν ἀγωνιζομένων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὴν ἥρπασεν ὁ βάρβαρος κατακτητής, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἐθνικαὶ τοῦ Ἄστρους, τῆς Τροιζῆνος καὶ Ἄργους Συνελεύσεις ἐπανέλαβον ἐπισήμως τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην,

ὁρίσασαι καὶ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς ὑπὸ ἐπιτροπῶν συγκροτηθησομένων ἐκ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα διαπρεψάντων.

Δυστυχῶς τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξεν ἄξιον τῆς ἀρχῆς του, περιορισθὲν ἀπὸ τὰς θελήσεις τῶν ἰσχυρῶν. Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ τὸ μέρος τοῦτο, τὸ ἀπελευθερωθὲν, ἂν καὶ δὲν ἤρκει ν' ἀποζημιώσῃ τὰς θυσίας τοῦ ἀγῶνος πρὸς 100 ἐπὶ τοῖς 0/0, ἤρκει ὅμως ν' ἀποζημιώσῃ αὐτὰς πρὸς 10 ἢ 20 τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῖς 0/0, ἐὰν ἐλαμβάνετο ἐγκαίρως ἡ ἀνήκουσα πρόνοια.

Αἱ θυσίαι ἦσαν δύω εἰδῶν, προσωπικαὶ καὶ ὑλικαί. Καὶ αἱ μὲν πρῶται εἶσιν αἱ πολιτικαὶ ἢ στρατιωτικαί, αἱ δὲ δεύτεραι, συνεισφοραὶ εἰς χρήματα ἢ πράγματα· καὶ τούτων πάλιν αἱ μὲν πρῶται συνίσταντο εἰς ἐξωτερικὰς ἢ ἐσωτερικὰς συνεισφορὰς ἢ δάνεια, αἱ δὲ δεύτεραι εἰς χορήγησιν πλοίων, πολεμεφοδίων καὶ ζωοτροφιῶν πρὸς τοὺς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν μαχομένους.

Πρώτη μόνιμος ὁπωσοῦν Κυβέρνησις, ἥτις συνεστήθη, ἦτο ἡ τοῦ μακαρίτου Κυβερνήτου. Ἀλλὰ τῶν δύω πρώτων ἐτῶν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἀπεῤῥόφησεν ἡ ἐξακολούθησις τοῦ ἀγῶνος, ὅστις ἔληξε τὴν 9 10βρίου 1829, καὶ ἡ τακτοποίησις τῶν κακῶς ἐχόντων τότε οἰκονομικῶν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ δὲ τὰ ἕτερα δύω περιεπλέχθη εἰς τὰς δυσκολίας, εἰς ἃς συνήθως εὑρίσκεται ἡ πρώτη μετὰ ἕνα καταστρεπτικὸν ἀγῶνα συσταινομένη Κυβέρνησις, καὶ οὕτως ὠθῶν καὶ ὠθούμενος εὑρέθη εἰς τὸ σχισίον ἐκεῖνο, ὅπερ αὐτοῦ μὲν τὴν ζωὴν ἀφείλετο, τὸ δὲ ἔθνος καιρίως ἔζημίωσε.

Τὴν διοίκησιν τοῦ Κυβερνήτου διεδέχθη ἡ ἄτακτος ἐκείνη τοῦ 1832 ἐποχὴ τῆς ἀναρχίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἀπῄτει οὔτε ἀνέμενέ τι. Κατὰ δὲ τὸ 1833 ἐγκατέστη ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως, τοῦ ὁποίου ἀνηλίκου δυστυχῶς ὄντος, ἡ Ἑλλὰς ὑπέκυψεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν Ἀντιβασιλείας καὶ ὑπέστη ὅλα τὰ δεινὰ ἐκεῖνα, ὅσα ὑπέστησαν τὰ ὑπὸ Ἀντιβασιλείας κυβερνηθέντα Κράτη. Τὰ μέλη τῆς Ἀντιβασιλείας ἦσαν ἄνδρες πεπαιδευμένοι καὶ εἰδικῆς ἱκανότητος, ἄμοιροι ὅμως τῆς καταλλήλου διὰ τὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος πολιτικῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐκυβέρνησαν αὐτὴν οὐχὶ ὡς Κράτος ἀρτισύστατον, ἐξελθὸν ἀπὸ δεκαετῆ αἱματηρὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ὡς προϊὸν διλέπτου χάρτου μιᾶς συνθήκης. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ περιποιηθῇ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰ ψηφίσματα, ἐσκέφθη πῶς νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀγωνιστάς, καὶ οὕτως ἐπετέθη πρῶτον κατὰ τῶν στρατιωτικῶν, ὡς τῶν αὐθαδεστέρων, διατάξασα τὴν φυλάκισιν, ἅμα ἀνέλαβε τὰς

ηνίας τοῦ Κράτσυ, ὅλων τῶν ὁπλαρχηγῶν ἐκτὸς μικρῶν τινων ἐξαιρέσεων. Ἡ ἀκατάβλητος ὅμως τῆς Μάνης ἀποστασία καὶ ἡ ἀναστάτωσις τῆς Μετσόνας ὑπέδειξαν αὐτῇ τὸ σφαλερὸν τῆς ἰδέας της καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν παραγγελιῶν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀναγκαισθεῖσα ἀνέλαβε μὲν νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι τὸ ἔθνος ἐθέσπισεν, ἀλλὰ μὴ ἐνεργοῦσα εἰλικρινῶς ἀπέτυχε καὶ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπεδίωκεν. Ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν οὐχὶ διὰ νὰ ἐξελέγξῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ μόνον τὰς στρατιωτικὰς ἀπαιτήσεις, διότι τῶν στρατιωτικῶν τὰς ἀπειλὰς ἐφοβήθη, περὶ δὲ τῶν πολιτικῶν ἐδικαιολογήθη προτείνασα τὰς πολιτικὰς θέσεις, οὐδόλως μνησθεῖσα τῶν ἀποβιωσάντων ἢ ὑλικῶς συνενεγκόντων, θεωρήσασα παραγεγραμμένα τὰ δικαιώματα αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν δυλίως ἐνεργοῦσα, ὑπέπεσε καὶ εἰς ἕτερον λάθος, διότι, ἐνῷ ἡ Ἑλλὰς ἦτο διῃρημένη εἰς δύω μεγάλα κόμματα, τὸ Συνταγματικὸν καὶ Κυβερνητικόν, αὐτὴ συνεκρότησε τὴν πρώτην ἐπιτροπὴν ἐξ ὀκτὼ μόνον στρατηγῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν Συνταγματικὴν μερίδα, οἵτινες ἐκ τῶν Κυβερνητικῶν τοὺς μὲν οὐδόλως ἐβαθμολόγησαν, εἰς ἄλλους δὲ δυσαναλόγους πρὸς τὰς ἐκδουλεύσεις των ἀπένειμαν βαθμούς. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐπομένως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, πρωΐον τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἓν μητρῶον ἐξ 960 ἀξιωματικῶν, ἀνέπτυξεν ἀντὶ νὰ περιστείλῃ τὰ παράπονα, καὶ οὕτω νέα ἐξερράγη ἀποστασία εἰς τὴν Στερεάν. Ἠναγκάσθη λοιπὸν δευτέραν νὰ συστήσῃ ἐπιτροπήν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ὑπὸ στρατιωτικῶν καὶ διὰ τοὺς στρατιωτικούς, συγκροτήσασα καὶ τὰ τάγματα τῆς ὁροφυλακῆς. Ἡ δευτέρα αὕτη ἐπιτροπή, συγκροτηθεῖσα ὑπὸ πλειοτέρων προσώπων, ἀνηκόντων εἰς ἀμφότερα τὰ κόμματα, ἃ εὑρέθησαν τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος εἰς τρεῖς χιλιάδας περίπου. Οὕτω δὲ περιστείλασα κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ παράπονα τῶν στρατιωτικῶν, ἐθεώρησε περιττὴν πλέον πᾶσαν πρὸς τοὺς πολιτικοὺς περιποίησιν, διορίσασά τινας μόνον ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς θέσεις τῶν νομαρχῶν, τῶν ἐπάρχων καὶ τῶν γενικῶν καὶ Β. ἐφόρων, ἀλλὰ τοὺς ἀπεμάκρυνε τελευταίους καὶ ἀπὸ τὰς θέσεις αὐτὰς διὰ τῆς τροποποιήσεως τῶν διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν νόμων, εἰς δὲ τὸ συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας δὲν διώρισεν εἰμὴ ὀλίγους μόνον τῶν πρώτων ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀφ' οὗ μόλις τὸ 1843 διωρίσθη εἰς ἕκαστον ὑπηρεσίαν ὁ Ἀνδρέας Λόντος, ἐνῷ διωρίσθησαν τὸ 1835 τακτικοὶ σύμβουλοι ἄλλοι μόλις ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ 1834.

Ὅλα λοιπὸν αὐτὰ ἐγέννησαν τὰ μεγάλα ἐκεῖνα παράπονα, ἅτινα προὐκάλεσαν τὸ ἔθνος εἰς ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἥτις ἐν τῇ ἀγανακτήσει της ἐξέφερε καὶ ἕνα ἀφορισμόν, ὅστις ἐπίκρανεν ἴσως καὶ τοὺς ἔσω καὶ ἔξω Ἕλληνας, ἦτο ὅμως ἔκφρασις δικαίας ἀγανακτήσεως.

Ἡ ἐν Ἀθήναις λοιπὸν ἐθνικὴ συνέλευσις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν μὴ εἰλικρινῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκτέλεσιν τῶν ἐντολῶν τῶν προηγηθεισῶν συνελεύσεων, συνέταξε τὸ ἐ. ψήφισμα περιεκτικώτερον καὶ αὐστηρότερον τῶν ἄλλων. Διὰ τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ διέταξεν, ὥστε ἐπιτροπὴ ἐκ στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν νὰ ἐξελέγξῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ζώντων καὶ ἀποβιωσάντων, πολιτικὰς καὶ στρατιωτικάς, καὶ τὰς ὑλικὰς θυσίας οὐ μόνον τῶν ἀτόμων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινοτήτων. Βλέπετε λοιπὸν ὁποίου μεγάλου ἔργου τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέθηκεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ συνέλευσις, ἀλλ' εἶχεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἔξω εἰσέτι ἄνδρες ἱκανοὶ ν' ἀντιπροσωπεύσωσι τοσοῦτον μεγάλα συμφέροντα. Ἂς ἴδωμεν ἤδη ἐὰν ὑπάρχωσιν οὗτοι, καὶ ἂν κατὰ συνέπειαν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ συστηθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπή. Πρὸ τούτου ὅμως ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ἤδη συστηθεῖσα ἐπιτροπὴ εἶναι ἀτελής, διότι ἀρῆκεν ἄνευ ἀντιπροσωπείας δικαιώματα, ἅπερ ἠδύναντο καὶ σήμερον νὰ ἀντιπροσωπευθῶσιν ὑπὸ προσώπων ὁμοίων μὲ τὰ κατὰ τὸ 1845 διορισθέντα. Διώριτε καὶ ὁ μακαρίτης Κωλέττης ἐπιτροπὴν ἐκ 57 προσώπων, καὶ ὁ τύπος εἶπε τότε ὅτι ἦτον ἀνεπαρκὴς, διότι δὲν συμπεριέλαβε πρὸς συμπλήρωσιν 15 τοὐλάχιστον πρόσωπα ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκείνη ἐθεωρήθη ἀνεπαρκὴς, πῶς θέλετε νὰ θεωρήσωμεν τὴν παροῦσαν;

Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν τὸ θέμα ἡμῶν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν. Ἔζη τότε ὁ γέρων Πέτρος Μαυρομιχάλης, ὅστις ἠδύνατο ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν στρατιωτικωτέραν κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐπαρχίαν τῆς Μάνης. Ἀλλὰ τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει αὐτὴν σήμερον; Ὁ ἐπιζῶν ἀδελφὸς αὐτοῦ, σεβαστὸς καὶ οὗτος διὰ τοὺς ἀγῶνας του, δὲν ἔχει ὅμως οὔτε τὰς λεπτομερεῖς γνώσεις περὶ τῶν ἀγώνων τῶν Μανιατῶν, οὔτε τὴν ἀμεροληψίαν τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολίτου. Τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει τὸν Μισθρᾶν, ὅστις κατὰ τὸν ἀγῶνα ἀπετέλει τὸ ἔδαφος τῆς Πελοποννήσου; Ὁ Π. Γιατράκος, διαρκῶς τῶν Μισθιωτῶν στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς ἀπεβίωσε. Τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει τὴν Μεσσηνίαν ἅπασαν; τίς τὴν Ἀρκαδίαν μετὰ τῶν ἀτρομήτων, τῆς *Ντρέδως*; Ὁ Φραντσῆς, ὁ Πανηρόπουλος, ὁ Ἀναστασό-

πουλος ἀπεδίωσαν· ζῇ ὁ Γρηγοριάδης, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει τὴν ἐπαρχίαν Πραστοῦ, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ γέρων Καραμάνος; Τίς τὸν Ἅγιον Πέτρον μετὰ τὸν θάνατον τῶν Ζαρειφοπούλων καὶ Κονδάκη; τίς τὸ Λεοντάριον, ἀφ' οὗ δὲν ζῇ πλέον οὔτε ὁ Νικηταρᾶς, οὔτε ὁ Φλέσσας; Ἡ Γαστούνη δὲν ἔχει πλέον τοὺς Σισίνας της, ὁ δὲ Κρεστενίτης ἀνήκει εἰς τὸ τμῆμα τοῦ Πύργου. Ἡ Βοστίτσα ἀπώλεσε τοὺς Λόντους, τοὺς Μελετοπούλους της. Δὲν ἦτο τάχα ἀπολύτως ἀναγκαῖοι καὶ ὁ Ζωγράφος διὰ τὰ Καλάβρυτα, καὶ ὁ Πανοῦτσος διὰ τὴν Κόρινθον; Τίς θέλει ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιώματα τῆς Ἀργολίδος, αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῶν ἀγώνων τῆς Πελοποννήσου, ἀφ' οὗ οὐδεὶς ἐκείθεν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ περιελήφθη; Τίς θέλει ἀναπληρώσει τὸν Χατσῆ Γιάννην ἀπὸ τὰς Σπέτσας, ἢ τοὺς Διοσκούρους τῆς Ὕδρας Κουντουριώτας, τοὺς τραπεζίτας αὐτοὺς τοῦ ἀγῶνος; Τίς τὸν Εὐμορφόπουλον τῶν Μεγάρων, πρὸ μικροῦ ἀποβιώσαντα καὶ αὐτόν; Τίς τὰς Θήβας, μὴ ζῶντος τοῦ Βάσσου; Τίς τὴν Λεβαδίαν, ἀποθανόντων τῶν Νάκων; Τίς τὸ Ἀταλάντι, τοῦ Ἀττικῆς ἀνικάνου καταστάντος ἐκ γήρατος; τίς τὸ Λοιδορίκι, τίς τὰ Κράββαρα, τὴν Ναύπακτον; Ἀντιπροσωπεύεται τάχα καθ' ὁλοκληρίαν ἡ Αἰτωλία καὶ Ἀκαρνανία ὑπὸ τῶν ἐντίμων γερουσιαστῶν Μαγγίνα καὶ Βλαχοπούλου, ἀφ' οὗ δὲν συμπεριελήφθησαν οὔτε ὁ Ῥάγκος, οὔτε ὁ Γρίβας, ἀφ' οὗ ἀπίθανον ὁ Ἴσκος καὶ Στράτος; Ποῖον ἔχει τὸ Καρπενήσιον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γερο-Γιολδάση; Τὰ δὲ Τουρκικὰ καὶ Ἑλληνικὰ Ἄγραφα τίς θὰ ἀντιπροσωπεύῃ; Τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει τὴν Εὔριπον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καρύστου καὶ Κριεζώτου; Ἂν καὶ ὑπολήπτεται τοὺς ἐντίμους στρατηγοὺς Μίλιον καὶ Ν. Τσαβέλαν διὰ τοὺς ἀγῶνάς των, ἀλλὰ δύνανται οὗτοι ν' ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν Ἤπειρον, καὶ ἀναπληρώσωσι τὸν Ἄρτης Πορφύριον, τὸν Κωλέττην, τὸν Πρινάρην, τὸν Γενναῖον, τὸν Ἀβὰμ Δοῦκα, τὸν Κ. Βότσαρην, τὸν Κ. Τσαβέλαν, οἵτινες δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἐν τῇ ζωῇ; Ἀντιπροσωπεύεται ἀρκούντως ἡ Μακεδονία ὑπὸ μόνου τοῦ ἀξιοτίμου γερουσιαστοῦ Πολυζωΐδου, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ Διαμάντης Κ. Ὀλύμπιος, καὶ δὲν ζῶσιν οἱ συναγωνισταὶ τῶν πατέρων των υἱοὶ τοῦ Γάτζου καὶ Καρατάσου; Οὔτε ὁ στρατηγὸς Χ. Πέτρος, ὁ διοικήσας πάντοτε τὸ ἰσχυρὸν σῶμα τῶν Ἀσπροποταμιτῶν, οὔτε ὁ στρατηγὸς Περραιβός, ὁ μετὰ τῶν Σουλιωτῶν μόνων συστρατεύων, δύνανται ν' ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν Θεσσαλίαν, ἀφ' οὗ ἀπέθανον ὁ Φαρμακίδης καὶ ὁ Μανσόλας.

Δύναται νὰ παραστήσῃ τὰ στρατιωτικὰ δικαιώματα τῶν Κρητῶν μόνος ὁ ἀξιότιμος γερουσιαστὴς Καλλέργης, ἀφ' οὗ ἐξέλιπον οἱ ἀρχηγοί των Χάλης, Ζερβουδάκης, Κουμᾶς; Τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει τοὺς μὴ ὑποκύψαντας διὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν τυραννίαν, ἀλλὰ κατ' ἐντολὴν τῶν Χριστιανῶν διπλωματῶν, Σαμίους, μὴ ζώντων πλέον τοῦ Λουκούργου καὶ Γεωργιάδου; Τίς θέλει ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιώματα τῶν Ῥοδίων, τοῦ Ῥοδίου ἀποθανόντος; Τίς τὰ τῶν Χίων, τοῦ Γλαράκη μὴ ζῶντος; Τίς τὰ τῶν Κασσίων μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Γέροντος Ἰουλίου; Ἀλλὰ τοὺς Σμυρναίους, τοὺς Κυπρίους τοὺς Μιτυληναίους; Ἀλλὰ τοὺς Σερβοβουλγάρους, μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Χατσῆ Χρήστου; Τίς τέλος πάντων θέλει ἀντιπροσωπεύσει τοὺς συναγωνιστὰς τοῦ Μανόγειρος, ἀφ' οὗ δὲν συμπεριελάβατε τὸν ἐπιζῶντα τούτων ὑπασπιστήν του;

Δεήλθομεν οὕτω τὴν Ἑλλάδα ἅπασαν, ἐλευθέραν τε καὶ δούλην, καὶ εἴδατε ὁπόσα μέρη μένουσιν ἄνευ ἀντιπροσωπείας, διότι ἐξέλιπον πλέον οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔζων ὅτε ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις συνέτακτε τὸ Ε'. ψήφισμα. Ἀλλὰ μήπως νομίζετε ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῶν παρακειμένων ἐπαρχιῶν δύνανται ν' ἀντιπροσωπεύσωσι καὶ τὰς ἄλλας; Τί δύνανται νὰ γνωρίζωσιν οἱ στρατηγοὶ τῆς Καρυταίνης διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Μιστρᾶ, τοῦ Πραστοῦ, τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀφ' οὗ οὐδένα τῶν κατοίκων αὐτῶν διῴκησάν ποτε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν; Ἡ ἔλλειψις λοιπὸν τῶν προσώπων εἶναι ὁ πρῶτος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀποβαίνει ἄκαιρος πλέον ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς, διότι στερούμεθα οὕτω τῶν ἁρμοδίων προσώπων, ἅτινα καὶ ἐνόουν καὶ νὰ πραγματοποιήσωσιν ἠδύναντο τὸ Ε'. ψήφισμα.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἐκλιπόντων τῶν προσώπων, δὲν εἶναι πλέον δυνατὴ οὔτε ἡ ἀπόδειξις ὅλων τῶν δικαιωμάτων καὶ μάλιστα τῶν συνεισφορῶν τῶν κοινοτήτων, αἵτινες εἶναι αἱ μεγαλείτεραι τῶν δαπανῶν, διότι, ὡς πάντες γνωρίζετε, ὅλαι αἱ πολιορκίαι, ὅλα τὰ στρατόπεδα μέχρι τοῦ 1824 διετηροῦντο καὶ ἐζωοτροφοῦντο ἐκ τῶν συνεισφορῶν καὶ ἐράνων τῶν κοινοτήτων. Πῶς θ' ἀποδειχθῶσιν ἤδη ταῦτα, ἀφ' οὗ ἀπέθανον οἱ πλεῖστοι τῶν προεστώτων τῶν κοινοτήτων, οἵτινες ἔζων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τοῦ ψηφίσματος;

Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τὸ οἰκονομικὸν αὐτοῦ μέρος. Συγκεντρωθεισῶν τῶν ἀπαιτήσεων κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ψηφίσματος, εὑρεθῶμεν εἰς θέσιν νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὸν κατ' ἐλάχιστον κἂν ἀποζημίωσιν αὐτῶν, εἰς ἣν εὑρισκόμεθα

σήμερον οἰκονομικὴν κατάστασιν; Βεβαίως ὄχι. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, δύναται καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ ἐπιτροπὴ νὰ συμμορφωθῶσιν ἀκριβῶς μετὰ τῶν διατάξεων τοῦ ψηφίσματος, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ οὐ μόνον νὰ δώσωμεν ὅσον εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ καὶ νὰ λάβωμεν ὀπίσω καὶ βαθμοὺς καὶ προικοδοτήσεις, ὅσαι παρ' ἀξίαν καὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἐδόθησαν; Καὶ εἶναι δυστυχῶς πολλαὶ τοιαῦται, διότι αἱ δύω στρατιωτικαὶ ἐπιτροπαί, παραλείψασαι πολλοὺς τῶν ἀγωνιστῶν, ἐβαθμολόγησαν παιδάρια καὶ ὑπηρέτας τῶν μελῶν των.

Οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι, δι' οὓς ἀποβαίνει ἄκαιρος πλέον ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως καὶ αἱ προλαβοῦσαι Κυβερνήσεις δὲν προέβαινον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος, διότι δὲν πιστεύει, ὅτι ἐκεῖναι ἐσέβοντο ὀλιγώτερον τῆς παρούσης τὰς ἐντολὰς τῆς ἐθν. Συνελεύσεως.

Ἀλλ' ἴσως εἴπωσιν οἱ ὑπουργοί, ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ προβῶσιν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ραγδαῖαι ἐπερωτήσεις τοῖς ἀπηυθύνθησαν περὶ τούτου ἀπὸ τὰ Σώματα. Εἰς τὴν ἔνστασιν ταύτην ἁπάντων παρατηρεῖ, ὅτι ἐν τῇ Βουλῇ ἐπερωτήσεις ἐγένοντο ὑπό τινων προσώπων, αἵτινες ὅμως δὲν εὗρον ἐχώ. Μόνον εἰς τὸ ἕτερον Σῶμα ὑφώθησαν ζωηρότεραι ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐγίνοντο ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως διὰ νὰ καταστήσωσι προσεκτικοὺς τοὺς ὑπουργοὺς, ἵνα μὴ χορηγῶσι **100, 200** καὶ **300** δραχμῶν συντάξεις εἰς χήρας ἀνθρώπων, ὀλίγα δικαιώματα ἐχόντων, ἐνῷ μόλις **60** ἢ **80** δρ. λαμβάνουσιν αἱ χῆραι τοῦ Κρεββατᾶ, τοῦ Λεβέντη, τοῦ Λόντου, τοῦ Δελιγιάννη καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν, αἱ δὲ τοῦ Σπηλιωτάκη, τοῦ Ζαφειροπούλου, τοῦ Ταμπακοπούλου, τοῦ Μακρῆ καὶ ἄλλων οὐδεμιᾶς ἠξιώθησαν περιθάλψεως.

Ἀλλὰ καὶ τούτου δοθέντος ἐρχόμεθα σήμερον ἡμεῖς, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους καὶ σᾶς ἀπαλλάττομεν πάσης εὐθύνης, λέγοντες ὅτι σεῖς μὲν ὡς ὑπουργοὶ ἐξεπληρώσατε τὸ καθῆκόν σας, ἡμεῖς δὲ, βλέποντες ἀδύνατον τὸ ἔργον, ὅπως τὸ ἐνόησεν ἡ Ἐθν. Συνέλευσις, ἀποφαινόμεθα κατὰ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴ ἡ κοινὴ γνώμη ἀπεδοκίμασε δι' ὅσους ἐξέθεσε λόγους. Ἤτο εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ὅταν ἔφθασεν ἡ εἴδησις τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἤτις ἔκαμε τὴν χειροτέραν ἐντύπωσιν, διότι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἐσυνείθισε νὰ βλέπῃ ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστης Κυβερνητικῆς πράξεως καὶ μίαν νέαν δαπάνην.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐρχεται ἤδη καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, ὅπερ ὑποβάλλει ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ἀνάγκην ὀργανικοῦ νόμου, ὅστις ἔπρεπε νὰ ὁρίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων, τὰ δικαιώματα τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας της, τὸ εἶδος τῶν παραδεκτῶν ἀποδείξεων καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διαδικασίαν της. Τί θέλει πράξει ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν κοινοτήτων καὶ τὰς ἐξωτερικὰς καὶ ἐσωτερικὰς συνεισφορὰς καὶ δάνεια; Πῶς θέλουσιν ἀποδείξει ταῦτα ἐκεῖνοι, οἵτινες πατριωτικώτεροι καὶ ἀθωότεροι τῶν ἄλλων, οὐδεμίαν ἐφρόντισαν νὰ ἔχωσιν ἀπόδειξιν; Τί τέλος θέλει πράξει διὰ τὰς χρηματικὰς ἀπαιτήσεις τῶν στρατηγῶν, αἵτινες, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀναβαίνουσιν εἰς ἑκατὸν καὶ πλείονα ἴσως ἑκατομμύρια; Ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ πλειοψηφίσῃ ἐπί τινος ζητήματος ἐναντίον τῶν πεποιθήσεων τῆς Κυβερνήσεως, ὑπάρχει ὀργανικὸς νόμος, ὅστις νὰ ἐξασφαλίζῃ αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀντικατάστασιν τινῶν τῶν μελῶν της ἢ τὴν προσθήκην ἄλλων νέων πρὸς ματαίωσιν τῆς πλειοψηφίας; Ποίαν τέλος ἰσχὺν θέλουσιν ἔχει αἱ ἐργασίαι της, ἐὰν δὲν στηρίζωνται εἰς νόμον; Ἀνάγκη λοιπὸν ἄφευκτος τῆς ὑπάρξεως νόμου προϋπάρχοντος καὶ ὁρίζοντος ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα.

Ἀλλ' ὡς εἰσηγητὴς ἂς διέλθῃ καὶ τοὺς λόγους τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, οὐχ ἧττον ἰσχυροὺς, καὶ τοι μὴ ἀνήκων εἰς αὐτήν. Μὴ ὁρίσαντος, λέγει, διὰ νόμου τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον τῶν δαπανῶν, ἡ ζητουμένη ἤδη πίστωσις δὲν θέλει ἀρκέσει. Γνωρίζετε πάντες ὅτι ἐν Ἑλλάδι αἱ δαπάναι ἐκ μικρῶν ἄρχονται καὶ κατὰ μικρὸν πολλαπλασιάζονται εἰς βαθμὸν ἀνέλπιστον. Ἐὰν εἰς νομομαθῆ τινα ἔδιδε ἡ Κυβέρνησις **100** ἢ **150** χιλιάδας δραχμῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ πολιτικοῦ μας Κώδικος, ἠθέλαμεν εἰπεῖ ὅλοι, ὅτι ἡ δαπάνη εἶναι ὑπερβολική. Ἐν τούτοις διὰ τὴν ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ Κώδικος αὐτοῦ ὑπάρχουσαν ἐπιτροπὴν, ἐδαπανήθησαν **150,000** μέχρι τοῦδε δραχμῶν, καὶ ὅμως δὲν ἔχομεν ἔτι τὸ δέκατον τοῦ ὅλου ἔργου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τί θέλομεν πράξει, ἐὰν οἱ Γερουσιασταὶ κατὰ τὰς διακοπὰς δὲν θελήσωσι νὰ ἐργασθῶσιν ἄνευ ἐπιμισθίου, προφασιζόμενοι, ὅτι ἔχουσι τὰς ὑποθέσεις των ἐν ταῖς ἐπαρχίαις των, ἢ τὰ ἄλλα μέλη, ὅσα δὲν λαμβάνουσι μισθόν, ζητήσωσιν ἀποζημίωσιν; Ἀρκεῖ τότε ἡ πίστωσις αὕτη; Εἴπατε εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ὑπηρεσία των εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος; Ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου θέλουν ἐξογκωθῆ,

διότι ἐρρέθη, ὅτι πολλὰ μέλη ἐζήτησαν νὰ προσλάβωσιν ἕκαστος ἀνὰ ἕνα γραφέα καὶ ἕνα κλητῆρα.

Διὰ ὅλα ταῦτα ἐμμένει πρῶτον εἰς τὴν πρότασίν του περὶ τῆς μὴ συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ πιστεύει, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ φορολογουμένου καὶ ὑποχρεωμένου νὰ πληρώσῃ τὴν δαπάνην λαοῦ, θέλει συμμερισθῇ αὐτήν. Ταύτης δὲ ἀποῤῥιπτομένης, ἀπαιτεῖ τὴν κατάρτισιν νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάγκη τοσοῦτον πασιφανῶς κατεδείχθη, διότι ἄλλως ἀντὶ νὰ θεραπεύσωμεν τὰ παράπονα τοῦ ἀγῶνος, θέλομεν γεννήσει καὶ ἄλλα, διότι προβαίνει μὴ περιποιούμενοι 100 ἔχοντας δικαιώματα, περιποιηθῶμεν συγχρόνως 300 μηδὲν ἔχοντας δικαίωμα καὶ ἀρήσωμεν τοὺς πλείστους ἠδικημένους, οἵτινες θέλουσι συνταράξει τὸν κόσμον διὰ τῶν παραπόνων των.

Ἀπὸ τοῦδε δὲ παρακαλεῖ, πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς ἀποτεινόμενος, ὅτι ἂν μὲν εἴσθε σεῖς οἱ ἐκτελέσοντες τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, θέλετε εὑρεθῇ εἰς περιπλοκὰς ἀδιεξόδους. Ἐὰν δὲ νομίζητε, ὅτι θέλουν εἶσθε ἄλλοι, δὲν εἶναι οὔτε ἔντιμον, οὔτε δίκαιον νὰ ἀφήσητε εἰς τοὺς διαδόχους σας τοιαύτην κληρονομίαν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀναπτύσσων τὸ ζήτημα ὁ προαγορεύσας, ὡ ὁλόγυρσε μὲν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔδειξε τὴν καλὴν αὐτοῦ διάθεσιν, ἵνα ἐκτελέσῃ μίαν ἀπόφασιν ἐθνικὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Σῶμα θεωρεῖ παράκαιρον τὴν ἐκτέλεσίν της, ἀπαλλάττει τὸ ὑπουργεῖον τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως καὶ κατά τινα τρόπον τὸ συγχωρεῖ. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν ἂν ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἔχει ἀρμοδίαν νὰ ἀπονείμῃ τοιαύτην συγχώρησιν. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐν τῇ κυριαρχίᾳ αὐτῆς ῥητῶς ἐθεσπίσατο καὶ διὰ ψηφίσματος καθιέρωσε τὴν πλήρη τοῦ ἀγῶνος ἀμοιβὴν διὰ συστάσεως νέας ἐπιτροπῆς, καὶ ἂν τοῦτο δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε, δὲν ἔπεται, ὅτι δύναται νὰ παραγραφῇ μία ἀπόφασις ἐθνική. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν οὔτε ἡμεῖς νὰ τὴν ἀποῤῥίψωμεν, οὐδ' ἡ Βουλὴ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ. Καὶ ἐζήτησε μὲν ὁ προαγορεύσας νὰ καθιερωθῇ διὰ νόμου ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἐνέργεια, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, καὶ διακρίνει τὴν περίστασιν, ἐν ᾗ θέλει νόμον, καθ' ὅσον τὸ ἴδιον ψήφισμα λέγει, ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς θέλει κανονισθῇ διὰ νόμου, ὡς εἶπεν ἐναργῶς, ὅτι ἡ ἀρχικὴ σύστασις θέλει γίνει διὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἤκουσε μὲ σεβασμὸν εὐχαρίστησιν ὅσα εἶπεν ὁ βουλευτὴς περὶ προσώπων ἱκανῶν δι' ἔργον τοιοῦτον, τὰ ὁποῖα ἀπέθανον δυστυχῶς· ἀλλὰ διότι ἀπέθανον, δὲν ἔπεται ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἢ

ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραγράψῃ μίαν ἀπόφασιν ἐθνικήν. Ἄλλως τε πολλοὶ ἐπίσημοι ἀγωνισταὶ ὑπάρχουσιν ἔτι, τὸ δὲ Ψήφισμα ἀπλῶς λέγει, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θέλει σύγκεισθαι ἀπὸ ἀρμόδια πρόσωπα. Ἂν δὲ διαγείρων τὴν φιλοτιμίαν τῆς Βουλῆς, ἐξέφρασε τὸ παράπονον ὁ προαγορεύσας, ὅτι οὐδὲ εἷς τῶν βουλευτῶν περιελήφθη ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, μὴ λησμονήσῃ ὅτι τὸ ἕτερον Σῶμα σύγκειται ἐκ γερόντων, καὶ εἰς αὐτὸ ἔπρεπε νὰ στρατρώμεν, ἐνῷ ἡ Βουλὴ περιλαμβάνει νεώτερα πρόσωπα. Ἐπομένως ἡ ἀξίωσις του ἀντιφάσκει πρὸς τὸν ὀλίγον ἀνωτέρω περὶ καταλληλότητος τῶν προσώπων ἐκτεθέντα ἰσχυρισμόν του, διότι ἡ ἐξέλεγξις τοῦ ἀγῶνος εἶναι ἔργον προβεβηκείας γενεᾶς, αὕτη δὲ εὑρίσκεται ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Εἶναι δὲ καλὸν νὰ ἐκκαθαρισθῶσιν ἐφάπαξ αἱ παλαιαὶ ἀπαιτήσεις, διότι ἅμα ἀνήκουσιν αὗται εἰς ἐποχὴν προηγουμένην, τὰ δικαστήρια δὲν δικάζουσι, καθ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει οὐδεὶς πόρος τοῦ δημοσίου πρὸς ἐξόφλησιν, ἀλλ' εἶναι καλὸν νὰ λέγωμεν ἀείποτε εἰς τοὺς δικαιούχους *θέλει λησθῇ γενικὸν μέτρον*; δὲν πρέπει νὰ καθαρίσωμεν τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας, καὶ τὸ γενικὸν μέτρον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ; Εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ ἀγορεύσας, ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἀπαιτοῦσι τὴν τοῦ ἀγῶνος ἱκανοποίησιν, ἀλλὰ τοῦτο ἀνατρέπει ὁλοτελῶς τὰς ἰδέας του, καθ' ὅσον ἐθεώρει καὶ θεωρεῖ, ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν δικαιωμάτων εἶναι εὐχὴ γενική. Καὶ εἶναι μὲν πιθανὸν νὰ ὑπέθεσαν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅτι τὸ ἔργον δὲν θέλει γίνει καλῶς, οὐδέποτε ὅμως καὶ ὅτι δὲν θέλουν τὴν ἀπόδοσιν μιᾶς ἱερᾶς ὀφειλῆς. Διὰ τί ὅμως (ἠρώτησε) νὰ μὴ συγκροτηθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ προσώπων ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν; Διότι, ἀπαντᾷ, καὶ τότε ἠθέλατε ἐρωτήσει, διὰ τί νὰ μὴ σύγκειται ἐκ προσώπων ὅλων τῶν δήμων, τὸ δὲ Ψήφισμα δὲν ἐνόησε νὰ γίνῃ τοιαύτη ὑποδιαίρεσις. Μὴ παράττῃ δὲ τὸν προαγορεύσαντα ἡ ἰδέα, ὅτι δὲν θέλει ἐπαρκέσει εἰς τόσας ἀποζημιώσεις τὸ δημόσιον, διότι ἡ μὲν ἐπιτροπὴ θέλει φέρει ἓν ἀποτέλεσμα, τὸ δὲ δημόσιον δὲν ἔπεται ὅτι θέλει εὑρεθῇ ἀμέσως μὲ τὰ χρήματα ἀνὰ χεῖρας, ἀλλ' ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις ἀναβῶσιν εἰς μέγα ποσὸν, θὰ κανονισθῇ τότε διὰ νόμου νὰ γίνῃ ἡ ἐξόφλησις εἴτε διὰ γαιῶν, εἴτε διὰ νέου παγίου, εἴτε ὅπως ἄλλως ἀποφασισθῇ, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται ἤδη νὰ ὁρίσῃ. Ἐπίσης δὲ θέλει λησθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ τῶν κοινοτήτων ζήτημα, τὸ ὁποῖον θέλει συμβιβασθῇ καὶ αὐτὸ καθ' ὁμοιόν τινα τρόπον, μολονότι δύναται νὰ θεωρηθῇ ἴσως ὅτι μεγάλη κοινότης εἶναι ἡ Ἑλλὰς, εἰς ἣν περι-

λαμβάνονται ὅλαι αἱ ἄλλαι. Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ἐπαναλέγει, ὅτι δὲν ἐκφράζει ἰδέαν ὁριστικήν. Ἐὰν δὲ ἦναι μεγάλαι αἱ τῶν στρατιωτικῶν ἀπαιτήσεις, θέλει ἐρωτηθῆ ἐὰν εἶναι πόσοι κυρίως ἐδόθησαν μισθοί, εἰς ποῖα πρόσωπα, καὶ ἂν ὁ ἀπαιτῶν αὐτοὺς ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ τόσα· μάλιστα δὲ τοῦ ζητήματος τούτου ἐπελήφθη ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ταχέως θέλει τὸ λύσει. Σήμερον λοιπὸν ζητοῦμεν τὰ ὀλίγα χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν θέλει ἐξακολουθήσει τὸ ἔργον της ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ αὐτὸς δὲ ἐννοεῖ, κατὰ τὴν ἑτέραν τῆς ἐκθέσεως γνώμην, ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς θέλουν εἶσθαι ἄμισθα καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ὅσον ἔνεστιν οἰκονομικῶς ἡ ἐργασία, χωρὶς νὰ πλάττωμεν νέας θέσεις, τὸ ὁποῖον καὶ δι' ὑλικοὺς λόγους καὶ ὡς ἄξιον τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκρούει, ἀλλ' εἰς τὴν προκειμένην ἀπόφασιν μας δὲν ἀξίζει ἀφ' ἑτέρου ἡ κατὰ 1000 δραχμὰς μᾶλλον ἢ ἧττον διαφωνία. Οὐδεὶς δὲ ὑπάρχει φόβος τοῦ ν' αὐξήσωσιν αἱ τῆς ἐπιτροπῆς δαπάναι, διότι θέλουσιν ὁρισθῆ ἑφάπαξ, καὶ μόνος εὔλογος φόβος ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ἡ τῶν ἐργασιῶν της περάτωσις, ἀλλὰ θέλει τεθῆ ὅρος τῆς τῶν ἀπαιτήσεων καθυποβολῆς, καὶ ἂν ἡ ἐπιτροπὴ βραδύνῃ, τότε δὲν θέλει ἀδιαφορήσει τὸ ὑπουργεῖον, ἡ δὲ Βουλὴ ζητεῖ τὸν λόγον τῆς τοιαύτης παρατάσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

Τῆς 22 Δεκεμβρίου 1861.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνελήφθη ἡ τῶν πρακτικῶν ἀνάγνωσις ἐπὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκδραχ. 3,670 καὶ δραχμῶν 19,560 διὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος, λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου ἐξήτησεν, ὅτι χθὲς ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος κ. Βαλασόπουλος εἶπεν ὅτι μεταξὺ ἄλλων ὁ πρώην Ἀλεξανδρείας κα-

τηγορεῖται καὶ δι' ἓν κληροδότημα, ὅπερ ἀφῆκέ τις εἰς τὸ ἔθνος. Ἡ περίστασις αὕτη ἀνέμνησιν οὕτω ἓν ἕτερον κληροδότημα, καὶ περὶ τούτου ἔρχεται νὰ εἴπῃ ὀλίγα τινά. Ὀκτὼ ἤδη συμπληροῦνται ἔτη ἀφότου ὁ μακαρίτης Στουρνάρης ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κολοσσιαῖον κληροδότημα πρὸς σύστασιν ἑνὸς πολυτεχνείου, ἀφεὶς ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης του τὰ βουλευτικὰ σώματα. Δυστυχῶς ὅμως, ἂν καὶ τόσα παρῆλθον ἔτη, αἱ γενναῖαι τοῦ διαθέτου παραγγελίαι δὲν ἐπραγματοποιήθησαν μέχρι τοῦδε πρὸς οὐ μικρὰν ὕβριν τοῦ ἔθνους. Τὰ νομοθετικὰ σώματα διορίζουσι κατὰ τριετίαν ἕνα ἀντιπρόσωπόν των, καὶ οὕτως ὁ εἷς διαδέχεται τὸν ἄλλον χωρὶς νὰ κατορθωθῇ εἰσέτι οὔτε εἷς λίθος νὰ τεθῇ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ καταστήματος. Κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν περίοδον ἡ Βουλὴ διώρισεν ἀντιπρόσωπόν της τὸν κ. Βαλασόπουλον, καὶ ἐν ᾧ εὑρισκόμεθα ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ε' συνόδου, ὁ ἀντιπρόσωπος ἡμῶν οὔτε κἂν μᾶς εἶπεν εἰς ποίαν εὑρίσκεται κατάστασιν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσις. Εἰλικρινῶς δὲ ἐκφραζόμενος ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ βραδύτης αὕτη τὸν φέρει ἐνίοτε εἰς πειρασμόν, καὶ διὰ νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησίν του ἐλεύθεραν, ἐπιθυμεῖ ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Σώματος ποῦ εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις αὕτη μετὰ ὀκτὼ ἔτη, πόσα εἰσεπράχθησαν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος χρήματα καὶ τίς ἡ ἀφορμὴ τῆς τοσαύτης ἀβουλίας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου. Πιστεύει δὲ ὅτι ὁ Κ. βουλευτὴς Λακεδαίμονος εἶναι ἕτοιμος νὰ δώσῃ τὰς ζητουμένας πληροφορίας, ἀφ' οὗ τοιαῦτας πολλὰς πολλάκις περὶ πολλῶν ἄλλων ἀντικειμένων μᾶς ἔδωσεν.

Ἀπήντησεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος, ὅτι χαίρει ὅτι τῷ ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ ἐκθέσῃ καὶ πάλιν ἐνώπιον τοῦ σώματος ποῦ εὑρίσκεται ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσις, ἐφ' ἧς ἐκτεταμένην ἀνέγνω πέρυσιν ἔκθεσιν, ἥτις ὅμως ἔλαθε φαίνεται τὸν προαγορεύσαντα. Διὰ τῆς ἐκθέσεώς του αὐτῆς ἐπληροφόρησε τὴν Βουλὴν, ὅτι ἡ περιουσία τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη εἶχεν ἐκκαθαρισθῇ ὑπὸ τῶν προκατόχων του, τὰ δὲ χρήματα εἶχον εἰσπραχθῇ ἔκτοτε καὶ παρακατατεθῇ εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπὶ τόκῳ 5 καὶ 4 0/0. Εἶπε δὲ τότε ὅτι μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν ἔμεινεν ἐκκρεμὴς μία δίκη μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Τσιτσα ἐπὶ ἑνὸς μεγάλου ποσοῦ, εἶχε δὲ ἐκδοθῇ καὶ ἀπόφασις διατάττουσα ἀποδείξεις τινάς, ὧν τὴν ἀναβολὴν ἡμεῖς ἐζητήσαμεν. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη πρόκειται ἤδη νὰ δικασθῇ καὶ τῆς δίκης τὸ ἀποτέλεσμα θέλει σπεύσει νὰ ὑποβάλῃ ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν οἰκοδομήν, διὰ τὴν ἀνίγερσιν τῆς ὁποίας τὴν αὐτὴν αἰσθάνεται καὶ αὐτὸς ἐπιθυμίαν, πολλὰ ἀπαντῶντο ἐν ἀρχῇ προσκόμματα, καὶ ἰδίως ἡ πρόσκτητις οἰκοπέδου καταλλήλου, ὅπερ ἐθωρήσατο ἐσχάτως ἡ Κ. Τοσίτσα. Εἴχομεν ὕστερον ἀνάγκην ἑνὸς σχεδίου, καὶ τοῦτο ἐγένετο καὶ ὑποβληθὲν εἰς τὸ ὑπουργεῖον μόλις τὸν Ὀκτώβριον ἐκυρώθη, ἤδη δὲ ὁ δοὺς τὸ σχέδιον Κ. Καφταντσόγλους ἐνασχολεῖται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις δυσκολία, διότι τὸ οἰκόπεδον κεῖται πλησίον ἑνὸς χειμάρρου, ὅστις πρέπει νὰ ῥυθμισθῇ καὶ μετὰ τοῦτο ν' ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομή. Μετὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ οἰκοδομὴ θέλει ἀρχίσει ἀμέσως καὶ ἡ ἐπιτροπὴ θέλει προσπαθήσει ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς εὐχὰς τῆς Βουλῆς.

Ἀρκεσθέντος οὕτω τοῦ ἐπερωτήσαντος βουλευτοῦ εἰς τὰς πληροφορίας τοῦ προαγορεύσαντος, παρετήρησέ τις, ὅτι ἀναγκαῖον νομίζει ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ῥητὴν αὐτῆς ἐπιθυμίαν ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ἔναρξις τοῦ ἔργου, ἵνα μὴ παραταθῇ ἐπ' ἄπειρον καὶ πάλιν ἡ σύνταξις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ τοῦ χειμάρρου ῥύθμισις.

Τῆς δὲ Βουλῆς συμμεριαθείσης τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν ταχεῖαν τοῦ ἔργου ἔναρξιν λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι διὰ νὰ δώσωμεν θάρρος εἰς τοὺς ἀγωνιστάς, ὅτι καὶ ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο ὑπὲρ αὐτῶν καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν δικαιωμάτων των, ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ φέρῃ πρότερον εἰς πέρας ἄλλην ὁμοίας φύσεως ὑπόθεσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας, πάσχουσιν οἱ υἱοὶ τοσούτων ἀγωνιστῶν, οἵτινες καὶ τὸν ἑαυτόν των καὶ τὰς περιουσίας των ἐθυσίασαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος, καὶ περὶ τῶν ὁποίων προέβλεψε τὸ γ'. ἐδάφιον τοῦ Κ'. ψηφίσματος. Τὴν διάταξιν αὐτὴν λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους τοῦ Κράτους στρατιωτικοὺς διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν **143** τοιαῦτα ὀνόματα, ἅτινα εὑρέθησαν εἰς τὸ μητρῶον τοῦ **1833**, καὶ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις των. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐκείνη ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ἔργον της, ἐξελέγξασα τὰ **143** ἐκεῖνα ὀνόματα, δι' ἄλλα δὲ ὅλως παραλειφθέντα ἔδοσε γνώμην τινὰ εἰς τὴν κυβέρνησιν. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲν ἔπραξε μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀγωνιστῶν ἐκείνων μένουσιν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκτρὰν των κατάστασιν. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὴν κυβέρνησιν νὰ λάβῃ

ταχίστην περὶ τῆς τύχης αὐτῶν πρόνοιαν, ἀφ' οὗ μάλιστα ὡρίσθη ἤδη αὕτη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ σχηματισθείσης ἐπιτροπῆς, ἄλλως δὲ νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, τίνες οἱ λόγοι, δι' οὓς ἀναβάλλει τὴν ἀπόφασίν του. Ἴσως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν θέλει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν ἀνάγκην, ἵνα μὴ φανῇ ὅτι ὡρμήθη ἐξ ἰδιαιτέρου συμφέροντος, καθόσον μεταξὺ τῶν **143** αὐτῶν ὀνομάτων ὑπάρχει καὶ τὸ τοῦ μακαρίτου πατρός του. Ἐν τούτοις ὅμως αὐτὸς ἀντεμείφθη ἤδη καὶ θέλει ἀνταμειφθῇ, ἐνῷ ἄλλοι στεροῦνται ἴσως τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς, δίδουσα οὕτω νὰ ἐννοήσωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅτι καὶ τῆς νέας ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος ἡ σύστασις δὲν θέλει μείνει ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὑπῆρχεν ἀληθῶς ἐν μητρῴοις ἐξ **143** ὀνομάτων ἀγωνισθέντων μέν, ἀλλ' ἀποβιωσάντων πρὸ τῆς συστάσεως τῆς φάλαγγος, ἅτινα ἐβαθμολόγησεν ἀκολούθως μία ἐπιτροπὴ ἐπὶ τούτῳ σχηματισθεῖσα. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν εὗρε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον, ὅταν ἦλθεν αὐτὸς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ προβῇ εἰς ἓν ἀριστικὸν ἀποτέλεσμα, οὐχὶ ἐξ ἀδιαφορίας, ἀλλὰ διότι ἔκτοτε ἤρχισε ζωηροτέρα νὰ κυκλοφορῇ ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ε'. ψηφίσματος, καὶ ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀπετέλει μέρος τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος, ἐνόμισεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὅσων ἱερὰ εἶναι τὰ δικαιώματα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος **143** ἀγωνιστῶν, τοσοῦτον ἐπίσης ἱερὰ εἶναι καὶ τὰ δικαιώματα ἄλλων ἐνδόξων στρατηγῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, μὴ συμπεριειλημμένων ἐν τῷ μητρῴῳ ἐκείνῳ, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἐπίσης νὰ λυφθῇ πρόνοια ἀμοιβῆς. Ἐθεώρησε λοιπὸν δίκαιον νὰ περιμείνῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τῆς ἤδη συσταθείσης ἐπιτροπῆς διὰ νὰ προβῇ οὕτως εἰς μίαν γενικωτέραν καὶ δικαιωτέραν ἀμοιβὴν τοῦ ἀγῶνος.

Παρετήρησέ τις ὅτι θεωρεῖ ὅλως ἄσχετα τὰ δύο περὶ ὧν ὁ λόγος, ζητήματα, καθόσον, τὰ μὲν **143** ὀνόματα ὑπάρχουν σημειωμένα ἐν τινι μητρῴῳ, ἡ δὲ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐκανόνισε καὶ τὰ περὶ τῆς βαθμολογίας αὐτῶν, καὶ ἐπομένως αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν εἰσὶν ἐκκαθαρισμέναι, ἐν ᾧ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν παραλειφθέντων, ὧν ἐμνήσθη ὁ Κ. ὑπουργός, εἰσὶν ἀκαθάριστοι, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀναβάλληται καὶ ἡ ὀφειλομένη εἰς τοὺς ἄλλους ἀμοιβὴ μέχρι τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ

αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν 143 ἐκείνων ὀνομάτων ἀναφέρει ἐκ τοῦ προχείρου ἐν παραδείγματι τὸ ὄνομα τοῦ Ν. Ταμπακοπούλου, ἀποθανόντος κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, τοῦ ὁποίου ἡ χήρα οὔτε τὰς ἐλαχίστας ἠξιώθη μέχρι τοῦδε ἀμοιβὰς καὶ δὲν εἶναι, νομίζει, δίκαιον νὰ παρατείνωμεν ἐπὶ πλέον τὴν τοιαύτην κατάστασιν.

Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἡ Βουλὴ διέκοψε πρὸς ὥραν τὴν ἀνωτέρω συζήτησιν, ἐπιληφθεῖσα ἀμέσως τῆς ἐπιψηφίσεως νομοσχεδίου τινος περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 20,000 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων, τοῦ ὁποίου ἀναγνωσθέντος ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρειφόπουλον καὶ Ἰω. Κατσάκον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ περιεδέχθη αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 79.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 20,000 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Δημήτριος Νάκος . . . .
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . . Ν	Γεώργιος Γεροθανάσης . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . .	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ν	Ἀντώνιος Γρίβας . . . . .
Γ. Ν. Καΐρης . . . . . Ν	Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . Ν	Παν. Σταρόγιαννης . . . Ν
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Ἰωάννης Σαφάκας . . . . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν
Γεώργιος Σκοῦφος . . . Ν	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . Ν
Εὐσταθιος Σῖμος . . . . Ν	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Παναγῆς Κυριακός . . . Ν	Ἄγγελος Γουζούασης . . .
Σταῦρος Βλάχος	Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν	Νικόλαος Χαντσάκης . . . Ν
Ἠλίας Καραγιάννης . . . Ν	Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Γεωργούλας Γιολδάσης . . Ν

Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . Ν	Παναγ. Βάρβογλης . . . Ν
Στέφανος Στεφανόπουλος . Ν	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . . Ν
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . Ν
Σπῦρος Κουτσομίτης . . . Ν	Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν
Γεώργιος Διαμάντης . . . Ν	Δημ. Σακελλαριάδης . . .
Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ν
Σπυρίδων Μαλασπίνης . . Ν	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .
Γάτ. Δελένδας	. . . . .
Σπυρ. Μαρκέζινης	Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ἠλίας Παπαδαίος	Κωνστ. Λυμπερόπουλος . . Ν
Λεωνίδας Πετιμεζᾶς . . . Ν	Ἰω. Προβελέγιος . . . . Ν
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . Ν	Ἰω. Ταταράκης . . . . . Ν
Γρηγ. Κορφιωτάκης	Μιχαὴλ Δαμηαλὴς . . Ν
Θεόδωρος Κυριακός . . . Ν	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρ. Βαρότσης . . . . Ν
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης .	Α. Παπαδημητριάδης . . .
Γεώργιος Παπανικολάου . .	Δημήτριος Κακοτάκης . . .
Ἰωάννης Μπαλάφας	Δημ. Χαραλαμπίδης . . . Ν
Πέτρος Δεληγιάννης	Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . Ν
Δημήτριος Βούκουρας . . . Ν	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας . . . Ν	Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . Ν
Παλαιολόγος Στασινόπουλος.. Ν	Στέφανος Α. Δούκας . . . .
Νικόλαος Παλαιός.	Ἰωάννης Κατσάκος . . . Ν
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . Ν
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	Δημ. Κατσάκος . . . . Ν
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . Ν	Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . Ν
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος. . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . Ν
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώστας Τσαμάλας . . Ν
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . Ν	Νάκος Πανουριᾶς . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης. . Ν	Μιλτιάδης Πρίμας . . . .
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . Ν	Παναγ. Καλαμογδάρτας. . .
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν	Ἰω. Δ. Αντωνόπουλος . . Ν
Λουκᾶς Στέφανος	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . Ν	Α. Α. Χ. Ἀναργύρου . . .
Θεόδωρος Πετρινὸς	Νικόλαος Γκίνης . . . . .

Νικόλαος Τσικλητήρας	N	Γεώργιος Κουβέλης	
Γεώργιος Μπάστας	N	Νικόλαος Πιπῖνος	
Ἰωάννης Δουλίδης		Κωνστ. Δουζίνας	N
Ἰωάννης Μανιώτης	N	Λάζαρος Γιουρδῆς	N
Λεωνίδας Πρασσακάκης		Θεόδωρος Γκίκας	N
Γεώργιος Ναύτης		Ἀναστάσιος Οἰκονόμος	
Ἰωάννης Μαραγκὸς	N	Πέτρος Χ. Πέτρος	
Λορέντσος Καμπάνης	N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς	
Ἰωάννης Σαγρέδος	N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	
Παναγιώτης Ψάθης		Σ. Σκουμπουρδῆς	N
Ἀντώνιος Ἀρμάος	N	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ	
Γρηγ. Μανοῦσος	N	Δημήτριος Κριεζώτης	
Δημ. Πολυχρονόπουλος	N	Ἀν. Μάντσαρης	
Γεώργιος Σπέντσας	N	Ἰωάννης Κοντζιᾶς	
Δημήτριος Βότσαρης	N	Ἀνδρέας Καλλάρης	N

Δεκτοῦ δὲ γενομένου καὶ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου δι' ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς ἰδίους ψηφολέκτας, τὸ αὐτὸ καταδείξασα ἀποτέλεσμα. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1861 χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις δραχμῶν εἰκοσακισχιλίων ἀριθ. 20,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ κερ. ΙΔ'. « Βοήθειαι τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τῆς παραλίας τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ διὰ τὸ κατεπεῖγον ἐπέτρεψε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἵνα ὑποβληθῇ αὐτὸ εἰς τὴν Γερουσίαν.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δημοσίου χορηγηθὲν μέχρι τοῦδε ποσὸν δὲν θέλει ἀρκέσει εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν παθόντων καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ζητηθῶσι

καὶ ἰδιωτικαὶ συνδρομαί, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως δυστυχήματος· ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὅταν κατὰ πρῶτον ὁ συνάδελφός του ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐζήτησε τὴν πίστωσιν τῶν 10,000 δραχμῶν δὲν ἐγνώριζεν εἰσέτι τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ συμβάντος σεισμοῦ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐπαναληφθέντων. Εἰδήσεις περὶ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ καταστροφῶν ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις πρῶτον ἀπὸ τοὺς ἐπάρχους Αἰγίου καὶ Κορίνθου, καὶ κατ' αὐτὰς αἱ μὲν ζημίαι τῆς Κορίνθου ἦσαν σχεδὸν ἀσήμαντοι, αἱ δὲ τῆς πόλεως Αἰγίου καὶ τῶν περὶξ αὐτῆς ὀλέθριαι καὶ καταστρεπτικαί. Τὸ πρῶτον σταλὲν τηλεγράφημα συνετάχθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μεγαλειτέρου ἐκ τοῦ κινδύνου τρόμου, κατ' αὐτὸ 1200 οἰκογένειαι εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ἔμενον ἄστεγοι, μεγάλα δὲ δυστυχήματα εἶχον συμβῆ καὶ εἰς τὴν Στερεάν, ἰδίως εἰς τὴν πόλιν Γαλαξειδίου, τὴν Ἰτέαν καὶ τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, σήμερον μάλιστα εἰδοποιήθη ὅτι καὶ εἰς τὴν Εὐρυτανίαν συνέβησαν ζημίαι. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὰς ζημίας τῆς Στερεᾶς, διέταξε τὸ ἕτερον τῶν εἰς Αἴγιον σταλέντων ἀτμοπλοίων νὰ περιπλεύσῃ τὴν παραλίαν καὶ δώσῃ λεπτομερεστέρας πληροφορίας. Σήμερον ἔλαβε τηλεγράφημα τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας, ἐξ οὗ ἐπληροφορήθη τὰς εἰς Γαλαξείδιον γενομένας καταστροφὰς, τὴν ὕψωσιν τῆς θαλάσσης καὶ τὰ ἐκ τῆς παλιρροίας συμβάντα δυστυχήματα, διέταξε δὲ ἀμέσως τὸν Νομάρχην Ἀχαΐας νὰ μεταβῇ ἀμέσως εἰς τὰ παράλια τῆς Στερεᾶς καὶ τῷ ὑποβάλῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν του. Ἐν τούτοις οὔτε αἱ πρότερον ζητηθεῖσαι 10,000, οὔτε αἱ σήμερον 20,000 εἶναι ἱκαναὶ νὰ θεραπεύσωσι κἂν ἐκ τοῦ προχείρου τοὺς παθόντας, εἶναι δὲ ἀναντίῤῥητον, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλων τῶν παθόντων τὰς ἀνάγκας, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη, ὡς εἶπεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος, νὰ ζητηθῶσι καὶ συνδρομαὶ ἀπό τε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς, οἵτινες ἐσυνήθισαν νὰ συντρέχωσι τοιαῦτα δυστυχήματα. Ἀλλὰ πρέπει πρῶτοι ἡμεῖς νὰ δείξωμεν τὸ παράδειγμα καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν τῶν ὑπὸ τῶν μελῶν της γενησομένων συνδρομῶν, αὐτὸς δὲ ὡς βουλευτὴς προσφέρει 100 δραχμάς.

Ἡ δὲ Βουλὴ ὁμοφώνως παραδεχθεῖσα τὴν πρότασιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀφῆκεν εἰς τὸ προεδρεῖον τὴν σύστασιν τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ἐπανελθούσης δὲ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν διακοπεῖσαν συζήτησιν, λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι προκειμένου νὰ κανονίσωμεν τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας μία πρᾶξις κυβερνητική, εἴτε κοινοβουλευτική, εἴτε τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως δ' ἔταξε, νομίζει, ὅτι πᾶν ἄλλο αἴσθημα πρέπει νὰ σιγᾷ ἀπέναντι τῆς ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεων ἱερῶν. Ἔχομεν ἓν ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον διέταξεν ὅλα ἐν γένει τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγῶνος νὰ ἐξετάσῃ καὶ πραγματοποιήσῃ μία ἐπιτροπή. Τοιαύτης ὑπαρχούσης διατάξεως θεωρεῖ ἄτακτον τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ **1850**, ἥτις περιωρίσθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν **143** μόνον ὀνομάτων, καὶ συνέκειτο ὑπὸ ὀλίγων μόνον στρατιωτικῶν, ἐν ᾧ σκοπὸς τοῦ Ε. ψηφίσματος εἶναι ἡ ἐξέτασις ὅλων ἐν γένει τῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος. Ἡ δὲ πρὸς ἐξέτασιν αὐτῶν προβλεπομένη ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἐπισημότερα τοῦ ἀγῶνος πρόσωπα, οὐ μόνον μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν. Τὸ διάταγμα λοιπὸν ἐκεῖνο τοῦ **1850**, ὅπως ἐγένετο, δὲν εἶχε σκοπὸν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Ε. ψηφίσματος, οὔτε ἡ δυνάμει αὐτοῦ συσταθεῖσα ὀκταμελὴς ἐκ στρατιωτικῶν μόνον ἐπιτροπὴ ἠδύνατο νὰ ἐξετάσῃ τὰ δικαιώματα τῶν μὴ ἀνταμειφθέντων ἀγωνιστῶν καὶ τὰς ἀκαθαρίστους ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Γ'. ψηφίσματος, ὅπερ ἀφορᾷ ὀνόματά τινα ἐγγεγραμμένα μὲν εἰς τὰ μητρῶα, ἀλλὰ μὴ βαθμολογηθέντα, καὶ ἡ ἐξουσία ἑπομένως τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης περιωρίζετο ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκκαθαρισμένων. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν τοῦ **1850**, ὅλως διάφορον τῆς ἤδη συσταθείσης καὶ περιωρισμένην ἔχουσα ἐντολὴν ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ἔργον της καὶ μένει ἤδη εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νόμου, οὐχὶ δὲ νὰ συγχέῃ τὰς ἐκκαθαρισμένας ἐκείνας καὶ μερικὰς ἀπαιτήσεις μὲ τὰς γενικὰς ἐργασίας τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Ε. ψηφίσματος συσταθείσης ἤδη ἐπιτροπῆς.

Παρετήρησέ τις ὅτι συγχέομεν τὰ ζητήματα, διότι προκειμένου περὶ τοῦ Ε. ψηφίσματος παρενείραμεν καὶ τὸ Γ. ὅλως ἀσχετον πρὸς ἐκεῖνο. Ὁ προηγορεύσας βουλευτὴς νομίζει ὅτι τὰ **143** πρόσωπα ἔπρεπε νὰ δικαιωθῶσιν ἀσχέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Β. ψηφίσματος διαταττόμενα, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι καὶ αὐτῶν τὰ δικαιώματα ὡς μὴ ἐκκαθαρισμένα πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τὴν ἔρευναν τῆς ἤδη συσταθείσης ἐπιτροπῆς, ὅπως δήποτε ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἄσχετον πρὸς τὸ ὑπὸ

συζήτησιν ἀντικείμενον καὶ δυνάμεθα νὰ τὸ ἀναβάλωμεν εἰς ἄλλην τινὰ συνεδρίασιν.

Συμφωνοῦσα δὲ καὶ ἡ Βουλὴ μὲ ἃ τῆς ἀνωτέρω γνώμης, προέβη εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς χθεσινῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, λαβών δέ τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κανονίσωμεν σήμερον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος, ἴδιόν προτείνει ἰδίαν τινὰ γνώμην, παράδοξον ἴσως, ἀλλ' οὐχ ἧττον εἰλικρινῆ. Ἀλλὰ τὰ δικαιώματα ταῦτα ὡρίσθησαν, ἀναγνωρίσθησαν καὶ δὲν πρόκειται σήμερον περὶ τούτου. Ὁ ἀγὼν ἦτο κοινὸς καὶ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἱερός. Τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ μετέσχον πάντες οἱ Ἕλληνες, καὶ ἄρχοντες, καὶ ἄρχοντες, καὶ πρόκριτοι, καὶ νέοι καὶ γέροντες καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες, ἀκόμη ἕνα μόνον διώκοντες σκοπόν, ἓν σύνθημα ἔχοντες, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς δεσποτείας τῶν Ὀθωμανῶν. Τὴν ἰσότητα λοιπὸν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀγῶνος δὲν ἔπρεπε νὰ ἀσχημίσωμεν μὲ ὑλικὰς ἀμοιβάς, διότι οὐδεὶς Ἕλλην ἀπέβλεψε εἰς τὸν ἀγῶνα ἐλπίζων ὑλικὰς ἀποκαλύσεις, καὶ διὸ ἐφροντίσαμεν τοιαῦτα ὅτο ἀδύνατον νὰ μὴ γεννήσουν παράπονα, καὶ νὰ μὴ διαιρέσουν τὴν μεγάλην αὐτὴν τάξιν τοῦ ἀγῶνος εἰς δικαιωθέντας καὶ μή. Ἀλλ' εἶπεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τούτου σήμερον. Οἱ Ἕλληνες ὅλοι ἠγωνίσθησαν, καὶ προκειμένου ἤδη τοῦ λόγου περὶ ἀμοιβῶν, ὅλοι ἔχουσι δικαίωμα πρὸς τοῦτο. Ἐν τούτοις μέχρι τοῦδε μία μόνη τάξις ἀντιμετρήθη, καὶ περὶ αὐτῆς μόνης ἐγένετο καὶ γίνεται λόγος. Ἐστρατεύθη ἡ φάλαγξ καὶ εἰς αὐτὴν ἐδόθησαν καὶ βαθμοὶ καὶ γραμμάτια, ὑπὲρ τοῦ ὅλου ὅμως τίποτε δὲν ἐγένετο, καὶ μόλις τότε σκεπτόμεθα, ἂν δυνάμεθα νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸ Ε. ψήφισμα, ὅπερ αὐτό, θεωρεῖ ἀδύνατον καὶ ῥοβεῖται μὴ καὶ πάλιν ἀνταμειφθῶσιν ὀλίγοι, τὸ δὲ πλεῖστον μέρος τῶν ἀγωνιστῶν μείνῃ ἠδικημένον. Αἱ ἐκδουλεύσεις εἰσὶν οὐ μόνον προσωπικαί, ἀλλὰ καὶ χρηματικαί, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἀνάγκη νὰ λάβῃ ὅλας ὑπ' ὄψιν, νομίζει δὲ ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει δικαίωμα ἐποπτείας ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Εἶπεν ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε λόγος γίνεται περὶ στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ μόνον διὰ τοῦ Ε. ψηφίσματος ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἔλαβε πρόνοιαν καὶ ὑπὲρ τῶν πολιτικῶς ἀγωνισθέντων, οὗτοι δὲ εἶναι οἱ κινήσαντες καὶ διευθύναντες τὴν ἐπανάστασιν. Ἐνθυμεῖσθε τὰς δημαγωγούσας, αἵτινες συνεκροτοῦντο ὑπὸ ἀτόμων τῶν μᾶλλον ἰσχυρῶν καὶ ἐμπολιτῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Οὗτοι ἔργον συγχέοντες εἰς χεῖρας καὶ τὸν κάλαμον καὶ τὸ ξίφος, καὶ ποτὲ μὲν ἔτρεχον εἰς τὰ στρατόπεδα,

ποτὲ δὲ εἰς τὰς πόλεις, ἐκεῖ μὲν μαχόμενοι, ἐδῶ δὲ ὑπὲρ τῶν μαχομένων φροντίζοντες καὶ ἐργαζόμενοι. Αὐτοὶ ἐπέβαλλον τοὺς ἐράνους, αὐτοὶ ἐφρόντιζον διὰ τὰ καταλύματα τῶν στρατιωτῶν, αὐτοὶ τέλος περὶ τῶν ὅλων πρόβλεπον καὶ ἐνήργουν, καὶ ἐν τούτοις ἐρχόμεθα ἤδη μετὰ τριακονταετίαν νὰ σχηματίσωμεν μίαν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος καὶ περὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς τάξεως οὐδεμίαν λαμβάνομεν πρόνοιαν. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ εἴπῃ ῥητῶς, ὅτι ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάσῃ τὰ δικαιώματα ὅλων ἐν γένει τῶν τάξεων, ἵνα μὴ γεννηθῶσι καὶ πάλιν ὡς πάντοτε, ὁσάκις ἐσυστήθησαν ἐπιτροπαὶ πρὸς ἐξέτασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀγῶνος, παράπονα δίκαια ἐκ μέρους τῶν ἀδικηθησομένων. Ἀνήκει εἰς ἐπαρχίαν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων τοῦ Κράτους, ἥτις ἔδιδε κατὰ τὸν ἀγῶνα 2000 στρατιώτας, καὶ ἐνθυμεῖται, ὅτι τὰς περιουσίας τῶν πολιτῶν διέθετεν ἡ δημογεροντία, ἧς καὶ αὐτὸς ἀπετέλει μέρος, πρὸς κοινὴν χρῆσιν. Δὲν εἶναι ἐπομένως δίκαιον νὰ παραβλέψωμεν τὴν μεγάλην αὐτὴν τάξιν τῶν ἀγωνιστῶν. Συμπεραίνει λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει μὲν νὰ παραδεχθῇ τὴν ζητουμένην πίστωσιν, ἀλλὰ νὰ εἴπῃ συγχρόνως, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ ἦναι γενικαί, νὰ περιλαμβάνωσιν ὁλόκληρον τὸν ἀγῶνα, ἵνα μὴ μείνῃ καὶ πάλιν ἠδικημένη ἡ μεγαλειτέρα καὶ οὐσιωδεστέρα τοῦ Κράτους μερίς. Δὲν συμφωνεῖ δὲ καὶ μετὰ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος συναδέλφου του, εἰπόντος ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ψηφίσματος ἀποβαίνει πλέον ἄκαιρος, διότι ἐξέλιπον τὰ ἁρμόδια πρόσωπα, ἅτινα ἐγνώριζον τὸν ἀγῶνα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ πλεῖστα ἐξέλιπον, ὑπάρχουσιν ὅμως εἰσέτι ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πολλά, τὰ ὁποῖα δὲν συμπεριελήφθησαν δυστυχῶς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς ὁποίας ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιστήσῃ πλειότερον τὴν προσοχήν της. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ γραφεῖον τῆς ἐπιτροπῆς, νομίζει ὅτι, ἐπειδὴ αὕτη διηρέθη εἰς τρία τμήματα, εἰς διευθυντὴς μετὰ τριῶν γραφέων καὶ τριῶν κλητήρων ἀρκοῦσιν. Ἐπίσης δὲ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ καὶ ὁ χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ περαιώσῃ τὸ ἔργον της, ἵνα μὴ παρατείνῃ αὐτὸ ἐπ' ἄπειρον.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι διαμαρτύρεται πρῶτον κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς πλειονοψηφίας, εἰπόντος ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συσταθῇ ἤδη ἡ ἐπιτροπὴ, διότι τὸ ἔργον αὐτῆς ἀποβαίνει οὐ μόνον δυσχερές, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον. Αὐτὸς τοὐναντίον φρονεῖ

ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ συσταθῇ, διότι πρόκειται περὶ ἐκτελέσεως εὐχῆς ἐθνικῆς, περὶ ἀποδόσεως δικαιοσύνης. Ἠξεύρει ὅτι τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας δὲν εἶναι ἔργον ὀλίγων μόνον, ἀλλ' ἔργον ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, καὶ ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι τὰ δικαιώματα ὅλων καὶ εἰς ὅλους ν' ἀποδοθῇ δικαιοσύνη. Εἶπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἀποδίδεται βραδέως, ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ δικαιοσύνη εἶναι βάλσαμον ὅπερ ἐπιχείρομεν εἰς τὰς πληγὰς τοῦ ἀγῶνος, ἀδιάφορον, ἂν ἐπιχείρωμεν αὐτὸ βραδέως. Τὸ ἔργον εἶναι βεβαίως δύσκολον, ἀλλὰ χάριν τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ὀφείλομεν νὰ τὸ φέρωμεν εἰς πέρας, καταστρέφοντες πᾶν ἐμπόδιον, πᾶν πρόσκομμα. Πρέπει λοιπὸν νὰ συστήσωμεν τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλ οὕτω πως, ὥστε νὰ ἐλπίζηται καὶ ἓν ἀποτέλεσμα καὶ νὰ δώσωμεν ἐγγυήσεις τοιαύτας, ὥστε νὰ μὴ φοβώμεθα, ὅτι θέλουσι διατρέξει κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῶν τε πολιτῶν καὶ τῆς πολιτείας, διότι ἐκ τῆς λύσεως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ζητήματος δύνανται νὰ γεννηθῶσι πολλὰ ἀδικήματα, δυνάμενα νὰ ἔχωσιν ἀνεπανορθώτους συνεπείας κατὰ τὰς τύχης τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖται νόμος κανονίζων τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνώπιόν της διαδικασίας, διότι ἄλλως δὲν θέλομεν δυνηθῇ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸν σκοπὸν, ὃν πάντες ἐπιδιώκομεν. Γνωρίζετε ὅτι τὰ πολυμελῆ σώματα δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν οὔτε βῆμα εἰς τὰς ἐργασίας των, ἂν δὲν ἔχωσιν αὐτὰς κανονισμένας, καὶ ἐπομένως προκειμένου σήμερον περὶ συστάσεως τοιούτου πολυμελοῦς σώματος, ἐνδεδυμένου τὸν χιτῶνα τῆς ἐξουσίας, ἀνάγκη νομοθετικῶς νὰ κανονισθῇ καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐργασιῶν του, καθ' ὅσον εἰς μόνην τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν δίδεται τὸ δικαίωμα νὰ κανονίζωσιν ἑκάστη ἀφ' ἑαυτῆς τὸν τρόπον τῶν ἐνεργειῶν της. Ὅταν μία τις ἀρχὴ πρόκειται νὰ κρίνῃ οὐχὶ περὶ ἀντικειμένων τῆς ὑπηρεσίας της, ἀλλὰ περὶ δικαιωμάτων τρίτων προσώπων, ἀνάγκη διατυπώσεων, καθ' ἃς αὕτη ὀφείλει νὰ κρίνῃ, διὰ νὰ ἦναι καὶ αἱ πράξεις της ὑποχρεωτικαὶ ἐπὶ τῶν τρίτων, καὶ τῶν τρίτων τὰ δικαιώματα νόμιμα. Ἀνάγκη λοιπὸν νόμου, ὅστις, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, θέλει κανονίσει καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ πολίτης θέλει ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὰς ἀπαιτήσεις του, καὶ καθ' ὃν ἡ ἐπιτροπὴ θέλει δικάζει αὐτάς. Ἐὰν προτιθέμεθα ν' ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην, ἂν καὶ βραδέως, εἰς τοὺς μοχθήσαντας καὶ θυσιασθέντας κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἐργα-

σθῇ ἄνευ νόμου, ὅστις θέλει κανονίσει τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῶν ἐργασιῶν της καὶ τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶναι παραδεκταὶ αἱ διάφοροι ἀπαιτήσεις. Ἀνάγκη πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῆς πολιτείας νὰ ὁρίσωμεν, ἐὰν αἱ πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς θέλουν εἶσθαι ὑποχρεωτικαὶ ἢ οὔ, διότι ἄλλως ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ προβῇ καὶ εἰς πράξεις ἐπιβλαβεῖς. Πρέπει νὰ ὁρίσωμεν ἐὰν θὰ δικάζῃ εἰς ἁ ἢ ὃ ἔθνικόν. Καὶ πιστεύετε ὅτι ἄνευ νόμου ἡ ἐπιτροπὴ θέλει δυνηθῇ νὰ προβῇ εἰς τὰς ἐργασίας της; Ποῖα θέλουν εἶσθαι τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως κατά τινος ἀπαιτήσεως; Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἔχει ἀπεριόριστον ἐξουσίαν νὰ δέχηται ἢ ν' ἀποῤῥίπτῃ κατὰ βούλησιν τὰς ἀπαιτήσεις; Ἐν ἀνάγκῃ προσαγωγῆς μαρτύρων δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ κλητεύῃ τοιούτους μὴ ὑπάρχοντος νόμου; Δὲν ἀρκοῦσι λοιπὸν ταῦτα ν' ἀποδειξωσιν, ὅτι ἄνευ νόμου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐπιτροπή; Ἀλλ' εἶπε χθὲς ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι πιθανὸν νὰ ἦναι ἀληθὲς τοῦτο, αἱ χεῖρες ὅμως τῆς Κυβερνήσεως εἶναι δεδεμέναι, διότι μία ἀνωτάτη ἀρχή, ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, δὲν ἀπῄτησε νόμον τοιοῦτον, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς νόμον κανονίσοντα τὰς ἀμοιβάς. Νομίζει ὅμως ὅτι ὁ ὑπουργὸς λανθάνεται οὕτω σκεπτόμενος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ψήφισμα δὲν κάμνει λόγον περὶ νόμου κανονίζοντος τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ διότι τὸ ψήφισμα σιωπᾷ, πρέπει τάχα ἡμεῖς νὰ μὴ ἐκπληρώσωμεν μίαν ἀνάγκην; Καὶ ἀφ' οὗ τὸ ψήφισμα δὲν ἀπαγορεύει ῥητῶς τοῦτο, δύναται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ν' ἀποκδυθῇ ἑνὸς δικαιώματός της ἐπὶ ἀντικειμένου, εἰς τὸ ὁποῖον νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐπέμβῃ; Ὀφείλομεν μόνον νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ὑπάρχῃ ἀνάγκη, καὶ ὑπαρχούσης τοιαύτης, ὀφείλομεν νὰ προφυλάξωμεν τὰ δικαιώματα καὶ τῆς πολιτείας καὶ τῶν πολιτῶν. Νομίζει λοιπόν, ὅτι ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν ὅλα ταῦτα, δὲν ἤθελε προβῇ εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἤθελεν ἐνοικιάσει κατάστημα, καὶ σχηματίσει προσωπικὸν ἄνευ προηγουμένου νόμου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις σπουδαιολογῇ καὶ θελῃ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ψηφίσματος, ἐὰν δὲν ἀποβλέπῃ εἰς ἁπλᾶς ἐπιδείξεις καὶ τὴν ἐξοικονόμησιν προσώπων, ἐὰν θέλῃ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς ἀτοπήματα, εἰς τὰ ὁποῖα περιέπεσεν ἄλλοτε, νομίζουσα ὅτι οὕτως ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ δημοτικότητα, καὶ δὲν θέλῃ νὰ γίνῃ παραίτιος περιπλοκῶν, ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς πιστωσεως μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου, τὴν ἀνάγκην τοῦ ὁποίου κατέδειξε διὰ μακρῶν.

Παρατηρεῖ δὲ τελευταῖον, ὅτι οὐδόλως θεωρεῖ πολιτικὸν τὸ προκείμενον ζήτημα, καὶ οὔτε ἤθελε λάβει τὸν λόγον μετὰ τρίμηνον νεκρικὴν σιωπὴν, ἐὰν δὲν ἐροβείτο ἐνδεχομένας περιπλοκάς.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων καὶ ἔχομεν σχετικὰ παραδείγματα παθημάτων, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ εἴπῃ καὶ αὐτὸς ὀλίγα ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου. Λέγει λοιπὸν ἐν πρώτοις, ὅτι ἀμφιβάλλει, ἐὰν πρόκειται περὶ θεραπείας τῶν ἀπαιτήσεων ἐκείνων τῶν ἀγωνιστῶν, οἵτινες ἐυδημιᾶ; ἠξιώθησαν μέχρι τοῦδε ἀμοιβῆς, ἢ ἐκείνων, οἵτινες καὶ πολλὰ ἔλαβον καὶ πολλὰ ἀπαιτοῦσι. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος δὲν ἔμειναν ἄνευ ἀμοιβῆς, ἐδόθησαν μάλιστα πολλαί, καὶ ἂν καλῶς ἐθεωροῦντο, ἤθελον εἶσθαι ἴσως ἱκαναὶ νὰ ἱκανοποιήσωσιν ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις. Ἐσυστήθησαν ἐπιτροπαὶ στρατιωτικαί, αἵτινες ἐξέτασαν τὰς στρατιωτικὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς κατέταξαν ἀναλόγως. ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῇ ἔκαμε τὰς πρώτας παραχωρήσεις, αἵτινες ὅμως δὲν ἔμειναν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν θέσιν, καὶ ἐντεῦθεν ἐγεννήθησαν τὰ παράπονα τῶν ἀδικηθέντων. Ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἀγῶνος, ἐπειδὴ ἐδίδοντο δι' ἑνὸς στρατιωτικοῦ βαθμοῦ, εἶχε τὸ δικαίωμα, ὅπως καὶ ἐν τῷ τακτικῷ στρατῷ, ὅπερ καὶ ἐκεῖ ἐννοεῖ πάντοτε περιωρισμένον, νὰ προβιβάζῃ καθ' αἵρεσιν, καὶ οὕτω μεταξὺ τῶν αὐτῶν βαθμῶν ἐχόντων στρατιωτικῶν, ἄλλους μὲν ἐπροβίβαζεν ἀεννάως, ἄλλους δ' ἀρῆκεν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν θέσιν, οἵτινες καὶ παρεπονοῦντο δικαίως, διότι τὰ αὐτὰ ἔχοντες δικαιώματα καὶ τοῦ αὐτοῦ τυγχάνοντες ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς βαθμοῦ, οὗτοι μὲν ἔμενον ὅπου ἐξ ἀρχῆς ἐτέθησαν, ἐκεῖνοι δὲ προήχθησαν εἰς βαθμοὺς ἀνωτάτους. Φοβεῖται λοιπὸν καὶ δικαίως, μὴ καὶ τώρα δὲν πρόκειται περὶ ἐκείνων, οἵτινες οὐδὲν οὐδὲν ἔλαβον, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων οἵτινες ἔλαβον καὶ πρόκειται νὰ λάβουν καὶ ἄλλα. Τὰ ἀδικήματα ταῦτα λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις διέταξεν οὐ μόνον ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ μὴ λαβόντες, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιστραφῶσιν ὅσα κακῶς ἐδόθησαν διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων ἀπαιτήσεων. Ἀλλ' εἶναι ἐφικτὸν τοῦτο; Ἂς μὴ ἀπατώμεθα. Ὅταν ἐψήφιζεν ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τὸ τοιοῦτον, ἦτο ἴσως κατορθωτόν, διότι καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀγῶνος δὲν εἶχον ἐντελῶς ἐκλείψει καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἦτο ὁποία σήμερον, τὰ δὲ ἔξοδά μας δὲν ἀνέβαινον εἰς 25 ἑκατομμύρια. Ἀφ' οὗ ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ὅλον, ἂς

περιορισθῶμεν τοὐλάχιστον εἰς ὅ,τι δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν, ἂς περιορισθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἱκανοποίησιν ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔλαβον τίποτε καὶ λιμώττουσι σήμερον, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις οὔτε ἐλεημοσύνην δίδει, καὶ ἂς μὴ συγχίσωμεν τὰς δικαίας αὐτὰς ἀπαιτήσεις μὲ τὰ ἐν γένει δικαιώματα ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, διότι οὕτω θέλομεν εἰσέλθει εἰς ἕνα λαβύρινθον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε θέλομεν ἐξέλθει. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ὀφείλει κατ' αὐτὸν νὰ προταξῃ τὰ δικαιώματα τῶν μηκέτι δικαιωθέντων, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἀπαιτήσεις οὐδόλως ελήφθησαν ὑπ' ὄψιν, καὶ ἀκολούθως νὰ προβῇ εἰς γενικωτέραν ἐξέτασιν τοῦ ἀγῶνος, ἄλλως θέλομεν κοπιάσει εἰς μάτην.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι πολλὰ ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς ὑποστηρίζων ὅτι, ἐπειδὴ παρῆλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀγῶνος, δὲν πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς κανὲν μέτρον, ἄλλοι δὲ περιέγραψαν τὰς δυσχερείας ἃς θέλει ἀπαντήσει περὶ τὸ ἔργον αὐτῆς ἡ ἐπιτροπή, καὶ αὐτὸς δὲ συμμερίζεται, ὅτι τὸ ἔργον εἶναι ἀληθῶς δύσκολον, ἀλλ' ὀφείλομεν ἀφ' ἑτέρου νὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὴν ὑπερτάτην φωνὴν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ ὅσον δυνάμεθα νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀγῶνος. Καὶ παρουσιάσθη μὲν ἡ ἔνστασις, ὅτι πρέπει νὰ προηγηθῇ νόμος κανονίζων τὰς ἐργασίας καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς· ἀλλὰ τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἀρκεῖται λέγον, ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀγωνιστῶν, ἥτις νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος, ἡ δὲ Κυβέρνησις οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν ἢ τοῦτο, ἂν δὲ ἠδύναντο νὰ ἦναι καὶ ἄλλα ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς μέλη, οὐχ ἧττον συνεκροτήθη αὕτη ἐξ ἀναγνωρισμένων ἀγωνιστῶν. Ἀπαιτεῖται τῷ ὄντι εἰς κανονισμὸς ὁρίζων τὰ καθήκοντα τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου νόμος ἐπὶ νόμου ποτὲ δὲν ἐκδίδεται, καὶ μόνον ἐπέρχεται ἀκολούθως ἓν Διάταγμα, ἢ καὶ ἁπλαῖ ὁδηγίαι, ἂν ὁ νόμος δὲν ἦναι ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων, πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἐν αὐτῷ διατάξεων. Διὸ καὶ τὸ ψήφισμα ὁρίζει, ὅτι μετὰ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς θέλει ἐκδοθῇ νόμος προβλέπων τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐνταῦθα λοιπόν, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, πρέπει, μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ἐκδοθῇ ἓν κανονιστικὸν Διάταγμα, ὡς γίνεται εἰς ὅλα τὰ εὐνομούμενα Κράτη. Ἄλλως τε δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ψηφίσωμεν ἀπὸ τοῦδε νόμον ἐπὶ νόμου, καθ' ὅσον οὗτος εἶναι ἀδύνατον νὰ προϊδῇ ὅλας τὰς λεπτομερείας, καὶ οὐχ ἧττον θέλει ἐπέλθει ἡ ἀνάγκη ἑνὸς κανονιστικοῦ Διατάγματος. Διὰ ταῦτα ὑποστηρίζων τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, συνίστησι μόνον εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ περιορίσῃ ὅσον ἔνεστι τὰς τῆς ἐπιτροπῆς δαπάνας καὶ νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέλει περατώσει αὕτη τὰς ἐργασίας της.

Ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι πρὶν ἀναλάβῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἀντιθέτου ἰδέας ἀνελογίσθη τὴν εὐθύνην, ἣν ἀναδέχεται, καὶ ἐπομένως ἐσκέφθη καὶ ἐμελέτησεν ἐπαξίως τὸ ζήτημα. Εἶπε καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἀγόρευσίν του, ὅτι πολλοὶ τῶν περιδοξοτέρων ἀγωνιστῶν ἀπέθανον ἤδη μετὰ παέλευσιν τόσου χρόνου· εἶπεν ὅτι αἱ ἐπαρχίαι τῆς βουλῆς ἔτι Ἑλλάδος δὲν ἀντιπροσωπεύονται ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπίσης δὲ καὶ πολλαὶ ἐπίσημοι ἐπαρχίαι τοῦ Κράτους, ἐν αἷς πρώτη καὶ ἡ ἰδική του, μὴ ἐχουσαι φωνὴν ἢ ὑποστήριξίν τινα ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως ὁ συνάδελφος αὐτοῦ Κ. Μελετόπουλος κατέκρινε τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ἂν καὶ ἐκ μετριοφροσύνης δὲν ἠξίωσε νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ἀποτείνων τὴν διαμαρτύρησιν ταύτην εἶναι ἓν τῶν λειψάνων τοῦ ἀγῶνος, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε μέλος τῆς πρώτης καὶ προχείρου Πελοποννησιακῆς Συνελεύσεως τῆς 11 Ἀπριλίου τοῦ 1821 ἐν Καλτεζαῖς, μέχρι τέλους ἔφορος Ἱστορικῆς ἐπαρχίας, πληρεξούσιος τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων καὶ βουλπφόρος εἰς πᾶσαν περίστασιν. Τί σᾶς εἶπεν ὁ Κ. Μελετόπουλος, συμπράκτωρ τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς; Ἐκλείσαμεν, εἶπεν, ἀμέσως τὰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας, διεθέτομεν τὰ τρόφιμα τοῦ στρατοῦ, ἐπρονοοῦμεν διὰ πολεμοφόδια καὶ πολλὰ ἄλλα. Τίς θέλει ἀναφέρει ὅλα ταῦτα; ποῦ εἶναι οἱ βεβαιώσοντες τόσας θυσίας ἀγωνισταί; Οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ οὔτε περιελήφθησαν ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς. Εἶναι λοιπὸν παράκαιρος ἤδη ἡ τοῦ ἀγῶνος ἀνταμοιβή. Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ τῷ ὑπενθυμίσῃ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ γνωρίζει κάλλιστα τὸ σεβαστὸν τῶν ἀποφάσεών της· εἶπεν ὅμως ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὸ δημόσιον ἀνάλογα μέσα, ἐπειδὴ ἡ ἐνέργειά σας θὰ ἦναι ἀνώμαλος, θέλουσι γεννηθῇ νέα ἀδικήματα, νέοι γογγυσμοὶ καὶ κίνδυνοι. Ἐπειδὴ δέ, εἶπεν, ἡ Βουλὴ μόνη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς κατηγορήσῃ διὰ τὴν παράλειψιν τοῦ ψηφίσματος, ἡ Βουλὴ δὲν σᾶς καταδιώκει καὶ παραβλέπει τὴν ἔλλειψιν. Δὲν ἐνόησε λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι ἀνωτέρα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἀλλ' ὅτι δὲν ποιεῖ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς κατηγορίας, ἀφοῦ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἀγῶνος εἶναι παράκαιρος. Ἄλλως τε, ἀφοῦ σέβεσθε τόσον τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, διατί παραβλέπετε τὸ περὶ διανο-

μῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς ῥητὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος; Διὰ τί δὲν ἐκτελεῖτε αὐτὸ καὶ ἀντιλαμβάνεσθε ἁπλῶς τοῦ ζητήματος; Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς μὴ ἀναλογιζόμενος τὸ κατὰ τῶν ἀγώνων βάρος καὶ τὰ δικαιώματα τῶν κτητόρων, ἐν μέρει εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι ταῦτα μεγάλα, ἐν μέρει ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἡ μεγίστη κοινότης ἡ συγχωνεύσασα τὰς λοιπάς, καὶ ἐπὶ τέλους δὲν ἠδύναντο νὰ δοθῶσιν εἰς ταύτας ἐθνικαὶ γαῖαι. Ἀλλ' ἐλησμόνησαν ὅτι οἱ τότε πρωτοστάται, παροτρύνοντες τοὺς πάντας εἰς μάχην, ἐλάμβανον ὅπου ἂν εὕρισκον ὅπλα καὶ δι' αὐτῶν ἐξώπλιζον τοὺς ἀνδρείους. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ πρώτη τῶν κοινοτήτων ὑλικὴ θυσία. Ἐλησμόνησαν ὅτι αἱ κοινότητες ἠγόρασαν ὁλόκληρα πορώνια, τὰ ὁποῖα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους προσέφερον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν στρατοπέδων, καὶ αὕτη εἶναι ἡ δευτέρα ὑλικὴ θυσία. Ἐλησμόνησαν ὅτι ὁσάκις διέβαινε στράτευμα, εἰ χωρικοὶ ἔβλεπον ὁ μὲν τὸν ἄρτον του, ὁ δὲ τὸν εἶνον αὐτοῦ πρὸς διατροφήν των, καὶ αὕτη εἶναι τρίτη ὑλικὴ θυσία. Ἐλησμόνησαν ὅτι εἰς παντὸς φρουρίου πολιορκίαν ὁ παραμένων ἐπὶ τούτῳ στρατὸς ἐπληρώνετο ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας, καὶ τοῦτο μέχρις οὗ ἐξεπολιορκήθησαν ὅλα τὰ φρούρια. Ποτὲ στρατιώτης τῶν ἐπαρχιῶν δὲν ἐπληρώθη μισθὸν παρὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τροφὰς καὶ πολεμεφόδια καὶ χρήματα, τὰ πάντα σχεδὸν οἰκονομοῦντο ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, μολονότι εἰς ἄλλα σώματα ἐπέτρεπε τὸ δημόσιον ταμεῖον μισθούς, καὶ ἤδη ἔρχεσθε καὶ μᾶς λέγετε, ὅτι αἱ θυσίαι τῶν κτητόρων εἶναι μικραί; Ἄλλως τε μὴν ἀμφιβάλλῃ οὐδείς, ὅτι αἱ προσαχθησόμεναι περὶ ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἀποδείξεις κατὰ τὰ 4/5 θέλουν εἶσθαι πλαστοί, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ 1831 καὶ τῆς τὸν τοῦ 1836. Διατί π. χ. ζῶντος καὶ ἰσχύοντος τοῦ Π. Μαυρομιχάλη, δὲν παρουσιάσθη ὁ φέρων χειρογράφως αὐτοῦ ἀποδείξεις ὑπὲρ προκλήσεως δι' αὐτοῦ ἀμοιβὴν καὶ δικαιοσύνην, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐγόντων τοιαῦτα ἀποδεικτικὰ ἄφηκαν τὴν παρέλευσιν τόσου χρόνου ἵνα ζητήσουν σήμερον ἀποζημιώσεις; Διότι δυστυχῶς δὲν ζῇ ὁ ἐξελέγχων αὐτοὺς Μαυρομιχάλης καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι, μολονότι καὶ ἐὰν ἔζων, ἤθελον δυσκολευθῆ ἴσως νὰ γνωρίσωσι τὸ πλαστὸν τῆς ὑπογραφῆς των, διότι ὅσον εἰ μακάριοι ἐκεῖνοι ἄνδρες εἶχον μεγάλην καὶ εὐγενῆ τὴν καρδίαν, τόσον ἦτον ἁπλῆ καὶ εὐμίμητος ἡ ὑπογραφή των. Πῶς πρέπει λοιπὸν ἡ δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ δημόσιον τόσας ψευδεῖς ἀποδείξεις; Εἶπε πρὸς τούτοις, ὅτι ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ ἦναι πολυμελεστέρα καὶ ἐξακολουθεῖ λέγων ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι σημαντικὴ ἔλλειψις. Ἡ ἐπανάστασις μας εἶναι μαρτυρολόγιον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς πάσης. Δὲν ἔχασαν πολλοὶ τὰς περιουσίας των; δὲν ὑπῆρξαν τοιαῦται καταστροφαὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος; Πῶς θὰ ἀντιπροσωπευθῶσιν αἱ θυσίαι αὗται ἐν τῇ ἐπιτροπῇ; πῶς θὰ ὁρισθῶσι τὰ δικαιώματα ταῦτα; ποῖον εἶδος ἀποδεικτικὰ θέλει δώσῃ ἡ ἐπιτροπή; Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι καὶ εὐρυτέρα κατάρτισις τῆς ἐπιτροπῆς ἀπῃτεῖτο, καὶ νόμος κανονίζων τὰ ἐγγραφὰ ταῦτα ὡς καὶ τὴν διαφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς. Ὅτε ὁ ἀοίδιμος Κωλέττης συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἐκ δύο προσώπων, ὠνόμασαν αὐτὴν τοσαύτῃ ὅσοι αὐτῷ τὰς πράξεις του ἀπεκάλουν, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ τὰς ἐννοήσουν. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως ἐκείνης ἦτον καταλληλος, καὶ ἴσως μάλιστα ἦτον ἀνάγκη 15 ὅτι προσώπων ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως· ὅτε καὶ ὡς ταιέπτατο ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνήρ, τῶν ὁποίων μετὰ εἴκοσιν ἔτη δὲν δύνανται νὰ ἀναπληρώσουν, ὅτοι ἀγωνὸς καὶ μετὰ ἰδρῶτος τὸν ἐξυφάζουν. Αἱ κατὰ τῶν ἀγώνων τοιῶν θυσιῶν τῶν πατέρων μας ζώντων, οὕτως εἰπεῖν, μαυσωλεῖον, καὶ ἐπειδὴ προτρέπετε πετυχὸν τάφον, ἐπειδὴ ἡ ἐπιροπή σας εἶναι ἀνεπιτρεπῆς, ζητοῦμεν νὰ ἐλλείψῃ μᾶλλον. Ἐπρόκειτο δὲ λέγων ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἐπαρχιῶν δὲν εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, καὶ κοινὴν γνώμην δὲν ἐννοεῖ τοὺς ῥυγοπόνους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοὺς πολιτευομένους τὰ ὑπουργεῖα διὰ θέσεις, οἵτινες ὄχι ἀπὸ ἐπιτροπὴν, ἀλλ' ἀπὸ μετάλλην πλουτίσιος παιγνίου ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των ἐλπίζουν ἐξεύρεσιν τῆς τύχης αὐτῶν, ἀλλὰ κοινὴν γνώμην ἐννοεῖ τὴν ἐκπορευομένην ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν γεωργῶν καὶ ποιμένων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφορτώνοντο τὰ τοιαῦτα βάρη καὶ οἵτινες εἰς πᾶσαν τρικυμίαν ἔβλεπον διαπλανῆς, ὅταν μάλιστα κακῶς γίνωνται καὶ ἀκαταλλήλως. Θέλετε ὅμως νὰ ἀνανεώσητε τὴν ἀμοιβὴν τῶν δικαιωμάτων, καὶ ἐν τούτοις ἀφαιρεῖτε ἀπὸ τῶν γεωργικῶν τούτων τὰς χέρσους γαίας, ἃς ἡ φιλοπονία των μετέβαλεν εἰς παραδείσους, καὶ ὧν τὰς διανέμετε τὰς ἐθνικὰς γαίας, τὰς ὁποίας ὄχι τὸ ψήφισμα ἀλλὰ κατ' αὐθείαν τὸ Σύνταγμα προώρισε διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι εἰς ἀρχαῖος Βασιλεὺς χαράξας κύκλον περὶ αὐτὸν, εἶπεν εἰς τοὺς πλησίον του ἱσταμένους· «δὲν θέλετε ἐξέλθει ἐντεῦθεν, πρὶν τελειώσητε τὴν ὑπόθεσιν.» Εἰς ὁμοιόν τινα κύκλον ἀνάγκης εὑρισκόμεθα καὶ ὑπουργεῖον καὶ Βουλαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ κύκλου τούτου,

ἂν δὲν ὑπακούσωμεν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως θεσπισθέντα. Ἀφοῦ λοιπὸν αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι τὸ ζήτημα, δὲν ἤλπιζεν, ὅτι ὁ εἰσηγητὴς μετὰ τὴν τρίωρον χθὲς ὁμιλίαν του ἤθελεν ἐπανέλθει εἰς τὰ αὐτά. Βιάζεται λοιπὸν νὰ ἐπαναλάβῃ, ὅτι καλὸν ἦτον νὰ ζῶσιν οἱ ἐκλιπόντες ἀγωνισταὶ ὅσοι συμμετεῖχον ἐπίσης τοῦ ἔργου, ἀλλὰ διότι δὲν ὑπάρχουσιν ὅλοι, διότι ἐνδέχεται νὰ πλαστογραφηθῶσιν ὑπογραφαί, δὲν εἶναι τὰ τοιαῦτα λόγοι σπουδαῖοι ἕνεκα τῶν ὁποίων νὰ παραλείψωμεν ἓν καθῆκον, νὰ παραδῶμεν τὴν ἐντολὴν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Ἂν δὲ ἐνδέχεται νὰ γίνουν πλαστογραφίαι, καὶ εἰς ποίαν ἐποχὴν δὲν δύνανται νὰ συμβοῦν, ὅταν ὑποτεθῇ ἡ κακὴ πίστις; ἢ μήπως, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, δὲν ἤθελον γίνει καὶ ἂν ἔζων τὰ πρόσωπα, ἀφοῦ ὁ ἴδιος εἰσηγητὴς ὡμολόγησεν, ὅτι καὶ αὐτὰ δὲν θὰ διέκρινον τὸ πλαστὸν τῆς ὑπογραφῆς των; Ἀλλ' ἐνῷ περὶ τούτου θέλουν ληφθῇ ἀνάλογα μέτρα, ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν νόμου παρατηρεῖ ὅτι θέλει ἔλθει κατόπιν, ὡς ὁρίζει τὸ ψήφισμα. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἐνεργήσει πρῶτον τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν δικαιωμάτων, καὶ ἀκολούθως θέλει ἐπέλθει ὁ περὶ τῆς ἐκτελέσεως νόμος. Ἐπομένως ἀντὶ τοιούτων παρεμπιπτόντων ζητημάτων ἓν καὶ μόνον πρέπει νὰ ἀναλογισθῇ ἡ Βουλή, ἂν δύναται νὰ παραβιάσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ ταύτην καλεῖται σήμερον νὰ πραγματοποιήσῃ.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀναλαμβάνοντες τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ψηφίσματος μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, νομίζει ὅτι ὁμοιάζομεν τὸν ἐπιπόλαιον οἰκοδεσπότην, ὅστις καλεῖ εἰς γεῦμα 1000 συνδαιτημόνας, ἐνῷ μόλις ἡτοίμασε τροφὴν δι' ἓν ἄτομον. Διὰ τοῦτο ἐπεθύμει ῥητῶς νὰ γνωρίζῃ, ἂν αἱ τῆς συστηθείσης ἐπιτροπῆς γνῶμαι θέλουν εἶσθαι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, καὶ ἂν ὁτιδήποτε ἂν ἀποφασίσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ της κρίσει περὶ τῶν δικαιωμάτων προσώπων τε καὶ κοινοτήτων θέλει εἶσθαι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὰς Βουλάς, διότι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ διαμαρτύρεται ἀπὸ τοῦδε, ὅτι αἱ ἀποφάσεις της δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ εἰς τὰ Σώματα, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σημειωθῶσιν οἱ λόγοι του εἰς τὰ πρακτικὰ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτὴν τοῦ προέδρου. Τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοσαύτην ἔκτασιν ἔχει, ὥστε ἐγένετο ἵνα οὐδόλως ἐφαρμοσθῇ, καὶ πρέπει ἐν πάσῃ τῇ σπουδαιότητι νὰ προσέξωμεν, καθ' ὅσον πρόκειται ἐν εὐρείᾳ καὶ ἀπεράντῳ αἰθούσῃ νὰ θέσωμεν πρὸς θέρμανσιν μικρὸν ἄνθρακα. Διὰ τοῦτο μάλιστα ἀξιοῖ αἱ πράξεις καὶ ἀναφοραὶ τῶν

δικαιούχων νὰ γίνωνται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, διότι ἤθελεν εἶσθαι λυπηρόν, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, νὰ φορολογηθῶσι καὶ μὲ χαρτόσημα. Περιπλέον συνίστησι νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπὴν τὰ ἀφαιρῶντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πρακτικὰ τοῦ Σώματος, ἵνα ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου λεχθέντα πρὸς γνῶσιν καὶ ὁδηγίαν της. Ἐν γένει δ' ἐπεθύμει νὰ εἶχε παιθώ τινα ἀνωτέραν καὶ ὑπεράνθρωπον, ἵνα ἀποτεινόμενος πρὸς πάντας τοὺς ὑπὲρ πατρίδος ἀθλήσαντας, τοὺς καταπείσῃ νὰ εἴπωσι· «δὲν θέλομεν τίποτε, ἀποζημιώσεις μας ἔστω ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους.»

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι τὸ περὶ χαρτοσήμου ζήτημα ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ θέλει ἔλθει νόμος περὶ τῆς εἰς ἁπλοῦν χάρτην αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων. Ὡς πρὸς τὴν διαμαρτύρησιν δὲ ἣν ἀπέτεινεν ὁ προαγορεύσας, ἔχει βεβαίως πολὺ δίκαιον, καθ' ὅσον εἰς τὴν Βουλὴν κυρίως ἀπόκειται νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἀρέσκεται εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ εἰς τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς ἀποζημιώσεως κτλ. Ἐν γένει δὲ ὅταν ὑποβληθῇ ὁ περὶ τούτων νόμος, θέλει σκεφθῇ καὶ ὁρίσει τὰ πάντα δεόντως.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἐτέθη πρῶτον εἰς ψηφοφορίαν ἡ περὶ ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου πρότασις τῆς πλειονοψηφίας τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς. Γενομένης δὲ ἐπὶ ταύτης, αἰτήσει δέκα, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Λιδωρίκην καὶ Δ. Δημητρακάκην, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης ἕνεκα τῆς εἰς τὰ παρακείμενα δωμάτια ἀποχωρήσεως τῶν βουλευτῶν Γρ. Μανούσου, Ν. Σωτηροπούλου καὶ Πλ. Καραγιάννη, οἵτινες ἐπανειλημμένως κληθέντες, δὲν ἠθέλησαν νὰ προσέλθωσιν, ἐφ' ᾧ ὡρίσθη νὰ σημειωθῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὡρισμένα.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σπ. Μαλαπίνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'.

Τῆς 23 Δεκεμβρίου 1864.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθη ἡ τῶν πρακτικῶν ἀνάγνωσις ἐπὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Κ. Λιμπερόπουλον ἐχορηγήθη μονιμία ἄδεια ἀπουσίας.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀκάστου πιστώσεως διὰ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ χθὲς μετατεθεῖσα ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάϊου καὶ Ν. Τσικλητήραν, ἐξ ὧν συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν πρότασιν τῆς πλειονοψηφίας διὰ ψήφων 65 κατὰ 3, ἀρνουμένων καὶ 5.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηρίδης . . .	Ἰωάννης Σαφάκας . . . . Ο
Ἰωάννης Α. Μανουσάκης . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ο
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Γεώργιος Ζουμπουλάκης . Ο
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ο	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Γεώργιος Ν. Κυβῆγης . . . Ο	Ἄγγελος Γουζούασης . . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . Ο	Γεώργιος Βελῆς . . . . Ο
Α. Γ. Λαμπρινιάδης . . .	Νικόλαος Χαντσάκης . . . Ο
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ο	Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ο
Ἰωάννης Βλάσσης	Γεωργούλας Γιολδάσης . .
Γεώργιος Σκοῦρος	Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης .
Εὐστάθιος Σίμος . . . . Ο	Στέφανος Στεφανόπουλος . Ο
Παναγῆς Κυριακός	. . . . .
Σταῦρος Βλάχος	Σπῦρος Κουτσονίτης . . . Ο
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ο	Γεώργιος Διαμάντης . . . Ο
Ἠλίας Καρπιώνης . . ἀρνεῖται	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ο	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . Ο
Δημήτριος Νάκος	Γεώρ. Δελένδας . . . . .
Γεώργιος Γεροθανάσης . . .	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . .
Ἀθανάσιος Μανωλοπετριώτης. Ο	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . Ο
Ἀντώνιος Γρίβας	Ἠλίας Παπαδατῆς . . . . .
Ἀθανάσιος Πετρακουλάκης . Ο	Ἀθανάσιος Ν. Πετιμεζᾶς . . Ο
Παν. Σταυρόγιαννης . . . Ο	Παναγιώτης Μεγαλλῆς . . Ο
Ἀριστομένης Λιθοξόης . . Ο	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .

Θεόδωρος Κυριακός . . . Ο	Δημ. Δημητρακόπουλος . . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρ. Βαρότσης . . . . Ο
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης .	Ι. Παπαδημητριάδης . . . Ο
Γεώργιος Παπανικολάου . .	Δημήτριος Κομοτάκης . . Ο
Ἰωάννης Μπαλάρας	Δημ. Καραλαμπίδης . . . Ο
Πέτρος Δαλαγιάννης	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος. . .
Δημήτριος Βούκουρας . . . Ο	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κων. Πλακωτάκης . . . . Ο	Ἰωάννης Ψαρουδάκης . . . Ο
Παλαιολόγος Σταυρόπουλος .	Δημήτριος Ι. Δάμος . . . .
Νικόλαος Πυλαιτῆς	Ἰωάννης Κωτσάκος . . . Ο
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ο	Γρηγόριος Μπαρμπιγιάννης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Παναγιώτης Καλλέλης . . . Ο
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	Δημήτριος Κατσάκος . . . Ο
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . Ο	Χ. Χριστόπουλος . . . . .
. . . . .	Π. Κανελλόπουλος . . . . Ο
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Καπερόπουλος . . Ο
Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Πετλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκης	Παπακώνστας Τσαμάλας . . Ο
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . ἀρνεῖται	Νάκος Πανουριᾶς . . . . .
Δημ. Δημητρακάκης. . ἀρνεῖται	Μιλτιάδης Βρέμας . . . .
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . .	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης. Ο
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ο	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . Ο
Λουκᾶς Στέφανος	Ἀντώνιος Ῥιζάκης . . . Ο
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ο	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς. . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . .	Ἀν. Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώστου . .
Θεόδωρος Πετρινός . . .	Νικόλαος Γαΐνης . . . .
Παναγ. Βάρδογλης	Νικόλαος Τσιλιτήρας . . Ο
Γ. Ν. Ρεβιλιώτης . . . . Ο	Γεώργιος Μπάστας . . . Ο
Προκόπιος Βιβίλης	Ἰωάννης Δουλίδης . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . Ν	Ἰωάννης Μανιώτης. . . . .
Δ. Σκιαλλαριάδης	Ἀθανάσιος Πρατσακάκης. . .
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ο	Γεώργιος Νούτσος . . . . Ο
Νικόλαος Σωτηρόπουλος ἀρνεῖται	Ἰωάννης Μαρτινάκος . . . Ο
. . . . .	Λορέντζος Καμπάνης . . . Ο
Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ο	Ἰωάννης Σεγρίδης . . . . Ο
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Παναγιώτης Ψάθας . . . . Ο
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . Ο	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . Ο
Ἰω. Προβελέγγιος . . . . Ο	Γρηγόριος Μανιάτης . ἀρνεῖται
Ἰω. Ταταράκης	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . Ο
Μιχαὴλ Δημηράλης . . . Ο	Γεώργιος Σπέντσας . . . . Ο

Δημήτριος Βότσαρης	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . .
Γεώργιος Κουβέλης	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . . Ο
Νικόλαος Πιπῖνος	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
Κωνσταντῖνος Δουζίνας . . .	Λύγερινὸς Ἀδέρωφ . . . Ν
Ἀάζαρος Γιουρδῆς . . . . Ο	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Θεόδωρος Γκίκας . . . . Ο	Α. Μάντσαρης . . . . .
Ἀναστάσιος Οἰκονόμου . . Ο	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . .
Πέτρος Χ. Πέτρος	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . Ο

Οὕτω δὲ προκειμένου νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινὸς διεσάφησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι περὶ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο διάφοροι σκέψεις, ἵνα μὴ δημιουργηθῶσι νέαι θέσεις τὰς ὁποίας καὶ αὐτὸς ἐκ συστήματος ἀποκρούει. Ἐπὶ τέλους δὲ ληφθείσης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς σωρείας τῶν ἀναφορῶν, αἵτινες ὑπάρχουσιν εἰς τὰ ὑπουργεῖα περὶ τοιούτων ἀπαιτήσεων, καὶ πάσης ἄλλης ἀνάγκης τῆς ἐπιτροπῆς, ὡρίσθησαν 1630 δραχμαὶ κατὰ μῆνα διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου της, τὸ ἐνοίκιον, τὸ ὑλικὸν κλπ. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τοῦ κονδυλίου τούτου δύναται ἡ ἐπιτροπὴ ἢ νὰ δώσῃ μισθοὺς ἀδροτέρους καὶ προσλάβῃ ὀλιγωτέρους ὑπαλλήλους, ἢ νὰ παραδεχθῇ πλείονας καὶ ἐλαττώσῃ τὴν μισθοδοσίαν, χωρὶς ὅμως οὐδέποτε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ αὔξησιν τοῦ ποσοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὕτως, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν γίνῃ χρῆσις τοῦ κονδυλίου, ἐννοεῖται ὅτι δὲν θέλει ἀπορύγει ἡ ἐπιτροπὴ τὸν ἔλεγχον τοῦ λογιστικοῦ νόμου.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν οἱ πρῶτοι ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς καθ' ἣν ἐποχὴν σχολάζουν τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἀντὶ δὲ οἰκίας ἡ αἴθουσα τοῦ Βουλευτηρίου· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι προτιμότερον ὅλων εἶναι νὰ συστήσωμεν εἰς τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν ἐπιτροπὴν πρόσωπα νὰ ἐπιταχύνωσιν, ὡς πεποίθαμεν, τὰς ἐργασίας των διὰ νὰ μὴ παρατείνωνται αἱ δαπάναι καὶ περιπλέον ἐκλείψωσι καὶ αὐτοί, χωρὶς νὰ περαιώσουν τὸ ἔργον.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία καὶ ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Ν. Τσικλητήραν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 72 κατὰ 3, ἀρνησιψηφησάντων 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἑκατόκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 20,000, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Στέφανος Στερανόπουλος . . Ν
Ἰωάννης Κ. Μεσσηνέζης . .	. . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Σπῦρος Κουτσομίτης . . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ν	Γεώργιος Διαμάντης . . . Ν
Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης . . Ν
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	Γάσ. Δελένδας . . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Σπ. Μαρκεζίνης . . . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . Ν
Γεώργιος Σκοῦρος	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . . .
Εὐστάθιος Σῆμος . . . . Ν	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . Ν
Παναγῆς Κυριακὸς	Παναγιώτης Μαγκλῆς . . Ν
Σταῦρος Βλάχος	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν	Θεόδωρος Κυριακὸς . . . Ν
Ἠλίας Καραγιάννης . . . Ο	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης .
Δημ. Νάκος	Γεώργιος Παπανικολάου . . .
Γεώργιος Γερουβανάσης . . .	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Ἀντώνιος Γρίβας	Δημήτριος Βούκουρας . . . Ν
Λεωνίδας Πετροπουλάκης . Ν	Κωνστ. Πλαπούτας . . . Ν
Παν. Σταρόγιαννης . . . Ν	Παλαιολόγος Στασινόπουλος .
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . Ν	Νικόλαος Παλαιὸς . . . .
Ἰωάννης Σαφάκας . . . . Ν	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . Ν	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . . Ν
Σταμάτιος Μήτσας	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . Ν
Ἄγγελος Γουζούασης	. . . . .
Γεώργιος Βελῆς . . . . . Ν	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . . Ν	Νικόλαος Ματθαίου . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν	Νικόλαος Πετράκος . . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . .	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . .	Δημήτριος Δημητρακάκης . Ο

Ἰωάννης Βαλασόπουλος . .	Νάκος Πανουριὰς . . . . .
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . Ν	Μιλτιάδης Ἰρίμας. . . . .
Λουκᾶς Στέφανος	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης. Ν
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . Ν	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπολος . . . Ν
Κωνσταντῖνος Μανίτας. . . Ν	Ἀντώνιος Ῥιζάκης . . . . Ν
Θεόδωρος Πετρινὸς . . .	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .
Παναγ. Βαρδογλῆς.	Ἀναργύρης Α. Χ. Ἀναργύρου. .
Γ. Ν. Ῥιβελιώτης . . . . Ν	Νικόλαος Γιάνης . . . . .
Προκόπιος Βερβέλης	Νικόλαος Τσιλαντήρας. . . Ν
Γεώργιος Μαλέας . . . . Ο	Γεώργιος Σπάρταλης. . . . Ν
Δημ. Σακελλαριάδης. . . .	Ἰωάννης Δουλιδῆς . . . . .
Ἀθανάσιος Καπριδάνος . . Ν	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . Ν
Ν. Σωτηρόπουλος . ἀρνεῖται	Λεωνίδας Ἰωαννακάκης . . .
. . . . .	Γεώργιος Νάστης . . . . .
Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν	Ἰωάννης Μαγκρῆς . . . Ν
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Ἀριάντος Καμπάνης . . . Ν
Κωνστ. Δημητρόπουλος . . Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν
Ἰωάννης Ἠριδλέγγης . . . Ν	Παναγιώτης Γάθης . . . Ν
Ἰωάννης Ταταράκης	Ἀντώνιος Λεμάος . . . Ν
Μιχαὴλ Δημερᾶλης . . . Ν	Γρηγόριος Μανούσος . . . Ν
Δημ. Δημητρακόπουλος . . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Βαρύτσης . . . Ν	Γεώργιος Σπάντσας . . . Ν
Α. Παπαδημητριάδης . . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Δημήτριος Κολοτάκης . . Ν	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Δημήτριος Χαραλαμπίδης . Ν	Νικόλαος Πιπίνος . . . .
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος. .	Κωνστ. Δευζίνας . . . . Ν
Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . Ν	Λάζαρος Γιαμαλῆς . . . . Ν
Ἰωάννης Ταρσαΐος . . ἀρνεῖται	Θεόδωρος Γαΐτας . . . . Ν
Στέφανος Α. Δούκας . . . Ν	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Ἰωάννης Κατσάκος . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Εὐαγγέλης Βαλατσός. . . .
Βενετσάνος Κυβέλος . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . Ν
Δημήτριος Καπτάκος . . . Ν	Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . . .
Χ. Χριστόπουλος . . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . Ν
Π. Καναλλόπουλος	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Κωνστ. Ζαριφόπουλος . . Ν	Ἀναγνώστης Μάντσαρης. . .
Μιχαὴλ Πετλῆς	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . .
Παπακώνστος Γαμπάλας . Ν	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . Ν

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ μὲν ἐνοίκιον τοῦ γραφείου τῆς ἐπιτροπῆς δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς

100 δραχμὰς τὸν μῆνα ἀντὶ τῶν 150, διὰ δὲ τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου της νὰ ἀποσπασθῇ ἀνὰ εἷς ὑπάλληλος ἐκ τῶν τριῶν πολυπληθεστέρων ὑπουργείων, ἐν οἷς πλεονάζει τοιοῦτον τὸ προσωπικόν, οἵτινες θέλουν σπεύσει μάλιστα νὰ περαιώσωσι τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὰς ὁριστικὰς θέσεις των, ἐνῷ οἱ ἐπὶ τούτῳ διορισθησόμενοι συμφέρον ἔχουν νὰ διαιωνίσωσι τὴν ὑπηρεσίαν των. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἂν διορισθῶσιν ὑπάλληλοι, πάλιν ἀρκοῦσι τρεῖς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἀνὰ 150 δραχμὰς μισθοδοτούμενοι, ὥστε μετὰ τοῦ ἐνοικίου, τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν καὶ τοῦ ὑλικοῦ δὲν ἀπαιτοῦνται πλειότεραι τῶν 600 δραχμῶν κατὰ μῆνα, καὶ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προτείνει νὰ περιορισθῇ ἡ δαπάνη.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι προκειμένου περὶ ἀμοιβῆς τοῦ ἀγῶνος, καὶ τῶν συγκροτούντων τὴν ἐπιτροπὴν μελῶν, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ καταβιχθῇ νὰ ἔλθῃ εἰς τοιαύτας μικρὰς λεπτολογίας, ἀφοῦ μάλιστα δὲν πρόκειται περὶ ὑπηρεσίας μονίμου καὶ διαρκοῦς, ἡ Βουλὴ ἐωτηθεῖσα παριδέχθη τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει δι' ἀναστάσεως.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 ἄρθρου παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ πρόταξις τῆς μειοψηφίας, ἣν δὲν ἀπεκρούσθη καὶ ἡ πλειοψηφία, ἦτον ὅτι ἡ θέσις τῶν συγκροτούντων τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος μελῶν πρέπει νὰ ἦναι ἄμισθος καὶ πάντῃ τιμητική. Διὸ παρακαλεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τούτου ὁ ὑπουργὸς καὶ συγχρόνως μᾶς βεβαιώσῃ, ἂν θέλουν μείνει σταθερῶς εἰς τὴν πρωτεῖο σαν καὶ ἐργασθῇ μέχρι τῆς περαιώσεως τοῦ ἔργου.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ δὲν ἦλθεν εἰς τοιαύτας μετὰ τῶν μελῶν ἐξηγήσεις καὶ ἀγνοεῖ τί φρονοῦσιν, ὡς μέλος ὅμως τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἄλλοτε καὶ ἤδη ὡς ὑπουργὸς πρεσβεύει καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ θέσις τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι εἰμὴ ἄμισθος καὶ ἐπίτιμος.

Ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει δὲ ταύτῃ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ 2 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι ἡ Βουλὴ θεωρεῖ τὴν θέσιν ταύτην ἄμισθον καὶ τιμητικήν.

Προκειμένου δὲ νὰ ψηφοφορηθῇ τὸ σύνολον, λαβών τὸν λόγον ἐξεθηκέ τις, ὅτι τὸ Ε. ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ὁρίζον τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀγῶνος, ῥητῶς ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοιβὴν καὶ ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν γενικῶν καὶ μερικῶν ἀπαιτήσεων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐνθυμεῖται πόσα ἐρρέθησαν τότε ἐντὸς τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, καὶ ποίαν ἀγό-

ρευσιν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔκαμε περὶ ἀποζημιώσεως τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν προσώπων, ἀγόρευσιν, ἥτις ὡς ἔμπνευσις τῶν ἱερῶν ἐκείνων ἀναμνήσεων, τοσοῦτον συνεκίνησε πάντας. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς νὰ ὁμιλήσῃ τότε ἐν τόσῃ περιπαθείᾳ οὐχὶ μόνον περὶ τῶν εἰρημένων δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θέλουν ὑποβάλλει τὰς ἀποδείξεις των αἱ κοινότητες. Τὸ ψήφισμα ἀναφέρον *ἀποζημιώσεις*, ἐννοεῖ κυρίως τὰς τῶν κοινοτήτων, καὶ εἶναι αὗται πᾶν ὅ,τι ἐδαπάνησαν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀγῶνος, εἶναι πᾶν ὅ,τι προσέφερον εἰς συντήρησιν αὐτοῦ ἑπτὰ ἔτη, αἱ δὲ τοιαῦται κοινότητες εἶναι οὐ μόνον αἱ ἐντὸς ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος στενάζουσαι ὑπὸ τὴν δουλείαν, διότι τὰ μικρὰ ταῦτα ὅρια, τὴν φειδωλὴν καὶ ἐπίμοχθον ταύτην ἐλευθερίαν μας δὲν ἐρέραμεν ἡμεῖς μόνον, τὴν ἔφερον καὶ αἱ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κοινότητες, τὴν ἔφερεν ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ πᾶσα. Εἶναι λοιπὸν δικαίωμα ἀπαράγραπτον ἡ ἀποζημίωσις ὅλων ἐν γένει τῶν κοινοτήτων, αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ δικαιοσύνη, αὐτὸ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, τὸ ὁποῖον καλούμεθα νὰ πραγματοποιήσωμεν ἤδη. Διὰ ποίων λοιπὸν μέσων θέλουν ἀποζημιωθῆ τοσαῦται κοινότητες, καὶ τίνι τρόπῳ θέλουν προσάγει τας ἀποδείξεις αὐτῶν; Πῶς θέλει ἀποζημιωθῆ ἡ παλυτλήμων κοινότης τοῦ Μεσολογγίου, ὅπερ ὑπῆρξεν ἡ κορωνὶς πάσης μεγαλουργίας καὶ δόξης; Πῶς θέλει ἀποζημιωθῆ τῶν Ψαρῶν ἡ κοινότης, τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν ὁ προμαχὼν τῶν κατὰ θάλασσαν πράξεών μας; Καὶ ὅμως περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν δύω τούτων κοινοτήτων ἐκφράζεται ἐξαιρέτως τὸ ψήφισμα. Πῶς θέλει ἀποζημιωθῆ ἡ Στερεὰ πᾶσα, ἡ χιλιάκις ἀναστατωθεῖσα ἀπὸ στίφη βαρβάρων; Πῶς ἡ ἀένναος γέφυρα τῶν στρατῶν μας, τὰ Μέγαρα; πῶς τὸ παντοτεινὸν ἐνδιαίτημά μας, ἡ Σαλαμίς, ἐκ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἐποριζόμεθα; πῶς τέλος πάντων ἡ Πελοπόννησος, τὸ κέντρον αὐτὸ τοῦ ἀγῶνος καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ ὅλου; ἀλλὰ μήπως μόνον αἱ κοινότητες αὗται πρέπει ν' ἀποζημιωθῶσι; τί θέλουν γίνει, Κύριε ὑπουργέ, τόσαι κοινότητες τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος σου, τῆς Ἠπείρου; τί θέλουν γίνει αἱ κοινότητες τῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας; τίνι τρόπῳ θέλουν φέρει τὰς ἀποδείξεις των αἱ Κυδωνίαι; τίνι τρόπῳ ἡ πολύδακρυς γενέτειρα ἐκείνου, ὅστις τριάκοντα ἔτη κατεδαπάνησε τῆς ζωῆς του φωτίζων τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν πᾶσαν καὶ διὰ τῶν πυρίνων λόγων αὐτοῦ κηρύττων τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν δόξαν; τίνι τρόπῳ αἱ κοινότη-

τες τῆς εὐγενοῦς Ἑπτανήσου, τῶν ὁποίων ἀκόμη ἐνθυμούμεθα τὰς θυσίας μετὰ θρησκευτικῆς συγκινήσεως; τὸ πνεῦμα τῆς Συνελεύσεως, ἐκτὸς τῶν μερῶν τούτων, ἀπέβλεπε καὶ τὴν ἀθούλωτον Σάμον, καὶ τὴν ἡρωϊκὴν Κρήτην, καὶ τὴν πολυπαθῆ Κάσον καὶ ὅλα τὰ μαρτυρήσαντα κατὰ τῶν ἐχθρῶν μέρη, καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος δι' ὃν ἐζητήσαμεν τὴν προεισαγωγὴν νόμου ὁρίζοντος καὶ κανονίζοντος ὅλα ταῦτα. Διὰ τοῦτο πρὶν ἡ ἐπιτροπὴ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας της πρέπει τοὐλάχιστον νὰ ἐκδοθῇ ἓν Διάταγμα, δι' οὗ νὰ ὁρισθῶσιν ἐν γένει τὰ μέσα τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν θέλουν εἰσθαι δεκταὶ αἱ ἀποδείξεις. Τὸ ψήφισμα ῥητῶς λέγει, ὅτι μετὰ τὴν *ἐκκαθάρισιν*, ἤτοι μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων, ἡ Κυβέρνησις θέλει φροντίσει νὰ ὁρισθῶσι διὰ νόμου τὰ μέσα καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως. Τὸ ψήφισμα λοιπὸν θεωρεῖ ὁριστικὴν τὴν γενησομένην ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡμεῖς δὲ δὲν δυνάμεθα, ὡς ἀπέδειξε, νὰ περικόψωμεν τοιαῦτα ἱερὰ δικαιώματα. Θὰ εὑρεθῶμεν ἐπομένως εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν τοῦ συμποσιαστοῦ, ὅστις, ὡς εἶπεν εἰς τῶν ἀγορευσάντων, φιλοξενεῖ σωρείαν συνδαιτημόνων, ἐνῷ δὲν ἔχει εἰμὴ τὸ φαγητὸν ἑνὸς προσώπου. Ἐπαναλέγει λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀναγκαῖον περὶ πάντων Διάταγμα, ἂν θέλωμεν νὰ ἀνταμειφθῶσιν ὅλοι οἱ ἔχοντες δικαιώματα καὶ ἂν τῷ ὄντι ἀποβλέπωμεν οὐχὶ ἐδῶ, ἀλλ' εἰς ἅπασαν τὴν μεγάλην Ἑλλάδα.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ Συνελεύσει συζήτησιν τοῦ ψηφίσματος ἐρρέθη ὡς πλημμελούμενος, ὅτι ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ ἀόριστά τινα καὶ ἐλαστικὰ πράγματα, ἐκ τούτου δ' ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τότε τὸν λόγον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἀόριστον καὶ ἐλαστικὸν τοῦ ψηφίσματος ἐμφαίνει τοὺς μεγάλους τῷ ὄντι σκοπούς, ἐξ ὧν ἐνεπνέετο ἡ ἐθνοσυνέλευσις. Καὶ ἠρώτησε μὲν ὁ προαγορεύσας τί θέλουσι πράξει ὡς πρὸς τὰς ἀποζημιώσεις των αἱ κοινότητες, ἀλλὰ καὶ αὗται θέλουν πράξει ὅ,τι βεβαίως τὰ ἄτομα, ἡ δὲ μία κοινότης θέλει ἐνεργήσει ὅ,τι καὶ αἱ λοιπαί. Διὸ νομίζει ὅτι περαιωθέντος τοῦ ζητήματος, δὲν πρέπει νὰ ἐπαναφέρωμεν τὰ αὐτὰ καὶ πρέπει νὰ ἔλθωμεν εἰς ἓν πέρας.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὀρθῶς βεβαίως εἶπεν ὁ βουλευτὴς Μαντινείας, ὅτι ἀπαιτηταὶ τοῦ ἀγῶνος εἶναι αἱ κοινότητες, εἶναι τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον, καὶ ἐπομένως καὶ τὰ Ψαρά, ἡ Χίος, ἡ Κρήτη, ἡ Σάμος, τὸ Μεσολόγγιον, ἡ Πελοπόννησος πᾶσα κτλ. Ἐφερε δὲ ὡς συμπέρασμα, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ διὰ τοῦτο ὁ τρόπος καθ' ὃν θέλουν κάμει τὰς ἀπαιτήσεις των αἱ κοινότητες. Εἰς ταῦτα δὲ λέγει καὶ αὐτὸς, ὅτι πρέπει νὰ εὕρωμεν τὰ μέσα, δι'

ὧν θέλει ἀποζημιωθῆ τὸ ἔθνος· ὅτι ὁ τόπος οὗτος ἔχει τὰς πλέον εὐλόγους καὶ ἀναγκαίας ἀπαιτήσεις, καὶ ὅτι ἤθελεν εὐεργετηθῆ μᾶλλον ἂν τῷ ἐδίδαμεν φορολογικοὺς νόμους ἐλαφροτέρους. ἂν τὸν διευκολύναμεν διὰ δρόμων. ἂν ἐβελτιόναμεν τὴν κατάστασίν του καὶ πρὸ πάντων ἂν ἐδίδαμεν ζωὴν καὶ ὥθησιν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἤδη διὰ τῆς προκειμένης ἀποφάσεώς μας δὲν θέλομεν ἀνταμείψει τὰς κοινότητας, θέλομεν τὰς ἐπιβαρύνει διὰ φόρων, ἵνα ἐπαρκέσωμεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις. Νομίζει δὲ ὅτι ἄλλο, εἶναι ὁ τρόπος, δι' οὗ ἠδυνάμεθα νὰ συνδράμωμεν τὰ μέρη ταῦτα, ὁ τρόπος τῆς προσθήκης νέων μερῶν. Καὶ λέγων τοῦτο ἐνθυμήθη ῥῆσιν τινὰ ἑνὸς ἐπισήμου πολιτικοῦ μας, εἰπόντος· « θέλετε νὰ εὐεργετήσετε τοὺς Ἕλληνας; διοργανίσατε αὐτοὺς γεωργικῶς καὶ στρατιωτικῶς. »

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κατσάκον καὶ Ν. Τσικλητήραν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 69 κατὰ 5, ἀρνησιψηφησάντος ἑνός. Ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

»Ψηφισάμενοι ὁμοῥῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων ἑξακοσίων ἑβδομήκοντα, ἀριθ. 3670 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 19 «*Ἔξοδα τῆς ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς*» δι' ἔξοδα πρώτης ἐγκαταστάσεως, ἐνοικίων καὶ γραφικὰ καὶ λοιπὰ οἱαδήποτε ἔξοδα τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἄρθρον 2.

Χορηγεῖται ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1862 ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν δέκα ἐννέα χιλιάδων πεντακοσίων ἑξήκοντα, ἀριθ. 19,560, καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 18, «*Ἔξοδα τῆς ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς*» δι' ἔξοδα γραφείου, ἐνοικίου καὶ λοιπὰ οἱαδήποτε ἐν γένει ἔξοδα τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1862 ἤτοι πρὸς δραχ. 1630 κατὰ μῆνα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς

ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 23,230 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . .	Γεωργούλας Γιολδάσης	. . .
Ἰωάννης Μεσσηνέζης	. . .	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	. .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . .	Στέφανος Στεφανόπουλος.	. N
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. N	. . . . .	.
Γεώργιος Ν. Καΐρης.	. . . N	Σπῦρος Κουτσομίτης	. . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . . N	Γεώργιος Διαμάντης	. . . N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης.	. . . .	Ἀναγνώστης Δημητρίου.	. .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . N	Σπυρίδων Μαλασπίνης	. . N
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . . .	Γάσ. Δελένδας	. . . . .
Γεώργιος Σ-οῦρος.	. . . .	Σπ. Μαρκεζίνης.	. . . . .
Εὐστάθιος Σῖμος	. . . . N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος.	. N
Παναγῆς Κυριακός.	. . . . .	Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . . .
Σταῦρος Βλαχος	. . . . .	Ἀεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς	. . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . N	Παναγιώτης Μεγακλῆς	. . N
Ἠλίας Καραγιάννης	. . . O	Γρηγόριος Κορψιωτάκης	. . .
Φίλων Φίλωνος	. . . . . N	Θεόδωρος Κυριακός	. . . N
Δημήτριος Νάκος	. . . . .	Ἰωάννης Ζάρκος	. . . . .
Γεώργιος Γεροθανάσης	. . .	Κων. Δημητριάδης	. . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. N	Γεώργιος Παπανικολάου.	. .
Ἀντώνιος Γριβας	. . . . .	Ἰωάννης Μπαλάφας	. . . .
Ἀεωνίδας Πετροπουλάκης.	. N	Πέτρος Δεληγιάννης	. . . .
Παναγ. Σταρόγιαννης.	. . N	Δημήτριος Βούκουρας	. . . N
Ἀριστομένης Λιδωρίκης	. . N	Κων. Πλαπούτας	. . . N
Ἰωάννης Σαφάκας	. . . . N	Παλαιολόγος Στασινόπουλος.	.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . N	Νικόλαος Παλαιός.	. . . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης	. . N	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	. . . N
Σταμάτιος Μήτσας	. . . .	Ἀνδρέας Νοταρᾶς	. . . . .
Ἄγγελος Γουζούασης	. . . .	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος.	. .
Γεώργιος Κ. Βελῆς.	. . . N	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	. N
Νικόλαος Χαντσάκης	. . . N	. . . . .	. . .
Νικόλαος Γρανίτσας	. . . N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	. . .

Νικόλαος Ματθαίου	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . .
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώνστας Τσαμάλας . N
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . .	Νάκος Πανουργιᾶς. . . . .
Δημήτριος Δημητρακάκης . O	Μιλτιάδης Πρίμας. . . . .
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . O	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης N
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . N
Λουκᾶς Στέφανος	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . . N
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς. . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου. .
Θεόδωρος Πετρινὸς	Νικόλαος Γκίνης . . . . .
Παναγ. Βάρδογλης	Νικόλαος Τσικλητήρας . N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . N
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Ἰωάννης Δουλίδης. . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . O	Ἰωάννης Μανιώτης. . . N
Δημ. Σακελλαριάδης . . .	Λεωνίδας Πρασακάκης . . .
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . N
Νικόλ. Σωτηρόπουλος . ἀρνεῖται	Ἰωάννης Μαργκὸς . . . N
. . . . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . . N	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Παναγιώτης Ψαθᾶς . . . N
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . N
Ἰωάννης Προβελέγιος . . .	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N
Ἰωάννης Ταταράκης . . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Μιχαὴλ Δαμηράλης	Γεώργιος Σπέντσας . . . N
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Σπυρίδων Βερότσης . . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . . N	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . .
Δημήτριος Κοκοτάκης . . N	Κωνστ. Δουζίνας . . . . N
Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N	Λάζαρος Γιουρδὴς . . . . N
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος . .	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . N	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . N
Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . O	Πέτρος Χ. Πέτρος. . . . .
Στέφανος Α. Δούκας . . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . .
Ἰωάννης Κατσάκος . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . . N
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Σ. Σκουμπουρδὴς . . . . .
Βενετσάνος Κυβέλος . . . N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . . N
Δημ. Κατσάκος. . . . . N	Δημήτριος Γριζώτης . . .
Χ. Χριστόπουλος..	Ἀναγνώστης Μάντσαρης . .
Π. Κανελλόπουλος . . . N	Ἰωάννης Κόντσιας . . . . .
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . N

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι μετὰ τὴν ἐπὶ ψήφισιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ἔρχεται νὰ ζητήσῃ τὴν εἰσαγωγὴν ἑτέρου ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ζητουμένου νόμου οὐχὶ πλέον διὰ ψηφίσματος, ἀλλὰ διὰ ῥητοῦ ἐν τῷ Συντάγματι ἄρθρου. Τὸ ὑπουργεῖον ἴσιρε τὸν ἀνωτέρω περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δικαιωμάτων νόμον, ὅστις δὲν θέλει κάμει ἄλλο ἢ νὰ συντρίψῃ τὸ Κράτος, ἀλλὰ παρηγορεῖται ἐκ τῆς ῥηθείσης ἰδέας, ὅτι θέλομεν ἐπιασθῇ ἐπὶ τέλους νὰ ἀναπτυχθῶμεν α πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς » τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι ἡ μόνη μέριμνά μας καὶ θέλει θεραπεύσει ὅλας ταύτας τὰς ἀπαιτήσεις. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν ἐφρόντισε νὰ φέρῃ τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὸν περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς νόμον, ἐνῷ τοῦτο ὁρίζεται ῥητῶς ὑπὸ τοῦ 105 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, καὶ διὰ τῆς διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς θέλουν λάβει οἱ Ἕλληνες τὸ λάφυρον τῶν ἀγώνων των, καὶ δικαιωθῇ ἐπαξίως; Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θέλουν προσέλθει νὰ μᾶς εἴπουν οἱ ὑπουργοὶ διὰ ποῖον λόγον δὲν ἐφρόντισαν μέχρι τοῦδε νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἀνωτάτην αὐτὴν θέλησιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, φέροντες τὸν ζητούμενον νόμον.

Ἡ δὲ Βουλὴ ὥρισεν ὡς ἡμέραν, καθ' ἣν θέλουν προσέλθει ἐπὶ τούτῳ οἱ ὑπουργοὶ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων συνεδρίασιν.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8750 νομοσχεδίου πρὸς ἀνέγερσιν φυλακῆς ἐν Πάτραις, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Οἰκονόμον καὶ Ν. Τσικλητήραν, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτιαῆς πιστώσεως δραχ. 8,750 πρὸς ἀνέγερσιν φυλακῶν ἐν Πάτραις, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰω. Σωτηριάδης	Νικ. Π. Ἀθανασίου . . . N
Ἰω. Α. Μεσσηνέζης	Γ. Ν. Καΐρης . . . . . N
Ἀντ. Βενιζέλος	Νικ. Γουλανδρῆς . . . . N

Α. Γ. Λαμπρινίδης	Θεόδωρος Κυριακός . . . N
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Ἰωάνης Βλάσσης	Κωνς. Δημητριάδης . . . .
Γεώργιος Σκοῦρος	Γεώργιος Παπανικολάου . . .
Εὐστάθιος Σῖμος . . . . N	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Παναγ. Κυριακός	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Σταῦρος Βλάχος	Δημήτριος Βούλουρας . . . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος	Κωνστ. Πλαπούτας . . . N
Ἠλίας Καραγιάννης . . . . . N	Π. Στασινόπουλος. . . . .
Φιλων Φίλωνος . . . . . N	Νικόλαος Παλαιός. . . . .
Δημ. Νάκος.	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N
Γ. Γερθανάσης	Ἀνδρέας Νοταρᾶς. . . . .
Ἀθ. Μοναστηριώτης . . . . . N	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .
Ἀντ. Γρίβας	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . N
Λεων. Πετροπουλάκης . . . . . N	. . . . .
Παν. Σταρόγιαννης . . . . . N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .
Ἀριστ. Λιδωρίκης . . . . . N	Νικόλαος Ματθαίου . . .
Ἰω. Σαφάκας . . . . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . .
Ἐλ. Καλογερᾶς. . . . . N	Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . .
Γ. Ζουμπουλάκης . . . . . N	Δημήτριος Δημητρακάκης . N
Σταμ. Μήτσας	Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . N
Ἄγγ. Γουζούασις	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N
Γεώργιος Βλάχος . . . . . N	Λουκᾶς Στέφανος . . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . . N	Στυλιδων Τριχᾶς . . . . N
Νικόλαος Γραϊτσας . . . . . N	Κωνστ. Μανέτας . . . . .
Γ. Γιολδάσης	Θεόδωρος Πετρινός . . . .
Ἐπαμινῶνδας Κρεστενίτης	Παν. Βάρδογλης . . . . .
Στέφανος Στεφανόπουλος . . N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . . N
. . . . .	Προκόπιος Βιρβίλης . . . .
Σπῦρος Κουτσομίτης	Γεώργιος Μαλέας . . . . .
Γεώργιος Διαμάντης . . . N	Δημ. Σακελλαριάδης . . . .
Ἀναγν. Δημητρίου	Ἀθαν. Κατσιβάνος . . . . N
Σπ. Μαλασπίνης . . . . . N	Νικ. Σωτηρόπουλος. . . . N
Γάσ. Δαλίνδας	. . . . .
Σπ. Μαρκεζίνης	Παν. Καλαμαριώτης . . . N
Χαρ. Θεοχαρόπουλος . . . N	Παν. Παπατσώνης . . . .
Ἠλίας Παπαδαῖος	Κωνστ. Αιμπερόπουλος . . N
Ἀτων. Ν. Πετιμεζᾶς . . . N	Ἰω. Προβελέγγιος . . . . N
Παναγιώτης Μεγαλίτης . . N	Ἰω. Ταταράκης . . . . .
Γρηγόριος Κορριωτάκης . . .	Μιχ. Δαμπράλης . . . . N

Δημ. Δημητρακόπουλος. . . .	Ἰωάννης Δουλίδης. . . . .
Σπ. Βαρότσης . . . . . N	Ἰωάννης Μανιώτης . . . N
Α. Παπαδημητριάδης . . . N	Λεωνίδας Πρασακάκης . . .
Δημ. Κοκοτάκης . . . . N	Γεώργιος Ναούτης . . . . N
Δημ. Χαραλαμπίδης . . . N	Ἰωάννης Μαραγκίς . . . N
Νικ. Παπαλεξόπουλος. . . .	Λουέντσος Καμπάνης . . . N
Παν. Μ. Ἰατρός . . . . . N	Ἰωάννης Σαγρέδος. . . . . N
Ἰω. Τασσαΐος . . . . . N	Παναγιώτης Ψάθης . . . . N
Στ. Α. Δούκας . . . . . N	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . N
Ἰω. Κατσάκος . . . . . N	Γρηγ. Μαΐσος . . . . . N
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Βενετσάνος Κυβέλος . . N	Γ. Σπέντζας . . . . . N
Δημ. Κατσάκος . . . . . N	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Χαρ. Χριστόπουλος	Γ. Κουβέλης. . . . .
Π. Κανελλόπουλος . . . N	Ν. Πιπῖνος . . . . .
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N	Κ. Δουζίνας . . . . . N
Μιχαὴλ Ποτᾶς	Λάζαρος Γιουρδᾶς . . . . N
Παπακώνστας Τσαμάλας. . N	Θεόδωρος Γκίκας . . . . N
Νάκος Πανουριᾶς	Ἀναστ. Οἰκονόμος . . . . N
Μιλτιάδης Ἰρίμας	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .
Π. Καλαμογδάρτης . . . N	Εὐαγγέλης Βαλατσός . . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . N	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . .	Λυγερινὸς Ἀδέρωρ . . . N
Ἀν. α. Χ. Ἀναργύρου . .	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Νικόλαος Γκίνης	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . .
Νικόλαος Τσικητέρας . . N	Ἰωάννης Κοντσιᾶς . . . .
Γεώργιος Μπάστας . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . N

Ἐπὶ δὲ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου παρατηρήσαντός τινος, ὅτι εἰς τινα μέρη ἐπισωρεύονται ὅλα τὰ ἀγαθά, μόναι δὲ ἐπαρχίαι τινὲς μένουσι παραμελημέναι, μάλιστα δὲ ἡ Σπάρτη, εἰς ἣν οὔτε φυλακαί, οὔτε γυμνάσιον, οὐδ' ἄλλο τι δημόσιον κατάστημα ἐνδρύθη, διὸ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ ἐντόνως εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ θεραπεύσῃ ὅσον τάχιον τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ ὁμοίας ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφοφόρους καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξήχθη δικαίως τοῦ ἀνωτέρω καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἀποτέλεσμα· ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ὀκτὼ χιλιάδων ἑπτακοσίων πεντήκοντα, ἀριθ. 8,750 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Γ'. ἄρθρον 3. « Κατασκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν » πρὸς ἀνέγερσιν καταστήματος ἐν Πάτραις χρησίμου διὰ πολιτικὴν φυλακάς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Τέλος ἐπελήφθη ἡ Βουλὴ καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ μεταφορᾶς πιστώσεως τῶν ναυτ. συντάξεων νομοσχεδίου, καὶ παρατηρήσαντός τινος ὅτι σεβόμενος τὴν περὶ τοῦ κατεπείγοντος ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ζητεῖ νὰ ἐπεξηγηθῇ μόνον ὅτι ἡ ἄμεσος τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς προηγούμενον, ἀπεφασίσθη νὰ λυθῇ τὸ περὶ τούτου ζήτημα εἰς ἄλλην τινὰ συνεδρίασιν.

Οὕτω δὲ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Κατσάκον καὶ Θ. Κυριακὸν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὁμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 70, ἀρνηθέντων 2.

Δεκτοῦ δὲ γενομένου τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου δι' ἀνιστάσεως, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύ ολον διὰ ψήφων 71 ἀρνηθέντος 1· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐκ τῆς διὰ τὴν χρῆσιν 1861 καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφ. 3 Ἄρθρ. 2 «Συντάξεις Ναυτικαὶ» τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ψηφισθείσης πιστώσεως, μεταφέρεται

ποσότης ἐκ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων ἀριθ. 20000 εἰς τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον Ἄρθρον 1 «Συντάξεις Στρατιωτικαί.»

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ.Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΣ'.

Τῆς 29 Δεκεμβρίου 1861.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν τριῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Εἰς τὸν Βουλευτὴν Εὐστ. Οἰκονομόπουλον ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ ἐπιξηγηματικὸν πρωτόκολλον τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συναφθείσης ταχυδρομικῆς συνθήκης, ἔχον οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς πρωτόκολλον συμφωνηθὲν μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλίας πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύω ἐπικρατειῶν ἄρτι συναφθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως.

Ἵνα κατανοήσῃ τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα τὴν ἀνάγκην τὴν ὑπαγορεύσασαν τοῦ πρωτοκόλλου αὐτοῦ τὴν σύνταξιν, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ δώσωμεν αὐτῷ τινὰς διασαφήσεις.

Τὸ ἄρθρον 17 τῆς συμβάσεως ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ ὑπόκεινται εἰς διπλοῦν ταχυδρομικὸν τέλος· τὸ δὲ ἄρθρον 19 λέγει, ὅτι αἱ ἐφημερίδες, ἔντυπα καὶ δεμένα βιβλία ὑπόκεινται εἰς τέλος δέκα ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου ἐπὶ βάρους τριάκοντα γραμμαρίων.

Ἡ ἰταλικὴ Κυβέρνησις παρετήρησεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ὅτι κατὰ τὴν ἐν ταῖς ἐπικρατείαις αὐτῆς ἰσχύσασαν ταχυδρομικὴν διατίμησιν, αἱ μὲν ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ ὑπάκεινται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος ὑπερβαῖνον τὸ τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς μόνον κατὰ 20 τοῖς ἑκατὸν, τὸ δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 προσδιωρισμένον τέλος πληρώνεται, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ βάρους ἀνωτέρου τοῦ ἑξ 30 γραμμαρίων, καὶ ὅτι ἑπομένως δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τ', ἀνωτέρω δύω ἄρθρα ὡς εἶχον, καθότι οὕτως ὑπεχρεοῦτο ν' αὐξήσῃ τὴν ταχυδρομικὴν αὐτῆς διατίμησιν, ὅπερ οὐδ' ἐσυμφέρεν οὐδ' ἐπιτρέπετο αὐτῇ.

Τὰ δύω ταῦτα ἄρθρα συνετάχθησαν οὕτως ὡς συνάδοντα πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἰσχύοντας ταχυδρομικοὺς κανονισμούς, καθ' ὅσον οὐδεμίαν εἶχεν ἀντιτάξει εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῶν ἀντίρρησιν ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἰταλίας.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἐγένετο ἡ δέουσα μεταξὺ τῶν δύω Κυβερνήσεων συνεννόησις· καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 21, τὰ, δυνάμει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 19, εἰσπραττόμενα τέλη μένουσιν ἐντελῶς πρὸς ὄφελος τῆς εἰσπραττούσης αὐτὰ ταχυδρομικῆς ἀρχῆς, ἥτις οὐδένα περὶ τούτων δίδει λόγον εἰς τὴν ταχυδρομικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἄλλου Κράτους, συνεφωνήθη νὰ γενῇ, δι' ἰδίου πρωτοκόλλου, προστεθειμένου τῇ συμβάσει, ἡ ἀναγναία ἐξήγησις, δι' ἧς νὰ ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 ὁριζόμενον τέλος θεωρεῖται ὡς ἀνώτατος ὅρος, καὶ ὅτι ἑπομένως ἐπιτρέπεται εἰς τὰ συμβαλλόμενα μέρη νὰ δύνανται νὰ ὁρίσωσιν ἐν ταῖς ἐπικρατείαις αὐτῶν τέλος ἧττον βαρὺ, καὶ ὅτι τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 ὁριζόμενον βάρος τῶν ἐφημερίδων, ἐντύπων καὶ βιβλίων θεωρεῖται ὡσαύτως ὡς ἐλάχιστος ὅρος, δυναμένου οὕτως ἑκατέρου τῶν μερῶν νὰ εἰσπράξῃ τὸ ὁριζόμενον τέλος καὶ ἐπὶ βαρους ἀνωτέρου.

Ὑπογραφέντος λοιπὸν ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῶν δύω Κυβερνήσεων τοῦ πρωτοκόλλου τούτου καὶ ἀπὸ τὴν 12|24 Ὀκτωβρίου 1861, ἦρθη πλέον πᾶσα δυσκολία πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς συμβάσεως, χωρὶς ποσῶς νὰ μεταβληθῇ ἢ ἀλλοιωθῇ κατά τι ἡ ἔννοια αὐτῆς, καὶ δυναμένων τῶν δύω Κυβερνήσεων νὰ ἐξακολουθῶσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν ταχυδρομικῶν διατάξεων καὶ διατιμήσεων ἐλευθέρως τε καὶ ἀκολύτως.

Ἐλπίζομεν ὅτι μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἐξηγήσεις ἡ Βουλὴ δὲν θέλει λάβει ἀνάγκην περισσοτέρων ἀναπτύξεων. Διὸ καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὴν νὰ ἐπιψηφίσῃ ὅτι τάχιον τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, καθότι οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν

ἐπικυρώσεων τῆς συναφθείσης συμβάσεως ἢ ἡ συναίνεσις τῶν δευλεντικῶν Σωμάτων εἰς τὸ ἐπιξηγηματικὸν αὐτῆς πρωτόκολλον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Δεκεμβρίου 1861.

Οἱ ὑπουργοὶ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ,

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν
Α. Γ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ κατωτέρω νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἐπιξηγηματικοῦ πρωτοκόλλου, ἀποτελοῦντος μέρος τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συνομολογηθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν Σχέσεων καὶ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ὡς ἔχει·

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Δεκεμβρίου 1861.

Ο Θ Ω Ν,

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Τὸ ἑπόμενον ἐπεξηγηματικὸν πρωτόκολλον συγκείμενον ἐκ τριῶν παραγράφων καὶ συμφωνηθὲν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κατὰ τὴν 17|29 Ἰουλίου 1861 συναφθείσης μεταξὺ τῶν δύω ἐπικρατειῶν ταχυδρομικῆς συμβάσεως θέλει θεωρεῖσθαι ὡς ἀποτελοῦν μέρος τῆς συμβάσεως καὶ θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρωτόκολλον ἐξηγηματικὸν τῶν ἄρθρων 17 *καὶ* 19 *τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συναφθείσης ταχυδ. συμβάσεως.*

Οἱ ὑποφαινόμενοι πληρεξούσιοι Θ. Λεωνάρδης γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ἑλληνικῶν ταχυδρομείων καὶ Τερέντιος Μαμιάνης Δέλλα Ῥόβερε, Κόμης τοῦ Σὰντ Ἀντζελο ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας.

Θεωροῦντες ὅτι, ἐπειδὴ τὸ τέλος τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς τὰς ἐπὶ συστάσει ἐπιστολὰς καὶ εἰς τὰ ἔντυπα, πληρώνεται ὁλοσχερῶς παρὰ τῶν ἀποστελλόντων αὐτὰ πρὸς μόνον τὸ ὄφελος

τῆς εἰσπραττούσης αὐτὸ ταχυδρομικῆς ἀρχῆς, δύναται καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀκριβῶς ἐπιτόπιον καὶ ἀνῆκον ἐντελῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου Κράτους, διαδηλοῦσι, καθ' ἣν ἔχουσιν ἐντολὴν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεών των, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 τῆς συμβάσεως, ἡ ἀφορῶσα τὸ τέλος τῶν ἐπὶ συστάσει ἐπιστολῶν, σκοπὸν μόνον προτίθεται τοῦ νὰ προσδιορίσῃ ἑκατέρωθεν τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ τέλους τούτου· ὅτι δὲ ἡ τοῦ ἄρθρου 19 ἑτέρα διάταξις, ἡ ἀφορῶσα τὸ βάρος ἑκάστου ἐντύπου, ἔχει ὡσαύτως μόνον σκοπόν, ἵνα προσδιορίσῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ βάρους τούτου, καὶ ὅτι ἑπομένως αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις κατ' οὐδὲν ἀλλοιοῦσι τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχει ἑκατέρα τῶν δύω συμβαλλομένων Κυβερνήσεων τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτῆς μεταῤῥυθμίζουσα τὰς ἰδίας αὐτῆς διατιμήσεις, τὸ τῶν ἐπὶ συστάσει ἐπιστολῶν τέλος, ἢ νὰ συστήσῃ αὔξησιν βάρους εὐρυχωροτέραν διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ ἔντυπα.

Πρὸς πίστωσιν τούτου ὑπέγραψαν τὸ παρὸν πρωτόκολλον, συνταχθὲν εἰς διπλοῦν, καὶ ἐπέθεντο τὰς σφραγίδας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12/24 Ὀκτωβρίου 1861. »

(ὑπογρ.) Θ. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, (ὑπογρ.) ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ ΜΑΜΙΑΝΗ.
(Τ. Σ.) (Τ. Σ.)

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ συναινέσασα εἰς τὴν ἄμεσον τοῦ πρωτοκόλλου ἐπιψήφισιν, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν διὰ τοῦ πρωτοκόλλου γινομένην ἐπὶ τῆς προειρημένης συνθήκης ἐξήγησιν, ἔχουσαν οὕτω·

Πρωτόκολλον ἐξηγηματικὸν τῶν ἄρθρων 17 *καὶ* 19 *τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συναφθείσης ταχυδρ. συμβάσεως.*

«Οἱ ὑποφαινόμενοι πληρεξούσιοι, Θ. Λεονάρδος, γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ἑλληνικῶν ταχυδρομείων καὶ Τερέντιος Μαμιάνη Δέλλα Ῥόβερε Κόμης τοῦ Σὰντ Ἄντζελο ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργὸς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἰταλίας.

Θεωροῦντες ὅτι, ἐπειδὴ τὸ τέλος τὸ ἐπιβαλλόμενον εἴς τε τὰς ἐπὶ συστάσει ἐπιστολὰς καὶ εἰς τὰ ἔντυπα πληρώνεται ὁλοσχερῶς παρὰ τῶν ἀποστελλόντων αὐτὰ πρὸς μόνον τὸ ὄφελος τῆς εἰσπραττούσης αὐτὸ ταχυδρομικῆς ἀρχῆς, δύναται καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀκριβῶς ἐπιτόπιον καὶ ἀνῆκον ἐντελῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου Κράτους, διαδηλοῦσι, καθ' ἣν ἔχουσιν ἐντολὴν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεών

των, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 τῆς συμβάσεως, ἡ ἀφορῶσα τὸ τέλος τῶν ἐπὶ συστάσει ἐπιστολῶν, σκοπὸν μόνον προτίθεται τοῦ νὰ προσδιορίσῃ ἑκατέρωθεν τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ τέλους τούτου· ὅτι δὲ ἡ τοῦ ἄρθρου 19 ἑτέρα διάταξις, ἡ ἀφορῶσα τὸ βάρος ἑκάστου ἐντύπου, ἔχει ὡσαύτως μόνον σκοπὸν ἵνα προσδιορίσῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ βάρους τούτου, καὶ ὅτι ἑπομένως αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις κατ' οὐδὲν ἀλλοιοῦσι τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ἑκατέρα τῶν δύω συμβαλλομένων Κυβερνήσεων τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτῆς, μεταῤῥυθμίζουσα τὰς ἰδίας αὐτῆς διατιμήσεις, τὸ τῶν ἐπὶ συστάσει ἐπιστολῶν τέλος, ἢ νὰ συστήσῃ αὔξησιν βάρους εὐρυχωροτέραν διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ ἔντυπα.

Πρὸς πίστωσιν τούτου ὑπέγραψαν τὸ παρὸν πρωτόκολλον συνταχθὲν εἰς διπλοῦν καὶ ἐπέθεντο τὰς σφραγίδας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12/24 Ὀκτωβρίου 1861.

(ὑπογρ.) Θ. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, (ὑπογρ.) ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ ΜΑΜΙΑΝΗ.
(Τ. Σ.) (Τ. Σ.)

Ἐπέτρεψε δὲ συναμα τῷ προεδρείῳ, ἵνα δώσῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο τῶν πρακτικῶν διὰ τὸ κατεπείγον.

Ἀκολούθως ἀνεκοίνωσεν ὁ πρόεδρος, ὅτι αὔριον θέλει κηδευθῇ μετὰ τῆς ἀνηκούσης πομπῆς καὶ ἐπισημότητος ὁ νεκρὸς τοῦ προέδρου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν συνόδου, καὶ πιστεύει ὅτι ἅπαντες οἱ Κ. Βουλευταὶ θέλουσι συνοδεύσει μετὰ τοῦ προεδρείου τὴν ἐκφοράν.

Μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἰω. Βαλασοπούλου καὶ Ἰω. Μεσσηνέζη ἐγένετο κλήρωσις τῆς διὰ τὴν ἀ. τοῦ ἔτους μεγάλης πρεσβεύσεως, καθ' ἣν ἐκληρώθησαν οἱ ΚΚ. Γρ. Μανοῦσος, Γρ. Κορφιωτάκης, Ἰω. Σαράκης, Κ. Πλαπούτας, Ἰω. Σπ. Κουτσομίνης, Γ. Γιολδάσης, Εὐαγ. Κοντογιάννης, Ἀντ. Γρίβας, Π. Βάρδογλης καὶ Π. Καλαμαριώτης.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Ἀθ. Κατριβάνος,
Λ. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΖ'

Τῆ 11 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεκοινώθη ἔγγραφον τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης, δι' οὗ ὑποβάλλεται ὁ διὰ τὴν 6'. ἑξαμηνίαν τοῦ π. ε. γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης.

Περιελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπουργείων ἐπὶ τῶν ὑγειονομικῶν καὶ τελωνιακῶν ὑπαλλήλων, ἔχον οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Λόγῳ οἰκονομίας εἰς πολλὰ μέρη τοῦ Κράτους εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἡ ὑγειονομικὴ, ἡ λιμενικὴ καὶ ἡ τελωνιακὴ ὑπηρεσία. Τὰ τοιαῦτα πρόσωπα ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὸν ὑγειονομικὸν κλάδον καὶ ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, καθόσον μέχρι τινὸς πρωτεύουσα καὶ οὐσιώδης αὐτῶν ὑπηρεσία ἐθεωρεῖτο ἡ ἐξασφάλισις τῆς δημοσίου ὑγείας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἄρθ. 30 τοῦ ἀπὸ 25 9βρίου 1854 περὶ ὑγειονομείων νόμου ὥρισεν, ὅτι εἰς τοὺς ὑγειονομικοὺς ὑπαλλήλους ἀνατίθενται καὶ ἔργα οἰκονομικῶν ἢ λιμενικῶν ὑπαλλήλων. Ἐν τούτοις ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ τελωνιακὴ ὑπηρεσία, ἥτις κατέστη ἤδη τὸ κύριον ἔργον τῶν ὑπαλλήλων τούτων, διεξαγομένη ἀπὸ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς ἄλλην παρὰ τὴν οἰκονομικὴν ἁρμοδιότητα, προσκόπτει τὰ μέγιστα, καὶ ἐκ τούτου παρεμβάλλονται πολλαὶ δυσκολίαι εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τῆς ἀπανταχοῦ εὐτυχῶς ἐπικρατούσης ὑγείας καὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ συστήματος τῶν ὁμόρων ἐπικρατειῶν ἡ δημόσιος ὑγεία θεωρεῖται πληρέστατα ἐξησφαλισμένη καὶ αἱ πλεῖσται τῶν ὑγειονομικῶν θέσεων ἤθελον καταστῆ περιττοὶ, καθόσον, καὶ ἐὰν ἐνσκήψῃ νόσημα εἴς τινα ἐπικράτειαν, καθιστῶν ἀναγκαίαν τὴν λῆψιν προφυλακτικῶν μέτρων, ἡ Κυβέρνησις πληροφορουμένη τοῦτο διὰ τοῦ τηλεγράφου, ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν παρίσταται σπουδαιοτέρα ἡ οἰκονομικὴ ἀνάγκη, καὶ ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ δύναταί τις νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τῶν σχέ-

σεων αὐτῆς πρὸς τὴν λιμενικὴν ὑπηρεσίαν, ἐθεωρήθη καλὸν νὰ κανονισθῇ, ὅτι ἐπικρατεστέρα ὑπηρεσία θεωρεῖται ἡ τελωνιακὴ, καὶ ὅτι τὰ περὶ διορισμοῦ καὶ παύσεως τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ συνημμένου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν Βουλήν.

Τὸ 2 ἄρθρον αὐτοῦ, διατηροῦν εἰς τὰ ἁρμόδια ὑπουργεῖα τὸ δικαίωμα τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας διὰ τῆς εἰς τὸν κλάδον των ὑπαγομένης ὑπηρεσίας, δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐρμηνείας.

Περαιοῦμεν ὅτι ἡ Βουλὴ, ἐκτιμῶσα τὴν ἐπελευσομένην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑπόσχεται, θέλει σπεύσει νὰ τὸ ἐπιψηφίσῃ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Ἰανουαρίου 1861.

Οἱ ὑπουργοὶ

τῶν Ναυτικῶν	τῶν Οἰκονομικῶν	τῶν Ἐσωτερικῶν
ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ,	Ε. Α. ΣΙΜΟΣ,	Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν,

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὅσάκις εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἶναι ἀνατεθειμένα καθήκοντα τελωνιακὰ καὶ ὑγειονομικὰ ἢ λιμενικὰ, ἐπικρατοῦσα ὑπηρεσία θεωρεῖται ἡ τελωνιακὴ, καὶ τὰ περὶ διορισμοῦ καὶ παύσεως τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων ὑπάγονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὰς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπαγομένας πράξεις τῶν τοιούτων

ὑπαλλήλων, τὰ ὑπουργεῖα ταῦτα φυλάττουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, ἄλλων παρὰ τὴν τῆς προσωρινῆς παύσεως· τὴν δὲ προσωρινὴν παῦσιν ὡς καὶ τὴν περὶ εἰσαγωγῆς εἰς δίκην ἄδειαν προκαλοῦσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν δὲ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Π. Κυριακοῦ καὶ Κ. Ζαρειφοπούλου ἐγένετο ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν Ἰανουάριον, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ Κ. βουλευταὶ ὡς ἀκολούθως·

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1862.

Τμῆμα Α'.

Π. Βιρβίλης,
Αὐγ. Ἀβέρωφ,
Ἄγγελος Γουζούνας,
Εὐαγ. Κοντογιάννης,
Ν. Ματθαίου,
Π. Στασινόπουλος,
Κ. Μανέτας,
Εὐαγ. Βαλταῖος,
Δ. Σακελλαριάδης,
Στ. Βλάχος,
Ἰω. Προβελέγιος,
Ν. Χαντσάκης,
Δ. Κοκοτάκης,
Παν. Καλαμαριώτης,
Γάσ. Δελένδας,
Ἰω. Τασσαῖος,
Στ. Ἀλεξάνδρου,
Λ Ν. Πετιμεζᾶς,
Ἀναγ. Δημητρίου,
Ἀ. Μάντσαρης.

Τμῆμα Β'.

Δ. Νάκος,
Δ. Κατσάκος,
Γ. Γερουθανάσης,
Α. Πετροπουλάκης,
Δ. Πολυχρονόπουλος,
Δ. Δαμπρουνίδης,
Γ. Κ. Βελῆς,
Γ. Ναύτης,
Σ. Στεφανόπουλος,
Π. Παπατσώνης,
Παν. Σταρόγιαννης,
Στ. Μήτσας,
Ἰω. Μαραγκὸς,
Α. Α. Χ. Ἀναργύρου,
Ν. Παλαιὸς,
Ἀντ. Γρίβας,
Ε. Α. Σῖμης,
Α. Κορρωτάκης,
Ν. Τσικλητήρας.
Γ. Κουβέλης.

Τμῆμα Γ'.

Ἀ. Καλλάρης,
Κ. Πλαπούτας.
Γεώργιος Μαλέκος.
Ν. Πανουριᾶς,
Ἰω. Βαλασόπουλος,
Γ. Ζουμπουλάκης,
Σωτ. Σκουμπουρδῆς,
Γ. Σκοῦρος,
Ἀθαν. Ἴσκος,
Ἀν. Ῥικάκης,
Μ. Ποτλῆς,
Β. Κυβέλος,
Γ. Ῥαβελιώτης,
Π. Βάρδογλης,
Π. Οἰκονόμου,
Α. Παπαδημητριάδης,
Θ. Ν. Γκίκας,
Π. Κυριακὸς,
Π. Καλαμογδάρτης,
Ν. Γρανίτσας.

Τμῆμα Δ'.

Σ. Μαλασπίνης,
Φ. Φίλωνος,
Ι. Βλάσσης,
Δ. Δημητρακάκης,
Μ. Πρίμας,
Γ. Μπάστας,
Ἀ. Στεφάνου,
Δ. Κριεζώτης,
Ν. Γουλανδρῆς,
Ἀθ. Μοναστηριώτης,
Θ. Κυριακὸς,
Α. Πρασσακάκης,
Ν. Πιπῖνος,
Ἠλίας Παπαδαῖος,
Ἰω. Σαχτούρης,
Γ. Μαυρομιχάλης,
Ν. Παπαλεξόπουλος,
Παπ. Τσαμάλας,
Ἀρ. Λιδωρίκης.
Σπ. Βαρότσης.

Τμῆμα Ε'.

Κωνσ. Λιμπερόπουλος,
Δημ. Βούκουρας,
Ἐμ. Τσοῦχλος,
Π. Μ. Ἰατρὸς,
Γ. Παπανικολάου,
Ν. Γκίνης,
Λάζαρος Γιουρδῆς,
Ἀθ. Κατριβάνος,
Γρηγ. Κορριωτάκης,
Δ. Χαραλαμπίδης,
Ἰω. Ζάρκος,
Π. Χ. Πίτρου,
Γρ. Μανοῦσος,
Ἰω. Μανιώτης,
Ἰω. Κατσάκος,
Ε. Κανελλόπουλος,
Χ. Χριστόπουλος,
Θ. Πετρινὸς,
Λ. Καμπάνης.
Γ. Γιολδάσης,

Τμῆμα Στ'.

Σ. Μαρκεζίνης,
Δ. Δημητρακόπουλος,
Π. Μεγακλῆς,
Εὐσ. Οἰκονομόπουλος,
Ἰω. Σωτηριάδης,
Π Δελιγιάννης,
Στ. Δούκας,
Χ. Τσαλαμιδᾶς,
Ν. Πετράκος,
Π. Ψάθης,
Ἐπ. Κρεστενίτης,
Ι. Ἀντωνόπουλος,
Π. Κανελλόπουλος,
Γ. Διαμάντης,
Γ. Ν. Καΐρης,
Ἰω. Κοντσιᾶς,
Σπ. Κουτσομίτης,
Ν. Ἀθανασίου,
Ἐμ. Μελετόπουλος.

Τμῆμα Ζ'.

Κ. Δουζίνας,
Α. Βενιζέλος,
Ἰω. Ταταράκης,
Ν. Σωτηρόπουλος,
Ἀντ. Ἀρμάος,
Ἐλ. Καλογερᾶς,
Ἠλ. Καραγιάννης,
Ι. Μεσσηνέζης,
Γεώργ. Σπέντζας,
Σπ. Τριχᾶς,
Δ. Βότσαρης,
Κ. Ζαρειφόπουλος,
Χ. Θευχαρόπουλος,
Ἰω. Σαφάκας,
Ἰω. Μπαλάφας,
Μ. Δαμηράλης,
Α. Δανόπουλος,
Ἰω. Δουλίδης,
Κ. Δημητριάδης.

Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας κληρωθεῖσα ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Ἠλείας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Ἰω. Ἀναγνωστοπούλου, ἔλαχεν εἰς τὸ Ζ'. τμῆμα.

Κληρωθεῖσα δὲ ἐκ νέου, μὴ ἐργασθέντος ἐπ' αὐτῆς τοῦ παλαιοῦ τμήματος, καὶ ἡ ἐκλογὴ Μεσολογγίου, ἔλαχεν εἰς τὸ Ε'. τμῆμα.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΗ'.

τῆς 15 Ἰανουαρίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Ζ'. τμήματος ἐπὶ τῆς βουλευτ. ἐκλογῆς Ἠλείας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Ἰω. Ἀναγνωστοπούλου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Β'. τμῆμα τῆς Βουλῆς ἐπεξεργασθὲν τὰ πρακτικὰ τῆς

ἐνεργηθείσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ἠλείας διὰ τὸν Δ'. βουλευτὴν αὐτῆς, παρατηρεῖ, ὅτι ἐκ τῶν 9507 ψηφοφόρων, ἐψηφοφόρησαν ὡς ἕπεται·

Εἰς τὸν δῆμον	Λετρίνων	1022
»	Μυρτουντίων	22
»	Ἠλιδος	53
»	Ἠλένης	781
»	Βουπρασίων	172
»	Ὀλυμπίων.	629
»	Λαμπίας	1061
»	καὶ Πηνειῶν.	623
	Τὸ ὅλον ψήφους . . .	4370

Ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν Π. Παπασταθόπουλος ἔλαβε ψήφους 4353. καὶ ὁ Δ. Ζαροκανέλος 7.

Διεξελθὸν ἑπομένως τὰ πρακτικά, δι' ὧν ἐξάγεται, ὅτι καθ' ὅλον τὸ ὀκταήμερον διάστημα τῆς ἐκλογῆς οὐδεμία ἐνστασις ἐγένετο, καὶ κατὰ συνέπειαν, πεισθὲν ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἐνηργήθη νομίμως καὶ κατὰ τύπους, ὁ δὲ ἐκλεχθεὶς ἔχει τὰ προσόντα τοῦ ἐκλέγεσθαι, γνωμοδοτεῖ,

α'. Τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς καὶ

β'. Τὴν παραδοχὴν καὶ ἀναγνώρισιν τοῦ ἐκλεχθέντος ὡς νομίμου βουλευτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Ἰανουαρίου 1862.

Τὸ τμῆμα

Α. Σ. Δανόπουλος, Ἐλ. Καλογερᾶς, Ἰω. Σαφάκας, Α. Βενιζέλος, Σ. Β. Τριχᾶς, Γ. Σπέντσας, Μ. Δαμηράλης, Κ. Ζαρειφόπουλος, Λ. Ἀρμάος. »

Μηδεμιᾶς δὲ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως κατ' αὐτῆς, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ὡς νόμιμον καὶ κύρος ἔχουσαν τὴν ῥηθεῖσαν βουλευτ. ἐκλογὴν καὶ ἀνεγνώρισεν ὡς βουλευτὴν τὸν κύριον Π. Παπασταθόπουλον, ὅστις προσελθὼν ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ, Οἱ γραμματεῖς Α. Κατριβάνος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

« Σήμερον τὴν δεκάτην πέμπτην Ἰανουαρίου τοῦ 1862 προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς βουλευτὴς ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος βουλευτοῦ καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος Φ. ΦΙΔΩΝΟΣ, Οἱ γραμματεῖς Α. Κατριβάνος, Α. Παπαδημητριάδης,

Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς Κ. Παπασταθόπουλος, Ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Κυριαζῆς. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ'.

τῆς 17 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ὅτι ἐξελέξαντο ἐκτὸς τοῦ Χ'. προέδρους μὲν τοὺς κυρίους Ἰωάν. Τασσαΐον, Γ. Ναύτην, Ν. Πανουριᾶν, Φίλωνα Φίλωνος, Π. Χ. Πέτρον καὶ Ε. Μελετόπουλον· γραμματεῖς δὲ τοὺς κυρίους Ν. Ματθαίου, Ν. Τσικλητήραν, Α. Ῥικάκην, Α. Ἀιδωρίκην, Ι. Μανιώτην καὶ Σ. Δούκαν· καὶ εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τοὺς Α. Πετιμεζᾶν, Ν. Τσικλητήραν, Α. Καλλάρην, Θ. Κυριακόν, Ι. Ζάρκον καὶ Ι. Ἀντωνόπουλον.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ σχηματισμοῦ τμήματος δικαιοσύνης παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν· ὡσαύτως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 10800 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1862, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Ὁ ἐν ἰσχύϊ νέος στρατιωτικὸς ποινικὸς νόμος, παρουσιάζων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐπαισθήτως αὐξανούσας τὰς ἀνάγκας τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ στρατῷ, καθίστησιν ἀναγκαῖον τὸν σχηματισμὸν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν τμήματος τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀνδρὸς οὐ μόνον ἐκ τῶν διακρινομένων τας γνώσεις ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ καὶ μὴ στρατιωτικοῦ νομομαθοῦς, πρὸς ἀσφαλῆ διεξαγωγὴν τῶν ἀπαιτουσῶν ἑκαστοτε εἰδικότητα καὶ ἐμβρίθειαν ἐργασιῶν.

Γινώσκων ὅθεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἔλλειψιν ταύτην καὶ ἔχων κατὰ νοῦν, ὅτι διὰ τῆς θεραπείας αὐτῆς, ὑπάρχοντος τέως δικαστικοῦ γραφείου μόνον ὑπαγομένου εἰς τὸ τοῦ προσωπικοῦ τμῆμα, οὐδόλως ἐπιβαρύνεται ὁ τῶν ἐξόδων τοῦ κράτους προϋπολογισμός, διότι θέλει ἐλαττωθῆ προσωπικὸν ἐξ αὐτοῦ τοῦ δικαστικοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου, ἡ δὲ πρόσληψις τοῦ μὴ στρατιωτικοῦ τμηματάρχου θέλει γίνεσθαι ἐν περιστάσει ἀναποφεύκτῳ, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τὸ οἰκεῖον νομοσχέδιον, ὑπὲρ τῆς ὑφ' ὑμῶν προθύμου ἐπιψηφίσεως τοῦ ὁποίου ἔχω πλήρη πεποίθησιν.

Ἀθήνησι τῇ 16 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιάσει ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξει κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τμηματαρχῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὁρίζεται εἰς πέντε, ἤτοι

ά. τοῦ Προσωπικοῦ
β'. τῆς Δικαιοσύνης
γ'. τοῦ Οἰκονομικοῦ
δ'. τοῦ Στρατιωτικοῦ Λογιστηρίου καὶ
έ. τοῦ Πυροβολικοῦ.

Ἄρθρον 2.

Τμηματάρχης τῆς Δικαιοσύνης δύναται νὰ ἦναι καὶ μὴ στρατιωτικός, μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου πρώτης τάξεως.

Ἄρθρον 3.

Αἱ μὴ τροποποιούμεναι διὰ τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου ΑΓ'. τῆς 3 Ἰουνίου 1846 περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων ἰσχύουσιν ὡς ἔχουσιν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατ' ἐπιταγὴν Βασιλικὴν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 10,800 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν ἤδη ἀρξαμένην χρῆσιν 1862.

Ἡ πίστωσις αὕτη θέλει χρησιμεύσει διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀντιμισθίας 2 ἀλλοδαπῶν τηλεγραφητῶν διατηρηθησομένων καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἔτος.

Ἐν τῷ συνημμένῳ δὲ πρακτικῷ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου θέλετε παρατηρήσει τὰ αἴτια, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ διατήρησις τῶν εἰρημένων τηλεγραφητῶν καθίσταται ἀναγκαία.

Ἀθῆναι τῇ 16 Ἰανουαρίου 1862.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήτω εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. δέκα χιλιάδων ὀκτακοσίων ἀριθ. 10,800 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. ΙΔ'. ἄρθρον 2. « Τηλεγραφεῖα. »

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω, διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ διελθοῦσα τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑγειονομικῶν, τελωνιακῶν, καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων, καὶ παρατηρήσασα τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει ἐκτιθεμένους λόγους πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ λαμβανομένου μέτρου, τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, οὐχὶ διότι θεωρεῖ ἐπικρατεστέραν τὴν τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὴν ὑγειονομικήν, καθόσον τὸ ἀντικείμενον τῆς δημοσίου ὑγείας, ὅπερ περιλαμβάνει ὁ ὑγειονομικὸς κλάδος εἶναι τὸ σπουδαιότερον καὶ ἐπικρατέστερον πάσης ἄλλης ὑπηρεσίας, ἀλλὰ διότι ἡ δημόσιος ὑγεία εὐτυχῶς θεωρεῖται πληρέστατα ἐξησφαλισμένη διὰ τῆς συστάσεως τῶν τηλεγράφων, δι' ὧν ἡ Κυβέρνησις δύναται, ἀμέσως πληροφορουμένη, νὰ λαμβάνῃ πᾶν προφυλακτικὸν μέτρον.

Ἀθῆναι, τῇ 17 Ἰανουαρίου 1861.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ι. Ζάρκος,	Ι. Δ. Ἀντωνόπουλος,
Θ. Ι. Κυριακός,	Α. Γ. Καλάρης,
Α. Ν. Πετιμεζᾶς,	Ν. Τσικλητήρας. »

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς Γ. Ζουμπουλάκην ἐδόθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προτεχούσης συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος — Οἱ γραμματεῖς

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ, Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'.

Τῆς 18 Ἰανουαρίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ ἔκθεσιν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἔτος 1862, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

« Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, θέτομεν ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὸ νομοσχέδιον, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1862.

Ἡ μὲν δύναμις τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ προσδιορίζεται εἰς 10,928 ἄνδρας, ἤτοι κατὰ 17 μείζονα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ διαφορὰ αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ διορισμοῦ τοῦ διαρκοῦς προσωπικοῦ τοῦ πειθαρχικοῦ λόχου, ὀργανισθέντος δυνάμει τοῦ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους Βασιλικοῦ Διατάγματος. Ἡ δὲ τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται εἰς 1200 ἄνδρας, ἤτοι κατὰ 25 ἔλαττον τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν καὶ κενωθησομένων θέσεων τῶν ὑπηρετούντων ἔν τε τῷ κατὰ γῆν στρατῷ, καὶ τῷ ναυτικῷ ἀπαιτοῦνται 2544 κληροῦχοι.

Ἐκ τῆς πείρας, Κύριοι, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ κατ' ἔτος προσδιοριζόμενος ἀριθμὸς τῶν κληρούχων οὐδέποτε συνεπληρώθη, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθυστερούντων κατ' ἔτος αὐξάνει, αἱ δὲ κεναὶ θέσεις ἐν τῷ στρατῷ δὲν συμπληροῦνται. Ἀπόδειξις τῶν ἀνωτέρω ὅτι ἐκ τῶν 2740 προσδιορισθέντων διὰ τὸ 1861, καθυστεροῦσιν εἰσέτι 512, ἤτοι τὸ ἓν πέμπτον τοῦ ὁρισθέντος ἀριθμοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως πεποίθαμεν, ὅτι διὰ δραστηρίου ἐνεργείας θέλει προσέλθει μέρος τῶν καθυστερούντων, ὥστε ἐν μέρει νὰ καλυφθῇ τὸ ἔλλειπον ἐκ τῆς στρατολογίας τοῦ 1862, δὲν προσθέτομεν περιπλέον εἰς τὸν ἄνω σημειούμενον

ἀπολύτως ἀναγκαῖον ἀριθμὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν καὶ κενωθησομένων θέσεων τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ.

Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ προσετέθη τὸ 3 ἄρθρον, δι' οὗ ἰσχύουσιν αἱ ποιναὶ διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 καὶ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς μὴ ἐπιψηφισθέντος εἰσέτι τοῦ εἰς τὴν Βουλὴν ἤδη εἰσαχθέντος νομοσχεδίου περὶ ἀπογραφῆς κτλ.

Ἐπικαλούμεθα δὲ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ συμπληρώσωμεν τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Ἰανουαρίου 1862.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν	Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερ.	Ἐπὶ τῶν Στρατιωτικ.
ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΑΗΣ.	Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ,	Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Οἱ Ἡμέτεροι ὑπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν θέλουσι παρουσιάσει τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξει αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τῇ 17 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΑΗΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ δύναμις τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ προσδιορίζεται εἰς δέκα χιλιάδας ἐννεακοσίους εἴκοσι ὀκτὼ, ἀξιωματικοὺς, ὑπαξιωματικοὺς, στρατιώτας καὶ λοιπούς.

Ἡ δύναμις τοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται εἰς χιλίους διακοσίους, ἀξιωματικοὺς, ὑπαξιωματικοὺς, ναύτας καὶ λοιπούς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ στρατολογία καὶ ναυτολογία διὰ τὸ ἔτος 1862, προσδιορίζεται εἰς δισχιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα τέσσαρας ἄνδρας.

Οἱ δισχίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες, διανεμηθήσονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν Νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν Ἐπάρχων εἰς τοὺς Δήμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις δύω μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου, συμπεριλαμβαμένου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἔτους ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν τοῦ 1862 ἔτους, καθόσον αὗται δὲν ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν ἀπὸ 29 Μαΐου 1860 νόμον περὶ στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Α'. τμήματος ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Μεσολογγίου πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος βουλευτοῦ Π. Τσιμπουράκη ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Ε'. τμῆμα τῆς Βουλῆς λαβὸν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθὲν τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Μεσολογγίου, ἐνεργηθείσης πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος βουλευτοῦ Π. Τσιμπουράκη, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὕτη προκηρυχθεῖσα διὰ προγράμματος τοῦ νομάρχου Ἀκαρνανίας διεξήχθη καθ' ὅλους τοὺς νομίμους τύπους, ἡ δὲ ψηφοφορία διαρκέσασα ὁκτὼ ὁλοκλήρους ἡμέρας ἀνέδειξε πλειοψηφοῦντα τὸν κ. Γεώργιον Γουλιμὴν, λαβόντα ψήφους 1127, ἐπιλαχόντων τῶν Σπυρ. Βαλενοῦ διὰ ψήφων 704 καὶ Κων. Γουλιμῆ διὰ ψήφων 320.

Κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης οὐδεμία ἔνστασις ἐγένετο προσβάλλουσα τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῆς, κατὰ συνέπειαν τὸ τμῆμα γνωμοδοτεῖ, ὅπως θεωρηθῇ ἔγκυρος καὶ νόμιμος ἡ προκειμένη βουλευτικὴ ἐκλογὴ τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου, καὶ ν' ἀναγνωρισθῇ βουλευτὴς αὐτῆς ὁ κ. Γεώργιος Γουλιμὴς πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποθανόντος Π. Τσιμπουράκη.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Ἰανουαρίου 1862.

Τὸ τμῆμα.

Π. Ἰατρὸς,	Θ. Πετρινὸς,
Γρ. Μανοῦσος,	Γρ. Ν. Κορριωτάκης,
Ἰω. Μανιώτης,	Κύθ. Κανελλόπουλος,
Π. Χ. Πέτρος,	Ἰω. Ζάρκος,
Κ. Αἰμπερόπουλος,	Λ. Α. Καμπάνης. »

Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα

παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἔγκυρον τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς, καὶ νόμιμον βουλευτὴν τὸν Γ. Γουλιμῆν, ὃς προσελθὼν ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Εἶτα παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθεῖσα τὸ ὑπὸ τῶν Κ.Κ. ὑπουργῶν τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν περὶ στρατολογίας καὶ ἐθνοφυλακῆς εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, ἀνεγνώρισε τὴν σπουδαιότητα καὶ ἀνάγκην τῆς ἐπιψηφίσεώς του, καθ' ὅσον τὸν μὲν ὑπάρχοντα περὶ στρατολογίας νόμον εὑρίσκει πλημμελῆ καὶ χρήζοντα μεταρρυθμίσεως, τὴν δὲ σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς θεωρεῖ ὡς στοιχεῖον ἀπαραίτητον εἰς πᾶσαν συνταγματικὴν πολιτείαν πρὸς διατήρησιν τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν, τὴν παγίωσιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως, καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινῆς εὐημερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἔθνους. Ὑπὸ τὰς σκέψεις ταύτας ἡ ἐπιτροπὴ εὑρέθη σύμφωνος νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου· ἀνερύθη ὅμως τὸ ζήτημα, ἂν τὰ καθέκαστα αὐτοῦ συμφωνοῦν μὲ τὸν σκοπόν του καὶ συντελοῦν εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς συνταγματικῆς πολιτείας, ἢ νομιμοποιοῦν μᾶλλον τὸ ἐπαχθὲς σύστημα τῆς σήμερον ὑπαρχούσης δημοτοφυλακῆς, καὶ ἕνεκα τούτων ἡ ἐπιτροπὴ ἐδυσκολεύθη νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν καὶ τοῦ μέρους αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐπροτίμησε νὰ προτείνῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεώς του, μέχρις ὅτου τὸ ὑπουργεῖον φέρει ἔργον τελειότερον, στηριζόμενον εἰς ἀληθεῖς βάσεις, καὶ δυνάμενον νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν τοῦ τοιούτου σώματος καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπικρατείας. Τρία μέλη ἐθεώρησαν καλῶς ἔχον τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἡ πλειοψηφία ἐνέκρινε μὲν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τοῦ μέρους τούτου τοῦ νομοσχεδίου, διεχώρισεν ὅμως αὐτὸ ἀπὸ τὸν νόμον τῆς ἀπογραφῆς, ὅπως διευκολύνῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς εἰς τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεώς του πρότασιν.

Εἰς τὸν νόμον τῆς ἀπογραφῆς εὑρέθη πάλιν διαφωνοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τρία μὲν μέλη ἐθεώρησαν καλῶς ἔχον τὸ νομοσχέδιον· τρία δὲ ἄλλα ἐθεώρησαν αὐτὸ συνταχθὲν ἐπὶ ὅλως σφαλεραῖς βάσεσι, διότι ὑπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ πλημμελὴς ἐφαρμογὴ τοῦ ἰσχύοντος περὶ παραγραφῆς νόμου πηγάζει ἀπὸ τὸ ἐνεργὸν μέρος, τὸ ὁποῖον ἔχουν δυνάμει αὐτοῦ αἱ δημοτικαὶ ἀρχαί, περιορίζει τὸ νομοσχέδιον τὸ δικαίωμα τῶν δήμων τοῦ νὰ ἐκπληρῶσι διὰ τῶν ἰδίων των ἀρχῶν τὰς ὑποχρεώσεις των, καὶ εὑρίσκει ἔτι μᾶλλον τὴν ἐξουσίαν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ἐξ ὧν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πηγάζει, κατὰ τὰς πεποιθήσεις τῶν τριῶν μελῶν, ἡ πλημμελὴς ἐφαρμογὴ τοῦ ἰσχύοντος νόμου. Ὑπὸ τὴν πεποίθησιν ταύτην προέβησαν νὰ προτείνουν εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιήσεις διὰ τῶν ὁποίων αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἔχουν καὶ πάλιν τὸ ἐνεργὸν μέρος των εἰς τὰ τῆς ἀπογραφῆς. Κανονίζεται δὲ ἐπὶ τὸ καλλίτερον ἡ τῶν νομαρχῶν καὶ ἐπάρχων δικαιοδοσία, καὶ περιορίζονται εἰς τὰ κυρίως στρατιωτικὰ καθήκοντά των τὰ ἔργα τῶν στρατολογικῶν ἐπιτροπῶν· ἓν δὲ μέλος συνεφώνησεν εἰς τὰς πεποιθήσεις ταύτας τῶν τριῶν τελευταίων μελῶν, ἀλλ' ἐπρότεινεν ἴδιον σύστημα περὶ τῆς διεξαγῆς τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν.

Ἰδοὺ δὲ αἱ τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαίας νὰ ἐπιφέρῃ καὶ οἱ λόγοι, οἵτινες προὐκάλεσαν αὐτάς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ στρατολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Γενικαὶ διατάξεις.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε κατὰ πλειοψηφίαν νὰ προτεθῇ τρίτον ἄρθρον περὶ τῶν ἀπαλλασσομένων τῶν ὑποχρεώσεως τῆς στρατολογίας, ὅπως μὴ ἐγγράφωνται εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους ἄλλοι ἐκτὸς τῶν πρὸς στρατείαν ὑποχρέων νέων.

Ἄρθρον 3.

« Ἀπαλλάσσονται τῶν πρὸς στρατείαν ὑποχρεώσεων·

α'. Οἱ ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἄχρηστοι πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

β'. Ὁ μόνος ὀρφανὸς πατρός τε καὶ μητρός.

γ'. Ὁ μοναγενὴς ἢ μόνος υἱός, ἂν ζῇ ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀμφότεροι.

δ'. Ὁ πρεσβύτερος τῶν πρὸς πατρὸς ὀρφανῶν ἀδελφῶν.

ε'. Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς πατρὸς τυφλοῦ ἢ ἕνεκα γήρατος ἢ

σωματικὴς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἀνικάνου εἰς τὸ ποριζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

ς'. Ἐὰν ὁ πρεσβύτερος οὗτος ἔχων ἰδίαν οἰκογένειαν δὲν ἦναι ὁ πραγματικῶς συντηρῶν τὴν πατρικὴν καὶ ἐπιμελούμενος αὐτῆς, τὸ δικαίωμα τοῦτο μεταβαίνει εἰς τὸν δευτερότοκον.

Κατὰ τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν ἐδαφίων δ'. καὶ ε. τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως μεταβαίνει εἰς τὸν ἑπόμενον ἀδελφόν, ἐὰν ὁ ἀπολαύων αὐτοῦ πρεσβύτερος ἦναι τυφλὸς ἢ ἔχῃ σωματικὴν ἢ ψυχικὴν βλάβην, καθιστῶσαν αὐτὸν διαρκῶς ἀνίκανον εἰς τὸ ποριζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

ζ'. Ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφῶν συγχρόνως ὑποβληθέντων διὰ τοῦ κλήρου εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐὰν ὁ νεώτερος κριθεὶς ἱκανὸς καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ· συναινέσει ὅμως τούτων ἢ κατ' αἴτησιν τῶν γονέων δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ ἀντὶ τοῦ πρεσβυτέρου ὁ νεώτερος.

η'. Ὁ ἔχων ἀδελφὸν ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀντικαταστάτην· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ φονευθέντος ἢ ἕνεκα πληγῶν καὶ βλάβης, προελθουσῶν ἐξ αὐτῆς, ἀποθανόντος ἢ ἀνικάνου καταστάντος. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ στρατοῦ ἢ τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τελευτήσαντος κληρούχου ἢ ἐθελοντοῦ, ἀλλ' ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέσει ἡ στρατεία αὐτοῦ, ἂν ἔζη.

Δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου τούτου ἐξαιροῦνται κατὰ σειρὰν καὶ ἐναλλὰξ τόσοι υἱοὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὅσοι εἰσὶν οἱ καταταχθέντες ἐν τῷ στρατῷ ἀδελφοί.

θ'. Οἱ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου ἐκπαιδευόμενοι, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς ὡρισμένον κλάδον δημοσίας ὑπηρεσίας.

ι'. Οἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διωρισμένοι διδάσκαλοι εἰς τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα.

ια'. Οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρείου ἢ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν ἐκπαιδευόμενοι, ἵνα ἀναλάβωσιν ἐπάγγελμα τοῦ ἱερέως.

Οἱ ἐν τοῖς ἐδαφίοις θ'. καὶ ια'. περιλαμβανόμενοι ἐγγράφονται μὲν ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς καὶ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ ἐξαιροῦνται, κατατάσσονται ὅμως ἐν τῷ στρατῷ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἐδάφ. ϐ'. ἐὰν οἱ μὲν δὲν ἐξεπλήρωσαν τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀνέλαβον πρὸς τὸ δημόσιον, οἱ δὲ δὲν ἀνελάβωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱερέως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς παρ' αὐτοῦ ὁριζομένης ἡλικίας.

ιϐ'. Οἱ ὑπὸ προσωρινὴν ἀνικανότητα διατελοῦντες κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § ϐ'. τοῦ παρόντος νόμου ἐγγράφονται μὲν ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς καὶ λαχόντες κλήρου ὑποχρεωτικοῦ ἐξαιροῦνται, καταστάσσονται ὅμως ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἱκανότητος, ἐὰν δὲν ὑπερέβησαν τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Οἱ ἀνώτεροι λόγοι ἐξαιρέσεως δύνανται νὰ προταχθοῦν καὶ μετὰ τὴν κλήρωσιν καὶ τὴν εἰς τὸν στρατὸν κατάταξιν τοῦ κληροῦχου, οὐδόλως ἀποκλειομένου ἀπὸ προθεσμίαν τινὰ ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἐξαίρεσις του διατάσσεται ὑπὸ μόνου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν».

Ἡ ἐπιτροπὴ μεταφέρουσα εἰς τὸ πρόσθετον τοῦτο ἄρθρον τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 21 τοῦ νομοσχεδίου ἀναφερομένας ἐξαιρέσεις, εὑρέθη σύμφωνος εἰς ἃς ἐπήνεγκεν ἐπὶ τῶν ἐδαφίων ϐ'. ε. γ'. καὶ ἡ τροποποιήσεις, καθ' ὅσον ἐξ μέλη πρὸς ἓν, θεωρήσαν καλῶς ἔχον τὸ ἐδάφ. ϐ'. τοῦ νομοσχεδίου, εὑρίσκουν τὸν περιορισμὸν τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ μόνου ὀρφανοῦ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἔχῃ ἰδίαν οἰκογένειαν ὅλως περιττὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου δυσκόλως ἀπαντᾶται ἡ ἀργία, καὶ ὅπου ὁ μὴ ἔχων οἰκογένειαν ἔχει ἰδιοκτησίαν, καλλιεργεῖ γαίας, ἢ εἶναι ἐπιδεδομένος εἰς ἔργον τι. Παιμψηφεῖ δὲ εθεώρησεν ἀναγκαῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἐδαφ. ε. καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἕνεκα γήρατος ἀνικάνου πατρὸς, διότι τοῦτον ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον στήριγμα τῆς οἰκογενείας καὶ ἀπαραίτητον παραμυθίαν τοῦ γέροντος οἰκογενειάρχου εἰς τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του ἡμέρας· ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀποκλείσῃ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως τοὺς ἐν τῷ ἐδαφ. δ'. ἀναφερομένους πρεσβυτέρους τῶν πρὸς πατρὸς ὀρφανῶν ἀδελφῶν, ὁπόταν οὗτοι ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν νεωτέρων ἀδελφῶν των. Τὸ ἐδάφιον ἡ. τοῦ νομοσχεδίου διώρθωσε μόνον κατὰ τὸ λεκτικὸν, ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του ἐκλείψῃ πᾶσα παρεξήγησις τοῦ πνεύματος τοῦ νομοθέτου.

Ἐπειδὴ αἱ ἐξαιρέσεις αὗται ἀφορῶσι τὸ συμφέρον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν οἰκογενειῶν, ἡ ἐπιτροπὴ τὰς ἐθεώρησεν ὡς ἀναγομένας εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ δὲν ἐνέκρινε ν' ἀποκλεισθῶσιν ὑπ' οὐδεμιᾶς προθεσμίας· καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἡ πλειοψηφία εὗρε καλλίτερον, μετὰ τὴν κλήρωσιν δὲν ὑρίστηται ἐπιτροπὴ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν περὶ αὐτῶν ἐνστάσεων, διὰ τοῦτο ἀν θηκεν εἰς μόνον τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν ἐκδίκασιν τῶν τοιούτων ἐνστάσεων, αἵτινες παρουσιάζονται μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν κληρώσεων.

Ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησε στήριγμα ἑκάστης οἰκογενείας καὶ βοηθὸν τοῦ πατρὸς τὸν πρωτότοκον υἱὸν καὶ προτείνει τὴν ἐξαίρεσίν του, ἀλλὰ τὴν πρότασιν ταύτην δὲν ἐδέχθη νὰ συζητήσῃ ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν Βουλὴν α.) διότι ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις ἐπιβαρύνει τότε ὀλίγας οἰκογενείας καὶ β.) διότι οὐδεμία ἀναλογία διατηρεῖται πλέον μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν, ἀφοῦ εἰς μὲν τὰς ὀρφανὰς οἰκογενείας ἀρίνωμεν ἕνα καὶ μόνον προστάτην, τὸν μεγαλείτερον υἱόν, εἰς δὲ τὰς ἄλλας παραχωροῦμεν δύο, τὸν πατέρα δηλονότι καὶ τὸν πρωτότοκον υἱόν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἀπογραφῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε σφαλερὸν καὶ δυσεξέλεγκτον τὸν διὰ τοῦ νομοσχεδίου κανονιζόμενον τρόπον τῆς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πινάκων τῆς ἀπογραφῆς, καὶ μάλιστα ἐκείνου τοῦ παρελθόντος ἔτους· καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐθεώρησεν ὡς μέσον διορθώσεως ἓν μὲν τὴν κατὰ νομοὺς, ἐπαρχίας καὶ δήμους διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ· ἓν δὲ τὸ νὰ κανονίζεται ὁ τρόπος τῆς διανομῆς ἐτησίως, ὅπως δύναται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ ἐπανορθοῖ κατ' ἔτος τὰ τυχὸν ἐσφαλμένα καὶ θεραπεύῃ πᾶν εἰδικὸν ἢ γενικὸν κατὰ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς συμβησόμενον ἀδίκημα· ἡ τελευταία αὕτη ἰδέα ἐφάνη καλλιτέρα καὶ παρεδέχθη ὑπὸ τῆς πλειψηφίας, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ αὐτῆς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνον θέσιν 4 ἄρθρου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 4. (3)

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐτησίας δυνάμεως τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς προσδιορίζεται κατ' ἔτος διὰ νόμου, κανονίζοντος συνάμα καὶ τὴν βάσιν τῆς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων εἰς τοὺς δήμους.

Κατ' ἐξαίρεσιν, τὸ πρῶτον μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἔτος, ἡ διανομὴ θέλει γείνει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ».

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὡς ἔργον πολύπλοκον τὴν ἐγγραφὴν τῶν στρατευσίμων καὶ εἰς τὸν δῆμον τῆς κατοικίας των, καὶ ἰδίως δύσκολον τὴν προσαπόδειξιν, ὅτι οὗτοι ἐνεγράφησαν ἤδη ἐν τῷ πίνακι τῆς ἀπογραφῆς τοῦ οἰκείου αὐτῶν δήμου, καθόσον μάλιστα ἐνδέχεται ὁ κατάλογος τοῦ δήμου των νὰ συνταχθῇ ὁραδύτερον ἐκείνου τῆς κατοικίας των· διὰ τοῦτο μέλη τινὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπρότειναν νὰ μὴ δύναται ὁ στρατεύσιμος

νὰ ἐγγραφῇ εἰς ἄλλον δῆμον, ἀλλ' ἄλλοι ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον νὰ ἐγγράφωνται οἱ στρατεύσιμοι καὶ εἰς τὸν δῆμον τῆς κατοικίας των, διότι ὅσον εἶναι εὔκολον οἱ μακρὰν διαμένοντες νὰ διαφύγουν τὴν γνῶσιν τοῦ οἰκείου δημάρχου, τόσον δύσκολον ἀποβαίνει ν' ἀποφύγουν τὴν ὑποχρέωσίν των καὶ εἰς τὸν δῆμον τῆς κατοικίας των· ἡ πλειοψηφία παρεδέχθη τὴν τελευταίαν γνώμην, ἀλλ' ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ δώσῃ τὰς δυνατὰς εὐκολίας εἰς τοὺς στρατευσίμους, ὅπως ἐξ ἑνὸς ἀποφεύγουν τὴν εἰς δύο δήμους ἐγγραφήν των, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ βλαφθῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἂν τυχὸν ἐν καιρῷ δὲν εὑρεθῶσιν εἰς θέσιν νὰ τὴν ἀπορύγουν, καὶ διὰ τοῦτο ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 6.

Ἄρθρον 6.

«Εἰς πίνακας ἐπιτηδείως συντασσομένους καὶ ὀνομαζομένους «πίνακας ἀπογραφῆς», ἐγγράφονται κατὰ δήμους, καὶ ἂν τυχὸν ὑπηρετῶσιν ἤδη ἐν τῷ στρατῷ, ὅτοι, ὡς ἐθέλουσι νὰ δυνάμει Βασιλικοῦ διορισμοῦ, α.) Πάντες οἱ τὸ εἰκοστὸν, εἰκοστὸν πρῶτον, καὶ εἰκοστὸν δεύτερον, κατὰ δὲ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου καὶ οἱ τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἄγοντες δημόται, οἱ μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου· β.) οἱ τῆς αὐτῆς ἡλικίας ἐν τῷ δήμῳ ἀποκατεστημένοι ὅσοι ἢ δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς οὐδένα δῆμον τοῦ Κράτους, ἢ δὲν ἐνεγράφησαν εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους τοῦ δήμου των· ἀλλ' οἱ τελευταῖοι ἀπαλλάσσονται πάσης ὑποχρεώσεως, ἂν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη περὶ τῆς ἐγγραφῆς ἢ κλητεύσεώς των εἰς τὸν δῆμον τῆς κατοικίας των ἀποδείξουν δι' ἀποδεικτικοῦ τοῦ δημάρχου, τοῦ οἰκείου αὐτῶν δήμου, ἐπιβεβαιουμένου ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ὅτι ὑπάρχουν ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς πίνακας τῆς ἀπογραφῆς τοῦ δήμου των».

Ἡ σύνταξις τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων οὐδόλως ἀνήκει εἰς τὰ καθήκοντα τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς· αὕτη, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἐκπλήρωσιν δημοτικῶν ὑποχρεώσεων εἶναι ἔργον τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων καὶ ὡς τοιοῦτον τὸ ἐθεώρησεν καὶ ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος τῆς ἀπογραφῆς· τρία μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησαν καλῶς ἔχον τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἄλλα τρία ἐθεώρησαν τοσούτων μᾶλλον πλημμελῆ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον εὑρίσκει ἀντὶ νὰ περιστείλῃ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ καλεῖ ἰδιώτας τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπάρχων διὰ νὰ συμπράττουν μὲ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς εἰς τὴν ἐνέργειαν δημο-

σίας ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν μόνοι οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκπληρῶσι· καὶ ἓν μέλος ἐθεώρησεν ἄτοπον τὴν σύνταξιν τῶν στρατολογικῶν καταλόγων ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ δὲν ἐθεώρησε κακὸν τὸ νὰ βοηθῆται ὁ δήμαρχος εἰς τὴν σύνταξίν των καὶ ἀπὸ πολίτας, καὶ διὰ νὰ μὴν ἐπηρεασθῇ ἡ ἐνέργεια τοῦ δημάρχου ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, προτείνει νὰ συμπράττουν τέσσαρες, ἀντὶ δύο, δημόται, ἐξ ὧν δύο νὰ διορίζῃ ὁ ἔπαρχος καὶ δύο ὁ δήμαρχος, καὶ κατὰ πλειοψηφίαν νὰ συντάσσηται ὁ κατάλογος. Τοιαύτης προτάσεως ἐπεγειθείσης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς μέλους κατὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νομοσχεδίου, τὰ τρία ἐπιφέρουν τὴν ἐξῆς τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου ὀγδόου.

Ἄρθρον 8.

« Οἱ πίνακες τῆς ἀπογραφῆς ἑκάστου δήμου συντάσσονται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Κατὰ τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου μηνὸς ἑκάστου ἔτους οἱ δήμαρχοι βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν παρέδρων τοῦ δήμου ἐγγράφουν ἐν αὐτοῖς κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν καὶ ὁλογράφως,

1) Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου στρατευσίμου.
2) Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
3) Τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῆς μητρὸς αὐτοῦ.
4) Τὴν ἡλικίαν.
5) Τὸ ἐπιτήδευμα καὶ ἐπάγγελμα καὶ
6) Τὴν κατοικίαν.»

Τὰ αὐτὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησαν ἐπάναγκες νὰ προσδιορισθῶσιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνακρίσεως τοῦ στρατολογικοῦ καταλόγου διὰ τοῦ νόμου, ὅπως οὕτως ὦσιν αὐταὶ γνωσταὶ εἰς τοὺς στρατευσίμους καὶ ἐκλείπουν τὰ περὶ τῆς ἀγνοίας των ἐγειρόμενα ἐνίοτε παράπονα· τοῦτο συνεμερίσθη καὶ ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων ἔκαμεν ἰδιαιτέραν πρότασιν, οὐδόλως συμφωνοῦσαν μὲ τὰς προτάσεις τῶν ἄλλων τριῶν μελῶν ἢ τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου· κατὰ συνέπειαν τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν 10 ἄρθρου ἐτροπολογήθη ὡς ἐξῆς, τὸ δὲ 10 καὶ 11 ἐξαλείφονται ὡς περιττά.

Ἄρθρον 10.

«Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 πίνακες ὑποβάλλονται τὴν δεκάτην Ὀκτωβρίου τὸ βραδύτερον εἰς τὸν ἔπαρχον ἢ τὸν νομάρχην, καὶ ἀφοῦ θεωρηθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ μονογραφηθῶσιν ἀνὰ πᾶν αὐτῶν

φύλλον, ἐπιστρέφονται εἰς τὸν δήμαρχον πρὸς ἔκθεσιν. Ὁ δήμαρχος τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Ὀκτωβρίου ἐκτίθησι τοὺς πίνακας εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν εἰς τὰ παρέδρεια ἐπὶ εἴκοσιν ὁλοκλήρους ἡμέρας. »

Ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐνστάσεων ἐθεωρήθη καλῶς ἔχουσα ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπὸ τριῶν μελῶν, ἀπεκρούσθη δὲ ὑπὸ τριῶν ἄλλων, θεωρησάντων ὄχι μόνον δυσεφάρμοστον τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ καὶ ἄτοπον νὰ προσάγηται ἱκανὸς ἀριθμὸς κληρούχων ἐνώπιον τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, πρὶν αἰτηθῇ παρὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς ἡ θεραπεία παντὸς τυχὸν ἀδικήματος. Τότε δὲ ἐθεώρησαν τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης τὸ νὰ προσφύγουν εἰς τὰς διοικητὰς ἀρχὰς οἱ ἀδικηθέντες, ὁπόταν, αἰτήσαντες τὸ δίκαιόν των, δὲν ἠκούσθησαν ὑπὸ τῆς δημοτικῆς των ἀρχῆς· ἓν δὲ μέλος ἐπρότεινε νὰ ἐκδικάζωνται τὰ παράπονα κατὰ τοῦ στρατολογικοῦ καταλόγου πρωτοδίκως μὲν ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἐφεσίμως δὲ ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπό τοῦ νομάρχου, ἢ ἐπάρχου, τοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ μοιράρχου ἢ ὑπομοιράρχου, ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ νομοϊκτρου· ἐμενόντων τῶν μελῶν εἰς τὰς διαφόρους γνώμας των, τὰ τρία μέλη ἐπρότειναν τὰς ἐξῆς ἐπὶ τῶν ἄρθρων 12—15 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιήσεις·

Τὸ ἄρθρον 12 λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 11.

Ἄρθρον 11. (12)

« Ἡ ἐξέτασις τῶν τῆς ἀπογραφῆς πινάκων γίνεται ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, συνεδριαζούσης δημοσίᾳ ἐν τῷ δημοτικῷ καταστήματι καὶ συγκειμένης ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ὡς προέδρου, καὶ δύο δημοτικῶν συμβούλων, ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἡ ἐξέτασις αὕτη διαρκεῖ πέντε συνεχεῖς ἡμέρας, ἀρχομένης ἀπὸ τὴν δεκάτην πέμπτην Νοεμβρίου. »

Ἄρθρον 12.

« Ἕκαστος δημότης δύναται νὰ παραπονεθῇ διὰ τὴν παράλειψιν ἱκανῶν ἢ διὰ τὴν ἐγγραφὴν ἀνικάνων· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἀπαγγέλλει παραχρῆμα τὴν ἀπόφασίν της, τὴν ὁποίαν ἀκολούθως καταχωρίζει αἰτιολογημένως εἰς τὰ πρακτικά της.

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως σημειοῖ ἀμέσως τὰς λέξεις ἀπαρεδέχθη ἢ ἀπερρίφθη καὶ ὑπὸ τὴν σημείωσιν ταύτην ὑπογράφει ὁ ἐγχειρίσας τὴν ἔνστασιν πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς

ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς· ἀρνηθέντος δὲ τούτου νὰ ὑπογράψῃ βεβαιοῦν τὴν ἄρνησίν του δύο μάρτυρες μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 13.

«Ὁ δήμαρχος ἐκθέτει ἐν τῷ δημαρχείῳ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς τὴν εἰκοστὴν πρώτην Νοεμβρίου καὶ δέχεται τὰς κατ' αὐτῶν ἐρέσεις παντὸς δημότου μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς τούτου.

Ἑκάστη ἔρεσις δίδεται ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς εἰς τὸν δήμαρχον καὶ καταχωρίζεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωτόκολλον τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν».

Ἄρθρον 14.

«Μετὰ τὸ πέρας τῆς πρὸς ἔρεσιν προθεσμίας ὁ δήμαρχος ὑποβάλλει τὰ πρακτικὰ τῆς πρωτοδίκου ἀνακρίσεως τῶν στρατολογικῶν πινάκων εἰς τὸν νομάρχην, ὅστις προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐρέσεων καὶ τὴν κοινοποιεῖ διὰ τοῦ δημάρχου πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν εἰς ὅλον τὸν δῆμον, προσκαλῶν συνάμα ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας καὶ τοὺς ἐφεσείοντας διὰ νὰ παρευρεθοῦν· τούτων δὲ μὴ ἐμφανισθέντων ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐφέσεων προχωρεῖ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν· ὁ δήμαρχος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρευρίσκηται, ὁσάκις τὸ κρίνῃ εὔλογον, εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ διασκέψεις τῆς δικαζούσης τὰς ἐφέσεις ἐπιτροπῆς, καὶ ἀκούεται ὁσάκις ζητήσῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ δὲν ἔχει ψῆφον».

Ἄρθρον 15.

«Αἱ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 ἐπιτροπῆς ἐρέσεις ἐκδικάζονται ἀπὸ ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τὸν νομάρχην ὡς πρόεδρον, ἕνα πρωτοδίκην, διοριζόμενον ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου, τὸν μοίραρχον ἢ τὸν ἀναπληρωτήν του, τὸν νομοῖατρον, καὶ τὸν πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῆς πρωτευούσης τοῦ νομοῦ· κατ' ἀποφάσεως οὐδόλως ἢ μὴ νομίμως ἐκλεχθείσης ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ. Πᾶσα δὲ κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως ἐνέργειά της δὲν ἔχει ἰσχύν».

Ἄρθρον 16.

«Ἡ νομαρχικὴ ἐπιτροπὴ δικάζει ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφίαν ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως. Αἱ ἀποφάσεις της ἀπαγγέλλονται παραχρῆμα, καὶ καταχωρίζονται ἀκολούθως εἰς τὰ πρακτικά της αἰτιολογημένως· ἀντίγραφον αὐτῶν κοινοποιεῖται εἰς τὸν δήμαρχον.

Ἄρθρον 17.

«Μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων ἑκάστου δήμου ὁ νομάρχης ἢ ὁ ἔπαρχος συντάσσει τὸν ὁριστικὸν στρατολογικὸν κατάλογον καὶ τὸν ἀποστέλλει εἰς τὸν δήμαρχον ὁμοῦ μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς πρωτοδίκου καὶ ἐφεσίμου ἀνακρίσεώς του· ὁ δὲ δήμαρχος ἐκθέτει αὐτὰ ἐν τῷ δημαρχείῳ, καὶ δημοσιεύει τὴν ἔκθεσίν των πρὸς γνῶσιν ἁπάντων».

Ἄρθρον 18.

«Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται δημοσίᾳ ἐπὶ τῇ ἔλάσει τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὁριστικοῦ στρατολογικοῦ καταλόγου ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς προσδιοριζομένην, καὶ κοινοποιουμένην ὑπὸ τοῦ δημάρχου καθ' ὅλον τὸν δῆμον πρὸ πέντε τοὐλάχιστον ἡμερῶν διὰ τοῦ κήρυκος καὶ ἐπ' ἐκκλησίας· διευθύνεται δὲ ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἀπὸ τὸν ἔπαρχον ὡς πρόεδρον, τὸν δήμαρχον καὶ τὸν πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου».

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 16—20 τοῦ νομοσχεδίου, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν θέσιν ἄρθρων 19—23 οὐδὲν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ἀντίρρησίν τινα, μόνον δὲ συνεπῶς μὲ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις λέξεις τινὲς τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νομοσχεδίου πρέπει νὰ διορθωθοῦν ὡς ἑξῆς· αἱ εἰς τὸ ἐδάφ. α. ἀναφερόμεναι λέξεις «εἰς τὴν στρατολογικὴν ἐπιτροπὴν» ν' ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων «εἰς τὴν ἐπὶ τῆς κληρώσεως ἐπιτροπήν»· αἱ δὲ τελευταῖαι λέξεις τοῦ ἐδαφίου β'. «εἰς τὸν ἁρμόδιον νομάρχην» ν' ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων «εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν» ὡς ἁρμόδιον κατὰ τὸ πρόσθετον ἄρθρον 3 νὰ δικάζῃ τὰ μετὰ τὴν κλήρωσιν παράπονα.

Μετὰ τὴν προσθήκην τοῦ ἄρθρου 3 τὸ ἄρθρον 21 ἀποβαίνει περιττόν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 23 ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκει ὁμοφώνως δίκαιον τότε ν' ἀναπληρῶνται οἱ λειποτακτήσαντες ἐθελονταί, ὁπόταν ἡ λειποταξία λάβῃ χώραν κατὰ τὸ πρῶτον τῆς καταστάξεώς των ἔτος, ὡς γίνεται καὶ διὰ τοὺς κληρουχους· οἱ δὲ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντες παῖδες ν' ἀντικαθίστανται, ἂν λειποτακτήσωσιν, ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἡμέρας φθάσωσι τὴν στρατεύσιμον τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἡλικίαν· καὶ κατὰ συνέπειαν ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνουν θέσιν ἄρθρου 25.

Ἄρθρον 25.

«Ἂν μεταξὺ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τοῖς πίναξι τῆς ἀπογραφῆς ὑπάρχωσιν ὑπηρετοῦντες ἤδη ἐν τῷ στρατῷ ὡς ἐθελονταὶ ἢ δυνάμει Βασιλικοῦ διορισμοῦ, ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 37 ὑποχρεώσεως ἐλατ-

τοῦται τότε κατ' ἴσον ἀριθμὸν τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῶν στρατευσίμων τοῦ δήμου, εἰς τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀνήκουν. Ἂν ὅμως οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες λειποτακτήσωσι, πρὶν συμπληρώσουν τὸ πρῶτον τῆς ὑπηρεσίας των ἔτος λαμβάνονται εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων κατὰ σειρὰν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος χρόνου τῆς στρατείας, ἐπιφυλαττομένων εἰς αὐτοὺς τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀποζημιώσεως.

Διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 37 ἀναφερομένους παῖδας πρώτου ἔτους ὑπηρεσίας θεωρεῖται τὸ εἰκοστόν».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 26, ἡ ἐπιτροπὴ συνεφώνησεν, ὅτι ὁ τριπλάσιος ἀριθμὸς τῶν ἀναλογούντων εἰς τὸν δῆμον κληρούχων, τὸν ὁποῖον οἱ δήμαρχοι πρέπει νὰ φέρουν ἐνώπιον τῶν Νομαρχῶν εἶναι ὑπέρογκος καὶ διὰ τοῦτο μέλη τινὰ ἐπρότειναν νὰ περιορισθῇ οὗτος εἰς τὸ διπλάσιον, ἀλλ' ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς θεωροῦσα ἓν μὲν ὅτι μόνον οἱ λαχόντες ὑποχρεωτικοῦ κλήρου εἶναι καὶ ὑπόχρεοι νὰ στρατολωσιν εἰς τὸν στρατὸν, οἱ δὲ ἄλλοι δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀποσπῶνται ἀπὸ τὰ ἔργα των καὶ νὰ περιορίζωνται ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς προσερχόμενοι πρὸς ἐξέτασιν ἐνώπιον τῶν νομαρχῶν, πρὶν ὁ κλῆρός των καταστῇ ὑποχρεωτικός· ἓν δὲ ὅτι οὔτε μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ δημοτικοῦ ἀξιώματος συμβιβάζεται οὔτε εὔκολον εἶναι νὰ φέρῃ ὁ δήμαρχος ἐνώπιον τοῦ νομάρχου τριπλάσιον τῶν κληρούχων ἀριθμὸν ἀπομακρυνόμενος τῆς ἕδρας του· προέβη διὰ ταῦτα εἰς τὴν ἐξῆς τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου τούτου·

Ἄρθρον 26. (24).

«Ὁ δήμαρχος ἀποστέλλει τοὺς λαχόντας ὑποχρεωτικοῦ κλήρου στρατευσίμους εἰς τὴν διοικητικὴν τῆς ἐπαρχίας ἀρχήν, ἥτις τοὺς διευθύνει εἰς τὰ ἀρμόδια στρατιωτικὰ σώματα ἢ τὸν Β. ναύσταθμον πρὸς κατάταξιν.

Ἂν δὲ τὸ στρατιωτικὸν σῶμα ἢ τὸ ναυτικὸν συνέδριον εὕρῃ τινὰ τῶν ἀποσταλέντων κληρούχων ὡς ἄχρηστον πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης καὶ τὸν ἀποπέμψῃ, τότε εἰδοποιούμενος ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος ἀποστέλλει τὸν ἐπιλαχόντα, ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ αἰτήσῃ νὰ ἐξετασθῇ ὁ ἀποπεμφθεὶς κληροῦχος ὑπὸ τοῦ ἰατροσυνεδρίου.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἰατροσυνεδρίου εἶναι ὁριστικαὶ καὶ ἡ ἀποπεμφθεὶς κληροῦχος κατατάττεται εἰς τὸν στρατὸν, ἂν κριθῇ ἱκανός».

Ἄρθρον 27.

«Ὁ αἰτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ἰατροσυνεδρίου ἀναθεώρησιν τοῦ ἀποπεμφθέντος κληρούχου προκαταβάλλει εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν τὰ ἔξοδα τῆς διατροφῆς καὶ ἡμεραργίας αὐτοῦ πρὸς δρ. 3 ἑκάστην ἡμέραν προσελεύσεως καὶ ἀπανόδου· τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐπιστρέφονται εἰς τὸν προκαταβάλοντα, ἂν ἡ αἴτησίς του παραδεχθῇ· ὅ,τι δὲ ἐδαπανήθη πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐρευσθληθέντος κληρούχου εἰσπράττεται ἀπὸ τὸν ἰατρὸν τοῦ ἀποπεμψάντος αὐτὸν σώματος. »

Τὰ ἄρθρα 25 καὶ 26 τοῦ νομοσχεδίου θεωροῦνται μετὰ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις περιττὰ, τὸ δὲ ἄρθρον 27 λαμβάνον θέσιν 28 ἐτροποποιήθη συνεπῶς ὡς ἐξῆς·

Ἄρθρον 28.

«Ἐπὶ ἐνστάσεων περιεχουσῶν ζητήματα προδικαστικὰ, ἀφορῶντα τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἢ τὴν χρῆσιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν κληρούχων, καὶ διὰ τοῦτο ὑπαγομένων εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, τὸ ὑπουργεῖον ἀναβάλλει τὴν ἀπόφασίν του μέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῶν περὶ τούτων ἀγωγῶν, αἵτινες πρέπει νὰ κινηθῶσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνστάσεως· παρεθούσης δὲ τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ ἔνστασις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη.

Κατὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις αἱ ἀγωγαὶ, αἱ ἐφέσεις αἱ αἰτήσεις ἀναιρέσεως καὶ πᾶν ἄλλο δικόγραφον ἐπιδίδονται εἰς τοὺς ἁρμοδίους εἰσαγγελεῖς.

Ἐπίσης τὸ ὑπουργεῖον ἀναβάλλει τὴν ἀπόφασίν του καὶ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ἐκείνων, αἵτινες παρεμφερθησαν ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ὡς ὑπαίτιοι τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 54 τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανομένων πράξεων μέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας».

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, καίτοι παραδεχομένη ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον 27 τοῦ νομοσχεδίου, προτείνει μόλα ταῦτα νὰ παραταθῇ ἡ διὰ τὴν ἀγωγὴν προθεσμία τῶν πέντε ἡμερῶν εἰς δέκα.

Τὰ ἄρθρα 28, 30, 31 καὶ 32 τοῦ νομοσχεδίου ἐθεωρήθησαν περιττὰ ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς· τὸ δὲ ἄρθρον 29 παρεδέχθη ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 30, ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπέφερε τὴν παρατήρησιν, ὅτι οὔτε ὁ πατὴρ οὔτε οἱ συγκληρωθέντες μὲ τὸν δραπέτην υἱοὶ εἶναι δίκαιον νὰ συνεισφέρωσιν εἰς πλήρωμὴν τοῦ μισθώματος

τοῦ ἀντικαταστάτου καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ἡ πλειοψηφία αὐτοῦ νὰ βαρύνῃ τὸν δῆμον, ὅπως τότε ἀναγκάζωνται αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ν' ἀνευρίσκωσι τοὺς κληρούχους, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ μέλη ἀπέρριψαν τὴν πρότασιν ταύτην καὶ διὰ τοὺς εἰς τὴν εἰσηγητικὴν τοῦ ὑπουργείου ἔκθεσιν λόγους καὶ διότι ἀποβαίνει ἀνεκτέλεστος ἡ τοιαύτη διάταξις, ὡς μὴ δυναμένων τῶν δήμων νὰ πληρώσουν τοιαύτας δαπάνας, χωρὶς νὰ στερηθοῦν τῶν ἀναγκαίων τῆς συντηρήσεώς των μέσων καὶ νὰ φθάσωσιν εἰς ἀποσύνθεσιν· ἕτερον δὲ μέλος ἔκαμε τὴν πρότασιν, ὅπως οἱ ἕνεκα παρηλικιότητος μὴ καταταττόμενοι εἰς τὸν στρατὸν δράπτηται ἀποδίδων ἔντοκον τὸ τίμημα τῆς ἀντικαταστάσεώς των, ἀλλὰ καὶ τὴν πρότασιν ταύτην ἡ πλειοψηφία δὲν συνεμερίσθη.

Τὸ ἄρθρον **31** τοῦ νομοσχεδίου ἀποβαίνει περιττόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ διαρκείας τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιμελήθη ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς διαρκείας τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, καὶ τρία μὲν μέλη αὐτῆς ἐθεώρησαν καλῶς ἔχουσαν τὴν τριετῆ, τέσσαρα δὲ ἐθεώρησαν, ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὐτῆς εἰς δύο ἔτη ἐπεκτείνει τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν εἰς περισσοτέρας οἰκογενείας καὶ κατὰ συνέπειαν ἐλαττόνει τὸ βάρος αὐτῆς. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμωμένη ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς παρεδέχθη διετῆ τὴν διάρκειαν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἀφοῦ ἐξ ἄλλου μέρους ἐπείσθη ἀρκούντως, ὅτι ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους δύνανται νὰ τελειοποιηθῶσιν εἰς τὰ γυμνάσια οἱ νεοσύλλεκτοι, καὶ ἡ κατ' ἔτος ἀνανέωσις τοῦ ἡμίσεως αὐτῶν δὲν δύναται νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν καὶ ἀνανιοῦται τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ κατ' ἔτος, θὰ εἰσέρχεται μολονοτοῦτο εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ ἀριθμὸς ἀγυμνάστων νέων ὀλιγώτερος τοῦ **1/3** τῆς ὅλης δυνάμεως, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θέλει συμπληροῦσθαι ἀπὸ ἀνακαταταττομένους, καὶ ἀντικαταστάτας, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐξυπηρετησάντων στρατιωτῶν· κατὰ συνέπειαν τούτων ἐτροποποιήθη ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον **35** τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου **31**.

Ἄρθρον **31**.

«Ἡ διάρκεια τῆς στρατείας τῶν νεοσυλλέκτων εἶναι διετής, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ὁρκοδοσίας.»

Συνεπῶς δὲ μὲ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἡ ἐπιτροπὴ ἐτροποποίησε καὶ τὸ ἄρθρον **36** τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου **32**.

Ἄρθρον **32**.

«Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τῶν εἰς τὸ πεζικὸν καταταττομένων ἀνδρῶν εἶναι διαρκὴς καθ' ὅλον τὸ πρῶτον τῆς στρατείας ἔτος· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον δίδονται ἄδειαι ἀπουσίας συνεχεῖς ἢ μὴ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.»

Μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ χρόνου τῆς θητείας, ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀπαραίτητον νὰ ἐλαττώσῃ καὶ τὸ τίμημα τῆς εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον καταβολῆς, τροπολογοῦσα ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον **37** τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ λαμβάνει θέσιν ἄρθρου **33**.

Ἄρθρον **33**.

«Πᾶς ἐξ ἀπογραφῆς στρατευόμενος δύναται μετὰ συνεχῆ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν νὰ ὑποβληθῇ εἰς θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς ἐξετάσεις· ἐὰν δὲ εὐδοκιμήσῃ, καταβάλλων εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον δραχμὰς τριακοσίας ἀπαλλάσσεται τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον **31** ὑπολοίπου τῆς στρατείας χρόνου καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐφεδρείαν, λαμβάνων ἔκαθεν ὑποδειγματικοῦ κατὰ λόγον τῆς ἱκανότητός του· ἰδιότροφος δὲ ὢν καὶ ἰδίαις δαπάναις τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν λοιπὴν ἀποσκευὴν προμηθευόμενος, ἀπαλλάσσεται ἄνευ χρηματικῆς καταβολῆς.

Τὰ τῶν ἐξετάσεων τούτων κανονίζονται διὰ Β. Διατάγματος, τὰ δὲ καταβαλλόμενα χρήματα χρησιμεύουσιν εἰδικῶς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **14** δωρεῶν καὶ ἐπιμισθίων τῶν ἀναστρατευομένων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ἐκουσίας καταταξέως.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχθεῖσα διετῆ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, ἐθεώρησε συνεπὲς νὰ παραδεχθῇ διετῆ καὶ τὴν ἐκουσίαν κατάταξιν καὶ διὰ τοῦτο προτείνει, ἵνα ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ **39** τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντι θέσιν ἄρθρου **34**, ἀναφερομένη λέξις «τριετῆ» ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «διετῆ».

Τὰ ἄρθρα **40**, **41** καὶ **42** τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνουν θέσιν ἄρθρων **35**, **36** καὶ **37**, τὸ δὲ ἄρθρον **43** τοῦ νομοσχεδίου, λαβὸν θέσιν ἄρθρου **38**, ἐτροποποιήθη συνεπῶς μὲ τὰ ἀνωτέρω ὡς εἴπῃς.

Ἄρθρον **38**.

«Ἕκαστος τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ δύναται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς διετοῦς ὑπηρεσίας νὰ κατατάσσεται ἐκ νέου ἐπὶ δύο ἔτη ἑκάστοτε.»

Τὰ ἄρθρα 44 καὶ 45 ἔλαβον θέσιν ἄρθρων 39 καὶ 40.

Ἐπὶ τοῦ 46 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 41, ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπρότεινε τὴν τροποποίησιν τοῦ νὰ μὴ γίνωνται δεκτοὶ ὡς ἀντικαταστάται οἱ ὑπηρετήσαντες ἐν τῷ στρατῷ, ὅπως οὕτω γυμνάζωνται ἐν αὐτῷ πλειότεροι Ἕλληνες, καὶ τούτου ἕνεκα ἀποκρούει καὶ τὴν ἀναστράτευσιν ὁσάκις ὑπερβαίνῃ τὸ 1/4 τοῦ κατ' ἔτος συνεισφερομένου εἰς τὸν στρατὸν ἀριθμοῦ τῶν νεοσυλλέκτων· ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἓξ μέλη δὲν συνεφώνησαν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, διότι ἡ ἀντικατάστασις παρεδέχθη πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀντικαθιστώντων, καὶ αἱ εὐκολίαι τόσον περισσότεραι εἶναι, ὅσον εὐρύτερον χορηγοῦνται τὰ μέσα τῆς ἀντικαταστάσεως· ὅθεν τοιοῦτος περιορισμὸς ὄχι μόνον ἐπιζήμιος ἀποβαίνει εἰς τοὺς κληρούχους, ἀλλ' ἀντίκειται καὶ εἰς τὸ συμφέρον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἀπαιτοῦν νὰ ὑπάρχουν ἐν τῷ στρατῷ ὅσον ἐνεστὶ πλειότεροι γεγυμνασμένοι ἄνδρες.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 47 τοῦ νομοσχεδίου, ἀφοῦ λάβῃ θέσιν ἄρθρου 42, διότι ὡς ἔτεθη εἰς τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀρίνει εἰς τὸν κληροῦχον τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντικαταστάτου, ἀλλὰ τὴν ἀναθέτει εἰς τὰ ἀναθεωρητικὰ συμβούλια ἢ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Σωμάτων· ὅθεν ἐτροπολόγησεν ὡς ἑξῆς κατὰ πλειοψηφίαν τὸ ἄρθρον τοῦτο, τῆς μειοψηφίας προτεινούσης μόνον ν' ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων «ἀναθεωρητικῶν συμβουλίων,» αἱ λέξεις «διοικητικῆς ἀρχῆς,» τὰς ὁποίας ἡ πλειοψηφία ἔθεσε, διότι δὲν παρεδέχθη τὴν σύστασιν τοιούτου συμβουλίου.

Ἄρθρον 42.

«Οἱ ἀντικαταστάται παρουσιάζονται εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἢ τὰ στρατιωτικὰ σώματα, καὶ γενόμενοι δεκτοὶ κατατάσσονται εἰς τὸν στρατόν.»

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ νομοσχεδίου, λαβόντος θέσιν ἄρθρου 43, δύο ἐγένοντο προτάσεις· ἡ μία τοῦ νὰ διαρκῇ ἐπὶ ἓξ μόνον μῆνας ἡ εὐθύνη τοῦ ἀντικαθιστῶντος διὰ τὴν τυχὸν λειποταξίαν τοῦ ἀντικαταστάτου, καὶ ἡ δευτέρα τοῦ νὰ ὑπόκηται ὁ λειποτάκτης εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀντικαθιστῶντος διὰ τὰς ἐκ τῆς λειποταξίας του συμβάσας εἰς αὐτὸν ζημίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν στρατιωτικῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα ἄλλως δὲν ἦτον ὑπόχρεως ὁ ἀντικαθιστῶν ν' ἀγοράσῃ.

Ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀπεδέχθη τὴν πρώτην

πρότασιν, διότι ὁ μὲν κληροῦχος δὲν βλάπτεται ἐκ τῆς ἐτησίας προθεσμίας ὡς προγνωρίζων αὐτὴν καὶ δυνάμενος νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἀντικαταστάτου συμφωνίας του, ἐνῷ ἄλλως ἡ ὑπηρεσία τοῦ στρατοῦ λαμβάνει περισσοτέρας ἐγγυήσεις περὶ τῆς πληρώσεως τῶν τάξεων αὐτοῦ. Συνεμερίσθη ὅμως τὴν δευτέραν καὶ ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον, καίτοι γνωρίζουσα, ὅτι κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον ὁ λειποτάκτης εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὰς τοιαύτας ἀποζημιώσεις.

Ἄρθρον 43.

«Ὁ ἀντικαθιστῶν διαμένει ὑπεύθυνος περὶ τοῦ ἀντικαταστάτου αὐτοῦ ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἡμέρας οὗτος κατατάχθῃ ἐν τῷ στρατῷ· ἐν περιπτώσει δὲ λειποταξίας τοῦ ἀντικαταστάτου κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν ὑποχρεοῦται ν' ἀναλάβῃ τὰς πρὸς τὸν στρατὸν ὑποχρεώσεις του· ἀπολύεται δὲ τοῦ στρατοῦ εὐθὺς ὡς ὁ λειποτακτὴς συλληφθῇ, ἀποτίων τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος του.

Ὁ λειποτάκτης ὑποχρεοῦται ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀντικαταστήσαντα αὐτὸν δι' ὅλας ἐν γένει τὰς ζημίας, ὅσας ἐκ τῆς λειποταξίας του ὑπέστη.»

Τὸ ἄρθρον 49 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 44.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ ἐφεδρείας.

Ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησε μὲν ἀναγκαίαν τὴν ἐφεδρείαν δὲν παρεδέχθη ὅμως τὴν διαίρεσιν καὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτῆς εἰς Α'. καὶ Β'. σειράν, καθόσον ἡ ἐφεδρεία εἶναι παρακολούθημα τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπόκηνται εἰς αὐτὴν οἱ μὴ ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν στρατὸν πολῖται· καὶ καθ' ὅσον τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τοὺς ἐφέδρους Β'. σειρᾶς καθήκοντα ἀνατίθενται διὰ τοῦ νόμου τῆς ἐθνοφυλακῆς, εἰς τοὺς ἐθνοφύλακας εἰς οὓς καὶ οὗτοι συμπεριλαμβάνονται· διὰ ταῦτα δὲ ἀντὶ τῶν ἄρθρων 50 ἕως 55 τοῦ νομοσχεδίου προτείνει τὰ ἀκόλουθα· τρία μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησαν ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἐφεδρείαν τῆς Β'. σειρᾶς καὶ διὰ τοῦτο παρεδέχθησαν αὐτὴν ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἄρθρον 44.

«Τὴν ἐφεδρείαν τοῦ στρατοῦ σχηματίζουν· α) οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 33 τοῦ παρόντος Νόμου ἐκπληρώσαντες τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν αὐτῶν· β) οἱ ἀντικαταστήσαντες ἄλλους ἀντ' αὐτῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 40 ὡρισμένα.

Ἄρθρον 45.

«Οἱ ἔφεδροι ἐξακολουθοῦν ἀποτελοῦντες ἐπὶ δύο ἔτη μέρος τοῦ στρατοῦ ἐντὸς τῶν ταγμάτων τῆς ἐφεδρείας. Συγκαλοῦνται δὲ πρὸς ἄσκησιν διαμένοντες ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς γυμνασίοις ἐπὶ εἴκοσι τὸ πολὺ κατ' ἔτος ἡμέρας.»

Ἄρθρον 46.

«Οἱ ἔφεδροι μέλλοντες ν' ἀποθηκεύσουν τοῦ Κράτους ὀφείλουσι νὰ προαγγέλλωσι τοῦτο εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ οἰκείου σώματος, ν' ἀναμένωσι δὲ τὴν περὶ τούτου ἄδειαν, ἂν πρόκηται νὰ παρατείνωσι τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν πέραν τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῶν γυμνασίων.»

Ἄρθρον 47.

«Οἱ ἔφεδροι καλοῦνται εἰς τὰς τάξεις τῶν σωμάτων, εἰς ἃ ἀνήκουν ἐν πάσῃ περιστάσει ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ἀνάγκης τοῦ Κράτους.»

Ἄρθρον 48.

«Οἱ πρὸς ἐκστρατείαν λαμβανόμενοι ἔφεδροι διατελοῦσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, μετὰ δὲ τὴν παῦσιν αὐτοῦ ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἑστίας των, ἀπαλλασσόμενοι τῶν λοιπῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐφεδρείας.»

Μετὰ τὴν προσθήκην τῶν ἀνωτέρω δύο ἄρθρων 47 καὶ 48 ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν ἐθεώρησε περιττὰ τὰ ἄρθρα 79 ἕως 84 τοῦ νομοσχεδίου καὶ προτείνει ν' ἀπαλειφθῶσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Ποιναὶ διατάξεις.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε δι' ὅσους προεξέθεσε λόγους νὰ συμπληρώσῃ προηγουμένως τὸν περὶ ἀπογραφῆς Νόμον, καὶ μετέπειτα εἰς δεύτερον μέρος νὰ συμπεριλάβῃ τὸν περὶ ἐθνοφυλακῆς· τούτου ἕνεκα τὸ ἑνδέκατον τοῦ νομοσχεδίου κεφάλαιον λαμβάνει θέσιν ὀγδόου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 85 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 49, ἐγένοντο διάφοροι προτάσεις, καὶ πρῶτον μὲν ἐπροτάθη ἡ ἀπάλειψις τοῦ ἄρθρου, ὅπως μὴ δοθῇ παρεξήγησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου καὶ καταβιωχθῇ ἀδιακρίτως πᾶσα παράλειψις κληρούχου· δεύτερον δὲ ἐπροτάθη νὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των καὶ ὅσοι εἴτε ἐκ παραλείψεως εἴτε ἄλλως πως ὑπεξέφυγον αὐτὰς καὶ ἂν εἰς τὴν ὑπεκφυγὴν των δὲν συνέτρεξαν στοιχεῖα ἀξιοποίνου πράξεως, ὅπως οὕτως ὑποκύψωσι πάντες

οἱ πολῖται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των, καὶ ματαιωθῇ ἐντελῶς πᾶν μέσον ὑπεκφυγῆς αὐτῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωροῦσα ὅτι τὸ ἄρθρον τιμωρεῖ ῥητῶς τὴν δολιότητα καὶ μηχανορραφίαν, εὗρε μάταιον τὸν ἐκφρασθέντα τοῦτων φόβον καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν συνεμερίσθη κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν πρώτην πρότασιν· κατὰ πλειονοψηφίαν δὲ συνεμερίσθη τὴν δευτέραν καὶ προσέθηκε τὸ ἐξῆς 50 ἄρθρον.

Ἄρθρον 50.

«Ὅστις ὑπερβὰς τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἀπέφυγεν ὁπωσδήποτε τὴν ἐπὶ τρία ἔτη κλήρωσίν του εἰς ἕνα τῶν δήμων τοῦ Κράτους, ὑπόκειται εἰς κλήρωσιν καὶ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του, καὶ ἂν εἰς τὴν ἀποφυγήν της δὲν ἔλαβον χώραν αἱ εἰς τὸ ἄρθρον 49 ἀναφερόμεναι ἀξιόποιναι περιπτώσεις.

Ὁ κληρωθεὶς ἐπὶ ἓν ἢ δύο ἔτη θέλει κληρωθῇ μόνον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῶν τριῶν.

Οἱ ἀνωτέρω καταταχθησόμενοι εἰς τὸν στρατὸν, ἂν τύχωσιν ὑποχρεωτικοῦ κλήρου.»

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 51, ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς προτείνει τὴν ἀντικατάστασιν τῶν λέξεων «ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου» διὰ τῆς λέξεως «νομίμως,» ὄχι μόνον διότι ἀπέκρουσε τὴν σύστασιν ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τῆς λέξεως «νομίμως» ἐννοεῖται πᾶσα ἀρχὴ ἔχουσα ἐκ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα πρὸς ἐξαίρεσιν κλπ. οὗτος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 87 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 52, ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν φέρει τὴν ἐξῆς τροποποίησιν συνεπῶς μὲ τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἀρχήν.

Ἄρθρον 52.

«Εἰς τὸν ἐκτὸς τοῦ Κράτους εὑρισκόμενον κληροῦχον παραχωρεῖται ὑπὸ τοῦ δημάρχου τετράμηνος προθεσμία, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν ἀνήκει, καὶ ἀποσταλῇ εἰς τὸν στρατόν· ἐὰν ὁ κληροῦχος δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐφαρμόζονται εἰς αὐτὸν αἱ περὶ δραπέτου διατάξεις τοῦ 51 ἄρθρου.

Ἡ πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς προσκλήσεώς του, ἥτις ἐπιδίδεται εἰς τὸν πλησιέστερον τῶν ἐν τῷ δήμῳ συγγενῶν του.»

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 88, λαβόντος θέσιν ἄρθρου 53, ἐγένοντο αἱ

ἑξῆς προτάσεις· ά.) νὰ ἀπαλειφθοῦν αἱ τελευταῖαι διατάξεις τοῦ δευτέρου παραγράφου, ὅπως μὴ τιμωρῆται ἡ βραδύτης τῆς ἀποστολῆς κληρούχου, ἥτις συμβαίνει πολλάκις ἕνεκα ἀναγκαίων οἰκογενειακῶν περιστάσεων αὐτοῦ τοῦ κληρούχου· καὶ β΄.) νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν παράγραφον τρίτον καὶ οἱ δημόσιοι ὑπηρέται διὰ νὰ τιμωρῶνται οὕτω καὶ οἱ χωροφύλακες, στρατιῶται, καὶ οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες, οἵτινες συνεχέστερον καὶ πιθανώτερον παντὸς ἄλλου δύνανται νὰ καταστραβῶσιν ἐνοχοι τοιούτων πράξεων· ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἀπέκρουσε τὴν πρώτην πρότασιν διὰ τὸν λόγον, ὅτι συλληφθεὶς ἅπαξ ὁ κληροῦχος διὰ νὰ σταλῇ εἰς τὸν στρατὸν δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζηται διὰ κανένα λόγον, καὶ μόνον παρεδέχθη τὴν μετρίασιν τῆς ποινῆς εἰς πρόστιμον· διερώτησεν ὅμως ὡς πρὸς τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἀξιόποινον τῆς ἐμποδίσεως ἡ βραδύτητος αἴτια, διότι τρία μὲν μέλη ἐδέχθησαν, ὅτι πρέπει νὰ συντρέχῃ πρὸς τοῦτο μηχανορραφία ἀξιόποινος, ὡς ἀπαιτεῖ καὶ ὁ Γαλλικὸς περὶ στρατολογίας νόμος· τρία ἄλλα ἐπρότειναν νὰ τιμωρῆται αὕτη ἀπολύτως, ὁπόταν ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἐπίτηδες κατὰ τὸ νομοσχέδιον λαμβάνῃ χώραν· τὸ δὲ ἕτερον ἐπέμενεν εἰς τὴν ἀρχικὴν περὶ τοῦ ἀτιμωρήτου γνώμην του καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροπολογήθη ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 53.

«Ὅστις ἐν γνώσει ὑπέκρυψεν ἢ ἔλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του δραπέτην κληροῦχον τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100 ἕως 500 δραχμῶν.

Μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν τιμωρεῖται καὶ ὅστις ἐν γνώσει διευκόλυνε τὴν φυγὴν ἢ ἀπόδρασιν τοῦ δραπέτου· ὅστις δὲ ἐν γνώσει ἢ ἐπίτηδες ἐμπόδισεν, ἢ ἐβράδυνε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κληρούχου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 10 ἕως 25 δραχμῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνοχος ἦναι δημόσιος, δημοτικὸς, ἢ ἐκκλησιαστικὸς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς τὸ πολὺ ἔτους ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 μέχρι 1000 δραχμῶν. Στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται δικάζονται διὰ τὰς τοιαύτας πράξεις ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια.»

Ἡ ἐπιτροπὴ τὴν τελευταίαν ταύτην διάταξιν προσέθεσεν ὁμοφώνως, διότι γνωρίζει, ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ἐνοχοι τῶν τοιούτων πράξεων ἄνευ σχέσεως μετὰ τῶν πολιτῶν.

Τὰ ἄρθρα 89 ἕως 92 λαμβάνουν θέσιν ἄρθρων 54 ἕως 57, ἐπὶ δὲ τοῦ 93 λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 55, ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν ἀντικατάστασιν τῶν λέξεων «καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν» διὰ τῶν λέξεων «ἢ χρηματικῆς ποινῆς», διότι ἡ ἀπὸ δύο μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν φυλάκισις, δι' ἧς τιμωρεῖται ἡ παράνομος ἐξαίρεσις κληρούχου εἶναι ἱκανὴ ποινή, καὶ δὲν εὑρίσκει ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ εἰς αὐτὴν καὶ ἡ χρηματικὴ ποινή.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχθεῖσα τὴν ἐφεδρείαν ἄνευ διαιρέσεως εἰς ά. καὶ β΄. σειράν, προτείνει ν' ἀπαλειφθοῦν αἱ λέξεις «ά. σειρᾶς» αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἄρθρον 91 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 56· τούτων ἕνεκα προτείνει συναφῶς ν' ἀπαλειφθῶσιν ὡς περιττὰ καὶ τὰ ἄρθρα 95 καὶ 96 τοῦ νομοσχεδίου· τὰ ἄρθρα 97 καὶ 98, λαμβάνουν θέσιν 57 καὶ 58 ἄρθρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

Περὶ τῆς κατὰ θάλασσαν στρατείας.

Ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπὴ ἠλάττωσεν ἐπὶ δύω ἔτη τὸν χρόνον τῆς εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ὑπηρεσίας, ἐνόμισεν ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν μιᾶς ἀναλογίας νὰ ἐλαττώσῃ κατὰ ἓν ἐπίσης ἔτος καὶ τὴν εἰς τὸ Β. ναυτικὸν ὑπηρεσίαν καὶ κατὰ πλειονοψηφίαν ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς τὸ ἄρθρον 99 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 59.

Ἄρθρον 59.

«Ἡ κατὰ θάλασσαν στρατεία διαρκεῖ τρία ἔτη εἴτε ἐξ ἀπογραφῆς, εἴτε ὡς ἐθελοντής, εἴτε ὡς ἀντικαταστάτης, στρατεύεται.»

Τὸ ἄρθρον 100, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου 60, ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀκολούθως, διότι μόνον ἓν μέλος παρεδέχθη αὐτὸ ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, τὰ δὲ λοιπὰ ἓξ ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς ν' ἀπολαύσουν καὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς νὰ ὑπάγωνται καὶ οἱ εἰς τὸ ναυτικὸν ὑπηρετήσαντες, ὡς ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς. Περὶ τῆν δὲ ἐνόμισαν τὴν τελευταίαν διάταξιν, καθόσον ἐν καιρῷ πολέμου οὗτοι καλοῦνται ὡς ἐθνοφύλακες καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὡς τοιοῦτοι ναυτολογοῦνται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμου.

Ἄρθρον 60.

«Ὁ δὲ κατὰ θάλασσαν τριετῆ στρατείαν παραιώτας ἀπαλλάσσεται πάσης στρατολογίας, ὡς καὶ τῆς ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ ὑπηρεσίας.»

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν, ὅτι καταμενόντων εἰς τὸ Β. ναυτικὸν

προσώπων ὡρισμένων τάξεων κατὰ τὸ ἄρθρον 101 τοῦ νομοσχεδίου, ἐπόμενον εἶναι αἱ τάξεις τῶν Βασ. πληρωμάτων νὰ μείνουν χεναί, ἂν ἡ ἀπογραφὴ ἑνὸς ἔτους δὲν χορηγήσῃ τόσους νέους εἰς τὸ ναυτικόν, ὅσους τοῦτο ἀπαιτεῖ πρὸς πλήρωσιν τῶν χενῶν ταξιῶν του. καὶ κατὰ συ ἐπειαν ἐτροποποίησεν ὡς ἐξῆς τὸ ἄρθρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 61· ἓν μέλος, ὑπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ γυμνάζωνται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότεροι καὶ εἰς τὸ ναυτικόν, ἐπρότεινε νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἥμισυ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντικαταστασσομένων, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἓξ μέλη δὲν συνεμερίσθησαν τὴν πρότασιν ταύτην δι' ὅσους λόγους ἐξέθεσαν περὶ τῶν ἀναστρατευομένων καὶ ἀντικαταστατῶν.

Ἄρθρον 61.

«Αἱ τῶν Βασιλικῶν πληρωμάτων καὶ αἱ τάξεις πληροῦνται ἐκ τῶν κατ' ἔτος νεοτυλλέκτων τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον στρατολογουμένων. προτιμωμένων τῶν νήσων· οἱ ἐθελονταὶ καὶ οἱ ἀντικαταστασσόμενοι ἐκπίπτουσιν ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν τῶν δήμων, εἰς οὓς ἀνήκουσιν.

Διὰ νὰ γείνῃ τις δεκατὸς ὡς ἐθελοντὴς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δέκα ὀκτὼ οὔτε ἀνωτέραν τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν.»

Συνεπῶς μὲ τὰ ἀνωτέρω, τὸ ἄρθρον 102, λαβὸν θέσιν ἄρθρου 62, ἐτροποποιήθη οὕτως·

Ἄρθρον 62.

«Οἱ ναυτικοὶ παῖδες καὶ οἱ τυμπανισταί, οἱ ἐν τοῖς Βασιλικοῖς πληρώμασι καταλεγόμενοι, ναυτολογοῦνται, ἐὰν ὑπερέβησαν τὸ δωδέκατον τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἔτος, ἀλλὰ στρατεύονται ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη, ἀπαλλάσσονται δὲ πάσης στρατολογίας καὶ τῆς ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ ὑπηρεσίας.»

Τὰ ἄρθ. 103 ἕως 107 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνουν θέσιν ἄρθ. 63 ἕως 67· ἓν μέλος δὲ ἐπρότεινε νὰ μὴ λαμβάνουν ἐπιμίσθιον οἱ ἐκ νέου καταστασσόμενοι ἐν τῷ ναυτικῷ, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 104 τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ μέλη δὲν συνεμερίσθησαν τὴν πρότασιν ταύτην, διότι θεωροῦσι τὴν ἀνακατάταξιν συμφέρουσαν εἰς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ὡς τοιαύτην ἀξίαν ἐνισχύσεως δι' ἀμοιβῶν καὶ ἐπιμισθίων.

Τὰ ἄρθρα 108 μέχρι 111. λαμβάνουσι θέσιν ἄρθρων 68 ἕως 71 καὶ μένουσιν ὡς ἔχουν, ἀπαλειφομένης ἐξ αὐτῶν μόνου τῆς λέξεως ἐθνοφυλακῆς, ἥτις δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος Νόμου.

Τὸ ἄρθρον 112 λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 72.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐθνοφυλακή.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο μετέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν τὰ κεφάλαια ὄρθιον καὶ ἔνατον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὅσα ἐκ τοῦ κεφαλαίου δεκάτου ἀφορῶσι τὴν ἐθνοφυλακήν, δι' ὅσους ἐν ἀρχῇ ἐξέθεσε λόγους. Σχετικῶς δὲ μὲ τὸν διδέντα ὑπ' αὐτῆς προορισμὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς μετέβαλεν πλειψηφεὶ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου 1 ὡ. ἑξῆς·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Σύστασις Ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 1.

«Συνιστᾶται ἐθνοφυλακὴ πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ὑπεράσπισιν τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν καὶ νόμων τοῦ Κράτους, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς ἑλληνικῆς χώρας.»

Τὸ ἄρθρον 57 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 2.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 58, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 3, ἡ ἐπιτροπὴ ἔφερε κατὰ πλειοψηφίαν τροποποίησιν τοῦ νὰ δύνανται ὡς ἐθελονταὶ νὰ κατατάσσωνται ὅσοι ὑπερβάντες τὸ 10 ἔτος τῆς ἡλικίας των, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ 60, ἐπιθυμοῦν νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν· ἡ ἡλικία αὕτη καλεῖται κατὰ τὸν Γαλλικὸν νόμον ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ παραδεχθῇ τοῦτο, ἓν μέν, διότι εὑρίσκεται διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὑπάρχουν μικρὸς πληθυσμὸς καὶ ὀλίγαι ἐργατικαὶ χεῖρες, ἀκριβοῦσαν τὴν εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται ὁ πολίτης νὰ συνεισφέρῃ ἓν δὲ, διότι δὲν ἐνδείκνυται νὰ καλέσῃ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν περισσότερα πρόσωπα, ἀφ' ὅσα κατὰ τὸ ἄρθρον 81 τοῦ νομοσχεδίου, δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ὁπλίσῃ, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἔθεσεν εἰς τὴν τροπολογίαν της καὶ διάταξιν, δι' ἧς ὑποχρεοῦνται οἱ ἐθέλοντες νὰ προμηθεύωνται ἐξ ἰδίων των τὸν ὁπλισμόν, ἀποσκευὴν καὶ ἱματισμόν των, ὅπως μὴ ἐπιβαρυνθῇ ἐκ τῆς κατατάξεως των τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἄρθρον 3.

«Τὴν ἐθνοφυλακὴν τυμπανίζουν ἅπαντες οἱ πολῖται Ἕλληνες οἱ ἄγοντες ἡλικίαν 20 μέχρι 40 ἐτῶν.

Ἀποκλείονται δὲ οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰ ἐθάρ. α. καὶ β'. τοῦ

άρθρου 2 τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου καὶ ἐξαιροῦνται α.) οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ προσκαλῶσι τὴν δημοσίαν δύναμιν δημόσιοι ὑπάλληλοι, β'.) οἱ ἀναλαβόντες ἐπάγγελμα ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ἔργον τοῦ ἐθνοφύλακος κατὰ τὰ διὰ Β. διατάγματος ὁρισθησόμενα, καὶ γ'.) οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸ Βασιλικὸν ναυτικόν, καὶ οἱ διατελοῦντες ἐν ἐφεδρείᾳ.

Οἱ ἄγοντες ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 40 ἐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν 60, δύνανται νὰ καταταχθῶσιν ὡς ἐθελονταὶ εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν, προμηθευόμενοι ἰδίαις δαπάναις τὸν ὁπλισμόν, ἀποσκευήν, καὶ ἱματισμόν των· καταταχθέντες δὲ ἀπολαύουσιν ὅλων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐθνοφύλακος, καὶ ὑπόκεινται συνάμα εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ.»

Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἡ ἐθνοφυλακὴ θέλει σύγκεισθαι ἐξ ἀνδρῶν 195,000, καὶ τόσος ἀριθμὸς εἶναι καὶ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 84 τοῦ νομοσχεδίου καλούμενος εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καὶ τὴν εἰς αὐτὴν συγχωνευομένην ἐφεδρείαν τῆς β'. σειρᾶς· ἐκ τῆς περιφάσεως ταύτης τρία μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ἐμμείνουν εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ἰδέαν των, καὶ νὰ μὴ συμφωνήσουν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν, παραδεχθέντα μόνον νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 58 τοῦ νομοσχεδίου ἡ τελευταία διάταξις τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, τοῦ νὰ κατατάσσωνται δηλονότι ὡς ἐθελονταὶ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καὶ οἱ ἄγοντες ἡλικίαν 40 ἕως 60 ἐτῶν μὲ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα τοῦ ἐθνοφύλακος.

Ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειοψηφίαν προσέθετε καὶ τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα 4 ἕως 19.

Ἄρθρον 4.

«Τὴν πρώτην τοῦ προσεχοῦς Ἀπριλίου μηνὸς ὁ δήμαρχος, διατεθειμένος ὑπὸ τῶν παρέδρων, θέλει συντάξει τὸν κατάλογον τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἐθνοφύλακος δημοτῶν· τὸν κατάλογον τοῦτον ἀναθεωρεῖ κατ' ἔτος τὴν πρώτην Ἀπριλίου μετὰ τῶν παρέδρων, προσθέτων τοὺς κατασταθέντας ἱκανοὺς καὶ δ ἀγράφων τοὺς ἀνικάνους καὶ ἀποβιώσαντας. Ὁ κατὰ πρῶτον συνταχθεὶς κατάλογος ὑποβάλλεται εἰς διπλοῦν εἰς τὴν προεστῶσαν διοικητικὴν ἀρχήν, ἥτις, ἀφοῦ θεωρήσῃ αὐτούς, τοὺς μονογράφει ἀνὰ πᾶν φύλλον καὶ ἐπιστρέφει ἄνευ ἀναβολῆς τὸν ἕνα πρὸς ἔκθεσιν. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη κοινοποιεῖται εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν μόνον ἀντίγραφον τῆς περὶ ἀναθεωρήσεως πράξεως.»

Ἄρθρον 5.

«Ὁ δήμαρχος ἐκθέτει τὴν 15 Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους τὸν ἐν

τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ κατάλογον ἐν τῷ δημαρχείῳ, καὶ ἀποσπάσματα αὐτοῦ εἰς τὰ παρεδρεῖα, καὶ δέχεται τὰς κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεις ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς, τὰς ὁποίας καταχωρεῖ εἰς ἐπὶ τούτῳ κρατούμενον πρωτόκολλον.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ καταλόγου καὶ ἡ παραδοχὴ τῶν ἐνστάσεων διαρκεῖ μέχρι τέλους τοῦ Ἀπριλίου μηνός.»

Ἄρθρον 6.

Πᾶς δημότης δύναται νὰ παραπονεθῇ διὰ τὴν παράλειψιν ἱκανῶν ἢ τὴν ἐγγραφὴν ἀνικάνων δημοτῶν. Αἱ δὲ ἐνστάσεις ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου δημοσίᾳ συνεδριάζοντος.

Οἱ ἐνιστάμενοι εἰδοποιοῦνται ἐπὶ ἀποδείξει πρὸ τριῶν τοὐλάχιστον ἡμερῶν.

Ἄρθρον 7.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου ἐκδίδονται κατὰ πλειοψηφίαν, καταρτιζομένην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δήμων νόμου, καὶ εἶναι ἀνέκκλητοι.

Ἄρθρον 8.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τοῦ συμβουλίου διορθοῦται ὑπ' αὐτοῦ ὁ κατάλογος, καὶ προστίθενται καὶ ὅσοι ἔχοντες τὰ ἐν τῷ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθ. 3 τοῦ παρόντος νόμου προσόντα ἐζήτησαν ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου νὰ καταταχθῶσιν ὡς ἐθελονταὶ εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν. Αἰτήσεις ὕστερον δοθεῖσαι λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὸ ἑπόμενον ἔτος.

Ἄρθρον 9.

Τὰς ἐπενεχθείσας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου μεταβολὰς κοινοποιεῖ ὁ δήμαρχος εἰς τὴν προεστῶσαν διοικητικὴν ἀρχὴν πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἐν τῷ ἀρχείῳ της καταλόγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Σχηματισμὸς τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ σχηματίζεται κατὰ λόχους, τάγματα, συντάγματα καὶ φάλαγγας.

Ἄρθρον 11.

Ἕκαστος λόχος σύγκειται ἀπὸ 180—230 ἐθνοφύλακας τοῦ αὐτοῦ δήμου· ἂν δὲ δήμ. τις δὲν δύναται νὰ σχηματίσῃ τοιοῦτον λόχον ἑνοῦται πρὸς τοῦτο μὲ τὸν πλησιέστερον.

Εἰς τοὺς δήμους τοὺς ἔχοντας πλείονας τοῦ ἑνὸς λόχου ἐθνοφυλάκων, εἰς τὸν σχηματισμὸν ἑκάστου λόχου ἑνοῦνται οἱ ἐθνο-

φύλακες μιᾶς συνοικίας ἢ ἐνορίας, καὶ οἱ ἐθνοφύλακες ἑκάστου χωρίου· ἂν δὲ οἱ ἐθνοφύλακες μιᾶς συνοικίας ἢ χωρίου δὲν δύνανται ν' ἀπαρτίσουν λόχον ἴδιον ἑνοῦνται τότε μὲ τοὺς ἐθνοφύλακας ἑνὸς ἢ περισσοτέρων πλησιαζόντων χωρίων ἢ συνοικιῶν πρὸς ἀπαρτισμὸν λόχου.

Ἄρθρον 12.

Τὸ τάγμα ἀπαρτίζεται ἀπὸ 4 ἕως 8 λόχους.

Οἱ δῆμοι οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ σχηματίσουν ἴδιον τάγμα ἑνοῦνται πρὸς τοῦτο μὲ τοὺς ἐθνοφύλακας ἑνὸς ἢ περισσοτέρων τῶν πλησιεστέρων δήμων.

Ἄρθρον 13.

Δύο ἕως τρία τάγματα ἀπαρτίζουν ἓν σύνταγμα.

Ἡ ἐπαρχία ἥτις δὲν δύναται ν' ἀπαρτίσῃ ἴδιον σύνταγμα ἑνοῦται μὲ τὴν πλησιεστέραν.

Ἄρθρον 14.

Ἡ φάλαγξ σχηματίζεται ἀπὸ τὰ συντάγματα τοῦ νομοῦ.

Ἄρθρον 15.

Ἕκαστος λόχος ἔχει ἕνα λοχαγόν, ἕνα ὑπολοχαγόν, ἕνα ἀνθυπολοχαγόν, τέσσαρες ἕως ἓξ λοχίας, καὶ ὀκτὼ ἕως δώδεκα δεκανεῖς.

Ἄρθρον 16.

Ἕκαστον τάγμα διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς ταγματάρχου, ἔχοντος ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐπιτελεῖον.

Ἄρθρον 17.

Ἕκαστον σύνταγμα ἔχει ἕνα συνταγματάρχην, ἕνα ἀντισυνταγματάρχην, καὶ ἐπιτελεῖον ὑπ' αὐτούς.

Ἄρθρον 18.

Ἡ φάλαγξ διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς διοικητοῦ, ἔχοντος βαθμὸν ὑποστρατήγου· ὑπ' αὐτὸν διατελεῖ τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος.

Τῶν διοικητῶν τῆς φάλαγγος ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος συνταγματάρχης.

Ἄρθρον 19.

Μεταξὺ ὁμοιοβάθμων ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς προτάσσεται ὁ ἀρχαιότερος.

Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν ἀρχαιότης ἡ προτίμησις δίδεται κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ διορισμοῦ των· καὶ ἂν προέρχεται ἐξ ἐκλογῆς κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς ἡλικίας.»

Τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα προσέθεσεν ἡ ἐπιτροπὴ καθ' ὅσον ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ κανονισθῇ ἐν τῷ νόμῳ ὁ σχηματισμὸς ἑνὸς

σώματος, τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζει τὴν ἀληθῆ δύναμιν τοῦ Κράτους· καὶ ἡ σύστασις τοῦ ὁποίου ἐξασφαλίζει ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τὴν ἐπικράτειαν, παγιώνει τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ καταδηλοῖ τὴν ἀνδρότητα τοῦ ἔθνους· τὰ μειοψηφοῦντα τρία μέλη συνεμερίσθησαν μόνον τὰς περὶ συντάξεως καὶ ἀνακρίσεως τῶν καταλόγων διατάξεις καὶ προτείνουν νὰ προστεθοῦν αὐταὶ ἐν τῷ νόμῳ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 84 τοῦ νομοσχεδίου.

Σπουδαῖαι προτάσεις ἐγένοντο ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς· τρία μέλη παρεδέχθησαν τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐπεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκλέγωνται οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἐθνοφύλακας, καθόσον ἡ ἐθνοφυλακὴ κατὰ λέξιν ὁρίσταται μόνον, καὶ δὲν πηγάζει ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἔθνους ὁπόταν δὲν ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἀξιωματικούς της, δικαίωμα ἀναφαίρετον ἀπὸ τὴν ἐθνοφυλακὴν παντὸς συνταγματικοῦ Κράτους· ἡ παραδοχὴ παντὸς ἄλλου συστήματος ἀφομοιοῦται μὲ τὴν σήμερον ὁρισταμένην δημοτοφυλακὴν καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς ὑπάρξασαν ἐθνοφυλακήν. Τοιαύτη ἐθνοφυλακή, ἥτις ἐπιβαρύνεται μὲ ὑποχρεώσεις μόνον ἄνευ δικαιωμάτων καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ παιδεία καὶ τὰ φῶτα ἔπονται ἀντὶ νὰ προηγῶνται, δὲν δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς πλειοψηφίας, οὔτε εἰς τὸν προορισμόν της νὰ φθάσῃ, οὔτε εἰς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς της νὰ εὐδοκιμήσῃ, οὔτε τέλος εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Βασιλέως ν' ἀνταποκριθῇ. Διοικουμένη ἡ ἐθνοφυλακὴ ὑπὸ ἀξιωματικῶν, τοὺς ὁποίους συνάμα μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Βασιλέως δὲν περιβάλλουν καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἐκλογὴ τοῦ ἐθνοφύλακος, θέλει θεωρεῖ ὡς βάρος τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ κυριωτέρου πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντός της, χωρὶς νὰ δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν πειθαρχίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ὑποταγὴ πρὸς τὴν προσωπικὴν ἀξίαν καὶ ὑπεροχὴν ἐπιβάλλουν πλέον καὶ αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος εἰς τὴν καρδίαν παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ἡ ὁποία διὰ τὴν ἐθνοφυλακὴν εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος. Τοιαῦτα φρονοῦσα ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐφρόντισε συναμα νὰ συμβιβάσῃ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνοφυλάκων μὲ τὰ βασιλικὰ προνόμια καὶ ἀφῆκεν εἰς τὸν Βασιλέα τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ ἀπόλυ ον τὸ δικαίωμα τοῦ συγκαλεῖν, διαλύειν, καὶ ἀναβάλλειν τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς, καθόσον ὁ Βασιλεὺς ὢν ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῆς πολιτείας, ἄρχει, κατὰ τὸ Σύνταγμα, τῶν

κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων τοῦ Κράτους, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐθνοφυλακὴ ὡς δύναμις τοῦ Κράτους, καὶ ἔχουσα μάλιστα πρῶτον καὶ κύριον μέλημα τὴν ὑποστήριξιν τοῦ συνταγματικοῦ θρόνου, οὐδόλως δύναται ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν βατιλικὴν ἐξουσίαν καὶ διεύθυνσιν. Ἀνερύκησαν δὲ διάφοροι γνῶμαι τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, καὶ μολονότι κατὰ τὸν Γαλλικὸν νόμον αὕτη εἶναι ἄμεσος, μ' ὅλον τοῦτο ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς παρεδέχθη τὸ σύστημα τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς ὡς καλλιτέρας, ὑπὸ τὴν πεποίθησιν, ὅτι αἱ ἐκλογικαὶ συναθροίσεις ὅσον ὀλιγώτεραι εἶναι τόσον καλλίτερα εὐδοκιμοῦν καὶ ἐννομώτερα καὶ ἡσυχώτερα διεξάγουν τὰς ἐργασίας των.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τρόπον ἐμμέσου ἐκλογῆς, ἀναγκάσθη νὰ διαιρέσῃ εἰς πεντηκοντάδας ἕκαστον λόχον, ὅπως οὕτως ἡ ἐκλογικὴ συνάθροισις ἀπαρτίζεται ἐξ ὅσων ἐνεστὶν ὀλιγωτέρων ἐθνοφυλάκων.

Ἐπόμενον εἶναι ν' ἀναφυοῦν ἐνστάσεις εἰς τὰς τοιαύτας ἐκλογὰς καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισε καλὸν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ προσθέσῃ ἄρθρον περὶ τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ προλάβῃ ἀδίκους ἐνστάσεις, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προέρχονται ἀπὸ τὴν μεμψιμοιρίαν τῶν ἀποτυχόντων, ἔθεσεν ἐν τῷ νόμῳ τὴν διάταξιν τοῦ νὰ μὴ λαμβάνωνται αὗται ὑπ' ὄψιν οὔτε νὰ ἐξετάζωνται, ὅταν δὲν ὑποστηρίζωνται ἀπὸ τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς τοῦ ὅλου τῶν ἐκλογέων ἀριθμοῦ.

Ὑπὸ τὰς τοιαύτας σκέψεις ἡ ἐπιτροπὴ προσέθεσεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τὰ κατωτέρω ἄρθρα 20—44.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἐκλογῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 20.

Οἱ ἐθνοφύλακες ἑκάστου λόχου διαιροῦνται εἰς πεντηκοντάδας πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν των.

Ἄρθρον 21.

Ἑκάστη πεντηκοντὰς σχηματίζεται ἀπὸ τοὺς ἐθνοφύλακας τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἢ τῆς αὐτῆς συνοικίας ἢ ἐνορίας πόλεως ἢ κωμοπόλεως.

Χωρία ἢ συνοικίαι ἔχουσαι ἀριθμὸν ἐθνοφυλάκων κατώτερον τῶν πεντήκοντα ἑνοῦνται μὲ τὰ πλησιέστερα χωρία ἢ συνοικίας· ἂν δὲ ἔχουν ἀνώτερον σχηματίζουν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς εἰς τὸν

κατάλογον ἐγγραφῆς των δύω ἢ περισσοτέρας πεντηκοντάδας· τὸ ὑπόλοιπον κατατελεῖ πλήρη πεντηκοντάδα, ὅταν φθάνῃ τοὺς τριάκοντα ἐθνοφύλακας· ἄλλως προστίθεται εἰς τὴν τελευταίαν πεντηκοντάδα τῆς αὐτῆς συνοικίας ἢ χωρίου.

Ἄρθρον 22.

Ἑκάστη πεντηκοντὰς ἐκλέγει μεταξὺ τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ αὐτοῦ λόχου ἕνα λοχίαν καὶ δύο δεκανεῖς.

Πεντηκοντὰς ἔχουσα κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 21 πλειοτέρους ἐθνοφύλακας ἐκλέγει καὶ τρίτον δεκανέα.

Ἄρθρον 23.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἑκάστου λόχου ἐκλέγουν τοὺς ἀξιωματικοὺς των μεταξὺ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 24.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῶν λόχων ἐκλέγουν μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, καὶ ἐθνοφυλάκων τῆς ἐπαρχίας τὸν ταγματάρχην των.

Ἄρθρον 25.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἑκάστου συντάγματος ἐκλέγουν τρεῖς ὑποψηφίους διὰ τὴν θέσιν συνταγματάρχου καὶ τρεῖς διὰ τὴν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, καὶ ἐξ αὐτῶν διορίζει ἕνα δι' ἑκάστην θέσιν ὁ Βασιλεύς.

Οἱ ὑποψήφιοι ἐκλέγονται μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐθνοφυλάκων τοῦ συντάγματος.

Ἄρθρον 26.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἑκάστης φάλαγγος ἐκλέγουν ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ νομοῦ τρεῖς ὑποψηφίους διὰ τὴν θέσιν τοῦ διοικητοῦ τῆς φάλαγγος καὶ ἐξ αὐτῶν διορίζει ἕνα ὁ Βασιλεύς.

Ἄρθρον 27.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑπαξιωματικῶν, τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν, καὶ τῶν ταγματαρχῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς διευθύνεται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ ἑνὸς παρέδρου καὶ δύο δημοτικῶν συμβούλων, ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐκλεγομένων.

Ἂν δὲ οἱ ἐθνοφύλακες δύω δήμων ἑνώθησαν πρὸς σχηματισμὸν λόχου ἢ τάγματος, ἡ ἐκλογὴ τότε διευθύνεται ὑπὸ τῶν δημάρχων τῶν δήμων τούτων, προεδρεύοντος τοῦ δημάρχου τοῦ ἔχοντος περισσοτέρους ἐθνοφύλακας δήμου· ἀλλ' ἂν μεταξὺ αὐτῶν συμπεριλαμβάνεται ὁ τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, οὗτος προτιμᾶται εἰς τὴν προεδρείαν· τὸ τρίτον μέλος ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ ἔχοντος περισσοτέρους ἐθνοφύλακας δήμου.

Ἐνοῦντων τῶν ἐθνοφυλάκων περισσοτέρων τῶν δύο δήμων δὲν ἐκλέγεται τότε μέλος ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ διευθύνεται ὑπὸ μόνων τῶν δημάρχων, καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὁ πρόεδρος φέρει τὴν νικῶσαν ψῆφον.

Ἄρθρον 28

Ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑποψηφίων διὰ τὰς θέσεις συνταγματάρχου καὶ ἀντισυνταγματάρχου διευθύνεται ἀπὸ τοὺς δημάρχους τῆς ἐπαρχίας, προεδρευομένους ἀπὸ τοῦ τῆς πρωτευούσης.

Ἂν δύο ἐπαρχιῶν ἐθνοφύλακες ἠνώθησαν πρὸς σχηματισμὸν συντάγματος, ἡ προεδρεία τότε ἀνήκει εἰς τὸν δήμαρχον τῆς πρωτευούσης τῆς ἐχούσης περισσοτέρους ἐθνοφύλακας ἐπαρχίας.

Ἄρθρον 29.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν θέσιν διοικητοῦ τῆς φάλαγγος διευθύνεται ἀπὸ τοὺς δημάρχους τῶν πρωτευουσῶν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ νομοῦ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δημάρχου τῆς ἕδρας τοῦ νομοῦ.

Ἄρθρον 30.

Ἅμα οἱ κατάλογοι τῶν ἐχόντων προσόντα ἐθνοφύλακος κατασταθῶσιν ὁριστικοὶ ὁ δήμαρχος καλεῖ εἰς ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν εἰς ἓν ἐκ τῶν ναῶν τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου ἑκάστην πεντήκοντα ἁδὰ ἐθνοφυλάκων πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν των.

Ἄρθρον 31.

Ἑκάστη ἐκλογὴ δημοσιεύεται πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν καθ' ὅλον τὸν δῆμον διὰ προγράμματος τοῦ δημάρχου καὶ διὰ τοῦ κήρυκος, οἱ δὲ ἐθνοφύλακες εἰδοποιοῦνται διὰ ζώστης δι' ἑνὸς δημοτικοῦ ὑπηρέτου.

Ἄρθρον 32.

Ἵνα νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑπαξιωματικῶν πρέπει νὰ συνέλθουν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκλογῆς τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς τῶν ἐκλογέων ἑκάστης πεντηκοντάδος· ἂν δὲ μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς προσδιωρισμένης ἡμέρας δὲν συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἡ ἐκλογὴ ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν καὶ οἱ ἀπόντες ἐθνοφύλακες καλοῦνται πρὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ ἐπὶ ἀποβολῇ ἕξει δι' ἰδιαιτέρας προσκλήσεως τοῦ δημάρχου.

Τὴν ἑπομένην Κυριακὴν οἱ συνελθόντες μέχρι τῆς μεσημβρίας ἐθνοφύλακες προβαίνουν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν των, καὶ ἂν δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ἥμισυ τῶν ἐκλογέων.

Ἄρθρον 33.

Ἡ ἐκλογὴ γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας· ἕκαστος ἐθνοφύλαξ γράφει μόνος του ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τῆς ἐμπιστοσύνης του προσώπου εἰς ψηφοδέλτιον ἓν πρόσωπον διὰ λοχίαν καὶ δύο διὰ δεκανεῖς καὶ παραδίδει εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς τὸ ψηφοδέλτιον ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 34.

Ὁ δήμαρχος λαμβάνων ὅλα τὰ ψηφοδέλτια τῶν συνελθόντων ἐθνοφυλάκων ἐνεργεῖ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς δημοσίᾳ τὴν διαλογὴν καὶ ἐκφωνῶν τὰ ἐν ἑκάστῳ ψηφοδελτίῳ ὀνόματα τὰ ἐγγράφει εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς διαλογῆς.

Ἄρθρον 35.

Μετὰ τὴν διαλογὴν τὸ ἀποτέλεσμα δημοσιεύεται καὶ ἐγγράφεται εἰς τὸ γενικὸν τῆς ἐκλογῆς πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν συνελθόντων ἐθνοφυλάκων· ὁ δὲ πρόεδρος διαλύει ἀκολούθως τὴν ἐκλογικὴν συνέλευσιν.

Ἄρθρον 36

Τὰ ψηφοδέλτια πρέπει νὰ ἦναι μονογραφημένα ἀπὸ τὸν ἔπαρχον ἢ τὸν νομάρχην, καὶ ἐξαφανίζονται μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν πρακτικῶν καὶ πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς συνελεύσεως.

Ἄρθρον 37.

Αἱ διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἥτις ἐνεργεῖται εἰς τὸν εὐρυχωρότερον λιμένα τῆς ἕδρας τοῦ προεδρεύοντος τὴν ἐκλογὴν δημάρχου.»

Ἄρθρον 38.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκλέγονται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν συνελθόντων ἐκλογέων· ὅθεν ἡ ἐκλογὴ ἐπαναλαμβάνεται, ἂν οἱ ἐκλεγθέντες δὲν ἔλαβον τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Μόνον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν ἀρκεῖ ἡ σχετικὴ πλειοψηφία.

Ἄρθρον 39.

Αἱ κατὰ τῶν ἐκλογῶν ἐνστάσεις γίνονται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐκδικάζονται ὁριστικῶς ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν πρωτοδικῶν.

Δὲν λαμβάνονται δὲ ὑπ' ὄψιν οὔτε ἐξετάζονται ποτὲ ὡς, ἂν δὲν γείνωσιν ἀπὸ τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐκλογέων.

Ἄρθρον 40.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς ὁ οἰκεῖος δήμαρχος διορίζει τοὺς ἐκλεγθέντας κατωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπαξιωματικοὺς τῆς ἐθνοφυλακῆς· τὰ δὲ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ὑποβάλλονται εἰς τὸν Βασιλέα, ὅστις διο-

ρίζει ἕνα τῶν ἐκλεχθέντων τριῶν ὑποψηφίων διὰ τὰς θέσεις διοικητοῦ τῆς φάλαγγος, Συνταγματάρχου καὶ Ἀντισυνταγματάρχου, ὡς καὶ τοὺς ἐκλεχθέντας Ταγματάρχας.

Ἄρθρον 41.

Τὸ ἐπιτελεῖον ἑκάστης φάλαγγος, Συντάγματος, καὶ τάγματος προσδιορίζεται διὰ Β. διατάγματος. Σύγκειται δὲ ἐξ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ ἢ τῆς ἐφεδρείας, διοριζομένους ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι χρησιμεύουν καὶ πρὸς γύμνασιν καὶ ἄσκησιν τῶν ἐθνοφυλάκων εἰς τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 42.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐκλέγονται διὰ τρία ἔτη· δύνανται δὲ καὶ πάλιν νὰ ἐκλεχθῶσιν.

Ἄρθρον 43.

Οἱ ἐθνοφύλακες, οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτῶν ὁρκίζονται, πρὶν ἀναλάβουν τὰ καθήκοντά των τὸν ἑξῆς ὅρκον·

«Ὁρκίζομαι νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, καὶ ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνατιθέντων εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καθηκόντων.

Ἄρθρον 44.

Οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοί, οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ ἐθνοφύλακες ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ δημάρχου τῆς κατοικίας των κατὰ λόχους συνηγμένοι· οἱ δὲ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἐνώπιον τοῦ νομάρχου ἢ ἐπάρχου.»

Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρέθη σύμφωνος εἰς τὴν ἀνωτέρω περὶ ὅρκου διάταξιν, καθόσον ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ 59 τοῦ νομοσχεδίου σημειούμενος ὅρος δὲν ὑπάρχει τοὺς ἐθνοφύλακας νὰ ὁμόσουν πίστιν εἰς τὸ Σύνταγμα.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ν' ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ νομοσχεδίου ὡς περιττόν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 60, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 45 ἐγένετο πρότασις ὑφ' ἑνὸς μέλους τὸ νὰ γυμνάζηται ὑποχρεωτικῶς τὸ 1/10 κατ' ἔτος τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ δὲν παρεδέχθησαν τὴν τοιαύτην πρότασιν, καθ' ὅσον ἐθεώρησαν καλῶς ἔχον καὶ καλῶς ἐκφραζόμενον τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν γυμνασίων· ἐτροποποίησαν μόνον ὡς ἑξῆς τὸ τελευταῖον

ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου, διότι ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησε καὶ ὀχληρὸν καὶ ἀδύνατον διὰ τοὺς ἐθνοφύλακας τὸ νὰ γυμνάζωνται κατὰ πᾶσαν ἑορτήν, ἐπειδὴ ὡς γνωρίζουν τὰ μέλη οἱ ἐργάται κατὰ τὰς ἑορτὰς θεωροῦν τὰς λιψοδοσίας των, λαμβάνουν τὰ ἡμερομίσθιά των καὶ προμηθεύονται τὰ διὰ τὰς οἰκογενείας των ἀναγκαῖα.

Ἄρθρον 45.

«Ἐδ. δ'. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ ἐθνοφύλακες προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου ἀσκοῦνται ἅπαξ τοῦ μηνὸς, κατὰ Κυριακὴν ἢ ἄλλην ἑορτὴν, ἐντὸς τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των.»

Τὸ ἄρθρον **61** τοῦ νομοσχεδίου ἐπρότεινεν ἓν μέλος ν' ἀπαλειφθῇ, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ μέλη δὲν ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει θέσιν ἄρθρου **46**.

Τὸ ἄρθρον **62** τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου **47**, ἡ ἐπιτροπὴ ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς, διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ καταστῶσιν εὐληπτότεραι αἱ περιστάσεις τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον **47**.

«Ἡ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὰς ἑξῆς περιστάσεις.

α.) Ἐν καιρῷ πολέμου.

β'.) Ἐν καιρῷ στάσεως.

γ'.) Πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας καὶ τῆς πειρατείας.

Οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὸ Β. Ναυτικὸν δύνανται νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὰ οἰκεῖα σώματα.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπηρεσίαν διὰ Β. Διατάγματος, εἰς κατεπειγούσας δὲ περιστάσεις καὶ ὑπὸ τῶν διοικητικῶν καὶ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν.»

Ἄρθρον **48**.

«Ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **47** ἀναφερομένων περιπτώσεων ἡ ἐθνοφυλακὴ ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἀποσπάσματα κατὰ τὰς ἀκολούθους περιστάσεις.

α.) Ὁσάκις ἡ χωροφυλακὴ ἢ ὁ στρατὸς τῆς γραμμῆς δὲν ἐπαρκοῦν εἰς συνοδείαν δημοσίων χρημάτων ἢ πραγμάτων, ὑποδίκων ἢ καταδίκων.

β'.) Ὁσάκις ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ζητήσῃ τὴν συνδρομήν της πρὸς κατάπαυσιν σποράδος συμπλοκῆς, ἀπόσβεσιν πυρκαϊᾶς ἢ πρόληψιν ἄλλου κοινοῦ κινδύνου καὶ πρὸς σύλληψιν καὶ συνοδείαν ἐγκληματιῶν.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω περιστάσεις οἱ ἐθνοφύλακες προσκαλοῦνται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐν τῷ καταλόγῳ ἐγγραφῆς των ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ἡ δὲ συνοδεία των δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει νὰ ἐπεκταθῇ πέραν τῆς ἕδρας τοῦ πρώτου καθ' ὃν ὁ δήμου.

Τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας ὑπηρεσίας δύναται ἕκαστος ἐθνοφύλαξ νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ δι' ἀντικαταστάτου τῆς ἐκλογῆς του.»

Ἄρθρον 49.

«Τὰ ἀφορῶντα ἐν γένει τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνοφυλάκων, τὸν χρόνον τῆς διαρκείας αὐτῆς, τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν ἢ ν' ἀποσταλῶσιν ἐκτὸς τοῦ δήμου ἐθνοφυλάκων, θέλουν ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος.»

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε παμψηφεὶ ἀναγκαίαν τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 50, καθόσον ἡ ἄνευ ἐννόμου προσκλήσεως συνάθροισις τῶν ἐθνοφυλάκων δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τιμωρῆται ὡς στάσις, χωρὶς νὰ συντρέχουν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 172 τοῦ ποιν. νόμου ἀποτελοῦντα αὐτὴν ἀξιόποινον στοιχεῖα· ὅθεν καὶ ἐτροποποίησεν αὐτὸ ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 50.

«Οἱ ἐθνοφύλακες δὲν δύνανται οὐδὲ νὰ ὁπλισθῶσιν οὐδὲ νὰ συναθροισθῶσιν, ἂν δὲν λάβωσι τακτικὴν πρόσκλησιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου· ὀφείλουσι δὲ, συναθροισθέντες νομίμως, καὶ διαταττόμενοι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ὑπακούσουν ἀμέσως.

Πᾶσα ἄνευ ἐννόμου προσκλήσεως συνάθροισις θεωρεῖται στάσις, ἂν οἱ συναθροισθέντες προσκληθέντες νὰ διαλυθῶσι δὲν ὑπακούσουν εἰς τὴν περὶ τούτου διαταγήν· ἐπίσης στάσις θεωρεῖται καὶ ἡ ἀπείθεια τῶν ἐννόμως συναθροισθέντων ἐθνοφυλάκων εἰς τὴν περὶ ἐπανόδου των εἰς τὰ ἴδια διαταγή· οἱ δὲ παραβάται τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 173, 174, 175, 176 καὶ 177 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ μένῃ ἀπόλυτον εἰς τὸν Βασιλέα τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὡς καὶ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐν γένει ἢ ἐν μέρει ἐνεργείας αὐτῆς, καὶ τούτου ἕνεκα δὲν ὡρίσαμεν ἐν ἐν τῷ ἄρθρῳ τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς πρέπει ἡ ἐθνοφυλακὴ νὰ διαλύηται· ἐτροποποίησε δὲ μόνον τὸ ἄρθρον 65 τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς

ἀναδιοργανώσεως τῶν διαλυθέντων σωμάτων, διότι τὸ νομοσχέδιον συνταχθὲν ἐπὶ ἄλλης βάσεως δὲν περιέχει τὴν τοιαύτην διάταξιν· τὸ ἄρθρον τοῦτο λαμβάνει θέσιν ἄρθρου 51.

Ἄρθρον 51.

«Ὁ Βασιλεὺς δύναται πάντοτε ν' ἀναστέλλῃ ἐπὶ ἓν τὸ πολὺ ἔτος τὴν ἐν μέρει ἢ ἐν γένει ἐνέργειαν τῆς ἐθνοφυλακῆς· δύναται προσέτι νὰ διαλύῃ μέρος ἢ τὸ ὅλον αὐτῆς· ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τὰ διαλυθέντα σώματα ἀναδιοργανίζονται ἐντὸς τοῦ ἔτους.»

Τὰ ἄρθρα 66 καὶ 67 λαμβάνουν θέσιν ἄρθρων 52 καὶ 53, τὸ δὲ 68 ἀπαλείφεται ὡς περιττὸν μετὰ τὰς ἀνωτέρω περὶ ἐκλογῆς τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς γενομένας τροποποιήσεις.

Τὸ Κεφάλαιον ἔνατον τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει θέσιν Κεφαλαίου πέμπτου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 69 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 54 ἡ ἐπιτροπὴ κάμνει τὴν πρότασιν νὰ τροποποιηθῇ ἡ φράσις «εἴτε ἐν ὑπηρεσίᾳ, εἴτε καὶ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, καὶ ἐνῷ φέρουσι τὴν ἰδίαν στολὴν» διὰ τῶν λέξεων «εἴτε ἐν ὑπηρεσίᾳ, εἴτε καὶ ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ μὲ τὴν στολὴν ὅλως τοῦ ἐνοφύλακος» ὅπως οὕτω καταστηθῇ εὐληπτοτέρα ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου καὶ ἐκλείψῃ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου πᾶσα τυχὸν αὐτῆς παρεξήγησις.

Τὰ ἄρθρα 70, 71, 72, 73, 74 καὶ 75 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνουν θέσιν ἄρθρων 55, 56, 57, 58, 59 καὶ 60.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 76 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνοντος θέσιν ἄρθρου 61, ἡ ἐπιτροπὴ παμψηφεὶ προτείνει νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις «ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων στρατιωτικῶν ἀρχῶν» ἡ λέξις «τῆς ἐθνοφυλακῆς» ὅπως μὴ καταστῇ ἀμφίβολος ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ὡς πρὸς τὴν πειθαρχίαν τῶν ἐθνοφυλάκων.

Τὸ ἄρθρον 77 τοῦ νομοσχεδίου, λαμβάνον θέσιν ἄρθρου 62, ἡ ἐπιτροπὴ ἐτροποποίησεν ὡς ἑξῆς, ὅπως δοθῶσιν αἱ δυναταὶ εὐκολίαι εἰς τοὺς ἀπόρους δήμους, καὶ μὴ ἀναβάλληται ἕνεκα τῆς ἀπορίας αὐτῶν ἡ διοργάνωσις τῆς ἐνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 62.

«Τὸν ὁπλισμὸν τῶν ἐθνοφυλάκων παρέχει αὐτοῖς πάντοτε τὸ δημόσιον, τὴν δὲ στολὴν καὶ ἀποσκευὴν αὐτῶν, ἐν καιρῷ μὲν πολέμου χορηγεῖ ἑκάστῳ αὐτῶν τὸ δημόσιον, ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης προμηθεύονται αὐτὰς ἰδίᾳ δαπάνῃ· οἱ χαρακτηρισθέντες ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὡς ἄποροι λαμβάνουν τὴν στο-

λὴν καὶ ἀποσκευὴν ἀπὸ τοὺς δήμους των, οἵτινες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διαθέτουσι κατ' ἔτος τὸ εἰκοστημόριον τῶν ἐσόδων των.

Τὰ περὶ στολῆς, ἀποσκευῆς καὶ ὁπλισμοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς θέλουν κανονισθῆ διὰ Β. Διατάγματος· ἡ δαπάνη ὅμως τῆς στολῆς καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἑκάστου ἐθνοφύλακος δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς.

Κατὰ τὰ πρῶτα πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου οἱ ἐθνοφύλακες δύνανται καὶ ἄνευ στολῆς ν' ἀσκῶνται καὶ ἐνεργῶσι τὴν ὑπηρεσίαν των, φέροντες μόνον ἓν διακριτικὸν σημεῖον προσδιορισθησόμενον διὰ Β. Διατάγματος.»

Γενικοὶ ὁρισμοί.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε νὰ προσδιορίσῃ τινὰς περιστάσεις, καθ' ἃς οἱ ὁμοιόβαθμοι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ προηγοῦνται ἐκείνων τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὅπως διευκολύνῃ ἔτι μᾶλλον τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας συντρέχει ἡ ἐθνοφυλακή, καὶ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἀπαιτοῦν εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις ν' ἀνατίθεται εἰς ἐμπειροτέρους καὶ πλέον εἰδήμονας ἡ διεύθυνσις τῶν παρεχομένων ἀποσπασμάτων, χωρὶς καὶ ἐκ τούτου νὰ μεταβάλληται ἡ εἰς τὸ σῶμα τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀνήκουσα προτίμησις.

Ἄρθρον 63.

«Ὁσάκις ἡ ἐθνοφυλακὴ συμπαρατάττηται ἢ συνυπηρετῇ μετὰ σωμάτων ἐμμίσθων προτάσσεται καὶ προηγεῖται αὐτῶν,

Μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 ἐδαφ. α. ἀναφερομένας περιπτώσεις προτιμῶνται μεταξὺ ὁμοιοβάθμων ἀξιωματικῶν ἢ ὑπαξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τοῦ στρατοῦ, οἱ τελευταῖοι πρὸς διοίκησιν τῶν ἀποσπασμάτων.»

Ἄρθρον 64.

«Ὁ χρόνος τῆς μετὰ τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς λογίζεται πραγματικὴ ὑπηρεσία πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποστρατείας, ὅσοι δὲ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ καταστα θῶσιν ἀνίκανοι ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων, προελθόντων ἐξ αὐτῆς, ἀποκτῶσι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου.»

Ἄρθρον 65.

«Οἱ ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ διατελοῦντες εἶσι δεκτοὶ ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς νοσοκομείοις ἢ θεραπευτηρίοις πρὸς νοσηλείαν διὰ νόσους τὰς ὁποίας ὑπέστησαν, διαρκούσης τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρεσίας αὐτῶν.»

Ἄρθρον 66.

«Οἱ ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ διατελοῦντες προσκαλούμενοι εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ των, ἀφ' ἧς ἡμέρας συνέλθωσιν εἰς τὰ προσδιοριζόμενα μέρη, καὶ ἐν ὅσῳ διατελοῦσιν ἐν αὐτοῖς.»

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις ἡ ἐπιτροπὴ συνιστᾷ κατὰ πλειονοψηφίαν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Δεκεμβρίου 1861.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Παναγ. Βάρβογλης,	Α. Σ. Δανόπουλος,
Θ. Πετρινός,	Ν. Σωτηρόπουλος,
Π. Ψάλτης,	Π. Καλαμογδάρτης,

Ὁ εἰσηγητὴς

Γρηγ. Μανούσος.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος	Οἱ γραμματεῖς
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,	Α. Κατριδάνος,
	Α. Παπαδημητριάδης.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

«Σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην Ἰανουαρίου τοῦ 1862 προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐνορκισθεὶς βουλευτὴς Μεσολογγίου ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος βουλευτοῦ καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος	Οἱ γραμματεῖς
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,	Α. Κατριδάνος,
Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς	
Γ. Γουλιμῆς,	Ὁ ἱερεὺς
	Ἰωάννης Κυριαζῆς.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ.

Τῆς 19 Ἰανουαρίου 1862.

Συνελθούσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα ἐκτὸς τοῦ Δ'. καὶ Ζ' μὴ συνελθόντων, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τμηματαρχῶν παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν τοὺς Α. Ν. Πετιμεζᾶν, Δ. Πολυχρονόπουλον, Π. Κυριακὸν, Θ. Πετρινὸν καὶ Ι. Ἀντωνόπουλον· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 10800 διὰ δύο τηλεγραφητάς, τοὺς Δ. Σκιτλλαριάδην, Ν. Τσιακλιτήραν, Γ. Μαλέαν, Ι. Μανιώτην καὶ Γ. Ν. Καίρην, καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ ναυτικοῦ διὰ τὸ 1862 τοὺς Α. Πετιμεζᾶν, Γ. Βελῆν, Α. Ῥικάκην, Γρ. Μανοῦσον καὶ Γ. Διαμάντην.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἐκπληρούντων ὑγειονομικὰ, λιμενικὰ καὶ τελωνιακὰ χρέη ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχεδίου, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ ἔκθεσιν περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, συστήσας αὐτὸ ὡς κατεπείγον ἔχουσι δ' οὕτως·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ΦΛΣ'. νόμου περὶ μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων νομοσχέδιον, ἐξαιτούμενος τὴν συζήτησιν καὶ παραδοχὴν αὐτοῦ, ὅσον ἐνεστι τάχιον, διὰ τὸ κατεπείγον τοῦ χρόνου.

Κατ' ἀρχὰς, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἐγίνετο σκέψις περὶ προπολογιῶν, αὐξήσεων δηλαδὴ καὶ ελαττώσεων, πάντοτε ὅμως λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους ἀναγκῶν, καὶ ἐπιτροπὴ πολυμελὴς ἐνησχολήθη εἰς τοῦτο. Ἐπειδὴ ὅμως αὐξήσεις μόνον τινὲς ἐπροτάθησαν, οὐδεμία δὲ εἰδικὴ ἐλάττωσις, ὑπεδείχθησαν μόνον γενικαί τινες ἐλαττώσεις, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἶναι ἔργον τοῦ μέλλοντος, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐνόμισε πρέπον νὰ ἐπαυξήσῃ πρὸς τὸ παρὸν τὰ δημόσια ἔξοδα,

καὶ ἑπομένως παρεδέχθη τὸ προτεινόμενον μέτρον, εἰς τὸ ὁποῖον πέποιθεν, ὅτι θέλει τύχει καὶ τῆς συγκαταθέσεως ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Ἰανουαρίου 1862.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ,
Μ. ΠΟΓΑΗΣ, Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐψηφισάμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 ΦΛΣ'. νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐξακολουθεῖ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀκολούθως προβάσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προτεταμένου νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Ἀθαν. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν διὰ ψήφων 84.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν, τελωνιακῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . .
Ἰωάννης Α. Μεσσηνεζῆς . . Ν	Νικόλαος Π. Ἀθανασίου. . . Ν

Γεώργιος Ν. Καΐρης . . . Ν	Παναγιώτης Μεγαλῆς . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . Ν	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . . Ν
Α. Γ. Αλαμπρυνίδης	Θεόδωρος Κυριακός . . . Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . .
Ἰωάννης Βλάτσης	Κωνσταντίνος Δημητριάδης .
Γεώργιος Σκοῦφος	Γεώργιος Παπανικολάου . .
Εὐστάθιος Σῖμος . . . . Ν	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Παναγῆς Κυριακός . . . . Ν	Πέτρος Δελιγιάννης . . . Ν
Σταῦρος Βλάχος	Δημήτριος Βούκουρας . . . Ν
Ἀθανάσιος Ἰσκος	Κωνστ. Πλαπούτας . . . Ν
Ἠλίας Καραγιάννης	Παλαιολόγος Στασινόπουλος .
Φίλων Φίλωνος . . . . . Ν	Νικόλαος Παλαιὸς . . . . Ν
Δημήτριος Νάκος	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . Ν
Γεώργιος Γεροθανάσης . . .	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . Ν	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . Ν
Ἀντώνιος Γρίβας . . . . Ν	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος..
Δεων. Πετροπουλάκης. . . Ν	. . . . .
Παν. Σταρόγιαννης . . . Ν	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . Ν	Νικόλαος Ματθαίου . . . . Ν
Ἰωάννης Σαράκας . . . . Ν	Νικόλαος Πετράκος. . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . Ν	Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . Ν
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . . Ν	Δημήτριος Δημητρακάκης . Ν
Σταμάτιος Μήτσας	Ἰωάννης Βλασόπουλος . . .
Ἄγγελος Γουζούδης . . . Ν	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . Ν
Γεώργιος Βελᾶς . . . . Ν	Λουκᾶς Στέφανος . . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . .	Σπυρίδων Τρχᾶς . . . . Ν
Νικόλαος Γρανίτσας	Κωνσταντίνος Μανέτας . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . Ν	Θεόδωρος Πετρινὸς . . . Ν
Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης . Ν	Παναγιώτης Βάρδογλας . . Ν
Στέφανος Στεφανόπουλος . Ν	Γ. Ν. Ῥοδελιώτης . . . . Ν
Π. Παπασταθόπουλος. . . Ν	Προκόπιος Βιρβίλης . . . Ν
Σπῦρος Κουτσομίτης . . . Ν	Γεώργιος Μαλέκης . . . . Ν
Γεώργιος Διαμάντας . . . Ν	Δημ. Σακελλαριάδης . . . Ν
Ἀναγνώστης Δημητρίου . . Ν	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . Ν
Σπυρίδων Μαλασπίνης . . .	Γεώργιος Γουλιμᾶς . . . . Ν
Γάτ. Δελένδας	Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .
Σπ. Μαρκεζίνης	Παναγ. Καλαμαριώτης . . Ν
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .	Παναγ. Παπατσώνης . . . .
Ἠλίας Παπαδαῖος	Κωνστ. Λυμπερόπουλος . . Ν
Δεων. Ν. Πετιμεζᾶς . . . Ν	Ἰωάννης Προβελέγιος . . . Ν

Ἰωάννης Ταταράκης . . .	Γεώργιος Μπάστας . . . Ν
Μιχαὴλ Δαμιραλῆς . . . Ν	Ἰωάννης Δανιλίδης . . . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . . .	Ἰωάννης Μανιώτης . . . . Ν
Σπυρ. Βαρότσης	Δεωνίδας Πρασσακάκης . .
Α. Παπαδημητριάδης . . . Ν	Γεώργιος Ναΰτης . . . . Ν
Δημήτριος Κακοτάκης . . Ν	Ἰωάννης Μαρτγιὸς . . . Ν
Δημήτριος Χαραλαμπίδης . .	Λορέντσος Καμπάνης . . . Ν
Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . Ν
Παν. Π. Ἰατρὸς	Παναγιώτης Ψαθᾶς . . . Ν
Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . Ν	Ἀντώνιος Ἀρμάος. . . .
Στέφανος Α. Δούκας . . .	Γρηγόριος Μανούσος . . . Ν
Ἰωάννης Κατσάκος	Δημ. Πλουχρονόπουλος . . Ν
Γερμανὸς Μαυροειχάλης . .	Γεώργιος Σπέντσας . . . Ν
Βενετσάνος Κυβέλος . . .	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Δημήτριος Κατσάκος. . . .	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Χ. Χριστόπουλος	Νικόλαος Πιπίνος. . . . . Ν
Π. Κανελλόπουλος . . . Ν	Κωνστ. Δουζίνας . . . . Ν
Κωνστ. Ζαρειρόπουλος . . Ν	Λάζαρος Γιωρδῆς . . . . Ν
Μιχαὴλ Ποταῆς	Θεόδωρος Γάτσας . . . . Ν
Παπακώστας Τσιμάλας . .	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . Ν
Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ν
Μελετάδης Πρίνας	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . .
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . Ν	Σ. Σκουμπουσδῆς . . . . Ν
Ἀντώνιος Ρικάκης . . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . .
Χρύσανθος Τσαλκιωδᾶς . . Ν	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου. Ν	Ἀ. Μάντσαρης . . . . .
Νικόλαος Γαΐνης . . . . Ν	Ἰωάννης Κοντσιᾶς. . . . Ν
Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ν	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . Ν

Ἀναγνωσθὴ οὕτω τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 2 ἄρθρου ἐπήνεγκέ τις, ὅτι εἶναι ὀρθὸν οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ ἀπαιτοῦσα, ὥστε ἡ περὶ εἰσαγωγῆς εἰς δίκην ἄδεια νὰ προκαλήται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, θέλει γεννήσει ἄτοπα σοφίσματα, διότι πολλάκις οἱ ὑπουργοὶ εὑρίσκονται εἰς διαφωνίας εἰς τὰς σκέψεις των, ἐπομένως νομίζει ὀρθὸν νὰ ἀφεθῇ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

ὑπουργὸν νὰ εἰσάγῃ τὸν παραβαίνοντα τὰ χρέη του ὑπάλληλον εἰς δίκην καὶ νὰ εἰδοποιῇ συνάμα τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι καὶ μέχρι τοῦδε ὁ ὑπουργὸς, ὅστις εἶχεν ἀφορμὴν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς δίκην τοιοῦτον ὑπάλληλον, προεκάλει τὴν ἄδειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ λογικῶς ἡ ἄδεια πρέπει νὰ δίδεται ἀπὸ τὴν κυρίως προϊσταμένην ἀρχὴν, σήμερον λοιπὸν ἠθέλομεν εἶσθαι ἀσυνεπεῖς, παραδεχόμενοι ἄλλην ἀρχὴν τῆς ἤδη ἐπικρατούσης.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ προαγορεύσας ὅτι τῷ ὄντι μέχρι τοῦδε ἐγίνετο τὸ ἀντίθετον· πολλαὶ θέσεις οἰκονομικαὶ εἶχον καταργηθῇ καὶ ἀνεπληροῦντο ἀπὸ ὑγειονομικάς· ἐν τούτοις εἰς πρώην ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν ὑπαλλήλων τινῶν ἀπὸ τὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις ὅμως οὐ μόνον ἠρνήθη νὰ παραδεχθῇ τὴν αἴτησιν τοῦ συναδέλφου του, ἀλλ' ἀνεπλήρωσεν αὐτοὺς μὲ ὑπαλλήλους τῆς δικαιοδοσίας του καὶ ἐζημίωσεν οὕτω τὸ δημόσιον τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν, λέγων δὲ ταῦτα δὲν ἐννοεῖ ν' ἀποξενώσῃ ἐντελῶς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ διευθύνηται πρὸς τοῦτον ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς καὶ νὰ ζητῆται παρ' αὐτοῦ ἡ ἀντικατάστασις.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπάλληλοι εἰσὶ κυρίως οἰκονομικοὶ, αἱ δὲ ἀνατεθειμέναι αὐτοῖς ὑπηρεσίαι εἶναι δευτερεύουσαι δι' ἃς δύναται ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς νὰ τοὺς τιμωρήσῃ πειθαρχικῶς, κυρίως ὅμως ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅστις δικαιοῦται νὰ παραπέμπῃ τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς δίκην, ὥστε δεκτοῦ ἤδη γενομένου τοῦ ἄρθρου 1 αἱ παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος εἰσὶ περιτταί.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς γνώμης τοῦ πρώτου λαλήσαντος θέλει εἶσθαι καταστρεπτικὴ, διότι ὁ νομάρχης λ. χ. ὡς καὶ ὁ Δήμαρχος ἐνεργοῦσι καὶ ὡς οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι, ἐπικρατεστέρα ὅμως αὐτῶν ὑπηρεσία εἶναι ἡ διοικητικὴ, διὸ καὶ εἰς τὸ κυρίως προϊστάμενον ὑπουργεῖον ὑπάγονται· ἑπομένως παραδεχομένης τῆς ἰδέας τοῦ προτείναντος τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου, τὸ μέτρον τοῦτο πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ 2 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Γκίκαν καὶ Α. Μοναστηριώτην, συνήχθη κατὰ πρωτοκόλλων ὁμοιον σχεδὸν τῷ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων **85**. Ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὁσάκις εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἦναι ἀνατεθειμένα καθήκοντα τελωνιακὰ καὶ ὑγειονομικὰ ἢ λιμενικά, ἐπικρατοῦσα ὑπηρεσία θεωρεῖται ἡ τελωνιακὴ, καὶ τὰ περὶ διορισμοῦ καὶ παύσεως τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων ὑπάγονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὰς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπαγομένας πράξεις τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, τὰ ὑπουργεῖα ταῦτα φυλάττουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, ἄλλων παρὰ τὴν τῆς προσωρινῆς παύσεως· τὴν δὲ προσωρινὴν παῦσιν ὡς καὶ τὴν περὶ εἰσαγωγῆς εἰς δίκην ἄδειαν προκαλοῦσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Ἀκολούθως λαβών τις τὸν λόγον ἀνέγνω ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἐλευσῖνος τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος, δι' ἧς αἰτιῶνται τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὡς ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 23 § 3 τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νόμου καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ τε δημάρχου καὶ ἐπιστάτου τῶν διοδίων ἐπιβαλλόντα φόρον διοδίων κατ' αὐτῶν ἀδικώτατον καὶ ἐξαιτοῦνται, ὅπως ἡ Βουλὴ ἐξασκοῦσα ἐν τῶν σπουδαιοτέρων καθηκόντων της ἐκφέρῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὴν δέουσαν ἑρμηνείαν διὰ νὰ ἐπενεχθῇ οὕτω θεραπεία εἰς τὰ δίκαια παράπονα τῶν κατοίκων.

Εἰπόντος δ' ἑτέρου, ὅτι πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἵνα δώσῃ τὰς προσηκούσας πληροφορίας, ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ σταλῇ αὐτῷ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ἵνα λάβῃ γνῶσιν καὶ δώσῃ τὰς χρειώδεις πληροφορίας ὑφ' ὧν καὶ τὰ σχετικὰ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἐγγραφα.

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος προσκαλέσας τὰς εἰσαγγελικὰς ἐπι-

τοπὰς νὰ ἐργασθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.

τῆς 20 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλεν ἐν πρώτοις τὸ Δ'. τμῆμα, ὅτι ἐξελέξατο εἰσηγητὰς, ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τμηματαρχῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν νομοσχεδίου, τὸν Α. Μονεστηριώτην, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 10800 διὰ δύο τηλεγραφητὰς, τὸν Ν. Παπαλεξόπουλον, καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ διὰ τὸ 1862, τὸν Θ. Κυριακόν.

Πρὸς τούτοις κατόπιν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 10800 διὰ δύο τηλεγραφητὰς ἀλλοδαποὺς εἰσηγητὰς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 10800 ἐν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1862 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν μισθοδοσίαν δύο τηλεγραφητῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή.

Φρονοῦσα δ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις διατηρεῖ καὶ κατὰ τὸ 1862 ἔτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τηλεγραφείου τοὺς δύο ἐκτάκτους τούτους ἀλλοδαποὺς τηλεγραφητὰς διὰ πραγματικὴν ἀνάγκην τῆς σπουδαίας ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι θὰ γίνει φροντὶς ὅπως περιορισθῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν τηλεγραφείων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ περὶ αὐτῶν νόμου, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 10,800.

Ἀθήνησι τῇ 20 Ἰανουαρίου 1862.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Μαλέας,
Γ. Ν. Καΐρης,
Ἰω. Μανιώτης
Δ. Σακελλαριάδης,
Ν. Παπαλεξόπουλος.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος προσκαλέσας τοὺς εἰσηγητὰς ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων νὰ παρασκευάσωσι τὰς ἐκθέσεις των, καὶ ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, οὗ τινος σήμερον ἡ ἔκθεσις ἀνεγνώσθη, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 22 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν βουλευτῶν Στ. Στεφανοπούλου καὶ Ἐπ. Κρεστενίτου ἐχορηγήθη αὐτοῖς μηνιαῖα ἄδεια ἀπουσίας ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον, ὡς καὶ εἰς τοὺς βουλευτὰς Α. Οἰκονόμου καὶ Θ. Γαΐκαν δεκαπενθήμερος.

Ἀνήγγειλαν κατόπιν τὰ τμήματα, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ α') τὸν Ἰωάννην Τασιαῖον, τὸ β') τὸν Ν. Τσικλητῆραν, τὸ γ') τὸν Π. Βάρδογλην, τὸ δ') τὸν Θ. Κυριακὸν, τὸ ε) τὸν Α. Γιουρδῆν, τὸ ς') τὸν Ν. Ἀθανασίου καὶ τὸ ζ') τὸν Κ. Ζαρειφόπουλον.

Ἀναγγείλαντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 10 800 διὰ τὴν μισθοδοσίαν δύο ἀλλοδαπῶν τηλεγραφητῶν νομοσχεδίου, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ ἔκθεσιν περὶ χορηγήσεως πιστώσεως διὰ ποσοστὰ γραμματοσήμου, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Εἰς τοὺς ψηφισθέντας προϋπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1861 καὶ 1862 δὲν περιελήφθησαν αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ ἀναλισκομένου γραμματοσήμου, διότι ὁ περὶ τούτου νόμος ἀργότερον πολὺ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν.

Ἤδη παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς τακτοποιήσεως τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ταμείων τοῦ Κράτους προκαταβληθέντων ποσοστῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν τοῦ π. ε. ἐπὶ ἀναλωθέντος γραμματοσήμου ἀξίας περίπου 120,000, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ κατὰ τὸν νόμον ποσοστὸν εἰς ὄρελος τῶν διαφόρων ἀγοραστῶν δραχ. 5,000 ὡς ἔγγιστα. Ἐπὶ τῇ ἀναλογίᾳ δὲ ταύτῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπολογίζεται, ὅτι καὶ τὸ διὰ τὸ ἤδη ἀρξάμενον ἔτος ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ ποσοστὰ θέλει φθάσει τὰς δραχ. 20,000, καίτοι δυνάμενοι νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἡ κατανάλωσις τοῦ γραμματοσήμου θέλει ὑπερβῆ τοὺς ὑπολογισμούς μας, ἀλλὰ τότε ἡ Κυβέρνησις ὁδηγουμένη ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς Α'. ἑξαμηνίας ε. ε. ἐπιφυλάσσεται νὰ κανονίσῃ ἀκριβέστερον τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν· πρὸς πρόληψιν ὅμως παντὸς ἐμποδίου κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ποσοστῶν, ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τῆς ζητουμένης διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος πιστώσεως ἐθεωρήθη καταλλήλων νὰ ὑπαχθῇ καὶ ἡ δαπάνη αὕτη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ διὰ τὸ 1861 οἰκονομικοῦ νόμου.

Ὑποβάλλων ἐπομένως κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον πέποιθα περὶ τῆς ταχείας αὐτοῦ παραδοχῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ἰανουαρίου 1862.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Ἰανουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. πέντε χιλιάδων ἀριθ. 5000,

καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 11 ἄρθρ. 7 «ποσοστὰ γραμματοσήμου».

Ἄρθρον 2.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ὁμοίκ πίστωσις ἐκ δραχ. εἴκοσι χιλιάδων ἀριθ. 20,000 ὑπὸ τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1861 περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1861 νόμου, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τὴν χρῆσιν 1862 κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον χορηγουμένης πιστώσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιῤῥήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Μαλέαν καὶ Κ. Ζαφειρόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 10,800 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1862, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . . .	Εὐστάθιος Σῖμος	. . . . Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης	. . .	Παναγῆς Κυριακὸς	. . . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . .	Σταῦρος Βλάχος	. . . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. . Ν	Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . .
Γ. Ν. Καΐρης	. . . . . Ν	Ἠλίας Καραγιάννης	. . . .
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . Ν	Δημήτριος Νάκος	. . . . Ν
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	. . . .	Φίλων Φίλωνος	. . . . . Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . Ν	Γεώργιος Γεροθανάσης	. . Ν
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . . .	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	Ν
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . .	Ἀντώνιος Γρίβας	. . . .

Ἀεωνίδας Πετροπουλάκης	N	. . . . .	
Π. Σταρόγιαννης	N	Ἐμμανουὴλ Τσιγγλὸς	
Ἀριστομένης Λιδωρίκης	N	Νικόλαος Ματθαίου	N
Ἰωάννης Σαράκας	N	Νικόλαος Πετράκος	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀναστάσιος Κοντιωτάκης	
Γεωργ. ης Ζουμπουλάκης	N	Δημήτριος Δημητρακάκης	N
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Βελατόπουλος	N
Ἄγγελος Γουζούασης	N	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος	N
Γεώργιος Βελῆς	N	Λουκᾶς Στέφανος	
Νικόλαος Χαντσάκης		Σπυρίδων Τριχᾶς	
Νικόλαος Γρανίτσας		Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Γεωργούλας Γιολδάσης	N	Θεόδωρος Πετρινὸς	N
Ἐπαμινώνδας Κρεττενίτης	N	Παναγ. Βάρδογλης	
Στέφανος Στεργιόπουλος	N	Γ. Ν. Ῥεβιλιώτης	N
Π. Παποστεθόπουλος	N	Προκόπιος Βιρβίλης	N
Σπῦρος Κουτσομίτης	N	Γεώργιος Μιλέας	N
Γεώργιος Διακάντης	N	Ἀνν. Σακελλαριάδης	N
Ἀναγνώστης Δημητρίου	N	Ἀθανάσιος Κατριβάνος	N
Σπυρίδων Μαλασπίνης		Γεώργιος Γουλιμᾶς	N
Γάσ. Δελέδδας		Νικόλαος Σωτηρόπουλος	
Σπ. Μαρκεζίνης		Παναγ. Καλαμαριώτης	N
Χαρ. Θεοχαρόπουλος		Παναγιώτης Παπατσώνης	
Ἠλίας Παπαδάκης	N	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N
Ἀεωνίδας Πετιμεζᾶς		Ἰωάννης Προβελέγιος	N
Παναγιώτης Μεγακλῆς	N	Ἰωάννης Ταταράκης	N
Γρηγόριος Κορριωτάκης		Μιχαὴλ Δαμιράλης	N
Θεόδωρος Κυριακὸς		Δημ. Δημητρακόπουλος	N
Ἰωάννης Ζάρκος		Σπυρίδων Βλάτσης	N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης		Ν. Παπαδημητριάδης	
Γεώργιος Παπανικολάου		Δημήτριος Κακοτάκης	N
Ἰωάννης Μαλάφις		Δημ. Χαραλαμπίδης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Νικόλ. Παπαλεξόπουλος	
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Παναγ. Μ. Ἰατρός	
Κωνστ. Πλακούτας	N	Ἰωάννης Τασσαῖος	N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος		Στέφανος Λ. Δούκας	
Νικόλαος Πλαταιὸς	N	Ἰωάννης Κατσάκος	
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	N	Γρηγόριος Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρέας Νοταρᾶς		Βενετσάνος Κυβέλος	
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος		Δημ. Κατσάκος	
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος		Χ. Χριστόπουλος	

Π. Κανελλόπουλος	N	Παναγιώτης Ψάθης	N
Κωνστ. Ζαχειρόπουλος	N	Ἀντώνιος Ἀρμάος	N
Μιχαὴλ Ποτλῆς		Γρηγόριος Μανδᾶς	N
Παπακώνστας Τσαμάλης		Δημ. Πολυχρονόπουλος	N
Νάκος Πανουριᾶς	N	Γεώργιος Σπέντσας	N
Μιλτιάδης Πέρκας		Δημήτριος Βότσαρης	
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης		Γεώργιος Κουβέλης	
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Πιπῖνος	N
Ἀντώνιος Ῥικάκης	N	Κωνστ. Δουζίνας	N
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς	N	Λάζαρος Γιουρδῆς	N
Ἀναργύρος Α. Χ. Ἀναργύρου	N	Θεόδωρος Γκίκας	
Νικόλαος Γκίκας		Ἀναστάσιος Οἰκονόμου	N
Νικόλαος Τσιπλακίδας	N	Πέτρος Χ. Πέτρος	N
Γεώργιος Μπάστας	N	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς	N
Ἰωάννης Δουλίδης		Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	N
Ἰωάννης Μανιώτης	N	Σ. Σκουμπουρδῆς	
Ἀεωνίδας Πρασακάκης		Αὐγερινὸς Λεβέρω	N
Γεώργιος Ναύτης		Δημήτριος Κρεζώτης	
Ἰωάννης Μαραγκὸς		Ἀναγνώστης Μάντσαρης	
Λορέντσος Καμπάνης	N	Ἰωάννης Κοτζιᾶς	N
Ἰωάννης Σαγρέδος	N	Ἀνδρέας Καλλάρης	N

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 1 ἄρθρον καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἐπόμεναι παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς·

«Φρονοῦσα δ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις διατηρεῖ καὶ κατὰ τὸ 1862 ἔτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τηλεγραφείου τοὺς δύω ἐκτάκτους αὐτούτους ἀλληλοδόχους τηλεγραφητὰς, ὃ ἀ πραγματικὴν ἀνάγκην τῆς σπουδαίας ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι θέλει γίνει φροντὶς ἀφῶς περιορισθῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν τηλεγράφων ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ περὶ αὐτῶν νόμου κτλ. » Ἐξ ὧν λαβὼν ἀφορμὴν ἠρώτησέ τις, ἂν αἱ γραμμαὶ τῶν τηλεγραφείων συσταίνωνται κατὰ προτίμησιν, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν Γυμνασίων, ἢ ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτεῖ. Ὁ δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπαντῶν παρετήρησεν ὅτι, ὡς πρὸς τὰς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι κατ' ὅλα σύμφωνος, καὶ θέλει ληφθῇ ἐν καιρῷ ἡ δέουσα πρόνοια, ἵνα περιορισθῇ τὸ προσωπικὸν τῶν τηλεγραφείων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἰσχύοντος νόμου· ὡς πρὸς δὲ τὴν γενομένην ἐρώτησιν αἱ τηλεγραφικαὶ γραμμαὶ συστήνονται, ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπικρατείας κατὰ προτίμησιν θέλει τὸ ἀπαιτήσει· βαθμηδὸν δὲ καὶ ἀναλόγως τῶν πόρων τοῦ Κράτους θέλουν ἐπεκταθῇ αὗται καὶ εἰς ἄλλα μέρη

διετάφχσεν ἐνταῦθα εἰς τῶν εἰσηγητῶν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὡρμήθη εἰς τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει γενομένας παρατηρήσεις της, διότι ἐνόμισεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπέφυγε νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1862 τὴν δαπάνην τῆς μισθοδοσίας τῶν δύω ἀλλοδαπῶν τηλεγραφητῶν, φρονοῦσα, ὅτι δὲν ἤθελε λάβει ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, καὶ ὅτι ἠναγκάσθη νὰ προκαλέσῃ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Καὶ ἄλλου δὲ προσθέντος, ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν τηλεγραφείων εἶναι διὰ νόμου κανονισμένον, καὶ οἱ διατηρούμενοι δύο τηλεγραφηταί, διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ πίστωσις, εἶσιν ὑπεράριθμοι καὶ δὲν πρόκειται ν' ἀντικατασταθῶσιν, ἀλλὰ νὰ ἐκλείψωσιν ὅταν ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν δὲν ἦναι ἀναγκαία, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ μοναδικὸν τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον.

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 78, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἓξ δραχμῶν δέκα χιλιάδων ὀκτακοσίων ἀριθ. 10,800 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ ΚΕΦ. ΙΑ, ἄρθρον 2. «Τηλεγραφεῖα.»

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν εἶτα ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νόμου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος

τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου ΦΛΣ'. νόμου, περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ τοὺς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερομένους πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λόγους, συνέστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ληφθῇ ἐν καιρῷ ἡ δέουσα πρόνοια περὶ εἰσαγωγῆς νομοσχεδίου κανονίζοντος δικαιότερον τὰ περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, κατὰ τὰς γενομένας καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παρατηρήσεις τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Ἰανουαρίου 1862.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Βάρβογλης,	Κ. Ζαρειφόπουλος,
Ν. Τσικλητήρας,	Ἰω. Τασσαῖος,
Ν. Ἀθανασίου,	Α. Α. Γιουρδὴς.

Ὁ εἰσηγητὴς
Θ. Κυριακός.»

Μετὰ ταῦτα λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Δήμου Σκυλλοῦντος τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀνὰ χεῖρας ἀναφορᾶς των, καταφέρονται πικρῶς κατὰ τοῦ γραμματέως τῆς Νομαρχίας Μεσσηνίας, ὡς κατοδολιευθέντος τὰ δικαιώματα αὐτῶν, διὰ τῆς ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς δημοτικῆς αὐτῶν ἐκλογῆς παρανόμου καὶ ἰδιορρύθμου ἀποφάσεώς του, στηριζομένης εἰς ἀριθμοὺς διπλοτύπων, μὴ ὑπαρχόντων, μεταβιβάσαντος φόρους ἀπὸ ἕνα δῆμον εἰς ἄλλον διὰ νὰ αὐξομειώσῃ φόρους φορολογουμένων καὶ νὰ δημιουργήσῃ φορολογουμένους ἄνευ φόρων, καὶ ἀποῤῥίψαντος ἀριστεινύχους, ἐνῷ ἦσαν καὶ τὸ ἀριστεῖα των εἰς τὴν Νομαρχίαν καὶ ἡ δημαιρεσιακὴ ἀπόφασις τὰ ἀναγνωρίζει· καὶ τέλος ἀπέῤῥιψε φορολογουμένους, οἵτινες ἐστήριζον τοὺς φόρους των εἰς διπλότυπα γνήσια καὶ ἔγκυρα, ὅλων δὲ τούτων ὁ ὑπουργὸς ἔλαβε γνῶσιν ἐγκαίρως, καθόσον πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν οἱ κάτοικοι Σκυλλοῦντος ἀνεφέρθησαν καὶ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας.

Ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἀναφορὰν προσέθηκεν, ὅτι ἡ Βουλὴ συναισθανομένη πόσον τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου εἶναι ἱερά, θέλει συγκατατεθῇ νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν διὰ νὰ προσέλθῃ ἐνώπιόν της καὶ τὴν πληροφορήσῃ τί μέχρι τοῦδε ἐνήργησε πρὸς τιμωρίαν τοῦ διαληφθέντος ὑπαλλήλου του, προσάγων καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ἔγγραφα.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀποφανθῇ σήμερον, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος διοικητικὸς ὑπάλληλος

ἡμάρτησεν, οὔτε νὰ κατενεχθῇ κατὰ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ, οὖσα ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πεπραγμένων. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι πρέπει κατὰ τὴν καθιερωμένην τάξιν νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἀναφορὰ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ἵνα ἐξετάσῃ καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἔχουσι ἀλήθειαν, τὰ παράπονα τῶν κατοίκων Σκυλλούντος.

Ἐπανέλαβεν ὁ προηγορεύσας, ὅτι εἰς τὴν προαιρεμένην ὑπόθεσιν τῶν κατοίκων ἐ διαφέρεται καὶ αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ διορισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ μετ' ἐπιστασίας τὰ παράπονα τῶν ἀναφερομένων, νὰ ἐπεξεργασθῇ τὰ δημαιρεσιακὰ ἔγγραφα καὶ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν της, διότι εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν δὲν θέλει φθάσει ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἡ ἀλήθεια καὶ τὰ καταδολιευθέντα ὑπὸ τοῦ Νομαρχιακοῦ γραμματέως δικαιώματα τῶν κατοίκων θέλουσι καταπατηθῇ.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι αἱ ἀναφοραὶ αἱ διδόμεναι εἰς τὴν Βουλὴν δὲν πρέπει νὰ φέρωνται ἐκ μέρους τῶν βουλευτῶν ὡς ἐπερωτήσεις, οἱ βουλευταὶ ἀπευθύνουν ἐπερωτήσεις ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων, τῶν ὁποίων οἱ ἴδιοι ἀντιλαμβάνονται. Κακῶς δ' ἐννοοῦν ὅτι ἡ διαδικασία τὴν ὁποίαν ὁ κανονισμὸς καθ' ἑρωτᾷ διὰ τὰς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀναφορὰς τῶν πολιτῶν εἶναι πάρεργος, ἀπ' ἐναντίας ὁ τρόπος οὗτος τῆς προεξετάσεως εἶναι ἐμβριθέστερος καὶ ἐπιτυχέστερος παρὰ τὴν εἰς ἐφόδου εἰσαγωγὴν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν παραπόνων αὐτῶν. Ἀφοῦ ὅμως ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Λακεδαίμονος ἐπιμένει εἰς τὴν ἐπερώτησίν του, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ παραπεμφθῇ αὕτη εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, διὰ νὰ δώσῃ ἐν καὶ ᾧ τὰς προσκομισθείσας εἰς τὴν Βουλὴν πληροφορίας. Ν' ἀποσταλῇ δὲ καὶ ἡ ἀναφορά, ἧς ἔκαμε χρῆσιν ὁ εἰσαγαγὼν αὐτὴν ὡς παραλαμβάνεται τὰς ἐπερωτήσεως. Ὁ προηγορεύσας ἐζήτησε νὰ συσταθῇ ἔκτακτος ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπερωτήσεώς του, διότι διισχυρίζεται, ὅτι εἶναι λίαν σπουδαῖον καὶ ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὡς ἐνδιαφερόμενος εἰς τὴν ὑπόθεσιν δὲν πρέπει νὰ δώσῃ πληροφορίας· ἡ ἀπαίτησίς του αὕτη εἶναι καινοφανὴς, καὶ ἴσως ἄλλο τι διενοεῖτο νὰ ἰσχυρισθῇ, νὰ κατηγορήσῃ δηλ. τὸν ὑπουργὸν ὡς συνεργὸν τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν γραμματέα τῆς Νομαρχίας Μεσσηνίας παρανομημάτων, ἀλλὰ τότε διὰ τί θαρραλεώτερον δὲν ἀπευθύνει τοιαύτην κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ κατηγορίαν καὶ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν προσήκουσαν ἀποδεικτικὴν τῆς Βουλῆς. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι πρέπει ν' ἀποσταλλοῦν τὰ πρακτικὰ εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐν δέοντι καὶ δώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὰς πρεπούσας πληροφορίας, διότι οὕτως ἐφαρμόζεται καὶ ὁ κανονισμὸς καὶ τῆς ἐπικρατούσης κοινοβουλευτικῆς τάξεως δὲν ἀποκλίνομεν.

Ἀπάντησεν ὁ τὴν ἐπερώτησιν ἐπιφυλλίνας, ὅτι τὸ πολιτικὸν θέμα δὲν τοῦ ἐλλείπει καὶ ἔδωκεν ἀποδείξεις τοιαύτας πρὸς τοῦτο ἔθεσε δὲ καὶ νὰ μὴ γείνῃ λόγος αὐτοῦ, ἐὰν ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρουσιάζετο μία ἀπόδειξις, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐπικαλεῖται τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἐὰν καὶ κατὰ τί ἐνέχεται ὁ ὑπουργός.

Ἐξέθεσεν ἄλλος ὅτι ἡ ἐκλεγομένη ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ εἶναι περιβεβλημένη πᾶσαν δύναμιν, καὶ δύναται αὕτη ἀκωλύτως νὰ ἐξελέξῃ καὶ τὰ συνηθέστερα ἀντικείμενα, πᾶσα δὲ ἄλλη ἐνέργεια εἶναι αὐτόχρημα παράβασις τοῦ κανονισμοῦ, διότι οὗτος σαφῶς δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ μεταπηδῶσι τὰ δι' ἀναφορῶν ὑποβαλλόμενα εἰς τὴν Βουλὴν εἰς ἐπερωτήσεις. Ἡ προκειμένη δὲ ἀναφορὰ ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἔπρεπε νὰ περιέλθῃ εἰς αὐτὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ. Πῶς εἰς βουλευτὴς τὴν οἰκειοποιεῖται; Πῶς δυνάμει αὐτῆς ἀπευθύνει ἐπερώτησιν; φρονεῖ λοιπὸν ὅτι ἡ ἀναφορὰ πρέπει νὰ σταλῇ εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν, καὶ, ἂν αὕτη εὕρῃ ἐπιλήψιμον τὴν διαγωγὴν δημοσίου τινὸς λειτουργοῦ, νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀνήκουσαν ἔκθεσιν, ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ περαιτέρω.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ὅλα τὰ ἄτοπα προέρχονται, διότι παραβλέπομεν πολλάκις τὸν κανονισμὸν, συνερχόμεθα κατὰ μῆνα νὰ ἐκλέξωμεν τὰς ἐπιτροπὰς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐν τούτοις πολλὰ πολλάκις ἀναφοραὶ ἐδόθησαν εἰς τὸ γραφεῖον, ἐφ' ὧν ἄλλοτε μὲν λίαν βραδέως ἐγένετο ἐνέργεια, ἄλλοτε δὲ κἂν ἐλάβομεν αὐτὰς ὑπ' ὄψιν, διὰ ἕκαστος ἀναγκάζεται νὰ λαμβάνῃ τὰς συσταθησομένας αὐτῷ ἀναφορὰς καὶ νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ ἐν τῇ Βουλῇ, ὥστε συμφωνεῖ μὲ τοὺς προτείνοντας, ὅτι πρέπει νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Ἐπέφερεν ἄλλος ὅτι ἡ πρότασις τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν ἀναφορὰν τοῦ νὰ παρουσιασθῇ ὁ ὑπουργὸς καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τί μέχρι τοῦδε ἐνήργησεν ἐπὶ τῶν παραπόνων τῶν κατοίκων Σκυλλούντος, εἶναι λογικὴ, καὶ ὁ ἀντιτοῦτο ὑποστηρίζων αὐτὴν νομίζει, ὅτι οὐδόλως προσβάλλεται ὁ κανονισμὸς, διότι ἡ Βουλὴ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ κατεπειγόντως τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑπουργοῦ,

καθόσον περὶ τῆς ὑποθέσεως περὶ ἧς ἡ ἀναφορὰ πραγματεύεται ἔλαβεν ἤδη γνῶσιν ὁ ὑπουργὸς ἐν τῷ ἑτέρῳ νομοθετικῷ Σώματι, καὶ δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἀμέσως ἐπὶ τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν ὑπάλληλόν του αἰτιάσεων.

Μετά τινα δὲ περὶ τὰ αὐτὰ περιστραφεῖσαν συζήτησιν, ἡ Βουλή, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀπεφήνατο νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος εἰσαχθεῖσα ἀναφορὰ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν, καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ἵνα παρουσιασθῇ τὴν προσεχῆ δευτέραν καὶ δώσῃ ἐπὶ τῶν ἐκτεθειμένων ἐν αὐτῇ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας.

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 νόμου νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. ΦΙΑΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Α. Παπαδημητριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΔ'.

Τῆς 23 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν Μεσημβρίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προστελθόντες ἐν πρώτοις οἱ εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τμημάτων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν καὶ περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ Ναυτικοῦ διὰ τὸ 1862, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διεξελθοῦσα ἡ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν στρατοῦ κλπ. ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ μὲν κατὰ ξηρὰν στρατοῦ προσδιορίζεται κατὰ 17 ἄνδρας μείζων τοῦ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, τοῦ δὲ κατὰ θάλασσαν ἐλάσσων κατὰ 25, ἀλλ' ἡ αὔξησις ἐκείνη δικαιολογεῖται τῇ ἐκθέσει τῶν κυρίων ὑπουργῶν ἀποχρώντως, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καθυστερουμένων 542 ἀνδρῶν θεωρεῖται ὑπερβο-

λικός, ἡ δὲ κυρία αἰτία πρέπει, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν δραπέτευσιν τῶν κληρούχων, καὶ τὴν μὴ ἀναγκαίαν προσπάθειαν τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων εἰς τὴν σύλληψιν αὐτῶν. Ὑπομένως συνίστησι τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς, ἐκφράζουσα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ καταβληθῇ ἡ δέουσα προσπάθεια πρὸς σύλληψιν τῶν καθυστερούντων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Ἰανουαρίου 1862.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Μ. Δαμηράλης,	Α. Ῥικάκης,
Γ. Διαμάντης,	Γρ. Μανοῦσος,
Α. Ν. Πετιμεζᾶς,	Θ. Ι. Κυριακός,
	Γ. Κ. Βελῆς. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου τ. ε. αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Τμηματαρχῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου προκαλεῖται πρὸς θεραπείαν τοῦ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου στρατιωτικοῦ ποινικοῦ νόμου παρουσιαζομένης ἀνάγκης, ἡ δὲ πρόσληψις ἑνὸς τμηματάρχου δὲν θέλει ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν, διότι ἡ μισθοδοσία αὐτοῦ θέλει οἰκονομηθῇ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ δικαστικοῦ τμήματος, ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα ἀντίρρησίν τινα ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς του, προστιθεμένης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς λέξεως «τοῦ τμήματος» μετὰ τὴν λέξιν «Τμηματάρχης».

Ἀθῆναι τῇ 23 Ἰανουαρίου 1862.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἰ. Δ. Ἀντωνόπουλος,	Α. Ν. Πετιμεζᾶς,
Θ. Μ. Πετρινός,	Α. Χ. Μοναστηριώτης,

Ὁ εἰσηγητὴς
Π. Κυριακός. »

Ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, καὶ τῶν ψηφοφορητῶν Α. Μοναστηριώτου καὶ Δημ. Κατσάκου ἡ κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἀποβατηρίων τῆς

Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ Γ. Γεροθανάσσης, Ι. Τασσαΐος Γ. Ναύτης, Ν. Χαντσάκης, Θ. Πετρινός, Α. Ῥικάκης, Π. Ψάθης, Ν. Παλαιός, Ι. Μαραγκὸς καὶ Σ. Κουτσομίτης.

Ἀνήγγειλεν ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, ἔχον ἐπιρροὴν μεγίστην ἐπὶ τῆς τύχης τῶν δημοσίων λειτουργῶν τῆς πολιτείας, ἣν οὗτοι ὑπηρετοῦσιν, εἶναι σπουδαιότατον· χθὲς ἐγένετο συζήτησις σοβαρὰ δι' ἀπόφασίν τινα, ἐκδοθεῖσαν ὑπό τινος γραμματέως Νομαρχίας, ἀλλ' ὅμως τί δύναται νὰ περιμένῃ τις ἀπὸ ὑπάλληλον, ὑψηλὴν μὲν κατέχοντα θέσιν, ἀμειβόμενον δ' ὅμως εὐτελέστερον ἑνὸς πρωτοκόλλου μαθητοῦ, ἢ ἑνὸς πρὸ δύο ἐτῶν ὑπογραμματέως τῶν δικαστηρίων;

Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία εἶχεν ἱεραρχίαν καὶ ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, διότι ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἔχει ἀνάγκην ἰσχυρᾶς πειθαρχίας. Ἡ πολιτικὴ ὅμως ὑπηρεσία ἐνομοθετήθη ὑπὸ ταικτικὴν ἱεραρχίαν.

Κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας ἡ ἀντιβασιλεία ἦς τὰ μέλη ἦσαν εἰδικοὶ περὶ τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας, ὠργάνισαν πρῶτον τὴν Κυβέρνησιν, διαιρέσαντες αὐτὴν εἰς 7 ὑπουργεῖα. Κατόπιν ἦλθον εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς κυριωτέρας, ὑπηρεσίας, τῆς διοικητικῆς, συστήσαντες τὰς Νομαρχίας, καὶ ὥρισαν τὸν μὲν μισθὸν τοῦ ὑπουργοῦ εἰς δραχ. 1000 τὸν δὲ τοῦ Νομάρχου εἰς 500, ὥρισαν δὲ καὶ τοὺς Συμβούλους τῶν μὲν ὑπουργῶν μὲ μισθὸν 350· τοὺς δὲ τῶν Νομαρχῶν, οὓς ὠνόμασαν Διευθυντὰς, μὲ μισθὸν 300 καὶ τοὺς ὀλιγωτέρου πληθυσμοῦ Διοικητὰς, οὓς ὠνόμασαν Ἐπάρχους, μὲ 200. Ἑπομένους τούτων ἰσοαίσθους ὥρισαν τοὺς ὑπουργικοὺς Γραμματεῖς Α΄. τάξεως, μὲ 200 δραχ. τοὺς τῆς Β΄. καὶ τούτων ἰσοβάθμους μὲ μισθὸν δραχ. 166. καὶ καθεξῆς. Κατόπιν ἐσύστησαν διὰ τὰ τότε ἐπίσημα πρόσωπα τοῦ ἔθνους ἑτέραν θέσιν μεταξὺ ὑπουργοῦ καὶ Νομάρχου, τὴν τοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους μὲ μισθὸν δραχ. 600. Καὶ αὗται εἶναι αἱ θέσεις ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ βαθμολογία ὁλοκλήρου τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας.

Καὶ πρώτη ἐσυστήθη ἡ οἰκονομική, εἰς ἣν μόνον δύο ὑπαλλήλους ὥρισαν ἀνωτέρους τοῦ Νομάρχου, τὸν Πρόεδρον τοῦ Συνεδρίου καὶ τὸν Γεν. Ταμίαν, ὄντα καὶ διευθυντὴν τοῦ λογιστηρίου μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν Συμβούλου τοῦ Κράτους, ὅλους δὲ τοὺς

λοιποὺς μὲ κατώτερον τοῦ Νομάρχου· ὡς τὸν ἐπίτροπον καὶ ἀντιπρόεδρον τοῦ Συνεδρίου, τὸν δὲ τοῦ Γεν. ἐφόρου μὲ ἐκεῖνον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας. Ἐπῆλθε κατόπιν τούτου ὁ δικαστικὸς ὀργανισμός. Καὶ κατ' αὐτὸν δύω μόναι θέσεις ὥρισαν ἀνωτέρας τοῦ Νομάρχου, τὰς τοῦ προέδρου καὶ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, τέσσαρας ἴσας τὰς τῶν προέδρων καὶ εἰσαγγελέων τῶν ἐφετῶν· κατωτέραν τὴν τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὴν τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἴσην μὲ τὴν τοῦ συμβούλου τοῦ ὑπουργείου, τὴν τοῦ Ἐφέτου καὶ Προέδρου καὶ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν μ' ἐκείνην τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας, τὴν τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντεισαγγελέως μὲ τὴν τοῦ ὑπουργικοῦ Γραμματέως Α΄ τάξεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι λέγει, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης ὡρίσθη ἰσόβαθμος τοῦ ἐπάρχου, ἀλλ' ἦσαν τότε εἰρηνοδίκαι ἐπαρχιακοὶ ἐπίσημοι ἄνδρες, κατέχοντες σήμερον τὴν τοῦ Γερουσιαστοῦ θέσιν, ἐκτελοῦντες ἀληθῶς τὴν ἀποστολὴν τῆς θέσεως ταύτης.

Τὸ 1844 ἐπῆλθε τὸ πρῶτον τροποποίησις τῶν ὀργανισμῶν, ἀλλὰ καὶ τότε ἂς ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἐρύλαξε τὴν ἱεραρχίαν, καίτοι ἐλαττώσασα τοὺς μισθοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οἰκονομικῶν μέτρων τοῦ 1842. Ἀλλὰ κατόπιν ἐπῆλθον τροποποιήσεις προσβαλοῦσαι τὴν ἱεραρχίαν, καὶ τελευταῖον ὁ περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων λόγῳ ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων νόμος. Ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου ἐγένετο τὸ μεγαλήτερον ἀδίκημα εἰς τινας κλάδους καὶ ἰδίως τὸν διοικητικόν, ὅστις ἀνέκαθεν εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ μὴ προστατευθῇ, κατὰ δὲ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νόμου αὐτοῦ εὑρίσκετο εἰς θέσιν δεινὴν, διότι ἀναπτυχθέντος τοῦ ζητήματος τίς ὁ καταστρέψας τὴν λῃστείαν κλάδος ὁ διοικητικὸς ἀναπτύξας τὸν ζῆλον καὶ τὸ θάρρος τῶν πολιτῶν, ἢ ἕτερος κλάδος, οὗπερ τινὲς ὑπάλληλοι ἤξευρον νὰ ῥαδιουργοῦν καὶ συκοφαντῶσιν ἐπιτηδείως, καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβεν τὸ ἀριστεῖον τῆς ἐπιτυχίας, οἱ δὲ διακριθέντες τότε διοικητ. ὑπάλληλοι κατεδιώχθησαν, ὑπὸ τοιαύτην καταδρομὴν καταστάσεως εὑρισκόμενος ὁ κλάδος αὐτὸς τὸ 1859, ὅτε ἐσπευσμένως ἐξεδόθη ὁ περὶ οὗ πρόκειται νόμος, ἠδικήθη σπουδαίως, ἐν τούτοις ὑπῆρχεν ἡ παραμυθία, ὅτι ὁ Νόμος ἦτο προσωρινὸς, καὶ πολλὰς περὶ βελτιώσεώς του ἐλπίδας εἶχεν, ἰδίως δὲ ἀφοῦ ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις γνωρίζει καλῶς καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κλάδου αὐτοῦ, ἔκαμε τὸ ἐγκώμιόν του, ὅτε ὕψωσεν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ τὴν ὑπὲρ τοῦ μνησθέντος κλάδου φωνὴν, ἀλλὰ πόσον νὰ ἐκπληχθῶσιν οἱ ὑπάλληλοι οἱ διοικητικοί, ὅτι ἐπὶ τοῦ ὑπουργοῦ, παρ' οὗ ἤλπιζον

βελτίωσιν τῆς τύχης των, κατέστη καὶ ὁ καταδικάζων αὐτοὺς νόμος ἀπὸ προσωρινὸς πάγιος. Καὶ ἐκ τούτου προέρχεται καὶ θὰ ἐπέλθῃ ἔτι χεῖρον ἡ κακὴ ἀντιπροσωπεία τοῦ κλάδου τούτου, ἀφοῦ βλέπομεν αὐτὸν περιφρονούμενον. Γραμματεῖς μάλιστα νομαρχιῶν, οἵτινες θὰ ἔχωσιν ὑπὸ τὰς διαταγάς των 120,000 ἀνθρώπων δὲν θέλουν νὰ γίνωσιν ἀρνούμενοι οἱ ὀλίγοι μείναντες ἱκανοὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι νὰ δεχθῶσι τὴν θέσιν αὐτήν· οἱ ἔφοροι Γ'. τάξεως κατήντησαν τμηματάρχαι, ἐνῷ οὐδεμία προαγωγὴ ἐγένετο εἰς τοὺς διοικητικούς, διότι ἂν ἤλθέ τις εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν περιεφρονήθη ὡς ἑτερογενὲς στοιχεῖον· ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τοσοῦτον ἡ τάξις αὕτη παρηγκωνίσθη δὲν πρέπει νὰ παραπονώμεθα διὰ τὰ σφάλματά των. Καὶ εἶπε, νομίζει, ὁ ἐπὶ τῶν οἰκον. ὑπουργὸς, ὅτι διώρισε πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴν, ἥτις ὅμως οὐδὲν ἐπέφερεν ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν αὕτη ἦτον ὅλως περιττὴ, διότι τίς κάλλιον τῆς Κυβερνήσεως γινώσκει τὰς ἀνάγκας ἑκάστου κλάδου; δυστυχῶς παρ' ἡμῖν αἱ μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεις δὲν ἠσθάνθησαν τὸ συμφέρον τῆς ἡνωμένης Κυβερνητικῆς ἐνεργείας καὶ ἕκαστος ὑπουργὸς περιεποιήθη τὸ ἴδιον αὐτοῦ κλάδον, παραμελῶν τοὺς ἄλλους· ἐκ τούτων προῆλθε καὶ ἡ ἀσυμφωνία τῆς ἐπιτροπῆς καὶ διὰ νὰ προληφθῇ τὸ ἅπαξ γενόμενον ἄτοπον ὅλως ἀσύμφορον εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ νὰ ἐκλείψωσιν ἀλληλοπαράπονα μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων, θεωρεῖ ἐπάναγκες νὰ ἐπιψηφισθῇ μόνον διὰ τὸ παρὸν ἔτος ὁ ὑπὸ συζήτησιν Νόμος.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλῃ τὸ νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς ἀληθείας καὶ νὰ μὴν ἀπατᾷ οὔτε ν' ἀπατᾶται.

Ὁ περὶ μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων νόμος ἀπεδείχθη ἐλαττωματικὸς καὶ ὡς τοιοῦτος χρῄζει μεταρρυθμίσεως σπουδαίας. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔμεινεν ἀπαθὴς εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, διώρισε πολυμελῆ ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἐκ βουλευτῶν, γερουσιαστῶν καὶ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, καὶ ἐζήτησε τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ ἡ γνωμοδότησίς της περιεστράφη εἰς τὸ νὰ προστεθῇ ἀκόμη ἓν μέγα χρηματικὸν ποσὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δυσαναλόγως διδομένων μισθοδοσιῶν. Ἀναντιῤῥήτως οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀσπασθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἓν τοιοῦτον μέτρον, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ προηγουμένως τὰ δικαιώματα τῶν προσώπων ἐκείνων, ὑπὲρ ὧν τὸ δημόσιον Ταμεῖον θέλει παρέξει νέας δαπάνας, καὶ χωρὶς νὰ σταθμίσῃ ἐμβριθῶς συμφέροντα ἄλλα συγκρουόμενα. Ὁπωσδήποτε ἡ Κυβέρνησις παρετήρησεν, ὅτι ἐπὶ πάσης καινοτομίας τοῦ Νόμου, τὸ δημόσιον ταμεῖον ἤθελεν εἶσθαι ὁ ἄκμων, ἐφ' οὗ κατέπιπτεν ἡ σφῦρα, καὶ ἐπροτίμησε νὰ προσθέσῃ ἐν τῷ νέῳ νομοσχεδίῳ τὴν φράσιν «ἐν τῷ μέλλοντι», διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐργασθῇ σπουδαίως καὶ ἐμβριθῶς εἰς τὴν παρασκευὴν νόμου ὁριστικοῦ, ἱκανοποιοῦντος τὰ δικαιώματα τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ λόγοι οὗτοι, πρέπει νὰ πείσωσι τὴν Βουλὴν, ὅτι ἡ ἀρρηνμένη δικαιοτύνη, ἣν πάντες ἐπιζητοῦμεν, δὲν εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ἰσχυτὴ, ὅταν εἰς τὴν ἀπονομὴν αὐτῆς ἰδίως ἐμφιλοχωρῶσι προσωπικὰ συμφέροντα.

Τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον φαίνεται εἰς τὴν φύσιν του αὐτὴν προσωρινὸν, δὲν βλέπει λοιπὸν τὴν ἀνάγκην ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ σύστημα τῆς κατ' ἔτος ἀνανεώσεως τοῦ νόμου, ἀφοῦ δὲν εἶναι τὸ πρόσκομμα ἡ ἔλλειψις τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἡ ἄγνοια τοῦ τρόπου, δι' οὗ δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα. Ἄλλως τε ἡ θεραπεία δύναται νὰ ἐπέλθῃ ταχύτερον διὰ τῶν ὑσημέραι γινομένων ὀργανικῶν νόμων, δι' ὧν κανονίζεται ἡ μισθοδοσία τῶν διαφόρων κλάδων, καὶ ἡ θέσις ἡμῶν ἀποβαίνει πρωϊόντος τοῦ χρόνου εὐχερεστέρα.

Περαίνων τὸν λόγον ἐμμένει εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι τὸ νῦν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰσαγόμενον νομοσχέδιον ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κατὰ τὸ 1859 ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐνῷ τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τῆς ἐξουσίας δὲν μεταβάλλεται. Ἀναγνοὺς δὲ τεμάχιά τινα τῆς κατὰ τὸ 1859 ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ, παρετήρησεν ὅτι, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτον ἄλλος, ἢ διὰ τῆς γενομένης αὐξήσεως νὰ συνδράμῃ ἐκ τῶν ἐνόντων προσωρινῶς τοὺς ὑπαλλήλους, ἂν καὶ τινες αὐτῶν δὲν ἤθελον ἱκανοποιηθῇ ἀρκούντως καὶ κατ' ἀναλογίαν, καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ σκεφθῇ ὡριμώτερον ἐφ' ὅσον τὰ εἰσοδήματα τοῦ Κράτους ἐπηύξανον, ἵνα ἱκανοποιήσῃ δικαιότερον τοὺς δημοσίους τούτους λειτουργοὺς, εἰσάγουσα ὁριστικὸν περὶ μισθοδοσίας αὐτῶν νόμον. Ἤδη δὲ ὁ Κ ὑπουργὸς, τὸν προσωρινὸν ἐκεῖνον νόμον τοῦ 1859 καθιστᾷ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου πάγιον καὶ διαρκῆ, διότι τὸ μέλλον εἶναι ἀόριστον, ὡς τὸ νομοσχέδιον εἶναι συντεταγμένον.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Κυ-

εἴρνησις δὲν ἠδυνήθη μέχρι τοῦδε νὰ καταρτίσῃ ὁριστικὸν περὶ τοῦ προκειμένου νομοσχέδιον, ἡ Βουλὴ κατὰ τὸ Σύνταγμα δύναται νὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν, εἰσάγουσα πρότασιν νόμου σύμφωνα κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτῆς. Παρατηρεῖ ὅμως εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1814 οὐδέποτε ἡ Βουλὴ ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ δικαίωμα αὐτὸ, καὶ ἂν ἔκαμε ποτὲ χρῆσιν αὐτοῦ τὸ ἔργον της ἐματαιώθη.

Ἀνακεφαλαιῶν τὸν λόγον, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀποκρούσῃ τὴν μονιμότητα τοῦ νομοσχεδίου, ψηφίζουσα αὐτὸ δι' ἓν ἔτος, καθ' ὅσον εἶναι ἀνάγκη νὰ σκεφθῶμεν εἰς τὸ μέλλον περὶ ἐλαττώσεως, καὶ οὐχὶ περὶ αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων δαπανῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ἀσπαζόμενος τὴν διομολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐρωτᾷ, πότε θέλει εἰσαχθῇ ὁ ὁριστικὸς ἐκεῖνος ὀργανικὸς νόμος ὁ ἀκυρώσων τὸν ἐπιψηφιζόμενον; ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσαγωγῆς τοῦ Νόμου τῆς αὐξήσεως κατ' ἔτος ὑπόσχονται νὰ εἰσαγάγωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ οὐ μόνον τοιοῦτος δὲν παρουσιάσθη, ἀλλὰ καὶ ἐγκατελείφθη ἴσως. Εἶπε δ' ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἐσχημάτισεν ἐπιτροπὴν ἐκ βουλευτῶν, γερουσιαστῶν καὶ τινων ὑπαλλήλων περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου, καὶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀντὶ νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ ἐλαττώσεως ἢ τροποποιήσεως τῶν ὁρισθεισῶν μισθοδοσιῶν, ἐπρότεινε τὴν αὔξησιν αὐτῶν, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἤθελε πράξει καλλίτερον ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἐὰν συνίστα τὴν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Γεν. Γραμματέων τῶν διαφόρων ὑπουργείων ὡς ἁρμοδιωτέρων. Τοῦτο λέγων δὲν σκοπεῖ νὰ προσβάλῃ τινὰ, ἐξ ἐναντίας σέβεται τὰ πρόσωπα, ἐξ ὧν ἡ ἐπιτροπὴ συνέστη, οὐχ ἧττον ὅμως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἔπρεπε νὰ συμπαρεδρεύῃ ἡ πεῖρα καὶ ἡ γνῶσις τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ὑπηρεσίας, προσόντα ἅπερ μόνον εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῶν ὑπουργείων εὑρίσκονται. Ὁ κύριος ὅμως λόγος τῆς μὴ πραγματοποιήσεως εἶναι κατ' αὐτὸν ἡ μικροφιλοτιμία τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες ἀπορεύγουν νὰ δυσαρεστήσωσιν ὑπαλλήλους των, λαμβάνοντας ὑπέρογκον μισθὸν δυνάμει τοῦ προσωρινοῦ τούτου Νόμου. Τέλος φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ προσεγγίσωμεν, ἂν δὲν φθάσωμεν, εἰς τὰς κατὰ τὸ 1833 μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων, λαμβάνοντες ὡς ὁδηγὸν τὴν ἐβδομηκονταετίαν. Συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸν ὑπουργὸν ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐλαττώσεως καὶ οὐχὶ τῆς αὐξήσεως τῆς δαπάνης, καὶ τὴν ἰδέαν μάλιστα αὐτὴν λαμβάνων ὡς ἐπιχείρημα λέγει, ὅτι

διὰ τῆς ὁριστικότητος καὶ μονιμότητος τοῦ προκειμένου Νόμου θὰ προέκυπτεν παράπονα ὄχι εἰς 10 ἢ 20 ἄτομα, ἀλλ' ὡς φρονεῖ, εἰς τὰ πλείστα. Ἐνθυμεῖται ὅτι, ὅταν τὸ 1859 εἰσήχθη κατὰ πρῶτον τὸ νομοσχέδιον τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν εἶπέ τις εἰς τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις ἀπήντησεν, ὅτι οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι ζῶσιν ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ των. Ἆρα οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι ἔπρεπε νὰ ζῶσιν καὶ ἐκ καταχρήσεων; Δὲν φθονεῖ τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάλογος ἀποζημίωσις καὶ ἁρμονία εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας.

Συμπεραίνων λοιπὸν λέγει, ὅτι αἱ μισθοδοσίαι ὅλων τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ ὁρισθῶσιν ἀναλόγως τῶν καθιερωμένων βαθμολογιῶν, καὶ μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ μέλλοντος ὀργανικοῦ Νόμου ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα πρὸς δ' ὀρθωσιν τῶν ἐσφαλμένων, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν προσωρινότητα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἵνα ἐνθυμῆται ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ταχείας εἰσαγωγῆς ὁριστικωτέρου.

Ἐπέρερεν ἕτερος ὅτι δὲν πρόκειται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου νὰ κανονίσωμεν τὰς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ νὰ παρατείνωμεν τὴν κατὰ τὸ 1859 προταθεῖσαν αὔξησιν τῶν μισθῶν αὐτῶν λόγῳ ὑπερτιμήτεως τῶν τροφίμων. Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἔπραξεν ἄλλο, ἢ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ἔργον τοῦ προκατόχου του, ὅπερ οὐδὲ διαρκὲς οὐδὲ μόνιμον δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε ὑπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ φέρῃ νόμον ὁριστικὸν περὶ τούτου, ἡ ὑπόσχεσις δ' αὕτη δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι τοῦδε, καὶ ἡ Βουλὴ δικαιοῦται νὰ εἴπῃ σήμερον, ὅτι δὲν καθιστᾷ τὸν ἀτελῆ ἐκεῖνον νόμον πάγιον διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νῦν ὑποβληθέντος νομοσχεδίου. Καὶ δικαιολογεῖται ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, ἣν συνέστησε ἵνα γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τῶν ἀτελειῶν τοῦ Νόμου, ἐπρότεινεν αὔξησιν ἀντὶ ἐλαττώσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων διὰ τοὺς ὁποίους εἶπεν, ἂν δὲν τὸν λανθάνῃ ἡ μνήμη, ὅτι ἀδιαφορεῖ, ἀλλὰ τοῦτο ἧκιστα τὸν ὠφελεῖ, διότι ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιφέρῃ ἡ αὐξήσεις εἰς τοὺς μισθοὺς, δὲν ἔπεται ὅτι ὁ κύριος ὑπουργὸς πρέπει νὰ δώσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ὑφισταμένης ἐσφαλμένης ἀναλογίας, ἀφοῦ δύναται νὰ παρασκευάσῃ καὶ εἰσαγάγῃ Νόμον πληρέστερον καὶ ὁριστικόν. Ἂν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὑπὲρ μόνων τῶν ὑπαλλήλων μεριμνῶσα ἐπρότεινεν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας των,

ἡ Βουλὴ ἐν τῷ δικαιώματί της δύναται ἀποκρούουσα τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, πρὸ 3 ἢ ἐτῶν κατ' ἔτος ἀνανεουμένου, νὰ φέρῃ πρότασιν νόμου μὲ τὰς δεούσας αὐξομειώσεις ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων. Μολαταῦτα ἐπειδὴ ὁ χρόνος προέβη, καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ ἦναι μετέωρος, συντάσσεται καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς προτείνοντας νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁ Νόμος ἐπὶ ἓν καὶ μόνον ἔτος, γινομένης τῆς παρατηρήσεως εἰς τὸν ὑπουργὸν ὅτι ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸν ἀνήκοντα ὁριστικὸν νόμον.

Ἀπαντήσαντος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δυσκολεύεται ποσῶς νὰ ἀσπασθῇ τὴν γνώμην τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, εὐχομένης τὴν εἰσαγωγὴν νόμου κανονίζοντος ἐπὶ τὸ δικαιότεροι, καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων, ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς γνώμης ἐκείνων, οἵτινες προτείνουσι νὰ παραταθῇ ἡ διάρκεια τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπὶ ἓν ἔτος, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ μὴ δίδῃ ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας νὰ μὴ δύναται εὐκόλως νὰ πραγματοποιήσῃ. Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἀφοῦ ὁ ὑπουργὸς ἀναγνωρίζει τὴν ὁριστομένην ἀνώμαλον κατάστασιν, καὶ τὴν ἀνάγκην εἰσαγωγῆς τελειοτέρου νόμου, δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ διατί δὲν θέλει νὰ δεχθῇ τὸ νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ Νόμου τοῦ 1859 ἐπὶ μόνον ἓν ἔτος, ὅπως ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ κατορθωθῇ ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον πάντες ἐπιδιώκομεν.

Ἐπὶ τούτοις γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Δ. Κατσάκον, συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ΦΛΓ'. περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης . . .	Γεώργιος Ν. Καΐρης. . . . N
Ἰωάννης Μεσσηνέζης . . .	Νικόλαος Γουλανδρῆς . . . N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Α. Γ. Λαμπρυνίδης. . . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . N	Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N
Ἰωάννης Βλάσσης	Κωνς. Δημητριάδης . . . .
Γεώργιος Σκοῦφος.	Γεώργιος Παπανικολάου. . .
Εὐσταθιος Σῖμος . . . . N	Ἰωάννης Μπαλάφας . . . .
Παναγῆς Κυριακός. . . . N	Πέτρος Δεληγιάννης . . . N
Σταῦρος Βλάχος	Δημήτριος Βούκουρας . . . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . N	Κωνς. Ηλαπούτας . . . N
Ἠλίας Καραγιάννης . . . N	Παλαιολόγος Στασινόπουλος. .
Φίλων Φίλωνος . . . . . N	Νικόλαος Παλαιὸς. . . . .
Δημήτριος Νάκος	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N
Γεώργιος Γεροθανάσης . . .	Ἀνδρέας Νοταρᾶς . . . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης . N	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος. . . N
Ἀντώνιος Γρίβας	Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . N
Ἀεωνίδας Πετροπουλάκης. . N	. . . . .
Παναγ. Σταρόγιαννης. . . N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .
Ἀριστομένης Λιδωρίκης . . N	Νικόλαος Ματθαίου . . . N
Ἰωάννης Σαράκας . . . . N	Νικόλαος Πετράκος . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης . N	Δημήτριος Δημητρακάκης . N
Σταμάτιος Μήτσας	Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . .
Ἄγγελος Γουζούασης	Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N
Γεώργιος Κ. Βελῆς. . . . N	Λουκᾶς Στέφανος . . . . .
Νικόλαος Χαντσάκης . . . N	Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N
Νικόλαος Γρανίτσας . . . N	Κωνσταντῖνος Μανέτας . . .
Γεωργούλας Γιολδάσης . . .	Θεόδωρος Πετρινὸς . . . .
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης . N	Παναγ. Βάρδογλης . . . N
Στέφανος Στερανόπουλος. . N	Γ. Ν. Ρεβελιώτης . . . . N
Π. Παπασταθόπουλος . . . N	Προκόπιος Βιρβίλης . . . N
Σπῦρος Κουτσομίτης . . . N	Γεώργιος Μαλέας . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης . . . N	Ἀνμ. Σακελλαριάδης . . . .
Ἀναγνώστης Δημητρίου. . .	Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N
Σπυρίδων Μαλασπίνης . . N	Νικόλ. Σωτηρόπουλος.. . . .
Γάσ. Δελένδας	Γ. Γουλιμῆς . . . . . N
Σπ. Μαρκεζίνης.	Παναγ. Καλαμαριώτης . . N
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . .	Παναγιώτης Παπατσώνης . .
Ἠλίας Ηπαλιὸς	Κωνστ. Αιμπερόπουλος . . N
Ἀεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς . . N	Ἰωάννης Προβελέγιος . . .
Παναγιώτης Μεγακλῆς . . N	Ἰωάννης Ταταράκης . . . N
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . . .	Μιχαὴλ Δαμηράλης . . . N
Θεόδωρος Κυριακὸς . . . N	Δημ. Δημητρακόπουλος . . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Σπυρίδων Βαρότσης . . . N

Α. Παπαδημητριάδης	Ν	Ἰωάννης Μανιώτης	Ν
Δημήτριος Κοκοτάκης	Ν	Λεωνίδας Πρασακάκης	
Δημ. Χαραλαμπίδης	Ν	Γεώργιος Ναύτης	
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος		Ἰωάννης Μαραγκὸς	
Παν. Μ. Ἰατρὸς	Ν	Λορέντσος Καμπάνης	Ν
Ἰωάννης Τασσαίος	Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν
Στέφανος Α. Δούκας		Παναγιώτης Ψαθᾶς	Ν
Ἰωάννης Κατσάκος	Ν	Ἀντώνιος Ἀρμάος	Ν
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Γρηγόριος Μανοῦσος	Ν
Βενετσάνος Κυβέλος	Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Δημ. Κατσάκος	Ν	Γεώργιος Σπέντσας	Ν
Χ. Χριστόπουλος		Δημήτριος Βότσαρης	
Π. Κανελλόπουλος	Ν	Γεώργιος Κουβέλης	
Κωνστ. Ζηρεφόπουλος	Ν	Νικόλαος Πιπῖνος	
Μιχαὴλ Ποτλῆς		Κωνστ. Δουζίνας	Ν
Παπακώνστας Τσαμάλας	Ν	Λάζαρος Γιουρδὴς	Ν
Νάκος Πανουργιᾶς		Θεόδωρος Γαΐτας	Ν
Μιλτιάδης Πρίμας		Ἀναστάσιος Οἰκονόμος	Ν
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης	Ν	Πέτρος Χ. Πέτρος	Ν
Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Εὐαγγέλης Βαλατσὸς	
Ἀντώνιος Ρικάκης	Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	Ν
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς		Σ. Σκουμπουρδῆς	
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου		Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	Ν
Νικόλαος Γκίνης		Δημήτριος Γριεζώτης	
Νικόλαος Τσικλητήρας	Ν	Ἀναγνώστης Μάντσαρης	
Γεώργιος Μπάστας	Ν	Ἰωάννης Κοντσιᾶς	Ν
Ἰωάννης Δουλίδης		Ἀνδρέας Καλλάρης	Ν

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἐξέθηκέ τις, ὅτι κατὰ τὴν ἰδέαν του, μέλους ὄντος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν συναδέλφων του, τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὑπελήφθη προσωρινὸν ὡς δίδον ζωὴν εἰς νόμον οὐχὶ τοσοῦτον, κατ' αὐτὸν, δίκαιον, ἀλλὰ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἀκούσας τοὺς ἐκτεθέντας ὑπ' αὐτοῦ λόγους ἐπείσθη, ὅτι ἡ γνώμη τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἰσχύοντος νόμου, ἐπενεγκούσης αὐξήσεις ἀντὶ ἐλαττώσεων, ἦτον ἐφαλμένη καὶ δὲν ἔφερε ἀντίρρησίν τινα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς. Φρονεῖ δὲ ὅτι νόμος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης προκληθεὶς καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην προσωρινὸς θεωρούμενος δὲν

παρέχει δικαίωμά τι εἰς τὸν ὑπάλληλον ὡς τινες διϊσχυρίσθησαν, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, εἰπόντος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῆται ἀποκλειστικῶς ἐξ ὑπαλλήλων τῶν ὑπουργείων, διότι, κατ' αὐτὸν, οἱ βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ ὡς μᾶλλον ἀμερόληπτοι καὶ ἀνεξάρτητοι εἶναι οἱ ἁρμοδιώτεροι νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, καθὸ μὴ ἔχοντες νὰ περιποιηθῶσι πρόσωπα, ἀλλὰ νὰ ἐκφρασθῶσι περὶ ἑνὸς μεγάλου σωρεύοντος, ἐραπτομένου τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους. Ταῦτα ὁρισθεὶς ἀποκρούει ὡς ἄτοπον τὴν ἔκφρασιν συναδέλφου του τινὸς, εἰπόντος ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν ἔχουσιν ἱκανότητα καὶ πεῖραν ἀρκοῦσαν νὰ ἐργασθῶσιν ἐπὶ τοιούτων ὑποθέσεων, διότι ἀπεδείχθη ἐκ τῶν προηγουμένων, ὅτι πολλὰ σπουδαῖα καὶ ἐμβριθῆ ἔργα διεξήχθησαν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου μετὰ πολλῆς περινοίας καὶ πατριωτισμοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀσυνεπὴς μὲ τὴν ἰδέαν ἣν ἐσχημάτισεν ἐξ ἀρχῆς περὶ τῆς προσωρινότητος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὑποβάλλει εἰς τὴν βάσανον τῆς Βουλῆς τὴν ἑξῆς τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος ἄρθρου·

Τροπολογία.

«Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 ΦΑΣ' νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐξακολουθεῖ ἕως οὗ ὁρισθῶσιν αἱ μισθοδοσίαι αὐτῶν δι' ὁριστικωτέρου νόμου.»

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δυσκολεύεται νὰ παραδεχθῇ τὴν προτεινομένην τροπολογίαν, προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει αὐτοῦ ἐξέθηκεν, ἀναγνωρίζων μὲν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑριστομένου Νόμου δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ φέρῃ μεταβολήν τινα ἐπ' αὐτοῦ, διότι λέγει, δὲν ἐσχημάτισεν εἰσέτι ἐντελῆ πεποίθησιν περὶ τῆς καταλληλοτέρας μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ. Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῶν λεχθέντων θέλει φέρει παρατηρήσεις τινὰς, ἃς φρονεῖ, ὅτι θέλει παραδεχθῇ ὁ ὑπουργὸς καὶ συναινέσει εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ ἓν ἔτος. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ φόβος τῆς αὐξήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐμποδίζῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ φέρῃ τελειότερον Νόμον, οὗτος δύναται νὰ ὑποδείξῃ τοὺς πόρους, ἐξ ὧν πᾶσα αὔξησις δύναται νὰ καλυφθῇ. Παρὰ διαφόροις γραφείοις καὶ ἰδίως τοῖς ὑπουργείοις ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ ὑπερπλεονάζει· ἐὰν λοιπὸν περιορισθῇ αὐτὸ εἰς τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον θέλει προκύψει

σπουδαῖον περίσσευμα, ὅπερ δύναται νὰ διανεμηθῇ μεταξὺ τῶν λαμβανόντων δυσανάλογον μισθὸν ὑπαλλήλων· ὁμοία ἐλάττωσις δύναται νὰ γείνῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν δικαστηρίων, τῶν εἰρηνοδικείων καὶ ἄλλων κλάδων, πρὸς τί δὲ ἡ τοσαύτη πληθὺς τῶν εἰρηνοδικείων; εἰς τὴν κωμόπολιν Καστρίου τῆ. Κυνουρίας συνεστήθη ἐσχάτως νέον Εἰρηνοδικεῖον, ἐνῷ ὑπῆρχεν ἄλλο εἰς Ἅγιον Πέτρον, μόλις μίαν ὥραν ἀπέχοντα· πρὸς τί ἡ περιττὴ αὕτη δαπάνη; Ἐντεῦθεν φρονεῖ ἀδιστάκτως, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁ παρὼν Νόμος ἐπὶ ἓν ἔτος, διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Κυβέρνησις μετὰ ταῦτα νὰ ὑποβάλλῃ πληρέστερον Νόμον. Θεωρεῖ δ' ὅλως περιττὴν τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, διότι ἡ Βουλὴ ὡς καὶ ἡ Γερουσία δύνανται νὰ φέρωσι πᾶσαν ἀναγκαίαν καὶ ὀρθὴν μεταβολὴν εἰς τὸ νομοτχέδιον καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι δύο εἰσὶν αἱ προταθεῖσαι τροπολογίαι, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος καὶ ἡ τοῦ τῆς Μαντινείας. Τεθείσης δὲ τῆς πρώτης ὡς ἀνωτέρω εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, αἰτήσει δέκα βουλευτῶν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Π. Κυριακοῦ καὶ Α. Μοναστηριώτου, συνήχθη κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν τροπολογίαν διὰ ψήφων 54 κατὰ 20 ἀρνηθέντος ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . .	Σταῦρος Βλάχος	. . . . .
Ἰωάννης Δ. Μεσσηνέζης	. . N	Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . .	Ἠλίας Καραγιάννης	. . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. . O	Φίλων Φίλωνος	. . . . . O
Γεώργιος Ν. Καΐρης	. . . O	Δημήτριος Νάκος	. . . . O
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . . O	Γεώργιος Γεροθανάσης	. . .
Α. Γ. Λαμπρινίδης	. . . .	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. O
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . .	Ἀντώνιος Γρίβας	. . . . O
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . .	Λεωνίδας Πετροπουλάκης	. O
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . . O	Παναγ. Σταρόγιαννης	. . . N
Εὐστάθιος Σῖμος	. . . . O	Ἀριστομένης Λιδωρίκης	. .
Παναγῆς Κυριακὸς	. . . . O	Ἰωάννης Σαφάκας	. . . .

Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . .	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	. . .
Γεώργιος Ζουμπουλάκης	. .	Δημήτριος Δημητρακάκης	. . N
Σταμάτιος Μήτσας	. . .	Ἰωάννης Βαλασόπουλος	. . N
Ἄγγελος Γουζούκσης	. . . O	Θεμ. Μελετόπουλος	. . . O
Γ. Κ. Βελῆς	. . . . . O	Λουκᾶς Στέρανος	. . . .
Νικόλαος Χαντσάκης	. . . O	Σπυρίδων Τριχᾶς	. . . . .
Νικόλαος Γρανίτσας	. . . .	Κωνσταντῖνος Μανέτας	. .
Γεωργούλας Γιολδάσης	. . O	Θεόδωρος Πετρινὸς	. . . N
Ἐπαμεινώνδας Κρεστενίτης	. N	Παναγιώτης Βάρδογλης	. . O
Στέρανος Στερανόπουλος	. . N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	. . . . N
Π. Παπασταθόπουλος	. . . N	Προκόπιος Βιρβίλης	. . . O
Σπῦρος Κουτσομίτης	. . . N	Γεώργιος Μαλέας	. . . . N
Γεώργιος Διαμάντης	. . . N	Δημ. Σακελλαριάδης	. . . O
Ἀναγνώστης Δημητρίου	. . O	Ἀθανάσιος Κατριβάνος	. . .
Σπυρίδων Μαλασπίνης	. . .	Γ. Γουλιμᾶς	. . . . . O
Γάπ. Δελένδας	. . . . .	Νικόλαος Σωτηρόπουλος	. .
Σ. Μαρκεζίνης	. . . . .	Παναγιώτης Καλαμαριώτης	. . O
Χ. Θεοχαρόπουλος	. . . .	Παναγιώτης Παπατσώνης	. .
Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . .	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	. . O
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς	. . O	Ἰω. Προβελέγιος	. . . . O
Παναγιώτης Μεγαλῆς	. . N	Ἰω. Ταταράκης	. . . . . O
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. .	Μιχαὴλ Δαμηράλης	. . . .
Θεόδωρος Κυριακὸς	. . . O	Δημ. Δημητρακόπουλος	. . .
Ἰωάννης Ζάρκος	. . . . .	Σπυρ. Βαρότσης	. . . . O
Κωνστ. Δημητριάδης	ἀρνεῖται	Α. Παπαδημητριάδης	. . .
Γεώργιος Παπανικολάου	. .	Δημήτριος Κοκοτάκης	. . O
Ἰωάννης Μπαλάρας	. . . .	Δημ. Χαραλαμπίδης	. . . .
Πέτρος Δελιγιάννης	. . . O	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος	.
Δημήτριος Βούκουρας	. . . N	Π. Μ. Ἰατρὸς	. . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας	. . . .	Ἰω. Τασσαΐος	. . . . . O
Παλαιολόγος Στασινόπουλος		Στέφανος Α. Δούκας	. . O
Νικόλαος Παλαιὸς	. . . .	Ἰωάννης Κατσάκος	. . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	. . . .	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	. . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	. . . .	Βενετσάνος Κυβέλος	. . . O
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος,	. .	Δ. Κατσάκος	. . . . . O
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	. .	Χ. Χριστόπουλος.	. . . .
. . . . .		Π. Κανελλόπουλος	. . . O
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	. . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος.	. . O
Νικόλαος Ματθαίου	. . . O	Μιχαὴλ Ποτλῆς	. . . . O
Νικόλαος Πετράκος	. . . .	Παπακώνστας Τσαμάλας	. .

Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ο	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . Ν
Μιλτιάδης Πρίμας	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .	Γεώργιος Σπέντσας . . . Ο
Ἰωάννης Δ. Ἀντωνόπουλος. . Ν	Δημήτριος Βότσαρης . . .
Ἀντώνιος Ρικάκης	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . Ο	Νικόλ. Πιπῖνος . . . . . Ο
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀνεργύρου. Ο	Κωνστ. Δουζίνας . . . . Ο
Νικόλαος Β. Γκίνης . . . Ν	Λάζαρος Γιουρδῆς. . . . .
Νικόλαος Τσικλητήρας . . Ο	Θεόδωρος Γκίκας. . . . .
Γεώργιος Μπάστας . . . Ν	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .
Ἰωάννης Δουλίδης . . . . Ο	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . Ο
Ἰωάννης Μανιώτης	Εὐαγ. Βαλατσός . . . . .
Ἀεωνίδας Πρασσακάκης . .	Εὐαγ. Κοντογιάννης . . . Ο
Γεώργιος Ναύτης	Σ. Σκουμπουρδῆς . . . . Ν
Ἰωάννης Μαραγκός	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ . . . . Ο
Λορέντσος Καμπάνης . . . Ο	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . Ο	Ἀναγ. Μάντσαρης . . . . Ο
Παναγιώτης Ψάθης . . . Ο	Ἰωάννης Κοντζιᾶς. . . . Ο
Ἀντώνιος Ἀρμάος	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . Ν

Προκειμένου δὲ νὰ ψηφοφορηθῇ καὶ ἡ τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας, μεθ' ἧς καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν, ἐπήνεγκέ τις, ὅτι καὶ ἡ τροπολογία αὕτη, ὅπως διατυπώθη, δὲν διαφέρει τοῦ κειμένου τοῦ νομοσχεδίου, καὶ αἱ γενόμεναι περὶ ταχείας εἰσαγωγῆς Νόμου πλειστέρου συστάσεις εἰσὶ κατ' αὐτὸν περιτταί, διότι τοιαῦται ἐγένοντο ἐξ ὑπαρχῆς τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἰσχύοντος νόμου, καὶ ὅμως ποτὲ συστάσεις τοιαῦται δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τῆς ψήφου σας κυροῦται τὸ νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, καὶ ἀπορρίπτεται ἡ πρώτη τροπολογία, δὲν ἐννοεῖ ποῖον σκοπὸν δύνανται νὰ ἔχωσιν αἱ συστάσεις. Ἐπαινεῖ δὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν σπουδαίως καὶ εἰλικρινῶς διαβεβαιώσαντα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπατᾷ τὸ Σῶμα, καθόσον ἡ συστηθεῖσα ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἐλάττωσιν ἐπρότεινεν, ἀπ' ἐναντίας αὐξήσεις, καθιστώσας δυσχερῆ τὴν θέσιν τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἠδύνατο δὲ νὰ δεχθῇ τὴν τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας, ἐὰν εἰς αὐτὴν προσετίθετο ἡ φράσις ὅσον τάχιστα· ἄλλως δὲν ἐννοεῖ διὰ τί ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει τὴν ἰσχὺν νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν κανονικὴν τάξιν, καθόσον φρονεῖ ὅτι ὡς πρὸς τὰς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ συμβουλευθῇ οὐδένα, διότι αὕτη εἶναι εἰς θέσιν

νὰ γνωρίζῃ καλλιον παντὸς ἄλλου τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐπιφέρῃ αὐξομειώσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρούει τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, ὅταν πρόκειται ἰδίως περὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, διότι τοιαῦτα δύνανται νὰ ὦσιν ἀναγκαῖαι ἐὰν πρόκειται νὰ συνταχθῶσιν ἄλλα ἐπὶ τῆς παρασκευῆς τῶν ὁποίων εἶναι χρήσιμος ἡ πρακτικὴ συμβουλή· ἐν γένει δὲ λέγει ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους, δὲν εἶναι εὐχάριστος καὶ ἐὰν ἐρέτο; εἰσεπράχθησαν 24 ἑκατομμύρια, τοῦτο ἐγένετο ὄχι ἀπὸ νέους πόρους, ἀλλὰ ἐκ τῆς συντόνου καὶ αὐστηρᾶς καταδιώξεως· τὸ προσιὸν ὅμως ἔτος δὲν θὰ εἰσπραχθῶσιν οὔτε 17 ἑκατομμύρια. Εἶπε δ' ὁ ὑπουργός, ὅτι δὲν εἶναι ἐρικταὶ αἱ ἐλαττώσεις, ἀλλὰ διὰ τί ἀφοῦ ἡ οἰκονομία εἶναι ἀναγκαία, ἡ Κυβέρνησις δὲν προέρχεται μὲ ἰσχυροὺς βραχίονας εἰς ἡρωϊκὰ μέτρα οἰκονομίας, ποιοῦσα ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς πρῶτον καὶ ἑπομένως ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ Σώματα διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐπιδόματος· καὶ δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι λαλῶν περὶ τοῦ ἐπιδόματος φαίνεται ὀχληρός, ἀλλὰ δὲν ἐκφράζει εἰμὴ ἓν αἴσθημα, καὶ νομίζει ἀποτεινόμενος εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅτι τὰ γενήματα τοῦ 1861 θέλουν καταστραφῇ ἐπελθούσης ἀζηντίας, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀπευχόμενος νὰ γίνῃ μάντις κακῶν, θεωρεῖ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ θέσις μας εἶναι κακή, καὶ ἐντεῦθεν ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἔχει πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Βουλῆς, ὀφείλει νὰ ἔλθῃ εἰς ἡρωϊκὰ μέτρα, εἰς σπουδαίας μεταρρυθμίσεις οἰκονομικάς, πρὶν ἡ τὸ κακὸν καταστῇ ἀθεράπευτον.

Περαίνων τὸν λόγον δὲν δέχεται μήτε τὴν τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας, μήτε τὴν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς σύστασιν.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἡ διοργάνωσις ὅλων τῶν κλάδων τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας εἶναι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἔργων· σήμερον ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τούτου· τὰ ὅσα ἐξέθηκεν ὁ προαγορεύσας βουλευτὴς τὰν συγκινοῦσιν· ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτοῦ εἶναι φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, διότι πρακτικῶς δὲν ἐφαρμόζονται, καὶ αὐτὸ τὸ περὶ ἐπιδόματος ἀντικείμενον, ὅπερ παρέπεισεν ἐν τῇ ἀγορεύσει του δι' ἀφορμὴν λόγου λέγεται. Αἱ ἐπαναλαμβανόμεναι καὶ αὖθις συστάσεις τῆς Βουλῆς τοῦ νὰ γείνῃ δικαιότερος νόμος θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, συναισθανομένης τὴν ἀτέλειαν τοῦ ὑπάρχοντος· οὐδέποτε δὲ ἰσχυρίσθη οὗτος, ὡς ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωροῦσα τὸν νόμον καλὸν δὲν ἐρρόντισε νὰ παρασκευάσῃ ἐγκαίρως τελειότερον καὶ δικαιότερον, διότι καὶ ἐρρόντισε καὶ αἰσθάνε-

και σπουδαίως τὴν ἀνάγκην νὰ τακτοποιηθῇ ἡ παροῦσα κατάστασις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ συμφέροντος τοῦ Ταμείου, καὶ ἔχει πρόθεσιν νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀναγκούσας βελτιώσεις· ἀποκρούει δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους εἶναι κακή, καὶ χωρὶς νὰ μαντεύῃ κακὰ περὶ αὐτῆς, τὸν διαβεβαιοῖ, ὅτι αὕτη ὑπῆρξε καὶ θέλει εἶσθαι εὐχάριστος, καὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἐν γένει, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐνδελεχῶς μεριμνώσης περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν, θεωρεῖ αὐτὴν περιττήν, διότι ἡ Βουλὴ ἀπορρίψασα τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος προταθεῖσαν δὲν παρεδέχθη ὅριον χρόνου, ὅπερ ἡ συζητουμένη τροπολογία ἠσπάζετο.

Οὕτως ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ὡς εἶχε τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ συνόλου λαβών τις τὸν λόγον, παρετήρησεν ὅτι ἡ διεξοδικὴ συζήτησις ἀπέδειξε τὴν σπουδαιότητα τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἡ ἐπιψήφισις αὐτοῦ ἐχορήγησε δικαιώματα μὴ ὑπάρχοντα πρότερον, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς νόμος, χωρὶς νὰ προξενήσῃ δίκαια παράπονα δύναται ν' ἀφαιρέσῃ. Οἱ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ διϊσχυρισθῶσιν εἰς τὸ μέλλον, ὅτι ἐκτήσαντο δικαιώματα καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τοῖς τὰ ἀφαιρέσῃ. Ἀντικρούων δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Ἠλείας, ὅτι αἱ συστάσεις τῆς Βουλῆς οὐδεμίαν ἔχουσι πρακτικὴν ἀξίαν, θεωρεῖ αὐτὰς οἱονεὶ νόμους· διὸ προτείνει, ἵνα ἡ Βουλὴ παραδεχομένη τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, συστήσῃ στενῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως ὑποβάλῃ ὅσον τάχιστα νομοσχέδιον, κανονίζον ἐπὶ τὸ δικαιότερον σύμφωνα μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους τὴν μισθοδοσίαν τῶν δημοσίων λειτουργῶν.

Ἐπὶ τούτοις γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Μοναστηριώτην καὶ Π. Κυριακόν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 65 κατὰ 5 ἀρνηθέντων 2, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1859 ΦΛΓ'. νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐξακολουθεῖ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ΦΛΓ'. περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ο	Ἄγγελος Γουζούασης	Ν
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης		Γεώργιος Βελῆς	ἀρνεῖται
Ἀντώνιος Βενιζέλος		Νικόλαος Χαντσάκης	Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	Ν	Νικόλαος Γρανίτσας	
Γεώργιος Ν. Καΐρης	Ν	Γεωργούλας Γιολδάσης	Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς		Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	Ν
Α. Γ. Λαμπρυνίδης		Στέφανος Στερανόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν	Π. Παπασταθόπουλος	Ν
Ἰωάννης Βλάσσης		Σπῦρος Κουτσομίτης	Ν
Γεώργιος Σκοῦφος	Ν	Γεώργιος Διαμάντης	Ν
Εὐστάθιος Σῖμος	Ν	Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ν
Παναγῆς Κυριακός	Ν	Σπυρίδων Μαλασπίνης	
Σταῦρος Βλάχος		Γάσ. Δελένδας	
Ἀθανάσιος Ἴσκος		Σπ. Μαρκεζίνης	Ν
Ἠλίας Καραγιάννης		Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	
Δημήτριος Νάκος	Ν	Ἠλίας Παπαδαῖος	
Φίλων Φίλωνος	Ν	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς	
Γεώργιος Γεροθανάσης		Παναγιώτης Μεγακλῆς	Ν
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	Ν	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Ἀντώνιος Γρίβας		Θεόδωρος Κυριακός	Ν
Λεωνίδας Πετροπουλάκης	Ν	Ἰωάννης Ζάρκος	
Π. Σταρόγιαννης	Ν	Κωνστ. Δημητριάδης	
Ἀριστομένης Αἰδωρίκης		Γεώργιος Παπανικολάου	
Ἰωάννης Σαράκας	Ν	Ἰωάννης Μπαλάφας	Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Πέτρος Δεληγιάννης	Ν
Γεώργιος Ζουμπουλάκης		Δημήτριος Βούκουρας	Ν
Σταμάτιος Μήτσας		Κωνστ. Πλαπούτας	

Παλαιολόγος Στασινόπουλος .	Στέφανος Α. Δούκας . . . N
Νικόλαος Παλαιός.	Ἰωάννης Κατσάκος . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . .	Γερμανός Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νοταρᾶς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	Δημήτριος Κατσάκος . . . N
Κωστάθιος Οἰκονομόπουλος. .	Χ. Χριστόπουλος . . . . N
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος. . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . . N
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώνστας Γαμάλας .
Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης . N	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης. . O	Μιλτιάδης Πρίμας . . . .
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . O	Παναγιώτης Καλαμογδάρτης .
Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . . N
Λουκᾶς Στέφανος . . . . N	Ἀντώνιος Ρικάκης . . . .
Σπυρίδων Τριχᾶς	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . N
Κωνστ. Μανέτας	Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου . N
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . O	Νικόλαος Γκίνης . . .
Παναγ. Βάρδογλης . ἀρνεῖται	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γ. Ν. Ῥεβιλιώτης . . . . O	Γεώργιος Μπάστας . . . N
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Ἰωάννης Δουλιδὴς . . . .
Γεώργιος Μαλίας	Ἰωάννης Μανιώτης . . . N
Δημ. Σακελλαριάδης . . . N	Λεωνίδας Πραστακάκης . .
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . .	Γεώργιος Ναύτης . . . . .
Γεώργιος Γουλιμᾶς . . . N	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . .
Νικόλαος Σωτηρόπουλος. . .	Λορέντσος Καμπάνης . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . . N	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N
Παναγιώτης Παπατσώνης. .	Παναγιώτης Τάθης . . . N
Κωνστ. Αἰμπερόπουλος . . N	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . .
Ἰωάννης Πριβελέγιος . . . N	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N
Ἰω. Ταταράκης	Δημ. Πολυχρονόπουλος . .
Μιχαὴλ Δαμπράλης	Γεώργιος Σπέντσας . . . N
Δημ. Δημητρακόπουλος . . .	Δημήτριος Βότσαρης . . . .
Σπυρ. Βαρότσης . . . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . .	Νικόλαος Πιπῖνος . . . . N
Δημήτριος Κοκοτάκης . . N	Κωνστ. Δουζίνας . . . . N
Δημ. Χαραλαμπίδης . . .	Λάζαρος Γιουρδῆς . . . .
Νικόλ. Παπαλεξόπουλος. . .	Θεόδωρος Γκίκας . . . . .
Παν. Μ. Ἰατρὸς	Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .
Ἰωάννης Τασσαῖος . . . . N	Πέτρος Χ. Πέτρος . . . .

Εὐαγγέλης Βαλατσός . . . N	Δημήτριος Κριζώτης . . .
Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . . N
Σωτ. Σκουμπουρδῆς . . . N	Ἰωάννης Κοντζιᾶς . . . N
Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . N

Παρελθὼν εἶτα ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ καὶ τῷ Ἐλεγκτικῷ συνεδρίῳ, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Γερουσίας συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶχον ὑποσχεθῆ τὴν εἰσαγωγὴν νόμου περὶ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καθίστα ἀναπόφευκτον καὶ μόνιμον, καὶ τὸ ὁποῖον μεγάλως ἐλαττώσας εἶχον περιλάβει εἰς ῥητὸν ἐδάφιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀποσπάσας αὐτὸ ἐκ τῶν διαφόρων κεφαλαίων αὐτοῦ, ὅπου διεσπαρμένον ἐμισθοδοτεῖτο. Τοῦτ' αὐτὸ ἐκρίθη καλὸν νὰ γενῇ καὶ διὰ τὸ Ἐλεγ. Συνέδριον. Διὸ λαβὼν τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον διορίζονται παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῷ Ἐλεγ. Συνεδρίῳ μαθητευόμενοι δύο τάξεων.

Εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν δὲν ἀπεμακρύνθην τοῦ ποσοῦ, ὅπερ καὶ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὀρξαμένου ἔτους ἀπεφασίσθη· ἄλλως τε ἐκ τῶν μαθητευομένων τινὲς δύνανται νὰ ὦσι καὶ σπουδασταί, καὶ ἐπομένως ὡρίσθη δι' αὐτοὺς μικρὰ μισθοδοσία, ἥτις συντρέχουσα τούτους εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των παρέχει καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εὐκολίαν ἐκλογῆς τῶν καταλλήλων νὰ καθέξωσιν ἀνωτέρας δημοσίας θέσεις.

Ἐθεωρήθη δὲ καλὸν νὰ τεθῇ καὶ ὑπὲρ τῶν μαθητευομένων ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων νόμου τῆς 3 Ἰουλίου 1846 χάριν τῶν ἐντεῦθεν παρεχομένων ἐγγυήσεων, καὶ προσέτι νὰ καταργηθῇ ἡ θέσις τοῦ γραφέως τρίτης τάξεως, διότι εἶναι ἀσυμβίβαστον ἐν τῷ αὐτῷ γραφείῳ νὰ ὑπάρχῃ τάξις τακτικῶν ὑπαλλήλων λαμβανόντων μισθοδοσίαν ἐλάσσονα τῆς τῶν μαθητευομένων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ἰανουαρίου 1862.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Ε. Α. ΣΙΜΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἀντὶ τοῦ ἐσωθητικοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ παρὰ τῷ ἐλεγκτικῷ συνεδρίῳ μαθητευόμενοι, ἐκπληροῦντες γραφικὰ χρέη, καὶ παρασκευαζόμενοι εἰς τὰς ἀμέσως ἀνωτέρας τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας θέσεις.

Ἄρθρον 2. Οἱ μαθητευόμενοι εἶναι πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως, μισθοδοτούμενοι δραχμῶν ὀγδοήκοντα, καὶ πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 3. Δαπάνη ὁλικὴ τῆς μισθοδοσίας ὁρίζεται κατὰ μῆνα διὰ μὲν τοὺς μαθητευομένους τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, μέχρι δραχμῶν χιλίων, διὰ δὲ τοὺς μαθητευομένους τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, μέχρι δραχμῶν τριακοσίων πεντήκοντα.

Ἄρθρον 4. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1846 αΓ'. νόμου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς μαθητευομένους.

Ἄρθρον 5. Ἡ θέσις τοῦ γραφέως τρίτης ταξεως παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν δύω νομοσχεδίων τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ περὶ τῶν τμημάτων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'.

Τῆς 24 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώσθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν διὰ τὴν ἐπιοῦσαν.

Ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ διὰ τὸ 1862 νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Τσαλαμιδᾶν καὶ Α. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνάχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 85.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν.

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ ἔτους 1862, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . N
Ἰω. Α. Μεσσηνέζης	. . . N	Γεώργιος Ζουμπουλάκης	. .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . .	Σταμάτιος Μήτσας	. . .
Νικόλαος Η. Ἀθανασίου	. N	Ἄγγελος Γουζούασης	. . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης	. . . N	Γ. Κ. Βελῆς	. . . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . .	Νικόλαος Χαντσάκης	. . . N
Α. Γ. Λαμπρυνίδης	. . . .	Νικόλαος Γρανίτσας	. . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . N	Γεωργ. Γιολδάσης	. . . N
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . .	Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	. N
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . .	Στέφανος Στεφανόπουλος	. N
Εὐστάθιος Σῆμος	. . . . .	Π. Παπασταθόπουλος.	. . N
Παναγῆς Κυριακὸς	. . . .	Σπῦρος Κουτσομίτης.	. . .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Γεώργιος Διαμάντης	. . . N
Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . .	Ἀναγνώστης Δημητρίου	. . N
Ἠλίας Καραγιάννης	. . . .	Σπυρίδων Μαλασπίνης	. . .
Δημήτριος Νάκος	. . . . N	Γάσ. Δελένδας	. . . . .
Φίλων Φίλωνος	. . . . . N	Σ. Μαρκεζίνης	. . . . .
Γεώργιος Γεροθανάσης	. . N	Χ. Θεοχαρόπουλος	. . . .
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. N	Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . .
Ἀντώνιος Γρίβας	. . . . .	Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς	. . N
Λεωνίδας Πετροπουλάκης	. N	Παναγιώτης Μεγακλῆς	. . N
Παναγ. Σταρόγιαννης	. . . N	Γρηγόριος Κορριωτάκης	. . N
Ἀριστομένης Λιδωρίκης	. . N	Θεόδωρος Κυριακὸς	. . . N
Ἰωάννης Σαφάκας	. . . . N	Ἰωάννης Ζάρκος	. . . . .

Κωνσταντῖνος Δημητριάδης. N	Α. Παπαδημητριάδης. . . N
Γεώργιος Παπανικολάου. . .	Δημήτριος Κοκοτάκης . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας . . .	Δημ. Χαραλαμπίδης. . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης	Νικόλαος Παπαλεξόπουλος . .
Δημήτριος Βούκουρας . . . N	Παν. Μ. Ἰατρὸς . . . . .
Κωνστ. Πλαπούτας . . . N	Ἰωάννης Τασσαΐος . . . . N
Παλαιολόγος Στασινόπουλος. .	Στέφανος Α. Δούκας . . . .
Νικόλαος Πλαιός . . . . N	Ἰωάννης Κατσάκος.. . . . .
Σταῦρος Ἀλεξάνδρου . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Ἀνδρέας Νταραῆς	Βενετσάνος Κυβέλος . . . N
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος . .	Δημήτριος Κατσάκος . . . N
Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος . .	Χ. Χριστόπουλος . . . .
. . . . .	Παν. Κανελλόπουλος . . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . .	Κωνστ. Ζαρειφόπουλος . . N
Νικόλαος Ματθαίου . . . N	Μιχαὴλ Ποτλῆς . . . .
Νικόλαος Πετράκος	Παπακώνστας Τσαμάλας. . .
Ἀναστάσιος Κορριωτάκης . N	Νάκος Παπουριᾶς . . . . N
Δημήτριος Δημητρακάκης . N	Μιλτιάδης Πρίμας . . . .
Ἰωάννης Βαλασόπουλος . . N	Παναγ. Καλαμογδάρτης . .
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . N	Ἰω. Δ. Ἀντωνόπουλος . . N
Λουκᾶς Στίφανος	Ἀντώνιος Ῥικάκης . . . .
Σπυρίδων Τριχᾶς . . . . N	Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς . . N
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . N	Α. Α. Χ. Ἀγαργύρου . . . N
Θεόδωρος Πετρινὸς . . . N	Ν. Β. Γκίνης . . . . . N
Παναγ. Βάρβογλης . . . . N	Νικόλαος Τσικλητήρας . . N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . . N	Γεώργιος Μπάστας . . . .
Προκόπιος Βιρβίλης . . . N	Ἰω. Δουλίδης . . . . .
Γεώργιος Μαλέας . . . . N	Ἰω. Μανιώτης . . . . . N
Δημήτριος Σακελλαριάδης . N	Λεωνίδας Πρασσακάκης . . N
Ἀθανάσιος Κατριβάνος . . N	Γεώργιος Ναύτης . . . . N
Γ. Γουλιμᾶς . . . . . N	Ἰωάννης Μαραγκὸς . . . N
Νικόλαος Σωτηρόπουλος . .	Λορέντσος Καμπάνης. . . N
Παναγ. Καλαμαριώτης . . N	Ἰωάννες Σαγρέδος . . . N
Παναγιώτης Παπατσώνης . .	Παναγιώτης Ψάθης . . . N
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N	Ἀντώνιος Ἀρμάος . . . . N
Ἰωάννης Προβελέγιος	Γρηγόριος Μανοῦσος . . . N
Ἰωάννης Ταταράκης . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . N
Μιχαὴλ Δαμηράλης	Γεώργιος Σπέντσας. . . . N
Δημ. Δημητρακόπουλος . . N	Δημήτριος Βότσαρης . . . N
Σωρ. Βαρότσης . . . . . N	Γεώργιος Κουβέλης . . . .

Νικόλαος Πιπίνος . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . N
Κωνστ. Δουζίνας . . . . . N	Σωτ. Σακομπουρδῆς . . . N
Λάζαρος Γιουρδῆς	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . N
Θεόδωρος Γκίκας	Δημήτριος Κριεζώτης . . .
Ἀναστάσιος Οἰκονόμος . . .	Ἀναγν. Μάντσαρης . . . .
Πέτρος Χ. Πέτρος . . . . N	Ἰωάννης Κοντζίας . . . . N
Εὐαγγέλης Βαλατσὸς . . . N	Ἀνδρέας Καλλάρης . . . . N

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ σύντονα μέτρα περὶ συλλήψεως τῶν καθυστερουμένων στρατευσίμων, διότι οὕτω θέλει ἀπαλλαχθῆ τὸ Κράτος ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς ἐτησίας εἰσφορᾶς, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως ὡς ἔχει.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 ἄρθρου λαβών τις τὸν λόγον ἠρώτησε τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργόν. ἂν οἱ ἐκ τοῦ Νομοῦ τῶν Κυκλάδων καθυστερούντες κληρῶχοι συνελήφθησαν καὶ κατετάχθησαν εἰς τὸν στρατόν, ἢ τοὐναντίον ὁποῖα μέτρα ἔλαβε περὶ τούτου ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός. Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι μέτρα ἀνάλογα ἐλήφθησαν ἐγκαίρως πρὸς σύλληψιν τῶν καθυστερούντων καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατετάχθησαν εἰς τὸν στρατόν, διὰ τοῦτο περιωρίσθη ἐφέτος καὶ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἔχοντος ἄλλοτε μεγαλειτέραν ἀνάγκην ἐνίκεν τῆς μεγάλης καθυστερήσεως τῶν παρελθόντων ἐτῶν· ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι καὶ πέρυσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νόμου ἔφερε παρατηρήσεις τινὰς περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατὰ δήμους διανομῆς τῶν στρατευσίμων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἐφέτος ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς αὐτάς, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ γινομένη διανομὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων τοῦ δήμου καὶ οὐχὶ τῶν δημοτῶν εἶναι ἀδικωτάτη καὶ καταβλιπτικὴ εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἰδίως δήμους, τοὺς ἀπαρτιζομένους κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἑτεροδημότας καὶ ἀλλοεθνεῖς. Καὶ πέρυσιν ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ῥητῶς, ὅτι θέλει φέρει τὴν δέουσαν θεραπείαν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν σύστασιν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ὑπόσχεσις ἔμεινεν ἀνεκπλήρωτος, καὶ ἡ ἀδικία ἐξακολουθεῖ ἐπικρατοῦσα διὰ τοῦ κατ' ἔτος ἀνανεουμένου νόμου.

Διὰ νὰ ἐκλείψῃ λοιπὸν εἰς τὸ μέλλον τὸ ἄδικον τοῦτο ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων, προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν 2 ἄρθρον, προστιθεμένης μετὰ τὴν λέξιν « τοῦ πληθυσμοῦ » τῆς φράσεως « τῶν δημοτῶν » ἔχων τὴν πεποί-

θησιν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν ταύτην, συνάδουσαν καὶ μὲ τὴν συνοδεύουσαν τὸ περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχέδιον αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι, ὡς ἐνθυμεῖται, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ παρελθόντος ἔτους δὲν ὑπῆρξε ζήτημα, ἂν πρέπῃ νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις τῆς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων ἢ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἂν δύνανται οἱ δῆμοι νὰ ἐγγράφωσι τοὺς ἐν αὐτοῖς παρεπιδημοῦντας χάριν ἐμπορίου ἑτεροδημότας. Ἀφοῦ ὅμως τὸ δεύτερον ἐξακολουθεῖ νὰ γίνηται, δίκαιον εἶναι νὰ μείνῃ ὡς ἔχει καὶ τὸ πρῶτον, καθόσον ἡ θεραπεία τῆς ἐλλείψεως, ἂν τοιαύτη ὑπάρχῃ, δύναται νὰ ἐπέλθῃ πλήρης διὰ τοῦ ὀργανικοῦ περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς νόμου, ὅστις κεῖται ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς, καὶ περιλαμβάνει τὸ ἀντικείμενον τοῦτο.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα ἀείποτε ὑπῆρξεν ἀναμφισβήτητον. Ἕκαστος δῆμος θεωρεῖται αὐθύπαρκτον Σωματεῖον, οἱ δὲ δημόται αὐτοῦ ἐξασκοῦν τὰ δικαιώματά των καὶ ὑπείκουν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των ἀνεξαρτήτως τοῦ ἑτερογενοῦς πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων. Ἡ λέξις δὲ πληθυσμός, φρονεῖ, ὅτι δὲν ἐννοεῖ ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ δήμῳ κατοικοῦντας, ἀλλὰ μόνον τοὺς δημότας, καὶ ἐπ' αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται ἡ διανομὴ τῶν νεοσυλλέκτων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἑτεροδημοτῶν μὴ ὑποκειμένων εἰς τοιαύτην ὑποχρέωσιν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβητήσεώς τινος, διότι πέρυσιν ἀνεπτύχθη ἀρκούντως, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐπαναφέρωμεν ἐκ νέου, διότι οὕτω περιπλέκομεν αὐτό. Ἐν τῇ παρελθούσῃ συνόδῳ ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι ὁ ἀληθὴς πληθυσμὸς ἑκάστου δήμου ἐξάγεται ἐκ τοῦ δημοτολογίου, οἱ δὲ μὴ ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένοι κάτοικοι, εἰ καὶ θεωρούμενοι ὡς πρόσθετος πληθυσμὸς τοῦ δήμου, δὲν ἔχουσιν ὅμως οὐδεμίαν ἐπιρροήν, οὔτε εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, οὔτε εἰς τὰ δικαιώματα τῶν δημοτῶν· καὶ οἱ δήμαρχοι δὲν πρέπει νὰ ἐγγράφωσι τοὺς ἑτεροδημότας τούτους εἰς τοὺς κληρωτικοὺς πίνακας. Λέγουν τινές, ὅτι οὔτε τὸ πρῶτον οὔτε τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐφαρμόζεται, ἀλλὰ τότε οἱ ἀριθμοὶ ὑπουργοὶ πρέπει νὰ προσκληθῶσι νὰ δώσωσι λόγον. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι δὲν πρέπει νὰ θίξωμεν ποσῶς τὸ ζήτημα, διότι, ὡς προεῖπεν, εἶναι, κατ' αὐτόν, λελυμένον.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ἂν καὶ τῇ προτάσει του ἡ Βουλὴ πέρυσιν ἀπεφάνθη καὶ ἐπὶ τῶν δύω ζητημάτων

μάτων δηλ. καὶ ὅτι πληθυσμὸς δήμου τινὸς πρέπει νὰ θεωρῆται μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν, καὶ ὅτι ἕκαστος δῆμος ν' ἀρκῆται μόνον εἰς τὴν ἐγγραφὴν τῶν δημοτῶν ἐν τοῖς στρατολογικοῖς καταλόγοις, ἀπέχων τοῦ νὰ συμπεριλαμβάνῃ τοὺς ἑτεροδημότας, μολαταῦτα ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς, ὡς σημειωθεῖσα ἁπλῶς ἐν τοῖς πρακτικοῖς, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν νόμου. Διὸ καὶ ἀποκρούει τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ πρέπει νὰ δώσωσι λόγον, καθόσον δὲν παρεβήσαν νόμον τινά· προτείνει δὲ πρὸς ἀποφυγὴν πάσης αἰτιάσεως νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα ἐντὸς τοῦ νόμου, ὅπερ κατορθοῦται διὰ τῆς προταθείσης προσθήκης, καθ' ἣν οὐδείς, φρονεῖ, ὅτι θὰ ἀντείπῃ.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι, ὡς ἐννόησεν, οἱ προαγορεύσαντες πάντες συμφωνοῦσιν εἰς τὴν τροπολογίαν, διαφωνοῦσι δὲ κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι οἱ μὲν θέλουσι νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, οἱ δὲ φρονοῦσιν ὅτι ἐννοεῖται οἰκόθεν. Ἀλλ' αὐτὸς ἀνατρέχων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εὑρίσκει, ὅτι ἡ διανομὴ τῶν στρατευσίμων κατὰ δήμους, οὖσα ἀποκλειστικῶς καθῆκον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, προξενεῖ πλεῖστα παράπονα. Ἂν δ' ἦτον παρὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας ἐπὶ τῶν γιγνομένων ἀτόπων. Ἀλλὰ, τούτου ἀπόντος, εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν, δικαιοτάτην οὖσαν, καὶ προλαμβάνουσαν εἰς τὸ ἑξῆς τὰ ἄτοπα.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον ἀπησχόλησε πολλάκις τὴν Βουλήν, καὶ δὲν χρήζει μεγάλης ἀναπτύξεως· διὰ νὰ μορφώσωσι δὲ τὴν πεποίθησίν των πάντες, ὅτι ἡ ἐκφρασθεῖσα καὶ ἄλλοτε ἰδέα περὶ τῆς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν εἶναι ὀρθή, θεωρεῖ δὲ ἀναγκαῖον ν' ἀνακεφαλαιώσῃ τὰ ἄλλοτε λεχθέντα. Ὡς ἐνθυμεῖται, τῇ προτάσει ἑνὸς τῶν βουλευτῶν Ἀττικῆς, παραδεξαμένου τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν στρατευσίμων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν, ἀνερρύη τὸ ζήτημα, ἂν πρέπῃ νὰ ἐπιτρέπηται ἡ εἰς τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας ἐγγραφὴ ἑτεροδημοτῶν. Ἐπὶ τούτου ἀντέταξάν τινες τὴν καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν διὰ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ **1839**, ἣν τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπεστήριζε καὶ διὰ μεταγενεστέρων ἐγκυκλίων. Ἐνταῦθα ἠγέρθη σφοδρὰ συζήτησις, καὶ ὁ ὑπουργὸς ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ τὸ ἐναντίον. Ἀλλ' ἡ συναίνεσις αὐτοῦ μὴ σημειωθεῖσα ἐν τοῖς πρακτικοῖς προεκάλεσε μεταγενεστέραν συζήτη-

σιν, καθ' ἣν ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἀπήτησεν, ἵνα οἱ στρατολογικοὶ κατάλογοι περιλαμβάνωσι μόνον τοὺς δημότας, καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Βουλῆς ἐπικαλούμενος ἤδη ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα, δὲν παραδέχεται τὴν ἰδέαν τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν, εἰπόντος, ὅτι δὲν δικαιούμεθα νὰ κατηγορήσωμεν τὸν ὑπουργὸν ὡς μὴ παραβάντα νόμον, διότι ἡ Βουλὴ δὲν κατηγόρησε τὸν ὑπουργόν, ἀλλ' ἐξήλεγξε πρᾶξιν αὐτοῦ ἐνεργηθεῖσαν ἐναντίον ῥητῆς γνώμης τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ εἰπόντος ἄλλοτε, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὴν γνώμην της ἀνεξαρτήτως τῶν ἑτέρων δύο ἀνωτέρων τοῦ Κράτους ἐξουσιῶν, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ της, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἑρμηνείας τοῦ πνεύματος τῶν νόμων, καὶ ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς τὴν ἐφαρμόζουσαν τοὺς νόμους ἀρχήν. Ἄλλως τε, ὅταν ὑπουργός τις κατακριθῇ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς *ἂν μία ἀπόφασις* τῆς πλειοψηφίας τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος δὲν κηρύξῃ αὐτὸν ἄθῷον τῆς γενομένης αὐτῷ κατηγορίας. Ὑποστηρίζων ὅθεν, ὅτι ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἦναι σεβαστή, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐγγραφὴ ἑτεροδημοτῶν εἰς τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας δύναται νὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἄλλο ἄτοπον, καὶ νὰ προξενήσῃ σπουδαῖα προσκόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν συλλογὴν τῶν κληρούχων καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει δίκαιον, καὶ πρέπει νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰ ἀποφασισθέντα. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι μὴ ὢν εἰς τὴν περυσινὴν ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου συζήτησιν, δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ, ἂν τὸ ὑπουργεῖον παρεδέξατο τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ μὴ θέλων ἀφ' ἑτέρου νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῶν προκειμένων ζητημάτων, ἐπὶ τόσον ἀπασχολούντων τὴν Βουλήν, διότι, καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργείου, ἣν ἐπεκαλέσατο ὁ Βουλευτὴς Πατρῶν, ἀποδεικνύονται ἀμφότερα τὰ ζητήματα ἀτελῆ, ἔρχεται νὰ εἴπῃ τινὰ ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ μέρους. Δὲν ἀρνεῖται, ὅτι ἐν πολλοῖς δήμοις ἐγγράφονται εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους καὶ ἑτεροδημόται, ἀλλὰ τί ὠφελοῦνται ἐκ τούτου οἱ δήμοι, εἰς οὓς οἱ ἐγγραφέντες ἀνήκουσι; οὐδείς ποτε κληροῦχος ἐξηρέθη ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἦτον ἑτεροδημότης, καὶ πᾶν παράπονον ἡ αἴτησις ἐπὶ τούτου ἀπερρίφθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν. Οὐχ ἧττον ὅμως τὸ ὑπουργεῖον δὲν πρέπει νὰ κατηγορηθῇ ποτέ, διότι ἐντὸς τοῦ καθήκοντός του ὑποστηρίζει ἐφαρμόζων

μένην καὶ καθιερωμένην ἀρχήν, εἰ καὶ πλημμελῆ. Ἂν καὶ ἀναγνωρίζῃ τέλος, ὅτι τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα εἶναι πλημμελές, προτείνει μολαταῦτα νὰ μὴ θίξῃ ἡ Βουλὴ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ διότι εἶναι σπουδαῖον, καὶ διότι οὕτως ἐξ ἀρχῆς ἐφαρμόζεται. Ἄλλως τε ὁ ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς περὶ ἀπογραφῆς νόμος θὰ τὸ λύσῃ ἐπωφελῶς.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος τεθεῖσα βάσις, ὅτι εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους ἐγγράφονται καὶ ἑτεροδημόται, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι ἐνεγράφετο ἕκαστος εἰς τὸν δῆμον του, καὶ ἐπειδὴ παρελείποντο τινές, τὸ ὑπουργεῖον λόγῳ ζήλου περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐκανόνισεν, ὥστε οἱ μὴ εἰς τοὺς δήμους των ἐγγραφόμενοι, νὰ ἐπιτρέπηται νὰ ἐγγράφωνται εἰς τὸν δῆμον, ἐν ᾧ παρεπιδημοῦσιν. Τὸ ζήτημα τοῦτο κανονίζεται ἀπὸ κειμένους περὶ ἀπογραφῆς νόμους, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ θίξῃ ἤδη ἡ Βουλή, διότι θὰ ἐπέλθωσιν ἀδικήματα. Τὸ κατ' αὐτὸν νομίζει, ὅτι, οὔτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔπρεπε νὰ γίνῃ λόγος, οὔτε νῦν πρέπει νὰ γίνηται, διότι, κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ἕκαστος δημότης ἐγγράφεται εἰς τὸν δῆμον του, ἐκτὸς τῆς μνημονευθείσης ἀνωτέρω περιπτώσεως, ἀλλὰ καὶ τότε, ὅταν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἦτον ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν δῆμόν του καὶ εἰς ἕτερον τινα ταὐτοχρόνως δῆμον, ἀπεδίδετο οὗτος εἰς ὃν ἀνῆκε δῆμον, ἑπομένως συντάσσεται μὲ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν τροπολογίαν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα εἶναι μὲν κατά τι πλημμελές, ἀλλ' ὄχι τόσον ἄδικον, ὅσον ἠθέλησαν νὰ τὸ χαρακτηρίσωσι τινές. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἄλλο συμφέρον, ἢ νὰ συμπληρώσῃ τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὴν κοινωνίαν μὲ τὸν πλέον δικαιότερον τρόπον. Νομίζει δέ, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν πρέπῃ ὁ Ἀργεῖος λ. χ. νὰ ἐγγράφηται στρατεύσιμος εἰς τὰς Ἀθήνας ἢ ἀλλαχοῦ, ἔνθα παρεπιδημεῖ. Τὸ κατ' αὐτὸν φρονεῖ, ὅτι τότε πρέπει νὰ γίνηται τοῦτο, ὅταν δι' ἀκριβοῦς ἐρεύνης ἀποδειχθῇ, ὅτι εἰς τὸν δῆμον, εἰς ὃν ἀνήκει, δὲν ἐνεγράφη. Τοὐναντίον, δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνηται εἰς τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας τοῦ δήμου, ἔνθα προσωρινῶς παρεπιδημεῖ. Τοῦτ' αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος, καὶ τοῦτο εἶναι καὶ τὸ δικαιότερον, διὰ νὰ μὴ δύναταί τις ν' ἀποφύγῃ τὰς νομίμους ὑποχρεώσεις του, καὶ διὰ νὰ ὑπόκεινται ἅπαντες εἰς τὸν φόρον τοῦτον, ὅστις, καθὸ φόρος αἵματος, δίδει χώραν εἰς πολλὰ παράπονα, ὅταν ἐπιβάλληται μονομερῶς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνδέχεται τὸ σύστημα τοῦτο νὰ ἔχῃ καί τι πλημμελές, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπεν, ἡ Κυ-

βέρνησις ἐνησχολήθη εἰς τὴν θεραπείαν του, καὶ τοῦτο ἔπραξε διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς ὀργανικοῦ νόμου· ἄλλως τε ἡ στατιστικὴ ἀπέδειξε πλημμελὲς τὸ προκείμενον ζήτημα καὶ ὑπὸ τὰς δύο ἐπόψεις ἐφαρμοζόμενον καὶ καθίσταται ἐπάναγκες νὰ καταφύγῃ τις εἰς τρίτον σύστημα, ὅπερ εὐτυχῶς ὑποδεικνύεται καὶ μονιμοποιεῖται εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ψηφισθῇ νόμον. Ἡ τροπολογία δὲ, ἥτις ζητεῖται ἤδη, θὰ φέρῃ προσκόμματα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας, οὗ τινος αἱ πρωκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διεξήχθησαν κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα, ὅπερ, ὡς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, εἶπεν, εἶναι ὀλιγώτερον πλημμελὲς, ἢ ὅσον τινὲς τὸ παρέστησαν· ὑποστηρίζει λοιπὸν τὸ ἄρθρον, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχει.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι ὑποστηρίζων καὶ αὐτὸς, τὴν γενομένην τροπολογίαν τοῦ 2 ἄρθρου δὲν παραδέχεται τὴν ἰδέαν τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας, λέγοντος ὅτι τὸ ζήτημα θεωρεῖται λελυμένον, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ σαφηνισθῇ ὁ νόμος διὰ τῆς προσθήκης τῆς τροπολογίας τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν, διότι τὰ πρακτικὰ δὲν ἀποτελοῦσι νόμον, οὔτε δύναται νὰ κατηγορηθῇ ἀρχή τις, ἐὰν δὲν συμμορφωθῇ μὲ τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τιθεμένην γνώμην τῆς Βουλῆς, ἑπομένως θεωρεῖ πρέπον νὰ μὴ γίνηται μνεία αὐτῆς μόνον ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀλλὰ καὶ νὰ ὁρίζηται ῥητῶς εἰς τὸν νόμον. Διαφωνεῖ δὲ μὲ τὸν Βουλευτὴν Ἄργους, δόντα διὰ τῶν λόγων του ἐλαστικότητα εἰς τὴν ἔκφρασιν τοῦ νόμου, διότι ὁ νόμος ἐννοεῖ, ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ ἐγγράφηται, εἰς ὃν δῆμον ὑπάγεται, χωρὶς νὰ ὑποθέτῃ τις καὶ τὸ ἐναντίον· ἀλλ' ἂν καί τις παρελείφθη νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ δῆμον εἶναι δίκαιον νὰ ἐγγράφηται εἰς τὸν δῆμον, ἐν ᾧ παρεπιδημεῖ, ἄλλως τε, ἂν δὲν τὸν ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς Ἄργους πέρυσιν ὑπεστήριξε τὴν ἐναντίαν ἰδέαν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι τὸ ἀπασχολοῦν σήμερον τὴν Βουλὴν ζήτημα συγκεφαλαιοῦται εἰς τὰ ἑξῆς· α') ἐὰν ἡ γενομένη μέχρι τοῦδε διανομὴ εἶναι ἄδικος ἢ ὄχι β'.) ἐὰν πρέπῃ τὸ ἄδικον νὰ θεραπευθῇ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἢ ν' ἀφεθῇ ἡ διόρθωσις εἰς τὸν νέον περὶ τῆς ἀπογραφῆς· καὶ γ'.) πῶς ἄλλως πρέπει νὰ διορθωθῇ. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον οὐδεὶς διαφωνεῖ, διότι καὶ αὐταπόδεικτον εἶναι καὶ ἡ Βουλὴ τὸ ὑπέδειξε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἀνεγνώρισε· λ. χ. ὁ δῆμος Ἀθηνῶν ἔχει πληθυσμὸν 20000 δημοτῶν, χορηγεῖ ὅμως κληρούχους ἐπὶ τῇ βάσει 40000 κατοίκων· ἀδίκως δὲ κατέκρινόν τινες τὴν Κυβέρνησιν,

ὡς μὴ λαβοῦσαν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς, οὖσαν ἁπλῶς συμβουλευτικὴν, ἐναντίον τοῦ νόμου τοῦ 1837, ὁρίζοντος τὸν τρόπον τῆς ἀπογραφῆς, διότι αὕτη εἰς τὸν ὑποβληθέντα νέον νόμον ὑπέδειξε τὸν τρόπον τῆς θεραπείας· ὡς πρὸς τὸ τρίτον δὲ φρονεῖ, ὅτι ἡ ἔλλειψις διορθοῦται διὰ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως «δημοτῶν.»

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πολλὰ πολλάκις ἐρρέθησαν καὶ δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον, ἐὰν δὲν ἔβλεπε τὸν εἰσηγητὴν ὑποστηρίζοντα τὸ νομοσχέδιον καὶ ἰσχυριζόμενον, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον στηριζόμενον εἰς τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, ἐνήργησε τὴν στρατολογίαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων καὶ οὐχὶ τῶν δημοτῶν, ὁ νόμος διὰ τῆς λέξεως «πληθυσμοῦ» ὑπονοεῖ ἀναντιῤῥήτως τοὺς δημότας· δὲν πρέπει δὲ νὰ φαίνηται ποσῶς παράδοξον, ἐπειδὴ ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη, διότι δὲν εἶναι τὸ πρῶτον τραῦμα, ὅπερ ὑπέστη ὁ περὶ στρατολογίας νόμος. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ Βουλὴ ἑρμηνεύουσα αὐτὸν ἀπεφήνατο, ὅπως ἡ ἀναλογία τῶν εἰς στράτευσιν ὑποκειμένων νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δημοτῶν καὶ νὰ μὴ ἐγγράφωνται ἑτεροδημόται· σήμερον λοιπὸν θέλει εἰσθαι ὅλως ἄτοπον νὰ ἐξετάσῃ τί κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶπε, διότι ἐξασκοῦσα νομοθετικὸν δικαίωμα εἶναι ἁρμοδία νὰ ὁρίσῃ, ἂν ἡ ἀναλογία πρέπῃ νὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων ἢ τῶν δημοτῶν, καὶ ἐὰν μετὰ τὴν ἐπαναληφθεῖσαν ἤδη σπουδαίαν συζήτησιν δὲν θέτῃ τέρμα εἰς τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ νόμου, καθόσον τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ λεχθέντα καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχωρηθέντα οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουσι, διότι ὁ Δήμαρχος, ὁ Νομάρχης ἢ ὁ Ἔπαρχος δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ἐξέτασιν αὐτῶν. Ὅθεν φρονεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐγκύψῃ εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ δικαίου, διότι τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα, τὸ νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων καὶ οὐχὶ τῶν δημοτῶν, εἶναι κατ' αὐτὸν ἄδικον. Ἄλλως τε ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον γινῶσκον τὴν περὶ τὰς καταχρήσεις εὐκολίαν διὰ τῆς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλον δῆμον μεταγραφῆς, ἀπηγόρευσε τὴν μεταβίβασιν τῆς ἰδιότητος τοῦ δημότου ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἕτερον δῆμον ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ ὑπουργείου, ὅπερ ἐξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, καὶ δὲν ἐννοεῖ πῶς ἰσχυρίζονταί τινες ὅτι οὐδεμία προσγίνεται βλάβη ἐκ τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς τοῦ δημοτικοῦ δικαιώματος τῶν εἰς στράτευσιν ὑποκειμένων καὶ κληρώσεως αὐτῶν εἰς ἄλλον δῆμον·

ὑποτεθείσθω δέ, ὅτι δῆμός τις περιέχει 10000 ψυχῶν καὶ ὑποκειμένους εἰς στράτευσιν 200· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ γενομένης τῆς διανομῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν ἀναλογοῦσιν 20 στρατεύσιμοι· ἐὰν λοιπὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἐλλείψῃ, τὸ βάρος θέλει ἐπιπέσει ἐπὶ τοὺς 100· καὶ οὗτοι θέλουσιν ἐπιβαρυνθῇ μὲ διπλοῦν φόρον· οὐδεμία δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν προσγίνεται ζημία διὰ τῆς κληρώσεως τῶν στρατευσίμων εἰς ἄλλον δῆμον, οὐδ' ἐνδιαφέρεται τοσῶς, διότι αὕτη θέλει λάβει τὸν ἀναγκαιοῦντα ἀριθμὸν τῶν νεοσυλλέκτων. Ἡ ζημία λοιπὸν ἐπιβαρύνει μόνους τοὺς στρατευσίμους τοῦ δήμου του, διότι περιορίζεται ὁ κύκλος τῶν στρατευσίμων καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπομένως ἀπόκειται ἡ φροντὶς νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς καὶ τῆς εἰς τοὺς στρατευσίμους καταλόγους ἐγγραφῆς του. Φρονεῖ λοιπὸν ὀρθὸν νὰ διευκρινισθῇ ὁ νόμος, προστιθεμένης τῆς φράσεως « ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν *δημοτῶν* » καὶ οὐχὶ τῶν κατοίκων.

Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς 17 Ἀπριλίου π. ε. (ὧν περικοπὴν ἀνέγνω,) τὸ ὑπουργεῖον ἐν τῇ συζητήσει τοῦ νομοσχεδίου παρεδέχθη ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Βουλῆς, ὡς λύσιν τοῦ ζητήματος, ὅτι ἡ διανομὴ τῶν στρατευσίμων πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν ἑκάστου δήμου χωρὶς νὰ ἐγγράφωνται εἰς τὸν στρατολογικὸν κατάλογον ἑτεροδημόται, διότι ἡ λέξις « κρικεσθεῖσα » περιέχει τὴν σημασίαν τοῦ « παραδεχθεῖσα » ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς 4 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ ἀμφισβητῇ ἤδη τὰς ἰδίας της πράξεις. Ἀποκρούει δὲ τὰς ἰδέας τῶν βουλευτῶν Καρυστίας καὶ Ἄργους, τοῦ πρώτου ἐννοοῦντος, ὅτι ὅλοι οἱ ἑτεροδημόται ἐγγράφονται εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους τῆς διαμονῆς των, ἐνῶ δὲν ἔχει οὕτως, καθόσον μόνον οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς οἰκείους δήμους περιλαμβάνονται εἰς τοὺς τῶν δήμων τῆς διαμονῆς των, τοῦ δευτέρου δὲ, φρονοῦντος, ὅτι ἐκ τῆς περιστάσεως αὐτῆς δὲν προσγίνεται ἀδίκημα ἐπαισθητὸν, ἐνῶ μὴ ἐχόντες ἀκριβῆ ληξιαρχικὰ βιβλία, ἡ ἡλικία ἐκτιμᾶται αὐθαιρέτως ἀπὸ τὰ στρατολογικὰ Συμβούλια, καὶ ὅταν ὁ οἰκεῖος Δήμαρχος ἢ δὲν ἐγγράφῃ τινὰ γινώσκων τὴν ἀνηλικιότητά του, ἢ τὸν παραλείπῃ ὡς ὑπερήλικα ἐγγράψας αὐτὸν καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς ἐνηλικιότητός του, ὁ τῆς διαμονῆς Δήμαρχος, τὸν ἐγγράφει ἢ ἀνήλικα ἢ ὑπερήλικα ὄντα, τὸν ὑποχρεοῖ δὲ ἡ ὑπηρεσία ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀποράσεις

τῶν στρατολογικῶν Συμβουλίων, αἱ ὁποῖαι βεβαίως δὲν δύνανται νὰ ὦσι πάντοτε ἀλάνθαστοι. Ἰδοὺ λοιπὸν ποῦ γεννᾶται τὸ ἀδίκημα, ὅπερ ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Ἄργους θεωρεῖ μικρὸν, ἐνῶ εἶναι ἄδικος φόρος αἵματος. Ὡς πρὸς δὲ τὴν κατάρτισιν τῶν καταλόγων δὲν εἶναι οὐσιώδης ἔνστασις, διότι οὐδέποτε εἶναι ἀκριβεῖς, ἑπομένως δὲν βλέπει τι ἄτοπον θὰ συμβῇ, ἐὰν, ἐνῷ τώρα διὰ νὰ λάβωσι πέντε στρατευσίμους φθάνομεν εἰς τὸν τριακοστὸν ἀριθμὸν, ἐξαιροῦντες τοὺς ἑτεροδημότας θὰ φθάσωμεν εἰς τὸν 31 ἢ 32.

Ἀντικρούων ἕτερος τὴν ἰδέαν τῶν ἰσχυρισθέντων, ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν νόμου, ἀφοῦ μάλιστα εἰς ταῦτα περιλαμβάνηται καὶ ἡ συναίνεσις τοῦ Ὑπουργοῦ, ὀφείλοντος νὰ ἐκφράζηται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἰλικρινῶς καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι, λέγει ὅτι, τὰ πρακτικὰ ταῦτα εἰσὶν ὑποχρεωτικὰ διὰ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ δὲν δύνανται ἢ νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν νόμου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐναντιούμενος πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι δὲν προξενοῦνται ἀδικήματα διὰ τῆς ἐπικρατούσης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, καὶ ὅτι ἐμποδίζεται ἡ στρατολογία, παρατηρεῖ ὅτι μεγαλειτέρα βραδύτης ἐπέρχεται, ὅπως ἤδη ἐκτελεῖται ὁ νόμος, διότι ἐπιτρέπει τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἑτεροδημοτῶν, ὅπερ γεννᾷ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν δημάρχων, καὶ χρονοτριβὰς πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν καταλόγων. Φρονεῖ ὅτι ὁ νόμος διὰ τῆς λέξεως *πληθυσμοῦ* ἐννοεῖ τοὺς δημότας, καὶ περὶ τούτου ἠδυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν ἐὰν εἴχομεν τὰ πρακτικὰ τῶν διασκέψεων, καθ' ἃ ἐγένοντο οἱ νόμοι οὗτοι, διότι τίς μᾶς ἐγγυᾶται, ὅτι εἰς τὴν μετάφρασιν αὐτῶν δὲν παρεισέρρησαν λάθη, ἅτινα μετέβαλον τὴν ἀληθῆ των ἔννοιαν. Καὶ ὑπέμνησε μὲν ὁ προαγορεύσας, προκειμένου λόγου περὶ στρατευσίμων, Νομάρχην τινὰ, ὁρίσαντα μεταξὺ δύω ἀδελφῶν τὸν μικρότερον ὡς μεγαλείτερον, καὶ περιλαβόντα τοῦτον εἰς τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας, ἀλλὰ τοιαῦτα ἄτοπα λαμβάνουσι χώραν καὶ διὰ τῆς ἐγγραφῆς ἑτεροδημοτῶν, ὡς συνέβη εἰς Θεόδωρόν τινα Τοῦσαν, ἐπὶ ἓξ κατὰ συνέχειαν ἔτη ἐγγεγραμμένον εἰς Μαντινείαν, ὅστις ὅμως κληρωθεὶς ἐνταῦθα ἠναγκάσθη νὰ καταβάλῃ χιλίας διακοσίας δραχμὰς πρὸς ἀντικατάστασίν του. Δὲν θεωρεῖ δὲ διὰ τοῦτο κατακριτέους τοὺς δημάρχους ὡς ῥαθυμοῦντας δῆθεν περὶ τὴν ἐγγραφὴν τῶν συνδημοτῶν αὐτῶν ἢ χαριζομένους, διότι αἱ παραβάσεις τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐξελέγχονται ὑπὸ τῶν ἀντι-

πάλων των δι' ἐνστάσεων, καὶ ἐμμένει εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι τὰ πρακτικὰ ἔχουσιν ἰσχὺν οἱονεὶ νόμου.

Ἀπορανθείσης ἐνταῦθα τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι ἀρκούντως ἐξητασμένον, ὁ πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι ἡ διατυπωθεῖσα καὶ ψηφοφορητέα τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν ἔχει οὕτως·

« Οἱ δισχίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες διανεμηθέσονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν ὑπὸ μὲν τῶν Νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους τοῦ Κράτους, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἐγγραφῆς ἑτεροδημοτῶν εἰς τὸν στρατολογικὸν κατάλογον. »

Ἐφ' ἧς ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι λυπεῖται, διότι οὔτε ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις ἐνήργησε τὸν περὶ στρατολογίας νόμον τοῦ 1861, οὔτε ὁ νῦν συνάδελφός του ὁ μέλλων νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νόμου, παρευρίσκωνται κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος τούτου, διότι οὗτοι ἦσαν εἰς κρείττονα θέσιν, καὶ οἱ ἁρμόδιοι νὰ διαφωτίσωσι τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει ἐφικτὴ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἰδέας αὐτῆς. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἐνθυμεῖται τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἠδυνήθη πέρυσι νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἐκφρασθεῖσαν τότε ἰδέαν τῆς Βουλῆς, διότι αἱ στρατολογικαὶ ἐργασίαι ἦσαν ἱκανῶς προωδευμέναι καὶ πᾶσα ἀναστολὴ αὐτῶν ἤθελε φέρει σπουδαῖα προσκόμματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ, μὴ θέλων δὲ ἤδη νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τοῦ συναδέλφου του, φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἁρμόδ.ος ὑπουργός.

Μετὰ ταῦτα, πολλῶν αἰτούντων τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀποφάνσεως τοῦ Σώματος μέχρι τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ πρόεδρος συναινέσει τῆς Βουλῆς ἀνέβαλε τὴν ἐξακολούθησιν ἐπὶ τὴν ἐπιοῦσαν καὶ διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Ἀ. Κατριβάνος,
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΣΤ'.

τῆς 26 Ἰανουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτελευταίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δὲν ἔρχεται νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἐν ἰσχύϊ περὶ ἀπογραφῆς νόμον, ὅστις ἀπὸ τῆς δημιουργίας του πολυειδῶς κατεκρίθη καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεώς του πολλὰ παρατράγωδα συνέβησαν καὶ πάντες κατ' αὐτοῦ ἐξηγέρθησαν, διότι περὶ τῆς τροποποιήσεώς του εἶχε ληφθῇ πρόνοια καὶ πρὸ τῆς 3 Ὀθρίου διά συστάσεως ἐπὶ τούτῳ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν πολλὰ ἐρρέθησαν καὶ πολλὰς δυσχερείας οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ ὑπέστησαν. Οὐ μόνον δ' ὁ λαὸς, ἐφ' οὗ ἡ φορολογία τοῦ στρατεύεσθαι ἐπιβάλλεται, παρεπονέθη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ τὸν κατέκριναν αἰτησάμενοι τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις σκοπὸν εἶχε νὰ τὸν μεταρρυθμίσῃ, ἐὰν ἀνυπέρβλητα προσκόμματα δὲν παρενεβάλοντο εἰς τοῦτο. Σήμερον ὅμως δὲν πρόκειται περὶ μεταβολῆς τοῦ συστήματος τῆς στρατολογίας, ἀλλὰ περὶ ἐπιψηφίσεως νομοσχεδίου ἐπιτρέποντος εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συμπληρώσῃ τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπικρατοῦντος νόμου καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος. Τὰ ἀναφυέντα κατὰ τὴν συζήτησιν ζητήματα, ἂν τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα τῆς διανομῆς ἦναι ἐλαττωματικὸν ἢ οὔ, ἂν πρέπῃ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου καὶ διὰ τίνος, ὀλίγαι ἡμέραι θὰ παρέλθωσι καὶ θέλουσιν ἐκτυλιχθῆ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις καὶ λυθῆ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον· διὰ τοῦτο θέλει περιορισθῆ ἐπὶ μόνης τῆς διαγερθείσης διαφωνίας τῶν γνωμῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τίνος δηλονότι πληθυσμοῦ πρέπει νὰ γίνηται ἡ διανομὴ τῶν στρατευσίμων κατὰ δήμους. Πολλοὶ καὶ πέρυσι καὶ ἐφέτος ἐξέφεραν τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν. Ὁ προκάτοχός του ὑπουργὸς, ὅστις παρευρέθη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοῦ ὁποίου τὴν μαρτυρίαν ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου ἐπικαλοῦνται, δὲν παρεδέχθη ἀλλ' ἀνέχθη τὴν κρίσιν ταύτην. Ἐὰν ἐξετασθῇ εἰδικώτερον τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τὴν ἔποψιν, ὅτι τὸ βάρος πρέπει νὰ πίπτῃ ἐπὶ τῶν ὑποχρεουμένων νὰ ὑπερέρωσι τὰ βάρη, ἐκ πρώτης ὄψεως εἰκάζει τις, ὅτι πᾶς Ἕλλην ὁ δυνάμενος νὰ φέρῃ ὅπλα ὀφείλει νὰ μεθέξῃ τῆς τιμῆς τῆς εἰς τὸν στρατὸν καταταξεώς του καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα. Ἀλλ' ἄρα γε τὴν βάσιν αὐτὴν παρεδέχθη ὁ ἐπικρατῶν νόμος; Οὗτος, ὡς καὶ τὸ Β. Διάταγμα περὶ ἐκτελέσεως αὐτοῦ ἀπαντῶσι καταφατικῶς, διότι καθιεροῦσι τὴν

ἀρχὴν, ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, λαμβανομένου ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων. Διὰ νὰ μὴν ἀπασχολῇ δὲ τὴν Βουλὴν δι' ἀναπτύξεων θεωρητικῶν περὶ τοῦ τί ἐστιν ἀπογραφικὸς πίναξ, θέλει ἐπικαλεσθῇ τὴν μαρτυρίαν τῶν κειμένων τοῦ νόμου καὶ ἄλλων διατάξεων· εἰς τῶν προκατόχων του ὁ ἔντιμος γερουσιαστὴς Κ. Κρεστενίτης ἔδωσε διά τινος ἐγκυκλίου του τὸν ἑξῆς ὁρισμὸν αὐτῶν· ὁ ἀπογραφικὸς πίναξ, εἶπε, περιλαμβάνει τὸν πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ, καθ' ἣν ὥραν γίνεται ἡ ἀπαρίθμησις, χρησιμεύει δὲ εἰς διαφόρους ἐνεργείας διοικητικὰς, εἰς τὴν διανομὴν τῶν φόρων καὶ εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν στρατευσίμων. Ὅτι δὲ πληθυσμὸς κατοίκων καὶ πληθυσμὸς δημοτῶν ἔχουσι μεγάλην διαφορὰν εἶναι αὐταπόδεικτον. Ὁ περὶ δήμων νόμος τὴν αὐτὴν διάκρισιν ποιεῖ ἐπὶ τῆς λέξεως πληθυσμοῦ (ὅρα ἀριθ. 7, 62 καὶ 63) παραδεχόμενος ἡ μὲν ἀναλογία, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν ψηφοφόρων, νὰ λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ *ὅλου πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων* τοῦ δήμου ἐξαγομένου βεβαίως ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων, οἱ δὲ ψηφοφόροι ἀπὸ τοὺς ἀποκλειστικοὺς δημότας, οὐχ ἧττον καὶ ὁ τῶν ἐπιτηδευμάτων νόμος τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων ὅλων λαμβάνει ὡς βάσιν. Ὅτι τὴν βάσιν ταύτην δὲν παραδέχεται ὡς ὀρθωτέραν ἐξάγεται ἐκ τῆς παραδεχθείσης ἑτέρας βάσεως ἐν τῷ εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαχθέντι νομοσχεδίῳ περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ λόγος διατί ἐν τῷ ἐν ἰσχύϊ νόμῳ παρεδέχθη ὡς βάσις τῆς ἀναλογίας ὁ πληθυσμὸς ἐν γένει, ἠδύνατό τις νὰ ἐπιφέρῃ ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἐπεκράτει ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ περὶ στρατολογίας νόμος ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς καθαρὸς φορολογικὸς νόμος καὶ ὅτι διὰ ταῦτα ἔπρεπε νὰ λειφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μείζων ἢ ἐλάσσων ὠφέλεια ἡ ἐπιγινομένη εἰς τοὺς πολίτας ἐκ τῆς μᾶλλον ἢ ἧττον προερχομένης διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων ἀσχολιῶν ὠφελείας· ἔτι δὲ φορολογῶν ὁ νόμος βαρύτερα τὰ κέντρα τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ, σκοπὸν εἶχε νὰ προστατεύσῃ τὰς ἀγροτικὰς ἐκεῖ κοινότητας, ἤτοι τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν γεωργικὴν τάξιν. Ἡ δὲ γνώμη τῶν ἰσχυριζομένων, ὅτι δὲν πρέπει ὁ νόμος νὰ φορολογῇ μᾶλλον ὅπου τὰ κέρδη εἰσὶ πλείονα, ἀλλ' ἀδιαφόρως τοὺς πολίτας, ἴσως εἶναι ἡ καλλιτέρα οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ γνώμη ἡ προτείνουσα ὡς βάσιν τῆς ἀναλογίας τὰ δημοτόλογια, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος δὲν παραδέχεται. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ εἷς λόγος σπουδαῖος πρέπει νὰ ἐμπνεύσῃ σήμερον τὴν μεταβολὴν τῆς βάσεως,

διότι αἱ προκαταρκτικαὶ στρατολογικαὶ ἐργασίαι ἐνηργήθησαν ἤδη καὶ ἡ μὴ ἀκρίβεια τῶν ὑφισταμένων δημοτολογίων θέλει ἀπασχολήσει τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ πολὺ, ἐνῷ αὐτὴ ἐπείγεται, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν ταχείαν συμπλήρωσιν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Δὲν διστάζει δὲ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὰ πλεῖστα δημοτολόγια δὲν εἶναι ἀκριβῆ καὶ φέρει παράδειγμα τὸν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ναυπλίας Δῆμον Μινύας, τοῦ ὁποίου τὸ μὲν δημοτολόγιον περιέχει μέγαν ἀριθμὸν δημοτῶν, ἐνῷ ἐκεῖ κατοικεῖ μικρότατος ἀριθμὸς, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἡ Βουλὴ ἄλλοτε εὑρέθη εἰς θέσιν νὰ μάθῃ. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν Δῆμον τοῦτον ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρέωσις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ δημοτολόγιον, θέλει χορηγήσει 10 στρατευσίμους, ἐνῷ δὲν θὰ εὑρεθῇ οὐδὲ εἷς διὰ ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸν στρατόν. Ἔφερε δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο, ἵνα ἀποδείξῃ τὰ εἰς πολλοὺς δήμους, ἕνεκα τῆς μὴ ἀκριβείας τῶν δημοτολογίων δυνάμενα νὰ προκύψωσιν ἄτοπα. Ἐνταῦθα ἐὰν ἀπευθύνῃ τὴν ἐρώτησιν εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν τιμὴν ἐκ τῶν κυρίων βουλευτῶν νὰ ὦσι Δήμαρχοι, ὁποῖα ἀρά γε κατ' αὐτοὺς εἶναι τὰ δημοτολόγια, δὲν θέλει λάβει ἴσως ἀπάντησιν σύμφωνα μὲ τὰ πράγματα. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν, οὔτε θέλει κατορθωθῇ ποτὲ νὰ καταστρωθῶσιν ἀκριβῆ, καὶ ὁ λόγος πρόχειρος. Εἰ, τόπος οἷος ἡ Ἑλλὰς, τόσον στενοχωρημένος, δύναται νὰ ἔχῃ ποτὲ διαρκῶς τοὺς πολίτας της κατοικοῦντας ἀδιασπάστως εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς των; ἀδύνατον. Οἱ Ἕλληνες οἱ ἀνέκαθεν ἐπιχειρηματίαι, οἱ τὰς συμπλεγάδας ἀνοίξαντες, οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῶν ἐπιχειρήσεων πῶς θέλετε νὰ ζῶσιν ἐντὸς τῶν στενῶν ἡμῶν ὁρίων, πῶς δύνανται νὰ διαμένωσιν ἀνάωσις, εἰς τὰς ἑστίας των; εἶναι ποτὲ δυνατὸν οἱ τὸ 1839 εἰς τινα δήμων ἀποκατασταθέντες νὰ ὦσι καὶ κατὰ τὸ 1862; τίς δύναται νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ, ἐὰν οἱ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν διαμένοντες Ἕλληνες δὲν ἦναι καὶ δημόται δήμου τινός; ἐκ τούτων καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ἡ στατιστικὴ εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ δικαιοτέρα παντὸς ἄλλου μέσου. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀβέβαιος ἡ ἀκρίβεια τῶν δημοτολογίων, ἐνῷ οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες εἶναι ἀκριβέστεροι, καθὸ συνταστόμενοι ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ παρέδρους τῶν χωρίων καὶ τοὺς λοιποὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἕκαστος εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ Κράτους. Ὅσον δὲ ζητεῖ τις τὴν ἀκρίβειαν, τοσοῦτον μᾶλλον πλανᾶται, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, ζητῶν τις τὸ καλλίτερον χάνει τὸ καλόν.

Ἡ προταθεῖσα τροπολογία προσβάλλει ἄλλως τε νόμον διὰ-

ποντα ἡμᾶς ἐπὶ 24 ἔτη, καὶ ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, ὀργανικὸς νόμος δὲν μεταρρυθμίζεται παρὰ δι' ἑτέρου ὀργανικοῦ νόμου, καὶ τοιοῦτος δὲν εἶναι ὁ ὑπὸ συζήτησιν, ἀλλ' ὁ ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς κείμενος, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τὴν βάσανον αὐτῆς προτεθησόμενος· ἐκεῖ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων ἰδεῶν καὶ τῆς συζητήσεως θὰ εὑρεθῇ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ συμφέρον, ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἀληθείας δὲν εἶναι εὔκολον πρᾶγμα, ἀπαιτεῖ συζήτησιν ἐμβριθῆ καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἑκάστου προαίρεσιν καὶ προσπάθειαν. Τότε ἐλπίζει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει πρόθεσιν βλάβης ἢ ὠφελείας τινὸς, καὶ ὅτι ἐπιδιώκει πάντοτε τὸ ἀληθὲς συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν διοικουμένων.

Ὁ περὶ ἀπογραφῆς κείμενος νόμος ἀναγκαίως ῥητῶς *κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων*, ἀλλὰ σήμερον δὲν πρόκειται, ὡς εἶπε, περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ὀργανικοῦ νόμου. Ἡ φράσις δὲ *κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων* ἐκ περισσοῦ καὶ ἀσκόπως ἐτέθη εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον καὶ δὲν δυσκολεύεται νὰ προτείνῃ τὴν διαγραφὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ δευτέρου ἄρθρου, ὡς μὴ ἐχούσης καιρίαν οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ Βουλὴ ἀντὶ νὰ ἐπιλαμβάνηται τῆς συζητήσεως τοιούτων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα καὶ τυχαῖα καὶ τῆς προσοχῆς ἀπαξιοῦσι, δύναται νὰ εἴπῃ καλλίτερον, ὅτι ἀρνεῖται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ στρατολογήσῃ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους. Τὸ κατ' αὐτὸν λέγει μετὰ θάρρους, ὅτι δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀναδεχθῇ τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προτεινομένης τροπολογίας, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ εἰς τὸν διάδοχόν του νὰ κληροδοτήσῃ τοιαύτην εὐθύνην, καὶ διατελεῖ μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐν τῇ συνέσει της δὲν θέλει ἀρνηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ἀπορρίπτουσα τὴν τροπολογίαν.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ἡ προταθεῖσα τροπολογία, ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου, δὲν παρεκκλίνει τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Φρονεῖ δὲ, ὅτι τὸ ζήτημα οὔτε πολιτικὸν εἶναι, οὔτε ὑπουργικὸν τὸ παράπαν, ἀλλ' ἁπλῶς ἐκφράζεται ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς, ὡς ἀμφισβητουμένου, ἂν πρέπῃ νὰ ἰσχύῃ ἡ γνώμη αὕτη. Καὶ νομίζει, ὅτι ἐνόψῳ ὑπάρχει ἔλλειψις ἢ ἀσάφεια εἰς τὸν Νόμον, μία γνώμη τῆς Βουλῆς, ἁπλῶς εἰς τὰ πρακτικὰ ἐκφερασμένη, οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν, διότι διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν νόμου, ὡς τινες ἰσχυρίσθησαν, δέον νὰ παραδεχθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ Σώματος, λάβῃ δὲ καὶ τὴν ἀνωτάτην κύρωσιν. Τοῦτο εἶναι ἔθιμον συνταγματικὸν, ὅπερ παραδέχονται

τὰ πλεῖστα τῶν συνταγματικῶν Ἐθνῶν. Ἀλλ' ἡ διαφορὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐκτεθεισῶν γνωμῶν δὲν προέρχεται ἡ ἀπὸ τὴν ἀσάφειαν τοῦ Νόμου, ὅπερ ἔδωκε δικαίως ἀφορμὴν καὶ εἰς τὸν Κ. Ὑπουργὸν νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῶν τροτεινόντων, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ διὰ τῆς λέξεως «κατοίκους» πάντας τοὺς ἐν τῷ Δήμῳ κατοικοῦντας ἀδιαφόρως· ἀλλ' αὐτὸς ὅλως ἐναντίαν ἔχων ἰδέαν φρονεῖ, ὅτι εἶναι ἡ ὀρθοτέρα καὶ λογικωτέρα, διότι ἄλλως ἠδύνατο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου νὰ συμβῇ καὶ ἄλλο ἄτοπον, ἠδύνατο δηλονότι νὰ κληρωθῶσι καὶ οἱ ἀλλοεθνεῖς, καὶ ἐναντίον τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου νὰ εὑρεθῇ αἴρνης ἡ πατρὶς ἔχουσα τοὺς προμάχους της, οὐχὶ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς τέκνων, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει τὸ βάρος καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, ἀλλ' ἐκ τῶν ξένων· ἄλλως ὁ νομοθέτης θὰ ἦτον παράνομος, ἂν ἐπρέσβευε τὴν ἐναντίαν γνώμην. Ὁ νομοθέτης, εἰσαδήποτε καὶ ἂν ἦτον, ἐκ βεβαίως ἐνόει τὸν πληθυσμὸν τῶν νόμιμον διαμονὴν ἐν τῷ δήμῳ ἐχόντων, ὡς συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ὀργανικοὺς νόμους τῶν ἄλλων Ἐθνῶν. Ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον ἔχων τις ὑπ' ὄψιν τὸν ἑτερογενῆ πληθυσμὸν νὰ αὐξομειώνῃ τὰς ὑποχρεώσεις ἢ τὰ δικαιώματα ἑνὸς δήμου. Μὴ βλέπων δὲ ποῦ ἐνυπάρχει ἡ δυσκολία τοῦ νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἀσάφεια τοῦ νόμου, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ἄρῃ τὸ ἀδίκημα ἀπὸ τὰς τρεῖς μεγαλειτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Κοσμικῶν θέλων ν' ἀποδείξῃ τὸν νόμον ἐννοοῦντα ἅπαντας τοὺς κατοίκους, καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς τοὺς δημότας, δὲν κατώρθωσεν ὅ,τι ἐζήτει, ἢ μᾶλλον ἀπέτυχεν ὁλοσχερῶς· τινὲς μάλιστα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθεισῶν διατάξεων τῶν νόμων, παραδέχονται τὰ ἐναντία, ἢ ὅπως ὁ Κ. Ὑπουργὸς τὰς ἐπεκαλέσθη. Εἶπεν, ὅτι τὰ δημοτολόγια δὲν εἶναι ἀκριβῆ, καὶ ἔφερε πρὸς ἀπόδειξιν τὸν δῆμον Μινώας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι πιθανὸν εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους νὰ συμβαίνωσιν εἴτε κατὰ παράλειψιν, εἴτε κατὰ χάριν λάθη, οὐδέποτε δὲ εἰς τὰ δημοτολόγια, διότι δὲν ὑπάρχει τὸ συμφέρον τῆς παραλείψεως δημοτῶν. Ἀποκρούει δὲ καὶ τὴν πρότασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος, ὅτι ἵνα ἀρθῇ πᾶσα διαφωνία δὲν δυσκολεύεται ν' ἀνακαλέσῃ λέξεις τινὰς τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς ἐκπερασμένας εἰς τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, διότι εἰς πᾶσαν συζήτησιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ νόμου, ἑρμηνεύεται αὐτὸς πολλαχῶς, καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν ἦτον ἐπιτεταραμένον, δὲν ἤθελε γίνει ἀσκόπως καὶ πέρυσι καὶ ἐφέτος τοσαύτη συζήτησις, καὶ νομίζει ὅτι μετὰ τόσας σφοδρὰς συζητήσεις ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας αὐτῆς, δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ τὸ ἄρθρον

ἢ μέρος αὐτοῦ, διότι ὁ ἐκτελούμενος νόμος ἀναθέτει εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ Συμβούλια νὰ ἐνεργῶσι τὴν διανομήν, ὅπερ σήμερον δὲν ἐνεργεῖται, ἐπιμένως, μὴ ἀφαιρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 2. δὲν δύναται παρὰ νὰ γένῃ λόγος περί τινος τροπολογίας, ἐρμηνευούσης τὸν νόμον. Συμφωνῶν λοιπὸν εἰς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ὑποστηρίζει τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν.

Εἰπόντος τινος, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀφελῶν λέξεις τινὰς ἀπὸ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον μετέτρεψε τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως, ἔφερεν οἱωνεὶ τροπολογίαν νέαν, ἥτις πρέπει νὰ γίνῃ ἀντικείμενον νέας συζητήσεως· ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ ἐπιψηφίτῃ ἡ Βουλὴ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ἄνευ τινὸς προσθαφαιρέσεως, καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ μεταβάλληται ὀργανικὸς νόμος ἢ δι' ἑτέρου νόμου, καὶ διότι τὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας Καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν λαβὼν τὸν λόγον εἰπέ τινα, ὁμολογῶν, ὅτι τότε δὲν ἦτον ἐν γνώσει τῶν πραγμάτων, σήμερον ὅμως μετὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν συναδέλφου του ὑπουργοῦ γενομένας διασαφήσεις νομίζει, ὅτι ἕκαστος ἐπείσθη, ὅτι δὲν πρόκειται ἢ περὶ δύο τινῶν, τουτέστι περὶ τῆς ἑρμηνείας, ἢ τῆς τροπολογίας τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου. Τὸ κατ' αὐτὸν φρονεῖ, ὅτι ὁ νόμος διὰ τῆς λέξεως *πληθυσμὸς* ἐννοεῖ ἅπαντας ἐν γένει τοὺς κατοίκους, ὁ πληθυσμὸς δ' οὗτος ἐξάγεται ἀπὸ τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, οἵτινες πάντοτε ἐξακριβιώνουσι τὸν ἀληθῆ πληθυσμόν, ἑπομένως δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη οὔτε ἑρμηνείας οὔτε τροπολογίας. Ὑπέδειξάν τινες, ὅτι παραδεχόμενοι τὴν ἔννοιαν ταύτην περιπίπτομεν εἰς ἀντίφασιν, διότι οἱ στρατεύσιμοι πρέπει νὰ ὦσιν ἰθαγενεῖς Ἕλληνες, καὶ ἑπομένως δημόται, καὶ οὐχὶ ἄνδρες μὴ κτησάμενοι τὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας δικαίωμα κατὰ τοὺς κειμένους νόμους· καὶ μολαταῦτα εἰς τὴν ἔνστασιν ταύτην τοῖς ἀντιτάττει τὸν νόμον καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθιερουμένην βάσιν, ἥτις εἶναι ἀληθὴς καὶ σεβαστή· ἄλλως τε καὶ τῶν δύο βάσεων οὐσῶν σφαλερῶν, πρέπει νὰ προτιμηθῇ τὸ ἧττον σφαλερόν, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐν χρήσει. Κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, ὅτι πᾶς Ἕλλην εἶναι ὑπόχρεως εἰς στρατείαν, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἑτέρα ἀνάγκη, ἢ νὰ λαμβάνωνται οἱ στρατεύσιμοι ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατ' ἐκλογήν, ἀρκεῖ ὅτι θὰ ἦναι Ἕλληνες, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο θὰ ἦτο προφανῶς ἄδικον, ὁ νομοθέτης διέταξε νὰ γίνεται κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους ἡ διανομή, καὶ ἁπλῶς ἐπὶ

τῶν κατοίκων, καὶ νομίζει, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἰδέα τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, φρονοῦντος, ὅτι δὲν εὑρίσκει πλεονέκτημά τι εἰς τὸ ἕτερον τῶν δύω συστημάτων, τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διχογνωμία τις, διότι ὁ νόμος εἶναι σα φ. Τὰ δημοτολόγια συνήθως περιλαμβάνουσι μέγαν ἀριθμὸν κατοίκων, ὡς χρησιμεύοντα πρὸς σύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἂν αὐτὰ ληφθοῦν ὡς βάσις εἰς τὴν στρατολογίαν, θὰ γεννηθῶσι πλεῖστα παράπονα, διότι πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ὀρθότητος αὐτῶν, οὐδεμία διαδικασία νενομοθέτηται, ἄλλως τε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν δύναται νὰ περαιωθῇ ἐντὸς τοῦ παρόντος ἔτους ἡ στρατολογία.

Ἐξέθεκεν ἕτερος ὅτι λυπεῖται εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀποκρούσῃ τὴν προεκτεθεῖσαν γνώμην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀνδρὸς ἔχοντος πολυχρόνιον πεῖραν καὶ μάθησιν περὶ τὰ διοικητικά, καθ' ὅσον τὰ ἐπιχειρήματα, ἐφ' ὧν στηρίζει τὴν γνώμην του, οὐ μόνον δὲν τῷ ἐφάνησαν ἀκαταμάχητα, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐνισχύουσι τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, ἣν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον ὑπεστήριξεν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι καὶ ὁ περὶ στρατολογίας καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος κάμνει διάκρισιν μεταξὺ κατοίκων καὶ δημοτῶν, χρώμενος θατέρᾳ τῶν δύω λέξεων ἔνθα ἐνόμιζεν αὐτὴν ἀναγκαίαν, ἑπομένως, ἐπειδὴ προκειμένου περὶ διανομῆς τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως εἰς τοὺς δήμους, ὁ νόμος ὁρίζει νὰ γίνηται αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων ἑκάστου αὐτῶν, ἐξάγει ἐν τούτοις ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν θέλησιν τοῦ Νομοθέτου τοῦ νὰ φορολογῆται ὁ δῆμος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διότι ὅσον μεγαλείτερος, εἶπεν, εἶναι ὁ πληθυσμὸς ἑνὸς δήμου κατὰ τοσοῦτον οὗτος ὠφελεῖται. Ἀληθῶς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ Κ. ὑπουργοῦ παρέχει ἐκ πρώτης ὄψεως στιγμιαίας ἐντυπώσεις, ἀλλ' ἐξεταζόμενον ἀκριβέστερα ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνατρέπεται. Καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος, καὶ ὁ περὶ στρατολογίας ἀναφέρουσι τὴν λέξιν κάτοικοι, ἀλλὰ βεβαίως δι' αὐτῆς δὲν ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης εἰμὴ τοὺς δημότας. Λέγων δὲ ταῦτα, ἐρωτᾷ δύνανται κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον, εἰς ὃν ἀπαντᾷ τις τὴν λέξιν κάτοικοι ἀντὶ δημόται, 2000 κάτοικοι πόλεώς τινος νὰ ἀπαρτίσωσι δευτέρας τάξεως δῆμον, ἐὰν οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν συνωμολόγησε τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ δημότου, ἀλλ' ἅπαντες ἢ ἀνήκουσιν εἰς ἄλλον δῆμον ἢ εἶναι ἀλλοεθνεῖς; Δύναται δὲ δῆμος τρίτης τάξεως σχηματισθεὶς ἐκ 300 δημοτῶν νὰ ὀνομασθῇ πρώτης τάξεως, ἅμα

εν αὐτῷ ἕνεκα τῆς ἐμπορικῆς του θέσεως κατοικήσωσι 30 χιλιάδες ἑτεροδημόται καὶ ἀλλοεθνεῖς; Τὸ κατ' αὐτὸν ἀποφαίνεται ἐπ' ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς. Τὸ παράδειγμα τοῦτο φέρει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, τοὐτέστιν ἀφοῦ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις ἑνὸς δήμου ἐπιβάλλεται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων αὐτοῦ καὶ οὐχὶ τῶν δημοτῶν, πῶς δύναται ὁ δῆμος, ὁ ἔχων 300 μόνον ψυχὰς δημοτῶν καὶ 30,000 κατοίκους ἑτεροδημότας καὶ ἀλλοεθνεῖς, νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσίν του, οὖσαν βεβαίως δεκάκις μεγαλειτέραν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν του τῶν ἐχόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν;

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡς δεύτερον ἐπιχείρημα, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του, ἔφερε τὸ διάταγμα τοῦ ἔτους 1838, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑποχρεοῦνται τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας προκειμένου νὰ ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως εἰς τοὺς δήμους· ἀλλ' ἂς τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ παρατηρήσῃ αὐτῷ, ὅτι ἐὰν ἄλλοι σπουδαιότεροι λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀπηξίωσε νὰ φέρῃ πρὸς συζήτησιν, δὲν ἀναγκάζωσιν αὐτὸν νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν γνώμην του, τὸ δεύτερον τοῦτο ἐπιχείρημά του εἶναι ὅλως ἀτοπές, διότι ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων τοῦ νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας κατὰ τὴν διανομὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ὑποστηρίζει μᾶλλον τὴν ἰδικήν του γνώμην, καθότι οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες δὲν ἔχουσι μόνον νὰ ἐξακριβώσωσι τὸν πληθυσμὸν ἑνὸς δήμου, ἀλλὰ τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ διαμενόντας, τὴν διαμονήν αὐτῶν, τοὺς δημότας αὐτοῦ, τοὺς ἑτεροδημότας καὶ τοὺς ἀλλοεθνεῖς τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ ἢ διαρκῶς κατοικοῦντας, ἢ προσωρινῶς διαμένοντας, τοὺς ἀέργους, τοὺς φαυλοβίους, τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ γένος τῶν κατοίκων αὐτοῦ· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ ἀπογραφικὸς πίναξ εἶναι τὸ κάτοπτρον τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου ἑνὸς δήμου· αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, ὅπως ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς δήμου, τοιουτοτρόπως καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ Συμβούλια ὑποχρεοῦνται νὰ λάβωσι τοὺς πίνακας αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐν τῇ ἁρμοδίᾳ στήλῃ αὐτοῦ τοὺς δημότας τοῦ δήμου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ὁποίου θέλουσιν ἐπιβάλει τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν δῆμον, ὅπως καὶ οἱ δήμαρχοι ὑποχρεοῦνται κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων νὰ

λαμβάνωσιν αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἐχόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα τοῦ στρατευσίμου. Ἐκτὸς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ συνάδελφός του τῆς Δικαιοσύνης ἔφερε πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπουργικῆς γνώμης τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἤθελε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς δημότας ἑνὸς δήμου τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν οὐχὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ὅλων τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ δημόται ὠφελοῦνται διὰ τῆς ἐν τῷ δήμῳ των διαμονῆς τῶν ἑτεροδημοτῶν καὶ ἀλλοεθνῶν. Μ' ὅλον ὅτι σέβεται τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, δὲν δύναται ὅμως νὰ συμφωνήσῃ καθ' ὁλοκληρίαν μετ' αὐτοῦ, διότι τὸ πνεῦμα ὅπερ εἰς τὸν περὶ στρατολογίας νόμον ἀποδίδει ὁ Κ. ὑπουργός, οὐ μόνον ἀπάδει πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν πάντες οἱ Ἕλληνες εἶναι ὑπόχρεοι ἐξίσου εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης· ἄλλως τε δὲ παρατηρεῖ ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις εἶναι προσωπική, καὶ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ εὐπορία τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, ἥτις δύναται νὰ προέρχηται ἐκ τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ αὐτοῦ, ὅστις γίνεται ἀφορμὴ εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ὑποκειμένων εἰς τὴν δημοτικὴν φορολογίαν, οὔτε ἡ εὐπορία τῶν κατοίκων αὐτοῦ εἰς τὴν τύχην τῆς ἐργατικῆς ἰδίως τάξεως τῶν δημοτῶν ἑνὸς δήμου, ἥτις ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς μεγαλοπόλεις ὑπερφέρει τὸ βάρος τῆς στρατολογίας, ὡς μὴ δυναμένη ἕνεκα ἀνεγείας τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων της μέσων νὰ ἀποφύγῃ αὐτήν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας οἱ εὔποροι οἱ μᾶλλον ὠφελούμενοι ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἑνὸς δήμου ἐν εὐκολίᾳ ὑπεκφεύγουσι τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, διότι ἔχουσι τὰ μέσα νὰ ἀποστείλωσι τὰ τέκνα των πρὸς ἐκπαίδευσιν, περίστασις ἥτις ἀπαλλάττει αὐτὰ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως καὶ ἐπιβάλλει αὐτὴν ἰδίως εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν. Ἤθελε δὲ ὑποχωρήσει, ἐὰν ἐπείθετο ὅτι ἡ διανομὴ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δημοτῶν ἑκάστου δήμου παρέτεινε τὴν ἐνέργειαν τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ, διότι ἐπιθυμεῖ ὁ στρατὸς τῆς πατρίδος νὰ ἦναι πλήρης. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ ἀναλογία τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως θέλει ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀπογραφικῶν πινάκων ἑκάστου δήμου, καὶ ἀφοῦ οἱ πίνακες φέρουσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων δημοτῶν ἑκάστου δήμου, δὲν ἐννοεῖ ποῖα πρόσκομματα θέλουσι παρεμβληθῇ εἰς τὰς στρατολογικὰς ἐρ-

γασίας, ἂν ἡ ἀναλογία γείνῃ ἐπὶ τῇ δικαίᾳ βάσει τῶν *δημοτῶν* ἑκάστου δήμου, καὶ οὐχὶ ἐν γένει τῶν κατοίκων αὐτοῦ.

Περαίνων τὸν λόγον παρατηρεῖ εἰς τοὺς πρεσβεύοντας, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν σκοπὸν ἔχει νὰ ἐλαττώσῃ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τοὺς δήμους τοὺς ἔχοντας μεγάλον πληθυσμὸν καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν εἰς τοὺς δήμους, ὧν ὁ πληθυσμὸς συνίσταται ἐκ μόνων δημοτῶν, ὅτι οὐδεμίαν τοιαύτην πρόθεσιν ἔχει, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ κανονίσῃ ἐπὶ δικαιοτέρων βάσεων, καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ὑπαρχόντων νόμων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ἥτις μᾶλλον τακτικώτερον δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῶν βάσεων, ἃς αὐτὴ ἡ ἰδία Βουλὴ ἔθεσε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον. Τοὐναντίον φρονεῖ, ὅτι οἱ δῆμοι, συγκείμενοι ἀποκλειστικῶς ἐκ δημοτῶν, ὑποφέρουσι μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἤδη συστήματος, ὅπερ κατ' ἔτος ἐπιφέρει καθυστέρησιν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τῶν δήμων, ὧν ὁ πληθυσμὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑτεροδημότας καὶ ἀλλοδαπούς, καὶ ἀναγκάζει κατ' ἔτος τὸ ὑπουργεῖον νὰ αἰτῆται τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς καθυστερήσεως ταύτης ἐπιπιπτούσης ἰδίως εἰς τοὺς δήμους τοὺς ἐξοφλήσαντας τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσίν των.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ διασαφήσεις τινὰς ἐπί τινων ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ὁ προαγορεύσας ἐκ παραδρομῆς ἴσως παρεμόρφωσε. Καὶ πρῶτον ὑπέθεσεν οὗτος δῆμον ἐκ δισχιλίων κατοίκων συγκείμενον ἄνευ ὅμως δημότου τινός, ἀλλ' εὐτυχῶς καθ' ὅσον ἀπὸ ἱστορικὰς μελέτας γινώσκει πολλὰ ὀλίγοι τοιοῦτοι τόποι εὑρίσκονται καὶ μάλιστα κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου ἄρχων τις πρός τιμὴν τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ πατρὸς ἐθυσίασεν 600 ἀνθρώπους· πρὸ ὀλίγου ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν καὶ δήμαρχον Ἀθηνῶν ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὸν πληθυσμὸν τοῦ δήμου τούτου, ἔλαβε δὲ ἀπάντησιν ὅτι σύγκειται ἐκ 10000 κατοίκων παλαιῶν καὶ 7000 νέων. Ἐκ τούτου γίνεται πρόδηλον, ὅτι λαλοῦντες περὶ Ἀθηναίων ἐννοοῦμεν τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν πληθυσμὸν τῶν δημοτῶν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι εἰς τὸν δῆμον Μαραθῶνος, συγκείμενον ἀπὸ 2000 δημότας ὑπάρχουσι στρατεύσιμοι, ἐν ᾧ εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν, ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν ἀναβαίνῃ τὰς 17000, ἐλλείπουσιν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἀσπάζεται δὲ τὴν συζήτησιν ταύτην, ὡς προπαρασκευὴν διὰ τὸν μετ' οὐ πολὺ μέλλοντα νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν τῆς Βουλῆς περὶ ἀπογρα-

φῆς νόμον, διότι, ὡς προηγουμένως εἶπε, τὸν ἐν ἰσχύϊ ἀπεκάλεσε καὶ αὐτὸς ἐλαττωματικὸν καὶ δὲν ἐπεθύμει νὰ ἀκούσῃ κατὰ τοῦ τοιούτου νόμου τὰς αὐτὰς κρίσεις τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξέφρεν. Ἡ ἐξέτασις δὲ τῆς ἀληθείας καὶ ἡ συμπλήρωσις νέου νόμου εἶναι σπουδαιότατον ἔργον, καὶ δὲν πρέπει διὰ παρεμπιπτούσης συζητήσεως νὰ μεταβληθῇ ἡ βάσις τοῦ ὡρισταμένου, διὸ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα προσηκόντως. Ἐπαναλαμβάνει δὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ δημοτολόγια δὲν εἶναι ὀρθῶς συντεταγμένα, καὶ ἑπομένως, ἂν μετατραπῇ ἡ βάσις τοῦ νόμου θέλει ἀναγκασθῇ νὰ θεωρήσῃ ἀχρήστους τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀντίγραφα τῶν δημοτολογίων, ὧν ἡ ἀποστολὴ θέλει φέρει μεγάλα προσκόμματα καὶ χρονοτριβάς, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ μείνωμεν εἰς τὰ ἴδια μέχρις οὗ διὰ τοῦ ὀργανικοῦ νόμου διορθώσωμεν πᾶσαν ὡρισταμένην ἔλλειψιν καὶ ἀσάφειαν.

Ἐπέφερεν ἕτερος ὅτι τέσσαρες μόνον δῆμοι, ὁ τῶν Ἀθηνῶν, Πατρῶν, Σύρου καὶ Ναυπλίας κατοικοῦνται χάριν ἐμπορίας ἀπὸ ἐγχωρίους καὶ ἀλλοδαπούς καὶ εἰς τούτους κυρίως ἐπιπίπτει τὸ ἀδίκημα. Καὶ ὁ περὶ ἀπογραφῆς καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος διὰ τῆς λέξεως *πληθυσμὸς* ἐννοοῦσι τοὺς δημότας, ὡς ἐκ πολλῶν αὐτῶν τεκμηρίων καταφαίνεται· εἰς Ἀθήνας λ. χ. ἑτεροδημόται καταγόμενοι ἐκ τῆς Πελοποννήσου, τῶν νήσων καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, κατὰ τὴν παραδεδεγμένην ἀναλογίαν, περιλαμβάνονται καὶ εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον αὐτῶν, ὅπερ εἶναι κατ' αὐτὸν ἀδικώτατον. Δὲν ἐλλείπει δὲ τὴν δυσκολίαν, ἥτις δύναται νὰ προκύψῃ, ἐὰν ὡς βάσις τῆς ἀναλογίας λυφθῇ ὁ πληθυσμὸς τῶν δημοτῶν, ἀφοῦ εἰς τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας ὑπάρχουσιν ἰδιαίτεραι στῆλαι, διακρίνουσαι τοὺς δημότας, τοὺς ἑτεροδημότας καὶ τοὺς ἀλλοεθνεῖς. Καὶ καθ' ὅσον ἐνθυμεῖται, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὡς ἐπιχειρηματίαι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον χάριν ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς ὠφελείας καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγγράφωνται τακτικῶς εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, οὔτε εἶναι εὔκολον νὰ ἐγγράφωνται τακτικῶς εἰς τὰ δημοτολόγια, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μία ἰσχυρὰ ἀφορμὴ ἵνα κατασταθῇ ὁ νόμος σεβαστὸς εἰς πάντα Ἕλληνα, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκηται, ὡς εἶναι παρ' Εὐρωπαίοις. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ζητηθῶσι δημοτολόγια, διότι τοιαῦτα εὑρίσκονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ εἰς τοὺς δήμους, εἰς τὰ ὁποῖα, ὡς προεῖπεν, ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι οἵτε δημόται, ἑτεροδημόται καὶ ἀλλοεθνεῖς, καὶ κατὰ συνέπειαν πι-

στεύει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θέλει δυσκολευθῇ νὰ παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν πρὸς θεραπείαν προφανοῦς καὶ ἀναμφισβητήτου ἀδικήματος.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν στρατευσίμων ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν, διὸ καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀνέφερε ποῖα ἀδικήματα συνεπάγει ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐναντίου συστήματος· εἶχε μάλιστα τὴν ἰδέαν ὅτι τοιαύτη ἐφαρμογὴ ἐδίδετο εἰς τὸν ὑπάρχοντα νόμον, διότι εὐτυχῶς εἶναι ἀντιπρόσωπος ἐπαρχίας συγκειμένης ἀπὸ δημότας σταθερῶς αὐτόθι ἀποκατεστημένους. Διαφωνεῖ δὲ μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν θελήσαντα νὰ ἐξομοιώσῃ τὴν στρατολογίαν μὲ τὸν φόρον ἐπιτηδευμάτων, διότι εὑρίσκει, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι οὐδεμίαν μεταξύ των ἔχουσι σχέσιν καὶ ἀναλογίαν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἐνταῦθα νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ Βουλὴ εἴτε τὸ ὑπουργεῖον, διότι πρόκειται περὶ τοῦ φορολογουμένου λαοῦ, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ νόμου ἀποβλέπει πάντας· ὅταν πρόκηται περὶ ἐπιβολῆς φόρου καθίσταται ἐπάναγκες νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ φόρος θὰ ἐπιβληθῇ, διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι τὸ συμπέρασμα τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι ὀρθόν. Ἡ λέξις δὲ πληθυσμὸς εἶναι γενική, ἀναφερομένη καὶ εἰς ἄλλους νόμους, ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας· εἰς τὸν περὶ ἐπιτηδεύματος νόμον «πληθυσμὸς» ἔχει γενικότητα δικαιολογημένην ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἤτοι ἀναλόγως τῆς ὠφελείας, ἣν ἀπολαμβάνει ὁ φορολογούμενος· εἰς τὸν περὶ στρατολογίας ὅμως ὁ φόρος εἶναι προσωπικὸς καὶ πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ κατ' ἀναλογίαν τῶν φορολογουμένων ἀτόμων. Καὶ ἐνταῦθα ὁ νομοθέτης δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ κάμῃ διάκρισιν, διότι αὕτη εἶναι καταφανεστάτη. Ὁ κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ τὰς λέξεις *ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ* ὡς περιττάς, ἀλλ' ἠδύνατο τότε καὶ οὗτος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀφαίρεσιν ὁλοκλήρου τοῦ 2 §, ἀλλὰ τότε δὲν καταρτίζεται νόμος. Ἀποκρούων δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, εἰπόντος ὅτι πρὸ 20 ἐτῶν οὕτως ἐφαρμόζεται ὁ νόμος, ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τῶν βουλευτῶν Ἀθηνῶν, ὅτι ἡ τοιαύτη ἄδικος ἐφαρμογὴ ἔλαβε τὴν ἀρχήν της πρὸ 4 ἐτῶν· τὸ ζήτημα εἶναι γενικὸν καὶ κακῶς τὸ ἐμερίκευσαν. Εἰπόντινες ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς τροπολογίας θὰ προκύψουν μεγάλαι δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐὰν τοῦτο ἀληθῶς ἔχῃ ὑπόστασιν, δὲν δυσκολεύεται οὐδ' αὐτὸς νὰ συμφωνήσῃ, ὅπως τὸ νομοσχέδιον μείνῃ ἀμετάβλητον, διότι τὸ συμφέρον τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, οὗ τινος ἐφάπτεται, εἶναι ἀνώτερον πάσης καινοτομίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι τὸ παράδειγμα, ὅπερ ἔφερεν ὁ προαγορεύσας εἶναι ὅλως ἄσχετον πρὸς τὸ ζήτημα· ἐπὶ τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος λαμβάνεται ὡς βάσις ἡ ὠφέλεια, ἧς ἀπολαύουσιν ἐκ τούτου οἱ ἐπιτηδευματίαι, ἐν ᾧ ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις εἶναι φόρος μὲν προσωπικός, παρέχει ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως εἰς τὸν στρατεύσιμον. Εἰς πρὸς δὲ τὸ ζήτημα τοῦ πληθυσμοῦ, ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ ὑποχρέους εἰς τὴν στρατολογίαν τοὺς ἔχοντας τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἐκ τῶν διατάξεων δὲ τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου δὲν φαίνεται, ὅτι διὰ μὲν τὴν ἀναλογίαν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων, ἐπὶ δὲ τῶν ἀτόμων καθ' ἕκαστα ὁ τῶν δημοτῶν. Ἡ ὑποχρέωσις δὲ τοῦ στρατεύεσθαι ἐπιπίπτει ἐφ' ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τὸ ἔτος 1863 ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ κληθῶσιν εἰς τὰ ὅπλα πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα, ἤθελον κληθῇ οὗτοι ἄνευ διακρίσεως ὅπου ἐτύγχανον, ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνῃ, ἐπέρχεται ἀναγκαίως ἡ κατὰ δήμους διανομὴ τῶν στρατευσίμων.

Ἐπὶ τούτοις κηρύξαντος τοῦ προέδρου συναινέσει τῆς Βουλῆς περαιωμένην τὴν συζήτησιν, ἐγένετο ἐπὶ τῆς διατυπωθείσης τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, αἰτήσει δέκα βουλευτῶν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρειφόπουλον καὶ Μ. Δαμηράλην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέβριψεν αὐτὴν διὰ ψήφων 55 κατὰ 21.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	Ἀνδρέας Λανόπουλος . . . Ο
Ἰωάννης Α. Μεσσηνέζης . . Ν	Ἰωάννης Βλάσσης . . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ο	Γεώργιος Σκοῦφος . . . . Ν
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου . . Ο	Εὐστάθιος Σῦμος. . . . .
Γ. Ν. Καΐρης	Παναγῆς Κυριακὸς . . . . Ν
Νικόλαος Γουλανδρῆς. . . .	Σταῦρος Βλάχος . . . . .
Λ. Γ. Λαμπρυνίδης	Ἀθανάσιος Ἴσκος . . . . Ν

Ἠλίας Καραγιάννης		Παλαιολόγος Στασινόπουλος.	
Φίλων Φίλωνος	Ο	Νικόλαος Παλαιὸς	Ο
Δημ. Νάκος	Ο	Σταῦρος Ἀλεξάνδρου	Ο
Γεώργιος Γερθανάσης	Ο	Ἀνδρέας Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης		Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	
Ἀντώνιος Γρίβας		Εὐστάθιος Οἰκονομόπουλος	
Λεωνίδας Πετροπουλάκης	Ο		
Π. Στεργόγιαννης	Ο	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος.	
Ἀριστομένης Λιδωρίκης		Νικόλαος Ματθαίου	Ο
Ἰωάννης Σαφάκης	Ο	Νικόλαος Πετράκος	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	Ο	Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης	Ο
Γεώργιος Ζουμπουλάκης		Δημήτριος Δημητρακάκης	Ν
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Βλασόπουλος	Ν
Ἄγγελος Γουζούασης	Ο	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν
Γεώργιος Βελῆς	Ο	Λουκᾶς Στέρανος	Ο
Νικόλαος Χαντσάκης	Ο	Σπυρίδων Τριχᾶς	
Νικόλαος Γρανίτσας		Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν
Γεωργούλας Γιολδάσης	Ο	Θεόδωρος Πετρινός	Ο
Ἐπαμινώνδας Κρεστενίτης	Ν	Παναγ. Βάρδογλης	Ν
Στέρανος Στερανόπουλος	Ο	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Ν
Π. Παπασταθόπουλος	Ν	Προκόπιος Βιρβίλης	Ο
Σπῦρος Κουτσομίτης		Γεώργιος Μαλέας.	
Γεώργιος Διαμάντης		Δημ. Σακελλαριάδης.	
Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ο	Ἀθανάσιος Κατριβάνος	Ο
Σπυρίδων Μαλασπίνης		Νικόλαος Σωτηρόπουλος	
Γάσ. Ἀτλένδας		Γ. Γουλιμῆς	Ο
Σπ. Μαρκεζίνης		Παναγ. Καλαμαριώτης	
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος		Παναγιώτης Παπατσώνης	
Ἠλίας Παπαδαῖος		Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ο
Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς		Ἰω. Προβελέγιος	Ν
Παναγιώτης Μεγακλῆς		Ἰω. Ταταράκης.	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Μιχαὴλ Δαμηράλης	Ο
Θεόδωρος Κυριακὸς	Ο	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Ἰωάννης Ζάρκος		Σπυρ. Βαρότσης	Ο
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης.		Α. Παπαδημητριάδης	
Γεώργιος Παπανικολάου.		Δημήτριος Κοκοτάκης	Ο
Ἰωάννης Μπαλάφας		Δημήτριος Χαραλαμπίδης	
Πέτρος Δεληγιάννης		Ν. Παπαλιξόπουλος	
Δημήτριος Βούκουρας	Ν	Παν. Μ. Ἰατρὸς	Ν
Κωνστ. Πλαπούτας		Ἰωάννης Τασσαῖος	Ο

Στέφανος Α. Δούκας	Ο	Ἰωάννης Μαραγκὸς	Ο
Ἰωάννης Κατσάκος		Λουκέντσος Καμπάνης	Ο
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Ἰωάννης Σαγρέδος	Ο
Βενετσάνος Κουβέλος	Ο	Παναγιώτης Ψάθης	Ο
Δημ. Κατσάκος	Ν	Ἀντώνιος Ἁρμάος	Ο
Χ. Χριστόπουλος	Ο	Γρηγόριος Μανοῦτος	Ν
Π. Κανελλόπουλος		Δημ. Πολυχρονόπουλος	Ν
Κωνστ. Ζαρειφόπουλος	Ν	Γεώργιος Σπέντσας	Ο
Μιχαὴλ Ποτλῆς	Ο	Δημ. Βότσαρης	Ο
Παπακώστας Τσαμάλας		Γεώργιος Κουβέλης	Ο
Νάκος Πανουριᾶς	Ο	Νικόλαος Πιπῖνος	
Μιλτιάδης Πρίμας	Ο	Κωνστ. Δουζίνας	Ο
Παναγιώτης Καλαμογδάρτης		Λάζαρος Γιουρδῆς.	
Ἰωάννης Δ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Θεόδωρος Γκίκας	
Ἀντώνιος Ῥικάκης	Ν	Ἀναστάσιος Οἰκονόμου	
Χρύσανθος Τσαλαμιδᾶς		Πέτρος Χ. Πέτρος	Ο
Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου		Εὐαγγέλης Βαλατσός.	
Νικόλαος Γκίκης	Ο	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	Ο
Νικόλαος Τσικλητήρας	Ν	Σ. Σκουμπουρδῆς	
Γεώργιος Μπάστας.		Λύγερινὸς Ἀδέρφ	Ο
Ἰωάννης Δουλίδης	Ο	Δημ. Κριεζώτης	
Ἰωάννης Μανιώτης		Αναγ. Μάντσαρης	Ο
Λεωνίδας Πρασακάκης	Ο	Ἰωάννης Κοντσιᾶς	Ο
Γεώργιος Ναύτης		Ἀνδρέας Καλλάρης	Ο

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' ἀναστάσεως τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, τῶν ἰδίων ἐπιτρεπόντων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ὑπὲρ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ δύναμις τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ προσδιορίζεται εἰς δέκα χιλιάδας ἐνακοσίους εἴκοσιν ἄκρων, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, στρατιώτας καὶ λοιπούς.

Ἡ δύναμις τοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται εἰς χιλίους διακοσίους, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικοὺς ναύτας καὶ λοιπούς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ στρατολογία καὶ ναυτολογία διὰ τὸ ἔτος 1862 προσδιορίζεται εἰς δισχιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα τέσσαρας ἄνδρας.

Οἱ δισχίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες, διανεμηθήσονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν Νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν Ἐπάρχων εἰς τοὺς Δήμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις δύω μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου συμπεριλαμβανομένου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἔτους ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν τοῦ 1862 ἔτους, καθόσον αὗται δὲν ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν ἀπὸ 29 Μαΐου 1860 νόμον περὶ στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἰωάννης Σωτηριάδης	. . . N	Σταῦρος Βλάχος	. . . . .
Ἰωάννης Μεσσηνέζης	. . .	Ἀθανάσιος Ἴσκος	. . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . N	Ἠλίας Καραγιάννης	. . . .
Νικόλαος Π. Ἀθανασίου	. . N	Δημήτριος Νάκος	. . . . N
Γεώργιος Ν. Καΐρης	. . . .	Φίλων Φίλωνος	. . . . . N
Νικόλαος Γουλανδρῆς	. . .	Γεώργιος Γεροθανάσης	. . N
Α. Γ. Ἀμπρυνίδης	. . . .	Ἀθανάσιος Μοναστηριώτης	. .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . N	Ἀντώνιος Γρίβας	. . . .
Ἰωάννης Βλάσσης	. . . . .	Λεωνίδας Πετροπουλάκης	. N
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . . N	Παν. Σταρόγιαννης	. . . . N
Εὐστάθιος Σίμος	. . . . .	Ἀριστομένης Αἰδωρίκης	. . .
Παναγῆς Κυριακός	. . . N	Ἰωάννης Σαφάκας	. . . . N

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης, ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, εἶπεν, ὅτι δὲν ἔρχεται νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἐν ἰσχύϊ περὶ ἀπογραφῆς νόμον, ὅστις ἀπὸ τῆς δημιουργίας του πολυειδῶς κατεκρίθη καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεώς του πολλὰ παρατράγωδα συνέβησαν, καὶ πάντες κατ' αὐτοῦ ἐξηγέρθησαν, διότι περὶ τῆς τροποποιήσεώς του εἶχε ληφθῆ πρόνοια καὶ πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου διὰ συστάσεως ἐπὶ τούτῳ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν πολλὰ ἐρρέθησαν καὶ πολλὰς δυσχερείας οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ ὑπέστησαν. Οὐ μόνον δὲ ὁ λαὸς, ἐφ' οὗ ἡ φορολογία τοῦ στρατεύεσθαι ἐπιβάλλεται, παρεπονέθη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ τὸν κατέκριναν, αἰτησάμενοι τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις σκοπὸν εἶχε νὰ τὸν μεταρρυθμίσῃ, ἐὰν ἀνυπέρβλητα προσκόμματα δὲν παρενεβάλλοντο εἰς τοῦτο. Σήμερον ὅμως δὲν πρόκειται περὶ μεταβολῆς τοῦ συστήματος τῆς στρατολογίας, ἀλλὰ περὶ ἐπιψηφίσεως νομοσχεδίου, ἐπιτρέποντος εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συμπληρώσῃ τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπικρατοῦντος νόμου, καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος. Τὰ ἀναφυέντα κατὰ τὴν συζήτησιν ζητήματα, ἂν τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα τῆς διανομῆς ἦναι ἐλαττωματικὸν ἢ οὔ, ἂν πρέπῃ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου καὶ διὰ τίνος, ὀλίγαι ἡμέραι θὰ παρέλθωσι καὶ θέλουσιν ἐκτυλιχθῆ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, καὶ λυθῇ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον· διὰ τοῦτο θέλει περιορισθῇ ἐπὶ μόνης τῆς διεγερθείσης διαφωνίας τῶν γνωμῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τίνος δηλονότι πληθυσμοῦ πρέπει νὰ γίνηται ἡ διανομὴ τῶν στρατευσίμων κατὰ δήμους. Πολλοὶ καὶ πέρυσι καὶ ἐφέτος ἐξέφεραν τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν. Ὁ προκάτοχός του ὑπουργὸς, ὅστις παριυρέθη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν μαρτυρίαν ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου ἐπικαλοῦνται, δὲν παρεδέχθη, ἀλλ' ἠνέχθη τὴν κρίσιν ταύτην. Ἐὰν ἐξετασθῇ εἰδικώτερον τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τὴν ἔποψιν, ὅτι τὸ βάρος πρέπει νὰ πίπτῃ ἐπὶ τῶν ὑπογρεουμένων νὰ ὑποφέρωσι τὰ βάρη, ἐκ πρώτης ὄψεως εἰκάζει τις, ὅτι πᾶς Ἕλλην δυνάμενος νὰ φέρῃ ὅπλα ὀφείλει νὰ μεθέξῃ τῆς τιμῆς τῆς εἰς τὸν στρατὸν καταταξεώς του καὶ νὰ ὑπερετήσῃ τὴν πατρίδα. Ἀλλ' ἆρά γε τὴν βάσιν αὐτὴν παρεδέχθη ὁ ἐπικρατῶν νόμος; Οὗτος, ὡς καὶ τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα περὶ ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ἀπαντῶσι

καταρατικῶς, διότι καθιεροῦσι τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, λαμβανομένου ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων. Διὰ νὰ μὴν ἀπασχολῇ δὲ τὴν Βουλὴν δι' ἀναπτύξεων θεωρητικῶν, περὶ τοῦ τί ἐστὶν ἀπογραφικὸς πίναξ, θέλει ἐπικαλεσθῇ τὴν μαρτυρίαν τῶν κειμένων τοῦ νόμου καὶ ἄλλων διαταξέων. Εἷς τῶν πρακτόχων του, ὁ ἔντιμος γερουσιαστὴς Κ. Κρεστενίτης, ἔδωκε διά τινος ἐγκυκλίου του, τὸν ἑξῆς ὁρισμὸν αὐτῶν. Ὁ ἀπογραφικὸς πίναξ, εἶπε, περιλαμβάνει τὸν πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ, καθ' ἣν ὥραν γίνεται ἡ ἀπαρίθμησις· χρησιμεύει δὲ εἰς διαφόρους ἐνεργείας διοικητικὰς, εἰς τὴν διανομὴν τῶν φόρων καὶ εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν στρατευσίμων. Ὅτι δὲ πληθυσμὸς κατοίκων καὶ πληθυσμὸς δημοτῶν ἔχουσι μεγάλην διαφοράν, εἶναι αὐταπόδεικτον. Ὁ περὶ δήμων νόμος τὴν αὐτὴν διάκρισιν ποιεῖ ἐπὶ τῆς λέξεως πληθυσμοῦ (ὅρα ἄρθρ. 7, 62 καὶ 63) παραδεχόμενος, ὅτι ἡ μὲν ἀναλογία, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν ψηφοφόρων, λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ *ὅλου πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων* τοῦ δήμου, ἐξαγομένου βεβαίως ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων, οἱ δὲ ψηφοφόροι ἀπὸ τοὺς ἀποκλειστικοὺς δημότας· οὐχ ἧττον, καὶ ὁ τῶν ἐπιτηδευμάτων νόμος τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων λαμβάνει ὡς βάσιν. Ὅτι τὴν βάσιν ταύτην δὲν παραδέχεται ὡς ὀρθωτέραν, ἐξάγεται ἐκ τῆς παραδεχθείσης ἑτέρας βάσεως ἐν τῷ εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαχθέντι νομοσχεδίῳ, περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ λόγος, διατί ἐν τῷ ἐν ἰσχύϊ νόμῳ παρεδέχθη ὡς βάσις τῆς ἀναλογίας ὁ πληθυσμὸς ἐν γένει, ἠδύνατό τις νὰ ἐπιφέρῃ, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἐπεκράτει ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ περὶ στρατολογίας νόμος ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς καθαρὸς φορολογικὸς νόμος, καὶ ὅτι διὰ ταῦτα ἔπρεπε νὰ λυφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μείζων ἢ ἐλάσσων ὠφέλεια ἡ ἐπιγενομένη εἰς τοὺς πολίτας, ἐκ τῆς μᾶλλον ἢ ἧττον προσιχομένης διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων ἀσχολιῶν ὠφελείας· ἔτι, δὲ ὅτι φορολογῶν ὁ νόμος βαρύτερα τὰ κέντρα τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ, σκοπὸν εἶχε νὰ προστατεύσῃ τὰς ἀγροτικὰς ἐκεῖ κοινότητας, ἥτοι τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν γεωργικὴν τάξιν. Ἡ γνώμη τῶν ἰσχυριζομένων, ὅτι δὲν πρέπει ὁ νόμος νὰ φορολογῇ μᾶλλον ὅπου τὰ κέρδη εἶναι πλείονα, ἀλλ' ἀδιαφόρως τοὺς πολίτας, ἴσως εἶναι ἡ καλλιτέρα, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ γνώμη, ἡ προτείνουσα ὡς βάσιν τῆς ἀναλογίας τὰ δημοτολόγια, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος δὲν παραδέχεται. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, εἷς λόγος σπουδαῖος πρόκειται νὰ ἐμποδίσῃ σήμερον τὴν μεταβολὴν τῆς βάσεως, διότι αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι τῆς στρατολογίας ἐνηργήθησαν ἤδη, καὶ ἡ μὴ ἀκρίβεια τῶν ὑφισταμένων δημοτολογίων θέλει ἐπασχολήσει τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ πολύ, ἐνῷ αὕτη ἐπείγεται, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν ταχείαν συμπλήρωσιν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Δὲν δισταζει δὲ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὰ πλείστα δημοτολόγια δὲν εἶναι ἀκριβῆ, καὶ φέρει παράδειγμα τὸν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ναυπλίας δῆμον Μηνώας, τοῦ ὁποίου τὸ μὲν δημοτολόγιον περιέχει μέγαν ἀριθμὸν δημοτῶν, ἐνῷ ἐκεῖ κατοικεῖ μικρότατος ἀριθμὸς, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἡ Βουλὴ ἄλλοτε εὑρέθη εἰς θέσιν νὰ μάθῃ. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν δῆμον τοῦτον ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρεωσις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ δημοτολόγιον, θέλει χορηγήσει 10 στρατευσίμους, ἐνῷ δὲν θὰ εὑρεθῇ οὐδὲ εἷς διὰ ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸν στρατόν. Ἔφερε δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο, ἵν' ἀποδείξῃ τὰ εἰς πολλοὺς δήμους, ἕνεκα τῆς μὴ ἀκριβείας τῶν δημοτολογίων, δυνάμενα νὰ προκύψωσιν ἄτοπα. Ἐνταῦθα ἀπευθύνει τὴν ἐρώτησιν εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν τιμὴν ἐκ τῶν κυρίων βουλευτῶν νὰ ὦσι δήμαρχοι, ὁποῖα ἀρά γε κατ' αὐτοὺς εἶναι τὰ δημοτολόγια, δὲν θέλει λάβει ἴσως ἀπάντησιν σύμφωνα μὲ τὰ πράγματα. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν, οὔτε θέλει κατορθωθῇ ποτὲ, νὰ καταστρωθῶσιν ἀκριβῆ, καὶ ὁ λόγος πρόχειρος. Εἰς τόπος, οἷος ἡ Ἑλλὰς, τόσον στενοχωρημένος, δύναται νὰ ἔχῃ ποτὲ ἀρκῶς τοὺς πολίτας της, κατοικοῦντας ἀδιασπάστως εἰς τὴν γῆν τῆς γεννέσεως των; ἀδύνατον. Οἱ Ἕλληνες, οἱ ἀνέκαθεν ἐπιχειρηματίαι, οἱ τὰς συμπληγάδας ἀνοίξαντες, οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῶν ἐπιχειρήσεων, πῶς θέλουσι νὰ ζῶσιν ἐντὸς τῶν στενῶν ἡμῶν ὁρίων, πῶς δύνανται νὰ διαμένωσιν ἀεννάως, νὰ ὦσιν εἰς τὰς ἑστίας των; Εἶναι ποτὲ δυνατὸν, οἱ τὸ 1839 εἰς τινα δῆμον ἀποκατασταθέντες νὰ ὦσι καὶ κατὰ τὸ 1862, Τίς δύναται νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ, ἐὰν οἱ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν διαμένοντες Ἕλληνες, δὲν εἶναι καὶ δημόται δήμου τινός; Ἐκ τούτων καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ἡ στατιστικὴ εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ δικαιοτέρα παντὸς ἄλλου μέτρου. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀβέβαιος ἡ ἀκρίβεια τῶν δημοτολογίων, ἐνῷ οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες εἶναι ἀκριβέστεροι, καθὼς συνταττόμενοι ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ παρέδρους τῶν χωρίων καὶ τοὺς λοιποὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἕκαστος εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ Κράτους. Ὅσον δὲ ζητεῖ τις τὴν ἀκρίβειαν, τοσοῦτον μᾶλλον πλανᾶται, καὶ, κατὰ τὴν παροιμίαν, ζητῶντας τὸ καλλίτερον, χάνει τὸ καλόν.

Ἡ προταθεῖσα τροπολογία προσβάλλει ἄλλως τε νόμον διέποντα ἡμᾶς ἐπὶ 24 ἔτη, καὶ, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, ὀργανικὸς νόμος δὲν μεταῤῥυθμίζεται παρὰ δι' ἑτέρου ὀργανικοῦ νόμου, καὶ τοιοῦτος δὲν εἶναι ὁ ὑπὸ συζήτησιν, ἀλλ' ὁ ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς κείμενος, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τὴν βάσανον αὐτῆς τεθησόμενος. Ἐκεῖ, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων ἰδεῶν καὶ τῆς συζητήσεως, θὰ εὑρεθῇ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ συμφέρον· ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἀληθείας δὲν εἶναι εὔκολον πρᾶγμα· ἀπαιτεῖ συζήτησιν ἐμβριθῆ, καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἑκάστου προαίρεσιν καὶ προσπάθειαν. Τότε ἐλπίζει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει πρόθεσιν βλάβης ἢ ὠφελείας τινός, καὶ ὅτι ἐπιδιώκει πάντοτε τὸ ἀληθὲς συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν διοικουμένων.

Ὁ περὶ ἀπογραφῆς, κείμενος νόμος ἀναιρέει ῥητῶς *κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων*, ἀλλὰ σήμερον δὲν πρόκειται, ὡς εἶπε, περὶ μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ὀργανικοῦ νόμου. Ἡ φράσις δὲ *κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων* ἐκ περισσοῦ καὶ ἀσκόπως ἐτέθη εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, καὶ δὲν δυσκολεύεται νὰ προτείνῃ τὴν διαγραφὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ δευτέρου ἄρθρου, ὡς μὴ ἐχούσης κἀμμίαν οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ Βουλὴ, ἀντὶ νὰ ἐπιλαμβάνηται τῆς συζητήσεως τοιούτων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα καὶ τυχαῖα καὶ τῆς προσοχῆς ἀπαξιοῦσι, δύναται νὰ εἴπῃ καλλίτερον, ὅτι ἀρνεῖται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ στρατολογήσῃ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους. Τὸ κατ' αὐτὸν, λέγει μετὰ θάῤῥους, ὅτι δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀναδεχθῇ τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προτεινομένης τροπολογίας, οὐδ' ἐπιθυμεῖ εἰς τὸν διάδοχόν του νὰ κληροδοτήσῃ τοιαύτην εὐθύνην, καὶ διατελεῖ μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐν τῇ συνέσει της δὲν θέλει ἀρνηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ἀπορῥίπτουσα τὴν τροπολογίαν.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ἡ προταθεῖσα τροπολογία ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου, δὲν παρεκκλίνει τῶν διατάξεων αὐτῶν. Φρονεῖ δὲ, ὅτι τὸ ζήτημα οὔτε πολιτικὸν εἶνε οὔτε ὑπουργικὸν τὸ παράπαν, ἀλλ' ἁπλῶς ἐκφράζεται ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς, ὡς ἀμφισβητουμένου, ἂν πρέπῃ νὰ ἰσχύῃ ἡ γνώμη αὕτη· καὶ νομίζει, ὅτι ἐνόσῳ ὑπάρχει ἔλλειψις ἢ ἀσάφεια εἰς τὸν Νόμον, μία γνώμη τῆς Βουλῆς, ἁπλῶς εἰς τὰ πρακτικὰ ἐκπεφρασμένη, οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν, διότι διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν Νόμου, ὡς τινὲς ἰσχυρίσθησαν, δέον νὰ παραδεχθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος, λάβῃ δὲ καὶ τὴν ἀνωτάτην κύρωσιν. Τοῦτο εἶναι ἔθιμον Συνταγματικὸν, ὅπερ παραδέχονται τὰ πλεῖστα τῶν Συνταγματικῶν Ἐθνῶν. Ἀλλ' ἡ διαφορὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐκτεθεισῶν γνωμῶν δὲν προέρχεται ἢ ἀπὸ τὴν ἀσάφειαν τοῦ Νόμου, ὅπερ ἔδωκε δικαίως ἀφορμὴν καὶ εἰς τὸν Κ. Ὑπουργὸν νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῶν φρονούντων, ὅτι ὁ Νόμος ἐννοεῖ διὰ τῆς λέξεως «κατοίκους» πάντας τοὺς ἐν τῷ Δήμῳ κατοικοῦντας ἀδιαφόρως. Ἀλλ' αὐτὸς, ὅλως ἐναντίαν ἔχων ἰδέαν, προεῖπε, ὅτι εἶναι ἡ ὀρθωτέρα καὶ λογικωτέρα, διότι ἄλλως ἠδύναντο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου νὰ συμβῇ καὶ ἄλλο ἄτοπον· ἠδύναντο δηλονότι νὰ κληρωθῶσι καὶ οἱ ἀλλοεθνεῖς, καὶ, ἐναντίον τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν Νόμου, νὰ εὑρεθῇ αἴφνης ἡ Ἑστρὶς ἔχουσα τοὺς πρωτομάχους της, οὐχὶ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς τέκνων, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει τὸ θάῤῥος καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, ἀλλ' ἐκ τῶν ξένων· ἄλλως, ὁ νομοθέτης θὰ ἦτο παράνομος ἂν ἐπρέσβευε τὴν ἐναντίαν γνώμην. Ὁ Νομοθέτης, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο, βεβαίως ἐννοεῖ τὸν πληθυσμὸν τῶν νόμιμον διαμονὴν ἐν τῷ Δήμῳ ἐχόντων, ὡς συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ὀργανικοὺς νόμους, τῶν ἄλλων Ἐθνῶν· ἑπομένως δὲν εἶναι δικαιον ἔχων τις ὑπ' ὄψιν τὸν ἑτερογενῆ πληθυσμὸν, ν' αὐξομειοῖ τὰς ὑποχρεώσεις ἢ τὰ δικαιώματα ἑνὸς Δήμου. Μὴ βλέπων δὲ ποῦ ἐνυπάρχει ἡ δυσκολία, τοῦ νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἀσάφεια τοῦ Νόμου, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, ν' ἄρῃ τὸ ἀδίκημα ἀπὸ τὰς τρεῖς μεγαλειτέρας Πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, θέλων ν' ἀποδείξῃ τὸν Νόμον ἐννοοῦντα ἅπαντας τοὺς κατοίκους καὶ οὐχὶ ἀπολλιστικῶς τοὺς δημότας, δὲν κατώρθωσεν ὅ,τι ἐζήτει, ἢ μᾶλλον ἀπέτυχεν ὁλοσχερῶς· τινὲς μάλιστα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθεισῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, παραδέχονται τὰ ἐναντία, ἢ ὅπως ὁ Κ. Ὑπουργὸς τὰς ἐπεκαλέσθη· εἶπεν, ὅτι τὰ δημοτολόγια δὲν εἶναι ἀκριβῆ, καὶ ἔφερε πρὸς ἀπόδειξιν τὸν Δῆμον Μηνώας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι πιθανὸν εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους νὰ συμβαίνωσιν, εἴτε κατὰ παράλειψιν, εἴτε κατὰ χάριν, λάθη, οὐδέποτε δὲ εἰς τὰ δημοτολόγια, διότι δὲν ὑπάρχει τὸ συμφέρον τῆς παραλείψεως δημοτῶν. Ἀποκρούει δὲ καὶ τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι ἵνα ἀρθῇ πᾶσα διαφωνία δὲν δυσκολεύεται ν' ἀνακαλέσῃ λέξεις τινας τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς ἐκπεφρασμένας εἰς τὸν περὶ ἀπογραφῆς Νόμον, διότι εἰς πᾶσαν συζήτησιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ Νόμου, ἑρμηνεύεται οὗτος πολλαχῶς, καὶ, ἐὰν τοῦτο δὲν ἦτον ἐπιτετραμμένον, δὲν ἤθελε γίνει ἀσκόπως καὶ πέρυσι καὶ ἐφέ-

τους τοσαύτη συζήτησις, καὶ νομίζει, ὅτι μετὰ τόσας σφοδρὰς συζητήσεις ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας αὐτοῦ, δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ τὸ ἄρθρον ἢ μέρος αὐτοῦ, διότι ὁ ἐκτελούμενος Νόμος ἀναθέτει εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ Συμβούλια νὰ ἐνεργῶσι τὴν διανομήν, ὅπερ σήμερον δὲν ἐνεργεῖται· ἐπομένως, μὴ ἀφαιρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 2, δὲν δύναται παρὰ νὰ γένῃ λόγος περί τινος τροπολογίας, ἑρμηνευούσης τὸν Νόμον. Σμφώνων λοιπὸν εἰς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου, ὑποστηρίζει τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν.

Εἰπόντος τινος, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀφελῶν λέξεις τινὰς ἀπὸ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, μετέτρεψε τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως, ἔφερεν οἱονεὶ τροπολογίαν νέαν, ἥτις πρέπει νὰ γένῃ ἀντικείμενον νέας συζητήσεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ ἐπιψηφίσῃ ἡ Βουλὴ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ἄνευ τινος προσθαφαιρέσεως, καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ μεταβάλληται ὀργανικὸς Νόμος ἢ δι' ἑτέρου Νόμου, καὶ διότι τὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας· καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν λαβὼν τὸν λόγον εἶπέ τινα, ἀλλ' ὁμολογεῖ, ὅτι τότε δὲν ἦτον ἐν γνώσει τῶν πραγμάτων· σήμερον ὅμως, μετὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν συναδέλφου του ὑπουργοῦ γενομένας διασαφήσεις, νομίζει, ὅτι ἕκαστος ἐπείσθη, ὅτι δὲν πρόκειται ἢ περὶ δύο τινῶν, τουτέστι περὶ τῆς ἑρμηνείας ἢ τῆς τροπολογίας τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου. Τὸ κατ' αὐτόν, φρονεῖ, ὅτι ὁ νόμος διὰ τῆς λέξεως « πληθυσμὸς » ἐννοεῖ ἅπαντας ἐν γένει τοὺς κατοίκους, ὁ πληθυσμὸς δ' οὗτος ἐξάγεται ἀπὸ τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, οἵτινες πάντοτε ἐξακριβώνουσι τὸν ἀληθῆ πληθυσμόν· ἐπομένως δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη οὔτε ἑρμηνείας οὔτε τροπολογίας. Ὑπέδειξαν τινές, ὅτι παραδεχόμενοι τὴν ἐνιοταυσίαν περιπίπτομεν εἰς ἀντίφασιν, διότι οἱ στρατεύσιμοι δὲν πρέπει νὰ ὦσιν, ἢ ἰθαγενεῖς Ἕλληνες, καὶ ἐπομένως δημόται, καὶ οὐχὶ ἄνδρες μὴ κτησάμενοι τὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας δικαίωμα κατὰ τοὺς κειμένους νόμους· καὶ μολαταῦτα εἰς τὴν ἔνστασιν ταύτην τοῖς ἀντιτάττει τὸν νόμον καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθιερουμένην βάσιν, ἥτις εἶναι ἀληθὴς καὶ σεβαστή. Ἄλλως τε, καὶ τῶν δύο ἔσται αὐτῶν σφαλερῶν, πρέπει νὰ προτιμηθῇ τὸ ἧττον σφαλερόν, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐν χρήσει. Κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, ὅτι πᾶς Ἕλλην εἶναι ὑπόχρεως εἰς στρατείαν, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἑτέρα ἀνάγκη, ἢ νὰ λαμβάνωνται οἱ στρατεύσιμοι ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατ' ἐκλογήν, ἀρκεῖ, ὅτι θὰ ἦσαν

Ἕλληνες· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο θὰ ἦτο προφανῶς ἄδικον, ὁ νομοθέτης διέταξε νὰ γίνηται κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους διανομή, καὶ ἁπλῶς ἐπὶ τῶν κατοίκων· καὶ, νομίζει, δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἰδέα τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, φρονοῦντος, ὅτι δὲν εὑρίσκει πλεονέκτημά τι εἰς τὸ ἕτερον τῶν δύο συστημάτων. Τούτου δὲ οὕτως ἐχόντος, φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διχογνωμία τις, διότι ὁ νόμος εἶναι σαφής. Τὰ δημοτολόγια συνήθως περιλαμβάνουσι μέγαν ἀριθμὸν κατοίκων, ὡς χρησιμεύοντα πρὸς σύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἐὰν ταῦτα ληφθῶσιν ὡς βάσις εἰς τὴν στρατολογίαν, θὰ γεννηθῶσι πλεῖστα παράπονα, διότι πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ὀρθότητος αὐτῶν, οὐδεμία διαδικασία τεναμοθέτηται· ἄλλως τε, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν δύναται νὰ περαιωθῇ ἐντὸς τοῦ παρόντος ἔτους ἡ στρατολογία.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι λυπεῖται εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀποκρούσῃ τὴν προταθεῖσαν γνώμην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀνδρὸς ἔχοντος πολυχρόνιον πεῖραν καὶ εὐλάβειαν περὶ τὰ διοικητικά, καθόσον τὰ ἐπιχειρήματα ἐφ' ὧν ἐστήριζε τὴν γνώμην του, οὐ μόνον δὲν τῷ ἐφάνησαν ἀκαταμάχητα, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἐνισχύουσι τὴν ἐαυτοῦ γνώμην, ἣν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον ὑπεστήριξεν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι καὶ ὁ περὶ στρατολογίας καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος κάμνει διάκρισιν μεταξὺ κατοίκων καὶ δημοτῶν, χρώμενος θατέρᾳ τῶν δύο λέξεων, ἔνθα ἐνόμιζεν αὐτὴν ἀναγκαίαν· ἐπομένως, ἐπειδὴ, προκειμένου περὶ διανομῆς τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως εἰς τοὺς δήμους, ὁ νόμος ὁρίζει νὰ γίνηται αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων ἑκάστου αὐτῶν, ἐξάγει ἐν τούτοις ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, τοῦ νὰ φορολογῆται ὁ δῆμος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διότι ὅσον μεγαλείτερος, εἶπεν, εἶναι ὁ πληθυσμὸς ἑνὸς δήμου, κατὰ τοσοῦτον οὗτος ὠφελεῖται. Ἀληθῶς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ Κ. ὑπουργοῦ παρέχει ἐκ πρώτης ὄψεως στιγμιαίαν ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἐξεταζόμενον ἀκριβέστερα, ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνατρέπεται. Καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος, καὶ ὁ περὶ στρατολογίας, ἀναφέρουσι τὴν λέξιν « κάτοικοι », ἀλλὰ δικαίως δι' αὐτὴν δὲν ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης εἰμὴ τοὺς δημότας. Λέγων δὲ ταῦτα, ἐρωτᾷ, λύνονται κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον, εἰς ὃν ἀπαντᾷ τις τὴν λέξιν « κάτοικοι » ἀντὶ δημόται, 2000 κάτοικοι πόλεως τινος ν' ἀπαρτίσωσι δευτέρας τάξεως δῆμον, ἐὰν οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν συνωμολόγησε τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ δημότου, ἀλλ' ἅπαντες ἢ ἀνή-

κουσιν εἰς ἄλλον δῆμον, ἢ εἶναι ἀλλοεθνεῖς; Δύναται δὲ δῆμος τρίτης τάξεως, σχηματισθεὶς ἐκ 300 δημοτῶν, νὰ ὀνομασθῇ πρώτης τάξεως, ἅμα ἐν αὐτῷ, ἕνεκα τῆς ἐμπορικῆς του θέσεως, κατοικήσωσι 30 χιλιάδες ἑτεροδημόται καὶ ἀλλοεθνεῖς; Τὸ κατ' αὐτὸν, ἀποφαίνεται ἐπ' ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς. Τὸ παράδειγμα τοῦτο φέρει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, τοὐτέστιν, ἀφοῦ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις ἑνὸς δήμου ἐπιβάλλεται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ τῶν δημοτῶν, πῶς δύναται ὁ δῆμος, ὁ ἔχων 300 μόνον ψυχὰς δημοτῶν καὶ 30,000 κατοίκους ἑτεροδημότας καὶ ἀλλοεθνεῖς, νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσίν του, οὖσαν βεβαίως δεκάκις μεγαλειτέραν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν του τῶν ἐχόντων τὴν στρατιωτικὴν ἡλικίαν;

Ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὡς δεύτερον ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του, ἔφερε τὸ διάταγμα τοῦ ἔτους 1838, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑποχρεοῦνται τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, προκειμένου νὰ ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως εἰς τοὺς δήμους· ἀλλ' ἂς τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ παρατηρήσῃ αὐτῷ, ὅτι ἐὰν ἄλλοι σπουδαιότεροι λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀπηξίωσε νὰ φέρῃ πρὸς συζήτησιν, δὲν ἀναγκάζωσιν αὐτὸν νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν γνώμην του, τὸ δεύτερον τοῦτο ἐπιχείρημά του εἶναι ὅλως ἀτυχὲς, διότι ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, τοῦ νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας κατὰ τὴν διανομὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ὑποστηρίζει μᾶλλον τὴν ἰδικήν του γνώμην, καθότι οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες δὲν ἔχουσι μόνον νὰ ἐξακριβώσωσι τὸν πληθυσμὸν ἑνὸς δήμου, ἀλλὰ τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ διαμενόντας, τὴν διαμονὴν αὐτῶν, τοὺς δημότας αὐτοῦ, τοὺς ἑτεροδημότας καὶ τοὺς ἀλλοεθνεῖς, τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ ἢ διαρκῶς κατοικοῦντας, ἢ προσωρινῶς διαμένοντας, τοὺς ἀέργους, τοὺς φαυλοβίους, τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ γένος τῶν κατοίκων αὐτοῦ· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὁ ἀπογραφικὸς πίναξ εἶναι τὸ κάτοπτρον τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου ἑνὸς δήμου· αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας ὅπως ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅπως ἐξακριβώσῃ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς δήμου, τοιουτοτρόπως καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ὑποχρεοῦνται νὰ λάβωσι τοὺς πίνακας αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐν τῇ ἁρμοδίᾳ στήλῃ αὐτοῦ τοὺς δημότας τοῦ δήμου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ, τοῦ ὁποίου θέλουσιν ἐπιβάλλει

τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν δῆμον, ὅπως καὶ οἱ δήμαρχοι ὑποχρεοῦνται, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων, νὰ λαμβάνωσιν αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἐχόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα τοῦ στρατευσίμου. Ἐκτὸς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ ὁ συνάδελφός του τῆς Δικαιοσύνης, ἔφερε, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπουργικῆς γνώμης, τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ὁ νομοθέτης ἤθελε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς δημότας ἑνὸς δήμου τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, οὐχὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ὅλων τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διὰ τὸν λόγον, ὅτι οἱ δημόται ὠφελοῦνται διὰ τῆς ἐν τῷ δήμῳ των διαμονῆς τῶν ἑτεροδημοτῶν καὶ ἀλλοεθνῶν· μολονότι δὲ σέβεται τὰς πεποιθήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, δὲν δύναται ὅμως νὰ συμφωνήσῃ καθ' ὁλοκληρίαν μετ' αὐτοῦ, διότι τὸ πνεῦμα, ὅπερ εἰς τὸν περὶ στρατολογίας νόμον ἀποβλέπει ὁ Κ. Ὑπουργὸς, οὐ μόνον ἀπάδει πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν πάντες οἱ Ἕλληνες εἶναι ὑπόχρεοι ἐξίσου εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης· ἄλλως τε δὲ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις εἶναι προσωπικὴ, καὶ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ εὐπορία τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, ἥτις δύναται νὰ προέρχηται ἐκ τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ αὐτοῦ, ὅστις γίνεται ἀφορμὴ εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ὑποκειμένων εἰς τὴν δημοτικὴν φορολογίαν, οὔτε ἡ εὐπορία τῶν κατοίκων αὐτοῦ εἰς τὴν τύχην τῆς ἐργατικῆς ἰδίως τάξεως τῶν δημοτῶν ἑνὸς δήμου, ἥτις ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς μεγαλοπόλεις ὑποφέρει τὸ βάρος τῆς στρατολογίας, ὡς μὴ δυναμένη, ἕνεκα ἀνεχείας τῶν ἀποιτουμένων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων της μέσων, ν' ἀποφύγῃ αὐτὴν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας, οἱ εὔποροι, οἱ μᾶλλον ὠφελούμενοι ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἑνὸς δήμου, ἐν εὐκολίᾳ ὑπεκφεύγουσι τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, διότι ἔχουσι τὰ μέσα ν' ἀποστείλωσι τὰ τέκνα των πρὸς ἐκπαίδευσιν, περίστασις, ἥτις ἀπαλλάττει αὐτὰ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως καὶ ἐπιβάλλει αὐτὴν ἰδίως εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν. Ἤθελε δὲ ὑποχωρήσει, ἐὰν ἐπείθετο, ὅτι ἡ διανομὴ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δημοτῶν ἑκάστου δήμου παρέτεινε τὴν ἐνέργειαν τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ, διότι ἐπιθυμεῖ ὁ στρατὸς τῆς πατρίδος νὰ ἦναι πλήρης. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ ἀναλογία τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως θέλει ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀπογραφικῶν πινάκων ἑκάστου δήμου, καὶ ἀφοῦ οἱ πί-

νακις φέρουσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων δημοτῶν ἑκάστου δήμου, δὲν ἐννοεῖ ποῖα προσκόμματα θέλουσι παρεμβληθῆ εἰς τὰς στρατολογικὰς ἐργασίας, ἂν ἡ ἀναλογία γίνῃ ἐπὶ τῇ δικαίᾳ βάσει τῶν *δημοτῶν* ἑκάστου δήμου, καὶ οὐχὶ ἐν γένει τῶν κατοίκων αὐτοῦ.

Περαίνων τὸν λόγον, παρατηρεῖ εἰς τοὺς π.εσβεύοντας, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν σκοπὸν ἔχει νὰ ἐλαττώσῃ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τοὺς δήμους τοὺς ἔχοντας μεγάλον πληθυσμὸν, καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν εἰς τοὺς δήμους, ὧν ὁ πληθυσμὸς συνίσταται ἐκ μόνων δημοτῶν ὅτι οὐδεμίαν τοιαύτην προθεσιν ἔχει, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ κανονίσῃ ἐπὶ δικαιοτέρων βάσεων, καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ὑπαρχόντων νόμων, τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ὅτις μᾶλλον τακτικώτερον δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῶν βάσεων, ἃς αὐτὴ ἡ ἰδία Βουλὴ ἔθετε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον.

Τοὐναντίον φρονεῖ, ὅτι οἱ δήμοι, συγκείμενοι ἀποκλειστικῶς ἐκ δημοτῶν, ὑποφέρουσι μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἤδη συστήματος, ὅπερ κατ' ἔτος ἐπιφέρει καθυστέρησιν τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τῶν δήμων, ὧν ὁ πληθυσμὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐτεροδημότας καὶ ἀλλοδαποὺς, καὶ ἀναγκάζει κατ' ἔτος τὸ ὑπουργεῖον νὰ αἰτῆται τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς καθυστερήσεως ταύτης, ἐπιπιπτούσης ἰδίως εἰς τοὺς δήμους τοὺς ἐξοφλήσαντας τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσίν των.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ διασαφήσεις τινὰς ἐπί τινων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ὁ πραγορεύσας, ἐκ παραδρομῆς ἴσως, παρεμόρφωσε. Καὶ πρῶτον ὑπέθεσεν οὗτος, ὅτι δῆμος ἐκ δισχιλίων κατοίκων συγκείμενος, ἄνευ ὅμως δημότου τινός, ἀλλ' εὐτυχῶς, καθόσον ἀπὸ ἱστορικὰς μελέτας γινώσκει, πολλὰ ὀλίγοι τοιοῦτοι τόποι εὑρίσκονται, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου Ἄρχων τις πρὸς τιμὴν τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ πατρὸς ἐθυσίασεν 600 ἀνθρώπους· πρὸ ὀλίγου, λέγει, ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν καὶ δήμαρχον Ἀθηνῶν ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὸν πληθυσμὸν τοῦ δήμου τούτου, ἔλαβε δὲ τὴν ἀπάντησιν, ὅτι σύγκειται ἐκ 10,000 χιλ. κατοίκων παλαιῶν καὶ 7,000 νέων. Ἐκ τούτου γίνεται πρόδηλον, ὅτι λαλοῦντες περὶ Ἀθηναίων ἐννοοῦμεν τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν πληθυσμὸν τῶν δημοτῶν· καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι εἰς τὸν δῆμον Μαραθῶνος, συγκείμενον ἀπὸ 2,000 δημότας ὑπάρχουσι στρατεύσιμοι, ἐνῷ εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν, ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν ἀναβαίνει τὰς

17,000 ἐλλείπουσιν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἀσπάζεται δὲ τὴν συζήτησιν ταύτην, ὡς προπαρασκευὴν διὰ τὸν μετ' οὐ πολὺ μέλλοντα νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν τῆς Βουλῆς, περὶ ἀπογραφῆς, νόμον, διότι, ὡς προαγορεύσας εἶπε, τὸν ἐν ἰσχύϊ ἀποκαλεσε καὶ αὐτὸς ἐλαττωματικὸν, καὶ δὲν ἐπεθύμει ν' ἀκούσῃ κατὰ τοῦ τοιούτου νόμου, τὰς αὐτὰς κρίσεις τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἐξέφερεν. Ἡ ἐξεύρεσις δὲ τῆς ἀληθείας καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ νόμου εἶναι σπουδαιότατον ἔργον, καὶ δὲν πρέπει διὰ παρεμπιπτούσης συζητήσεως νὰ μεταβληθῇ ἡ βάσις τοῦ ὁρισθησομένου· διὸ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα προσηκόντως. Ἐπαναλαμβάνει δὲ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὰ δημοτολόγια δὲν εἶναι ὀρθῶς συντεταγμένα, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ἂν ἐπιτραπῇ ἡ βάσις τοῦ νόμου, θέλει ἀναγκασθῇ νὰ θεωρήσῃ ἀχρήστους τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀντίγραφα τῶν δημοτολογίων, ὧν ἡ ἀποστολὴ θέλει φέρει μεγάλα προσκόμματα καὶ χρονοτριβὰς, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ μείνωμεν εἰς τὰ ἴδια, μέχρις οὗ διὰ τοῦ ὀργανικοῦ νόμου διορθώσωμεν πᾶσαν ὁρισθεῖσαν ἔλλειψιν καὶ ἀτέλειαν.

Ἐπέφερεν ἕτερος, ὅτι τέσσαρες μόνον δῆμοι, ὁ τῶν Ἀθηνῶν, Πατρῶν, Σύρου καὶ Ναυπλίας, κατοικοῦνται χάριν ἐμπορίας ἀπὸ ἐγχωρίους καὶ ἀλλοδαποὺς, καὶ εἰς τούτους κυρίως ἐπιπίπτει τὸ ἀδίκημα· καὶ ὁ περὶ ἀπογραφῆς καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος διὰ τῆς λέξεως *πληθυσμὸς* ἐννοεῖ τοὺς δημότας, ὡς ἐκ πολλῶν αὐτοῦ τεμαχίων καταφαίνεται. Εἰς Ἀθήνας λ. χ., ἑτεροδημόται καταγόμενοι ἐκ τῆς Πελοποννήσου, τῶν νήσων καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, κατὰ τὴν παραδεδειγμένην ἀναλογίαν, περιλαμβάνονται καὶ εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ὅπερ εἶναι κατ' αὐτὸν ἀδικαιότατον. Δὲν βλέπει δὲ τὴν δυσκολίαν, ἥτις δύναται νὰ προκύψῃ, ἐὰν ὡς βάσις τῆς ἀναλογίας ληφθῇ ὁ πληθυσμὸς τῶν δημοτῶν, ἀφοῦ εἰς τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας ὑπάρχουσιν ἰδιαίτεραι στῆλαι, διακρίνουσαι τοὺς δημότας, τοὺς ἑτεροδημότας καὶ τοὺς ἀλλοεθνεῖς. Καὶ καθόσον ἐνθυμεῖται, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὡς ἐπιχειρηματίαι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον χάριν ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ὠφελείας, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγγράφωνται τακτικῶς εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, καὶ δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἐγγράφωνται τακτικῶς εἰς τὰ δημοτολόγια, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μία ἰσχυρὰ ἀφορμὴ ἵνα καταστάθῃ ὁ νόμος σεβαστὸς εἰς πάντα Ἕλληνα ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκηται, ὡς εἶναι παρ' Εὐρωπαίοις. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ζητηθωσι δημοτολόγια, διότι

τοιαῦτα εὑρίσκονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ εἰς τοὺς δήμους, εἰς τὰ ὁποῖα, ὡς προεῖπεν, ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι οἵ τε δημόται, ἑτεροδημόται καὶ ἀλλοεθνεῖς, καὶ κατὰ συνέπειαν πιστεύει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θέλει δυσκολευθῇ νὰ παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν, πρὸς θεραπείαν προφανοῦς καὶ ἀναμφισβητήτου ἀδικήματος.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν στρατευσίμων ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δημοτῶν· διὸ καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀνέφερε ποῖα ἀδικήματα συνεπάγει ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐναντίου συστήματος. Εἶχε μάλιστα τὴν ἰδέαν, ὅτι τοιαύτη ἐφαρμογὴ ἐδίδετο εἰς τὸν ὑπάρχοντα νόμον· διότι εὐτυχῶς εἶναι ἀντιπρόσωπος ἐπαρχίας, συγκειμένης ἀπὸ δημότας σταθερῶς αὐτόθι ἀποκατεστημένους. Διαφωνεῖ δὲ μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, θελήσαντα νὰ ἐξομοιώσῃ τὴν στρατολογίαν μὲ τὸν φόρον ἐπιτηδευμάτων, διότι εὑρίσκει, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι οὐδεμίαν μεταξύ των ἔχουσι σχέσιν καὶ ἀναλογίαν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἐνταῦθα νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ Βουλὴ εἴτε τὸ ὑπουργεῖον, διότι πρόκειται περὶ τοῦ φορολογουμένου λαοῦ, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ νόμου ἀποβλέπει πάντας· ὅταν πρόκηται περὶ ἐπιβολῆς φόρου, καθίσταται ἐπάναγκες νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ φόρος θὰ ἐπιβληθῇ. Διὰ τοῦτο φρονεῖ, ὅτι τὸ συμπέρασμα τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι ὀρθόν. Ἡ λέξις δὲ πληθυσμὸς εἶναι γενικὴ, ἀναφερομένη καὶ εἰς ἄλλους νόμους, ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας· εἰς τὸν περὶ ἐπιτηδεύματος νόμον «πληθυσμὸς» ἔχει γενικότητα δικαιολογημένην ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἤτοι ἀναλόγως τῆς ὠφελείας, ἣν ἀπολαμβάνει ὁ φορολογούμενος· εἰς τὴν περὶ στρατολογίας ὅμως ὁ φόρος εἶναι προσωπικὸς, καὶ πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ κατ' ἀναλογίαν τῶν φορολογουμένων ἀτόμων. Καὶ ἐνταῦθα ὁ νομοθέτης δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ κάμῃ διακρισιν, διότι αὕτη εἶναι καταφανεστάτη. Ὁ Κύριος ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δύναται ν' ἀφαιρέσῃ τὰς λέξεις *ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ* ὡς περιττὰς, ἀλλ' ἠδύνατο τότε καὶ οὗτος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀφαίρεσιν ὁλοκλήρου τοῦ 2 §, ἀλλὰ τότε δὲν καταρτίζεται νόμος. Ἀποκρούων δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ Βουλευτοῦ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, εἰπόντος ὅτι πρὸ 20 ἐτῶν οὕτως ἐφαρμόζεται ὁ νόμος, ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τῶν Β υλευτῶν Ἀθηνῶν, καθ' ἣν ἡ τοιαύτη ἄδικος ἐφαρμογὴ ἔλαβε τὴν ἀρχήν της πρὸ 4 ἐτῶν. Τὸ ζήτημα εἶναι γενικὸν καὶ κακῶς τὸ ἐμερίκευσαν. Εἶπον τινὲς, ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς

τῆς τροπολογίας θὰ προκύψουν μεγάλαι δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐὰν τοῦτο ἀληθῶς ἔχει ὑπόστασιν, δὲν δυσκολεύεται οὐδ' αὐτὸς νὰ συμφωνήσῃ, ὅπως τὸ νομοσχέδιον μείνῃ ἀμετάβλητον, διότι τὸ συμφέρον τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, οὗ τινος ἐφάπτεται, εἶναι ἀνώτερον πάσης καινοτομίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ παράδειγμα, ὅπερ ἔφερεν ὁ προαγορεύσας, εἶναι ὅλως ἄσχετον πρὸς τὸ ζήτημα· ἐπὶ τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος, λαμβάνεται ὡς βάσις ἡ ὠφέλεια, ἧς ἀπολαύουσιν ἐκ τούτου οἱ ἐπιτηδευματίαι, ἐνῷ ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις εἶναι φόρος μὲν προσωπικὸς, παρέχει ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως εἰς τὸν στρατεύσιμον. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ζήτημα τοῦ πληθυσμοῦ, ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ ὑποχρέους εἰς τὴν στρατολογίαν τοὺς ἔχοντας τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου δὲν φαίνεται, ὅτι διὰ μὲν τὴν ἀναλογίαν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων, ἐπὶ δὲ τῶν ἀτόμων καθ' ἕκαστα ὁ τῶν δημοτῶν. Ἡ ὑποχρέωσις δὲ τοῦ στρατεύεσθαι ἐπιπίπτει ἐφ' ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ ἐὰν τῷ ἔτει 1863 ἦτο δυνατὸν νὰ κληθῶσιν εἰς τὰ ὅπλα πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα, ἤθελον κληθῇ οὗτοι ἄνευ διακρίσεως ὅπου ἐτύγχανον ὄντες. Ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνῃ, ἐπέρχεται ἀναγκαίως ἡ κατὰ δήμους διανομὴ τῶν στρατευσίμων.

Ἐπὶ τούτοις τοῦ Προέδρου, ἐυχαριστήσαντος τῆς Βουλῆς, κηρύξαντος περαιωμένην τὴν συζήτησιν, ἐγένετο ἐπὶ τῆς διατυπωθείσης τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, αἰτήσει δέκα βουλευτῶν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαριφόπουλον καὶ Μ. Δαμπράλην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψεν αὐτὴν διὰ ψήφων 55 κατὰ 21.

Ἀναγνωσθέντα εἶτα τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχουσιν.

Τελευταῖον, γενομένης ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κλπ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ δύναμις τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ προσδιορίζεται εἰς δέκα χιλιάδας ὀκτακοσίους εἴκοσι ὀκτὼ ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, στρατιώτας καὶ λοιπούς.

Ἡ δύναμις τοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται εἰς χιλίους διακοσίους ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, ναύτας καὶ λοιπούς.

Ἄρθρον 2. Ἡ στρατολογία καὶ ναυτολογία διὰ τὸ ἔτος 1862 προσδιορίζεται εἰς δισχιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα τέσσαρας ἄνδρας.

Οἱ δισχίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες διανεμηθήσονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν Νομαρχῶν εἰς τὰς Ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν Ἐπάρχων εἰς τοὺς Δήμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 3. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις δύω μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου συμπεριλαμβανομένου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἔτους, ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν τοῦ 1862 ἔτους, καθόσον αὗται δὲν ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν ἀπὸ 29 Μαΐου 1860 νόμον, περὶ στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τιμημάτων παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ε. Μαλαασπίνης.

Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ'.

Τῆς 27 *Ἰανουαρίου* 1862

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτελευταίας Συνεδριάσεως καὶ ἐγκριθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν Βουλευτῶν Ν. Παλαιοῦ καὶ Α. Καμπάνη, ἐχορηγήθη αὐτοῖς μηνιαία ἄδεια ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον. Ἐν πρώτοις παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ διέποντος τὰς πράξεις ἡμῶν, οἱ κωλυόμενοι νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ χωρία των Βουλευταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὸν Πρόεδρον τὸν λόγον τοῦ κωλύματός των. Ἐν τούτοις παρατηρεῖ μὲ λύπην του, ὅτι ἡ τοιαύτη εὔλογος διάταξις τοῦ κανονισμοῦ εἶναι εἰς ἀχρηστίαν, καὶ πολλοὶ τῶν συναδέλφων μας οὐ μόνον δὲν ἐμφανίζονται εἰς τὰ χωρία των, καίτοι ἐν Ἀθήναις διατριβοντες, ἀλλ' οὐδὲ φροντίζουσι νὰ κοινοποιῶσιν εἰς τὸ Προεδρεῖον τὸν λόγον τῆς ἀπουσίας των, περιφρονοῦντες οὕτω τὸ Σῶμα εἰς ὃ ἀνήκουσι.

Τὸ Προεδρεῖον ἐξ ἀβουλοτούντης ἴσως δὲν προέβη εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ, ἀλλ' ἡ ἀνοχὴ αὕτη καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ Σώματος κατὰ τῶν παραμελούντων τὸ καθῆκον των, δὲν πρέπει νὰ παραταθῇ, διότι τὰ ἀποτελέσματα γίνονται ὀσημέραι καταφανῆ. καὶ ἐνῷ ἐν Ἀθήναις ἐσμὲν 120 Βουλευταί, ἐν ταῖς Συνεδριάσεσι δὲν παρευρισκόμεθα εἰμὴ 70 μέχρι 80 ὅπερ ἐνίοτε καθιστᾷ δυσχερῆ τὴν συγκρότησιν τῶν Συνεδριάσεων. Θεωρεῖ λοιπὸν ἐπάναγκες, νὰ ἐφαρμόζηται αὐστηρῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ προτείνει, νὰ ὁρισθῇ ἡ ὥρα τῶν Συνεδριάσεών μας ἀπὸ τῆς δεκάτης Π. Μ.

Ὑποστηρίζαντος τοῦ Προέδρου τὰς παρατηρήσεις ταύτας ὡς εὐλόγους, καὶ συστήσαντος ἕκαστῳ τὴν ἀκριβῆ τῶν χρεῶν του ἐκπλήρωσιν.

Λαβὼν εἰς τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι πρὸ τριῶν μηνῶν ὑπέβαλεν οὗτος εἰς τὴν Βουλὴν ἀναφοράν τινων, δι' ὧν ἀπηυθύνοντο σπουδαῖαι κατηγορίαι κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἐπὶ δωροληψίᾳ. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἀπεστάλη κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργὸν, προσκληθέντα νὰ προβῇ εἰς τακτικὰς ἀνακρίσεις καὶ ὑποβάλῃ ἐν τάχει τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν.

Καὶ καθ' ὅσον ἐνθυμεῖται, ὁ ὑπουργὸς παρουσιασθεὶς εἰς τὴν

Βουλὴν ἀνέφερεν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκεται ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ μέλλει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς κατηγορίας. Ἀλλ' ὅμως ἡ Βουλὴ ἄχρι τοῦδε εὑρίσκεται εἰς πλήρη ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀναγκάζεται, ἔχων ὑπ' ὄψιν νέαν κατὰ τοῦ εἰρημένου ὑπαλλήλου ἀναφοράν, νὰ ὑπομνήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς της καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ προσέλθῃ ὁ ὑπουργός, νὰ δώσῃ λόγον διατὶ δὲν ἐνήργησε τὸ καθῆκον του ἐπὶ μιᾶς κατηγορίας, ἀφορώσης τὸν προϊστάμενον ἑνὸς σπουδαίου Κλάδου τῆς κατωτέρας παιδείας.

Ἄλλως τε δὲν ἐννοεῖ, πῶς ὁ ἀνώτερος οὗτος ὑπάλληλος ἀνέχεται νὰ διατελῇ ὑπὸ τὸ βάρος τοιούτων κατηγοριῶν καὶ νὰ μὴ φροντίζῃ οἱκοθεν ὅπως δοθῇ ἐν πέρας εἰς αὐτὰς καὶ ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης του, ἂν αἱ κατ' αὐτοῦ κατηγορίαι δὲν ἔχωνται ὑποστάσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, διότι θεωρεῖ τὸ ὑπεύθυνον τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων ὡς τὴν μόνην ἐγγύησιν μιᾶς Συνταγματικῆς Πολιτείας.

Ἀντεῖπεν ἕτερος ὅτι, ἡ ἀνοχὴ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου, γνωστοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα διά τε τὴν παιδειαν του, τιμιότητα καὶ ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος, ἐπὶ τῶν κατ' αὐτοῦ σκευωριῶν, προέρχεται ἐκ τούτου, ὅτι νομίζει ἀνάξιον ἑαυτοῦ νὰ ἀπαντήσῃ πρὸς τοιούτους ἀνθρώπους, ὧν τὸ φιλοτάραχον πνεῦμα παρὰ πάντων γινώσκεται, ἀντιτάσσων εἰς αὐτοὺς ὡς καταλληλοτέραν ἀπάντησιν τὴν σιγήν.

Ἄλλως τε νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοιούτων κατηγοριῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καταφύγωσιν οἱ κατήγοροι. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ περὶ τῆς ἀδείας τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, πιστεύει, ὅτι ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς θέλει πληροφορήσει περὶ τούτου τὴν Βουλήν. Ὅθεν φρονεῖ καλὸν, νὰ παύσῃ πᾶσα περαιτέρω ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως συζήτησις καὶ νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς διάταξιν.

Ἐπενεγκόντος ἑτέρου, ὅτι πρέπει νὰ ἀποσταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, καὶ ἄλλου διατεινομένου, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὑποχρεωθεὶς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου κατηγοριῶν κατέστη ὑπερήμερος καὶ πρέπει νὰ δώσῃ λόγον κατὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν.

Ἐπέφερεν ὁ Βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὅτι εἶναι ἀδικώτατον διὰ

τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ νὰ διατελῇ ὑπὸ τὸ βάρος αἰτιῶν συκοφαντίας εἷς σεβάσμιος γέρων, περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ ὁποίου οὐδεὶς πρέπει νὰ ἀμφιβάλῃ· πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῶν λόγων του λέγει ὅτι, πρό τινος καιροῦ παρουσιασθείς τις τῷ εἶπεν ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου μετέθεσε Διδασκάλισσάν τινα λαβών ἐπὶ τούτῳ ἀμοιβὴν, ἐνῷ αἰτία τῆς μεταθέσεώς της ὑπῆρξεν αὐτός τε καὶ δύω τῶν συναδέλφων του.

Μετά τινα δὲ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περιστραφεῖσαν συζήτησιν, ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου, ἀπέρριψε δι' ἀναστάσεως τὴν γνώμην τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας, τοῦ νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς τὴν προσεχῆ δευτέραν, παραδεξαμένη νὰ καλῇ αὐτῷ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ὅπως προσέλθῃ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, καὶ δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀτοχρώσας πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκονται αἱ κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοδιδασκαλείου ἀποδιδόμεναι κατηγορίαι.

Ἀνήγγειλε κατόπιν ὁ Πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προδιορισμοῦ τῶν Τμημάτων παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν Νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Α. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, διὰ ψήφων 71 ἀνηθέντος ἑνός.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ διάκρισις εἰς τὴν βαθμολογίαν τοῦ προστιθεμένου Τμηματάρχου, διὰ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως, οἵα ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τῆς βαθμολογίας τῶν ἰσοβάθμων ὑπαλλήλων ἄλλων ὑπουργείων.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι εἰς μὲν τὰ ἄλλα ὑπουργεῖα ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι εὐλογωτάτη· δὲν δύναται ὅμως νὰ ὑπάρχῃ ἡ αὐτὴ καὶ διὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, διότι εἰς τοῦτο τὰς θέσεις τῶν Τμηματαρχῶν κατέχουσιν ἀνώτεροι ἀξιωματικοί. Δύναται δὲ νὰ παραδεχθῇ τὴν διάκρισιν ταύτην ὡς πρὸς τὸν Τμηματάρχην τοῦ Τμήματος τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις κατὰ τὸ Νομοσχέδιον δύναται νὰ ἦναι καὶ μὴ στρατιωτικός.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῶν ὑπουργείων,

ὁ ἀρχιατρὸς ἀποτελεῖ ἴδιον τμῆμα, καὶ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τμημάτων, νομίζει καλὸν, νὰ ὁρισθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπὸ πέντε εἰς ἓξ, τιθεμένου τοῦ ἀρχιατροῦ ἐπὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ τμήματος.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι ὀρθὴ καὶ συμφωνεῖ νὰ διορθωθῇ κατ' αὐτὴν τὸ ἄρθρον 1, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως αὐτὸ ὡς διορθώθη, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

« Ὁ ἀριθμὸς τῶν τμηματαρχῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὁρίζεται εἰς ἓξ, ἤτοι·

ά) Τοῦ προσωπικοῦ.
β') Τῆς δικαιοσύνης.
γ') Τοῦ οἰκονομικοῦ.
δ') Τοῦ στρατιωτικοῦ λογιστηρίου.
ε') Τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ
ς') Τοῦ ὑγειονομικοῦ.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἄρθρου παρετήρησεν ὁ Βουλευτὴς Ἄργους, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν « ἡ τμηματάρχης » ἡ λέξις « τμήματος πρώτης τάξεως » « ἢ δευτέρας » ἡ δὲ Βουλή, συντεινοῦντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τό τε 2 ἄρθρον μετὰ τῶν γενομένων προσθηκῶν, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 3, ὡς εἶχεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ οὕτω τροποποιηθέντος νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Μοναστηριώτην καὶ Δ. Δημητρακάκην, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 75, ἀρνηθέντων δύο· ἔχει δ' οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν. »

Ἄρθρον 1.

« Ὁ ἀριθμὸς τῶν τμηματαρχῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὁρίζεται εἰς ἓξ, ἤτοι

ά) Τοῦ προσωπικοῦ.
β') Τῆς δικαιοσύνης.
γ') Τοῦ οἰκονομικοῦ.

δ') Τοῦ στρατιωτικοῦ λογιστηρίου.
ε') Τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ ς'. τοῦ ὑγειονομικοῦ. »

Ἄρθρον 2.

« Τμηματάρχης τοῦ τμήματος τῆς Δικαιοσύνης δύναται νὰ ἦναι καὶ μὴ στρατιωτικὸς μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως. »

Ἄρθρον 3.

« Αἱ μὴ τροποποιούμεναι διὰ τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις τῶν ἄρθρων τοῦ νόμου ΛΓ'. τῆς 3 Ἰουνίου 1846 περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων, ἰσχύουσιν ὡς ἔχουσιν. »

« Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 1/2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Α. Κατριβάνος.
Ε. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΗ'.

Τῆς 29 Ἰανουαρίου 1862.

Πληρουμένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω τελευταίων συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν Βουλευτῶν Ἰω. Πραβελεγγίου, Σ. Κουτσομίτη καὶ Δημ. Βούκουρη, ἐχορηγήθη εἰς μὲν τοὺς δύω πρώτους μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας, εἰ. δὲ τὸν τρίτον δεκαπενθήμερος.

Ἀνήγγειλαν κατόπιν τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν εἰσηγητάς, ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγίας πιστώσεων διὰ τὰ ποσοστὰ τοῦ γραμματοσήμου, τὸν Ν. Ματθαίου, Γ. Κουβέλην, Θ. Κυριακὸν, Ἰω. Μανιώτην, Ἰω. Ἀντωνόπουλον καὶ Γ. Σπέντζαν· ἐπὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου περὶ

βοηθητικοῦ προσωπικοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ, τὸν Α. Αβέρωφ, Δ. Νάκον, Π. Κυριακόν, Γ. Μπάσταν, Δ. Πετρινόν, Σ. Δούκαν καὶ Κωνστ. Ζαρειφόπουλον.

Ἀναγγελθέντος εἶτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ Βαλτινῶν, λαβών τις τὸν λόγον, ἐπρότεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν μελῶν τῆς μειοψηφίας τῆς εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς, σύμφωνα μὲ τὴν πρὸς τὸ Προεδρεῖον αἴτησιν τοῦ ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον εἶναι πρὸ πολλοῦ ἐκκρεμές, καὶ πρέπει νὰ συζητηθῇ πλέον· ἄλλως ἡ παρουσία ἑνὸς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀναγκαία, οὐδὲ δύναται νὰ προκαλέσῃ εὐλόγως τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον ἡ γνώμη τῆς μειοψηφίας ἐξετέθη ἐν ἐκτάσει εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς· ἑπομένως ἀντικρούει τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος.

Ἐπιμένοντος δὲ τοῦ τὴν ἀναβολὴν προτείναντος, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ παρατηρήσαντος, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναβολῆς, χάριν ἐλλείψεως ἑνὸς ἀτόμου, ἀφοῦ εἰσὶ παρόντες πλέον τῶν 100 Βουλευτῶν, δυναμένων νὰ συζητήσωσι μετ' ἀκριβείας τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ ὑπόσχεται νὰ δώσῃ πᾶσαν διασάφησιν καὶ πληροφορίαν.

Ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Προέδρου ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν τοῦ Βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, μὴ ἀναστᾶσα.

Προβάσης οὕτω τῆς Βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον προτίθεται δύω σκοπούς, τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν κατὰ τὴν ὁριθετικὴν γραμμὴν καὶ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν βελτίωσιν τῶν σποράδην κατοικουσῶν οἰκογενειῶν παρ' αὐτῇ καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Βάλτου. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τῶν σκοπῶν τούτων, ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ὡς μέσον κατάλληλον τὸν συνοικισμόν, τὸν ἑκούσιον καὶ τὸν καταναγκαστικόν. Ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης εἰς τὰ προμνησθέντα μέρη, ἡ χρησιμότης του εἶναι ἀναμφισβήτητος ὡς πρὸς τοὺς αἰτήσαντας νὰ συνοικισθῶσιν ἑκουσίως, καὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἐζήτησαν ὡς πρὸς τοὺς εὐανακλήτους πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς δυσανακλήτους, ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου δὲν θεωρεῖται πολὺ

εὔστοχος, διότι θέλει ἀναγκασθῇ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν, ἥτις πρέπει νὰ ἦναι τὸ τελευταῖον τῆς Κυβερνήσεως μέτρον, ἀφοῦ ἐξαντληθῶσιν ὅλα τὰ μέσα τῆς πειθοῦς, καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορίσῃ τοὺς ὑπωτέρους διοικητικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου, μιμουμένη τὸν Θησέα, ὅστις, κατὰ Πλούταρχον, «ἐπιὼν ἀνέπειθε τοὺς σποράδην οἰκοῦντας.» Εἶναι λοιπὸν ἀναμφισβήτητος ἡ χρησιμότης τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ ἠγέρθη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, τῆς ὁποίας οὐδεμία ἄλλη, ἐκτὸς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὑπῆρξεν ἐρήμιλλος, οὔτε θέλει ὑπάρξει, καὶ εἰς ἣν ὑψοῦται σήμερον τὸ βῆμα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας.

Ἐὰν δὲ θεωρήσωμεν τὴν χρησιμότητα τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, μὲ τὴν ὁποίαν αἱ Ἐνεργέτιδες Δυνάμεις διενοήθησαν νὰ περιβάλλωσι τὴν Ἑλλάδα, τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀνεπαρκές, διότι ἡ κυρία αἰτία τῆς προμνησθείσης καταστάσεως κατὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμήν, ἥτις ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νομοσχέδιον, εἶναι, κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν, τὰ μὴ φυσικὰ ὅρια τοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα, διὰ ν' ἀνευρίσκωνται, πρέπει νὰ ζητῶνται, οὕτως εἰπεῖν, μὲ τὸν λύχνον καὶ μὲ τὰ πρωτόκολλα τοῦ ἐν Λονδίνῳ Συμβουλίου, καὶ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὁροθέτας. Ἡ ὁροθετικὴ γραμμὴ ἔπρεπε νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ χωρίζῃ ἐντελῶς τὸν ἐλευθερωθέντα Ἑλληνικὸν λαὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, διὰ θέσεων ἰσχυρῶς διαγεγραμμένων παρὰ τῆς φύσεως καὶ δυναμένων ν' ἀποτρέψωσι τὰ δεινὰ ἀτοπήματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον προκύψει δι' ἔλλειψιν τοιαύτης ὁροθετικῆς γραμμῆς.

Ἀλλ' ἐρωτᾷ τὸν Κ. Ὑπουργὸν· ἡ τοιαύτη κατάστασις τῶν ὁρίων, ὅπως ἐκτίθεται εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν, ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὰς Εὐεργέτιδας Δυνάμεις, αἵτινες ἄλλως πως διενοήθησαν περὶ τῆς ὁροθετικῆς ἡμῶν γραμμῆς; Περαίνων δὲ προσέθηκεν, ὅτι θέλει δώσει λευκὴν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψῆφον, μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα θέλουσιν εἰσθῇ ὡς τελευταῖα καὶ ἀναπόφευκτα (ultima ratio) καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἔσεται ἡ ἀφορμὴ νὰ λησθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ὁρίων ζήτημα, διότι ἐντελὴς ἀσφάλεια δὲν θέλει ὑπάρξει, παρ' ὅταν τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος τεθῶσιν ὅπου ἡ Θεία πρόνοια προώρισε τὸ τέρμα τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργός, ὅτι αἱ ἀλήσται

λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Βουλευτὴς Ξηροχωρίου ἐξέφερεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, τῷ δίδουσιν ἀφορμὴν νὰ λάβῃ τὸν λόγον καὶ νὰ δώσῃ πληροφορίας τινὰς περὶ τε τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ περὶ τῶν λόγων, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Αἱ ἐξηγήσεις καὶ αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας θέλει δώσει, θέ ουσιν ἐξαρκέσει εἰς τὸ νὰ διασκεδάσωσιν, ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τῆς νομιμότητος αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ ἐγέννησεν ἡ βραδύτης τῆς συζητήσεως αὐτοῦ καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁποῖα εἰσὶ τὰ ὅρια μας πάντες γνωρίζουσι· λαλοῦντι δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Ἑλλάδος, ἂς τῷ ἐπιτραπῇ νὰ μὴ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ τὴν ὑπαγόρευσιν τῶν αἰσθημάτων του.

Τὰ πραγματικὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἐκεῖνα, περὶ ὧν σήμερον ὁμιλοῦμεν· τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Ἑλλήνων ἀπεκλείσθη, ὡς μὴ ὤφειλε, τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' οἱ ἐλευθερωθέντες καθῆκον ἔχουσι νὰ προνοῶσιν οὐ μόνον περὶ ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν εἰσέτι δούλων ἀδελφῶν των.

Πρὸς τοὺς πόνους, πρὸς τὰς λύπας, τὰς ὁποίας μᾶς προξενοῦσιν αἱ παροῦσαι τύχαι αὐτῶν, πρέπει νὰ μᾶς ἐνδιαφέρῃ καὶ τὸ μέλλον αὐτῶν. Δὲν εἶναι ὀπαδὸς τῶν ἰδεῶν ἐκείνων, αἵτινες πιστεύουσιν ὅτι, ἡ δ' ατήρτισις τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῶν μεθορίων διατηρεῖ τὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων ζωηρὸν καὶ συνάμα συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ φιλοπολέμου χαρακτῆρος αὐτῶν. Τὸ κατ' αὐτὸν πρεσβεύει, ὅτι τὸ καταλληλότερον μέσον, δι' οὗ δυνάσθα ἀσφαλῶς ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ μέλλον, εἶναι, τὸ νὰ ἐγκαθιδρύσωμεν εἰς τὰ σύνορά μας τὰ φῶτα, τὸν πολιτισμόν, τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν ἐκείνων, καὶ νὰ προαγάγωμεν ἐν γένει τὰς ἐσωτερικὰς ἡμῶν δυνάμεις. Τότε ἡ Ἑλλὰς, γιγνομένη τὸ παράδειγμα πλουσίας, περιωτισμένης καὶ ἰσχυρᾶς δυνάμεως κατὰ τὴν Ἀνατολὴν, θέλει καταστήσει ἑαυτὴν σεβαστὴν πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ἀξίαν τῆς θέσεως εἰς ἣν ἡ Θεία πρόνοια ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτῆς μερίμνῃ προώρισε ταύτην. Ἀσχοληθῶμεν λοιπὸν μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν ἀνάπτυξιν, λαμβάνοντες ἰδιαιτέραν πρόνοιαν διὰ τὰς ἐπαρχίας τῶν μεθορίων, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι εἶναι δίκαιον ν' ἀπολαύσωσι τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐνομίας, ἀπαλλαττόμενοι τῆς ἐπαράτου ληστείας καὶ τῶν ἄλλων ἐνοχλήσεων.

Ἡ ἡσυχία τῶν κατοίκων ἐκείνων, ὁπὲ μὲν ὑπὸ τῶν ληστῶν διωκομένων, ὁπὲ δὲ ὑπὸ τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων ταραττομένων, εἶναι προβληματική, διότι οἱ ἔνοπλοι, ὑφ' οἱανδήποτε ἔποψιν καὶ ἂν παρουσιάζωνται εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ πολίτου, πάντοτε ταράττουσιν αὐτήν.

Ἐπιτραπήτω δὲ αὐτῷ, ν' ἀνατρέξῃ ὀλίγον εἰς τὴν ἱστορίαν, ἵνα πληροφορηθῶμεν τίνι τρόπῳ οἱ ὡραῖοι τόποι τῆς Ἀκαρνανίας προῆλθον εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Ὀλίγοι τόποι παρουσιάζουσιν εἰς τὸν ὀδοιπόρον τοσαῦτα ἔργα καὶ τοσοῦτον ὑγιᾶ τῆς ἀρχαίας δυνάμεως τῶν μερῶν ἐκείνων. Δι' ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἱστορία μᾶς δίδει περισσοτέρας πληροφορίας, παρ' ὅσας τὰ ἐπὶ τόπου ἐρείπια· ἐν Ἀκαρνανίᾳ τὰ ἐρείπια ἐξηγοῦσι μείζω ἢ ἡ ἱστορία. Ἀρχίζοντες ἀπὸ ἱστορικὰς μαρτυρίας, τὰς γνωστοτέρας, εὑρίσκομεν, ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (126 π. χ.), ὅτε οἱ Ἀμβρακιῶται καὶ οἱ Ἀργεῖοι τῆς Ἀμφιλοχίας διεμάχοντο καὶ στρατοὶ συμμαχικοὶ ἐκ Πελοποννήσου καὶ ἄλλων μερῶν πρῶτον μὲν ὑπὸ τὸν Εὐρύλοχον τὸν Σπαρτιάτην, μετὰ δὲ ταῦτα ὑπὸ τὸν Δημοσθένην τὸν Ἀθηναῖον μετέβησαν εἰς Ἀκαρνανίαν, ἡ Ἀμβρακία καταστραφεῖσα ἐκ τῶν πολέμων τούτων «πόλις ἦν αὐτὴ μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας καὶ τοὺς δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας» κατὰ τὸν Θουκυδίδην. Προβαίνοντες ἀπαντῶμεν εἰς τὴν ἱστορίαν, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου (319 π. χ.) ὁ Κάσανδρος συνῴκησεν ἰδίως τὴν Στράτον πολιν ὀχυρωτάτην, εἰς ἣν κατὰ τὸν Διόδωρον «οἱ πλεῖστοι μὲν εἰς Στράτον πόλιν συνῴκησαν ὀχυρωτάτην οὖσαν καὶ μεγίστην.»

Ἔτη δέ τινα μετὰ ταῦτα, Φίλιππος ὁ πατὴρ τοῦ Περσέως, καὶ ὀλίγον ἔπειτα ὁ Πύρρος αὐτὸς, ἀπετελείωσαν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἀκαρνανίας. Ἐπέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Ῥωμαϊκὴ κυριαρχία, καὶ ἡ Ἀκαρνανία, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλὰς, κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Περιττὸν, εἶπε, ν' ἀπασχολῇ τὴν Βουλὴν διὰ τῆς διηγήσεως ἱστορίας· διὰ τοῦτο δὲν θέλει ἀκολουθήσει τὴν τύχην τῶν μερῶν ἐκείνων ἐν τῷ μέσῳ τῶν μετὰ ταῦτα αἰώνων· ὅτι ἐνωρὶς, καὶ πρὶν ἀκμάσῃ ἡ λοιπὴ Ἑλλὰς, ἡ Ἀκαρνανία ἀπώλεσε τὸν πληθυσμόν της, μαρτυροῦσι τὰ κολοσσαῖα λείψανα τῶν τριάκοντα αὐτῆς μεγάλων πόλεων. Ὅτι δὲ ἐπῆλθον καιροὶ, καθ' οὓς ἀνέκτησαν αὐτὰ, καὶ τοῦτο ἀναντίῤῥητον. Ἀλλ' ἤδη ἐνδιαφερόμεθα, καὶ εἶναι μάλιστα ἐπάναγκες, νὰ μάθωμεν ποῖον τινα τόπον παρέδωκαν ἡμῖν οἱ πλησιέστεροι ἡμῶν αἰῶνες.

Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι πόῤῥω ἡμῶν δὲν εἶναι, ἂς συμβουλευθῶμεν

τὴν ἐξ αὐτῶν πηγάζουσαν παράδοσιν τῶν ἐγχωρίων περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου των. «Ἕνα καιρόν, διηγοῦνται, ὁ Σουλτάνος καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας ἔπαιξαν τὰ χαρτιά. Ὡς ἡγεμόνες ἔπαιξαν οὐχὶ βεβαίως μὲ χρήματα, ἀλλὰ μὲ χώρας καὶ χωριά. Ἔχασεν ὁ τῆς Ἱσπανίας τὸν Βάλτον· ὅτε δὲ παρέδιδε τὸν τόπον εἰς τὸν Σουλτάνον, εἶπεν, ὅτι τόπον ἔπαιξε καὶ ὄχι ἀνθρώπους. Οὕτως ἐπῆρεν ὁ Σπάνιας τοὺς κατοίκους καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Φραγκιάν, καὶ οἱ ὀλίγοι ὁποῦ ἔμειναν ἕως τώρα εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἦσαν τρυπωμένοι εἰς τὰ βουνὰ καὶ δάση, καὶ ὄχι ὁ πολὺς κόσμος ὁποῦ εἶχε μιὰ φορὰν ὁ Βάλτος.»

Ἡ ἀρελὲ αὕτη διήγησις δὲν εἶναι ἄνευ βάσεώς τινος. Τόκκος ὁ δοὺξ Κεφαλληνίας καὶ Λευκάδος, Ἠπείρου, Ἀκαρνανίας κλπ. Νεαπολιτανὸς τὸ γένος καὶ ὑποτεταγμένος τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας, διετέλει ἄρχων κατὰ τοὺς πρὸ τῆς πρώτης εἰσβολῆς τῶν Τούρκων χρόνους. Κατακυριευθέντων τῶν μερῶν ἐκείνων ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἔφυγον ἀναντιρρήτως οἱ κάτοικοι εἰς τὰς παρακειμένας Ἰονίους νήσους, ἔνθα ἐκυρίευεν ὁ Φράγκος. Ἔκτοτε οἱ μὲν ἀπομείναντες ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ἐνδότερα, πήξαντες τὴν καλύβην των εἰς τὰς κοιλάδας καὶ εἰς τὰ δάση, οἱ δὲ ἐγκριτώτεροι συγκεντρώσαντες περὶ ἑαυτοὺς ὀλίγους κατοίκους, διετήρησαν τὸ αἴσθημα τῆς ἐλευθερίας, τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικότητος, ἕως οὗ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν κατὰ τῆς δουλείας. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ, ἐν τῇ ἀπομονώσει αὐτῶν, ἐμόρφωσαν τὰ στρατιωτικὰ αὐτῶν ἤθη, καὶ ὅτε ἡ πατρὶς ἔλαβεν ἀνάγκην τῶν βραχιόνων τῶν τέκνων της, οὗτοι εὑρέθησαν ἐξησκημένοι. Ἅμα ὅμως ἡ Βασιλεία ἐνεκατεστάθη εἰς τὴν πατρίδα μας καὶ τὰ πράγματα ἔλαβον μόνιμον μορφήν, οἱ ἀραιωμένοι οὗτοι κάτοικοι ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐξελθωσιν ἀπὸ τὸν ὁποῖον διῆγον ἔκτοτε βίον, διότι κατενόησαν ὅτι ἡ πατρὶς πλέον δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἐρημώσεως, ἀπομονώσεως, ἀλλὰ κοινωνίας προηγμένης καὶ ἀναπτύξεως τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς εὐημερίας τῶν κατοικων της. Μόλις αἱ πρῶται Βασιλικαὶ ἀρχαὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Ἀκαρνανίαν, καὶ οἱ κάτοικοι ἐζήτησαν νὰ συνοικισθῶσιν εἰς κώμας καὶ πόλεις. Τῶν ἐπὶ τῶν συνοικισμῶν δὲ ἐπιτροπῶν πρόεδροι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα στρατιωτικῶν τῆς Ἐπαρχίας Βάλτου.

Ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1840 ἅπαντες οἱ ἐκεῖ ἀποσταλέντες διοικηταὶ δι' ἐκτεταμένων ἐκθέσεών των, σωζομένων ἄχρι τοῦδε, καὶ τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀναγνώτῃ τις ἕκαστος, προέτειναν τὴν ἀνάγκην τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ.

Τὸ 1839 ἐξεδόθη ἓν διάταγμα περὶ συνοικισμοῦ τοῦ Βάλτου, τὸ ὁποῖον ἔφερε μὲν ἀποτέλεσμα, ἤγειρεν ὅμως τὰς κραυγὰς πολλῶν, διότι πολλὰ μέτρα βίαια διέτασσε.

Δὲν κατακρίνει τὰ μέτρα ταῦτα, οὐχὶ διότι τὰ πρεσβεύει, ἀλλὰ, διότι κρίνοντες περὶ πραγμάτων ἄλλης ἐποχῆς, πρέπει νὰ μεταφέρωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιστάσεων αὐτῆς νὰ κρίνωμεν. Ἐπῆλθεν ἡ μεταπολίτευσις τοῦ Σεπτεμβρίου 1843, καὶ, ὡς παρίστᾳ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ δημοσίου ἐγγράφου τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη, οὐχὶ μόνον δὲν προώδευσεν ἡ συγκέντρωσις τῶν κατοικων, ἀλλὰ καὶ οἱ συγκεντρωθέντες κατὰ μέγα μέρος διελύθησαν, διότι ἡ ὑποχρέωσις κατηργήθη, καὶ ἡ μεταβολὴ ὑπετέθη ὅτι δὲν συγχωρεῖ τοὺς συνοικισμούς. Ματαίως ἔκτοτε αἱ κατὰ καιροὺς δημοτικαὶ καὶ διοικητικαὶ ἀρχαὶ ὑπέβαλλον ἐπανειλημμένως προτάσεις περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ συνοικισμοῦ· ἄλλαι βεβαίως ἀνάγκαι τῆς ἐπικρατείας, ἐγένοντο πρόσκομμα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐφέσεων τῶν κατοίκων, ὅπως ἐξηκολούθησεν ἡ ἀνώμαλος κατάστασις τοῦ τόπου, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν παράτασιν τοῦ μιάσματος τῆς ἐπαράτου λῃστείας. Ἐπὶ τῆς λυπηρᾶς δ' αὐτῆς ἱστορίας ἠγείρατο περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψῃ, διότι καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαὶ αὐτῆς συνέπειαι εἰσὶ τοῖς πᾶσι γνωσταί. Ἀλλ' εἶναι ἐπαρκὲς τὸ μέτρον τοῦ συνοικισμοῦ, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, νὰ ἐξαφανίσῃ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀπὸ τὴν λῃστείαν; Ὁ συνοικισμὸς δὲν εἶναι τὸ μόνον μέσον δι' οὗ δύναται νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ λῃστεία, διότι ἡ κατάστασις τῶν ὁρίων μας διευκολύνει τὴν ἔξοδον αὐτῆς ἔσωθεν, οὐχ' ἧττον ὅμως ἡ βάσις καὶ ὁ μόνος τρόπος, δι' οὗ δύναται νὰ αὐξήσῃ. Ἔρχονται δὲ ἕτερα μέτρα μετὰ ταῦτα, τὰ ὁποῖα, εἶναι πεπεισμένος, ὅτι θέλει λάβει οἱασδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ ὑπουργός.

Μίαν δ' ἐγκάρδιον ἀπάντησιν ὀφείλει εἰς τὸν ἔντιμον προαγορεύσαντα. Τί θέλει γένει, εἶπεν, ἡ γραμμὴ τῶν ὁρίων μας, ἀφοῦ ταῦτα δὲν εἶναι τὰ μόνιμα. Οἱ προπάτορές μας δὲν ἀνήγειραν τοὺς καταστραφέντας ἀπὸ τοὺς Πέρσας ναοὺς ἂς διατηρηθῇ καὶ αὕτη εἰς μαρτύριον τοῦ ἐντὸς αὐτῆς ἀποκλεισμοῦ μας, μέχρις οὗ ἐπέλθῃ ὁ καιρός, ὃν ἡ Θεία Πρόνοια προώρισε διὰ τὴν ὡραίαν ἡμῶν Πατρίδα.

Μεταβαίνων δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς συνταγματικότητος τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὡς πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην δουλείαν

ἐπὶ τῶν παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν κτημάτων, παρατηρεῖ ὅτι, τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας δὲν εἶναι ἀπόλυτον, ἀλλὰ περιορίζεται ἀπὸ τὸ καθῆκον τοῦ ἀπέχειν πάσης ἐνεργείας πράξεων ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς ἰδιοκτησίας, αἵτινες δύνανται νὰ βλάψωσι τὰ ἄλλα μέλη τῆς κοινωνίας ἢ τὸ ὅλον αὐτῆς, ἤτοι τὸ καθῆκον τοῦ ὑποχωρεῖν εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντα τῆς κοινωνίας· ὡς ἡ περὶ τὸ ἐνεργεῖν προσωπικὴ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, ἂν ἦτον ἀπόλυτος, ἤθελεν ἀποβαίνει πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων. Ἑπομένως, ὡς τὸ ἴσον δικαίωμα τῶν ἄλλων ἐπάγει τὸν περιορισμὸν τῆς περὶ τὸ ἐνεργεῖν προσωπικῆς ἐλευθερίας, οὕτω καὶ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ κτήτορος περιορίζεται ἀπὸ τὸ ἴσον δικαίωμα, τὸ ὁποῖον πρὸς συντήρησίν της ἔχει ἡ κοινωνικὴ ὁμάς.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι παροχή τις, τὴν ὁποίαν ὀφείλει ὁ κτήτωρ πρὸς τὴν Ἐπικράτειαν, ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἡ ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ὕπαρξις αὐτοῦ παρέχει· καὶ, ὡς ὀφείλει νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὴν μέρος τῶν προσόδων αὐτοῦ, ἵνα συνεισφέρῃ εἰς τὰς δαπάνας τῆς πολιτείας, οὕτως ὀφείλει νὰ ὑποβάλληται εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦτον τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας του, ἵνα τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα αὐτοῦ μὴ προάγῃ ζημίας ἢ βλάβας εἴτε εἰς τοὺς ἄλλους κτήτορας τῆς γῆς, εἴτε εἰς τὸ ὅλον τῆς Ἐπικρατείας. Τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας π. χ. συνίσταται εἰς τὴν κτῆσιν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, τῶν ὑπ' αὐτὴν ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς κειμένων καὶ τῶν ἄνωθεν αὐτῆς ὑπαρχόντων· καὶ ὅμως δὲν δύναταί τις νὰ οἰκοδομήσῃ ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας φρούρια ἢ ὀχυρά, ἢ νὰ φυτεύσῃ ἐπ' αὐτῆς δένδρα ἢ φυτά, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἦναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν τῶν περιοίκων, ἢ νὰ ἰδιοποιηθῇ τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς κρυπτόμενα μεταλλοῦχα στρώμματα. Οἱ ἀστυνομικοὶ νόμοι ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τὸν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς οἰκοδομῆς ὀχυρῶν καὶ φρουρίων περιορισμὸν τοῦ δικαιώματός των. Οἱ νόμοι τῆς ὑγιεινῆς ἀστυνομίας περιέχουσι τὸν περιορισμὸν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καλλιεργείας τῶν ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν φυτῶν καὶ σπαρτῶν. Οἱ νόμοι περὶ μεταλλείων περιορίζουσιν ὡσαύτως τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, κανονίζοντες τὰ περὶ τῶν ἀνευρισκομένων μεταλλείων καὶ περὶ τῆς ἐξορύξεως αὐτῶν.

Οἱ περιορισμοὶ δὲ οὗτοι διαφέρουσιν ὅλως τῆς θυσίας, τὴν ὁποίαν τὸ ἄτομον ὀφείλει νὰ κάμῃ ὑπὲρ τῆς κοινωνίας, παραχωροῦν πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς, ἕνεκα κοινῆς ὠφελείας, ὅλον

τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας του. Ἡ θυσία ἐκείνη εἶναι ὁλοσχερής, τὸ ἄτομον ἀποξενοῦται ὅλως πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς ἰδιοκτησίας του, περιερχομένης εἰς κτῆσιν τῆς Ἐπικρατείας, ἐνῷ ἡ παροχή, περὶ ἧς πρόκειται, δὲν ἀποξενόνει τὸ ἄτομον τῆς ἰδιοκτησίας του, ἀλλ' ἀφίνει αὐτὸ κύριον νὰ διαθέτῃ αὐτὴν ὅπως ἂν βούληται, περιορίζει ὅμως τὴν βουλησίν του πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Διὰ τοῦτο τὸ Σύνταγμα προέβλεψε περὶ τῆς πρώτης περιπτώσεως, ἀπαιτῆσαν ν' ἀποζημιώνηται τὸ ἄτομον ἀπὸ τὴν πολιτείαν, τὴν ἀφαιροῦσαν ἀπ' αὐτοῦ τὴν κτῆσιν του, διὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς, οὐδὲν δ' εἶπε περὶ τῆς δευτέρας παροχῆς, ἥτις δὲν στερεῖ αὐτὸ εἰμὴ ὡρισμένων τινῶν δικαιωμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκτησις ἤθελεν ἐκθέσει εἰς κίνδυνον αὐτὸ τὸ ἄτομον, ἢ καὶ τὴν κοινωνίαν, ἐν ᾗ τοῦτο ζῇ.

Τοσοῦτον δὲ καλῶς διακρίνουσι ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων ἀλλαχοῦ, ὥστε θεωροῦσι τὴν ἰδιοκτησίαν σύμφυτον καὶ σύγχρονον μετὰ τῶν περιορισμῶν τούτων, καὶ δίδουσιν ὁρισμὸν εἰς αὐτὴν περιέχοντα καὶ τοὺς περιορισμοὺς τούτους. Οὕτω π. χ. τὸ ἄρθρον 514 τοῦ Γαλλικοῦ Πολ. Νόμου φέρει, ὅτι ἰδιοκτησία εἶναι τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ νέμεσθαι καὶ διατιθέναι τὰ πράγματα, ἐξαιρέσει τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένων ἀπαγορεύσεων, καὶ τὸ ἄρθρον 537 αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἰδιῶται διαθέτουσι τὰ ἑαυτῶν ἐλευθέρως, πλὴν ὑπάκεινται εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Νόμου τεταγμένους περιορισμούς.

Τοὺς περιορισμοὺς τούτους τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας ὀνομάζουσι δουλείας ἕνεκα δημοσίου συμφέροντος (ὅρα Delalleau servitudes militaires σελ. 3—5).

Τί δὲ σπουδαιότερον καὶ μεγαλείτερον δημόσιον συμφέρον ἢ τὸ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους; τὸ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Πατρίδος καθῆκον εἶναι τοσοῦτο μέγα καὶ καθολικόν, ὥστε ὅταν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς τέχνης ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Πατρίδος κατὰ ἐπιδρομῶν ἐνέργεια ἀπῄτει τὴν ἀργίαν δικαιωμάτων ἀτομικῶν, ἐψήφισαν τὴν ἀργίαν ταύτην ἄνευ φειδοῦς τινος, ἐπεκτείναντες εἰς κύκλον εὐρύτατον τὰς στρατιωτικὰς δουλείας· (ὅρα Dalloz εἰς τὴν λέξιν place de guerre σελ. 958 τόμου 35).

Οὕτω κατὰ τὸ 1670 ἐξεδόθη ἐν Γαλλίᾳ Διάταγμα, δι' οὗ ἀπηγορεύετο πᾶσα οἰκοδομὴ ἐν τοῖς παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν προαστείοις ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως, μετὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789 ἐξεδόθησαν διάφοροι ἄλλαι διατάξεις πολυτρόπως κανονίσασαι τὰ περὶ τούτου, ἀναγνωρίσασαι δὲ πᾶσαι

καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ περιορισμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ τὸ καθῆκον τῶν ἀτόμων νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς περιορισμοὺς τοιούτους. Ἄξιαι δὲ σημειώσεως εἶναι αἱ διατάξεις τῆς 8 Ἰουλίου 1791 καὶ τῶν νόμων τῆς 7 Ἀπριλίου 1851 καὶ τῆς 11 Θετωβρίου 1853, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς παρὰ τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν ζώνης, ὡς καὶ τῶν τῆς 10 Ἰουλίου 1851 καὶ 23 Σεπτεμβρίου 1853, περὶ καταταξέως τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν στρατιωτικὴν δουλείαν πολεμικῶν θέσεων.

Αἱ πολεμικαὶ θέσεις κατὰ τοῦτας, ὅπου καὶ ἂν ὦσι, κἂν τε ἐπὶ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς, κἂν τε ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Κράτους, διαιροῦνται εἰς places, forts ou forteresses, chateaux, cidattelles, portes militaires cet, ἀποτελοῦνται δὲ ἐκ συνόλου τινὸς ἐργασιῶν γενομένων κατὰ τοὺς κανόνας τῆς πολιτικῆς τέχνης πρὸς ἄμυναν. Ἡ ἐσωτερικὴ ἀστυνομικὴ διοίκησις αὐτῶν εἶναι ἐξαιρετικὴ, ἄλλως διατεταγμένη ἐν πολέμῳ, ἄλλως ἐν εἰρήνῃ, ἄλλως δ' ἐν πολιορκίᾳ· ἡ τοπικὴ δὲ περιφέρεια αὐτῶν διαιρεῖται εἰς ζώνην ὀχυρωμάτων, περιλαμβάνουσαν τὸν χῶρον, ἐφ' οὗ τὰ ὀχυρὰ, τὰ ὀχυρὰ αὐτὰ, τὰς προσηρτημένας εἰς αὐτὰ καὶ ἀπολύτως ἀναγκαίας πρὸς ὑπεράσπισίν των ἐκτάσεις, τὰς esplanades, avant-forrés cet, καὶ ἀπολήγουσαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν γραμμὴν, εἰς ἣν τελειόνουσιν τὰ glacis, (ὅρα ἄρθρον 22 τοῦ Décret τοῦ 1853), καὶ εἰς ζώνην στρατιωτικῶν δουλειῶν· αὕτη δὲ πάλιν διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἄλλας ζώνας, ὧν ἑκάστη ἐπάγει εὐρυτέρας ἢ στενωτέρας δουλείας· ὡς π. χ. ἐντὸς τῆς πρώτης, ἐκτεινομένης ἐπὶ 250 μέτρα, ἀπαγορεύεται πᾶσα οἰκοδομὴ, ἐν τῇ δευτέρᾳ, ἐκτεινομένῃ ἐπὶ 487 μέτρα ἐπιτρέπονται αἱ ξύλιναι ἢ πήλιναι οἰκοδομαὶ ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τῶν ἰδιοκτητῶν ν' ἀποκενάζωσιν αὐτὰς ἄνευ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἅμα προσκαλούμενοι, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ, ἐκτεινομένῃ ἀπὸ μὲν τῶν places de guerre ἐπὶ 974 μετρα, ἀπὸ δὲ τῶν portes militaires ἐπὶ 584, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία βιομηχανίας, γεωργίας, ἢ ἐμπορίου ἄνευ τῆς μετὰ συνεννόησιν μετὰ τῶν ἁρμοδίων ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ.

Καθὼς δ' ἐν Γαλλίᾳ ἐρήμωσαν τὴν ἀρχὴν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας διὰ τῆς ἐπιβολῆς στρατιωτικῶν δουλειῶν ἐπὶ τῶν ἐκεῖ ὑπαρχουσῶν ἀναγκῶν, οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν ζητεῖται νῦν ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἐπὶ ἀναγκῶν διαφερουσῶν μὲν ἐκείνων, οὐχ ἧττον ὅμως σπουδαίων καὶ ἀφορώντων πολύτιμα συμφέροντα τῆς πολιτείας.

Ἀναντιρρήτως παρέτεινε, λέγει, τὸν λόγον, ὃν σκοπὸν δὲν εἶχε νὰ λάβῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, ἂν ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Ξηροχωρίου δὲν τὸν ἐπροκάλει, διότι, κατὰ τὰς σκέψεις του, αἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν νομοσχεδίων συζητήσεις, ὁσάκις δὲν τὰς προκαλεῖ σπουδαῖος λόγος, εἶναι ἀπώλεια χρόνου. Αἱ πρακτικώτεραι, αἱ μᾶλλον χρήσιμοι συζητήσεις, εἶναι αἱ εἰς τὰ καθέκαστα γενόμεναι, καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Θέλει συμβουλευθῆ τὰ φῶτα καὶ τὴν πεῖραν πάντων, διότι ὁ σκοπός μου εἰσαγαγόντος τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν ἦτον, οὐχὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ προκαλέσω τὴν νομοθέτησιν ἑνὸς νόμου περισσότερον, ἀλλ' ἵνα καταρτίσω νόμον δυνάμενον, πρὸς τὰ ἄλλα μέτρα, νὰ συντελέσῃ εἴς τε τὴν εὐημερίαν τῶν κατοίκων καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν εὐτυχῆ ἀποκατάστασιν αὐτῶν.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ ἐκείνους, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ διακόψωσι τὸν προαγορεύσαντα καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀγορεύσεώς του. Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου εἶναι σεβαστὴ διὰ τῆς συζητήσεως μόνης ἐξηγοῦνται αἱ ἰδέαι καὶ μορφοῦνται αἱ πεποιθήσεις. Ἂς τῷ ἐπιτρέψῃ δὲ ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Αἰγιαλείας νὰ τῷ παρατηρήσῃ, ὅτι εἶναι ἀτυχὴς ἡ ἐκλογὴ τοῦ Κυβερνητικοῦ ζητήματος, ὅπερ παρένειρε κατὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν, καὶ τὸ ὁποῖον ἀναγκαίως δὲν ἠδύνατο χάριν τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀξιοπρεπείας νὰ παρέλθῃ ἐν σιγῇ.

Ἐὰν ὁ προαγορεύτας ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν ἐξήγησιν τῆς ἐπελθούσης ἰσχάτως ὑπουργικῆς κρίσεως πρὸ πάσης ἄλλης κοινοβουλευτικῆς ἐργασίας τῶν ὑπουργῶν, πιστεύει, ὅτι καθίσταται προηγουμένως ἀναγκαία ἡ δικαιολόγησις ἡμῶν τῶν ἰδίων, οἵτινες καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐβαθείαν ἐτηρήσαμεν σιωπὴν, καὶ ἐκτοτε ἐξακολουθοῦμεν συνεργαζόμενοι μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς νὰ θεωρήσῃ οὐδ' αὐτὸς ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Αἰγιαλείας ἀναγκαίαν τὴν λίαν ἀκαίρως ζητουμένην σήμερον ἐξήγησιν. Ναὶ, κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ ὄψις τῆς πρωτευούσης παρέστησεν ἐπί τινας ὥρας ἔκρυθμον καὶ ἀνώμαλον κατάστασιν, εὐάριθμοι δὲ ὀχλαγωγικαὶ συναθροίσεις καὶ ἐπιδείξεις προεκάλεσαν τὴν θλῖψιν καὶ ἀγανάκτησιν τῶν φιλησύχων πολιτῶν, ἐτηρήσαμεν σιωπὴν, ὄχι διότι δὲν συνησθάνθημεν τὴν θέσιν καὶ τὰ δικαιώματά μας, ἀλλὰ διότι ὑπηρετοῦντες τὸ ἀληθὲς τῆς πατρίδος συμφέρον, ἐθεωρήσαμεν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παρεμβάλωμεν πρόσκομμά τι εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἡγεμόνος, εἰς ὃν καὶ μόνον τὸ Σύνταγμα ἀνέθηκε τὸ δι-

καίωμα τῶν κυβερνητικῶν μεταβολῶν. Ἐσιωπήσαμεν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν κρισίμων ἐκείνων ἡμερῶν καὶ συνειργάσθημεν μετὰ τῶν ὑπουργῶν, διότι οὗτοι ἐξακολουθοῦσι νομίμως καὶ συνταγματικῶς ν' ἀποτελῶσι τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἡ σιωπή μας αὕτη δὲν ἔπρεπε νὰ παρεξηγηθῇ, διότι δι' αὐτῆς ἠθελήσαμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὸ σέβας μας πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων. Ἁπάντων δὲ εἰς τὸν προαγορεύσαντα, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ βάσις τοῦ λόγου του εἶναι, κατ' αὐτόν, ἐσφαλμένη καὶ τὸ συμπέρασμά του ἑπομένως ἀτυχές. Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς παρεδέχθη ὡς γεγονὸς τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ' ἀγνοεῖται τὸ τοιοῦτον, καὶ δικαιούμεθα νὰ τὸ ἀγνοῶμεν, διότι οὐδέποτε μᾶς ἀνηγγέλθη, οὐδ' ἐξηγήθη ἄλλως τοιαύτη παραίτησις. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἐν τῷ δικαιώματί του καὶ διὰ λόγους, οὓς οὔτε νὰ ἐρωτήσωμεν δικαιούμεθα, ἐκάλεσεν ἕτερον πρόσωπον καὶ τῷ ἀνέθετε τὸν σχηματισμὸν νέου ὑπουργείου, ἀλλὰ μὴ πραγματοποιηθείσης τῆς προσκλήσεως πᾶσα περαιτέρω ἐνέργεια ἔπαυσε. Τοῦτο δὲ καὶ μόνον δὲν δύναται κατά τε τὸ Σύνταγμα καὶ τὰς συνταγματικὰς παραδόσεις νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀλλοίωσις ἢ μεταβολὴ τοῦ παρόντος, οὔτε ὡς παραίτησις τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα, μεχρισοῦ ἄλλη νομίμως τὴν ἀντικαταστήσῃ. Καὶ ἠδύνατο μὲν ν' ἀπευθύνῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐρώτησιν ἂν παρῃτήθη, ἀλλὰ πρὶν ἢ λάβωμεν τοιαύτην καταφατικὴν ἀπάντησιν, οὔτε ἡμεῖς ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐρωτήσωμεν, οὔτε τὸ ὑπουργεῖον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὕπαρξίν του.

Αὕτη εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ παρεμπίπτοντος τούτου ζητήματος ἰδέα του, καὶ ἐπ μένως φρονεῖ, ὅτι ἀνταποκρινόμεθα πιστῶς εἰς τὴν ἀποστολήν μας, ἐξηγοῦμεν ἀκραιφνῆ πατριωτισμόν, πολιτευόμεθα ἀναλόγως τῶν παρουσῶν τῆς ἐπικρατείας περιστάσεων, ἐξακολουθοῦντες νὰ παρέχωμεν κατὰ πειθοίθησιν καὶ εἰλικρινῶς τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν συνδρομήν μας εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως, καὶ ἀφίνοντες τοὺς προστατικοὺς διαπληκτισμοὺς, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀείποτε τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καταστρέφονται.

Ἔπα ἔλαβεν ὁ βουλευτὴς Αἰγίου, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν προλαλήσαντα, τὸ μὲν διότι ἐκπρύχθη καὶ ἐξεράσθη κατὰ τῶν διακοψάντων τὴν πρώτην ἀγόρευσίν του, τὸ δὲ διότι τὰ ὅσα εἶπε δίδουσιν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἀγορεύσῃ καὶ ἐκ δευτέρου ἐπὶ ζητήματος σπουδαίου. Παρεξήγησεν ὁ ἔντιμος βουλευτὴς τὴν πρώτην του ἀγόρευσιν· αὕτη δὲν ἀπέβλεπε τὰς παρεκτροπάς τινων, ἀλλὰ τοῦ κακῶς ἐννοουμένου πατριωτισμοῦ. Περὶ τῶν παρεκτροπῶν ἐκείνων, εἶπε καὶ ὑποστηρίζει, ὅτι δὲν ἁρμόζει νὰ γίνῃ λόγος ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ. Οὐδένα ἐπίσης ἐποίησε λόγον περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ Ἡγεμόνος τοῦ διορίζειν καὶ παύειν τοὺς ὑπουργούς. Διεκδικεῖ μὲν τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ὡς ἱερὰ θεωρεῖ καὶ τὰ τοῦ Ἡγεμόνος. Ἐκάκισε δὲ καὶ κακίζει τοὺς ὑπουργοὺς, διότι ἔδειξαν ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο, μὴ ἐξηγήσαντες τίνι λόγῳ ἀνέλαβον τὰς ἡνίας τοῦ Κράτους, ἐὰν παρῃτήσαν αὐτάς, ἢ πῶς μένουσιν ὑπουργοί.

Ἐκάκισε καὶ κακίζει τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπουργῶν καὶ παντὸς, ὅστις δὲν ἐκπληροῖ, ὡς ἁρμόζει εἰς ἄνδρα, τὸ καθῆκον του, καθόσον ὡς ἐκ τούτου ἐγεννήθη μία κατάστασις πραγμάτων τοιοῦτον ἀνώμαλος, ὥστε οἱ ὑπεύθυνοι κατέστησαν ἀνεύθυνοι, καὶ ὁ ἀνεύθυνος θεωρεῖται ὑπεύθυνος, καὶ παρήχθησαν γεγονότα, ἅτινα μεγάλως ἐλύπησαν πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἤθελε παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν σωμάτων ὑποστηρίζουσα καὶ ζητοῦσα τὴν ἐπιψήφισιν νομοσχεδίων, μὴ ἐχόντων τι τὸ κατεπείγον, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νομοσχεδίου ἀντιβαίνοντος εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ θεμελιώδους τῆς πολιτείας νόμου καὶ προσβάλλοντος τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν. Πρὶν ἢ παρουσιασθῶσι μὲ τοιαύτην ἀπαίτησιν, ἔπρεπεν, ἐὰν ἐσέβοντο τὰ βουλευτικὰ Σώματα οἱ Κ. ὑπουργοὶ, νὰ ἐξηγήσωσι πῶς καὶ τίνι λόγῳ ἐξακολουθοῦσι μένοντες εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἀφοῦ παραιτηθέντες τοῦ ὑπουργείου ἐδήλωσαν ὅτι, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν των κρίσιν, αἱ περιστάσεις ἀπαιτοῦσιν, ὥστε ἄλλοι νὰ κληθῶσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων, ἤ, ἐὰν τοῦ ο δὲν εἶναι ἀληθὲς, ἀφοῦ ἡ Κυβερνητικὴ των πορεία ἀπεδοκιμάσθη καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀνώτατον Ἄρχοντα, προσκαλέσαντα τὸν Κ. Καναρὴν νὰ σχηματίσῃ ἄλλην Κυβέρνησιν. Δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ δοθεῖσα πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐντολὴ πρὸς σχηματισμὸν ὑπουργείου ἀφῃρέθη, διότι τοιουτοτρόπως ἤθελε πράξει πρᾶξιν ἀντισυνταγματικὴν, ἤθελεν ἐπεμβῆ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνευθύνου Ἡγεμόνος, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἐπιτρέπεται συζήτησις· περιορίζεται ὅθεν εἰς τοῦτο καὶ μόνον, εἰς τὸ νὰ ἐπικρίνῃ καὶ κατακρίνει τὴν διαγωγὴν τῶν Κ. ὑπουργῶν, τῶν ἐχόντων τὴν ἀξίωσιν ὅτι κυβερνῶσι συνταγματικῶς καὶ ἀπαξιωσάντων ἐν τούτοις ν' ἀνακοινώσωσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ τελευταῖα ἐν τῇ πρωτευούσῃ διαδρα-

ματισθέντα, καὶ νὰ ἐξηγήσωσι τὸν λόγον τῆς ἐπανόδου των εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἂν παρητήθησαν ἢ τοὺς παρήτησαν.

Κινδυνεύεται δὲ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν του, τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ, οὔτε εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, οὔτε εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους, καὶ διότι ἀντίκειται εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος· ὁ σκοπὸς τῆς δημοσίου ἀσφαλείας ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ τότε μόνον, ὅταν οἱ συνοικισθησόμενοι θὰ ἔμενον διαρκῶς καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος, διατελοῦντες ὡς ὑπὸ πολιορκίαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι δυνατόν, καθόσον οἱ συνοικισθησόμενοι θὰ ἀπομακρύνωνται βεβαίως τῆς συνοικίας των, ἵνα καλλιεργήσωσι τοὺς ἀγροὺς των, ἵνα παιμάνωσι τὰ ποίμνιά των, καὶ τοιουτοτρόπως ἤθελον εὑρεθῇ καὶ πάλιν ἐκτεθειμένοι, μεμονομένοι ὄντες, εἰς τὰς προσβολὰς τῶν ταραχοποιῶν ἢ κακοποιῶν ἀνθρώπων, δὲν θὰ ἦναι καὶ τοῦ συνοικισμοῦ πραγματοποιουμένου, περισσότερον ἀπὸ σήμερον ἐξησφαλισμένοι κατὰ τῶν τοιούτων προσβολῶν, ὡς ὀρθῶς παρετήρησεν ἡ μειοψηφία τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς· ἡ ἐρήμωσις μιᾶς ζώνης, ἐχούσης μῆκος ἴσον μὲ τὴν ἔκτασιν τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς, πλάτος δὲ ὄχι ὀλιγώτερον τῶν χιλίων μέτρων, ὄχι μόνον δὲν συντελεῖ εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκθέσῃ ταύτην εἰς μεγαλειτέρους κινδύνους.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δαπανᾷ σήμερον, ὡς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, δύω ἑκατομμύρια ἄνευ ἀποτελέσματος, βέλει, κατὰ τὴν κρίσιν του, δαπανήσει τὸ διπλάσιον, ἐπίσης ἄνευ ἀποτελέσματος, καθόσον τὸ σύστημα τῆς ἐρημώσεως θέλει ἀπομακρύνει τοὺς ἀρτιμανίους κατοίκους τοῦ Βάλτου, ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη, ὅπου εὑρισκόμενοι μέχρι τοῦδε, οὕτως εἰπεῖν, ὡς φρουροί, ἠδύναντο συνεννοούμενοι μεταξὺ των ἢ ζητοῦντες τὴν συνδρομὴν τῆς ἐξουσίας, ν' ἀποκρούσωσι ταχέως καὶ ἐπιτυχῶς πᾶσαν αὐθάδη ὁποιανδήποτε ἐπιθεσιν. Ἵνα δὲ ἀναπληρώσῃ ἡ Κυβέρνησις τοὺς φρουροὺς τούτους, τοιούτους ὄντας, θέλει εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην, τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ διπλάσιον ἀριθμὸν τοῦ στρατοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἔχει σήμερον τοποθετημένον εἰς τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ δαπανήσῃ ποσὸν διπλάσιον τοῦ δαπανωμένου σήμερον. Ἀλλ' ἐὰν ἀφαιρεθῇ τὸ παραπέτασμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησεν εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν, θέλει καταδειχθῇ, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπι-

ψήφισιν τῆς Βουλῆς ὄχι χάριν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ἀλλ' ἵνα ἀποκρούσωσιν αἰτιάσεις προσβαλλούσας τὴν ἐθνικὴν ὑπόληψιν καὶ φιλοτιμίαν, καὶ ἵνα ἰκανοποιηθῶσιν ἄδικοι διπλωματικαὶ ἀξιώσεις. Ἀλλ' εἰς τοιούτας ἀξιώσεις, Κυβέρνησις σεβομένη ἑαυτὴν ἔπρεπε ν' ἀπαντήσῃ λέγουσα, ὅτι τὰ ἀναφαίρετα δικαιώματα τῆς φυλῆς των διεκδικοῦσιν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοῦ 1821 ὄχι διὰ λιτανειῶν καὶ κρύφα, ἀλλὰ προτάττοντες ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ τὰ στήθη των, καὶ ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς πίστεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ ταττόμενοι. Τὰ ἀγαθὰ τοῦ συνοικισμοῦ, προστέθηκεν, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ· ὅσα εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἡ Ἀκαρνὶς πάλαι ποτὲ καὶ πληθυσμὸν μεγάλον, καὶ πλοῦτον πολλὸν, καὶ ἐν πολιτισμῷ ἐπρώτευεν, εἰσὶ πάντα ξένα τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ ἤρμοζε νὰ λεχθῶσιν ἀπὸ ἄλλας ἕδρας, καὶ ὄχι ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Ἀλλ' οἱ συνοικισμοὶ κατορθοῦνται καὶ προκόπτουσιν ὅταν ἦναι ἐκούσιοι, ὅταν ἦναι ἔργον τῆς παιθοῦς καὶ ὄχι τῆς βίας. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ προτροπῶν της νὰ πείσῃ τοὺς κατοίκους τοῦ Βάλτου εἰς τὸ νὰ συνοικισθῶσι, καὶ ἐταρουσίαζεν ἀναρρὰν τῶν κατοίκων τούτων ζητούντων τὴν συνδρομὴν τοῦ ἔθνους, πρῶτος ὁ λαλῶν ἤθελε δώσει ψῆφον λευκὴν, πλέκων στεφάνια καὶ τὸν στέφανον τοῦ ὑπουργείου, ἀλλὰ πρόκειται περὶ καταναγκαστικοῦ συνοικισμοῦ. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ αὐτὸν ὡς ἐκούσιον, εἰπὼν ὅτι ἐζητήθη πολλάκις ἀπὸ τοὺς κατοίκους, ὅτι ἐγένοντο καὶ ἄλλοτε ἀπόπειραι τοιούτου συνοικισμοῦ, καὶ ὅτι τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ζητοῦσιν ἤδη δημοτικὰ καὶ ἐπαρχιακὰ συμβούλια. Ἀλλ οὐδεμία ὑπάρχει ἀπόδειξις, ὅτι οἱ κάτοικοι ἐζήτησαν εἰς ὁποιανδήποτε περίστασιν τὸν συνοικισμόν των. Αἱ γενόμεναι καὶ ἀποτυχοῦσαι ἀπόπειραι ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὰ πράγματα δὲν εἶναι ὥριμα πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτου σχεδίου. Μόνοι οἱ κάτοικοι τοῦ Μαρόκου, ἢ τῆς οὐρανίου αὐτοκρατορίας, ἠδύναντο νὰ θεωρήσωσι τὰς πράξεις τῶν δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, ὡς ἀπόδειξιν τῆς θελήσεως τῶν κατοίκων. Ὁ δὲ καταναγκαστικὸς συνοικισμὸς, πρῶτον μὲν δὲν εἶναι πραγματοποιητέος, δεύτερον δὲ δύναται ἀντὶ νὰ βελτιώσῃ νὰ χειροτερεύσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ Βάλτου. Ἐπὶ τέλους δὲ παρετήρησεν, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταστροφῆς τῶν οἰκιῶν τῶν συνοικισθησομένων καὶ περὶ δουλειῶν ἐπὶ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς ἄνευ ἀποζημιώσεως, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν διά-

ταξιν τοῦ 12 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἄρθρον οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιακτησίας του καὶ λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, εἰμὴ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, καὶ ὅτι ὄργανα, ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν δύνανται ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τόπου νὰ ἐφαρμόσωσι τοιούτους νόμους, καὶ περαίνων τὸν λόγον του εἶπεν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἤθελε πράξει ἔργον θεάρεστον ἐὰν ἀπέρριπτε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ὑπόθεσις, ἐφ' ἧς ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς Αἰγίου ἀπηύθυνεν οἱονεὶ ἐπερώτησιν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, φρονεῖ, ὅτι κατέστη ἤδη ἔωλος, καθ' ὅσον μάλιστα τὰ διατρέξαντα κατὰ τὴν 12, 13, καὶ 14 Ἰανουαρίου εἶναι ἤδη τοῖς πᾶσι γνωστὰ, καὶ πολυτρόπως ἐξετέθησαν. Ἂν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς, ὑπὸ τὰς ὄψεις ὅλων, ποικίλα τὸ εἶδος ἔλαβον χώραν γεγονότα, ἀπηυθύνετο πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἡ προκειμένη ἐπερώτησις, βεβαίως ἤθελεν ἕκαστος κρίνει ταύτην ἔλλογον καὶ ἀναγκαίαν μάλιστα. Ἀλλ' ἤδη ὅτε τοσαῦται παρῆλθον ἡμέραι, καὶ ἡ Βουλὴ ἐν τῇ συνέσει της, μὴ θελήσασα νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὰ διατρέξαντα, κατέδειξε τὸ φρόνημά της ἐναργέστατα, ἐξακολουθήσασα τὰς μετὰ τοῦ ὑπουργείου ἐργασίας της, καὶ συζητήσασα μετ' αὐτοῦ τοσαῦτα νομοσχέδια· δὲν πιστεύει δὲ, ὅτι ὁ πρωαγορεύσας ἀπεθύνε σπουδαίως τὴν ἐπερώτησιν, ἂν τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ἐξακολουθῇ μένον ἐν τῇ θέσει.

Δὲν ἀμφισβητεῖ, λέγει, τὸ δικαίωμα ὅπερ ἕκαστος βουλευτὴς ἔχει νὰ ζητῇ ἐξηγήσεις ἐπὶ γινομένων περὶ τὴν κυβερνητικὴν σφαῖραν, ἀλλ' οὔτε ἀναγκαῖον, οὔτε συντελεστικὸν εἰς μόρφωσιν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων θεωρεῖ, τὸ νὰ προκαλῶνται ἐξηγήσεις ἐπὶ ἀντικειμένων πασιδήλων καὶ οἴκοθεν ἐννοουμένων.

Ἐκ περισσοῦ ὅμως, παρατηρεῖ, ὅτι ἂν ἡ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως γενομένη πρόκλησις πρὸς σχηματισμὸν νέου ὑπουργείου, ἐγίνετο συνεπείᾳ πράξεώς τινος τῆς Βουλῆς, δι' ἧς ἐδηλοῦτο, ὅτι τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα ἀφῄρει ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐμπιστοσύνην του, τότε, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἤρχετο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς μετὰ τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος ἐργασίας του, χωρὶς ἢ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, ἢ κατ' ἐντολὴν Βασιλικὴν νὰ ἐξασκήσῃ δικαιώματά τι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ συντάγματος καθιερωμένων, ἤθελεν ἀναντιῤῥήτως στηρίζεσθαι ἐπὶ ἑλλόγου βάσεως καὶ ἡ μετὰ τοσαύτας ἡμέρας γινομένη σήμερον ἐπερώτησις. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ, οὐ μόνον ἐξακολουθεῖ περιβάλλουσα τὴν Κυβέρνησιν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην της, ἀλλὰ καὶ τὴν

δραστήριον παρέχει αὐτῇ συνδρομὴν πρὸς διεξαγωγὴν τῶν διαφόρων κυβερνητικῶν ἔργων.

Κατὰ τὸ Σύνταγμα, ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς· ἐν τῷ ὑπερτάτῳ τούτῳ δικαιώματί του ἐκάλεσεν ἕνα τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν νὰ σχηματίσῃ ὑπουργεῖον. Βεβαίως ἵνα λάβῃ χώραν ἡ πρώτη αὕτη πρᾶξις, ὑπῆρξε τι ὅπερ προήγαγε τὴν Α. Μ. εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ δὲ, ἀπῃτεῖτο ἡ παραδοχὴ τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐνεστῶτος ὑπουργείου καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ.

Τοιοῦτόν τι δὲν ἔλαβεν ὅμως χώραν, καὶ εἶναι ἤδη γνωστὸν πῶς κατέληξαν τὰ περὶ σχηματισμοῦ νέου ὑπουργείου.

Φρονῶν δὲ ὅτι αἱ ἐξηγήσεις αὗται εἶσιν ἀρκοῦσαι εἰς ἱκανοποίησιν τῆς ἐπιθυμίας καὶ ἀξιώσεως τοῦ Βουλευτοῦ Αἰγίου, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, ἵνα προβῇ εἰς τὴν κυρίαν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπενεγκόντος ἑτέρου, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἔχει δίκαιον νὰ θεωρῇ περιττὴν τὴν ζητουμένην ἐξήγησιν περὶ τῶν ἐσχάτων συμβάντων, διότι ἡ πρόσκλησις περὶ σχηματισμοῦ νέου ὑπουργείου δὲν προῆλθεν εἰσηγήσει τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ λημμονεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1844 οὐδὲν ὑπουργεῖον περιῆλθεν εἰς τὰ πράγματα συνταγματικῶς, ἐπειδὴ οὐδεὶς ὑπουργὸς οὔτε ἔπεσεν οὔτε διωρίσθη ἀπὸ μίαν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς. Εἰς δύω περιστάσεις, τῷ 1847 καὶ 1860, ἡ πλειονοψηφία τοῦ Σώματος ἀπεδοκίμασε τὴν τότε Κυβέρνησιν, ἀλλ' ὅμως ἐπελθούσης τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, δὲν κατωρθώθη νὰ σχηματισθῇ ὑπουργεῖον ἀπορρέον ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν αὐτῆς. Δὲν εἶναι δ' ἀληθὲς, ὡς ὁ ὑπουργὸς διϊσχυρίσθη, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δὲν παρητήθησαν, διότι τοῦτο καὶ ἀλλοθεν ἐπληροφορήθη, καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ὑπουργείου, ἡ Γενικὴ Ἐφημερὶς, τὸ ἐβεβαίωσεν.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα, ἐπέφερεν ἕτερος, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος δὲν ἀνέχεται τοιαύτην μορφὴν ἐπιῤῥιπτομένην κατὰ τῶν συνταγματικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων.

Ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως τὰ ὑπουργεῖα ὑπῆρξαν ἀπόῤῥοια τῶν Συνταγματικῶν ἐθίμων, καὶ ὅλοι γινώσκομεν, ὅτι εἰς τὰς παρελθούσας Βουλὰς διετέλεσαν πρόσωπα ὑποστηρίζαντα μετὰ θάῤῥους καὶ αὐταπαρνήσεως τὰ δικαιώματα τοῦ Σώματος τούτου, οὗ τινος ἡ φωνὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἠκούσθη καὶ διεβιβάσθη.

Ἐὰν δέ, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, τὸ ὄργανον τοῦ ὑπουργείου, ἤτοι ἡ Γενικὴ Ἐφημερίς, ἔκαμε μνείαν περὶ τῆς παραιτήσεώς του, τοῦτο δὲν εἶναι ἐπιχείρημα, καθ' ὅσον ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἡ ἐφημερὶς αὕτη συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐκθέτῃ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ προκαλῇ κατ' αὐτῆς πολλῶν τὴν δυσμένειαν, διὰ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ συντάττεται· πλὴν διὰ τοῦτο δὲν εὐθύνεται ἡ Κυβέρνησις.

Παρατηρήσαντός δέ τινος, ὅτι σήμερον πρόκειται περὶ τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὸν συνοικισμὸν τῶν κατοίκων τοῦ Βάλτου καὶ κακῶς τινες παρενέβησαν εἰς ἀλλότριον ζήτημα, διαφεύγον τὴν ἁρμοδιότητά μας· ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἀληθῶς τὸ ζήτημα ὅπερ παρεμπεπτόντως ἔφερεν ὁ Βουλευτὴς Αἰγιαλείας, ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ γενόμεναι παρατηρήσεις, δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπασχολῶσι σήμερον τὴν προσοχήν μας, διότι ἔργον ἡμῶν εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν νόμος τις ἦναι ὀρθὸς, καὶ ὡς τοιοῦτον νὰ τὸν ὑποστηρίζωμεν καὶ ψηφίζωμεν, ἢ ἄδικος, καὶ τότε νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς διορθώσεώς του. Τὸ ζήτημα, ἂν ὁ Ἡγεμὼν ἐν τῷ δικαιώματι Του διενοήθη νὰ μεταβάλῃ τὴν Κυβέρνησιν, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Βουλῆς, καὶ δὲν ἔπρεπεν οὔτε οἱ μὲν νὰ ἐπιμένουν ζητοῦντες ἐπ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις, οὔτε οἱ ὑπουργοὶ νὰ προέλθωσιν εἰς αὐτάς.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον, λέγει, ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ μέρη αὐτοῦ εἶναι ἐλαττωματικά, κατ' αὐτὸν, θέλει εἰς τὰ καθέκαστα ἀναπτύξει τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις του. Εἶν' ἀληθὲς, ὅτι ἡ Γαλλικὴ Νομοθεσία, ὡς καὶ ἡ ἡμετέρα, παρέχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἰδιοκτησίας· ἀλλ' ἀμφότεραι ἀπαγορεύουν τὴν χρῆσιν τοῦ τοιούτου δικαιώματος ἄνευ κοινωνικῆς ἀνάγκης καὶ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, καὶ μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ πρέπει νὰ γείνῃ παραδεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον.

Ἐπὶ τούτοις γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Λθ. Μοναστηριώτην καὶ Π. Μεγακλῆν, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρελέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 81, κατὰ 4.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως Φρενοκομείου, ὅπως ἐν τῇ Γερουσίᾳ μετερρυθμισθῇ τοῦτο.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἀναβαλὼν

ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν Δ. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης.
Α. Α. Κατριβάνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ'.

Τῆς 31 Ἰανουαρίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεβλήθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν, ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον ἄρθρον αὐτοῦ, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ψηφισάμενος ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ἀνεγνώρισεν, ὡς πάντες οἱ Βουλευταὶ, τ' ἀγαθὰ τοῦ συνοικισμοῦ· τούτου δὲ τεθέντος, ἡ προχθεσινὴ ἀρήγησις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπέβαινε περιττὴ, ἐκτὸς ἐὰν ἐγένετο πρὸς ἁπλῆν ἐπίδειξιν. Συνικισμὸς λέγεται, ὅταν ὁμάς τις κατοίκων πολίσματός τινος ἢ πολλῶν γειτνιαζόντων ἀλλήλοις ἑκουσίως, ἐγκαταλείπουσα τὰς κατοικίας της, συγκεντρωθῇ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος· αἰτία δὲ αὐτοῦ εἶναι ἢ λόγοι γεωλογικοὶ, οἷον σεισμοὶ, καταποντισμοὶ, ἐκρήξεις ἡφαιστείων κλπ. ἢ λόγοι ὑγείας, νοσηρὸν κλίμα, φέρ' εἰπεῖν· ἢ ὑπερασπίσεως τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, οἷον ἐπιδρομαὶ πειρατῶν, λῃστῶν κλπ. ἢ τέλος λόγοι ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας· οἷον ἐπίκαιρος διὰ τὴν γεωγραφικήν του θέσιν λιμήν. Ἐνίοτε ἡ Κυβέρνησις, ἐκ τῶν ἐκτεθέντων αἰτίων ὁρμωμένη, προκαλεῖ συνήθως τοὺς συνοικισμοὺς ὅταν οὗτοι δὲν αἰτῶνται ἀπὸ τοὺς κατοίκους, μήπω κατανοήσαντας τοὺς εἰρημένους λόγους. Εἰς τὴν Ἑλλάδα πολλοὶ συνοικισμοὶ ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας ἐγένοντο, οἷον τῆς Τιρύνθου, Μηνώας, Σπάρτης, νέας Κορίνθου καὶ Πεταλιδίου εἰς τὴν Πελοπόννησον, τοῦ Ραδαμάνθεως καὶ τῆς Ἐρετρίας εἰς τὰ νήσους, καὶ εἰς τὴν Σπερχειὰν τῆς Ἰτέας, νέας Πέλης καὶ Ἀμαλιαπόλεως· ἀλλ' ἐκτὸς δύω ἢ τριῶν, οἱ λοιποὶ ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, εἴτε διότι οἱ εἰρημένοι λόγοι δὲν ὑπῆρχον, ἢ διότι ἐγίνοντο ἀπὸ κενοδοξίαν τοῦ ἀνεγείρειν τὰ ὀνόματα τῶν

ἐνδόξων τῆς Ἀρχαιότητος πόλεων, ἢ διότι δὲν ἐδόθησαν τὰ ὑποσχεθέντα μέσα· ἡ Ἰτέα δὲν ἔχει ἢ τρεῖς οἰκίας, ἡ δὲ Μινώα καὶ ἡ Τύρινς κατεστράφησαν, καὶ ἡ νέα Πέλη ἔχει μόνον δέκα οἰκίας· ὁ δὲ τῆς Σπάρτης συνοικισμός, ὡς μὴ προκληθεὶς ἀπὸ κανὲν τῶν ἀνωτέρω αἰτίων, ἢ ἀπὸ τὴν κενόδοξον ἰδέαν τῆς ἀναστάσεως τῆς Πατρίδος τοῦ Λυκούργου καὶ Λεωνίδα, μετὰ εἰκοσιεπτὰ ἤδη ἔτη, οὔτε διακοσίας οἰκίας ἀριθμεῖ. Κατεστράφη δὲ πόλις ἑτοίμη, ἔχουσα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεγέρσεως 500 οἰκίας, ἃς τινας ἀνήγειραν οἱ Μιστριῶται διὰ δαπάνης δύω ἑκατομμυρίων, ἤτοι τοῦ περισεύματος τῶν ἱδρώτων, οὓς κατέβαλον πρὸς ἐναπεταμίευσιν τοῦ ποσοῦ τούτου, ὕστερον ἀπὸ καταστρεπτικὸν βαρβάρου πόλεμον. Τὰ κεφάλαια ἐκεῖνα τιθέμενα ἔκτοτε εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν γεωργίαν ἤθελον πολλαπλασιασθῆ, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἐνῷ ὁ Μιστρᾶς σήμερον κλαίει τὴν ἐρήμωσίν του, ἡ Σπάρτη δὲν γελᾷ, διατελεῖ δὲ μαραινομένη ὡς ἀναιμικὴ κόρη ἀστόργου Κυβερνήσεως, ὑποσχεθείσης πολλὰ, μηδὲν δὲ ἐκπληρωσάσης· εἰσέτι μένει ἀνεκτέλεστος ὁ τελευταῖος τοῦ 1856 ψηφισθεὶς νόμος· διὰ τοῦ νόμου τούτου προσδιωρίσθη τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐργαστηροπέδων τῆς πλατείας εἰς ἀνέγερσιν τῶν ἄλλοτε ὑποσχεθέντων καταστημάτων, καὶ ἐνῷ ἤδη συνήχθησαν 80,000 δραχμαὶ, διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῆς γῆς οὔτε γυμνάσια, οὔτε ὁδοὶ, οὔτε ὑδραγωγεῖα ἀνηγέρθησαν, ἀλλὰ τὰ πάντα φροῦδα. Ὁ συνοικισμὸς ὁμοιάζει τὸ ἐμπόριον, ὡς ἐκεῖνο ἐμψυχοῦται ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν. Ὅταν ὑπάρχωσι σπουδαῖα ἀρχικὰ αἴτια καὶ μέλλοντα ὠφελήματα, βέβαια ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπὸς τοῦ συνοικισμοῦ, παραγνωριζομένων δὲ τούτων, οὐ μόνον δὲν παγιοῦται, ἀλλὰ καὶ ματαιοῦται. Ἐκπαλαι οὕτω προήχθησαν οἱ συνοικισμοί. Ἡ τε βοήθεια τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἐλπὶς μελλουσῶν ὠφελειῶν προήγαγον καὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ οἰκιστὴς τῆς τελευταίας ἐννόει καλῶς τὰς αἰτίας καὶ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῶν συνοικισμῶν, ὅταν ἀπέῤῥιπτε τὸ ἀνωφελὲς καὶ κενόδοξον σχέδιον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους μετατροπῆς τοῦ Ἄθω εἰς τὴν πόλιν Μυριάνδρον, τὴν δὲ Τεργέστην οὐδὲν ἕτερον ἢ ἡ ἐλευθερία τοῦ λιμένος της κατέστησε κέντρον ἐμπορικὸν τῆς Ἀδριατικῆς. Ὁ εἴκαιος συνοικισμὸς οὐδόλως τελεσφορεῖ, ἀλλ' ὁ διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τοῦ συμφέροντος ἀκμάζει, ὡς ὀρθῶς εἶπέ τις χθὲς περὶ τοῦ Θησέως, ὅτι δὲν ἐπειθανάγκασεν, ἀλλὰ περιήρχετο ἀναπείθων τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸν συνοικισμόν. Τὰ δεσποτικὰ μόνον κράτη πειθαναγκάζουν, ὡς πράττει ἡ Ῥωσσία εἰς τοὺς

περὶ τὸν Καύκασον συνοικισμούς. Καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, οἱονεὶ Οὐκάζιόν τι περὶ ἐκτοπισμοῦ ἢ ἐκπατρισμοῦ, ἔρχεται νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου, χωρὶς νὰ χορηγῇ οὔτε προνόμια οὔτε ὠφέλη.

Καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς οἱ συνοικισμοὶ ἄλλως πως ἐνηργοῦντο· ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις τῆς δημοκρατίας, πρὶν ἢ ὁ Καῖσαρ διαβῇ τὸν Ῥουβίκωνα καὶ καταλύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος του, στίφη πειρατῶν ὁρμωμένων ἀπὸ τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἐπεκράτησαν τῆς Μεσογείου, καὶ πολιορκήσαντα καὶ αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν, ἐμπόδιζαν τὰ πρὸς τὴν Ῥώμην πλέοντα σιτοφόρα πλοῖα. Τέλος οἱ πειραταὶ οὗτοι ἀποβάντες καὶ εἰς ἔπαυλίν τινα ἀφίρεσαν κόρην πλουσίου καὶ ἰσχυροῦ ἀνδρός, ἣν ἡ πολιτεία ἐλύτρωσεν ἀντὶ τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν· ὅθεν ἐν τῇ συνεργείᾳ τοῦ πατρὸς τῆς αἰχμαλωτισθείσης, ἡ πολιτεία κατέστησε τὸν Πομπήϊον αὐτοκράτορα πρὸς καταστροφὴν τῆς πειρατείας, ὅστις, περιελθὼν τὴν Μεσόγειον καὶ ἄρδην καταστρέψας τοὺς πειρατὰς, συνέστησε διὰ τῶν λειψάνων ἀποικίας εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν καὶ ἄλλα μέρη, χορηγήσας αὐτοῖς καὶ ἄλλα προνόμια. Ὅταν δὲ ἡ Ῥώμη ἐχορήγει προνόμια, οὐ μόνον εἰς τοὺς πολίτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς πειρατὰς, ἡμεῖς πρέπει νὰ περιορίζωμεν τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ν' ἀφαιρῶμεν τὴν ἰδιοκτησίαν;

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, καθὸ προσβάλλον τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐκτοδίζον τὴν ἐξάσκησιν αὐτῆς, ἀντίκειται εἰς τὸν θεμελιώδη ἡμῶν νόμον· διότι εἰς πᾶσαν κοινωνίαν στηριζομένην εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ λαοῦ, εἰς οὐδεμίαν κλάσιν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβάλῃ αὐθαιρέτως τὸ ὑπόλοιπον μέρος εἰς τὴν θέλησίν του. Ἐπίσης καὶ πάσης Κυβερνήσεως τὸ δικαίωμα εἶναι περιωρισμένον καὶ ἀπὸ τὸ φυσικὸν καὶ ἀπὸ τὸ καθεστὼς δίκαιον. Ἡ ἰσχὺς τῆς Κυβερνήσεως πτύει ἐκεῖ, ὅπου ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία τῶν πολιτῶν ἄρχεται· οὐδ' ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς εἶναι ἀπόλυτος. Τὸ ἄτομον συνελθὸν εἰς κοινωνίαν παρεχώρησε τινὰ δικαιώματα, ἀντὶ τῶν κοινωνικῶν ὠφελημάτων ὧν ἀπολαύει, ἐτήρησε δὲ εἰς ἑαυτὸ τὰ ὀλίγα ταῦτα. Τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, τὸ ἀπαραβίαστον τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς θρησκείας, τῆς γνώμης, ἐν ᾗ συμπεριλαμβάνεται ἡ δημοσιότης, καὶ τῶν ἐγγυήσεων κατὰ πάσης αὐθαιρεσίας. Ἡ ἐξουσία ἡ παραβιάζουσα αὐτὰ προσβάλλει τὸν ἴδιον αὐτῆς τίτλον. Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου, ὅστις εἶναι ἡ ἀληθὴς ἢ ἡ ὑποτιθεμένη ἔκφρασις τοῦ λαοῦ, δὲν εἶναι ἄνευ ὁρίων. Ναὶ μὲν ὡρίλομεν ὑπὲρ τῆς δημοσίας, ἡσυχίας πολλῆς θυσίας, διότι ἠθέλαμεν καταπαύσῃ

ένοχοι ήθικῶς, ἐὰν διὰ τὴν ἄκαμπτον προσήλωσιν τῶν δικαιωμάτων μας, ἀντιστάμεθα εἰς ὅλους τοὺς νόμους, οἵτινες ἤθελον μᾶς φανῇ ὅτι προσβάλλουσι ταῦτα· ἀλλ' οὐδὲν καθῆκον μᾶς συνδέει μὲ τοὺς ὑποτιθεμένους νόμους, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιβλαβὴς ἐπιρροὴ ἀπειλεῖ τὰ εὐγενέστερα μέρη τῆς ὑπάρξεώς μας, μὲ τοὺς νόμους, οἵτινες οὐ μόνον περιορίζουσι τὰς νομίμους ἐλευθερίας μας, ἀλλὰ μᾶς ἐπιβάλλουσι πράξεις ἀπαδούσας εἰς τὰς αἰωνίους ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας.

Ἡ ἰδιοκτησία εἶναι κοινωνικὴ συνθήκη, ἀλλ' ἂν καὶ θεωρῆται τοιαύτη, δὲν ἕπεται ὅτι εἶναι ἧττον ἱερά, ἧττον ἀπαραβίαστος, ἧττον ἀναγκαία. Τὸ αὐθαίρετον ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἀκολουθεῖται πάραυτα ὑπὸ τῆς αὐθαιρεσίας ἐπὶ τῶν προσώπων. Πρῶτον μὲν διότι εἶναι μολυσματικόν, δεύτερον διότι ἡ παραβίασις τῆς ἰδιοκτησίας προκαλεῖ ἀναγκαίως τὴν ἀντίστασιν. Ἡ ἐξουσία τότε καταφέρεται κατὰ τοῦ καταπιεζομένου, ὅστις ἀνθίσταται, καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ τὴν περιουσίαν του, παρασύρεται εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ τὴν ἐλευθερίαν.

Δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῶν δημεύσεων, διότι αὗται δὲν εἶναι κατορθωταὶ εἰς τὰ τακτικὰ Κράτη, πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰς τὰ Συνταγματικά, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐμμέσων ἀπογυμνώσεων, τῶν παρουσιαζομένων ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς δημοσίας ἀνάγκης, τῆς δημοσίας τάξεως.

Ἐὰν εἷς φόρος ἀνωφελὴς ἦναι προσβολὴ κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας, τοσούτῳ μᾶλλον μισητός, καθόσον ἐκτελεῖται μὲ ὅλην τὴν ἐπισημότητα ἑνὸς νόμου. Πόσον δὲν εἶναι ἀποτρόπαιος ἡ ἀφαίρεσις τῆς περιουσίας, ἔστω καὶ διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως;

Τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν ἐγγυῶνται πᾶσαι αἱ νομοθεσίαι καὶ Κυβερνήσεις, ἀλλ' ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐγγυήσεων ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία ἀκαταπαύστως παραβιάζεται. Φαίνεται ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἁπλῆ τούτου διακήρυξις· ἀπαιτοῦνται θετικαὶ ἐγγυήσεις, καὶ τοιαῦται εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου, τὸ ὑπεύθυνον τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἡ ὕπαρξις ἀξαρτήτου ἀντιπροσωπείας.

Λύτη ἡ ἐλευθερία εἶναι τῷ ὄντι ὁ σκοπὸς πάσης ἀνθρωπίνης κοινωνίας· ἐπ' αὐτῆς στηρίζεται ἡ δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ ἠθική· ἄνευ αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι οὔτε εἰρήνην, οὔτε ἀξίαν, οὔτε εὐδαιμονίαν ἔχουν, διότι ἡ αὐθαιρεσία καταστρέφει τὴν ἠθικήν. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἠθικὴ ἄνευ ἀσφαλείας, ἄνευ ἀσφαλείας δὲν ὑπάρχουσι συμπάθειαι γλυκεῖαι ἄνευ τῆς βεβαιότητος, ὅτι τὰ ἀντικείμενα

αὐτῶν δὲν ἔχουν ἀσφάλειαν. Εἶναι ἐχθρὸς πάσης συναλλαγῆς τῆς παραγούσης τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ. Ὅταν ἡ αὐθαιρεσία κτυπᾷ ἄνευ ἐνδοιασμοῦ τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες τῇ εἶναι ὑποπτοι, δὲν εἶναι ἓν ἄτομον τὸ ὁποῖον κατατρέχει, ἀλλ' εἶναι ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον πρῶτον μὲν περιφρονεῖ, ἔπειτα ἐξευτελίζει· τὰ ἤθη διαφθείρονται ταχέως εἰς τὰς προσβληθείσας ὑπὸ τῆς χολέρας, ἀπειθήσκοντες κλέπτει ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Ἡ αὐθαιρεσία εἶναι εἰς τὴν ἠθικὴν, ὅ,τι ἡ χολέρα εἰς τὴν φύσιν, διότι ἕκαστος ἀπωθεῖ τὸν σύντροφον τῆς δυστυχίας του· ὅστις προσκλωθῇ εἰς αὐτὸν, ἀπαρνεῖται τοὺς δεσμοὺς τοῦ παρελθόντος βίου, ἀπομονοῦται διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ, καὶ βλέπει τὴν φιλίαν, ἢ τὴν ἐπικαλουμένην ἀδυναμίαν, ὡς ἐμπόδια εἰς τὴν ἀσφάλειάν του.

Ὅταν τακτικὴ Κυβέρνησις ἐπιτρέπῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν χρῆσιν τῆς αὐθαιρεσίας, θυτάζει τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως εἰς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα λαμβάνει διὰ νὰ τὴν διατηρήσῃ. Πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀκολουθεῖ ἄλλας, καὶ ἡ ἐξουσία εἰσαγομένη εἰς αὐτὴν τὴν ὁδὸν, τελευτᾷ ἐξομοιουμένη μὲ τὰς φατρίας· ἡ ἐξουσία καταπατοῦσα τὸν θεμελιώδη Νόμον, ἀπωλεσε τὸν διακριτικὸν τῆς ὑπεροχῆς χαρακτῆρα· ἡ πρόφασις τοῦ συμφέροντος τοῦ Κράτους αὐτόλως τὴν διασώζει, διότι ταῦτα ἐπικαλέσθησαν καὶ αἱ πλέον ἀποτρόπαιαι Κυβερνήσεις· εἶναι μὲν κίνδυνος, κατὰ τοὺς ὁποίους ὅλοι ὁμιλοῦμεν νὰ συντρέξωμεν, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς μετριότητος· ἡ βία καὶ ἡ αὐθαιρεσία ποτὲ δὲν ἀποκρούει τοὺς κινδύνους, καὶ οἱ λέγοντες εἰς πᾶν ἔγκλημα πολιτικὸν, τὸ ὁποῖον πράττουσιν, *ἐσώσαμεν ἔτι μίαν φορὰν τὴν πατρίδα*, εἰμεθα πεπεισμένοι ὅτι καταστρέφουσι τὴν πατρίδα, τὴν οὕτω καθημερινῶς σωζομένην.

Ἀλλὰ θέλουσιν εἰπεῖν, διὰ τί τοσαῦτα περὶ αὐθαιρεσίας, ἐν ᾧ οὐδαμῶς πρόκειται περὶ τούτου; Ἀποκρίνεται, ὅτι πᾶσα πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως μὴ συνάδουσα μὲ τὸ σύνταγμα καὶ μὴ περιβαλλομένη μὲ τοὺς νομίμους τύπους εἶναι ἀντικρὺς αὐθαιρεσία· οἱ δὲ τύποι εἶναι οἱ ἐφέστιοι θεοὶ τῶν πολιτῶν· διὰ ν' ἀναιρεθῇ ἡ ἰδιοκτησία, πρέπει νὰ ἔλθῃ ἡ ἐπιστήμη ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀνάγκην, καὶ ἂν ἦναι μὲν περὶ ὑγείας ἡ ἰατρικὴ, ἐὰν δὲ περὶ κοινῆς ἀσφαλείας ἡ ἐπιστήμη τοῦ πολέμου καὶ τῆς διοικήσεως, καὶ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις νὰ διέλθῃ τὴν εἰς ὁμοίας περιστασεις νομοθετημένην διαδικασίαν, ὥστε νὰ βεβαιώσῃ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀνάγκης, καὶ ὅτι τὸ φάρμακον αὐτῆς εἶναι ὁ συνοι-

κισμὸς· κατόπιν νὰ ἔλθῃ μία διαδικασία, ἐν ᾗ ὁ πολίτης νὰ ἐκθέσῃ τὰ δίκαιά του, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀπόφασις· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει, παρὰ ἐκθέσεις τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, γνωμοδοτοῦσαι ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης ἑνὸς συνοικισμοῦ· ἐξεναντίας ἡ ἔκθεσις τῆς μειονοψηφίας τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς τρανῶς ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ λῃστεία ἀποκρούεται ἀποτελεσματικώτερον ἤδη, διότι αἱ οἰκίαι τῶν ἐν τοῖς μεθορίοις χωρίων δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς σταθμοὶ ἀποκρούοντες πανταχόθεν τὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ ἄλλως ἡ κτηνοτροφία θὰ καταστραφῇ καὶ αἱ μοναὶ θὰ παραλύσουν· ἄλλως τε πότε οἱ μονοχοὶ ὑπέθαλψαν τοὺς λῃστάς;

Ἡ κοινωνία ἐχορήγησε πολλὰ μέσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἀπόκρουσιν ἐνδεχομένων κινδύνων, ἀστυνομίας, στρατὸν, χωροφυλακὴν κτλ. Ἐὰν δὲν ἐπαρκῶσι ταῦτα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπαύξησίν των.

Προσθέτει δὲ, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ψηφίσῃ τὸν νόμον τοῦτον, ὡς παραβιάζοντα τὸ Σύνταγμα· ὅταν αἱ δημιουργημέναι ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἐξουσίαι νομίσωσιν, ὅτι εἶναι ἀρκετὴ ἡ σύμπραξίς των διὰ νὰ νομιμοποιήσωσι τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁπ ἴον αὐτὸ τὸ Σύνταγμα ἐξησφάλισεν εἰς τοὺς πολίτας, πᾶν Σύνταγμα εἶναι ἰδανικόν.

Οἱ Νόμοι τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὀφείλουσι νὰ μὴ ἀντίκηνται εἰς τὸ Σύνταγμα, οὔτε εἰς τὴν ἠθικήν. Τί ἤθελεν εἰπεῖν ὁ κόσμος, ἐὰν μᾶς προέβαλαν νὰ νομοθετήσωμεν νόμον, κανονίζοντα τὸν οἰκιακὸν βίον; ἤθελεν εἰπεῖν, ὅτι ὁ Νόμος οὗτος εἶναι γελοῖος· ἢ ἄλλον ὅμοιον ἐκείνου τῶν Σπαρτιατῶν, τοῦ διατάττοντος τὴν εἰς τὸν Καιάδαν ἀπόῤῥιψιν τῶν ἀναπήρων τέκνων; ἤθελεν ἀποστρέψει τὸ πρόσωπόν του· ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἰσχυρισθεὶς, ὅτι συγχωρεῖται ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἰδιοκτησίας λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἐπεκαλέσθη καὶ νόμους τινὰς δημοκρατικοὺς, ἀλλὰ δὲν ἀνέγνωσε, φαίνεται, καὶ τοὺς συγγραφεῖς, οἵτινες ὁμοφώνως θεωροῦσι μὲ ἀπέχθειαν καὶ τρόμον αὐτούς. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῆς Γαλλίας, φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ᾖναι μιμητέα, καθ' ἣν κατεδικάζετό τις εἰς θάνατον καὶ δι' ἁπλοῦν τι φρόνημα ἢ λόγον, ἢ διότι ἔδιδεν ἄσυλον εἰς ἄγνωστόν τινα ἢ συ ἐννοεῖτο καὶ διέτρερε τὸν πατέρα του ἐξόριστον ὄντα, καὶ ταύτην τὴν ἐποχὴν μὲ φρίκην ἀναπολοῦσι τὴν σήμερον.

Λέγουσιν, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ἐγγυήτρια τῶν παραβιάσεων τῆς ἐξουσίας· ἀλλὰ ποῖα εἶναι τὰ μέσα τῆς κοινῆς γνώμης;

Παρασύρεσθε ὅθεν ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ εἰς ἐλαττωματικὸν κύκλον, δ.ότι θέλετε διὰ τῆς κοινῆς γνώμης νὰ περιστείλητε τὸ αὐθαίρετον, καὶ λησμονεῖτε ὅτι τὸ ἀλάθαστον ἀποτέλεσμα τῆς αὐθαιρεσίας εἶναι τὸ καταπνίγειν τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἐν τούτοις συμφωνεῖ διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι ὑρίσταται κοινὴ γνώμη, ἂν καὶ καταπνιγομένη, ἀλλ' αὕτη κατέφυγεν εἰς τὰς καρδίας, καὶ γίνεται ἐπίβουλος μεταβαλλομένη εἰς συνωμοσίας ἢ εἰς ἐπαναστάσεις· τοιαῦτα εἶναι τῆς αὐθαιρεσίας τὰ ἀποτελέσματα, ὥστε οὐδέποτε οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσιν ἐθελουσίως νὰ ὑποταχθῶσι, διότι ταύτης εἶδος εἶναι ὁ δεσποτισμός· ἂν ἐνίοτε ὑποβάλλονται καὶ ἀποκαμωμένοι ἀπὸ σπαραγμοὺς πολυετεῖς, τοῦτο πράττουσιν, ὡς ὁ ὁδοιπόρος ὁ ἐξαντλημένος κοιμᾶται εἰς δάσος, καὶ τοι γινώσκει, ὅτι τοῦτο κατὰ κεῖται ὑπὸ λῃστῶν· ἀλλ' αὕτη ἡ παροδικὴ ἀθαργία δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς σταθερὰ κατάστασις.

Συμπεραίνει τέλος, ὅτι οὐδεὶς νόμος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος χορηγηθέντα δικαιώματα, οὐδ' ὑποχρεοῦταί τις νὰ παραδεχθῇ τοιοῦτον Νόμον, καὶ προτείνει ἀ.) Νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη δημοσία, καὶ ὅτι μόνον τὸ μέσον τοῦ συνοικισμοῦ δύναται νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ. β.) Νὰ τροπολογηθῇ τὸ Νομοσχέδιον, ἀφαιρουμένου ἐκ τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ καταναγκασμοῦ καὶ γ.) Τούτου δοθέντος, νὰ ψηφισθῇ, ὅτι ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως νὰ μὴ ἀφαιρεθῇ ἡ ἰδιοκτησία τῶν Πολιτῶν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἀναγνοὺς ἐπανειλημμένως τότε νομοσχέδιον καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἐξήγαγεν ὡς συμπέρασμα, ὅτι σκοπὸς ἄλλος αὐτοῦ δὲν εἶνει, εἰμὴ ἡ ἐξασφάλισις τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου ἀπὸ τῶν λῃστρικῶν ἐπιδρομῶν, ἃς τὰ μέρη ὑπῆρξαν τὸ διηνεκὲς θέατρον· ὡς γινώσκουσι πάντες, ὅριον τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι ἡ ὁροθετικὴ γραμμὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλαῦνον χώραν τοσάκις ἐπιδρομαὶ λῃστρικαὶ, τὰ μάλιστα βλάψασαι τοὺς κατοίκους, οἵτινες μεμονωμένοι ὄντες καὶ διεσπαρμένοι καθ' ὅλην τὴν ἐκτεταμένην ἐκείνην ἐπαρχίαν, οὐ μόνον νὰ φυλαχθῶσι δὲν ἠδύναντο ἢ ν' ἀντιταχθῶσι κατὰ τῶν λῃστῶν, ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἐξ ἀνάγκης ἐχορήγουν εἰς αὐτούς. Τοῦτο καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ κάτοικοι κατενόησαν ὅτι πηγάζει ἐκ τοῦ τρόπου τῆς οἰκήσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ 1836 ἤρχισαν ἐξ αὐτῶν πολλοὶ νὰ συνοικίζωνται εἰς διά-

φορα μέρη καὶ ν' ἀποτελῶσι κοινωνίαν δυναμένην ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἑνωθῇ καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν της· ἐπειδὴ ὅμως ἀπό τινος χρόνου ἡ ἰδέα τοῦ συνοικισμοῦ ἤρχισε νὰ ματαιοῦται, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε πρόνοιαν νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὸν ὁριστικώτερον καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων, καθιστῶσα τὸν συνοικισμὸν διὰ τοῦ ζητουμένου νομοσχεδίου. Δὲν εἶναι ἐπομένως ἀληθὲς ὅτι ὁ συνοικισμὸς γίνεται παρὰ τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ τῇ ἐπανειλημμένῃ αἰτήσει αὐτῶν, συναισθανομένων τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τῶν μερῶν των.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου δὲν βλέπει καὶ αὐτὸς ὅτι προσβάλλεται τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, ὡς διϊσχυρίσθη ὁ προαγορεύσας, καθόσον δι' αὐτοῦ ἀπαγορεύεται μόνον ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν εἰς μέρη, ἔνθα λόγοι δημοσίας ἀνάγκης δὲν τὸ ἐπιτρέπουσιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας δὲν πρέπει νὰ περιορίζηται, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ περιορισμὸς αὐτοῦ δὲν ὑφίσταται, καθόσον ὑπάρχει κοινῶς παραδεδεγμένον, ὅτι δύναται νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν εἰς μέρη ἀπηγορευμένα. Ἄλλως τε ἡ ἐπιτροπή, ἥτις μετ' ἐπιστασίας ἐμελέτησε τὸ νομοσχέδιον, δὲν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ ἀπαρατήρητον μίαν τοιαύτην οὐσιώδη περίστασιν, ἀπάδουσαν πρὸς τὸν ἀγαθοεργὸν σκοπὸν τοῦ νόμου. Ὅτι δὲ ὁ προαγορεύσας ἀνεῦρε πλημμελὲς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ, τοῦτο καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐφρόντισε νὰ ἀνορθώσῃ, ἐπενεγκοῦσα τὴν ἀναγκαίαν τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 3.

Φρονεῖ λοιπόν, ὅτι οἱ λόγοι εἰς οὓς ἐστηρίχθη ὁ προαγορεύσας, εἰσὶ μὲν ὀρθοί, ἀλλὰ δὲν ἀνάγονται εἰς τὸ πρῶτον, ἀλλ' εἰς τὸ τρίτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι, ὡς εἶπε κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν, δὲν εἶναι ἐναντίος ἐν γένει τῶν συνοικισμῶν, οὓς ἄλλως θεωρεῖ κοινωνικῶς ἀναγκαίους, ἀλλ' ἀποκρούει μέρη τινὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἅτινα ἀπάδουσι, κατ' αὐτόν, πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν Νόμου, διότι πᾶς ἐπιβαλλόμενος διὰ τῆς βίας συνοικισμὸς ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ φυσικοῦ δικαίου· ἴσως δ' ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἡ παραβίασις τῶν κανόνων αὐτοῦ, ὅτι ἡ κοινωνία ἀνέχεται αὐτὴν, ἀλλ' ἡ καταπάτησις τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις ἀνεγνώρισε καὶ καθιέρωσεν, οὐδέποτε δύναται νὰ νομιμοποιηθῇ. Ἡ ἰδιοκτησία, ὡς εἶναι γνωστόν, εἶναι τὸ ἱερώτερον τοῦ πολίτου δικαίωμα· ὅταν αὐτὴ ἀφαιρῆται παρὰ τὸν

Νόμον, συναφαιρεῖται μετ' αὐτῆς ὡς συναφὴς καὶ ἡ ἐλευθερία, ἣν ἀπεκτήσαμεν διὰ μεγάλων θυσιῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Βάλτου ζῶσι βίον μοναδικόν· ἡ ἀνατροφὴ των αὐτὴ δὲν τοῖς παρέχει τὴν εὐκολίαν τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ μήπως διὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ τοῦτο; τὸ κατ' αὐτὸν, φρονεῖ, ὅτι ἀντὶ νὰ περιποιηθῶμεν τὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων θέλομεν συντελέσει εἰς τὴν καταστροφὴν αὐτῶν. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προκειμένης συζητήσεως ἐπικαλέσθησαν τινὲς ξένα παραδείγματα καὶ νόμους, καθ' οὓς ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλ' οἱ νόμοι ἐκεῖνοι ἐδημιουργήθησαν ἐν μιᾷ ὀλιθρίῳ καὶ ἀναξιομιμήτῳ ἐποχῇ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἐτέθησαν εἰς ἀχρηστίαν ἅμα ἀνεφάνη ὁ Ποινικὸς καὶ Πολιτικὸς κώδηξ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Ἐν Γαλλίᾳ ἤδη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, ὑπάρχει Σύνταγμα, καὶ αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἰσὶν ἀμεταβλητοι, ἡ δὲ Βουλὴ οὐδὲν δικαίωμα ἔχει νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτῶν καινοτομίαν τινά. Τὸ Σύνταγμα λοιπὸν ῥητῶς ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 12, ὅτι οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας του δι' ὁποιανδήποτε δημοσίαν ἀνάγκην ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως· ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ καταργηθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἐναντίος πάσης ἀντικειμένης πρὸς αὐτὴν νέας νομοθετήσεως. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μέρη τοῦ νομοσχεδίου πλημμελῆ, ὡς λόγου χάριν ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐκτάσεως τοῦ συνοικισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐπεφυλάχθη νὰ κανονίσῃ διὰ Β. Διατάγματος, καὶ τὸ βίαιον καὶ καταναγκαστικόν. Καὶ διὰ μὲν τοῦ πρώτου δὲν ἐπιτρέπεται, λέγει, συνοικισμὸς εἰς ἀπόστασιν 1000 μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων, ἐντεῦθεν δὲ τῆς ἀποστάσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ γείνῃ ἄνευ τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτοῦ διὰ Β. Διατάγματος, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρέωσις εἰς ἅπαντας ἐκόντας ἄκοντας νὰ συνοικισθῶσιν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας. Φρονεῖ δὲ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ὁρισμοῦ τῆς ἀποστάσεως ἐπὶ τοῦ συνοικισμοῦ δὲν πρέπει ν' ἀφεθῇ ἀπεριόριστον, διότι τότε ἕκαστον ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταβάλλῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ τὴν ἀπόστασιν, οἱ δὲ συνοικισθέντες νὰ ἦναι ὑπόχρεοι νὰ μεταβάλλωσι καθ' ἑκάστην τόπον κατοικίας, ζημιούμενοι οὕτω τὰ μέγιστα.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀπόστασις καὶ νὰ τεθῇ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου

« ἀντὶ ὁρισθησομένη διὰ Β. Διατάγματος » αἱ λέξεις « μέχρι 5,000 μέτρων ».

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἄμοιρος ἐκτεταμένων ἱστορικῶν γνώσεων δὲν θέλει κάμει ἱστορικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀντικειμένου, οὔτε φέρει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας του ξένους νόμους, μηδεμίαν πραγματικὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὰς κοινωνικάς μας ἀνάγκας, εἰς τὰ ἤθη μας, καὶ εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τῆς πατρίδος ἡμῶν περιστάσεις ἔχοντας· εἶναι καὶ αὐτὸς θιασώτης τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ἀλλ' ὀπαδὸς τῆς καλῶς ἐννουμένης ἐλευθερίας, χωρὶς νὰ παρεκτρεπώμεθα τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ νὰ ἐπεμβαίνωμεν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας εἰς ζητήματα ἀλλότρια τῆς δικαιοδοσίας τῶν καθηκόντων μας. Ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ὑπεστήριξε τὴν ἀρχὴν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θυσιάζωνται τὰ κοινὰ συμφέροντα ἀπέναντι τῶν μερικῶν, ἀλλ' ἡ ἰδέα του αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη καὶ τῶν πραγμάτων ἀντίθετος. Ἐὰν δὲν περιῳρίζετο τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, καὶ ἐὰν δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τόσας πράξεις ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν συμβουλίων, καὶ αὐτὰς τὰς αἰτήσεις τῶν κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας, ἐπικαλουμένων τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεώς των καὶ ἐξαιτουμένων τὴν πραγματοποίησιν τοῦ συνοικισμοῦ, ἐδύνατο καὶ οὗτος νὰ ἀμφιβάλλῃ, μήπως οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἐναντίοι τοῦ συνοικισμοῦ· ἂν δὲ ὀλίγων τὰ συμφέροντα ἀντίκηνται εἰς τοὺς ἀγαθοὺς σκοποὺς τοῦ νόμου, οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τοὺς πολλούς.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὰ λεχθέντα κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῶν Κυρίων Σταΐκου καὶ Καραγιαννοπούλου, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν μερῶν ἐκείνων. Τί θὰ γείνῃ ἡ κατάστασις μας, ἔλεγον οἱ πατριῶται ἐκεῖνοι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βελτιωθῇ, ἐνόσῳ δὲν συνοικισθῶμεν, ἐνόσῳ δὲν ἀνεγείρωμεν ναοὺς καὶ σχολεῖα. Φρονεῖ ἑπομένως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις προνοήσασα ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ εἰσαγαγοῦσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, θέλει πράξει πᾶν ὅ, τι τὸ συμφέρον τῆς ἐπικρατείας καὶ αὐτῶν τῶν κατοίκων ἀπαιτεῖ, καὶ ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὐδέποτε θέλει εὑρεθῇ ἐξουσία διὰ νὰ πράξῃ ὅσα κακὰ προβλέπουσι τινὲς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι ἅπαντα τὰ ἄρθρα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἀποδεικνύουν σὺν τῷ περιορισμῷ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας καὶ τὴν καταφρόνησιν ἐκείνου τῆς ἰδιοκτησίας,

καὶ ὅτι εἰς τὴν κυβερνητικὴν σφαῖραν τὸ ῥητὸν ἄρθρον 12 τοῦ συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἰδιοκτησία τοῦ πολίτου δὲν ἀφαιρεῖται ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, διεγράφη ἐντελῶς. Τὸ δὲ περὶ οὗ πρόκειται πρῶτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου προδίδει καὶ ἕτερον κυβερνητικὸν φαινόμενον μεγίστης σπουδαιότητος, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ ὑπουργείου μετεβλήθη, ἢ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὁμοιάζει μὲ πολυκέφαλον ὕδραν. Ἕτερος ὑπουργὸς, μέλος τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου προτιθέμενος ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχε τὴν πίστωσιν ἑνὸς ἑκατομμυρίου, προέβη εἰς σωρείαν στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, οἵτινες ἐπεβάρυναν σημαντικῶς τὸ ἔθνος, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ὀνόματι εὐγενοῦς καὶ γενναίας τινὸς ἰδέας. Ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἐν ὀνόματι ἄλλης γονίμου μὲν καὶ κοινωφελοῦς ἰδέας, ἀντικειμένης ὅμως πρὸς τὴν τοῦ συναδέλφου του, ζητεῖ ἤδη νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἑλλάδα φρούριον ἀπόρθητον, καὶ θέσωμεν ὁροθετικὴν γραμμὴν, ἥτις θὰ καταστῇ σημεῖον ἀποκρούσεως τῶν δούλων Ἑλλήνων· μᾶς ζητεῖ τέλος νὰ ἐπιβάλωμεν τόσας ὑποχρεώσεις εἰς μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ νὰ ἐπιβαρύνωμεν μὲ νέας τὸ πτωχὸν ταμεῖόν μας ἐν ὀνόματι τῆς γονίμου ταύτης ἰδέας. Τὸ περιεστικὸν τοῦτο προδίδει ἀναντιῤῥήτως, ὅτι οἱ διευθύνοντες τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ὠθοῦσιν αὐτὸ, οἱ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, οἱ δὲ πρὸς δυσμάς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ σκοπὸς τοῦ πρώτου ἄρθρου δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, καὶ ζητεῖ ἢ τὴν τροποποίησίν του ἢ τὴν ἐξάλειψίν του. Εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρατίθεται νὰ ἐξαλείψῃ τὴν λῃστείαν, συγκεντρόνων τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων εἰς μίαν ἀκτῖνα, ἀλλ' ἡμεῖς ὅταν συνερχώμεθα νὰ νομοθετήσωμεν, πρέπει, σκεπτόμενοι ὡς λογικοὶ ἄνθρωποι, νὰ νομοθετῶμεν νόμους ἐφαρμοστέους· ὅταν ὅμως τούναντίον τὰ πάντα δεικνύωσιν, ὅτι τὰ εἰς ἐπιψήφισιν ὑποβαλλόμενα νομοσχέδια δὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται, ἐφαρμοστέα, νομίζει ἀνάξιον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας νὰ τὰ νομοθετῇ. Εὐκόλως δὲ ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν ἀτόμων εἶναι κακὸν καὶ κινδυνώδες· ὅτι διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις θὰ εὑρεθῇ εἰς ἀνάγκην ἐκτάκτων ἐξόδων. Ἐξόδων, τὰ ὁποῖα προτίθεται νὰ οἰκονομήσῃ διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θέλει δώσει ἀφορμὰς εἰς καταπιέσεις, τὰς ὁποίας κρίνει περιττὸν νὰ ὑποδείξῃ ὡς παρὰ πάντων ἐννοουμένας· ἄλλως τε, ἀφοῦ καθίσταται ἀνέφικτος ἡ ἐντὸς τῶν πόλεων ὑπεράσπισις τῆς ἰδιοκτησίας, θέλει δυνηθῇ ἀρά γε ἡ ἐξουσία νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ περὶ ἀπαγορεύσεως μέτρον τοῦ νόμου, εἰς μίαν ἐκτετα-

μένην ὁροθετικὴν γραμμὴν κατοικουμένην ἀπὸ χωρικοὺς ποιμένας, ἐν καιρῷ μάλιστα χείμωνος; θὰ δυνηθῶσιν οἱ ὑπάλληλοι νὰ ἐκτελέσωσι τὸ μέτρον τοῦτο, τὸν συνοικισμόν, ἀμεροληπτως καὶ ἀποτελεσματικῶς; Ὅλα ταῦτα εἶναι δυσχερῆ καὶ ἀνεκτέλεστα. Ἐὰν ὅμως ὁ Ὑπουργὸς ἐπιμείνῃ καὶ ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θεωρήσῃ ἀναγκαίαν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, τότε συνιστᾷ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος, νὰ προστεθοῦν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον αἱ λέξεις *μετὰ προηγουμένην ἀποζημίωσιν*, διὰ νὰ προληφθῇ πᾶσα συνταγματικὴ παράβασις. Ἐρρέθη, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητηθῇ ἀποζημίωσις, διότι τὸ ἄρθρον ἀπαγορεύει τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν ἢ καλυβῶν ἐπὶ ῥητῶν μόνον μερῶν, δὲν ἐπιβάλλει δὲ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταστροφῆς τῶν ὑπαρχουσῶν ἰδιοκτησιῶν, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν, διότι, κατὰ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς, τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι ἀπεριόριστον, καὶ ὅταν τις εὑρίσκῃ ἐμπόδια εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἰδιοκτησίας του κατὰ τὸ δοκοῦν, βεβαίως θεωρεῖται ζημιούμενος, καὶ δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν· τούτου τεθέντος, πῶς δυνάμεθα νὰ μὴ συμπεριλάβωμεν ἐντὸς τοῦ ἄρθρου διάταξιν ῥητῶς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπομένην; Ὅθεν ὑποστηρίζει τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν, ἐννοουμένου, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις θὰ ἦναι ἀνάλογος τῆς προξενουμένης ζημίας. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ κοινήν τινα ὠφέλειαν, ὅ ἐστι, τὸ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλόμενον βάρος περιλαμβάνει γενικὸν σκοπὸν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βάρος ἐπιπίπτει εἰς μέρος τι τῆς κοινωνίας, ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ τὴν δέουσαν συνδρομὴν ἵνα μὴ παραβιασθῇ ἑτέρα ἀρχὴ τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πολιτείας πρέπει νὰ συνεισφέρωμεν ὅλοι ἐξ ἴσου. Ἐπὶ δὲ τῆς παρατηρήσεώς τινων, ὅτι ἡ διὰ τοῦ 5 ἄρθρου χορηγουμένη ἀποζημίωσις ἱκανοποιεῖ τοὺς συνοικισθησομένους, λέγει, ὅτι αὕτη δίδεται λόγῳ δωρεᾶς καὶ χάριν τῆς κοινῆς ὠφελείας, ἥτις θέλει προκύψει ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ. Ἀπαντᾷ δὲ εἴς τινα ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῷ ἐρώτησιν, περὶ τοῦ ὅτι ὁ διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου περιορισμὸς δὲν παραβάλλεται πρὸς τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν εἰς τοὺς κατοίκους ἐπιβαλλόμενον, τοῦ νὰ μὴ δύνωνται νὰ οἰκοδομῶσι πέραν τῆς ὁρισθείσης ζώνης καὶ τῶν σχεδίων ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ περιορισμοὶ γίνονται χάριν ἀτομικῆς ὠφελείας καὶ ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφίσταται λόγος δημοσίας ἀνάγκης, καὶ οἱ καθιερωμένοι περὶ οἰκοδομῶν ἐπὶ τῶν πόλεων καὶ χωρίων θεσμοὶ

δὲν ἔχουσι σχέσιν τινα. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὸν ὑπουργὸν νὰ παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν, συναδουσαν μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου.

Ἐπέφερεν ἕτερος, ὅτι ἡ γενομένη ἄνευ τινος σπουδῆς συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου καὶ μὲ τὰς πεποιθήσεις του καὶ μὲ τὸν κανονισμὸν συνάδει, καὶ διὰ τοῦτο εὐχαρίστως λαμβάνει τὸν λόγον. Δὲν θέλει μακρηγορήσει, οὔτε θέλει προέλθει εἰς τὴν ἀφήγησιν γεγονότων ἱστορικῶν, διότι πολλὰ τοιαῦτα ἐρρέθησαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος. Συμφωνεῖ καὶ οὗτος μὲ τὸν Βουλευτὴν Ξηροχωρίου εἰπόντα, ὅτι ἂν τυχὸν εὑρεθῶσι δυσανάκλητοι, πρέπει οὗτοι διὰ τῆς πειθοῦς νὰ συνοικισθῶσι, διότι αὐτὸν τὸν τρόπον θεωρεῖ τὸν καταλληλότερον εἰς πάντα συνοικισμὸν, εἴτε λόγῳ ἰδιωτικοῦ, εἴτε λόγῳ δημοσίου συμφέροντος προκαλούμενον. Ἀναντιῤῥήτως ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν πολλῶν κατοίκων αἰτήσεις, ζητούντων τὸν συνοικισμὸν, ἄλλως ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐπιβάλῃ διὰ τῆς βίας αὐτόν· ἡ πεποίθησις αὕτη τὸν ἔκαμεν νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, διότι συνοικισμὸς διὰ τῆς βίας ἐκτελούμενος εἶναι ἐναντίος τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ δὲν πρέπει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ νομοθετηθῇ.

Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων, ὧν προτίθεται ὁ συνοικισμὸς, ὅλοι εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀνάγκην τὴν ὑπαγορεύσασαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ἓν τοιοῦτον μέτρον, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς κατοίκους ἀπὸ τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς καὶ τὰς ἀκαταπαύστους ἀνησυχίας τῶν Στρατιωτικῶν Σωμάτων. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δὲν βλέπει ποῦ ὑπάρχει ἡ βία, ἡ πίεσις ἢ ἡ παρανομία, τὰ ὁποῖα οἱ ἀντικρούσαντες τὸ Νομοσχέδιον ἐπεσώρευσαν κατ' αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ πρῶτος ἤθελεν ἀνακαλέσει τὴν ψῆφόν του ἐὰν ἐπείθετο, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἀπέβλεπεν ἕνα σκοπὸν ἐπιβλαβῆ πρὸς τοὺς κατοίκους, ἢ εἶχε τὰς ὀλεθρίους συνεπείας, ἃς τινες ἠθέλησαν νὰ παραστήσωσιν.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου ὑπάρχουν Δημοτικὰ Συμβούλια, ἐπαρχιακὰ, ἅτινα ὁμοφώνως ἐζήτησαν τὸν συνοικισμὸν ὡς σωτηριώδη διὰ τοὺς κατοίκους. Φρονεῖ, ὅτι αἱ αἰτήσεις τόσων ἀρχῶν εἰσὶν ἱκαναὶ νὰ πείσωσι πάντας, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔρχεται πρὸς ἐκπλήρωσιν εὐχῆς κοινῆς τῶν κατοίκων, καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τὰ δεινὰ, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται ἐκ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεώς των.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζει, ὅτι ἀποβλέπει περιττὴ ἡ ἀμφισβήτησις ἡμῶν ἐπὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ 1. ἄρθρου.

Μίαν μόνην παρατήρησιν θεωρεῖ ἐνταῦθα ἀναγκαίαν, ἣν, πιστεύει, ὅτι θέλει ἀσπασθῇ καὶ ὁ Κύριος ὑπουργός· ὅταν καλύβαι ὑπάρχουν εἰς μέρη, ἔνθα οἱ κάτοικοι ἔχουν τὰς γεωργικάς των ἐπιχειρήσεις, καὶ τὰς διατηροῦν χάριν εὐκολίας, δὲν πρέπει νὰ καταστραφῶσιν, οὔτε ἡ διατήρησίς των ν' ἀπαγορευθῇ. Οἰκίαι ὅμως σποράδην κείμεναι, καὶ εἰς τὸν συνοικισμὸν ἀπάδουσαι, συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψωσι.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ περὶ ἀποζημιώσεως ζήτημα, παρατηρεῖ ὅτι, ἀφοῦ οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας ὅ ὅτι, ὅπου δὲν κατοικεῖ τις, ἐκεῖ δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἔχει ἰδιοκτησίαν, δὲν ἔπεται ὅτι δικαιοῦται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν. Λυπεῖται δὲ, διότι ἐπὶ τοῦ νομικοῦ τούτου ζητήματος εὑρίσκεται εἰς διαφωνίαν μετὰ τοῦ συναδέλφου του, ὅστις ἴσως ἤθελε συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ, ἐὰν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀφαιρεῖ τι, ἀλλὰ παραχωρεῖ ἐκεῖνο, ὅπερ οἱ κάτοικοι Βάλτου χάριν τῆς ἀσφαλείας καὶ εὐημερίας των ἐζήτησαν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀπόστασιν τοῦ συνοικισμοῦ, τὴν ὁποίαν τὸ Νομοσχέδιον ἐκανόνισε, φρονεῖ, ὅτι τοῦτο ἠδύνατο καὶ νὰ λείψῃ ὁλοτελῶς, καθόσον τὰ περὶ τῆς περιφερείας καὶ κατοικίας εἶναι ἀντικείμενον διοικητικὸν, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἄνευ τῆς νομοθετικῆς μεσολαβήσεως δύναται νὰ λάβῃ οἱανδήποτε μέτρον ἐγκρίνει κατάλληλον πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ συνοικισμοῦ.

Οἱ φόβοι λοιπὸν, ὅτι ἡ ἐξουσία ὡρμήθη εἰς τοῦτο ἀπὸ κακοὺς σκοπούς, εἶναι ἀνύπαρκτοι, καὶ πρέπει νὰ μὴν ἐκφράζωνται, ἀφοῦ ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δὲν στηρίζονται, καὶ ἀφοῦ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἔδωκε τὰς ἀποχρώσας πληροφορίας περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ συνοικισμοῦ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς, ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησιν ἐξέθετον ὅσα εἶπον σήμερον οἱ προλαλήσαντες ἡ θέσις μας ἤθελεν εἶσθαι ὁμαλωτέρα. Ἐπίστευεν, ὅτι μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συζήτησιν, ἤθελεν αὕτη περιορισθῆ ἤδη εἰς τὰ καθέκαστα· ἀλλ' ἡ ἐπανάληψις τῆς συζητήσεως δὲν εἶναι ἐπιζήμιος, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον, οὐχὶ ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς ὅσα προχθὲς εἶπεν, ἀλλ' ἵνα διασαφήσῃ ὅσα νεώτερα ἐρρέθησαν ἀπὸ τοὺς κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀντιταχθέντας. Πρὶν δὲ προβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων τεθέντων ζητημάτων, ὀφείλει νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν

Αἰγίου, ὅστις εὗρεν, ὅτι ὡς πρὸς τὰ γενικὰ τῆς Κυβερνήσεως πράγματα διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Εἶπεν οὗτος, ὅτι ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν λαμβάνει μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῶν μερῶν ἐκείνων ἅτινα τοσοῦτον ἐραδέως θέλουσιν ἔχει τοὺς καρπούς των, ἕτερος ὑπουργὸς, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἔρχεται νὰ ζητῇ θυσίας ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ, ὅπερ σημαίνει χρῆσιν ταχυτέρων μέτρων ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, διαιρέθη εἰς ἑπτὰ κλάδους, ἤτοι εἰς ἑπτὰ Ὑπουργεῖα. Ἕκαστος δὲ κλάδος ἀναντίῤῥητον εἶναι, ὅτι δι' ἑτέρας ὁδοῦ πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν φέρει, ἤτοι εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Πατρίδος. Ζητῶν ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν αὔξησιν δαπάνης, βελτίωσιν τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐφόδια πολλὰ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπιδιώκων τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν πολιτῶν, τὴν ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας διάδοσιν τῶν φώτων, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐργάζονται ἅπαντες, ἤτοι πρὸς παγίωσιν τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας, καὶ τὴν πρόοδον τῆς Πατρίδος. Ἀλλοίμονον, ἐὰν μόνον διὰ Στρατιωτικῶν ἐργασιῶν ἐπεζητοῦμεν τὴν βελτίωσίν μας, ἢ διὰ μόνης τῆς γεωργίας τὴν προαγωγὴν τοῦ Κράτους.

Αἱ ἐπικράτειαι ἔχουσιν ἀνάγκην πολλῶν μέτρων, καὶ τοῦτο εἶναι ἱκανὸν νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ γνῶμαι τῶν μελῶν τῆς ἐξουσίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαφέρωσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἢ νὰ καταλήγωσιν εἰς ἀντίθετόν τι σημεῖον. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἰδιοκτησίας δὲν ἔχει νὰ ἐπανέλθῃ, εἶπε, διότι ἀνέπτυξεν ἀρκούντως εἰς τὴν προχθεσινὴν ἀγόρευσίν του ὑπὸ ποίαν ἔποψιν τὸ ἐθεώρησε. Εἶπεν, ὅτι ὁσάκις διὰ λόγους κοινῆς ὠφελείας παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη νὰ ἀποξενωθῇ τις τῆς ἰδιοκτησίας του, οἱ νόμοι κανονίζουν τὰ περὶ τούτου, καὶ τὸ Σύνταγμα τὸ ἐπέτρεψεν· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀποξενώσεως, ἀλλὰ περὶ δουλείας, περιοριζομένης τῆς χρήσεως ἰδιοκτησίας κατά τινας περιστάσεις. Διὰ ποίους δὲ λόγους ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἀντιβαίνει εἰς Συνταγματικήν τινα ἀρχὴν, ἐξέθηκε χθὲς ἐν ἐκτάσει· ἕτερον ζήτημα ἀνεφύη σήμερον, τὸ περὶ ἀποζημιώσεως ἐκείνων, τῶν ὁποίων αἱ καλύβαι ἤθελον καταστραφῆ. Ἐπὶ τούτου, ἂς τῷ ἐπιτραπῇ, νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις. Τί πράττομεν, ὅταν νομοθετῶμεν περὶ ἐκτελέσεως μεγάλων δημοτικῶν ἢ δημοσίων ἔργων, προκυμαιῶν, λιμένων, γεφυρῶν καὶ

τῶν τοιούτων; Ἐπιβάλλομεν φόρους καὶ ψηφίζομεν ἀφαιρέσεις ἰδιοκτησίας, εἴτε ἐπιβάλλοντες ποσοστόν τι ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων, εἴτε δημοσιεύοντες πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συνοικισμοῦ δημοτικὰς ἢ ἄλλας ἰδιοκτησίας; Ποίαν δὲ διαδικασίαν ἀκολουθοῦμεν, πρὶν ὑποβάλλωμεν τὰ ἔργα μας εἰς τὰς Βουλὰς καὶ ζητήσωμεν τὴν ψῆφον της; Ἐξετάζομεν πρότερον τὰ μέσα τῆς πραγματοποιήσεως, ἐκφράζεται ἔπειτα ἡ διάθεσις τῶν κατοίκων, τὰ δημοτικὰ ἢ Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια γνωμοδοτοῦν καὶ προσδιορίζουσι τὰ φορολογητέα ἀντικείμενα καὶ τὰ ἀφαιρεθησόμενα κτήματα· π. χ. οἱ κάτοικοι τοῦ Πύργου, λαβόντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι μεταβιβάζοντες τὰ ἐμπορεύματά των ἀπὸ Πάτρας ὑπεβάλλοντο διηνεκῶς εἰς τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς καὶ τὰς ἄλλας δυσκολίας τὰς συναφεῖς μὲ ταύτην. Ἔκριναν λοιπὸν συμφερώτερον νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρους τινὰς καὶ εἰς παραχωρήσεις, ἵνα δυνηθῶσι διὰ τούτων νὰ κατασκευάσωσιν εἰς Κατάκωλον λιμένα, καὶ οὕτω διὰ τοῦ μέρους αὐτοῦ νὰ εἰσάγωσι καὶ ἐξάγωσι τὰ ἀναγκαῖα ἢ τὰ περισσεύματα εἰς συμφερωτέρας τιμὰς, ἀπαλλατόμενοι ἀπὸ τὰ διὰ ξηρᾶς ἔξοδα. Ἐκτὸς δὲ τούτου, συγκεντρόνοντες ἐμπόριον εἰς τὸν λιμένα των συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐπαύξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ τόπου των, καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, προκαταβάλλουτι θυσίας τινὰς σήμερον, ἵνα ἀποκτήσωσιν εἰς τὸ μέλλον περισσότερα. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι οὕτω πράττουσι τὴν ἀσφαλεστέραν καὶ ὀρθοτέραν πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεών των. Ὅτι, λέγει διὰ τοὺς Πυργίους ἀναφέρεται εἰς ὅλους, καὶ εἶναι πολλοὶ οἵτινες ὑπεβλήθησαν εἰς θυσίας τινὰς ἕνεκα τοιούτων ἐπωφελεστάτων ἔργων· κατὰ τί διαφέρει ταύτης ἡ ἐπιχείρησις τῶν Βαλτινῶν; Οἱ κάτοικοι, τὰ δημοτικὰ Συμβούλια, τὸ Ἐπαρχιακὸν, ἐζήτησαν νὰ συνοικισθῶσιν ὑπὸ τὰς θυσίας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας περιλαμβάνει τὸ Νομοσχέδιον ὡς πρὸς δὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἡ ὑπηρεσία παρηκολούθησε τὸν αὐτὸν τῆς διαδικασίας δρόμον, ὃν ἠκολούθει καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ἀνωτέρω ἔργα. Πρὸς τιμὴν δὲ τῶν μεγάλων πολιτῶν τῆς Πατρίδος, ὅσοι τὰ τοῦ ἀγῶνος διεπράξαντο, καὶ οἵτινες ἐγίνωσκον καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ νὰ ἦνε μεγάλοι, λέγει, ὅτι μέλη καὶ Πρόεδροι τῶν ἐπὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν ἐπιτροπῶν ὑπῆρξαν οἱ Ἴσκοι, οἱ Στάϊκοι, καὶ οἱ Ῥάγκοι.

Μεταβαίνει ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ 1 ἄρθρου. Κατὰ τῆς διατάξεως αὐτοῦ, ὁ Βουλευτὴς Μαντινείας ἔκαμε μίαν τοιαύτην

περιγραφὴν τῶν δυσαρέστων αὐτοῦ συνεπειῶν, ἥτις ἂν ἦτο ὀρθὴ καὶ ἀκριβὴς, ἤθελε καὶ αὐτὸς ἀπελπισθῆ. Δὲν προσδιορίζεται, εἶπεν, ἡ ἔκτασις, ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι θέλουν συνοικισθῆ, καὶ οὕτω τὸ ὑπουργεῖον θέλει μεταβάλλει συνεχῶς τὴν κατοικίαν των· ἀλλὰ πιστεύει, ὅτι ταῦτα δὲν λέγονται σπουδαίως, καθότι δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι κανονίζονται καὶ μεταλλάσσονται αἱ τοποθετήσεις τῶν συνοικισμῶν κατὰ τὸ δοκοῦν· ἀλλ' ἐρωτᾷ, τίς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κανονίζῃ τοὺς συνοικισμούς, νὰ διαγράφῃ τὰ σχέδια τῶν πόλεων; ἀναντιῤῥήτως ἡ Κυβέρνησις· καὶ ὅμως δὲν δύναται ὁ προλαλήσας νὰ στηριώσῃ μίαν περίστασιν τοιαύτην, οἵα νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῷ τοιούτους φόβους. Ἐφοβεῖτο, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπουργὸς, μὴ ἤθελε τῷ παρατηρήσει, ὅτι εἶναι πολλὴ ἡ ἀπόστασις τῶν 1000 μέτρων ἀπὸ τῆς ὁρθετικῆς γραμμῆς, καὶ ζητήσει τὴν ἐλάττωσιν, ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἐζήτησε νὰ προστεθῇ καὶ ἀνώτατος ὅρος, ὅπερ καὶ εἰς τὴν λογικὴν καὶ εἰς τὰ πράγματα ἀντίκειται. Ἐπειδὴ δὲ φρονεῖ, ὅτι ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῶν 1000 μέτρων εἶναι πολὺς, ἀφ' οὗ μάλιστα εἰς τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν ἀπόκειται νὰ προσδιορίζῃ τὸν ἀνώτατον, προτείνει τὴν ἐλάττωσιν εἰς 500 μέτρα.

Εἶπεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος ὅτι εἰς τὸν συνοικισμὸν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τοῦ τόπου, ἡ εὐκολία τοῦ ἐμπορίου καὶ ἄλλα συστατικά· ἀλλὰ τοῦτο ἀναντιῤῥήτως ὑπ' ὄψιν ἔχουσα καὶ ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἐπιθυμεῖ ν' ἀφήσῃ ἓν μέρος τῶν ὑπηκόων τοῦ Κράτους διεσπαρμένον τῇδε κἀκεῖσε, καὶ συμβουλευομένη τὰ δημοτικὰ συμβούλια, θέλει προσδιορίσει τὸ κατάλληλον καὶ τὸ συμφέρον εἰς τοὺς κατοίκους πρὸς συνοικισμὸν μέρος.

Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ βουλευτοῦ Αἰγίου, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον εἶναι ἀντισυνταγματικὸν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ προστεθῶσιν ἐν αὐτῷ αἱ λέξεις «προηγουμένης ἀποζημιώσεως» παρατηρεῖ, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις, καὶ περὶ αὐτῶν πραγματεύονται αἱ κατωτέρω διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου. Ἄλλως τε, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι κάτοικοι οἰκειοθελῶς παρεχώρησαν τὰς κτήσεις των, ὅπως οἱ τοῦ Κατακώλου καὶ ἄλλων μερῶν, δι' ἓν μέγα μέλλον συμφέρον των, ἡ Κυβέρνησις δὲν αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῇ τὸ γινόμενον αὐτοῖς ἄδικον, οὔτε θεωρεῖ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου ἀντικειμένην εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἑτέρου βουλευτοῦ Μαντινείας, τοῦ νὰ μὴν ἀπαγορευθῇ ἡ ἀνέγερσις καλυβῶν πρὸς εὐκολίαν τῶν κατοίκων, δὲν εἶναι ὀρθὴ, καὶ ἀπάδει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, καὶ διὰ

ταῦτα παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τούτοις κηρύξαντος τοῦ Προέδρου, συναινέσει τῆς Βουλῆς, περαιωμένην τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, εἰς ἣν συνεχωνεύθη καὶ ἡ τῶν βουλευτῶν Αἰγίου καὶ Μαντινείας, ἔχουσα οὕτως·

« Ἄρθρον 1. Ἀπαγορεύεται προηγουμένης ἀποζημιώσεως ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν ἢ καλυβῶν παντὸς εἴδους κτλ. ἥτις δὲν δύναται νὰ ἦ μείζων τῶν πεντακισχιλίων μέτρων. »

Ἐφ' ἧς ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπεφάνθη δι' ἀναστάσεως ἀποφατικῶς, καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 1 κατὰ τὸ νομοσχέδιον μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προταθεῖσαν ἐλάττωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν μέτρων ἀπὸ 1,000 εἰς 500.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. Ι. ΦΙΔΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ε. Μαλασπίνης.

Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν'.

Τῆς 1 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐγένετο ἐν πρώτοις ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν Βουλευτῶν Ἰω. Τσοσαίου, ἀπόντων ἀμφοτέρων τῶν ἀντιπροέδρων, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Δημητρακοπούλου καὶ Γρ. Μανούσου.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν Βουλευτῶν Παπαλεξοπούλου καὶ Νάκου Πανουριᾶ, ἐχορηγήθη εἰς τὸν μὲν εἰκοσαήμερος, εἰς τὸν δὲ τριακονθήμερος ἄδεια ἀπουσίας.

Ἀναγγελθέντος δὲ, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βλτινῶν, ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 αἱ λέξεις, *καὶ οἱ τῶν διαφόρων σποράδην κειμένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, καὶ ἄλλων κειμένων μερῶν κάτοικοι* ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν ἑξῆς· « *καὶ οἱ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων σποράδην, κατοικοῦντες μεμοιωμένως.* »

Ἐρωτήσαντος δέ τινος, τί ἐννοεῖ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς λέξεως *μεμοιωμένως*, ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου ὑπάρχουσι καὶ χωρία, κατοικούμενα ἀπὸ 20 ἢ 30 οἰκογενείας, καὶ φοβουμένη μήπως διαλυθῶσι καὶ ταῦτα, ὅπερ εἶναι ἄδικον, ἐπρότεινε νὰ γείνῃ διάκρισίς τις εἰς τὸν νόμον, διὰ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως « μεμονωμένως ».

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῷ ἐξήγησε προφορικῶς τοὺς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου φόβους της, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξήγησιν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ διαλύσεως κοινοτήτων· ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου, χωρία ὀνομάζουσιν ἀθροίσματα δύω ἢ τριῶν καλυβῶν, κατοικουμένων ἀπὸ ἰσαρίθμους οἰκογενείας· καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἀναφέρει, ὅτι τὸ χωρίον Ἐμπεσὸς, ὅπερ εἶναι καὶ πρωτεύουσα δήμου, σύγκειται ἀπὸ τρεῖς ἀχυρίνους καλύβας· τὸ δὲ δημαρχεῖον εὑρίσκεται ἐντὸς Μονῆς παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους κειμένης.

Τοιαῦτα χωρία ἐννοεῖ τὸ νομοσχέδιον· διὰ τοῦτο καὶ δὲν συγκατίθεται νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐπιμένει νὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει, διότι τούτου μὴ γενομένου ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ματαιοῦται. Ἐὰν δὲ ἡ Βουλὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὃ, ὅταν ὁ συνοικισμὸς τῶν κοινοτήτων ἀποτελεσθῇ ἀπὸ 50—100 οἰκογενείας θέλει ἀνεγερθῇ ναὸς καὶ σχολεῖον, δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, φρονεῖ, ὅτι πᾶς δισταγμὸς ἐκλείπει, καὶ οἱ φόβοι τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ τυχὸν διαλυθῶσι χωρία κατοικούμενα ἀπὸ πολλὰς οἰκογενείας, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑπόστασιν, διότι τὸ νομοσχέδιον, ὡς εἶπε, προτίθεται τὴν συγκέντρωσιν, καὶ οὐχὶ τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν οἰκογενειῶν.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ διδομένη ἐξήγησις δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἰδέαν τῆς ἐπιτροπῆς, διότι, ὡς καὶ προλαβόντως ἐξηγήθη, τὰ πρακτικὰ δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, καὶ πᾶσα διασάφησις πρέπει νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ ψηφιζομένῳ νόμῳ, καὶ πιστεύει, ὅτι τοῦτο κατορθοῦται διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἐπιτροπῆς. Κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, τὰ χω-

ρία θεωροῦνται ὡς συνοικισμοὶ ὑπάρχοντες, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ὁ ὑπουργὸς ἐπεκαλέσθη, χωρία θεωροῦνται τὰ κατοικούμενα ἀπὸ 50 οἰκογενείας, ἄρα, κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, τὰ ἐκ 15—30 οἰκογενειῶν συγκείμενα δὲν θεωροῦνται ὡς τοιαῦτα, καὶ πρέπει νὰ διαλυθῶσι. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δίκαιον· ὅτε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς συνεννοήθησαν μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, παρετήρησαν ἀληθῶς πίνακας συνοικισμῶν τινων τοῦ Βάλτου, καὶ εἶδον, ὅτι χωρία, τὰ ὁποῖα ἐν ἀρχῇ τοῦ συνοικισμοῦ των περιελάμβανον μόλις 10 οἰκογενείας, ἤδη ἀριθμοῦσι πλέον τῶν 80. Καὶ πείθεται, μὲν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιδιώκει διὰ τοῦ νόμου τούτου παρὰ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῶν κατοίκων, ἀλλ' οὐχ ἧττον, διὰ νὰ προληφθῶσιν ἐνδεχόμενα ἄτοπα, εἶναι καλὸν νὰ γίνῃ ἐν τῷ νόμῳ ἡ διασάφησις πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἀρχῶν, αἵτινες θέλουσιν ἐκτελέσει τὸν συνοικισμόν. Διὸ ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπαρχία Βάλτου ἔχει τι ἐξαιρετικὸν ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Τὰ χωρία ἐκεῖ σύγκεινται ἐκ καλυβῶν, σπανίως δ' ἀπαντᾷ τις λιθόκτιστον οἰκίαν. Ταῦτα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύω τάξεις· εἰς χωρία μεταβατικά, οἱ κάτοικοι τῶν ὁποίων μεταβάλλουσι κατοικίας κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους, καὶ εἰς χωρία διαρκῆ μὲν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα συγκείμενα ἐκ 2—3 οἰκογενειῶν, καὶ ἀπέχοντα πρὸς ἄλληλα ἡμίσειαν ὥραν ἢ καὶ πλέον. Δὲν ἐξετάζει ἐνταῦθα τὸν βίον τῶν βλαχοποιμένων, οἵτινες καὶ αὐτοὶ κατὰ φατρίας συνοικοῦντες δὲν ἔχουσι σταθερὰν διαμονὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μόνιμα λεγόμενα χωρία ὁ μόνος διαρκὴς κάτοικος εἶναι ὁ εἰδικὸς πάρεδρος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ συνοικισμὸς δὲν εἶναι ὡρισμένος διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, ἐρωτᾷ, ποῖα χωρία ἐννοεῖ τὸ νομοσχέδιον, τὰ διαρκῆ ἢ τὰ μεταβατικά; Καὶ τί ἐννοεῖ διὰ τῆς φράσεως *σποράδην κείμενα*· τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχούσας οἰκίας τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα χωρίων, ἢ τὰς ἀπ' ἀλλήλων πολὺ ἢ ὀλίγον ἀπεχούσας κοινότητας, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι σύγκεινται ἀπὸ οἰκογενείας ἐλάσσονας τῶν 50; καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ διασάφησις αὕτη, διότι δυστυχῶς οἱ ὑποδεέστεροι ὑπάλληλοι πολλάκις μεροληπτοῦσι, καὶ ἢ ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐξ ἄλλων αἰτίων καταςρέφουσι τὰς ἀγαθὰς τοῦ νομοθέτου προθέσεις, καὶ ἂν καὶ πιστεύῃ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐκδώσῃ αὐστηρὰς διαταγὰς, μολαταῦτα θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι, ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς αἰτίας ἐξ ὧν ἡ Κυβέρνησις ὡρμήθη εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Νομοσχεδίου, νομίζει, ὅτι αἴρεται πᾶσα ἀμφιβολία, καὶ, κατ' αὐτὸν, σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ὁ πολιτισμὸς, ἤτοι ἡ ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἀνάπτυξις τῶν κατοίκων, ἡ πρόληψις δυστυχημάτων προερχομένων ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς κακοποιῶν ἀνθρώπων, ἐπιβοηθουμένη ἐκ τῆς μονώσεως τῶν κατοίκων, καὶ ἐν γένει ἡ ἐξασφάλισις τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους, ἐκ τῆς ἐκεῖ ἐπιπολαζούσης λῃστείας. Ἐὰν διὰ τῆς προτεινομένης τροπολογίας ἐπιτυγχάνηται ὁ προεκτεθεὶς σκοπὸς, τότε πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τροπολογίαν· ἄλλως εἶναι περιττὸν νὰ μακρηγορῶμεν. Ἀσάφεια εἰς τοὺς νόμους δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, διότι πολλάκις προκύπτουσι σπουδαῖαι δυσχέρειαι περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δύναται ὁ ἐφαρμόσων τὸν νόμον ὑπάλληλος νὰ καταστρέψῃ πάντα τὰ ἐντὸς τῆς ἀπηγορευμένης ἐκτάσεως κείμενα χωρία. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις πρόκειται ἄραγε τοιοῦτον σκοπόν; ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ καλυβῶν, ἢ μεταβατικῶν χωρίων, καὶ μόνη ἡ ἀπαγόρευσις ἀρκεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἕκαστον νὰ μεταβαίνῃ τῇδε κἀκεῖσε, κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους, ὡς οἱ προαγορεύσαντες εἶπον. Φρονῶν λοιπὸν, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις τὸν αὐτὸν σκοπὸν προέθετο, ὅστις ἄλλως σαφηνίζεται διὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθόσον καὶ αὐτὴ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ καταστραφῶσι χωρία συγκείμενα ἀπὸ 15 ἢ 20 οἰκογενειῶν, καὶ τοιαῦτα ὑπάρχουσι πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, θεωρεῖ συμφέρον καὶ δίκαιον νὰ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀποκρούει τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος, εἰπόντος, ὅτι μόνον αἱ ἐντὸς τῆς ἀπαγορευθείσης γραμμῆς σποράδην καλύβαι πρόκειται νὰ διαλυθῶσι, καὶ τὸν διαβεβαιοῖ, ὅτι πᾶν τὸ κείμενον ἐντὸς τῆς γραμμῆς αὐτῆς, καὶ καλύβαι καὶ χωρία ἂν ὦσι θὰ καταστραφῶσι δυνάμει τοῦ νομοθετηθέντος ἤδη 1 ἄρθρου. Ἀλλ' ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τῶν σποράδην οἰκούντων ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας Βάλτου. Ἡ λέξις χωρίον ἔχει σπουδαιότητα διὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον. Καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἣν ἔχει ὑπ' ὄψιν, ἀποδεικνύεται σαφῶς τί ὀνομάζουσι χωρίον εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην. Χωρία λοιπὸν καλοῦσιν, ἀθροίσματα καλυβῶν τινῶν κειμένων εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐπαρχίας, ἢ ἐντὸς δασῶν, ἢ ἐπὶ λοφίσκων, καὶ ἀπεχουσῶν ἀπ' ἀλλήλων ἡμίσειαν ὥραν. Τὰ ἀθροίσματα ταῦτα ἀπαντᾷ τις εἰς διάστημα 8—10 ὡρῶν, ἂν καὶ κατ' ἐποχὰς αὐτὰ μεταβάλλωσι θέσεις· τοιαῦτα λεγόμενα

χωρία τὸ νομοσχέδιον προτίθεται νὰ διαλύσῃ καὶ συγκεντρώσῃ· εἶπον τινές, ὅτι τοιαῦτα χωρία εὑρίσκονται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἀναμφιβόλως οὐχὶ εἰς τὰ μεθόρια αὐτῆς, ἔνθα οἱ λῃσταὶ εὑρίσκουσι καταφύγιον· ἀλλ' ἐπεθύμει νὰ ἐφαρμόζοντο παρόμοια μέτρα καὶ ἀλλαχοῦ, καθότου πολλοὶ τῶν δημάρχων τοῦ Κράτους ἐζήτησαν τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν συνοικισμῶν. Ὁ δὲ σήμερον ψηφιζόμενος συνοικισμὸς τὸν ὁποῖον οἱ μὲν κάτοικοι δι' ἀναφορᾶς των ἐζήτησαν, τὰ δὲ ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ συμβούλια διὰ πράξεών των ἐπεδοκίμασαν, οὐ μόνον δὲν θὰ ματαιωθῇ, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐκτελεσθῇ οἰκειοθελῶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους· δὲν παραδέχεται δὲ καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ εἰσηγητοῦ, εἰπόντος, ὅτι ἐχορηγήθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πίνακες συνοικισμῶν καταδεικνύοντες πρόοδον, διότι οἱ πίνακες οὗτοι παρίστανον τὰ πρὸ τοῦ 1843 ληφθέντα μέτρα, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν τότε νομοθετηθέντων, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν ὑποχρεωτικὰ διὰ τοὺς κατοίκους δυνάμει τοῦ ἐπελθόντος Συντάγματος.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι μέχρι τοῦδε εἶχεν ἄλλην ἰδέαν περὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀλλ' ἀπὸ τὰς προλαβούσας ἀγορεύσεις τοῦ τε ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν λοιπῶν συναδέλφων του βλέπει, ὅτι ἡ ἰδέα του δὲν εἶναι ὀρθή. Ἐφρόνει, εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγε τὸ νομοσχέδιον χάριν διατηρήσεως τῆς ἀσφαλείας τῶν μεθορίων, ἵνα μὴν ὑπάρχῃ δηλ. εὐκολία εἰς τυχοδιώκτας ἢ κακοποιοὺς ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους εἰσερχομένους ἐντὸς τῶν μεθορίων, καὶ διὰ τῆς βίας ἐφοδιαζομένους ἀπὸ τοὺς κατοίκους, μεμονωμένους ὄντας, καὶ ὅτι χάριν τούτου θὰ σχηματισθῇ μία ταινία κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλατεῖα, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ μὴ ἐπιτρέπηται ἡ κατοικία οἰκογενειῶν· ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγορεύσεων φωτισθείς, παρετήρησεν, ὅτι τὸ γράμμα τοῦ νόμου προβλέπει περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου σποραδικῶς κειμένων οἰκιῶν. Τούτου οὕτως ἔχοντος, εὑρίσκει, ὅτι ἀντὶ ἐλαττώσεως τοῦ κακοῦ, νομοθετεῖται ἀρχὴ τις ἐπιβλαβὴς εἰς ὅλον τὸ Κράτος. Ἐὰν περιωρίζετο τὸ πρᾶγμα ἀποκλειστικῶς ἐντὸς μιᾶς ταινίας, ἣν καὶ αὐτὸς δὲν διστάζει ν' ἀναβιβάσῃ καὶ μέχρι 4,000 μέτρων, θὰ ἐτυγχώρει ἐντὸς αὐτῆς νὰ μὴ δύναταί τις νὰ ἐγείρῃ οὔτε καλύβην, καὶ αἱ ὑπάρχουσαι νὰ καταστραφῶσι, διότι ὁ λόγος ὁ προκαλῶν τοῦτο εἶναι σπουδαῖος, εἶναι λόγος ἡσυχίας· ἀλλὰ τὸ νὰ πειθαναγκασθῶσιν οἱ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Βάλτου σταθερῶς κατοικοῦντες, ἔστω καὶ μεμονωμένως εἰς τὰ κτήματα καὶ εἰς τὰς καλύβας τῶν

ποιμνίων των, νὰ μετοικήσωσι, νὰ συγκεντρωθῶσιν ὅπου δὲν θέλουσι, τὸ θεωρεῖ ὡς ἄδικον, ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Καὶ ἐὰν ὁ νόμος ἔχῃ αὐτὴν τὴν πρόθεσιν, φρονεῖ, ὅτι τὸ 2 ἄρθρ. αὐτοῦ εἶναι ἀπαλειπτέον, ὡς μὴ ὀρθὸν μηδὲ δίκαιον· διότι ἄλλως ἡ Κυβέρνησις θέλει πράξει τὸ αὐτὸ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον, εἰς πολλὰ μέρη τῆς ὁποίας οὕτω κατοικοῦσιν οἱ κτηνοτρόφοι. Ἐὰν πειθαναγκασθῶσιν, εἶπεν, ἄνθρωποι 10—15 ὥρας ἐντὸς τῶν μεθορίων κατοικοῦντες νὰ παραιτήσωσι τὰς ἰδιοκτησίας των, καὶ νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ κατοικήσωσιν εἰς μέρος ὡρισμένον, φοβεῖται μὴ περιπέσωμεν εἰς ὅ,τι ἠθελήσαμεν ν' ἀποφύγωμεν, διότι ὅταν στενοχωρηθῇ ποιμήν τις νὰ κατοικήσῃ εἰς πόλιν, δυσκόλως θὰ δεχθῇ τοῦτο, καὶ τὸ πιθανώτερον εἶναι νὰ καταφύγῃ εἰς βίον ἐγκληματικόν. Προτείνει λοιπὸν νέαν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου, ἤτοι ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἄρθρου αἱ λέξεις *καὶ οἱ τῶν διαφόρων σποράδην κειμένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ ἄλλων παρακειμένων μερῶν* σ.γχρόνως δὲ, ἐπειδὴ ἡ φράσις *θέλουν συνοικισθῇ* εἶναι διάταξις ἐπιτακτικὴ, καὶ ἀντίκειται εἰς τὸν θεμελιώδη νόμον, καθ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται μὲν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πολίτην νὰ κατοικήσῃ εἰς μέρος τι, καὶ τοῦτο λόγῳ ὑγείας ἢ δημοσίας ἀσφαλείας, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ τῷ ὁρίσῃ καὶ τόπον διαμονῆς ἢ κατοικίας, προτείνει τὴν προσθήκην τῆς φράσεως *ἐὰν θέλωσιν.*

Συμφωνῶν ἕτερος μὲ τὸν προαγορεύσαντα, παρετήρησεν ὅτι, ἐξαιρουμένων 10—20 μεσογείων πόλεων καὶ τῶν παραλίων μερῶν, ὅλος ὁ λοιπὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος σύγκειται ἀπὸ γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δὲν προέθετο, φαίνεται, μόνον τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν κίνητρων τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ τῆς βιομηχανίας καὶ δόξης. Τὸν βεβαιοῖ ὅμως, ὅτι ἡ σκέψις καὶ ἡ ἐπιθυμία του εἶναι σχεδὸν φαντασιώδης. Συγκεντρόνων κατοίκους κτηνοτρόφους εἰς μέρος οὐχὶ παράλιον, τί σκοπεῖ νὰ ἐνισχύσῃ; ἐμπόριον; βιομηχανίαν; βεβαίως ὄχι· καθόσον, οὔτε συγκοινωνία ὑφίσταται· ἄλλως τε διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν μὴ ποιμένων, θ' ἀφαιρέσῃ τὰς νομὰς καὶ ἐπομένως τὰ ποίμνια, τοὺς δὲ γεωργοὺς θὰ καταστήσῃ ἀργοὺς, μὴ δυναμένους, μεταφέροντες ἑκάστοτε 5 ὥρας μακρὰν τὰ γεωργικά των ἐργαλεῖα, νὰ καλλιεργῶσι τὰς ἰδιοκτησίας των, ἐν αἷς δὲν θὰ τοῖς ἐπιτρέπηται ν' ἀνεγείρωσιν οὔτε ἀποθήκας τῶν ἐργαλείων των, οὔτε καλύβας διανυκτερεύσεως, οὔτε

τέλος ποιμνιοστάσια. Οἱ πληθυσμοὶ ἐκτελοῦνται μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συγκοινωνίας. Ταύτης δ' ἐλλειπούσης, καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων δὲν ἀναπτύσσεται, Ἀλλ' ἔστω· ἡ καταστροφὴ τῶν σποράδην χωρίων θὰ νομοθετηθῇ, θὰ ἐκτελεσθῇ. Εἶναι τὸ ἔθνος εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσῃ τὰς ἀναπορεύκτους ἀποζημιώσεις; Τούτου δὲ μὴ γενομένου, ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσωμεν ἰδιοκτησίας; Τὸ κατ' αὐτὸν φρονεῖ, ὅτι οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ὑπακούσῃ εἰς νόμους αὐθαιρέτους, καὶ ὅτι, καὶ ὁ μὴ ὑπακούων δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ. Ὑποστηρίζει δὲ καὶ αὐτὸς τὴν τροπολογίαν τοῦ προαγορεύσαντος, διὰ νὰ μείνῃ οὕτως εἰς τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων ὁ συνοικισμός, καὶ νὰ μὴ πειθαναγκασθῶσιν, ἀλλὰ ν' ἀφεθῶσιν εἰς τὸν χρόνον νὰ τοὺς πείσῃ.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὴν ἐπὶ τρεῖς ἤδη ἡμέρας ἀπασχολοῦσαν τὴν Βουλὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἄπεσχε νὰ λάβῃ τὸν λόγον· καὶ δὲν ἤθελε λάβει αὐτὸν οὔτε σήμερον, ἐὰν δὲν προύκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος, ἐπενεγκόντος καὶ ἐκ τρίτου εἰς συζήτησιν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἀποκαλοῦντος αὐτὸ ἀντισυνταγματικὸν καὶ αὐθαίρετον, καὶ πρεσβεύοντος ὅτι οὔτε ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς δύναται νὰ τὸ καθαγιάσῃ. Τὰς ἐκφράσεις αὐτὰς τοῦ προαγορεύσαντος, αἵτινες διεγείρουσι τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν του ἀναγκάζεται νὰ τὰς ἀποκρούσῃ μεθ' ὅλης τῆς παῤῥησίας, διότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ διαδίδηται, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψήφισε νομοσχέδιον ἀντισυνταγματικὸν καὶ μόνος ὁ προαγορεύσας μετὰ τῶν ὁμορρονούντων αὐτῷ προστατεύει τὸ Σύνταγμα, καὶ τὸν διαβεβαιοῖ, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες ἐπίσης σέβονται τὸ Σύνταγμα, ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ἀξιοῖ αὐτὸς τὰ πρωτεῖα.

Τρεῖς λόγους ἀντιτάττουσιν οἱ κατακρίνοντες τὸ νομοσχέδιον· α) ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται ν' ἀπομακρύνῃ καταναγκαστικῶς τοὺς πολίτας ἐκ τῆς κατοικίας των· β) ὅτι δὲν δύναται ἐπίσης καταναγκαστικῶς νὰ τοὺς συνοικίσῃ περιορίζουσα οὕτω τὴν προσωπικὴν των ἐλευθερίαν, καὶ γ) ὅτι δὲν δύναται ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν των ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως· ἀλλ' αὐτὸς μόνον πρὸς τοὺς δύω πρώτους θέλει ἀπαντήσει, διότι ἐπὶ τοῦ τρίτου οὐδεὶς τῶν Βουλευτῶν ἐναντιοῦται. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συνοικίσῃ τοὺς κατοίκους ἢ ὄχι; αὐτὸς νομίζει, ὅτι τὸ Σύνταγμα δὲν κατήργησεν ὅλους τοὺς προϋπάρχοντας νόμους καὶ τὰ Β. Διατάγματα, ἑπομένως τὰ μὴ

καταργηθέντα ὑρίστανται καὶ ἔχουσιν ἤδη ἰσχὺν νόμου· καὶ κατὰ τὸν περὶ φρουρίων καὶ μεθορίων νόμον, ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὁρίζῃ ἀποστάσεις, τὰς λεγομένας ἀκτῖνας, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν καὶ ἡ κατοικία ἀνθρώπων. Τί ἄλλο δὲ προτίθεται ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἢ νὰ ὁρίσῃ ἀπόστασιν ἀναγκαίαν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ μὴ ἀνεγείρωνται οἰκίαι; Ἐκ τούτου καταφαίνεται, ὅτι ὁ πρῶτος λόγος τῶν ἀντιλεγόντων εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἀνυπόστατος, καὶ τὸ Σύνταγμα ἐντελῶς ἀπαραβίαστον. Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον λόγον τοῦ συνοικισμοῦ, λέγει, ὅτι ὑπάρχει νόμος τις τοῦ 1836 περὶ ὑγιεινῆς τῶν πόλεων καὶ κωμῶν κτλ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὁριζῃ τόπους πρὸς σύστασιν πόλεων καὶ κωμῶν κτλ. καὶ πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν συμβιβάζουσα τὸ συμφέρον τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τὸ τῆς ἐπικρατείας. Εἰς τοὺς συνοικισμοὺς κατὰ γενικὸν κανόνα ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῶν κατοίκων, ἀλλ' ἤκουσαν πάντες κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τὸν Κ' ὑπουργὸν, ὅτι πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Βάλτου τὸν ἐζήτησαν, καὶ ἐσχάτως τὰ ἀρμόδια ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ συμβούλια μετὰ παρακλήσεων συνίστησαν τὸν περὶ οὗ πρόκειται συνοικισμόν. Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐνίοτε, ὁσάκις δηλ. πρόκειται περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ ἀσφαλείας, δύναται, ὡς φρονεῖ, νὰ ἐπιβάλῃ καταναγκαστικῶς τοὺς συνοικισμούς. Ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι κοινότης τις, συνοικισθεῖσα εἰς τόπον νοσηρόν, ἢ τελματώδη, καὶ ἀποδεκατίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι, εἴτε ἀπὸ ἀναλγησίαν, εἴτε ἀπὸ χρηματικὴν ἀνέχειαν ἀμεριμνοῦσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς των· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, κηδομένη ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν ὑπηκόων της, καὶ προλαμβάνουσα τὴν διάδοσιν ἐπιδημίας τινὸς εἰς τοὺς πέριξ κατοικοῦντας, νὰ ἐκβιάσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν μετοίκησιν καὶ τὸν συνοικισμὸν αὐτῶν εἰς ἕτερον μέρος ὑγιεινὸν καὶ ὠφέλιμον; Ἐλπίζει, ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῇ ὁ προαγορεύσας τὸ κυβερνητικὸν τοῦτο δικαίωμα, ὡς δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ, καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ληστείας, ἥτις διὰ τὴν μόνωσιν τῶν κατοίκων ἐπιπολάζει ἢ εὑρίσκει καταφύγιον καὶ ὑποθάλπεται ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ὀρεσιβίους σκηνήτας. Λέγων δὲ ταῦτα δὲν σκοπεῖ νὰ ἐπιῤῥίψῃ μομφήν τινα εἰς τοὺς περὶ ὧν ὁ προκείμενος συνοικισμός, καλοὺς πολίτας, καὶ διὰ τὸν ἡρωϊσμόν των πολλὰ δικαιώματα ἔχοντας εἰς τὸ ἔθνος. Ἀλλ' οὐχ ἧττον, διεσπαρμένοι ὄντες αὐτοὶ κατὰ τὴν μεθόριον γραμμὴν,

εὑρίσκονται εἰς ἀνάγκην ἀκουσίως νὰ μετέχωσιν εἰς τὸ κακόν, ὅπερ ὡς τοιοῦτον διὰ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας πρέπει νὰ προλαμβάνηται.

Ἐκ τούτων βλέπει τις, ὅτι τὸ νομοσχέδιον προέθετο τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ τὸν πολιτισμὸν ἢ τὴν μόρφωσιν τῶν διεσπαρμένων κατοίκων· ἀλλὰ ποῦ εὑρίσκουσι τὴν καταπάτησιν τοῦ Συντάγματος, τὸ αὐθαίρετον, ἢ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας; τοὐλάχιστον αὐτὸς δὲν βλέπει ἕτερον, ἢ περιορισμόν τινα τῆς χρήσεως αὐτῆς. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιτρέπεται ὁ περιορισμὸς τῆς κυριότητος, οὐ μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας. Ὅταν δὲ ὁ περιορισμὸς ἐπιτρέπεται χάριν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, θέλουσιν οἱ ἀντιλέγοντες ν' ἀρνηθῶσιν τοῦτον εἰς τὰ γενικὰ συμφέροντα; ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος εἶναι πρωτοφανής. Εἶπον πολλὰ περὶ ἀποζημιώσεως, οὐδ' αὐτὸς διαφωνεῖ ὡς πρὸς τοῦτο, καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ 3 ἄρθρον, διότι οὗτος φρονεῖ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον προβλέπει τὴν ἀποζημίωσιν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν.

Ἐξετάζων δὲ τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, παρατηρεῖ, ὅτι ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἦτον ἁπλοῦν, τοῦτ' ἔστιν ἐὰν ἀπέβλιπε μόνον τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ δὲν εἶχεν ἐνταυτῷ καὶ τὸν ἕτερον σκοπόν, τὸ ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ προσγινόμενον καλὸν εἰς τοὺς ἐκεῖ κατοίκους, καὶ ἐὰν ἡ ἐσωτέρα γραμμὴ τῆς προσδιορισθείσης ταινίας περιεκλείετο διὰ τείχους ἀδιαβάτου, ἤθελε συνομολογήσει καὶ αὐτὸς καὶ ἀσπασθῇ τὴν τροπολογίαν. Ἀλλ' ὅταν ἡ σειρὰ αὕτη θὰ μείνῃ ἄρρακτος καὶ διὰ σημείων μόνον ὁριζομένη, οἱ δὲ εἰσβάλλοντες ἐκ τῆς γειτονος χώρας λῃσταὶ δὲν ἀπαντῶσιν ἐμπόδια καὶ εὑρίσκουσι πάλιν τοὺς ἐνδοτέρω κατοίκους διεσπαρμένους καὶ μεμονωμένους ὡς καὶ πρότερον, τί θέλει ὠφελήσει ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν κατοίκων ἐκ τῶν μεθορίων καὶ ἀπὸ τὰς ἕδρας κατοικίας των, ὅταν ὑποχρεοῦνται διὰ τῆς διασπορᾶς των αὐτῆς νὰ δίδωσιν ἑκούσιον ἢ ἀκούσιον συνδρομὴν εἰς τοὺς λῃστάς; Τὸ μόνον ἄρα μέσον, τὸ ὁποῖον θέλει ἐξασφαλίσει τὴν τάξιν καὶ συντελέσει εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν κατοίκων εἶναι ὁ συνοικισμὸς αὐτῶν, ὃν, ὡς ἤκουσεν ἡ Βουλή, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ζητοῦσιν ἐπομένως. Διὰ ταῦτα θεωρεῖ ἀνωφελῆ τὴν τροπολογίαν, καὶ γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει, καθόσον ἄλλως ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ἕτερος, παρετήρησεν, ὅτι σκοπὸν προέθετο νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ προταθεῖσαν τροπολογίαν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ προλαλήσαντος θεωρεῖ μὲ ἀπορίαν του ἀμφισβητουμένην ῥητὴν τοῦ Συντάγματος διάταξιν, ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ ἤδη τὸν λόγον καὶ ν' ἀποκρούσῃ τὴν τοιαύτην ἰδέαν, καθόσον οἱ πρὸ τοῦ Συντάγματος ὑπάρχοντες περὶ χρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας νόμοι, δὲν παρέχουσι δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀφαιρῇ τὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ νὰ κανονίζῃ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως αὐτῶν ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ χωρίων καὶ νὰ λαμβάνῃ μέτρα περὶ τῆς ὑγιεινῆς αὐτῶν, ἐνῷ τὸ Σύνταγμα ῥητῶς ἀπαγορεύει τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶς ἀντικείμενος νόμος, ἂν ὑπῆρχε, δὲν ἔχει ἰσχύν. Παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καθιδρύσῃ συνοικισμούς, ἀλλ' οὐδεὶς ὑποχρεοῦται διὰ τῆς βίας ὅπου τὰ συμφέροντά του δὲν τῷ ἐπιτρέπουσι, καὶ ἐσφαλμένως ὁ προαγορεύσας ὑπεστήριξε τὴν ἐναντίαν ἰδέαν. Ὑποστηρίζει δὲ καὶ οὗτος τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, καθόσον ἡ παραδοχὴ τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει, θέλει καθιερώσει ἐπισφαλῆ διὰ πολλὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων περιλαμβάνουν ποιμένας καὶ γεωργοὺς βιοῦντας μεμονωμένως.

Ἐπαναλαβόντος τινὸς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι δὲν ἐννόησε διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του νὰ διατηρηθῶσι τὰ ἐντὸς τῆς ἀπαγορευμένης πρὸς ἐνοίκησιν ταινίας χωρία, ἀλλ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ διαλυθῶσι τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, καὶ ἂν ἔχωσι δεκαπέντε ἢ εἴκοσιν οἰκίας, ὅπερ προτείνεται ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ τεθεῖσα δὲ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀρχὴ δὲν εἶναι καλή, διότι οὔτε δυνάμεθα, οὔτε πρέπει νὰ ἐκτοπίσωμεν τοὺς κατοίκους.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἀποκρούει τὴν ἐπικρατοῦσαν καὶ ἐξακολουθοῦσαν ἰδέαν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει τι ἀντισυνταγματικόν. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ φύσις ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον, ἀλλ' ἡ κοινωνία ἔθεσε περιορισμούς τινας τῆς ἐλευθερίας χάριν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀνθρώπου. Πῶς θέλετε, ἐρωτῶσι τινὲς, ἀναγκαστικῶς νὰ φέρετε πολιτισμὸν εἰς ἀνθρώπους, μὴ ἑκουσίως ἐκζητοῦντας αὐτόν; Τοῖς ἀπαντῶμεν, ὅτι ἀληθῶς θέλομεν τοῦτο καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως ἐκείνων, διότι τὸ ὅλον τῆς κοινωνίας ἔχει μέγα ἐνδιαφέρον πρὸς τοῦτο. Ἄλλως τε τὸ νομοσχέδιον καθ' αὐτὸ κύριον σκοπὸν ἔχει τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ ἐπιβοηθητικῶς τὸν πολιτισμόν. Ὅταν δὲ τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη οὐ

μόνον εἰρηνικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαστικῶς πολλάκις ἐπιβάλλουσι εἰς ἔθνη βάρβαρα τὸν πολιτισμόν, θεωροῦντες τὸ ἔργον ὡς καθῆκον ἐπιβαλλόμενον ἀπό τε τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἠθικήν, δύναται τότε νὰ εἴπῃ τις, ὅτι πᾶσα κοινωνία ὡς ὅλον δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς μέρος τι αὐτῆς στερούμενον δυστυχῶς αὐτοῦ, καὶ δυσχερείας πολλὰς παρέχον εἰς τὸ ὅλον; Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον περιελάμβανε μόνην τὴν ἰδέαν τῆς γενικῆς ἀσφαλείας, φρονεῖ, ὅτι οὐδεὶς ἤθελε τὸ ἀποκαλέσει ἀντισυνταγματικόν, ἀλλὰ καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν κατοίκων δὲν ἀνήκει ἀρά γε εἰς τὰ μέσα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἡ ἐξουσία ἔχει δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ διὰ ν' ἀφαιρῇ τὰ αἴτια τὰ προκαλοῦντα ταραχάς, καὶ ἐπαπειλοῦντα τὴν γενικὴν ἡσυχίαν; Ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν μερῶν ἐκείνων εἶναι σχεδὸν ἀγρία, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ της ὑποθάλπει τὴν λῃστείαν, καὶ ὅτι, ζητῶν νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν ἐκείνην, νὰ ἐκπολιτίσῃ τοὺς κατοίκους, ν' ἀπομακρύνῃ τὰς ἀγρίας αὐτῶν ἕξεις, αἵτινες ρυπαίνουν τὸν ὡραῖον τόπον μας, οὐδὲν ἄλλο ζητεῖ ἢ τὴν ἐξάλειψιν τῆς λῃστείας καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς γενικῆς ἀσφαλείας. Ἐὰν ὅμως δυϊσχυρίζωνται, ὅτι ἡ μερικὴ αὕτη κατάστασις δὲν ἔχει ὅπως παρίσταται, οὐδὲ ἡ γενικὴ ἀσφάλεια διατρέχει κίνδυνόν τινα, καὶ δύνανται ν' ἀποδείξωσι τοῦτο, τότε καὶ αὐτὸς συντάσσεται μετ' αὐτῶν καὶ ἀποκρούει τὸ νομοσχέδιον. Ἀλλ' εἶναι λέγουσιν ἀντισυνταγματικόν, διότι δὲν δύναταί τις ἄκοντας νὰ πείθαναγκάσῃ ἢ νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς κατοίκους εἰς συνοικισμούς· ἀλλὰ πλανῶνται οἱ διϊσχυριζόμενοι τοῦτο· ὁ βουλευτὴς Μαντινείας εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον καὶ νὰ μὴ καταστρέψωμεν οἰκίας ὑπαρχούσας περὶ τὴν ὁροθετικὴν γραμμήν, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τότε τοῦ νομοσχεδίου δὲν εὐοδοῦται. Εἶπεν ὅτι καὶ εἰς Πελοπόννησον ὑπάρχουν τοιαῦται οἰκίαι καὶ δέον νὰ ληφθῶσι τὰ αὐτὰ ἢ ἀνάλογα μέτρα, ἀλλὰ τὸν διαβεβαιοῖ, ὅτι εἰς Πελοπόννησον, ἔνθα ἡ δημοσία ἀσφάλεια διατηρεῖται ἀνεπηρεάστως, δὲν παρουσιάζεται ἀνάγκη καταστροφῆς λῃστείας. Ἂν δὲ, ὅπερ ἀπεύχεται, παρουσιασθῇ ἀνάγκη, πρέπει καὶ ἐκεῖ νὰ ληφθῶσιν ἀνάλογα μέτρα. Ὡς πρὸς τὴν τροπολογίαν ὅμως τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ μὲν αὐτὴν σπουδαίαν, ἀλλὰ φρονεῖ, ὅτι οἱ φόβοι της δὲν δύνανται ποτὲ νὰ λάβωσιν ὑπόστασιν, καθόσον ὁ νόμος θὰ ἐκτελεσθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀφοῦ προηγηθῶσι γνωμοδοτήσεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων καὶ βασανισθῶσιν ὡρίμως· οὕτε πρέπει νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἀρχαὶ ὀλεθρίους διὰ τοὺς κατοίκους ἔχουσαι σκοποὺς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς

τῶν νόμων, ἄλλως τε ἡ Βουλὴ ἐπιβλέπουσα καὶ ἐπιτηροῦσα δὲν θὰ συγχωρήσῃ ν' ἀποτολμηθῶσιν ἀδικήματα.

Ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι ἀρετὴ τῶν νόμων εἶναι ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἑνότης τῶν διατάξεών του· τὰ ὅσα πρότερον ἐξέθηκε κατεκρίθησαν ἀπὸ δύω συναδέλφους του ὑποστηρίξαντας τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει· ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον εὑρίσκεται πρὸς ἑαυτὸ εἰς ἀντίφασιν, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται ὅταν παραβάλῃ τις τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον αὐτοῦ. Διὰ τοῦ 1 λέγει, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ κατασκευὴ οἰκοδομῶν ἐντὸς ταινίας 500 μέτρων, ἑπομένως εἰς πᾶν ἄλλο μέρος ἐκτὸς τῆς ἀπηγορευμένης ταινίας δύναταί τις νὰ οἰκοδομήσῃ, καὶ οὕτως ἐξηγεῖται· ἀλλὰ τὸ 2 διατάττον τὴν διάλυσιν τῶν σπιτάδην κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου, ἐκτὸς τῆς ταινίας βεβαίως, κειμένων εἰκιῶν, ἀπαγορεύει ὅ,τι ἐπιτρέπει τὸ 1 ἄρθρον, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀντίφασις, ἥτις εἶναι σπουδαῖον ἐλάττωμα τοῦ νόμου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ πολιτισμοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι, ἐν παντὶ ἔθνει οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι πάντες ἔμποροι ἢ βιομήχανοι, οὐδὲ κατοικοῦσιν εἰς πόλεις. Εἰς ὅλα τὰ μέρη ὑπάρχων καὶ γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐξ ἀνάγκης δὲν δύνανται νὰ κατοικῶσι μεμονωμένως· ὅπου ἡ γεωργία εἶναι ἀνεπτυγμένη, ἐκεῖ εἶναι ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ κτηνοτροφία, ἐκεῖ τέλος καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ οἰκῶσι μεμονωμένως ἐν τοῖς ἀγροῖς ἢ ποιμνιοστάσιόν των, χάριν αὐτοῦ τοῦ ειδικοῦ βίου, τὸν ὁποῖον διάγουσιν.

Ἐπιβάλλοντες τὴν θέλησίν μας εἰς τοὺς κτηνοτρόφους ν' ἀλλάξωσι ζωὴν, πράττομεν καὶ ἄτοπον, ὅπερ δὲν πρέπει ν' ἀνεχθῶμεν, καὶ παραβιάζομεν τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν προστατευομένην ἀπὸ τὸ Σύνταγμα. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐμμένει, εἰς τὴν τροπολογίαν του.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ἡ μετὰ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις ἐμφαίνει τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ, ἡ δὲ Κυβέρνησις δὲν ἤθελε τὸ εἰσαγάγει, ἐὰν δὲν ἐσκέπτετο ὡρίμως περὶ τούτου, ὅπερ χωρὶς νὰ ἔχῃ πολιτικόν τι συμφέρον, δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς ἔργον τοῦ παρόντος ὑπουργείου. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ 2 ἄρθρου ἐρρέθησαν πολλὰ· οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ λαλήσαντες ὑπεστήριξαν τὴν γνώμην των ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ἀποκρούσαντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἐπεκαλέσθησαν τὸ Σύνταγμα, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν.

Μικρὰ σκέψις, δύναται, νομίζει, νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀπόφασιν ἑκάστου τῶν διαφωνούντων. Δὲν ἐπιχειρεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ

κατοικεῖν σποράδην καὶ μεμονωμένως δὲν εἶναι πολιτισμός, διότι τοῦτο εἶναι ἀναντίρρητον, καὶ εἰς τοὺς μὴ πειθομένους ἀρκεῖ ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην των τὴν θεοποίησιν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ Κάδμου καὶ Θησέως, οἵτινες ἐπ' οὐδενὶ ἄλλο τοσοῦτον ἐδοξάσθησαν, ἢ ὡς οἰκισταί, ὁ μὲν τῶν Ἀθηνῶν, ὁ δὲ τῶν Θηβῶν. Τὸ σποράδην λοιπὸν κατοικεῖν εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐλαττωματικόν, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ μονώσει του μὴ δυνάμενος ν' ἀναπτύξῃ τὰς δυνάμεις του στερεῖται ἐν ταὐτῷ τῶν πλείστων ὠφελημάτων τῆς κοινωνίας, ἤτοι τῆς ἀσφαλείας, τῶν ἀναπαύσεων τῆς ζωῆς, καὶ ἐκκλείνει αὐτοῦ τοῦ προορισμοῦ του, ὥστε ἡ κατάστασις αὕτη δὲν εἶναι ἐπίζηλος, καὶ ὅπου τυχὸν τοιαύτη ὑπάρχει, καθῆκον ἔχομεν νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν βελτίωσίν της, διότι οὐδέποτε θὰ ὑπάρξῃ ἡ ποθουμένη πρόοδος. Τὸ νομοσχέδιον, εἶπον τινές, ὅτι εἶναι ἀντισυνταγματικόν, διότι παραβιάζει τὴν ἐλευθερίαν, ἀφαιρεῖ ἰδιοκτησίας κλπ. Εἰς τοὺς τὰ τοιαῦτα λέγοντας παρατηρεῖ, ὅτι, Σύνταγμα καὶ Πολιτεία εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό, διότι τὸ Σύνταγμα, προϋπόθετον μίαν τακτικὴν πολιτείαν, ἐπέρχεται ἵνα ὑπερασπίσῃ τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Πολιτεία σκοπὸν ἔχει τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν διοικουμένων, ἕπεται, ὅτι ἀποκρούει τὴν ἀγρίαν κατάστασιν καὶ τὴν ἀπομόνωσιν τῶν κατοίκων, ἀπάδουσαν ὅλως πρὸς τὸν πολιτισμὸν τοῦ σημερινοῦ αἰῶνος.

Ὅταν μία τάξις ἀνθρώπων ᾖναι διεσπαρμένη καὶ ἀκοινώνητος, στερῆται τῶν μέσων τῆς ἐκπληρώσεως τῶν θρησκευτικῶν της καθηκόντων, τῆς ὑπερασπίσεως τῆς τιμῆς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἰδιοκτησίας της, ἡ Κυβέρνησις δὲν ὀφείλει πρὸς ἄρσιν ὅλων αὐτῶν τῶν δεινῶν, νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν κατοίκων αὐτῶν, καὶ νὰ ζητήσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν συγκατάθεσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων; ἡ τοιαύτη τῆς ἐξουσίας φροντὶς ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα, λέγεται αὐθαιρεσία, εἶναι ἐναντία τοῦ πολιτισμοῦ; Ἀπ' ἐναντίας αὐτὸς φρονεῖ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν δικαιοσύνην σύμμαχον.

Τὸ ἀπόλυτον δὲ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας δὲν δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὰ γενικὰ μέτρα τῆς κοινωνίας, τὰ ὁποῖα πανταχοῦ ἀκωλύτως λαμβάνονται χάριν αὐτοῦ τοῦ μεγάλου σκοποῦ.

Εἶπεν ὁ Βουλευτὴς Μαντινείας, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ 1 καὶ 2 ἄρθρου ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ τῷ παρατηρεῖ ὅτι, ὁ σκοπὸς ἑκατέρων τῶν διατάξεων διαφέρει οὐσιωδῶς· καὶ τὸ

μὲν 1 ὁρίζει τὴν ζώνην ἐντὸς τῆς ὁποίας θέλει περιορισθῆ ὁ συνοικισμός· αὕτη δὲ δὲν διαφέρει τῆς ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτῇ διαγεγραμμένης ζώνης, πέραν τῆς ὁποίας δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν. Καὶ ὡς βλέπετε, τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι καθαρῶς διοικητικόν, καὶ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ κανονίσῃ ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐθεωρήθη ἀντικείμενον σπουδαῖον, ὀρθῶς πράξασα ὑπέβαλεν αὐτὸ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς.

Ἰσχυρίσθησαν τινές, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ νομοθετῇ περὶ παντὸς ἀντικειμένου, ἀλλ' ἡ ἰδέα των εἶναι σφαλερά, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι, οἱ πατέρες τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν, πρεσβεύουσιν ὅτι τὸ Παρλαμέντο περὶ παντὸς δύναται νὰ νομοθετήσῃ. Μόνον δὲ τὰ ῥητῶς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθιερούμενα εἰσὶν ἀμετάβλητα καὶ διαφεύγουσι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Τὸ δεύτερον δὲ ἄρθρον ἐτέθη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον προτίθεται τὸ 1 ἄρθρον, ἄνευ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ νομοσχέδιον μένει ἀτελὲς, καὶ ἡ ἀνώμαλος κατάστασις τῆς ἐπαρχίας Βάλτου καὶ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς θέλει μένει εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, μὴ συγχωροῦσαν νὰ ληφθῶσι τὰ προσήκοντα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κοινῆς ἀσφαλείας.

Περαίνων τὸν λόγον, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ, γινομένη βαθμηδὸν, θέλει φέρει ἀγαθὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Μετὰ ταῦτα, παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ Πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Κατριβάνος.

Α. Παπαδημητριάδης.

Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ'.

Τῆς 2 Φεβρουαρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀπευθυνθεὶς εἶτα πρὸς τοὺς ὑπουργούς, εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριοι ὑπουργοί!

« Διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους γενόμενος, παρακαλῶ ὑμᾶς ἐν ὀνόματι αὐτῶν, νὰ δώσητε πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀπονενοημένου κινήματος τῆς φρουρᾶς Ναυπλίου, ὅπερ κατετάραξε πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν, καὶ κατέχει ἡμᾶς ὑπὸ τὰς ἀλγεινοτέρας ἐντυπώσεις. »

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς καταλαβὼν τὸ ὕψημα, ἐξέθηκεν ὅτι, ἐπεθύμει καὶ ὡς ὑπουργὸς καὶ ὡς στρατιώτης νὰ μὴν εὑρίσκετο εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην, νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους μετὰ τοιαύτης συγκινήσεως καὶ ν' ἀναγγείλῃ εἰς αὐτοὺς συμβὰν λυπηρόν, συμβὰν ἀπονενοημένον, τὸ μόνον ὅπερ εἰς τὴν ἱστορίαν μας ἀναφέρεται, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν ἀπανταχοῦ τὴν πλέον ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν.

Μία τῶν πρωτίστων φρουρῶν τοῦ Κράτους, λησμονήσασα τὸν ὅρκον της, τὴν ἱερὰν ἀποστολήν, ἣν ἔχει ἐπὶ τῆς πατρίδος, καὶ παρασυρθεῖσα ὑπὸ ἀπονενοημένων ταραξιῶν, ἀπεπλανήθη καὶ ἐπεδόθη εἰς πράξεις στασιαστικάς.

Τοῦ συμβάντος τούτου δὲν ἔχομεν ἄχρι τοῦδε λεπτομερεῖς πληροφορίας· ὑπάρχουν ὅμως ἐλπίδες ὅτι, τὸ ἀπονενοημένον κίνημα δὲν συμμερίζεται ἅπασα ἡ φρουρὰ Ναυπλίας, καὶ ὅτι μέρη τινα τῶν φρουρίων, καλῶς διοικούμενα, ἐξακολουθοῦν νὰ μένωσι πιστὰ καὶ ἀδιάσειστα εἰς τὸ καθῆκόν των. Ἐλπίζει ὅτι τὸ συμβὰν τοῦτο, ὅπερ, ὡς εἶπεν, ἐνεποίησεν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν εἰς πάντας, θέλει περιορισθῇ ἐντὸς τοῦ τόπου ἔνθα ἔλαβε χώραν, καὶ ὅτι ἡ κηλὶς, ἥτις κατὰ πρῶτον δυστυχῶς κατερρύπανε τὸν στρατιωτικὸν χαρακτῆρα, θέλει ταχέως ἐξαλειφθῇ.

Ἡ Κυβέρνησις, ἅμα ἔμαθε τὴν λυπηρὰν εἴδησιν, ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὰ πλέον ἐντονα μέτρα πρὸς διατήρησιν τῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως, ἥτις, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, διατελεῖ ἀνεπηρέαστος πανταχοῦ, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἐκλήθημεν νὰ πληροφορήσωμεν τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἐν Ναυπλίῳ γεγονότων, διάφορα στρατιωτικὰ σώματα ἐκ πολλῶν μερῶν τῆς ἐπικρατείας, εὑρίσκονται καθ' ὁδὸν, ἀπερχόμενα εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν τάξιν καὶ καταπνίξωσι τὸ κίνημα εἰς τὰ σπάργανά του.

Ἴδατε μετὰ ποίου ἐνθουσιασμοῦ καὶ πόσης ἀγανακτήσεως συνάμα ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν μέρος τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης, ὅπερ ἔσεται αὔριον εἰς Ναύπλιον, καὶ πείθεσθε ὅτι, ἡ διαγωγὴ τοῦ στρατοῦ, ἀξία τοῦ προορισμοῦ του καὶ τῶν πεποιθήσεων ἑκάστου Ἕλληνος, θέλει ῥέρει ταχέως τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα.

Μετὰ τὰς πληροφορίας ταύτας, δὲν ἔχει, εἶπε, νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως τὴν συνδρομὴν καὶ ὑποστήριξιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, τὰ ὁποῖα εἰς παρομοίας περιστάσεις παρέχουσι πάντοτε αὐτὴν, καὶ διὰ τῆς φωνῆς των καὶ τῆς παραδοχῆς τῶν ληφθέντων μέτρων πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως, νὰ ἐνισχύσωσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως καταπνίξῃ τὸ κίνημα εἰς τὴν πηγήν του.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι, ἀληθῶς ἀποδακρυον καὶ λυπηρὸν συμβὰν ἀπασχολεῖ σήμερον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον. Ἡ διαγωγὴ τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας εἶναι μοναδικὴ εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ ἔθνους, διότι οὐδέποτε Ἑλληνικὸς στρατὸς, καὶ μάλιστα τακτικὸς, παραγνωρίσας τὸν προορισμόν του ἐλειποτάκτησε καὶ ἐξώμοσε κατὰ τῆς Κυβερνήσεως· ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ μομφὴ αὕτη τοῦ στρατιωτικοῦ χαρακτῆρος δὲν δύναται νὰ ἐπιῤῥιφθῇ καθ' ὅλου τοῦ στρατοῦ, ὅστις εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐχρησίμευσε τὸ προπύργιον τῆς Βασιλείας, καὶ ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας.

Οὐδεὶς ἐπίστευεν, ὅτι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ, Ἕλληνες, ἤθελον εἶσθαι οἱ αὐτουργοὶ μιᾶς τοιαύτης ἐθνομισοῦς πράξεως, καὶ οἱ τοιοῦτοι, μὴ ἔχοντες καρδίαν Ἑλληνικὴν, ἀτιμάζουσι τὸ ὄνομα ὅπερ φέρουσιν.

Ἔχει καὶ αὐτὸς ἀκλόνητον πεποίθησιν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἶναι καὶ θέλει εἶσθαι πιστὸς εἰς τὴν σημαίαν του, πιστὸς εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τὸν θρόνον, καὶ θέλει περιφρουρήσει τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα δυνηθῇ νὰ συλλάβῃ τοὺς ἀπονενοημένους, καὶ παραδώσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκδίκησιν τῶν Νόμων. Τὸ κίνημα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐκφοβίσῃ, διότι, ἐὰν οἱ ἀπονενοημένοι ἀξιωματικοὶ δὲν παραδοθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἐὰν, ὡς ἐλπίζει, οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, συναισθανόμενοι τὸ μέγα ἔγκλημα, οὗ τινος μετέχουσι, δὲν σπεύσουν νὰ παραδώσουν τοὺς αὐτουργοὺς, τὸ ἔθνος ὁλόκληρον μετ' ἀγανακτήσεως θέλει ἐγερθῇ καὶ τοὺς καταστρέψει.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὡς εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, εὑρίσκει ἐν τῇ τάξει καὶ τῇ ἡσυχίᾳ τὴν εὐημερίαν του, λατρεύει τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενον, καὶ περιστοιχίζει μετ' ἀφοσιώσεως τὴν Βασιλείαν, ὡς τὸ παλλάδιον τῆς ἐθνικῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος.

Εἰς σοβαρωτέρας περιστάσεις ἀπέδειξε τρανῶς τὰ αἰσθήματά του, καὶ σήμερον θέλει μετ' ἀγανακτήσεως ἀποκρούσει τὸ συμβὰν, εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὁποίου ἀποτροπιάζεται πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία. Εὔχεται δὲ ὅπως ἡ Κυβέρνησις, μεταξὺ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνει ὑπὲρ τῆς τάξεως, ἐπιβλέψῃ καὶ ἐπὶ τῆς πονηρᾶς διαγωγῆς πολλῶν δημοσίων λειτουργῶν, καταδολιευομένων τὰ τιμαλφῆ τῆς πατρίδος συμφέροντα εἰς τὰς κρισίμους αὐτῆς περιστάσεις.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι, μία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων συνεδριάσεων ἀφ' ἧς τὸ ἔθνος ἀπεκατεστάθη, εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ συγκροτηθεῖσα σήμερον. Ἐπιθυμεῖ δὲ εἰς μίαν τοιαύτην ἔκτακτον συνεδρίασιν, ν' ἀναγγείλῃ εὐχαρίστους εἰς τὸ ἔθνος εἰδήσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἔρχεται νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῆς Βουλῆς συμβὰν, λαβὸν χώραν ἐντὸς τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας, τὸ ὁποῖον ὁ ἔντιμος συνάδελφός του, ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς μετὰ βαθείας θλίψεως σᾶς προανήγγειλεν.

Ὅταν ἄνδρες κεκλημένοι νὰ προασπίσωσι τὸ σύμβολον τῆς Μοναρχίας, τὸ σύμβολον τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος, ἀντὶ νὰ ὦσιν αἱ φρουραὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας τῶν πολιτῶν, παρεκκλίνοντες τοῦ προορισμοῦ των, βεβηλόουσι τὸ Ἱερὸν σύμβολον τοῦ σταυροῦ, καὶ ἐπιορκοῦντες ἐξοκέλλουσιν εἰς στασιαστικὰς πράξεις, οἱ τοιοῦτοι εἶναι βεβαίως ἀποτρόπαιοι καὶ ἐθνομισεῖς.

Ἡ παρηγορία καὶ αὐτοῦ καὶ παντὸς φιλησύχου πολίτου εἶναι μεγίστη, διότι ἅπας ὁ στρατὸς πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον του ἀπέκρουσε καὶ κατεδίκασε τὴν ἀπονενοημένην διαγωγὴν τῶν αὐτουργῶν τοῦ τολμηροῦ τούτου κινήματος.

Ἐξῆλθε περίλυπος τοῦ Βουλευτηρίου κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, καθ' ἣν τῷ ἐγένετο γνωστὸν τὸ συμβὰν, ἀλλ' ἡ γενικὴ ἔκφρασις καὶ ἀποδοκιμασία ἐκ μέρους πάσης τάξεως πολιτῶν κατὰ τοῦ κινήματος ἐγένετο αὐτῷ λίαν παρήγορος. Ἡ πατριωτικὴ διαγωγὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, περὶ ἧς οὐδέποτε ἐδίσταζε, παρέσχε πᾶσαν ἰσχὺν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ λάβῃ ἀμέσως τὰ προσήκοντα μέτρα, καὶ ἐξησθένισε τὰς ἐνεργείας τῶν ἐπιόρκων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐκπληρώσασα οὕτω τὸ καθῆκον, ὅπερ ἡ σπουδαία αὕτη περίστασις τῇ ὑπηγόρευσε πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς τάξεως, τοῦ πνεύματος τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν, καὶ πρὸς περιστολὴν τοῦ ἀπονενοημένου κινήματος, προσέρχεται ἐνώπιον ὑμῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, οἵτινες συνεμερίσθητε τοὺς πόνους καὶ τοὺς κινδύνους τῶν κρισίμων ἐποχῶν, παρασχόντες ἀείποτε μετὰ προθυμίας καὶ αὐταπαρνήσεως τὴν ἀποτελεσματικὴν συνδρομήν Σας, διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ λυπηρὸν γεγονὸς, ἀφίνουσα ὑμῖν ἵνα σταθμίσητε ἐν τῇ συνέσει καὶ φιλοπατρίᾳ Σας τὴν βαρύτητα τοῦ πράγματος καὶ πράξητε ὅ,τι ἡ μεγάλη ἐντολὴ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐστὲ περιβεβλημένοι, σᾶς ὑπαγορεύσει.

Ὅταν εἰς τὰς μεγάλας τῆς πατρίδος περιστάσεις, ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ ἡμῶν ἀγῶνος, παρουσιάζετο ἐθνική τις ἀνάγκη, οἱ μεγαλουργοὶ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατέθετον τὰ ἰδιαίτερα πάθη των, καὶ προσήρχοντο ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κοινῶν συμφερόντων. Ὑμεῖς ὄντες εἴτε τέκνα, εἴτε ἀδελφοὶ αὐτῶν, δὲν θέλετε ἤδη μιμηθῆ τὸ παράδειγμά των;

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι, κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν, γενομένου λόγου παρεπιπτόντως, ἔσπευσε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σιωπὴν τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τὴν ἐκρυθμον κατάστασιν εἰς ἣν ἀπὸ 10 ἤδη μηνῶν διατελοῦμεν ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ, σιωπὴν, ἣν ὅμως δὲν ἠδυνάμεθα ἐπὶ πλέον νὰ ἐξακολουθήσωμεν.

Ἤθελε δὲ εὐχαριστηθῆ, ἐὰν τὰ πράγματα ἐδικαίωνον ἐκείνους οἵτι ες ἀπέδοσαν βουλίαν προαίρεσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, φροντίζουσαν διὰ τῶν νομίμων μέσων νὰ παγιώσῃ τὴν τάξιν, καὶ παραδώσῃ εἰς χεῖρας τῆς Δικαιοσύνης τοὺς ἀποπειραθέντας νὰ ἐπιβουλευθῶσι τὰ Ἱερώτερα τῆς πατρίδος συμφέροντα. Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς, καὶ ὅ,τι ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπόνοια, ὅ,τι καμμία Ἑλληνικὴ καρδία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγκολπωθῇ, ἐξετελέσθη μετ' ἀνηκούστου θρασύτητος ἐντὸς ἑνὸς τῶν κυριωτέρων φρουρίων τοῦ Κράτους, καὶ διαδραματίζεται, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁλόκληρος ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος διάγει προσηλωμένος εἰς τὴν τάξιν καὶ τὰς ἐργασίας του.

Διατελεῖ δὲ εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν, ἵν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο τὴν κατὰ τοῦ συμβάντος ἀποδοκιμασίαν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, τῆς ὁποίας ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἦναι ἀντιπρόσωπος, καὶ νὰ προσθέσῃ, ὅτι πάντες συνησθάνθησαν τὰ βλιβερὰ ἀποτελέσματα ἑνὸς τοιούτου ἐθνομισοῦς κινήματος, καὶ ὁμοθυμαδὸν διαμαρτύρονται κατ' αὐτοῦ, παρα-

βλέποντες τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις καὶ τὰ ἐπιτόπια πάθη. Λέγει δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ μομφὴ δὲν πρέπει νὰ ἐπιρριφθῇ καθ' ὅλης τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας, διότι, ἂν ἄτομά τινα ἐπιλαθόντα τοῦ καθήκοντός των ἐπιώρκησαν, ὁ λοιπὸς στρατὸς, ὅστις ἀείποτε διεκρίθη διὰ τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὰ καθεστῶτα καὶ τὴν ἀκλόνητον πρὸς τὸν Θρόνον πίστιν του, ἀποκρούει τὸ κίνημα καὶ καταδικάζει τοὺς ἀπονενοημένους αὐτουργοὺς αὐτοῦ.

Δέκα ἤδη μῆνες ἡ δημοσία τάξις ἐκ διαλειμμάτων διαταράσσεται, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς στρατὸς μὲ τὴν μεγαλειτέραν πίστιν καὶ φιλοτιμίαν περιστοιχίζων τὴν Κυβέρνησιν, συντρέχει διὰ τῆς συνδρομῆς του ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας. Πρέπει λοιπὸν, χάριν μιᾶς τοιαύτης ἀξιεπαίνου διαγωγῆς, νὰ ἐκφράσωμεν αὐτῷ τὴν πληρεστάτην πεποίθησίν μας, ὅστις πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον του, θέλει ἐξακολουθεῖ παρέχων τὴν συνδρομήν του πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ θρόνου καὶ τῆς Πατρίδος, καὶ πρὸς καταπάτρωσιν παντὸς τολμήσοντος νὰ ἐπιβουλευθῇ τὰ δύω ταῦτα μεγάλα καὶ Ἱερὰ τοῦ λαοῦ συμφέροντα. Συγχρόνως δὲ ὀφείλομεν νὰ χορηγήσωμεν πᾶσαν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν συνδρομήν μας εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἤθελε θεωρήσει κατάλληλον ἐν τῇ σπουδαίᾳ καὶ σοβαρᾷ ταύτῃ περιστάσει.

Προσθέσαντος ἑτέρου, ὅτι συμμεριζόμενος καὶ οὗτος πλεῖστα τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ὁδυνηρὰν ἐντύπωσιν, ἣν ἐπροξένησε καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν τὸ ἀπροσδόκητον συμβὰν ἐν τῇ φρουρᾷ τῆς Ναυπλίας. Ἂς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις, ὅτι οὐ μόνον αἱ ἐπαρχίαι τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύομεν εἶναι ἕτοιμοι νὰ δώσωσιν αὐτῇ πᾶσαν συνδρομήν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἀνάγκῃ, ἐσμὲν πρόθυμοι νὰ ἀπέλθωμεν ὅπου τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος ἤθελε τὸ ἀπαιτήσει, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς τάξεως καὶ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας ἡ Βουλὴ μιᾷ φωνῇ ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς.

«Ἐκφράζουσα τὴν θλῖψιν της καὶ καταδικάζουσα τὸ ἐν τῇ φρουρᾷ Ναυπλίου λαβὸν χώραν στασιαστικὸν κίνημα, ἐπιδοκιμάζει τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ληφθέντα μέτρα, καὶ χορηγεῖ αὐτῇ πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ συνδρομήν της, ὅπως πράξῃ ὅτι ἤθελεν ἐγκρίνει κατάλληλον εἰς τὴν παροῦσαν σπουδαίαν περίστασιν. Ἐκφράζει δὲ τὴν πεποίθησίν της, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς, πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον του καὶ τὴν ἀποστολήν του, θέλει συντρέξει καὶ διὰ τοῦ αἵματός του εἰς τὴν καταπάτρωσιν τῶν ἐπαναστατῶν καὶ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Θρόνου καὶ τῆς

Πατρίδος, κατὰ παντὸς τολμήσοντος νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν αὐτῶν.»

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἐγερθεὶς καὶ εἰπὼν, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον τὸν συνεκίνησεν, ὥστε συναισθάνεται ἐνδόμυχον χαρὰν, διότι τοιούτου μεγάλου καὶ Ἐθνικοῦ Σώματος προεδρεύει, καὶ ἐπιφωνήσας μεθ' ὅλης τῆς Βουλῆς « Ζήτω ὁ Βασιλεὺς » διέλυσε τὴν Συνεδρίασιν ἐν μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν καὶ παρατεταμένων ὑπὲρ τῶν Α. Α. Μ. Μ. ἐπευφημήσεων τῶν Βουλευτῶν καὶ τοῦ ἀκροατηρίου.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Α. Παπαδημητριάδης
Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ'.

Τῆς 6 Φεβρουαρίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προσελθόντες ἐν πρώτοις οἱ ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων, περὶ χορηγίας πιστώσεων διὰ ποσοστὰ Γραμματοσήμου, καὶ περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου, εἰσηγηταὶ, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις των, ἐχούσας οὕτως.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Διὰ τοὺς ἐκτιθεμένους ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ Κ' ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, λόγους, ἡ ἐκ τῶν τμημάτων Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ συνίστησεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρ. πιστώσεως ἐκ Δραχ. 25,000 ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς χρήσεως 1861 καὶ 1862. διὰ ποσοστὰ γραμματοσήμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Φεβρουαρίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Σ. Βαλασόπουλος.
Θ. Ι. Κυριακός.
Ἰ. Δ. Ἀντωνόπουλος.
Κ. Ζαρειφόπουλος.
Ἰω. Μανιώτης.
Ν. Μαλακάπης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐπειδὴ τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον, περὶ διορισμοῦ μαθητευομένων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ, θέλει κανονίσει εἰς τὸ μέλλον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον διετηρεῖτο καὶ ἐμισθοδοτεῖτο ἄνευ νόμου τινός, ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν τμημάτων, ἐπιθυμοῦσα νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Φεβρουαρίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Γ. Α. Σπέντζας.	Α. Μπάστας.
Θ. Ι. Κυριακός.	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ.
Δ. Νάκος.	Σ. Δούκας.

Παρελθὼν ὡσαύτως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου τῶν Ζώων καὶ μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1862.

Ζητήσαντος δὲ τοῦ Ὑπουργοῦ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω Νομοσχεδίων ὡς κατεπειγόντων, ἡ Βουλὴ παραδεχθεῖσα τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπελήφθη κατὰ πρῶτον τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν Βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβών τις τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι δὲν ἐναντιοῦται εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, διότι τὸ θεωρεῖ ἀναγκαῖον πρὸς τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι ἔπρεπε νὰ ἔχωσι προσόντα τινὰ ἀνάλογα πρὸς τοὺς διαφόρους αὐτῶν βαθμούς. Καὶ ἄλλοτε εἶπεν, ὅτε προκειμένου περὶ τῶν προσόντων τῶν ἀνωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν οἱ τελειόφοιτοι τῆς Νομικῆς, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους ἐπίσης· ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς τὰ πλεῖστα τῶν εὐνομουμένων κρατῶν. Δὲν ἐννοεῖ δ' ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ μικρῶν τούτων θέσεων ὀφείλει νὰ προσλάβῃ τελειοδιδάκτους, ἀλλὰ τοὐλάχιστον δικαιοῦται νὰ τῷ συστήσῃ, ἵνα λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του νέους ἔχοντας τοὐλάχιστον ἀπολυτήριον Γυμνασίων, διότι φρονεῖ, ὅτι οὕτως ἐνθαρρύνεται ἡ Παιδεία.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς, ὅτι συμφωνῶν μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος φρονεῖ, ὅτι νόμος περὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων εἶναι, ὅσον ἀναγκαιότατος, τοσοῦτον καὶ ὠφελιμώτατος. καὶ ἡ Κυβέρνησις πλέον ἢ ἅπαξ ἐσκέφθη περὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει ἔλθει ὅσον οὔπω εἰς ἓν γενικὸν μέτρον. Οὔτε ἤθελε δυσκολευθῇ νὰ παραδεχθῇ καὶ ἤδη αὐτὴν, ἐὰν δὲν ἐνόμιζεν ἄδικον νὰ κάμῃ ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς μικροὺς ὑπαλλήλους· ἄλλως τε σήμερον δὲν πρόκειται ἢ περὶ τακτοποιήσεως προσωπικοῦ ὑφισταμένου ἤδη, καὶ καθαρίσεως τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς του προέρχονται. Μέχρι τοῦδε ἐψηρίζοντο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ποσὰ ἐπὶ διαφόρων κεφαλαίων, ἐξ ὧν οἱ βοηθητικοὶ ὑπάλληλοι ἀπεζημιοῦντο. Τὸ ἄτοπον τοῦτο ζητεῖ διὰ τοῦ παρόντος νόμου νὰ θεραπεύσῃ. Διὸ ἐπαναλαμβάνει διαβεβαιῶν τὴν Βουλὴν, ὅτι σκέπτεται νὰ ἔλθῃ εἰς γενικὸν περὶ προσόντων μέτρον, καὶ συνιστᾷ εἰς αὐτὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι πᾶσα ἀρχὴ ἀναγνωριζομένη ὡς σωτήριος καὶ ὠφελιμωτάτη δὲν πρέπει ν' ἀναβάλληται, καθόσον οἱ Νόμοι δὲν πρέπει νὰ ψηφίζωνται διὰ τὰ ἄτομα, ἀλλὰ τὰ ἄτομα νὰ παρακολουθῶσι τοὺς νόμους. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὡς ἐνθυμεῖται, εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων Νόμου, ὅτι ἤθελε φέρει νόμον ἱκανοποιοῦντα τοὺς ὑπαλλήλους διὰ καταλλήλων τροποποιήσεων τῶν ἐν ἰσχύϊ μισθοδοσιῶν. Ἤδη δὲ φέρει ἕτερον Νομοσχέδιον τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ἐξαιτεῖται νέαν ἀναβολήν. Ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι καθιερώνεται οὕτως ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναβολῆς, ἥτις εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Διὸ αὐτὸς προτείνει ἑτέραν τροπολογίαν, συμβιβάζουσαν τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς τὴν τοῦ προαγορεύσαντος Βουλευτοῦ, ἥτοι νὰ ὁρισθῶσι μὲν τὰ προσόντα τῶν ὑπαλλήλων, περὶ ὧν εἰς τὸ συζητούμενον Νομοσχέδιον πρόκειται, ἀλλὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν Νόμον μέλλουσα ὡς πρὸς τοῦτο ἐφαρμογὴ, τουτέστι νὰ ἦναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τοὺς ἀντικαταστήσοντας τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη ὑπαλλήλους.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι καὶ ὅταν κανονισθῶσι διὰ Νόμου τὰ προσόντα τῶν ὑπαλλήλων, πάντοτε τὰ κεκτημένα δικαιώματα θὰ λογισθῶσιν ὑπ' ὄψιν. Καὶ δὲν ἀποκρούει μὲν ἐν γένει τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ φρονεῖ, ὅτι τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ἀπαιτοῦσιν ὡριμον σκέψιν, καὶ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ. Οὔτε θεωρεῖ σκόπιμον, ὡς ἀνωτέρω εἶπε, ν' ἀπαιτήσωμεν ταῦτα ἤδη κατὰ πρῶτον ἀπὸ ὑπαλλήλους μικρούς.

Οὕτω, γενομένης ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχε-

δίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Παναγῆν Κυριακὸν καὶ Δ. Κατσάκον, συνήχθη κατὰ τὸ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 83.

Ἀναγνωσθέντα εἶτα τὰ 1, 2, 3, καὶ 4 ἄρθρα αὐτοῦ, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὸ Νομοσχέδιον.

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτροπούντων τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Καττάκου καὶ Α. Μοναστηριώτου, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 83, ἔχον οὕτως·

Ὅθων κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1.

«Ἀντὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, διορίζονται παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ μαθητευόμενοι, ἐκπληροῦντες γραφικὰ χρέη καὶ παρασκευαζόμενοι εἰς τὰς ἀμέσως ἀνωτέρας τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας θέσεις.

Ἄρθρον 2.

«Οἱ μαθητευόμενοι εἶναι πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως, μισθοδοτούμενοι δραχ. ὀγδοήκοντα, καὶ πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 3.

«Δαπάνη ὁλικὴ τῆς μισθοδοσίας ὁρίζεται κατὰ μῆνα, διὰ μὲν τοὺς μαθητευομένους τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, μέχρι δραχμῶν χιλίων, διὰ δὲ τοὺς μαθητευομένους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, μέχρι δραχμῶν τριακοσίων πεντήκοντα.

Ἄρθρον 4.

«Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1846 ΑΓ'. νόμου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς μαθητευομένους.

Ἄρθρον 5.

«Ἡ θέσις τοῦ γραφέως τρίτης τάξεως παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καταργεῖται.

«Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, περὶ χορηγίας πιστώσεως ἐκ δραχ. 25,000 ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1861 καὶ 1862 διὰ ποσοστὰ γραμματοσήμου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτροπούντων τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 82.

Ἀνεγνώσθησαν εἶτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον αὐτῶν δι' ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, καθ' ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσι πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 82, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

«Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861, χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν πέντε χιλιάδ. ἀριθ. 5,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. 11 ἄρθρον 7 «ποσοστὰ γραμματοσήμου.»

Ἄρθρον 2.

«Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1862, χορηγεῖται ὁμοία πίστωσις ἐκ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων ἀριθμὸς 20,000 ὑπὸ τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

Ἄρθρον 3.

«Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1861, περὶ ἀκυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1861 νόμου, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τὴν χρῆσιν 1862 κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, χορηγουμένης πιστώσεως.

«Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπελήφθη κατόπιν ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ μελισσίων διὰ τὸ 1862, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 81.

Ἀνεγνώσθησαν εἶτα καὶ παρεδέχθησαν δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ὡς εἶχον.

Γενομένης ἐπὶ τέλους ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 80, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

«Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων διὰ τὸ 1862 φόρος προσδιορίζεται.

1. Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων, κατὰ κεφαλὴν λεπτ. 25.
2. Ἐπὶ τῶν ὄνων λεπτὰ 50.
3. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων δραχμ. 1.
4. Ἐπὶ τῶν μελισσίων λεπτὰ 25, κατὰ κυψέλην (κοφίνιον).

Ἄρθρον 2.

«Δὲν ὑπόκεινται εἰς φόρον·

1. Τὰ θηλάζοντα ἐπὶ αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.
2. Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ καμήλων, οἱ μόσχοι τῶν βοῶν καὶ βουβαλίων, μέχρι τῆς ἡλικίας δύο ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε ὄχι.
3. Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια.
4. Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀκολούθως, συναινεσάσης τῆς Βουλῆς διὰ τὸ κατεπεῖγον, νὰ

κοινοποιηθῇ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ ἐπιψήφισις τῶν ἀνωτέρω νομοσχεδίων, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ.Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Α. Κατριβάνος.

Ε. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 7 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1862.

Παρελθὼν κατόπιν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Στρατιωτικοὶ καταδιωκόμενοι διὰ κακούργημα ἢ πλημμέλημα ἐσχάτης προδοσίας, ἢ διὰ τὰ, ἐν τῷ δ'. τμήματι τοῦ δ'. βιβλίου τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας, διαλαμβανόμενα κακουργήματα ἢ πλημμελήματα, εἰσάγονται εἰς στρατιωτικὰ δικαστήρια, καὶ ἐὰν ἔχωσι συναιτίους ἢ συνεργοὺς μὴ στρατιωτικούς.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει κοινοποιηθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελισθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Καὶ ἐζήτησε νὰ θεωρηθῇ ὡς κατεπεῖγον καὶ συζητηθῇ ἐν τῇ παρούσῃ, εἰ δυνατὸν, συνεδριάσει, ἢ τουλάχιστον αὔριον.

Ἀποφηναμένης δὲ τῆς Βουλῆς, νὰ τυπωθῇ καὶ συζητηθῇ τὸ

νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον τὴν ἐπιοῦσαν, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος

Φ. Ι. ΦΙΔΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ε. Μαλασπίνης.

Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΔ'.

Τῆς 8 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρου γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβών τις τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι κηρύττεται κατὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, διότι ἀντιβαίνει εἰς ῥητὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τὸ ἄρθρον 92, κατὰ τὸ ὁποῖον ἅπαντα τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα, παρ' οἱουδήποτε καὶ ἂν πράττωνται, δικάζονται ἀπὸ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, καὶ τὸ ὁποῖον ὑπηγορεύθη ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι προκειμένου περὶ ἐκδικάσεως ἐγκλημάτων ἀφορώντων τὴν πολιτείαν, ἀμέσως νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τῶν κατηγορουμένων εἶσιν οἱ ἀπὸ νὰ σπλάγχνα τῆς πολιτείας ἐξερχόμενοι, καὶ τὴν κατάστασιν αὐτῆς ἐκ τοῦ πλησίον γινώσκοντες ἔνορκοι.

Κηρύττεται κατ' αὐτοῦ, διότι ἀντιβαίνει εἰς τε τὰς δοξασίας τῶν περιφημοτέρων νομοδιδασκάλων, οἵτινες περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου συνέγραψαν, καὶ εἰς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς παρ' ὅλοις τοῖς πεφωτισμένοις ἔθνεσι, κατὰ τὰς ὁποίας ἅπαντες οἱ κατηγορούμενοι διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν, πρέπει νὰ δικάζωνται καὶ ἀπὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δικαστήριον.

Κηρύττεται κατ' αὐτοῦ, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν του, δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐπέλθῃ τρομερὸν κακὸν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἡ στρατοκρατεία, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὁποίας χύνεται ἤδη ἀδελφικὸν αἷμα καὶ δαπανᾶται ὁ τελευταῖος ὀβολὸς τοῦ πτωχοῦ ταμείου μας. Τέλος κηρύττεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τοιαῦτα μέτρα, εἰς κρισίμους περιστάσεις προκαλούμενα, ἔβλαψαν ἀντὶ νὰ ὠφελήσωσιν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι λυπεῖται μὴ δυνάμενος νὰ συμφωνήσῃ

μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, καθότον παραδέχεται μὲν ὅτι τὸ Σύνταγμα ὁρίζει, ὅτι τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ἀδιαφόρως δικάζονται ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις, αὐτὸ τὸ ἴδιον ὑναφέρει ὅτι εἰδικὸς νόμος θέλει κανονίσει τὰ περὶ στρατοδικείων καὶ ναυτοδικείων· διὰ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης, τὸ σύνταγμα ἀνέθηκεν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ ῥυθμίσῃ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν καὶ ἁρμοδιότητα τῶν Στρατοδικείων. Κατακρίνεται τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς περιορίζον δικαιώματα, ἀλλὰ νομίζει, ὅτι ἡ αἰτίασις αὕτη εἶναι ὅλως ἀνυπόστατος. Τὸ Σύνταγμα, προστατεῦον τὴν φυσικὴν δικαιοσύνην ἑκάστου ἀτόμου, ἀναγνωρίσει διὰ τὸν στρατιωτικὸν τοιοῦτον τὸν στρατοδίκην, εἰς ὃν καὶ τὸ παρὸν νομοσχέδιον παραπέμπει, προκειμένου περὶ στρατιωτικῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἑπομένως οὐδὲν δικαίωμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀφαιρεῖ ἢ περιορίζει.

Τὸ ἔγκλημα τῆς καθοσιώσεως, ὑπὸ στρατιωτικοῦ πραττόμενον, φέρει τὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον ὁ κοινὸς ποινικὸς νόμος ὁρίζει, ἀλλὰ προβλέπεται ἰδίως ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου· τοῦτο δὲ ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἐγκλήματα, ἅτινα περιέχονται ἐν τῷ τμήματι Β'. τοῦ Δ'. βιβλίου τῆς στρατιωτικῆς νομοθεσίας εἰσὶ καθαρῶς στρατιωτικά. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ συμφέρον τοῦ στρατιώτου ὑπαγορεύει νὰ δικάζωνται ἀπὸ τὰ στρατοδικεῖα, καθότι μόνον ὁ στρατιωτικὸς δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ ἔγκλημα τοῦ στρατιώτου του, καὶ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐξετελέσθη. Δύναταί τις ὅμως νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ γαλλικὸς νόμος κάμνει διάκρισιν, ὅταν τὸ ἔγκλημα πραχθῇ ὑπὸ στρατιώτου ἁπλῶς, ἢ ὑπὸ στρατιώτου μετὰ πολίτου, καὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ πολίτης σύρει καὶ τὸν στρατιώτην εἰς τὸν πολιτικὸν δικαστήν· ἀλλ' οἱ λέγοντες ταῦτα παραλείπουσι τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῆς νομοθεσίας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν καιρῷ στάσεως ὁλόκληροι ἐπαρχίαι κηρύττονται εἰς κατάστασιν πολιορκίας, καὶ ἑπομένως καὶ οἱ πολῖται δικάζονται ὑπὸ τῶν στρατοδικείων, χωρὶς νὰ συγχωρῆται εἰδικόν τι μέσον. Ἡ νομοθεσία μας τὴν διάταξιν ταύτην παρέλειψε, καὶ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐρχόμεθα μόνον νὰ παραπέμψωμεν τοὺς στρατιωτικοὺς εἰς τοὺς φυσικούς αὐτῶν δικαστάς, τηροῦντες ὅλα τὰ νόμιμα εἰδικὰ μέσα ἀκέραια. Αἱ περὶ συναρπείας διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας οὐδόλως παραβιάζονται, διότι σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 προκύπτει ὅτι διὰ μόνα τὰ κοινὰ ἐγκλήματα ἐνόησε νὰ ὑπαγάγῃ τοὺς ἐν ἀδείᾳ κλπ.

στρατιωτικούς, τὰ δὲ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα οὐδόλως ὑπήγαγεν εἰς τοὺς κανόνας τούτους τῆς συναφείας. Συμπεραίνων δθεν θεωρεῖ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ὠφέλιμον καὶ εἰς τὴν πολιτείαν καὶ εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ἐπομένως προτείνει τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἔχει ὅσην σπουδαιότητα θέλουν νὰ τῷ ἀποδώσωσι· δὲν πρόκειται περὶ καταργήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς ἁρμοδιότητος, ἀλλὰ περὶ ἀθετήσεως τῆς ἀρχῆς, ὅτι οἱ αὐτοὶ ἔνοχοι πρέπει νὰ δικάζωνται ἀπὸ τὸν αὐτὸν δικαστήν. Ἐπικαλοῦνται τὸ Σύνταγμα· ἀλλ' ἂν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀθετῆται τὸ Σύνταγμα, τότε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἠθετημένον καὶ ἀπὸ τὴν ἐν ἰσχύϊ ποινικὴν στρατιωτικὴν νομοθεσίαν. Τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ Βελγίου, ἔνθα ὑπάρχει ὁ αὐτὸς στρατικὸς νόμος, καθ' ὃν καὶ τὰ ὑπὸ στρατιωτικῶν πραττόμενα πολιτικὰ ἐγκλήματα δικάζονται ὑπὸ τῶν στρατοδικείων. Ἐξετάζων δὲ ἂν συμφέρῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ Βουλὴ ψηφίσασα στρατιωτικὰ δικαστήρια ἐπείσθη βεβαίως, ὅτι οἱ ἔνορκοι δὲν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ δικάσωσι περὶ ἐγκλημάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ἄλλως θὰ ἦσαν πάντῃ περιττὰ ταῦτα· καὶ τόσῳ μᾶλλον εἶχε τὴν βεβαιότητα ταύτην, ὅσον ἡ στρατιωτικὴ ποινικὴ νομοθεσία ἐγενίκευτε τὸ ζήτημα καὶ ἀνέθηκεν εἰς τὰ στρατοδικεῖα καὶ τὰ ὅλως κοινὰ ἐγκλήματα τῶν στρατιωτῶν. Ἑπομένως τὸ συμφέρον τοῦ νόμου τούτου ἀνεγνωρίσθη ἔκτοτε ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πεισθείσης περὶ τῆς ἀνάγκης εἰδικῶν δικαστηρίων. Μίαν μόνον ἐξαίρεσιν ἔκαμεν ὁ νόμος· ὅταν δηλ. στρατιωτικοὶ συγκατηγοροῦνται μὲ πολίτας, τότε τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι, καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἀλήθεια ἀνακαλύπτεται καλλίτερα ἐκ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ διαδικασίᾳ ἐξετάσεως τῆς ὑποθέσεως ὡς πρὸς ὅλους τοὺς συγκατηγορουμένους, καὶ ἡ ἀπόφασις θὰ ἦτο κοινή, τοῦτ' ἔστιν ὁ νόμος χάριν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀδιαιρέτου ἔθηκε τὴν διάταξιν αὐτήν· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀδιαιρέτου δὲν ἔχει τὴν ἀποδιδομένην αὐτῇ ἀξίαν· πρέπει μὲν νὰ ἐπιδιώκωμεν αὐτὴν, ἀλλ' ὅταν ἦναι ἀνέφικτος ἢ ἐπιζήμιος, συμφέρει νὰ τὴν ἐγκαταλείπωμεν. Ἐρωτᾷ, ὅταν κατηγοροῦνται τινὲς, καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν κατηγορουμένων συλληφθῶσιν, οἱ δὲ δραπετεύσωσι, πρέπει χάριν τῶν φυγοδίκων νὰ μὴ δικάσωμεν τοὺς συλληφθέντας, ἀλλὰ νὰ περιμείνωμεν μεχρισοῦ προσέλθωσιν ὅλοι; Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθὸν, οὔτε συμφέρον εἰς τὴν

πολιτείαν. Ἡ ἀρχὴ λοιπὸν αὕτη δὲν πρέπει ν' ἀναιρέσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς εἰδικῆς ἁρμοδιότητος, ἀφοῦ αὕτη ἐθεωρήθη τόσον σπουδαία, ὥστε ν' ἀποσπάσῃ τὸν στρατιώτην ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια καὶ δι' αὐτὰ τὰ κοινὰ ἐγκλήματα. Καὶ αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἐπρόσβενε τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ πολίτης δὲν ἔπρεπε νὰ προσελκύῃ τὸν συνένοχόν του στρατιωτικὸν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καὶ τὴν ἰδέαν του ταύτην δὲν ἐσχημάτισεν ἤδη ἐκ τῶν σημερινῶν περιστάσεων, ἀλλὰ τὴν ὑπεστήριξε καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις συνεκροτήθη ἄλλοτε πρὸς σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῆς ποινικῆς, ὅτι οἱ στρατιῶται μόνον ὅταν πράττωσι πολιτικὰ ἐγκλήματα μετὰ πολιτῶν νὰ δικάζωνται ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὅταν ὅμως πράττωσι στρατιωτικὰ ἐγκλήματα, ἔστω καὶ μετὰ πολιτῶν, νὰ ἔχωσιν εἰδικὴν ἁρμοδιότητα, καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον μόνην ἐξαίρεσιν παραδέχεται, ὅτι τὸ ἔγκλημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἐξομοιοῖ μὲ τὰ ἐν τῷ στρατιωτικῷ ποινικῷ νόμῳ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Διετυπώθη ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι οἱ ἐπιστημότεροι νομοδιδάσκαλοι ἀπεφάνθησαν κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἣν τὸ νομοσχέδιον ἀσπάζεται· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀληθὲς, διότι εἰσὶ καὶ τινες, οἱ ὁποῖοι καὶ ἔγραψαν καὶ ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ αὐτῆς. Ὅσοι παρεδέχθησαν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀδιαιρέτου, βεβαίως ὑποστηρίζουσι καὶ τὰ ἑπόμενα αὐτῇ· ἀλλὰ φρονεῖ, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εἶναι ὀρθὴ, διότι ὁ ἐγκληματίας στρατιώτης εὐκόλως παραλαμβάνει κοινωνὸν πολίτην, καὶ τοῦτο συμβαίνει πολὺ εὐχερέστερον παρ' ἡμῖν, ἔνθα οἱ στρατιωτικοὶ δὲν ἀποτελοῦν χωριστὴν ὅλως τάξιν, ἀλλὰ συγχέονται μὲ τοὺς πολίτας, μεθ' ὧν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγκληματοῦσιν. Ἡμεῖς πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὀρθὸν καὶ ἀγαθόν· καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου στανίως οἱ στρατιωτικοὶ προσλαμβάνουσι πολίτας εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα, παραβλέπουσιν ἐνίοτε τοὺς πολίτας, προκειμένου νὰ δικάσωσι τοὺς συνενόχους των στρατιωτικούς. Ἄλλως τε, διὰ τὰς ἐκτάκτους περιστάσεις ὁ Γαλλικὸς νόμος ἐπιτρέπει τὴν κήρυξιν τοῦ état de siége, ὅτε τὸ ἀδιαίρετον τῆς διαδικασίας δὲν ἀφαιρεῖ πλέον τὸν στρατιωτικὸν ἀπὸ τὰ στρατοδικεῖα. Ἀποκρούει δὲ καὶ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπό τινος ἰδέαν τῆς στρατοκρατείας, διότι ἐὰν τοῦτο ἦτον ἀληθὲς ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ποινικὴν στρατιωτικὴν νομοθεσίαν, τῆς ὁποίας διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου μόνον ἓν ἄρθρον μεταρρυθμίζεται. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει παρατηρεῖ ὅτι, ἀφοῦ εὐ-

κόλως τις καὶ διὰ τῆς προσλήψεως ὡς καὶ ωνοῦ ἑνὸς μόνου πολίτου δύναται νὰ ἐμποδίζῃ τὰ εἰδικὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια, ἡ σύστασις αὐτῶν ἀποβαίνει ἐντελῶς περιττὴ, καὶ πρέπει νὰ καταργηθῶσι κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀντιπροσωπούντων· οὐχ ἧττον προλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι εἰς ὅσα Κράτη κατηργήθησαν τὰ στρατοδικεῖα, καὶ τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα ἐδικάζοντο ἀπὸ τὰ κοινὰ δικαστήρια, ἐκεῖ ὁ στρατὸς παρέλυσε καὶ ὅλως διελύθη. Συμπεραίνων λέγει, ὅτι διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου οὐ μόνον δὲν ἀφαιροῦνται δίκαια ὁμοφυλα, ἀλλὰ καὶ ὁ στρατιώτης αὐτὸς ἱκανοποιεῖται, ὡς δικαζόμενος ἀπὸ τὸν φυσικὸν αὐτοῦ δικαστὴν, καὶ ἐπομένως παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ τὸ ἐπιψηφίσῃ.

Ἀντείπεν Ἕτερος, ὅτι ὁ τελευταῖος περὶ στρατιωτικῆς δικαιοσύνης νόμος, ὑπῆρχεν ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ εἴδη τῶν ἀθεμίτων πράξεων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν εἰς τὰ στρατοδικεῖα, καὶ κατὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἔχει ἀναντίῤῥητον δίκαιον· ἄλλοι ὅμως πολιτικοὶ καὶ νομοθετικοὶ λόγοι μάχονται κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· ὑπάρχουν οἱ νόμοι τῶν νόμων, οἱ κανόνες δηλαδὴ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ διατηρῶμεν καὶ ὡς πρὸς τὰς διατάξεις καὶ ὡς πρὸς τὸν καιρὸν τῆς ψηφίσεως τῶν νόμων. Κατὰ μίαν ἀρχὴν τῆς πρακτικῆς νομοθεσίας, τὴν ὁποίαν εἰς ἀγαπητὸς τοῖς Ἕλλησι καὶ μέγας τῆς Ἀγγλίας πυλιτικὸς, ὁ Γεώργιος Κάνιγγ, ἐκήρυττε κατὰ τὰ 1812, ὅτε ἐν τῇ περιστάσει τῶν στασιαστικῶν κινημάτων τῶν καθολικῶν τῆς Ἰρλανδίας προέκειτο νὰ νομοθετηθῇ τι περὶ αὐτῶν, ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα δὲν εἶναι εἰς κατάλληλον καιρὸν νὰ νομοθετῶσι περὶ ἀντικειμένων, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἰδιῶν τῶν προσγινομένων ἀπὸ παρούσας διατυράξεις τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Τὴν σήμερον παρατηρεῖ, ὅτι ἅπαντες εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν στασιαστικῶν ἐν Ναυπλίῳ πράξεων, καὶ οὐδόλως βλέπει κατάλληλον τὸν καιρὸν τῆς νομοθετήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὅπερ φαίνεται γενόμενον κατά τινα τρόπον ἀπὸ τὴν ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν, τὴν ὁποίαν ἐπέφεσον αἱ στρατιωτικαὶ ἐκεῖναι στάσεις. Δὲν φέρει δὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην, εἰμὴ, φίλος ὢν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐταξίας ἀνέκαθεν, χάριν τῆς ὑποληψέως τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως. Παρατηρεῖ δὲ, ἐκτὸς τούτων, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀντίκειται καὶ εἰς τὰς περὶ ποινικῆς δικαιοσύνης γενικῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς, κατὰ τὰς ὁποίας οὐδέποτε ἡ δίκη τῶν συνενόχων καὶ συναιτίων πρέπει νὰ διαιρῆται, ἄνευ οὐσιωδῶν λόγων, ὑπὸ τῶν δικαστηρίων

ἐγκριτέων, οὐδέποτε δὲ δύνανται νὰ διαιρῶνται καὶ νὰ ὑπάγωνται εἰς διάφορα εἴδη δικαστηρίων· ὁ κίνδυνος τῆς ἐκδόσεως διαφερουσῶν ἀποφάσεων, περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος δικαζομένου ὑπὸ δύο διαφόρων δικαστηρίων, ἐξασφαλίζῃ πάντοτε καὶ ἀπαντεχοῦ ὡς ἀναπόφευκτος, οἱ δὲ νομοθέται σορῶν καὶ εὐνομουμένων ἐθνῶν, διὰ νὰ σώσωσι τὴν πίστιν τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς δικαίας ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ἐπιμελῶς ἀπέφυγον τὸν κίνδυνον τοῦτον, διατάξαντες, ὅτι πάντες οἱ συνένοχοι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως, πρέπει νὰ δικάζωνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῆς Ἐπικρατείας. Θεωρῶν δὲ, ὅτι ἅπαντα ἐν γένει τὰ δικαστήρια τῆς Ἐπικρατείας, εἶναι νομικῶς παραδεδεγμένον, ὅτι ἐφαρμόζουσι τὸν νόμον, καὶ ἀμερολήπτως δικάζουσι, παρατηρεῖ, ὅτι τὰ κύρια δικαστήρια τῆς πολιτείας εἶναι τὰ κοινὰ δικαστήρια, τὰ δὲ στρατοδικεῖα καὶ ναυτοδικεῖα ὑπάρχουσιν εἰδικὰ δικαστήρια διὰ μίαν τάξιν δημοσίων ὑπηρετῶν, ὥστε, ὁσάκις πρόκειται νὰ δικασθῶσι πολῖται μετὰ στρατιωτικῶν ἢ ναυτικῶν, πρέπει νὰ ὑπάγωνται ἅπαντες εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα, καθότον ἀφορᾷ τοὺς στρατιωτικοὺς, ἐφαρμόζουσι τὸν εἰδικὸν στρατιωτικὸν ποινικὸν Νόμον, καὶ καθόσον ἀφορᾷ τοὺς πολίτας, τὸν κοινὸν Ποινικὸν Νόμον. Ἡ Γαλλία, τὸ στρατιωτικώτερον Κράτος τοῦ Κόσμου, ἔχει τοιοῦτον νόμον, καὶ ἀπορεῖ πῶς ἐν τῷ σμικροτάτῳ στρατῷ τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀναγκαῖον τὸ ν' ἀφαιρῶνται οἱ μετὰ πολιτῶν συναίτιοι στρατιωτικοὶ ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν κοινοὺς δικαστὰς, καὶ νὰ ὑπάγωνται ἐξαιρετικῶς εἰς τὰ στρατοδικεῖα. Τὸ περὶ τούτου ζήτημα μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας συνεζητήθη καὶ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἐπὶ τοῦ τελευταίου νόμου περὶ στρατιωτικῆς δικαιοσύνης, ἐν ᾗ ὁ ἀγορεύων εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἦναι μέλος μετὰ τοῦ μακαρίτου Κ. Πηλήκα καθηγητοῦ τοῦ Ποιν. Δικαίου, ὅστις μετὰ μεγάλης σπουδῆς ἐρευνήσας ἁπάσας τὰς τῶν εὐνομουμένων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης ποιν. νομοθεσίας, δὲν εὗρεν οὐδεμίαν διάταξιν σύμφωνον μὲ τὴν ὁποίαν καθιεροῖ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· ὅθεν καὶ ὡς ἀντιπολιτικὸν, καὶ ὡς ἐναντίον τῶν κειμένων νόμων, καὶ ὡς ἐναντίον τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιτυχίας τῆς δικαιοσύνης, ἀποκρούει τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Βουλευτὴς τοσοῦτον ἀπεμακρύνθη τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ προκειμένου, ὥστε δὲν δύναται νὰ τὸν παρακολουθήσῃ ἀντικρούων μίαν πρὸς μίαν τὰς θεωρίας του, ὡς ἐκτὸς τοῦ προ-

κειμένου, καὶ ἥκιστα συντελούσας εἰς διευκρίνισιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος. Εἶπεν, ὡς ἐννόησεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ φέρῃ ἤδη, ὅτε τὸ Ἔθνος διατελεῖ εἰς κρισίμους περιστάσεις, ἕνεκα τῶν ἐν Ναυπλίῳ συμβάντων, ἀλλὰ τῷ παρατηρεῖ, ὅτι πᾶν τὸ ὡς καλὸν θεωρούμενον, κάλλιον νὰ νομοθετῆται, ἔτω καὶ τελευταῖον, παρὰ ποτε. Ἄλλως τε καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ἀσπάζεται τοῦτο, διότι τίς ἐκ τῶν πολιτῶν φρονεῖ, ὅτι οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἀντάρται θὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ στρατοδικεῖα; Σιβόμενος δὲ ἐκυτόν τε καὶ τὴν κοινὴν γνώμην, δὲν διστάζει νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, διότι δι' αὐτοῦ πρόκειται ν' ἀναπληρωθῇ σπουδαία τῆς ὑφισταμένης ποινικῆς νομοθεσίας ἔλλειψις, ἣν καὶ ὁ προλαλήσας ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς παρεῖδε, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἀπεκάλυψεν. Εἶν' ἀναντίῤῥητον ὅτι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ὅταν παρουσιάζηται ἀνάγκη, νομοθετοῦνται καὶ ἔκτακτα μέτρα. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅταν γίνεται στάσις, ὁ νόμος οὐ μόνον συντρέχει τὴν Κυβέρνησιν νὰ συντηρῇ τὴν τάξιν, ἀλλ' ἀφαιρεῖ καὶ τινας ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, παρέχων εἰς τὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα ν' ἀποσφραγίζῃ ἰδιωτικὰς ἐπιστολὰς καὶ λοιπὰ ἀνάλογα μέτρα ὑπαγορεύει· τὰ αὐτὰ πράττονται καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ δὲ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου δὲν ζητεῖ ἢ νὰ τροποποιήσῃ διατάξεις τινὲς τοῦ ὑφισταμένου νόμου περὶ στρατιωτικῆς νομοθεσίας. Ἐπαναλαμβάνει λοιπὸν νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ, ὡς εἶπε, δὲν ἔχει τί ἔκτακτον, ἀλλ' ὑπηγορεύθη ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμπεδώσεως τῆς πειθαρχίας, ἀναφορεύκτου οὔσης εἰς πάντα καλῶς ἔχοντα στρατόν.

Ἐπὶ τούτοις, γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Κατσάκου καὶ Β. Γκίνη, συνήχθη κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ ψήφων 60 κατὰ 12.

Ἀναγνωσθὲν εἶτα τὸ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως.

Ἐγένετο κατόπιν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 59 κατὰ 13, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κλπ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Στρατιωτικοὶ καταδιωκόμενοι διὰ κακούργημα ἢ πλημμέλημα ἐσχάτης προδοσίας, ἢ διὰ τὰ ἐν τῷ Β΄. τμήματι τοῦ Δ΄. Βιβλίου τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας, ἐνδιαλαμβανόμενα κακουργήματα ἢ πλημμελήματα, εἰσάγονται εἰς τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια, καὶ ἐὰν ἔχωσι συναιτίους ἢ συνεργοὺς μὴ στρατιωτικούς.»

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Τελευταῖον, συναινετάσης τῆς Βουλῆς νὰ κοινοποιηθῇ παρὰ τοῦ προεδρείου εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, ὡς κατεπείγοντος, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Α. Κατριβάνος.
Ε. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ΄.

Τῆς 14 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1862, ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ ἐπὶ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ συζητήσασα τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ ἑκατὸν ἔτος, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, καὶ παρατηρήσασα ὅτι ἡ τάσις καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου εἰσὶν ὅμοια πρὸς ἃς τοῦ περισυναγῶ ΧΙ'. νόμου διατάξεις, πλὴν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τροποποιήσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἀντίρρησιν τινα, συνίστησιν αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλουσα καὶ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Μὲ εὐχαρίστησιν της παρετήρησεν ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ληφθὲν μέτρον πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς παραγωγῆς τῶν βαμβακίων, μὴ ὑποκειμένων εἰς ἐσωτερικὸν ἔγγειον φόρον, πληρωνομένου τοῦ φόρου τούτου εἰς τὰ τελωνεῖα ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, ἀναλόγως τοῦ ἦδη ἐν ἰσχύϊ ἐξαγωγικοῦ τέλους τοῦ αὐτοῦ προϊόντος.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς ἐν γένει καταργήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐγγείου φόρου δὲν γίνεται ῥητῶς μνεία ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ περὶ πληρωμῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου, ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν, νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸν πίνακα περὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων, ἄρθρον 4, ἀπέναντι τῆς λέξεως « βαμβάκια » αἱ λέξεις « ὁ ἐσωτερικὸς ἔγγειος φόρος καταργεῖται. »

Ἡ ἐπιτροπή, εὑρεθεῖσα καθ' ὅλα σύμφωνος κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, διεφώνησε μόνον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον τῆς σταφίδος, τοῦ ὁποίου τὴν ἐλάττωσιν ὡς ὑπερβάλλουσαν ἐπρότειναν τινὰ τῶν μελῶν εἰς δραχμὰς δώδεκα τὴν χιλιάδα ἀντὶ τῶν δεκαπέντε, ἢ τὸν προσδιορισμὸν αὐτοῦ εἰς δέκα τοῖς ἑκατὸν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς, προσδιορζομένης διὰ πρωτοκόλλου συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν δύω σταφιδοκτημόνων καὶ δύω ἐμπόρων. Ἀλλ' ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν συνεμερίσθη τὴν γνώμην ταύτην, οὐ μόνον διότι ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐλάττωσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἀλλὰ καὶ διότι, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε κριθῇ ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ μικρά τις ἐλάττωσις τῶν φόρων, αὕτη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, πρέπει νὰ ἀρχίσῃ κατὰ πρῶτον ἀπὸ τῆς φορολογίας τῶν δημητριακῶν

καρπῶν, ἥτις θεωρεῖται μᾶλλον ἐπαχθὴς καὶ σχετικῶς ἄνισος πρὸς τὴν γενικὴν φορολογίαν.

Ἐκ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἡ ἐπιτροπὴ λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ προκαλέσῃ τὴν Βουλὴν, νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ταχεῖαν εἰσαγωγὴν νέου φορολογικοῦ συστήματος τοιούτου, ὁποῖον ὑπάρχει καὶ παρὰ τοῖς κεκιμενευμένοις ἔθνεσιν· ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἀναγνωρίζεται παρὰ πάντων, καὶ περιττὸν καθίσταται νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ συστήματος τούτου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπαχθὲς καὶ καταθλιπτικὸν εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, καὶ ἂν προσπάθειαι μεγάλαι καταβληθῶσι πρὸς τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Ἀφοῦ ἡ βιομηχανία καὶ αἱ τέχναι δὲν ἀνεπτύχθησαν εἰσέτι ἐν Ἑλλάδι, ἡ Κυβέρνησις εἶναι δίκαιον νὰ δώσῃ ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον μιᾶς μεγάλης τάξεως τῆς κοινωνίας καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, τοῦ ὁποίου οἱ πόροι θέλουσιν αὐξάνει ἀναλόγως τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέσων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Φεβρουαρίου 1862.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Ι. Δ. Ἀντωνόπουλος,
Γ. Ν. Καΐρης,
Π. Καλαμαριώτης.
Δ. Νάκος,
Γ. Α. Σπέντζας

Ὁ εἰσηγητὴς
Θ. Ι. Κυριακός.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος.
Φ. ΦΙΛΙΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ε. Μαλασπίνης.
Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 21 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πληρὴς γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ ἔτος 1862, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Σπέντζα καὶ Λ. Πρασακάκη, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα εἶτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον, ὡς εἶχον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 4 ἄρθρου μετὰ τῆς ἑπομένης γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

«Μὲ εὐχαρίστησίν της παρετήρησεν ἡ ἐπιτροπὴ τὸ λεχθὲν μέ»τρον πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς παραγωγῆς τῶν βαμβακίων, μὴ ὑ»παχθέντων εἰς ἐσωτερικὸν ἔγγειον φόρον, πληρωνομένου τοῦ φόρου τούτου εἰς τὰ τελωνεῖα ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, ἀναλόγως τοῦ ἦδη ἐν ἰσχύϊ ἐξαγωγικοῦ τέλους τοῦ αὐτοῦ προϊόντος.

»Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς ἐν γένει καταργήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ »ἐγγείου φόρου δὲν γίνεται ῥητῶς μνεία ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ »περὶ πληρωμῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου, ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν »ἀναγκαῖον πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν, νὰ προστεθῶσιν εἰς »τὸν πίνακα περὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημά»των, ἄρθρον 4, ἀπέναντι τῆς λέξεως *βαμβάκια* αἱ λέξεις *ὁ ἐσω»τερικὸς ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν βαμβακίων καταργεῖται.*».

Παρατήρησέ τις, ὅτι θεωρεῖ ὅλως περιττὴν τὴν προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, διότι εἰς τὸ νομοσχέδιον σαφῶς διεκρίθη τὸ, περὶ οὗ πρόκειται, ἀντικείμενον. Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν μέχρι τοῦδε φορολογίαν τοῦ προϊόντος τούτου, καὶ θέλουσα νὰ προλάβῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου παρεξήγησιν, ἐπρότεινε τὴν προσθήκην ταύτην. Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ὁ προκείμενος νόμος, καθὸ μὴ πάγιος, ψηφίζεται κατὰ πᾶν ἔτος, καταργουμένου τοῦ πρὸ αὐτοῦ ψηφισθέντος. Ἤδη ὅμως δὲν νομοθετεῖται τὸ ζητούμενον νὰ καταργηθῇ· περιττὴ ἄρα ἀποβαίνει ἡ προσθήκη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀφ' οὗ δὲν ἐπιβάλλεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰμὴ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν βαμβακίων.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, θέλων νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν εἰλικρίνειαν τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι ἐνδεχομένης κακῆς παρεξηγήσεως.

Ναί, τὸ Σύνταγμα, καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος καθιεροῖ, ὅτι, πᾶν δ,τι ῥητῶς ὁ νόμος δὲν ἐπιβάλλει εἰς φόρον, τοῦτο οὐδέποτε δύναται νὰ φορολογηθῇ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ νόμος δὲν ἐπιβάλλει τοιαύτην φορολογίαν, καὶ τοῦτο εἶναι ἀναντίῤῥητον ἐκ τοῦ ὅτι ἡ στήλη τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν βαμβακίων εἶναι κενὴ, διὰ ταῦτα ἐθεώρησεν ὅλως ἄσκοπον καὶ περιττὸν νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τὸ «καταργεῖται» κτλ, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελεν ἴσως κάμει καλὴν ἐχώ· ἠδύνατο μὲν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία τις, ὅταν ἐνοικιαζομένου τοῦ προϊόντος τούτου, κακόβουλός τις ἐνοικιαστὴς κατεχράτο τῆς ἁπλότητος τῶν παραγωγῶν καὶ εἰσέπραττεν ἔγγειον φόρον, ἀλλὰ διαβεβαιοῖ, ὅτι τὸ προϊὸν τοῦτο δὲν ἐνοικιάζεται, ἀλλὰ φορολογεῖται κατὰ στρέμμα. Ἄλλως τε πάντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀπέκρουσαν τὴν ἰδέαν τῆς διακρίσεως ταύτης ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καὶ φρονεῖ, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ψηφίσῃ τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχει.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸ 4 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν καὶ τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, 8 καὶ 9 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον, ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος κατόπιν τοῦ ἄρθρου 10 μετὰ τῆς ἑπομένης γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

«Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρεθεῖσα καθ' ὅλα σύμφωνος κατὰ τὴν συζή»τησιν τοῦ νομοσχεδίου, διερώτησε μόνον, καθόσον ἀφορᾷ τὸν »φόρον τῆς στρίφνης, τοῦ ὁποίου τὴν ἐλάττωσιν, ὡς ὑπερόγκου, »ἐπρότειναν τινὰ τῶν μελῶν εἰς δραχμὰς δώδεκα τὴν χιλιάδα »ἀντὶ τῶν δεκαπέντε, ἢ τὸν προσδιορισμὸν αὐτοῦ εἰς δέκα τοῖς »ἑκατὸν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς προσδιοριζομένης »διὰ πρωτοκόλλου συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ἐπάρχου, »τοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ Δημάρχου, μετὰ προηγουμένην γνωμοδό»τησιν δύω σταφιδεκτημόνων καὶ δύω ἐμπόρων. Ἀλλ' ἡ πλειο»ψηφία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν συνεμερίσθη τὴν γνώμην ταύτην, οὐ »μόνον διότι ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει τὴν »ἐλάττωσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν περι»πτώσει, καθ' ἣν ἤθελε κριθῇ ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ μικρά τις ἐ»λάττωσις τῶν φόρων, αὕτη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, »πρέπει ν' ἀρχίσῃ κατὰ πρῶτον ἀπὸ τῆς φορολογίας τῶν δη»μητριακῶν καρπῶν, ἤτοι θεωρεῖται μᾶλλον ἐπαχθὴς καὶ σχε»τικῶς ἄνισος πρὸς τὴν γενικὴν φορολογίαν. . . . .».

Ἠρώτησέ τις τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, ἂν ὅλα τὰ

λεμόνια καὶ πορτοκάλλια τοῦ Κράτους φορολογοῦνται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τινῶν ἐπαρχιῶν ἐξαιροῦνται;

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι εἰς ὅσα μέρη γίνεται ἐξαγωγὴ αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ἐξαγωγικὸν τέλος, ὅπου ὅμως δὲν γίνεται τοιαύτη τὰ πορτοκάλια καὶ λεμόνια φορολογοῦνται ἐν τοῖς περιβολίοις κατὰ στρέμμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου, οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ γείνῃ διπλῆ φορολογία. Ἐπέμεγκεν ἕτερος, ὅτι ἐρχόμενος νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἐλλάττωσιν τῶν φόρων, ἀλλὰ τὴν ἴσην καὶ δικαίαν διανομὴν αὐτῶν εἰς τοὺς παραγωγοὺς παντὸς εἴδους προϊόντος. Ἀσπαζόμενος δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς πλειοψηφίας, λέγει, ὅτι ἡ γνώμη τῆς μειονοψηφίας οὐ μόνον δὲν καταστρέφει αὐτὴν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις θεραπεύει ἓν μέγα ἄδικον. Μέχρι τοῦ ἔτους 1855, ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρος εἰσεπράττετο ἐπὶ τῇ βάσει πρωτοκόλλων ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον, εὑρίσκον δυσκολίας εἰς τὸν τρόπον τοῦτον, κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ τὸ σύστημα αὐτό. Ἔκτοτε ἐνομοθετήθη καὶ ἐπικρατεῖ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα τῆς φορολογίας τοῦ σταφιδοκαρποῦ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἀνὰ 15 τοῖς 0/0 Πάντες οἱ ἰδιοκτῆται σταφιδαμπέλων γνωρίζουν, ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς σταφίδος δὲν εἶναι γενικὸν, ἀλλὰ περιωρισμένον εἰς τινας τόπους καταναλώτεως καὶ ἐπὶ μικρὸν ἀριθμὸν ἐμπόρων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξένων, διαπραγματευομένων μετὰ πολλῆς κερδοσκοπίας καὶ ἐξαγόντων τὸ προϊὸν αὐτὸ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Πέντε λοιπὸν ἢ ἓξ οἶκοι, ὡς ἔχοντες κεφάλαια, ἀποκλειστικῶς κερδοσκοποῦσιν ἐπ' αὐτοῦ, μὲ ζημίαν ἀνυπολόγιστον τῶν παραγωγῶν.

Ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ταῦτα, πρέπει νὰ προσέξωμεν, ὅπως ἐξασφαλίσωμεν τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιοκτητῶν κατὰ τῆς κερδοσκοπίας τῶν ὀλίγων ἐμπόρων· ἀλλὰ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα ἔχει τοιοῦτον σκοπόν; αὐτὸς λέγει ὄχι· ἐξεναντίας τὸ σύστημα τῆς διὰ πρωτοκόλλων ἀποκοπῆς τῶν τιμῶν ἐξησφάλιζε τὰ συμφέροντα τοῦ παραγωγοῦ. Τὴν σήμερον, τὸ προϊὸν τῆς σταφίδος εἶναι ἀνώτερον τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης τῶν καταναλωτῶν, ὅτι καὶ τὰ μέρη τῆς καταναλώσεως καὶ οἱ ἔμποροι εἶναι ὀλίγιστοι, φυσικῷ δὲ τῷ λόγῳ καὶ ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος ἐξέπεσεν ἐπὶ πολύ· εἰς τοῦτο δ' οὐχ ἧττον συνέτεινε καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους συνενόησις τῶν ἐμπόρων, ἐπιβαλλόντων, οὕτως εἰπεῖν, ἃ ἀγκαστικῶς εἰς τοὺς παραγωγοὺς τὰς τιμάς· καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ πώλησις τῆς σταφίδος, ὡς γίνεται σήμερον, εἶναι αὐτόχρημα ἁρπαγὴ,

ὑπὸ τοῦ φορολογικοῦ νόμου ὑποβοηθουμένη. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου δὲν πρέπει νὰ ᾖναι γενικὴ, πρέπει ἐνίοτε νὰ ὑποβάλληται εἰς τινας ὑποχρεώσεις, χάριν προφυλάξεως τοῦ παραγωγοῦ ἀπὸ τοὺς κερδοσκόπους. Ἀφοῦ δὲ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου καὶ οἱ ἰδιοκτῆται καὶ τὸ δημόσιον ζημιοῦνται πρὸς ὠφέλειαν τρίτων, δὲν βλέπει τὸν λόγον, ἐξ οὗ ὁρμῶνται καὶ ὑποστηρίζουσι μίαν διάταξιν τόσον ἐπιβλαβῆ εἰς τὰ συμφέροντα τόσων ἐπαρχιῶν.

Συμπεραίνων, ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ νὰ μεταβληθῇ ὁ τρόπος τῆς φορολογίας, καὶ ἐπὶ τῆς σταφίδος νὰ ἐπιβληθῇ φόρος 10 τοῖς 0/0, ἐπὶ τῇ ἀγοραίᾳ τιμῇ προσδιοριζομένῃ ἐπὶ τῇ βάσει πρωτοκόλλων συνταττομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου, τοῦ Δημάρχου καὶ τῇ γνωμοδοτήσει ἴσου ἀριθμοῦ σταφιδοκτημόνων ἐξ ἐμπόρων.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης τῶν γνωμῶν τῆς μειονοψηφίας ἀπέχει νὰ εἴπῃ τι, καὶ πέποιθεν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξετάζουσα τὰς ἐπ' αὐτὰς ἐντυπώσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, πόσον σπουδαῖαι εἰσὶ, θέλει παραδεχθῆ τὸ προκείμενον ἄρθρον, ὡς ἔχει. Ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας γνώμης, τοῦ νὰ ἐπανέλθωμεν δηλαδὴ εἰς τὸ σύστημα τῆς διὰ πρωτοκόλλων ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ, ὑποστηριχθεῖσης καὶ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος, ἀπαντᾷ, ὅτι τὸ πρὸ τοῦ 1855 ἐπικρατοῦν, ὡς προείρηται, σύστημα, καταπολεμηθὲν ἀπὸ πολλοὺς ἰδιοκτήτας τε καὶ ἐμπόρους, κατηργήθη, συνεπείᾳ ἀπείρων ἀναφορῶν σταφιδοκτημόνων, καὶ ἐκτεταμένων ὑπομνημάτων τοῦ τε γεωργικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Πατρῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι καὶ διὰ τοῦ νέου συστήματος ἡ παραγωγὴ πάσχει, καὶ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκφρασθέντα δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ἀποκρούει τὸν παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα τρόπον τῆς θεραπείας, καὶ τοι πιστεύων, ὅτι εἶναι πεποίθησις πολλῶν, διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι φέρει κατ' εὐθεῖαν ἡμᾶς εἰς τὰ πρωτόκολλα τὰ δεσμεύοντα ὅλον τὸν κόσμον. Κατέκρινεν ὁ προαγορεύσας τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου εἶναι καὶ πρέπει νὰ ᾖναι σεβαστή. Εἶπε πρὸς τούτοις, ὅτι πρέπει νὰ προστατεύωνται οἱ ἰδιοκτῆται κατὰ τῆς κερδοσκοπίας τῶν ἐμπόρων, ἀλλὰ προστασία πάλιν τοιαύτη, οἵα παρ' αὐτοῦ ἐννοεῖται, δὲν εἶναι προστασία, εἶναι κληρονομία καὶ δεσμὸς πάσης ἐλευθερίας, καὶ θ.ωρεῖ λίαν παράδοξον τὴν ἰδέαν αὐτήν. Ἄλλως,

ἀφοῦ οἱ παραγωγοὶ δὲν δύνανται οἴκοθεν νὰ προστατεύωσιν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς κερδοσκοπίας τινῶν ἐκ τῶν ἐμπόρων, τοῦτο δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς ἄλλο τι, ἢ εἰς τὴν ἀνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς πηγάζουσαν ἀνάγκην τῆς προστοιχίσεως τοῦ προϊόντος των, καὶ ταύτης πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν θεραπείαν διὰ γεωργικῶν τραπεζῶν καὶ ἄλλων μέσων, καὶ οὐχὶ νὰ ἐπαναφέρωμεν σύστημα ἀποδεδοκιμασμένον καὶ πλῆρες καταχρήσεων. Σύστημα τοιοῦτον οὐδέποτε δύναται νὰ παραδεχθῇ στηριζόμενος εἰς τὴν ὀρθοφροσύνην τῆς Βουλῆς.

Ἀντεῖπεν Ἕτερος, ὅτι μέλος ὢν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέτει τοὺς λόγους ἐξ ὧν ὡρμήθη ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς νὰ προέλθῃ εἰς τὴν προκειμένην γνώμην, καὶ τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ ἑξῆς· ὅτι ἀφοῦ ἐφ' ὅλων σχεδὸν τῶν προϊόντων τοῦ Κράτους εἶναι ἐπιβεβλημένος φόρος 10 τοῖς 0/0, εἶναι δίκαιον καὶ ἐπὶ τῆς σταφίδος νὰ ὑπάρχῃ ἡ αὐτὴ φορολογία, καθόσον ἡ διανομὴ τῶν φόρων δὲν πρέπει νὰ ἦναι ποικίλη· καὶ κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1855, ὅτε ἐπεβλήθη ὁ φόρος τῶν 15 τοῖς 0/0, τὸ προϊὸν ὑπερετιμᾶτο, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ἡ φορολογία ἦτον ἀνάλογος· ἤδη ὑποτιμηθέντος, ὡς γνωστὸν, τοιοῦτον ἐπαισθητῶς, δὲν πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου; ἰδοὺ καὶ ὁ Ἕτερος λόγος δι' ὃν ἢ πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ὁ φόρος ἀπὸ 15 εἰς 12 τοῖς 0/0, ἢ πρέπει νὰ κανονισθῇ τὸ σύστημα τῆς ἀποδεκατώσεως, καθόσον μάλιστα εἰς τὴν φορολογίαν οὐδεμία διάκρισις γίνεται μεταξὺ βεβρεγμένου καὶ ἀβρόχου προϊόντος, καὶ φρονεῖ, ὅτι ἦτο δίκαιον νὰ παραδεχθῇ ὁ ὑπουργὸς τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα προληφθῶσι δίκαια παράπονα καὶ ἀνακουφισθῶσι κατά τι οἱ σταφιδοκτήμονες.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ἀγνοεῖ, τί ἄλλοτε ἐγένετο ἢ ἐλέχθη, καὶ πιθανὸν κατὰ τὸ 1855 καὶ οἱ ἰδιοκτῆται καὶ τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια νὰ ἐζήτησαν τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος· οὐχ ἧττον ὅμως πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἠμάζιν ἡ νόσος τῶν σταφιδαμπέλων, ἕνεκα τῆς ὁποίας τὸ προϊὸν, ὀλίγον ὄν, ὑπερετιμᾶτο· ἀλλ' ἤδη τῶν περιστάσεων μεταβληθεισῶν, πρέπει νὰ μεταβληθῇ καὶ τὸ σύστημα τῆς φορολογίας· ἀφοῦ ἡ παραγωγὴ εἶναι μεγάλη, πρέπει νὰ ληφθῶσι μέτρα ἐξασφαλίσεως αὐτῆς, οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ κηδεμονευθῶσιν, οὕτως εἰπεῖν, οἱ ἰδιοκτῆται, οἵτινες δὲν δύνανται διὰ πολλοὺς λόγους νὰ προστατεύσωσι τὰ συμφέροντά των, ὡς γίνεται καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ· καὶ διὰ νὰ φορολογήσῃ τις δικαίως, πρέπει πρῶτον νὰ βεβαιώσῃ καὶ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀληθῆ τιμὴν τοῦ προϊόντος. Ἡ ἰδέα αὕτη δὲν εἶναι ὀπισθοδρομικὴ, ἀλλ' εἶναι λογικὴ, καὶ συνάδει οὐν τῷ συμφέροντι τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ μὲ τὸ γενικὸν συμφέρον τοῦ Κράτους. Ἀπέναντι τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀπέναντι τῆς πείρας αὐτῆς, αἱ θεωρίαι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑπόστασιν. Ἄλλως τε ἡ ζητουμένη μεταβολὴ τῆς φορολογίας καθιεροῦται ἐν αὐτῷ τῷ νομοσχεδίῳ, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς σταφιδοὺχους τῆς ἐπαρχίας Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, καὶ δὲν βλέπει διὰ τί ὁ Κ. Ὑπουργὸς δὲν θέλει νὰ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους. Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀπομακρύνηται τοιαύτη ἀρχὴ συνάδουσα, ὡς εἶπε, μὲ τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, καὶ ἔχουσα ἐπιρροὴν καὶ εἰς τὰ παρόντα καὶ εἰς τὰ μέλλοντα συμφέροντα τοῦ ἔθνους.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν ὁ προαγορεύσας ἐπρότεινε σύστημά τι δικαίας διανομῆς τῶν φόρων, δὲν ἤθελε δυσκολευθῇ νὰ τὸ παραδεχθῇ, ἀλλ' ἐνῷ τοιοῦτόν τι δὲν προτείνει, ἀναζητεῖ νὰ ἐπιφέρῃ σύστημα καταδικασθὲν ὡς ἐπιβλαβὲς καὶ ὀλέθριον εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντα· εἶπεν, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο καθιεροῦται ἐν αὐτῷ τῷ νομοσχεδίῳ διὰ τοῦ ἄρθρου 2, ἀλλ' ἀπατᾶται, διότι ἡ διάταξις αὐτοῦ ἀφορᾷ τὰς τρεῖς ἐπαρχίας Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, ἐκείνας, ἐν αἷς, ὑπάρχουσι γαῖαι ἐκποιηθεῖσαι ὑπὸ τὸν ὅρον πληρωμῆς ἐγγείου φόρου πρὸς 3 τοῖς 0/0, καὶ ἡ διάκρισις τῆς φορολογίας ἀπέβαινεν ἀνέφικτος. Εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτὰς, ὡς γνωστὸν, ἐνοικιάζεται ὁ φόρος τῶν σταφίδων, καὶ ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐξαιρετικὴ τις διάταξις, προλαμβάνουσα τὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων ἐνδεχομένας ἀμφισβητήσεις.

Οὕτω δὲ ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέρριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προτελευταίου παραγράφου τοῦ 10 ἄρθρου, λαβών τις τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς διὰ ραβδίσματος συλλογῆς τοῦ καρποῦ τῶν ἐλικῶν βαλανιδίων καὶ κικιδίων, εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εὑρίσκῃ ἐνοικιαστὰς ἐπὶ συμφερούσαις τιμαῖς νὰ ἐκμισθοῖ τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Λακεδαίμονος ἐκτεταμένα δάση τοιούτων δένδρων, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ συλλογὴ οὐ μόνον θὰ ἦναι δύσκολος, ἀλλὰ καὶ θὰ παρατείνηται μέχρι τοῦ Νοεμβρίου, καὶ ἐντεῦθεν ὁ ἐνοικιαστὴς οὐ μόνον θὰ ὑποβάλληται εἰς ἔκτακτα ἔξοδα διατηρήσεως ἐπιστατῶν, ἀλλὰ καὶ καρπὸν ἐλαττωματι-

κῆς ποιότητος θὰ συλλέγῃ, ὡς προσβαλλόμενον συνήθως ἀπὸ τῆς βροχῆς. Ἡ διὰ ῥαβδίσματος συλλογὴ τοῦ προϊόντος τούτου εἶναι ἀπὸ χαιρομένη συνήθεια, καὶ δὲν πρέπει ν' ἀπαγορευθῇ οὕτως ἀποτόμως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διὰ τοῦ ῥαβδίσματος συλλογῆς τοῦ βαλανιδοκάρπου ἠναγκάσθη νὰ συμπεριλάβῃ ἐφέτος εἰς τὸ νομοσχέδιον, διότι ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁ ῥαβδισμὸς τῶν περὶ ὧν πρόκειται δένδρων εἶναι καταστρεπτικὸς καὶ πρόξενος βλάβης τῆς παραγωγῆς των· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀμφιταλαντευόμενος ἐπὶ ἑνὸς μέτρου, ὅπερ ἔχει καὶ ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους, προκαλεῖ τὴν ἐπὶ τούτου συζήτησιν, ὅπως ὁωτισθῇ ἐξ εἰλικρινεστέρων πληροφοριῶν, ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς πρακτικῆς ἀρυομένων, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας ἐτέθη, ὡς προεῖπεν, ἡ διάταξις, καὶ μορφώσῃ τὴν πεποίθησίν του. Καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τὸ προϊὸν συλλεγόμενον εἰς τὴν μικρὰν του ἀνάπτυξιν εἶναι καλλίτερον, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας, ὅπου ὑπάρχουσι μεγάλα δάση καὶ ἡ παραγωγὴ εἶναι μεγάλη, τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ προϊὸν τοῦτο ἀναπτυσσόμενον εἶναι καὶ καλλίτερον καὶ χρησιμώτερον εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ἀλλ' ἂν, ὡς ἐρρέθη, ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς συλλογῆς ἐνδέχεται νὰ καταστραφῇ τὸ προϊὸν ἀπὸ βροχὴν ἢ σῆψιν, τοῦτο ἐπεθύμει νὰ σαφηνισθῇ, ἵνα ὁρισθῇ μία τις ἐποχὴ τῆς συλλογῆς.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι καὶ τοι μὴ ἀνήκων εἰς βαλανιδοφόρον ἐπαρχίαν, οὐχ ἧττον ὅμως ἐπειδὴ, καθὼ μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, εἰρέθη εἰς θέσιν νὰ ἐξετάσῃ καὶ μελετήσῃ τὸ συζητούμενον ἀντικείμενον, θέλει ἐκθέσει τὰ ἐτ' αὐτοῦ ἐρεύνας καὶ πεποιθήσεις του. Καὶ πρῶτον ἀντικρούει τὴν ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, εἰπόντος, ὅτι τὸ δημόσιον θὰ ζημιωθῇ, διότι δὲν θὰ παρουσιασθῶσιν ἐκμισθωταὶ τοῦ προϊόντος, καὶ τῷ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ διὰ ῥαβδισμοῦ συλλογὴ βλάπτει οὐχὶ τὸν ὡριμάσαντα καρπὸν καὶ ἤδη συλλεγόμενον, ἀλλὰ τὸν μόλις κατὰ τὴν συλλογὴν τοῦ πρώτου ἀναπτυσσόμενον ἤδη καρπόν, ἐνῷ τοὐναντίον, μὴ παραβλαπτομένου οὐδὲ τούτου, οὐδὲ τοῦ ἑπομένου, τὸ προϊὸν εἶναι πλειότερον καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ προσφέροντες ἀρκετὰ εἰς τὸ δημόσιον ὠφελοῦνται πλειότερα κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι ἡ προσφορὰ δίδεται κατὰ λόγον τοῦ εἰσοδήματος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου διὰ τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου προλαμβάνονται καὶ πολλαὶ συγ-

κρούσεις, αἵτινες συμβαίνουσι συνήθως, μάλιστα εἰς Ἀκαρνανίαν, ἐκ τῆς ἀμίλλης τοῦ τίς νὰ καθέξῃ πλειότερα τοῦ ἄλλου βαλανιδοφόρα δένδρα, ἵνα ὠφεληθῇ περισσότερον.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἡ πεῖρα ἀπέδειξε καὶ ἐβεβαίωσεν ὡς ὀρθὸν, δὲν πρέπει ἀσκόπως ν' ἀποῤῥίπτηται. Ἡ δὲ παρατήρησις περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν δένδρων διὰ τοῦ ῥαβδίσματος, διατελεῖ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν παρὰ τοῖς πλείστοις, καὶ τινες κηρύττονται ὑπὲρ τῆς ἰδέας, ὅτι οὐ μόνον τὰ βαλανιδοφόρα δένδρα, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐλαῖαι ὠφελοῦνται ἐκ τοῦ ῥαβδίσματος, ὡς γίνεται εἰς Μεσσηνίαν καὶ ἄλλα μέρη, καὶ πρὸς πίστωσιν τῶν λόγων του ἀναφέρει τὸ παράδειγμα τῶν κικκιδοδένδρων, τὰ ὁποῖα, ἐὰν μετὰ τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ δὲν περιφλεχθῶσι, τὸ ἑπόμενον ἔτος δὲν καρποφοροῦν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἡ συλλογὴ τῶν βαλανιδίων γίνεται κατ' ἐποχὰς, καὶ ῥαβδιζομένης τῆς πρώτης συλλογῆς, ἡ δευτέρα, μόλις ἀναφυεῖσα ἤδη, καταστρέφεται. Καθὼ ἐμπορευόμενος πρὸ πολλοῦ τὸ προϊὸν αὐτὸ, δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ὅσον ὡριμώτερος εἶναι ὁ καρπὸς, τοσούτῳ μᾶλλον ἐμπορευόμενος γίνεται. Ἄλλως τε τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι τόσον ἀδύνατα, ὥστε μόλις μετὰ τρία ἔτη θὰ ἔλθωσιν εἰς κατάστασιν καρποφορίας. Τὸ ἔθιμον τοῦ ῥαβδίσματος, λαβὸν ἄλλην ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1836, μόλις ἐσχάτως ἐξεπλώθη, καὶ ἔκτοτε ηὐξήθη ἐπὶ πολὺ τὸ προϊὸν τῶν βαλανιδίων.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι καίτοι σεβόμενος τὰς πρακτικὰς γνώσεις τοῦ προαγορεύσαντος, ἔχει μολαταῦτα ν' ἀντιτάξῃ καὶ ἄλλας τοιαύτας ἐπίσης ἐκ τῆς πείρας ἀποῤῥεούσας, καθ' ἃς τὸ ῥάβδισμα εἶναι ἡ τροφὴ τοῦ προϊόντος. Ὁ μὲν ῥαβδιζόμενος καρπὸς μόλις τὸν Νοέμβριον ὡριμάζει, καὶ βλαπτόμενος ἀπὸ τὴν βροχὴν χάνει καὶ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀξίαν του, διότι πωλεῖται τότε συνήθως πρὸς 4—5 δραχμὰς κατὰ καντάριον δὲ συλλεχθεὶς, πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 12. Δυνατὸν μὲν νὰ προέλθῃ καὶ μικρὰ βλάβη εἰς τὰ βαλανιδοφόρα δένδρα, ἀλλ' εἰς τὸν συλλεγόμενον καρπὸν ὁ ῥαβδισμὸς δὲν προξενεῖ, ὡς ἰσχυρίσθησαν, βλάβην τινὰ, καὶ καλὸν ἦτο νὰ μὴν ἐπιμείνῃ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν κατάργησιν τῆς καθιερωθείσης συνηθείας τῆς διὰ ῥαβδισμοῦ συλλογῆς.

Ἐπὶ τούτοις, παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ Πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν

ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν ἐπιοῦσαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ε. Μαλασπίνης.
Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΖ'.

Τῆς 22 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεβλήθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας διὰ τὴν ἐπιοῦσαν.

Ἀναγγείλαντος τοῦ Προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νομοσχεδίου, περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1862, λαβών τις τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι οὐδεὶς ν' ἀμφισβητήσῃ δύναται, ὅτι ἡ πολιτεία διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐκ τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως, εἰς ἣν περιῆλθε, καὶ ὅτι Ἑλληνικὸν αἷμα χύνεται ἀσκόπως ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Ἀργολίδος, καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ συζητηθῇ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ νὰ ἐξετασθῇ ἂν παραίτιοι τοῦ κακοῦ τούτου εἶσι μόνοι οἱ ἐν Ναυπλίῳ στασιασταὶ ἢ καὶ ἄλλοι, καὶ ποῖοι. Ἀλλὰ πολλῶν ἀποκρουόντων ταῦτα καὶ παρατηρούντων, ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπανέλθῃ, ἀφοῦ πρὸ 20 ἤδη ἡμερῶν ἐχορήγησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην της, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἤθελεν ἐγκρίνει ἀναγκαῖον πρὸς καταστροφὴν τῆς ἐν Ναυπλίῳ ἐκραγείσης στάσεως καὶ ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίου τάξεως καὶ ἡσυχίας. Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι αἱ κρίσιμοι περιστάσεις τῆς πατρίδος παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητοῦνται· ἐξερράγη στάσις ἐν Ναυπλίῳ, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἀμέσως τὰ χρειώδη μέτρα, ἵνα διατηρηθῇ ἀπρότρεπτος ἡ ἡσυχία καὶ τάξις καθ' ὅλον τὸ Κράτος. Τὸ ἔθνος ὁμοθυμαδὸν ἀπεδοκίμασε καὶ κατεδίκασε τὸ ἀπαίσιον τοῦτο κίνημα· ἡ πρὸς τὰ καθεστῶτα ὁμόφωνος διαδήλωσις τοῦ λαοῦ παρίστᾳ θέαμα συγκινητικώτατον. Τὰ Νομοθετικὰ Σώματα

συνελθόντα κατέκριναν τὸ συμβὰν καὶ ἐχορήγησαν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Φρονεῖ λοιπόν, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀποκρούσῃ τοιαύτας προτάσεις, καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Πρόεδρον ν' ἀπαγορεύσῃ τὸν λόγον ἐπὶ ἀντικειμένου, ἐφ' οὗ μιᾷ φωνῇ πρὸ μικροῦ ἀπεφάνθη ἡ Βουλή, μεχρισοῦ διαρκεῖ ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων. Συναινούντων δὲ πάντων εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ, ὁ Πρόεδρος ἀπηύθυνεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν.

« Ἐμμένει ἡ Βουλὴ εἰς τὰ προαποφασισθέντα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2 Φεβρουαρίου, καθ' ἣν ἐχορήγησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην της, ὡς πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην ἐνέργειαν κατὰ τοῦ ἀξιοθρηνήτου κινήματος τῆς ἐν Ναυπλίῳ φρουρᾶς; » ἡ δὲ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως ἀπεφήνατο καταφατικῶς.

Προβάσης οὕτω τῆς Βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς διὰ ῥαβδίσματος συλλογῆς τῶν βαλανιδίων, περὶ ἧς χθὲς ἐγένετο λόγος, ἀφορᾷ ἰδίως τὰ ἐθνικὰ βαλανιδοδενδρα· ἑπομένως νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ χάριν δοκιμῆς ἡ περὶ αὐτῆς διάταξις, καὶ ἂν ἐκ τῆς πείρας ἀποδειχθῇ ἐπιβλαβής, δυνάμεθα ἀκολούθως νὰ τὴν μεριεύσωμεν ἢ τὴν καταργήσωμεν ἐντελῶς.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν τὰ ἄρθρα 11—23, καὶ μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον, ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Γενομένης εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Γαταράκην καὶ Χ. Θεοχαρόπουλον, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 72, ἀρνηθέντος 1, ἔχον οὕτω.

ΟΘΩΝ κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

« Ἄρθρον 1. Διὰ τὸ ἔτος 1862 ὅ τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως· »

Περὶ τῶν δι' ἐνοικιάσεως διατιθεμένων.

« Ἄρθρον 2. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι, ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας προσδιορίζονται. »

α) Ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειος φόρος 9 τοῖς 100, δικαίωμα ἐπικαρπίας 15 τοῖς 100.

β'.) Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν.

Ἔγγειος φόρος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐλαίου 10 τοῖς 100, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλαιῶν ὅσαι χρησιμεύουσι πρὸς ὄρῶσιν ἢ παράγονται εἰς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα, λεπτὰ 2 τὴν ὀκᾶν.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας λεπτ. 2 ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαιῶν.

Ὅταν ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος εἰσπράττηται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου, ὁρίζεται οὗτος εἰς λεπτὰ 10 τὴν ὀκᾶν.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν πρὸς ὄρῶσιν ἐλαιῶν, γίνεται δι' ἐκτιμήσεως, ἢ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας, διὰ ζυγίσεως ἢ κυβικῆς καταμετρήσεως, κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων.

γ'.) Ἐπὶ τῶν κουκουλίων ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 100.

δ'.) Ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 100, ἡ δὲ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις αὐτοῦ ἐνοικιαζομένου ἢ μὴ, γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κεφ. Β'. τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1855 ΣΟΖ. Νόμου.

ε.) Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων 10 τοῖς 100.

Ἐὰν ἡ εἰς εἶδος ἀπόδοσις τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐδαφ. γ'. δ'. καὶ ε. φόρων καὶ δικαιωμάτων ἀποδῇ ἀνέφικτος, ἡ εἰσπραξις αὐτῶν γίνεται εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ τρεχούσῃ, καθ' ἣν ἐπωλήθησαν, τιμῇ, προσδιοριζομένῃ παρὰ τοῦ Ἐπάρχου, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ σχετικοῦ Δημάρχου.

ς'.) Τὸ ἀπὸ σταφιδαμπέλων λεῦκος (μοῦστος) φορολογεῖται τὸ μὲν ἐξ ἰδιοκτήτων πρὸς λεπτὰ 30, τὸ δὲ ἐξ ἐθνικοϊδιοκτήτων πρὸς λεπτὰ 60 ἀνὰ πᾶσαν βαρέλαν· ἡ δὲ βεβαίωσις τοῦ ποσοῦ γίνεται ἐν τοῖς οἰνοδοχείοις μέχρι τῆς 10 Φεβρίου.

ζ'.) Ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης, ἀσφάλτου καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ προινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 100.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης 15 τοῖς 0/0.

Ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ ΣΟΖ' νόμου προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῆς ῥητίνης γίνεται κατὰ μῆνα, τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν

Οἰκονομικῶν δύναται ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν τιμὴν ταύτην.

η') Ἐπὶ τῶν μεταλλείων 5 τοῖς ἑκατὸν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ΧΙΙ' νόμου τῆς 22 Αὐγούστου 1861. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς καθαρᾶς τῶν λατομείων προσόδου, ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται ὁ φόρος, κανονίζεται διὰ Β. Διατάγματος.

Περὶ τῆς κατὰ δένδρον εἰσπραττομένης ἐπικαρπίας.

Ἄρθρον 3. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μορεοδένδρων, τῶν συμπληρωσάντων τὸ 5 ἔτος τῆς ἡλικίας, ὁρίζεται εἰς λεπτὰ 5 κατὰ δένδρον. Τῶν δὲ συκοδένδρων, τῶν συμπληρωσάντων τὸ 9 ἔτος τῆς ἡλικίας, κανονίζεται ὡς ἀκολούθως ἀναλόγως τῆς ἐτησίας αὐτῶν προσόδου.

Ἐτησία πρόσοδος συκοδένδρου	Δικαίωμα ἐπικαρπίας κατὰ συκοδένδρον
Μέχρι τῶν δρ. 3	Δικαίωμα ἐπικαρπίας λεπτὰ 30
Ἀπὸ δρ. 3—6	» » » 60
» 6 καὶ ἐπέκεινα . .	» » » 90

Ἡ κατάταξις γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου.

Περὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων.

Ἄρθρον 4. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων κανονίζονται ἀναλόγως τῆς κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίας προσόδου, ὡς ἐξῆς·

Εἶδος κτήματος ἢ προϊόντος	Κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος τοῦ στρέμματος.	Ἔγγειος φόρος		Δικαίωμα ἐπικαρπίας	
		Δ.	Λ.	Δ.	Λ.
Ἄμπελοι	Μέχρι τῶν δραχ. 10		70		70
	Ἀπὸ δραχ. 11—20	1	50	1	50
	» » 21—30	2	50	2	50
	» » 31—40	3	50	3	50
	» » 41 καὶ ἐπέκεινα	4	50	4	50
Περιβόλια	Ἔλαττον τῶν δραχ. 45	3		3	
	ἀπὸ δραχ. 45— 74	6		6	
	» » 75—104	9		9	
	» » 105 καὶ ἐπέκεινα	12		12	
Ἀμυγδαλέαι	ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	2		2	
Δαχνόκηποι, σικωῶνες (μποστάνια) γεώμηλα, κρόμμυα καὶ σκόρδα	Ἔλαττον τῶν δραχ. 45	3		4	50
	ἀπὸ δραχ. 45—64	5	50	8	25
	» » 65 καὶ ἐπέκεινα	8		12	
Γραμίδια καὶ τριφύλλια	Ἔλαττον τῶν δραχ. 30	2		3	
	ἀπὸ δραχ. 30 καὶ ἐπέκεινα	3	50	5	50
Καπνὰ καὶ κοκκάρια	Ἔλαττον τῶν δραχ. 30	2	50	3	75
	ἀπὸ δραχ. 30—49	4		6	
	» » 50—69	6		9	
	» » 70 καὶ ἐπέκεινα	8		12	
Βαμβάκια	Ἔλαττον τῶν δραχ. 20				90
	ἀπὸ δραχ. 20—29			1	80
	» » 30—39			2	70
	» » 40 καὶ ἐπέκεινα			3	60

Τὰ συσταδὸν περυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα ἐξομοιοῦνται μὲ περιβόλια.

Τὰ ἐντὸς τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων προϊόντα, τὰ ὑπαγόμενα ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον εἰς ἀλλοίαν φορολογίαν, δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Εἰς τὰς συσταδὸν φυτείας σταφιδαμπέλων, ἀμπέλων καὶ

παντὸς εἴδους δενδροφυτειῶν, αἱ τῶν βαμβακίων σποραὶ ἀπαλλάττονται πάσης φορολογίας.

Ἄρθρον 5. Ἐὰν ἡ καταμέτρησις τῆς ἐκ ἄσεως τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ κτημάτων καὶ προϊόντων δὲν πραιωθῇ ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 39 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου χρονικοῦ διαστήματος, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ὡς πρὸς τὰς ἀμπέλους καὶ τὰ περιβόλια, ἐφ' ὅσων δὲν ἐνηργήθη ἐπιστημονικὴ καταμέτρησις, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου δύναται, ἐπὶ αἰτιολογημένῃ ἀναφορᾷ τῶν ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν, νὰ διατάξῃ τὴν γενικὴν δήλωσιν ἐξ ὑπαρχῆς.

Ἄρθρον 6. Τὰ ὅρια τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων καὶ προϊόντων ὑποδεικνύουσιν οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταί· τούτων μὴ ἐμφανιζομένων ἐννόμως, διορίζεται εἰς βάρος αὐτῶν ὁριοδείκτης ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ἢ, ἐὰν πρόκηται περὶ κτημάτων κειμένων ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς ἕδρας αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου εἰδικοῦ παρέδρου, ἀρνουμένων δὲ τούτων, ὁ ὁριοδείκτης διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου, ὅστις προσδιορίζει συναμα τὴν ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ἀπὸ 2 μέχρι 4 δραχμῶν, ἥτις, προκαταβαλλομένη ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον, καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰσπράττεται διοικητικῶς.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καταμετρήσεως κοινοποιεῖται διὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἄρθρον 7. Ἡ κατὰ τὰ συνδυαζόμενα ἄρθρα 36 καὶ 42 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου αἴτησις περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων, γίνεται μέχρι τέλους Ἰουλίου τὸ βραδύτερον.

Ἄρθρον 8. Ἐὰν ὁ δήμαρχος, καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς τούτου, δήμου τινὸς ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῶν ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν κειμένων, κωλύηται νὰ λάβῃ μέρος αὐτοπροσώπως εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων καὶ προϊόντων, δύναται νὰ διορίσῃ δημοτικὸν ὑπάλληλον, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, διὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ.

Ἐὰν δὲ οὔτε ὁ δήμαρχος, οὔτε ὁ ἀντιπρόσωπος τούτου, προσκαλούμενοι ἐπ' ἀποδείξει πρὸ 10 τοὐλάχιστον ἡμερῶν, δὲν ἐμφανισθῶσιν ἐν χρόνῳ προσδιοριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου, οὗτος καὶ ὁ ἀριθμὸς οἰκονομικὸς ἔφορος, προσλαμβάνοντες τὸν δήμαρχον τῆς πρωτευούσης, προβαίνουσιν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐργασίαν.

Ἐὰν ἡ ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ

νόμου ΣΟΖ', κλήρωσις τῶν κτηματιῶν κατασταθῇ ἀνέφικτος ἐντὸς προθεσμίας ὁρισθείσης ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, αἱ ἀρχαὶ προχωροῦσιν ὡσαύτως εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν κτημάτων καὶ προϊόντων.

Ἄρθρον 9. Ἡ μεταβίβασις ἰδιοκτησίας ἀμπέλων ἢ περιβολίων ἐπιβάλλει εἰς τὸν νέον ἰδιοκτήτην τὴν ὑποχρέωσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου δηλώσεως ὑπὸ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 38 ὁριζομένας ποινάς.

Ἄρθρον 10. Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος δι' ὅλον τὸ Κράτος, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, προσδιορίζεται ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν εἰς δραχμὰς 15.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν κατωτέρω προϊόντων ἔγγειος φόρος, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τούτων, κανονίζονται κατὰ τὸν ἑπόμενον πίνακα·

Εἶδος προϊόντος.		Ἔγγειος φόρος		Ἔγγειος φόρος καὶ δικ. ἐπικαρ.		Ἐξαγωγικὸν τέλος	
		Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.
Βαμβάκια ἐν γένει κατὰ καντάριον		ιβ	25	·	·	·	90
Βαλανίδια.							
1) Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας	Ἐφ' ἑκάστου καντ.	·	·	3	·	·	36
2) Διὰ τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν καὶ Ἠλείας		·	·	ιβ	50	·	30
3) Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν, καὶ Τριχωνίαν		·	·	ιβ	·	·	24
4) Διὰ τὴν Κέαν,, Λακωνίαν καὶ Λακεδαίμονα		1	10	·	·	·	33
5) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους		1	5	·	·	·	38
Κικκίδια.							
1) Διὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἠλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν	Ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς.	·	·	·	25	·	3
2) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους		·	40	·	·	·	3
Πρινοκόκκιον ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς		1	50	·	·	·	45
Ῥιζάριον ἐφ' ἑκάστου καντάριου		ιβ	·	·	·	·	60
Ξηρὰ σῦκα		1	50	·	·	·	42
Λιμόνια ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος		1	·	·	·	·	30
Πορτοκάλλια		ιβ	·	·	·	·	60
Κίτρα ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς		·	2	·	·	·	6

Ὁ ἐπὶ τῶν βαλανιδίων, τῶν κικκιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τοῦ Κράτους ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν τῶν προϊόντων τούτων.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 48 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου πρωτόκολλα κατατίθενται εἰς τὸν λιμένα τῆς πρώτης φορτώσεως, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπόδειξις τοῦ Ταμείου, ὅτι ἐπληρώθη ὁ τῶν δύω τελευταίων λίξεων ἔγγειος φόρος τῶν 3 0/0. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη ἀπαιτεῖται καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἐὰν δέ τις φορτώσας σταφιδοκαρπὸν ἢ βαμβάκιον, ἐπὶ μεταφορᾷ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐξαγάγῃ ταῦτα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, ὑποβάλλεται εἰς τὴν πληρωμὴν διπλοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους.

Ἡ διὰ ῥαβδίσματος συλλογὴ τοῦ καρποῦ τῶν ἐθνικῶν βαλανιδίων καὶ κικκιδίων ἀπαγορεύεται, ἐφαρμοζομένων κατὰ τῶν παραβατῶν τῶν διατάξεων περὶ τῶν εἰς τὰ δάση ἀνομημάτων.

Αἱ περὶ τῶν δηλώσεων κλπ. διατάξεις τοῦ νόμου ΣΟΖ'. ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὰ βαμβάκια, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος πληρώνεται εἰς τὴν ἐξαγωγήν.

Περὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρον 11. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς.

1) Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου λεπτὰ 10 τὴν ὁκάν.»

2) Ἐπὶ τῆς κατειργασμένης καὶ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχμὰς 2.50 τὴν ὁκάν.»

3) Ἐπὶ τῶν κουκουλίων δραχ. 1, τὴν ὁκάν.»

4) Ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, ἐκτὸς τῶν δημητριακῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ γλεύκους (μούστου) ἢ οἴνου, 10 τοῖς 0/0 εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμήν.»

5) Ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ὡσαύτως κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν εἰς χρήματα πρὸς 9 τοῖς 0/0.»

Γενικαὶ διατάξεις.

«Ἄρθρον 12. Εἰς τὴν πληρωμὴν δικαιώματος ἐπικαρπίας κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 ὑπόκεινται οἱ ἐξ ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀγρῶν παραγόμενοι καρποὶ, καὶ τὸ προϊὸν τῶν φυτειῶν ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, τῇ ἀλλείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτη-

τῶν αὐτῆς ὁθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως.»

«Αἱ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν φυτείαι ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν διάταξιν.»

«Οἱ ὅροι τῶν συμβολαίων, παραχωρητηρίων ἢ ἐγκρίσεων, ὑφ' οὓς παρεχωρήθησαν κτήματα εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των.»

«Τὰ ὑφ' ὁποιονδήποτε τίτλον παραχωρούμενα κτήματα ἀποδίδουν ἐκτὸς τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, ὅταν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παραδοθῇ τοῖς δικαιούχοις μετὰ τὴν 1 Ἀπριλίου 1862.»

«Ἄρθρον 13. Ἐξαιροῦνται τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐτικαρπίας:»

1) Αἱ ἄμπελοι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

2) Αἱ μονοτῶς ἐνοικιαζόμεναι ἐθνικαὶ καὶ αἱ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων καὶ ἐπισκοπῶν περιελθοῦσαι εἰς τὸ δημόσιον ἄμπελοι.»

«Ἄρθρον 14. Ἀπαλάττονται παντὸς ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας.»

1) Τὰ ἄχυρα.

2) Ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κῆται, πρὸς καλλιέργειαν λαχανικῶν ἢ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ· τὰ περισσόλια δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην.

3) Τὰ σποράδην ὑπωροφόρα δένδρα, τὰ ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος, εἰς τὰς αὐλάς, τοὺς ἰδιοκτήτους ἀγρούς, καὶ τὰς ἰδιοκτήτους ἢ ἐθνικοϊδιοκτήτους ἀμπέλους ἢ σταριδοαμπέλους εὑρισκόμενα.

4) Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόνον κιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.»

5) Οἱ σπόροι τοῦ λιναρίου, καναβίου, ῥιζαρίου, τριφυλλίου καὶ κρομμύου.»

6) Τὰ φύλλα τῶν ἰδιοκτήτων συκαμινοφύτων.»

7) Ἡ ῥοδή, ὁ βίκος καὶ τ' ἀγριολαθούρι, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται.

8) Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς ὄρωσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.»

Ἄρθρον 15. Τὸ ἀφορῶν τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως ἀλωνίων, ἔνθα τοιαῦτα δὲν εἶναι ἀνεγνωρισμένα (ἐδάφ. 2 τοῦ

ἄρθρου 9 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου), ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀ. ἐδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου κατονομαζόμενα προϊόντα. Ὅστις δὲ ἤθελε μεταφέρει ἐνταῦθα προϊόντα πρώϊμα ἢ ὄψιμα εἰς μὴ ἀνεγνωρισμένα, ἢ μὴ ὡς ἀνωτέρω προσδιωρισμένα μέρη, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ὅπου οἱ κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον συλλεγόμενοι ἀραβόσιτοι μεταφέρονται εἰς χώνους εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφ. ἀ. καὶ β'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 τοῦ εἰρημένου νόμου· ἀφαιρεῖται δὲ φόρα ἐν μὲν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφ. ἀ. 12 τοῖς 0/0, ἐν δὲ ταῖς περιπτώσεσι τοῦ ἐδαφ. β'. 25 καὶ 30 τοῖς 0/0.

Τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν τε πρωΐμων καὶ τῶν ὀψίμων ποτιστικῶν καὶ μὴ καρπῶν, δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ παραταθῇ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

«Ἄρθρον 16. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διαδικασία γίνεται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ ἐνοικιαστὴς μένει ὀφειλέτης τῷ δημοσίῳ, αἱ ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται μόνον ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρμοδίου ταμία διοικητικῶς.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς διαφορὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων, διὰ φόρους τῶν παρελθόντων ἐτῶν.

«Ἄρθρον 17. Ἡ εἴσπραξις τοῦ ἀντιτίμου τῶν παραχωρουμένων εἰς τοὺς φορολογουμένους καὶ τῶν λιανικῶς ἐκποιουμένων δημητριακῶν καρπῶν, δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς τοὺς ἀποθηκαρίους ἢ ἄλλους δημοσίους καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἐκδίδουσιν ἀποδεικτικὸν ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίου διπλότυπον, ὅπερ ἐγχειρίζεται εὐθὺς, καὶ ἂν ἤθελε ζητηθῇ, εἰς τὸν πληρωτήν.

«Ἄρθρον 18. Τὸ εἰσπραττόμενα χρήματα παραδίδονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον κατὰ περιόδους ὁριζομένας ἀπὸ τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐπὶ ἀμέσῳ ἐκδόσει γραμματίων παραλαβῆς.

Ἐκ τῶν ἀπὸ παραχωρήσεις φόρων εἰσπραττομένων χρημάτων χορηγεῖται εἰς τοὺς εἰσπράττοντας ποσοστὸν 1 τοῖς 0/0.

«Ἄρθρον 19. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διορίζει τοὺς ἀποθηκαρίους ἐκ τριπλοῦ καταλόγου ὑποψηφίων ὑποβαλλομένου ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐφόρων, καθισταμένων οὕτως ὑπευθύνων διὰ τὴν διαχείρισιν οὗ ὧν.

«Ἄρθρον 20. Οἱ ἀποθηκάριοι ὡς ὑπόλογοι δίδουσι χρηματικὴν ἢ κτηματικὴν ἐγγύησιν, προσδιοριζομένην ὑπὸ τοῦ Οἰκο-

νομικοῦ ἐφόρου. Ἡ ἐπὶ κτημάτων γραφεῖσα ὑποθήκη ἐξαλείφεται ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

«Ἄρθρον 21. Οἱ ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ὑπάλληλος ἐκπληρώσας χρέη ἀποθηκαρίου, δίδουσι λόγον τῆς διαχειρίσεώς των εἰς τοὺς ἐντολεῖς τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρους, εἰς οὓς παραδίδουσι πάντα τὰ βιβλία καὶ λοιπὰ τῆς ὑπηρεσίας των ἐγγραφα.

«Ἄρθρον 22. Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι, ἐξελέγχοντες ἐπὶ προσωπικῇ εὐθύνῃ των τὰς διαχειρίσεις τῶν ἀποθηκαρίων, ἐκδίδουσιν ἄνευ βραδύτητος ἀποράσεις, αἵτινες ἐπιδίδονται εἰς τοὺς ὑπολόγους ἐπὶ ἀποδείξει καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐφόρου.

Κατὰ τῶν ἀποράσεων τούτων συγχωρεῖται μόνον τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐρέσεως ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐντὸς προθεσμίας τριάκοντα ἡμερῶν, λογιζομένης ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς ἐπιδόσεως.

Ἡ ἔρεσις ἐπιδίδεται εἰς τὸν ἐκδόντα τὴν ἀπόφασιν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει, ἢ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ὁριστικαὶ καταστᾶσαι ἀποράσεις ἐκτελοῦνται διοικητικῶς. Κατ' αὐτῶν προσφυγὴ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δὲν ἐπιτρέπεται.

«Ἄρθρον 23. Αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀκολούθως παρετήρησεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι, ὡς ἐνθυμεῖται ἡ Βουλή, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλεν ἐκ νέου ἐνώπιόν μας τὸ περὶ συστάσεως φρενοκομείου νομοσχέδιον, οἷον ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας· ἐν δὲ τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει του ἐμφαίνονται αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι ἐπὶ διαφόρων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου· ἑτοίμως ἐναπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν, καθόσον καὶ ὁ ὑπουργὸς τὰς παρεδέχθη.

Ἀναγνωσθεισῶν τῶν τροπολογιῶν, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι αἱ ἐπενεχθεῖσαι μεταβολαὶ ἐμορφώθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ἐπιμονῆς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου διορισθείσης ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὅτι οὐδαμῶς μεταβάλλουν τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου. Κίποντος δὲ ἄλλου, ὅτι πρέπει νὰ τυπωθῇ ἡ ἐπὶ τῶν μεταβολῶν ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ, ἵνα ἐν γνώσει ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν ἡ Βουλή, ὁ πρόε-

δρος, ἀναβαλὼν τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω τροπολογιῶν ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Ε. Μαλασπίνης,
Λ. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΗ'.

Τῆς 24 *Φεβρουαρίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω προλαβουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν εἰς τὸ περὶ συστάσεως φρενοκομείου προεπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθείσης οὕτω τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὰς τροπολογίας δι' ἀναστάσεως, ἐχούσας οὕτω.

α) Προσετέθησαν αἱ λέξεις «δύω τοὐλάχιστον ἀνεγνωρισμένων ἰατρῶν» μετὰ τὴν πρώτην λέξιν «πιστοποίησις» τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρου 4 πρὸς ἀποχρῶσαν ἐγγύησιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἀντικατασταθέντος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ § 2 τοῦ ἄρθρου 4 συμπληρωτικοῦ συνδέσμου «καὶ» διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ «ἢ» πρὸς διάκρισιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐν τῷ παραγράφῳ τούτῳ δύω τωόντι διακεκριμένων περιπτώσεων.

β) Ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 μετὰ τὰς λέξεις «στηρίζεται εἰς ἰατρικὴν πιστοποίησιν» προσετέθησαν αἱ λέξεις «κατὰ τὸ ἄρθρον 4», τουτέστιν ἀπῃτήθη καὶ ἐνταῦθα ἡ πιστοποίησις δύω ἰατρῶν, ὅπως ὑπάρχῃ ἡ αὐτὴ ἐγγύησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἀπέναντι τῶν σχετικῶν πράξεων τοῦ διευθυντοῦ τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας.

γ) Προσετέθησαν αἱ ἑξῆς διατάξεις περὶ συντηρήσεως τῆς περιουσίας τῶν μὴ ἀπηγορευμένων δικαστικῶς φρενοβλαβῶν, λαβοῦσαι τὸν οἰκεῖον χῶρον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

«Ἄρθρον 24. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν συγγενῶν ἢ τοῦ συζύγου τοιούτου φρενοβλαβοῦς, ἢ αὐτοῦ τούτου ἢ αὐτεπαγγέλτως ἐπιμε-

λείᾳ τοῦ εἰσαγγελέως, τὸ πρωτοδικεῖον τῆς κατοικίας του ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὸ ἄρθρον 661 τῆς πολ. δικονομίας νὰ διορίσῃ δι' ἀποράσεώς του, ἐν τῷ δικαστικῷ συμβουλίῳ ἐκδιδομένης, προσωρινὸν διαχειριστήν, ἐκτὸς ἂν ὁ φρενοβλαβὴς διατελῇ ἤδη ὑπὸ ἐπίτροπον ὡς ἀπηγορευμένος ἢ ἀνήλικος ἀχειράρετος· ὁ διορισμὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ γενῇ, εἰμὴ προηγηθείσης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως. Ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος.

«Ἄρθρον 25. Αἱ διατάξεις αἱ ὁριζουσαι τοὺς λόγους παραιτήσεως ἢ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ἐπιτροπείας, ἀνικανότητος πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν, καὶ παύσεως ἢ ἀποβολῆς ἐκ τῆς ἐπιτροπείας, ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς προσωρινοὺς διαχειριστάς.

«Ἄρθρον 26. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐχόντων συμφέρον ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ παραχωρήσῃ ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ προσωρινοῦ διαχειριστοῦ, ὑπὲρ τοῦ φρενοβλαβοῦς, καὶ ὑποθήκην μέχρι ποσοῦ ἐν τῇ ἀποράσει ὁριζομένου. Ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης.

«Ἄρθρον 27. Ὁ προσωρινὸς διαχειριστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρῇ ὅλας τὰς ἀναγκαίας πρὸς συντήρησιν καὶ διαχείρησιν τῆς περιουσίας τοῦ φρενοβλαβοῦς πράξεις, καὶ νὰ πληρώνῃ τὰ χρέη του· ἰδίως δύναται νὰ ἐκμισθώνῃ τὰ κτήματα αὐτοῦ ἐπὶ τοία τὸ πολὺ ἔτη, καὶ νὰ ἐκποιῇ τὸν κινητὴν αὐτοῦ περιουσίαν δυνάμει ἀδείας τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Ἔχει προσέτι τὸ δικαίωμα νὰ παριστᾷ τὸν φρενοβλαβῆ ἐπὶ πάσης δίκης, τὴν περισσοτέραν ἀφορώσης, ὡς ἐνάγοντα ἢ ἐναγόμενον. Εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρουμένας πράξεις ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ ἐπιτροπείας διατάξεις, καθόσον ὁ παρὼν νόμος δὲν ὁρίζει ἄλλο τι.

«Ἄρθρον 28. Ὁ προσωρινὸς διαχειριστὴς ὀφείλει πρὸς τούτοις νὰ φροντίζῃ ἵνα τὰ ἔσοδα τοῦ φρενοβλαβοῦς δαπανῶνται εἰς περίθαλψιν αὐτοῦ, καὶ εἰς ἐπιτάχυνσιν τῆς ἰάσεως αὐτοῦ, καὶ ἵνα ὁ φρενοβλαβὴς ἀνακτήσῃ τὴν πλήρη ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἅμα ἡ κατάστασις του τὸ ἐπιτρέψῃ.

Ἡ φροντὶς αὕτη δύναται ν' ἀνατεθῇ καὶ εἰς ἐπιτρόπους κηδεμόνα ὁσάκις τὸ δικαστήριον κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον. Τοῦτο γίνεται ὑποχρεωτικῶς, ὁσάκις προσωρινὸς διαχειριστὴς διωρίσθη ὁ ἐπίδοξος κληρονόμος τοῦ φρενοβλαβοῦς.

Τοῦ κηδεμόνος τούτου ὁ διορισμὸς γίνεται ὡς ὁ τοῦ προσωρινοῦ διαχειριστοῦ, τὰ δ' ἔργα αὐτοῦ εἶναι ὡσαύτως ὑποχρεωτικά.

«Ἄρθρον 29. Τὰ ἔργα τοῦ προσωρινοῦ διαχειριστοῦ παύουσιν ἅμα τῇ ἐξόδῳ τοῦ ἐν φρενοκομείῳ τοποθετηθέντος. Παύουν δὲ αὐτοδικαίως καὶ διὰ τῆς παρελεύσεως τριετίας· δύναται ὅμως πάλιν νὰ διορισθῇ ὁ αὐτὸς διαχειριστής.

«Ἄρθρον 30. Διορισθέντος προσωρινοῦ διαχειριστοῦ, αἱ ἐπιδόσεις αἱ ἐνεργητέαι πρὸς τὸν ἐν φρενοκομείῳ κρατούμενον, γίνονται πρὸς τὸν προσωρινὸν διαχειριστήν. Αἱ τυχὸν πρὸς αὐτὸν τὸν πάσχοντα γενόμεναι δύνανται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι. Οἱ ὁρισμοὶ ὅμως τῶν ἄρθρων 161—167 καὶ 173 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δὲν παραβλάπτονται ἐκ τῆς παρούσης διατάξεως.

«Ἄρθρον 31. Καθ' ἣν περίπτωσιν προσωρινὸς διαχειριστὴς δὲν διωρίσθη, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, κατ' αἴτησιν τοῦ ἐπιμελεστέρου διαδίκου, διορίζει δικηγόρον ἢ συμβολαιογράφον τινὰ πρὸς ἐκπροσώπευσιν τοῦ ἐντὸς φρενοκομείου τοποθετημένου εἰς τὰς ἀπογραφάς, δικαστικὰς ἀπαλλοτριώσεις καὶ δικαστικὰς διανομάς.

Συνεπῶς δὲ, πρὸς συναρμολογίαν τοῦ νομοσχεδίου, προσετέθησαν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ά. παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9, αἱ λέξεις «ὁ προσωρινὸς διαχειριστὴς ἢ κηδεμὼν αὐτοῦ» ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 22 μετὰ τὴν ἐν τῷ ά. παραγράφῳ λέξιν «ἐπίτροπος» αἱ λέξεις «προσωρινὸς διαχειριστὴς ἢ κηδεμών.»

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Σ. Μαλασπίνης,

Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΘ'.

Τῆς 10 *Μαρτίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδια· α) περὶ χορηγίας ἀναπληρωτικῶν καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων δι' ἔξοδα κεκλεισμένων καὶ διαγεγραμμένων χρήσεων ἐκ δραχμῶν

130,913.46· β) περὶ ὁμοίας δραχ. 9,300 εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1862· γ) περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. 152,000 τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1861· δ) περὶ παραχωρήσεως τοῖς ἰδιοκτήταις τῶν περὶ τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι κειμένων ἐθνικῶν οἰκοπέδων· ε) περὶ τῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος ὑποβαλλομένων ἀναφορῶν καὶ ἐγγράφων· ς) περὶ δανείου τοῦ δήμου Ἀθηναίων ἐκ δραχ. 300,000 ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου· καὶ ζ) περὶ χορηγίας πιστώσεως ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1862 δι' ἔκτακτα ἔξοδα.

Ζητήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἄμεσον συζήτησιν καὶ ἐπιψηφήσιν τοῦ τελευταίου ὡς κατεπείγοντος, ἡ Βουλὴ παραδεχθεῖσα τὴν πρότασιν αὐτοῦ, προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ι. Βλάση καὶ Κ. Ζαρειφοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν παμψηφεί, ἤτοι διὰ ψήφων 72.

Ἐγένοντο ὡσαύτως δεκτὰ, δι' εἰδικῆς ἀναζητήσεως ἕκαστον, τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

« Διὰ τὰς ἐκ τῶν ἀνωμάλων σημερινῶν περιστάσεων προκαλουμένας ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ Κράτους, χορηγεῖται εἰς τὴν Κυβέρνησιν πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου, καταλογιζομένη εἰς τὴν χρῆσιν 1862.

Ἄρθρον 2.

« Ἡ διανομὴ τῆς πιστώσεως ταύτης εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων, θέλει ἐνεργηθῆ διὰ Β. διατάγματος ἐκδοθησομένου ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

« Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀναγνωσθέντα τελευταῖον τὰ πρακτικὰ διὰ τὸ κατεπεῖγον, καὶ ἐγκριθέντα, ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν γραμματέων, μεθ' ὃ ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης.
Λ. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξ'.

Τῆς 12 *Μαρτίου* 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ μυστικὴ κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἐγένετο αὕτη ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν βουλευτῶν Κ. Ζαρειφοπούλου καὶ Π. Κυριακοῦ, καὶ ἔλαχον ὡς ἑξῆς.

Π Ι Ν Α Ξ.

Τμῆμα Α'.

Π. Μεγαλῆς, Στ. Ἀλεξάνδρου, Α. Δανόπουλος, Δ. Γιουρδῆς, Α. Γουζούαζης, Ν. Παπαλεξόπουλος, Γ. Γιολδάσης, Γ. Ραύτης, Μ. Πρίμας, Κ. Πλαπούτας, Γ. Γουλιμῆς, Π. Καλεμαγδάρτης, Γ. Καΐρης, Ι. Σαγρέδος, Π. Κυριακὸς, Δ. Πετροπουλάκης, Δ. Δημητρακόπουλος, Θ. Πετρινὸς, Γ. Καρριωτάκης καὶ Γ. Δεληνδρῆς.

Τμῆμα Β'.

Π. Βάρβογλης, Ι. Μαραγκὸς, Ἐμ. Μελετόπουλος, Δ. Δουκτρακάκης, Στ. Δοῦκας, Α. Καλάρης, Γ. Ζουμπουλάκης, Δ. Πολυχρονόπουλος, Ἐπ. Τριχᾶς, Ι. Βλάσσης, Ν. Πετράκος, Α. Κατζάκος, Π. Σταρόγιαννης, Κ. Λιμπερόπουλος, Ἠλίας Καραγιάννης, Ἰω. Δουλίδης, Δ. Μπούκουρας, Ἰω. Κατσάκος, Μ. Δαμιβάλης, Α. Πετμεζᾶς.

Τμῆμα Γ'.

Γ. Ῥιζηλιώτης, Ν. Σωτηρόπουλος, Π. Παπασταθόπουλος, Π. Κανελόπουλος, Π. Δεληγιάννης, Θ. Γκίκας, Π. Τσαμάλας.

Σ. Μαλασπίνης, Α. Μοναστηριώτης, Α. Οἰκονόμος, Α. Βενιζέλος, Ι. Κοκοτάκης, Ν. Τσικληπήρας, Γ. Σπέντσας, Ε. Σῖμος, Σ. Βαρότσης, Δ. Βότσαρης, Ε. Βαλατσός, Ι. Σωτηριάδης, Ι. Μεσσηνέζης.

Τμῆμα Δ'.

Γ. Σκοῦρος, Γ. Κουβέλης, Α. Ἀρμάος, Ι. Τασσαῖος, Γ. Παπανικολάου, Λ. Λαμπρυνίδης, Ε. Κρεττενίτης, Π. Σταϊνόπουλος, Φ. Φίλωνος, Ι. Μπαλάφας, Δ. Νάκος, Χ. Ἰσκλαμιδᾶς, Β. Κυβέλος, Ι. Βαλασσόπουλος, Γ. Μαλέας, Χ. Θεοχαρόπουλος, Στ. Μήτσας, Γ. Μαυρομιχάλης, Ι. Προβιλέγιος, Π. Παπατσώνης.

Τμῆμα Ε'.

Ν. Γρανίττας, Ἐλ. Καλογερᾶς, Α. Λεβέρωρ, Μ. Ποτλῆς, Εὐθ. Καπελόπουλος, Ι. Κοτσιᾶς, Κ. Ζαρτιφόπουλος, Ι. Μανιώτης, Γ. Γεροθανάσης, Στ. Βλάχος, Ν. Γουλανδρῆς, Ἡλ. Παπαδάκις, Ι. Ἀντωνόπουλος, Λ. Στέφανος, Ι. Σαφάκας, Α. Κατριβάνος, Ν. Πανουριᾶς, Γ. Διαμάντης, Π. Βιβιλῆς, Π. Χ. Πέτρου.

Τμῆμα Στ'.

Σ. Σκουμπουρδῆς, Ἐμ. Τσοῦχλος, Ι. Ταταράκης, Ν. Ἀθανασίου, Γ. Μπάστας, Δ. Χαραλαμπίδης, Τ. Βελῆς, Γ. Μαῦσος, Α. Παπαδημητριάδης, Π. Καλαμογδάρτης, Ν. Γκίνης, Κ. Δημητριάδης, Ν. Χατσάκης, Ν. Ματθαίου, Π. Ἰατρός, Α. Ρικάκης, Ἀθαν. Ἴσκος, Σ. Μαρκεζίνης, Κ. Μανέτας, Εὐθ. Οἰκονομόπουλος.

Τμῆμα Ζ'.

Α. Κορφιωτάκης, Ἀρ. Λοιδωρίκης, Δ. Σακελλαριάδης, Π. Ψάθης, Θ. Κυριακός, Α. Μάντζαρης, Ν. Παλαιός, Δ. Κριεζώτης, Α. Δημητρίου, Εὐθ. Κοντογιάννης, Ἐπ. Κοτσομύτας, Α. Χ. Ἀναργύρου, Ν. Πιπίνος, Στ. Στερανόπουλος, Α. Γρίβας, Ι. Ζάρκος, Λ. Καμπάνης, Χ. Χριστόπουλος Κ. Δουζίνας, Λ. Πρασσακάκης.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος προσκαλέσας τοὺς Κυρίους Βουλευτὰς ἵνα συνέλθωσιν εἰς τὰ τμήματα καὶ ἐργασθῶσιν ἐπὶ τῶν εἰσαχθέντων χθὲς νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ

Οἱ γραμματεῖς
Α. Α. Κατριβάνος
Σ. Μαλασπίνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ'.

Τῆς 14 *Μαρτίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ δ. καὶ γ'. μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 152,000 τὸν Ι. Μαραγκόν, Ι. Προβελέγιον, Κ. Ζαρειρόπουλον, Σ. Μαρκεζίνην καὶ Ν. Πιπίνον, ἐπὶ δὲ τοῦ δανείου τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν τοὺς Μ. Δαμηράλην, Δ. Νάκον, Ι. Κοτζιάν, Ι. Ταταράκην καὶ Θ. Κυριακόν. Ἐπὶ τοῦ περὶ ἐγγράφων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος τοὺς Ἡλ. Καραγιάννην, Χ. Θεοχαρόπουλον, Ι. Σαφάκαν, Ν. Ἀθανασίου καὶ Θ. Κυριακόν. Ἐπὶ τοῦ περὶ πιστώσεως τῶν δραχμῶν 130,913 καὶ 46, τοὺς Λ. Καλάρην, Γ. Κουβέλην, Ι. Μανιώτην, Δ. Χαραλαμπίδην καὶ Λ. Καμπάνην. Ἐπὶ τοῦ ἑτέρου περὶ πιστώσεως 9,300 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοὺς Λ. Καλάρην, Γ. Κουβέλην, Λουκᾶν Στέφανον, Κ. Δημητριάδην καὶ Λ. Καμπάνην, καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ παραχωρήσεως γηπέδων εἰς Ἐλευσῖνα τοὺς Ι. Βλάσην, Γ. Μαλέαν, Ν. Γρανίτσαν, Ν. Γκίνην καὶ Π. Ψάθην.

Παρελθὼν ὁ Εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς διὰ τὴν λήγουσαν σύνοδον.

Ἀνέγνωσαν κατόπιν οἱ εἰσηγηταὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἀκολούθων Νομοσχεδίων ἐκθέσεις α') ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 9,300 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν· β') ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, δι' οὗ δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ χαρτοσήμου διατάξεις αἱ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος ἀναφοραὶ κλπ. γ') ἐπὶ τοῦ περὶ δανείου ἐκ δρ. 300,000 τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν· δ') ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῶν καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων ἐκ δρ. 130,913:23 δι' ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων καὶ ε') ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 152,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1861, ἔχοντα οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν

Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ὑμῶν λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχεδίον τοῦ ἐπὶ

τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 9,300, καταλογιζομένης εἰς τὸ Κερ. ΙΒ΄. τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, καὶ θεωροῦσα ἰσχυρούς τοὺς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν λόγους, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ εἰρημένου Νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἠλ. Καραγιάννης, Κ. Δημητριάδης,
Λουκᾶς Στέφανος, Γεώρ. Α. Κουβέλης,
Α. Δ. Καμπάνης,

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ ἐπὶ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ Νομοσχέδιον, δι' οὗ αἱ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος ὑποβαλλόμεναι ἀναφοραὶ ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἀξιοπιστίαν, καθὼς καὶ τὰ πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῶν συνυποβαλλόμενα ἔγγραφα, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου, καὶ παρατηρήσασα, ὅτι αἱ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ ἀναφερόμενοι λόγοι δικαιολογοῦσιν ἀποχρώντως τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοσχεδίου, συνίστησι τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ παρὰ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Μαρτίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἰω. Σαφάκας, Ν. Ἀθανασίου,
Ἠλ. Καραγιάννης, Θ. Κυριακός.
Α. Δ. Καμπάνης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Νομοσχέδιον περὶ δανείου δρ. τριακοσίων χιλιάδων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ δημοσίου, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς κατασκευὴν καὶ ἐπισκευὴν τῶν ὑδραγωγείων τῆς πρωτευούσης, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ καὶ συνίστησιν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς, καθόσον ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἐπωφελὴς, καὶ διὰ τὴν ὑγιείαν τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης συντελεστικός.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Μαρτίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Δ. Ι. Νάκος, Θ. Κυριακός,
Ι. Π. Ταταράκης, Μ. Δαμηράλης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Νομοσχέδιον, δι' οὗ ζητεῖται πίστωσις ἐκ δραχμῶν 130,913:22, δι' ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, 13 Μαρτίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἰω. Μανιώτης, Γεώρ. Α. Κουβέλης,
Α. Γ. Καλλάρης, Δ. Χαραλαμπίδης,
Α. Δ. Καμπάνης

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 152,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861 ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον, καὶ ἐκτιμῶσα τοὺς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφερομένους λόγους ὡς ὀρθοὺς, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἀθῆναι, τῇ 13 Μαρτίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Πιπῖνος, Ἠλ. Καραγιάννης,
Σ. Μαρκεζίνης, Κ. Ζαρειρόπουλος,
Ζ. Μαραγκός.

Πρὸς τὴν Βουλήν

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῶν τμημάτων, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ Νομοσχέδιον, δι' οὗ παραχωροῦνται τοῖς ἰδιοκτήταις τῶν πρὸς ἀνασκαφὴν περὶ τὸν Ναὸν τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι προσλαμβανομένων οἰκοδομῶν, οἰκόπεδα ἐθνικὰ, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, 13 Μαρτίου 1862.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Π. Ψάθης, Ν. Α. Γρανίτσας,
Ν. Β. Γκίνης, Ἰω. Βλάσσης.

Ἀνέγνω ὡσαύτως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δύω Νομοσχέδια, τὸ μὲν περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 75,931:75 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, τὸ δὲ περὶ ἀτελείας τῶν πρὸς χρῆσιν τῆς γεωργίας εἰσαγομένων λιπασμάτων.

Παρεκάλεσε δὲ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιψηφίσῃ ἀμφότερα ὡς κατεπείγοντα, συναινετάντης δὲ τῆς Βουλῆς, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 9,300 Νομοτχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Οἰκονόμων καὶ Μ. Δαμηράλην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 74.

Ἀναγνωσθὲν δὲ εἶτα καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως.

Ἐγένετο κατόπιν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 74, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοιρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν. »

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. ἐννέα χιλιάδων τριακοσίων, ἀριθ. 9,300, καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. ΙΒ'. « ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων. »

« Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους. »

Προέβη ἀκολούθως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος ἐγγράφων κλπ, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω πρωτοκόλλῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 74.

Ἐγένετο ὡσαύτως δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, μεθ' ὃ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν γε-

νομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοτχεδίου, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 71, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοιρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν. »

Ἄρθρον μοναδικόν.

« Αἱ εἰς τὴν συσταθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1861 Βασ. Διατάγματος ἐπιτροπὴν, πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐκκαθάρισιν τῶν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθν. αὐτονομίας ἱεροῦ ἀγῶνος ἀπαιτήσεων, ὑποβαλλόμεναι ἀναφοραὶ ὑπὸ τῶν ἐχόντων τοιαύτας ἀπαιτήσεις, καθὼς καὶ τὰ πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῶν συνυποβαλλόμενα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἔγγραφα, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου. »

« Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους. »

Προὐτέθη εἶτα εἰς συζήτησιν τὸ περὶ δανείου ἐκ δραχμῶν 300,000 τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν Νομοσχέδιον, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου παρετήρησέ τις, ὅτι γινώσκων τὰ χρέη μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Δῆμος Ἀθηναίων εἶναι βεβαρυμένος, νομίζει ὅτι τὸ προκείμενον δάνειον εἶναι ἁπλῶς τυπικὸν, καὶ δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα ἀληθοῦς δανείου, διότι ὁ Δῆμος δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ τὸ ἐξοφλήσῃ, καὶ θέλει ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ὅπερ προσφέρει τὴν ἐγγύησίν του.

Ἀπήντησιν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι οὐδόλως ἔχεται ἀληθείας τὸ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθὲν, καθόσον τὸ δημόσιον δὲν διατρέχει κίνδυνόν τινα, ἀλλ' ἁπλῶς προσφέρει τὴν ἐγγύησίν του, ἕνεκα τῆς ὁποίας θὰ πληρώνῃ μὲν 25 ἕως 30,000 διὰ τόκους καὶ χρεωλύτρον, τὸ ποσὸν ὅμως τοῦτο βεβαίως δὲν θέλει πληρωθῇ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ὕδατος τοῦ Δήμου, τὰ ὁποῖα θέλει εἰσπράττει ἀπ' εὐθείας τὸ δημόσιον διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δήμου· καὶ τὰ εἰσοδήματα ταῦτα τὴν σήμερον μάλιστα ὑπερβαίνουσι τὰς 30,000 δραχμὰς, ἀλλ' ὅταν αὐξήσῃ τὸ ὕδωρ βεβαίως θὰ αὐξηθῶσι καὶ τὰ εἰσοδήματα. Ἡ πόλις, ὡς πάντες συνομολογοῦσιν, ἐλαβε καὶ λαμβάνει ὁσημέραι αὔξησιν, καὶ

κατὰ λόγον τῆς αὐξήσεως ταύτης τὸ ὕδωρ δὲν ἐπαρκεῖ. Ἐθεωρήθη ὅθεν ἀναγκαῖον ν' αὐξηθῶσι τὰ ὑδραγωγεῖα, κατασκευαζομένων νέων· ὅθεν καὶ ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἐπόψεις θεωρούμενον τὸ Νομοσχέδιον ἀποβαίνει ἀναγκαῖον καὶ ἐπωφελές.

Γενομένης οὕτω ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1. ἄρθρου, λαβών τις τὸν λόγον προέτεινε νὰ προστεθῶσι μετὰ τὴν λέξιν « Τράπεζαν » αἱ λέξεις « ἢ ἀπό ἄλλον τινά, » καὶ τοῦτο, διότι ὁ δῆμος δύναται, ἐὰν δὲν εὕρῃ συμφέρον τὸ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δάνειον, νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλον συγκαταβατικώτερον καὶ ἐπωφελέστερον διὰ τὸν δῆμον δι' εισπρᾶξιν.

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς προταθείσης προσθήκης.

Ἐγένοντο ἀκολούθως δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 τοῦ Νομοσχεδίου, δι' ἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 3. ἄρθρου, ἐπρότεινέ τις τὴν ἀφαίρεσιν τῶν λέξεων « ὁ Δῆμος Ἀθηναίων θέλει παραχωρήσει εἰς αὐτό » καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων « θέλουν χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς καὶ πρὸ πάσης ἄλλης χρήσεως, » ἐπίσης καὶ μετὰ τὴν λέξιν « εἰσοδήματα » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « τοῦ Δήμου Ἀθηναίων », καὶ ταῦτα πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Δημοσίου. Ἀποδεξαμένου δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν μεταβολὴν ταύτην, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο μετὰ τῆς ἐπενεχθείσης τροπολογίας δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

Ἄρθρον 5.

« Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ ἀνωτέρῳ ἐγγυήσει διὰ τὴν ἔγκαιρον πληρωμὴν τῶν χρεωλύτρων καὶ τόκων θέλουν χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς καὶ πρὸ πάσης ἄλλης χρήσεως τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1862 εἰσοδήματα τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, εἰσπραχθησόμενα ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἐκδιαστικῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων ἐσόδων Νόμων, μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἀνωτέρω δανείου. »

Γενομένης εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, καὶ κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτω.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπιφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

« Ἄρθρον 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ ἐγγυηθῇ ὑπὲρ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων διὰ δραχ. 300,000, δανεισθησομένας παρὰ τοῦ εἰρημένου δήμου ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ ἀπὸ ἄλλον τινά.

« Ἄρθρον 2. Οἱ ὅροι ἐν γένει, ὑφ' οὓς ὁ Δῆμος Ἀθηναίων διαπραγματευθήσεται τὸ εἰρημένον δάνειον, θέλουν ἐγκριθῆ ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν.

« Ἄρθρον 3. Ἡ ποσότης τῶν 300,000 δραχμῶν θέλει χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραγωγείων, τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὑπαρχόντων καὶ ἀνεύρεσιν νέων ὑδάτων.

« Ἄρθρον 4. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐκτέλεσις τῶν ἀνωτέρω κατονομαζομένων ἔργων, καὶ ἡ διαχείρισις τῆς δι' αὐτὰ ἀπαιτουμένης δαπάνης, θέλουν ἐνεργεισθαι ἐπιμελείᾳ μὲν τοῦ Δήμου, ἀλλ' ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐποπτείαν τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν, σχετικῶς μὲ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων κεκανονισμένα, καὶ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

« Ἄρθρον 5. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῇ ἀνωτέρω ἐγγυήσει, διὰ τὴν ἔγκαιρον πληρωμὴν τῶν χρεωλύτρων καὶ τόκων, θέλουν χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς καὶ πρὸ πάσης ἄλλης χρήσεως τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1862 εἰσοδήματα τοῦ δήμου Ἀθηναίων ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, εἰσπραχθησόμενα ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἐκδιαστικῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων ἐσόδων νόμων, μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἀνωτέρω δανείου.

« Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπελήφθη εἶτα ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῶν καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων δι' ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγίνετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ὡς ἀνωτέρω, ἐξ ἧς συνή-

χθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72 κατὰ 1.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 αὐτοῦ, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον.

Ἐγένετο κατόπιν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτρούντων τῶν αὐτῶν, ὡς ἀνωτέρω, ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 72 κατὰ 1, ἔχον οὕτω.

Ο Θ Ω Ν κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

«Ἐπὶ τῆς χρήσεως 1862, χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. ἐννενήκοντα ἑπτὰ χιλιάδων ἑπτακοσίων τεσσαράκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν εἴκοσι τριῶν, ἀριθ. 98,744,23, καταλογιζομένη εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα κατὰ τὸν συναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Α. πίνακα, δι' ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων.

Ἄρθρον 2.

«Ἐπὶ τῆς αὐτῆς χρήσεως, χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχ. τριάκοντα δύω χιλιάδων ἑκατὸν ἑξήκοντα ἐννέα καὶ λεπτῶν εἴκοσι τριῶν, ἀριθ. 32,169:23, καταλογιζομένη εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα, κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. συναπτόμενον πίνακα, δι' ἔξοδα διαγεγραμμένων χρήσεων.

«Ὁ παρὼν, νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Χρῆσις τοῦ 1862. Στοιχ. Α'.

ΠΙΝΑΞ.

Ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων.

Κεφαλ. τοῦ γεν. προϋπολογισμοῦ.	Ὑπουργεῖον	Εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ. Κεφαλ.	Ἄρθρον	Τίτλος ἐξόδου.	Ποσὰ πιστώσεων καθ' ὑπουργεῖον.	
Ζ'.	Δικαιοσύνης	5	4	ἔξοδ. κεκλεισ. χρήσ.	6820	67
Η'.	Ἐσωτερικῶν	ΙΒ'		» » »	29790	64
Θ'.	Ἐκκλησιαστ.	Ϛ'.		» » »	867	68
Ι'.	Στρατιωτικ.	17		» » »	6084	76
ΙΒ'.	Οἰκονομικῶν	9		» » »	55180	48
				Ὁλικὸν ποσὸν	98744	23

Χρῆσις τοῦ 1862 Στοιχ. Β'.

ΠΙΝΑΞ.

Ἐκτάκτων πιστώσεων.

Κεφάλαιον γεν. προϋπολογισμοῦ.	Ὑπουργεῖον	Εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ. Κεφαλ.	Τίτλος ἐξόδων.	Ποσὰ πιστώσεων καθ' ὑπουργεῖον.	
Ζ'.	Δικαιοσύνης	Ϛ'.	ἔξοδ. διαγεγρ. χρήσεων	302	71
Θ'.	Ἐκκλησιαστ.	Ζ'.	» » »	125	
Ι'.	Στρατιωτικ.	18	» » »	12481	69
Η'.	Οἰκονομικῶν	19	» » »	19259	83
				32169	23

Τεθέντος δὲ ὑπὸ συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 152.000 τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ μηδεμιᾶς γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Οἰκονομόπουλον καὶ Μ. Δαμηράλην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθὲν δὲ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον.

Ἐγένετο τέλος καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προαγομένῃ, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῦ μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1861, χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα δύω χιλιάδων, ἀριθ. 152,000 καταλογιζομένη εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον πίνακα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΚΩΝ Χρήσις τοῦ 1861

Π Ι Ν Α Ξ

Ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων.

Κεφ. τοῦ γενικ. προϋπολογισμοῦ	εἰδικοῦ προϋπολογ. Κεφ.	εἰδικοῦ προϋπολογ. Ἄρθρ.	Τίτλος ἐξόδων.	Πιστώσεις αἰτούμεναι κατ' ἄρθρ.	Πιστώσεις αἰτούμεναι κατὰ κεφ.	Πιστώσεις αἰτούμεναι κατὰ κεφ. τοῦ γενικ. προϋπολογισμοῦ
ΙΒ'.	7		Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ταμεῖα.			
		2	Πιστωτὰ ἐν γένει ·	10000	10000	10000
ΙΓ'.			Ἔξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας · · · ·			
	10		Ἄμεσοι φόροι · · · ·			
		1	Εἴσπραξις δεκάτων.	60000		
		6	Ποσοστὰ φόρου ἐπιτηδευμάτων · · · · ·	60000		
		8	» » Οἰκοδομῶν.	6000	72000	
	11		Ἔμμεσοι φόροι · ·			
		7	Ἀποδοχαὶ χαρτοσήμου · · · · · · · · · · · ·	70000	70000	142000
				Τὸ ὅλον · · · · · ·		152000

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Μαρτίου 1862.

Ἐπιληρθείσης ἀκολούθως τῆς Βουλῆς τῆς συζητήσεως περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν Ἐλευσῖνος διὰ τὰ χάριν τῆς ἀναγκαρῆς ἀφαιρεθέντα παρ' αὐτῶν οἰκόπεδα, καὶ μεθ' ἱμιᾶς ἀντιρρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ γενομένης, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, ἐξ ἧς, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθὲν δὲ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ μοναδικὸν τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον.

Γενομένης εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, καὶ κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 72 ἔχον οὕτως,

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Παραχωροῦνται τοῖς ἰδιοκτήταις τῶν πρὸς ἀνασκαφὴν περὶ τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι προσλαμβανομένων οἰκοπέδων, οἰκόπεδα ἴσα κατ' ἐμβαδὸν ἐκ τῶν παρακειμένων τοιούτων, ἐκτάσεως ἴσης τῷ οἰκοπέδῳ τῷ ἀφ' οὗ ἕκάστου ἀφαιρουμένῳ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπελήφθη εἶτα ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐς δραχ. 75.931,75 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ προηγηθέντι πρωτοκόλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 72.

Δεκτῶν δὲ γενομένων καὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2, δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἡ αὐτὴ ψηφοφορία, ἀναδείξασα τὸ αὐτὸ ὡς ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα· ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτω.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

« Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν » σχέσεων ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862, χορηγεῖται ἀναπλη» ρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. ἑβδομήκοντα τεσσάρων χιλιάδων » ἑξακοσίων ἑκτὰ καὶ λεπτὰ ἑβδομήκοντα πέντε, ἀριθ. 74, » 607,75 0/0 καταλογιζομένη εἰς τὸ κεφ. 5. « Ἔξοδα κεκλει» σμένων χρήσεων », κατὰ τὸν συναπτόμενον ἀναλυτικὸν πί» νακα ὑπὸ στοιχ. Α'.

Ἄρθρον 2.

« Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς χρήσεως, » χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν χιλίων τριακο» σίων εἴκοσι τεσσάρων ἀριθ. 1321 καταλογιζομένη εἰς τὸ

» κεφ. 6. « Ἔξοδα διαγεγραμμένων χρήσεων », κατὰ τὸν συνα» πτόμενον ὡσαύτως ἀναλυτικὸν πίνακα ὑπὸ στοιχ. Β'.

« Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου» σίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς » ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ « Κράτους.

Προεῖδε τελευταῖον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας εἰσαγωγικοῦ τέλους ὡς πρὸς τὰ εἰς χρῆσιν τῆς Γεωργίας λιπάσματα κλπ. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς γενομένης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν καὶ τὰ 1 καὶ 2 ἄρθρα αὐτοῦ, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἕκαστον.

Ἐπαναληφθείσης τέλος καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἀνεδείχθη τὸ αὐτὸ ὡς ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, » ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

« Τὰ πρὸς χρῆσιν τῆς Γεωργίας εἰσαγόμενα παντὸς εἴδους » λιπάσματα εἶναι ἐλεύθερα εἰσαγωγικοῦ τέλους. »

Ἄρθρον 2.

« Τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος τῶν ἐξ ἄλλων μερῶν (πλὴν τοῦ Εὐ» ξείνου Πόντου) εἰσαγομένων ξυλίνων στεφανίων, ὁρίζεται εἰς » λεπτὰ 40 διὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα. »

« Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου» σίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς » ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ » Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ Πρόεδρος ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς διὰ τὴν λήγουσαν ἤδη σύνοδον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν τρίτην Μ. Μ

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Μαλαπίννης.
Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ'.

Τῆς 16 *Μαρτίου* 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, ἀνεγνώσθησαν τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ παρατηρήσεως, ὅτι τὸ μεῖναν διαθέσιμον ποσὸν ἐκ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀπολυθέντων συντακτῶν δὲν πρέπει ν' ἀκυρωθῇ, διότι ἐνδεχόμενον νὰ συγκαλεσθῇ ἐκτάκτως ἡ Βουλὴ καὶ νὰ λάβῃ ἀνάγκην αὐτῶν, καὶ ἄλλου εἰπόντος, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἀποκλείεται, συγκαλουμένη, νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν νέον αὐτῆς προϋπολογισμὸν τὴν ἀναγκαίαν διὰ τοὺς συντάκτας μισθοδοσίαν, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀμαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Πρασακάκην καὶ Κ. Ζαριφόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 73 κατὰ 1 ἀρνηθέντων 2, ἔχον οὕτως·

Ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Β'. σύνοδον τῆς Ζ'. περιόδου **1861-1862.**

Προϋπολογισμοῦ		Διαιρέσεις κονδυλίων	Προϋπολογισθέντα		Δαπανηθέντα ἐπὶ ἐξ μῆνας		Περίσσευμα τῶν προϋπολογισθέντων		Παρατηρήσεις
Κεφάλαιον	Ἄρθρον		Κατ' ἄρθρον	Κατὰ Κεφάλαιον	Κατ' ἄρθρον	Κατὰ Κεφάλαιον	Δραχ.	Λ.	
			Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.			
Α'.	1	Ἀποζημίωσις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ἐπὶ ἐξ μῆνας ἀνὰ 250	187500 ·						
	2	Ἔκτακτος ἀποζημίωσις πρὸς δρ. 300 κατὰ τὸν νόμον τῆς 7 Ἰουλίου 1861.....	255600 ·	390000 ·	397308 07		.....	·	
	3	Ἐπιχορήγησις τοῦ Προέδρου.	2000 ·	135100 ·	2000 ·	399308 07	45790	93	Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐμεινεδιαθέσιμον ἀπὸ τὴν προϋπολογισθεῖσαν πίστωσιν.

Β'.		*Γραφείον.*												
	1	Μισθὸς τοῦ διευθυντοῦ ἐπὶ ἓν ἔτος πρὸς δρ. 300.....	3600	.			1800	.						
	2	Ὁμοίως δύω συντακτῶν....	7200	.			2494	.						
	3	Ὁμοίως δύω βοηθῶν πρὸς δρ. 240 καὶ 150.....	4680	.			2340	.						
	4	Ὁμοίως τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ 6 μῆνας	2000	.			2000	.						
	5	Ὁμοίως δύω εὐταξιῶν ἐπὶ 6 μῆνας ἀνὰ δρ. 90.....	1080	.			1080	.						
	6	Ὁμοίως κλητήρων ἐπὶ 6 μῆνας	3600	.	22150	.	3600	.	13314	.	8836	.		
Γ'.		*Ὑλικὸν κλπ.*												
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης κλπ.	600	.			600	.						
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων.....	1000	.			993	.						
	3	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ κλπ.	1000	.			558	.						
	4	Δετικὰ τῶν πρακτικῶν, ἐφημερίδων κλπ.....	600	.			400	.						
	5	Προμήθεια σκευῶν, ἐπίπλων κλπ.....	300	.	3500	.	268	.	2819	.	681	.		Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ μὲν δρ. 4706 μένουν περίσσευμα, αἱ δὲ 4130 θέλουν χρησιμεύσει διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου καὶ τῶν δύω βοηθῶν κατὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνας.

Δ'.		*Ἔκτακτα ἔξοδα.*												
	1	Ἀγώγια ἁμαξῶν διὰ τὰς τελετὰς κλπ.....	500	.			469	.						
	2	Ἐπισκευὴ θερμαστρῶν κλπ. .	200	.			157	.						
	3	Προμήθεια καυσξύλων	200	.	900	.	190	.	816	.	84	.		Διαθέσιμον.
Ε'.		*Βιβλιοθήκη.*												
	1	Μισθὸς βιβλιοφύλακος πρὸς δρ. 300 ἐπὶ ἓν ἔτος.....	3600	.			1800	.						
	2	Ὁμοίως βοηθοῦ πρὸς δρ. 100 ἐπὶ ἓν ἔτος.....	1200	.			600	.						
	3	Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων κλπ.....	1000	.			699	44						
	4	Μισθὸς δύω κλητήρων πρὸς δρ. 60 καὶ 40 ἐπὶ ἓν ἔτος.	1200	.			600	.						
	5	Ἔκτακτα ἔξοδα τῆς βιβλιοθήκης.....	50	.			50	.						
	6	Ἐνοίκιον βιβλιοθήκης πρὸς δρ. 180 ἐπὶ ἓν ἔτος.....	2160		9210	.	1260	*	5009	44	4200	44		* Ἐπληρώθη μέχρι τέλους Ἰουλίου τὸ ἐνοίκιον τῆς βιβλιοθήκης.
		Τὸ ὅλον.....	Δραχ.	.	480860	.	Δραχ.	.	421266	51	59593	49		

Παρετήρησεν ακολούθως ο Πρόεδρος, ότι η επί του λογιστικού επιτροπή παρέδωκεν εις αύτον έκθεσιν, δι' ής προτείνει να προσδιορισθή ποσόν τι, ίνα χρησιμεύση εις μισθοδοσίαν του βοηθητικού προσωπικού και των κλητήρων κατά την απουσίαν της Βουλής, καθόσον ο προϋπολογισμός δεν προείδε τοιαύτην δαπάνην· φρονεί λοιπόν ότι είναι δίκαιον, σεβομένη τα παραδεδεγμένα, να εγκρίνη την πρότασιν της επιτροπής, καθ' ην το ποσόν αναβαίνει εις δρ. 2,850.

Αντείπεν έτερος, ότι, επιψηφισθέντος ήδη του απολογισμού των εξόδων, δεν δυνάμεθα πλέον να επανέλθωμεν εις τα αποφασισθέντα, ούδε να προσδιορίσωμεν μισθούς προσώπων, των οποίων, κατ' αυτόν, η υπηρεσία δεν είναι αναγκαία.

Και άλλου δε προτείναντος ίνα η Βουλή εγκρίνη να λαμβάνη τα μείναν ήδη εν τη υπηρεσία βοηθητικόν προσωπικόν και οι τακτικοί κλητήρες, κατά την απουσίαν της Βουλής, το ήμισυ της ήδη διδομένης αυτοίς μισθοδοσίας, η Βουλή μετά τινας αντιρρήσεις, παρεδέχθη την τελευταίαν ταύτην πρότασιν, αποφηναμένη να δίδηται το ήμισυ της επιχορηγήσεως εις το βοηθητικόν προσωπικόν, τους εύταξίας και τους τακτικούς κλητήρας.

Ενταύθα δε επιόντος του έφορου, ότι δεν δύναται να μισθοδοτή κατά την απουσίαν της Βουλής τοιαύτα πρόσωπα, μηδεμίαν υπηρεσίαν έχοντα, και άλλων παρατηρησάντων, ότι ο έφορος ούδεν δικαίωμα κατά τον κανονισμόν έχει επί του μένοντος προσωπικού, αλλ' οφείλει να εκτελή τας αποφάσεις του Σώματος, και ότι κάμμιαν καινοτομίαν των αποφασισθέντων δεν τω είναι επιτετραμμένον να κάμη, η Βουλή συναινούσα εις ταύτα, ενέμεινεν εις τα περί βοηθητικού προσωπικού και των κλητήρων αποφασισθέντα, ο δε Πρόεδρος διέλυσε την συνεδρίασιν περί ώραν 2 μ. μ.

Ο πρόεδρος

Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οι Γραμματείς

Σ. Μαλαπίνης.

Αρ. Λιδωρίκης.

Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'

Της 17 *Μαρτίου* 1862.

Πλήρους γενομένης της Βουλής περί την μεσημβρίαν, ανεγνώσθησαν τα πρακτικά της προτεραίας και επεκυρώθησαν.

Ανεγνώσθη έγγραφον του επί των Αϋλικών τελετών, δι' ού αγγέλλεται ότι η Αυτού Μεγαλειότης ο Βασιλεύς διέταξε πένθος δύω εβδομάδων διά τον θάνατον της Α. Β. Υ. της Δουκίσσης Αυγούστης του Μακλεμβούργου Σχβερίνου, και της Α. Β. Υ. του Πρίγκηπος Ιωάννου της Πορτογαλλίας.

Παρελθών ο επί των Οικονομικών υπουργός, ανέγνω δύω νομοσχέδια περί αναβολής της εκτελέσεως του περί καταργήσεως των άλικων νόμου ΧΟΘ', και περί παρατάσεως της προθεσμίας των δηλώσεων των ζώων διά το τρέχον έτος.

Παρεκάλεσε δε την Βουλήν, να προβή αμέσως εις την συζήτησιν και επιψήφισιν αυτών διά το κατεπείγον του χρόνου. Της δε Βουλής συναινεσάσης, εγένετο επί της αρχής του πρώτου ψηφοφορία κατ' ονομαστικήν κλήσιν υπό τους ψηφολέκτας Κ. Ζαφειρόπουλον και Λ. Πρασσακάκην, εξ ής συνήχθη κατά το πρωτόκολλον της ψηφοφορίας, ότι η Βουλή παρεδέχθη την αρχήν αυτού διά ψήφων 73.

Αναγνωσθέντος δε του μοναδικού άρθρου, παρετήρησέ τις, ότι καλόν ήτον η φράσις «διά Β. Διατάγματος» να μεταβληθή εις το «διά νόμου» διότι ο νόμος ούτος είναι σπουδαίος.

Απαντήσαντος του υπουργού, ότι δεν παραδέχεται την πρότασιν ταύτην, και άλλου υποστηρίξαντος την πρότασιν του προαγορεύσαντος βουλευτού εις το ν' απαλειφθή μόνον το «διά Β. Διατάγματος», και τούτο προς τον σκοπόν ν' αναβληθή αορίστως ο νόμος ούτος, όστις έκαμε την χειροτέραν εντύπωσιν εις τον λαόν. Η Βουλή απέρριψε την πρότασιν ταύτην μη αναστάτα. Γενομένης και επί του συνόλου ψηφοφορίας κατ' ονομαστικήν κλήσιν υπό τους αυτούς ψηφολέκτας, συνήχθη εξ αυτής, ότι η Βουλή παρεδέχθη το νομοσχέδιον διά ψήφων 69 κατά 4 αρνηθέντος 1, έχον ούτως,

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφίσαμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής και της Γερουσίας, απιφασίσαμεν και διατάττομεν.»

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Ἀναβάλλεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ΧΟΘ'. Νόμου περὶ καταργήσεως τῶν μερικῶν ἁλαταποθηκῶν, μέχρις ὅτου διὰ Β. Διατάγματος προσδιορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.»

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Προὐτέθη εἶτα ἡ συζήτησις τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου, περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῆς δηλώσεως τῶν ζώων διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἡ ἀρχὴ τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολήκτας, διὰ ψήφων 99.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι αἱ λέξεις «κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος» πρέπει νὰ μετατεθῶσι μετὰ τὸ «ἀπαριθμήσεις τῶν ζώων» καθόσον κατ' ἀντιγραφικὸν λάθος ἐγένετο τοῦτο. Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον μὲ τὴν μεταβολὴν ταύτην, δι' ἀναστάσεως.

Ἐγένετο κατόπιν ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 78, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ΥΜ'. Νόμου δήλωσις καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἀπαριθμήσεις τῶν ζώων δύναται ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ νὰ παραταθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· ἡ μὲν μέχρι τῆς 20 Ἀπριλίου, ἡ δὲ μέχρι τῆς 20 Ἰουνίου τὸ βραδύτερον.»

«Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀναγνωσθέντα τελευταῖον τὰ πρακτικὰ καὶ ἐγκριθέντα ὑπε-

γράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν Γραμματέων, μεθ' ὃ ὁ Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος,
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς,
Σ. Μαλασπίνης,
Α. Α. Κατριβάνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΔ'.

Τῆς 19 *Μαρτίου* 1862.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ Πρόεδρος ἐξέθηκε τάδε.

Κύριοι Συνάδελφοι!

« Διανύσαντες τὸ στάδιον τῶν ἐργασιῶν μας, ἃς ῥίψωμεν ἤδη κατ' ἔθος κοινοβουλευτικὸν ἓν ὅλόκληρον ἐπὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν λήγουσαν βουλευτικὴν Σύνοδον. »

« Ἐξετίμησα δεόντως τὴν τιμὴν, ἣς μ' ἐκρίνατε ἄξιον, νὰ διευθύνω τὰς συνεδριάσεις Σώματος, ἐφράζοντος τὴν ἐθνικὴν θέλησιν, καὶ συγκεκροτημένου ἐξ ἀνδρῶν ἐμπνεομένων ἀπὸ αἴσθημα ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ. »

« Κατὰ τὴν παρερχομένην, Κύριοι, Σύνοδον εἰσήχθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν βάσανον τῆς Βουλῆς νομοσχέδια πεντήκοντα τέσσαρα, ἐξ ὧν ἐσυζητήθησαν πεντήκοντα ἓν, καὶ ἔμειναν ἐκκρεμῆ καὶ ὥριμα πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον τρία. Μεταξὺ τῶν ἐπιψηφισθέντων εἰσὶ τινὰ μεγίστης σπουδαιότητος καὶ χρησιμότητος, ἅτινα κυρούμενα εἰς Νόμους χρησιμεύσουσιν εἰς βελτίωσιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, καὶ εἰς ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα. »

« Κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην παρεδόθησαν εἰς τὸ Προεδρεῖον δύω προτάσεις νόμων ὑπό τινος τῶν Κυρίων συναδέλφων μας, αἵτινες τεθεῖσαι ὑπὸ τὴν βάσανον τῆς τμηματικῆς διαδικασίας ἔμειναν ἐκκρεμεῖς. »

« Τὴν ἡρεμίαν τῶν βουλευτικῶν ἡμῶν ἐργασιῶν διετάραξεν ἀπροσδοκήτως συμβούλιον τόσον λυπηρότερον, ὅσον πολεμιώτερον πρὸς τὸν νόμον καὶ τὰ ἱερώτερα ἐν τῇ πολιτείᾳ καθήκοντα, ὀλεθριώτερον δὲ εἰς τὸ ἀσθενὲς ἡμῶν κοινωνικὸν Σῶμα. Ἐννοῶ τὴν ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου ἐκραγεῖσαν στρατιωτικὴν στάσιν καὶ τὰ οἰκτρὰ αὐτῆς ἐπακολουθήματα. Τὰ στυγερὰ ταῦτα συμβεβηκότα, ἅτινα πρὸ πολλοῦ χρόνου, ὡς φαίνεται, παρεσκεύαζεν ὁμάς τις ἀποτετοκμένων ἀνθρώπων εὐά-

ριθμος, ἀλλὰ θρασεῖα, ὑπὸ ξιαίων κατεχομένη παθῶν, καὶ εἰς τὸν κρημνὸν τῆς ἀπωλείας ὠθοῦσα τὸ ἔθνος ὁλόκληρον, κατεπλήγωσεν, ὡς εἰκὸς, τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τοῦ τρισεβάστου Ἡμῶν Βασιλέως, τοῦ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὅλως ἀφοσιωθέντος εἰς τὴν στερέωσιν καὶ πρόοδον τῆς Ἑλλάδος, τῆς θερμῆς Αὐτοῦ Πατρίδος, καὶ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας θυσίας προσενεγκόντος εἰς τὴν εὐημερίαν αὐτῆς. Τὴν δικαίαν λύπην τοῦ φιλολάου Ἡγεμόνος συνησθάνθησαν βαθέως οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σύμφωνοι δὲ μετὰ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος, καὶ πιστοὶ εἰς τε τὸν πρὸς τὸν Βασιλέα ὅρκον, καὶ εἰς τὸ πρὸς τὸν λαὸν καθῆκον αὐτῶν, ἀπεδοκίμασαν μετ' ἀγανακτήσεως τὰ στασιαστικὰ κινήματα, καὶ κατεδίκασαν τοὺς ἐπιόρκους καὶ ἀπονενοημένους ἐκείνους, οἵτινες ὠθοῦσιν τὴν φίλην ἡμῶν Πατρίδα εἰς τὴν ἀναρχίαν καὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, παρασχόντα προθύμως τῇ Βασιλικῇ Κυβερνήσει τὴν συνδρομὴν των εἰς καταπολέμησιν τῆς ἀναρχίας, καὶ κατάσβεσιν τῆς ἀναρθείσης πολιτικῆς πυρκαϊᾶς. »

« Καὶ οὕτως, οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους διὰ τῆς ῥηθείσης των πράξεως προέλαβον τοὺς ἐντολεῖς των, τῶν ὁποίων καλῶς ἐγίνωσκον τὴν πρὸς τὸν Σεβαστὸν Ἄνακτα πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, ὁ δὲ λαὸς ἔσπευσε νὰ διατρανώσῃ τὴν πρᾶξιν τῶν ἀντιπροσώπων του διὰ τῶν ἀπανταχοῦ ὑπὸ τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων γενομένων διαβηλώσεων. »

« Ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Κύριος! τὰ ὀλέθρια τῶν στασιαστῶν σχέδια ἐματαιώθησαν, καὶ ἡ φίλη ἡμῶν Πατρὶς σώζεται ἀπὸ μεγάλου κινδύνου. Χάρις εἰς τὴν βαθεῖαν σύνεσιν τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως, καὶ τὴν πρὸς τὸ Ἔθνος πατρικήν Του μέριμναν, αἱ προσδοκίαι ἡμῶν δὲν ἐβράδυναν νὰ πραγματοποιηθῶσι, καὶ τὰ εὐστοχα καὶ δραστήρια μέτρα τῆς Β. Κυβερνήσεως ἠδυνήθησαν νὰ καταβάλωσι τὴν δεινοτέραν ἴσως τῶν στάσεων, ἀφ' ὅσας ἡ Πατρὶς ἡμῶν ὑπέστη. Ἐὰν ἔμενεν εἴς τινα τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν διασταγμός τις περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς προκειμένης στάσεως καὶ τῶν ὁλεθρίων προθέσεων τῶν αὐτουργῶν αὐτῆς, ὁ διασταγμὸς οὗτος ἐξέλιπεν ἤδη, ὅτε ὁλόκληρος ὁ λαὸς εἶδεν ὅτι οἱ ἀνατρεπτικοί, οἱ κηρύσσοντες ἑαυτοὺς ὑποκριτικῶς φίλους τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων, οὐδόλως ἠλαβύνθησαν νὰ παραλάβωσι συμμάχους καὶ συνεργοὺς πρὸς τοὺς *φιλονόμους σκοποὺς των* τοὺς κακούργους τῶν εἱρκτῶν τῆς Ναυπλίας καὶ τῆς Χαλκίδος. »

« Μετὰ τὰ ἐκτεθέντα, μεταβαίνω εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῆς

Βουλῆς ὑπηρεσίαν, θέλω δὲ προτάξει τὰ τῆς χρηματικῆς ἡμῶν διαχειρίσεως· ὁ προϋπολογισμός μας, ὡς ἴδατε, Κύριοι, κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, περιελαμβάνει κυρίως τρία εἴδη ἐξόδων. »

α) Τὴν μηνιαίαν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τοῦ Σώματος, κανονισθεῖσαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 27 Ἰουλίου 1861.

β) Τὴν μισθοδοσίαν τῶν διαρκῶν ὑπαλλήλων τοῦ βοηθητικοῦ προτωπικοῦ καὶ τῶν κλητήρων, καὶ

γ) Τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν διατήρησιν τῆς Βιβλιοθήκης.

« Ἐν τῷ διαστήματι τῶν ἓξ μηνῶν ἐδαπανήθησαν, κατὰ τὸν ψηφισθέντα ἀρτίως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀπολογισμόν, εἰς βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις δραχ. 397, 308: 7/00, εἰς μισθοδοσίαν τῶν διαρκῶν ὑπαλλήλων τοῦ γραφείου, τοῦ βοηθητ. προσωπικοῦ, τῶν ἐξόδων καὶ κλητήρων, τοῦ προσωπικοῦ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἄλλων ἐξόδων τῆς Βουλῆς δραχ. 23, 958: 93, καὶ ἐπερίσσευσαν ἐκ τῶν προυπολογισθέντων δραχ. 59, 563, προκύψασαι ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν, ἥτις ἐπεκράτησεν εἰς τὰς δαπάνας ἐν γένει τῆς Βουλῆς.

Τὸ Προεδρεῖον ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ χάριτας εἴς τε τὸν Ταμίαν καὶ τὴν ἐπιφορτισθεῖσαν τὰ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴν, ἥτις τὰ μέλη ἀξιεπαίνως παρέσχον μετὰ προθυμίας τὴν συνδρομήν των, ἐπιτηρήσαντα ἀκριβῶς πᾶσαν τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν.

« Κατὰ τὴν παρερχομένην Σύνοδον ἐξεπλήρωσα ἓν καθῆκον ἐπὶ ἔργου περιποιοῦντος μεγάλην τιμὴν εἰς τὴν Βουλήν, ἥς ὑπῆρξεν εὐγενὲς καὶ πατριωτικὸν ἐπινόημα. Ἀνεθέμην τουτέστι διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Β'. τόμου τῶν Ἀρχείων τῆς Ἑλλ. Παλιγγενεσίας εἰς ἐργολάβον ἐπὶ 77 δραχμὰς κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον, ἀντὶ τῶν ἄλλοτε συμφωνηθεισῶν δραχ. 100. Τὸ ἔργον ἤρξατο πρὸ ἑνὸς μηνὸς, καὶ χάρις εἰς τὴν προθυμίαν τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου Κ. Μ. Παρίση, ἐπιφορτισθέντος τὴν ἐπιστασίαν τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐκτυπώσεως, προβαίνει ἀξιολόγως. Οὕτω τὰ διατυπωθέντα ταῦτα κειμήλια τῆς ἐνδόξου ἐποχῆς τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀνεξαρτησίας ἡμῶν ἀγῶνος περιέρχονται πλήρη εἰς τὴν δημοσιότητα. »

« Κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν ἐφρόντισα, νὰ συλλεχθῶσι καὶ ἀποσταλῶσι διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς δύο ὁλοκλήρων περιόδων εἰς τὰς Βουλὰς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Πρωσσίας, Ἰταλίας, Βελγίου, Ἱσπανίας, Βαυαρίας, Σουηδίας, Σαξωνίας, Ἀνωβέρης,

Πορτογαλλίας, Βυρτεμβέργης, τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ εἰς τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα τῆς ἀδελφῆς Ἑπτανήσου. Διὰ δὲ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἀποστολῆς ταύτης, ἔχομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βιβλιοθήκῃ τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων τῶν Βουλῶν ἐθνῶν πεφωτισμένων, χρήσιμα εἰς ἀρτισύστατον συνταγματικὴν πολιτείαν, οἵα ἐστὶν ἡ ἡμετέρα.»

«Ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραφείου τῆς Βουλῆς ἐξετελέσθη καὶ κατὰ τὴν λήγουσαν Σύνοδον ἀξιεπαίνως διὰ τῆς ἱκανότητος, τοῦ ζήλου καὶ τῆς περὶ τὰ βουλευτικὰ ἔργα ἐμπειρίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου Κ. Μ. Παρίση. Προκειμένου περὶ τοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ παρασχόντος διηνεκῆ δείγματα τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀφοσιώσεώς του, κρίνω περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω, ὅσα πάντες οἱ προκάτοχοί μου ἀλληλοδιαδόχως καὶ δικαίως ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ἐξέθηκαν.»

«Οἱ ἀρχαῖοι ὑπάλληλοι Κ. Κ. Δ. Ῥαΐτης καὶ Α. Εὐγενίδης ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των μετὰ προθυμίας. Εἰργάσθη ἐπίσης μετ' ἐπιμελείας καὶ τὸ λοιπὸν βοηθητικὸν προσωπικόν.»

«Προκαλέσας τὴν γνώμην ἐπιτροπῆς τινος, προεθέμην νὰ ζητήσω πίστωσιν δρ. 1000 διὰ προμήθειαν βιβλίων ἀναγκαιούντων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸν περὶ τούτου συνταχθέντα κατάλογον.

Ἡ Βουλή, φιλήκουσος καὶ γενναία ἀείποτε δεικνυμένη, κατήρτισε διὰ τῶν παραχωρηθέντων κατὰ τὰς παρελθούσας περιόδους χρημάτων, καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ ἐπαξίως κατέχοντος τὴν θέσιν τοῦ ἀρχειοφύλακος Κ. Γ. Τερτσέτη ἐκλεκτὴν βιβλιοθήκην, περιέχουσαν χρήσιμον ὕλην εἰς τοὺς περὶ τὰ κοινὰ ἀσχολουμένους· διὰ τοῦτο δὲν ἐπεθύμουν νὰ διελθῇ ἡ Σύνοδός αὕτη χωρὶς νὰ ἐπιδειχθῇ κατ' αὐτὴν ἡ πρὸς τὸν πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης ἡμῶν μέριμνα τῆς Βουλῆς.

Τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῆς ληγούσης Συνόδου, ὑποβληθησόμενα κατὰ τὸν κανονισμὸν εἰς τὴν ὑπογραφήν σας, θέλουσιν ἐκτυπωθῆ προσεχῶς τῇ φροντίδι τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου Κ. Παρίση καὶ διανεμηθῆ ὑμῖν, ὡς καὶ τὰ τῆς προλαβούσης, εὑρισκόμενα ἤδη εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκτυπώσεως.»

«Ἐ αὐρυνόμενος, Κύριοι, ὅτι προέδρευσα τοῦ Σώματος τούτου, θέλω τηρήσει ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ μου γλυκεῖαν περὶ τούτου ἀνάμνησιν. Ἐρειδόμενος ἐπὶ τῆς συνδρομῆς ὑμῶν, ἐπροσπάθησα νὰ διατηρήσω κατὰ τὰς συζητήσεις τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ λόγου καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ βήματος μετὰ τῆς δεούσης εὐσχημοσύνης, ἀναλόγως τῶν κρισίμων περιστάσεων, ἐν αἷς δυστυχῶς εὑρέθημεν.»

«Ἡ ἐμπιστοσύνη, ἣν ἐδείξατε πρὸς τὸ προεδρεῖον, ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη μεθ' ἧς μὲ περιεβάλατε, διευκόλυναν οὐσιωδῶς τὸ δυσχερὲς ἔργον μου. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω χάριτας εἰς τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ προεδρείου, παρασχόντα μοι μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου τὴν συνδρομήν των.»

«Ἐκφράζων ἐπὶ τέλους ὑμῖν, Κύριοι, ἐκ βάθους καρδίας τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰς εὐγενεῖς πρός με διαθέσεις σας, εὔχομαι ὅπως ἡ θεία πρόνοια συνενώσῃ ἡμᾶς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ περιβόλου, καὶ ἐμπνεομένους ἀείποτε ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πατριωτισμοῦ, καὶ τῆς αὐτῆς συνέσεως, ἵνα προσφέρωμεν νέας ἐκδουλεύσεις εἰς τὸν Θρόνον καὶ τὴν Πατρίδα.»

«Εἴθε ὁ Ὕψιστος διατηρῇ ὑπὸ τὴν σκέπην Του τὸν πολυπόθητον ἡμῶν Βασιλέα καὶ τὴν Σεπτὴν ἡμῶν Ἄνασσαν.»

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινὸς ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο, νὰ ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι αὐτῆς εἰς τὸν Πρόεδρον διὰ τὴν εὔστοχον καὶ ἀκριβῆ τῶν χρεῶν του ἐκπλήρωσιν, τὰ μέλη τοῦ Προεδρείου, πρὸς δὲ εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ γραφείου Κ. Μιχαὴλ Παρίσην, διὰ τὸν ζῆλον μεθ' οὗ ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του κατὰ τὴν λήγουσαν Σύνοδον.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς παρελθὼν ἀνέγνω τὸ παρὸν Βασ. διάταγμα περὶ λήξεως τῆς Β. Συνόδου τῆς Ζ'. Βουλευτικῆς περιόδου.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κηρύττομεν τὴν λῆξιν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Ζ'. βουλευτικῆς περιόδου.»

«Ὁ Ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν Βουλήν.»

Ἀθῆναι τὴν 19 Μαρτίου 1862,

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἐβεβαίωσεν, ὅτι θέλει καταχωρίσει αὐτὸ εἰς τὰ πρακτικά.

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΦΙΛΩΝΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Μαλασπίνης.
Α. Α. Κατριβάνος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Β'. ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ'. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

(ΤΟΜΟΣ Α'.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'. Τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1864. Σελ.

Ἀναγόρευσις προσωρινοῦ προεδρείου καὶ τελετὴ ἐνάρξεως . . 3
Ὁρισμὸς ἡμέρας τῶν ἀρχαιρεσιῶν 4

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'. τῆς 4 Ὀκτωβρίου.

Ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ προσλαλιὰ αὐτοῦ 5

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'. Τῆς 5 Ὀκτωβρίου.

Ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων· πρότασις περὶ μεγάλης πρεσβείας, ὅπως συγχαρῇ τὴν Βασίλισσαν διὰ τὸ συμβὰν τῆς 6 Σεπτεμβρίου, παράδοχὴ τῆς προτάσεως καὶ κλήρωσις τῆς πρεσβείας, ἐκλογὴ ταμίου καὶ ἐφόρου τῆς Βουλῆς 6—9

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'. τῆς 6 Ὀκτωβρίου.

Ἀνακοίνωσις ἐγγράφου περὶ τοῦ θανάτου τῶν Βουλευτῶν Π. Τζιμπουράκη καὶ Ι. Ἀναγνωστοπούλου, ἀνακοίνωσις τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Γερουσίας, ἐκλογὴ ἀρχειοφύλακος τῆς Βουλῆς, καὶ κλήρωσις τῶν Βουλευτῶν εἰς τὰ τμήματα . . 9—11

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΣΤ'. Τῆς 9 Ὀκτωβρίου.

Ἀνάγνωσις προσφωνήσεως τοῦ προέδρου πρὸς τὴν Βασίλισσαν καὶ ἀντιφώνησις αὐτῆς· ὑποβολὴ νομοσχεδίων α) περὶ ἐθνοφυλακῆς καὶ ἀπογραφῆς· β) περὶ συνοικισμῶν· γ) περὶ τηλεγρα-

Σελ.
φείων καὶ δ) περὶ συστάσεως ψρενοκομείου, καὶ κλήρωσις τῆς ἐκλογῆς Λεβαδείας ..... 11—101

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'. Τῆς 11 Ὀκτωβρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, ἀνάγνωσις νομοσχεδίων α) περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἀποζημιώσεων κτλ. τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων εἰς τὴν χρῆσιν τῆς λήξεως ἑκάστης συνόδου· β) περὶ μεταθέσεως τῆς πιστώσεως τῶν γερουσιαστικῶν συντάξεων· γ) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 15,000 διὰ τὸ 1860· δ) ὁμοίως ἐκ δραχ. 69,000 διὰ τὸ 1861· ε) περὶ νέου διοργανισμοῦ τῶν δασονομείων καὶ ς) περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν. Ἔκθεσις καὶ προϋπολογισμὸς τῶν μελλουσῶν δαπανῶν τοῦ σώματος ..... 101—126

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'. Τῆς 12 Ὀκτωβρίου.

Τμηματικαὶ ἐργασίαι, ἀνάγνωσις νομοσχεδίου περὶ μικτῶν γάμων, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτιαῆς ἐκλογῆς Λεβαδείας καὶ παραδοχὴ τοῦ ἐκλεχθέντος βουλευτοῦ Δ. Νάκου·· 126—128

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'. Τῆς 13 Ὀκτωβρίου.

Ὀρκοδοσία τοῦ διαληφθέντος βουλευτοῦ Λεβαδείας, ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, περὶ ἐπιβλητέων ποινῶν εἰς τοὺς ἐπιφέροντας ζημίας εἰς τοὺς Τηλεγράφους καὶ περὶ μικτῶν γάμων. Ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς, πρωτοκόλλων ψηφοφορίας ..... 129—141

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'. Τῆς 14 Ὀκτωβρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου, ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, περὶ καταλογισμοῦ τῶν δαπανῶν τῶν βουλευτικῶν σωμάτων καὶ περὶ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων, συζήτησις τοῦ περὶ μικτῶν γάμων νομοσχεδίου, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ τῶν καθέκαστα καὶ τοῦ συνόλου. Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τῶν καθέκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν νομοσχεδίου ..... 142—173

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'. Τῆς 16 Ὀκτωβρίου.

Εἰδοποίησις τῶν Βουλευτῶν περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως καὶ κλήρωσις ἐπιτροπῆς πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ ἐν Πειραιεῖ, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως του εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 69,000 τῆς χρήσεως τοῦ 1861, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τῶν καθέκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ γερουσιαστικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ὑποβολὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ φυτειῶν, παραδοχὴ ἄνευ ἀντιρρήσεως τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 15,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1860 μοσχείου· ὁμοίως τοῦ περὶ καταλογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν

Σελ.
νομιθέτικῶν σωμάτων, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ συζήτησις ἐπὶ τῶν καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ πρὸς σύστασιν τηλεγράφου δικαιώματος καὶ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν ..... 173—195

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'. Τῆς 21 Ὀκτωβρίου.

Ἀνάγνωσις προσφωνήσεως τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα πρεσβείας τῆς Βουλῆς· ὁμοίως τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Βασιλέως, χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ μεταθέσεως εἰς τὸ ἑρπετεῖον Πατρῶν τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ἑρπετείοις ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ δασῶν νομοσχεδίου εἰσηγητοῦ, ἐπερωτήσεις περὶ τοῦ διευθυντοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς, ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τῶν καθέκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ Τηλεγράφων νομοσχεδίου, ὁμοίως τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 15,000 ..... 195—211

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'. Τῆς 23 Ὀκτωβρίου.

Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ κατηγγειλάντος τὸν διευθυντὴν τῶν Δημοτικῶν σχολείων, χορήγησις ἀδειῶν, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ δασῶν νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῶν καθέκαστα καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰσηγητοῦ ..... 211—230

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'. Τῆς 21 Ὀκτωβρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δασῶν νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου καὶ ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ ναυτικῶν προβιβασμῶν ..... 231—248

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ'. Τῆς 25 Ὀκτωβρίου.

Ὑποβολὴ νομοσχεδίου α) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 150,000 πρὸς συνδρομὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας καὶ β) περὶ δωρεᾶς τοῦ ὑλικοῦ ἑνὸς φυλακείου εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς, τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νομοσχεδίου ..... 248—259

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΣΤ'. Τῆς 28 Ὀκτωβρίου.

Ἀνάγνωσις α) ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ δωρεᾶς ὑλικοῦ εἰς τὸν δῆμον Μεσολογγίου νομοσχεδίου· β) ὁμοίως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας, χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας, ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 22,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον καὶ ἄμεσος συζήτησις καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ φρενοκομείου νομοσχεδίου ..... 259—266

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'. Τῆς 30 Ὀκτωβρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ προβιβασμῶν τῶν ναυτικῶν νομοσχεδίου, ὑποβολὴ νομοσχεδίων, α) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 126,000 τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὸ 1861· β) περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. 3,944 τοῦ

ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ ὡρισθ. εἰς τὸν ὄγμον Μεσολογγίου νομοσχεδίου, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ περὶ μεταβιβασμοῦ εἰς τὸ ἐφετεῖον Πατρῶν τῶν ἀλλοθι ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων νομοσχεδίου, συζήτησις κατὰ προτίμησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς, τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τοῦ συνόλου ..... 266—283 Σελ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'. Τῆς 31 Ὀκτωβρίου.

Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ ναυτικῶν πριβιλεγίων νομοσχεδίου, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς εἰς τὴν ἀτμοπλοΐκὴν ἑταιρίαν, παραδοχὴ τῆς προτάσεως τοῦ ὑπουργοῦ περὶ ἀμέσου συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ παραδοχὴ αὐτῆς, συζήτησις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου ..... 283—296

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'. Τῆς 2 Νοεμβρίου.

Συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Καλαμῶν ὅπως σωτηρίᾳ ἡ Κυβέρνησις τοὺς ὑπὸ τῆς ἐν Καλάμαις ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς παθόντας πολίτας, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συστάσεως φρενοκομείου νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα ..... 297—308

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'. Τῆς 3 Νοεμβρίου.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ περὶ φρενοκομείου νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου ..... 309—328

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'. Τῆς 6 Νοεμβρίου.

Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις νομοσχεδίου, περὶ τῆς ἐν Καλάμαις ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς, συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ αὐτῆς ..... 329—340

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'. Τῆς 7 Νοεμβρίου.

Συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου 340—350

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'. Τῆς 9 Νοεμβρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Περσίας καὶ Ἑλλάδος ἐμπορικῆς συνθήκης, ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ συστάσεως εἰδικοῦ πταισματοδικείου ἐν Ἀθήναις νομοσχεδίου ..... 351—362

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'. Τῆς 13 Νοεμβρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 126,000 ἐπιτροπῆς, χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου διὰ τὸν τέταρτον βουλευτήν, παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὴν

πωσιν, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ πταισματοδικείου νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου, ὁρκωμοσία τοῦ βουλευτοῦ Τριφυλίας Δ. Πολυχρονοπούλου καὶ πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας ..... 363—371 Σελ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'. Τῆς 18 Νοεμβρίου.

Ἐπικύρωσις τῆς ἐκλογῆς Οἰτύλου ὑπὲρ τοῦ Δ. Κατζάκου καὶ ὁρκωμοσία αὐτοῦ, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς πιστώσεως τῶν δραχ. 126,000 καὶ πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας ..... 371—374

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣΤ'. Τῆς 24 Νοεμβρίου.

Περὶ αὐλικοῦ πένθους διὰ τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας, προσφορὰ Λενορμὰν, ἀναγνωσις ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητῶν τῶν ἐπιτροπῶν, α) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῆς ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Περσίας καὶ Ἑλλάδος καὶ β) περὶ τῆς ἐκ δραχ. 3944 πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. καὶ χορήγησις ἀδειῶν ..... 375—376

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'. Τῆς 27 Νοεμβρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς μεταξὺ Αὐστρίας, τοῦ Δούβ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ταχυδρομικῆς συμβάσεως, καὶ ἄμεσος συζήτησις καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς μεταξὺ Περσίας καὶ Ἑλλάδος ταχυδρομικῆς συνθήκης, συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ παραδοχὴ τῆς ἐκ δραχ. 3944 πιστώσεως ..... 377—397

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ. Τῆς 4 Δεκεμβρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν, κλήρωσις τῶν τμημάτων, κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὰ γενέθλια τῆς Βασιλίσσης, εἰσαγωγὴ τῶν ἑξῆς νομοσχεδίων μετὰ τῶν ἐκτιθεμένων των. α) περὶ πιστώσεως δραχ. 20,000 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1862, β) περὶ παραχωρήσεως κτημάτων εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μέτον Ὀστὰ Μπραχόπουλον, γ) περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχ. 3670 τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1861, καὶ δραχ. 19,500 τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862, καὶ δ) περὶ ὁμοίας δραχ. 14,430, 97 τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ 1861. Ἐπερώτησις περὶ τῶν ἐν Βονίτζῃ συμβάντων ἕνεκα καταδιώξεως τῶν ὀφειλετῶν 397—411

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ. Τῆς 11 Δεκεμβρίου.

Ἀνακοίνωσις πένθους αὐλικοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ἀνάγνωσις ἐκθέσεων περὶ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. 20,400 καὶ 14,530, 97, χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, ἐπανάληψις τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν ἐν Βονίτζῃ ἐμπρησμῶν καὶ φόνων, καὶ κλήρωσις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Μεσολογγίου ..... 412—422

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α. Τῆς 15 Δεκεμβρίου

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως δραχ. 8750 τῆς χρήσεως τοῦ 1862 διὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ζήτησις καὶ παραδοχὴ τῆς ἐκ δραχ. 14,530, 97 πιστώσεως, ἐπίσης τῆς ἐκ δραχ. 20,100 ὁμοίας πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰσαγωγὴν νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως δραχ. 10,000 ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, συζήτησις ἄμεσος καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐπερώτησις περὶ τοῦ προξένου Ἀλεξανδρείας Δ. Ῥίζου·· 423—435

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΑ. Τῆς 18 Δεκεμβρίου.

Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ τηλεγραφείων νομοσχεδίου, τροπολογηθέντος παρὰ τῆς Γερουσίας, συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν ἐν Βονίτζῃ συμβάντων καὶ ἀπόφασις, ὅτι ἀρκεῖται ἡ Βουλὴ εἰς τὰ λεχθέντα ····· 436—441

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΒ. Τῆς 19 Δεκεμβρίου.

Ἀνάγνωσις εὐχαριστηρίου τοῦ προέδρου τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν πρακτικῶν καὶ ἀρχείων τοῦ ἀγῶνος, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως α) περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν β) περὶ ἐκτάκτων πιστώσεων ἐκ δραχ. 1630 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1861 καὶ 19,500 τοῦ 1862 ····· 442—452

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΓ. Τῆς 21 Δεκεμβρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ἀνεγέρσεως καταστήματος τῶν πολιτικῶς κρατουμένων εἰς Πάτρας, συζήτησις τῆς περὶ τοῦ προξένου Ἀλεξανδρείας ἐπερωτήσεως, συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκ δραχ. 23,230 πιστώσεως περὶ συστάσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς ····· 453—472

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΔ. Τῆς 22 Δεκεμβρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως περὶ τῆς ἀνωτέρω πιστώσεως, παραδοχὴ ἑτέρας πιστώσεως δραχ. 20,000 περὶ τῶν ἐκ σεισμοῦ παθόντων, ἐξακολούθησις τῆς διακοπείσης συζητήσεως περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος ····· 473—491

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΕ'. Τῆς 23 Δεκεμβρίου.

Ἀπόρριψις τῆς ἀναβολῆς τῆς συστάσεως ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τῆς πιστώσεως, συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων, καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου, ἐπερώτησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διατί μέχρι τοῦδε δὲν ἔφερε νόμον περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, παραδοχὴ τῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8750 πρὸς ἀνέγερσιν φυλακῆς ἐν Πάτραις, ἐπίσης τῆς πιστώσεως τῶν ναυτικῶν συντάξεων ἐκ δραχ. 20,000 ····· 492—507

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΣΤ. Τῆς 29 Δεκεμβρίου.

Χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας, εἰσαγωγὴ πρωτοκόλλου μετ' ἐκθέσεως περὶ τῆς μετ' ἐμοῦ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συναφθείσης ταχυδρομικῆς συνθήκης, καὶ ἄμεσος ἐπιψήφισις καὶ παραδοχὴ

αὐτῆς, κλήρωσις τῆς διὰ τὴν ἀ. τοῦ ἔτους μεγάλης πρεσβεύσεως ····· 507—511

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΖ. Τῆς 11 Ἰανουαρίου 1862.

Ἀνακοίνωσις τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπουργείων ἐπὶ τῶν ὑγειονομικῶν καὶ τελωνιακῶν ὑπαλλήλων, μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἀνανέωσις κληρώσεως τῆς ἐκλογῆς Μεσολογγίου ····· 512—515

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΗ. Τῆς 15 Ἰανουαρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ἠλείας, ἐπικύρωσις τῆς ἐκλογῆς ὑπὲρ τοῦ Π. Παπαστεθοπούλου καὶ ὁρκωμοσία αὐτοῦ ····· 515—517

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ. Τῆς 17 Ἰανουαρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου α) περὶ σχηματισμοῦ τμήματος δικαιοσύνης παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ β) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 10,800 τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1862, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργ. τῶν Οἰκονομ. 517—520

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ. Τῆς 18 Ἰανουαρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1862, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως, α) ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Μεσολογγίου καὶ ἐπικύρωσις αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ βουλευτοῦ Γ. Γουλιμῆ, β) ἐπὶ τοῦ περὶ ἐπιγραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου καὶ πρωτοκόλλου ὁρκωμοσίας ····· 521—539

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ. Τῆς 19 Ἰανουαρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων νόμου καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑγειονομικῶν, τελωνιακῶν καὶ λιμενικῶν ὑπαλλήλων νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου, ἐπερώτησις πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν συνεπείᾳ ἀναφορᾶς τῶν Ἐλευσινίων ····· 550—565

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ. Τῆς 20 Ἰανουαρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς πιστώσεως δρ. 10,800·· 566—567

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ. Τῆς 22 Ἰανουαρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως πιστώσεως διὰ ποσοστὰ γραμματοσήμου, παραδοχὴ τῆς πιστώσεως δραχ. 10,800 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1862, ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ περὶ παρατάσεως τοῦ νόμου περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐπερώτησις

περὶ τῶν παρανομιῶν τοῦ νομάρχου Μεσσηνίας ἐπὶ τῶν δημοσιεύσεων τοῦ δήμου Σκυλλοῦντος καὶ Ὀλυμπίας..... 567—576

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΔ'. Τῆς 23 Ἰανουαρίου.

Ἀνάγνωσις εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων, ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων, κλήρωσις ἐπιτροπῆς συγχαρητηρίου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἀποβατηρίων τοῦ Βασιλέως, συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς, συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ καὶ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ..... 577—598

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ. Τῆς 24 Ἰανουαρίου.

Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων..... 599—608

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΣΤ. Τῆς 26 Ἰανουαρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νόμου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου 609—638

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ. Τῆς 27 Ἰανουαρίου.

Ἐπανάληψις τῆς ἐπερωτήσεως κατὰ τοῦ ἐπὶ Ἰωροδοκίᾳ κατηγορουμένου διευθυντοῦ τῶν Δημοτικῶν σχολείων, καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τούτου, συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν τμημάτων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου..... 638—643

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΗ. Τῆς 29 Ἰανουαρίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, συζήτησις τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Βαλτινῶν, πρότασις ἀναβολῆς ἀπόῤῥιψις αὐτῆς καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς, εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ φρενοκομείου νομοσχεδίου, τροπολογηθέντος ἐν τῇ Γερουσίᾳ 643—660

ΣΣΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ. Τῆς 31 Ἰανουαρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ ἐν Βάλτῳ, παραδοχὴ τοῦ 1 ἄρθρου..... 661—678

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν. Τῆς 1 Φεβρουαρίου.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας, συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ περὶ Βαλτινῶν νομοσχεδίου..... 679—691

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ. Τῆς 2 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις εἰς τὴν Βουλὴν τῆς ἐν Ναυπλίῳ στάσεως, ἀποδοκιμασία τῆς Βουλῆς κατὰ τῶν στασιαστῶν..... 692—696

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ. Τῆς 6 Φεβρουαρίου.

Ἀνάγνωσις εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ 1862,

συζήτησις α) τοῦ νομοσχεδίου περὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου, β) τοῦ περὶ χορηγίας πιστώσεως δραχ. 25,000 διὰ παροστα γραμματοσήμου καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ, γ) τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ..... 697—702

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'. Τῆς 7 Φεβρουαρίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν προϊόντων διὰ τὸ 1862..... 703—704

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΔ. Τῆς 8 Φεβρουαρίου.

Συζήτησις ἐπὶτοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου..... 704—711

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ. Τῆς 14 Φεβρουαρίου.

Ἀνάγνωσις εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς..... 711—713

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΣΤ. Τῆς 21 Φεβρουαρίου.

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων..... 713—721

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΖ'. Τῆς 22 Φεβρουαρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου..... 722—732

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΗ. Τῆς 24 Φεβρουαρίου.

Συζήτησις καὶ παραδοχὴ τῶν ἐπενεχθεισῶν παρὰ τῆς Γερουσίας τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ περὶ φρενοκομείου νομοσχεδίου 733—735

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΘ. Τῆς 10 Μαρτίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων, α) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως κεκλεισμένων χρήσεων δραχ. 130,913, 46, β) ὁμοίας ἐκ δρ. 9,300 τῆς χρήσεως τοῦ 1852, γ) ὁμοίας δραχ. 152,000 τῆς χρήσεως τοῦ 1851, δ) περὶ παραχωρήσεως τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἐθνικῶν οἰκοπέδων, ε) περὶ τῶν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀγῶνος ὑποβαλλομένων ἐγγράφων καὶ ἀναφορῶν, ϛ) περὶ δανείου τοῦ δήμου Ἀθηναίων δραχ. 300,000 ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ δημοσίου, καὶ ζ) περὶ πιστώσεως 1,000,000 τῆς χρήσεως 1862 δι' ἔκτακτα ἔξοδα, συζήτησις καὶ παραδοχὴ της ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ τελευταίου νομοσχεδίου δι' Ἔκτακτα Ἔξοδα 736—737

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξ. Τῆς 12 Μαρτίου.

Κλήρωσις τῶν τμημάτων..... 737—738

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ. Τῆς 14 Μαρτίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, ὁμοίως τῶν εἰσηγητῶν διαφόρων νομοσχεδίων, εἰσαγωγὴ

νομοσχεδίων, α) περὶ πιστώσεως δραχ. 75,931 75 διὰ τὸ Σελ.
ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, β) περὶ ἀτελείας τῶν εἰσαγομένων
λιπασμάτων, παραδοχὴ τοῦ περὶ πιστώσεως δραχ. 9300 νομο-
σχεδίου, ὁμοίως τοῦ περὶ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ
ἀγῶνος ἐπιτροπὴν ἐγγράφων, συζήτησις καὶ παραδοχὴ τοῦ περὶ
δανείου τοῦ δήμου Ἀθηναίων νομοσχεδίου, ὁμοίως τοῦ περὶ
ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ κεκλεισμένας χρήσεις, ὁμοίως
τῆς ἐκ δραχ. 152,000 πιστώσεως, ὁμοίως τοῦ περὶ παραχω-
ρήσεως τῶν ἐν Ἐλευσῖνι οἰκοπέδων, ὁμοίως τῆς πιστώσεως ἐκ
δραχ. 75,931 75, ὁμοίως τοῦ περὶ ἀτελείας λιπασμάτων 739—751

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ. Τῇ 16 Μαρτίου.

Συζήτησις ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, παραδοχὴ αὐτοῦ 752—757

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ. Τῇ 17 Μαρτίου.

Περὶ αὐλικοῦ πένθους, εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου α) περὶ ἀνα-
βολῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ καταργήσεως τῶν ἁλικῶν νόμου,
β) περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν δηλώσεων τῶν ζώων
καὶ συζήτησις ἅμεσος καὶ παραδοχὴ ἀμφοτέρων..... 757—758

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΔ. Τῇ 19 Μαρτίου.

Λογοδοσία τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς, ἀνάγνωσις Β. Διατάγ-
ματος περὶ λήξεως τῆς Β'. Συνόδου..... 759—763

ΤΕΛΟΣ.

0020659471
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ